

**T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
DOKTORA PROGRAMI**

DOKTORA TEZİ

**DÜSTÜRÜ'L-VESİM Fİ'T-ṬİBBİ'L-CEDİD
VE'L-ḲADİM**

**SHAYMAA İMAD
14707011**

**TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. SEVİM YILMAZ ÖNDER**

**İSTANBUL
2019**

**T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
DOKTORA PROGRAMI**

DOKTORA TEZİ

**DÜSTÜRÜ'L-VE SİM Fİ'T-ṬİBBİ'L-CEDİD
VE'L-ḲADİM**

**SHAYMAA İMAD
14707011**

**TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. SEVİM YILMAZ ÖNDER**

**İSTANBUL
2019**

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
DOKTORA PROGRAMI

DOKTORA TEZİ

DÜSTÜRÜ'L-VESİM Fİ'T-ṬİBBİ'L-CEDİD
VE'L-ḲADİM

SHAYMAA İMAD YAHYA
14707011

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih:

Tezin Savunulduğu Tarih:

Tez Oy birliği / Oy çokluğu ile başarılı bulunmuştur.

	Unvan Ad Soyad	İmza
Tez Danışmanı	: Doç. Dr. Sevim YILMAZ ÖNDER	
Jüri Üyeleri	: Prof. Dr. Münevver TEKCAN	
	Dr. Öğr. Üyesi Nur ÖZMEL	
	Dr. Öğr. Üyesi Didem ARDALI BÜYÜKARMAN	
	Dr. Öğr. Üyesi Özlem YİĞİTOĞLU	

İSTANBUL
Nisan, 2019

ÖZ

DÜSTÜRÜ'L-VESİM Fİ'Ŧ-ŦİBBİ'L-CEDİD VE'L-ŦADİM Shaymaa İmad Nisan, 2019

Bu tez çalışmasında, 18. yüzyılın önemli hekimlerinden Abbâs Vesîm'in *Düsturu'l-Vesîm fi'Ŧ-Ŧıbbi'l-Cedîd ve'l-Ŧadîm* adlı eserinin incelemesi yapılmıştır. Çalışma giriş, metin, sözlük-dizin ve sonuç olmak üzere dört bölüme ayrılmıştır.

Çalışmamızın Giriş bölümünde 18. yüzyıl Osmanlı tıp tarihine, yazar Abbâs Vesîm'in hayatı ve eserlerine değinildikten sonra çalışmamıza kaynaklık eden *Düsturu'l-Vesîm fi'Ŧ-Ŧıbbi'l-Cedîd ve'l-Ŧadîm*'in nüshaları ve bölümleri ele alınmıştır.

İnceleme bölümünde *Düsturu'l-Vesîm fi'Ŧ-Ŧıbbi'l-Cedîd ve'l-Ŧadîm*'in transkripsiyonlu metni verilmiştir.

Metinde geçen kelimelerin anlamları ve geçtiği yerlerin gösterildiği Sözlük-dizin bölümünden sonra, Dinî Terimler ve Özel Adlar Dizini yer almaktadır.

Sonuç bölümünde ise çalışma tamamlandıktan sonra elde edilen verilere ve çalışmanın önemine değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Abbâs Vesîm, *Düsturu'l-Vesîm fi'Ŧ-Ŧıbbi'l-Cedîd ve'l-Ŧadîm*, tıp.

ABSTRACT

DÜSTÜRÜ'L-VESİM Fİ'Ť-ŤİBBİ'L-CEDİD VE'L-ŤADİM Shaymaa İmad April, 2019

In this thesis, *Düstüru'l-Vesim fi't-Ťibbi'l-Cedid ve'l-Ťadim* by one of the well-known physician Abbâs Vesim was examined. This thesis consist of four parts: introduction, text, vocabulary-index and conclusion.

In introduction part of our thesis, information about Ottoman medicine history of 18th century, biography and works of Abbâs Vesim was mentioned, and manuscript copies and parts of *Düstüru'l-Vesim fi't-Ťibbi'l-Cedid ve'l-Ťadim*'s was examined.

In part two, transcribed text of *Düstüru'l-Vesim fi't-Ťibbi'l-Cedid ve'l-Ťadim* was given.

In vocabulary-index part, meanings of words in the text and index of text was given. Also, terms in Persian, religious terms and proper nouns were given.

In conclusion, the gained results and the importance of the thesis was mentioned.

Key Words: Abbâs Vesim, *Düstüru'l-Vesim fi't-Ťibbi'l-Cedid ve'l-Ťadim*, medicine.

ÖN SÖZ

Bu çalışma, Osmanlı tıp tarihinde önemli bir yeri olan 18. yüzyıl hekimlerinden Abbâs Vesîm'in *Düstûru'l-Vesîm fi't-Tıbbi'l-Cedîd ve'l-Kadîm* adlı eseri üzerine yapılmış bir dil incelemesidir. Metnin transkripsiyonu yapılarak Latin harflerine aktarılmış ve sözlük-dizini hazırlanmıştır. Eser bir tıp metni olması ve içinde tıbbî terimler barındırması bakımından Türk dili açısından önem arz etmektedir.

Çalışma sırasında çeşitli kütüphanelerden eserin nüshaları toplanmış ve çalışmada bu nüshaların karşılaştırmalı incelemeleri yapılmıştır. Çalışmam süresince kıymetli bilgi, birikim ve tecrübeleri ile bana yol gösteren ve desteğini esirgemeyen değerli danışmanım Doç. Dr. Sevim Yılmaz Önder'e sonsuz teşekkür ederim.

Ayrıca tezimin girişinin hazırlanmasında ve düzeltmelerinde yardımcı olan değerli arkadaşlarım Elif Özcan Uğur ile Osman Ataş'a ve dizin programı için Prof. Dr. Ceval Kaya'ya müteşekkirim.

Hayatım boyunca maddi ve manevi desteklerini gördüğüm babama, anneme, halama ve bütün aileme de teşekkürü bir borç bilirim.

İstanbul; Nisan, 2019

Shaymaa İmad

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI

ÖZ.....	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖN SÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
KISALTMALAR.....	viii

1. GİRİŞ.....	1
1.1. 18. Yüzyıl Osmanlı Tıp Tarihi.....	1
1.2. 18. Yüzyıl Hekimleri.....	3
1.3. Tıp Tarihi Çalışmaları.....	4
2. İNCELEME.....	7
2.1. Abbâs Vesîm.....	7
2.1.1. Abbâs Vesîm'in Hayatı.....	7
2.1.2. Abbâs Vesîm'in Eserleri.....	9
2.2. Düstûru'l-Vesîm fi't-Tıbbi'l-Cedîd ve'l-Kadîm.....	11
2.2.1. Eserin Nüshaları.....	11
2.2.2. Eserin Bölümleri.....	12
2.2.3. Farsça Manzum Bölümler.....	136
2.2.4. İmla Özellikleri.....	139
2.2.5. Dil Bilgisi Özellikleri.....	140
2.2.5.1. Söz Varlığı.....	140
2.2.5.2. Biçimbilgisi.....	140
2.2.5.2.1. Çekim Ekleri.....	140
2.2.5.2.2. Yapım Ekleri.....	141
2.2.6. Eserde Dikkar Çeken Hususlar.....	142
2.2.7. Hekimler ve Eserleri.....	143
2.2.8. Hastalık Adları.....	146
2.2.9. Bitki Adları.....	150
2.2.10. Hayvan Adları.....	165
2.2.11. Organ Adları.....	167
3. METİN.....	172
3.1. Metin Tespitiyle Alâkalı Husular.....	172
3.1.1. Metnin Tespitinde İzlenen Yol.....	172
3.1.2. Transkripsiyon Sistemi.....	173
3.1.3. Metin.....	174
4. SÖZLÜK-DİZİN.....	578
4.1. Sözlük-Dizin Hazırlama İlkeleri.....	578

4.2. Sözlük-Dizin.....	579
4.2.1. Metnin Sözlük-Dizini.....	579
4.2.2. Özel Adlar Dizini.....	1246
4.2.3. Dinî ve Arapça Terimler.....	1256
5. SONUÇ.....	1259
KAYNAKÇA.....	1260
ÖZ GEÇMİŞ.....	1263

KISALTMALAR

- A.: Arapça
B.: Beyazıt nüshası
b.a.: bitki terimi
bk.: bakınız
ET.: Eski Türkçe
F.: Farsça
Fr.: Fransızca
gr.: dilbilgisi terimi
İng.: İngilizce
Lat.: Latince
Leh.: Lehçe
R.: Rağıb paşa nüshası
T.: Türkçe
Yun.: Yunanca
TS: Yeni Tarama Sözlüğü
iza.: izafet, tamlama

1. GİRİŞ

1.1. 18. Yüzyıl Osmanlı Tıp Tarihi

17. ve 18. yüzyıllarda Avrupa’da birçok yönden büyük bir ilerleme kaydedilirken, aynı dönemde Osmanlı İmparatorluğu ise hem siyasi hem de bilimsel alanda bir gerileme sürecine girmiştir. Kötü gidişatı önlemek amacıyla devlet adamları tarafından sistemde bazı değişiklikler yapılmış; ancak tıp alanında klasik İslâm tıbbi esas alınmaya devam edilmiştir.¹ Bu dönemde tıp alanında yapılan en önemli çalışmalardan biri, ünlü İslâm bilgini İbn-i Sînâ’nın *Kânun* adlı eserinin Osmanlı Türkçesine çevirisi olmuştur. Ayrıca bu yüzyıl, Osmanlı İmparatorluğunda Türkçe tıp eğitime geçişin yoğunluk kazandığı bir dönem olarak dikkat çekmektedir.² Bununla birlikte Osmanlı sağlık kurumları, III. Selim’e kadar resmî olmamakla beraber, devlet adamları ve şahısların vakıf sistemi olarak halka sundukları yardım kuruluşları görünümündedir.³ 18. yüzyıl ve sonrası itibarıyla Batı tıbbını takibe başlayan bazı hekimler, Batı’daki tıbbî eserleri çevirmeye ve bu eserlere kendi yorumlarını da katarak yeni ürünler vermeye başlamışlardır.⁴

18. yüzyıl, Klasik Osmanlı tıbbi (1450-1826) dönemine tekabül etmektedir ve bu dönemde sağlık alanında hizmet veren kurumlar 19. yüzyıla kadar dârüşşifâ, şifâhâne ve bîmâristânlardır.⁵ Osmanlı İmparatorluğunda hekimler, imparatorluk sınırları içinde bulunan dârüşşifâlarda teorik ve pratik bilgileri usta-çırak ilişkisi içerisinde

¹ Ali Haydar Bayat, **Tıp Tarihi** (İstanbul: Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneği Yayınları, 2010), 321.

² Abdullah Yıldız, **Osmanlı İmparatorluğu’nda Sivil ve Türkçe Tıp Eğitime Geçiş** (Ankara: Ankara Üniversitesi Tıp Mecmuası, 2017), 130.

³ Yıldırım Yavuz, “Batılılaşma Döneminde Osmanlı Sağlık Kuruluşları”, **ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi**, c. VIII, s. II (1988): 123.

⁴ Bayat, **age**, 321.

⁵ Bayat, **age**, 315.

öğrenmişlerdir.⁶ Ali Haydar Bayat'ın *Tıp Tarihi* adlı eserinde verdiği bilgilerden yola çıkarak dönemin sağlık hizmeti veren başlıca kuruluşları şu şekilde sıralanabilir:

Bursa, Yıldırım Bayezid Dârüşşifâsı: Bursa'da 1400 yılında Yıldırım Bayezid'in talimatıyla kurulan bu dârüşşifâ 18. yüzyılın başına kadar hastane olarak kullanılmıştır.

İstanbul, Fatih Dârüşşifâsı: İstanbul'da 1470 yılında kurulan bu dârüşşifâ, sağlık hizmetlerinin yanı sıra medrese, cami, imaret, türbe vs. olarak da kullanılmıştır. Bu kurumda, din ve milliyet ayrımı yapılmadan sadece yeteneklerine göre seçilen hekimler hizmet vermiştir. Ayrıca haftada bir gün, kuruma başvuran fakir insanlara ihtiyaçları olan ilaçlar temin edilmiştir.

Edirne, II. Bayezid Dârüşşifâsı: II. Bayezid tarafından yaptırılan bu sağlık kurumunun inşası 1488'de bitmiştir. Orta, batı ve doğu bölümlerinden oluşan bu dârüşşifâda din, eğitim ve sağlık hizmetleri verilmiş; doğu bölümü sosyal alandaki çalışmalara ayrılmıştır. 1866 yılına kadarki süreçte akıl hastalarının tedavilerinin de sürdürüldüğü bu yapı 1866'dan sonra tamamen akıl hastaları için hizmet veren bir kurum haline getirilmiştir. Tedavi yöntemlerinden biri olarak akıl hastalarına musiki dinletilmesi kurumun oldukça dikkat çeken bir özelliğidir.

Manisa, Hafsa Sultan Dârüşşifâsı: Kanuni Sultan Süleyman'ın annesi Hafsa Sultan tarafından yaptırılan bu dârüşşifâ, 19. yüzyıldan itibaren akıl hastalarına tahsis edilmiştir.

İstanbul, Haseki Dârüşşifâsı: Kanuni Sultan Süleyman'ın eşi Hürrem Sultan tarafından yaptırılan bu kurumun külliyesi 1538, dârüşşifâsı ise 1550 yılında inşa edilmiştir. 19. yüzyıl sonlarına kadar dârüşşifâ kullanılmaya devam edilmiş, son dönemlerinde ise hasta kadın mahkûmlar için hastane olarak kullanılmıştır.

İstanbul, Süleymaniye Dârüşşifâsı: Kanuni Sultan Süleyman tarafından yaptırılan bu sağlık kurumu başlarda her türlü hastalığın tedavisine bakılan bir yer olmuştur. 19. yüzyıl ortalarına gelindiğinde önce akıl hastalarının tedavileri ile ilgilenen kurum, daha sonra yapılış amacı dışında kullanılmıştır.

İstanbul, Atik Vâlide Bimârhânesi: II. Selim'in eşi Nurbanu Sultan vesilesi ile Mimar Sinan'a yaptırılmıştır.⁷ Kurumun inşası 1579'da tamamlanmış ve bimârhâne

⁶ Bayat, *age*, 298.

⁷ Mehmet Baha Tanman, *Atik Vâlide Sultan Külliyesi*, c. 4 (İstanbul: TDVİA, 1991), 68.

kısmı diğer kısımlardan bağımsız bir şekilde işlevini sürdürmüştür. 1789'da tahta çıkan III. Selim zamanında ise bir süre askerî kışla olarak kullanıldıktan sonra akıl hastalarına tahsis edilmiştir.⁸

1.2. 18. Yüzyıl Hekimleri

17. yüzyılda başlayan tıp eserlerini çeviri geleneği 18. yüzyılda da devam etmiştir. Bu dönemde sağlık alanında başarılı ve şöhreti olan birçok hekim bulunmaktadır. Dönemin önemli hekimleri şunlardır:

Ömer Şifâî (Derviş Ömer Şifâî, Bursevî): Tıp alanında kendini geliştirmek ve bilgisini artırmak amacıyla birçok yer gezmiş ve gezileri sırasında Latince öğrenerek Batı tıbbı ile daha yakından ilgilenmeye başlamıştır. Ömer Şifâî hakkında dikkat çeken bir diğer husus da son görev yeri olan Bursa'da yine dönemin en önemli hekimlerinden olan Alî Münşî'ye hocalık yapmış olmasıdır. Vefat tarihi 1742 olan Şifâî'nin başlıca eserleri, Paracelsus'un eserinin tercümesi olan *Minhâcü's-Şifâî fi Tıbbi'l-Kimyâ'î*, Paracelsus'dan yapmış olduğu alıntılarla yazdığı *Mürşidü'l-Muhtâr fi 'İlmi'l-Esrâr*, Paracelsus'tan yararlanarak yazdığı farmakolojiyle alakalı *Cevherü'l-Ferîd fi Tıbbi'l-Cedîd* ve 1710 tarihinde Latince'den çevirdiği *Ravzatü'n-Necât*'tir.

Ali Münşî: Ömer Şifâî'nin öğrencisi olan yazar aynı zamanda filozof ve şair oluşuyla da dikkat çekmektedir. *Bidâatü'l-Mübtedî*, *Cerrahnâme*, Adrian von Minsicht'ten tercüme ettiği *Tercüme-i Akrabâdîn*, 17. yüzyılda yazılmış *Chemia Experimentalis Atque Rationalis Curiosa*'nın tercümesi olan *Kurâdatü'l-Kimyâ* tıp alanındaki eserlerinden bazılarıdır.

Suphizâde Abdülazîz: Gerek tıp alanındaki bilgisi, gerek edebî kişiliği ve gerekse musiki bilgisi ile kısa zamanda dönemin tanınmış kişileri arasında yerini almıştır. Şöhreti ve yetenekleri sayesinde kısa sürede hekimbaşılığa yükselmesine rağmen siyasi sebepler yüzünden görevinden azledilip sürgüne yollanmıştır. Suphizâde, hakkındaki hükümlerin yarattığı stresin de etkisiyle genç yaşta (48) vefat etmiştir. Yazarın en önemli eseri, 18. yüzyıl Batısının en mühim hekimlerinden olan Boerhâve'den tercüme ettiği *Kıta'ât-ı Nekâve fi Tercümeti Kelimât-i Boerhâve*'dir. Eser, Latince'den çeviridir ve çeşitli sağlık terimlerini tercüme etmeden olduğu gibi aktarması yönüyle dikkat çekicidir. Yazarın tıp sahası dışında da eserler kaleme almıştır. Ahlâk konusunda yazmış olduğu bir risalesi, astroloji alanında tercüme

⁸ Bayat, *age*, 315-320.

eserleri ve bir de divanı bulunmaktadır. Edebî kişiliğinin yanında iyi bir bestekâr olan Suphizâde Abdülazîz'in musiki tarihimiz açısından önemli bir yeri olan *Mecmûa 'tü'l-Letâif* ve *Sandûkatü'l-Ma'ârif* adlı eseri bulunmaktadır.⁹

Müderriş Hasan Efendi: 18. yüzyıl yazarlarından olan Hasan Efendi hakkında kaynaklarda pek fazla bilgi bulunmamaktadır. Yazarın bilinen tek eseri *Gâyetü'l-Müntehâ fi-Tedbiri'l-Merzâ*'dır.¹⁰

1.3. Tıp Tarihi Çalışmaları

Modern Türkiye'de Osmanlı Tıp metinleri üzerinde çalışan gerek tıp doktorları gerekse üniversitelerde bu konularda araştırma yapmakta olan birçok akademisyen bulunmaktadır. Söz konusu araştırmacıların çalışmalarından önemli görülenlerin bazıları aşağıda zikr edilmektedir:

- Ayşe Nur Gökçe, **İstanbul Tabip Odası'nın gelişimi ve tıp tarihi ile deontoloji bakımından önemi**, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Deontoloji ve Tıp tarihi Anabilim Dalı, Doktora, Türkçe, 1993, s. 156.
- Bayat Ali Haydar, "Osmanlı Sarayına Sunulan İlk Tıp Kitabı Müntahab (1430)", (İstanbul : **Tıp Tarihi Araştırmaları Dergisi**, 2001) s. 38-50.
- Baylâv Naşid, **Fatih Sultan Mehmed Devrinde-Telif, Tercüme ve İstinsah Edilen-Tıp Eserleri ile İlaçlar**, (İstanbul : Kader Matbaası, 1953).
- Bedizel Aydın (Zülfikar), **18. Yüzyıla Ait Türkçe (müfredat) Kitapları ve Türk Tıp Tarihindeki Yeri**, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Doktora, Türkçe, 1996, s. 229.
- Canpolat Mustafa, "XIV. yüzyılda Yazılmış Değerli Bir Tıp Eseri Edviye-i Müfrede ", (**Türkoloji Dergisi**, c. 5, 1973).
- Emel Kaya Gözlü, **Betimleyici Tıp Terimi (Kavramı Ve Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Tıp Metinlerindeki Betimleyici Terimler)**, Doğu Akdeniz Üni., Eğt. Fak., Türkçe Eğt. Böl., Gazimagosa\KKTC.
- Esin Kahya, (1978), "İki Osmanlıca Metinden Derlenmiş Anatomi ve Fizyoloji Terimleri" Ankara: **Bilim Kültür ve Öğretim Dili Olarak Türkçe** s. 233-269.

⁹Bayat, **age**, 322-325.

¹⁰ Talat Dinar, Ceyhun Vedat Uygur, "Gâyetü'l-Müntehâ fi-Tedbiri'l-Merzâ, Ses ve Şekil Bilgisi, İmla Özellikleri ve Söz Varlığı", **Turkish Studies**, Volume 8/4 (Spring 2013, Ankara): 638.

- Esin Kahya, “İbn Sinâ’nın Anatomi Çalışmalarının Bir Değerlendirmesi” (Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara: **III. Tıp tarihi Kongresi** Bildiri Özeti, 1999) s. 225-237.
- Esin Kahya, **Şemseddîn-i İtâkî’nin Resimli Anatomi Kitabı**, (Ankara: Atatürk Kültür ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları, 1996).
- Esra Çetin, **Tıp Metinlerinin Çevirisine İlişkin Yaklaşımlar ve Beklentiler: Bir Olgu Çalışması**, Yüksek Lisans Tezi, Çeviribilim Anabilim Dalı, Çeviribilim Programı, (Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul-Haziran 2011).
- Gamze Beşli, **Tıp tarihinde müzik ile tedavi ve XVI. yüzyıldan XIX. yüzyıla delilerin mekanı Süleymaniye**, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yakınçağ Tarihi Bilim, Yüksek Lisans, Türkçe, 2017, s. 139.
- Hıdır Kadircan Keskinbora, **Mehmet Esat Işık Paşa Hayatı, Tıp Tarihimizdeki ve Türk Oftalmoloji Tarihindeki Yeri ve Katkıları**, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Deontoloji ve Tıp tarihi Anabilim Dalı, Doktora, Türkçe, 2006, 136.
- İlder Uzel, **Şerafeddin Sabuncuoğlu, Cerrâhiyetü’l Hâniyye**, (Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 1992).
- Mahmut Gürcan, **Orta Asya’daki eski Türk tıbbının, başlangıçtan 14. yüzyıla kadarki döneme ait bilinen Türkçe tıp metinlerinde, Tıp tarihi açısından değerlendirilmesi**, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Deontoloji ve Tıp tarihi Anabilim Dalı, Doktora, Türkçe, 2010, s. 223.
- Mehmet Gürlek, “Osmanlı Tıp Metinlerinde Geçen Cerrahî Alet Adları Üzerine”, **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt: 25, Sayı: 39-49, Elazığ-2015.
- Murat Aksu, **Tıp tarihi açısından Türkiye’de verem savaşı**, Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Deontoloji Anabilim Dalı, Tıpta Uzmanlık, Türkçe, 2005, s. 266.
- Nadir İlhan, **Eşref Bin Muhammed Ve Hazâ’inu’s- Sa’adât’ının İmla Ve Ses Bilgisi Özellikleri**, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:10, Sayı: 1, Sayfa 79-92, Elazığ-2000.

- Necla Kınık, **İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Tarihi Müzesi'nin kuruluş aşaması ve müzecilik açısından fonksiyon kazandırılması**, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı, Yüksek Lisans, Türkçe, 2005, s. 115.
- Önal Kaya, “Doğu Türk Yazı Dili Ve Edebiyatı Araştırmaları VI. Doğu Türk Yazı Dili Alanına Ait Bir Tıp Metni”, **Modern Türklük Araştırmaları Dergisi**, Cilt: 3, Sayı:4, Aralık 2006, Ankara Üniversitesi, Tarih-Coğrafya Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü.
- Sadık Nazik, **Hekim Dâvûd bin Ömer El-Antâkî'nin (nüzhëtü'l-ezhân fî islâhi'l-ebdân) adlı eserinin İlder Uzel nüshası** (Tercüme ve Tıp tarihi açısından değerlendirme), Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, Doktora, Türkçe, 2015, s. 167.
- Şaban Doğan, 15. Yüzyıla Ait Bir Tıp Metinleri Sözlüğü: Terceme-i Akrebâdîn'in İstılah Lugatı”, (İstanbul: **Turkish Studies**, c. 4, 2009).
- Şaban Doğan, **Anadolu Türk Tıbbında Bahnameler Ve Musa Bin Mesud'un Bahname Tercümesi**, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Semih Tezcan'a Armağan, Cilt:13, Yıl 13, 13:123-138.
- Yeşim Işıl Ülman, **Gazette Medicale de Constantinople'un Tıp tarihimizdeki önemi**, İstanbul Üniversitesi/ Sağlık Bilimler Enstitüsü, Deontoloji ve Tıp tarihi Anabilim Dalı, Doktora, Türkçe,1999, s. 309.
- Zafer Önler, **XIV.-XV. Yüzyıl Tıp Metinlerinde Türkçe Bitki Adları**, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen- Edebiyat Fakültesi, 18. 2004.

2. İNCELEME

2.1. Abbâs Vesîm

2.1.1. Abbâs Vesîm'in Hayatı

18. yüzyılın önemli bir hekimi olan Abbâs Vesîm ile ilgili bilgiler, kaleme aldığı eserlerde ve biyografik kaynaklarda mevcuttur. İstanbul'da doğan ve Süleymaniye Dârüttıbbî'nda yetişen Vesîm Efendi'nin doğum tarihi Türk tarihçileri tarafından şimdiye dek belirlenememiştir. Vesîm Efendi, *Düstûr*'unun son bölümünde yazmış olduğu satırlarda İstanbul'da kırk yıl hekimlik yaptığını söylemektedir. O çağda otuz yaşından önce tıp öğreniminin bitirilemeyeceği düşünülerek ve kesin kabul edilen H. 1173 ölüm yılı göz önüne alınarak araştırmacılar tarafından Abbâs Vesîm Efendi'nin H. 1100/M. 1689 yılında doğmuş olabileceği ileri sürülmüştür.¹¹

Topkapı Sarayı Hazine bölümü 961 numaraya kayıtlı Divan nüshasının başında *Seyyid Vesîm-i pür-taksîr* ifadesi vardır. Bu kayıt başka bir yerde geçmemektedir.

Kaynaklarda babasının ismi Abdurrahman olarak geçer. Bağdatlı İsmail Paşa'nın *Hedyyetü'l-Ârifîn, Esmâ'ü'l-Müellifîn ve Âsârü'l-Musannifîn* adındaki ünlü kitabında "Vesîm el-Rûmî Abbâs bin Abdürrahmân bin Abdullâh el-ahdeb el-tabîb el-Konstantiyn el-Nakşibendî el-Hanefî el-Mülakkab bi Vesîm tüvifiye sene 1173" satırları görülmektedir. Paşa'ya göre Abbâs Vesîm'in babasının adı Abdürrahman, büyük babasının adı ise Abdullah'tır.¹² Bununla birlikte Vesîm Efendi'nin, Bursalı Tabip Ömer Şifâî'nin oğlu olduğu ve tıp ilmi ile Farsçayı babasından öğrendiği düşünülmektedir. İstanbul'un önemli merkezlerinden biri olan Fatih'teki Sultan Selim Çarşısı'nda bir dükkân açmış, orada hekimlik mesleğini icra etmiştir. Döneminde işinin ehli bir hekim olarak görülmüştür. Kambur olması nedeniyle dönemin İstanbul

¹¹Sırrı Akıncı, "Hekim Abbas Vesîm Efendi", İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası, S. 24 (1961): 696.

¹²Age, 696.

sakinleri tarafından Kambur Vesîm Efendi (el-ahdeb) lakabıyla da tanınmıştır. Vesîm Efendi'nin, Mehmed Sâdık adında, Osmanlı İmparatorluğunda H. 1203-1211 yılları arasında hekimbaşılık yapmış bir yeğeni olduğu da bilinmektedir. Kayıtlara göre H. 1155 senesinde doğmuş olan yeğenini kendisi yetiştirmiştir.¹³

Abbâs Vesîm'in kaleme aldığı eserler onun oldukça iyi bir eğitim aldığını gösterir. İlk gençlik yıllarından itibaren hekimlik başta olmak üzere birçok bilim ve sanat dalı ile ilgilenmiş ve bu ilgisinden ötürü hocalarının takdirini kazanmıştır. Tıbbı dair bilgilerini Bursalı Hekim Ali (Münşî) ve Sinoplu Hekim Ömer Şifâî'den almıştır. Ayrıca Ahmed-i Mısırî'den gök bilimi (heyet), Yanyalı Esad Efendi'den hikmet (fizik) ve Katipzâde Mehmet Refî' Efendi'den de ta'lik yazıyı öğrenmiştir¹⁴ Abbâs Vesîm, *Düstûrû'l-Vesîm fi't-Tıbbi'l-Cedîd ve'l-Kadîm*'in ön sözünde almış olduğu eğitimle ilgili önemli bilgiler verir. Hocaları, eğitim yolunda karşılaştığı sıkıntılar, eğitimi için yaptığı seyahatler ve amaçları hakkında açıklamalar yapar. Mevlânâ Kâtipzâde Mehmed Refî' Efendi'den tıbbî bilgiler aldığını söyler. *Nehcü'l-Bülûğ*'un ön sözünde Mevlânâ Ahmed Mısırî'den astronomiyle ilgili bilgiler edindiğini, ayrıca astronomi hakkında birçok kitap ve risâle okuduğunu ifade eder.

Bu bilgiler doğrultusunda Abbâs Vesîm'in, genç yaştan itibaren ciddi bir çalışma içine girdiği, hem dinî hem de pozitif bilimlerle uğraştığı görülmektedir. İstanbul'da kırk yıl boyunca çalışmış, ilmini ilerletmek amacıyla Mekke, Medine ve Mısır'a seyahatler yapmış, oralarda birçok ilim adamıyla görüşüp onlardan istifade etmiştir. Aynı zamanda Batı hekimlerini de takip etmek amacıyla Yunanca, Latince, İtalyanca ve Afrika'da konuşulan bazı dilleri öğrenmiştir. Aynı zamanda Abbâs Vesîm, çalışmalarını teoride bırakmayarak uygulamaya geçirmiştir.

Araştırmacılar, iyi bir dinî eğitim de almış olan Vesîm'in tasavvufî yönü üzerinde dururlar. Halvetî, Kâdirî ve Nakşibendî tarikatlarına intisap eden Vesîm, son olarak Mehmed Emin Tokâdî'ye bağlanmıştır.

Kaynaklarda verilen bilgilere göre Abbâs Vesîm'in ölüm tarihi için iki farklı görüş vardır. İlk görüş, 29 Şevval 1173/13 Haziran 1760 tarihinde vefat ettiği ve Edirnekapı dışına defnedildiği yönündedir.¹⁵ İkincisine göre ise ölüm tarihi H. 1175/M. 1762'dir.

¹³Age, 696-697.

¹⁴Age, 696.

¹⁵ İbrahim Halil Tuğluk, **Abbâs Vesîm Efendi; Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği, Divanı'nın Tenkitli Metni ve İncelemesi** (Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007): 30.

Abbas Vesîm'in mezarı hakkında da farklı görüşler vardır. Bursalı Mehmet Tahir'e göre, Vesîm Efendi'nin mezarı İstanbul'da ve Edirnekapı dışındadır. Mehmet Tahir, mezarın yerinin krokisini almak ve mezar taşının fotoğrafını çekmek için, bahsi geçen kabristanda pek çok mezar taşını okuduklarını, buna rağmen söz konusu mezarı bulamadıklarını söyler. Süheyl Ünver ve Bedi N. Şehsuvaroğlu da o bölgeden geçirilen yol dolayısıyla bu mezarın kaldırılmış olabileceğini ifade ederler.

Bir na't'ından:

Günahı çok Vesim'in kıl şefaât rûz-i mahşerde

Şefi'i müznibin'in ya Resûlallah!¹⁶

2.1.2. Abbâs Vesîm'in Eserleri

Tıp alanında vermiş olduğu eserler: Abbâs Vesîm'in bu alandaki eserleri *Düstûru'l-Vesîm fî't-Tıbbi'l-Cedîd ve'l-Kadîm* (Vesîm'in Yeni ve Eski Tıpla İlgili Kuralları), *Tıbb-ı Cedîd-i Kimyevî* (Kimyasal Bakımdan Yeni Tıp) ve *Vesîletü'l-Metâlib fî İlmi't-Terâkib* (Macar Georgios'un eserinden tercüme)'dir.¹⁷

Vesîm Efendi'nin verem hakkındaki görüşleri ve mikrobu tanımlaması de kendi zamanına göre ileri bir seviye olarak kabul edilmektedir.

Gök bilimi alanında vermiş olduğu eserler: *Nehcü'l-Bülûğ fî Şerhi Zîc-i Ulûğ* (Uluğ Zîc'inin Açıklanması İçin En İyi Yol) ve *Risâle fî Rû'yeti'l-Hilâl* (Ay'ın Görünüşleri Üzerine Risale) bu alanda vermiş olduğu eserlerdendir.¹⁸

Astroloji alanında vermiş olduğu eserler: Abbâs Vesîm'in bu alanda *Risâle-i Vefk* (Vefk'le İlgili Risale) ve Güneş ile Ay tutulması hakkındaki *Tercemeti Kitâbi'l-Bircendî Mine'l-Husûfve'l-Küsûf* (Güneş ve Ay Tutulması) adlı eserleri vardır.¹⁹ Kaynaklarda adı geçen *Risâle-i Vefk* adlı eserine kütüphane kayıtlarında ulaşılammıştır.

Edebî alanda vermiş olduğu eserler: *Divân-ı Vesîm* (Vesîm Divanı).²⁰

¹⁶ İsmail Özen, *Osmanlı Müellifleri*, C. 3 (İstanbul: Meral Yayınevi, 1975), 237.

¹⁷ Akıncı, *age*, 698.

¹⁸ Akıncı, *age*, 698.

¹⁹ Akıncı, *age*, 698.

²⁰ Akıncı, *age*, 699.

Sırrı Akıncı'ya göre, Abbâs Vesîm'in İslâm hukuku (fıkıh) ile ilgili bir eseri bulunmaktadır²¹; ancak böyle bir bilgiye eski ve yeni başka bir kaynaktan rastlanılamamıştır.

- **Nehcü'l-Bülûğ fî Şerhi Zîc-i Ulûğ**

Sultan I. Mahmud'a takdim edilmiş olan eser, Abbâs Vesîm, hocası Ahmed Mısrî'in isteği üzerine Türkçeye tercüme edilmiştir. *Nehcü'l-Bülûğ* ismi ebced hesabıyla, yazarın eseri tercümeyle başladığı tarihi (H. 1158) gösterir. Ancak Abbâs Vesîm, eserinde Uluğ Bey'in verdiği örnekleri İstanbul'u esas alarak kendisi yeniden düzenlemiştir. Yazar, eski Türk takvimini incelemiş ve metinde olmayan İbrânî ve Rûmî takvimleri eklemiştir.

- **Risâle-i Vefk**

Kaynaklarda verilen bilgilere göre Abbâs Vesîm'in mükemmel bir vefk risâlesi vardır ancak kütüphane taramalarında bu esere ulaşılamamıştır.²²

- **Risâle fî Rü'yeti'l-Hilâl**

Eser 1740'ta yazılmıştır. Ay'ın görünüşü ve çizgileri hakkında bilgiler içerir. Arapçadır.

- **Vesîletü'l-Metâlib fî İlmi't-Terâkib**

Vesîletü'l-Metâlib fî İlmi't-Terâkib, Macar Hekim Georgios'un eserinden tercümedir. Vesîm Efendi eseri, Yunan Hekim Petro ile incelemiş ve kısmen tercüme etmiştir. Tercüme ederken ayrıca Bursalı Hekim Ali Münşî'nin eserinden de yararlanmış ve kitapta bazı ilaçlardan bahsetmiştir.

- **Tercemeti Kitâbi'l-Bircendî Mine'l-Husûf ve'l-Küsûf**

Eser, Al-Bircendî'nin *Hâşiye alâ Şerhi'l-Mulahhas Fi'l-Hay* adlı eserinin Husuf ve Kusûf (Güneş ve Ay tutulması) bahsinin tercümesidir.²³

²¹ Akıncı, **age**, 697.

²² Tuğluk, **age**, 71.

²³ Ekmeleddin İhsanoğlu ve diğ., **Osmanlı Astronomi Literatürü Tarihi**, c. 1-2 (İstanbul: IRCICA, 1997): 356-357; Salim Aydüz, "Uluğ Bey Zîci'nin Osmanlı Astronomi Çalışmalarındaki Yeri ve Önemi", **Bilig**, s. 5 (Bahar 2003): 149.

2.2. Düstûru'l-Vesîm fî't-Tıbbî'l-Cedîd ve'l-Kadîm

Düstûru'l-Vesîm fî Tıbbî'l-Cedîd ve'l-Kadîm, Abbâs Vesîm'in tıp alanında yazdığı önemli bir eserdir ve Batılılaşma yolundaki Türk tıbbının bir ürünüdür. *Düstûru'l-Vesîm fî't-Tıbbî'l-Cedîd ve'l-Kadîm* H. 1161/M. 1748'de yazılmıştır. Eserde her hastalığın önce Arapça terminolojisi, sonra da Türkçe ve Farsça karşılıklarının verildiği görülür. Genellikle her hastalık sebep, belirtiler ve ilaç olmak üzere üç başlık altında incelenmiştir. Yazar, Batılı ve Doğulu hekimlerden alıntılar yapmıştır.²⁴

2.2.1. Eserin Nüshaları

1. Ragıp Paşa Kütüphanesi: Nu: 946 (1062 yaprak), 947 (1026 yaprak), nesihle, 1062-1026 yaprak, 31,9x20 (24x18) cm, 35 str.
2. Beyazıt Devlet Kütüphanesi: Nu: 4097, nesihle, 843 vr., 33.5x20.5 (27x11.5) cm, 45 str.²⁵
3. Arkeoloji Müzesi: Arkeoloji Müzesi'ndeki nüsha dört cilttir:
 - a. Nu: 724, rika, 393 vr. 34x22 (25.5x13) cm.
 - b. Nu: 725, rika, 34x22, (25.5x13)
 - c. Nu: 726, nesihle, 309 vr. 32x20 (25.5x12)
 - d. Nu: 727, nesihle, 219 vr. 32x20.5 (25.4x12)
4. Topkapı Sarayı Kütüphanesi: nr: EH 1821, nesihle, 314 mmx185 mm 498 vr. 35 str. (I. Cilt); Nesihle, 314 mm x 185 mm, 514 vr. 35 str. (II. Cilt)²⁶

Kitap bir ön sözle başlar. Ön sözde yazar, Allah'a hamd ü sena ettikten ve Hz. Muhammed'e salavat getirdikten sonra ilim yolunda yaptığı çalışmalarını ve eseri nasıl oluşturduğunu anlatır. Eserin ön sözünde manzum parçalar da mevcuttur. Bu bölümün dili secîlidir. Uzun tamlamalar kullanılmıştır. Sonraki bölümde kitabın içindekiler sıralanmıştır. Buna göre kitap şu bölümlerden oluşur:

Mukaddime bölümünde tıpta bilinmesi gereken kurallar anlatılmıştır.

²⁴ Sırrı Akıncı, "Kitâb-ı Düstûr-u Vesîm fî't Tıbb'ü Cedidî ve'l Kadîm'in İncelemesinden Ortaya Çıkan Sonuçlar", **Yeni Tıp Âlemi Aylık Tıp Dergisi**, c. XIII, s. 146 (İstanbul: 1964): 131-142.

²⁵Sırrı Akıncı, yukarıda zikredilen nüshaları tespit ettiğini ancak özel kütüphanelerde eserin nüshalarının olup olmadığını bilmediğini ifade eder.

²⁶ Fehmi Ethem Karatay, **Topkapı Sarayı Türkçe Yazmalar Katalogu**, I. Cilt (İstanbul, 1961), 380.

Birinci bölüm: baştan ayağa kadar olan hastalıkların özellikleri

İkinci bölüm: kadın ve çocuk hastalıkları

Üçüncü bölüm: tümör ve ülserler

Dördüncü bölüm: ilaçlar

Hâtime bölümü: hekimlere tavsiyeler

2.2.2. Eserin Bölümleri

Hāza Fihrist kitāb Düsturu'l-Vesīm Fî'ṭ-Ṭıbb

المقدمة

El-muḫaddime (3b)

(önsöz)

1. Mebhas: في المزاج وأحواله-

Fi'l-mizāc ve ahvāluhu (4a)

(giriş genel bilgi hakkında)

2. Mebhas: في القوى الحيوانية وتدبير آفاتها-

Fi'l-ḫuva'l-ḥayvāniyye ve tedbīr āfātuhā (6a)

(hayvanların kuvveti, hastalıklara karşı tedbirler hakkında)

1. kısım:

1. nev: في تدبير دوران الدم-

Fī tedbīr deverānı'd-dem (6a)

(kan deveranı)

2. nev: في تخمر الدم وتدبير الأمتلاء المتولد منه-

Fī taḥammüri'd-dem ve tedbīrū'l-imtilā'u'l-mütevellid minhu (7b)

(kanın yoğunlaşması ve bundan oluşan kan toplanmasına karşı tedbirler hakkında)

2. kısım:

1. nev: في ادوية الامتلاء بحسب الحموضة-

Fī edviyeti'l-imtilā' bi-ḥasebi'l-ḫumūzet (9a)

(asitlik derecesine göre kan toplanması ilaçları hakkında)

2. nev' :- في أدوية الأمتلاء بحسب القلبيت :-

Fī edviyeti'l-imtilā' bi-ḥasebi'l-ḳalyet (10a)

(alkali derecesine göre kan toplanması ilaçları hakkında)

3.nev' :- في الأمتلاء البلغمي والمائي :-

Fī'l-imtilā'i'l-balgāmī ve'l-mā'ī (11a)

(sulu ve balgamlıkan toplanması hakkında)

3. Mebhās:- في القوى النفسانية وتدبير آفاتها :-

Fī'l-ḳuva'n-nefsāniyye ve tedbīr-i āfātihā (11b)

(psikolojik kuvvetler ve hastalıklara karşı tedbirler hakkında)

1. Kitāb:- في أمراض الدم الحاصلة من آفات القوى الحيوانية والنفسانية المختصة للرجال
بعضو عضو من الرأس الى القدم

El-kitābu'l-evvel fī emrāzī'l-ḥāşile min āfāti'l-ḳuva'l-ḥayvāniyye ve'n-
nefsāniyyetü'l-muḥtaşşā li'r-ricāl bi-'uzv 'uzv mine'r-re's ile'l-ḳadem (13b)

(ayaktan başa kadar, erkeklere özgü her organın fizikî ve psikolojik hastalıkları hakkında)

1. Bāb:- في امراض الراس والدماغ والنخاع :-

Fī emrāzī'r-re's ve'd-dimāğ ve'n-nuḥā' (14a)

(baş ve beyin ve omurilik hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: - في الصداع بقول كلي -

Fī'ş-şudā' bi-ḳavl-ı küllī (14a)

(genel olarak baş ağrısı hakkında)

الصداع من سوء المزاج الساج الحار

E'ş-şudā' min sū'i'l-mizācī's-sādecī'l-ḥār (14b)

(harareten oluşan baş ağrısı hakkında)

الصداع من سوء المزاج الساج البارد

E'ş-şudā' min sū'i'l-mizācī's-sādecī'l-bārid (15a)
(soğuktan oluşan baş ağrısı hakkında)

الصداع من سوء المزاج الساج الرطب
E'ş-şudā' min sū'i'l-mizācī's-sādecī'r-raṭb (15b)
(nem nedeniyle oluşan baş ağrısı hakkında)

الصداع من سوء المزاج الساج اليابس
E'ş-şudā' min sū'i'l-mizācī's-sādecī'l-yābis (16a)
(kuruluk nedeniyle oluşan baş ağrısı hakkında)

الصداع من سوء المزاج الساج المادي مطلقا
E'ş-şudā' min sū'i'l-mizācī's-sādecī'l-māddī muṭlaqan (16b)
(kesin olarak baştan kaynaklanan baş ağrısı hakkında)

الصداع من سوء المزاج الساج المادي بأشتراك العضو
E'ş-şudā' min sū'i'l-mizācī's-sādecī'l-māddī bi-iştirāki'l-'uzv (17a)
(başka uzuvların iştirakıyla oluşan baş ağrısı hakkında)

الصداع من الرياح والبخار الرديئة
E'ş-şudā' mine'r-riyāḥ ve'l-buḥāru'r-rediyye (18a)
(vücutta oluşan kötü gazlar sebebiyle oluşan baş ağrısı hakkında)

الصداع الدموي
E'ş-şudā' u'd-demevī (18b)
(kanlı mizaca bağlı başağrısı hakkında)

الصداع الصفراوي
E'ş-şudā' u'ş-şafrawī (19a)
(safralı mizaca bağlı başağrısı hakkında)

الصداع البلغمي
E'ş-şudā' u'l-balgāmī (20b)
(balgamlı mizaca bağlı başağrısı hakkında)

الصداع السوداوي

E'ş-şudā' u's-sevdāvī (22a)

(sevdalı mizaca bağılı başağrısı hakkında)

الصداع من السوداء المحترقة

E'ş-şudā' mine's-sevdā'il-muḥteriqa (23a)

(Ağır melankoliden oluşan baş ağrısı hakkında)

الصداع الكائن عن خلط المائي

E'ş-şudā' u'l-kā'in 'an ḥıltı'l-mā'ī (23b)

(sulu balgamdan oluşan hastalık hakkında)

2. Faşıl: في الشقيقة

Fi'ş-şakīka (24b)

(migren hakkında)

3. Faşıl: في البيضة والحوضه

Fi'l-beyze ve'l-ḥavza (24b)

(beyinle ilgi baş ağrısı hakkında)

4. Faşıl: في العصابة

Fi'l-'ıṣābe (25a)

(sargı bantları hakkında)

5. Faşıl: في حس حكة

Fī ḥiss-i ḥakke (25a)

(kaşınma hissi hakkında)

6. Faşıl: في القرانيطيس

Fi'l-ḳurānītīs (25a)

(beyin hakkında)

7. Faşıl: في الليثرغس

Fi'l-līṣārgūs (26a)
(hafıza kaybı hakkında)

8. Faşıl: في السرسام السوداوي
Fi's-ser-sāmi's-sevdāvī (26 hakkında)
(melankoli ve sersemlik hakkında)

9. Faşıl: في السبات
Fi's-sübāt (26b)
(koma hakkında)

10. Faşıl: في السبات السهري
Fi's-sübāti's-seherī (27a)
(uykusuzluk koması hakkında)

11. Faşıl: في السهر
Fi's-seher (27b)
(uykusuzluk hakkında)

12. Faşıl:- في النسيان
Fi'n-nisyān (28a)
(unutkanlık hakkında)

13. Faşıl: في الرعونة والحمق
Fi'r-ru'ūnet ve'l-ḥumk (28b)
(akılsızlık ve aptallık hakkında)

14. Faşıl: في الأفة التخيل
Fi'l-āfeti't-taḥayyül (28b)
(hezeyan hakkında)

15. Faşıl: في المايخوليا
Fi'l-mālīḥulyā (29a)
(melankoli hakkında)

16. Faşıl: في المانيا
Fi'l-manyā (30b)
(mani hakkında)
17. Faşıl: في القطرب
Fi'l-ḳuṭrub (32a)
(uyumama hastalığı hakkında)
18. Faşıl: في داء الكلب
Fī dā'i'l-keḷb (32b)
(kuduz hakkında)
19. Faşıl: في الصبارا
Fi'ş-ṣubārā (33a)
(melankoli hakkında)
20. Faşıl: في العشق
Fi'l-'aşḳ (33a)
(aşk hastalığı hakkında)
21. Faşıl: في الشخوص
Fi'ş-ṣuḥūṣ (34a)
(gözleri açık bir yere sabit bakma hastalığı hakkında)
22. Faşıl: في الدوار
Fi'd-duvār (34a)
(baş dönmesi hakkında)
23. Faşıl: في السدر
Fi's-sidr (35b)
(göz kararması hakkında)
24. Faşıl: في الكابوس
Fi'l-kābūs (36a)

(karabasan hakkında)

25. Faşıl: في الصرع
Fi'ş-şar' (37b)
(sara hastalığı hakkında)

26. Faşıl: في السكته
Fi's-sekte (43b)
(kriz hakkında)

27. Faşıl: في الفالج
Fi'l-fālic (45a)
(yarım felç hakkında)

28. Faşıl: في التشنج والتمدد والكزاز
Fi't-teşennüc ve't-temeddüd ve'l-küzāz (49a)
(titreme, kasılma ve tetanos hakkında)

29. Faşıl: في اللقوة والتشنج الكلبية
Fi'l-laḳve ve't-teşennüci'l kelbiyye (51b)
(yüz felci hakkında)

30. Faşıl: في الرعشة
Fi'r-ra'şe (52a)
(seğirme hakkında)

31. Faşıl: في الخدر
Fi'l-ḥader (53a)
(uyuşma hakkında)

32. Faşıl: في الأختلاج:-
Fi'l-iḥtilāc (53b)²⁷

²⁷ R. fihristinde (55 hakkında) olarak gösteriliyor.

(spazm hakkında)

33. Faşıl: في تزعزع الدماغ
Fī teza'zu'ı'd-dimāğ (54a)
(beyin zonklaması hakkında)

34. Faşıl: - في العطاس
Fi'l-'uṭas (55a)
(hapşırma hakkında)

35. Faşıl: في النزلة والزكام
Fi'n-nezle ve'z-zükām (56b)
(nezle hakkında)

36. Faşıl: في النوازل الأختناقية
Fi'n-nevāzili'l-iḥtinākiyye (58b)
(nefes borusu ve akciğer hastalıkları hakkında)

2. Bāb: في امراض العين واحواله
Fī emrāzi'l-'ayn ve aḥvāluhu (58b)
(göz hastalıkları hakkında)

التشريح
Et-teşriḥ (58b)
(anatomi)

1. Kısm:- في امراض الاجفان والاماق
Fī emrāzi'l-ecfān ve'l-āmāḳ (59a)
(göz kapağı ve göz pınarları hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في الحرب الجفن وخشونتته
Fi'l-cerebi'l-cefn ve ḥuṣūnetuhu (59a)
(göz kapağı uyuzu ve sertliği göz pınarları hakkında)

2. Faşıl: في البرده
Fi'l-berde (59b)
(göz kapağını içindeki beyaz verem göz pınarları hakkında)
3. Faşıl: في الشعيره
Fi'ş-şu'ayre (59b)
(kirpik hastalıkları hakkında)
4. Faşıl: في شعر المنقلب
Fi'ş-şar'l-münqalib (60 hakkında)
(göz içinde kıl dönmesi hakkında)
5. Faşıl: في سقوط شعر الأجنان وبياضها
Fī şuqūṭ şa'r'l-ecfān ve beyāzuhā (60b)
(kirpiklerin dökülmesi ve beyazlaması hakkında)
6. Faşıl: في غلظ شعر الأجنان
Fī ğılz şa'r'l-ecfān (60b)
(kirpiğin sertleşmesi hakkında)
7. Faşıl: في القمل والقمام في الجفن-
Fi'l-ḳaml ve'l-ḳamḳām fi'l-cefn (60b)
(göz kapağında bit ve pire hakkında)
8. Faşıl: في الشرناق
Fi'ş-şirnāḳ (61a)
(göz kapağında oluşan yağ bezesi hakkında)
9. Faşıl: في ورم الجفن وانتفاخه -
Fī veremi'l-cefn ve intifāḥuhu (61a)
(göz kapağı veremi ve şişmesi hakkında)
10. Faşıl: في استرخاء الجفن وتشنجه
Fī istirḥā'l-cefn ve teşennücuhu (61b)

(göz kapağının felç sebebiyle gevşemesi ve bozulması hakkında)

11. Faşıl: في جساء العارضة في الأجنان

Fī cuṣā'ī'l- 'ārīza fī'l-ecfān (61b)

(göz kapağının kasılması hakkında)

12. Faşıl: في سرطان الأجنان

Fī seretānī'l-ecfān (62a)

(göz kapağı kanseri hakkında)

13. Faşıl: في السلاق

Fī's-sulāḳ (62a)

(göz kapağının sertleşmesi hakkında)

14. Faşıl: في حكة الأجنان والامآق

Fī ḥakketī'l-ecfān ve'l-āmāḳ (62b)

(göz kapağının ve pınarlarının kaşınması hakkında)

15. Faşıl: في وردينج

Fī verdinç (63a)

(göz kapağı veremi hakkında)

16. Faşıl: في الغرب

Fī'l-ğarb (63b)

(göz içi veremi hakkında)

17. Faşıl: في الغدة

Fī'l-ğudde (63b)

(gözde et bezesi hakkında)

18. Faşıl: في السيلان

Fī's-seyelān (64b)

(göz akıntısı hakkında)

1. Kısm:- في امراض الطبقات العين
Fī emrāz ṭabaqāti'l- 'ayn (64b)
(göz katmanları hakkında)

1. Faşıl: في الرمد والتكدر
Fi'r-remed ve't-tekeddür (64b)
(göz ağrısı ve göz bulanması hakkında)

2. Faşıl: في السبل
Fi's-sebel (67a)
(göz sinirlerinde bulanıklık hakkında)

3. Faşıl: في الموسرج
Fi'l-müserc (67b)
(gözde siyah nokta oluşması hakkında)

4. Faşıl: في الظفره
Fi'z-ẓufre (68a)
(gözde oluşan kitle hakkında)

5. Faşıl: في الطرفه
Fi't-ṭarfe (69a)
(gözde kan akıntılı kırpma hastalığı hakkında)

6. Faşıl: في النفاطات
Fi'n-naffātāt (69b)
(göz korneasında oluşan yağlı kitleler hakkında)

7. Faşıl: في قروح العين
Fī qurūḥi'l-ayn (69b)
(göz yaraları hakkında)

8. Faşıl: - في البياض
Fi'l-beyāz (70a)

(gözde beyazlaşma hakkında)

9. Kısm:- في امراض العارضة بمجموع العين
Fī emrāzī'l- 'ārīza bi-mecmū 'ı'l- 'ayn (71a)
(tüm gözde oluşan hastalıklar hakkında)

1. Faşıl: - في جحوظ العين
Fī cuḥūzı'l- 'ayn (71a)
(iri ve patlak göz hakkında)

2. Faşıl: في الدمعه
Fī'd-dem 'a (71a)
(gözyaşı hakkında)

3. Faşıl: في نزول الماء
Fī nüzūlı'l-mā' (71b)
(gözden su akması hakkında)

4. Faşıl: في ضعف البصر وبطلانه
Fī za 'fi'l-başar ve buṭlānuhu (72b)
(zayıf görme ve körlük hakkında)

5. Faşıl:- في التخيلات
Fī't-taḥayyülāt (73a)
(gözde normal olmayan renkler ve şekiller oluşması hakkında)

6. Faşıl: في العشا والجهر
Fī'l- 'aşa ve'l-cehr (73b)
(gece ve gündüz körlüğü hakkında)

7. Faşıl: في القذى الذي يقع في العين
Fī'l-każā ellezī yaqa ' fi'l- 'ayn (73b)
(gözdeki damla hakkında)

3. Bāb: في أمراض الأذن
Fī emrāzī'l-üzn (74a)
(kulak hastalıkları hakkında)

التشريح
Et-teşriḥ (74a)
(anatomi)

1. Faşıl:- في حفظ صحة الأذن
Fī hıfzşihḥatü'l-üzn (74a)
(kulak sağlığı hakkında)

2. Faşıl: في وجع الأذن
Fī veca'ı'l-üzn (74b)
(kulak ağrısı hakkında)

3. Faşıl: في الطرش والوقر والصمم
Fī'l-ṭareş ve'l-vaqr ve's-şamem (76a)
(az duyma ve duymama ve sağırılık hakkında)

4. Faşıl: في الطنين والدوي والصفير
Fī'ṭ-ṭanīn ve'd-devī ve's-şafīr (78a)
(kulakta çınlama, tınlama, uğultu hakkında)

5. Faşıl: في دخول الماء في الأذن
Fī duḥūlı'l-mā' fi'l-üzn (80a)
(kulak içine su girmesi hakkında)

6. Faşıl: في دخول الزبيق في الأذن
Fī duḥūlı'z-zıybaḳ fi'l-üzn (80a)
(kulağa civa girmesi hakkında)

7. Faşıl: في دخول الحيوانات في الأذن وتولد الدود فيها
Fī duḥūlı'l-ḥayvānāt fi'l-üzn ve tevellüdi'd-dūd fihā (80a)

(kulağa kurt ve solucan gibi hayvanat girmesi ve çoğalması hakkında)

8. Faşıl: في سيلان الرطوبة والقيح عن الأذن

Fī seyelāni 'r-ruṭubet ve 'l-ḳayḥ 'anı 'l-üzni (80b)

(kulaktaki yaranın akması ve nem oluşması hakkında)

9. Faşıl: في فلغموني الأذن

Fi 'l-filağmūni 'l-üzni (81a)

(kulakta iltihap hakkında)

10. Bāb: في أمراض الأنف

Fī emrāzi 'l-enf (81b)

(burun hastalıkları hakkında)

التشريح

Et-teşriḥ (81b)

(anatomi)

1. Faşıl: في الخشم

Fi 'l-ḥaşm (82a)

(koku almamak hakkında)

2. Faşıl: في فساد الخشم

Fī fesādi 'ş-şemm (83a)

(koku alma bozukluğu hakkında)

3. Faşıl: في بخر الأنف

Fī baḥrı 'l-enf

(burundan gelen kötü koku hakkında)

4. Faşıl: في جفاف الأنف

Fī cefāfi 'l-enf (84a)

(burunun içinin kuruması hakkında)

5. Faşıl: في رض الأنف
Fī rażzı'l-enf (84b)
(burun zedelenmesi hakkında)
6. Faşıl: في حكة الأنف
Fī ḥakketi'l-enf (84b)
(burnun kaşınması hakkında)
7. Faşıl: في قروح الأنف
Fī qurūḥı'l-enf (85a)
(burun yaraları hakkında)
8. Faşıl: في سرطان الأنف
Fī seretāni'l-enf (85b)
(burun kanseri hakkında)
9. Faşıl: في بواسير الأنف
Fī bevāsiri'l-enf (86a)
(burundaki nasırlar hakkında)
10. Faşıl: في الرعاف
Fi'r-ru'āf (86b)
(burun kanaması hakkında)
11. Bāb: في أمراض الفم والشفيتين واللثات وآفات المضغ والأسنان واللسان
Fī emrāzi'l-fem ve'ş-şefeteyn ve'l-lişe ve āfāti'l-maẓğ ve'l-esnān ve'l-lisān
(88b)
(ağız, dudaklar ve diş eti hastalıkları ve ağızda dişleri ve dili çiğneme hakkında)
- التشريح
Et-teşrīḥ (88b)
(anatomi)

1. Kısm:- في امراض الفم
Fī emrāzī'l-fem (89a)
(ağız hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في البخر
Fi'l-baħr (89a)
(ağız kokması hakkında)

2. Faşıl: في سيلان اللعاب عن الفم
Fī seyelānı'l-lu'āb 'anı'l-fem (90a)
(ağızdan salya akması hakkında)

3. Faşıl: في قلاع الفم
Fī kulā'ı'l-fem (90a)
(ağızda ve dilde yaralar ve sivilceler hakkında)

4. Faşıl: في قروح الفم وأورامها
Fī ħurūhı'l-fem ve evrāmihā (91a)
(ağız yaraları ve veremleri hakkında)

5. Faşıl: في أكلة الفم
Fī ākileti'l-fem (91b)
(ağızda aşınmalar hakkında)

6. Faşıl: في دخول الحية في الفم
Fī duħūlı'l-ħayye fi'l-fem (91b)
(ağza yılan girmesi hakkında)

2. Kısm:- في امراض الشفة
Fī emrāzı'ş-şefe (93a)
(dudak hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في تشقق الشفة وتقرنها وتبييضها
Fī taşakkuķı'ş-şefe ve taķaşşurihā ve tebyīzihā (93a)

(dudak yarılması ve dökülmesi ve beyazlaması hakkında)

2. Faşıl: في اختلاج الشفة
Fī iḥtilācī'ş-şefe (93b)
(dudak spazmı hakkında)
3. Faşıl: في تقبض الشفتين
Fī taḳabbużī'ş-şefeteyn (94a)
(dudaklarda kasılma hakkında)
4. Faşıl: في بواسير الشفة
Fī bevāsīri'ş-şefe (94a)
(dudak basuru hakkında)
5. Faşıl: في أورام الشفة ويثورها
Fī evrāmī'ş-şefe ve büşūrihā (94b)
(dudak veremleri ve uçukları hakkında)
6. Faşıl: في قروح الشفتين
Fī ḳurūhī'ş-şefeteyn (94b)
(dudak yaraları hakkında)
3. Kısm:- في امراض اللثات
Fī emrāzī'l-liṣāt (95a)
(diş eti hastalıkları hakkında)
1. Faşıl: في تآكل اللثات
Fī te'ākūli'l-liṣāt (95a)
(diş etlerinin yok olması hakkında)
2. Faşıl: في تزايد اللثات واسترخائها
Fī tezāyüdi'l-liṣāt ve istirhā'ihā (95b)
(diş etlerinin şişmesi ve sarkması hakkında)

3. Faşıl: في انفجار الدم عن اللثات
Fī inficārī'd-dem 'anī'l-liṣāt (96a)
(diş etlerinde kan patlaması hakkında)
4. Faşıl: في أورام اللثات
Fī evrāmi'l-liṣāt (97a)
(diş eti veremleri hakkında)
5. Faşıl: في قروح اللثات ونواصيرها
Fī ḳurūḫī'l-liṣāt ve nevāṣīrihā (98a)
(diş etlerinde yara ve basurlar hakkında)
4. Kısm:- في احوال المضغ وافات الآته
Fī aḫvālī'l-maẓğ ve āfāt ālātihi (98a)
(çiğneme ve alet hastalıkları hakkında)
1. Faşıl: في أحوال المضغ
Fī aḫvālī'l-maẓğ (98a)
(çiğneme hakkında)
2. Faşıl: في افات عضلات المحركة لألات المضغ والفكين
Fī āfāt 'aẓalātī'l-muḫarrike li-ālātī'l-maẓğ ve'l-fekkeyn (98b)
(alt ve üst çene ve çiğnemenin hareket kasları hastalıkları hakkında)
3. Faşıl: في تشريح الأسنان
Fī teşriḫī'l-esnān (99a)
(diş anatomisi hakkında)
4. Faşıl: في أحوال الأسنان واختلافات الأطباء في حقيقتها
Fī aḫvālī'l-esnān ve iḫtilāfāti'l-eṭibbā' fī ḫaḳīḳatihā (100a)
(dişler ve doktorların gerçekler konusundaki ihtilafı hakkında)
5. Kısm:- في امراض الاسنان
Fī emrāzī'l-esnān (101a)

(diş hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في صرير الأسنان
Fī şarīri'l-esnān (101a)
(diş gıcırdatma hakkında)
2. Faşıl: في وجع الأسنان
Fī veca'ı'l-esnān (101a)
(diş ağrısı hakkında)
3. Faşıl: في سقوط الأسنان
Fī suqūṭı'l-esnān (102b)
(diş düşmesi hakkında)
4. Faşıl: في تفتت الأسنان وتعفنها والديدان فيها
Fī tefettüti'l-esnān ve ta'affünihā ve'd-dīdān fihā (103a)
(diş çürümesi ve kokması ve kurt oluşumu hakkında)
5. Faşıl: في حفر وسواد الأسنان
Fī ḥafr ve savādi'l-esnān (104b)
(diş çürümesi ve diş üstünde tabaka oluşması hakkında)
6. Faşıl: في تحرك الأسنان
Fī taḥarrüki'l-esnān (105b)
(diş kayması hakkında)
7. Faşıl: في خدر الأسنان
Fī ḥaderi'l-esnān (107b)
(diş kamaşması hakkında)
8. Faşıl: في تزييد الأسنان واتصالها-
Fī tezyīdi'l-esnān ve ittişālihā (107b)
(diş fazlalılığı ve bitişmesi hakkında)

9. Faşıl: في خلع الأسنان بغير آلة (108b)
Fī ḥal'ı'l-esnān bi-ğayrı ālet (108b)
(aletsiz diş çıkarma hakkında)
6. Kısm:- في امراض اللسان (108b)
Fī emrāzı'l-lisān (108b)
(dil hastalıkları hakkında)
1. Faşıl: في بطلان حس الذوق ونقصانه وفساده (108b)
Fī buṭlān ḥissi'z-zevk ve nuqşānuhi ve fesādihi (108b)
(tat hissinin yok olması, noksanlığı ve bozulması hakkında)
2. Faşıl: في جفاف اللسان (109a)
Fī cefāfi'l-lisān (109a)
(dil kuruluğu hakkında)
3. Faşıl: في شقاق اللسان وخشونته (109a)
Fī şikākı'l-lisān ve ḥuşūnetihi (109a)
(dilin yarılması ve sertleşmesi hakkında)
4. Faşıl: في استرخاء اللسان وثقله (109b)
Fī istirhā'ı'l-lisān ve şikālihi (109b)
(dilin peltekleşmesi ve ağırlaşması hakkında)
5. Faşıl: في حرقه اللسان (110b)
Fī ḥurḳati'l-lisān (110b)
(dilin yanması hakkında)
6. Faşıl: في حكة اللسان (111a)
Fī ḥakketi'l-lisān (111a)
(dilin kaşınması hakkında)
7. Faşıl: في تقشر اللسان وسقف الحنك والشدين والعمود (111a)
Fī taḳaşşuri'l-lisān ve saḳfi'l-ḥanek ve'ş-şidḳayn ve'l-'amūd (111a)

(dilin kabuklaşması ve damak ve ağız içinin iki tarafında ve iki dişin arasında olan et hakkında)

8. Faşıl: في عظم اللسان
Fī 'izāmī'l-lisān (111b)
(dil büyüklüğü hakkında)

9. Faşıl: في الضفدع
Fī 'ż-żıfda' (111b)
(dil altında yeşil kitle oluşması hakkında)

10. Faşıl: في ورم اللسان
Fī veremi'l-lisān (112a)
(dil şişmesi hakkında)

6. Bāb: في أمراض الحلق
Fī emrāzī'l-ḥalk (112b)
(boğaz hastalıkları hakkında)

التشريح
Et-teşrīḥ (112b)
(anatomi)

1. Faşıl: في سقوط اللهاة
Fī suḳūṭī'l-lehāt (113a)
(küçük dilin düşmesi hakkında)

2. Faşıl: في أورام اللهاة وقروحها
Fī evrāmī'l-lehāt ve ḳurūḥihā (114a)
(küçük dil veremleri ve yaraları hakkında)

3. Faşıl: في أورام اللوزتين وقروحها
Fī evrāmī'l-levzeteyn ve ḳurūḥihā (114b)

(bademciklerin tümör ve yaraları hakkında)

4. Faşıl: في البثور في الحلق

Fi'l- büşür fi'l-ḥalq (114b)

(boğaz yaraları hakkında)

5. Faşıl: في العلق الناشب في الحلق

Fi'l- 'alākı'n-nāşib fi'l-ḥalq (115a)

(boğaza sülük yapışması hakkında)

6. Faşıl: في الخناق

Fi'l-ḥunnāk (116b)²⁸

(difteri hakkında)

7. Bāb: في آفات التنفس وأمراض الصدر والرئة

Fī āfāt ālāti't-teneffüs ve emrāzi'ş-şadr ve'r-riye (118b)

(nefes hastalıkları, göğüs ve akciğer hastalıkları hakkında)

التشريح

Et-teşriḥ (118b)

(anatomi)

1. Faşıl: انسداد مجاري التنفس بقول كليفي

Fī insidād mecārī't-teneffüs bi-ḳavl-ı küllī (120a)

(genel olarak nefes yolları tıkanması hakkında)

2. Faşıl: في رديت المايعة للرئة من جذب الهواء

Fī rediyyeti'l-māyi'ati li'r-riye min cezbi'l-havā' (121b)

(nefes darlığı hakkında)

3. Faşıl: في اختناق التنسجي والاسترخائي

Fī iḥtināḳı't-teşennüci ve'l-istirḫā'i (122a)

²⁸ R. fihristinde (117 hakkında) olarak gösteriliyor.

(kasılmalı ve gevşemeli tıkanma hakkında)

4. Faşıl: في ضيق النفس وانواعه بقول كلي: Faşıl:
Fī źīķı'n-nefes ve envā'ihı bi-ķavl-ı küllı (122b)
(genel olarak nefes darlığı ve türleri hakkında)
5. Faşıl: في الفواق: Faşıl:
Fi'l-fuāk (131b)
(hıçkırık hakkında)
6. Faşıl: في الكابوس: Faşıl:
Fi'l-kābūs (131b)
(karabasan hakkında)
7. Faşıl: في انتصاب النفس: Faşıl:
Fī intişābı'n-nefes (131b)
(nefes darlığı hakkında)
8. Faşıl: في الربو: Faşıl:
Fi'r-rabū (131b)
(astım hakkında)
9. Faşıl: في العطاس: Faşıl:
Fi'l-uṭās (132b)
(hapşırma hakkında)
10. Faşıl: في السعال: Faşıl:
Fi's-su'āl (132b)
(öksürük hakkında)
11. Faşıl: في انقطاع الصوت: Faşıl:
Fī inķıṭā'ı's-şavt (140b)
(ses kesilmesi hakkında)

12. Faşıl: في بحة الصوت
Fī bahḥatı'ş-şavt (141b)
(ses kısılması hakkında)
13. Faşıl: في النوازل الأختناقية
Fī'n-nevāzili'l-iḥtināḳiyye (144a)
(nezle dolayısı ile oluşan nefes darlığı hakkında)
14. Faşıl: في الشرق
Fī'ş-şarak (147a)
(nefes borusuna nesne kaçması hakkında)
15. Faşıl: في ضيق قصبة الريه
Fī zīkḳaşbatı'r-riye (147a)
(akciğer borusunun dar olması hakkında)
16. Faşıl²⁹: في قروح قصبة الريه -
Fī ḳurūḥḳaşabatı'r-riye (147b)
(akciğer borusu yaraları hakkında)
17. Faşıl: في نفث الدم
Fī nefsi'd-dem (147b)
(kan tükürmek hakkında)
18. Faşıl: في ذات الريه
Fī zātı'r-riye (148a)
(akciğer zarı iltihabı hakkında)
19. Faşıl: في ورم الرخو في الريه
Fī veremi'r-raḥv fī'r-riye (149a)
(akciğerde balgamdan hâsıl şiş hakkında)

²⁹ Eserde: الفصل السادس (altıncı fasıl hakkında) olarak yazılmıştır.

20. Faşıl: في سقيروس في الريه
Fī saqīrūs fi'r-riye (150a)
(ağrısız ve iltihapsız verem hakkında)
21. Faşıl: في ضيق مجاري الريه
Fī zīk mecārī'r-riye (151a)
(akciğer bölgesinin darlığı hakkında)
22. Faşıl: في السل
Fī's-sil (152a)
(akciğer veremi, tüberküloz hakkında)
23. Faşıl: في نفث المده
Fī nefesi'l-midde (158b)
(cerahat tükürmek hakkında)
24. Faşıl: في مده المحتقنة في الصدر
Fī middeti'l-muhtaḳine fi'ş-şadr (159a)
(akciğerde cerahat oluşması ve kan toplanması hakkında)
25. Faşıl: في ذات الجنب وانواعها
Fī zātī'l-cenb ve envā'ihā (159a)
(akciğer zarı iltihabı ve türleri hakkında)
26. Faşıl: في جمود الصدر
Fī cümūdī'ş-şadr (163b)
(soğuk hava nedeniyle göğüsün donması hakkında)
4. Bāb:- في أمراض القلب
Fī emrāzī'l-ḳalb (164a)
(kalp hastalıkları hakkında)
- التشريح
Et-teşrīḥ (164a)

(anatomi)

1. Faşıl: في سوء المزاج الحار في القلب
Fī sū'i'l-mizāci'l-ḥār fi'l-ḳalb (165a)
(stres, hızlı hareket vb. sebeplerle oluşan kalp hastalıkları hakkında)
2. Faşıl: في سوء المزاج البارد في القلب
Fī sū'i'l-mizāci'l-bārid fi'l-ḳalb (165b)
(kalpte soğuktan oluşan sorunlar hakkında)
3. Faşıl: في سوء المزاج الرطب في القلب
Fī sū'i'l-mizāci'r-raṭb fi'l-ḳalb (166a)
(kalpte nem nedeniyle oluşan sorunlar hakkında)
4. Faşıl: في سوء المزاج اليابس في القلب
Fī sū'i'l-mizāci'l-yābis fi'l-ḳalb (166a)
(kalpte kuruluk nedeniyle oluşan sorunlar hakkında)
5. Faşıl: الخفقان
Fi'l-ḥafaḳān (166b)
(yürek oynaması, çarpıntı hakkında)
6. Faşıl: الغشي
Fi'l-ḡaşy (167b)
(bayılmak hakkında)
7. Faşıl: في ورم الاذنين³⁰ القلب
Fī veremi'l-üzeyni'l-ḳalb (169a)
(kalp kulakçığı veremi hakkında)
8. Faşıl: في ضغط القلب
Fī zuḡtı'l-ḳalb (169a)

³⁰ Metinde الاذن el-üzn “kulak” şeklinde yazılmıştır.

(yürek sıkıntısı hakkında)

9. Faşıl: في تقشر القلب

Fī taqaşşurı'l-ğalb (169a)

(kalp kabuğu soyulması hakkında)

10. Faşıl: في قذف القلب

Fī qazfi'l-ğalb (169b)

(kalbin atması hakkında)

11. Faşıl: في احتواء الرطوبة على القلب

Fī ihtivā'i'r-ruṭūbe 'ale'l-ğalb (169b)

(kalpte diyafram arasında su oluşması hakkında)

12. Faşıl: في جذب القلب

Fī cezbi'l-ğalb (170a)

(kalbin aşağıya çekilmesi hissi hakkında)

13. Faşıl: في ضعف القلب

Fī za'fi'l-ğalb (170a)

(kalp zayıflığı hakkında)

14. Faşıl: في دود غلاف القلب

Fī dūd ğılāfi'l-ğalb (170b)³¹

(kalp zarında mikroplar oluşumu hakkında)

15. Faşıl: في موت الفجأة

Fī mevti'l-füc'eh (171a)

(ani ölüm hakkında)

9.Bāb:- في أمراض المري

Fī emrāzi'l-merī (171a)

³¹ R. fihristinde (171 hakkında) olarak gösteriliyor.

(yemek borusu hastalıkları hakkında)

التشريح

Et-teşrîh (171a)

(anatomi)

1. Faşıl: في سوء مزاج المري وأنواعها
Fī sū' mizāci'l-merī ve enva'ihā (171a)
(yemek borusu sorunları ve türleri hakkında)
2. Faşıl: في آفات البلع والأزدرداد
Fī āfāti'l-bel' ve'l-izdirād (171b)
(yutma hastalıkları hakkında)
3. Faşıl: في انطباق المري
Fī inṭibākı'l-merī (174a)
(yemek borusu kasılmasının hakkında)
4. Faşıl: في اورام المري
Fī evrāmı'l-merī (174b)
(yemek borusu veremi hakkında)
5. Faşıl: في قروح المري
Fī ḳurūḫı'l-merī (174b)
(yemek borusu yaraları hakkında)
6. Faşıl: في حكاك المري
Fī ḫikāki'l-merī (175a)
(yemek borusu kaşınması hakkında)
10. Bāb: في أمراض المعدة
Fī emrāzı'l-mi'de (175a)
(mide hastalıkları hakkında)

التشريح

Et-teşrîh (175a)

(anatomi)

1. Kısm:- في افات الجوع والشهوه
Fî āfâtı'l-cū' ve'ş-şehvet (175b)
(açlık ve oburluk hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في نقصان الشهوه وبطلانها
Fî nokşānı'ş-şehvet ve buṭlānihā (175b)
(iştah noksanlığı ve yok olması hakkında)

2. Faşıl: في فساد الشهوة ووحم
Fî fesādi'ş-şehvet ve vaḥm (182a)
(iştah sorunları ve aşerme hakkında)

3. Faşıl: في استكراه الاغذية
Fî istikrāhi'l-ağziye (185b)
(gıdadan tikslenme hakkında)

4. Faşıl: في افراط الجوع
Fî ifrātı'l-cū' (186a)
(açlık ifratı hakkında)

2. Kısm:- في افات العطش
Fî āfātı'l-'aṭaş
(susama hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في العطش المفرط
Fî'l-'aṭaşı'l-mufrat (189b)
(çok susuz kalma hakkında)

2. Faşıl: في نقصان العطش وبطلانه
Fî nokşānı'l-'aṭaş ve buṭlānuhu (193a)

(susuzluk, su noksanlığı ve yok olması hakkında)

3. Faşıl: في فساد العطش

Fī fesādı'l- 'aṭaş (193b)

(susuzluk bozulması hakkında)

4. Kısm:- في افات تكون الكيلوس

Fī āfāt tekevvi'ni'l-kilūs (keylūs hakkında) (193b)

(besinlerin bağırsakta sindirim hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في نقصان الكيلوس وبطلانه

Fī noqşāni'l-kilūs (keylūs hakkında) ve buṭlānihi (194a)

(besinlerin bağırsakta sindirim noksanlığı ve tamamen yok olması hakkında)

2. Faşıl: في رياح المعدة

Fī riyāhi'l-mi' de (201b)

(mide gazı hakkında)

4. Kısm:- في افات الماسكة

Fī āfāti'l-māsike (206b)

(yapışma hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في القيء والغثيان

Fi'l-ḳay' ve'l-ğaseyān (206b)

(kusma ve bulantı hakkında)

2. Faşıl: في قيء الدم

Fī ḳay'i'd-dem (213b)

(kan kusması hakkında)

5. Kısm:- في اوجاع العارضة للمعدة

Fī evcā'il-'ārızā li'l-mi' de (216a)

(mideye oluşan ağrıları hakkında)

1. Faşıl: في الفواق
Fi'l-fuāk (216a)
(hıçkırık hakkında)
2. Faşıl: في الفلق والكرب
Fi'l-ķalaķ ve'l-kerb (218b)
(stres sebebiyle oluşan mide hastalıkları hakkında)
3. Faşıl: في وجع الفؤاد
Fī veca'ı'l-fu'ād (219a)
(midenin kasılması hakkında)
4. Faşıl: في حرقة المعدة
Fī ħurķatı'l-mi'de (226a)
(mide yanması hakkında)
5. Faşıl: في اورام المعدة
Fī evrāmı'l-mi'de (226b)
(mide veremleri hakkında)
6. Faşıl: في قروح المعدة
Fī ķurūĥı'l-mi'de (228b)
(mide yaraları hakkında)

11. Bāb:- في امراض الامعاء
Fī emrāzı'l-em'ā (229a)
(bağırsak hastalıkları hakkında)

التشريح

- Et-teşrīĥ (229a)
(anatomi)

1. Kısm:- في افات البراز عن الكيلوس ونقصان اندفاعه
Fī āfātı'l-burāz 'anı'l-ķilüs (keylüs hakkında)ve noķşān indifā'uhu (231a)

(besinlerin bağırsaktaki sindirimi sonucu dışkılama hastalıkları ve püskürme noksanlığı hakkında)

1. Faşıl: في آفات البراز عن الكيلوس
Fī āfāti'l-burāz 'anı'l-kilüs (keylüs hakkında) (231a)
(besinlerin bağırsaktaki sindirimi sonucu dışkı hastalıkları hakkında)
2. Faşıl: في اعتقال البطن
Fī i'tiḳalı'l-baṭn (231b)
(karın bağlaması (kabız hakkında) hakkında)
3. Faşıl: في ايلاوس
Fī ilāvüs (237b)
(sürekli kabız olma hakkında)
2. kısım: في افراط الدافعة المعائية-
Fī ifrāṭi'l-dāfi'atı'l-mi'ā'iyye (244a)
(dışkının makattan hızlı çıkması hakkında)
1. Faşıl: في الذرب والخلفه
Fī'z-zereb ve'l ḫilfe (244a)
(karaciğer ve mide hastalıkları, ishal hakkında)
2. Faşıl: في الهيضه
Fī'l-heyza (252b)
(şiddetli ishal hakkında)
3. Faşıl: في زلق المعده
Fī zelāḳı'l-mi'de (257a)
(midede şiddetli ishal hakkında)
4. Faşıl: في زلق الامعا
Fī zelāḳı'l-em'ā (259b)
(bağırsaktaki şiddetli ishal hakkında)

3. Kısm:- في فساد الدافعة المعائيه
Fī fesādi'l-dāfi'atı'l-mi'ā'iyye (261b)
(dışkının bağırsaktan ve makattan çıkışı hastalıkları hakkında)
1. Faşıl: في دوسنطاريا
Fī dūsantaryā (261b)
(kanlı ishal hakkında)
2. Faşıl: في الزحير
Fi'z-zaḥīr (274b)
(dizanteri hakkında)
3. Faşıl: في اسهال الكبدي
Fi'l-ishāli'l-kebedī (277b)
(karaciğer ishali hakkında)
4. Faşıl: في البواسير
Fi'l-bevāsīr (278b)
(basur hakkında)
5. Faşıl: في حكة المقعد
Fī ḥakketi'l-maḳ'ad (278b)
(makat kaşınması hakkında)
4. Kısm:- في اوجاع العارضة للامعاء
Fī evcā'ı'l-ārīza li'l-em'ā
(bağırsaklara oluşan ağrıları hakkında)
1. Faşıl: في القولنج وانواع اوجاع المعائيه بقول كلي
Fi'l-ḳülenc ve envā' evcā'ı'l-me'ā'iyye bi-ḳavl-ı küllī (279a)
(bağırsak buruntusu ve bağırsak ağrıların türleri hakkında)
2. Faşıl: في المغص
Fi'l-maḡṣ

Fi'l-mağş (292a)

(sancı hakkında)

3. Faşıl: في ما يتولد في الامعاء من الديدان
Fī mā yetevelled fī'l-em'ā' mine'd-dīdān (292a)
(bağırsakta kurtlar oluşumu hakkında)

4. Kısm:- في افات وضع الامعاء
Fī āfāt vaż'ı'l-em'ā (293b)
(bağırsak durumu hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في الفتق
Fī'l-fitik (294a)
(fitik hakkında)

2. Faşıl: في خروج المقعد
Fī ḥurūci'l-mağ'ad (297b)
(makatın dışarı çıkması hakkında)

3. Faşıl: في فتق السره
Fī fitıķı's-sürre (299a)
(göbek fitği hakkında)

4. Faşıl: في سقوط السره
Fī suķūṭı's-sürre (300a)
(göbek düşmesi hakkında)

12. Bāb: في امراض المقعد
Fī emrāzi'l-mağ'ad (300b)
(makat hastalıkları hakkında)

التشريح

Et-teşriḥ (300b)
(anatomi)

1. Faşıl: - في بواسير السيالة والعمياء المتوجهه
Fī bevāsīri's-seyyāle ve'l-'amyā'ı'l-mütevecci'a (300b)
(akıntılı ve akıntısız acılı basurlar hakkında)
2. Faşıl: في ریح البواسير
Fī rīhı'l-bevāsīr (307b)
(basur gazı hakkında)
3. Faşıl: في وجع المقعد
Fī veca'ı'l-maḳ'ad (308a)
(makat ağrısı hakkında)
4. Faşıl: في فلغموني المقعد وناصوره
Fī filaḡmūnī'l-maḳ'ad ve nāşūrihi (308a)
(makatta iltihap ve basur hakkında)
5. Faşıl: في ورم المقعد
Fī veremi'l-maḳ'ad (310a)
(makat veremi hakkında)
6. Faşıl: في قروح المقعد
ḳurūhı'l-maḳ'ad (310a)
(makat yaraları hakkında)
7. Faşıl: في شقاق المقعد
Fī şıḳaḳı'l-maḳ'ad (310b)
(makat yarılması hakkında)
8. Faşıl: في حكة المقعد
Fī ḥaḳketi'l-maḳ'ad (310b)
(makat kaşınması hakkında)
9. Faşıl: في ابنه

Fī ubne (310b)
(makat hastalığı ubne hakkında)

13. Bāb: في امراض الماساريقا
Fī emrāzi'l-māsārīkā (311b)
(bağırsak zarı hastalıkları hakkında)

التشريح
Et-teşrīh (311b)
(anatomi)

1. Faşıl: في سدده الماساريقا بقول كلي
Fī südedi'l-māsārīkā bi-ķavl-ı küllī (312a)
(genel olarak bağırsak zarı kapakları hakkında)

2. Faşıl: في اورام الماساريقا
Fī evrāmı'l-māsārīkā (315b)
(bağırsak zarı veremleri hakkında)

3. Faşıl: في وجع الماساريقا
Fī veca'ı'l-māsārīkā (315b)
(bağırsak zarı ağrısı hakkında)

14. Bāb: - في امراض الطحال والمراره
Fī emrāzi't-ṭiḥāl ve'l-marāre (316a)
(dalak ve öd kesesi ağrısı hakkında)

التشريح
Et-teşrīh (316a)
(anatomi)

1. Faşıl: في سوء المزاج الطحال
Fī sū'i'l-mizācı't-ṭiḥāl (316b)
(dalak sorunları hakkında)

2. Faşıl: في سوداء مراقياء
Fī sevdā' merākḳīyā' (317b)
(karın kas zarflarında oluşan sorunları hakkında)
3. Faşıl: في اسكوربوط
Fī iskurbūt (322a)
iskorbüt hastalığı hakkında)
4. Faşıl: في سدد الطحال
Fī südedi't-tıhāl (327b)
(dalak kapakları hakkında)
5. Faşıl: في ضغف الطحال
Fī za'fi't-tıhāl (328b)
(dalak zafiyeti hakkında)
6. Faşıl: في نفخة الطحال وعظمه
Fī nefḫatı't-tıhāl ve 'izamuhu (328b)
(dalak gaz oluşumu ve dalak büyümesi hakkında)
7. Faşıl: في اورأم الطحال
Fī evrāmı't-tıhāl (329a)
(dalak veremleri hakkında)
8. Faşıl: في سقيروس الطحال
Fī saḳīrūsı't-tıhāl (330a)
(dalakta ağrısız ve iltihabsız verem oluşumu hakkında)
9. Faşıl: في حجارة الطحال
Fī ḫicāreti't-tıhāl (331a)
(dalak taşı hakkında)
10. Faşıl: في تقيح الطحال

Fī teḳayyuhı't-tıḫāl (331a)
(dalak cerahatı hakkında)

11. Faşıl: في يرقان الاصفر والاخضر
Fī yereḳānı'l-aşfer ve'l-aḫżar (331a)
(sarılık hastalığının sarı ve yeşil türleri hakkında)

12. Faşıl: في يرقان الاسود
Fī yereḳānı'l-esved (332a)
(siyah türünde sarılık, ileri derecede sarılık hastalığı hakkında)

15. Bāb: في امراض الكبد -
Fī emrāzı'l-kebed (333a)
(karaciğer hastalıkları hakkında)

التشريح
Et-teşrīḥ (333a)
(anatomi)

1. Faşıl: في سوء المزاج الكبد وانواعها بقول كلي
Fī sū'i'l-mizācı'l-kebed ve envā'ihā bi-ḳavl-ı küllī (333b)
(genel olarak karaciğer sorunları ve türleri hakkında)

2. Faşıl: في ضعف الكبد
Fī za'fı'l-kebed (334b)
(karaciğer zafiyeti hakkında)

3. Faşıl: في سد الكبد ومجاريه
Fī seddi'l-kebed ve mecārīhi (335b)
(karaciğer kapakları ve bölümleri hakkında)

4. Faşıl: في وجع الكبد
Fī veca'ı'l-kebed (336b)
(karaciğer ağrısı hakkında)

5. Faşıl: في نفخة الكبد
Fī nefḥati'l-kebed (336b)
(karaciğerde gaz oluşumu hakkında)
6. Faşıl: في اورام الكبد وعضلات البطن
Fī evrāmı'l-kebed ve 'azlātu'l-baṭn (337a)
(karaciğer veremleri ve karın kasları hakkında)
7. Faşıl: في سقيروس الكبد
Fī sāqīrūsı'l-kebed (338b)
(karaciğerde ağrısız ve iltihabsız verem hakkında)
8. Faşıl: في قروح الكبد
Fī qurūḥı'l-kebed (339a)
(karaciğer yaraları hakkında)
9. Faşıl: في دبيلة الكبد
Fī debīleti'l-kebed (339a)
(karaciğer çıbanları hakkında)
10. Faşıl: في تبثر الكبد
Fī tebeşşürı'l-kebed (339b)
(karaciğerde sivilce çıkması hakkında)
11. Faşıl: في خفقة الكبد
Fī ḥafḫatı'l-kebed (339b)
(karaciğer ızdırıp ve kasılma hareketi hakkında)
12. Faşıl: في حصاة الكبد
Fī ḥaşātı'l-kebed (340a)
(karaciğer taşı hakkında)
13. Faşıl: في جراحات الكبد

Fī cirāhātī'l-kebed (340a)
(karaciğer yaraları hakkında)

14. Faşıl: في قيام الكبد
Fī kıyāmı'l-kebed (340a)
(karaciğer kanlı ishal hakkında)

15. Faşıl: في سوء القنيه
Fī sū'i'l-kınyē (340b)
(karaciğer bozulması hakkında)

16. Faşıl: في استسقاء الزقي
Fī istiskā'i'z-zıkkī (341b)
(siroz hastalığı hakkında)

17. Faşıl: في استسقاء اللحمي
Fī istiskā'i'l-laḥmī (343b)
(etli siroz hastalığı hakkında)

18. Faşıl: في استسقاء الطبلي
Fī istiskā'i't-ṭablī (344a)
(davul gibi şişen siroz hastalığı hakkında)

16. Bāb:- في امراض الكلى
Fī emrāzı'l-kile (344b)
(böbrek hastalıkları hakkında)

التشريح
Et-teşrīḥ (344b)
(anatomi)

1. Faşıl: في سوء مزاج الكليه
Fī sū'i mizāci'l-kile (345a)
(böbrek sorunları hakkında)

2. Faşıl: في حصة الكليتين
Fī ḥaṣāṭi'l-kilyeteyn (345a)
(böbreklerde taş hakkında)
3. Faşıl: والمثانيفي قروح الكلى
Fī ḫurūḥi'l-kile ve'l-meṣāne (346a)
(böbrek ve mesane yaraları hakkında)
4. Faşıl: في فلغموني الكلى والمثانه
Fī filağmūnī'l-kile ve'l-meṣāne (348b)
(böbrek ve mesane iltihapları hakkında)
5. Faşıl: في وجع الكلى
Fī veca'ı'l-kile (351a)
(böbrek ağrısı hakkında)
6. Faşıl: في سدد الكلى وضيق مجاريها
Fī südedi'l-kile ve źiḳ mecārīhā (351b)
(böbrek kapakları ve alanlarının darlığı hakkında)
7. Faşıl: في انتفاخ مجاري الكلى
Fī intifāḫ mecārī'l-kile (351b)
(böbreklerde organ büyümesi hakkında)
8. Faşıl: في جرب الكليه
Fī cerebi'l-kile (351b)
(böbrekte oluşan sivilceler hakkında)
9. Faşıl: في ورم الصلب في الكلى
Fī veremı's-şalb fi'l-kile (352a)
(böbrekte katı verem hakkında)
10. Faşıl: في دياييطيس

Fī diyābīīs (353a)
(diyabet hakkında)

11. Faşıl: في ریح الكلى
Fī rīḥi'l-kile (354b)
(böbrek gazı hakkında)

12. Faşıl: في هزال الكلى
Fī hüzālī'l-kile (354b)
(böbrek zayıflığı hakkında)

13. Faşıl: في ضعف الكليه
Fī za'fi'l-kile (355a)
(böbrek zafiyeti hakkında)

14. Faşıl: في جراحات الكلى والمثانه
Fī cirāḥāti'l-kile ve'l-meşāne (355b)
(böbrek ve mesane yaraları hakkında)

15. Bāb: في امراض المثانه
Fī emrāzī'l-meşāne (355b)
(mesane hastalıkları hakkında)

التشريح
Et-teşrīḥ (355b)
(anatomi)

1. Faşıl: في سوء مزاج المثانه
Fī sū' mizācī'l-meşāne (356a)
(mesane sorunları hakkında)

2. Faşıl: في حصة المثانه
Fī ḥaşāti'l-meşāne (356a)
(mesane taşları hakkında)

3. Faşıl: في جرب المثانه وحكته
Fī cerebi'l-meşāne ve ḥakketuhu (357a)
(mesane sivilceleri ve kaşıntısı hakkında)
4. Faşıl: في خلع المثانه
Fī ḥal'ı'l-meşāne (357a)
(mesanenin yerinden çıkması hakkında)
5. Faşıl: في جمود الدم في المثانه
Fī cumūdı'd-dem fi'l-meşāne (357b)
(mesanede kan donması hakkında)
6. Faşıl: في بول الدم
Fī bevlı'd-dem (357b)
(kanlı idrar hakkında)
7. Faşıl: في ریح المثانه
Fī rīḥı'l-meşāne (359b)
(mesanede gaz oluşumu hakkında)
8. Faşıl: في تقطير البول
Fī taqṭīri'l-bevl (359b)
(idrarin damla damla akması hakkında)
9. Faşıl: في سلس البول وبول في الفراش
Fī selesi'l-bevl ve bevl fi'l-firāş (361a)
(idrarinı tutamama ve idrar kaçıırma hakkında)
10. Faşıl: في احتباس البول وعسره
Fī iḥtibāsi'l-bevl ve 'usruhu (362b)
(idrara çıkmada zorlanma)
11. Faşıl: في حرقه البول

Fī hurḳatı'l-bevl (365a)
(idrar yanması hakkında)

12. Faşıl: في ناصور المثانه
Fī nāşūrı'l-meşāne (367a)
(mesane nasırı hakkında)

18. Bāb: في امراض القضيب من اعضاء التناسل
Fī emrāzı'l-ḳaẓı̄b min a'zā'i't-tenāsül (367b)
(erkek cinsel organı hastalıkları hakkında)

التشريح
Et-teşrīḥ (367b)
(anatomi)

1. Faşıl: في ضعف البآه
Fī za'fi'l-bāh (370b)
(cinsel istek hakkında)

2. Faşıl: في سرعة الانزال
Fī sūr'atı'l-inzāl (374a)
(iktidarsızlık hakkında)

3. Faşıl: في كثرة الشهوة والجماع
Fī keşreti'ş-şehvet ve'l-cimā' (374a)
(cinsel istek fazlalığı hakkında)

4. Faşıl: في سيلان المنى
Fī seyelānı'l-menī (375a)
(meni akışı hakkında)

5. Faşıl: في كثرة الاحتلام
Fī keşreti'l-iḥtilām (375b)
(düş azmanın fazlalığı hakkında)

6. Faşıl: في قريسيروس
Fī qarīsīmūs (376a)
(mastürbasyon hakkında)
7. Faşıl: في العديوط
Fī 'ızyavṭ (376b)
(birleşme sırasında dışkı gelmesi hakkında)
8. Faşıl: في عاقونا ورساطون
Fī 'ākūnā ve resāṭon (377a)
(penis kasılması ve sertleşmesi hakkında)
9. Faşıl: في استرخاء القضيب وضعف انتصابه
fī istirhā'i'l-każīb ve za'f-ı intişābuhu (377a)
(penis gevşemesi ve kaldırma zafiyeti hakkında)
10. Faşıl: في ضيق مجرى القضيب
Fī zīq mecra'l-każīb (377b)
(penis mecraları darlığı hakkında)
11. Faşıl: في قروح مجرى القضيب
Fī qurūḥ mecra'l-każīb (378a)
(penis mecrası yaraları hakkında)
12. Faşıl: في فلغموني القضيب
Fī filağmūnī'l-każīb (378b)
(penis iltihapları hakkında)
13. Faşıl: في قروح القضيب
Fī qurūḥı'l-każīb (378b)
(penis yaraları hakkında)
14. Faşıl: في شقاق القلفة القضيب
Fī şıqqāq al-qalfā al-każīb

Fī ūḡāḡı'1-ḡulfetu'1-ḡazīb (379b)
(penisin sūnnet yerinde atlama ve yarılma)

15. Faşıl: فی حكة القضيب
Fī ḡakketi'1-ḡazīb (380a)
(penis kaşıntısı hakkında)

16. Faşıl: فی ثواليل القضيب
Fī ūvālīli'1-ḡazīb (380a)
(penis siğiller hakkında)

17. Faşıl: فی اعوجاج الذكر
Fī i'vicāci'z-zeker (380a)
(penis eğrilmesi hakkında)

18. Faşıl: فی معظمات الذكر
Fī mu'azzimāti'z-zeker (380b)
(penis büyütenler hakkında)

19. Faşıl: فی ناصور القضيب
Fī nāşūri'1-każīb (381a)
(penis nasırı hakkında)

19. Bāb: فی امراض الانثيين من اعضاء التناسل
Fī emrāzi'1-ünşeyeyn min a'zāi't-tenāsül (381a)
(üreme organlarından testis torbası hastalıkları hakkında)

التشريح
Et-teşriḡ (381a)
(anatomı)

1. Faşıl: فی وجع الانثيين
Fī veca'i'1-ünşeyeyn (381b)
(testis torbası ağrısı hakkında)

2. Faşıl: - في سرطان الخصيتين
Fī seretāni'l-ḥuṣyeteyn (381b)
(testis torbası kanseri hakkında)
3. Faşıl: في انتفاخ الصفن
Fī intifāḥi'ş-şafen (382a)
(testis torbası şişmesi hakkında)
4. Faşıl: في دوالي الصفن
Fī devālī'ş-şafen (382b)
(testis torbası varisi hakkında)
5. Faşıl: في صلابة الصفن
Fī šalābeti'ş-şafen (382b)
(testis torbası sertliği hakkında)
6. Faşıl: في فلغموني الصفن
Fī filaġmūnī'ş-şafen (382b)
(testis torbasında cilt altı iltihabı hakkında)
7. Faşıl: في قروح الصفن وتقره
Fī ḳurūḥi'ş-şafen ve taḳaşşuruḥu (383b)
(testis torbası yaraları ve kabuklaması hakkında)
8. Faşıl: في استرخاء الصفن
Fī istirḥā'i'ş-şafen (384b)
(testis torbası gevşekliği hakkında)
20. Bāb: في امراض الطرفيه
Fī emrāzī't-ṭarafīye (384b)
(eklem hastalıkları hakkında)

Et-teṣrīḥ (384b)

(anatomi)

1. Faşıl: في النقریس
Fī 'n-niqrīs (386b)
(ayak ağrısı hakkında)
2. Faşıl: في عرق النساء
Fī 'ırkı'n-nesā (393b)
(siyatik siniri hakkında)
3. Faşıl: في وجع المفاصل
Fī veca 'ı'l-mefāsil (394a)
(eklem ağrıları hakkında)
4. Faşıl: في وجع الورك
Fī veca 'ı'l-verek (394a)
(kalça kemiği ağrısı hakkında)
5. Faşıl: في وجع الخصره
Fī veca 'ı'l-ḥāşire (395b)
(leğen kemeği ağrısı hakkında)
6. Faşıl: في وجع الظهر
Fī veca 'ı'z-zahr (395b)
(sırt ağrısı hakkında)
7. Faşıl: في الدوالي
Fī devālī (396a)
(varis hakkında)
8. Faşıl: داء الفيل
Fī dāi'l-fil (396b)
(fil hastalığı hakkında)

9. Faşıl: في قرحة الساق والرجل

Fī Qurūḥatı's-sāḳ ve'r-ricl (397a)

(ayak ve bacak yarası hakkında)

10. Faşıl: في عرق المدني

Fī 'ırḳı'l-medenī (397b)

(bacaklarda şiddetli iltihap ağrısı hakkında)

11. Faşıl: في الحدبه

Fi'l-ḥadebe (398a)

(kamburluk hakkında)

12. Faşıl: في رياح الافرسه

Fī riyḫı'l-efrise (398b)

(ateşli ve ağrılı kamburluk hakkında)

13. Faşıl: في ریح الشوكه

Fī rīḫı'ş-şevket (399a)

(kemik kanseri hakkında)

2. Kitāb:- الكتاب الثاني في امراض المختصة للنساء والاطفال والصبيان

El-kitābu'ş-şānī fī emrāzı'l-muḥtaşşa li'n-nisā' ve'l-etfāl ve'ş-şıbyān (399b)

(2. Kitap: kadınlar, çocuklar ve gençlere özgü hastalıkları hakkında)

1. Maḳāle:- المقالة الاولى في امراض النساء التي غير الحوامل والنساء

El-maḳāletü'l-ülā fī emrāzı'n-nisā' ellātī ḡayrı'l-havāmil ve'n-nefsā' (399b)

(birinci makale, hamile olmayan ve lohusa kadınlar hastalıkları hakkında)

1. Bāb: في امراض الثديين

Fī emrāzı'ş-şedyeyn (399b)

(meme hastalıkları hakkında)

التشريح

Et-teşrīh (399b)

(anatomi)

1. Faşıl: في عظم الثدي وصغره
Fī 'izāmī's-ṣedī ve şuğruhu (399b)
(meme büyüklüğü ve küçüklüğü hakkında)
 2. Faşıl: في غدة الثدي
Fī ğuddeti's-ṣedī (400a)
(meme bezesi hakkında)
 3. Faşıl: في سلع الثدي
Fī sila'ı's-ṣedī (400a)
(meme veremi hakkında)
 4. Faşıl: في سقيروس الثدي
Fī sāķirūsı's-ṣedī (400b)
(memede ağrısız ve iltihapsız verem hakkında)
 5. Faşıl: في فلغموني الثدي-
Fī filaġmūnī's-ṣedī (401b)
(meme iltihabı hakkında)
 6. Faşıl: في سرطان الثدي
Fī sereṭānı's-ṣedī (402b)
(meme kanseri hakkında)
 7. Faşıl: في دبيلة الثدي وقروحه وأكال منه
Fī debīle ti's-ṣedī ve ķurūḫuhu ve ekkāl minhu (403a)
(meme çıbanları ve yayılan yaralar hakkında)
2. Bāb: الرحم النساء التي غير الحوامل والنساء في امراض
Fī emrāzı'r-raḫim en-nisā' elletī ğayrı'l-ḫavāmil ve'n-nefsā' (403a)
(hamile olan ve olmayan kadınlarda rahim hastalıkları hakkında)

التشريح

Et-teşrîh (403a)

(anatomi)

البحث في احوال الطمث واحكامها

El baḥṣ fi aḥvālī'ṭ-ṭamṣ ve eḥkāmuhā (403b)

(adet kanı durum ve hükümleri hakkında)

3. Kısm:- في امراض الرحم وما يجري مجراه

Fī emrāzī'r-raḥim ve mā-yecrī mecrāh (406a)

(rahim hastalıkları ve benzeri hakkında)

1. Faşıl: في سوء المزاج الرحم بقول كلي

Fī sū'ī'l-mizācū'r-raḥim bi-ḳavl-ı küllī (406a)

(genel olarak rahim sorunları hakkında)

2. Faşıl: في افراط سيلان الطمث

Fī ifrāt seyelānu'ṭ-ṭamṣ (407b)

(adet kanı akışı ifratı hakkında)

3. Faşıl: في احتباس الطمث وقتله

Fī iḥtibāsi'ṭ-ṭamṣ ve ḳilletuhu (410b)

(adet kanı gelmemesi ve azlığı hakkında)

4. Faşıl: في اوجاع العارضة قبل مجيء الطمث

Fī evcā'ı'l-ārīza ḳabl mecī'u'ṭ-ṭamṣ (415a)

(adet kanı geldikten önce arıza ağrıları hakkında)

5. Faşıl: في سيلان الرحم

Fī seyelānı'r-raḥim (415a)

(rahim akıntısı hakkında)

6. Faşıl: في سيلان المنى العارض للنسوان

Fī seyelāni'l-menī'l-'ārız li'n-nisvān (417b)
(kadınlarda hastalıklı meni akışı hakkında)

7. Faşıl: في ضيق المجاري الرحم وسدها
Fī zīkı'l-mecārī'r-raḥim ve seddihā (417b)
(rahim mecraları darlığı ve tıkanması hakkında)

8. Faşıl: في استسقاء الرحم
Fī istiskā'i'r-raḥim (418a)
(rahimde siroz hastalığı hakkında)

9. Faşıl: في انتفاخ الرحم
Fī intifāḥı'r-raḥim (421b)
(rahim şişmesi hakkında)

10. Faşıl: في فتق الرحم-
Fī fitıķı'r-raḥim (422a)
(rahim fitiği hakkında)

11. Faşıl: في اختناق الرحم
Fī iḥtināķı'r-raḥim (425b)
(rahim tıkanması hakkında)

12. Faşıl: في تولد الدود والحصاة والرمل في الرحم
Fī tevellüdi'd-dūd ve'l-ḥaşāt ve'r-reml fi'r-raḥim (427a)
(rahimde kurt ve taş ve kum oluşumu hakkında)

13. Faşıl: في العقر والامتناع الحمل
Fi'l-'uķr ve'l-imtinā'u'l-ḥaml (427b)
(kısırlık ve hamilelik engellemesi hakkında)

14. Faşıl: في الرجا
Fi'r-recā (433a)
(yalan hamilelik hakkında)

15. Faşıl: في الرتق

Fī'r-rataḳ (434a)

(rahim girişi sorunları hakkında)

4. Kısm:- في الاورام والقروح والبثور والثواليل والنواصير والشقاق الرحم

Fī'l-evrām ve'l-ḳurūḩ ve'l- büşür ve's-şevālīl ve'n-nevāşīr ve'ş-şīḳāḳı'r-
raḩim (435b)

(rahimde verem, yara, sivilce, siğiller, nasır ve rahim yarılması hakkında)

1. Faşıl: في فلغموني الرحم

Fī filaḡmūnī'r-raḩim (435b)

(rahim iltihabı hakkında)

2. Faşıl: في ورم البلغمي الرحم

Fī veremi'l-balḡamiyü'r-raḩim (437b)

(rahimde balgamlı veremi hakkında)

3. Faşıl: في سقيروس الرحم

Fī sāḳīrūsı'r-raḩim (438a)

(rahimde ağrısız ve iltihabsız verem hakkında)

4. Faşıl: في غنغرينا واسفاقيلوس الرحم

Fī ḡanḡarīnā ve esfāḳīlūsü'r-raḩim (439a)

(rahim kangreni ve ölümü hakkında)

5. Faşıl: في فونديلوماطيبيوس لرقبة الرحم

Fī ḳondīlomātībōs li-raḳabeti'r-raḩim (440a)

(rahim kanalı bezesi hakkında)

6. Faşıl: في قروح الرحم

Fī ḳurūḩı'r-raḩim (440b)

(rahim yaraları hakkında)

7. Faşıl: في سرطان الرحم
Fī seretāni'r-raḥim (443a)
(rahim kanseri hakkında)
8. Faşıl: في نوأصير عنق الرحم
Fī navāsīr 'unqı'r-raḥim (444a)
(rahim kanalı nasırları hakkında)
9. Faşıl: في ثواليل الفرج ورقبة الرحم
Fī suvālīlī'l-ferc ve raqabeti'r-raḥim (445a)
(vajina siğilleri ve rahim kanalı hakkında)
10. Faşıl: في بثور الرحم وخشونتھا
Fī buşūri'r-raḥim ve ḥuşunetihā (446a)
(rahim sivilcesi ve sertliğı hakkında)
11. Faşıl: في جرب الرحم وحكتھا
Fī cerebi'r-raḥim ve ḥakketihā (446b)
(rahim uyuzu ve kaşıntısı hakkında)
12. Faşıl: في شقاق رقبة الرحم
Fī şikāk raqabeti'r-raḥim³² (447a)
(rahim kanalı yarılması hakkında)
13. Faşıl: في فريافيسيموس النساء
Fī firyāfīsīmūsı'n-nisā'³³ (448a)
(rahmin kaşınma türlerinden hakkında)
14. Faşıl: في بواسير الرحم
Fī bevāsīr'r-raḥim³⁴ (448b)
(rahim basurları hakkında)

³² R. fihristinde (449 hakkında) olarak gösteriliyor.

³³ R. fihristinde (447 hakkında) olarak gösteriliyor.

³⁴ R. fihristinde (447 hakkında) olarak gösteriliyor.

15. Faşıl: في ابنة النساء

Fī ubneti'n-nisā'³⁵ (449b)

(kadınlarda aşırı cinsel istek hakkında)

16. Faşıl: في تدبير المفتضة من النساء والجرح العارض عن الافتضاض

Fī tedbiri'l-müftazzezi mine'n-nisā' ve'l-cerhi'l-'arız 'anı'l-iftizāz (451b)

(kadınlarda bekaretin bozulması ve bu sebepten oluşan yaralar için önlemler hakkında)

17. Faşıl: في تضيق القبل وتسخينه وملذذات جماعه

Fī tażyıķı'l-ķubul ve teşhīnihi ve mülezzizāt cimā'ihī (451b)

(vajina daralması ve sıcak ilaç alımı ve cinsel birleşme zevkleri hakkında)

2. Maķāle:- المقالة الثانية في احوال الحوامل وامراضها

Fī'l-maķāleti's-şāniye fī aħvālī'l-ħavāmil ve emrāzihā (452a)

(2. makale: hamilelerin durumları ve hastalıkları hakkında)

1. Bāb: في احوال الحوامل والجنين

Fī aħvālī'l-ħavāmil ve'l-cenīn (452a)

(hamile ve cenin durumları hakkında)

1. Faşıl: في علامات الحمل ودلائل الدالة على كون الجنين ذكورا واناثا وعلامات المميزة الحمل واحتباس الطمث

Fī 'alāmāti'l-ħaml ve delā'ili'd-dālle 'alā kevni'l-cenīn züküren ve ināşen ve 'alāmāti'l-mümeyyizeti'l-ħaml ve ihtibāsi't-ṭamş (452a)

(hamilelik alametleri ve cenin duruşuna göre erkek ve kız olduğunu gösteren deliller ve hamileliği gösteren alametler ve adet kesilmesi hakkında)

2. Faşıl: في مادة خلقة الجنين

Fī māddet ḥılķati'l-cenīn (453b)

(cenin oluşumu hakkında)

³⁵ R. fihristinde (448 hakkında) olarak gösteriliyor.

3. Faşıl: في اختلافات مادة المنيان وموضع تكونها: (454b)
Fī ihtilāfāt māddeṭi'l-menīyān ve mevzi' tekevvühümā (454b)
(kadın ve erkek menileri farklılıkları ve oluşum yerleri hakkında)
4. Faşıl: في كيفية خلقة الجنين وكيفية تكون عضوه ومرور الاطوار في تمام جسده: (454b)
Fī keyfiyyet ḥilḳati'l-cenīn ve keyfiyyet tekevvün 'uzvihi ve murūrī'l-aṭvār fi tamām-ı cesedühü (454b)
(cenin ve organların oluşumu ve bedenin tamamlanması için geçen merhaleler hakkında)
5. Faşıl: في اطوار الستة: (456a)
Fī aṭvāri's-sitte (456a)
(altı tavır tür hakkında)
6. Faşıl: في مدة خلقة الجنين على قول المنجمين: (458a)
Fī muddet ḥilḳati'l-cenīn 'alā ḳavlı'l-muneccimīn (458a)
(astrologların dediğine göre ceninin oluşum süresi hakkında)
7. Faşıl: في مدة الخلقة ومقدار زمان الولادة الجنين على حكم شرع المتين: (458b)
Fī muddeti'l-ḥilḳat ve miḳdār zemāni'l-vilādeti'l-cenīn 'alā ḥukm şar'ı'l-metīn (458b)
(sağlam şeriat hükümlerine göre ceninin oluşum süresi ve ceninin doğum zaman hakkında)
8. Faşıl: في اغشية المحيطة الجنين: (459b)
Fī aḡşiyeti'l-muḥīṭati'l-cenīn³⁶ (459b)
(cenini çevreleyen zarlar hakkında)
9. Faşıl: في اسباب تكون الجنين الذكور والاناث وعظم جنتهما وطول وقصر قامتتهما: (460b)
Fī esbāb tekevvüni'l-cenīni'z-zukūr ve'l-ināş ve 'izām cuşsetihimā ve ṭül ve ḳışar ḳāmetihimā (460b)

³⁶ Arapçada بالجينيفياغشية المحيطة:

(erkek ve kız ceninin oluşum sebebi, gövdelerinin büyüklüğü ve uzun ya da kısa boy hakkında)

10. Faşıl: في اسباب تكون المشابهة المولود وعدمها على ابوينه وسائره

Fī esbāb tekevvi'ni'l-muṣābeheti'l-mevlūd ve 'ademihā 'alā ebeveynihi ve sāl'irehu

(ebeveyne ve başkalarına benzeme ve benzememe oluşumunun sebepleri hakkında) (461b)

11. Faşıl: في احوال مخالفة الصورة والهيئة النوعية والقبح والحسن الصورة والسيرة والذكور والانوثة الجنين من اسباب البدنية والخارجية

Fī aḥvāl muḥālefeti'ş-şüret ve'l-hey'eti'n-nev'iyet ve'l-ḳubḥ ve'l-ḥusi'ş-şüret ve's-siret ve'z-zukūr ve'l-unüseti'l-cenīn min esbābı'l-bedeniyye ve'l-ḥāriciyye (462a)

(yüzün benzememe durumları ve görünüş türleri ve yüz ile davranışların çirkinliği, güzelliği ve bedenin dış görünüş sebeplerinden dolayı ceninin erkekliği ya da dişiliği hakkında)

11. Faşıl: في ضعف الجنين في رحم الحوامل

Fī za'fı'l-cenīn fī raḥimi'l-ḥavāmīl (463a)

(hamilelerin rahminde cenin zafiyeti hakkında)

12. Faşıl: في احوال التوأم

Fī aḥvālı't-tev'em (464a)

(ikizlik durumları hakkında)

13. Faşıl: في تدبير الحوامل وحفظها وحرستها

Fī tedbiri'l-ḥavāmīl ve ḥıfzihā ve ḥirāsetihā (464b)

(hamilelerin sağlığını koruma ve muhafızlık hakkında)

2. Bāb: في امراض العارضة للحوامل في مدة الحمل

Fī emrāzı'l-'ārızalı'l-ḥavāmīl fī müddeti'l-ḥamīl (465a)

(hamilelik vaktinde hamilede oluşan hastalıklar hakkında)

1. Faşıl: في كلام كلي للحوامل
Fī kelām-ı küllī li'l-ḥavāmil (465a)
(genel olarak hamileler hakkında)
2. Faşıl: في صداع العارض للحوامل
Fī şudā'ı'l-‘ārız li'l-ḥavāmil (467a)
(hamilelerde oluşan baş ağrısı hakkında)
3. Faşıl: في وجع الاسنان العارض للحوامل
Fī veca'ı'l-esnānı'l-‘ārız li'l-ḥavāmil (467a)
(hamilelerde oluşan diş ağrısı hakkında)
4. Faşıl: في سعال العارض للحوامل
Fī su‘ālı'l-‘ārız li'l-ḥavāmil (467b)
(hamilelerde oluşan öksürük hakkında)
5. Faşıl: في وحم العارض للحوامل
Fī vaḥamı'l-‘ārız li'l-ḥavāmil (468a)
(hamilelerde oluşan aşermesi hakkında)
6. Faşıl: في قيء العارض للحوامل
Fī ḳay'ı'l-‘ārız li'l-ḥavāmil (469a)
(hamilelerde oluşan kusma hakkında)
7. Faşıl: في اسهال العارض للحوامل
Fī ishāli'l-‘ārız li'l-ḥavāmil (469b)
(hamilelerde oluşan ishal hakkında)
8. Faşıl: في اعتقال البطن العارض للحوامل
Fī i'tiḳālı'l-baṭnı'l-‘ārız li'l-ḥavāmil (470a)
(hamilelerde oluşan kabızlık hakkında)
9. Faşıl: في مغص ووجاع البطن العارض للحوامل
Fī mağş ve evcā'ı'l-baṭnı'l-‘ārız li'l-ḥavāmil (470a)

(hamilelerde oluşan sancı ve karın ağrısı hakkında)

10. Faşıl: في انشقاق البطن العارض للحوامل

Fī inşiqāqı'l-batnı'l-'ārız li'l-ḥavāmil (470b)

(hamilelerde oluşan karın çatlakları hakkında)

11. Faşıl: في اوجاع الحقيون والوركين العارض للحوامل

Fī evcā'ı'l-ḥaḳaveyn ve'l-verakeyni'l-'ārız li'l-ḥavāmil (470b)

(hamilelerde oluşan iki taraflı bel ve kalça ağrısı hakkında)

12. Faşıl: في سيلان الماء عن رحم الحوامل

Fī seyelāni'l-mā-i 'an raḥimi'l-ḥavāmil (470b)

(hamileler rahminden su akışı hakkında)

13. Faşıl: في نزع الدم العارض للحوامل

Fī nezfi'd-demi'l-'ārız li'l-ḥavāmil (471a)

(hamilelerde oluşan kanama)

14. Faşıl: في بواسير العارضة للحوامل

Fī bevāsiri'l-'ārız li'l-ḥavāmil (472a)

(hamilelerde oluşan basurlar hakkında)

15. Faşıl: في انتفاخ الساقين العارض للحوامل

Fī intifāḥı'l-sāḳaynı'l-'ārız li'l-ḥavāmil (472b)

(hamilelerde oluşan bacak şişmesi hakkında)

16. Faşıl: في اسقاط الجنين

Fī isḳāṭı'l-cenīn (472b)

(cenin düşürmesi hakkında)

3. Maḳāle:- المقالة الثالثة في تدبير اللازم بعد وضع الحمل وامراض العارض للنفساء

El-maḳāletü's-şālişe fī tedbiri'l-lāzım ba'de vaż'ı'l-ḥaml ve emrāzi'l-'ārıza li'n-nefsā' (476a)

(3. makale: doğum sonrası gerekli tedbirler ve lohusalarda oluşan hastalıkları hakkında)

1. Bāb: في عسر الولادة وتسهيله وتدبير اخراج المشيمة والجنين الميت-
Fī 'usrī'l-vilādet ve teshīlihi ve tedbīri ḥrācī'l-meṣīme ve'l-cenīni'l-meyit
(476a)
(doğum zorlukları, kolaylaştırılması, döl yatağı ve ölüm ceninin çıkartılması önerileri hakkında)
1. Faşıl: في عسر الولادة وتسهيله وتدبير اللازم للقوابل
Fī 'usrī'l-vilādet ve teshīlihi ve tedbīri'l-lāzım li'l-ḳavābil (476a)
(doğum zorlukları ve kolaylaştırılması ve ebeler için gerekli öneriler hakkında)
2. Faşıl: في انفتاح العجان
Fī infitāḳi'l-'icān (478b)
(doğum zorluğu nedeniyle makat ve vajina arası açılması hakkında)
3. Faşıl: في احتباس المشيمة بعد الولادة
Fī iḥtibāsi'l-meṣīme ba'dī'l-vilādet (478b)
(doğum sonrası döl yatağı tıkanması hakkında)
4. Faşıl: في احتباس الجنين الميت
Fī iḥtibāsi'l-cenīni'l-meyyit (480b)
(ölü ceninin içerde kalması hakkında)
5. Faşıl: في احتباس الرجا بعد الوضع
Fī iḥtibāsi'r-recā ba'dī'l-vaż' (481a)
(doğum sonrası rahim tıkanması hakkında)
6. Faşıl: في اوجاع العارضة بعد الولادة
Fī evcā'i'l-'ārīza ba'dī'l-vilādet (481a)
(doğum sonra oluşan ağrılar hakkında)

2. Bāb: في امراض العارضة للنفساء
Fī emrāzī'l- 'ārīza li'n-nefsā (482b)
(lohusada oluşan hastalıklar hakkında)
1. Faşıl: في احتباس دم النفساء
Fī ihtibās demi'n-nefsā (482b)
(lohusa kanı içinde kalması hakkında)
2. Faşıl: في افراط جريان دم النفساء
Fī ifrāt cereyān demi'n-nefās (484a)
(lohusa kanı akıntı ifratı hakkında)
3. Faşıl: في صرع العارض للنفساء
Fī şar'ı'l- 'ārīz li'n-nefsā' (485a)
(lohusalarda oluşan sara hastalığı hakkında)
4. Faşıl: في قيء العارض للنفساء
Fī kay'ı'l- 'ārīz li'n-nefsā' (485a)
(lohusalarda oluşan kusma hakkında)
5. Faşıl: في اسهال العارض للنفساء
Fī ishālī'l- 'ārīz li'n-nefsā' (485b)
(lohusalarda oluşan ishal hakkında)
6. Faşıl: في اعتقال البطن العارض للنفساء
Fī i'tikālī'l-baṭni'l- 'ārīz li'n-nefsā' (486a)
(lohusalarda oluşan kabızlık hakkında)
7. Faşıl: في احتناق الرحم العارض للنفساء
Fī ihtināqı'r-rahimi'l- 'ārīz li'n-nefsā' (486a)
(lohusalarda oluşan rahim tıkanması hakkında)
8. Faşıl: في سلس البول العارض للنفساء
Fī selesi'l-bevli'l- 'ārīz li'n-nefsā' (486b)

(lohusalarda oluşan idrar tutamama hastalığı hakkında)

9. Faşıl: في حمى العارضة للنفساء

Fī ħumma'l-‘arīza li'n-nefsā' (486b)

(lohusalarda oluşan ateş hakkında)

3. Bāb: في تدبير المولود وتربيتها من المهد الى اللحد

Fī tedbiri'l-mevlūd ve terbiyetihā mine'l-mehd ile'l-laħd

(doğan bebek önlemleri ve terbiyesi hakkında)

1. Faşıl: في تدبير المولود كما يولد

Fī tedbiri'l-mevlūd kemā yūled (486b)

(doğan bebek için alınacak önlemler hakkında)

2. Faşıl: في كيفية تقميط الطفل بالقماط

Fī keyfiyyet taqmīṭi't-ṭıfl bi'l-kımaṭ (487b)

(bebek kundağı hakkında)

3. Faşıl: في الامور الدينية التي وجب اجرائها قولاً وفعلاً على الاحكام الشرعية المصطفوية

Fī'l-umūri'd-dīniyye elletī vecebe icrā'ihā ḳavlen ve fi'len 'alā aħkāmı'ş-şar'ıyyeti'l-muştafaviyye (488a)

(Hz. Muhammed Mustafa'nın şeriatine göre dini açıdan yapılması gerekenler hakkında)

4. Faşıl: في آداب المرضعة التي تختار لرضاع الصبيان

Fī ādābi'l-murzi'a elletī tuħtār li-rizā'ı'ş-şıbyān (489b)

(çocukların emzirilmesi için sütannenin seçilmesi adabı hakkında)

5. Faşıl: في امتحان لبن المرضع المحمود من المذموم

Fī imtiħān lebeni'l-murzi'ı'l-maħmūd mine'l-mezmūm (490b)

(sütannenin sütünün kalitesinin anlaşılması imtihan edilmesi hakkında)

6. Faşıl: في كيفية تكون اللبن-

Fī keyfiyyet tekevvi'ni'l-leben (491a)

(süt oluşum hakkında)

7. Faşıl: في تدبير المرضعة
Fī tedbīri'l-murzi'a (492a)
(sütanne konusunda yapılacaklar hakkında)
8. Faşıl: في تدبير الرضاع
Fī tedbīri'r-ruzā' (493b)
(emzirme için gerekli bilgiler hakkında)
4. Bāb: في امراض المرضعة وافات اللبن
Fī emrāzi'l-murzi'a ve āfāti'l-leben (494b)
(sütanne ve süt hastalıkları hakkında)
1. Faşıl: في تجين اللبن في الثدي وتعقدها
Fī tecebbūni'l-leben fī's-ṣedī ve ta'aḳḳudihā (494b)
(memede süt katılaşması ve düğümlemesi hakkında)
2. Faşıl: في تمدد الثدي عن التجين
Fī temeddüdi's-ṣedī 'anı't-tecebbün (495b)
(sütün memede katılaşması, memenin kasılması hakkında)
3. Faşıl: في بروز الطمث عن الثدي
Fī bürūzi't-ṭamṣ'anı's-ṣedī (495b)
(memede kirli kanın gelmesi hakkında)
4. Faşıl: في شعر الثدي
Fī ṣa'rı's-ṣedī (495b)
(memede kıl oluşumu hakkında)
5. Faşıl: في شقاق الحلمتين
Fī şıḳāḳı'l-ḥılmeteyn (496a)
(meme ucunun çatlaması hakkında)

6. Faşıl: في ورم الثديين من رض ووجع الحلمتين
Fī veremi's-şedyeyn min raż ve veca'ı'l-ħılmeteyn (496b)
(meme veremi ve ağrısı hakkında)

5. Bāb: في كلام المجمل في تدبير الاطفال
Fī kelāmı'l-mücmel fī tedbiri'l-eṭfāl (497a)
(kısaca bebekler için önlemler hakkında)

1. Faşıl: في كلام المجمل في تدبير الاطفال
Fī kelāmı'l mücmel fī tedbiri' l-eṭfāl (497a)
(kısaca bebekler için önlemler hakkında)

2. Faşıl: في تدبير الفصال و الفطام
Fī tedbiri'l-fişāl ve'l-fiṭām (498a)
(sütten kesme için yapılacaklar hakkında)

3. Faşıl: في كلام كلي في تدبير الصبيان
Fī kelām küllī fī tedbiri's-şıbyān (499b)
(genel olarak çocuklar için önlemler hakkında)

4. Maḳāle:- المقالة الرابعة في كلام المجمل والتفصيل لامراض الجزئية الواقعة خاصة باعضاء
الاطفال والصبيان من المفروق الى القدم ظاهرها وباطنها

El-maḳāletü'r-rābi'a fī kelāmı'l-mücmel ve'l-tefşili'l-emrāzi'l-cüz'iyyeti'l-
vāḳi'a ḥaşşe bi-a'zā'i'l-eṭfāl ve's-şıbyān mine'l-mefraḳ ilā'l-ḳadem zāhirihā
ve bāṭinihā

(4. makale: bebek ve çocuklara has organların bazı hastalıkları hakkında)
(500b)

1. Bāb: في الكلام الكلي في حفظ صحة الصبيان والاطفال من اصابة عين الردي
Fī'l-keāmı'l-küllī fī ḥıfzıḥḥatı's-şıbyān ve'l-eṭfāl min işābet 'aynı'r-redī
(501b)

(genel olarak bebekler ve çocuklar sağlığının korunması ve nazar değmesinden
kurtulma hakkında)

1. Faşıl: في اصابة عين الردي على قول الحكما والفلاسفة اليونانية والاطباء الافرنجية اللاتينية-
Fī iṣābet ‘aynı’r-redī ‘alā kavlı’l-ḥukemā’ ve’l-felāsifeti’l-Yūnāniyye ve’l-eṭibbā’i’l-Efrensiyye’l-Lāṭīniyye (501b)
(Yunanlılar filozofları ve Latin Avrupalı doktorları dediğine göre nazar değmesi hakkında)
2. Faşıl: في اصابة عين الردي على اقوال علماء الشرع المبين واقوال حكماء المسلمين
Fī iṣābet ‘aynı’r-redī ‘alā kavlı’l-‘ulemā’ı’ş-şar’ı’l-mubīn ve aqvāl-ı ḥukemā’ı’l-müslimīn (502b)
(şeriat alimlerinin ve müslümanlar doktorların dediklerine göre nazar değmesi hakkında)
- 2.Bāb: في امراض الرأس والدماغ الاطفال والصبيان-
Fī emrāzı’r-re’s ve’d-dimāği’l-eṭfāl ve’ş-şıbyān (503b)
(bebek ve çocuklar için baş ve beyin hastalıkları hakkında)
1. Faşıl: في العطاس-
Fī’l-‘uṭās (503b)
(hapşırma hakkında)
2. Faşıl: في عظم الرأس
Fī ‘izāmı’r-re’s (504a)
(kafa büyüklüğü hakkında)
3. Faşıl: في استسقاء الرأس
Fī istiskā’ı’r-re’s (504b)
(beyinde su toplanması hakkında)
4. Faşıl: في عروض ورم الحار في دماغ الصبيان
Fī ‘urūz veremi’l-ḥār fī demāği’ş-şıbyān (505a)
(çocukların beyinde oluşan sıcak verem hakkında)
5. Faşıl: في سهر الصبيان

Fī seheri'ş-şıbyān (505b)
(çocuklarda uyksuzluk hakkında)

6. Faşıl: في فزع الاطفال في النوم-
Fī feza'ı'l-etfāl fi'n-nevm (506a)
(çocuklarda uykuda korkma hakkında)

7. Faşıl: في صرع الصبيان-
Fī şar'ı'ş-şıbyān (507a)
(çocuklarda sara hastalığı hakkında)

8. Faşıl: في ام الصبيان-
Fī ummı'ş-şıbyān (508b)
(çocuklarda alkarısı hakkında)

9. Faşıl: في ریح الصبيان-
Fī rīhı'ş-şıbyān (509a)
(çocukların beyninde oluşan buhar hakkında)

10. Faşıl: في تشنج الصبيان
Fī teşennüci'ş-şıbyān (509a)
(çocuklarda kasılma hakkında)

11. Faşıl: في الكزاز و تمدد الصبيان
Fī'l-kuzāz ve't-temeddüdi'ş-şıbyān (509b)
(tetanos ve çocukların kasılması hakkında)

12. Faşıl: في انبعاج القحف الصبيان من غير كسر
Fī inbi'āci'l-kıhfi'ş-şıbyān min ğayr-ı kesr (510a)
(çocuklarda kafatası -kırma değil- delinmesi hakkında)

13. Faşıl: في سعة الصبيان
Fī sa'feti'ş-şıbyān (510a)
(çocuklar kellik hakkında)

3. Bāb: في امراض العين الاطفال
Fī emrāzi'l-‘ayni'l-eṭfāl (511a)
(bebekler göz hastalıkları hakkında)
1. Faşıl: في حول العارض للاطفال
Fī ḥeveli'l-‘āriẓ li'l-eṭfāl (511a)
(bebeklerde şaşılık hakkında)
2. Faşıl: في بياض حدقة الاطفال
Fī beyāz ḥadaḳati'l-eṭfāl (512a)
(bebekler göz çukuru beyazlığı hakkında)
3. Faşıl: في سلاق العارض للاطفال
Fī sulāḳi'l-‘āriẓ li'l-eṭfāl (512a)
(bebeklerde göz kapağının sertleşmesi hakkında)
4. Bāb: في امراض الاذن
Fī emrāzi'l-üzn (512b)
(kulak hastalıkları hakkında)
1. Faşıl: في سيلان الرطوبة من اذآن الاطفال
Fī seyelāni'l-ruṭūbe min ezāni'l-eṭfāl (512b)
(bebeklerin kulaklarındaki akıntı hakkında)
2. Faşıl: في الرطوبة السائلة كاللبن من اذان الاطفال
Fī'r-ruṭūbeti's-sā'ile ke'l-leben min ezāni'l-eṭfāl (513a)
(bebeklerin kulaklarında oluşan süt benzeri akıntı hakkında)
3. Faşıl: في قيح السائل من اذان الاطفال
Fī ḳayḥi's-sā'il min ezāni'l-eṭfāl (513a)
(bebeklerin kulaklarında oluşan irinli akıntı hakkında)
4. Faşıl: في انفجار الدم من اذان الاطفال

Fī inficārī'd-dem min ezānī'l-eṭfāl (513a)
(bebeklerin kulaklarında oluşan kan boşalması hakkında)

5. Faşıl: في انقلاع الاذن وانكسارها
Fī inḳilā'ı'l-üzñ ve inkisārihā (513b)
(kulak kökünün kazınması ve kırılması hakkında)

6. Faşıl: في وجع الاذن العارض للاطفال
Fī veca'ı'l-üzñi'l-ārız li'l-eṭfāl (513b)
(bebeklerde oluşan kulak ağrısı hakkında)

7. Faşıl: في حكة الاذن الصبيان
Fī ḥakketi'l-ezānı'ş-şıbyān (514a)
(çocuklarda kulak kaşıntısı hakkında)

8. Faşıl: في وسخ الاذن الصبيان
Fī vesahı'l-ezānı'ş-şıbyān (514a)
(çocuklarda kulak içi kiri hakkında)

9. Faşıl: في قلاع الاذن الصبيان
Fī ḳulā'ı'l-ezānı'ş-şıbyān (514a)
(çocuklarda kulaktaki irin hakkında)

5. Bāb: في امراض الانف
Fī emrāzı'l-enf (514b)
(burun hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في النزلة والزكام العارضة للاطفال
Fī'n-nezle ve'z-zükāmı'l-ārız li'l-eṭfāl (514b)
(çocuklarda oluşan nezle ve grip hakkında)

2. Faşıl: في جفاف الانف الاطفال
Fī cefāfi'l-enfi'l-eṭfāl (514b)

(bebek burnunun kuruması hakkında)

3. Faşıl: في كسر الانف الصبيان ورضه
Fī kesri'l-enfi'ş-şıbyān ve rażzihi (514b)
(çocuklarda burun kırma ve zedelenme hakkında)
6. Bāb: في امراض الفم واللسان واللثة والاسنان
Fī emrāzi'l-fem ve'l-lisān ve'l-lişe ve'l-esnān (514b)
(ağız, dil ve diş eti hastalıkları hakkında)
1. Faşıl: في القلاع
Fī'l-ḳulā' (514 hakkında)
(yara dolayısıyla oluşan cerahat ve kokuşma hakkında)
2. Faşıl: في ورم اللهاة
Fī veremi'l-lehāt (515b)
(küçük dil veremi hakkında)
3. Faşıl: في استرخاء اللهاة
Fī istirhā'i'l-lehāt (515b)
(küçük dil peltekleşmesi hakkında)
4. Faşıl: في اورام لثة الاطفال
Fī evrāmı'l-lişāti'l-etfāl (515b)
(bebeklerde diş eti veremi hakkında)
5. Faşıl: في عسر طلوع الاسنان
Fī 'usr ṭulū'ı'l-esnān (515b)
(dişlerin çıkışındaki zorluluklar hakkında)
7. Bāb: في امراض الحلق والصدر والريه
Fī emrāzi'l-ḥalk ve'ş-şadr ve'r-riye (516b)
(boğaz ve göğüs ve akciğer hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في الخرخرة العارضة للصبيان في نومهم
Fi'l-ḥarḥarati'l-'āriza lı'ş-şıbyān fī nevmihim (516b)
(çocuklarda uykuda horlama)
2. Faşıl: في نفس البكاء ونفس المضاعف للصبيان
Fī nefesi'l-bükā' ve nefesi'l-muzā'af lı'ş-şıbyān (516b)
(çocuklarda ağlarken içini çeke çeke ağlaması, sıklık nefes alması ve katılması durumu hakkında)
3. Faşıl: في السعال الاطفال
Fi'l-su'ālı'l-eṭfāl (516b)
(bebeklerde öksürük hakkında)
8. Bāb: في امراض المعدة
Fī emrāzi'l-mi'de (517b)
(mide hastalıkları hakkında)
1. Faşıl: في ضعف المعدة الصبيان
Fī za'fi'l-mi'deti'ş-şıbyān (517b)
(çocuklarda mide zafiyeti hakkında)
2. Faşıl: فواق الصبيان
Fī fuāqı'ş-şıbyān (518a)
(çocuklarad hıçkırık hakkında)
3. Faşıl: في قيء الصبيان
Fī kay'ı'ş-şıbyān (518b)
(çocuklarda kusma hakkında)
4. Faşıl: في جمود اللبن
Fī cumūdı'l-leben (518b)
(midede sütün donması hakkında)
5. Faşıl: في كثرة بكاء الاطفال

Fī keşret bükā'ı'l-etfāl (519a)

(bebeklerde ağlama çokluğu hakkında)

9. Bāb: في امراض الكبد والطحال والمراق

Fī emrāzı'l-kebed ve't-tıḥāl ve'l-merāk (519b)

(karaciğer, dalak ve karın üst-dış, yan bölgesi hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في ضعف الكبد

Fī za'fi'l-kebed (519b)

(karaciğer zafiyeti hakkında)

2. Faşıl: في نفخة الطحال للاطفال

Fī nefḫatı't-tıḥāl li'l-etfāl (519b)

(bebeklere dalakta gaz oluşumu hakkında)

3. Faşıl: في سدد الطحال الاطفال

Fī südedi't-tıḥāl li'l-etfāl (519b)

(bebeklere dalak kapakları hakkında)

4. Faşıl: في سدد او عية اللبنية وغدد الماساريقا في الاطفال

Fī süded ev'iyeti'l-lebeniyye ve ğuedi'l-māsārīqa fi'l-etfāl (519b)

(bebeklerde süt damarları kapakları ve bağırsak zarı bezeleri hakkında)

5. Faşıl: في وجع مراق الاطفال وورمها وانتفاخها

Fī veca'ı'l-merākı'l-etfāl ve veremihā ve intifaḫihā (520a)

(bebeklerde karın üst-dış yan bölgesi ağrısı, veremi ve şişmesi hakkında)

10. Bāb: في امراض الكلى والمثانه

Fī emrāzı'l-kile ve'l-meşāne (520b)

(böbrek ve mesane hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في حصة الكلى والمثانه الصبيان

Fī ḫaṣāti'l-kile ve'l-meşāneti's-şıbyān (520b)

(çocuklarda böbrek ve mesane taşı hakkında)

2. Faşıl: في عسر البول الصبيان واحتباسه
Fī 'usrı'l-bevli's-şıbyān ve ihtibāsihi (520b)
(çocuklarda idrarda zorlanma ve tıkanması hakkında)

3. Faşıl: البول الصبيان في الفراشي
Fī el bevli's-şıbyān fī'l-firāş (521b)
(yatağında çocuklar idrar kaçırma)

11. Bāb: في امراض الامعا
Fī erāzı'l-em 'ā (521b)
(bağırsak hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في اسهال العارض للاطفال
Fī ishālil-'ārız li'l-eṭfāl (521b)
(bebeklerde oluşan ishal hakkında)

2. Faşıl: في احتباس البطن الاطفال
Fī ihtibāsil-baṭnı'l-eṭfāl (523a)
(bebeklerde kabız hakkında)

3. Faşıl: في الديدان المتولدة في بطون الاطفال
Fī dīdānı'l-mütevellide fī buṭūnı'l-eṭfāl (524b)
(bebeklerin karnında kurt oluşumu hakkında)

4. Faşıl: في فتق سرّة الاطفال
Fī fitıķ süretti'l-eṭfāl (524b)
(bebeklerde göbek fitiği hakkında)

5. Faşıl: في فلغموني سرّة الاطفال
Fī filağmūnī süretti'l-eṭfāl (525a)
(bebeklerde göbek iltihabı hakkında)

6. Faşıl: في خروج المقعد الاطفال

Fī ħurūci'l-maḳ'adı'l-eṭfāl (525b)
(bebeklerde makatın dışarı çıkması hakkında)

12. Bāb: في الحميات وامراض الجلدية الاطفال والصبيان
Fī ħummeyyāt ve emrāzi'l-cildiyyeti'l-eṭfāl ve'ş-şıbyān (526a)
(bebek ve çocuklarda ateş ve deri hastalıkları hakkında)

1. Faşıl: في الحميات الاطفال
Fī'l-ħummeyyāti'l-eṭfāl (526a)
(bebeklerde ateş hakkında)

2. Faşıl: في سجع العارض في اصول افخاذ الاطفال
Fī seḫi'l-ārız fi uşul efhāzi'l-eṭfāl (526-b)
(bebeklerin uyluklarındaki cildin soyulması hakkında)

3. Faşıl: في البثورات العارضة في بدن الصبيان
Fī'l-buşūrāti'l-ārıza fi bedeni'ş-şıbyān (527a)
(çocukların bedeninde oluşan sivilceler hakkında)

4. Faşıl: في علة القملية للاطفال
Fī 'illeti'l-ḳamliyye li'l-eṭfāl (527a)
(bebeklerde bit hastalığı hakkında)

13. Bāb: في تأديب الصبيان وسيرة تدبير السياسة للصبيان بعد البلوغ
Fī te'dībi'ş-şıbyān ve sīret tedbīri's-siyāseti'ş-şıbyān ba'dı'l-bulūğ (527b)
(ergenlik sonrası çocukların terbiye edilmesi ve çocuklara güzel davranış öğretilmesi hakkında)

1. Faşıl: في تأديب الصبيان
Fī te'dībi'ş-şıbyān
(çocukların terbiye edilmesi hakkında) (527b)

2. Faşıl: في سيرة تدبير السياسة الخاصة للصبيان بعد البلوغ
Fī sīret tedbīri's-siyāseti'l-ḫāşşa li'ş-şıbyān ba'dı'l-bulūğ (529b)

(ergenlik sonrası çocuklara adab-ı muaşeret davranışı hakkında)

3. Kitāb: الكتاب الثالث في كلام الكلي والجزئي لامراض التي يختص بعضو دون عضو واسبابها
وعلاماتها ومعالجاتها المرآد بالمرض العام مايغمر البدن كله اما لعروض لجملته كالحميات او
لحدوثه في اي عضو كان كالبثور والاورام وتفرق الاتصال

El kitābu's-şālīs fī kelāmī'l-küllī ve'l-cüz'ī li-emrāzī'l-letī yāhtaş bi-'użv dūn
'użv ve esbābihā ve 'alāmātihā ve mu'ālecātihā el-murād bi'l-marāzī'l-'ām
mā-yağmurı'l-beden küllihi amma'l-'urūz li-cümletihī ke'l-ḥummeyāt av li-
ḥudūşihī fıeyi 'użv kān ke'l-büşūr ve'l-evrām ve tafarrukı'l-ittişāl (1b)

(3. Kitap: genel ve az olarak hastalıkların sebepleri, alametleri ve tedavileri;
hastalık amacıyla, bütün bedenin tamiri ama ateşler gibi ya da herhangi bir
organda meydana gelen sivilceler ve veremler gibi hakkında)

1. Maḳāle:- المقالة الاولى في الحميات باقوال حکماء

El-maḳāletü'l-'ulā fī'l-ḥümmeyāt bi-aḳvāl-ı ḥukemā'i'l-müteḳaddimīn ve'l-
müte'aḥḥirīn (1b)

(1. makale: eski ve yeni doktorlara göre ateş hakkında)

1. Kısım:- في الحميات باقوال على مذاهب الحكماء المتأخرين

Fī'l-ḥummeyāt bi-aḳvāl 'alā mezāhibi'l-ḥukemā'i'l-müte'aḥḥirīn (1b)

(son hekimlere göre ateş hakkında)

1. Bāb: في افات استحالة الكيلوس الى الدم و افاته وافات تخمر الدم

Fī āfāt istiḥāleti'l-kilūs (keylūs hakkında) ile'd-dem ve āfātihi ve āfāt
taḥammurı'd-dem (1b)

(besinlerin kana karışmamasının oluşturduğu hastalıklar hakkında)

1. Faşıl:- في افات استحالة الكيلوس الى الدم

Fī āfāt istiḥāleti'l-kilūs (keylūs hakkında) ile'd-dem (2a)

(kana besinlerin bağırsakta sindirim imkansız sayıma hastalıkları hakkında)

(bağırsakta sindirilmiş besinlerin kana karışmamasının oluşturduğu hastalıklar
hakkında)

2. Faşıl:- في افات تخمر الدم

Fī āfāt taḥammuri'd-dem (2a)
(kan mayalanması (fermantasyonu) hastalıkları hakkında)

2. Bāb: في الحميات وانواعها

Fi'l-ḥumeyyāt ve envā'ihā (2b)
(ateş ve türleri hakkında)

1. Faşıl: في انواع الحميات بحسب الاسباب والزمان

Fī envā'ı'l-ḥummayāt bi-ḥasebi'l-esbāb ve'z-zemān (3a)
(sebeeb ve zamana göre ateş türleri hakkında)

2. Faşıl: في الحميات الدائرة

Fī ḥummayāti'd-dā'ire (8a)
(nöbetle olan ateşler hakkında)

3. Faşıl: في حميات اللازمة

Fi'l-ḥummayāti'l-lāzime (24a)
(günlük ateş hakkında)

4. Faşıl: في الحميات الحادة

Fī'l-ḥummayāti'l-ḥādde (24b)
(yüksek ateş hakkında)

2. Kısm: - في الحميات باقوال حکماء المتقدمين

Fī'l-ḥummayāt bi-aqvāl-ı ḥukemā'i'l-müteḳaddimīn (30-b)
(eski doktorlara göre ateş hakkında)

1. Bāb: في الحميات اليومية والسنوخوس وماهيتها وكيفية اخذها

Fi'l-ḥumeyyāti'l-yevmiyye ve's-senohis ve māhiyetihā ve keyfiyyet aḥzuhā
(30b)

(günlük ateşler, çok etli yiyecek ve çok içeceklerden kaynaklanma hakkında)

1. Faşıl: بقول كلفي حميات اليومية وانواعها

Fī'l-ḥummayāti'l-yevmiyye ve envā'ihā bi-ḳavl-ı küllī (32a)

(genel olarak günlük ateşler ve türleri hakkında)

2. Faşıl: - في حمى اليوم بقول جزئي
Fī ḥumma'l-yevm bi-ḳavl-ı cüz'î (32b)
(kısaca bir günlük ateş hakkında)

3. Faşıl: في حمى السنوخس
Fī ḥumma's-senoḥis (34b)
(senoḥis ateşi hakkında)

2. Bāb: في حميات العفنية
Fī ḥumeyyātı'l-'afniyye (34b)
(kokuşma ateşleri hakkında)

1. Faşıl: في حمى العفنة بقول كلي
Fī ḥumma'l-'afine bi-ḳavl-ı küllî (34b)
(genel olarak kokuşma ateşi hakkında)

2. Faşıl: في حمى المحرقة
Fī ḥumma'l-muḥriḳa (37a)
(ağır ateş hakkında)

3. Faşıl: في حمى المطبقه
Fī ḥumma'l-muṭbıḳa (38a)
(ateşli hastalıklar hakkında)

4. Faşıl: في حمى لثغه
Fī ḥummā laṣaḡat (39a)
(ağız ateşi hakkında)

5. Faşıl: في حمى الربع اللازمة
Fī ḥumma'r-rib'ı'l-lāzime (39b)
(dört günde bir oluşan ateş hakkında)

3. Bāb: في حميات الدائره
Fī-ḥummeyāti'd-dāire (40a)
(nöbetle olan ateşler hakkında) hakkında
1. Faşıl: في حميات الدائره بقول كلي
Fī-ḥummeyāti'd-dāire bi-ḳavl-ı küllī (40a)
(genel olarak nöbetle olan ateşler hakkında)
2. Faşıl: في حمى الدائرة البلغمية
Fī ḥumma'd-dāire'l-balğamiyye (43a)
(nöbetle gelen balgamlı ateş hakkında)
3. Faşıl: في حمى الدائرة السوداوية
Fī ḥumma'd-dāire'l-sevdāviyye (44a)
(sürekli oluşan ateş hakkında)
4. Faşıl: في حمى غشية خلطيه
Fī ḥummā ğaşıyye ḥıltıyye (45b)³⁷
(saralı balgamlı ateş hakkında)
4. Bāb: في حميات المركبة
Fī ḥummeyāti'l-mürekkebe (46a)
(bileşik ateşler hakkında)
1. Faşıl: في حميات المركبة و شطر الغب-
Fī ḥummeyāti'l-mürekkebe ve şatrı'l-ğıb (46a)
(bileşik, parçalı ve gün aşırı ateşler hakkında)
2. Faşıl: في حمى الخمس والسدس والسبع
Fī ḥumma'l-ḥums ve'süds (südüs hakkında) ve's-süb' (47a)
(haftada bir oluşan ateş hakkında)

³⁷ R. fihristinde46 olarak gösteriliyor.

3. Faşıl: الحمى المعروفة بليفوريا
Fī ḥumma'l-ma'rūfe bi-lifūryā (47b)
(bedenin içinde çok sıcak ve bedenin dışında ılık oluşu hakkında)
4. Faşıl: الحمى المعروفة بانفياالوس
Fī ḥumma'l-ma'rūfe bi-enfyālūs (47b)
(bedenin içinde soğuk ve dışında sıcak olan ateş hakkında)
5. Faşıl: حمى النهارية والليلية
Fī ḥumma'n-nehāriyye ve'l-leyliyye (48a)
(gündüz ve gece ateşi hakkında)
5. Bāb: في حميات العرضية الردية والوبائية السارية وحمى الدقية والشيخوخية
Fī ḥumeyyāti'l-'arazīyyeti'r-rediyyeti'l-vebā'iyeti's-sāriye ve ḥumma'd-dıķıyye ve'ş-şeyhūḥıyye (48a)
(enfeksiyon,tüberküloz ve yaşlılık ateşi hakkında)
1. Faşıl: حمى الردية
Fī ḥumma'r-rediyye (48a)
(kötü ateşi hakkında)
2. Faşıl: حمى الوبائية السارية
Fī ḥumma'l-vebā'iyeti's-sāriye (49a)
(enfeksiyon ateşi hakkında)
3. Faşıl: حمى انكروسيه
Fī ḥummā engurūsiyye (51a)
(Macar ateşi hakkında)
4. Faşıl: حمى الدق
Fī ḥumma'd-dıķ (51b)
(tüberküloz ateşi hakkında)
5. Faşıl: في دق الشيخوخة

Fī dıkkı's-şeyhūhat (53a)

(Yaşlılık belirtileri hakkında)

6. Bāb: في البحارین وعلامات الصالحة المحمودة والرديّة والانذار بالحوادث والانتقال من مرض الى مرض وتدبير الناقيين

Fi'l-bahhārīn ve 'alāmātī's-şālīhātī'l-maḥmūde ve'r-rediyye ve'l-inzār bi'l-ḥavādīs ve'l-intikāl min marāz ilā marāz ve'tedbīri'n-nāqihīn (53b)

(depresyon, alametleri ve kötü olaylar olacak korkusu, endişe hastalığı ve nekahat döneminde alınacak önlemler hakkında)

1. Faşıl: في البحران والعلامات والاقسام والاحكام

Fi'l-buḥrān ve'l-'alāmāt ve'l-aqsām ve'l-aḥkām (53b)

(depresyon, alametleri, türleri ve hükümleri hakkında)

2. Faşıl: في علامات المحمودة الصالحة

Fī 'alāmātī'l-maḥmūdeti's-şālīḥa (59a)

(sağlıklı görünme alametleri hakkında)

3. Faşıl: في علامات الرديّة ومنذرة الموت

Fī 'alāmātī'r-rediyye ve münzireti'l-mevt (59a)

(kötü alametler ve ölüm korkusu hakkında)

4. Faşıl: في انذارات بالحوادث

Fī inzārāt bi'l-ḥavādīs (63a)

(endişe hastalığı hakkında)

5. Faşıl: في انتقال من مرض الى مرض آخر

Fī intikāl min marāz ilā marāz āḥar (63b)

(hastalıktan diğer hastalığa intikalı hakkında)

6. Faşıl: في تدبير الناقيين من الامراض

Fī'tedbīri'n-nāqihīn mine'l-emrāz (63b)

(nekahat döneminde alınacak önlemler hakkında)

2.Maḳāle: - المقالة الثانية في الاورام الحارة والباردة والبثورات والقروحات والجراحات -
El-maḳaletü'l-šāniye fi'l-evrāmi'l-ḥārre ve'l-bāride ve'l-büşürät ve'l-ḳurūḥät
ve'l-cerāḥät (64b)

(2. makale: sıcak ve soğuk veremler, sivilceleri, yaraları ve irinleri hakkında)

1. Bāb: في الاورام الحارة والباردة
Fi'l-evrāmi'l-ḥārre ve'l-bāride (64b)
(sıcak ve soğuk veremleri hakkında)

1. Faşıl: في الفلغموني-
Fi'l-filağmūnī (65b)
(iltihaplı verem hakkında)

2. Faşıl: في الدماميل
Fi'd-demāmīl (66b)
(çıbanlar hakkında)

3. Faşıl: في فيماتا
Fī fīmātā (67a)
(köpek memesi çıbanı hakkında)

4. Faşıl: في اورام المغابن
Fī evrāmi'l-mağābin (67b)
(kemik veremi hakkında)

5. Faşıl: في الطاعون
Fi't-ṭā'ūn (68b)
(veba hakkında)

6. Faşıl: في فوجتلا
Fī fücüşlā (69b)
(salgı bezlerin şişmeleri hakkında)

7. Faşıl: في الحمرة

Fi'l-ḥumre (70b)
(kırmızılık hakkında)

8. Faşıl: في الخراج الحارة
Fi'l-ḥurācī'l-ḥārre (72b)
(sıcak sıvılcəsi hakkında)

9. Faşıl: في اوذیما
Fi'l-ūzīmā (73a)
(vücutta şişkinlik oluşması hakkında)

10. Faşıl: في السقيروس
Fi's-sāqīros (74b)
(ağrısız ve iltihabsız verem)

11. Faşıl: في السلع
Fi's-sila' (75b)
(başta çıkan ağrısız ur hakkında)

12. Faşıl: في الغدة والعقدة والفطر
Fi'l-ğudde ve'l-ʿuqde ve'l-faṭr (76b)
(beze ve çatlak hakkında)

13. Faşıl: في داء الخلد والسلحفة
Fī dāi'l-ḥuld ve's-sülḥufe (77a)³⁸
(köstebek ve kaplumbağa hastalığı hakkında) (biraz yeşil kabarık köstebek ve kaplumbağa görünümü olan bir verem hakkında)

14. Faşıl: في الخنازير-
Fi'l-ḥanāzīr (77b)
(domuz veremi hakkında)

³⁸ R. fihristinde (76 hakkında) olarak gösteriliyor.

15. Faşıl: في السرطان
Fi's-seretān (79a)
(kanser hakkında)
16. Faşıl: في الورم الريحي المسمى بالنفحة
Fi'l-veremi'r-rīḥī'l-müsem mā bi'l-nefḥa (80b)
(yayılan romatizma veremi hakkında)
17. Faşıl: في الورم المائي
Fi'l-veremi'l-mā'ī (81a)
(siroz hastalığı hakkında)
18. Faşıl: في طالپاٲوپيناريا
Fī ṭālpā ṭopīnāryā (82a)
(baş derisi ile kafatası arasında oluşan verem hakkında)
19. Faşıl: في الداخس
Fi'd-dāḥis (83a)
(tırnakta yaralı ağrılı verem hakkında)
20. Faşıl: في فرنيوس
Fī fūrūnyūs (84a)
(cilt altında iltihabı hakkında)
21. Faşıl: في اخيموس
Fī aḥīmos (84b)
(kandan oluşan siyah bir verem hakkında)
22. Faşıl: في أنورسما
Fī anivūrismā (85b)
(deri altında atar damar yırtılması hakkında)
23. Faşıl: في ماشرأ
Fī māšrā

Fī māṣrā (86a)³⁹

(yara hakkında)

24. Faşıl: في الديبلا ت-

Fi'd-debīlāt (86b)

(yuvarlık büyük çıbanlar deri rengi gibidir hakkında)

2. Bāb: في البثور

Fi'l-büşūr (87a)

(sivilceler hakkında)

1. Faşıl: في البثور في الشرى

Fi'l-büşūr Fi'ş-şerī (87a)

(sinek ve arı gibi hayvanların sokmasıyla oluşan iltihaplı küçük kırmızı sivilceler hakkında)

2. Faşıl: في بنات الليل

Fī benāti'l-leyl (87b)

(gece kızı hastalığı hakkında)

3. Faşıl: في الجمره

Fi'l-cemre (88a)

(ateş yanması gibi ağrı hakkında)

4. Faşıl: في النفاطات

Fi'n-nufātāt (89b)

(aşırı duyarlılık hakkında)

5. Faşıl: في الثاليل

Fi'ş-şālīl (90a)

(siğiller hakkında)

³⁹ R. Fihristinde (85 hakkında) olarak gösteriliyor.

6. Faşıl: في السعفه
Fi's-sa'fe (91b)
(yara sonrası sivilceler hakkında)
7. Faşıl: في النملة
Fi'n-nemle (93b)
(karınca yuvası (egzama) hakkında)
8. Faşıl: في البثور اللبنيه
Fi'l-büşürü'l-lebeniyye (94a)
(süt damlası gibi beyaz ve sert sivilce hakkında)
9. Faşıl: في الحصف
Fi'l-ḥaşaf (94b)
(kaşıntı ve kızamık hakkında)
10. Faşıl: في الجدري والحصبه
Fi'l-cederī ve'l-ḥaşbe (94b)
(çiçek hastalığı ve kızamık hakkında)
11. Faşıl: في الجرب
Fi'l-carab (98a)
(uyuz hakkında)
12. Faşıl: في الحب الافرنجي
Fi'l-habbı'l-Efrencī (99b)
(Frenk zahmeti hakkında)
14. Faşıl: في الجذام
Fi'l-cuzām (101b)
(cüzam hakkında)
3. Bāb:- في القروحات
Fi'l-ḳurūḥāt (103a)

(yararlar hakkında)

1. Faşıl: في القرحة الساذجه
Fi'l-ḳarḫatı's-sādece (103a)
(sade yara hakkında)
2. Faşıl: في قرحة السیاله
Fī ḳarḫatı's-seyyāle (103b)
(akıcı yara hakkında)
3. Faşıl: في قرحة مع سوء المزاج
Fī ḳarḫa ma'a sū'i'l-mizāc (104a)
(yara sorunları hakkında)
4. Faşıl: في القرحة مع الفلغموني
Fi'l-ḳarḫa ma'a'l-filaḡmūnī (104b)
(yara iltihapları hakkında)
5. Faşıl: في القرحة مع الحمرة
Fi'l-ḳarḫa ma'a'l-ḫumre (105a)
(yara kırmızılıkları hakkında)
6. Faşıl: في القرحة مع الاوذیما
Fi'l-ḳarḫa ma'a'l-ūzīmā (105b)
(vücutta şişkinlik oluşması hakkında)
7. Faşıl: في القرحة مع اللحم الزائد
Fi'l-ḳarḫa ma'a'l-laḫmi'z-zā'id (106a)
(etli yara hakkında)
8. Faşıl: في القرحة مع فساد العظم
Fi'l-ḳarḫa ma'a fesādı'l-'azm (106b)
(kemik bozulmasıyla oluşan yara hakkında)

9. Faşıl: في القرحة الدودية
Fi'l-ḡarḡatı'd-dūdiyye (107a)
(kurdlu yara hakkında)
10. Faşıl: في القرحة الوسخية العفنية
Fi'l-ḡarḡatı'l-vesḡıyyeti'l-'afnīye (107b)
(irinli kokulu yara hakkında)
11. Faşıl: في القرحة الخزفية
Fi'l-ḡarḡatı'l-ḡazefiyye (108a)
(çömlek yarası hakkında)
12. Faşıl: في القرحة الردية والخيرونية والعسرة الاندمال-
Fi'l-ḡarḡatı'r-rediyye ve'l-ḡayrūniyye ve'l-'asireti'l-indimāl (108a)
(kötüleşme ve bozulma ve iyileşmeyen zor yara hakkında)
13. Faşıl: في القرحة السرطانية
Fi'l-ḡarḡatı's-sereḡāniyye (108b)
(kanser yarası hakkında)
14. Faşıl: في القرحة الساق والرجل
Fi'l-ḡarḡatı's-sāk ve'r-ricl (109a)
(bacak ve ayak yarası(ulcus cruris hakkında) hakkında)
15. Faşıl: في الكهف والمخبا
Fi'l-kehef ve'l-maḡbā (109b)
(içerde saklı görünmeyen yara hakkında)
16. Faşıl: في الناصور
Fi'n-nāşūr (110a)
(nasır hakkında)
17. Faşıl: في غانغرينا واسفاقيلوس
Fī ḡaḡarīnā ve isfākīlos (111a)

(yumuşak ve sert organların ölümü hakkında)

4. Bāb:- في الجراحات

Fi'l-carāhāt. (113a)

(yaralar, hakkında)

1. Faşıl: في الجراحات المطلقة البسيطة

Fi'l-carāhāti'l-muṭlaqati'l-basīṭa (113b)

(iyileşmesi kesin olan yaralar hakkında)

2. Faşıl: في الجراحات الرأس

Fi'l-carāhāti'r-re's (117b)

(baş yaraları hakkında)

3. Faşıl: في جراحات الوجه والانف والاذن

Fī carāhāti'l-vech ve'l-enf ve'l-üzñ (120a)

(yüz, burun ve kulak yaraları hakkında)

4. Faşıl: في جراحات الرقبة والشرابين الخشنة والمرى

Fī carāhāti'r-raḳabe ve'ş-şerāyīni'l-ḥaşine ve'l-merī (121b)

(boyun, sert atardamarları ve yemek burusu yaraları hakkında)

5. Faşıl: في جراحات الصدر

Fī carāhāti'ş-şadr (122b)

(göğüs yaraları hakkında)

6. Faşıl: في جراحات المعدة

Fī carāhāti'l-mi'de (124b)

(mide yaraları hakkında)

7. Faşıl: في جراحات الصفاق والامعاء

Fī carāhāti'ş-şifāḳ ve'l-em'ā' (125a)

(kas zarları ve bağırsak yaraları hakkında)

8. Faşıl: في جراحات الكبد والطحال
Fī carāḥāti'l-kebed ve'ṭ-ṭihāl (126a)
(karaciğer ve dalak yaraları hakkında)
9. Faşıl: في جراحات الكلى والمثانة
Fī carāḥāti'l-kile ve'l-meṣāne (126a)
(böbrek ve mesane yaraları hakkında)
10. Faşıl: في جراحات المفاصل
Fī carāḥāti'l-mefāşıl (127a)
(eklemler yaraları hakkında)
11. Faşıl: في جراحات الاعصاب
Fī carāḥāti'l-a'sāb (127b)⁴⁰
(sinir yaraları hakkında)
12. Faşıl: في الجراحات الموجعة
Fī'l-carāḥāti'l-mūci'a (128b)
(acıtan yaraları hakkında)
13. Faşıl: في الجراحات مع الفلغموني والحمرة
Fī'l-carāḥāt ma'a'l-filağmūnī ve'l-ḥumre (129a)
(iltihapla ve yılançık yaraları hakkında)
14. Faşıl: في الجراحات مع الحمى
Fī'l-carāḥāt ma'a'l-ḥummā (129b)
(ateşli yaralar hakkında)
15. Faşıl: في الجراحات مع التشنج
Fī'l-carāḥāt ma'a't-teşennūc (130a)
(kasılmalı yaralar hakkında)

⁴⁰ R. fihristinde (128 hakkında) olarak gösteriliyor.

16. Faşıl: في الجراحات السمية
Fi'l-carāḥātī's-semiyye (130b)
(zehirli yaralar hakkında)
17. Faşıl: في الجراحات الباروتية
Fi'l-carāḥātī'l-bārūtiyye (130b)
(kurşun yaraları hakkında)
18. Faşıl: في الجراحات من حرق النار وما يشبهها
Fi'l-carāḥāt min ḥarqī'n-nār ve mā yeşbehuha (132a)
(ateş yanığı ve benzeri yaralar hakkında)
19. Faşıl: في الجراحات من لسع الحشرات السمية
Fi'l-carāḥāt min les'ī'l-ḥaşerātī's-semiyye (132b)
(zehirli böcekler sokması yaraları hakkında)
20. Faşıl: في الجراحات من عض الكلب المكلوب
Fi'ccarāḥāt min 'aẓẓī'l-kelbi'l-meklūb (133b)
(köpek ısırması yaraları hakkında)
5. Bāb: في الكسر والوتى والخلع والشقاق وحرق النار والماء وعلل الاظفير وفساد الاطراف بالبرد
Fi'l-kesr ve'l-vitī ve'l-ḥal' ve's-şakāk ve ḥarqīn'-nār ve'l-mā' ve 'ileli'l-azāfir ve fesādi'l-aṭrāf bi'l-berd (134b)
(kırık, çıkık, ateş ve su yakması ve tırnak hastalıklar hakkında)
1. Faşıl: في الكسر والوتى والخلع والسقطة والصدمة والضربة والشجاج والسنحج
Fi'l-kesr ve'l-vitī ve'l-ḥal' ve's-sakṭa ve's-şadme ve'z-żarbe ve's-şucā' ve's-senḥac (134b)
(kırık, çıkık ve düşme, çarpma ve baş yarılması hakkında)
2. Faşıl: في الشقاق
Fi's-şuḳāk (135a)
(yarılma hakkında)

3. Faşıl: في حرق النار والماء وما يشبهها
Fī ḥarqı'n-nār ve'l-mā' ve mā yeşbehuhā (135b)
(ateş ve su yakması ve benzeri hakkında)

4. Faşıl: في علل الاظافر
Fī 'ileli'l-aẓāfir (135b)
(tırnaklar hastalıkları hakkında)

5. Faşıl: فساد الاطراف بالبرد
Fī fesādi'l- aṭrāfi'l-berd (136a)
(soğuktan bozulma hakkında)

3. Maḳāle:- المقالة الثالثة في الذينة والمراد منها ههنا اصلاح البدن وحفظه على ماينبغي
El maḳāletü's-şālise fi'z-zīne ve'l-murād minhā hahunā işlāhı'l-beden ve
ḥıfzıhi 'alā mā-yenbağī (136a)
(3. makale: bedenin iyileştirilmesi ve gerektiği gibi korunması hakkında)

1. Bāb: في احوال الجلد
Fī aḥvālı'l-cild (136a)
(deri durumları hakkında)

1. Faşıl: في فساد اللون الجلد
Fī fesādi'l-levni'l-cild (136a)
(deri rengi bozulması hakkında)

2. Faşıl: في الكلف والنمش والبرش والخيالن والخضره
Fī'l-kelef ve'n-nemeş ve'l-beriş ve'l-ḥaylān ve'l-ḥazre (136b)
(çil, siyah nokta, albino, benler ve yeşillik hakkında)

3. Faşıl: في بهق الابيض
Fī bahākı'l-ebyāz (137b)⁴¹
(deride beyaz noktalar hakkında)

⁴¹ R. fihristinde (138 hakkında) olarak gösteriliyor.

4. Faşıl: في بهق الاسود
Fī bahaqı'l-esved (138a)
(deride siyah noktalar hakkında)
5. Faşıl: في برص الاسود
Fī baraşı'l-esved (138a)
(alaca lekeler hakkında)
6. Faşıl: في بادشنام
Fī bādişnām (139a)
(gül hastalığı hakkında)
7. Faşıl: في القوبا
Fi'l-ķūbā (139b)
(deri sertliğı hakkında)
2. Bāb: في احوال الشعر
Fī aḥvālī'ş-şa'r (140a)
(saç durumları hakkında)
1. Faşıl: في الشيب
Fi'ş-şeyb (140a)
(saç ağarması hakkında)
2. Faşıl: في احوال الشعر بقول كلي
Fī aḥvālī'ş-şa'r bi-ķavl-ı küllī (141a)
(genel olarak saç halleri hakkında)
3. Faşıl: في ذات الشعر
Fī zāti'ş-şa'r (141b)
(keçelenmiş saç hakkında)
4. Faşıl: في داء اللحية وداء الثعلب
Fī dā' al-lıḥiye w dā' al-thalīb

Fī dā'i'l-liḥye ve dā'i's-ṣa'leb (142a)
(saç ve sakal dökülmesi hakkında)

5. Faşıl: في قلة شعر الرأس واللحية
Fī kılllet şa'ri'r-re's ve'l-liḥye (142b)
(sakal ve saç azlığı hakkında)

6. Faşıl: في الصلع
Fi's-şala' (143a)
(kellik hakkında)

7. Faşıl: في تشقق الشعر وتطويله-
Fī teşakkuḳı's-şar ve taṭvīlihi (143a)
(saç kırılması ve uzaması hakkında)

8. Faşıl: في افراط الجعودة الشعر
Fī ifrāṭi'l-ci'ūdeti's-şar (143b)
(kıvrıkcık saç ifratı hakkında)

9. Faşıl: في القمل والقمقام
Fi'l-ḳaml ve'l-ḳumḳām (143b)
(bit ve pire hakkında)

10. Faşıl: في ادوية المستعملة للشعر
Fī edviyeti'l-mūsta'mele li's-şar (144a)
(saç için kullanılan ilaçlar hakkında)

3. Bāb: في كمية البدن وكثرت العرق وتنن الرايحة
Fī kemiyeti'l-beden ve keşreti'l-araḳ ve netni'r-rāyiḥa (144b)
(ter çokluğu ve kötü kokma hakkında)

1. Faşıl: في الهزال المفرط
Fi'l-hüzālī'l-mufrat (144b)
(çok zayıflık hakkında)

2. Faşıl: في السمن المفرط
Fī's-simēni'l-mufrāṭ (145a)
(çok şişmanlık hakkında)
3. Faşıl: في كثرة العرق ودروره
Fī keşreti'l-'arāḡ ve dūrūrihi (146b)
(ter çokluğu ve akışı hakkında)
4. Faşıl: في عرق الدم
Fī 'arāḡı'd-dem (146b)
(kanlı ter hakkında)
5. Faşıl: في صنان وبتن الابط
Fī şunān ve betni'l-ibt (147a)
(kötü kokma ve koltuk altının kötü kokması hakkında)
4. Bāb: في ماهية السموم ولسع الحيوانات السمية والاحتراز منها وعلامات الواقعة في تأثيرها وتدبير
علاجاتها بقول كلي وجزئي
Fī māhiyyeti's-sümüm ve les'ı'l-ḡayvānāti's-semmiyye ve'l-iḡtirāz minhā ve
'alāmāti'l-vāḡi'a fī te'sīrihā ve tedbīr 'ilācātihā bi-ḡavl-ı küllī ve cüz'ī (147a)
(zehirlerin mahiyeti, zehirli haşere sokması, korunma ve zehirleme
alametleri, tedbiri ve tedavisi hakkında)
1. Faşıl: في ماهية السموم
Fī māhiyyeti's-sümüm (147a)
(zehirler mahiyeti hakkında)
2. Faşıl: في احتراز السموم
Fī iḡtirāzı's-sümüm (147b)
(zehirlerden korunma hakkında)
3. Faşıl: في علامات العارضة الواقعة في تأثير السموم
Fī 'alāmāti'l-'ārīzati'l-vāḡi'a fī te'sīri's-sümüm (148a)

(zehir etkisinde olmuş hastalık alametleri hakkında)

4. Faşıl: في تدبير السموم وعلاجها بقول كلي

Fī tedbīri's-sümüm ve 'ilācīhā bi-ḳavl-ı küllī (148a hakkında)

(genel olarak zehirler tedbiri ve tedavisi hakkında)

5. Faşıl: جزئي في تدبير السموم المشروبة المعدنية وعلاجها بقول

Fī tedbīri's-sümūmi'l-meşrūbeti'l-ma'deniyye ve 'ilācīhā bi-ḳavl-ı cüz'ī

(148b)

(az içilmiş madensel zehirlerin tedbiri ve tedavisi hakkında)

6. Faşıl: في تدبير السموم النباتية وعلاجها بقول جزئي

Fī tedbīri's-sümūmi'l-meşrūbeti'n-nebātiyye ve 'ilācīhā bi-ḳavl-ı cüz'ī

(150b)

(az olarak bitkisel zehirlerin tedbiri ve tedavisi hakkında)

7. Faşıl: في تدبير السموم المشروبة والملذوة الحيوانية وعلاجها بقول جزئي

Fī tedbīri's-sümūmi'l-meşrūbe ve'l-melzū'atı'l-ḥayvāniyye ve 'ilācīha bi-ḳavl-ı cüz'ī (151b)

(kısaca, ağız yoluyla ve hayvan sokmasından oluşan zehirler, tedbiri ve tedavisi hakkında)

8. Faşıl: في طرد الحيوانات الموزية والحشرات الارضية بقول كلي

Fī ṭardı'l-ḥayvānātı'l-mūzīye ve'l-ḥaşerātı'l-arzıyye bi-ḳavl-ı küllī (153a)

(genel olarak rahatsız edici haşereler ve toprak böcekleri uzaklaştırma hakkında)

5. Kitāp:- الكتاب الرابع في الكلام الكلي والجزئي لاحكام الادوية المفردة والمركبة في الطب الكيمائي والجالينوسي

El-kitābu'r-rābi' fī'l-keḷāmı'l-küllī ve'l-cüz'ī li-aḥkāmı'l-edviyeti'l-müfrede ve'l-mürekkebe fi't-ṭıbbı'l-kīmyā'ī ve'l-cālīnūsī (154b)

(4. Kitāb: kimyasal ve Galinus tıbbına göre genel ve kısaca basit (tek bir şeyden oluşan hakkında)ve bileşik ilaçların hükümleri/kanunları hakkında)

1. Cüz':- الجزء الاول في احكام الادوية المفردة بقول كلي وجزئي
El-cüz'ü'l-evvel fî aḥkāmı'l-edviyeti'l-müfrede bi-ḳavl-ı küllî ve cüz'î
(154b)
(1. cüz: genel olarak basit ilaçlar hakkında)
1. Maḳāle: في ماهية الادوية المفردة ودرجاتها ومزاجها
Fî māhiyyeti'l-edviyeti'l-müfrede ve derecātihā ve mizācihā (145b)
(basit ilaç mahiyeti, ölçüleri ve sorunları hakkında)
1. Bāb: في اخذ الادوية وماهيتها وكيفية تأثيرها
Fî aḥzı'l-edviye ve māhiyetihā ve keyfiyyet teṣīrihā (154b)
(ilaç alması, mahiyeti ve etkisi hakkında)
1. Faşıl: في حسن القبول المفيد في اخذ الادوية على نمط السديد
Fî ḥusnı'l-ḳabūlı'l-müfīd fî aḥzı'l-edviye 'alā namaṭı's-sedīd (154b)
(faydalı ilaç alımı, sağlam yöntemle ilaçlar alımı hakkında)
2. Faşıl: في ماهية الادوية المفردة وكيفية تأثيرها في بدن الانسان
Fî māhiyyeti'l-edviyeti'l-müfrede ve keyfiyyet teṣīrihā fî bedeni'l-insān
(155b)
(basit ilaçların mahiyeti ve insan bedeninde etkisi hakkında)
3. Faşıl: في معرفة الدرجات الادوية ومقادير شرباتها
Fî ma'rifeti'd-derecātı'l-edviye ve meḳādīri şurbātihā (156a)
(ilaçlar, ölçüleri ve içilmesi hakkında)
6. Faşıl: في معرفة مزاج الادوية المفردة
Fî ma'rifet mizācı'l-edviyeti'l-müfrede (157a)
(basit ilaçların yapısı hakkında)
5. Faşıl: في انواع قوى الادوية المفردة ودواء المستعملة بداخل البدن وخارجها
Fî envā'ḳiva'l-edviyeti'l-müfrede ve devā'i'l-müsta'mele bi-dāḫili'l-beden
ve ḥāricihā (157b)
(basit ilaçların etki türleri, dahilen ve haricen kullanılan ilaçlar hakkında)

2. Bāb: في معرفة قوى الادوية المفردة بطريق الثلاثة وبيان صفات الادوية والاغذية ومزاج اشياء الممتزجه بمزاج الثاني قد يكون غلطا واقع بلون و رايحة و طعم

Fī ma'rifet ḵuva'l-edviyeti'l-müfrede bi-ṭarīḵi's-selāse ve beyān şıfātı'l-edviye ve'l-ağziye ve mizāc eşyā'i'l-mümtezice bi-mizāci's-sānī ḵad yekūn ḡalaṭan vāḵi' bi-levn ve rāyīḥa ve ṭa'am (158a)

(basit ilaçları keşfetme, hissetme, ilaçlar ve gıdaların özellikleri, koku ve renk ve tadına bakarak yanlış ilaç yapımı ve ikinci yapı ile uyumlu maddeler hakkında)

1. Faşıl: في معرفة قوى الادوية المفردة بطريق الالهام

Fī ma'rifet ḵiva'l-edviyeti'l-müfrede bi-ṭarīḵi'l-ilhām (158a)

(basit ilaçlar, batini olarak ilham yoluyla keşfetme, hissetme hakkında)

2. Faşıl: في معرفة قوى الادوية المفردة بطريق التجربة

Fī ma'rifet ḵiva'l-edviyeti'l-müfrede bi-ṭarīḵi't-tecribe (158b)

(basit ilaçların kuvvetler hakkında tecrübe yoluyla bilgi edinme hakkında)

3. Faşıl: في معرفة قوى الادوية المفردة بطريق القياس

Fī ma'rifet ḵiva'l-edviyeti'l-müfrede bi-ṭarīḵi'l-ḵiyās (159a)

(ilaçlar kuvvetleri hakkında mukayese yapma yoluyla bilgi edinme hakkında)

4. Faşıl: في غلط الواقعة برايحة ولون وطعم في اشياء الممتزجة بالمزاج الثاني

Fī ḡalaṭı'l-vāḵi'a bi-rayīḥat ve levn ve ṭa'am fī eşyā'i'l-mümtezice bi'l-mizāci's-sānī (160a)

(koku, renk ve tadına bakarak yanlış ilaç yapımı ve ikinci yapı ile uyumlu maddeler hakkında)

5. Faşıl: في صفات الادوية والاغذية و افعال الكلية والجزئية والمشابهة الكلية

Fī şıfātı'l-edviye ve'l-ağziye ve ef'ālı'l-külliyye ve'l-cüz'iyye ve'l-muşābeḥeti'l-külliyye (160a)

(ilaç ve gıdaların özellikleri ve büyük ve küçük etkileri ve bunlar arasındaki büyük benzerlikler hakkında)

2. Maḳāle: - في تعريف الكيمياء واحكامها للادوية المفردة يجب معرفتها قبل خواصها ليحتاج الطبيب اليها

Fī ta' rīfī'l-kīmyā ve aḥkāmihā li'l-edviyeti'l-müfrede yecib ma' rifetihā ḳable ḥavāššihā li-yaḥtāc eṭ-ṭabīb ileyhā (161b)

(kimya tanımı, bileşik ilaç hükümleri ve özellikleri hakkında)

1. Bāb: في تعريف الكيمياء واحكامها وخواصها وخلفة المولدات الثلاثة:

Fī ta' rīfī'l-kīmyā ve aḥkāmihā ve ḥavāššihā ve ḥilḳati'l-müvelledāti's-selāse (161b)

(kimya tanımı, hükümleri, özellikleri ve üç maddenin yaratılışı hakkında)

1. Faşıl: في تعريف الكيمياء واحكامها

Fī ta' rīfī'l-kīmyā ve aḥkāmihā (161b)

(kimya tanımı ve hükümleri hakkında)

2. Faşıl: في خلقت المولدات الثلاثة:

Fī ḥilḳati'l-müvelledāti's-selāse (162a)

(üç maddenin yaratılışı hakkında)

3. Faşıl: في جنس المعدن

Fī cinsi'l-ma'den (162b)⁴²

(maden çeşitleri hakkında)

4. Faşıl: في جنس النبات

Fī cinsi'n-nebāt (163a)

(bitki çeşitleri hakkında)

5. Faşıl: في جنس الحيوان

Fī cinsi'l-ḥayvān (163a)

(hayvan çeşitleri hakkında)

2. Bāb: في المفردات الجنس المعدنية والنباتية والحيوانية

⁴² R. fihristinde (163 hakkında) olarak gösteriliyor.

Fi'l-müfredātı'l-cinsi'l-ma'deniyye ve'n- nebātiyye ve'l- hayvāniyye (163b)
(maden, bitki ve hayvan çeşitlerinin basit olanları hakkında)

1. Faşıl:- في المفردات الجنس المعدنية مرتبا على ترتيب التهجي

Fi'l-müfredātı'l-cinsi'l-ma'deniyye müretteben 'alā tertibi't-teheccī (m
hakkında) (163b)

(madenlik çeşitlerinin basit olanları -alfabetik olarak- hakkında)

حرف الالف الممدودة والمقصورة

Ḥarfı'l-elfü'l-memdūde ve'l-maḫşūre (163b)

(uzatılmış ve kısaltılmış elif harfi hakkında)

حرف الباء الموحدة التحتانية

Ḥarfı'l-bā'u'l-müvaḥḥadetü't-taḥtāniyye (164b)

(bir noktalı alttaki ba' harfi hakkında)

حرف التاء المثناة الفوقانية

Ḥarfı't-tā'u'l-muşnnātu'l-favḫāniyye (165b)

(iki noktalı üstteki ta' harfi hakkında)

حرف التاء المثناة الفوقانية

Ḥarfı's-sā'u'l-muşellešetü'l-favḫāniyye (166b)

(üçlü üstteki şa' harfi hakkında)

حرف الجيم

Ḥarfı'l-cīm (166b)

(cim harfi hakkında)

حرف الحاء المهملة

Ḥarfı'l-ḥā'u'l-mühmele (167a)

(noktasız ḥa' harfi hakkında)

حرف الخاء المعجمة

Ḥarfı'l-ḥā'u'l-mu'ceme (169a)

(noktalı ha' harfi hakkında)

حرف الدال المهملة

Ḥarfu'd-dālu'l-mühmele (169b)

(noktasız dal harfi hakkında)

حرف الدال المعجمة

Ḥarfu'z-zālu'l-mu'ceme (170a)

(noktalı zal harfi hakkında)

حرف الراء المهملة

Ḥarfu'r-rā'u'l-mühmele (170a)

(noktasız ra' harfi hakkında)

حرف الراء المعجمة

Ḥarfu'z-zā'u'l-mu'ceme (170b)

(noktalı za' harfi hakkında)

حرف السين المهملة

Ḥarfu's-sīnu'l-mühmele (172b)

(noktasız sin harfi hakkında)

حرف الشين المعجمة

Ḥarfu'ş-şīnu'l-mu'ceme (173a)

(noktalı şin harfi hakkında)

حرف الصاد المهملة

Ḥarfu'ş-şādu'l-mühmele (173b)

(noktasız şad harfi hakkında)

حرف الطاء المهملة

Ḥarfu't-ṭā'u'l-mühmele (173b)

(noktasız ṭa' harfi hakkında)

حرف العين المهملة

Ḥarfu'l-'aynu'l-mühmele (175a)

(noktasız 'ayn harfi hakkında)

حرف الغين المعجمة

Ḥarfu'l-ğaynu'l-mu'ceme (175a)

(noktalı ğayn harfi hakkında)

حرف الفاء

Ḥarfu'l-fā' (175b)

(noktalı fa' harfi hakkında)

حرف القاف

Ḥarfu'l-ḳāf (175b)

(noktalı ḳaf harfi hakkında)

حرف الكاف

Ḥarfu'l-kāf (176a)

(noktasız kaf harfi hakkında)

حرف اللام

Ḥarfu'l-lām (176b)

(noktasız lam harfi hakkında)

حرف الميم

Ḥarfu'l-mīm (177a)

(noktasız mim harfi hakkında)

حرف النون

Ḥarfu'n-nūn (178b)

(noktalı nun harfii hakkında)

حرف الياء التحتانية

Ḥarfu'l-yā'u'l-taḥtāniyye (179b)

(alttaki ya' harfi hakkında)

2. Faşıl: في مفردات الجنس النباتية مرتبا على ترتيب التهجي

Fī müfredatı'l-cinsi'n-nebātiyye müretteben 'alā tertibi't-teheccī (179b)

(bitki çeşitleri tek olanları -alfabetik olarak- hakkında)

حرف الالف الممدودة والمقصورة

Fī ḥarfu'l-elfü'l-memdūde ve'l-maḫṣūre (179b)

(uzatılmış ve kısatılmış elif harfi hakkında)

حرف الباء الموحدة

Ḥarfu'l-bā'u'l-müvaḥḥade (191a)

(bir noktalı alttaki ba' harfi hakkında)

حرف التاء المثناة الفوقانية

Ḥarfu't-tā'u'l-muṣṣnātu'l-favḳāniyye (201a)

(iki noktalı üstteki ta' harfi hakkında)

حرف التاء المثلثة

Ḥarfu's-ṣā'u'l-muṣelleṣe (203b)

(üçlü üstteki ṣa' harfi hakkında)

حرف الجيم

Ḥarfu'l-cīm (204b)

(cim harfi hakkında)

حرف الحاء المهملة

Ḥarfu'l-ḥā'u'l-mühmele (210a)

(noktasız ḥa' harfi hakkında)

حرف الخاء المعجمة

Ḥarfu'l-ḥā'u'l-mu'ceme (219a)

(noktalı ḥa' harfi hakkında)

حرف الدال المهملة

Ḥarfu'd-dālu'l-mühmele (224a)
(noktasız dal harfi hakkında)

حرف الدال المعجمة

Ḥarfu'z-zālu'l-mu'ceme (226a)
(noktalı zal harfi hakkında)

حرف الراء المهملة

Ḥarfu'r-rā'u'l-mühmele (226b)
(noktasız ra' harfi hakkında)

حرف الزاء المعجمة

Ḥarfu'z-zā'u'l-mu'ceme (228a)
(noktalı za' harfi hakkında)

حرف السين المهملة

Ḥarfu's-sīnū'l-mühmele (230b)
(noktasız sin harfi hakkında)

حرف الشين المعجمة

Ḥarfu'ş-şīnū'l-mu'ceme (236a)
(noktalı şin harfi hakkında)

حرف الصاد المهملة

Ḥarfu'ş-şādu'l-mühmele (238b)
(noktasız şad harfi hakkında)

حرف الضاد المعجمة

Ḥarfu'z-zādu'l-mu'ceme (240b)
(noktalı zad harfi hakkında)

حرف الطاء المهملة

Ḥarfu't-ṭā'u'l-mühmele (240b)

(noktasız ʔa' harfi hakkında)

حرف الظاء المعجمة

Ḥarfu'z-zā'u'l-mu'ceme (242a)

(noktalı za' harfi hakkında)

حرف العين المهملة

Ḥarfu'l-'aynu'l-mühmele (242a)

(noktasız 'ayn harfi hakkında)

حرف الغين المعجمة

Ḥarfu'l-ğaynu'l-mu'ceme (245b)

(noktalı ğayn harfi hakkında)

حرف الفاء

Ḥarfu'l-fā' (246b)

(noktalı fa' harfi hakkında)

حرف القاف

Ḥarfu'l-ḳāf (249b)

(noktalı ḳaf harfi hakkında)

حرف الكاف العربية والفارسية

Ḥarfu'l-kāfu'l-'Arabiyye ve'l-Fārisiyye (256 hakkında)

(Arapça ve Farsça kaf harfi hakkında)

حرف اللام

Ḥarfu'l-lām (260-a)

(noktasız lam harfi hakkında)

حرف الميم

Ḥarfiu'l-mīm (263a)

(noktasız mim harfi hakkında)

حرف النون

Ḥarfu'n-nūn (265b)

(noktalı nun harfi hakkında)

حرف الواو

Ḥarfu'l-vāv (267a)

(vav harfi hakkında)

حرف الهاء

Ḥarfu'l-hā' (267b)

(ha' harfi hakkında)

حرف الياء التحتانية

Ḥarfu'l-yā'u't-taḥtāniyye (269a)

(alttaki ya' harfi hakkında)

3. Faşıl: في مفردات جنس الحيوانية مرتبا على ترتيب التهجي

Fī müfredāt cinsi'l-ḥayvāniyye müretteben 'alā tertibi't-teheccī (270a)

(hayvan çeşitleri, tek olanları - alfabe olarak- hakkında)

حرف الالف الممدودة والمقصورة

Ḥarfu'l-elfü'l-memdüde ve'l-maḥşüre (270a)

(uzatılmış ve kısatılmış elif harfi hakkında)

حرف الباء الموحدة

Ḥarfu'l-bā'u'l-müvaḥḥade (274a)

(bir noktalı alttaki ba' harfi hakkında)

حرف التاء المثناة الفوقانية

Ḥarfu't-tā'u'l-muḥnātu'l-favḳāniyye (277a)

(iki noktalı üstteki ta' harfi hakkında)

حرف التاء المثله

Ḥarfu's-ṣā'u'l-muḥellese (277a)

(üçlü noktalı sa' harfi hakkında)

حرف الجيم

Ḥarfu'l-cīm (277b)

(cim harfi hakkında)

حرف الحاء المهملة

Ḥarfu'l-ḥā'u'l-mühmele (278b)

(noktasız ḥa' harfi hakkında)

حرف الخاء المعجمة

Ḥarfu'l-ḥā'u'l-mu'ceme (280a)

(noktalı ḥa' harfi hakkında)

حرف الدال المهملة

Ḥarfu'd-dālu'l-mühmele (281a)

(noktasız dal harfi hakkında)

حرف الذال المعجمة

Ḥarfu'z-zālu'l-mu'ceme (282a)

(noktalı zal harfi hakkında)

حرف الراء المهملة

Ḥarfu'r-rā'u'l-mühmele (283a)

(noktasız ra' harfi hakkında)

حرف الزاء المعجمة

Ḥarfu'z-zā'u'l-mu'ceme (283b)

(noktalı za' harfi hakkında)

حرف السين المهملة

Ḥarfu's-sīnu'l-mühmele (284a)

(noktasız sin harfi hakkında)

حرف الشين المعجمة

Ḥarfu'ş-şīnū'l-mu'ceme (286b)
(noktalı şin harfi hakkında)

حرف الصاد المهملة

Ḥarfu'ş-şādu'l-mühmele (287a)
(noktasız şad harfi hakkında)

حرف الضاد المعجمة

Ḥarfu'ż-żādu'l-mu'ceme (287a)
(noktalı żad harfi hakkında)

حرف الطاء المهملة

Ḥarfu't-ṭā'u'l-mühmele (287b)
(noktasız ṭa' harfi hakkında)

حرف الظاء المعجمة

Ḥarfu'z-zā'u'l-mu'ceme (287b)
(noktalı za' harfi hakkında)

حرف العين المهملة

Ḥarfu'l-'aynu'l-mühmele (288a)
(noktasız 'ayn harfi hakkında)

حرف الغين المعجمة

Ḥarfu'l-ğaynu'l-mu'ceme (288b)
(noktalı ğayn harfi hakkında)

حرف الفاء

Ḥarfu'l-fā' (289b)
(noktalı fa' harfi hakkında)

حرف القاف

Ḥarfu'l-ḳāf (290b)

(noktalı kaf harfi hakkında)

حرف الكاف العربية والفارسية

Ḥarfu'l-kāfu'l-'Arabiyye ve'l-Fārisiyye (291a)

(Arapça ve Farsça kaf harfi hakkında)

حرف اللام

Ḥarfu'l-lām (292b)

(noktasız lam harfi hakkında)

حرف الميم

Ḥarfu'l-mīm (292b)

(noktasız mim harfi hakkında)

حرف النون

Ḥarfu'n-nūn (294a)

(noktalı nun harfi hakkında)

حرف الواو

Ḥarfu'l-vāv (294b)

(vav harfi hakkında)

حرف الهاء

Ḥarfu'l-hā' (295a)

(ha' harfi hakkında)

حرف الياء التحتانية

Ḥarfu'l-yā'u't-tahtāniyye (295a)

(alttaki ya' harfi hakkında)

الجزء الثاني في احكام الادوية المركبة في طب الكيمائية والجالينوسية -: cüz' 2.

Ec-cüz'ü's-şānī fī aḥkāmı'l-edviyeti'l-mürekkebe fī tıbbı'l-kimyā'iyye ve'l-cālīnūsīyye (396b)

(2. Bölüm: bileşik ilaçlar hükümlerine kimya ve Galinus tıbbı)

1. Faşıl: في افعال الادوية وكيفية تأثيرها-
Fī ef`ālī`l-edviye ve keyfiyyet te`şīrihā (296b)
(ilaçlar yapımı ve etkisi)
 2. Faşıl: في سبب تركيب الادوية وقوانين تركيبها
Fī sebeb terkībi`l-edviye ve kavānīn-i terkībihā (299a)
(ilaçlar bileşimin sebebi ve bileşim kanunları hakkında)
 3. Faşıl: في بيان اوزان المتداولة في الطب
Fī beyān evzānī`l-mütedāvele fi`ṭ-ṭīb (301a)
(Tıpta kullanımda olan ölçülerin açıklaması hakkında)
 4. Faşıl: في صور الاوزان من الحبة الى المن
Fī şuvarī`l-evzān mine`l- ḥabbe ile`l- men (301b)
(bölgelere göre değişen ağırlık hakkında)
 5. Faşıl: في بيان كسر
Fī beyān-ı kesr (303a)
(oranların açıklaması hakkında)
 6. Faşıl: في معرفة استخراج المقادير الاشربة المركبة والمعاجين وسائر الادوية المركبة
Fī ma`rifet istihrācī`l-maḳādīri`l-eşribeti`l-mürekkebe ve`l-ma`ācīn ve sâ`iri`l-edviyeti`l-mürekkebe (303a)
(bileşik yapıllı şurupların miktarları ve macunlar ve bütün bileşik ilaçların oranların bilinmesi hakkında)
 7. Faşıl: في كلمات العرفية والفاظ المشكلة والاصطلاحية في الصناعة
Fī kelimātī`l-`arafiyye ve elfāzī`l-müşkile ve`l-işlāḥiyye fi`ş-şinā`at (304b)
(gelenek yoluyla ilaç yapımı ve terimleri)
2. Bāb: في ادوية المنقية
Fī edviyeti`l- munaḳḳīye (311b)
(temizleyen ilaç hakkında)

1. Faşıl: في ادوية المقيئه
Fī edviyeti'l-muḳayyi'e (311b)
(kusturucu ilaçları hakkında)

2. Faşıl: في ادوية المسهلة
Fī edviyeti'l-müşhile (318b)
(müshil ilaçları hakkında)

3. Faşıl: في ادوية المدره
Fī edviyeti'l-müdirre (326b)
(idrar yaptırıcı ilaçları hakkında)

4. Faşıl: في ادوية المعرقه
Fī edviyeti'l-mu'arriḳa (328a)
(terletici ilaçları hakkında)

2. Maḳāle:-

1. Cümle:- الجملة الاولى في ادوية الكيمائية ومعرفة صنایعها
El-cümletü'l-ülā fī edviyeti'l-kimya'iyye ve ma'rifet şanāyī 'ihā (m hakkında)
(329a)

(1. Cümle: kimyasal ilaçlar ve yapılışının hakkında)

1. Bāb: في استخراج امياه المفردة والمركبة المستقطرة
Fī istiḫrāc emyāhi'l-müfredede ve'l- mürekkebeti'l-müstaḳṭara (329a)
(basit ve bileşik damıtık sular çıkarması hakkında)

1. Faşıl: في امياه المفردة المستقطرة
Fī emyāhi'l-müfredeti'l-müstaḳṭara (329a)
(basit damıtılmış sular hakkında)

2. Faşıl: في امياه المركبة المستقطره
Fī emyāhi'l-mürekkebeti'l-müstaḳṭara (330b)
(bileşik damıtık sular hakkında)

3. Faşıl: في امياه الحادة المستقطره

Fī emyāhi'l-ḥāddeti'l-müstakṭara (336a)

(acı damıtık sular hakkında)

2. Bāb: في استقطارات الارواح من المولدات الثلثة-

Fī istiḳṭārātī'l-ervāḥ mine'l-müvelledātī's-şelāşe (337a)

(üç maddeden özlerin damıtılması hakkında)

1. Faşıl: في استخراج الارواح المعدنية

Fī istiḥrācı'l-ervāḥı'l-ma'deniyye (337a)

(maden özlerinin çıkarılması hakkında)

2. Faşıl: في استخراج الارواح النباتية

Fī istiḥrācı'l-ervāḥı'n-nebātiyye (345a)

(bitkisel özlerinin çıkarılması hakkında)

3. Faşıl: في استخراج الارواح الحيوانية

Fī istiḥrācı'l-ervāḥı'l-ḥayvāniyye (347b)

(hayvan özlerinin çıkarılması hakkında)

3. Bāb: في استقطارات الادهان من المولدات الثلثة

Fī istiḳṭārātī'l-edhān mine'l-müvelledātī's-şelāşe (348b)

(üç maddeden yağların damıtılması hakkında)

1. Faşıl: في استخراج الادهان المعدنية

Fī istiḥrācı'l-edhānı'l-ma'deniyye (348b)

(maden yağları (sürmelik/merhem yağlar hakkında) çıkarması hakkında)

2. Faşıl: في استخراج الادهان النباتية

Fī istiḥrācı'l-edhānı'n-nebātiyye (350a)

(bitkisel yağların çıkarılması hakkında)

3. Faşıl: في استخراج الادهان الحيوانية

Fī istiḥrācī'l-edhānī'l-ḥayvāniyye (354a)
(hayvansal yağların çıkarılması hakkında)

4. Bāb: في هذه الصناعة و المحلولات المستعمله في البلسانات المفردة والمركبة
Fi'l-belesānātī'l-müfrede ve'l-mürekkebe ve'l- maḥlūlātī'l-müsta'mele fi
hāzihī'ş-şinā'a (355a)
(Bu sanatta basit ve bileşik belsem ağaçları ve çözeltiler hakkında)

1. Faşıl: في البلسانات المفردة والمركبة
Fi'l-belesānātī'l-müfrede ve'l-mürekkebe (355a)
(basit ve bileşik belsem ağaçları hakkında)

2. Faşıl: في المحلولات المستعمله
Fi'l-maḥlūlātī'l-müsta'mele (360b)
(kullanılmış çözülmüşler (eritilmişler hakkında) çözeltiler?

3. Bāb: والزعفرانات والترابات في المكلسات
Fi'l-mukellisāt ve' t-turābāt ve'z- za'ferānāt (364b)
(maden kireçleri, bitkisel topraklar ve demir pası hakkında)

1. Faşıl: في المكلسات المعدنية
Fi'l-mukellisātī'l-ma'deniyye (364b)
(maden kireçleri hakkında)

2. Faşıl: في الترابات
Fi't-turābāt (364b)
(bitkisel topraklar hakkında)

3. Faşıl: في الزعفرانات
Fi'z-za'ferānāt (365b)
(demir pası hakkında)

4. Faşıl: في الاسفيداجات
Fi'l-isfidācāt (367a)

(üstübeçler hakkında)

5. Faşıl: في الباذر هرييات

Fi'l-pāzzehriyyāt (370a)

(panzehirler hakkında)

6. Faşıl: في الذهبات

Fi'z-z-zehebāt (371b)

(altınlar hakkında)

7. Faşıl: في بناجيات

Fī pināçiyā'āt (372b)

(büyük ilaç hakkında)

7. Bāb: في استخراج الاملاح

Fī istihrācī'l-emplāḥ (373a)

(tuzların çıkarılması hakkında)

1. Faşıl: في استخراج الاملاح المعدنية

Fī istihrācī'l-emplāḥī'l-ma'deniyye (373a)

(maden tuzların çıkarılması hakkında)

2. Faşıl: في استخراج الاملاح النباتية

Fī istihrācī'l-emplāḥī'n-nebātiyye (375a)

(bitkisel tuzların çıkarılması hakkında)

3. Faşıl: في استخراج الاملاح الحيوانية

Fī istihrācī'l-emplāḥī'l-ḥayvāniyye (376b)

(hayvansal tuzları çıkarması hakkında)

4. Faşıl: في البواريت والشبوب والاسرار

Fi'l-bevārīt ve's-şubūb ve'l-esrār (377a)

(barutlar, şaplar ve esrar bitkisi)

7. Bāb: في الزبايق والشنكفرات
Fi'z-zebāyīk ve' ş-şengerfāt (379a)
(civalar ve zincifreler hakkında)

1. Faşıl: في الزبايق
Fi'z-zebāyīk (379a)
(civalar hakkında)

2. Faşıl: في الشنكفات
Fi'ş-şengerfāt (381a)
(yılanlar hakkında)

3. Faşıl: في الازهار
Fi'l-ezhār (381b)
(çiçekler hakkında)

9. Bāb: و الاكاليل و الكباريت و السمات في الرصاصات
Fi'r-raşāşāt ve's- semnāt ve'l- kebārīt ve'l- ekālīl (384a)
(kurşunlar, kalay hakkında ve yağlar, kükürtler hakkında)

1 . Faşıl: في الرصاصات
Fi'r-raşāşāt (384a)
(kurşun ve kalay hakkında)

2. Faşıl: في السمات
Fi's-semnāt (384b)
(yağlar hakkında)

3. Faşıl: في الكباريت
Fi'l-kebārīt (385a)
(kükürtler hakkında)

5. Faşıl: في الاكاليل
Fi'l-ekālīl (386a)

(bitki türleri hakkında)

9. Bāb: الزجاجات و التثبيات في الاحجار

Fi'l-eḥcār ve' z-zücācāt ve't-teṣbītāt (387b)

(taşlar ve camlar (sırça)ve sağlamlaştırma hakkında)

1. Faşıl: في الاحجار المعمولة

Fi'l-eḥcārī'l-ma'mūle (388a)

(üretilmiş taşları hakkında)

2. Faşıl: في الزجاجات

Fi'z-zücācāt (389b)

(camlar hakkında)

3. Faşıl: في التثبيات الارواح والانفاس والاجساد

Fi't-teṣbītātī'l-ervāḥ ve'l-enfās ve'l-ecsād (390b)

(canlar ve nefesler ve bedenin sağlamlaştırılması hakkında)

5. Bölüm: و الراتيانجات المعمولة و المركبة في الخلاصات المفردة

Fi'l-ḥulāṣātī'l-müfrede ve'l- mürekkebe ve'r-rātīyānecātī'l-ma'mūle (391a)

(basit ve bileşik özler ve yapılmış reçine hakkında)

1. Faşıl: في الخلاصات المفردة

Fi'l-ḥulāṣātī'l-müfrede (391a)

(basit özler hakkında)

2. Faşıl: في الخلاصات المركبة

Fi'l-ḥulāṣātī'l-mürekkebe (393a)

(bileşik özleri hakkında)

3. Faşıl: في الراتيانجات المعمولة المستعملة في الطب

Fi'r-rātīyānecātī'l-ma'mūleti'l-müsta'mele fi't-ṭīb (396b)

(tıpta kullanmak için yapılmış reçineler hakkında)

11. Bāb: الاصباغ و الجوهرات المستعملة في الاكاسير و

Fi'l-ekāsīr ve'l-eşbāğ ve' c-cevherātī'l-müsta'mele (397a)

(bitki kökleriyle yapılan ilaç ve kullanılmış özler hakkında)

1. Faşıl: الاكاسير في

Fi'l-ekāsīr (397a)

(özler hakkında)

2. Faşıl: الاصباغ في

Fi'l-eşbāğ (398b)

(bitki kökleriyle yapılan ilaç hakkında)

3. Faşıl: في الجوهرات المستعملة في الطب

Fi'l-cevherātī'l-müsta'mele fi't-tıb (399b)

(bazı asitlerin genel adı hakkında)

2. cümle: الجملة الثانية في ادوية الجالينوسية ومعرفة صنایعها-

Ec-cümletu's-saniye fi edviyeti'l-cālīnūsiyye ve ma'rifet şanāyī ihā (400a)

(ikinci cümle Galinus ilaçları ve sanayileri hakkında)

1. Bāb: في المياه و الخلات و السكجنينات و الاعسال و الربوب

Fi'l-miyāh ve'l-ħallāt ve's-skencebīnāt ve'l-a'sāl ve'r-rubūb (400a)

(sular ve sirkeler ve ballar ve meyve suyuları hakkında)

1. Faşıl: في المياه

Fi'l-miyāh (400a)

(sular hakkında)

2. Faşıl: في الخلات

Fi'l-ħallāt (401b)

(sirkeler hakkında)

3. Faşıl: في السكجنينات السادجة بقول كلي

Fi's-skencebīnātī's-sādece bi-ķavl-ı küllī (403b)

(genel olarak sade kaynatılmış şeker şurubu ve sirkeden içecek hakkında)

4. Faşıl: السكنجينات المركبة الاصولي والبزوري

Fi's-sikencebīnāti'l-mürekkebetü'l-uşulī ve'l-büzūrī (403b)

(bileşik kökleri ve tohumları hakkında)

5. Faşıl: السكنجينات المسهلة والمقيئة

Fi's-sikencebīnāti'l-mürekkebeti'l-müşhile ve'l-muqayyi'e (404b)

(müshil ve kusturucu hakkında)

6. Faşıl: في الاشربة المسهلة

Fi'l-eşribeti'l-müşhile (405a)

(kullanılmış şurupları hakkında)

7. Faşıl: في الاشربة الغير المسهلة

Fi'l-eşribeti'l-ğayrı'l-müşhile (407b)

(müshilsiz şurupları hakkında)

8. Faşıl: في الاعسال

Fi'l-a'sāl (413a)

(ballar hakkında)

9. Faşıl: الريبوب في

Fi'r-rubūb (414a)

(meyve suları hakkında)

2. Bāb: في المشروبات و النقوعات و المطبوخات و الخمور الدوائية

Fi'l-meşrübāt ve' n-nuķū'āt ve'l- maṭbūhāt ve'l- ḥumūru'd-devā'iyye (414b)

(içecekler, ilaç için bitkiden çıkarılan sıvılar ve pişirilmişler ve şurupları hakkında)

1. Faşıl: في المشروبات

Fi'l-meşrübāt (414b)

(içecekler hakkında)

2. Faşıl: في النقوعات

Fi'n-nuḡū'āt (415a)

(ilaç için bitkiden çıkarılan sıvılar hakkında)

3. Faşıl: في المطبوخات

Fi'l-maṭbūḡāt (417a)

(pişirilmişler hakkında)

4. Faşıl: في الخمور الدوائية

Fi'l-ḡumūrī'd-devā'iyye (419b)

(ilaçlı içkileri (şarapları hakkında)

3. Bāb: في اللعوقات و الهلامات و المستحلبات و الجلابات

Fi'l-lu'ūḡāt ve'l-hülāmāt ve'l-müstaḡlebāt ve'l-cullābāt (421a)

(yalama, jelatinli maddeler, süt kıvamına getirilmiş beyaz ilaç ve gülsuyu hakkında)

1. Faşıl: في اللعوقات

Fi'l-lu'ūḡāt (421a)

(yalama hakkında)

2. Faşıl: في الهلامات

Fi'l-hülāmāt (422a)

(jelatinli maddeler hakkında)

3. Faşıl: في المستحلبات

Fi'l-müstaḡlebāt (422b)

(süt kıvamına getirilmiş beyaz ilaç hakkında)

4. Faşıl: في الجلابات

Fi'l-cullābāt (423b)

(gülsuyu hakkında)

6. Bāb: في الخميرات و الجوارشات و المفرحات و المعاجين المقوية و الملينة و المسهلة
Fi'l-ḥamīrāt ve'c-cevāriṣāt ve'l- muferrihāt ve'l-ma'ācīnū'l-muḳaviyye ve'l-
müleyīne ve'l-müşhile (424b)
(macun mayası ve el değirmenlerinde dövülmüş, mideyi kuvvetlendirici ve
hazma yardımcı terkipler, iç açıcı şeyler, kuvvetlendiren, yumuşatıcı ve
müshil macunlar hakkında)

1. Faşıl: في الخميرات
Fi'l-ḥamīrāt (424b)
(macun mayası hakkında)

2. Faşıl: في الجوارشات
Fi'l-cevāriṣāt (425a)
(el değirmenlerinde dövülmüş, mideyi kuvvetlendirici ve hazma yardımcı
terkipler hakkında)

3. Faşıl: في المفرحات
Fi'l-muferrihāt (426a)
(iç açıcı şeyler hakkında)

4. Faşıl: في المعاجين المقوية
Fi'l-ma'ācīnū'l-muḳaviyye (427b)
(kuvvet ilaçları hakkında)

5. Faşıl: في المعاجين الملينة و المسهلة
Fi'l-ma'ācīnū'l-müleyīne ve'l-müşhile (430a)
(yumuşatıcı ve müshil macunları hakkında)

5. Bāb: و الاطريفيلات و الترياقات و المعاجين المخدرة في الايارجات
Fi'l-iyāricāt ve'l-itrīfīlāt ve't- tiryāḳāt ve'l- ma'ācīnū'l-muḥaddire (433a)
(müshil ilacı ve emlec: deri tabakalanmasında ve boyanmasında kullanılan
helile meyvesi, penzehir, afyon ve uyuşturucu macunlar hakkında)

1. Faşıl: في الايارجات

Fi'l-iyāricāt (433a)
(müshil ilacı hakkında)

2. Faşıl: في الاطريفيلات
Fi'l-ıtrīfīlāt (433b)
(helile meyvesi hakkında)

3. Faşıl: في الترياقات
Fi't-tiryākāt (435a)
(afyon hakkında)

7. Faşıl: في المعاجين المخدرة
Fi'l-ma'ācīni'l-muḥaddire (438a)
(uyuşturucu hamurlar hakkında)

7. Bāb: و الاقراص و الحبوب في السفوفات
Fi's-süfūfāt ve'l- aqrāş ve'l-ḥubūb (439b)
(toz ilaçlar ve haplar hakkında)

1. Faşıl: في السفوفات
Fi's-süfūfāt (439b)
(toz ilaçlar hakkında)

2. Faşıl: في الاقراص
Fi'l-aqrāş (445a)
(haplar hakkında)

3. Faşıl: في الحبوب المعمولة
Fi'l-ḥubūbı'l-ma'mūle (450a)
(yapılmış haplar hakkında)

7. Bāb: في النطولات و الكمادات و اللزقات و اللصقات
Fi'n-nuṭūlāt ve'l- kemmādāt ve'l- lezqāt ve'l- laşqāt (458a)

(epitemata, ateşi düşürmek için yapılan kompres ve yakı gibi vücuda yapıştırılan ilaç ve yakılar hakkında)

1. Faşıl: في النطولات
Fi'n-nuṭūlāt (458a)
(epitemata hakkında)
2. Faşıl: في الكمادات
Fi'l-kemmādāt (458-a)
(Kompres hakkında)
3. Faşıl: في اللزقات
Fi'l-lezqāt (459b)
(vücuda yapıştırılan ilaçlar hakkında)
8. Faşıl: في اللصقات
Fi'l-laşqāt (460a)
(yakılar hakkında)
10. Bāb: في الضمادات و دياخلونات والمنفطات والمراهم و القيروطيات
Fi'z-ẓammādāt ve'd-diyāḥlūnāt ve'l-munaffaṭāt ve'l-merāhim ve'l-ḳīrūṭīyyāt
(461a)
(merhemle yaraya sarılan sargı, verem için yumuşatıcı, nemlendirici, yağlı paçavralar ve merhemler ve özel bir bitkinin merhemi hakkında)
1. Faşıl: في الضمادات-
Fi'z-ẓammādāt (461a)
(merhemle yaraya sarılan sargılar hakkında)
2. Faşıl: في دياخلونات
Fī diyāḥlūnāt (466a)
(verem için yumuşatıcı ve nemlendirici hakkında)
3. Faşıl: في المنفطات

Fi'l-munaffatāt (467a)
(yağlı paçavralar hakkında)

4. Faşıl: في المراهم
Fi'l-merāhim (467b)
(merhemler hakkında)

5. Faşıl: في القيروطيات
Fi'l-ķīrūṭīyyāt (471b)
(özel bir bitki merhemi hakkında)

9. Bāb: في الغسولات و الابزونات والادهان المنقوعة
Fi'l-gūsulāt ve'l-ebzunāt ve'l- edhānī'l- menķū'a (472a)
(losyon ve sürülecek merhem, yağ, ilaç ve suda kaynatılmış yağları hakkında)

1. Faşıl: في الغسولات
Fi'l-gūsulāt (472a)
(losyon hakkında)

2. Faşıl: في الابزونات
Fi'l-ebzunāt (472b)
(küvet hakkında)

3. Faşıl: في الطلآت
Fi'ṭ-ṭilā'āt (473a)
(sürülecek merhemler hakkında)

4. Faşıl: في ادهان المعصورة والمنقوعة والمطبوخة
Fī edhānī'l-ma'şüre ve'l-menķū'a ve'l-maṭbūḥa (473b)
(sıkılmış ve suda kaynatılmış ve pişirilmiş yağlar hakkında)

10. Bāb: في الاحتقانات و الشافات و الحمولات و الزراقات و الفرازجات
Fi'l-iḥṭikānāt ve's- šāfāt ve'l- ḥumūlāt ve'z- zerrākāt ve'l- ferāzcāt (477b)
(penis ve rahim hastalıkları için kullanılan enjeksiyon ve fitil hakkında)

1. Faşıl: في الاحتقانات
Fi'l-iḥtikānāt (477b)
(enjeksiyon hakkında)
2. Faşıl: في الشافات
Fi'ş-şāfāt (480b)
(fitil hakkında)
3. Faşıl: في الحمولات
Fi'l-ḥumūlāt (481a)
(yapılmış fitil hakkında)
4. Faşıl: في الزراقات
Fi'z-zerrākāt (481b)
(penis yaraları ilaçları hakkında)
5. Faşıl: في الفرازجات
Fi'l-ferāzcat (482a)
(rahim hastalıkları ilaçları hakkında)
12. Bāb: في السنونات و الغراغر و المضامض
Fi's-sünūnāt ve'l- ġarāġır ve'l- maẓāmız (482b)
(diş yıkama, boğaz gargarası ve ağız gargarası maddeleri hakkında)
1. Faşıl: في السنونات
Fi's-sünūnāt (482b)
(diş yıkama maddeleri hakkında)
2. Faşıl: في الغراغر
Fi'l-ġarāġır (483a)
(boğaz gargarası hakkında)
3. Faşıl: في المضامض

Fi'l-mazamiz (484b)
(ağız gargarası hakkında)

12. Bāb: في السعوطات والعطوسات و الشمامات و البخورات
Fi's-su'ūtāt ve'l-'uṭūsāt ve'ş-şemmāmāt ve'l- buḥūrāt (485a)
(buruna çekilen toz ilaçlar, kokular ve tütsü, buğular hakkında)

1. Faşıl: في السعوطات والعطوسات
Fi's-su'ūtāt ve'l-'uṭūsāt (485a)
(buruna çekilen toz ilaçlar hakkında)

2. Faşıl: في الشمامات
Fi'ş-şemmāmāt (485b)
(kokular hakkında)

3. Faşıl: في البخورات
Fi'l-buḥūrāt (486a)
(tütsü ve buğu hakkında)

4. Faşıl: في الاكحال و القطورات و الشيوفات و البرودات و الذرورات
Fi'l-ekḥāl ve'l- ḳuṭūrāt ve'ş-şiyāfāt ve'l- burūdātve'z-zürūrāt (487b)
(sürmeler, damla, merhem ve göz hastalıkları için yapılmış göz ilaçları hakkında)

1. Faşıl: في الاكحال
Fi'l-ekḥāl (487b)
(sürmeler hakkında)

2. Faşıl: في القطورات
Fi'l-ḳuṭūrāt (488a)
(damla)

3. Faşıl: في الشيوفات
Fi'ş-şiyūfāt (488b)

(göz merhemleri hakkında)

4. Faşıl: في البرودآت

Fi'l-burūdāt (489b)

(soğutucu hakkında)

5. Faşıl: في الذرورات

Fi'z-zürūrāt (489b)

(sürme hakkında)

15. Bāb: في التعليقات و العجینآت و الحضابآت و الصوابین و القلنسوات

Fi't-ta'līkāt ve'l-'acīnāt ve'l- ħużābāt ve'ş-şavābīn ve'l-ķılınsū'āt (491b)

(taşlar, çamur, kına, sabun, beyin hastalıkları ilacı hakkında)

1. Faşıl: في التعليقات

Fi't-ta'līkāt (491b)

(taşlar hakkında)

2. Faşıl: في العجینآت

Fi'l-'acīnāt (491b)

(macun hakkında)

3. Faşıl: في الحضابآت

Fi'l-ħużābāt (492a)

(kına)

4. Faşıl: في الصوابین

Fi'ş-şavābīn (492b)

(sabun hakkında)

5. Faşıl: في القلنسوات

Fi'l-ķılınsū'āt (493a)

(beyin hastalıkları ilacı hakkında)

الخاتمة في وصايا الاطبا

El ḥātime fī vaṣāya'l-eṭibbā (493b)

(sonuç, doktorların tavsiyeleri hakkında)

خاتمة الخاتمة

Ḥātimetü'l-ḥātime (502b)

(sonucun sonu hakkında)

خاتمة التراجم

Ḥātimetü't-terācim (513a)

(tercümeler sonu hakkında)

2.2.3. Farsça Manzum Bölümler

Abbas Vesîm'in tıp kitabı, dönemin özelliklerine uygun olarak bir takım edebî bölümler de ihtiva etmektedir. Farsça manzum bölümler daha önce bazı eski edebiyat uzmanları tarafından incelenmiş ve hakkında makaleler yazılmıştır.⁴³ Söz konusu çalışmalar dikkate alınarak ve konunun uzmanlarına da danışılarak bu bölümler aşağıdaki şekilde tercüme edilmiştir.

Farsça Manzum Bölüm

دانش و بینش همه کرده رها در رهش

جشم ارسطو نظر عقل فلاطون زکا

(R. 1b/5-6)

اولین کل زبوستان وجود

آخرین برز دوحهء مقصود

دم عیسی اگرچه جان بخشید

دم او جان و هم جهان بخشید

Türkiye Türkçesine çevirisi

'Bilgi ve görgüsü, Aristo bakışlı gözü, Eflatun zekâlı aklı yolda bırakır'

'Peygamber, varlık bahçesinin ilk gülü, maksat ağacının son meyvesidir. Her ne kadar Hz. İsa'nın nefesi can bağışlıyorsa, onun nefesi hem can hem de cihan bağışlar'.

⁴³İ. H. Tuğluk, "Abbâs Vesîm'in Mensur Eserleri ve Bu Eserlerdeki Şiirlerin İncelemesi", **Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Yıl: 8, Sayı: 21 (2015): 783-789.

(R.1b/8-9)

نیست دماغی تهی از سر سودای تو
مغز فلاطون بسوخت زین تف ماخولیا
کر نه طبیبم شوی جارهء من مشکلت
دل متضیق نفس تن متعفن هوا

(R.1b/12-13)

ابروان تو طبیبان دل افکارانند
هر دو بیوسته ازان بر سر بیمار اند

(R. 1b/27)

بسیار سفر باید تا بخته شود خامی

(R. 2a/8)

کی تراشد تیغ دستهء خوشرا
رو بجراحی سییاری این ریشرا

(R. 2a/12)

اصول نبض جو شد منحرف ز جنبش اصل
نکرده فائده درجنگ بو علی قانون

(R. 2a/18)

سرکه را درراه باید درجکر
کو برو سرکنکبین شو ازجکر

(R. 2a/26)

'(İçinde) senin aşkının bulunmadığı bir zihin yoktur. Eflatun'un akli bu melankolinin ateşiyle yandı. Eğer doktorum olmazsan benim tedavim (iyileşmem) zorlaşır. Gönül tık nefes, ten ise kokuşmuş'.

'Senin kaşların yaralı gönüllerin doktorudur. (Bundan dolayı) her ikisi daim hastaların başında bulunmaktadır'.

'Olgunlaşmamış (birinin) pişmesi için çok yolculuk yapması gerekir'.

'Kılıç kendi kabzasını ne vakit yontar (yontabilir mi?), git bu yarayı bir cerraha tevdi et (göster)'.

'Nabzın düzeni asıl ritminden uzaklaşınca, Ebu Ali (Sina) nın elinde Kânûn (Fi't-tıb) da fayda vermez'.

'Eğer sirke için ciğere yol lazımsa, sen ona şekerden sirkengebin (sirkeli balı) ol de'.

يارب دعایی خسته دلان مستجاب کن

(R. 2b/20)

جون قضا اید طبیب ابله شود

وان دوا در نفع هم کمره شود

(R. 2b/22)

لیک کر باشد طبیبش نور حق

نیست از بیری و تب نقصان و دق

(R. 2b/23)

بس برو خاموش باش از انقیاد

زیر ظل امر شیخ و اوستاد

(R. 2b/24)

صد هزاران طب جالینوس بود

بیش عیسی و دمش افسوس بود

(R. 2b/25)

تا بدانی کو حکیمست و خبیر

مصلح امراض درمان نابذیر

(R. 2b/34)

کی زحفظل ستان شکر زاید

سیب هرکز ز شاخ بید اید

(R. 3a/5)

'Ya Rabbi, gönlü hasta olanların duasını kabul et'.

'Kaza gelince tabip aptallaşır. Bu tedavinin de faydası kaybolur'.

'Eğer onun tabibi Hakk'ın nuru olursa, ihtiyarlıktan ve sıtmadan eksilme ve titreme olmaz'.

'Şeyhin ve üstadın emrinin gölgesi altında arkaya git, inkiyaddan sakit ol'.

'Calinos'un yüz binlerce tıbbı vardı; İsa'nın ve onun nefesinin önünde hiç oldu'.

'Böylece bilesin ki o hikmet sahibi (her şeyden) haberdardır, ilaç kabul etmeyen hastalıkların iyileştiricisidir'.

'Acı düvelek (ebucehil karpuzu) tarlasından şeker çıkar mı hiç? Söğüt dalından hiçbir zaman elma yetişmez'.

این همه تا کی بود بر سر خوان هوس
معدہ امید من هیضه کش امتلا
نبض شناسان همه مانده بسوء المزاج
تابع امر تودر دیدهء حکمت دوا

(R. 3a/9-10)

کر همه تلخی دهی کی کنم ابرو ترش
ای بی صفرای من لطف تو سقمونیا
دیدهء سررا اگر سرمه نبخشد فروغ
کوریء دلرا چه سود مکله و توتیا

(R. 3a/11-12)

از خدا دان درد و درمان و الم
هم ازو دان تندرستی وسقم

(R. 3a/19)

'Benim ümit midem, ne zamana kadar heves sofrasında tokluktan dolayı, kusma rahatsızlığını çekecek. Nabızdan anlayan bütün (tabibler) in sağlıkları bozulmuş'.

'Senin emrine uyanlar ise hikmetle tedavi edenlerin gözündedir/ gözetimindedir. Ey lutfu benim safram için sakmunya (gözeotu gibi olan) hep acı (ilaçlar da) versen yüzümü nasıl buruşturum/ ekşitiri. "Sır gözüne sürme aydınlık/ fer vermezse gönül körlüğüne sürme kutusu ve sürmenin ne yararı olur'.

'Derdi, dermanı ve elemi Allah'tan bil. Hastalığı da sağlığı da ondan bil'.

2.2.4. İmla Özellikleri

- Edisyon-kritik çalışmasında kullanılan Beyzazıt ve Ragıppaşa nüshaları imla bakımından güvenilir nüshadır. Ekler ve kelimelerin yazılışında Osmanlı Türkçesinin klasik imlasının kurallarına uyulduğu görülmektedir. Bu da müstensihin yüksek öğrenimli olduğunu ve istinsah ederken bir takım düzeltmeler yapmış olması gerektiğini düşündürmektedir.
- İki nüsha da harekeli değildir. Ancak hareke işaretleri gerekli olduğuna inanılan birkaç yerde kullanıldığı görülmektedir.

- Bazı harfler birbiri yerine kullanılmaktadır. خ , ذ gibi Türk fonolojisine uzak olan sesler -muhtemelen telaffuz edilemediği için- imlada da yer almamaktadır. Bu harfler klasik imlaya göre okundu.
- Bazı kelimelerde ب yerine پ kullanılmaktadır.
- ج c ile چ ç harfleri birbiri yerine kullanılmaktadır.
- Birkaç yerde yönelme (akuzatif) eki hemze ه ile yazılmaktadır.
- Elif ا ile biten Farsça tamlamalarda izafet harfi olan ye ع yerine ه kullanılmaktadır.

2.2.5. Dil Bilgisi Özellikleri

2.2.5.1. Söz Varlığı

Birçok dil bilen Abbas Vesîm'in kelime dağarcığının zengin olması nedeniyle eserini hazırlarken Türk dilinin sınırlarını aşmıştır. Gerek doğu gerekse batı hekimlerinden ziyadesiyle faydalanması sebebiyle içinde birçok dilden alıntı ve tercüme yapılmıştır. Birçok yerde özellikle alıntılarda Arapça ile yazmış daha sonra da Türkçe tercümesini okuyucuyla paylaşmıştır.

Eserin söz varlığı Türkçe %30, Arapça %40, Farsça %20, Latince ve Yunanca %10 civarındadır.

2.2.5.2. Biçimbilgisi

2.2.5.2.1. Çekim Ekleri

- İsim Çekim Ekleri

Çoğul Ekleri

-lAr eki örnek olarak: *ba'zılar, devâlar, tedbîrler, uşâreler*

Hal Ekleri

belirtme (akkuzatif)	+(y)ı/i	sū+(y)ı (R. 14a/2), re'y+(y)i (R. 35a/20)
(III. kişi iye. ekinden sona) +n		marażı+η (R. 35b/30), 'alîli+η (R. 35b/20)
yönelme (datif)	+(y)A	biz+e(R. 15b/15), dimâğ+a (R. 15b/25)
bulunma (lokatif)	+dA	şudâ'+da (R. 18a/3), mi'+de+de (R. 18a/6)
ayrılma (ablatif)	+dAn	muraţţıbât+dan (R. 16a/6), nesnelerden (R. 16a/11)
vasıta (instrumental)	+ıA +IA	(ile) 'uzv+ıyla (R. 17a/18), raḥim+iyle (R. 17b/3)
eşitlik	+cA	mikdârın+ca (R. 19b/31), ziyâde+ce (R. 22b/10)

İyelik Ekleri

V+ iyelik	K+iyelik
I. tekil kişi +m	+ım/im
çār+um (R. 3b/3)	üstād+ım (R. 30a/24)
II. telik kişi +η	+uη/üη
-	-
III. tekil kişi +sı/si	+ı/i
biri+si (R. 45b/32)	ruṭūbet+i (R. 46a/2)
I. çoğul kişi +mız/miz	+ımız/imiz
telāmize+miz (R.52a/19)	vaḳt+imiz (48b/12)
II. çoğul kişi +ηız	+uηuz/üηüz
-	-
III. çoğul kişi +sı/si	+ları/leri
ḳadīme+si(R. 52b/27)	devā+ları (R. 52b/35)

- **Fiil Çekim Ekleri**

geniş zaman eki	-(A)r/(I)r ol-ur (R. 49b/20), buyur-ur (R. 72b/16)
şimdiki zaman eki	-(y)A yor ṭabī‘at ède-yor (97a/29)
gelecek zaman eki	-acak/ecek yaṭ-acak (R. 89b/16), vèr-ecek (10b/24)
görülen geçmiş zaman eki	-dI çık-dı (92a/5), dè-di (29b/26)
öğrenilen geçmiş zaman eki	-mış/miş baş-mış (R. 36a/15), olma-mış (R. 46a/2)
şart kipi	-sA bulunur-sa (R. 46b/2), èder-se (R. 50a/23)
emir kipi	-sIn/sĪn/sUn/sŪn eyle-sün (R. 74b/1)

2.2.5.2.2. Yapım Ekleri

- **İsimden İsim Yapma Ekleri**

+kı/ki	evvel+kiden (7a/ 24)
+llk	ağır+lık (R. 36a/9), beyāz+lık (R. 93b/4)
+IU	göη+li (R. 3a/31)
+sUz	uyḳu+suz (R. 27b/18), münāsebet+siz (R. 31a/1)

- **İsimden Fiil Yapma Ekleri**

+IA	baş+la- (R. 72b/13), iş+le- (R. 42b/17)
+IAN	buğu+lan- (R. 40a/30)

- **Fiilden İsim Yapma Ekleri**

İsim-fiil/sıfat-fiil ekleri	
-mAk	geçiş-mek(R. 62b/29), ét-mek (R. 66b/24)
-duk/dük	dè-dik (R. 38a/18), vèr-dik (R. 38b/1)
-mış/miş	bul-mışdır (R. 39b/4), dinle-miş (R. 41a/7)
-(y)An	gel-en (R. 48b/2), ak-an (R. 49a/7)
-(U)r	buyur-ur (R. 19b/7)
-(y)ınca/ince	ol-unca (R 11b/34), bul-unca (R. 19b/14)
-ken	içer-ken(R. 25b/19),olunur-ken (R. 47b/33)
-sA	olur-sa (R. 49a/19)
-(y)Up	gör-üp (R. 71b/23), gel-üp (R. 7a/17)

- **Fiilden Fiil Yapma Ekleri**

-Ar	çık-ar- (R. 43a/23)
-dUr	yapış-dır- (R. 23b/23)
-(I)l	vèr-il- (R. 21a/12)
-(I)n	gel-in-(R. 22b/22)
-(I)ş	èr-iş- (R. 24b/9)
-(I)r	piş-ür- (R. 28a/1)
-y	ko-y-alar (R. 44a/23)

2.2.6. Eserde Dikkat Çeken Hususlar

Abbas Vesîm'in tıp kitabı tıp tarihi açısından birçok önemli veril içerir.⁴⁴ Bir bölümün tez olarak çalışıldığı elinizdeki çalışmada söz konusu verilerin bir kısmı aşağıdaki şekildedir:

⁴⁴ Abbas Vesîm'in tıp kitabının tümü üzerine, Doç. Dr. Sevim Yılmaz Önder yürütücülüğünde başlatmış olduğumuz bir Osmanlı Tıp Terimleri projemiz mevcuttur.

2.2.6.1. Hekimler ve Eserleri

Abbas Vesîm'in tıp kitabında birçok önemli hekimin adı ve eseri geçmektedir. Bunlardan bazıları İbn-i Sina gibi doğulu hekim bazısı ise Yunanistan gibi batı ilminin kalesi olan kültürlerle ait Batılı hekimdir. Dünyaca tanınmış hekimler hakkında ayrıntılı bilgi elde edilmesine rağmen bazıları hakkında Abbas Vesîm'in verdiği bilgi dışında herhangi bir bilgiye ulaşamadı. Eserin teze ait olan bölümünde geçen doğulu ve batılı hekimler şunlardır:

- **‘Abdullaḫif Betrîzî:** hekim adı
- **Abuḫrâḫ Fâzil/ Memdüḫul-küll:** Hipokrat, tıbbın babası olarak anılan Hekim İyon
- **Alıḫsânder Bendîḫḫos:** bir hekim adı
- **‘Ali El Bursavî/ Bûrûsî:** Osmanlı astronom ve hekim
- **‘Alî Tebârî:** bir hekim adı
- **Amâḫos Losîḫânos:** bir hekim adı
- **Areḫḫo:** antik Yunan filozof
- **Aḫıyos:** hekim adı
- **Bârterıyos:** hekim adı
- **Bârḫolînos:** hekim adı
- **Bâslıyos:** kimya hekimi
- **Bâḫıyânos:** hekim adı
- **Bayros:** hekim adı
- **Bıyoryos:** hekim adı
- **Bu ‘āvûros:** hekim adı
- **Bûbel:** hekim adı
- **Bûlîs:** hekim adı
- **Câlinûs Erkîfânîs/ Câlinûs Fâzil:** tıp doktoru, bilim insanı ve filozof, Antik Romanın en önemli hekimlerindendir
- **Dârolyos:** hekim adı
- **Dervîḫ ‘Ömer Şıfâ’î/ Ma ‘mürül- mu ‘ammerîn:** Osmanlı hekimi
- **Ebül-Ferec:** Abdullah B et-Tayyib el- Bağdâdî Hekim, filozof ve Hıristiyan ilâhiyatçısı
- **Ebûlîs:** hekim adı

- **Ebu Naşr Fārābī:** filozof, bilim adamı, gökbilimci, mantıkçı ve müzisyendir
- **El-ḥāc ‘Abbas Vesīm:** Hekim, hattat, şair ve astronomi bilgini
- **Ematōs Losītanos:** Yunanistanlı hekim
- **Emirosyos yar’os:** hekim adı
- **Eşkanğiyos:** hekim adı
- **Eşkar Yıpoynos:** hekim adı
- **Etmüleryos:** hekim adı
- **Fāzil Nefīsī merḥūm:** İranlı hekim
- **Felātūn/ faḥrul-müderrişin:** Platon ya da İslam dünyasında Eflatun olarak bilinen, Antik Klasik Yunan filozofu ve matematikçisi
- **Foriştos:** hekim adı
- **Fünṭānos:** hekim adı
- **Ḥabtesil:** hekim adı
- **Ḥacı Paşa merḥūm:** (Celaleddin Hızır) Aydınlı Hacı Paşa, Türk doktor ve din bilgini
- **Ḥakīm Mes‘ūd:** hekim adı
- **Ḥakīm Rāzi:** Ebu Bekir Muhammed bin Zekeriyya, Fars simyacı, kimyager, hekim ve filozof
- **Heldānos:** hekim adı
- **Ḥuneyn Bin İshāq:** Irakta yetişen Hıristiyan Nasturi Arap bilim adamı
- **‘İrdūbyūs:** hekim adı
- **İtyos Ālāmdī:** hekim adı
- **İbni Bīṭar:** İbn el-Baytar, Arap bilim adamı, botanikçi, eczacı ve hekim
- **İbn-i Ebī Şādīk ‘aleyhir-raḥme:** rahmetli (İbni Ebī Şādīk) İranlı doktor, ikinci Abukrat denilir
- **İbn-i Kaf:** hekim adı
- **İbn-i Māsūye:** Yuhanna İbni Masawayh, Iraklı ünlü hekim
- **İbn-i Muṭrān:** Müvaffakeddin İbni Muṭrān, Süryalı hekim
- **İbn-i Rüşd:** İbni Rüşd, Endülüslü-Arap felsefeci, hekim, fıkıhçı, matematikçi ve tabib
- **İbn-i Sīnā/ Şeyḥur-Re’īs/ Şavvānul-Ḥikme/ A‘raful-‘urefā/ Edībül-üdebā:** tıp adamı, fizikçi, yazar, filozof ve bilim insanı
- **İbn-i Şerīf Burūsī:** Osmanlı hekim

- **İskender-i Yūnānī:** hekim adı
- **Ḳarāṭon:** hekim adı
- **Ḳordonyos:** hekim adı
- **Ḳorīṭos:** hekim adı
- **Ḳorolyos:** kimyasal, hekim adı
- **Ḳuṭb ‘Allāme-i Ṣīrāzī:** Kutbeddin Şirazi, İranlı din, astronomi, filozof ve hekim bilgini
- **Lanciyos:** hekim adı
- **Lindānos:** hekim adı
- **Māryos:** hekim adı
- **Māṭyol:** hekim adı
- **Melḥiyos:** hekim adı
- **Menseḥat:** İranlı hekim
- **Mes‘ūd Bin Ḥakīmūd-Dīn:** hekim adı
- **Mīḥā’ıl Atmorlaryos:** hekim adı
- **Monṭānos:** hekim adı
- **Morṭīyos:** hekim adı
- **Muḥammed bin Zekerıyyā’ Rāzī:** Fars simyacı, kimyager, hekim ve filozof
- **Muḥemmed Refī/ Ḥakīmül-İslām ved-Dīn/ Re’īsül-ḥāzıḳīn:** Osmanlı hekim
- **Nāmiḳul-Ḥurūf:** hekim adı
- **Narıyos:** hekim adı
- **Nefisī merḥūm:** hekim adı
- **Nofilyos:** hekim adı
- **Ollīs:** hekim adı
- **Olyos:** hekim adı
- **Peraçılsos:** kimya hekimlerinden
- **Peraklīsos:** hekim adı
- **Pāsilyos:** hekim adı
- **Patros:** hekim adı
- **Pilātros:** hekim adı
- **Pirāklīsos:** hekim adı
- **Polis El aḥīnīṭī:** hekim adı

- **Popoliyon:** hekim adı
- **Potiryos:** hekim adı
- **Rioryos:** hekim adı
- **Rodonyos:** hekim adı
- **Sa'îd bin Hibetüllah:** hekim, bilgin ve filozof
- **Semerķandî:** İranlı hekim
- **Sinartos:** hekim adı
- **Süluyos:** hekim adı
- **Şeyh Dāvūd Anḫākî:** doktor ve eczacıların üstadı oldu
- **Taḫānkyūs:** hekim adı
- **Veroninros:** hekim adı
- **Yūḫanne Firinliyyos:** hekim adı
- **Yürkiyos:** hekim adı
- **Zāḳoḫos Losiṯānos:** hekim adı
- **Zekeriiyā' Rāzî:** Fars simyacı, kimyager, hekim ve filozof

2.2.6.2. Hastalık Adları

Abbas Vesîm'in tıp kitabında hastalık adları konusunda dönemin Türkçesine ait birçok tıp terimi geçmektedir. Bazen bir terimin hem Arapçası hem Farsçası hem de Türkçesi okuyucuyla paylaşılmaktadır. Bu yönüyle ders kitabı niteliğindedir.

- **āfeti't-taḫayyül:** hezeyan
- **ākileti'l-fem:** ağızda aşınmalar
- **baḫr:** kokma
- **baḫrı'l-enf:** burundan gelen kötü koku
- **berde:** göz kapağını içindeki beyaz verem göz pınarları
- **bevāsîri'l-enf:** burundaki nasırlar
- **bevāsîri'ş-şefe:** dudak basuru
- **cefāfi'l-enf:** burunun içinin kuruması
- **cerebi'l-cefn ve ḫuṣūnetuhu:** göz kapağı uyuzu ve sertliği
- **cuḫūzî'l-ʿayn:** iri ve patlak göz
- **cuṣā'ı'l-ʿarîza fi'l-ecfān:** göz kapağının kasılması
- **dā'i'l-keleb:** kuduz

- **duḥūlī'l-ḥayvānāt fi'l-üzn ve tevellüdi'd-dūd fihā:** kulağa kurt ve solucan gibi hayvanat girmesi ve çoğalması
- **duḥūlī'l-ḥayye fi'l-fem:** ağza yılan girmesi
- **duḥūlī'l-mā' fi'l-üzn:** kulak içine su girmesi
- **duḥūlī'z-zıybaḳ fi'l-üzn:** kulağa civa girmesi
- **duvār:** baş dönmesi
- **e'ş-şudā' u'ş-şafrevī:** safralı mizaca bağlı başağrısı
- **el-'aşa ve'l-cehr:** gece ve gündüz körlüğü
- **el-beyāz:** gözde beyazlaşma
- **el-beyze ve'l-ḥavza:** beyinle ilgi baş ağrısı
- **el-ḳaml ve'l-ḳamḳām fi'l-cefn:** göz kapağında bit ve pire
- **el-ḳazā ellezī yaḳa' fi'l-'ayn:** gözdeki damla
- **el-laḳve ve't-teşennüci'l kelbiyye:** yüz felci
- **emrāzi'l-'ayn ve aḥvāluhu:** göz hastalıkları
- **emrāzi'l-ecfān ve'l-āmāḳ:** göz kapağı ve göz pınarları hastalıkları
- **emrāzi'l-enf:** burun hastalıkları
- **emrāzi'l-fem:** ağız hastalıkları
- **emrāzi'l-lişāt:** diş eti hastalıkları
- **emrāzi'l-üzn:** kulak hastalıkları
- **emrāzi'r-re's ve'd-dimāḡ ve'n-nuḥā':** baş ve beyin ve omurilik hastalıkları
- **emrāzi'ş-şefe:** dudak hastalıkları
- **e'n-nevāzili'l-ihtināḳiyye:** nefes borusu ve akciğer hastalıkları
- **e'n-nezle ve'z-zūkām:** nezle
- **e'n-nisyān:** unutkanlık
- **e'r-remed ve't-tekeddür:** göz ağrısı ve göz bulanması
- **e'r-ru'ūnet ve'l-ḥumḳ:** akılsızlık ve aptallık
- **e's-seher:** uykusuzluk
- **e's-ser-sāmi's-sevdāvī:** melankoli ve sersemlik
- **e'ş-şudā' bi-ḳavl-ı küllī:** genel olarak baş ağrısı
- **e'ş-şudā' min sū'i'l-mizāci's-sādecī'l-bārid:** soğuktan oluşan baş ağrısı
- **e'ş-şudā' min sū'i'l-mizāci's-sādecī'l-ḥār:** harareten oluşan baş ağrısı

- **e'ş-şudā' min sū'i'l-mizāci's-sādeci'l-māddi bi-iştirāki'l-ūzv:** başka uzuvların iştirakıyla oluşan baş ağrısı
- **e'ş-şudā' min sū'i'l-mizāci's-sādeci'l-māddi muṭlaqan:** kesin olarak baştan kaynaklanan baş ağrısı
- **e'ş-şudā' min sū'i'l-mizāci's-sādeci'l-yābis:** kuruluk nedeniyle oluşan baş ağrısı
- **e'ş-şudā' min sū'i'l-mizāci's-sādeci'r-raṭb:** nem nedeniyle oluşan baş ağrısı
- **e'ş-şudā' mine'r-riyāḥ ve'l-buḥāru'r-rediyye:** vücutta oluşan kötü gazlar sebebiyle oluşan baş ağrısı
- **e'ş-şudā' mine's-sevdā'il-muḥterika:** ağır melankoliden oluşan baş ağrısı
- **e'ş-şudā' u'd-demevī:** kanlı mizaca bağlı baş ağrısı
- **e'ş-şudā' u'l-balgāmī:** balgamlı mizaca bağlı baş ağrısı
- **e'ş-şudā' u'l-kā'in an ḥuṭī'l-mā'i:** sulu balgamdan oluşan hastalık
- **e'ş-şudā' u's-sevdāvī:** sevdalı mizaca bağlı baş ağrısı
- **e's-sübātī's-seherī:** uykusuzluk koması
- **e'ş-şarī'l-münkalib:** göz içinde kıl dönmesi
- **e't-ṭanīn ve'd-devī ve'ş-şafīr:** kulakta çınlama, tınlama, uğultu
- **e't-ṭareş ve'l-vaḫr ve'ş-şamem:** az duyma ve duymama ve sağırlık
- **e't-teşennūc ve't-temeddūd ve'l-küzāz:** titreme, kasılma ve tetanos
- **evrāmi'ş-sefe ve büşūrihā:** dudak veremleri ve uçukları
- **evrāmi'l-lişāt:** diş eti veremleri
- **fālic:** yarım felç
- **fesādi'ş-šem:** koku alma bozukluğu
- **filağmūnī'l-ūzn:** kulakta iltihap
- **ğarb:** göz içi veremi
- **ğılz şarī'l-ecfān:** kirpiğin sertleşmesi
- **ğudde:** gözde et bezesi
- **ḥader:** uyuşma
- **ḥakketi'l-ecfān ve'l-āmāḳ:** göz kapağının ve pınarlarının kaşınması
- **ḥakketi'l-enf:** burnun kaşınması
- **ḥaşm:** koku almamak
- **ḥiss-i ḥakke:** kaşınma hissi

- **ih̄tilāc:** spazm
- **ih̄tilācī'ş-şefe:** dudak spazmı
- **imtilā'i'l-balğamī ve'l-mā'ī:** sulu ve balgamlıkan toplanması
- **infiçārī'd-dem 'anī'l-lişāt:** diş etlerinde kan patlaması
- **istirħa'ı'l-cefn ve teşennücuhu:** göz kapağının felç sebebiyle gevşemesi ve bozulması
- **kābūs:** karabasan
- **kulā'ı'l-fem:** ağızda ve dilde yaralar ve sivilceler
- **ķurānīīis:** beyin
- **ķurūhī'l-ayn:** göz yaraları
- **ķurūhī'l-enf:** burun yaraları
- **ķurūhī'l-fem ve evrāmihā:** ağız yaraları ve veremleri
- **ķurūhī'l-lişāt ve nevāşīrihā:** diş etlerinde yara ve basurlar
- **ķurūhī'ş-şefeteyn:** dudak yaraları
- **ķuṭrub:** uyumama hastalığı
- **lişargūs:** hafıza kaybı
- **mālīhulyā:** melankoli
- **manya:** mani
- **mūserc:** gözde siyah nokta oluşması
- **naffāṭāt:** göz korneasında oluşan yağlı kitleler
- **nüzūlī'l-mā':** gözden su akması
- **ra'şe:** seğirme
- **razzī'l-enf:** burun zedelenmesi
- **ru'āf:** burun kanaması
- **şar':** sara hastalığı
- **sebel:** göz sinirlerinde bulanıklık
- **sekte:** kriz
- **sereṭānī'l-ecfān:** göz kapağı kanseri
- **sereṭānī'l-enf:** burun kanseri
- **seyelān:** göz akıntısı
- **seyelānī'l-lu'āb 'anī'l-fem:** ağızdan salya akması

- **seyelāni'r-ruṭubet ve'l-ḳayḥ'anı'l-üzn:** kulaktaki yaranın akması ve nem oluşması
- **sidr:** göz kararması
- **şubārā:** melankoli
- **şuḳūṭ şa'rı'l-ecfān ve beyāzuhā:** kirpiklerin dökülmesi ve beyazlaması
- **sulāḳ:** göz kapağının sertleşmesi
- **sübāt:** koma
- **şakīḳa:** migren
- **şirnāḳ:** göz kapağında oluşan yağ bezesi
- **şu'ayre:** kirpik hastalıkları
- **şuhūş:** gözleri açık bir yere sabit bakma hastalığı
- **taḥammüri'd-dem:** kanın yoğunlaşması
- **taḥayyülāt:** gözde normal olmayan renkler ve şekiller oluşması
- **taḳabbuzı'ş-şefeteyn:** dudaklarda kasılma
- **ṭarfe:** gözde kan akıntılı kırpma hastalığı
- **taşakḳuḳı'ş-şefe ve taḳaşşurihā ve tebyizihā:** dudak yarılması ve dökülmesi ve beyazlaması
- **te'āküli'l-lişāt:** diş etlerinin yok olması
- **tezāyüdi'l-lişāt ve istirḥā'ihā:** diş etlerinin şişmesi ve sarkması
- **teza'zu'ı'd-dimāḡ:** beyin zonklaması
- **'uṭas:** hapşırma
- **veca'ı'l-üzn:** kulak ağrısı
- **verdinç:** göz kapağı veremi
- **veremi'l-cefn ve intifāḥuhu:** göz kapağı veremi ve şişmesi
- **za'fı'l-başar ve buṭlānuhu:** zayıf görme ve körlük
- **zufre:** gözde oluşan kitle

2.2.6.3. Bitki Adları

Eserde hastalıkların tedavisinde kullanılan birçok bitki adı geçmektedir. Bunların büyük kısmı ya Latince ya da Latineden diğer dillere geçen bitki adlarıdır. Söz konusu bitkilerin kimi zaman bilinen tam adı, kimi zamanda ilaç yapımında kullanılan bölümlerinin adları kullanılmıştır:

- **'ades:** mercimek

- **afyon:** haşhaş
- **aķaķıya:** akasya ağacı
- **‘āķırķarħa:** akırkarha
- **‘aķrabu'l-kebīr:** şifalı bir bitki
- **aķtā:** şifalı bir bitki
- **‘alem:** karaağaç
- **alıç:** yaban eriği
- **anāğālīs:** farekulağı
- **anceliķa:** melek otu
- **apātķā:** şifalı bir bitki
- **‘ar‘ar:** dikenli ardıç ağacı
- **arķıtyūn:** lōşlek
- **arpa:** arpa
- **‘arķanīşā:** siklamen
- **ās:** mersin ağacı
- **‘aşā'r-rā‘ī:** çoban sopası
- **‘aselbend/‘aselbendcāvī:** aselbent
- **aşma yaprak:** asma yaprağı
- **āşak:** çakşır otu
- **‘avsecī:** (Lat.) lycium shawi
- **ayrıķ:** ayrık otu
- **bābūnec:** papatya
- **bādrenbūya:** reyhan
- **baķla:** bakla
- **baķlatu'l-ħamķā:** semizotu
- **baķs:** şimşir
- **baldırı ķara:** kara baldır
- **bāsemīnā:** belsem ağacı
- **başal:** soğan
- **bāseliķūn** yaban kimyonu
- **baştūrķa:** şifalı bir bitki
- **batuniķa:** (bilimsel adı) hedera helix

- **bāzincān:** patlıcan
- **behmen:** behmen
- **belāder:** Amerikan elması
- **belah:** hurma
- **belesān:** belsem ağacı
- **belesān-ı ḥand-ı çākī:** belsem türlerinden
- **belesānu'l-ḳanne:** şifalı bir bitki
- **bellūṭ:** meşe, pelit ağacı
- **benc:** banotu
- **benefsec:** menekşe
- **bersāvşān:** (bilimsel adı) Adiantum capillus-veneris
- **besbās/besbāse:** maydanozgiller
- **besfāyec:** çıyan otu
- **beyš:** bir bitkinin zehri
- **biberiye:** biberiye
- **boy:** çemen, boy otu
- **bögrülce:** bögrülce
- **bögürtlen:** bögürtlen
- **buğday:** buğday
- **bunduḳ:** fındık
- **burçaḳ:** burçak otu
- **būşīr:** sığır kuyruğu
- **buṭum:** (bilimsel adı) pistacia
- **ca´de:** kısamahmut
- **cafaliḳa:** şifalı bir bitki
- **caṅṅiyana:** gentiyan
- **cārūş:** ceriş
- **cavāriş-i laṭifiḳanta:** bitkilerden yapılan bir ilaç
- **cavāriş-i şehriyārān:** bitkilerden yapılan bir ilaç
- **cāvers:** kirpi darı
- **cāvşīr:** (bilimsel adı) opopanax
- **celencebīn:** gül tatlısı

- **cemmetü'l-‘ar‘ar:** ardiç suyu
- **cemmetü'ş-şibit:** dere otu suyu
- **cercir:** roka
- **ceviz:** ceviz
- **ceviz-i bevvā:** küçük Hindistan cevizi
- **cezer:** havuç
- **cüllenār:** nar çiçeği
- **çibānos:** şifalı bir bitki
- **çiçek:** çiçek
- **çöpçini:** çöpçini, Çin saparnası
- **dabāb:** (bilimsel adı) fragrant plants
- **dabağ:** ökse otu
- **damyāna:** bir ağaç yaprağı
- **dārçin:** tarçın
- **dār-ı fülful:** uzun biber
- **demmi-ahaveyn:** ejderin kanı ağacı
- **demmi-şafānīn:** şifalı bir bitki
- **devedikeni:** devedikeni
- **diyabrun:** dut şerbeti
- **diyabrun:** armut reçeli
- **diyağudyun:** haşhaş şerbeti
- **diyalya:** hatmi merhemi
- **dūkū:** (bilimsel adı) lansium parasiticum
- **ebegūmeci:** ebegūmeci
- **efrācyā:** şifalı bir bitki
- **efsentiin:** absent
- **eftimūn:** tarla küskütü
- **elf-i varağāt:** civan perçemi
- **elsinetü'l-‘aşāfir:** bitki türlerinden
- **em‘ā‘u'l-arz:** şifalı bir bitki
- **enār:** nar
- **enberbaris:** diken üzümü

- **enīsūn:** anason
- **enpirātorya:** (bilimsel adı) fritillaria imperialis
- **enzerūt:** enzerut
- **esārūn:** asarum
- **es-safākıs:** ada çayı
- **ezhār-ı kalbiyye:** ihlamur
- **fānāhvah:** bitki türlerinden
- **fānīd:** bitki çeşitlerinden
- **farasyon:** boz otu
- **farmūr-ı tarṭīr/ karmūrü't-tarṭīr:** soda otu
- **faşra:** (bilimsel adı) bryonia
- **favāniyā:** şakayık, ayı gül
- **felāfil-i şelāşe:** baharat
- **feleşkūn:** şifa otu
- **feslegen:** fesleğen
- **findık:** fındık
- **fırşād:** dut
- **fıstık:** fıstık
- **fiel:** turp
- **fiyāk:** şifalı bir bitki
- **fıtr-ı asālyūn:** mantar çeşitlerinden
- **fudanac:** yarpuz
- **fufel:** areka
- **fülfül:** biber
- **fülūnyā':** şifalı bir bitki
- **ğāfiş:** koyun otu
- **ğār:** akdeniz defnesi
- **ğārīkūn:** katran köpüğü
- **gebre:** gebre otu
- **gorsene:** bir bitki türü
- **gutağamba:** şifalı bir bitki
- **ḥabbetü's-sevdā':** çörek otu

- **ḥabbu'r-reṣād:** tere bitkisinden yapılan bir hap
- **ḥal:** sirke
- **ḥalāf:** kuş iğdesi
- **ḥalbūb:** yer fesleğeni
- **ḥaldūnyā:** kırlangıç otu
- **ḥalkātu'l-maḥbūb:** şifalı bir bitki
- **ḥamān:** mürver
- **ḥamevī:** şifalı bir bitki
- **ḥanzal:** Ebu Cehil karpuzu
- **ḥarasānī:** Frenk maydanozu
- **ḥarbaq:** çöplemecik
- **ḥardel:** hardal
- **ḥarrūb:** keçiyoynuzu
- **ḥartūt:** kara dut
- **ḥas:** dal kırıntısı
- **ḥaşalbān:** biberiye
- **ḥasek:** demir diken
- **ḥāṣā:** bahçe kekiği
- **ḥaṣāyış:** afyon
- **ḥaṣḥāṣ:** haşhaş
- **ḥaṣīṣe:** ot
- **ḥaṣīṣetü'd-dīnār:** şerbetçi otu
- **ḥaṣīṣetü'l-felec:** şifalı bir bitki
- **ḥaṣīṣetü'z-züçāc:** (bilimsel adı) parietaria debilis
- **ḥaṭmī:** hatmi çiçeği
- **ḥavlān:** cehri
- **ḥayyu'l-ālem:** arzu otu, acıdam kuruğu, herdem bahar
- **ḥazaż:** kurt üzümü
- **helbevā:** kakule
- **helīle:** kara halile
- **helīlec:** (bilimsel adı) terminalia
- **herdem-i bahar:** arzu otu, acıdam kuruğu

- **ḥılbe:** çemen otu
- **ḥıltıt:** şeytanti
- **ḥınṭa:** buğday
- **ḥıṣrim:** üzüm kuruğu
- **ḥıyār:** hıyar
- **ḥıyār-ı ŧenber:** altın yağmur sinamekisi
- **ḥilyevn:** kuşkonmaz
- **ḥımār-ı ḳabānu'l-mağsūl:** ŧifalı bir bitki
- **ḥindibā:** hindiba
- **ḥinduvāne:** karpuz
- **ḥiyufariḳun:** sarı kantaron
- **ḥubbāz:** ebeğümeci
- **ḥūḥ:** ŧeftali
- **ḥūlincān:** havlıcan
- **ḥumḥum:** hodan
- **ḥummāz** 'labada'.
- **ḥummuş:** nohut
- **ḥurma:** hurma ağacı
- **ḥuzāmā:** sümbül
- **ḥümmel:** (bilimsel adı) abrus precatorius
- **ihlāmur:** ihlamur
- **ırḳu's-sūs:** meyan
- **ıŧıtrak-ı fātır:** ŧifalı bir bitki
- **ıŧımāḥıḳūn-ı Potiryos:** bitkilerden yapılan bir ilaç
- **ıŧıtrak:** ayı fındığı
- **ıŧıtrak-ı fātır:** ayı fındığı çeşidi
- **ıtırifil:** su yoncası
- **ıtırilāl:** (bilimsel adı) carum
- **iccāş:** erik
- **iklilū'l-cebel:** biberiye
- **iklilū'l-melik:** mercan asması
- **iklilū'l-mülük:** taşyoncası

- **‘inebü’ş-şaleb:** beктаşı üzümü
- **iresa:** navruz
- **isfenāḥ:** ispanak
- **iskencübin:** zencefil
- **ışkilufindiriyun:** galagan otu
- **ışkordiyon:** yabani sarımsak
- **izḥır:** limon otu
- **izḥır-ı Mekki:** limon otu çeşitlerinden
- **jalapa:** akşam sefası
- **ḳabak:** kabak
- **kabuli:** kara halile
- **kādī:** (bilimsel adı) pandanus tectorius
- **kāfūr:** kafur ağacı
- **kāfūrī/ kāfūriyye:** kafur ağacı ile ilgili
- **kāfūr-ı ḳayşūrī:** şifalı bir bitki
- **ḳaḳula:** kakule
- **ḳali:** (bilimsel adı) prickly Russian thistle
- **ḳamḥ:** buğday
- **ḳanbīt:** karnabahar
- **ḳanne:** hıthıt, şeytan otu
- **ḳanṭaryün:** peygamber çiçeği
- **ḳar’:** su kapağı
- **ḳarabaş:** karabaş otu
- **karanfül:** karanfil
- **ḳarāniyā:** kızılçık
- **ḳaraşya:** kuru erik
- **karāvyā:** frenk kimyonu
- **ḳardamana:** kakule
- **ḳarşa’ nna:** boğadikeni
- **ḳaşā:** acur
- **ḳaşab:** şeker akça ağacı
- **ḳaşabu’z-zerīre:** hazanbel, eğil otu

- **ḳāṣānī:** şifalı bir bitki
- **ḳāṣā' u'l-ḥimār:** eşek hıyarı
- **ḳaṣṭaran:** deliçay
- **ḳaṭuna:** karnıyarık otu
- **ḳavun:** kavun
- **ḳayşūm:** Türkiye biteyi
- **kebābe:** kebabe
- **kekik:** kekik
- **kemaderyus:** dalak otu
- **kemafitus:** mayasıl otu
- **kemmūn:** kimyon
- **kerneb:** lahana
- **keṣīrā':** kitre
- **kestāne:** kestane
- **kettān:** keten
- **ḳırfe:** tarçın
- **ḳırṭım/ kurtum:** aspir
- **ḳızılçık:** kızılçık
- **ḳoḳlamareyya:** şifalı bir bitki
- **ḳoḳya:** süpürge çiçeği
- **ḳoruḳ:** koruk
- **köknar/ göknar:** göknar
- **ḳudret-i ḥalvā:** kudret helvası, menne
- **kūl:** şifalı bir bitki
- **ḳumālīmī:** sarı taşyoncası
- **ḳunneb:** kenevir
- **ḳurṭās:** papirüs
- **ḳuru yemiş:** kuru yemiş
- **ḳuṣṭ:** costus
- **ḳuṣḳonmaz:** kuşkonmaz
- **ḳuṭn:** pamuk
- **ḳuṭūnā:** karnıyarık otu

- **küllāb:** karaderme
- **kümmeşre:** armut
- **kündür:** akgünlük
- **kürrās:** pırasa
- **küşūs:** (bilimsel adı) Cuscuta
- **küzbere:** kişniş
- **laden:** lavanta çiçeği
- **lāmī/ lāmiyye:** hoş kokulu ve sarı bir zamk
- **levfü'l-ḥayye:** yılan bıçağı
- **levz:** badem
- **libān/ libāne:** buhur
- **libān-ı ebyaz/ libān-ı zeker:** akgünlük
- **liblāb:** gündüz güzeli
- **liblābu'l-arz:** gündüz güzeli türlerinden
- **liḥyetü't-tes:** yemlik
- **limon:** limon
- **lisān-ı ḥamel:** sinir otu
- **lisānu's-şevr:** hodan
- **lu' āb:** zamk
- **lūbyā:** börülce
- **lūdānū:** şifalı bir bitki
- **lüffāḥ:** adam otu
- **ma' cūn-ı luğazya:** bitkiden yapılan bir macun
- **maḥmūde/ maḥmūdī:** bingöz otu
- **māmīrān:** basur otu
- **māmīşā:** çömlük çatlatan
- **marşūş:** sağlam
- **marul:** marul
- **maştaki:** damla sakızı
- **māş:** burçak
- **mecūḳān:** şifalı bir bitki
- **melekaya:** tespah ağacıgiller

- **merakhine:** şifalı bir bitki
- **mercimek:** mercimek
- **Mersīn:** mersin
- **merzencūş:** mercanköşk otu
- **mişmiş:** kayısı
- **miyüyızc:** yabanî üzüm
- **mov:** asma
- **muql:** mirha, mur zamkı
- **mūmyā':** mineral
- **mūzk:** şifalı bir bitki
- **müdevver-i rūmī:** küşküt
- **mühür:** altın mühür otu
- **mūluḥya:** mülühiyye
- **mürḥī:** şifalı bir bitki
- **mürr-i şāfi:** mür
- **mürver:** mürver
- **müşk-i ṭaramşī':** geyik otu
- **müvarriḳ:** şifalı bir bitki
- **müzevveretü'l-ḥamş:** şifalı bir bitki
- **naḥve:** çörek otu
- **naḳamaḳa:** şifalı bir bitki
- **na'na':** nane
- **nārdīn:** sümbül
- **nārenc:** turunç
- **naṭrūn:** güherçile
- **nemmām:** su nanesi
- **nesrīn:** kuşburnu
- **neşāstec:** nişasta
- **nevāmīs:** şifalı bir bitki
- **nilūfer:** nilüfer
- **nohud:** nohut
- **nūre-i ḥayye:** şifalı bir bitki

- **oştohodos:** lavanta
- **ot:** ot, hayvan yemi
- **pāzī:** pazi
- **penṭafilon:** şifalı bir bitki
- **persiyāvuşān-ı ünşā:** şifalı bir bitki
- **pırasa:** pırasa
- **racle:** semizotu
- **rağl:** şifalı bir bitki
- **rāḥa:** şifalı bir bitki
- **raḳḳī:** karpuz
- **rāmāk:** şifalı bir bitki
- **rāsen:** andız otu
- **rāsneḥtec:** şifalı bir bitki
- **rātiyānec:** çam sakızı
- **rāvend:** ravent
- **rāvendī:** karabuğdagiller
- **ra'yul-ḥamām:** yer minesi
- **rāziyāne/ rāziyānec:** rezene
- **rebās-ı mişmele:** şifalı bir bitki
- **retme:** retama
- **reyḥān:** fesleğen
- **rībās:** ışgın
- **rudyu:** şifalı bir bitki
- **rümmān:** nar
- **rümmānīn:** bitki çeşitlerinden
- **şabr-ı suḳuṭrī:** şifalı bir bitki
- **şābrīnā:** şifalı bir bitki
- **şābūn:** sabun cevizi
- **saḳamūniyā':** mahmude otu
- **sakbinaj:** sikrencubin
- **saluya:** şifalı bir bitki
- **şamg:** zamk

- **şamğ-ı Arabî:** (bilimsel adı) sengalia senegal
- **şamğ-ı ar'ar:** ardıç
- **şandal:** sandal ağacı
- **şandaleyn:** (bilimsel adı) Santalin
- **şanevber:** çam ağacı
- **şarımsak:** sarımsak
- **şāşafrās:** sassafras
- **sa'ter:** bahçe kekiği
- **sebestān:** (bilimsel adı) cordia
- **sefākes:** şifalı bir bitki
- **sefercel:** ayva
- **selīme:** şifalı bir bitki
- **sēmiz:** semiz otu
- **senā:** senna
- **senderūs:** kupal ağacından çıkan bir zamk
- **señel:** siğiller türlerinden
- **sereñānātul-ḥay:** şifalı bir bitki
- **serḥas:** kuzgun otu
- **serū:** servi
- **serū ḳozlağı:** servi kozlağı
- **sevsen:** zambak
- **sezāb:** sedef otu
- **şıfır-ı incikiniñ eylegi/ şıfr-ı eylegi:** şifalı bir bitki
- **sırrrı muza'af:** şifalı bir bitki
- **silḳ:** pazı
- **simsim:** susam
- **sipistān:** acem eriği
- **sirbillūs:** şifalı bir bitki
- **sisālyūs:** selam otu
- **şoğan:** soğan
- **sögüd:** söğüt
- **şūm:** sarımsak

- **sūrīncān:** acı çiğdem
- **sūs:** meyan
- **sümmāk:** somak
- **sünbül:** sümbül
- **sürtiḳḳe:** şifalı bir bitki
- **şādenc:** hamatit
- **şāhbelūṭ:** kestane ağacı
- **şāhītere:** şahtere
- **şāhterec:** şahtere
- **şa'ır:** arpa
- **şāḳāyīḳ-ı nu'mān:** taçlı dağ lalesi
- **şebrem:** (bilimsel adı) euphorbia pithyusa
- **şehdānec:** kenevir tohumu
- **şelcem:** şalgam
- **şemmāme:** kırlangıç kavunu
- **şevkerān:** büyük baldıran, ağu otu
- **şevket-i mübāreke/ şevketül-mübāreke:** deve dikenini
- **şeyḥ:** şifalı bir bitki
- **şibit:** dere otu
- **şüniz:** çörek otu
- **ṭaraḳ:** tarak otu
- **ṭarāşīs:** şifalı bir bitki
- **ṭarḥaşḳūḳ:** radiçi
- **temr:** hurma
- **temr-i Hindī:** demirhindi
- **terencebīn:** müshil ilacı
- **teri:** çiçek çeşitlerinden
- **ṭoraḳ:** dorak otu
- **ṭormentella:** beşparmak otu
- **ṭuḥlub:** su yosunları
- **ṭulbe:** şifalı bir bitki
- **ṭurna:** turna kuşu

- **tūt:** dut
- **tüffāḥ:** elma
- **türbūd:** şifalı bir bitki
- **türmüs:** acı bakla
- **türüncān:** limon otu
- **‘ūd:** ödağacı
- **‘ūdul-fıyāk:** öd ağacının çeşitlerinden
- **‘ūdul-ḳarḥ:** akırıklarha
- **‘ūduş-şalīb:** şakayık
- **‘uleyḳul-küllab:** arbutus
- **‘ulleyḳ:** ahududu
- **‘unnāb:** hünnap
- **‘unşul:** yaban soğanı, ada soğanı
- **‘urūḳ-ı şufr:** kırlangıç otu
- **uşāḳ:** şifalı bir bitki
- **‘uşbe:** ot
- **übḥül:** sabin ardıcı
- **ütrüc:** turunç, ağaç kavunu
- **üzüm:** üzüm
- **varaḳul-ğār:** defne yaprağı
- **vec:** eğir otu
- **verd:** çiçek
- **vici:** şifalı bir bitki
- **yāsemīn:** yasemin
- **yetū ‘āt:** bitki içindeki sıvı
- **za‘ferān:** safran
- **zanbaḳ:** zambak
- **zebīb:** kuru üzüm
- **zeheb:** altınmühür
- **zehr:** çiçekler
- **zehre:** bir çiçek
- **zehretüz-zift:** çiçek çeşitlerinden

- **zehrūṭ-ṭarfa:** ılgın çiçekleri
- **zencebīl:** zencefil
- **zerāvend:** zeravent otu
- **zerdālū:** kayısı
- **zeytūn:** zeytin
- **zūfā:** zufa otu
- **zürnübād:** zencefilgillerden

2.2.6.4. Hayvan Adları

Bir tıp metni olmasına rağmen eserde birçok hayvan adı geçmektedir. Bu hayvanların adının burada zikredilme nedeni kuduza sebep olan köpeklerde olduğu gibi genellikle sokma, ısırma vb. yöntemlerle insanların hastalanmasına yol açmalarıdır. Eserde geçen hayvan adları şunlardır:

- **‘aḳrab:** akrep
- **‘ankebūt:** örümcek
- **arслан:** aslan
- **baḳar:** inek
- **balıḳ:** balık
- **buvem:** (çoğul) baykuşlar
- **cāmūs:** sığır
- **decāc:** tavuk
- **düveybe:** sinek
- **eşek:** eşek
- **eyyil:** geyik
- **fār:** (çoğul) fareler
- **ḡanem:** koyun
- **ḡurāb:** karga
- **güvercin:** güvercin
- **ḫalezūn:** salyangoz
- **ḫamām/ḫamāme:** güvercin
- **ḫarāṭīn:** solucan
- **ḫaṭāṭīf:** (çoğul) kırlangıçlar
- **ḫayyāt:** (çoğul) yılanlar

- **ḥinzīr:** domuz
- **ḥimār:** eşek
- **ḥimār-ı vahşī:** yaban eşeği
- **hirre:** kedi
- **ḥurūs:** horoz
- **‘icl:** dana
- **isfenc:** süngerler
- **ivez:** kaz
- **ḳamḳām:** bit türlerinden
- **ḳaml:** bit
- **ḳanāfīz:** (çoğul) kirpiler
- **ḳartāl:** kartal
- **ḳāz:** kaz
- **ḳazībūs-semek:** hancı kurdu
- **kebş:** koç
- **kehīle/ kehle:** bit
- **keklik:** keklik
- **kelb:** köpek
- **ḳışḳaç:** kısaç, kulağakaçan böceği
- **kirpi:** kirpi
- **ḳoyun:** koyun
- **köpek:** köpek
- **kötebek:** kötebek
- **ḳumrī:** kumru
- **ḳurād:** kene
- **ḳūzī:** kuzu
- **mā‘iz:** keçi
- **mārmāhī:** taşemen balığı
- **naḥl:** arı
- **ođlāḳ:** keçi yavrusu
- **piliç:** tavuk
- **şa‘leb:** tilki

- **seb'**: aslan
- **semek**: balık
- **sevr**: boğa
- **şığır**: sığır
- **sībā'**: kalamar
- **sinnevr**: kedi
- **süglün**: sülün
- **sülhafāt**: kaplumbağa
- **şikār**: avlanan hayvan
- **ṭā'ir**: kuş
- **ṭāvūs**: tavus kuşu
- **yaraşa**: yarasa
- **yengeç**: yengeç
- **yılan**: yılan
- **zab**: sürüngenler
- **zān**: kuzu
- **zenābīr**: eşek arıları
- **zerārīḥ**: kantarid
- **zıvda'**: kurbağa
- **zi'b**: kurt
- **zübāb**: (çoğul) sinekler

2.2.6.5.Organ Adları

Eserin bir tıp metni olması sebebiyle birçok organ adı geçmektedir. Bunlar *ağırşag* gibi arkaik kelimelerin yanı sıra Arapça, Farsça, Yunanca gibi dillerden gelen ödünç kelimelerden oluşmaktadır:

- **'ādale**: kas
- **ağırşag**: kemik parçası
- **am'ā**: (çoğul) bağırsaklar
- **āmāḳ**: (çoğul) göz pınarları
- **'amūd**: bel kemiği
- **ankebūtiyye**: gözdeki ağ, tabaka

- **‘aşab:** sinir
- **ayaq:** ayak
- **‘ayn:** göz
- **aẓfār:** (çoğul) tırnaklar
- **‘azm:** kemik
- **barmak:** parmak
- **bāselīq:** bilek damarı
- **bāzū:** kolun omuzla dirsek arasındaki kısmı, kuvvet
- **beşere:** deri, cilt
- **bez:** gümme(bez)
- **boğaz:** boğaz
- **boyun:** boyun
- **burun:** burun
- **ciger:** ciğer
- **cild:** cilt, deri
- **cümcüme:** kafatası
- **delik:** delik
- **deri:** deri, cilt
- **derz:** kemik aralarındaki yüzey kısım
- **deste:** el
- **dīde:** göz
- **dil:** dil
- **dimāğ:** beyin
- **diş:** diş
- **diz:** diz
- **dudaq:** dudak
- **enf:** burun
- **eñse:** ense
- **evride:** (çoğul) toplardamarlar
- **evtār:** (çoğul) kas siniri
- **ezān:** (çoğul) kulaklar
- **ezfār:** (çoğul) tırnaklar

- **fahz:** bacak
- **faḳarāt:** (çoğul) omurlar
- **fek:** çene
- **fem:** ağız
- **gez:** diş eti ?
- **göğüs:** göğüs
- **göz:** göz
- **gözbebek:** göz bebeği
- **gözkabak:** göz kapağı
- **ğudde:** bez
- **güş:** kulak
- **ḥadaḳa:** göz çukuru
- **ḥanek:** damak
- **ḥayşüm:** geniz
- **ḥılmet:** meme başı
- **ḥicāb-ı ḥāciz:** diyafram
- **ḥulḳüm:** boğaz
- **ḥuşye:** erkeklik bezi, husye
- **‘ırḳ:** damar
- **‘izām:** (çoğul) kemikler
- **ḳadem:** ayak
- **ḳalb:** kalp
- **ḳaraciger:** karaciğer
- **ḳaranī:** kornea ile ilgili
- **ḳaraniyye:** kornea
- **ḳarın:** karın
- **ḳasıḳ:** kasık
- **ḳaş:** kaş
- **kebed:** karaciğer
- **ketif:** omuz
- **ḳıḥf:** kafatası
- **ḳılıç:** kılıç

- **kile:** böbrek
- **kirpik:** kirpik
- **kol:** kol
- **koluk:** koltuk
- **kuak:** kulak
- **kuve:** kanalcık
- **lemf ā:** lenf bezi
- **levzeteyn:** (çoğul) bademcikler
- **liſe:** diſ eti
- **māk:** göz pınarı
- **mağ ad:** makat
- **masariqa:** midenin ince damarları
- **mefaſıl:** oynak yerler, eklemler
- **meme:** meme
- **meni:** belsuyu
- **menkeb:** omuz baſı
- **merāre/ merāret:** öd kesesi
- **meri:** yemek borusu
- **mesāmmāt:** gözenekler
- **meſāne:** mesane
- **meſīme:** döl yatağı
- **mi de:** mide
- **minhar:** burun deliğı
- **muğ:** ilik
- **muğal:** göz yuvarı
- **nāb:** azı diſi
- **nuſfe:** sperm, meni
- **omuz:** omuz
- **parmağ:** parmak
- **rağim/ rağm:** rahim
- **rağabe:** boyun
- **re s:** baſ

- **riel:** ayak
- **riye:** akciğer
- **şadr:** göğüs
- **şafin:** büyük damar
- **şafra:** safra, öd
- **sāk:** bacak
- **sedı:** meme
- **şudğ:** şakak, kakul
- **şar:** saç
- **şebekiye:** retina
- **şefe/ şefet:** dudak
- **şegāful-ķalb:** yüreğın dış zarı
- **ķamar:** damar
- **ķihāl:** dalak
- **ķırnaķ:** tırnak
- **ķunķ:** boyun
- **ķızın:** kulak
- **verīd:** toplardamar
- **yed:** el
- **yüz:** yüz
- **zahr:** sırt
- **zā' ideteyn:** iki meme ucu

3. METİN

3.1. Metin Tespitiyle Alakâlı Hususlar

Ragıp Paşa nüshası (Nu: 946) ile Beyazıt nüshası (Nu: 4097) bu çalışmanın konusu olarak seçilmiş ve edisyon-kritik çalışması yapılmıştır. Diğer nüshaları ise (Arkeoloji nüshası ve Topkapı Sarayı nüshası) herhangi bir fark yoktur.

3.1.1. Metnin Tespitinde İzlenen Yol

1. Ragıp Paşa nüshası (Nu: 946) ile Beyazıt nüshası (Nu: 4097) bu çalışmanın konusu olarak seçilmiş ve edisyon-kritik çalışması yapılmıştır.
2. Metnin Latin harflerine çevrilmesinde Türkiye’de tercih edilen transkripsiyon sistemi kullanılmıştır.
3. Türkiye’deki Türkolojide üzerinde henüz bir anlaşmaya varılmamış olmasına rağmen kapalı e (è) kullanımı tercih edildi: gice yerine gèce.
4. Gerekli olduğu düşünülen durumlarda -anlaşılmayı kolaylaştırmak için- virgül (,), nokta (.), iki nokta üst üste (:), vb. noktalama işaretleri kullanılmıştır: mercân-ı aḥmer on beşer ḥabbe, milḥ-i şāhītere on iki ḥabbe, dūhn-i karanfūl altı katre, şarābu'n-na‘na‘ sekiz dirhem aḥz olunup; El-‘alāmāt:, El-‘ilāc:.
5. Arapça tamlamalar Türkiye’deki akademik tercihlere uygun olarak okunmuştur: Fi'lkelāmi'l-küllī.
6. Farsça tamlamalarda, izafet göstermede eksikliğin olduğu durumlarda tamir edilmiş ve metinde parantez () ile gösterilmiştir: mā-y(ı) Engurūsī, a‘zā-(y)ı ‘aşabāniyye.
7. Soru takısı bitişik yazıldığı için tire (–) ve sonda soru işareti (?) ile gösterildi: şar‘-mıdır? yohsa ġaşy-mıdır?
8. Osmanlı Türkçesinde kelime sonundaki hemzeler genellikle kullanılmaz. Ancak burada genellikle muhafaza edildiği görüldü. Eğer sondaki hemze metinde yazılmışsa transkripsiyonda da gösterildi. Mesela: ماء mā’, هواء havā’, اجزاء eczā’, نساء nisā’.
9. Metin içerisinde ḥ/h genellikle yanlış yazılmış. Burada kelimenin aslına bakarak transkribe edildi: خموضت/خموضت ḥumūzet/ḥumūzet, حريق/خريق ḥarbaḳ/ḥarbaḳ.

10. Bazen d/z kullanımında ikiliklerle karşılaşıldı. Bu durumlarda metne sadık kalındı: اغذية/اغدية agdiye/agziye, ديسنطاريا/ديسنطاريا disentarya/zisentarya.

3.1.2. Transkripsiyon Sistemi

ء	ʾ
ا	a/ā
ب	b
ت	t
ث	ṯ
ج	c
ح	ḥ
خ	ḫ
د	d
ذ	z
ر	r
ز	z
س	s
ش	ṣ
ص	ṣ
ض	ẓ/d
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	ʿ
غ	ġ
ف	f
ق	q
ك	k/g/ŋ
ل	l
م	m
ن	n
ه	h
و	o/ö/u/ü/v
ي	è/ī/y

3.1.3. METİN

R. 1b, B. 1b

Fātiḥa Gencīne-i Rāz-ı Ḥakīm

Bismillāhi'r-Raḥimāni'r-Raḥīm

(1) İbtidā mī-konembe-nām-ı Ḥakīm, gost

sāz her ḥāmī -o puḥte ⁴⁶baḥş her nāmī, nām-, nām ona mī⁴⁵(يحيي العظام وهي رميم)

(2) ol ḥakīm çāre-sāz ve 'alīm-i bī-enbāz, Cellet Ḥikmetuhu ve 'alet A. kuvvetuhu ḥazretlerinin der-gāh-ı

(3) ḥikmet-penāhlarına, tercümān-ı kalem-i zebān-ı teve'min, tercüme-i ğāyetü'l-beyān-ı tedbīrinde fālic'ül-lisān ve ebkem ve Felāṭun-ı

(4) ḥikmet-ḥāne-i kânūn-nümün, ma'rifet-i mādde-i ḥaḳīkatinde şāgird-i ḥayret-zede elken ve mülzem oldukları tertīb-i terākīb-i

(5) şekerin şükür ve ḥamd u şenā, beher nefes taqrīr ve imlā olunur ki nazm

دانش و بینش همه کرده رها در رهش

(6) چشم ارسطو نظر عقل فلاطون زکا

iltiyāmı üzere müfredāt-ı uşūl, delīl-i celīl-i vaḥdeti ve mürekkebāt-ı fuşūl,

(7) āyet-i cemīl-i ḥikmet-i kaderiyyetdir. Ve ṭabīb-i dil-ḥastgān derd-i zunūb ve cebīre-bend, carīḥa-ı işkeste, dilān-ı kūrūb

(8) nazm:

اولین کل ز بوستان وجود

اخیرین برز دوحهء مقصود

دم عیسی اگر چه جان بخشید

دم او جان و هم جهان بخشید

(9) olan resūl-ı ekrem ve nebī-yi muḥterem, peygamber-i ḥayr-ı ümem, aḥādīs-i şerīfesi, şerbet-i şifā ve kelimāt-ı laṭīfesi

⁴⁵ Kuran-ı Kerim, Yasın Sûresi, 78, anlamı: «(Allah) o çürümüş kemikleri diriltir».

⁴⁶ nām: -R.

(10) dārū-yı şafā, ḥazret-i sultānu'l-enbiyā ve burhānu'l-aşfiyā⁴⁷, Muḥammed Muştafā,
'aleyh-i min'eş-şalavāt-ı eşfāhā,

(11) cenāblarına ithāf-ı ḥaḳḳahā-yı ser-be-mühr-i ma'cūnu'l-cevāhir-i teslīmāt ve
tehāyā, eyle sa'y-ı⁴⁸ taḥşil-i rızā olunur ki nazm:

(12) نیست دماغي تهی از سر سوداي تو
مغز فلاطون بسوخت زين تف ماخوليا
کر نه طبييم شوي جارهء من مشکلت

(13) دل متضيق نفس تن متعفن هوا

neşīde-senc muhtācān-ı tedābīr-idil-pezīr-iḳudsiyye ve 'alīlān-ı 'aḳāḳīr-i

(14) iksīr te'sīr-i ünsiyyelerine işrāb-ı miyāh-ı intibāh ile deva-sāz ve izāḳa-ı lezzet-i
īmān ve 'aḳīde-i pāk ile mümtāz ve

(15) ser-efrāz ve sūḳuf-ı aḥkām-ı şer'iyye-i mer'iyye iblāḡıyla 'illet-i şakāvetleri
şihḥat-ı sa'ādete muḥavvel ve müdebbere-i ādāb-ı

(16) sā'ir e-i mesnūne iblāḡıyla demm-i fāsīd zalāletden 'ırḳ-ı niza'lar-ı muḥahhar ve
muḥallel olmak ve şubḥ u şām ḥabbu'n-nūr-ı

(17) şalāt u selām tenāvüliyle dā'ire-i ma'neviyyelerine isticlāb-ı ḥāşşa-ı intisāb-ı tām
eylemek tedbīrini dīdelerde

(18) sebep-i zuhūr-ı nūr-ı başiret-i İlahiyye ve dillerde bā'is-i ḥudūş-ı kuvvet-i
meserret-i intibāhiyye bulmak maḥz-ı ḥavāş-ı şāfiye-i

(19) Muştafaviyye-i risāletdir ve ḥazaḳa-ı tıbb-ı nebevī ḥikmet-i şerī'at olan aşḫāb-ı
şuffe-i şoḥbet, ervāḥ-ı ṭayyibelerine,

(20) zevāt-ı Loḳmāniyyetü's-şifāt-ı ehl-i iştiyāḳıḳ, aḡger pāre-i intifā nā-pezīrā-yı
dillerine mā'u 's-sülvān-ı tesliyet-baḡşā ile

(21) mürebbā tebāşīr tekrīmāt-ı terziye-i ḥoş-nemā ihdā' ve tenzū-yıḥoş-bū-yı
terḥīmāt-ı farāḥ-efzā inhā olunmakzeylinde, 'arīza-ı

(22) 'abd-ı nā-çiz, El-ḥāc 'Abbas Vesīm-i bī-perhiz, şefāḥü'l-İlāh fī ṭarīḳati's-şerī'at-ı
bi-selāmeti't-tedbīr ve't-temyiz,

(23) budur ki, 'unfuvān-ı şebāb ve reye'ān-ı sa'y ve iktisābda vedī'a-ı ḥazīne-i
nihādım ve vazī'a-ı kemīne-i ḳābiliyyet ve

(24) isti'dādım, olan sermāya-i sa'y ve keşiş-i keşir. Ve re'sü'l-māl-ı bizā'a-ı ced u
kedd-i vefīrī,⁴⁹ كل اناء يترشح بما فيه

⁴⁷burhānu'l-aşfiya: burhān-ı-aşfiya (B 1b/10)

⁴⁸sa'y-ı: -R.

⁴⁹ Atasözü, (küp içindekini sızdırır).

(25) tenbîhi üzere ser-nibişt-i 'ilm ü kemâl ve iddihâr-ı nemâ kâr-ı behre-i 'avârif-i ma'ârif-i hikmet-me'âl, eylemek niyyet ve ümniyeti

(26) ile bâzâr-ı revâ cem-dâr-ı çâr uşûl-ı 'ulûm-ı riyâziyyede 'ilm-i edyânaķasîm ve 'adîl, olan 'ilm-i ebdân-ı bî-bedîl,

(27) müzâyedesinde nazm:

ابروان تو طبيبان دل افكار انند

هر دو بيوسته ازان بر سر بيمار انند

(28) meşveretiyle bu beriyye-i efkârda bizişk rûzgâr-ı rûzgârın, merhemi hem ile müttehem ve emsemi sem ile mürtesem, şarâbı

(29) ber-implâ-yı şarâb, cüz'î a'zam-ı aĥbâbı ĥabâb, şerbet-i dinarının evveli şer âĥiri nâr ve devâ ve nevâsının ĥitâmı

R. 2a

(1) ta'ziyet-i şî'âr, hâzâsı şaĥm-ı ĥanzal-ı ĥasret ve şerbet-i mâ'u'l-'unşul-ı kürbet, ĥâfîķaynda barķ-ı ĥafakân-ı 'ayân

(2) ve rûy-ı âfitâbda reng-i yerekân-nümâyân çehre-i leyâlî pür-sevdâ ve beşere-i eyyâmı balġam-nümâ, pâ zevânı e'âlî enbâ-yı zamânda ĥareket-i nabzı mürüvvet münķatî'a ve emzice-i fâside esâfîli 'âlemiyânda 'ilel gûn-â-gûn ĥuşûnet-i müctemi'a olduġun müşâhede êderek

(3) 'A. hüve'l-miskü mâ-beyne's-şalâyeti ve'l-fihiri, şademât-ı saĥtîne taĥammülve şabr ile müddet-i medîde ve sinîn-i 'adîde,

(4) keşîş ve keşmekeş ve ĥarf-be-ĥarf naĥv-ı maķşûde şırf-ı merâĥ-ı miknetle taĥşîl-i fenn-i mezbûr-ı dil-keş eyleyüp,

(5) mevlid ve menşe' bîmâr ve bî-maĥşûl, maĥmiyye-i ĥişnu'l-vuşûl, belde-i tayyibe-i mecma'u'l-fuĥûl, sevâd-ı a'zam İstanbul'da, çil sâl

(6) bezl-i naķd-îne-i cüll-i himmet ve pençe eyyâm ve leyâl daĥı, kelimetü'l-ĥikmet-i dâlletü küll-i ĥakîmin fe-izâ vecedûhâ fe-hüve aĥaķķu bihâ,

(7) ĥaber-i ĥikmet eşeri tedbîrî üzere Ĥaremeynû's-Şerîfeyn ve Mısr zâtu'l-Ehrâm ve Şâm cennet-meşâm, etrâf ve enĥâsında daĥı

(8) 'A. بسيار سفر بايد تا بخته شود خامي. , ĥükmiyle seyr u seyâĥat sebebiyle ve ehâlî fenn-âşinâ-yı ma'arif,

(9) ĥînetleriyle mu'ârefe ve ülfet ĥasebiyle, maĥlûb-ı mezbûrın ĥaķâyıķ-ı 'ilmiyyesi ta'allûm ve daķâyıķ-ı 'ameliyyesi tekellûm olunup,

(10) esâtize-i mütebahhîre-i tecribeden dağı ‘ulüm-ı külliyye-i evâ’ile vâkıf ve ma‘ârif-i cüz’iyye evâhîre ‘ârif, olan bisyâr erbâb-ı

B. 2a (11) âşârıñ ƙalban ve ƙâliben bezm-i üns-â-üns-ı kemâllerine dâhîl olup min efvâhi'r-ricâl, bi'l-müşâfehe ahz ve ƙalb ƙabz ve ta‘allüm-i işârât

(12) ve nüket-i cevâb ve su‘âl olunmuşdı. Nazm:

كي تراشد تيغ دستهء خوشرا

رو بجراحي سيار اين ريشرا

(13) ez-cümle müsellemlü'l-kül ve gülşen-i fenn-i hikmette sünbül, olan Һazaƙa-ı etıbbâ-yı sarây-ı şehriyarîden feylesof-ı ma‘rûf,

(14) fahrü'l-müderrişin, Felâtün-ı ehl-i hikmet, Mevlâna ‘Alî Bürüsâ-yı ve ma‘mürü'l-mu‘ammerîn-işâf-derün-ı bî-‘illet, Dervîş

(15) ‘Ömer Şifâ’î gibi ricâl-ı kemâliñ âmîziş ve ihtilâtlarıyla bi'l-Һâşşa miĭnâtiş-mânend mîl meyl ve maĭabbete cezb-ède

(16) demm-i sârî gibi ‘urûĭ ve mefâşıl-ı şoĭbet ve ülfetlerine cereyân édüp terâkîb-i mizâc-gîr-i kelimât-ı şîrîn kemâlâtlarından

(17) Һuşe-ĭin-i istizâde ve enfâs-ı tayyibe-i muvâfiĭ meşârib-i rüĭhânî simâtlarından penĭe sâl telezzüz ve istifâde,

(18) édüp anlar nazm:

اصول نبض جو شد منحرف ز جنبش اصل

نکرده فائده در جنک بو علي قانون

ƙâ‘ide-i

(19) ƙadîmesi üzere şerbet-i zehr-âbe cân-godâzî nüş ve zâ‘iĭa-ı hâdimü'l-lezzât-ı merg ile bî-hüş ve medhüş,

(20) olup miĭmânân-ı şifâ-ĭâne-i Dârü's-Selâm ve pîrâye-i ĭvân-ı iĭşân-ı Zî'l-celâl ve'l-İkrâm, olduklarından şoĭra

(21) dağı âşâr-ı mü‘ellefelerinden eczâ-be-eczâ fihr tetebbu‘ ile şalâye-i şaĭife-i ta‘bîrât-ı mevâdd-ı mün‘âĭdede sâyîde-i

(22) taşfiye-i ta‘allüm ve taĭĭĭ ve mîzân-ı imtiĭhân ve tecribede sencîde-i ‘iyâr ve tedĭĭ éderek şinâver-i deryâ-yı fevc-â-

(23) fevc ƙavânîn-i hikmet olmaĭla dest-res-i sâĭil mevc-â-mevc istiĭhrâc-ı nevâyîn-i taĭâbet olduĭum mürvârîd-i şâh-vâr

(24) ceyyide-i tedâbîr-i serî‘üt-te’sîr-i‘A. âb-ı engür ĭum içre durarak bâde olur, remziyle ƙılâde-i gerden-i

(25) himmet eylemek deydene ve ‘âdet ve lâzime-i zimmet ƙılınmışdı. Nazm:

سرکه را در راه باید در جگر

(26) کو برو سرکنکبین شو از جگر

Çāšnīsi üzere bu hāl iştiğāl-ı bāl ile qadīmden beri tıbb-ı cedīd

(27) ve qadīmden 'ilmen ve 'amelen mücreyātım olan qavā'id-i nādire ve nefāyis-i kütüb-i mu'tebere-i fenden muhtārātım olan fevā'id-i

(28) vāfire ve etıbbā-yı hāzākat-ı nevānıñ şırāze-bend-i cerā'id-i feylesof-ı olduğı neçè raṭb ve yābis terākīb-i

(29) Abukrātıyye ve hār u bārid tecārīb-i Cālīnūsiyye ki, dest-i işkāl peyvest-i luğat-ı gāmızada silsile-i

(30) zebān-ı Latīn ve Yūnāna ve lehce-i şalsala-ı Afrīk ve Talyāna giriftārdır, sell-i seyf-i kalem ile teşhīr-sāz,

(31) ve 'amletuhā 'amele men ṭabbe li-men ḥabbe meşel-i maḥbūb-ı üzere ḥired-mendān-ı ḥükemā-yı İslām ve nabz-āşināyān etıbbā-yı kirām,

(32) ve belki her zümre-i erbāb-ı ihtiyāc daḥı anıñla ihticāc étmege şālih bir cem'-i mūciz ve nefis, ün müzeciyle nesaq-sāz-ı

(33) kånūn-çe(y)i tertīb ve te'sīs olunup ve ḥuşāyende ta'bīr ile dil-ḥastgān-ı turş-rū-yı münḥarifü'l-mizācın ser-bezm-i

(34) tesliyesinde baş-ı kāl u kıl-i cemīl, ile qāblu'l-'ilāc şifā-yı şadr-ı 'alīl ve nev'an kuvveteik taḥşilinde būy-

(35) āşinā-yı bahāristān-ı ḥadāyık-ı 'irfān olan eslāfın işrlerineiktifā ve e'imme-i ḥükemā-yı kudemāya sā'ir ehl-i sūnnet ü

R.2b

(1) cemā'atle kıyām ve iktidā, olunmaq işkestegī-i evvelin qārūre-i verziş-nümā olmamağla, tıbb-ı 'atīk ve cedīdden mürekkebe

(2) bir mecmū'a-ı 'ālem-behā ve mü'elles-i münṭaḥab-ı ḥakīm-āne-i bī-hemtā teşrīḥ ve imlā ve nām nāmīsi ve istiftāḥ ve şürū'uñ

(3) tārīḥ-i sāmīsi, Düstürü'l-Vesīm Fi't-tıbbı'l-cedīd ve'l-qadīm, dēyü tesmiye vetevsīm ve bu vādī-i nā-refte

(4) üzere bir kitāb-ı laṭif taşnīf-i hüveydā .Ve bu sevdā ve ḥūliyā li-küll-i cedīd lezzet vefkince şafḥa-ı süveydāda irtisām ve

(5) peydā olduğı zamān bāhirü'l-burhānda cüz-i a'zam-ı terakīb-i edviye-i şihhat-ı emzice-i cihāniyān ve merkez-i dā'ire-i tecārīb-i

- (6) taşfiye-i şevket-i mübareke ve şân, nefisîyü'n-nefs kudsîyü'z-zât ve kâmilü's-şinâ' a-ı surüşî-şifât, Lokmân-
- (7) hikmet. Felâṭun-fiṭnat ṭabīb-i ḳulüb-ı 'urefâ-yı mükedderü'l-aḫvâl ve devâ-sâz-ı derd-i 'asîrül-'ilâc ihtiyâc ve melâl
- (8) olan melik-i mülükü'l-âfâḳ-ı bi-cemâhîrihâ, sultân selâṭinü'd-dünya bi-hazâfirihâ, kerem-nişâr ve bahşâyış
- (9) şî'âr, ḫudâvendigâr-ı iklîlül-mülük-i tâc-dârân übbehet-kâr, şafvet-pirâ-yı muştafeyn-i aḫyâr, zıllu'l-İlâh-ı
- (10) ḫılâfet-penâh E's-sultân ibnü's-sultân, E's-sultân Muştafa Ḥânu's-şâlis ibnü's-sultân El-ğâzî
- (11) Aḫmed Ḥânu's-şâliḫazretleri ki i'tidâl-i nabz-ı ṭab'-ı ḫümâyünları delîl-i şihḫat-ı 'âlem ve nûş-dârü-yı luṭf ve
- (12) keremleri 'ufûnet-i aḫlât-ı ḳahr-ı dehre pâd-zehr-i mu'azzamdır ki ḳatarât-ı midâd-ı mâ'u'l-ḫayât-ı ḫâme-i ḫazrâ-ı câmeleri
- (13) esbâb ve 'alâmât-ı ḫayât-ı 'izâm-ı rûfât-ı erbâb-ı ḫâcâtdır, mādâm ki ṭabīb-i bercîs-i felek temr-i Hindî âfitâb,
- (14) ve sükker-i isfidâc reng-i seherden ihtirâ'ı şarâb ve şafaḳ-ı şabâḫ ve revâḫdan ışınâ'-ı râḫ-ı rümmânîn,
- (15) ibdâ'-ı cevâb-ı nâb eyleye, ünmüzec-i ma'cün-ı devâ kânün olan üstuḳusât-ı ḫamîr maya-i vücûd-ı pür-cüdları
- (16) kâse-i billürîn-i şavn-ı şamedânide maşûn ve ḫulâşa-ı şafvet-nümün-ı nüşḫa-ı nefise-i âḫşicân-ı zât-ı bihbüdları
- (17) ṭabaḳ-ı faḡfûrîn-i 'avn-ı Rabbânide maḫfûz ve meknûn olup Allahu's-Şâfi ta'âlâ şânuhu'l-mu'âfi, şarâbu'r-ribâş-ı
- (18) 'inâyetden mürekkeḳ ve ḫummâz-ı luṭf ve merḫametden müretteb olan eczâ-(y)ı devâ-i'l-misk-i nevrûziyye-i şihḫat 'unvânların
- (19) dem-be-dem müntic-i mâddetü'l-ḫayât-ı ilâ mâşâ'allâh ve mürevvic-i ḳuvvetü'l-ḳalb 'aleyke⁵⁰ بالذي اذا مرضت فهو يشفيني فالذي يميتني ثم يحييني
- 'aynu'llâh eyleye, âmîn
- (20) 'A. يارب دعائي خسته دلان مستجاب كن. 'I tizâr el ḫâletu hazîhi bu ḫâm deste pîşe-i ṭabâbet in revîş ḫod-furûş üzere

⁵⁰ḳuran-ı kerim, Şu'arâ sûresi, 80, (hastalandığım zaman bana o şifa verir).

(21) bu maḳūle madde-i vaḥīmeye teṣaddī ve emr-i hā' ile-i faḥīmeye te'addī eylemek gerçi vazīfe ve ḥiddī degildir. Lākin

(22) nazm:

جون قضا ايد طبيب ابله شود
وان دوا درنفع هم كمره شود

B. 2b (23)

ليك كر باشد طبيبش نور حق
نيست از بيروي و تب نقصان و دق

(24)

بس برو خاموش باش از انقياد
زير ظل امر شيخ و اوستاد

(25)

صد هزاران طب جالينوس بود
بيش عيسى و دمش افسوس بود

(26) ṣenāsī üzere ṣadr-ārā-yī riyāsetü'l-eṭibbā-yī ṣehreyārī ve nabz-gīrāyīsā'id-i iḳbāl müsā'id-i ṣehen-ṣāh-ī ālī-tebārī

(27) ve tedbīr-ṣinās ṭab'ī hümāyūn-ī ḥudāvendgārī olan 'ārif-i ma'ārif-i esbāb ve 'alāmāt-ī iltiyām-ī ḳulūb vāḳıf-ī mevāḳıf-ī

(28) eṣfiye-i cülāb-ī kemālāt-ī ḳıvām-ī üslūb, nām-dāṣ-ī ṣifā-sāz-ī dil-ḥastgān-ī ümmet ve hem-nām-ī ṣefā'at-pāṣ-ī devā-perdāzān-ī

(29) günāhkārāne ṭarīḳat-ī ṣerī'at, nümüne-nümā-yī ṣavvānu'l-ḥikme-i İbn-i Sīnā . A'rafu'l-'urefā, edībū'l-üdebā, ḥoṣ-nüvisān-ī

(30) zemīn ü zamāniḡ 'imād-ī dil-pesendī, ḥakīmü'l-İslām ve'd-dīn re'īsu'l-ḥazıḳīn üstādım ḥazret-i Mevlānā Muḥemmed Refi' Efendi, ṭābet ṭabābetühū

(31) ilā yevmi'd-dīn, cenāblarınıḡ ṭab'-ī feylesofānelerinden te'yīd-i bāzū-yī 'ināyet ve teṣyīd-i sād-īd-i himmet ve i'ānetleri

(32) inzimāmı tervīḥkalay dil-i pūr-kerb olmaḡ mülāḥazası ictisāre sebeb olmuṣdur. Cenāb-ī Ḥakīm-i Mennān-ī, ṣifā-resān

(33) tā bürüz-ī 'āfiyetbürüz-ī cāvid, ḡubār-ī āsitān-ī te'līf-i ḳulūb ve merāḥimlerinḡ süfūf-ī ṣiḥḡat me'lūf-ī dimāḡ-ī marīzān

(34) māḡuliyā-yī ümīd eyleye,āmīn. nazm:

تا بداني كو حكيمست و خير
مصلح امراض درمان نابذير

ḡulāṣa-ī kelām

(35) yek lahzada müstefidân-ı âşâr-ı ‘ilm-i hikmete zâhir ve bir nazrede muktebesân-ı envâr-ı fenn-i tabâbete bâhirdir kibu mecmû ‘a-ı

R. 3a

(1) maṭbū‘anîḡ her bir terkîbinde likâ-yı ḡabîb-i âsâ, şifâ-yı şadr her ṭabîb-i hüveydâ, bir şâhid-i ma‘rifet ve muḡaddere-i ‘azrâ-

(2) şıfat gibi, ḡarîḡa-ı istifâdesi ḡarḡa-ı ‘usr-ı tefehhümden dâḡ-dâr olan bîmâr-ı nizâre Dârü’ş-Şifâ-yı

(3) netîcetü'd-devâda mürebbâ, nûş-dârü-yı muşaffâ-yı beyne't-te’şîr ve'l-îfâ, ile izâḡa-ı çâşnî-i şıḡḡat u şafâ,

(4) ve izâle-i dâ’u'l-‘uzâl-ı işkâl ve ḡafâ, eylemesi erbâb-ı tecrîbe ve ihtibâra âşîkâre görinür. Lâkin nazm:

(5) كى زحنظل ستان شكر زايد
سيب هرگز زشاخ بيد ايد

semeresi

(6) üzere bu bîmâr-ı kelîlü'l-bizâ‘a ve dil-efḡâr ḡalîlü'l-istiṭâ‘anîḡ eşer-i nâ-çîzi olmaḡḡasebiyle daḡı ‘inde'l-

(7) ḡuzzâk, ḡarîn-i mu‘riż-i mezîd-i sitâyiş ve işfâḡ olmaḡla, ol kuvvet-i ḡalb ‘alîlân-ı ḡavâs ve ḡüyâ-yı kelâm-ı

(8) şerîf-i fihi şifâ’ li'n-nâs, ḡazretlerinin şifâ-ḡâne-i ḡikmet-penâhından nazm:

(9) اين همه تا كى بود برسر خوان هوس
معه اميد من هيضه كش امتلا

(10) نبض شناسان همه مانده بسوء المزاج
تابع امر تودر دیدهء حكمت دوا

(11) كر همه تلخي دهى كى كنم ابرو ترش
اي بى صفراى من لطف تو سقمونيا

(12) دیدهء سررا اكر سرمه نبخشد فروغ
كورىء دلرا جه سود مكحله و توتيا

(13) ḡüzâriş çeşm-dâşte ve melḡūzdır ki vâḡi‘ olan terkîb-i sehv u zelev ve tertîb-i ḡuşûr u ḡalelden

(14) nāzīrān-ı erbāb-ı fażl u semāhatıñ mükhüle-i çeşm 'ināyetlerin mīl şafhı'l-cemīl-i
'afv ve iğmāz ve ħimāyat

(15) ve terbiyetle bilā-müdāhane pūşide buyurup, gorusne çeşmānı sebel-nākān-ı
taleb-i fenn-i tabābet ve ħazākat

(16) dağı bādiye-peymāy-ı ħayret-i ta'allümde şāĥışatu'l-ebşār bī-girdār olmayup
zülāl-ı ser-şār-ı feyz-ā-feyz menāfi'

(17) ve fevā'id-i Rabbāniyyeden sıyeru feyz-mend ve bu ħaķiri dağı reşehāt-ı 'aṭiyyāt-ı
da'vāt-ı icābet-

(18) revālarından behre-mend. eyleyeler āmīn bi'n-nebīyi'l-emīn, ⁵¹ ما هو شفاء ورحمة
للمؤمنين

(19) nazm:

از خدا دان درد و درمان و الم
هم ازو دان تندرستی و سقم

mesnevī

(20) Geldi vaķt-ıdu 'ā vü istişfa
Aç dükkān-ı niyāzī eyle ricā

Ey kerīm ü Raĥīm-i feyz-nümā
Āferīnende-i devā vü şifā

(21) Mā 'abednāke ħaķķa ṭā'atike
Mā şekernāke ħaķķa ni'metike

Mā zekernāke ħaķķa tezķiretike
Mā 'arefnāke ħaķķa ma'rifetike

(22) Ĥastekıldı beni belā-yı zünüb
Çāre kıl çāre ey tabīb-i ķulüb

Olmasun zehr-i ma'şiyetle helāk
Eyle ġufrānuđı aña tiryāk

⁵¹ Kuran-ı kerim, İsrā Sûresinde, 82, (iman edenler için bir şifa ve rahmet kaynağı olan).

(23) Kıl 'atā cümle derde dermānı
Rāhat-ı rūḥ u şihhat-ı cānı

Maraż-ı hecre vaşluḡ eyle 'ilāc
Ėtme ġayruḡ devāsına muhtāc

(24) Zinde-i 'aşkıḡ oldu çünki Mesīḡ
Mürde ihyā ederse n'ola şarīḡ

Ḥasta-i 'aşkuḡ olmasa Loḡmān
Ḥikmet olmaz idi aḡa şāyān

(25) Cām-ı leb-rīz-i 'aşka niyyet edüp
Ḥızr mā'u'l-ḡayātı içdi gidüp

Her birinde nice ḡakāyık var
Nēce ḡikmet nēce deḡāyık var

(26) Suḡan-ı şābit-i celī-ḡikmet,
Olsa tezmīn vaḡtidür ġāyet

Açamaz bu kapaġı Eflātūn
Felsefī şandıġı deġil gerdūn

(27) Yine aḡkāmını 'alīm bilür
Ne müneccim ne ḡod ḡakīm bilür

Derdimi şaklamam bilenlerden
Derde dermān olur erenlerden

(28) Yā İläḡi be-nūr-i vech-i Resūl
Kıl Vesīmīḡ du'āsını maḡbūl

Be-bülendi-i cāh-ı server-i dīn
Faḥr-ı ‘ālem Ḥabīb-i Rabb-ı mu‘īn

- (29) Şāh-ı kevneyn Seyyidü's-şakaleyn
Cedd-i Sıbtayn şāhibü'l-ḥaremeyn

Mübtelā-yı muḥabbeti yā'kūb
Derd-mend-i belā-keşi Eyyūb

- (30) La'ı çāşnisi görüp nā-gāh
Dèdi rūḥī fedāke Rūḥ-ullah

Sīb-i māhı ki bulmuşdı kemāl
İki şakḳ étđi Hinduvāne-mişāl

- (31) Pāyına yüz sürüp o sulṭanūḡ
Gözi göñli açıldı a'mānuḡ

Zaḥmına bür' tām olup ḥāşıl
Aça düşđi gözün o şifte-dil

- (32) Be-kemāl-i çehār-yār-ı güzīn
‘Aşere ehl-i bedr ü fetḥ-i mübīn

Cümlenüḡ ihtiyārı şeyḥ-i ‘atīḳ
Yādgār-ı Resūl-ı ḤaḳḳŞiddīḳ

- (33) Būbekir künye şāh-ı dād-penāh
Ḥāmi-i dīn ḫalīfe-i āgāh

Eyleyüp cānımı Resūle fidā
Ġārda cismin étđi mārā ġidā

- (34) Leb-i tiryak-kārınūḡ yārı

Tu deyince ayètdi bīmārı

Şān-i erba' ao dārā-fer

Şehriyār-ı 'Arab Cenāb-ı 'Ömer

- (35) 'Adlini semm-i zülme her maḥlūk
Buldu tiryāk pāre-i Fārūk

- B. 3a Kimse almazdı şemme bād-ı havā
Büy-i verd-i teri meger ki şabā

R. 3b

- (1) Sāye-i re' fetindeher rencūr
Şırtı üzre yātup éderdi ḥuzūr

Yār-i şālişhalīfe-i zī-şān

İbn-i 'Affān Ḥazreti 'Oşmān

- (2) Baqmaz iken sipihre şermende
Ra'şeler geldi mihre şerminden

Ḥāmesi bostān-ı qurāna

Bir qalem şu idi ḥakīmāne

- (3) Yār-ı çārum ki ibn-i 'amm-ı Resūl
Vālid-i neyyireyn ü zevc-i Betül

Eseddullāh 'alem-i şeh-i gālib

Qıṭb-ı 'ālem 'Aliyy-i Bū-Ṭālib

- (4) İki dürr⁵²-i muḥīṭ feyz-ı aḥaveyn
Şandeleyn-i müferriḥ ol Ḥaseneyn

⁵² Metinde *dırr*.

Diline derd ile  de istimd d
R hlarından bula m d m imd d

- (5) Gerçi biz  ang re m rtekbiz
 ahb u  le muhib   m ntesibiz

Bunların  rmetine kıl ihs n
R ha nefsim zeb n ola her  n

- (6)  ntiz r-efgen-i ke'ib  tme
Vehmi yok hasteye tabib  tme

Eyledikçe muzıra haste naz r
A a kalb-i tabibi tıp tıp  der

- (7) N'işles n c n tabib edviye-biz
Haste-i h yin eylemez perhiz

 licecek ba'zı m btel -yı habis
Adın eyler tabibi  telvis

- (8) Ol 'alile tabib niksegerek
Zehr i e niyyet 'ş-şif  diyerek

Ne olur derdine ne  are bulur
' kibet 'illeti teşenc olur

- (9) Eyle tedbirimi benim y  Rab
K yd-ı ta diri e muvafik hep

Kıl tarik-i sel mete s lik
Eyle iksir-i himmete m lik

(10) Kılma sersām-ı şadme-i sekerāt
Edem āhir-i nefste zıkr ü şalāt

Bī-marazdır nedem kiDār-ı selām
Hak Resūle ola şalāt ü selām

(11) Ve 'alā ālihi bi-ecma'ihim
Ve 'alā şahbihi ve tübbā'ihim

(12) İmdi ma'lūm ola ki bu te'lif-i laṭif bir muḳaddime ve dört kitāb ve bir ḥātime-yi müştemildir.

(13) El-muḳaddime: Fi'l-ḳavānīn elleti lābud minhū fi hāzihi's-şinā'at

(14) El-kitābu'l-evvel: Fi'l-emrāzi'l-ḥāşila bihi mine'l-ḳuva'l-ḥayvāniyye

(15) ve'n-nefsāniyyetü'l-muḥtaşşa li'r-ricāl bi-'uzv 'uzvın mine'r-re's ile'l-ḳadem

(16) El-kitābu's-şānī: Fi'l-emrāzi'l- muḥtaşşa li'n-nisā' ve'l-etfāl ve's-şıbyān

(17) El-kitābu's-şāliş: Fi'l-keḷāmu'l-küllī ve'l-cüz'ī li'l-emrāz elleti taḥtaş bi-'uzuv

(18) dūne 'uzvın ke'l-ḥummeyyāt ve'l-büşür ve'l-evrām ve tefarruḳu'l-ittişāl

(19) El-kitābu'r-rābi': Fi'l-keḷāmi'l-küllī ve'l-cüz'ī li-aḥkām'l-edviyetü'l-müfrede ve'l-mürekkebe

(20) El-ḥātime: Fī veşāyā'l-eṭıbbā

(21) El-muḳaddime: Ve hüve yeştemil 'alā şelāşet mebāhiş. Ma'lūm ola ki mu'ālece iki nev' üzeredir. Nev'-i evvel tarī meşhürdür. Beyne'l-eṭıbbā

(22) mütedāvildir ki ḳavānīn-i ṭıb üzere olan mu'ālecātdır. Nev'-i şānī tarīḳğayr-i müte'ārefdir. yā'nī faşd ve ishāl

(23) ve ta'rīḳ ve idrār emşāli ṭuruk-ı müte'āref ile degildir. Belki heyākil ve ruḳıy gibi beden-i insānda ber-ma'nā-yı ğayr-ı

(24) müte'āref ve ḥafī ile serī'an āşār-ı 'acıbesi ve fevā'id-i ğarıbesi ḥāşıl olan mu'ālecātdır. Meşelā 'ırḳun-nisā ve

(25) niḳrīsde bir ḳıṭ'a laḥmu'l-cāmūsı nişf sā'at mevzi'-ı veca'a bağlayup ba'dehū ref' ve kelbiş ayağına

(26) bağlamak ile veca'-ı mezbūrı kelbe naḳl ettirdikleri gibi Ammā nev'-i evveliyle olan mu'ālecāt ḥadd-ı zātında

(27) ve fi'l-ḥaḳıḳa noḳşān üzere olup ḥaṭā' ve ḥilāfdan ḥālī degildir. Ve noḳşān ve ḥaṭāsı iki cihetdendir.

- (28) Cihet-i ūlā in 'idām-ı tecribedir ki ilā yevminā hāzā 'ālem kebīr ve 'ālem şağīriñ aḥvālını nazār şaḥīḥ ile mülāḥaza
- (29) ve aḥadühümā-yı āḥara taṭbīḳ ederek tecrībe ve imtiḥān edüp kemā-yenbağī ḳavānīn-i ma'ḳūle taḥrīr ve beyān
- (30) etmiş yoḳdur. Li-hāzā fī zamāninā teşrīḥ ile ve tecribiyyāt-ı kimyā'ıyye ve meḳaniḳa ile sa'y ve ced edüp
- (31) beden-i insāna müte'alliḳaḥvālīñ ba'zısına teşrīḥ ile ve ba'zısına a'māl-ı kimyā'ıyye ve meḳaniḳa ile ıttılā'
- (32) ve taḥrīre himmet olunur. Cihet-i şāniye fiḳdān-ı edviye-i ceyyide ve mü'eşşiredir. Zīrā edviye-i külliyye ve cüz'ıyyeden geregi gibi
- (33) nāfi' ve mü'eşşir ve 'adīmu'z-żarar bir devāniñ vücūdı e'az mine'l-kibrīti'l-aḥmerdir. Li-hāzā ba'zılar tūruḳ-ı kimyā'ıyye ile
- (34) ma'ādini tedbīr ve tecrībe edüp a'māllarıñ müdebberāt-ı mezbūreye ḳaşır ve ḥaşr etmişlerdir. Anlarıñ re'īsleri
- (35) Basliyos ve Peraklisos nām ṭabīblerdir. Ve 'alā hāzā emrāzıñ esbāb-ı aşliyyesine 'ilācdan 'avārızına

R. 4a

- (1) 'ilāca meşğūl olmaḳ evlā ve enseb görünür. Görmez-misin ki 'ilāc 'acā'iz-gāḥ olur ki üstād-ı
- (2) ḥāzıḳ bir ṭabībniñ tedbīrinden enfa' ve evlā olur. 'Acā'iz ise 'illetiñ 'arızasına nazār
- (3) eyledikleri zāhirdir. Zīrā şınā'atımız noḳşān üzere olmağla 'illetiñ sebep-i aşlisini geregi
- (4) gibi bulup 'ilāc etmek umūr-ı müşkiledendir. Li-hāzā ekşeriyyā 'avārıza 'ilāc ile meşğūl
- (5) olunup sebep-i aşliyi izāleye nādiren teşaddī olunur. Bu kelāmı tefhīm ve izāḥ
- (6) için bir temşīl irād edelim. Meşelā bir kimesneniñ barmağına bir diken batup müteverrim ve mültehib
- (7) eylese mezbūr diken maḥsūs olup iḥrācı mümkün olduğı şüretde fi'l-ḥāl iḥrāc
- (8) olunmağla teverrüm ve iltihābı zā' il olur. Ammā ğayr-imaḥsūs olup iḥrācı mümkün olmadığı şüretde
- (9) münzicāt ve muḥallilāt ve gāḥ bi-ḥasebi'l-iḳtiżā muḥaddirāt ile ṭabī'ata i'ānet olunur Tāki

- (10) mezbūr dikenini ṭabī'at-ı ḥārice def' ve naḳz idi. Kezālik verem-i filağmunide dāhilden vārid
- (11) olan dikenini mezbūr diken gibi görüp iḥrāc mümkün olsa filağmuni bi-sūhūletin mūndefi' olur
- (12) idi. Ammā iḥrāc ve izālesine vāqıf olunmadığı ecilden muḥaddirāt ve munzıcāt ve muḥallilāta
- (13) mūrāca'at olunur. El-ḥāşıl mu'ālecātıñ nev'-i evveline. Müteşaddī olan kimse ne ṭıbbıñ ḳavānīn-i
- (14) 'ameliyyesini teşriḥ ile ve tecribiyyāt-ı kimyā'iyye vemeḳanika ile taḥḳıḳ edüp edviye-i külliyye ve
- B. 3 (15) cüz' iyyeyi tekrār-be-tekrār tecrube ve imtiḥāna muḥtācdır. Lākin fī- zamāninā ḥāzā işlāḥ ve taḥḳıḳ
- (16) olunan ḳavānīn-i 'ameliyye ve mu'ālecātıñ nev'-i evveli vāqıf olduğumuz mertebe bu kitābımızda
- (17) beyān ve tafşile mübāderet olunmuştur. Ve mu'ālecātıñ nev'-i şānisi ba'zı kelām-ı
- (18) āḥirlerinde ḥātıme şeklinde irād olunur. Tenbīh: Ma'lūm ola ki nev'-i evveli tafşil ve izāḥ için her bābıñ
- (19) evvelinde marazıñ ta'rifini ve 'urūzını beyān ederiz ki ol beyāndan 'illetiñ 'alāmātı ve gāh
- (20) olur ki taḳaddümetü'l-ma'rifesi fehm olunur. E's-sebeb dēnildikde 'illetiñ sebeb-i bādisi ve sebeb-i
- (21) ḳarībi mādđisi ve şüverisi beyān olup sebeb-i mezbūr mücerred sebeb ğayr-i tabī'i-midir,
- (22) yoḥsa ṭabī'i ile ğayr-iṭabī'iden mürekkeb-midir? Kezālik esbāb-ı sāriye daḥı yāḥūd irş
- (23) tarīḳi ile olan esbāndan-mıdır? Tafşil olunur. El-'alāmāt taḥrīr olunan maḥallerde
- (24) evvel bābda olan taḳrīrden fehm olunmayan ba'zı 'alāmāt zıkr olunur yāḥūd mübtedī
- (25) ve ğabīlere 'illetiñ 'alāmātı bābıñ evvelinde olan taḳrīrden fehm olunmuştur dēyü tenbīh
- (26) olunur. Taḳaddümetü'l-ma'rife: taḥrīr olunduğda sehlü'l-'ilāc ve 'asrū'l-'ilāc olması

- (27) emşâli aḥvâli beyân olunur. El-‘ilâc zıkr olunduḡda ‘illetiñ tedbîri evvelen ḡavl-i küllî ile
- (28) beyân olunup ba‘dehû ‘illetiñ bi'l-ḡāṣṣa edviye-i müfrede ve mürekkebesiniñ külliyye ve cüz’iyyesi, dāḡiliyye
- (29) ve ḡāriciyyesi ve isti‘mâllarınıñ maḡal ve miḡdârı beyân olunmaḡ eşnâsında esâtize-i eṡbbāniñ
- (30) ba‘zı tecribeleri naḡl olunur. Bundan soñra ma‘lûm ola ki bu şinâ‘atıñ ḡavānîn-i ‘ameliyyesini
- (31) ta‘lîm ve ta‘allûmde ḡavānîn-i kimyâ’iyye ve aḡvâl-ı meḡaniḡa-yıbulup istihzâr lâzım olduḡı
- (32) gibi ef‘âl-i ṡabî’iyye tecrîbât-ı kimyâ’iyye ile ve ef‘âl-i nefsanıyye a‘mâl-ı meḡaniḡa ile
- (33) mübeyyen olduḡı bu şinâ‘ata şürû‘ edenlere beyân ve ta‘lîm olunmaḡ lâzımdır. Ve bunun ta‘lîm ve
- (34) beyânında mebâḡis-i şülâsiyye muḡtâc olmaḡla muḡaddimedede üç mebḡaş irâd olunmuşdur. El-mebḡaşu'l-evvel:
- (35) Fi'l-mizâc ve aḡvâlühü çünki fenn-i ṡıbbiñ mevzû‘ı beden-i insân min-hayşı ‘ş-şihḡat ve'l-marâzıdır. Bu fennde

R. 4b

- (1) beden-i insânı ve anıñ ‘avârızı olan ef‘âl-i ḡayvâniyye-yi mülâḡaza ve te‘emmül lâzımdır ki beden-i insân
- (2) devr-i dâ‘im ta‘bîr olunan fişḡıyye emşâli andan mâ ve havâ vâsıtasıyla ba‘zı âşâr-ı ‘acîbe şudûr
- (3) eden âlâta teşbîḡ olunup ef‘âl-i ḡayvâniyyeâlât-ı mezkûrede âşâr-ı mezbûreniñ mebâdîsi olan
- (4) muḡarrikât-ı rûḡiyyesine yâ‘nî havâ’iyyesine teşbîḡ olunmuşdur. İmdi ma‘lûm ola ki beden-i insânıñ
- (5) eczâsı iki nev‘dir. Bir nev‘i ebyazu'l-levn ve ‘aşabî olan a‘zâdır ki ‘inde'l-ḡudemâ menîden
- (6) mütevellid olmaḡ üzeredir: a‘şâb ve aḡşıye ve ḡuzrûf gibi. Ve bir nev‘i daḡı a‘zâ-(y)ı
- (7) demeviyye yâ‘nî lâḡmâniyyedir ki elyâfiñ ictimâ‘ından mürekkeb ve müteşekkil olup anlara demm-i

- (8) vāşıl ve mütelāşık ve mün‘aķid olmuşdur. Bu iki nev‘ a‘zānıñ mevzı‘-ıtabı‘ilerinde
- (9) ictimā‘ ve terekkübünden şınā‘atmızıñ mevzū‘ı hāşıl olur. Ve bu mevzū‘ ki mādđidir. Kudemā
- (10) dedikleri gibi ‘anāşır-ı erba‘adan mürekkebe olduğı ma‘lüm degildir. Zırā ecsāmıñ ‘anāşır-ı erba‘adan
- (11) terkibi bir tarikle işbāt ve bir tecrube ile tefatın mümkün degildir. Nite-ki İngiliz etıbbası
- (12) mu‘temedlerinden Būbel nām tabīb tafşıl üzere beyān etmişdir. Egerçi mā‘ ve türāb
- (13) ve havādan terekküb inkār olunmaz. Zırā beden-i insān ve sā‘ir ecsādıñ terkibinde bunlar
- (14) müşāhede olunur. Lākin bu mādđeler ile ma‘an nārıñ vücūdında iştibāh vardır ki mā‘ ile
- (15) nārıñ ictimā‘ ve terekkübi emr-i muhāl olduğı bu iştibāhı te‘yid eder. Ammā müte‘ahhırın ki i‘timād-
- (16) ları tecribiyyedir. Anlarıñ ‘inde harāret-i eczā-(y)ı kibrıtiyyeniñ inhilālından nāşıdır. yā‘nı
- (17) ecsāmda olan dühniyyet-i hāmıza ki kibrıtiyyet ta‘bır olunur. Havā vāsıtasıyla
- (18) eczā-(y)ı müteşāğıraya müsteħıl olmasından nāşıdır. Zırā bu inhilāldan iki ‘arıza hādıs
- (19) olur. Biri harāret ve biri şu‘ā‘dır. Bu kelāmıñ taħkık ve tafşili murād olunursa Bakıyos
- (20) nām tabıbiñ kitābına mürāca‘at oluna. İmdi beden-i insānda olan harāret dahı demmiñ
- (21) eczā-(y)ı kibrıtiyyesiniñ inhilālından nāşıdır ki inhilāl-ı mezbūr ānifen beyān olunur. Ve ma‘lüm
- (22) ola ki ecsāmıñ cümlesinde tekevün ve tevellüd ve tegazzı ve nümā ve mā-yeteħallel ta‘bır olunan fesād-ı
- (23) dā‘im-i ğayr-imaħsūs eczā-(y)ı şığār-ı demokırātiyye vāsıtasıyla olduğından kezālik eczā-(y)ı
- (24) şığār-i mezbūreniñ ittiħādından ve infişālından ve inķilābından ecsām-ı müteħālife
- (25) ve müteğayyire olmağla eczā-(y)ı mezbūre ecsāmıñ mebdāsi yā‘nı anāşırını farz olunur.

- (26) Ve bu eczā' maddi olup kem maqūlesinden olmaqla kemmiyyet ve hey'et-i maḥṣūşaları
- (27) ḥasebiyle 'azm-i mu'ayyen ve şekl-i maḥṣūş üzere müretteb ve mevzū' olmak lâzım olduğundan
- (28) bu eczāniñ zātında ve imtizācında ihtilāfi ile ecsām-ı muhtelif ve 'avārızı mütekeşşire
- (29) olmak lâzımdır. Ve eczā-(y)ı mezbūreniñ ihtilāfi cismin aşlında yā'nī teḥammünde maḥdūd olan
- (30) eczā-(y)ı cismin ḥīn-i tekevvününde olan hareket-i ta'fīn iktizāsı ile eşkāl-ı müteḥālīfe üzere
- (31) müteşekkil olmasındandır. Ve bu eczā-(y)ı şıḡār ki ecsām anlardan terekkeb edüp yine anlara
- (32) müsteḥīl olur, bu şinā'atda aḥvāl-ı ecsāmı beyān eşnāsında dört ismiyle mezkūrdır.
- (33) Evvelkisi eczā-(y)ı milḥiyyedir ki iki nev' olup birine ḥumūzet ve birine ḳaliyyet derler ki
- (34) bu ikisiniñ imtizācından mālihḥāşıl olur. İkinci eczā-(y)ı dūhniyye, üçüncü eczā-(y)ı
- (35) mā'iyedir. Dördüncü eczā-(y)ı arzıyyedir. Bu eczā-(y)ı erba'a-ı mezkūre ecsāmıñ egerçi

R. 5a

- B. 4a (1) mebādisi yā'nī eczā-(y)ı evveliyyesi degildir. Lākin mebādiyye ḳarībdır. Ve aḥvāl-ı ecsāmı ta'līm ve
- (2) ta'allümde mebādī farz olunmaqla eczā-(y)ı evveliyyesinden evlā ve ensebdır. 'Ale'l-ḥuṣūş
- (3) ḥumūzet ve ḳaliyyet nev'leriniñ taḥtında ḡayr-i ma'dūd aḳsām-ı mütekeşşire olmaqla Gūyā ki
- (4) ecsāmıñ infī'ālātı anlara münḥaşiredir. Zīrā gerek ḳaliyyet ve gerek ḥumūzet-i ecsām-ı
- (5) muhtelifeniñ terekkebi ḥasebiyle envā'-ı keşire ile mütenevvi'a olduklarından āşār-ı mütenevvi'a
- (6) ḥudūşına bā'is ve bādī olurlar. Li-hāzā ecsāmıñ ef'āl-i tabī'iyyesiniñ ekşeri anlarıñ
- (7) ef'ālından ḥādīş olur. 'Ale'l-ḥuṣūş taḥammür ve ḡaleyān bunlarıñ ef'ālından ḥādīş

- (8) olur. Zīrā taḥammūr-i ecsāmın mürekkebi olduğu eczā-(y)ı şıgārın dāḥilinde olan hareketden
- (9) ‘ibāretdir ki ol hareket eczā-(y)ı milḥiyye-i ḥāmıza ve eczā-(y)ı milḥiyye-i ḳaliyyeniḡ her biri
- (10) fā‘il ve münfa‘il olduklarından nāşī olan inḥilāldan ḥādiş olur. Zīrā bu inḥilāldan
- (11) cismiḡ cemī‘-i eczāsı beyninde gāḥ tefarruḡ ve gāḥ ictimā‘ ḥāşıl olmaḡla bu hareket
- (12) ḥādiş olur. Kezālik galeyān daḡı mā-sebaḡ gibi bu iki nev‘ eczā-(y)ı milḥiyyeniḡ inḥilālından
- (13) nāşī olan hareketden ‘ibāretdir. Lākin milḥayn-ı mezbūreyn şāfi ve ḥād olduklarından inḥilāl-ı
- (14) mezbūr sür‘at üzere olup hareket daḡı mā-sebaḡdan ḳavī olur. Kezālik demm-i kilūs
- (15) ve a‘zā-(y)ı müteşābiheniḡ mādde-i ḡidā’iyyeleri bu iki nev‘ eczā-(y)ı milḥiyye ile eczā-(y)ı dühniyyeden
- (16) mütevellid olur. Li-ḥāzā beden-i insānda olan mevāddın cümlesine ḡumūzet ve ḳaliyyetden mürekkebi
- (17) olmaḡ üzere ḡükm etmişlerdir. Bu kelāmı ba‘zı a‘māl-ı kimyā’iyye izḡār ve te’kīd eder. Ve ma‘lūm
- (18) ola ki beden-i insānda eczā-(y)ı şıgār demokḡrāḡisiyyeniḡ⁵³ ictimā‘ ve terekübünden mütevellid olan
- (19) a‘zāya a‘zā-yı müteşābihe ve müfrede derler. Elyāf ve a‘şāb ve ‘izām gibi ve a‘zā-(y)ı
- (20) müteşābiheden mürekkebi olan a‘zāya a‘zā-(y)ı mürekkebe ve ḡayr-imüteşābihe derler. Re’s ve ḳalb
- (21) gibi ve a‘zā-(y)ı mürekkebeniḡ terkibi elyāf ile kemā-yenbaḡı olup andan ba‘zı ef‘āl
- (22) şudūr eylediḡi cihetden a‘zā-(y)ı āliyyederler. Ḳalb ve riye gibi Ammā a‘zā-(y)ı müteşābihe a‘zā-(y)ı
- (23) şıgārdan mürekkebi olduğu ḡāde anlarda mizāc ‘unşurī ḡāşıl olur. Kezālik eczā-(y)ı mezbūrede

⁵³ Metinde *Zemoḡrāḡisiyyeniḡ*.

- (24) mütevellid dem anlara vāşıl ve ğidā olduĝda mizāc-ı ğayvānī ğāşıl olur. Ba'zılar aña ğarāret-i
- (25) ğarīziyye ve ruṭūbet-i ğarīziyye dērler. İmdi ebdānda demmiñ iḡtilāfı olmaĝla emziceniñ
- (26) daĝı iḡtilāfı muḡakḡak ve zāhir olur. Bundan soñra yā'nī şınā'atmızıñ mevzū'-ı mādḡisi olan
- (27) beden-i insān zıkr olunan mertebe şābit ve mu'ayyen olduĝdan soñra ma'lūm ola ki bu ālet
- (28) yā'nī beden-i insān mādām ki ğarekāt ve ef'āl-i müteḡālife ile müteḡarrık ve fā'il ola ğayy itlāk
- (29) olunur. Zīrā ğayāt-ı ğarekāt ile yā'nī ef'āl ile müteşavvir ve müşekkel olur. Eger bu āletin
- (30) ğarekātı bi'l-küllıyye mün'adım olup i'ādesi mümkün olmazsa meyyit dērler. Zīrā memāt ğayātın
- (31) in'idāmından 'ibāretdir. Eger bu āletin ğarekāt-ı mezbūresi şāḡıḡan ve kemā-yenbaĝı olursa şāḡıḡ
- (32) dērler. Zīrā şıḡḡat-ı kemāl ğayātından 'ibāretdir. Eger bu āletin ğarekātı fesād ve redıyyet üzere
- (33) olursa marīz dērler. Zīrā marāz şıḡḡatın fesād ve redıyyetinden kināyedir. Ammā bu ğarekāt
- (34) ve ef'ālın ecsām-ı ğayvānātda mebdē'ı ve fā'ilı ki aña nefs ve rūḡ dērler. Mücerredāt kabīlinden
- (35) olduĝı ma'lūm degildir. Zīrā mücerredātdan olsa tefarruḡ ve kısmetıkabül etmezdi. Ma'a-hāzā

R. 5b

- (1) ba'zı ğayvānātda müteferriḡ ve munḡasım olduĝı zāhir ve müşāheddir. Ez-cümle ef'ānıñ re'si ve zenebi
- (2) kaṡ' olunduĝda müddet-i medīde re'si ve zenebi ve vasatı başka başka müteḡarrık olduĝı muḡarrıkiniñ
- (3) munḡasım olduĝındandır. Kezālik mücerredātdan olsa fesād ve fenā-yı kabıl olmazdı. Kezālik
- (4) ğayvānāt-ı ğayr-i nāṡıka 'āḡıl olmaḡ lāzım olurdu. İmdi nefs-i rūḡ dedikleri bir şey-i

(5) maddidir ki cemî' hayât-işâhibiniñ a'zâ-(y)ı âliyyelerine sârî ve müte'allik olup anlarıñ harekâtı

(6) ve harekâtlarının sür'at ve buçu'ı ve şiddet ve hıffeti anırladır. İmdi tefahhuş ve istikrâ olunsa

(7) ecsâd-ı hayvânâtda harekât ve ef'âla mebde' ve fâ'il olan bulunmaz. İllâ ol mevâdd-ı tayyâre ve müteharrike

(8) bulunur ki 'inde'l-eṭıbbâ aña mücâzen rûh dërler. Yâ'nî demden ve sâ'ir mevâdd-ı ğıdâ'ıyyeden bi-tarîķi'l-inhilâl

(9) müteferriķ olup civâr-ı kalbdaṭayerân eden eczâ-(y)ı müteşâğıra-ı laṭıfeye ki kudemâ aña buḥâr-ı laṭıf

(10) dërler. Egerçi eṭıbbâ beyninde aña rûhıtlâķı mücâzendir. Ammâ fi'l-ḥaķıķa hayvânâtiñ harekâtı ve

(11) ef'âliñ fâ'ili ve mebde'i oldur. Ve bu inhilâl-ı demmiñ devâm-ı taḥammür-i tabi'isinden yâḥûd kalbıñ

(12) muttaşılan havâ(y)ı cezb ve iḥrâcından ḥâdiş olur. Dem ile ma'an cümle-i bedene ve cemî' a'zâ-yı

(13) âliyyeye sârî olur. Ammâ demmiñ bu mevâdd-ı rûḥiyye-i tayyâreye inhilâlî cevherinde müstekin olan

(14) milḥ-i tayyâr-ı dühnîsinden nâşî ki kibrît bârût meşâbesindedir. Demde süḥûneti ve iltihâbı muḳtezâ

(15) olup Güyâ ki kibrît-i mezbûre işti'âl vâķi' olur. Çünki demde bu süḥûnet ve iltihâb vâķi'

B. 4b (16) ola. Andan müteşâ'id olan mevâdd-ı tayyâre ki aña rûh dënmiş idi. Şu'le mişâl-ı fürüzân

(17) olup nürâniyyeti bedenîñ cemî'-i eczâsına şâmil ve sârî olur. Li-hâzâ rûḥa nürânî

(18) ta'bîr ederler. Pes cevher-i demde zâhir olan nürâniyyetine rûḥ-ı hayvânî dërler. Ve dimâğ ve a'sâbda

(19) zâhir olan nürâniyyetine rûḥ-ı nefsanî dërler. Kezâlik menîde vâķi' olup menî-i âḥirde vâķi'

(20) olan ile muşâdefe eyledikde rûḥ-ı müvellede dërler. Ammâ demmiñ ve ruṭûbet-i demmiñ terkîb ve

(21) tabi'atlarından münfehim olur ki bu mevâdd-ı rûḥâniyye milḥ-i tayyâr-ı dühnî yâ'nî milḥ-i tayyâr-ı kibrîtî ola.

- (22) İmdi tabi'at-ı mezbürede olmağla taḥammür-i demden ve havāniḡ demmi inḡilālından ve sür'at üzere
- (23) taḡrīkinden ḡalbiḡ baṡn-ı eyserinde bu mevādd-ı rūḡāniyye bir şey' müṡta'il ve ṡu'le-i fānūs
- (24) gibi mestür-ı fūrüzān olup Güyā ki teshīn ve işti'āl olunmuş. Rūḡ-ı ṡarāb gibi
- (25) mültehib olup bedenini cemī' eczāsını teshīn ve 'ufūnet ve fesāddan ḡıfz eder.
- (26) Ve bu nūrāniniḡ feyezānı dā'imī ve mütevāşıl olmak lāzımdır ki munḡaṡı' olması ve ba'zı
- (27) mevzı'a kemā-yenbaḡı 'adem vuṡūliḡaṡar-nākdir. Nite-ki maṡlūbiḡ serī'an ef'āl-i dimāḡiyyesi
- (28) zā'il olduḡı kezālik ḡaṡy aṡḡābında fi'l-ḡāl bürüdet zāhir olup meyyit gibi olduḡı
- (29) bu sebebden nāşibdir. Ma'lūm ola ki rūḡuḡ iltihābından bedene münteşir olan ḡarāretiḡ
- (30) fā'idesi ef'āl-i bedeniyye-yi teshīldir. Yoḡsa ḡayvānātiḡ ḡayātı mücerred ḡarāret ile
- (31) ṡābit ve müstaḡır olur degildir. Görmez-misin ki ḡayvānāt-ı bāride de ḡarāret mevcūd degildir.
- (32) Kezālik ḡayvānāt-ı ḡārreniḡ ba'zısında ḡalīl ve ba'zısında keṡir olur. Li-hāzā ḡarāret-i
- (33) ḡayvānāt-ı ḡārreniḡ ḡayātına lāzım ve tābi'dir dēyü ḡükm olunur. Lākin mādde-i ḡayāt fi'l-ḡaḡiḡa
- (34) rūḡ-ı ıtlāḡ olunan mevādd-ı ṡayyāre-i laṡife olup ḡarāret-i müstelzim olmaḡla mādde ḡayātı
- (35) ba'zılar ḡarāret-i ḡariziyye ve āteṡ-i tabi'iyye emṡāli esāmī ile zıkr ederler. İmdi ḡayātıḡ

R. 6a

- (1) esāsı demdir yāḡūd demevī olmayan ḡayvānāt da dem bedeli ḡıdādan mütevellid mādde-i raṡbedir ki
- (2) bunlardan rūḡuḡ devām-ı tevellüdi ve teceddüdi ile ḡayāt-ı sābit ve müstaḡır olup bunlarıḡ madde-i
- (3) aṡliyyesi olan eczā-(y)ı ṡıḡār-ı milḡiyye ki anıḡ vāsıṡasıyla demde yāḡūd demmiḡ bedelinde

- (4) taḥammür ve tesahḥun ḥāsıl olup rūḥ-ı mütevellid olur. Anıñ za‘f ve kuvveti ve fesādı kabūla isti‘dādı
- (5) cihetinden ḥayātıñ tül ve kıсарı ve şıḥhat ve maraz ḥāşıl olur. Bundan soñra ma‘lūm ola ki
- (6) zıkr olunan rūḥda insān ile cemī‘ ḥayvānāt müşterek olup insān ḥayvānātından nefsi
- (7) nāṭıka ile mütemeyyiz olur. Ve bu nefsi nāṭıka ta‘bır olunan bir cevher-i rūḥānīdir ki memāt ve fenā-yı
- (8) kabıl degildir. Ve mizāc ve ef‘āl-i ḥayvāniyyede kaṭ‘an medḥali yoқdur. Mücerred fehm ve ‘ilmiñ ve ef‘āl-i
- (9) irādiyyeniñ mebdе‘i ve fā‘ilidir ki beden-i insāna ta‘alluқ-ı ḥavāss-ı bāṭına-yı his ve fehmi ile istiḥdām
- (10) içündir. Kezālik rūḥ-ı ḥayvāniyyeniñ ef‘āl-i bāṭile ve muzırresine māni‘ olup ef‘āl-i lāzıme
- (11) ve mühimmeye ḥükm ve bi‘z-zarūrī ircā‘ eder. El-mebḥaşu’s-şānī fi’l-kuva’l-ḥayvāniyye
- (12) ve tedbır āfātihā: Ve hüve yeştemil ‘alā kısmeyn ma‘lum ola ki ‘ameliyyātda beden-i insāniñ esāsı olan iki nev‘ kuvvetiñ
- (13) aḥvālını ve tedbırini bilmek lāzımdır. Yā‘nī iki kuvvet ki birisi kuvvet-i ḥayvāniyye yā‘nī kuvvet-i
- (14) ṭabī‘iyyedir. Ve birisi daḥı kuvvet-i nefsāniyyedir ki kuvvet-i müvellideniñ aḥvāli anıñla irād olunur.
- (15) Bu iki nev‘ kuvvetiñ aḥvālını ve tedbırini istiḥzār lāzımdır. Ammā kuvvet-i ḥayvāniyye demde ve rūḥ-ı
- (16) ḥayvāniyyede ve sā‘ir ruṭubāt-ı bedeniyyede mütemekkindir ki bedeniñ ḥayātı bu esās ile şābit
- (17) ve müstakır olur. Ammā kuvvet-i nefsāniyye rūḥ-ı nefsānī ve dimāğda dimāğıñ baṭn-ı mu‘aḥḥarından
- (18) nābit olan a‘şābda ve a‘zā-(y)ı ‘aşābāniyyede mütemekkindir. İmdi kuvvet-i ḥayvāniyyeniñ tedbırinde
- (19) şinā‘at-ı ṭabī‘iyyeniñ iki āleti ki birisi ḥumūzet ve birisi ḳaliyyetdir. Bu iki āletiñ

(20) te 'şirini demde ve kilüsde⁵⁴ ve bunlardan mütevellid olan ruṭūbātda yā'nī şafrā ve ruṭūbāt-ı

(21) marābızıyye ve lemfi'āda mülāhaza édüp bunlarıñ te'şirinden ḥādīs olan mizācı ve

(22) ḥarekāt-ı muḥtelife-yi ve bu mizāc ve ḥarekātıñ tedbīrini kemā-yenbağī ihāta ve iz'ān lāzım olur.

(23) Ve kuvvet-i nefsanıyyeniñ aḥvālinda a'sābıñ şu'eb-i keşiresini ve a'zā-(y)ı muḥtelifeye ittişālını

(24) ve lāzım olan tedbīrini iz'ān ve itkān lāzım olur ki bu ittişāl ile şirket ḥāşıl

(25) olup 'ilel-i veca'ıyye ve teşennüciyye ḥādīs olur. İmdi demmiñ iki nev'ḥareketi ki birisi

(26) ḥareket-i düdiyyesi ve birisi cevherinde olan ḥareket-i taḥammüriyyesidir. Bu iki nev'ḥareketiñ

(27) tedbīrini beyān ile demmiñ kilüsüñ ve bunlardan mütevellid olan sâ'ir ruṭūbātıñ tedbīrini

(28) ta'līm ve ifāde enseb ve eshel olmağla bu baḥş iki kısma taḫsīm olunmuşdur.

El-kısmu'l-evvel: Ve hüve yeştemil 'alā nev'ayn En-nev'u'l-evvel

(29) fī-tedbīr deverānu'd-dem: Mu'ālece-i marzāya müteşaddī olanlara demmiñ ḥareket-i devriyyesini yā'nī

(30) beden-i insānda cereyān ve deverānını mülāhaza ve te'emmül lāzımdır ki demmiñ ḥareket-i müsteviyesini

(31) yā'nī ḥareket-i ṭabī'ıyyesini muḥāfaza ve rüküdını def' ve mevāni'ini izāle ve ref'a ced ve sa'y eyleye

(32) İmdi ma'lūm ola ki demmiñ rüküdını def' édüp ḥareket-i ṭabī'ıyyesini i'āde iki tarīkledir.

(33) Birisi edviye ile ve birisi 'amel bi'l-yed iledir. Ammā tarīk-i evvel mu'arrıḳāt ile demmiñ

B.5a (34) kıvāmını taḥlīl ve terḳıḳ iledir ki demmiñ cevherine riḳḳat gelmekle cereyān ve seyelāna

(35) müsta'idd olup mecārīsine munşab ve ḥareket-i aşliyyesine 'ā'id ve rāci' ola. Ammā tarīk-i şānī

⁵⁴ sözlükte keylūs ve kilūs yazılmaktadır.

R. 6b

- (1) demmiñ keşretinden nāşī ev'iyeni imtilāsı demmiñ cereyānına māni' olup yāhūd hareketiniñ
- (2) istivāsına hālel īrās eyledikde demmi iħrāc ve miqdārını taqlīl etmekle olur. Yā'nī evride
- (3) ve şerāyīnden faşd ile yāhūd şart ve hacāmat ile yāhūd irsāl-ı 'alaq ile demmi iħrāc
- (4) ve hārice isāle etmekle miqdārı taqlīl olunur. İmdi beden-i insāndan demmi iħrācdan
- (5) iki fā'ide hāşıl olur ki birisi demmiñ miqdārını taqlīl ve birisi dahı demmiñ
- (6) deverānına cevdet ve sür'at götürmekdir ki kudemā aña tervīh ve tenfīs dērler. Bu iki fā'ide
- (7) hāşıl ve mütevaqqa' olur. Gerek ise demmiñ bir mevzı'a keşret ile inşıbābından rākid
- (8) olup ol mevzı'dafileğmuni iħdāş eylesün ve gerek zātında keşretinden cümle-i bedende
- (9) rākid olup 'ilel-i ihtinākiyye īrās eylesün. Eger su'āl olunur ise ki faşdda
- (10) 'ırq-ı maşşūş ihtiyār olunmağ lāzım-mıdır? Cevābında dēriz ki bir 'uzvda olan 'urūkuñ
- (11) farkı yokdur. Meşelā sā'idden faşd gerek kıfāl ve gerek müşterekden olmağ müsāvīdir.
- (12) Zīrā cümlesi bir 'ırkıñ şu'beleridir. Ammā 'azā-ı müteħālife hasebiyle 'ırq-ı maşşūş
- (13) ihtiyār olunur. Zīrā 'azā iki şımfıdır. Birisi 'azā-ı 'ulviyye ve birisi süfliyyedir.
- (14) Qalb anlara menba' gibi olup a'lāya müteşa'id olan şerāyīn vāsıtasıyla demmi
- (15) a'zā-(y)ı 'ulviyyeye ve esfele nāzil olan şerāyīn vāsıtasıyla a'zā-(y)ı süfliyyeye
- (16) irsāl eylediginden qalb birhadd-ı mu'ayyen ve sinür gibi olup andan a'lāya ve esfele
- (17) demm-i cārī olur. A'zā-(y)ı 'ulviyye ve süfliyye mevzı'ayn muhtelifeyn olup anlara bir hadd-ı
- (18) mu'ayyenden demm-i cereyān eder. İmdi 'illet-i a'zā-(y)ı 'ulviyyeden bir 'uzvda olsa anıñ
- (19) muqtezāsınca bir 'ırq ihtiyār olunur. Lākin bizim 'indimizde bu şüretde a'zā-(y)ı süfliyyeden
- (20) meşelā riclden faşd ihtiyār olunur. Zīrā bu şüretde esfelde faşd 'aks-i küllī olur.

- (21) Ve faşđ iktizā eden a'zā-(y)ı 'ulviyye illetlerinin cümlesine nāfi' add olunur. Zīrā esfelden
- (22) demm-i iħrāc ve taqlīl olunduğda albdan Őiryān-ı 'azīme munşab olan demmiş Őiryān-ı
- (23) mezbūrıŐ esfele nāzil olan mütferri'ātına cereyānına bir māni' bulunmayup a'lāya mütēŐā'id
- (24) olan mütferri'ātının mūmtelī bulunması demmiŐ a'zā-(y)ı 'ulviyyeye teveccühine māni' olmağla
- (25) albdan vārid olan dem bi'l-külliyeye a'zā-(y)ı süfliyyeye müncezib olup a'zā-(y)ı 'ulviyyeden
- (26) demmiŐ tezāħımı zā'il ve anda rākid olan dem mütēħarrik olur. Pes ma'lūm ola ki iki Őınıf
- (27) a'zādan yā'nī a'zā-(y)ı 'ulviyye ve süfliyyeden bir mevzı'a demm-i munşab olup filağmuni
- (28) iħdāŐ eyledikde evvel-i ŐınıfıŐ 'urūından ve 'uzv-ı me'ūfiŐ arībinden faşđ olunursa
- (29) 'aks-i cüz'i ve cezb-i arīb tesmiye olunur. Eger Őınıf-ı muħālifiŐ 'urūından faşđ
- (30) olunursa 'aks-i küllī ve cezb-i ħilāf dērler. Zīrā mevzı'-ı me'ūfiŐ urb-ı esfelinden
- (31) faşđ olunduğda mevzı'-ı mafŐūdeniŐ demmi taqlīl olunmağla mevzı'-ı me'ūfda mütēzāħim
- (32) olan dem ancak ol mevzı'a mütēħarrik olur. Ammā esfel-i ba'ıdden yā'nī Şınıf-ı ħilāfdan
- (33) faşđ olunduğda bedende olan demmiŐ cümlesi mütēħarrik olup mevzı'-ı me'ūfda rākid
- (34) olan dem daħı anlarıŐ ħareketi ile mütēħarrik olmağla muħtācdır. Ammā mevzı'-ı cār-ı mülāŐıından
- (35) yā'nī arabından faşđ olunursa imāle dērler. Zīrā mevzı'-ı arabdan demm-i iħrāc ve taqlīl

R. 7a

- (1) olunmağla mevzı'-ı me'ūfda mütēzāħim ve rākid olan dem bi't-ab' ol mevzı' arabā meyelān ve
- (2) seyelān eder. MeŐelā demmiş lehāta keşret-i üzere inŐıbābından ħādıŐ olan ħunāda
- (3) riclden faşđ olunursa 'aks-i küllī ve sā'ıdden faşđ olunursa 'aks-i cüz'i ve taħti'l-

(4) lisān faşd olunursa imāle olur. Kezālik filaġmuni-i raḥimde sā'ididen faşd 'aks-i küllī

(5) ve riclden faşd 'aks-i cüz'i ve kenār-ı ferce irsāl-ı 'alaḫ étmek imāle olur. Ve kenār-ı ferce

(6) irsāl-ı 'alaḫ İtālya ve Endülüsde meşhürdür. Nite-ki Emaṭos Losītanos nām ṭabīb

(7) mevāzī'-ı keşirede isti'mālını taḥrīr étmiştir. Bundan sonra ma'lūm ola ki 'aks-i māddeniñ

(8) ve cezb-i ḫarīb ve imāleniñ deverān-ı demde te'sīri vāḫi' ve keyfiyyet-i te'sīri ḫudemā

(9) dedikleri gibi-midir? dēyü su'āl olunursa cevābında dēriz ki te'sīrini nefsü'l-emr

(10) vāḫi'dir. Lākin keyfiyyet-i te'sīri ḫudemā dedikleri gibi degildir. Nite-ki ba'zı kütübde tafşıl

(11) ve beyān olunmuştur. Biz daḫı üç mişāl irād édüp keyfiyyet-i te'sīrini ta'līm ve beyān

(12) édelim mişāl-ı evvel Foriṭos nām ṭabīb kitābınıñ yigirmi sekizinci maḫālesinden

(13) üçüncü tecribesinde taḥrīr eyledigidir ki 'aks-i māddeniñ mizāc-ı nisā'da te'sīri

(14) ziyāde olduġın beyān eşnāsında dēr ki bir 'avratıñ demm-i ḫayzı ifrāt üzere olmaġla

(15) sā'idinden faşd olunmuş idi. Der-'aḫab demm-i munḫaṭı'oldı. Lākin birkaç gün

(16) mürürında faşd olunan sā'idinde veca' ile ma'an bir ihtilāc zāhir oldı. Tekrār

(17) demm-i ḫayzıñ nevbeti gelüp esfelden dem cereyān étmekle ihtilāc-ı mezbūr zā'il olmayup

(18) tekrār sā'idinden faşd ile 'ilāc olunmuştur. Mişāl-ı şānī Lindānos nām ṭabībniñ naḫl

(19) eylediġi tecribedir ki bir kimesneniñ şāġ gözinde bir filaġmuni yā'nī bir remed zuhūr étmiş

B. 5b (20) idi. Bir ṭabīb anıñ şāġ ḫolundan faşd ettirmekle me'ūf olan gözinde filaġmuni

(21) ziyāde olmuş. Zīrā a'zā-(y)ı 'ulviyyede demmiñ tezāḫımı ḫalbdan demmiñ a'lāya teveccühine

(22) māni' olmuş idi. Sā'ididen faşd ile ba'zı ev'iyeniñ ḫalāsı şiryān-ı 'azīmiñ

(23) a'lāya müteşā'id olan şu'belerine demmiñ teveccüh ve inşibābını iḫtizā étmekle demmiñ

(24) evvelkiden ziyādet-i a'zā-(y)ı 'ulviyyede tezāḫımüne bā'iş olup filaġmuni ziyāde olmuşdur.

- (25) Ba‘dehū ṭabīb-i mezbūr şol olundan faşd tdirmekle ‘alili şol gzi ayr-ime’uf
- (26) iken anda daı filamuni zuhur eylemiş. Tekrar sa olundan faşd tmişler.
‘Alili sa
- (27) gzi grmez olmuş. Tekrar şol olundan faşd tmişler. Şol gzinde filamuni ziyade
- (28) olmuş. Ba‘dehū ṭabīb āar gelup riclden faşd tmekle yesiren yesiren filamuni zā’il
- (29) olmuş. Mişāl-i şāliş mu‘temed huzzāı ba‘zısından menul olan tecribedir ki bir ‘avrat
- (30) demm-i hayzı cereyān-ı vatinde arasından hacāmat tdurup şışe ekdirmiş. Hayzı
- (31) munatı ‘olup itibāsdan neş’et dici ba‘zı ‘avāriza mubtelā olmuş. Ve tekrar
- (32) andan bi’t-ṭab‘ demm-i hayz cereyān dince ‘avāriż-ı mezbure zā’il olmamış.
Ammā ‘aks-i mādde
- (33) ve imāleni keyfiyyet te’şiri demmi hārice hurūcı vatinde albdan vārid olan dem
- (34) taliye olunan ‘urūa munşab olmala ‘uzv-ı me’ufateveccühi olmayup tezāhumine hiffet gelir.
- (35) Ve hurūcdan men‘ olunduda egeri bu hiffeti fā’idesi alilidir. Zīrā dem ke’l-evvel deverāna

R. 7b

- (1) mūteveccih olur. Lākin taliye olan ‘urūa demmi keşret üzere inşibābından midārına illet
- (2) gelmekle ‘uzv-ı me’ufdaevvel ki mertebe rākid ve şābit olmaz. Kezālik taliye olunan ‘urūu civārında
- (3) olan şu‘belerde demmi hareketine cevdet ve sūr‘at gelmekle ‘uzv-ı me’ufda rākid olan demmi
- (4) hareketine daı sühulet ve isti‘dād gelup mūteharrik olur. Li-hāzā ‘aks-i māddeden üç fā’ide
- (5) malūbdır. Evvelkisi demmi talil tmek ikincisi hīn-i faşdda albdan bedene vārid
- (6) olan demmi ‘uzv-ı me’ufı hīlāfına mūteveccih tmek üçüncüsü demmi hurūcdan men‘ olunduda

(7) taḥliye olunan ‘urūkuḡ ḡalāsı vasıtasıyla mevzı ‘-ıme’üfda demmiḡ rüküdını izāle etmektedir.

(8) En-nev‘ü’s-sānı fī-taḡammürı’d-dem ve tedbırü’l-imtilā’u’l-mütevellid minhū: Yā’nı demmiḡ ḡareket-i taḡammürıyyesi ki

(9) cevheri demde vākı‘ olan ḡaleyānı ḡumre-i müḡābihe ḡaleyānı ki aḡa taḡammür dērler. Anıḡ aḡvāli

(10) ve andan mütevellid ve ḡāşıl olan imtilānıḡ tedbırı beyānındadır. Ma‘lüm ola ki demmiḡ

(11) cevherinde vākı‘ ḡareket ki andan ba‘zı mevād ḡāşıl olur. İki şınıftayyār ve mü’essir eczā-(y)ı

(12) milḡıyyeniḡ yā’nı eczā-(y)ı milḡıyye-i ḡāmıza ve eczā-(y)ı milḡıyye-i kālıyyeniḡ cevheri demde birbirleriyle

(13) imtizāc ve zevebānlarından ve eczā-(y)ı kibrıtiyye yā’nı düḡniyye ile ta’dıllerinden ve eczā-(y)ı mā’ıyye

(14) ile teblıl olmalarından ve eczā-(y)ı arzıyye ile ḡayerānlarının inkisār ve zevālından bu ḡareket

(15) ḡāşıl olup eczā-(y)ı mezbüre bu ḡareketiḡ esāsı ve mebdı’i olur. Ammā bu iki şınıf

(16) eczānıḡ mebdı’i ve menşe’i demmiḡ māddesi mütevellid olan eşyādır ki insānıḡ her birinde

(17) min vechi müteḡālif olup anıḡ iḡtilāfı ile insānıḡ her birinde bu ḡareket daḡı muḡtelif

(18) olur. Li-hāzā her şaḡş mizācda muḡtelif olup ‘ilācıḡ iḡtilāfını iḡtizā eder. İmdi

(19) umūr-ı sittede kemā-yenbaḡı ihtimām edenlerde demmiḡ māddesi muḡtelif olduḡı gibi umūr-ı sittede

(20) ihtimām etmeyenleriḡ daḡı herbirinde bir ḡüne fāsıd olup milḡayn-ı mezbüreyn daḡı fāsıd

(21) olmaḡla imtilā yā’nı mevādd-ı ḡayr-iḡabı’ı ḡādis olur. Kezālik bu iki nev‘ eczā-(y)ı milḡıyyeniḡ

(22) keşretinden yā’nı mādde-i aşlıyye-i ḡabı’ıyye ve nefsanıyyeden keşret üzere tevellüdlerinden ḡaleyānāt

(23) ḡādis olur. Eḡerçi ḡaleyānıḡ daḡı aşlı ve esāsı bu iki nev‘ eczādır. Lākin

(24) tabı’atlarından zā’il ve fāsıd olmuş. Eczādır. İmdi iki nev‘ imtilā ki biri imtilā

- (25) bi-ḥasebi'l-ḥumūzet ve birisi daḥı imtilā bi-ḥasebi'l-ḳaliyyetdir. Evvelkisi eczā-(y)ı milḥiyye-i ḥāmızanıḡ
- (26) fesādından ve ikincisi eczā-(y)ı milḥiyye-i ḳaliyyeniḡ fesādından mütevellid olur. Ammā bu iki
- (27) nev' imtilāniḡ tebdīri üç ṭarīḳledir. Evvelkisi edviye ile ikincisi 'amel bi'l-yed
- (28) ile üçüncüsü ḡidā ile tebdīridir. Ammā ṭarīḳ-i evvel daḥı üç ṭarīḳ üzerekdir. Evvelkisi
- (29) edviye-i külliyye ile tebdīrdir. Yā'nī 'ilācı faşd olunan 'illetiḡ sebebi olan imtilāniḡ
- (30) nev'ine 'alā vechi küllī nāfi' edviye-i muşliḥa-ı külliyye ve edviye-i münakḳıyye külliyye ile tebdīrdir ki
- (31) bu ṭarīḳiḡ ḳānūnını Sūluyos mufaşşalan taḥrīr ve beyān etmişdir. Bu ṭarīḳiḡ sūhūletinden
- (32) ve me'mūnu'l-fā' ile olduḡından mübtedī ṭabīblere sevḳ olunur. Belki mūntehīṭabībler
- (33) daḥı ḡāḥ olur ki bu ṭarīḳa rücu'a muḥtāc olurlar. İkincisi edviye-i cüz'ıyye ve
- (34) edviye-i maḥşūşa ile tebdīrdir. Yā'nī 'illetiḡ tebdīr-i muḳaddeminden şonra sebebi olan
- (35) imtilā-yı maḥşūşı izāle ve def' edici devālar ile tebdīridir. Meşelā disentarya 'illetinde

R.8a

- (1) edviye-i rāvendī ile tenḳiyeden şonra beyne'l-'āmmе meşḥūr olan ḳābızāt ile ve leben emşāli
- (2) mu'addilāt ile ve müdemmilāt ile 'ilāc etmek gibi yāḥūd bi'l-ḥāşşa nāfi' olan edviye-i mücerrebe
- (3) vèrmek gibi ḳazībū's-semek ve ḥacer ḥamaṭiṭas müdebber ve sībā-ı müdebber ve demmū'l-erneb gibi
- B. 6a (4) 'ale'l-ḥuşuş mādde içinde erneb hārib şayd ve der-'aḳab zebḥ olunup demmi aḡz olunmuş
- (5) ola. Kezālik edviye-i afyonıyye daḥı bu ḳabīlden 'add olunur. Üçüncüsü sırr-ı eṭıbbā ta'bīr olunan
- (6) edviye-i cāmī'a ile tebdīrdir ki eṭıbbā-ı Efrenc ol devālara Penaçıya ta'bīr edüp

(7) ba'zısı her 'illete ve ba'zısı 'ilel-i keşireye 'ilâc vâkı'dir dëyü taħrîr ederler. Efrenc e'tıbbâsı

(8) mu'temedlerinden Helmonsıyos nâm tabıbdır ki bu devâlara nâdiren zafer-yâb olunur. Zîrâ

(9) e'tıbbâ anları ketm etmişlerdir. Ve ekşer-i Akrabâdînlerde taħrîr olunan kemâ-yenbağî beyân olunmuşdur.

(10) İmdi bu bâbda tıruq-ı selâse mezkûrenin esâsını 'alâ vechi küllî ta'lîm ve tafşîl edelim. Ma'lûm

(11) ola ki esbâb-ı emrâz iki nev' üzeredir. Evvelkisi fâ'iliyye ve qarîbedir ki ervâhın ħiddeti

(12) ve şiddetidir. Yâ'nî 'ileti fâ'il olan ervâh-ı ħâdde ve şedidedir. Zîrâ ervâh-ı hâl-i sıhhatde

(13) ef'âl-i şaħıhanın fâ'ili olduğı gibi ħâl-i marazda daħı ef'âl-i ġayr-iselîmenin fâ'ili olurlar.

(14) Kezâlik ef'âl-i tabı'ıyyenin menşe'i ve mebde'i olduğı gibi ef'âl-i ġayr-i'tabı'ıyyenin daħı

(15) menşe'i olurlar. Esbâbın ikinci nev'i bâdiye ve ba'idedir. Yâ'nî ervâhın ef'âl-i

(16) ġayr-i'tabı'ıyyesine bâ'ış ve bâdî olunanlardır ki beyne'l-e'tıbbâ'ta'm ve râyiħa ve maya-i

(17) ġarîbe emşâli esâmî-i müte'addide ile müsemmâ ervâħa ħiddet verici keyfiyyâtdır. Lâkin bu

(18) keyfiyyâtdan ervâħa bu fi'lin irâşı yâ bilâ-vâsıta olur. 'İlel-i sâriyede olduğı gibi

(19) yâħüd bi-vâsıtatı'l-aħlâf olur. 'İlel-i mâddiyyede olduğı gibi Ammâ Abukrâtiyyün 'indinde emrâzın

(20) sebep-i bâdîsi ħâl-i tabı'ının i'tidâldan ħurûcıdır. Zıkr olunan anlara göre degildir. Zîrâ

(21) ervâħa ħiddet ve şiddet gelüp emrâzı fâ'il ve muħdiş olmaları mevâddın şüret-i nev'ıyyeleri

(22) eczâ-(y)ı şığârdan mürekkeb olduğı şürettedir. Pes ma'lûm ola ki mevâddın şüret-i nev'ıyyelerinin

(23) mâdde-i aşlıyyesi eczâ-(y)ı bevlıyye ta'bîr olunan eczâ-(y)ı ħaliyyet tayyâredir ki bunlarħâl-i aşlîsinde

(24) tayyâr olup terkîbden keyfiyyet ve ihtilâf kesb ederler. Zîrâ eczâ-(y)ı ħumûzet eczâ-(y)ı dühniyye ile

- (25) ta' dīl ve eczā-(y)ı ƣaliyyet ile münkesir olup lākin eczā-(y)ı ƣaliyyet eczā-(y)ı ģumūzetden nāṣī mütēṣekkil
- (26) olmağla ol dağı zātında münfa' il ve eczā-(y)ı ģumūzet dağı zātında fā' il olur. Ve mevādd-ı ģayr-i
- (27) ṭabī' iyye ki beyne'l-eṭṭbbā' imtilā dērler. Fi'l-ħaḳīḳa bu iki nev'-i eczāniğ yā'nī eczā-(y)ı ģumūzet
- (28) ve eczā-(y)ı ƣaliyyetiğ fesādından mütēvellid olur. Eger bu iki nev'-i eczā-(y)ı milħiyyeniğ fesādından
- (29) mādde-i mā' iyye mütēvellid olursa imtilā-(y)ı mā' ī ve nevāzil ģādiğ olur. Eger mādde-i lezice ve
- (30) ģalīza mütēvellid olursa imtilā-(y)ı balğamī ģādiğ olur. Ammā meṣhūr olan dört nev' imtilā ki
- (31) ṣafrāvī ve sevdāvī ve balğamī ve mā' īdir. Anları bu ƣā'ide üzere tefsīr ētmek esheldir ki
- (32) imtilā-(y)ı ṣafrāvī dēdikleri demniğ ģāl-i ṭabī' isinden ģāric milħ-i ṭayyār-ı dūhnīsi ve imtilā-(y)ı
- (33) sevdāvī dēdikleri demniğ eczā-(y)ı ģāmızasınığ rediyyet ve fesādı ve imtilā-(y)ı balğamī dēdikleri
- (34) eczā-(y)ı milħiyyeniğ lüzūcet ve ģılzı ve imtilā-(y)ı mā' ī dēdikleri eczā-(y)ı milħiyyeniğ inħilālı
- (35) ve mā' iyyete inħilābıdır. El-ħāṣıl envā'-ı imtilāniğ sebeb ƣarībi mādde-i aṣliyyeden devām üzere

R. 8b

- (1) mütēvellid olan bu iki eczā-(y)ı milħiyyeniğ rediyyet ve fesādıdır. Ammā sebeb-i sābıḳı yā'nī sebeb-i
- (2) ba' īdi fesād-ı ģāzmdır. 'Ale'l-ħuṣūṣ ģāzm-ı evveliğ fesādıdır ki ģāzm-ı evvelde mütēvellid olan
- (3) kilūsiğ fesād ve noḳṣānı sā' ir ģuzūmda mütēvellid mevāddiğ mādde-i aṣliyyesi olan bu iki
- (4) eczā-(y)ı milħiyyeniğ fesādına mü' eddi olur. Li-ħāzā kilūse ummu'l-imtilā tesmiye ēderler. Zīrā mi' dede
- (5) olan ģāzm-ı evvel cemī'-i ģuzūmiğ esāsi olmağla imtilā bi-ħasebi'l-ģumūzet ve imtilā bi-ħasebi'l-ƣaliyyet

- (6) her ƙanġı hażmda olursa olsun sebep-i s̄abıķı hażm evveldir d̄eyü h̄ükm olunur. Ammā bu iki nev‘
- (7) eczā-(y)ı milħiyyeniġ her birinde olan rediyyet ve fesād ez-cümle eczā-(y)ı ƙaliyyet ƙayyāre ki eczā-(y)ı kibrītiyye
- (8) yā‘nī eczā-(y)ı d̄ühniyye ile müctemi‘ olup şafrā tesmiye olunduġda anıġ fesād ve rediyyeti miķdārınıġ
- (9) keşreti ve ĥiddetiniġ şiddeti ile dir. Ve gāh olur ki eczā-(y)ı d̄ühniyyeniġ keşreti ile olur.
- (10) Ve gāh olur ki isti‘ māl olunan umūr-ı ġayr-iṭabī‘iyyeniġ iḥtilāfından nāşī milħ-i ƙayyār-ı mezbūr zātında
- (11) redī ve fāsīd olur. Bu kelāmı tevzīḥ için ba‘zı ṭa‘m ile temşīl edelim. Meşelā ḥaşāyiş
- (12) iskurbūtiyyeki ƙoġlamareyya ve efsentīn ve şahtereċ gibi bunlarıġ cevherinde müsekkin olan
- (13) milħ-i ƙayyār her birinde muḥtelifü‘ṭ-ṭa‘m olduġı gibi bizim vücūdımızda olan milħ-i ƙayyār daḡı
- (14) muḥtelifü‘ṭ-ṭa‘m olup taḥammürāt-ı muḥtelife ve ḥālāt-ı müteġāyire īrās eder. Ammā bu rediyyet-i
- (15) mezkūreniġ sebep-i s̄abıķı aġziye-i āfāviyye ve aġziye-i ḥarīfe gibi ki⁵⁵ bunlarıġ ba‘zısı cevher-i
- (16) demde milħ-i ƙayyārınıġ kemmiyyetini ve ba‘zısı ĥiddetini ziyāde eder. Kezālik seher ve riyāzāt
- (17) şāķķa ve ġaḡab emşāli milħ-i ƙayyāre ḥuşūnet v̄ermekleĥiddetini ziyāde edici infi‘ālāt
- (18) gibi. Ammā eczā-(y)ı ḥumūzetiniġ rediyyet ve fesādı kemmiyyetde ziyādeliġi ve ḥumūzetiniġ şiddeti yāḥūd
- (19) ṭa‘mıġ mürriyyeti yāḥūd mālīḥiyyeti yāḥūd şeb emşāli ḥādu‘ṭ-ṭa‘m eczāniġ tevşīḥi ile dir.
- (20) Eger kemmiyyetde keşīr olup yāḥūd eczā-(y)ı ḥādde ile tevşīḥ olmuş olursa ƙıvām-ı demmi
- (21) taġlīz edüp deverān-ı demmiġ buṭu‘na bā‘iş olur. Eger zātında redī olursa cevher-i

⁵⁵ Ki: -B, 6a/39

(22) demde ğaleyānāt-ı muhtelife ihdās edüp iskurbüt ve ihtināķ-ı raħim emşāli
‘illetlerinĝ

B. 6b (23) ħudūşına mü’eddī olur. Ammā zıkr olunan rediyyet ve fesādınĝ sebebi ez-
cümle ħāmızāt

(24) isti’mālı gibi. Kezālik ehviye-i bāride gibi ki anda ħumūzet-i ħafiyye olmaĝla
teneffüs vasıtasıyla

(25) demniĝ eczā-(y)ı ħāmızasını taĝyır ve ifsād eder. Kezālik ĝam ve ĝuşşā ve kılllet-i
ĥareket emşāli

(26) gibi bu mezkūrātınĝ ba’zısı eczā-(y)ı ħumūzetiniĝ kemmiyyetini ve ba’zısı
ħiddetini ziyāde eder.

(27) Ammā bu iki māddeniĝ fesādını izāle iki tārıķledir ki birisi edviye-i muşliħa ve
birisi

(28) edviye-i münakķıye ile tedbīrdir. Ve bu iki nev’ edviyeninĝ fi’li yā’alā vech-i küllī
olup ‘ilel-i

(29) keşireniĝ sebebini izālede isti’māl olunur yāħūd’alā vech-i cüz’ī olup ‘illet-i

(30) maħşūşanıĝ sebebini izāleye maħşūş olur. Ammā ‘alā vech-i küllī fā’il olan
eczā-(y)ı

(31) ħumūzetinĝ yāħūd eczā-(y)ı ħaliyyeniĝ envā’-ı fesādātını ıslāħ edüp fesādāt-ı
mezbūreden

(32) ĥādış olan ğaleyānātı kať ve teskīn eder. Ve ‘a demm-i i’tidālleriĝ izāle edüp
kemā-yenbaĝī

(33) mizāc tabī’ileriĝ i’āde eder. Bu menāfi’i ifāde eden devālara ba’zılar edviye-i
neşşāfe

(34) ve ba’zılar edviye-i mürsiyye ta’bīr etmişler. Ammā ‘alā vechi cüz’ī fā’il olan
ħumūzet-i maħşūşanıĝ

(35) yāħūd ħaliyyet-i maħşūşanıĝ fesādını izāle eder. Li-hāzā bu devālar ile ‘ilaca
teşaddī

R. 9a

(1) edenler. Sebeb-i mādđiniĝ ‘aynına nazār edüp nev’ine nazār etmezler. Meşelā
zātü'l-cenbiĝ sebebi

(2) ħumūzetdir. Kezālik iltihāb-ı mi’de ve ‘usru'l-bevl ve niķrīs ve veca’-ı kile ve
disenterya emşāliniĝ

- (3) sebepleri ħumūzetdir. ‘İlel-i mezkūrede esbābıñ bi'n-nev‘ ittiĥādlarına nazar etmeyüp mu‘ālecāt-ı
- (4) muĥtelife ile ‘ilāc ederler. Zīrā bu ‘illetlere sebep olan ħumūzātıñ her biri ‘illet-i maĥşūşa-yı
- (5) mūceb olması ta‘mlarında iĥtilāf ĥasebiyle olup meşelā riyede demmiñ in‘iĥadına bā‘iş
- (6) olmağla zātü'l-cenb ve fażalāt-ı bevlıyye-yi tevsīĥ ile ‘usru'l-bevl iĥdās eylediklerinden
- (7) edviye-i maĥşūşaya mūrāca‘at olunur. Ez-cümle zātü'l-cenbiñ sebebi olan ħumūzeti işlāĥda
- (8) ħumūzetiñ envā‘-ı fesādātını işlāĥ edici edviye-i ħaliyye-i şābiteniñ cümlesi mümkün iken
- (9) nābu'l-ĥinzīr ve nāb-ı semek-i şebūṭ ı isti‘māl ederler. Kezālik ‘ayn-ı seretān ħumūzetiñ envā‘ını
- (10) işlāĥda isti‘māl olunmağ mümkün iken ‘usru'l-bevlde isti‘māl ederler. Bu devālardan sebep-i
- (11) maĥşūşı izāle ve işlāĥda ziyāde te‘şīri olanlara edviye-i maĥşūşa ve bi'l-ĥāşşa dērler.
- (12) Ve ma‘lūm ola ki ħumūzet bi-ĥasebi't-ṭa‘m muĥtelif olduğı gibi ṭa‘m ve redıyyet dağı zātında muĥtelif
- (13) olur. Ve bunlarıñ her şınıfına münāsib olan devā ma‘lūm olmaz. İllā tecrube ile ma‘lūm olur. Meşelā
- (14) iskurbūtiñ sebebi ħumūzetdir. Lākin edviye-i ħaliyyeniñ cümlesi anı işlāĥ eder degildir. Belki
- (15) muṭlağan ħumūzeti işlāĥ eyledikinden mā-‘adā ħumūzet-i ekkāle-yi ve ħumūzet-i mūte‘affine-yi
- (16) işlāĥ ve izāle edici devālara muĥtācdır. Kezālik yereĥan-ı aşfara mūrriyeti olan devālarıñ
- (17) cümlesi münāsib degildir. Belki münāsib olan ĥaldūnyā-ı kebīrde olan mūrriyet-i şedīdedir ki
- (18) nev‘-i ħaliyyeti işlāĥdan mā-‘adā ħaliyyetiñ yereĥan īrās edici ṭa‘m-ı maĥşūşını dağı işlāĥ eder.
- (19) Memdūĥu'l-küll Abuĥrāt-ı fāzıl dēr ki tıbbıñ nazariyyāt ve ‘ameliyyātında keyfiyyāt-ı ‘anāşıra nazareyleme

- (20) belki hılv ve mür ve mâlih ve tefe emsâli tu'üm-ı mümrizeeye nazır edüp bu tu'üm-ı mümrizeeye münâsib
- (21) olan tu'üm-ı edviyeye nazır ile intihâ li-hâzâ bu şınâ'at-ı ehâlisi mevâdd-ı mümrizeniñ tu'ümından
- (22) ve tu'üm-ı mezbûreniñ işlâhından bahş ederler. Ve ma'lûm ola ki mu'âleceeye müteşaddî olanlara
- (23) 'ale'l-ħuşûş mübtedîlere aħsen ve evlâ olan oldur ki sebebiñ nev'ine nazır edüp evvel-i nev'i
- (24) 'alâ vechi küllî işlâh eder. Edviyeye müraca'at etmedir. Zîrâ edviye-i maħşûşaya müraca'at
- (25) edviye-i külliyye kemâ-yenbağî fâ'ide etmediği şüretde yâhûd serî'an eşeri zühür etmediği şüretde
- (26) yâhûd kağ'an eşeri müşâhede olunmadığı şürettedir. Lâkin mücerrib ve ħâzıktañbe muhtâcdır. El-kısmu's-şânî:
- (27) Ve hüve yeştemil 'alâ şelâset envâ'en-nev'ül-evvel fi-edviyeti'l-imtilâ bi-ħasebi'l-ħumûzet ma'lûm ola ki imtilâ bi-ħasebi'l-ħumûzetiñ 'alâ vechi küllî
- (28) muşlihâtı edviye-i ħaliyye-i sâbite ve tayyâredir. Kezâlik edviye-i ħaliyye müşâbihi olan atyân
- (29) ve sâ'ir edviye-i neşşâfedir. Meşelâ nebâtâtdan milħ-i efsentîn ve milħu't-ıartır ve milħ-i şevketü'l-mübâreke
- (30) ve milħ-i ħantaryûn emsâli emlâħ-ı sâbite-i remâdiyye ve emlâħ-ı tayyâre gibi bunlar ħumûzeti izâle ederler.
- (31) Ve eczâ-(y)ı ħumûzetle bunlarıñ eczâsınıñ ictimâ'ından ħumûzet-i mâlihiyye tahvîl olur. Kezâlik
- (32) efsentîn ve na'na' ve râziyâne emsâli âfâvî ve dühnî olan devâlar gibi ki bunlar ħumûzetiñ
- (33) ħiddetini kesr ederler. Bu fâ'ide-yi bunlarıñ uşareleri ve muħatları ifâde eder. Lâkin
- (34) muħatları evlâ ve ensebdir: rûħ-ı şarâb ve rûħ-ı na'na' ve rûħ-ı ħoħlamareyya emsâli ervâħ-ı
- (35) müştâ ile gibi. Kezâlik dühnü'l-ħaranfûl ve dühnü'l-besbâse emsâli edhân-ı muħatları gibi edviye-i kâfûriyye

R. 9b

(1) daḥı fā'ide-i mezbūre-yi ifade eder. Ammā ḥayvānātdan imtilā bi-ḥasebi'l-ḥumūzetin muşlihātı ḳarnu'l-eyyil

(2) ve ḳıḥfu'l-insān ve efā'ī ve demmü'l-insān ve ebvāl emşāli ḥayvānāt ve eczā-(y)ı ḥayvānātdan

(3) ma'mūl olan ervāḥ ve emlāḥ-ı tayyāre gibi. Kezālik ḳurūn ve 'izām ve azfār ve 'ayn-ı seretān

(4) ve 'azm-i fekkü's-semek ve nābu'l-ḥınzır ve nābu'l-fil ve 'azm-i sībā' ve ḳarnu'l-eyyilü'l- muḥarriḳ ve ḳarnu'l-

(5) eyyilü'l-müdebber bi-tarıḳi'l-felāsife ve ḳışr-ı ḥalezūn ve aşdāf emşāli ba'zı ḥayvānātın eczā-(y)ı

B. 7a (6) aşıyyesi gibi bunlar ḥumūzetin envā'ını ıslāḥ ve izāle etmekde edviye-i ḳaviyyedendir. Ammā ma'ādinden

(7) ḥumūzetin muşlihātı antimun mu'arriḳ emşāli kebārīt-i şābite gibi kezālikṫin-i aḳrītī

(8) ve ṫin-i maḥtūm ve ḥacer Ḥamaṫıtas emşāli etyān ve aḥcār gibi ki bunlar ḥumūzeti neşf edüp

(9) ta'mını ḥalāvete taḥvıl ederler. 'Ale'l-ḥuşuşhadīd ve edviye-i ḥadīdiyye ḥumūzeti neşf

(10) ve ḥalāvete taḥvılle serī'üt-te'sşirdir. Bu fi'ilde ḥadīdden şonra üsrüb ve sükkerü'r-raḡl ve sā'ir

(11) edviye-i üsrübiyyedir ki ḥumūzetin ta'mını ḥalāvet-i sükkeriyye taḥvıl ederler. Ammā zeheb ve edviye-i

(12) zehebiyye ḥumūzet-i müşkile ve 'āşıye-yi neşf etmekde edviye-i ḳaviyyedendir. 'Ale'l-ḥuşuş

(13) ḥumūzet-i ḥamriyye ta'bır olunan ḥumūzet ki niḳrīsın sebebiidir. Anı ıslāḥda 'ilāc ḳavīdir.

(14) Li-hāzā niḳrīsde edviye-i zehebiyye cümleden memdūḥdur. Kezālik ḥumūzet-i tartıriyyeyi daḥı

(15) ıslāḥda memdūḥdur. Ammā bizim vücūdımızda ḥumūzeti ziyāde edenler. Hażm evvele fesād

(16) irāş edici me'külāt ve meşrübātdır. Ez-cümle aḡziye-i ḥubziyye ve şarābın keşreti bizim

- (17) vücudımızda humūzet-i şakīle ve zā'ide ihdās ederler. 'Ale'l-ḥuşuş mi'denin humūzeti
- (18) ziyāde ve hażm evveli ifsād ederler. egerçi ceyyiden 'amel ve taḥḥ olunmuş. Ḥubz ile ve mā-yenbağī
- (19) miqdārı şarābla humūzet-i ṭabī'ī teğziye olunur. Lākin miqdārları mā-yenbağīden ziyāde olunduğda
- (20) humūzet-i ğayr-iṭabī'iyeye ve zā'ideye bā'ış olup hażm-ı evvelin fesādına mü'eddi olurlar.
- (21) Kezālik 'asel ve sükker emşāli ḥulvu't-ṭa'm olanlar daḥı humūzeti ziyāde ederler. Egerçi zāhirde
- (22) Bunlar humūzetine muḳābil ve zıd görünürler. Lākin ḥaḳıkatda humūzete rāci' ve müsteḥīl olurlar.
- (23) Görmez-misin ki 'asel ve sükker mu'avvecede taḳṭir olursa anlardan şedīdü'l-humūzet ve ekkāle
- (24) bir rūḥḥurūc eder yāḥūd bunlara mā'u'l-ḳarāḥ ilḥāk olup ta'fine vaż' olursa
- (25) zamān-ı yesīrde humūzete müsteḥīl olurlar. Kezālik şarāb-ı ḥulv daḥı bunlardan 'add olunur.
- (26) bundan şonra ma'lūm ola ki humūzetin envā'-ı fesādātını ıslāḥda bu mürekkebāt-ı edviye
- (27) kāfiyedendir. Ez-cümle 'ayn-ı seretān ve mercān-ı müdebber ve ḳarnu'l-eyyilü'l-müdebber her birinden şulş
- (28) dirhem, milḥ-i ṭarṭir ve milḥ-i efsentīn yāḥūd milḥ-i şevketü'l-mübāreke her birinden on beş yāḥūd
- (29) on altı ḥabbe, dühn-i kemmūn ve dühn-i ḳaranfūl on ikişer ḳatre, lūdānū beş ḥabbe yāḥūd
- (30) altı yāḥūd yedi ḥabbe aḥz olup mezc ve süfūf oluna. Mecmū'ı dört yāḥūd
- (31) altı kısma taḳsīm olup her kısmı bir def'ada isti'māl olunur. Kezālik 'ayn-ı seretān
- (32) bir buçuk dirhem, ḳarnu'l-vaḥīdü'l-ma'denī ve mercān müdebber ve ḳarnu'l-eyyilü'l-muḥarriḳ yarımşar dirhem,
- (33) milḥ-i efsentīn bir dirhem, cevz-i bevva şulşān dirhem aḥz olup mezc ve süfūf oluna. İsti'māl
- (34) mā-sebaḳ gibidir. Kezālik 'ayn-ı seretān bir dirhem, 'azm-i sībā nışf dirhem, mercān-ı aḥmer ve

(35) t̄n-i akrit̄i her birinden s̄uls dirhem, milh-i efsent̄n s̄uls̄an dirhem, cevz-i bevvā

R. 10a

(1) aḥz ve mezc ve s̄uf̄ oluna. Kez̄alik ḡarnu'l-eyyil̄ü'l- muḡarriḡ yāḡūd nābu'l-f̄il̄ü'l- muḡarriḡ yarımşar dirhem,

(2) mercān-ı aḡmer ve t̄n-i maḡt̄m yāḡūd milh-i efsent̄n her birinden süds dirhem aḡz olunup mezc ve

(3) s̄uf̄ oluna. Kez̄alik ḡum̄zet-i 'āşiȳe olup 'as̄ir̄ü'l-'ilāc olduḡı ş̄uretde tenḡiyeden

(4) muḡaddem bir ḡaç gün bu ḡüne mürekkebāt-ı isti'māl oluna. Meşelā milh-i efsent̄n ve 'ayn-ı seret̄an yarımşar

(5) dirhem aḡz ve mezc olunup iki def'ada isti'māl oluna yāḡūd mā-(y)ı şevket̄ü'l-mübāreke

(6) ve mā-(y)ı rāziyānec her birinden on ikişer dirhem, rūḡu'n-nuşādır bir buḡuḡ dirhem, 'ayn-ı seret̄an

(7) ve mercān-ı aḡmer on beşer ḡabbe, milh-i şāḡit̄ere on iki ḡabbe,

dūhn-i ḡaranf̄ül altı ḡatre, şarābu'n-

(8) na'na' sekiz dirhem aḡz olunup mezc mā-sebaḡ gibi isti'māl oluna. Bu mezkūrāt-ı 'alā vechi

(9) küllī ḡum̄zeti işlāḡda edviye-i memdūḡadandır. Bunlardan mā-'adā edviye-i ḡadīdiyyeniḡ

(10) cümlesi mecārī-i ūlāda mütevellid olan ḡum̄zet-i 'āşiȳe-yi işlāḡda ziyāde mü'eşşir ve memdūḡdur.

(11) Ve edviye-i ḡaliyye-i tayyāreden 'ilel-i merāḡiyye ve iḡtināḡ-ı rahimiḡ sebebi olan ḡum̄zet-i mu'ānide-yi

(12) işlāḡ ve izālede bu ḡüne terkīb-i isti'māl olunur. Meşelā mā-(y)ı merzencūş ve mā-(y)ı na'na'

(13) yāḡūd mā-(y)ı ikl̄il̄ü'l-cebel on ikişer yāḡūd on altışar dirhem mā'u'l-ḡayāt li-Mātyol üç dirhem

(14) yāḡūd altı yāḡūd sekiz dirhem cevherü'l-cünd, bir buḡuḡ dirhem rūḡu'n-nuşādır yāḡūd anıḡ bedeli

(15) maḡl̄ül-ı ḡarnu'l-eyyil̄ü'l-kehrübā'ī nişf dirhem yāḡūd bir dirhem şarābu'ş-şāht̄erec dört

(16) yāḡūd altı yāḡūd sekiz dirhem aḡz ve mezc olunup günde altı yedi def'a dörder dirhem

(17) miḳdārı isti'māl oluna. Gāh olur ki bu meşrūben mercān-ı müdebbber ve 'ayn-ı sereṭān on beşer

(18) ḥabbe yāḥūd yarımşar dirhem ilḥāk olunur. Kezālik gāh olur ki dört kaṭre yāḥūd altı

(19) kaṭre dühnü'l-ḳaranfül ilḥāk olunur. En-nev'ü's-şānī fī-edviyetü'l-imtilā' bi-ḥasebi'l-ḳaliyyet: Ma'lūm

(20) ola ki eczā-(y)ı ḳaliyyehāl-i ṭabī'iden ḥāric olup ḥād olursa ḥiddetini kesr édüp

(21) mizācını tağyīr ve milḥiyyet-i āḥariyye taḥvīl édici envā'-ı ḥāmızāt isti'māl olunur. Bu ḥamızāt

(22) gerek ise nebātī olsun sirke ve 'uşāretü'l-ütrüc ve uşāretü'l-enberbāris ve 'uşāretü's-sefercel

(23) gibi ve gerek ise ma'denī olsun rūḥ-ı zāc ve rūḥu'l-milḥ'ale'l-ḥuşuş rūḥ-ı bārūt emşāli

B. 7b (24) ervāḥ-ı ma'deniyye-i müfrede ve mürekkebe gibi kezālik ceyyiden 'amel olunmuş, selc-i ḥükemā ve bārūt-ı zāciye

(25) ve Menseḥat nām ṭabībiḡ sırr-ı muza'af ve ṭarṭīr-i zāciye gibi kezālik rūḥu'l-bārūtu'l-ḥulv

(26) imtilā-ı şafravīde 'acībū'l-eşerdir. Zīrā ḥiddet-i milḥiyyeti izāleden mā-'adā ṭayerān ve ḥareketini

(27) men' édüp ḡaleyān-ı ḡayr-i ṭabī'iyi teskīn eder. Kezālik antimun mu'arrīḳ ve sā'ir edviye-i

(28) antimuniyye ve pād-zehr-i ma'denī emşāli bārūt ile yāḥūd rūḥ-ı bārūt ile 'amel olunmuş.

(29) Kebārīt-i şābite gibi bunlar şafrānıḡ ḥiddetini ve dühniyyetini ta'dīl ve iltihābını teskīn

(30) eylediklerinden mā-'adā taḥdīr ederler. Ve ta'rīḳ ile mevādd-ı muşliḡanıḡ zā'ide mesāmmātdan

(31) iḥrāc ve tenḳiye ederler. Kezālik edviye-i bārūtiyye daḡı ṭa'mlarında olan fi'l-cümle merāret

(32) ḥasebiyle ḳaliyyet-i tayyāreyi kesr édüp eczā-(y)ı kibrītiyye-i keşireleri ḥasebiyle dühniyyeti

(33) ıslāḥ édüp ḡaleyānı men' ederler. Kezālik edviye-i afyoniyye daḡı bu ḥuşuşda inkār olunmaz.

(34) Zīrā edviye-i afyoniyye ğaleyānāt-ı şedīdeyi ve televvünātı men´ ve def´ etmekde fi´l kavīleri

(35) olduğundan mā-´adā ervāḥıñ ḥiddet ve şiddetini teskīn ederler. Eger imtilā bi-ḥasebi'l-ḳaliyyet

R. 10b

(1) ṭayyāre ve dūhniyye olursa ḳarnu'l-eyyil ve nuşādırınḡ rūḫları ve milḫ-i ṭayyārları ziyāde münāsibdir.

(2) Bundan şonra ma´lūm ola ki ḫāmızātın cümlesi imtilā bi-ḥasebi'l-ḫumūzeti ziyāde eylediği gibi

(3) ol eşyā ki anlarda milḫ-i ṭayyār-ı ḫarīfe yāḫūd milḫ-i ṭayyār-ı dūhnī ola. Bizim vücūdımızda

(4) olan milḫ-i ṭayyār dūhniyi ziyāde édüp şafrā ihdās ederler. Cemī´-i āfāviyāt ve mā-(y)ı dārçīn

(5) ve rūḫ-iḳoḳlamareyya gibi kezālik yereḳān ve ḫummeyyāt-ı dā´irede isti´māl olunan efsentīn ve

(6) ḳanṭaryūn ve ḫaldūnyā ve na´na´ emşāli mürrü't-ṭa´m olan devālar Kezālikḳaranfūl emşāli

(7) edhān-ı muḳaṭṭara-ı āfāviyye bu milḫ-i ṭayyārı ziyāde ederler. Ve ma´lūm ola ki ḫummeyyāt-ı mültehibe ve

(8) ´ateş ve ishāl şafrāvī ve zāhir-i bedende bilā-verem-i zuhūr eden iltihāb müfıraṭ emşāli

(9) ´illetlerin sebebi olan milḫ-i ṭayyār ḫarīf şafrāvī-yi ıslāḫda bu ğüne mürekkebāt-ı isti´māl

(10) olunur. Meşelā bārūt-ı antimunī bir dirhem sırr-ı muza´af yarım dirhem yāḫūd şūlşān dirhem

(11) pād-zehr-i ma´denī şūlş dirhem aḫz olunup mezc ve süfūf olunduğdan şonra üç ḳısma

(12) taḳsīm édüp her ḳısmını bir def´ada vēreler. Müberriddir yāḫūd bārūt antimunī

(13) yāḫūd sırr-ı muza´af yarım dirhem pād-zehr-i ma´denī şūlş dirhem aḫz ve mezc olunup iki

(14) def´ada isti´māl oluna yāḫūd bārūt antimunī yarım dirhem, sırr-ı muza´af şūlş dirhem

- (15) aḥz ve mā-sebaḳ gibi isti'māl oluna yāhūdbilā-nār teklīs olunmuş. Nābu'l-fil ve süfūf
- (16) apātḳā-ı aḥmer yarımşar dirhem aḥz olunup mā-sebaḳ gibi isti'māl oluna yāhūd süfūf
- (17) apātḳā-ı aḥmer sūlsān dirhem, 'aynu's-seretān sūls dirhem aḥz olunup mā-sebaḳ gibi iki def'ada
- (18) yāhūd üç def'ada isti'māl oluna. Bu süfūfāt-ı mezkūre şubḥan ve mesā'en isti'māl olunmağla
- (19) mevādd-ı şafrāviyyeyi ıslāḥ eder. Kezālik milḥ-i tayyār dūhnī-i mūmrize-yi tenḳiye iḳtizā eylediği
- (20) şüretde tenḳiyeden bir kaç gün muḳaddem bu mezkūrāt-ı isti'māl olunur yāhūd bu gūne
- (21) mürekkebāt-ı isti'māl oluna. Meşelā mā'u'l-ḥummāz ve mā-(y)ı 'uleyḳu'l-küllāb on ikişer dirhem, 'uşāretü'l-
- (22) ütrücü't-ḫariyye yāhūd 'uşāretü's-sefercel sekiz dirhem, antimun mu'arriḳsūls yāhūd sūlsān
- (23) yāhūd bir dirhem, pād-zehr-i ma'denī süds yāhūd sūls dirhem şarābu'l-ḥummāz yāhūd şarāb-ı
- (24) ḥummāzu'l-ütrüc altı yāhūd sekiz dirhem aḥz olunup ba'de'l-mezc laḫāfet verecek kadar
- (25) rūḥu'l-bārūtu'l-ḥulv izāfe olunup şubḥan ve mesā'en sekiz dirhem miḳdārı isti'māl oluna yāhūd
- (26) mā-(y)ı 'uleyḳu'l-küllāb yigirmi dört dirhem, 'uşāret-i 'uleyḳu'l-küllāb üç dirhem, antimun mu'arriḳ
- (27) bir dirhem, şarāb-ı 'uleyḳu'l-küllāb dört dirhem aḥz olunup ba'de'l-mezc ta'm verecek
- (28) kadar rūḥu'l-bārūtu'l-ḥulv ilḫāk oluna. Miḳdār-ı isti'mālı mā-sebaḳ gibidir. Ammā ba'zı edviye-i
- (29) dūhniyye ve kibrītiyye vardır ki ma'an bu iki imtilāniḡ yā'nī ḥumūzet ve ḳaliyyetiḡ ikisiniḡ
- (30) daḡı rediyyetlerini ta'dīl ve ḫiddetlerini kesr edüp ıslāḥ eder. Meşelā nebātātın mu'tedilāt-ı
- (31) dūhniyye ki levz-i ḥulv ve ḫabbu's-şanevber ve fıstıḳ-ı Şāmī ve lübūb-ı erba'a ve büzūr-ı erba'a-ı şağīre

(32) ve bezr-i haşhāş emşāli ‘ale'l-ḥuṣūṣ bunlardan istihrāc olunan müstaḥlebāt gibi bunlar

(33) dūhniyyetleri ḥasebiyle ḥumūzet ve ḳaliyyeti ta‘dīl ederler. Kezālikşamġ-ı ‘Arabī ve keşīrā’ ve sūkker

(34) ve ‘ırķu's-sūs ḥaṭmī emşāli lu‘ābiyyetli kezālik ḥubbāzı ve şelcem emşāli buķūl-ı müleyyine-i

(35) me‘kūle gibi kezālik ba‘zı ḥayvānātdan ‘amel olunan ḥülāmāt veferīsāt gibi Ammā ma‘ādinden

R. 11a

(1) aḥz olunan kebārīt-i şābite cümleden mü‘eşşir ve şerīf ‘add olunur. Zīrā mevāddıñ ḥiddet ve ḥarāfetini ta‘dīllerinden

(2) mā-‘adā taḥdīrleri daḥı vārid li-hāzā antimundan istihrāc olunan kebārīt ve aşbāġ ve şıbgū‘z-zehab

(3) ‘ameliyyātda ġāyet-i memdūḥ olup edviye-i cāmi‘adan ‘add olunur. Kezālik mā‘u'l-cīr daḥı bu ḳabīlden ‘add olunur.

(4) En-nev‘ü’s-şālīs fi’l-imtilā’ı’l-balgāmī ve’l-mā’ī: Mevādd-ı ġızā’iyyeniñ eczā-(y)ı aşliyyesi olan iki nev‘ eczā-(y)ı

B. 8a (5) milḥiyyeniñ rediyyetinden nāşī bir mādde-i lezice mütevellid olursa imtilā-(y)ı balġamī ḥādiş olur. Eger mā‘u’l-cübne müşābih bir mā’

(6) raķīķ olursa imtilā-(y)ı mā’ī ve lemfişā’ī ḥādiş olur. Lākin imtilā-ı balġamiyyeniñ ḥudūşı lemfişā’īniñ ḥudūşından

(7) esheldir. Ve mādde-i balġamiyye ġāḥ olur ki bir uzvda şābit ve müstaķır olur. Meşelā veca‘-ı mefāşıl-ı ṭayyārıñ maddesi

(8) ġāḥ olur ki bir ‘uzvda şābit olup veca‘ ancak ol ‘uzvda ḳalır. Kezālik ‘ırķu’n-nisā ve niķrīs ve veca‘u’l-kile

(9) imtilā-(y)ı balġamiyyedendir. Ve maddesi bir ‘uzvda şābitdir. Ammā imtilā-(y)ı mā’ī mücerred mā-(y)ı mezbūrı yā‘nī lemfişā’ī tenķıye

(10) ile ve işlāḥ ile zā’il olur. Ammā imtilā-(y)ı balġamī muşliḥāt ve muraķķı‘āt ve muķṭı‘āt ve muḥallilāt ile ihtimām ve taḳayyüde muḥtācdır.

(11) ez-cümle emlāḥ-i ḳaliyye-i şābite ve ṭayyāre ve māliḥa ile ki anlarıñ kemāl-i nüfūzı olmaġla mādde-i mün‘aķide balġamiyyeye duḥūl edüp

(12) şalābetini izāle ve telyīn ve seyelāna müsta‘id ederler. İmdi menfa‘at-ı mezbūreyi ifādede emlāḥ-i munzice ta‘bīr olunan emlāḥıñ

- (13) cümlesi münāsibdir. ‘Ale'l-ḥuṣūṣ milḥu't-ṭartīr ki balğam-ı muḥḥī ta‘bīr olunan madde-i lezice ve ‘āşiyeyi iṣlāḥ eder. Kezālik sā‘ir
- (14) edviye-i ṭartīriyye ki ḳarmūru't-ṭartīr ve şıbgū't-ṭartīr ve rūḥu't-ṭartīr ve rūḥu'n-nuşādurve milḥ-i ṭayyāru't-ṭartīr ve türābu't-ṭartīr
- (15) ve anıḡ maḥlūlı ve şaḥīḡan ve ceyyiden ‘amel olunmuş, ṭartīr-i zāciye yā‘nī Taḳānkyūs nām ṭabībiḡ Ṭıbb-i Buḳrāṭī nām kitābında taḥrīr
- (16) eylediḡi vech üzere ‘amel olunmuş. Ṭartīr-i zāciye gibi kezālik Menseḡat nām ṭabībiḡ ta‘līmi üzere ‘amel olunan sırr-ı muza‘af
- (17) bu ḥuṣūṣ için ‘ameliyyātda keşīrū'l-isti‘māl olan devālardandır. Kezālik nuşādurve milḥu'l-merāk gibi ve bunlardan şonra
- (18) mercān ve ‘aynu's-seretān emşāli ḳaliyyet ile mūmtezic olan ḡumūzeti ḳat‘ edici devālar gibi ‘ale'l-ḥuṣūṣsakkbīnaj
- (19) ve maşṭakī ve mūrr-i şāfi ve uşāk ve ḳāşanī emşāli şumūḡatıḡ cümlesi mevādd-ı lezice-yi taḳṭī‘ ve terḳīḳde edviye-i ‘acībedendir.
- (20) Kezālik rūḥu'z-zencār ve rūḥu'l-uşāḳu'z-zencārī ve ḡall-i muḳaṭṭar ve rūḥu'l-milḥu'l-ḡulv ve sikencebīn gibi bunlar daḡı ḡāyetū'l-ḡāye
- (21) memdūḡ devālardandır. Kezālik milḥ-i ṭayyār dūhnīsī olan ḡaşāyiş ve beyne'l-‘avām müfettiḡ ta‘bīr olunan a‘şāb
- (22) ve dāfi‘u'l-ḡummeyyāt tesmiye olunanlar ki efsentīn ve şevketū'l-mübāreke ve ḳanṭaryūn şaḡīr veṭarḡaşḳūḳ ve na‘na‘
- (23) ve ḡardel berrī ve iklīlū'l-cebel ve rāziyānec ve anceliḳa vesezāb altısı gibi Kezālik merāreti şedīd olan ḡaşāyiş
- (24) gibi bunlarıḡ cümlesi mevādd-ı leziceyi taḳṭī‘ ve terḳīḳde isti‘māl olunur. İmdi mevādd-ı balğamiyye leziceyi tenḳiyeden muḳaddem zıkr
- (25) olunan devālar yāḡūd anlardan mürekkeb ba‘zı devālar isti‘māl olunmaḳ münāsibdir ki mādde-i lezice-i mezbūre-yi terḳīḳ edüp
- (26) iḡrāca müsta‘id etmekle tenḳiye kemā-yenbaḡī olduḡından mā-‘adā ba‘zı evcā‘ ve maḡşdan emīn oluna. Ez-cümle ṭartīr-i
- (27) zāciye ve milḥu'l-merāk on beşer ḡabbe, milḥ-i efsentīn ve milḥ-i şevketū'l-mübāreke her birinden süds dirhem aḡz olunup
- (28) mezc olunduḡdan şonra iki ḳısma taḳsīm ve her ḳısmı bir def‘ada isti‘māl oluna yāḡūdṭartīr-i zāciye bir dirhem,
- (29) milḥ-i şevketū'l-mübāreke nışf dirhem, zehrū'n-nuşādirū't-ṭayyār on beş ḡabbe aḡz ve mezc olunup üç def‘ada isti‘māl oluna

(30) yāhūd tartīr-i zāciye nısf dirhem, 'aynu's-seretān sūls dirhem, milḥu't-tartīr süds dirhem aḥz ve mezc olunup isti'māl oluna yāhūd tartīr-i zāciye

(31) nısf dirhem, milḥ-i efsentīn ve 'aynu's-seretān her birinden on dört ḥabbe aḥz ve mezc olunup iki def'ada yāhūd üç def'ada isti'māl oluna

(32) yāhūd ḳarmūru't-tartīr bir dirhem, tartīr-i zāciye nısf dirhem, milḥ-i efsentīn ve milḥ-i ḥindibā süds dirhem aḥz ve mezc olunup üç def'ada isti'māl

(33) oluna yāhūd nuṣādurmuṣaffā bir buçuḳ dirhem, māṣtakī nısf dirhem, dārçīn-i Seylānī sūls dirhem, milḥ-i efsentīn altı ḥabbe aḥz olunup saḥḳ ve

(34) süfuf olunduḳdan ṣoṅra dört ḳısmı taḳsīm ve her ḳısmı bir def'ada isti'māl oluna. Meṣelā ṣubḥan 'ale'r-rīḳ ve aḥṣam

(35) ta'āmından iki sa'at muḳaddem isti'māl oluna yāhūd mā-(y)ı na'na' sekiz dirhem, sırr-ı muza'af sūls dirhem, 'aynu's-seretān süds dirhem,

B. 8b milḥ-i tartīr beş ḥabbe, ṣarābu'z-zūfā dört dirhem aḥz ve mezc olunup iki def'ada isti'māl oluna yāhūd dört dirhem maḥlūl türābu't-tartīr aḥz olunup ṣubḥan ve mesā'en otuz ḳatre yāhūd kırḳatre isti'māl oluna yāhūd mā'u'n-na'nā' iki vuḳıyye, mā'u'd-dārçīn altı dirhem, ḥall-i muḳatṭar ile ḥall olunmuş. Uṣaḳ-ı ṣāfi bir dirhem, tartīr-i zāciye sūls dirhem, ṣarābu'l-verd bir vuḳıyye aḥz ve mezc olunup iki def'ada yāhūd üç def'ada isti'māl oluna. Bu devāların isti'mālı 'aḳībinde müshilāt isti'māl olursa bilā-ta'ab eṣeri zuḥūr eder. Bundan ṣoṅra ma'lūm ola ki üçüncü tedbīr ile isti'māl olunan devāların fi'li yā'nī penaçıya ve sırr-ı eṭibbā ta'bīr olan edviye-i cāmi'anıḳ fi'li ba'zısının sebep ḳarībi ve ba'zının sebep ba'īdi izāle etmektir. Ammā sebep ḳarībi yā'nī ervāḥın şiddet ve ezāsını izāle edenler. Ez-cümle afyondır ki kemā-yenbaḡi terbiye olunup geregi gibi isti'māl olursa ḥummāyī dā'ime-i ḥafıyye ve ḥummā-yı daḳdan mā-'adā ḥummeyyātın cümlesini izāle eder. Ammā sebep ba'īdi yā'nī illetin maddesini izāle edenler.meṣelā mecārī-i ūlāda mütevellid olan mevāddın ḥarāfet ve ḥiddetini iṣlāḥ edenler. Ez-cümle ṣına'atımız re'īslerinden Siloyos nām ta'bībın milḥ-i tayyār dūhnīsi gibi ki tedbīr muḳaddemden ṣoṅra isti'māl olursa 'ilel-i keṣīreyi def' ve izāle eder.⁵⁶

R. 11b

(1) El-mebḥaṣu's-ṣāliṣ fi'l-ḳuvā'n-nefsāniyye ve tedbīr āfātiḥā: Ḳuvvet-i ḥayvāniyyenin 'alā vechi küllī aḥvālını beyān ettikten ṣoṅra

⁵⁶ 36'ncı satır dərkenar notudur.burada anlatılanlar tek bir satır toplandı.

- (2) kuvvet-i nefsanîyyenin ahvālina şürū' édüp déríz ki kuvvet-i nefsanîyyenin hāmili rūh-ı nefsanîyyedir. Ve rūh-ı nefsanî a'şābda
- (3) ve dimāğdadır. Nite-ki mā-sebağda zıkr olunmuşdı. İmdi rūh-ı nefsanî ta'bır olunan nūrānîniñ kemāl ve noqşanı ve kilüsten
- (4) teğazzī ve 'a demm-i teğazzīsi ve kilüs-i hāmızdan infi'ālî mülāhaza olunmaq lâzımdır ki⁵⁷ kezālik a'şāb-ı elyāf-ı raķīka-ı
- (5) keşireden mürekkeb olup elyāf-ı mezbüreniñ ba'zısı a'şābdan münfaşıl olup sā'ir a'zāya taqsım olunduğı
- (6) bilme ki muhtācdır. Zīrā dimāğ bu elyāfıñ mebde'i gibidir. Ve elyāf-ı mezbüre-i ğışā-(y)ı ğudedī ile muğaşşā olup
- (7) cemī'-i 'adālāt ve aġşıye ve a'şāb ve evtāriñ mebde'i gibi olunmuşdur. Nite-ki Melħiyos beyān eder. Kezālik Ollīs teşriħ-i
- (8) dimāğ ve a'şābda tafşıl ve beyān etmişdir. İmdi elyāf-ı mezbüreniñ nizām ve metāneti yā'nī temeddüd-i tabī'(ī)si lâzımdır ki bunlarıñ
- (9) temeddüd-i tabī'isinden a'zā-(y)ı āliyye ve havās-ı müteħarrik ve fā'il olur. yā'nī a'zā-(y)ı āliyyeyi bu elyāf-ı rūh-ı nefsanî vāsıtasıyla
- (10) taħriķ edicilerdir. Ve bu elyāfıñ temeddüd-i tabī'(ī)si kendü mizāc-ı ğarizīlerinden rūh-ı nefsanîyyeniñ kemā-yenbaġī fūrū'undan
- (11) hāşıl olur. El-hāşıl ġāh olur ki elyāf-ı mezbüre me'ūf olup hareketine noqşān ve zevāl gelür. Fālicde olduğı gibi yāhūd
- (12) hareket-i teşennüciyyede olduğı gibi ve bunlarıñ me'ūf olması yā sebeb-i hāricīdendir. Bürüdet-i hāriciyye gibi yāhūd sebeb-i
- (13) dāhīliden olur. Kilüsten mütevellid olan ħumūzet-i rediyye gibi zīrā bunlarıñ ikisi daħı 'adüvvü'l-a'şābdır. Li-hāzāħumūzeti
- (14) izāle ve ta'dīl edici devālara tayyārāt-ı dühniyye ve āfāviyāt gibi muħibbu'l-a'şābdır dēyü ħüküm olunur. İmdi āfāviyātıñ
- (15) cümlesi ve tayyibu'r-rāyiħa olan haşāyiş ve emlāh-ı tayyāre ve edhān-ı muķatṭara kezālik ħumūzet-i mümrizeyi izāle ve ıslāh edici kebārīt-i
- (16) ma'deniyye El-hāşıl edviye-i 'aşabiyye ve cafalıka ta'bır olunan devālariñ cümlesi harekāt-ı a'şābıñ āfātından olan 'illetlere yā'nī
- (17) in'idām-ı hareket-i 'aşabiyye yāhūd hareket-i teşennüciyye-i 'aşabiyyeden ħādis olan 'illetleriñ cümlesine nāfi'dir. İklīlü'l-cebel ve na'na'

⁵⁷ Ki: -R, 11b/4

- (18) ve saluya ve merzencūş ve huzāmā ve sünbül ve ostoḥodos ve bādrancbūya ve sevsen ezhūri, cünd-i bīdester gibi kezālik kaḳula
- (19) ve besbāse ve kebābe ve hūlincān emşāli maḥşūşan āfāviyye ıtlāḳ olunanlar gibi. kezālik bu mezkūrātdan ma‘mül olan edhān ve emlāḥ
- (20) tayyāre gibi. kezālik Kehrübā’ ve edviye-i kehrübā’ iyye ki milḥ-i tayyār kehrübā ve dühn-i kehrübā gibi edviye-i ‘aşabiyyeniñ ziyāde memduḥlarından
- (21) kezālik rūḥu'n-nuşādirü'l-enīsūnī emşāli ervāḥ-ı tayyāre keşire gibi. kezālik ba‘zı kebārīt-i şābite-i ma‘deniyye ki ‘ilel-i
- (22) feleciyye ve ‘ilel-i teşennüciyyede ziyāde memdūḥdur. Meşelā ‘ilel-i feleciyyede Puḩuryosnām ḩabībniñ zeheb mu‘arrıḳı gibi ve ‘ilel-i teşennüciyyede
- (23) zincefre-i antimunī gibi ve sā’ir kuvvet-i taḩḩiriyyesi olan kebārīt gibi. kezālik ‘ilel-i ‘aşabiyye için ‘amel olanan emlāḥ-ı tayyāre-i dühniyye
- (24) gibi ‘ale'l-ḩuşuş demden yāḩūd ḳıḩfu'l-insāndan ma‘mül olan emlāḥ-ı tayyāre ki edhān-ı āfāviyāt ile müdehhin olmuş ola. Kezālik
- (25) Süluyosiñ milḥ-i tayyār dühniyi ‘ilel-i ‘aşabiyyeniñ cümlesine ‘azīmü'n-nef’ dir. ḩumūzet-i mümrizeyi izāle ve ıslāḩ eder. İztırāb-ı ‘aşabiyyeniñ
- (26) cümlesinde isti‘māl olunan mücerrebātındır. Lākin bu devā-yı ceyyiden ve şaḩīḩan ‘amel etmek umūr-ı müşkiledendir. İmdi saḩāmdan ma‘mül olan
- (27) milḥ-i tayyār-ı dühni menāfi’-i mezbūreyi ifādede anıñ nazīri olup ‘asīrū'l-‘amel olmaḒla ekşer-i eḩıbbā anı iḩtiyār etmişlerdir.
- (28) Keyfiyyet-i ‘amelini Bārteryos nām ḩabīb kitābında Süluyos tarīḳi üzere beyān ve taḩrīr eder. Kezālik kehrübā ile ma‘mül milḥ-i tayyār-ı
- (29) dühni daḩı bu ḩuşuşda edviye-i memdūḩa ve muḩtāredendir. Tarīḳi budur: Kils-i Ḓayr-imaḩḩi ve nuşādur ‘ale's-seviyye aḩz olunup
- (30) bunlarıñ sūlş miḳḩār kehrübā ile mezc olunduḒdan şonra rūḥ-ı şarāb-ı ḩartīrī ile teblīl olunup mu‘avvece ile ḩammām-ı remliyede
- (31) taḩḩir oluna. Rūḩu'n-nuşādirü'l-kehrübā’ iḩuruc eder. Dühnini tefrīḳ edüp rūḩı bir kaç def‘ada daḩı taḩḩir
- (32) etdikden şonra ḩıfz edeler. Ve bunun emşāli sā’ir edhān ile milḥ-i tayyār-ı dühni ‘ameli mümkindir. Lākin memdūḩ ve muḩtār
- (33) olanlardan birisi daḩı budur. Ḓadaru'l-kifāye dārçin-i Seylānī yāḩūd ḩaranfül aḩz olunup rūḥ-ı şarābu’t-ḩartīrī ile naḩ’ edüp
- (34) rūḥ-ı şarāb mülevven olup şedīdü'l-iḩmirār olunca mekān-ı fātirde terk oluna. Ba‘dehū nuşādurve kils-i Ḓayr-imaḩḩi ‘ale's-seviyye mezc olunup şıḒḒ-ı mezbūre ilḩā

oluna. Ba‘dehū mu‘avvecede k̄anūn üzere nār kāvī ile taqtīr oluna. Āfāviyyū'r-rāyiha ve't-ta‘m bir rūh-ı tayyār hüruc eder. Levnde zehebī yāhūd aḥmer k̄anī olur. Kezālik ‘ilel-i ‘aşabiyyeye ‘ilāc etmekde sā‘ir emlāh-ı tayyāre-i mürekkebe vardır⁵⁸. ‘Ale'l-ḥuşuş maḥlül-ı karnu'l-eyyilü'l-kehrübā’ī ki hareket-i teşennüciyye-i dāhiliyyeye edviye-i

(35) şerīfedendir. Tarīk-i ‘amelīniñ eved ve muḥtārı budur ki kemāl üzere şāf olmuş

R. 12a

(1) milḥ-i tayyār karnu'l-eyyil kezālik rūh-ı şarāb ile iḥrāc olunmuş, mā’u'l-ḳarāh ile ḥalve taşfiye olunmuş,

B. 9a (2) milḥ-i tayyār-ı kehrübā’ī aḥz olunup rūh-ı karnu'l-eyyil ile ma‘an defa‘āt-ı keşire taqtīr oluna Tāki

(3) milḥayn ve rūh-ı ittiḥād tām ḥāşıl idi. Ba‘dehū ḥıfz oluna. Kezālik a‘şābiñ temeddüd-i ṭabī‘isine

(4) niẓām ve istiḥkām için ve a‘şābiñ ifrāt-ı ḥissinden nāşī olan hareket-i teşennüciyyesinde

(5) edviye-i mezkūreden bu gūne terkīb olunup isti‘māl olunur. Meşelā mā’u'n-na‘na‘ ve mā’u'r-rāziyānec

(6) ve mā-(y)ı bādrencebūya sekiz dirhem, cevherü'l-cünd üç dirhem, maḥlül-ı karnu'l-eyyilü'l-kehrübā’ī iki

(7) dirhem, rūḥu'n-nuşādirü't-tayyāru'd-düñnī bir dirhem, lūdānū iki ḥabbe yāhūd üç ḥabbe,

(8) şarāb-ı kışru'n-nārenc yāhūd şarābu'd-dārçīn altı dirhem aḥz olunup mezc oluna. Miḳdār-ı

(9) isti‘mālı bir kaşıkdır. Bu terkībiniñ esāsı lūdānū ile rūh-ı tayyārdır ki lūdānū a‘şābiñ

(10) ifrātḥissini izāle edüp milḥ-i tayyār ‘ale'l-ḥuşuş cünd-i bīdester ile mümtezic ola ḥumūzet-i

(11) mümrizeyi izāle ve ta‘dīl eder. Bundan şonra ma‘lūm ola ki ālāt-ı ḥavāsiniñ elyāf-ı

(12) ‘aşābāniyyelerinde cevdet-i niẓām yā‘nī kemā-yenbağī temeddüd ṭabī‘ī lāzımdır.

Ve ma‘lūmdur ki ḥavās

(13) iki nev‘a munḳasım olup birisi ḥavās-ı zāhire ve birisi daḥı ḥavās-ı bāṭınadır.

⁵⁸ Metinde *şedūdü'l-iḥmirār ... vardır* bölümü der kenar notudur.

- (14) Ammā bu maḳāmda ḥavās-ı zāhireniḡ elyāf-ı ‘aşabāniyyesi vechile mülāḥaza olunmaḡa
- (15) muḥtācdır. Birisi ba‘zı ‘uzvda olan elyāfiḡ ḥissi ḳalıl ve ba‘zısında keṣir yā‘nī zekī
- (16) yāḡūd baṭı‘ olmasını mülāḥazadır. Ve birisi daḡı ‘uzv-ı āḡar ile elyāf-ı ‘aşabāniyye cihetinden
- (17) iṣtirākını mülāḥazadır. Ammā ḥiss-i saṭḡ-ı ‘uzvda müntesic ve münbaṣiṭ olan elyāf-ı ‘aşabiyyeniḡ
- (18) ḡareketindedir. Ve elyāf bi-ḡasebi'l-mevzū‘ raḳıḳ ve ḡalız ve ṣalb ve leyyin olmaḡla ḡareketi sehl yāḡūd
- (19) ‘asir olduḡundan ḥiss daḡı müteḡālif olur. Nite-ki nisā‘ricāldan ve ṣıbyān ṣubbāndan ḡassāsdır
- (20) dēyü ḡükm olunur. Li-hāzā ṣıbyān nebātu'l-esnān ḡālinde olan veca‘den bi's-sühüle münfa‘il
- (21) olup anlarda ḡareket-i teṣennüciyye ḡādiṣ olur. Zırā elyāf-ı ‘aşbāniyyeleri ziyāde ḡassās olanlar.
- (22) ‘avāriż -ı teṣennüciyyeye ḡāyet müsta‘id olup emrāzdan ve edviyeden bi-ḡaseb ḡissihim ḳalilen
- (23) yāḡūd keṣiren müte‘aṣsir olur. Nite-ki mi‘deniḡ femm-i a‘lāsına ‘avāriż-ı keṣire ‘āriż olmaḡla ziyāde
- (24) ḡassāsdır dēyü ḡükm olunur. ‘Ale'l-ḡuṣūṣkemāl-i ḡis femm-i mi‘deniḡ ṣeḡāfu'l-ḳalba mülāḳī olan
- (25) tarafındadır ki elyāf-ı ‘aşabiyyelerinde ednā ḡiss olan kimseleriḡ daḡı ednā sebeb ile ṣeḡāfu'l-
- (26) ḳalblerinde ıztırāb ve iḡtilāc ve ḡaṣy emṣāli ḡādiṣ olur. Zırā bu mevzı‘ davāḳi‘ olan
- (27) elyāf-ı ‘aşabāniyye sā‘ir a‘zā-(y)ı dāḡiliyyeniḡ saṭḡında vāḳi‘ olan elyāf-ı ‘aşabāniyyeden
- (28) meḡṣūfdır. Zırā sā‘ir mevāzi‘de elyāf-ı mezbūre ḡiṣā-ı ḡudedī ile bunlardan ziyādece
- (29) muḡaṣṣā ve mestūr olmuṣdur. El-ḡāṣıl ṭabībe elyāf-ı ‘aşabāniyyeniḡ ḡissiniḡ ḳalb ve keṣreti
- (30) mülāḥaza ve te‘emmül lāzımdır ki ḡiss-i mezbūr tezyīde-mi yāḡūd tenḳiṣa-mı muḥtācdır? Aḡa ḡöre

(31) devā isti'māl eyleye. Kezālik edviye-i kaviiyye-mi yāhūd hafīfe-mi lāzımdır?. Aña göre re'y ve ihtiyār

(32) eyleye. Zīrā elyāf-ı aşabāniyyelerinde ziyāde hiss olanlar. Edviye-i hafīfe ile münfa'il ve müntefi'

(33) olurlar. Ammā kaviiyyü'l-mizāc olanlar ki ziyāde hassās degillerdir. Bunun hilāfinadır ki edviye-i

(34) kaviiyyeye muhtāc olurlar. Li-hāzā nisā'kısmına ilāc etmek etıbbāya müşkildir. Zīrā onların bünyeleri

(35) rahv ve raṭb olmağla elyāf-ı aşabāniyyeleri ziyāde hassās olup ednā sebeb ile müteğayyir

R. 12b

(1) olurlar. Kezālik ilācları dağı etıbbāya müşkil olur ki ricāde bilā-mülāhaza ve lā-fıkr isti'māl

(2) olunan ba'zı edviye-i harīfe ve tayyāre anlarda im'ān-ı nazar ve tedkik-i fıkr ile isti'māl olunmağa

(3) muhtāc olur. Ammā uẓvuḡ uẓv-ı āḡar ile iştirākı bu elyāf-ı aşabāniyye cihetinden olduğı

(4) hissiḡ mevzū'ı elyāf-ı aşabāniyye olmasından fehm olunur ki bir uẓvuḡ uẓv-ı āḡar ile iştirākı

(5) a'sābda yāhūd a'sāb-ı nev'inden olan aḡşıye-i aşabāniyyede olmağgerekdür ki bir uẓvuḡ

(6) ıztırābını uẓv-ı āḡar hiss edüp muẓtarib ola. Ve bu şirket üç cihettedir: Cihet-i ulā

(7) elyāf-ı aşabiyye bir uẓvdan uẓv-ı āḡara varınca mütemeddid ve müteṭāvil olmasıdır. Bu cihetdendir ki

(8) kay'hālinde şefe-i süfliyye irti'āş vāki' olur. Cihet-i şāniye uẓvuḡ elyāf-ı aşabāniyyesi

(9) uẓv-ı āḡarın elyāf-ı aşabāniyyesine muttaşıl ve mütelāşık olmağdır. Bu cihetdendir ki ḡaşāt-ı

(10) meşāne aşḡābına teḡazāyı ḡacet iktizāsı gibi ḡālet ve zaḡir 'arız olur. Zīrā unḡ-ı

(11) meşāne em'ā-yı müstaḡıme mülteşıḡdır. Kezālik femm-i mi'de illetlerinde fuvāk'urüzü dağı bu cihettedir.

(12) cihet-i şālişe uẓvuḡ uẓv-ı āḡara bir lif-i aşabı ile mürtebiḡ olmasıdır. Bu cihetle küllī ve rahim ve em'ā

(13) ve mi'de ve re's-i müşterekleridir. Li-hāzā remlden hādīs olan veca'-ı kilyede kay' ve k̄ulenc 'arız

(14) olur. Kezālik veca'-ı kiley mübtelā olan nisāya ihtināk-ı raḥim 'arız olur. Kezālik 'ilel-i

(15) mi'deden düvār-ı 'arız olur. Bundan sonra ma'lūm ola ki hareket iki nev'e munḳasımdır:

(16) Birisi hareket-i nefsanīyye yā'nī irādiyyedir. Meşelā irādetimiz ile taḥrīk etdigimiz 'uzvuḡ

(17) hareketi gibi ve birisi daḡı hareket-i ṭabī'iyedir ki elyāf-ı 'aşabāniyye-yi rūḡuḡ taḥrīkinden

B. 9b (18) ḡaşıl olan hareketdir. Meşelā em'āniḡ teḡavvuṭa hareketi ve ḡalbnḡ hareket-i ṭabī'iyesi gibi bu ḡarekātınḡ

(19) cümlesi elyāf-ı 'aşabāniyyeniḡ eşkāl-ı müteḡālife üzere intisācı vāsıtasıyla ḡaşıl olur.

(20) İmdi elyāf-ı 'aşabāniyyeniḡ niḡāmı ve temeddüd-i ṭabī'isi olmak lāzımdır ki incizāb ve teca'ud-i

(21) ṭabī'isi mümkün olup ḡarekāt-ı irādiyye ve ṭabī'iyye ḡaşıl ola. Vaḡtā ki elyāfınḡ niḡāmı ve temeddüd-i

(22) ṭabī'isi me'ūf ola. yā'nī bir 'uzvda müntesic olan elyāf-ı 'aşabāniyyeniḡ niḡāmı ve temeddüd-i

(23) ṭabī'isi zā'il ola. Ol 'uzvuḡhareket-i irādiyye ve ṭabī'iyesi zā'il olup 'ilel-i feleciyye ve 'ilel-i

(24) istirḡā'iyye hādīs olur. Belki ba'zılarda bi'l-külliyeye hareket-i mün'adim olur. Meşelā bir kimesneniḡ

(25) ḡolunda olan elyāf-ı 'aşabāniyyeniḡ niḡāmı zā'il olsa meflūcu'l-yed olur. Eger mi'desinde

(26) olan elyāf-ı 'aşabāniyyeniḡ niḡāmı me'ūf olsaḡuvvet-i māsike ve ḡabızası zā'il olur.

(27) Nite-ki istitlāk-ı baṭn aşḡbında vāḡi' olduḡı gibi eger mi'deniḡ femm-i esfelinde olan

(28) elyāf daḡı müsterḡī olursa aḡziye neyyen ḡurūc eder. Ammā elyāf-ı mezbūreniḡ niḡāmı

(29) me'ūf olmasına sebep yā rūḡ-ı nefsanīyyeniḡ noḡşānıdır ki elyāfınḡ kemā-yenbaḡi niḡāmını muḡāfaza

(30) edemez yāhūd elyāfıñ kendi ve zātında me'ūf olmasıdır. Meşelā esbāb-ı hāriciyyeden bir sebeb

(31) ile münbaşı olup evvelki nizāmına 'avdeti imkānda olmamasıdır yāhūd lemfi'ānıñ keşretinden

(32) yāhūd hārafetinden yā humūzetinden elyāfıñ me'ūf olmasıdır. Eger lemfi'ādan elyāfa zübül

(33) gelüp müsterhı olursa hareket zā'il olur. Eger temeddüd-i tabī'isinden ziyāde mütemeddid olursa

(34) hareket-i teşennüciyye 'arız olur ki bu nev'ıñ beden-i insāna 'urūzı keşirü'l-vukū'dır. Eger hareket-i

(35) teşennüciyye a'zā-(y)ı dāhiliyyede vāki' olursa kay' ve kılenc emşāli 'arız olur. Eger a'zā-(y)ı hāriciyyede

R. 13a

(1) vāki' olursa şar' emşāli 'arız olur. Ve ma'lūm ola ki elyāf-ı 'aşabāniyyeniñ teca'ud-ı

(2) ğayr-i tabī'isinden 'uzva ıztırāb gelüp munķabız ve müteşennic olur. Ve elyāf-ı 'aşabāniyyeniñ

(3) teca'ud-ı ğayr-i tabī'isi rūh-ı nefsanıyyeniñ tayerānı hareketinden hādiş olur. Ve rūh-ı nefsanıyyeniñ

(4) tayerānı a'zā-(y)ı 'aşabāniyyede şiddet ve hiddethissinden olur. Meşelā cürħa-ı re'se bir misbār-ı

(5) hāddu'r-re's idhāl olunup ğışā-ı dimāġiyye vaşıl olsa ğışā-(y)ı dimāġınıñ ezāsından

(6) cümle-i bedende şar' gibi bir hālet yā'nı hareket-i teşennüciyye hādiş olur. Zīrā ervāh-ı nefsanī ğışā-ı

(7) dimāġda şiddet ve hiddethiss etmekle tayerān edüp anıñ tayerānı hareketinden ğışā-ı dimāġı

(8) müteca'id olmaġla cemī'-i aġşıye müteca'id olup hareket-i teşennüciyye 'arız olur. Zīrā aġşiyeniñ

(9) cümlesi ğışā-ı dimāġı ile müteşennic olur. Kezālik faşdda yāhūd cürħda a'şāba naħs vāki'

(10) olmasa ol 'uzvda teşennüc hādiş olur. İmdi elyāfıñ nizāmına āfet ve zevāl-ı rūh-ı

(11) nefsanıniñ müte'ezzī olmasından nāşī elyāfıñhāl-i tabī'isinden hāric teca'udı ve temeddüdi

- (12) cihetindedir. Ammā elyāf-ı ‘aşabāniyyenin ziyade hasāsıyyetinden ve rūh-ı nefsāniyyenin hiddetinden
- (13) hādīs olan ‘avārız-ı teşennüciyye kezālik hareket-i teşennüciyye-i iştirākiyyede edviye-i afyonıyye ve sā’ir
- (14) muhaddirāt edviye-i ceyyidedendir. Kezālik edviye-i entīmüniyye ve sā’ir kebārīt-i ma‘deniyye-i şābite ki
- (15) anlarda kuvvet-i taḥdīriyye ola. ‘Azīmü'n-nef‘dir. Lākin edviye-i afyonıyyede kuvvet-i taḥdīriyye-i şedīd vardır.
- (16) meger ki ceyyiden işlāḥ olunmuş ola. Ve her devā ki anda kuvvet-i taḥdīriyye-i şedīde ola. Ceyyiden işlāḥ
- (17) olunmadıkça isti‘māl cā’iz degildir. Ve afyonı ceyyiden işlāḥı yā taḥammür vāsıtasıyladır ki afyonı
- (18) işlāḥı tarīklerinin cümlesinden evlā ve afzaldır. Ve bu işlāḥı Helmonisyos ta‘līmı üzere
- (19) tarīki budur ki kadaru'l-kifāye afyon aḥz olunup on mişli ‘uşāretü's-sefercel ile bir şışeye
- (20) koyup üç hafta yāḥūd dört hafta miqdārı terk oluna Tāki ‘uşāre-i seferceli taḥammür ve
- (21) galeyānı munḳatı‘olup afyon-ı esfele rüsüb idi. Ba‘dehū üzerinden ‘uşāre-yi aḥz edüp
- (22) cer ‘alaḳa eddikden sonra nār-ı hafife ile rub kıvāmına gelince taḥḳ oluna. Ba‘dehū bu rubbı rūh-ı
- (23) şarābla naḳ‘ edüp şıbgını aḥz edeler. Ve hīn-i iktizāda bir kaç katre isti‘māl olunur.
- (24) Yāḥūd şıbg-ı mezbūri taḥḳ ederek hulāşa kıvāmına getürelir. Ve hīn-i iktizāda ḥab şüretinde
- (25) isti‘māl ederler. Kezālik ‘uşāretü't-tüffāḥ ve sā’ir mi‘deye münāsebeti olan ‘uşāreler ile
- (26) daḥı ‘amel olunur. Bu güne işlāḥla ‘amel olunan cevherü'l-afyonı menāfi‘-i keşiresi vardır.
- (27) emrāz-ı müteḥālifenin ekşerine belki cümlesine nef‘i muḳarrerdir. Ancaḳ‘ilel-i sübātıyyede degil evcā’ı
- (28) cümlesini ḳat‘ eder. ‘Alīliḳ ıztırābını izāle edüp istirāḫat verir. Aḥlāḥı galeyān-ı

(29) müfraṭını teskīn eder. Ervāhıñ hareket-i şedidesini ta'dīl eder. Her 'illete ve her 'uzva

(30) münāsib edviye ile mezc edüp isti'māl olunur. Meşelā iltihāb-ı müfraṭ aşhābına zehrū'l-

(31) bārūt yāhūd bārūt-ı lü'lü'ī ile mezc olunur. Ba'zılar bu gūne tertīb edüp

(32) isti'māl ederler. Meşelā süfūf-ı diyaframa on altı dirhem, sırr-ı muza'af zehebī ve zehrū'l-bārūt

(33) her birinden dört dirhem, şıbgū'l-afyon elli dört katre mezc ve süfūf oluna. Mikdār-ı isti'māl

B. 10a (34) meraklıne on beş yāhūd on sekiz habbedir. Şıbgū'l-afyondan nısf habbe isti'māl olunmuş

(35) olur. Nādiren bir habbeye yāhūd iki habbeye varınca tezyīd olunur. Meger ki evcā'-ı 'azīme

R. 13b

(1) ve ifrāt-ı seherde tezyīd oluna yāhūd afyonıñ ceyyiden ıslāhı emlāh-ı kaleviyye sābite iledir. 'Ale'l-ħuşuş

(2) milħu't-ṭartīr cümleden münāsib ve muhtārdır. Meşelā milħu't-ṭartīr ve afyon ve şarāb bir şīşeye koyup

(3) ta'fīn olunur. Şarāb yerine rūh-ı termentīn vaz' olunmak daħı evlādır. Bu gūne 'amel olunan

(4) lūdānū daħı mā-sebak gibi 'azīmü'l-menāfi'dir. Hattā ba'zı eṭıbbā esrārdan olmak üzere ketm etmişlerdir.

(5) Ba'zılar ta'līmi üzere milħu't-ṭartīr ile afyon ıslāhınınṭarīkı budur: Afyon hāliş ve milħu't-ṭartīr

(6) yāhūd maħlūlu't-ṭartīr sekiz dirhem aħz ve bir şīşeye vaz' olunup ta'fīne vaz' oluna tāki

(7) ittihād-ı hāşıl edüp balçık gibi bir cevher ğalīzu'l-kıvām ola. Ba'dehū üzerine on altı yāhūd

(8) yigirmi dört dirhem rūhu's-şarābu'l-hālişkoyup afyonıñ şıbgı rūħa ħurūc edince ta'fīn

(9) olunduktan sonra cer 'alaķa ve ħıfz oluna. Minvāl-ı muħarrer üzere taħammür vāsıtasıyla yāhūd milħu't-ṭartīr

- (10) vāsıtasıyla ıslāh olunan afyon edviye-i şerīfedendir. ‘İlel-i keşīrede isti‘māl olunur.
- (11) ‘Ale'l-ḥuşūş‘ ilel-i ‘aşabiyyede ki elyāf-ı ‘aşabiyyenin ifrāt-ı hissinden ḥāşıl ola. Ziyade⁵⁹ memdūhdur.
- (12) ‘İlel-i teşennüciyyenin cümlesinde edviye-i ‘aşabiyye ile mümtezicen isti‘māl olunur. Ez-cümle lūdānū
- (13) raḥimi ki ‘ilel-i raḥimiyyenin cümlesinde isti‘māl olunur. Taḥammür vāsıtasıyla ‘amel olunan lūdanūdan terkīb
- (14) olunur. Ṭarīk-ı evvel ile ‘amel olunmuş. Lūdānū iki dirhem, ḥulāşa-ı zürnübād bir dirhem, ḥulāşa-ı
- (15) kaşabu'z-zerīre ve süfūf-ı fūdanacı her birinden şülş dirhem, cünd-i bīdester on beş ḥabbe,
- (16) za‘ferān yarım dirhem, pād-zehr-i māri ve pād-zehr-i kāvī her birinden süds dirhem aḥz olunup
- (17) dühn-i kehrübā ile ḥablar oluna. Miqdār-ı isti‘mālı altı ḥabbedir yāḥūd sehlü'l-me‘ḥaz olması maṭlūb
- (18) olduğda bu gūne terkīb olunur. Meşelā ḥulāşa-ı cünd-i bīdester altı ḥabbe ḥulāşa-ı zürnübād on
- (19) iki ḥabbe lūdānū dört ḥabbe aḥz olunup dühnü'l-kehrübā ile ḥabbeler oluna. Üç def‘ada isti‘māl
- (20) olunur. Ammā elyāf-ı ‘aşabāniyyede ḥissini noḳşānından nāşī ḥareket zā‘il olup ‘ilel-i feleciyye
- (21) ‘arız olursa rūḥ-ı nefsanıyyeye inti‘āş vèrmek edviye-i ḥarīfe-i āfāviyye ve cünd-i bīdester
- (22) ve emlāḥ-ı ṭayyāre-i dühniyye ve edviye-i kehrübā‘iyye ve mā‘u'l-ḥayāt ve emyah-ı müfrede ve emyāhu'l-
- (23) meskūtīn ta‘bīr olunan miyah ma‘mūle isti‘māl olunur.
- (24) El-kitābu'l-evvel fī-emrāzı'l-ḥāşıla min āfāti'l-ḳuva'l-ḥayvāniyye ve'n-nefsāniyye
- (25) El-muḥtaşşa li'r-ricāl bi-‘uzv ‘uzv mine'r-re’s ile'l-ḳadem ve esbābuhā ve ‘alāmātühā ve mu‘ālecātühā:
- (26) Ve hüve teştemil ‘alā işnā ve ‘işrūn bāben ma‘lūm ola ki bu şınā‘at-ı cedīde ehālisi ‘indinde

⁵⁹ Ziyāde: -B, 10a/12

(27) emrāz-ı cüz'iyeye-i beyānda tertīb maḳbūl Potiryos nām tabībiḡ ba'dehū re'isū'l-fen olan

(28) Sülūyosiḡ tertībdir ki insānda olan ḳuvādan evvel ki ḳuvvetiḡ āfātından ḡāşıl olan

(29) emrāzı beyān edüp ba'dehū ikinci ḳuvvetiḡ āfātından ḡāşıl olan emrāzı şümme ve şümme beyān

(30) étmekdir. Ammā ḳuvvet-i ḡidā'iyeye-i bizim vücūdımızda olan ḳuvāniḡ cümlesinden evveli ve muḳaddem 'add

(31) olunmuşdır ki bizim vücūdımız anıḡla bāḳī olur. Zīrā müddet-i ḡayāt müddet-i teḡziyeye merbūtdır.

(32) İmdi ḳuvvet-i ḡidā'iyeniḡ daḡı evveli ve muḳaddemi olan ḳuvvet-i şāhiye-i ḡayvāniyyeden olmaḡla

(33) ḳuvāyı ḡayvāniyyeniḡ āfātından ḡādış olan emrāzı beyān étmek lāzım idi. Lākin fi-zamāninā ḡazā

(34) Dāru's-Salṡanatu'l-'Ulyā etıbbāsınıḡ ekşeri bu tertīb-i cedīdeye āşınā olmayup tertīb-i müteḡaddimine

(35) mümāreseleri olduḡı ecilden bu faḳır daḡı silk-i müteḡaddīmīne münselik ve ma'lūm ve meşhūr olan

R. 14a

(1) ṡarık üzere tertībine şürū' eyledim. Pes imdi ma'lūm ola ki ecnās-ı marāz üç cinsdir ki

(2) birine sū-(y)ı mizāc ve birine marāz-ı terkīb ve birine tefarruḳu'l-ittişāl dērler. Ve bu marāzlar a'zā-(y)ı sā'ir ede

(3) olduḡı gibi dimāḡda daḡı 'arız olur. Lākin ekşeriyyā dimāḡa 'arız olan sū-(y)i mizāc olup

(4) tefarruḳu'l-ittişāl nādirü'l-vuḳū'dır. Zīrā dimāḡ cism-i şalb ile maḡfūzdır. yā'nī ḳafāniḡ 'azmi

(5) anı ḡıfz éder. Pes imdi ekşeriyyā re'se 'arız olan sū-(y)ı mizācdan nāşī şudā' olmaḡla

(6) biz daḡı anıḡla ibtidā edüp sā'ir re'se 'arız olan marāzlara taḡaddüm étdik.

(7) El-bābu'l-evvel fi-emrāzı'r-re's ve'd-dimāḡ ve'n-nuḡā⁶⁰: Ve hüve teştemil 'alā sitte ve şelaşūn faşlen

⁶⁰ Nuḡā': nuḡā, B 10a/39

(8) El-faşlu'l-evvel fi's-şudā' bi-ķavl-ı küllī: Şudā' bi-zammī's-şād veca' ı'r-re's-i yā'nī baş

(9) ağrısı demektir. Fārisīce derd-i ser dērler. Yūnāniyyān ıştılāhlarında kefalāhiya ta'bīr

(10) olunur. Şeyh-i Re'īs ve sā'ir kibār şudā'ı elem fī-a'zā'ı'r-re's terkībi ile ta'rīf etmişlerdir.

(11) Lākin elem ne demektir? Anıñ ta'rīfide ihtilāf olunur. Şeyh-i re'īs el elem hüve idrāk bi'l-münāfi

(12) min hayş hüve münāf demişler. Ba'zılar dañı hüve ĥurūc minhāl-i ṭabī'ata ilā ġayr-iṭabī'ata dēyü

(13) ta'bīr etmişler. Kezālik veca' ile elem murād fehmidir degildir. İhtilāf olunup Kıraşī merhūm

B. 10b (14) mürādif degildir demişler. Ez-cümle bir adamıñ urmadan ve düşmeden başı yarılşa yāhūd

(15) ħarĥa zuhūr eylese başda elem bulunduğı muķarrer olmağla şudā' ıtlāķı şahīh olur-mı?

(16) dēyü ihtilāf olunup kibār şudā' ıtlāķını tecvīz etmişlerdir ki elem fī- a'zā'ı'r-re's dēnmek

(17) şahīhdir. Pes imdi ma'lūm ola ki envā'-ı şudā' dan ba'zısı şıbyāna 'ārız olup

(18) ekşerine bir muķtezā-yı ṭabī'at-ı isti'dādları ve bi-ħasebi's-sin taħammülleri olmamağla bi-'ināyetillāh

(19) te'ālā maşūn ve maħfūz olurlar. Ez-cümle etfāl için şudā' yazılmamışdır. Zīrā şudā'

(20) başıñ eczāsı i'tibār olunan 'uzvlarda vāķi' veca' ve eleme dērler. Elem dañı lezzetiñ muķābili

(21) olmağla kuvā-yı müdrikenıñ kendi ħatında āfet ve şer olan şey' idrākına ıtlāķ olunur.

(22) Pes etfālde evvel elem bulunduğı şüretde dañı idrākına ve ta'bīrine ķādir olmadıkları ecilden

(23) anlarıñ emrāzlarında şudā' a ta'arruz olunmamışdır. Pes ma'lūm ola ki şudā' nefsi dimāğıñ

(24) sū-(y)ı mizācından ve yāhūd bir 'uzvuñ iştirākından yāhūd ikisinden dañı olur. Ve ekşer

- (25) vuḳū'ı sū-ı mizāc olmağla biz dağı anıñla ibtidā edüp deriz ki emrāz-ı sū-(y)ı mizāc yā müfred
- (26) yāhūd mürekkebdır. Bunlarıñ her biri yā maddīdır. yā'nī ahlāt-ı erba'anıñ birinden olur yāhūd
- (27) ğayr-i mādđīdır ki ahlātđan olmuş degıldır. Ve bu ğayr-i mādđī olmanıñ vuḳū'ı nādirdır. Zırā ekşerıyyā
- (28) mādde ile olup yā nefsi-i dimāğda yāhūd bir 'uzvuñ iştirākiyle olur. Bu maħalde muḫlağan
- (29) sū-(y)ı mizāc beyān edelim. Ve fāzıl-ı Cālinūs sū-(y)ı mizācıñ 'alāmetleriniñ ekşeri birbirine müşābih
- (30) olduğundan muḫaddem geçen sebeblerinibilme ki ve burundan çıkan fażalāta nazar olunmağa muḫtācdır.
- (31) Ve veca'-ı ḳaᅇğı cānibdedir. Ve ağırıñ şiddet ve za'fı ne mertebededir? Bilmek lāzımdır. Ve ma'lūm ola ki
- (32) re's eczā-(y)ı bedeniñ a'lāsı olmağla tahtında olan 'uzvlardan su'ūd eden şey'e ḳābiliyyeti
- (33) vardır. Taḫḫibe vācibdir ki dimāğda ḳaᅇğı 'uzvdan şey şu'ūd eder. anı bilüp mu'ālecesinde
- (34) te'ennī eyleye. Çünki dimāğıñ buḫārdan su'ūd eden şey'e ḳābiliyyeti vardır. 'Alīle dağı vācibdir ki
- (35) mubaḫḫarātđan ve mi'deden nüzülü baḫı' olan yā'nī geç hażm olan ğıdālardan ihtirāz eyleye ki

R. 14b

- (1) mādde-yi dimāğda şu'ūd edirmeye mubaḫḫar ve baḫı' olan ğıdālar bunlardır: Şarāb ve süd ve ḫurma
- (2) ve şoğan ve sarımsaᅇ ve zeytūn ve za'ferān ve kestāne ve cevz ve dağı bunlar emsāli şeylerden
- (3) ihtirāz oluna. Ve dağı ḫareket-i 'anīfeden ve ğün ortasında uyumağđan ihtirāz lāzımdır.
- (4) Ma'lūm ola ki sū-(y)ı mizāc dedigimiz mizācıñ tağyiridir ki şovuᅇşovuᅇđan yāhūd ısıcağđan
- (5) olur. Anıñ için 'ilācda ta'dīl-i mizāca muḫtāc olunur. Ve eger beden-i mümtelī olursa

- (6) istifrāğa muhtāc olunur. Zīrā sū-(y)ı mizāc sebebiyle dimāğ za‘īf olup ahlātı
- (7) kabūl étmesinden havf olunur. Pes imdi sū-(y)ı mizāc-ı sādecı beyān edelim.
- (8) Bu dört nev‘dir biri sū-(y)ı mizāc-ı sādec hār ve biri sū-(y)ı mizāc-ı sādec bārid ve biri
- (9) sū-(y)ı mizāc-ı sādec raṭb ve biri sū-(y)ı mizāc-ı sādec yābisdir. Eş-şudā‘ min sū‘i‘l-mizācī’s-sādecī‘l-
- (10) hār: Yā‘nī māddī olmayup yalnız sū-(y)ı mizāc-ı hārdan olan şudā‘E’s-sebeb: Sū-(y)ı mizāc-ı sādec
- (11) hārıñ sebebi ekşeriyyā eyyām-ı hārrede hārāret-i şemsde ku‘ūd yāhūd çok gezmek ve yāhūd
- (12) kenār-ı nārda çok oturmak ve yāhūd hammāmda çok eklenmek ve yāhūd şayha-ı keşīre eylemek
- (13) ve yāhūd ğazab ve ğuşsa étmek ve yāhūd terk-i nevmiden ve efkār-ı keşīreden ve hār nesnelere
- (14) tenāvül eylemedin. Meşelā şoğan ve şarımsak gibilerden ve rāyihası hād olan nesnelere şemm
- (15) étmeden ve kan ve şafrā hareketinden zuhūr eder. El-‘alāmāt: Re’sde ziyāde hārāret olup
- (16) gözi karararak ve ziyā ve revşenlikden firār étmek ve seher olmak ve tiz ğazablanmak ve çok
- (17) söylemek ve hārāretli nesnelere mutazarrır olmak ve bārid nesnelere hazz étmek ve muḳaddem-i
- (18) zıkr olunan esbābıñ ba‘zısı taḳaddüm étmeğdir. El-‘ilāc: Evvelen lāzım olan hārāretıñ mertebe
- (19) ve derecesi miḳdārınca edviye-i bāride ile re’siñ hārāretini teskīn étmeğdir. Ve re’sde olan
- (20) hārāret esāfil-i bedende olan madde-yi cezb étmesün için ṭabī‘atı telyīn étmek lāzımdır.
- (21) Ve re’sde olan ruṭūbet bi-sebebi‘l-hārāre münhal olup ‘uzv-ı re’sse gevşeklik gelmeye dēyü
- (22) edviye-i bāride-yi ḳuvvet-i ḳabızası ḳalil olan devālar ile memzūcen isti‘māl étmeğdir. Lākin
- (23) ḳuvvet-i ḳabızası şedid olan devālar olmaya ki mesāmmāt-ı mesdūd olup buḫārı taḫlīlden

(24) men' etmekde. Zīrā buḥār müteḥallil olmasa dimāğ mümtelī olup şudā' ziyāde olur.

Kezālik

(25) sū-(y)ı mizāc-ı mād'dide daḥı ba'de'l-istifrāğ zıkr olunan nesnelere mūrā'āt lāzımdır. Ve daḥı

(26) re'si tebrīd etmekde ziyāde mübālāğadan hırz edeler. Zīrā dimāğ-ı his ve hareketiñ ve rūḥ-ı nefsāniyyeniñ

(27) mebd'e'i olmağla bürüdet-i keşire zarar edüp belki iḥtilāl-ı 'aqla ve belādet-i havāssa mü'eddī

(28) olur. Ve daḥı muḥadderātdan mümkün mertebesi iḥtirāz lāzımdır. Meger ki şudā' ğāyet şedīd

(29) olup nevm mümkün olmaya ol vaqtide ibtidāda ve tezāyüdde muḥaddirāt isti'māl olunur. Lākin

(30) inḥiṭātda bir vechiyle cā'iz degildir. Ma'lūm ola ki re'se vaż' olunan devāya sirke gibi

B. 11a (31) sür'at-ı nüfūzı olan devā ile memzūcen isti'māl edeler. Zīrā ḳafanıñ 'azmı ğāyet şalb

(32) olmağla devāniñ nüfūzı müte'assirdir. Ve daḥı münāsib olan budur ki devā-yı şikaḳlara

(33) vaż' edeler ki ol mevzı'ıñ kemūki ḳafa kemüğinden raḳıḳdır. Ve andan cemī'-i re'se devā nüfūz

(34) eder. Ve daḥı münāsib olan budur ki dimāğıñmu'ahḥarına yā'nī 'aksı cānibine devā-(y)ı bāride

(35) vaż' olmayına zīrā a'sāba zarar edüp bir fā'ide ḥāşıl olmaz. Pes imdi vaż' olunacaḳ

R. 15a

(1) devā-ı bārideye yā'nī müsekkin ve ca' olan mu'tedilü'l-ḥarāret yāğlar ile memzūcen isti'māl

(2) edeler. Meşelā dühn-i şibit ve dühn-i bābūnec gibi ve daḥı bārid devālar istişmām ve istiñşāḳ

(3) edeler. Ve ayaklarına daḥı tılā edeler. Zīrā re's ile ḳademiñ müşāreket-i 'azīmesi olduğundan

(4) te'siri zāhir olur. Ve şudā'-ı ḥārrelere dāḥilden isti'māl olunan devālar meşelā marul

- (5) tohumu ve bezr-i baqlatu'l-hamkâ ve lisānu'l-ḥamel ve verd aḥmer ve benefsec ve nilüfer veḥşḥāş ebyaz
- (6) ve büzür-ı erba'a-ı bāride ve arpa ve hindibā ve ḥummāz ve ağaç kavunu ekşisi nesnelere ile
- (7) ğidāsını ve şarābını ve şuyını bu devālardan edeler. Ammā edviye-i ḥāriciyye ḥayyu'l-ālem ve aşma
- (8) yāprağı ve Mersīn yāprağı ve nilüfer ve tuḥlub ve bezr-i kuṭūnā ve ḥaşḥāş ve 'inebü's-şā'leb
- (9) ve lisānu'l-ḥamel ve sirke ve dühnü'l-verd ve dühn-i ās ve dühnü'l-ḳar' gibi nesnelere zımādları
- (10) ve tılları bunlar ile memzūcen edeler. Ve eger ḥarāret-i şemsden veya ḥarāret-i nārdan oldu
- (11) ise bu tılları edeler. Mücerrebdir. Terkibi budur: Dühnü'l-verd sekiz dirhem, bezr-i kuṭūnā lu'ābı
- (12) ve bezr-i sefercel lu'ābı yarımşar vuḳıyye aḥz olunup bir bucuḳ dirhem şem' ile mezc edüp
- (13) re'se tıllā edeler. Ve eşribelerden benefşe ve nilüfer şerbeti vèreler. Ve eger seheri olup
- (14) veca'ı şedīd olursa şudā'ḥārreniḡ cemī'-i envā'ına mücerrebdir. Terkibi budur: lübb-ı
- (15) bezrū'l-ḳar' nişf vuḳıyye, marul tohumu ve ḥaşḥāş tohumu ve dühn-i levzū'l-ḥulv her birinden üçer
- (16) dirhem, arpa otı on dirhem aḥz olunup bir beyāzu'l-beyz ve küllāb ile ḥamīr olunup
- (17) bir beze sürüp başa yaḳu edeler. Bāḳī devāları Aḳrabāinde mufaşşalan taḥrīr olunur. Nazar oluna.
- (18) Eş-şudā' min sū'ıl-mizāci's-sādecī'l-bārid: Yā'nī mādī olmayup yalnız sū-(y)ı mizāc-ı bāriden olan şudā'
- (19) E's-sebeb: Bürüdetden olan veca'-ı re'siḡ sebebi ehviye-i bāride doḳunduḡundan olur.
- (20) Ve yāḥūd bārid ğidālar isti'mālından yāḥūd çok faşd edüp müşhil içmekten ve ḥareket
- (21) etmeyüp dā'imā oturmaḳdan ve nevm-i keşirden ve gāḥī ḥavf ve fikr ve ḥabsden daḡı olur.

(22) Ve dağı cimā'-ı keşirden bükā-ı keşirden ve ervāh-ı za'f vèrüp ĥarāret-i ġarīziyyeyi

(23) ĥabs eden nesneleriğ küllisinden olur. El-'alāmāt: Re'si bārid olup yüzi ağrımak

(24) ve göz kıbağları şişmek süst endām olup ĥarekete mecālı olmamak ve veca' 'aksı cānibine

(25) mā'il olmak ve nevm-i keşir olmak ve tekellüm ètmemek ve mütekellime darılmak ve ĥār nesnelerden memnūn

(26) olmak ve bārid nesnelere mutazarrır olmak ve ekşeriyyā zükāma ve nezleye mü'eddī olmağdır. El-'ilāc:

(27) Eger şudā'-ı bārid henüz ĥādiş olmuş ise ĥarāreti mu'tedil devālarla mizācı ta'dil edeler.

(28) Eger veca' müzmin olur ise kavī devālara muĥtāc olur. Ve eger beden-i mümtelī olursa şudā'-ı

(29) bārid-i mād'dide zikr olunan edviye-i müşhile ile istifrāğ oluna. Ve dağı şudā'-ı bāride

(30) ve bürüdet-i a'sāba ve emrāz-ı bāride-i dimāgiyyeye dāhilen isti'māl olunan devālarıđ mecmū'ı

(31) re'y-i tabīb ile isti'māl olunanlar. Meşelā maţbūĥ-ı aşl-ı favāniyyāve şarāb-ı ĥülincān ve nebīz-i Buĥrātī

(32) ve ĥamīre-i zehr-i kışturān ve merzencüş ve oşoĥodos ve zehr-i kıaranfül-i bostānı ve zehr-i bādrencebūya

(33) ve cevz-i bevvā ve kabuli ve kıışr-ı ütrüc ĥamīrelerinden kıangısı olursa münāsibdir. Ve dağı sükker

(34) müddehin enīsūnī ve sükker-i müddehin-i rāziyānecī ve sükker-i müddehin-i kıaranfülī ve sükker-i müddehin-i dārĥinī

(35) gibiler münāsibdir. Ve dağı süfuf-ı devā-(y)ı 'anber ve süfuf-ı devā-(y)ı misk ve āfāviyā' bi'l-verd

R. 15b

(1) ve süfuf-ı cavārişü'l-'anber ve süfuf-ı cavārişü'l-'ūd gibiler münāsibdir. Ve dağı mü süfufi

(2) dağı ġāyet mücerredir. Hem veca'-ı re'si izāle eder. Ve hem kıaţ'-ı nevāzil edüp dimāġa kıuvvet vèrmede

- (3) 'aṭiyye-i İlähiyye ve mevhibe-i Rabbâniyyedendir. Terkîbi budur: Cevz-i bevvâ ve besbâse ve küzbere-i müdebbere-i bi'l-ḥal
- (4) ve râziyâ nec ve küdür-i ebyaž ve dârçîn-i Seylânî her birinden ikişer dirhem, Kehrübâ' nışf
- (5) dirhem, sükker teberzed ebyaž beş vuķıyye aḥz olunup şan'at üzere süfuf oluna.
- (6) Miķdâr-ı isti'mâlî üç dirhemdir. Ve daḥı cavârişü'l-'ud ve cavârişü'l-'anber ve cavârişü'l-enîsûn
- (7) gibi cavârişât-i ḥârre isti'mâl olunur. Ve ma'lûm ola ki eger mecmû'-ı a'zâyı teşḥîn murâd
- (8) olunursa ṭabîbe vâcib olan oldur ki vërdügi devâyı fâtiren 'ale'r-rîķ isti'mâl
- (9) êtdüre. Ḥattâ ol devâ'sür'atiyle cemî'-i aķṭâr-ı bedene nüfûz idi. Ammâ eger yalnız re'si teşḥîn
- (10) murâd olunursa ol devâ'ı ba'de't-ṭa'âm isti'mâl êtdürelen. Zîrâ mi'deden buḥâr B. 11b (11) ṭa'âmıyla ol devâ-i dimâģa şu'üd êdüp dimâģı bi-sühûlet teşḥîn êder. Ve ḥâricden
- (12) isti'mâl olunan devâları gerek müfred ve gerek mürekkeb olsun ziyâde ḥâr êtmeyeler. Ve daḥı
- (13) nuṭûllardan münâsib olanlar. Meşelâ saluya ve merzencüş ve iklilü'l-cebel ve varaķu'l-ġâr ve bâbü nec
- (14) ve iklilü'l-melik ve ḥuzâmâ ve oşoḥodos ve kaşarangibi edviyeleri mâ-(y)ı şâfi ile ṭabḥ êdüp
- (15) re'se nuṭûl êdeler. Ve yâḥûd bir sünger ve yâḥûd bir bize baturup re'se kimmâd êdeler. Ve daḥı
- (16) edhân-ı ḥârreden dühn-i sünbül ve dühn-i ķuşṭ ve dühn-i merzencüş ve dühn-i cünd ve dühn-i felâsife
- (17) ve dühn-i kehrübâ ve dühn-i ḥuzâmâ ve dühn-i iresa ve dühn-i 'üdu'l-fîyâķ ve dühn-i cevz-i bevvâ ve dühn-i belesân
- (18) gibi edhândan ķangısı olursa ṭılâ' isti'mâl êdeler. Ve daḥı zımâdlardan münâsib olanları
- (19) isti'mâl êdeler. Meşelâ medķûķ-ı türmüs ve boy-ı toḥumı sekiz dirhem, varaķu'l-ġâr dört dirhem aḥz
- (20) olunup mâ-(y)ı 'asel ile ṭabḥ êdüp ba'dehü miķdâru'l-kifâye dühn-i iresa ve dühn-i merzencüş zammıyla

- (21) şan'at üzere zımād edeler. Ve dağı cemī' -i şudā' -ı bārideye gerek mādī ve gerek ğayr-imādī olsun
- (22) bu zımād nāfi'dir. Şan'atı budur: Şamğ-ı 'Arabī ve ıştırak-ı fātır ve kündür her birinden bir dirhem, ħubzu'l-ħamām
- (23) iki vuqıyye, şünīz bir dirhem, cevz-i bevva ve kıranfıl her birinden şülş dirhem, sünbül ve nemmām ve oştıhodos
- (24) ve merzencüş her birinden iki dirhem, naķamaķa bir buķuķ dirhem, kifāyet-i miķdārı şem' ve dühn-i nārdīn
- (25) ile zımād edeler. Ve dağı buħūrātdan dimāĝa nāfi' olan buħūruları isti'māl edeler. Meşelā
- (26) ıştırak, 'asel-bend cāvī ve laden-i aķrīfī her birinden altışar dirhem, ħabb-ı 'ar'ar iki dirhem
- (27) ve şamğ-ı 'ar'ar ve kündür-i ebyaz her birinden bir dirhem aħz olup kifāyet-i miķdārı lu'āb-ı
- (28) keşīr ile kırşlar olup isti'māl edeler. Ve dağı şudā' -ı bāride için olan şemmāmeleri
- (29) isti'māl edeler. Meşelā laden iki dirhem, ıştırak-ı fātır dört dirhem, cevz-i bevva şülşān dirhem,
- (30) varaķu'l-verdü'l-aķmer nışf dirhem, dārçīn ve 'ūd sekiz dirhem zübbād ve misk birbirinden⁶¹ dört ħabbe,
- (31) dühn-i kıranfıl beş kıatre, küllāb ile maħlül keşīr ile 'acīn olup dā'imā istişmām oluna.
- (32) Ve ĝidāsına dā'imā dārçīn ve kıranfıl gibi āfāviyāt-i ħārre kıaviyyeler ve ĝidāsı kıuzucuķķoyun
- (33) eti ve keklik eti ve çil eti ola ve mā-(y)ı bārid ve havā-(y)ı bāridden ĝāyet ihtirāz étdüreler.
- (34) Ve erbāb-ı 'iştredn olursa şarābı beyāz ve şāfi ola ve yāħūd nebīz-i Abukrāfī isti'māl étdüreler.
- (35) Eş-şudā' min sū'ı'l-mizācu's-sādecu'r-raţb: Yā'nī mādī olmayup yalnız sū-(y)ı mizāc raţbdan

⁶¹Birbirinden: -R, 15b/30

R. 16a

- (1) olan şudā' E's-sebeb: Bunun dađı sebebi ekşeriyā leb-i deryāda ve yāhūd gāyet ruṭūbetli
- (2) mevāzī' da cālis olmađdan ve māhtābda taḥtī's-semā nā'im olmađ ve maṭar-ı keşirden ve ruṭūbetli ğidāları
- (3) keşiren tenāvül eylemekdendir. Ve ekşeriyā dimāğı ruṭūbetli olan kimselerde bu veca' vāķi' olup
- (4) nāzliyye mübtelā olurlar. El-'alāmāt: 'Alāmeti budur ki çehre ve beşeresi leyyin olupġuşı
- (5) ve femi ve çeşmi ruṭūbetli olur. Ve his ve hareketi süst olup nisyān gelür. Ve müceffef-i nesnelere
- (6) hażz edüp muratṭıbatdan mutazarrır olur. El-'ilāc: Ekşeriyā sū-(y)ı mizāc-ı raṭb bürüdet ile
- (7) olur. Pes böyle olduġda şudā'-ı hārrede zıkrā sebaķat eden müceffifāt ile 'ilāc olunur.
- (8) Eger harāret ile olursa ki gāhice vāķi' olur. Ol vaķtinde münāsib olan bürüdete mā'il
- (9) müceffifāt isti'māl olunur. Meşelā helilecāt-i hamse ve mercān ve karnu'l-eyyil ve zümürüd ve pentafilon
- (10) ve tormentella ve mersin-i tohumı ve serü kozlaĝı gibi edviye ile şudā' raṭbı devālarını
- (11) ta'dil edeler. Ve lāyık olan budur ki kaviyü'r-rāyiha nesnelere ihtirāz edeler. Hattā buḥārı
- (12) dimāĝa cezb edüp şiklet-i ziyāde olmaya re'se kuvvet verüp ruṭūbeti tecfif
- (13) etmek için 'üdu'l-fiyāk ve şāşafırās ve çöpçini maṭbūḥları isti'māl oluna.
- (14) Ve dağı ma'ācinden ma'cün-ı cünd-i bīdester ve tiryāk-ı Andrumaḥusve meşrodeyṭos
- (15) gibileri isti'māl edeler. Ve dađı edviye-i ḥariciyyeden isti'māl murād olunursa sū-(y)ı mizāc-ı
- (16) bāride de zıkrā sebaķat eden tıllaları isti'māl edeler. Ve enpiratoryave varāk-ı ās müsāviyen
- (17) aḥz olunup meşrodeyṭos ile memzūcen re'se tıllā oluna. Ve ma'lūm ola ki bu 'illetde
- (18) ṭabībe lāzım olan oldur ki 'alili cāy-ı raṭbe ve binā-ı cedīde ve leb-i cūyda cālis olmađdan

(19) ihtirāz êtdürelér. Ve ta‘āmlarında kūzī eti ve balık ve sūt gibiler olmaya ve vaqt-i illetde ekl

(20) êtdüğü keklik ve güvercin ve kuş etleri ola ve şu birine maṭbūḥ-ı şāşafraş ve

(21) maṭbūḥ-ı ‘ūdu'l-fiyāk isti‘māl êdeler. Ve ‘alīle ḥareket-i keşīre êtdirüp nevm-i keşīrden ihtirāz êtdürelér.

(22) Eş-şudā‘ min sū’i'l-mizāci's-sādecī'l-yābis: Yā‘nī mādī olmayup yalnız sū-(y)ı mizāc yābisden

(23) olan sudā, ‘E’s-sebeb: Bunuḡ sebebi sū-(y)ı mizāc-ı ḥārīḡ sebepleri gibidir ekşeriyyā

(24) ḥarāret-i şemsde gezmek ve ḥammāmda çokturmak ve kenār-ı nārda çok oturmak ve yābis

(25) ğidālar tenāvül êdüp ve yābis devālar isti‘māl êtmek ve ishāl ve seyelān-ı demden ve ‘araḡ-ı keşīrden

B. 12a (26) ve cimā‘ ve ğamdan ve kōrkmaḡdan ve fikr-i daḡıḡdan ve muṭāla‘a-ı kitābdan ve ḥareket-i keşīredendir.

(27) El-‘alāmāt: ‘Alāmeti cild-i re’si ḥaşīn olup enf ve fem cefīf olmak ve nevm-i ḡalīl

(28) ve muraṭṭıbātдан intifā‘ êdüp müceffifātдан mutazarrır olmak ve bu zıkr olunan sebebleriḡ biri

(29) taḡaddüm êtmekdir. El-‘ilāc: Evvelen her ne sebep oldı ise anı izāle êdeler. Ve ḥarāret ve bürüdetde

(30) mu‘tedil olan edviyeler ile mizācını ta‘dīl êdeler. Meşelā nilüfer ve benefşe ve ḥas ve lisānu’s-şevr

(31) ve büzür-ı erba‘atü’l- bāride ve ḥaşḡaş-ı ebyaz ve mā-(y)ı cübñ gibiler ile mizāc-ı ‘alīli ta‘dīl êdeler.

(32) Ve edviye-i ḥariciyyeden dühn-i levz ve semn-i ğayr-imāliḡ ve şıfr eylegi ve lu‘āb-ı ḡaṭmī ve lu‘āb-ı ḡubbāzı

(33) ve şaḡm-ı decāc gibi devālar isti‘māl êdeler. Ve şarāblardan benefşe şerbeti ve lisānu’s-şevr

(34) şerbeti ve nilüfer şerbeti ve ḡaşḡaş şerbeti isti‘māl êdeler. Bu edviyelerin ḡamīrelerinḡ

(35) ve mā-(y)ı muḡaṭṭarlarınḡ ve müstaḡleblerinḡ isti‘māl êdeler. Ve bu müstaḡlebi eṭıbbā ğāyet medḡ êderler.

R. 16b

- (1) şan'atı budur: Levz-i hılv on iki dirhem, büzürât-ı erba'a-ı el bāride her birinden bir dirhem, bezr-i
- (2) haşhâş-ı ebyaz bir buçuk dirhem, şa'ir-i muqaşşer elli dirhem aḥz olunup, yigirmi beş dirhem,
- (3) mā-(y)ı lisānu's-sevr ile müstaḥlebleriñ istiḥrāc edüp miqdāru'l-kifāye şarāb-ı benefsec ile isti'māl
- (4) edeler. Ve ma'cūnlardan ma'cūn-ı keşirā ve ma'cūn-ı bādrencebūya gibileri isti'māl edeler. Ve tılā'
- (5) içün bezr-i haşhâş ve bezr-i ḥas ve bezr-i qar' aḥz olunup mā-(y)ı benefsec ile müstaḥlebi
- (6) istiḥrāc edüp sekiz dirhem lu'āb-ı bezr-i kuṭūnā ile memzūcen re'se tılā edeler. Ve daḥı
- (7) aşl-ı ḥaṭmī sekiz dirhem, varaḳ-ı ḥaṭmī ve varaḳ-ı ḥubbāzı ve ḥas ve benefşe ve nilūfer ve zehr-i
- (8) lisānu's-sevr ve bābūnec her birinden bir ḳabza, bezrū'l-kettān ve bezr-i haşhâşu'l-ebyaz altışar
- (9) dirhem aḥz olunup miqdāru'l-kifāye mā'u'l-ḳarāḥıyla ṭabḥ olunup re'se dökürler. Ve edhāndan
- (10) dühn-i benefşe ve dühn-i nilūfer ve dühn-i simsim ve dühn-i levzü'l-hılv ve dühnü'l-verd gibileri
- (11) isti'māl edeler. Ve 'alīliñ yedeynini ve ricleynini zıkr olunan haşāyiş muratṭibe maṭbūḥıyla ğasl
- (12) edeler. Ve ekşeriyyā 'alīli mevzı'-ı muratṭabede yā'nī aḳar şular ve şadırvān ve selsebīl⁶² mişāli mevzı'lerde
- (13) iclās edeler. Ve ğidālardan beyz nīmberiştü vesēmiz tavuḳ ve buzağı ve oğlāk ve ḳūzī
- (14) etleri ğāyet nāfi'dir. Ve buḳūldan ḥas ve ḥubbāzı ve mülūḥyā ve ḳabaḳ ve lisānu's-sevr lübleri
- (15) münāsibdir. Ve meyvelerden ḳuru üzüm ve badem ve iccāş yemek münāsibdir. Ve eger erbāb-ı 'işretten

⁶²selsebīl: sesebīl, B 12a/20

- (16) ise şarāb-ı daḳīḳ içeler. Ve mā-(y)ı şa'īr ve cūlāb benefsec içeler. Ve bu 'illetde hareketden ve ğazābdan
- (17) ve ḥüzünden ihtirāz edeler. Ve kār ve kesbi terk edüp havāsı mu'tedil ḥammāma gireler. Ve ma'lūm
- (18) ola ki bu zıkr êtdüğümüz sū-(y)ı mizāc-ı sādeciñ tedbīr ve 'ilācıdır. Pes taḫīb lebībe lāzım
- (19) olan daḫı sū-(y)ı mizāc-ı mādđiniñ 'ilācını istiḫrāc edüp ba'de'l-istifrāğ veyā ḳablu'l-istifrāğ bir muḳtezā-yı ḥāl münāsib olanlarıyla 'amel edeler.
- (20) Eş-şudā' min sū'ı'l-mizācı'l-mādđi muḫlaḳan: Yā'nī muḫlaḳan sū-(y)ı mizāc-ı mādđiden olan şudā'
- (21) E's-sebeb: Bu şudā'ıñ sebebi şudā'a bā'is olan māddeye ancak re'sde yāḫūd a'zāniñ
- (22) ba'zısında mādde ve buḫār-ı dimāğa mürtefi' olup ve dimāğda māddeniñ ḥāşıl olması ve hāzıma-ı
- (23) dimāğ za'īf olmasından yāḫūd mādde ve fażalāt müteḫallil olıcaḳ mecrāları ve mesāmmātları
- (24) münsed olduğundan ve yāḫūd ba'zı a'zāniñ müşāreketi ile olur. Ve yāḫūd hażm evveliñ
- (25) yāḫūd hażm-ı şānīniñ za'findan yāḫūd a'zā-(y)ı re'siñ za'findan vāḳi' olur. Ve⁶³ eger
- (26) ḳatıyışayḫadan ve yāḫūd elem-i ıztırābdan ve sū-(y)ı mizācdan re'se bir za'f 'ārız olsa
- (27) ol vaḳtı mevāddı kendüye cezb edüp ḳabūl êtdüğinden ve yāḫūd demm-i bāşūr ve
- (28) demm-i ḫayz ve ru'āf gibi seyelānāt-ı mu'tādeniñ cereyānı ḳaḫ'ından ve ba'zı emrāziñ
- (29) müşāreketi taḫīḳiyle şudā' 'ārız olur. Ve daḫı ḳamarıñ nūrı ziyāde ve noḳşān oldukça dimāğa
- (30) bir tağyīr gelüb ruḫūbet-i dimāğ zā'id ve nāḳış olur. Ḥuşūşen sū-(y)ı mizāca müsta'id olan
- (31) zātlarıñ mizācına bir tağyīr gelür. Şudā'a sebep olur. Zirā dimāğıyla ḳamarıñ münāsebeti olduğu

⁶³ Ve: -B, 11b/44

- (32) aşhâb-ı fenne hafî degildir. El-‘alâmât: Şudâ‘-ı mâddiyyeniñ ‘alâmetleri keşîrdir. İmdi eger
- (33) veca‘-ı re’siñ bir şakķında sâbit olup qarâr êderse mādde ancak re’sdedir. Ve eger veca‘
- (34) gâh şedîd ve gâh hafîf ve gâh munķatı‘ olursa madde-i re’sde olmayup a‘zâdan bir
- (35) ‘uzvuñ iştirâkiyledir. Ve daķı bir ‘uzvda bir elem hiss olunursa mādde ol ‘uzvuñ

R. 17a

- (1) iştirâkiyledir. Āfet hemân re’sdedir. Ve gâhîce ‘uzvda olan elem ve āfet zâ’il olup B. 12b (2) yine şudâ‘ ke’l-evvel bâķî kalur. Ĥummeyâtta vâķi‘ olduğı gibi ki nevbet-i munķatı‘ olur. Henüz
- (3) daķı şudâ‘ zâ’il olmaz. Ve eger mādde zât-ı kuvânîñ ġayrı olup buķâriyye ve rîḫiyye
- (4) olursa re’sde olan veca‘ ba‘zı vaķt bir cānibinden bir cānibe naķl êdüp düvâr
- (5) ve görüldi ve çınıldamalar‘arız olur. Ve tevellüd-ı riyāḫ êden eṭ‘ime ve eşribeden müştêd
- (6) olup taḫlîl-i riyāḫ êdici eṭ‘ime ve eşribeden noķşân olmaķdır. Ve eger mādde aḫlât-ı erba‘anıñ
- (7) biri olursa veca‘-ı sâbit olup bir cānibe intiķâl êtmez. Ve balġam ile sevdâ’ bârid ve şakîl
- (8) olduğundan ekşeriyyâ mādde re’sde tevellüd êder. Ammâ dem ile şafraḫ hâr ve hafîf olduğundan
- (9) re’sse esfelden şu‘ūd êder. El-‘ilâc: Mâddî olan şudâ‘a ‘ilâc küllî oldur ki evvelen
- (10) müceb-i ‘illet olan mādde her ne ise vücudı andan tenķiyye êdüp badehū mizâcı ta’dîl
- (11) êdeler. Lâkin tenķiyye-i vücudı, tenķiyye-i dimāġ üzere taķdîm êdeler. Ve eger beden-i māddeden pāk
- (12) olup madde re’sde olursa yine ṭabî‘atı ḫuķne-i leyyine ile telyîn êdüp badehū re’sde
- (13) olana mübâşeret êdeler. Ve eger şudâ‘ bir ‘uzv maḫşûsanıñ müşâreketi ile olmuş olursa
- (14) evvel ‘uzvı pāk êdüp badehū kuvvet vêrüp mizâcını ta’dîl êtdikden sonra dimāġı
- (15) ta’dîl êdüp kuvvet vêreler. Ve ma‘lûm ola ki bedeni aḫlât-ı rediyye-i fâsideden pāk

- (16)  d p istifr gda m nzic t ve m leyyin t ile ta' d le m r '  t l zımdır.
- (17) Eş-şud ' min s -i'l-miz c 'l-m dd  bi-iştir ki'l-'  zv: Y ' n  bir '  zvuġ iştir kiyle
- (18) s -(y)ı miz c-ı m dd den olan şud ', E's-sebeb: İştir k '  zvıyla s -(y)ı miz c-ı m dd den
- (19) olan şud 'ıġ sebebi bedenden dim ga şu' d  den nesnedir ki bu y  mi' deniġ iştir kiyle
- (20) olur. y  '  zv  h r ġ iştir kiyle olur Eger mi' deniġ iştir kiyle olursa mi' deden eb hire-i
- (21) rediyyeye ve riy h-ı m ' ziyeniġ dim ga vaşl olmasındandır. y ' n  mer niġ vas tatsıyla y h d
- (22) a' ş b-ı dim giyyeden zevce-i s dis tesmiye olunan ' aşab ki menşe-i mu'  h r-ı dim gdır.
- (23) ' aşab zevce-i h mise muttaşil olup ġiř  ve rib t t bu zevc ile m stahkemdir. G y bir
- (24) ' aşabdır ki ardnac d  olup  c k smı olur. Her k smıderz-i l m n ġ intih sından gel p
- (25) s ' ir ' aşab ile h lk ma  riş r. Ve şalb hareket v rir. K sm-ı s n si ' ağale-i ketife gel p
- (26) hareket-i ketife b ' iş olur. Ve k sm-ı s lişi c mleden keb rdir. Pes şaraf-ı mi' deden h ncere ve ' ağale
- (27) ve hic b-ı şadr ve ' ağal t-ı şadr ve hic b-ı şalb ve riye ve şer y n ve evride bu mezk r t ġ
- (28) c mlesine bu ' aşab bulunup her birine ş h lar ayrılır. Ve birinci ş h ları aġř ya
- (29) v şil olur. Pes bu mezk r a' z lardan ' aşab-i vas tatsıyla riy h ve buġ r m teş ' id olup
- (30) şud ' a sebep olur y h d mi' dede b b tesmiye olunan ' ur kuġ cezbi ile mi' deden
- (31) dim ga v şil olur. Z r  şa'  mdan mi' de-i m mtel  olduġda y h d f sid y h d mi' dede
- (32) h lt-ı redi' tevell d  tdikde ve y h d '  zv-ı  h ardan mi' deye bir nesne munşab olmadan
- (33) vey  h ricden bir m dde-i semmiyye vuşulundan olur. Eger iştir k-ı am'  ⁶⁴ ile olursa sebebi

⁶⁴Am'  : -R, 17a/33

(34) yā am'āda dīdān ve yāhūd ihtibās-ı şeflden ve yāhūd ahlāt-ı müte'affineden nāşī
(35) buḥārīn dimāğa şu'ūdından olur. Ve eger iştirāk-ı tihāl ile olursa tihāla muttasıl
olan

R. 17b

(1) şiryān-ı kebīrden dimāğa vāşıl olur. Ve eger iştirāk-ı küllī ile olursa 'urūḵ ve
şerāyīnīn

(2) vasātatsıyla olur. Ve eger iştirāk-ı riye ile olursa Nite-ki ḵurūḥ-ı riyede olduğu gibi

(3) ḵaşaba-ı riye'nin tavassuṭıyla şu'ūd-ı ebḥire olur. Ve eger iştirāk-ı raḥimiyle olursa
raḥimīn

(4) dimāğa müşāreketi olan mecrāların tavassuṭıyla şu'ūd-ı ebḥire vāḵi' olur. Ve
ma'lūm ola ki iştirāk-ı

(5) 'uzvıyla sū-(y)ı mizāc-ı mādīde re'se şu'ūd eden nesne 'urūḵ-ı şerāyīn vāsītasıyla
olursa

(6) bā'işşudā' olur. Ammā eger a'sābdan veyā nuḥā'dan müteşā'id olursa kābūs ve
şar' ve sekte

(7) gibi marāzlara sebeb olur. El-'alāmāt: İştirāk-ı mi'de ile olan 'alāmeti ḡaşeyān ve
za'f-ı

(8) hażm ve cüşā'hāmızdır. Ve eger şafrādan olursa vaḵt-i cū'da şudā' şedīd olur. Ve
aḡız

(9) acı olup ḵay' ve göz ḵararması 'arız olur. Ve eger balḡamdan ve sevdādan ve ahlāt-ı
ḡalīzaden

(10) olursa ba'de't-ṭa'ām şudā' ziyāde olur. Ve hażmı za'if olup cüşā'hāmı ile

(11) ve riyāḥ çıḵmak ve ḵarāḵır olmak ve vaḵt-i cū'da şudā' ḥafif olmaḵdır. Ammā ḡāh
olur ki

(12) mi'deye nāzile munşab olduğundan bu 'alāmetler zuhūr eder. Lākin ibtidā-ı
dimāğa bir āfet

(13) ḥiss olunup ba'dehū mi'dede bu 'alāmetler zuhūr eder. Ve eger iştirāk-ı am'ā ile
olursa

(14) dīdān ve ḥabbu'l-ḵar' 'alāmeti olmaḵdır. Ve eger inḵibāztabī'atdan olursa bu ḥod
ma'lūmdur.

B. 13a (15) Eger iştirāk-ı raḥim ile olursa ihtibās-i demmū't-ṭamş veyā
veremū'r-raḥim veyā ihtināḵu'r-raḥim

- (16) gibi āfetler olmaqdır. Ve eger iştirāk-ı kebed ile olursa veca‘-ı re’siñ sağ cānibine meyli
- (17) olur. Ve ağız ve burundan ıkan nesnelere hiddetli ve mālīh olmaqdır. Ve eger iştirāk-ı tihāl ile
- (18) olursa tihālde āfet olup ba‘de’t-ıām veca‘-ı Őedīd olmaqdır. Ve eger iştirāk-ı kalb
- (19) ile olursa ‘alāmet-i dem olur. MeŐelā ĥumret-i vech ve ĥumret-i ‘ayn ve Őađıkalarda olan zārābāt
- (20) gibi bunların ğayrı a‘zāların iştirākıyla olursa ‘alāmet Őađıhası ‘uzvda muĥaddem
- (21) āfet mūŐāhede olmaqdır. El-‘ilāc: Evvelen aĥlāt-ı mū’ziyeden bedeni tenĥıye ēdüp ba‘dehū
- (22) ‘uzva kuvvet verüp mizācı ta’dīl ēdeler. Ve eger veca‘-ı re’sden muĥaddem buĥrān vāĥi‘
- (23) olmuŐ ise tenĥıye mūnāsib degildir. Ve eger dimāĝa Őu‘ūd ēden buĥrān hiddetinden
- (24) re’sde ‘avārız-ı rediyye zuhūrından ĥavf olunursa edviye-i rādi‘a isti‘māl olursa
- (25) be’s yokdur. Ve dağı Őudā‘a sebeb olan ‘uzvuñ ilācına sa‘y ve ihtimām ēdeler. Ve eger
- (26) āsān olmayup re’s bir āfet rediyye ĥudūŐından ĥavf olunursa ‘aks-i mādde-i iin
- (27) tedbīr ēdeler. MeŐelā taĥammül ēderse faŐd ve yāĥūd sākından ĥacāmat ēdeler. Eger bāsūrı
- (28) var ise maĥ‘adına sūlūk uralar yāĥūd veca‘-ı re’siñ ‘aksi cānibinden yāĥu aalar.
- (29) Ba‘dehū re’s se ĥurt ve redd-i mādde iin ĥayyu'l-‘ālemū’Ő-Őađır ve ‘aŐār-rā‘ī ve sirke gibi devālar
- (30) ile dūhnū'l-verd ve dūhnū'l-ās mezc ēdüp re’s vāz‘ ēdeler. Ve vaĥt-i inĥitāt ve
- (31) intihāda muĥallel olan nesnelere ile memzūcen isti‘māl ēdeler. Ve dađı cemī‘-i bedenīñ mūŐāreketiyle
- (32) olan Őudā‘ ki ekŐeriyyā ĥummālarda vāĥi‘ olur. Anıñ ‘ilācında evvelen ĥuĥne-i leyine ēdeler. Ba‘dehū
- (33) faŐd lāzımdır. Ve tabānları altına milĥ ile ficl sıcak ēdüp uralar. Ve yāĥūd ĥamīr ile
- (34) milĥ ve sezāb memzūcen vāz‘ oluna. Re’sine mā‘u'l-verd yāĥūdĥal ile dūhnū'l-verd ve dūhnū'n-
- (35) nilūfer ve dūhnū'l-ās memzūcen birbiri tartıb ēdüp re’s vāz‘ ēdeler yāĥūd rubb-ı rībās

R. 18a

- (1) yāhūd ağaç kavunu ekşisi ile hamiretü'l-verd sükkeri mezc olunup isti'māl oluna. Ebhire-i
- (2) men' ve def' eder. Ve yāhūd şarāb-ı rümmānīn ve ma'cūn-ı lū'lū-i bāride sūfūfi isti'māl oluna. Ve iştirāk-ı
- (3) mi'de ile olan şudā' da evvelen ihtikānāt-ı müleyyine ba'dehū muqayyi'āt isti'māl ederler. Eger
- (4) gālebesi müşāhede olunursa terencebīn ve lūbb-ı hıyār-ı şenber ve gül-i mükerrer ile şafra-yı ishāl
- (5) étdürelér. Ba'dehū şarāb-ı rümmānīn ve şarāb-ı hummāz ütrüc isti'māl ile mi'deye takviyet véreler.
- (6) Eger mi'dede balgām hiss olunursa 'aselü'l-verdü'l-müşhil ile iyāric-i fikrā ve diyakatilikun
- (7) isti'māl edeler. Ve muhallilü'r-riyāh ve muqavviyāt-ı mi'de olan devālar isti'māl oluna. Meşelā
- (8) ma'cūn-ı hūlincān ve kışr-ı ütrüc ve cavāriş-i na'na' gibileri isti'māl edeler. Ve riyāh-ı mi'deyi
- (9) taḥlīl ve ḥılt-ı redīyi ishāl édüp mi'deye kuvvet vérmek için ḥabb-ı zeheb ve
- (10) ḥabb-ı āfāviyā ve ḥabb-ı maştakī isti'māl oluna. Ve buḥārı men' ve def' édüp mi'deye
- (11) kuvvet vérmek için kablu't-ṭa'ām ve ba'de't-ṭa'ām isti'māl edeler. Şan'atı budur: Küzbere-i
- (12) müdebber bi'l-ḥal yigirmi dört dirhem, dārçīn ve enīsūn her birinden dört dirhem, bezr-i
- (13) rāziyānec bir buçuḳ dirhem verd-i yābis bir dirhem, kemmūnu'l-müdebber bi'l-ḥal ve karāvyā her birinden
- (14) nişf dirhem, maştakī şūls dirhem, mecmū'-ı eczā miḳdārı sükker ile sūfūf edeler.
- (15) Eş-şudā' mine'r-riyāh ve'l-buḥāru'r-rediyye: Yā'nī riyāh'dan ve buḥār-ı rediyyeden olan şudā',
- (16) E's-sebeb: Ma'lūm ola ki ebhire ve riyāh gāh bedende mütevellid olur. Ve gāh ḥāricden bir tarīḳ
- (17) ile ḥāşıl olur Ammā bedende mütevellid olan buḥār ve riyāhın sebebi ḥarāret-i bedenīḡ za'findandır ki

(18) māddeyi taḥlīle kādīr olmaz. Pes buḥār ḥāşıl olur. Ve yāḥūd baḳla ve bögrölce müneffīḥ gıdālar

(19) tenāvülünden yāḥūd aḥlāt-ı sevḍāvıyyeden ve balāğım-ı leziceden ḥāşıl olur. Ve ekşeriyyā tevellüd-i

(20) riyāḥa bā'ış olan aḥlāt-ı lezice-i bāridedir. Ve tevellüd ebḥire-i redıyyeye bā'ış olan şafrādır.

(21) Ve bunların her biri yā nefsi dīmāğda sū-(y)ı mizāc sebebiyle ḥāşıl olur. Ve yāḥūd āḥar-ı 'uzvdan

(22) dīmāğa müteşā'id olup ebḥire ve riyāḥ-ı dīmāğı taḥrīke sebeb minḥareyn ile üznden muḥālīf

(23) ve redī havālar duḥūlidir. Ve 'uzv-ı āḥarda mütevellid olan aḥlātın heyecān ve teşā'udına sebeb

(24) olan⁶⁵ ğazab ve ḥammām ve ḥareket-i keşīre ve ğidā-(y)ı mubaḥḥara gibilerdir. Ve Ammā riyāḥ ve buḥārın ḥāricden

(25) olan sebebi cünübī havālardır. Yā'nī lodos çoḳāşüb ve rāyiḥa-ı müntinelendir. Ve ruṭūbetli

(26) mevzı'lardan müteşā'id olan ebḥire-i redıyyeye muşādefe olmaḳdır. Ve daḥı müte'affın nebātāt

(27) menbetleri olan mevzı'lerde oturmaḳ ve rākid şuların ta'affünden ve karbon ve kömür

(28) ve kibrīt ve zernīḥ ve zift gibi nesne rāyiḥalarından ḥāşıl olur. Ve ba'zı kerre misk

(29) ve kāfūr ve na'na' ve feslegen ve za'ferān istişmām étmeden daḥı olur. El-'alāmāt:

(30) Riyāḥ ve buḥārdan ḥāşıl olan şudā'ın 'alāmeti budur ki veca'-ı re'sin bir cānibinde

(31) mütemekkīn olmayup bir cānibinden bir cānibe naql édüp gāḥ şedīd ve gāḥ ḥafīf olmaḳdır.

B. 13b (32) düvār ve sıtr ve 'urūḳ-ı şaḳīḳalarda żarabāt ve üznde ṭanīn ve devī ve eḥsede olan

(33) ṭamarları dolu olmaḳdır. Ve ba'zı kerre bu şudā'a mübtelā olan kimesne şar' ve sekte 'arız

(34) olmaḳdır. Ve daḥı müşāreket-i 'uzv ile olan şudā' buḥārının 'alāmeti ḳanğı 'uzvuḡ iştirākiyle

⁶⁵ Olan: ola, B 13a/39

(35) ise ol 'uzvda muḳaddem bir āfet olmaḳdır. Meşelā raḥiminī iştirākiyle ise demm-i ṭamṣ munḳatı 'olmaḳ

R. 18b

(1) ve am 'āniḡ iştirākiyle olursa demm-i bāşūr munḳatı 'olmaḳ ve iştirāk-ı mi 'de ile ise mi 'dede

(2) fesād ve sū'ul-hazm müşāhede etmek 'alāmetlerindendir. Ve eger buḡār-ı balḡamdan re'si şaḳīl olup

(3) nevm keşir ve sitr ve veca ' bir cānibinde mütemekkīn olmaḳdır. Ve eger bu buḡār şafrādan olursa ḡançerler

(4) ḡarb olunur gibi veca ' ḡayet şedīd olup sūr'atiyle intikāl etmekdir. Ve ekşer-i evḳātda seher 'arız

(5) olur. Ve eger bu buḡār sevdādan olursa fikr-i 'amīḡ ve vesvese ve 'avārızāt-ı merāḳiyā'

(6) olmaḳdır. Ve eger bu buḡār-ı demden olursa ḡarāreti mu'tedil olup şıḳal-i re's ve şıḳal-i beden

(7) olmaḳdır. El-'ilāc: Evvelen bedeni ve dimāḡı aḡlāt-ı rediyye-i buḡāriyyeden tenḳiye edüp 'uzva

(8) ḳuvvet ve mizācı ta'dīl edeler. Eger 'urūḳda imtilā-(y)ı dem müşāhede olunursa evvelen faşd

(9) badehū müşhil ve ihtikān edüp taḡlīl-i riyāḡ ve teskīn-i buḡār edici devālar edeler. Meşelā

(10) bābūnec ve ṭoraḳ otı ve kemmūn ve sezāb ve varaḳu'l-ḡār ve iklīlü'l-melik ve rāziyānec mişāli devālardan

(11) re'se yāḳu edeler. Merzencūş ve biberiye ve cünd-i bīdester şemm etmek ḡāyet nāfi 'dir. Ve bunlarıḡ

(12) dūhnlerini re'se ṭılā ve üzne taḳṭir etmek nāfi 'dir. Ve eger buḡār-ı müteşā'ideniḡ ḡāyet keşreti

(13) olursa 'aksi mādde için ḳoyuca ihtikān edeler. Meşelā batuniḳa iki ḳabza bir feslegeni

(14) iki ḳabza bābūnec ve iklīlü'l-melik birer ḳabza rāziyānec ve kemmūn ve karāvyā her birinden altı dirhem

(15) aḡz olup ḳadaru'l-kifāye mā'u'l-ḳarāḡıyla ṭabḡ olup bu maṭbūḡdan yüz dirhem aḡz ve

- (16) içine on iki dirhem ma'cün-ı mübârek ve iki dirhem diyâkatilikun ve iki dirhem iyâric-i fikrâ
- (17) ve sekiz dirhem bâbüneç ve sekiz dirhem dühn-i şibitẓamm olunup ihtikân edeler.
- (18) Ve eger buhâr-ı şafrâvî olursa şudâ' şafrâvîde zıkr olunan 'ilâc ile 'ilâc edeler.
- (19) Mercân ve rûhu'z-zâc ve mürebbâ kabuli ve gül-be-şeker ve rubb-i rîbâs aḥz olunup memzûcen isti'mâl
- (20) edeler. Muḥaşşelü'l-keâm⁶⁶ büzürât-ı muḥallele ebḥire ve riyâhı taḥlîl edüp tevellüdini men' için
- (21) ma'âcîn ve cavârişâtdan devâ' u'l-misk ve ma'cün âfâviyâ' bi'l-verd ve cavâriş-i kemmün ve cavâriş-i
- (22) ḥülincân gibileri isti'mâl edeler. Limonve ḳoruk ve ağaç-ı ḳavunı şerbetleri isti'mâl edeler.
- (23) Ve eger ḥâricden buḥâr ve havâ ve şulundan olursa evvelen mevzi' iḥ havâsını ta'dîl edüp
- (24) re'siḡ sũ-(y)ı mizâcına münâsib olan nesnelere ile tedbîr edeler. Bununla def' olmaz ise
- (25) ihtikânât ve sikencebînât ile 'ilâc edeler. Ve eger ebḥire-i rediyye-i ma'deniyye ve ḥayvâniyye ve nebâtiyye
- (26) ve ehviye-i semmiyye istişmâmından olursa cevz ve sũm ve tiryâḳ ve zürnübâd ki pād-zehriyyât
- (27) ile devâ edeler. Ve mubaḥḥar ve müneffih ḡidâlardan ba'de't-ṭa'âm soḡuḳşudan ve nevmiden
- (28) ihtirâz edeler. Ve ṭabî'at-ı lînet üzere ṭütalar. Ḳabzadan ḥazer edeler.
- (29) Eş-şudâ' u'd-demevî: Yâ'nî demden olan şudâ', E's-sebeb: Bunun sebebi demmiḡ
- (30) miḳdârı ve keyfiyyetli redî ve fâsid olup dimâḡa müteşâ'id olmasıdır. Ve şu'üd edeni
- (31) dimâḡıḡ ḳabûl etmesine sebep-i re'siḡ ḥarâretdir yâḥûd ḡazabından ve fikr keşîrden yâḥûd
- (32) keşret-i şürbden dimâḡa za'fîrî⁶⁷ olup kendüye teveccüh eden nesneyi ḳabûla
- (33) sebep olur. Ve ba'zı kerre şudâ' mâdde-i bârîdeden olup bu veca'den demm-i rakîḳ

⁶⁶ El: -B, 13b/22

⁶⁷ Târî: târî, B 13b/23

(34) re'se müncezib olur. Bu şüretde şudā' mādde-i mürekkebeden olur. El-'alāmāt: Şudā' demevīniñ

(35) 'alāmeti re's şakil olup ve 'urūqları mümtelī olmağdır. Vechide ve çeşmede ħumrete mā'il

R. 19a

(1) bir şış olmağdır. Ve eger mādde-i mürekkebeden olmuş olursa nevm-i keşir ve ħande-i bī-cā eyyām hezeyān

(2) étmek ve gözine kırmızı ħayālāt gözükmekdir. Ve eger dem şafrāyıla ħarışık olursa seher

(3) 'arız olup şerāyīn-i re's ħareket-i şedīde üzere olmağdır. Ve dağı şudā'-ı demeviyede

(4) veca' muğaddem- i re'sde olup ekşeriyā leylde sā'at toğuzda iken müştéd olup ve nehārda

(5) sā'at üçe varınca mümted olur. Ve gāhīce 'arız olur. Ve femm-i minħarından çıkan

(6) mu'tedilü'l-ķivām olur. Ve ħārūresinde ħumret olur. El-'ilāc: Māddeyi izāle ve mizācı

(7) ta'dīl édüp 'uzva kuvvet vèrmekdir. Meşelā ibtidā ħuķne-i leyyine ile telyīn ba'dehū müşterekden

(8) faşd édeler. Ve eger iķtīzā éderse cānib-i veca'de olanķıfāldan faşd édeler. Ve eger veca'

(9) tarafında ise iki tarafıñ ķıfālından faşd édeler. Ve eger demm-i ŧamşıñ ve yāħūd demm-i bāsūr munķatı'

(10) olmasından olmuş ise ħademinden faşd édeler. Ve eger beden-i 'alīl mümtelī ise evvel müşterekden

B. 14 (11) ba'dehū şāfīn ŧamarından faşd édeler. Ve eger faşd étmege mānī' var ise yā'nī nehāfet-i beden ve yāħūd

(12) ħaml gibi nesne vāķi' olursa beyne'l-ketifeyn ħacāmat édüp ba'dehū sākından ħacāmat

(13) édeler. Ve eger ħacāmat dağı mümkün olmazsa bāzūlarından ve sākılardan muħkem bend édeler.

(14) Ve çok çok delk édeler. Ve nebātāt-ı mülattıfa maṭbūħları ile yedeyn ve ricleyn 'alīli ħasl

- (15)  edeler. Ve hu ne-i leyyine ile ihtik andan sonra bir mi dar helilec t ve temr-i Hind  ve g l-i m kerreri ile
- (16) memz cen abaj reler ve re'se edviye-i r di'a vaz'  edeler. Ve edviye-i k b zadan ma'm l z m dlar⁶⁸
- (17) vaz'  edeler. Zir   i aklara vaz' olunan ezmidde-i k b za be-her-h l su' d-1 eb hireye n fi'
- (18) olup bu ar-1 rediyyeden dim g s lim olur. Ve et bb -1 m te addim n  i aklardaolan  er yinden
- (19) ve taht-1 lis ndan fa d  tmeği c 'iz g rm  lerdir. Ve Sinartos ve Bu'avuros ve ba'zı et bb -1
- (20)  sl miyy n dağı  er yinden fa d  tmeği emr  tmis ler. L kin f 'idesi  alil olup mu  tareden
- (21) h li olmaduğundan fi-zam nin  h z  terk olunmu dur. Ve bu 'illette fa d mur d olduğda ibtid 
- (22)  ud ' -1 h rrede z kr  td ğm z. Edviyeleri re'se vaz'  edeler. L kin Bunun m ddesi ra b
- (23) olduğundan bir mi dar tecfife m 'il olan dev ları ihtib r  edeler. verd a mer ve lis nu'l-hamel
- (24) ve  andal gibi ve bunların  ar blarını isti'm l  edeler. L 'l ' ve merc n-1 a mer isti'm l  edeler.
- (25) ve eger bu tedb r ve 'il clar ile  ud ' z 'il olmazsa ma'l m olur ki demde   filik yoktur.
- (26) y  sevd  vey   afr yla memz cdir. Evr m-1 h rre hud sından  avf ve  azer olunur. Pes
- (27) bu  uretd  h lt  istifr g  d p demmi ta fiyeye sa'y  edeler. Ve g d y  ta lil  d p
- (28) la if ve  ovuk g d lar isti'm l  edeler. Fer ric ile arpa ve  ubb zı ve marul ve lis nu' -sevr
- (29) isti'm l  edeler. Ve ba'de't- a'm m rebb -1 sefercel ve k zbere-i m debber isti'm l  edeler.
- (30) E - ud 'u' - afr v : Y 'n   afr dan olan  ud ' imdi ma'l m ola ki bu nev'-i  ud '
- (31) ek eriy   afr v  miz clara ve t ze yigitlere 'arız olur. E's-sebeb: Bu  ud 'ın sebebi ehviye-i

⁶⁸Z m dlar: zam tlar, B 14a/6

(32) h rrede girmek ve hareket-i ke ire  tmek ve g zab ve g   a ve et' b v c d  tmekdendir. Ve y h d

(33) h r ve y bis olan g d lar ve  ar blar isti'm l  tmekden olur. El-'al m t: Ek eriy  ve ca'-1 re'si 

(34)  ağ c nibinde ziy de  ed d olup cem -i bedeni h raret  zere olur. Vechi

(35) ve beyaz-1 'aynı a far olur. Ve ef' l-i dim g yerinde olmayup 'ac b ve g r b nesnelere zuh r

R. 19b

(1)  der. Eger  afra nefs-i dim ga n f z  tmif ise hezey n ve g zab b ca ve edn  nesneden

(2)  z lmek ve seher ve iztir b 'ar z olmakd r. Ve ağzında ve burnunda ve g z nde cef f olup

(3) ve ağzı acı olmakd r. Ve g h ce burnundan kalan fa al t-1  al l olup a faru'l-levn olur.

(4) Ve 'al li ⁶⁹ bir mevz  de  abr ve  ar r  olmayup  alağ ve kerb 'ar z olmağıyla r hat  tmektedir.

(5) ve ek eriy  r 'yada ate  g rmektedir. Ve nabzı 'az m ve ser  ve  alb olup  ar resi za'fer n 

(6) ve n r  ve ra  k olur. Ve ek eriy  bu 'av r z t n  fu'n-neh rda v ki' olup humm -1 yevmiyyeye

(7) m  abih olur. H k m-i R zi buyurur ki  ud -1  afraviyye m btel  olmu  biriken g rd m. N  fu'n-

(8) neh rda⁷⁰  ud 'ı g yet  ed d olup c n n-1 mertebesi 'ar zalar zuh r  derdi.  ar resi

(9) naz r  tdim. G rd m ki ra  k ve bey zdir. Ma'l m oldu ki  afra c nib-i re'se m teveccih olmu dur.

(10) Ba'deh  gece oldu. Yine  ar resine naz r  tdim, g rd m ki a far olup ve ca'-1 re's ve

(11) s 'ir 'av r z t hafif ve za'if oldu. Ve ma'l m oldu ki bu 'illette 'al met-i  ah ha budur ki

(12) 'al li  kebedi h r, y bis ve mizacı  afravi olup ve esb b-1 mezk reden biri

⁶⁹ 'Al li : 'al l , B 14a/26

⁷⁰ El: -R, 19b/8

(13) mevcūd olmak ve yāhūd taḳaddüm etmektir. El-‘ilāc: İshāl-ı şafrā ve mizācı ta‘dīl ve ‘uzva kuvvet

(14) vèrmektir. Ve eger ‘alāmet-i ḥummā var ise ḥummā naẓc bulunca te’ḥīr etmek lāzımdır. Ve eger ḥummā yok ise

(15) ibtidā müfettiḥāt ve ṭabī‘atı telyīn édüp ba‘dehū istifrāğ édeler. Evvelen bu ḥuḳne münāsibdir.

(16) Şan‘atı budur: Varaḳ-ı ḥubbāzı ve varaḳ-ı ḥaṭmī ve varaḳ-ı benefsec ve haşīšetü’z-zücāc ve ḥalbūb

(17) pāzī her birinden bir ḳabza, şa‘īr-i muḳaşşer nışf ḳabza, iccāş‘aded on aḥz olunup

(18) miḳdāru’l-kifāye mā‘u’l-ḳarāḥıyla ṭabḥ ve taşfiye édüp bu maṭbūḥıñ yüz dirhemine on dirhem

(19) diyaḳatilikun ve on dirhem ‘aselü’l-verd ve yigirmi dört dirhem dühn-i benefsec ve nışf

(20) dirhem milḥzamm olunup iḥtiḳān oluna. Ba‘dehū üç vuḳıyye şarāb-ı benefsec ve iki vuḳıyye şarābu’l-

(21) verdü’l-müsehhā, hindībā’şuyı ile ve yāhūd maṭbūḥ-ı fākihe ile memzūcen isti‘māl étdürel.

(22) Ve eger şafrā ile ‘alāmet-i dem olursa tebrīd édüp māddeyi taraf ḥilāfına cezb için

B. 14b (23) bir miḳdār faşd édeler. Ve eger ‘alāmet-i dem yoğ ise zinhār faşd olunmaya ve ittifāḳ-ı eṭibbā

(24) Bunun üzerinedir ki ‘ilel-i şafrāviyyede eger faşd iḳtizā éderse sağ cānibinden

(25) müşterekden yāhūd ciger ṭamarından faşd édeler. Zīrā tevellüd-i şafrā sağ cānibindedir. Anıñ ḥiddet

(26) ve galeyānımı def‘ için hindībā ve söğüd ve bārid raṭb olan devālar isti‘māl oluna.

(27) Ve eger şafrā raḳīḳ olup seher ziyāde olursa şafrānıñ kıvāmını ta‘dīl celb-i nevm için

(28) marul ve ḥaşḥaş ve nilüfer gibi devālar isti‘māl oluna yāhūd şarāb-ı rümmānīn ve şarāb-ı

(29) ḥışrim ve şarāb-ı nilüfer gibileri marul şuyı ile isti‘māl oluna. Ve eger şafrāyı ḡalīza olursa

(30) mā-(y)ı hindībā’ ile sikencebīn sükkerī vèreler. Ve şafrānıñ riḳḳat ve ḡılzat ve ḥiddetine mertebede

(31) ise aña göre tedbīr édüp miḳdārınca isti‘māl étdürel. Ve eger mürre-i şafrā ḥālīşa ise

- (32) maṭbūḥu'ş-şa'ır, mā-(y)ı hindībā-ı berrī ve küllāb ve mā-(y)ı ḥummāz kifāyet eder. Ve eger şafrā-ı muḥterīka
- (33) ise nilūfer ve ḥaşḥaş ziyāde édeler. Ve eger şafrā-ı muḥḥiyye olursa iskencübīn ve yāḥūd
- (34) ḥall-i ḥāzık ziyāde édeler. Ve daḥı ma'lūm ola ki emrāz-ı şafrāviyyede gerek devā' ve gerek ekl ve
- (35) şürb ziyāde ḥulv olmamağgerekdür. Zīrā şafrāya müsteḥīl olur. Pes imdi ḥumūzetli olan

R. 20a

- (1) nesnelere ile memzūcen vèreler. Ve müshil ḥār kāvī vèrmeyeler. Zīrākatı kızdırup dimāğa şu'ūd
- (2) étidirir. Müshilātdan gül-i mükerrer ve benefşe-i mükerrer gibi laṭīf müshiller vèreler. Ve bi-ḥasebi'l-iḳtīzā
- (3) koyuca vèrmek lāzım gelürse bir dirhem şabr-ı suḳuṭrī, bir ḥabbe maḥmūde-i müdebber bi'l-verd
- (4) ve yāḥūd iyāric-i fīkrā ve helīle-i aşfar ve terencebīn gibiler münāsibdir. Ve ḳarmūru't-ṭarṭīr ve 'acū-ı temr-i Hindī
- (5) şarābu'l-verdü'l-mükerrere izāfe olunup isti'māl oluna. Ve rāvend Çīnī bi'l-ḥāşşa şafrāyı
- (6) ishāl eder. Ammā ḥarāret yübūseti olmağa tebhīrden ḥālī degildir. Pes münāsib olan gül-i mükerrer
- (7) ve mā-(y)ı hindībā isti'māl édeler. Ve ma'cūnu'l-verdü'l-müşhil ve ma'cūnu'l-iccāşu'l-müşhil ve müşhil-i şafrā
- (8) olan ma'ācīnden ḳaḅsı olursa olsun münāsibdir. Ve maṭbuḥ-ı fevākih ḡāyet nāfi'dir.
- (9) Şan'atı budur: İccāşḥulv kırk'aded, sipistān ve 'unnāb otuzar 'aded, ezhār-ı ḳalbiyye her
- (10) birinden birer ḳabza aḥz olunup, üç yüz dirhem mā-(y)ı ḳarāḥıyla şulsi zā'il olunca ṭabḥ
- (11) édüp ba'du't-taşfiye içine 'acū-ı temr-i Hindī ve lübb-i ḥıyār-ı şenber yigirmişer dirhem terencebīn
- (12) bir vuḳıyyehall olunup miḳdāru'l-kifāye sükker ile şarāb oluna. Mecmū'ı dört şerbetdir.

- (13) Şafrāyı, ishāl ve demmiñ harāretini teskīn eder. Ve eger ‘ameli koyuca olsun dērlerse
- (14) her isti‘mālına üç habbe maḥmūde-i müdebber bi'l-verd zamm edüp isti‘māl edeler. Müshil diger
- (15) rāvend bir buçuk dirhem, dārçīn şūls dirhem, ezhār-ı kalbiyye her birinden birer miqdār aḥz
- (16) olunup қadarü'l-kifāye mā-(y)ı hindībā ile taḥḥ ve taşfiyeden şonra ‘acū-ı temr-i Hindī iki dirhem,
- (17) şarāb-ı benefsec-i mükerrer dört dirhem zamm olunup isti‘māl oluna. Şudā‘-ı şafrāviyyede
- (18) İbn-i Māsuyeniñ, ma‘cūn-ı āfāviyā’ bi'l-verdi bir dirhem, lübb-i ḥıyār-ışenber beş dirhem, sünbül-i
- (19) hindī altı habbe, rāvend çīnī şūls dirhem aḥz olunup ba‘de'l-mezc isti‘māl oluna.
- (20) Süfūf-ı müshil, türbūd-iebyaz mücevvef nışf dirhem, zencebīl ve oşoḥodos her birinden
- (21) süds dirhem, saḳamūniyā’ müdebber bi'l-verd altı habbe, besbāse ve şandal-ı aşfar üçer habbe
- (22) aḥz olunup süfūf oluna. Ḥabb-ı müshil, rāvend ve iyāric-i fikrā her birinden nışf
- (23) dirhem, ğariḳunşūls dirhem, sünbül-i Hindī altı habbe miqdāru'l-kifāye şarāb-ı benefsec
- (24) ile ḥablar olunup isti‘māl oluna. Ve fāzıl-ı Cālīnus dēr ki veca‘-ı re’siñ mecmū‘ında edviye-i
- (25) müshile isti‘māl olundıḳda be-her-ḥāl edviye-i müshile-i balğamiyye zamm olunup isti‘māl oluna. Ve ba‘zılar
- (26) dēdiler ki eger ‘alīliñ mi‘desinde şafrā olursa muḳayyi’āt isti‘māl edeler. Eger ‘alīl ḳay’
- (27) étmede zaḥmet çekerse ve yāḥūd erbābından degil ise terk olunması evlādır. Ve daḥı
- (28) şafrāyı tenḳiye ve seddeleri tefīḥ ve bevli idrār edici devālar isti‘mālına müdāvemmet
- (29) edeler. meşelā mā-(y)ı şāhterec yāḥūd maṭbūḥ-ı hümmel ve mā-(y)ı cūbn gibileri isti‘māl étdüreler.
- (30) Ba‘dehū mizācı ta‘dīl için şarāb-ı ḥışrim ve şarāb-ı baḳlatu'l-ḥamḳā ve sikencebīn sükkerī gibi

(31) müberrid ve muratṭabāta müdāvemēt edeler. Ve eger seheri var ise şarāb-ı ḥaṣḥāṣ ve şarāb-ı ḥas

(32) isti'māl edeler. Ve şudā'-ı ḥārrede müsta'mel olan devālar bunda daḥı isti'māl olunur.

(33) Ba'dehū ḥilāfına cezb için ḥacāmat edüp ricleyn ve yedeynini delk edeler.

(34) Ve ḥammām-ı mu'tedileye idḥāl edeler. Ve 'uṭūsāt ve ğargaralar isti'māl edeler. Ve vaqt-i

(35) inḥiṭātda bābūnec ve iklilü'l-melik ve bezr-i kettān ve boy toḥumı gibi muḥallel devālar aḥz olunup re's-i

R. 20b

(1) 'alīle vaż' oluna. Ve eṭibbādan ba'zılar şudā' şafrāvīde re'se muḥallilāt vaż' etmegi men'

B. 15a (2) eylediler. Zīrā Bunun vüçūh-ı selāşe ile zararı muḥarrerdir. Evvelkisi sū-(y)ı mizāc-ı ḥārreyi tezyīd

(3) eder. Şānisi re'sde bāķī kalan aḥlātı ifsād edüp ḥiddet-i icāb eder. Sālīşi

(4) ḥarāret-i sebebiyle ḥılt-ı şafrāvīyyeyi serī'an re'se cezb eder. Dēdiler. Ammā Sinārṭos dēr ki

(5) gerçi bu ḳavle biz teslīm olalım. Lākin zıkr olunan zararlar 'illetiñ ibtidāsında muḥallilāt vaż' olunsa

(6) olur. Ammā vaqt-i inḥiṭātda be's yokdur. Nite-kim evrām-ı ḥārreniñ vaqt-i inḥiṭātında muḥallilāt

(7) vaż' olunmaḳ cā'iz olduğı gibi lākin şafrā raķīḳ ve nefāz olsa ol vaqt şafrāniñ ḳivāmını

(8) taḡlīz ve 'uzva nüfūzını men' edici devālar vaż' olunmaḳ lāzımdır. Ve daḥı veca'-ı re'sde

(9) müşilāt isti'māl olunup ba'dehū muḥallilāt vaż' oluna. Dēmekden murād oldur ki şudā'-ı şafrāvīyye

(10) şırfı olmayup belki balğam ile muḥtalaṭolduğundandır. Pes ḳaçan şafrā istifrāğ olunup

(11) ve mizācı müberridātla ta'dīle sa'y ve ihtimām olundıḳda elbette māddeniñ ğalīzi bedende bāķī

(12) ḳalur. Pes ṭabīb-i lebībe lāzım ve vācib olan oldur ki ol vaḳtide mu'tedilü'l-ḥarāre olan

- (13) muhallilāt ile ṭabī'at-ı 'alīle i'ānet edeler. El-ğidā': Ğidāsı ḥas ve baḳlatu'l-ḥamkā ve isfenāḥ
- (14) ve mülūḥyā ve ḳar' mişālī murattıḅ ğidāları mā-(y)ı rümmān ḥāmız ve yāḥūd mā-(y)ı ḥıṣrim ile isti'māl edeler.
- (15) Eş-şudā'u'l-balġamī: Yā'nī balġamdan olan şudā' çün ṭabī'at balġam-ı bārid raṭbıdır. Ve bundan
- (16) neş'et eden sū-(y)ı mizāc daḥı bārid raṭb olmaġla ekşeriyyā vaḳt-i şitāda şudā'-ı balġamiyye 'arız
- (17) olur. E's-sebeb: Vaḳt-i şitāda mekân-ı bāride-i merṭūbede cālis olmaḳ ve faşd edüp
- (18) demm-i keşir iḥrāc etmek ve dimāġı ziyāde bārid ve raṭb olmaḳ ve müzmin-i 'illetlere mübtelā olmaḳdan ve ru'āf-ı
- (19) keşireden ve dimāġın ḥazmı ve def'i za'if olmaḳdan olur. Ve ekşeriyyā birlerde ve kebedleri
- (20) ḥār ve raṭb olanlarda olur. Zīrā kebedin ḥarāreti ve ruṭūbeti sebebiyle mā'iyetli buḥārın dimāġa
- (21) şu'ūdı ziyāde olduġundan olur. El-'alāmāt: Re's-i şaḳil olup ḥavāsında belādet
- (22) ve nisyān ve kelāmda baṭı-i fehm olunmaḳ ve nevm-i ġarīḳ ve ekşeriyyā zükām ve nezle 'arız olmaḳ
- (23) ve rü'yā dimā' cārī ve bārān ve birini görmek ve ehviye-i mu'tedile vaḳtinde şudā' sākin
- (24) olup vaḳt-i bārān ehviye-i bāridede müştēd olmaḳdır. Ve daḥı ma'lūm ola ki ḳamarın nūrı ziyāde
- (25) olduġda şudā' ziyāde ve noḳşān bulduġda ḳalīl olur. Ve daḥı 'illet buṭūn-ı dimāġın ḳanġı
- (26) baṭnında olduġı ol baṭnın ef'ālında āfet olduġundan ma'lūm olur. Ve vechi lāyım
- (27) ve beyāz olup feminde ruṭūbet-i keşir olmaḳdır. Ve eger demde mā'iyet olursa göz ḳapaḳlarında şış
- (28) olur. Ve ġurūb-ı şemsden sā'at toḳuza varınca veca'ı ziyāde olmaḳdır. Ve nabzı şaġir ve leyyin
- (29) ve baṭı'ü'l-ḥareke ve 'arız olur. Ve ḳārüresi beyāz ve ġalīz ve ḥām olmaḳdır. Ve ḥār, yābis olan
- (30) edviyelerden intifā' edüp bārid ve raṭb olan devālardan mutazarrır olmaḳdır. El-'ilāc:

- (31) Bedeni mādde-i mü'ziyeden tenkıye ve pāk ve mizācı ta'dıl ve 'uzva kuvvet vèrmekdir. Ve faşddan
- (32) ictināb oluna. Ve eger 'alılığ mizācı hār ve sinn-i şāb olup 'urūkı mümteı olursa miğdār
- (33) qalıl faşdda be's yokdur. Zırā tabı'ata bir miğdār hıffet gelüp def'-i marāza meşğül olur.
- (34) buğarığ dağı re'se irtifā'ı qalıl olur. Ve eger faşdda hācet yok ise tabıbe lāzım
- (35) olan ibtidā' ihtikānāt-ı münāsibe ile re'sden mevāddı cezb ve ihrāc edeler. Meşelā

R. 21a

- (1) haţmı ve hubbāzı ve haşıšetü'z-zücāc ve halbüb ve zūfā ve kaşaran ve oştoğodos ve
- (2) iklılı'l-melik ve bābūnec her birinden birer kabza ağız edüp miğdāru'l-kifāye mā'u'l-kařāhla
- (3) tabğ ve taşfiye olunup maţbūhıñ bir rađına iyāric-i fıkrā ve ma'cūn-ı mübārek her birinden
- (4) nışf vukıyye 'aselü'l-verd bir vukıyye, dühn-i sevsen iki vukıyye, milh-i iflāk nışf dirhem,
- (5) ağız ve zamm olunup ihtikān oluna. Ve yāhūd taħrır olunan ihtikānıñ maţbūhan
- (6) es-sefākesve iklılı'l-cebel ve favāniyā ve iresa her birinden dört dirhem, enısūn ve rāziyāne
- (7) ikişer dirhem ağız olunup maţbūh mezkūr ile tekrār tabğ ba'du't-taşfiye içine bir vukıyye
- (8) 'aselü'l-verd ve nışf vukıyye ma'cūn-ı mübārek ve iki dirhem diyaqatilikun ve dühn-i sezāb
- (9) ve dühn-i habbu'l-gār her birinden birer vukıyye milh-i iflāk bir dirhem ağız ve mezc olunup ihtikān
- (10) oluna. Ve eger gāseyān olursa muqayyi'āt isti'māl edeler. Ve eger balğam māliğ olmazsa ol vaqt
- (11) zūfā ve's-sefākes ve sa'ter ve merzencūş ve kaşaran ve ra'yu'l-ħamām gibi edviyeler ile ahlāta
- (12) nażc ve lınet ve kař edeler. Ve eger ziyāde teşhıne muhtāc olursa sezāb ve iklılı'l-cebel

- (13) ve ostoḥodos ve favāniyā gibi devālar isti'māl oluna. Ve eger balġam-ı raḳıḳ olup nezle tarıḳıyla
- (14) fem ve enfē yāḥūd mi'deye ve sā'ir 'uzva seyelān ēderse dimāġa kuvvet vèren
- B. 15 (15) devāları isti'māl ēdeler. Meşelā efsentīn ve na'na' ve maştakī ve cevz-i bevvā ve serū ḳozlaġı
- (16) ve keklik 'aselü'l-verd gibi devālar ile dimāġa kuvvet ve māddeye ġılzat vèreler. Ve eger balġam-ı
- (17) lezice ve ġalīza olursa maṭbūḥ-ı zūfā gibi muḳaṭṭa' yāḥūd sikencebīn 'aseli ve şarāb-ı
- (18) merzencūş ve şarāb-ı ostoḥodos vèrile ve ibtidāda zinhār şedīdü'l-ḥarāre-i edviye isti'māl
- (19) ètmeyeler. Ḥattā māddeniḡ tebhīr ve taḥlīl ile terkīḳ èdüp a'zādan bir 'uzva seyelān ètdirmeye
- (20) zīrā keşīfi bāḳī ḳalmaġıyla iḥrācı 'asīr olur. Ve eger mālīḡ olursa vèrilen⁷¹ devālara hindībā ve
- (21) ḥas zam oluna. Münzıcāt-ı balġamiyye ile inzāca sa'y ēdeler. Ve bu münzice ġāyet münāsibdir. Ve aşl-ı
- (22) rāziyānec nışf vuḳıyye, ḳaşṭaran vezūfā birer ḳabza, iklīlü'l-cebel ve ostoḥodos nışf ḳabza
- (23) aḡz olunup ḳadaru'l-kifāye mā'u'l-ḳarāḥıyla ṭabḥ ve taşfiyeden sonra maṭbūḥıḡ elli dirhemine şarāb-ı
- (24) ḳaşṭaran ve şarāb-ı ostoḥodos her birinden bir vuḳıyye, sikencebīn 'aseli nışf vuḳıyye zamm olunup
- (25) 'alīle iki def'ada isti'māl ètdüreler. Ve yāḥūd ḥūlincān nışf vuḳıyyeḳaşṭaran
- (26) ve saluya ve iklīlü'l-cebel her birinden bir kabza enīsūn ve rāziyānec ve favāniyāher birinden iki
- (27) dirhem, ostoḥodos ve mürver çiçeġi ve verd aḡmer her birinden bir dirhem ḳadaru'l-kifāye mā'u'l-ḳarāḥıyla
- (28) ṭabḥ ve taşfiye olunup bu maṭbūḥıḡ bir raṭlına üç vuḳıyye sükker ṭeberzed ebyaz vaż' ve ḥall
- (29) olunup dört def'ada isti'māl oluna. Ve yāḥūd maṭbūḥ-ı mezkūreniḡ iki raṭlına aşlu'r-

⁷¹Vèrilen: vèrilān, B 15b/5

(30) rāziyānec bir vuqıyye, anceliķa veiresaher birinden nişf vuqıyye ve sisalyus ve karāvyā

(31) her birinden iki dirhem, ĥuzāmā bir ķabza aĥz ve tekrār taḃḥ ve taşfiye olunup içine mā-(y)ı

(32) dārĥin bir vuqıyye ve miķdāru'l-kifāye sūkker-i ebyāz zamm olunup beş altı def'ada isti'māl

(33) oluna. Ve müshilāt-ı balġamiyye ile balġamı ishāl edeler. Ğariķun ve türbüd ve ĥanżal ve senāmekkī

(34) ve şabr-ı suķuṭrī gibi edviye-i müshile isti'māl edeler. Ve mürekkebātdan ĥabb-ı ķoķya ve ĥabb-ı nūr

(35) ve ĥabb-ı ğariķun ve ĥabbu'z-zehab ve ma'cūn-ı türbüd ve ma'cūn-ı diyafiniķun ve sūfūf-ı senā gibi

R. 21b

(1) devālar ile tenķiye edeler. Zāķoṭos nām taḃṭib şudā'-ı balġamiyyede bu ĥabbı ziyāde medḥ eder.

(2) Terķibi budur: Şaĥm-ı ĥanżal beş buķuķ dirhem, ğariķun iki dirhem, ķışr-ıķabuli bir vuqıyye, sezāb

(3) ve merzencūş ve favāniyā ve esārūnşaĥīḥ ve fūlfül ve zencebīl her birinden şūls dirhem, cevz-i bevvā

(4) ve ķaranfül ve 'ūd maştakī ve sūnbül ve ķaķula her birinden nişf dirhem, ĥarbaķ-ı esvedşūlsān

(5) dirhem, milḥ-i iflāķ ve burāķ beşer ĥabbe aĥz olunup mecmū'-ı eczāniķ iki miķdārışabr müdebber

(6) bi-'uşāretū'l-verd ile ĥablar oluna. Miķdār-ı isti'māl nişf dirhemden bir dirheme varınca

(7) yāḥūd senāmekkī ve mecuķān birer dirhem, türbüdsüds dirhem, farmūr-ı taṭṭir ve iresa ve

(8) maḥmüde altışar ĥabbe, 'anber iki ĥabbe aĥz olunup sūfūf oluna. Mecmū'ı iki şerbetdir yāḥūd

(9) türbüd bir buķuķ dirhem, zencebīl şūls dirhem, zehr-i oşoḥodos süds dirhem aĥz olunup

(10) mecmū'-ı eczā miķdārınca sūkker ile sūfūf olunup isti'māl oluna. Ve eger ĥılt-ı ğalīz olup

- (11) def'a istifrāğ mümkün olmazsa münzıcātı ve müşhilātı tekrār-be-tekrār vèreler. Ve eger balğam re'se
- (12) şu'ūd éderse ihtikānāt-ı hārre ile tenkıye édeler. Şan'atı budur: İresa ve ancelika
- (13) ve favāniyāher birinden nışf vuķıyye, varaķu'l-gār ve sezāb ve fūdanac ve şa'ter her birinden
- (14) bir vuķıyye, ostoħodosbir ķabza, karāvyā ve rāziyānec üçer dirhem, ħabbu'l-gār ve ħabbu'l- 'uşfür
- (15) her birinden nışf vuķıyye, ğariķun iki dirhem aħz olunup ķadaru'l-kifāye mā'u'l-ķarāhıyla
- (16) taḃḃ ve taşfiyeden sonra bu maḃbūḃıñ bir raḃlına ma'cūn-ı mübārek nışf vuķıyye, iyāric-i luğazyā
- (17) iki dirhem, ħabbu'z-zeheb sūls dirhem, 'asel ve 'uşāret-i silķ birer vuķıyye, dühn-i sezāb
- (18) on iki dirhem, dühnü'l-cünd altı dirhem, milḃ bir dirhem, aħz ve zamm olunup ihtikān oluna.
- (19) Ba'dehū dimāğa kuvvet için tiryāk ve ħamīre-iostoħodos gibi devālar isti'māl oluna. Ve daḃı
- (20) sū-(y)ı mizāc bāridde zıkr olunan devālar daḃı isti'māl olunur. Ve bu ħuşūşda maḃbūḃ-ı 'ūdu'l-fiyāk
- (21) ķadar devā olmaz. Zīrā ruḃubet-i dimāğı tecfif ve balğam ğalīza ve leziceye nażc⁷² vèrüp
- (22) terķik ve taḃlil éder. Ba'dehū eger dimāğda bir miķdār-ı mādde ħiss olunursa ba'zı ğarğaralar
- (23) ve 'uḃuslar isti'māl édeler. Ve 'uḃūsāt isti'māl olunan devālar ħār olup laḃfū'l-cevher
- (24) ve ħiddetli ve tayyibü'r-rāyiḃa olup semmiyyetden ħālī gerekdür. Zīrā ħarāretiyle cezb-i aḃlāt édüp
- (25) āķıdır. Ve laḃāfet-i cevheri ile cemī'-i bedene nüfüz éder. Ve ħiddetle kuvvet vèrüp māddeyi
- (26) def' éder. Ve rāyiḃa-ı tayyibesiyile taḃī'at ķabül édüp teneffür étmez. Ve semmiyyetden ħālī gerekdür.

⁷²Nażc: nezc, B 15b/38

(27) Zīrā ba‘de'l-isti‘māl ağızda ve burunda bir miqdār nesne bākī alup mi‘deye ve ağıza

(28) zarar tmeye ve daı ma‘lūm ola ki nezliyye mūbtelā olan kimselere su‘ūtāt ve ‘utūsāt-ı hādde

B. 16a (29) ve edīde isti‘māl cā’iz degildir. Hemān ancak istimām ile iktifā edeler.

Ve etbbā-ı Efrenciyyeden

(30) Patros nām abībdir ki bu devāyı udā‘-ı bāride ahābında hezār kerre tecrube tdim. Mecmū‘ı

(31) alā oldılar. an‘atı budur: Iıtrak-ı fātır bir vuıyye, dūhn-i iresa nif vuıyye, dūhn-i

(32) ferfiyūn iki dirhem, tiryāk bir dirhem, az olunup bir miqdār em‘ ile ve yāhūd dūhn-i

(33) cevz-i bevvā-ı mu‘taar ile belesān olunup re‘se ilā edeler. Ve faır alilū‘l-bizā‘a daı

(34) sū-(y)ı mizāc-ı bārid-i rabe-i dimāgiyyede udā‘-ı bāride-i balgamiyyede ūstādım-ı fāzıl feylesof

(35) Ali El-Būrsavī merūmı terkīb tdūgi belesān zū‘r-rāyihayı yigirmi senedir. Her ne zamān

R. 22a

(1) isti‘māl eyledim ise evvel anda def‘ eyledi. Evvel belesān budur: Dūhn-i cevz-i bevvā on altı dirhem,

(2) ‘anber-i esved iki buuk dirhem, ‘anber-i eheb iki dirhem, misk tibeti bir mikāl, zebād iki buuk

(3) dirhem, dūhn-i merzencū ve dūhn-i uzāmā yarımar dirhem, dūhnū‘l-aranfūl altı abbe, dūhnū‘l-kehrübā

(4) ve dūhnū‘l-dārın her birinden sūds dirhem az olunup ‘anber edhān-ı muatara ile alaye

(5) ūzerinde all olundudan onra misk adar alil kūllāb ile malūlen ilāk ve mezc oluna.

(6) Ba‘dehū dūhn-i cevz-i bevvā ve adaru‘l-kifāye per ve belesānı izāfe ve mukem mezc ve ıfz oluna. Ve daı

(7) ūstādımı ūstādı Dervī ‘Ōmer ifā‘ı nevāzil-i bāride ve udā‘-ı bāride-i balgamiyyeden mūcerrebi

- (8) olan belesân ki fakîre ta'lîm buyurmuşdur. Gâyet ile mücerredir. Şan'atı budur:
Dühn-i kehrübâ şahîh
- (9) nışf vuqıyye, dühn-i ferfiyün bir buçuk dirhem, dühn-i ostoğodos nışf dirhem,
kekik yâğı
- (10) şülş dirhem, aḥz ve mezc olunup re'se tılâ oluna. Ve ma'lûm ola ki bu 'illet
müzmin ve kavî
- (11) olup dimâğ-ı za'îf olursa ol zamân edviye-i dimâğiyyeden mürekkeb olan
maṭâbîhe
- (12) muhtâc olunur. Meşelâ favâniyâve kaşaran ve ostoğodos ve şâbrînâ çöpçini ve
şâsafrâs
- (13) ve 'udu'l-fiyâk gibi devâlardan re'y-i ṭabîb ile maṭbûh edüp isti'mâl oluna.
Ruṭûbet-i
- (14) dimâğı tecfif edüp teshîn eder. Ve gâh olur ki bu 'illetde 'alîliḡ eşsesine vici
kaṭûriyye
- (15) urarlar. Yâ'nî zimâd münaffaṭ urup cezb-i ruṭûbet edeler. Ve lâyiḡ olan bu 'illetde
müceffef
- (16) ve müsahḡhan olan ġidâlar ve şarâblar ile tedbîr edeler. El-ġidâ': Ağziye-i
marṭûbeden ḡazer edeler.
- (17) Yâ'nî semek ve leben ve baḡlatu'l-ḡamḡâ ve ḡas gibiler ve eşribelerden dârçîn ve
ḡaranfûl ile 'amel olunmuş.
- (18) Mâ-(y)ı 'asel evvele ve daḡı ḡareket-i bedeniyyeden ve ervâḡa şiklet verir.
ḡareket-i nefsâniyyeden iḡtirâz edeler.
- (19) Eş-şudâ'u's-sevdâvî: Yâ'nî sevdân⁷³ olan şudâ', imdi ma'lûm ola ki bu 'illet
ekşeriyyâ
- (20) aşḡâb-ı merâkda vâki' olur. El-esbâb:⁷⁴ Bu şudâ'ın sebebi endîşe-i keşîre ve fikr-i
'amîḡ ve
- (21) ḡasâvet ve ḡüzün ve seher ve infi'âlât-ı nefsâniyyeniḡ mecmû'ından olur. Ve
tevellüd sevdâ eden
- (22) ağziye ve eşribeden daḡı olur. El-'alâmât: 'Alâmeti budur ki sehere mübtelâ olup
fâsid
- (23) fikirler ve ḡavflanmak ve eṭrâf-ı çeşminde şâncî olmak ve reng rüyyı reng üsrübî
olmak

⁷³Sevdân: sevdâdan, B 16b/22

⁷⁴El esbâb: Es sebeb, B 16b/23

(24) ve cemī'-i bedeninde şakīlîñ ve seslik olmak ve gāh gāh çeşmine bir siyah nesne görünmek

(25) ve cefāf-ı enf olmak ve ekseriyyā veca'-ı re'siñ sol cānibinde olup nehārda sâ'at

(26) tokuzda müştēd olup leyde sâ'at üçe varınca mümted olmağıdır. Ve dañı 'alīlîñ

(27) mizācı sevdāvī olmak ve 'illet-i göz vaktinde olmak ve sevdā tevellüdini icāb eden

(28) nesnelere muḳaddemhāşıl olmak El-'ilāc: Evvelen nazc-ı māddeye sa'y ve ihtimām olunup ba'dehū

(29) tenḳiye edeler. Ve ta'dīl-i mizāc ve taḳviyet-i 'uzvdan şonra nazar edeler. Eger mādde-i dimāğda olursa

(30) muḳaddem faşd edeler. Kezālik ğalebe-i dem olursa ve yāñūd muḳaddem demm-i bāşūr ve yāñūd

(31) demm-i ḥayz munḳatı' olmuş ise muḳaddem faşd edeler. Eger faşdıñ iḳtizāsı yoğ ise

(32) muḳaddem ihtikān ve yāñūd müleyyināt-ı mu'tedile ile ḫabī'atı telyīn edeler. Ve bu ihtikān

(33) münāsibdir. Şan'atı budur: Aşl-ı ḫatmī ve besfāyec ve senamekkī her birinden dört dirhem,

(34) ḥubbāzı ve ḫatmī ve hindībā-ı berrī her birinden bir ḳabza, ḳaşḫaran ve merzencūş her birinden

(35) nışf ḳabza aḫz edüp mā'u'l-ḳarāñıyla ḫabñ olunup maḫbūññ yüz dirhemine sekiz dirhem

R. 22b

(1) 'asel ve sekiz dirhem 'asel ḥıyār-ı şenber ve dört dirhem diyaḳatilikun ve yigirmi dört dirhem

(2) dühn-i bābūnec ve nışf dirhem milḫ izāfe olunup ihtikān oluna. Ve müleyyinātından şarāb-ı benefsec

(3) mükerrer ve şarāb-ı verdü'l-mükerrer müshil ve diyaḳatilikun yāñūd maḫbūñ-ı zebīb ve terencebīn ile

(4) maḫbūñ-ı senā'mekkī isti'māl edeler. Ve yāñūd 'asel-i ḥıyār-ı şenber altı dirhem, diyaḳatilikun üç

(5) dirhem, ma'cūn-ı ḳırmız bir dirhem aḫz olunup mecmū'ını bir miḳdār sükker müddehin ütrüc ile mezc

- (6)  d p isti'm l  deler. Ba'deh  baş-1  amarından faşd  deler. Eger ancak re'sde ise ve eger
- (7) i tib s-1 demden olursa Şafin-1  amarından faşd  deler. Ve C lin s bu b bda der ki
- B. 16b (8) dem sevd v  g liz olmağla faşddan mu addem mar ziŐ ricleyn ve yedeynini delk  tmek
- (9) ve 'alili hareket  dirmek v cibdir. Hatt  hareket sebebiyle deme rik at gel p hılt-1 sevd v niŐ
- (10) faşd ile hur ci  s n ola. Ve faşd olan  amarı ziy dece Őak edeler ki hılt-1 g liz
- (11) hur c  deler. Ve dağı hılt-1 sevd viyye-yi nazc i in m sa hin ve mura tib dev lara meŐ l
- (12) olalar. MeŐel  lis nu's-sevr ve r ziy nec ve ayrık ve gebre ve b drenb ya ve alt n otı ve k Ő 
- (13) ve iklil 'l-cebel ve oŐo odos ve kışr-1  tr c ve s rtik e gibi dev lardır. Ve eşribelerden Őar b-1
- (14) h mmel ve Őar b-1 t ff h ve Őar b-1 lis nu's-sevr ve Őar b-1 kışr-1  tr c gibi Şerbetler isti'm l oluna.
- (15) Ve ma'c nlardan ma'c n-1 kırmız b rid ve ma'c n-1 diyasent  isti'm l  deler. Ve dağı nazc-1 mev d
- (16) i in bu Őar bı isti'm l  deler. Şan'atı budur: AŞl-1 lis nu's-sevr ve aşl-1 hindib  ikişer dirhem,
- (17) b drenb ya ve merzenc Ő ve aŐaran ve kemaderyus ve oŐo odos veiz ur-1 Mekk  ve ezh r-1  albiyye-i m ferriha
- (18) her birinden bir  abza, sena'mekk  ve eft m n akri i  cer dirhem, en s n, r ziy nec ve kışr-1  tr c
- (19) her birinden Ő lŐ dirhem, zebib menz 'u'l-'ac  bir vu ıyye a z olunup mi d ru'l-kif ye m 'u'l- ar hıyla
- (20)  ab  ve taşfiyeden Şonra bu ma b h Ő d rt y z dirhemine 'uşare-1 t ff h-1 Ő mi ve m 'u'l-verd
- (21) ve m -(y)ı Ő hterec ve m -(y)ı lis nu's-sevr her birinden eiliŐer vu ıyye zam ba'deh  mi d ru'l-kif ye s kker-i teberzed-i
- (22) ebyaŐ ile Őar b kıv mina gelince  ab  ve hıfz oluna. Mi dar-1 isti'm li Őab h ve a Őam  c vu ıyyeden
- (23) d rt vu ıyyeye varınca ve bu 'illette Şabr ve iy ric t  end n m n sib degildir. Z r  tecfifi

(24) ziyâdedir. Ve münâsib olan senamekkî ve eftîmûn ve besfâyec ve helîle-i esved ve ħarbağ-ı esved

(25) ve ebyağ ve ħacer-i Ermenî ve lâciverd ve entîmûn gibilerdir. Ve ma'cûnlarda ma'cûn-ı senâ ve ma'cûn-ı âmık

(26) ve diyağatilikun ve ma'cûn-ı iccâş gibilerdir. Ve ħubûbatdan ħabb-ı lâciverd ve ħabb-ı şâhterec

(27) ve ħabb-ı rudyu gibilerdir. Pes bunlar dağı isti'mâl eyledikde muratğıb ve müleyyin olan nesnelere

(28) ile ma'an isti'mâl edeler. Ve süfûfatdan süfûf-ı senâmekkî ve münzice lâstâdî ve süfûf-ı

(29) müşhil-i dârçînî gibilerdir. Ve mücerribîn-i etıbbâ-(y)ı Lâtiniiyeden Yurkiyos nâm tabîbiğ müsta'meli

(30) olan budur: Senâmekkî dört dirhem, eftîmûn ve cülâb birer dirhem, ħarmûru't-ğartğır iki dirhem,

(31) sağamûniyâ-ı müdebber bi-'uşâretü'l-verd şûls dirhem, enîsûn ve râziyânec ve ħaranfûl ve sünbül-i Hindî

(32) ve besbâse her birinden süds dirhem ağız olunup süfûf oluna. Miğdâr-ı isti'mâlî

(33) bir dirhemdir ve ma'lûm ola ki 'ilel-i sevdâviyyede gerek müşhil ve gerek müleyyin ve gerek münzice isti'mâlında

(34) tekrâr ve tekrâr 'amel oluna. Zîrâ ağılât-ı sevdâviyyeyi def'a-ı vâğidede ihğrac mümkün degildir. Belki

(35) tekrâra muğtâcdır. Ba'dehû su'ûğât ve 'uğsât-ı münâsibe isti'mâl oluna. Lâkin bunlar dağı

R. 23a

(1) muratğıb devâlar ile memzûcen isti'mâl olunmalıdır. Ĥattâ nefis-i dimâğ tamâmen tenğıye ola. Ve ba'dehû

(2) re's ve dimâğâ nâfi' ve 'ilel-i sevdâviyi dâfi' olan devâya mübâşeret edeler. Ez-cümle ma'cûn-ı kırmız

(3) ve ma'cûn-ı diyasentü ve ma'cûn-ı lü'lü' devâ-(y)ı miskü'l-ğulv ve pād-zehr gibileri isti'mâl edeler ki

(4) bunlar emrâğ-ı sevdâviyyede 'atıyye-i İlâhiyye ve mevhibe-i Rabbaniiyeden olan devâlardandır. Ve bu ma'cûn

- (5) dahı gāyet mücerrebdir. Şan'atı budur: Ĥamīre-i lisānu's-şevr ve ĥamīre-i benefsec ve ĥamīretü'l-verd her birinden
- (6) ikişer vuķıyye ve kışr-ı ütrüc sükkeri bir vuķıyye, süfuf-ı devā'u'l-miskü'l-ĥulv ve süfuf-ı devā'u'l-'anber
- (7) ve süfuf-ı ma'cün-ı cevāhir ĥār her birinden nısf dirhem, ma'cün-ı kırmız ve ma'cün-ı diyasentü
- (8) birer dirhem, pād-zehr-i mārī şülş dirhem aĥz olunup şarāb-ı tüffāĥĥulv ile ma'cün olunup
- (9) isti'māl oluna. Ve dahı bu 'illetde eşribe ve aġziye ve emkine ve ehviye i'tidālla müsaĥĥan
- (10) ve murattab olmakgerekdür. Meşelā ġidālardan piliç ve tavuķ ve oġlaķ eti ve ĥubbāzı ve lisānu's-şevr
- (11) ve tāze üzüm ve kıru üzüm ve tüffāĥĥulv münāsibdir. Laĥm-ı baķar ve laĥm-ı kadīd ve kerneb ve başal ve şüm
- (12) ve pırāşa ve mercimek gibilerden iĥtirāz edeler. Ve eger erbāb-ı 'işretten olursa raķıķ
- (13) ve beyāz şarābıyla varāķ-ı bādrencebūya ve kışr-ı ütrüc ve zehr-i lisānu's-şevr naķ' edüp isti'māl
- (14) edeler. Ġāzab ve ĥüzün ve ıztırāb ve ĥarekāt-ı nefşāniyye ve bedeniyyeden iĥtirāz edeler. Ve's-selām
- (15) Eş-şudā': mine's-sevdā'i'l-muĥterika: yā'nī sevdā-ı muĥterikadan olan şudā' E's-sebeb:
- (16) Bunun sebebi aĥlātı iĥtirāķ edici devālar ve ġidālar isti'māl etmektir. Ve dahı infi'ālāt-ı nefşāniyye
- (17) ve et'āb-ı keşire-i bedeniyyededir. Ve bu iĥtirāķ yā re'sde ve merāķda olur. Ve yāĥūd cemī'-i a'zāda
- (18) olur. Ve ekşeriyā mizācı ĥār ve yābis olup kalb ve kebedleri ĥār ve yābis olanlara 'ārız olur.
- (19) Ve dahı ġāzab ve ġam ve fıkr ve kīn ve seher-i müfraķ ve şürb-i şarāb keşirdendir. El-'alāmāt: 'Alāmeti
- (20) seher ve perişāniyye-i 'aķıl ve eger iĥtirāķ-ı şafrādan ise 'avārızāt-ı cünün olmaķdır. Ve eger demden
- (21) olursa görünmek ve eşvābıyla oynamāķ'ārız olur. Ve eger sevdādan olursa ĥüzün ve

(22) ḥavf ve sükūt ‘arız olur. Muḥaṣṣelü'l-kelām ‘alāmāt-ı sevdāviyyeniñ ekseri zāhir olur.

(23) El-‘ilāc: Ma‘lūm ola ki sevdā-ı muḥterik olduğda sū-(y)ı mizāc-ı ḥārr-ı yābis olmağla bedeni faşd

B. 17a (24) ve ishāl ve ḥuḳne-i leyyine ile tenḳiyeden sonra ḥılt-ı sevdāviyyeniñ tevellüd étدیği⁷⁵‘uzvuñ

(25) mizācını edviye-i muraṭṭıbe ve müberride ile ta‘dıl étmege muḥtāc olunur. İbtidā bu ihtikān oluna.

(26) Maṭbūḥ-ı ihtikān müsta‘mel-i sevdāviyyeden yüz dirhem aḥz olunup içine ‘asel ḥıyār-ı şenber

(27) ve diyakatilikun ve dühn-i bābūnec her birinden birer vuḳıyye zamm olunup ba‘de'l-mezc ihtikān

(28) oluna. Ve eger ğalebe-i dem müşāhede olunursa evvelen bāselikden ba‘dehū şol cānibinden

(29) kıfāldan faşd édeler. Ve eger ihtibās-ı ḥayz ve yāḥūd sā‘ir ihtibāsātdan olursa

(30) şāfinden faşd édeler. Kulaḳ ārdına ve maḳ‘ada ‘alaḳ ta‘līḳ édeler. Ba‘dehū nazc-ı mevāddı

(31) için lisānu's-sevr ve şāhterec ve marul ve nilūfer ve benefşe ve ayrıḳ ve kuşkonmaz

(32) ve büzürāt-ı erba‘a-ı bāride ve sipistān ve ‘unnāb ve zebīb ve ḥaşḥaş ve iccāş gibiler

(33) ve şarāblardan şarāb-ı lisānu's-sevr ve şarāb-ı şāhterec ve şarāb-ı hindibā ve şarāb-ı bizentīn

(34) ve şarāb-ı kışru'l-ütrüc münāsibdir. Ve eger sevdā-ı muḥterik-i safrādan ve yāḥūd muḥterik-i demden

(35) olursa müberrid ve muraṭṭıbāta ziyāde sa‘y ve ihtimām édeler. Ve lākin bir miḳdār balğam mümtezc olmuş ise

R. 23b

(1) edviye-i müsahḥane-i laṭfiyye muḥtācdır. Ez-cümle nazc için lisānu's-sevr ve ‘ırḳu's-sūs ve besfāyec

⁷⁵Étdiki: étdüki, B 17a/1

- (2) her birinden birer vuqıyye şāhterec ve haşīšetü'd-dīnār ve ezhār-ı ƣalbiyye her birinden birer ƣabza,
- (3) eftīmūn üç dirhem aħz olunup ƣadaru'l-kifāye mā'u'l-ƣarāhıyla taħb olunup ba'du't-taşfiye
- (4) içine elli altı dirhem 'uşāre-i tüffāh-ı hılv ve on iki dirhem sükker-i teberzed-i ebyaz zamm edüp
- (5) bir ƣaç def'ada isti'māl edeler. Ve yāhūd bu ma'cūnı isti'māl edeler. Şan'atı budur: Ĥamīre-i
- (6) lisānu's-sevr ve ĥamīre-i benefsec birer vuqıyye, ĥamīre-i nilüfer ve ĥamīre-i verd aħmer her birinden
- (7) nışf vuqıyye, süfuf ma'cūn-ı lü'lü'l-i bāride bir dirhem aħz olunup ƣadaru'l-kifāye şarāb-ı tüffāh
- (8) ile ma'cūn oluna. Miƣdār-ı isti'mālı aħşam ve şabāh iki dirhemdir. Ba'dehū mādde-i nazc bulup
- (9) müshilāta muħtāc olduƣda şarāb-ı benefsec müshil ve ma'cūn-ı iccāş ve ma'cūn-ı āmıƣ ve diyakatilıƣun
- (10) ve ma'tbūh-ı senā' ve ma'tbūh-ı eftīmūn ve ĥabb-ı şāhterec ve ĥabb-ı lāciverd gibiler ile tenƣıye
- (11) edeler. Ve bu müshil ģāyet münāsibdir. Şan'atı budur: Senāmekkī münakƣā ve 'ırƣu's-sūs ve zebīb
- (12) aħmer her birinden nışf vuqıyye, eftīmūn iki dirhem, zehr-i benefsec ve zehr-i şāhterec aħz olunup
- (13) sekiz vuqıyye, mā'u'l-ƣarāhıyla dört vuqıyye, ƣalınca taħb ve taşfiyeden sonra içine şarābu'l-verdü'l-müşhil
- (14) ve terencebīn birer vuqıyye zam ve ĥall olunup isti'māl oluna. Ve ma'lūm ola ki bālāda şudā'-ı sevdāvīde
- (15) zıkrā sebakat eden. Edviyelerin mecmū'ı bunda daħı isti'māl olunur. Ve daħı 'ilel-i sevdāviyye müzmin
- (16) ve müstahkem olduƣda edviye-i entīmūniyye ile tedbīre muħtāc olunur. Ez-cümle entīmūn-ı müshil ve entīmūn-ı
- (17) mu'arriƣ gibiler ile tenƣıye olunup ba'dehū demeşaffet⁷⁶ ve ervāha ƣuvvet ve ƣalba farah ve rāħat

⁷⁶Şaffet: şafvet, B 17a/28

- (18) için pād-zehr ve encü ve cevāhirāt-ı müsta‘mele gibiler ile ‘amel oluna. Ve eger ba‘de’t-tenkıye şudā‘dan
- (19) bir eşer bākī kalursa re’s se edhān-ı mu‘tedileden ba‘zılarını tılā edeler. Ez-cümle dühn-i benefsec
- (20) ve dühn-i nilüfer ve dühn-i levz-i hılv ve dühn-i bābūnec ve dühn-i şibit gibileri isti‘māl edeler. Ve dağı
- (21) haşāyiş-i muratıbe-i maıbūhı ile ‘alīliş yedeyn ve ricleynini ekşer-i evkātde ğasl edeler. Ve hammām-ı
- (22) mu‘tedilede haşāyiş-i münāsibe maıbūhıyla ebzün edeler. Ve ba‘zı vaıktide re’y-i taıbı ile maı‘ada
- (23) sülük yapışdıрмаı dağı münāsibdir. Ve eıbbā-(y)ı kimyā’iyyeden Basliyos vePeraçilsos ve
- (24) Süluyos ve Zaıaıos nām mücerribinden menkıüldür ki ahlāt-ı muıterıkadan hāşıl olan emrāzıı
- (25) mecmū‘ında mücerrebimiz olan üç nesne vardır. Evvelkisi ta‘āmdan beş sā‘at muıaddem mā-(y)ı şāhterec
- (26) yāhūd mā-(y)ı hindībā ile sürtikıe isti‘mālına on beş gün müdāvemetdir. İkincisi ma‘den-i hadıdden
- (27) zuhūr eden mā‘dan içmekdir. Eger mümkün olmazsa mā-(y)ı haddādın ile iktifā edeler. Ve üçüncisi
- (28) ta‘āmdan iki sā‘at muıaddem muratıab ve mu‘tedil hammāma girmekdir. Ve bu tedbiri on beş gün
- (29) edeler. Bununla beden-i ‘alıl tartıı olup süded-i bāıması teftıı olur. El-ğıdā: Ve ğıdāsı
- (30) şa‘ır-i muıaşışer ve ferārıc ve oğlaı eti ve kıuzı eti ve buzağı eti ola. Ve bu luıumātı
- (31) marul ve ebeğümeci⁷⁷ ve lisānu’s-sevr gibiler ile taıbı edeler. Ve eşribelerden şarāb-ı lisānu’s-sevr
- (32) ve şarāb-ı hindībā ve şarāb-ı benefsec ve şarāb-ı rümmān-ı hılv ve şarāb-ı tüffāh-ı hılv isti‘māl oluna. Laıım-ı baıar
- (33) ve laıım-ı kadıd ve bāzıncān ve zeytün ve mālıı olan nesnelereğ ihtıraz edeler. Ve’s-selām

⁷⁷ Ābe kemci: ebe gümeci,B 17a/41

(34) Eş-şudā'u'l-kā'in 'an hıltı'l-mā'i: Yā'nī mā'iyetli hıltıdan olan şudā' egerçi ekşer-i

(35) etıbbā' bu şudā'ı şudā' balgamiyyeden 'add etmişlerdir. Ammā ba'zılar dediler ki bu 'illete bā' iş olan

R. 24a

B. 17b (1) mā'iyet balgaminin mā'iyeti olmak lāzım gelmez. Belki ahlātın mecmū'ından dağı hāşıl olur. Etıbbā'-ı

(2) Efrenciyyeden Koroilyos nām tabīb der ki o mā'iyet kilüsinden bir cüz' dir ki ekl şürbden

(3) tevellüd eder. Ammā Sinartos ve Cālinüsdır ki bu mā'iyet demmiñ ma'iyetdir. Yā'nī demden

(4) ayrılmış. Māliḥ ve ḥiddetli biricik mā'iyetdir. E's-sebeb: Bu şudā'ın sebebi ekşeriyā ruṭūbetli

(5) balgamiyü'l-mizāclara 'arız olur. Zīrā mā'iyet demm-i ḥarāret-i ġarībe ile cemī' -i aqṭār-ı bedene münteşir

(6) olup emrāz-ı raṭbe ḥudūsına sebep olur. Ḥuşūşā re'siñ şerāyīn ve evrideleri keşir

(7) olmağla mizāc-ı dimāğda bir āfet ve yāḥūd za'f bulunursa ol mā'iyet serī'an dimāğa şu'ūd

(8) edüp re'si şaḳīl eder. Ve ḥicāb-ı dimāğa qarīb mevzı'lara munşab olmağla

(9) emrāz-ı keşire ḥudūsına sebep olur. Ve bu mā'iyet noqşān-ı hażm şānīden ve tıḥālın za'findan

(10) olup re'se müteşā'id olur. yāḥūdḥarāret-i kebedden ve yāḥūdḥareket-i nefsāniyyeden yāḥūd

(11) ḥarāret-i ḥummālardan ve ehviye-i ḥārreye mülākātdan ahlāta sūḥūnet gelmek ile re's ve dimāğa

(12) şu'ūd eder. El-'alāmāt: Bu şudā'ın 'alāmeti oldur ki ḳamarın nūrı ziyāde olduḳça veca' dağı

(13) ziyāde olup keşret-i nevāzil ve bir ḥafifce ḥummā olur. Ḥuşūşen ḥareket dağı munażzım ola. Ve veca'

(14) ḥafif olup re'sde vāḳi' olan şıḳal gāḥ zā'il ve gāḥ 'avdet etmektir. Ve gāḥ veca' bir cānibinden

(15) bir cānibine naql etmektir. Ve bu 'alāmāt buḥārdan olan şudā'a müşābihdir. Ammā ancak farkı bunda

- (16) ruṭūbet ve bevl ve ‘araḡ-ı keṣīr olmaḡdır. El-‘ilāc: Evvelen Ahlāṭ-ı mā’iyyeden bedeni tenḡıye  d p
- (17) mizācı ta’d l ve ‘uzva kuvvet v rmekdir. Ve eger ṭab ‘at bu mā’iyyeti ihrāca m sta’id ise m ddeninḡ
- (18) naḡcına muntazar olmayalar. Zir  Bunun m ddesi s ‘iledir. Hem n istifr ga sa’y  deler.
- (19) šar bu'l-verd 'l-m shil ve ‘asel 'l-verd 'l-m shil ve mec k n ve c l b  ve ġariḡun ve ‘uš r ve ġutaġamba
- (20) ve zehr 'l-h h ve sen mekk  ve r vend gibi dev lar ile tenḡıye  deler. Y h d bu m shil isti’m l  deler.
- (21) šan ‘atı budur: Besf yec ve sen mekk  her birinden d rt dirhem, k š š ve kaštaran ve h mmel vez f  her
- (22) birinden bir kaḡza, ḡab  c dirhem, r vend š lš dirhem, zeb b menz  ‘u'l-‘ac  d rt
- (23) dirhem aḡz olunup kaḡaru'l-kif ye m ‘u'l-kaḡar yla ṭabḡ olunup ba’dut-tašfiye maṭb ḡıy yigirmi
- (24) d rt dirhemine kudret-i ḡalv sı, d rt dirhem ġ l-i m kerrer, sekiz dirhem ḡall olunup isti’m l oluna.
- (25) Ve daḡı eger ġalebe-i dem var ise fašd  deler. Ba’dehu edviye-i m dirre ve mu’arriḡa ile istifr ġ-ı mev d
- (26)  deler. Amm  k v y 'l-ḡar re olan m dir isti’m l olunmaya ve bu šud ‘da mu’arriḡ tdan š brin  ve  p cini
- (27) ve ‘ du'l-fiy k terk b olunmuš. Maṭb ḡlar ile isti’m l oluna. Ve eger ‘alil n miz cı ḡ r ve y bis
- (28) olursa dev ları hind b  ve lis nu'š-ševr ve bunlara m š bih edviye ile ta’d l  d p
- (29) isti’m l  deler. Ve mu’arriḡ tdan enf m n-ı mu’arriḡ ve kaḡn-ı eyyil 'l-m debber bi-ṭar k 'l-fel sife isti’m l
- (30)  deler. Ve veca’-ı mef šılda zikr olunan dev lar bu ‘illetde daḡı isti’m l olunur. Ve Kaḡar n n m ṭab b
- (31) emr z-ı raṭbede m cerrebimizdir d y  medḡ  td ġi s f f-ı budur: M devver-i R m  bir vuḡıyye, kaḡary n-ı
- (32) šaġ r  c dirhem, canṭiyana ve hiyufariḡun altıšar dirhem, mov beš dirhem, fitr-ı as ly n
- (33) d rt dirhem, ġariḡun iki dirhem, r vend R m  bir vuḡıyye aḡz olunup muḡkem daḡve s f f

(34) oluna. Miqdār-ı isti'māl günde bir dirhemdir. Otuz gün isti'māl oluna. Ve eṭibbā-ı mücerribinden Sinartos

(35) nām-ı ṭabībdir ki Bunun gibi mādde-i mā'iyeden ḥādīs olan marazlarda bizim mücerrebimiz olan

R. 24b

(1) devālar bunlardır ki veca'-ı mefāşilde daḥı isti'māl edeler. Remād-ı 'azmu'l-insān ve remād-ı 'azmu'l-feres

(2) ve remād-ı 'azmu'l-eyyil ve remād-ı 'azmu'l-ivez ve remād-ı 'azm-i ḥaṭāṭif ve sezāb ve's-sefāḳes ve esārūn

(3) ve kaṣṭaranve kemafitusve kehrübā ve zıfr-ı ḥimār vaḥşī gibi bunların ba'zılarını re'se vaż'

(4) olacağı devālar ile memzūcen isti'māl edeler. Re'sde olan mā'iyeti tecfif eder. Ve gıdālardan

(5) oğlaḳ eti ve decāc eti ve çil gibileri isti'māl edeler. Semek ve laḥm-ı ḳadīd ve mā-ı keşireden ve muraṭṭab-ı meyvelerden ihtirāz edeler.

(6) El-faşlu's-sānī fi's-şakīka: Şakīka bi-fethi's-şīn sudā' envā'ından bir marazdır ki başı

(7) bir şakḳına maḥşūşdır. lisān-ı Türkīde aḳa yarım baş ağrısı dēler. Ve lisān-ı Fārisīde

(8) derd nīm ser ve lisān-ı Yūnānīde ibmıkranya tesmiye eyler. E's-sebeb: Bunun sebebi ekşeriyyā

(9) rūḥ-ı nefsanıyyeye ba'zı 'avāriż ve āfet erişir ki dimāğın ef'ālına noḳşān ve yāḥūd buṭlān

(10) ve yāḥūd teşvīş vērir. Ve yāḥūd esbāb-ı ḥāriciyyedir. Meşelā bir şedīd rūḥ-ı ḡalīz olur.

(11) ve yāḥūd ḥarāret-i müfraṭa ile rūḥa riḳḳat gelmedikindendir yāḥūd keşret-i istifrāğ ve seher-i müfraṭ

(12) ve keşret-i cimā' ki taḥlīl ve ta'līl-i rūḥ eder veca'-ı şedīd veyā bir marazdan rūḥ-ı ḳalīl olur.

(13) ve yāḥūd infi'ālāt-ı nefsanıyyedir. El-'alāmāt: Bu bir müzmin şedīd marazdır ki ḡāḥ gelür.

B. 18a (14) Ve ḡāḥ gider. Ḥummā gibi nevbeti vāridir. Ve ḳamarın nūrı ziyāde olduḳda ziyāde olup noḳşān

- (15) olduğda nokşān bulur. Ve şakīkelerde olan 'urūkları zararāt üzere olur. Taḳaddumetü'l-ma' rife:
- (16) Bu maraḳ bir müzmin ve ḳavī ve 'āşī maraḳdır. Eger 'ilācında ihtimām olunmzsa a' mā getürmesinden
- (17) ḥavf olunur. El-' ilāc: 'İlācı māddesine nazār edeler. Her ḳanḡı ḥıltḡālib olursa ol
- (18) ḥıltı ishāl eyleyeler. Ḥabb-ı faşra bu maraḳa ḡāyet nāfi' dir. Ve senāmekkī-i mā' u'l-cūbn ile
- (19) içürmek ḡāyet mücerrebdir. Ba'zı maḡalde bu şakīḳa ziyāde müşted olur. Ol vaḳtide
- (20) muḥaddirāt ile 'amel lāzımdır. Ağrısını teskīn eyleci müsekkināt ile 'ilāc evlā ve ensebdir.
- (21) Meşelā ḥatmī ve bābūnec ve ḥubbāzı ve iklīlü'l-melik ve nilūfer çiçeḡi ve ḳışr-ı ḥaşḡaş aḡz olunup
- (22) kifāyet-i miḡdārı mā' u'l-ḳarāḡıyla ṭabḡ edüp üzerine dühn-i levzū'l-ḡulv vaḳ' edüp
- (23) nārdan tenzīl edeler. Ba' deḡü içine sünger baturup bir azacuk şıḳup başa kimmād eyleyeler.
- (24) İki sünger eyleyüp berīn ḳaldırup berīn-i ḳaviyyeler tā sākin oluncıya deḡin eger şakīḳa
- (25) müzmin ve 'atīḳ olup pençe müddet-i 'ilāc te' şīr etmezse çöpçinive sābrīnā ve
- (26) 'ūdu'l-fīyāḳ ve şāşafraş bu dört eczāden her birini yāḡūd mecmū' ını re' y-i ṭabīb
- (27) ile ṭabḡ edüp maṭbūḡını içeler. Ḥattā 'araḳ ḡelüp maraḳı def' edeler. Ammā şartıyla isti' māl
- (28) olunmaḡgerekdür. Ve daḡı bedene taḳviyet vērüp ervāḡı kemmen ve keyfen ta' dīl eylemek ve edviye-i ḳalbiyye-i
- (29) dimāḡiyye ile taḳviyet vèrmek lāzımdır. Kezālik ma' cūn-ı ḳırmız ve ma' cūn-ı diyasentū ve şarāb-ı emlec
- (30) ve 'anber-i lāciverd ve kehrübā gibi devāları isti' māl edeler. Ve yāḡūd ma' cūn-ı cevāhir isti' māl edeler.
- (31) El-faşlu's-şāliş fi'l-beyza ve'l-ḡavza: Bir şudā' müzmindir ki her bir sā' atda ḡareket eder. Eski
- (32) baş ağrılarıdır. E's-sebeb: Bunun sebebi aḡlāt-ı ḡalīza-i rediyyeden veyā veremdenir yāḡūd za' f-ı
- (33) dimāḡla dāḡil-i ḳıḡfda yā' nī ḡışā-(y)ı dāḡilde rīḡ ḡalīzdir ki gözleri dibinde veca' ı mūmted olur.

(34) Ve eger hāric-i kıhfda ki gışāda olursa veca´ı dimāğın hāricinde ve yāhūd re´sın derisinde

(35) hiss olunur. Ve ekseriyyā müzmin olduğı için sebebi bürüdetdir dēnür. hattā eger sebebi hār

R. 25a

(1) dağı olursa bürüdete meyl eder. El-´alāmāt: ´Alāmeti her sā´atda hareket edüp ziyādan ve tekellümden

(2) bī-ḥuzūr olarak gelür. Zulmete ve vaḥdete maḥabbet eder. Taḳaddumetu'l-ma´rife: Ma´lüm ola ki bu şudā´-ı

(3) ´aşıye ziyāde şedīd ve müstaḥkem olup ´alīlın feth-i ´ayna ḳudreti olmazsa ve mevzı´-ı şudgaynına

(4) mıtraḳa ile ḍarb eder gibi muḫtarib olursa ve ziyāya nazār edemeyüp emkine-i muzlimiyye

(5) rāğib olur. Veca´-ı māḳ-ı ´ayneyn vāḳi´ olursa ´asīrül-´ilācdır. Ve ´ayna nüzül-i māyı

(6) münzır olup ´amā getürür. El-´ilāc: ´İlācı şudā´ balğamı bāride ´ilācı gibidir. Lākin bunda muḫaddirāt-ı

(7) ḳaviyyeye muḫtācdır. Ve eger tırāş olduḳda ḥacer-i muḫır ile veyā naṫrūn ile ve yāhūd milḥ ile ḥinnā-ı luṫūḥ olursa ḡāyet mücerredir.

(8) El-faşlu'r-rābi´ fi'l-´ıṣābe: Bu dağı şaḳıḳa gibi bir veca´dır. E's-sebeb: Bunun sebebi aḥlāt-ı

(9) rediyye-i ḥārrenin buḫārı dimāğa müteṣā´id olduğıdır yāhūd ol mevāzi´de ebḫirenin

(10) ḥabs olmasındandır. El-´alāmāt: ´Alāmeti ḥācibinde bir veca´-ı şedīd zāhir olup

(11) ´azm-ı māḳ´ayna varup muttaşıl olur. Ve ´alīl-i ecfān-ı ´aynını terfi´ edemeyüp vechi

(12) üzerine menkūben ḳalır. Ve bir cānibinden bir cānibine gözlerini dūr etdüremez. El-´ilāc:

(13) ´İlācı ru´āf getürmegi her ne ḡüne olursa sa´y edeler. Ba´dehū ḳıfāldan fāşd edüp

(14) ḥallu´l-ḥāzıḳ ve kāfūr istişmām edeler. Ve sāḳayn ve ḳademeyn ´alīli delk edeler. Ve ḡidāsı sükker ve ḥal

(15) ile mā`u'ş-şarīden ma´mül olalar. Ve sār´ilācını şudā´baḫşinde mufaşşalan beyān eyledik. Ol maḥalle mürāca´at oluna.

(16) El-faşlu'l-hāmis fī-hiss-i ḥakke: Buṭūn-ı dimāğda ḥādīs olur. Bir 'illetdir. E's-sebeb: Bunun sebebi

(17) bir buḥār müsahḥane-i ḥarīfe-i lezzā' adır ki miqdārı ḳalīldir. Dimāğa müteşā'id olup

(18) buṭūn-ı dimāğı lez' eder. Nite-kim 'illet cerebiñ ebḥiresi mesāmmāt-ı cildi lez' étdügi

(19) gibi. Pes imdi bu nesne olmaz. Ancak aḥlātıñ ḥiddetinden yāḥūd keyfiyyeti müteğayyir olup

(20) lāzi' ve ḥarīf olduğundandır. El-'alāmāt: 'Alāmeti 'alīl-i dimāğını ḥakk olur gibi

(21) taḥayyül eder. Lākin şudā' ve elem re'si olmayup ancak re'sinde bir şıḳındı ile şey' şakīl darb

(22) olunup ve re'sine mā'u'l-ḥār ilkā olunur. Kıyās eder. El-'ilāc: 'İlacı evvelen mizācı tebdīl ve aḥlāt müsahḥaneyi

(23) tartīb ve ta'dīl étmekdir. Ve me'kulāt ve meşrübātını eşyā-ı murattıbe ile terbiye edeler. Ba'dehū istifrāğāta meşğül olalar.

(24) El-faşlu's-sādis fī'l-faraniṭis: Faraniṭisi bi'l-fā' ve ba'zılar ḳuraniṭis bi'l-ḳāf zıkr eylediler.

(25) Ḥattā Muḥammed bin Zekeriyā'u'r-Rāzī ḥarfı'l-ḳāf iledir dèyü taḥrīr eylemişdir. Bu faḳīr derim ki fī'l-ḥaḳīḳa

(26) ḳuraniṭis tesmiyesi 'aḳla ḡāyet mülāyimdir. Zīrā ḳurana bi'l-ḳāf Yūnānīdir. lisān-ı 'Arabda

B. 18b (27) aşḥāb-ı teşrīḥ cümçüme dèrler. Dimāğı müştehil olduğı için ḳıḥf daḥı dèrler. Pes bu maraz

(28) daḥı taḥt'l-ḳıḥf vāḳi' olmaḡla ḳuraniṭis tesmiye olunmaḡ münāsibdir. Ve Şeyḥ İbn-i Sīnā dèr ki

(29) faraniṭis iştīlāḥ-ı eṭıbbā-(y)ı 'Arabda sersām-ı ḥārdır. Fārisīden mu'arrabdır. Zīrā lisān-ı

(30) Fārisīde sersām verem-i dimāğ ma'nāsınadır. Nite-kim bersām veremü 'ş-şadr ma'nāsına olduğı

(31) gibi ki ber-şadr vü sām isim-i marazdır. Pes imdi faraniṭis bir verem-i Ağşiye-i dimāğda

(32) ve yāḥūd nefsi dimāğda ḥādīs olur. İki ḳısmıdır. Biri ḥaḳīḳī ve biri ḡayr-iḥaḳīḳīdir. Ammā

(33) sersām ḥaḳīḳī oldur ki verem ile ola. Ve ḡayr-iḥaḳīḳī oldur ki iḥtilāl-ı 'aḳıl ile ola.

(34) Nite-kim hummeyyāt-ı hāddede ve evcā´-ı şa´be-ı şedīde sebebiyle dimāğa ebhıre ve edhıne-i redıyye

(35) müteşā´id olur. E's-sebeb: Bu marāzın sebebi dimāğı müştemil olan ğalız ve rakıķhicāblarda

R. 25b

(1) veyā dimāğın muķaddeminden vasaına varınca yāhūd cemī´-i dimāğda bir verem hār hādiş olmasındır ki

(2) ol mevzı´a dem merārī yāhūd şafrā-yı şahıha yāhūd şafrā-yı muhterıķa munşab olmasındandır.

(3) El-´alāmāt: ´Alāmātı hummā-ı lāzıme ile ihtilāt-ı ´aķıl ve hezeyān söylemek ve ıztırāb

(4) üzere olup rāhat etmemek ve nevm ve ahlām-ı müşevveşe ve rikķat buldur. Ve eger verem muķad demm-i

(5) dimāğda olursa tahayyüli fāsıd olup marız bilā-idrāk tekellüm eder. Ve eger mu´ahhar-ı dimāğda

(6) vāķi´ olursa tezekkürü fāsıd eder. Mecnū´ı nesneyi unudur. Meşelā mā´taleb eder,

(7) şürb etmesini unudur. Ve eger dimāğın mecnū´ına hāvı olmuş ise dimāğın mecnū´-ı ef´āl-i

(8) nefşāniyyesine hālel gelüp ´avārız-ı mezküre mecnū´ı zuhūr eder. Ve eger māddesi demden

(9) ise ihtilāt-ı ´aķıl ve humret-i levnü'l-vech ve'l-lisān ve'l-´ayn ve dürür-ı ´araķ ve ķatarātu'r-

(10) ru´āf ve dumū´u'l-´ayn ve eger māddesi şafrādan ise seher ve cünün ve ğazab-ı şedīde

(11) ile şufret-i ´ayn ve şıķal ve temeddüd ve iltihāb-ı keşire zāhir olur. Ve ba´zılar

(12) dediler ki sersām-ı hār iki nev´dir. Birinin maddesi şafrā-yı hālişa ve birinin māddesi

(13) demm-i şafrāvıdır. Şafrā-(y)ı hāliş(a)dan olanın hummāsı ve seheri ve bñhüde tekellüm etmesi ve

(14) ´ateşi ve yübüset femi ziyāde olup aşfaru'l-levn ve'l-lisān olur. Māddesi demm-i şafrāvı

(15) olanın humret-i ´ayneyn ile ´urūķları memlū olmaķdır. Ve hummā-ı muţbıķa-ı lāzıme olmaķdır. Ve ´aliliş

- (16) nabzı minşārī ile mevcī beyninde bir nabzıdır. Eger yalnız minşārī olursa ekşeriyyā 'illet-i
- (17) hicābdadır. Ve eger mevcī olursa ekşeriyyā dimāğdadır. Taqaddumetü'l-ma' rife: Eger 'aliliñ bevlı
- (18) ziyāde mā'ī olursa helākı münzirdir. Ve eger bu marazıñ şāhibine zıku'n-nefes 'arız ve
- (19) 'ateşi gālib olup şu içerken hulkūmından geçmez ise ve vechi ve lisānı esved olup
- (20) meftūhu'l-'ayn ve mebhūt kalursa ba'dehū harekātına za'f ve kuvvetine halel geldikde fi'l-hāl
- (21) helāk olur. Ba'zılar yevm-i evvelde ba'zılar yevm-i rābi'de helāk olur. El-'ilāc: 'İlācı
- (22) hummā-(y)ı şafrāviyye ve şudā'-ı hārre 'ilācı gibidir. Eger māddeşi demevī olursa kuvvet-i miqdārınca
- (23) müşterekden ba'dehū kıfāldan faşd edüp ve sākeynden hacāmat edeler. Ve 'alili mā-(y)ı hārreye
- (24) vaz' edüp iclās edeler. Hattā mādde-i maraz esfele müncezib ola. 'adalāt-ı sākeynine
- (25) ve fahzeynine mihceme vaz' edeler. Ve cānib-i fahzeynden kademeyne varınca şedāyideler ve lāyık
- (26) olan eşribe ve ağziyesinde haşhāş izafesinden ihtirāz edeler. Zīrā māddeyi re'sde
- (27) habs edüp tağlīz eder. Ve dahı cemī'-i luḥūm ve haleviyyātdan ictināb edeler. Ve tabī'at-ı eşyā-ı
- (28) harifīyyeden ve mubaḥḥarātdan ve imtilā-(y)ı dimāğdan ve kavābızātdan ve kablu'n-nażc şürb müşhilden
- (29) ve huḳneden ihtirāz edeler. Ve gāhī 'aliliñ lisānını hırka kettān ile mesh edeler. Ve lu'āb-ı
- (30) bezr-i ḳuṭūnāyı sūkker nebāt ile isti'māl edeler. Ve re'sini dühn-i benefsec ve dühn-i nilüfer
- (31) ve⁷⁸ dühn-i levz-i ḥulv ile temriḥ edeler. Ve lu'āb-ı sefercel sūkkeri dahı şürben
- (32) nāfi'dir. Ve her gün mā-(y)ı iccās i'tā edeler. Ve bir sā'atdan sonra mā'u 'ş-şa'ir ve mā'u'l-ḳar' ve mā'u'l-ḥıyār

⁷⁸dühn-i nilüfer (31) ve: dühn-i nilüfer (31) ve dühn-i nilüfer ve

- (33) nişfu'n-nehārda varınca i'tā edeler. Ve vaqt-i 'işāda bezr-i kuṭūnāyı isti'māl edeler. Ve 'alīliḡ
- (34) ḡurb-ı firāşında fevākihātđan tüffāḡ ve sefercel gibi ve reyāḡin bāride-i 'ıtrıyyeden benefsec
- (35) ve nilüfer ve varaḡ-ı ḡalāf gibileri vaż' edeler. Ve eger hezeyān söyleyüp seher-i müfraṡ olursa

R. 26a

- (1) celb-i nevm için münevvimāt isti'māl oluna. Bu maḡāmda müte'aḡḡirīn-i eṡıbbā(y)ı Efrenc şarāb-ı ḡaşḡāş
- (2) ve lüdānūgibileri isti'māl edeler. Ve ḡarāret-i müşted olursa şarāb-ı rībās ve şarāb-ı
- (3) enberbāris ve şarāb-ı limon isti'māl edeler. Ve yāḡūd mā-(y)ı muḡaṡṡaru'n-nilüfer üç vuḡıyye, mā'u'l-verd
- (4) ve mā-(y)ı lisānu's-sevr ikişer vuḡıyye, şarāb-ı rībās bir bucuḡvuḡıyye, rūḡu'z-zāc nişf dirhem
- (5) aḡz olunup ba'de'l-mezc isti'māl oluna. Dā'imā mā'u'l-verd isfencler baturup maḡall-i ḡalb
- B. 19a (6) ve maḡall-i nabza vaż' edeler. Ve 'alīl-i şuver nuḡūşđan arıḡaranlıḡ mevzı'da iclās edüp
- (7) ḡüb-ı şavt ile naḡamāt edeler. Ḥattā 'alīle bir miḡđār raḡat gelüp nevm gele ve daḡı yedinci
- (8) ḡüni buḡrān ḡünidir. Edviye ve eşribe-i müferriḡadan her ne ḡüne olursa olsun. Zinhār vermeyeler.
- (9) Ve ḡasta kendü ṡabī'atına ḡavāle edeler. Tā on dört ḡünden yigirmi ḡüne varınca bu tedbīr
- (10) ve 'ilāclar üzere olalar. Ammā müte'aḡḡirīn-i eṡıbbā-(y)ı Efrenc bu ḡüne tedbīr edüp 'ilāc ederler.
- (11) Meşelā re'sine nilüfer ve marul ve kül ve şibit ve ḡışr-ı ḡaşḡāş bi's-sevī aḡz olunup
- (12) ba'de't-ṡabḡ re'sine nuṡül edeler. Yāḡūd merhem-i popoliyon ve yāḡūd bir miḡđār afyon ve dühn-i
- (13) cevz-i bevvā' ve merhemü'l-verd ile mezc edüp ṡilā edeler. Ve ḡuḡnelerden bu ḡuḡne-i leyyine münāsibdir.
- (14) Şan'atı budur: Varaḡ-ı ḡubbāzı ve varaḡ-ı benefsec ve varaḡ-ı ḡas ve ḡaşşetü'z-zücāc her birinden

- (15) bir kabza ahz olunup miqdāru'l-kifāye mā'u'l-karāh ile tabh ve taşfiyeden sonra içine
- (16) üç vuqıyye dühn-i benefsec ve bir vuqıyye sükker zamm olunup ihtikān edeler. Ve bu ma'cün dağı
- (17) bu illetde memdūhu'l-eṭibbādır. 'Asel-i temr-i Hindī iki dirhem, mürebbā-(y)ı kısr-ı ütrüc üç dirhem,
- (18) hamīre-i nilūfer ve hamīre-i zehr-i lisānu's-şevr ve hamīretü'l-verd beşer dirhem, şarāb-ı hindībā ve şarāb-ı
- (19) hummāz yarımşar vuqıyye, süfuf-ı devā-(y)ı lü'lü'ü'l-bārid nısf dirhem, zümürüd-i müdebber şülş dirhem,
- (20) mercān-ı ahmer-i müdebber bir dirhem ahz olunup şınā'at üzere ma'cün edüp mā'u'ş-şar ile isti'māl edeler.
- (21) El-faşlu's-sābi' fi'l-lişargus: Lişargus lafz-ı Yūnānīdir. Nisyān ma'nāsınadır. ıstılāh-ı
- (22) eṭibbāda sersām-ı bārid ta'bīr ederler. lisān-ı Yūnānīde litazicya tesmiye olunur. Lişargus
- (23) dağı dērler. Bu maraz evrām-ı balgamiyyeden bir veremdir ki mecārī-i dimāğda ahlāt-ı balgamiyyeden
- (24) hāşıl olur. E's-sebeb: Bunun sebebi balgamı ziyāde edici nesnelere keşiren tenāvül eylemekden
- (25) ve fevākih-i raṭbeyi ziyāde ekl eylemekden ve şürb-i mā-(y)ı keşireden ve yoğurt ve leben ve başal
- (26) ve şüm gibi mubahharātdan olan nesnelere isti'māl eylemekden hāşıl olur. El-'alāmāt:
- (27) 'Alāmeti bir hafifce şudā' ve gāhice bir hummā gelür ki şāhibi duymaz. Ve dā'imā gözini uykudan
- (28) açmaz. İştüdüğini unutup nisyānı gālib ve 'aklı perişān olmağıdır. Ve esnemek geldikde
- (29) ağızını açup bir zamān ağızı açıklaşmak ve eger iştirāk-ı mi'de ile olursa fuvāk'arız
- (30) olmağıdır. Ve lisānı beyāz olup su'al ve cevāba 'aciz olur. Belki gözünü açup kapamağıda
- (31) izhār-ı 'acz eder. Taḳaddumetü'l-ma'rife: Bu maraz emrāz-ı muḥavvifden bir illetdir. Huşūşā'arak-ı müfrāta

(32) zuhūr idi. Havf olunur ki kuvveti sākıt olup mevt erişir. El-‘ilāc: Evvelen huḳne-i leyyine

(33) ile ihtikān edeler. Ba‘dehū faşd ile yā hacāmat ile ḳan alalar ba‘dehū şol huḳne-i ḥāddeyi

(34) edeler ki etrāf-ı bedenden ve ‘umḳ-ı a‘zādan mādde-i ‘illeti cezb edeler. Ammā yukarudan ḳavī

(35) müşhiller vermeyeler. Eger iktizā eyleser iyāric-i fikrā ile ğariḳun ve rāvend gibi nesnelere vereler.

R. 26b

(1) Eger hummā zāhir olursa eşyā-(y)ı ḥārreden mümkün olduğu meretebe ihtirāz lāzımdır. Ve bu marāzın

(2) ibtidāsı geçdikde cünd-i bīdester ve dühnü'l-verdi ḥall-i ‘unşulī ile ḥall edüp ‘aliliḳ re’sine

(3) vaz‘ edeler. Ve yāḥūd şūnīz bir dirhem, aneliḳa ve zürnübād ikişer şūls dirhem, cünd-i bīdester

(4) şūls dirhem, ḥabbu'l-ġār ve kāfūr yedişer ḥabbe aḥz olunup mā-(y)ı ḳarāḥıyla ṭabḥ ve re’s-i ‘alile

(5) nuṭl edeler. VaḳTāki ‘illetin tezāyüdi tāmām olup inḥitāta meyl idi. Ol zamān batuniḳa

(6) ve merzencūş ve iklilü'l-cebel gibi edviye-i dimāġiyye ile nazc sa’y edeler. Meşelā favāniyābir vuḳıyye,

(7) rāziyānec nışf vuḳıyye, batuniḳa ve iklilü'l-cebel birer ḳabza, saluya nışf ḳabza aḥz olunup

(8) mā’u'l-ḳarāḥıyla ṭabḥ ve taşfiyeden şonra bir ratlına iki vuḳıyye sikencebīn, bir vuḳıyye ‘aselü'l-verd

(9) zam ve mezc olunup üç def‘ada isti‘māl edeler. Ba‘dehū ğariḳunve türbūd mücevvef ve mecūḳān

(10) gibiler ile ishāl edeler. Yāḥūd ma‘cūn-ı mübārek ve cavāriş-i üşḳuf isti‘māl oluna. Ve ayaklarını

(11) dizlerine dek mā-(y)ı fātir içine ḳoyup ayaktaşıyla oğulur. Huşuşen ba‘de’t-ṭā‘ām iki sāt

(12) mürürından şonra ola. Zīrā ṭā‘āmiḳ ruṭūbetini eşi‘a çeker ve uyḳuyı men‘ eyleser. Zīrā uyḳu uyumaḳ bu marāza zārardır.

(13) El-faşlu's-şāmin fi's-sersāmi's-sevdāvi: Gāh olur ki bu sersām sevdādan hāşıl olur. E's-sebeb:

(14) Bu marāziḡ sebebi sevdāyı ziyāde edici. Ağziye ve eşribeleri keşiren isti'māl etmeden dimāḡda verem-i

(15) sevdāvi hāşıl olmaḡdır. El-'alāmāt: 'Alāmeti hezeyāndır. Ve tārılmak ve re'sinde hiffet-i müşāhede

(16) etmek ve ḡavf ve ḡüzün ve keşret-i bükā ve seher 'arız olmak ve ekşeriyā minḡarınında yübüset olmaḡdır.

B. 19b (17) Ve daḡı lehv ve tāraba mā'il olup tevātür-i nefis üzere olmaḡdır. Ve ḡummā-ı rub' gibi iki gün aşurı 'aḡlı

(18) zā'il olur. Ve gözleri açıkḡalup bīḡod olmak ve nabzı za'if ve baḡı ve şaḡir ve şalb ve

(19) muḡtelif olup ḡarüre siyaha mā'il ve ḡalīz olmaḡdır. Ve bu nev'i ḡāyet ile redīdir. Zamān

(20) ḡalīlede bür'hāşıl edemez. El-'ilāc: 'İlācı ba'de'n-nażc ihtikānāt ve maḡbūḡāt-ı müşhile

(21) ile sevdāvīyi ishāl etmektir. Hāşıl-ı kelām şudā'-ı sevdāvi tedbiri ile tedbir edeler.

(22) El-faşlu't-tāsi' fi's- sūbāt: Nevm-i tāvīl ve nevm-i müfraḡ demektir ki ekşeriyā dimāḡı ruḡbetli olan kimselerde

(23) vāḡi' olur. Ve yāḡūd muḡadderāt isti'māl edenlerde vāḡi' olur. Afyon ve beş ve bengilik gibi ki

(24) nevm-i müfraḡdan bīdār olamazlar. E's-sebeb: Sūbāt marāziḡ sebebi yā sū-(y)ı mizāc-ı mādī yāḡūd sū-(y)ı mizāc-ı

(25) sādecdir ki edviye-i müberride ve muḡaddire isti'mālından neş'et eder. Gerek dāḡilen ve gerek ḡāricen ve ḡāḡice

(26) berd-i şedīd dimāḡa te'sīr etmekden hāşıl olur. Ve ḡāḡice tuḡme ve imtilā ve ḡazm fāsīd olduğundan

(27) mi'deden dimāḡa buḡār-ı fāsīd mürtefi' olduğundan ve ḡāḡ ebḡire-i sevdāviye müteşā'id olmaḡla

(28) sūbāta sebeb olur. Ve ḡāḡice mādde-i balḡamiyye-i fecce muḡad demm-i re'sde ictimā'eyledikinden ḡādiş

(29) olur. Ve ḡāḡice evrām-ı tḡāldan neş'et eder. ve ḡāḡice ḡarbe ve saḡtadan daḡı nāşī olur.

(30) ve gāhīce türmüs ve lūbyā ve māş ve cezer ve başal ve şūm ve kerneb meşelli nesnelere tenāvülünden neş'et

(31) éder. Ve gāhīce re'se şiddetiyle darbeden ve gāh saqţadan hādiş olur. El-'alāmāt:

(32) Bu marāziñ 'alāmeti eger sū-(y)ı mizāc-ı mādđiden olursa şikal-i re's ve minharından seyelān-ı ruţūbet

(33) ve keşret-i buzāq-ı fem ve ihtilāc-ı hācibeyn ve 'ayneyn ve hālet-i nevmiden şū'ūbet ile intibāhdır. Ve eger

(34) sū-(y)ı mizāc-ı sādeciden olursa edviye-i müberride ve muhaddire isti'mālından yāhūd vaqt-i berd-i şitādır ki

(35) sebeb-i mezkūreler sebaqat eylediginden ma'lūm olur. Ve re's-i 'alīl lems olduqda bürüdet zāhir olur.

R. 27a

(1) ve dağı kümüdet-i levn ve kārüre beyāz olup gāyr-inazc olur. Ve nabzında şalābet ve buţu' olur.

(2) Ve eger buhār-ı mi'deden nāşī olursa tuşme ve imtilā sebaqat eylediginden ma'lūm olur. Ve gāh tanīn

(3) ve devī 'arız olur. Ve bu 'illet hālet-i cū'da hafif olur. Ve eger darbe ve saqţadan hādiş

(4) olursa darb olunmasından ma'lūm olur. Taqaddümetü'l-ma'rife: Bu 'illetiñ 'ilācında ihmāl

(5) olunursa sekte ve felece ve laşveye mü'eddī olur. El-'ilāc: Bu 'illetiñ 'ilāc-ı eger sū-(y)ı mizāc-ı

(6) mādđiden ise Beher yevm iki dirhem enīsūn ile bir bucuşvuşıyye 'aselü'l-verd cülāb olunup

(7) isti'māl oluna. Ve re's-i 'alīle edhān-ı hārre-i mülattıfatılā édeler. Dühn-i zanbaş ve dühn-i yāsemīn

(8) ve dühn-i şibit gibi ve gıdāsı müzevveretü'l-hamş ile lūbb-i habb-ı kırtım ola. Ve eger sū-(y)ı mizāc-ı sādeciden

(9) olursa Beher yevm bu cülābı vèreler. Şan'atı budur: Bādrenbūya ve lisānu's-sevr ve enīsūn her birinden

(10) iki dirhem, şarābu'l-verdü'l-mükerrer bir bucuşvuşıyye aşz olunup cülāben isti'māl oluna. Gıdāsı

- (11) müzevveretü'l-ḥamş ile fülful ve dārçin ve nānhāh ve lübb-i ḥabb-ı kırtım ola. Ba'dehū ḳārūrede 'alāmet-i
- (12) naẓc zuhūr étdikde bedeni tenḳıye édeler. Bu ḥuḳne ğāyet münāsibdir. Şan'atı budur: Ḥasek veşibit
- (13) ve bābūnec ve senāmekkī her birinden bir vuḳıyye, aşlu's-sūsu'l-maḥkūku'l-marşūş⁷⁹ nışf vuḳıyye, bezr-i rāziyānec ve
- (14) bezr-i kerefs ikişer dirhem, āşak veburaḳ yarımşar dirhem, sakbīnaj bir danık aḳz olunup altı raḫl
- (15) mā'u'l-ḳarāḫıyla iki raḫl ḳalınca ḫabḫ oluna. Ba'du't-taşfiye içine buraḳ ve milḫ yarımşar dirhem dühn-i zeyt
- (16) ve 'asel birer buḳukvuḳıyyeḫall olunup ihtikān édeler. Ba'dehū şarāb-ı bādrenbūya ile devā'ül-miskū'l-ḫulv
- (17) isti'māl édeler. Ve tenḳıye-i dimāğ için ḥabb-ı iyāric ve ḥabb-ı luğazyagāyet münāsibdir. Edhān-ı
- (18) ḫārre daḫı ḫlā'en isti'māl olunsa nāfi'dir. Ve reyāḫīn-i ḫārre istişmāmı daḫı ğāyet nāfi'dir. Ve
- (19) ba'de't-tenḳıye iḫrifil-i şağīr ve iḫrifil kebīr isti'māl olunsa edviye-i nāfi'adandır. Ve eger sū-(y)ı mizāc-ı
- (20) sādec olursa hemān mu'ālecāt-ı mezkūre ile 'ilāc édeler. Ammā bu ḳısmında tenḳıyeye ḫācet
- (21) yoḳdur. Ancaḳ re's-i 'alīli edhān-ı ḫārre ile ḫlā' kāfidir. Ve eger mesrodeyḫos isti'māl éderlerse
- (22) münāsibdir. Ve eger ebḫire-i ḫārre-i müteşā'idan olursa Nite-kim ḫummeyyāt-ı ḫāddede vāḳi' olur. 'İlācı
- (23) ḫummeyyāt 'ilācı gibidir. Dimāğa ve re'se taḳviyet vērüp şümümāt-ı 'ıḫriyye isti'māl édeler. Eger
- (24) irtifā'-ı buḫār-ı mi'deden olursa 'ilācı evvelen mi'deyi ḳay' ve ḫuḳne ve ḫubūbāt-ı müshile ile
- (25) tenḳıye édeler. Ve eger ḫarbe ve saḳḫadan olursa 'ilācı 'ilāc-ı kesr gibidir. Ve muḳavviyāt ve radi'āt
- (26) isti'māl oluna. Ve eger verem-i kebedden nāşī olursa edviye-i müsahḫhine isti'māl oluna ki bedeni ve dimāğı

⁷⁹Marzūz: mersūs, B 19b/32

- B. 20 (27) ve mi' deyi teshîn edeler. Meşelâ zencebîl ve fülful ve vec ve şünîz ve kıst mür her birinden nişf vuqıyye
- (28) varağ-ı sezâb yâbis ve hıltît bir vuqıyye, cünd-i bîdester iki dirhem aḥz ve saḥk olunup
- (29) 'asel menzû 'u'r-rağve ile ma'cün oluna. Miḳdâr-ı isti'mâlî Beher yevm bir buçuk dirhemdir. Ve bu 'illetle yalnız
- (30) ma'cün-i vec ğāyet nâfi'dir. Ve 'alîle şürb-i şarâb kadar muzır yokdur. Ve âfâviyâtdan ma'mül mâ'u'l-'asel
- (31) daḥî nâfi'dir. Meşelâ 'asel bir raḥl mâ'u'l-ḳarâḥ altı raḥl ṭabḥ ve rağvesini izâle ba'dehû içine fülful
- (32) ve zencebîl ve sünbül ve kırfe ve hülincân ve maştakî her birinden bir buçuk dirhem aḥz ve daḳḳ olunup yigirmi dört sâ'at nağ' olunup isti'mâl oluna.
- (33) El-faşlu'l-'âşir fi's- sübâti'l-seherî: Sübât-ı seheriyye sübâtu'l-arağ bi't-taḥrîk
- (34) uykusuzluk demek olur. Lâkin seher lafzı muṭlağan uykusuzluk ma'nâsında 'âmdır ki gerek
- (35) uyumadığı şerden ve gerek ḥayrıdan olsun ve arağ lafzı bir mekrûh nesne işâbet etmekle vâkı'

R. 27b

- (1) olan uykusuzlukma'nâsına maḥşûşdır. Ve sübât sehre ğālib olduğu için lafz-ı sübâti
- (2) taḳdîm edüp sübât-ı seherî tesmiye olındı. Bu bir marâzdır ki sersâm-ı hâr ile sersâm-ı bâriden
- (3) mürekkebirdir. Zîrâ Bunun mādresi dimāğda bir veremdir ki şafrâ ile balğamdan ḥâdiş olur. Eger balğam ziyâde
- (4) olursa sübât 'arız olup sübât-ı seherî tesmiye olunur. Ve eger mürre-i şafrâ nev'i ziyâde
- (5) olursa seher 'arız olup seher-i sübâti tesmiye olunur. E's-sebeb: Sübât-ı seherîniñ
- (6) sebebi keşret ile ekl ve şürb etmekden ḥâşıl olur. El-'alâmât: 'Alâmeti sübât 'alâmetleri
- (7) cem' olmağdır. Meşelâ gâh olur ki 'alîle nevm-i şaḳîl 'arız olur. Ve gâh olur ki meftûḥu'l-'ayn olup
- (8) hezeyân eder. Ve gâh olur ki vechi müteneffih olup teheyycü'l-ecfân zuhûr eder. El-'ilâc: 'Îlâc

- (9) evvelen vâcib olan sübât 'ilâcî ile seher 'ilâcını mürekkebeb edeler. Evfağ ve evlâ olan 'ilâc
- (10) ibtidâ' en münzicât ba' dehû göreler. Eger balğam gâlib ise huğne-i hârre edeler. Eger şafrâ gâlib
- (11) ise huğne-i leyîne edeler. Ve re' sine hal ile memzûc dühn-i şibit tılâ' edeler. Ve sikencebîn
- (12) ile ta' dîl-i mizâc edeler. Eger marîziñ vechi aħmer ve tamarları zâhir olup kuvvet ziyâde ise
- (13) şâfinden faşd edeler. Ve yâhûd sâkından ve zâhrından hacâmat edeler. Ve hall-i hâzık
- (14) ve limon ve mâ-(y)ı ütrüc istişmâm êtdüreler. Ve ahlâtiñ kanğısı gâlib ise ihrâcına ve kanğısının
- (15) zararî eşed ise 'ilâcına meşğûl ola. Meşelâ eger şafrâ gâlib ise ihrâc edüp ve harâreti
- (16) teskîn êtmege meşğûl ola⁸⁰ ki ve eger balğam gâlib ise huğne-i hâdde edeler. Ve daħı
- (17) faranişis ve lîşargûs 'ilâcâtı ile mürekkebeb edüp isti' mâl edeler.
- (18) El-faşlu'l-hâdî 'aşar fi's-seher: Ma'lûm ola ki seher uykusuz olup aşlâ nâ'im olmamağa dêrler. Bu bir marâzdır ki
- (19) adam ne kadar sa'y êderse uyumaz. Yûnâniyyân ıstılâhlarında ağrinya ta' bîr olunur, ağriğuris
- (20) daħı dêrler. Zebân-ı Fâriside bîdâr- tesmiye edeler. E's-sebeb: Bunun sebebi şafrânıñ
- (21) ve sevdânıñ ve mâdde-i burağıyyeden ve buħâr galîza-ı bir rediyyeniñ dimâğa şu' üdından hâdiş
- (22) olur. Ve yâhûd ahlât-ı mûte' affineden olur ki hummeyyât-ı rediyyede vâki' olduğı gibi ve daħı
- (23) veca' -ı şedide ve fikr-i 'amîk ve zahmet ile havfdan ve bir nisbe ziyâde te' essüf êtmekden hâdiş
- (24) olur. El-'alâmât: 'Alâmeti dâ'imâ bîdâr olup bî-ħuzûr olmağdır. El-'ilâc: Sebebini
- (25) ma'lûm êdenüp ziddıyla muğâbile edeler. Yâ'nî sebebini izâleye sa'y edeler. Ba' dehû marul toħumu

⁸⁰Ola: olalar, B 20a/ 21

- (26) ve nilüfer gibi devālar vèreler. Ve'l-hāşıl münevvimāt-ı müfrede ve mürekkebe ile 'ilāc édeler. Eger şafrādan
- (27) ise nilüfer yāhūd benefsec şerbetiyle temr-i Hindī menkū'ı vèreler. Ve mā-(y)ı şa'iri nilüfer
- (28) yāhūd haşhāş kabıyla kaynadup ba'du't-taşfiye cülāben içüreler. Ve bu nuṭūl ile re'sini
- (29) ve ayaklarını yıkayalar.Şan'atı budur: Marul ve ıhlāmur ve kışr-ı haşhāş bunları kaynadup
- (30) bu maṭbūhıyla re'sini yıkayalar. Ve zehr-i nilüfer ve zehr-i benefsec ve hıyār istişmām édeler. Ve bu
- (31) mā-(y)ı muḳaṭṭar daḫı 'acāyib mücerrebdır. Şan'atı budur: Bezr-i haşhāş-ı esved ve bezr-i haşhāş-ı ebyaz
- (32) her birinden sekiz dirhem, afyon ve merāretü'l-erneb her birinden ikişer dirhem, marul 'uşāresi
- (33) elli dirhem aḫz olunup ba'de'd-daḫ marul 'uşāresi ile üç gün mekān-ı fātirede terk
- (34) édüp ba'dehū ḳar'a ve enbīkle taḳṭir eyleyeler. Bu mā-(y)ı muḳaṭṭarın bir cur'ası bir sâ'at miḳdârı
- (35) isticlāb-ı nevm éder. Ve iki cur'ası iki sâ'at miḳdârı celb-i nevm éder. nilüfer

R. 28a

- (1) veyā marulşerbetiyle içüreler. Ve ğidāsı marulve sémiz otıboranīsini piliçler ile pişürüp
- (2) vèreler. Ve gāhıce bu seher milhiyyetli ve ḫiddetli balġamdan hāşıl olur. Böyle olursa
- (3) tiryāk cedīden veyā valonyadan bir miḳdār isti'māl étdüreler.
- (4) El-faşlu's-şanī 'aşar fi'n-nisyān: Nisyān 'inde'l-'avāmu'n-nās ğaflete ve unutmaġlaġa dèrler. lisān-ı Yūnānīde
- (5) labṭı ta'bīr éderler. lişidaḫı dèrler. Bu maraz yā zikriñ ve yāhūd fikriñ ve yāhūd taḫayyüliñ fesādıdır.
- B. 20b (6) İmdi ma'lūm ola ki zikriñ fesādı ḫıfzıñ buṭlānı ve noḳşāndır. Ve Ammā fikriñ fesādı hiç
- (7) bir nesneyi fikr étmek mümkin degildir. Ve taḫayyüliñ fesādı umūr-ı taḫayyüliyyede yā za'f yā nāḳış

(8) olmağıdır. Meşelâ rü'yâ görür. Ve der- 'ağab unudur ve yâhūd az görür ve yâhūd taḥayyüliñ fesâdı bâtil olmağıdır.

(9) yâ' nî şuver maḥsûsâtı unudur. Aşlâ taḥayyül edemez. İbn-i Mâsûye der ki nisyânıñ bir mertebesi

(10) vardır ki her nesneyi unudur. Ḥattâ kendü ismini dağı unudur. E's-sebeb: Bu mertebe olan nisyânıñ

(11) sebebi 'alîliñ baṭn-ı mu' aḥḥar-ı dimāğına ruṭûbet ve bürüdet-i keşîre müstevlî olduğıdır. El- 'alâmât:

(12) 'Alâmeti nevm-i keşîr ve seyelân-ı ruṭûbet-i minḥareyn ve şıkal-i re' s ve küdüret-i ḥavâs ile seyelân-ı

(13) ruṭûbetü'l- 'ayneynidir. El- 'ilâc: 'İlâcı evvelen ihtikânât-ı ḥârre-i kavîyye ile tenkıye-i dimāğ

(14) edeler. Ve eger tāmâmen tenkıye ḥâşıl olmaz ise müte' aḥḥîrîn-i eṭibbâdan ba' zıları iyâric-i luğazyâ

(15) ve ḥabb-ı iyâric ile tenkıye etmegi tecvîz eyledeler. Lâkin Abuḫraṭfâzıl bu ' illetde fevḳden devâyıla istifrâğı

(16) tecvîz etmedi. Ve sikencebîn-i ' unşulî ve ḥall-i ' unşulî bu marâza nâfi' dir yâhūdḥardel ve fûdanac bi's-sevî

(17) aḥz olunup ba' de't-ṭabḥ ve't-taşfiye bir miqdâr ' asel zamm olunup ğârgara edeler. Yâhūd kendüsi

(18) ve şünîz ve ḥardel bi's-sevî aḥz ve saḥḳolunup kâgedden bir fitîl düzup ma' ile tartîb

(19) edüp meshûḳ-ı mezbûreye bulmayup minḥareyne idḥâl edeler. Ḥattâ ' aṭse ile ruṭûbât-ı

(20) keşîre taḥlîl olup ḥurûc edüp dimāğdan bürüdet-i zâ' il ola. Ve ağziye ve eşribe-i müberride-i

(21) muraṭṭıbeden ihtirâz edeler. Ve ' alîliñ re' sinden eşsesi cānibine zımâd-ı münaffaṭ uralar. Ğāyet

(22) nâfi' dir. Ve dağı mübâlağa ile ruṭûbeti istifrâğ etmekden ḥazer edeler. Zîrâ ruṭûbet-i ğarîziyye

(23) noḳşân gelmedikde yübüset ' arîz olur. Ve yübüset ' arîz olmağ bürüdetiñ keşretine sebebdir.

(24) Böyle olıcağ nisyâna sebep olur. Kezâlik ta'âm ve şarâbdan imtilâ olmağ ve sükker-i mütevâtir

- (25) Һарәрет-и ғарізіyyəйи итфә әдүп tecmīd әдер. Ve bu bābda Һaқız Һiғnemik ғāyet nāfi 'dir. Һıfзı
- (26) ziyāde әдер. Ve bu ma'cūn daғı mücerreddir. Һan'atı budur: libān-ı ebyaż ve si'd-i Mekkī ve vec her birinden
- (27) on dirhem, fūlful ve zencebīl her birinden beşer dirhem aҺz olunup 'asel menzū'u'r-rağve ile
- (28) ma'cūn әdeler. Ve daғı ma'cūn-ı felāsife ve vec mürebbāsı isti'māl oluna. Sinartos dēr ki bir Һātūn-ı
- (29) meflūceniğ felecine 'ilāc eyledim. Bür'Һaşıl olduғda dimāğına bir za'f ve iҺtilāl 'ārız olup
- (30) nisyān Һari oldı. Ben aҺa bu ma'cūn terkīb әdүp bir müddet-i isti'māl әtdirmekle bi'l-kūlliyye
- (31) nisyānı zā'il olup ҺıҺat-ı tāmme Һaşıl oldı. Ba'dehū nice kimesnelerde tecrube eyledim, taҺallūf
- (32) eylemedi. Ol ma'cūniğ terkіbi budur: Vec ve Һaştārān ve iklilū'l-cebel her birinden bir vuқıyye, būşır
- (33) nışf vuқıyye, kebābe ve cevz-i bevvā ve dārçin her birinden bir dirhem aҺz olunup ba'de's-saҺk
- (34) Һarāb-ı ostoҺodos ile ma'cūn oluna. Ve eger nisyān ғalebe-i бүрүdet ve yübüsından neş'et
- (35) әderse 'alāmeti seher dā'im ve yübüset-i enf ve tız tız tekellüme қadır olmamaқ ve kāh boғazı

R. 28b

- (1) buғulmuş gibi olmaқ ve re'si eңse cānibine Һekilmekdir. 'İlacı tarṫıb ve tesҺindir. Gerek aғziye ve
- (2) eşribe ile ve gerek edviye ile ve bu 'illete istiҺmām ve nuṫulāt ve aғziye-i mu'tedile ile beyż-ı nīm-biriştü
- (3) ve decāc semīn ve şorbalar ve Һarīre-i bādem nāfi 'dir. Ve eger nisyān mücerred Һarāretten olursa
- (4) 'alāmeti rengā ve nesnelер ve ateşler taҺayyül әder. Ve cefāf-ı enf ve fem ve göğüz ve cild-i re'si Һarāret
- (5) üzere olmaқdır. 'İlacı şudā'-ı safrāvīde taҺrīr olunan mu'ālecāta қarıbdır. Eger 'alīliğ re'sinde

(6) mādde-i şafrā var ise iħrācına sa'y edeler. Ve dimāġı tebrīd ve tartīb için bārid ve raṭb

(7) nesnelere ṭabḥ edüp re'sine nuṭūl edeler. Ve Beher yevm qar' ve isfenāḥṭabḥ olunup

(8) marīze i'tā oluna. Ve re'sine fātiren mā'ḥulv dökeler. Ve bākī 'ilācları faranītis 'ilācları gibidir.

(9) El-faşlu's-şālīs 'aşar fi'r-ru'ūnet ve'l-ḥumk: Ma'lūm ola ki Bunun ikisi daḥı ef'āl-i fikriyyeniñ noḡşanı

(10) ve buṭlānıdır. E's-sebeb: Bunlarıñ sebepleri baṭın vasaṭ-ı dimāġa bir bürüdet-i sādec veyā

(11) yübüset-i sādec veyā bürüdet ile yübüset 'arız olmaḡ ve yāḥūd dimāġıñ tecāvīf-i

(12) ev'iyesinde mādde-i balġamiyye-i bāride olmasından neş'et eder. El-'alāmāt: Yübüsetden olanıñ

(13) 'alāmeti cefāf-ı enf ve seherdir. Ve balġamiyyeniñ 'alāmeti Bunun 'aksidir. Ve kendi ḥaddinden

(14) ziyāde rif'at ṭaleb etmek ve 'adetten ḥāric-i şöhet libāslarıñ giymek ve 'abeş taḥayyüller

(15) etmege fevku'l-ḥad tekebbür etmek gibi nesnelere. Mecmū'ı maliḥulyayı envā'ındandır. El-'ilāc: 'İlāc

(16) nisyan' ilācı gibidir. Meşelā re'si tenkıye ve ta'dīl edüp taḡlīl-i ġidā ve taṭṭīf-i tedbīr

(17) ve teşḥīn-i a'zāya sa'y edeler. Ve bu 'illetlerde ıtrifil ve mürebbā-(y)ı helīlec ve mürebbā-(y)ı oşoḡodos

(18) ve ma'cūn-ı felāsife ve ma'cūn-ı belāder ġāyet nāfi'dir. Ve bu 'illete fā'ide eden devālar kündür ve zencebīl

B. 21a (19) ve sükker gibilerdir. Ve eger yübüset-i sadecden olursa aġziye ve eşribe-i raṭbe i'tā edeler.

(20) Ve ḥammām muraṭṭabda ebzün edeler. Ve ebzünine ḥalāf ve nilüfer vaz' edeler. Ve re's-i 'alīle dühn-i

(21) benefsec ve lebenü'l-ḥalīb gibi devālar ṭilā edeler. Ve daḥı şudā'-ı yābisde zikrā sebaḡat eden devāları

(22) isti'māl edeler ve 'alīli keşret-i fikre ve 'ulūm-ı 'aḡliyyeye ve muḥākemāta meşġul etmek lāzımdır. Ḥattā zihnine kuvvet ve ḥiddet gele.

(23) El-faşlu'r-rābi' 'aşar fi'l-āfeti't-taḥayyül: Ma'lūm ola ki taḥayyüliñ āfeti yā noḡşanıñdan veyā buṭlānındandır.

(24) Eger nokşānından olursa rü'yā ve ahlām göremez. Ve görürse daḥı ḳalīl görüp onudur.

(25) Ve eger buṭlānından olursa keyfiyyet şuver maḥsūsātıunudup taḥayyül daḥı edemez. Bunun sebebi:

(26) Baṭn-ı muḳad demm-i dimāğa bürüdet-i sādecī yā mādđī yā yübüset yā ruṭübet müstevlī olduğundandır.

(27) 'Alāmeti ve 'ilācı: Nisyān faşlında mufaşşalan beyān olunmuştur. Mürāca'āt oluna. Ve daḥı ma'lüm ola ki

(28) taḥayyüliḡ nokşānı ve buṭlānı olduğı gibi fesādı daḥı olur ki ḥaḳıḳatı olmayan eşyāyı taḥayyül

(29) edüp vücūdı olmayan umūrları görür. Bunun daḥı sebebi baṭn muḳad demm-i dimāğa sū-(y)ı mizāc-ı

(30) ḥārr-ı sādec yāḥūd şafrā' müstevlī olmasındandır. 'İlācı evvelen dimāğı edviye-i münāsibe ile

(31) tenḳiye edüp ba'dehū aḡziye ve eşribe-i müberride ile mizāc-ı 'alīli ta'dīl edeler. Ve gāh-be-gāh muḳaddemi

(32) dimāğa aṭlıye-i bāride ve raṭbe tılā' edeler. Ve bu 'illete istinşāḳ-ı meşmūmāt-ı bāride ḡāyet

(33) nāfi'dir. Ve bu 'illet-i sūlāşiyye ḡāyet enseb ve evfaḳ olan tedbīr-i 'ilāc oldur ki 'alīli keşret-i

(34) fikr-i 'amīḳaya ve taḥayyülāt-ı daḳıḳaya meşḡül edüp mecālis-i 'ilm müzākere-i derse müdāvemem

(35) ve erbāb-ı muḥāsebe ve 'ulūm-ı 'aḳliyye ile ülfet ve muḥākemete iştiḡāl ve raḡbet eylemek ve ba'zı

R. 29a

(1) aḡlāt-ı muḡālaṭātı⁸¹ fetḥ ve ḥall edüp ezkiyālar ile mübāḥaşeye ced ve sa'y etmegesevḳ edeler.

(2) ḡāyet nāfi'dir. Zīrā aḡlāt-ı ḡalīza-i mübelleddekeşret-i fikr sebebiyle müteḥallil olur. Ve kezālik farāḥ-ı ḳalb

(3) ve sūrūr ve rāḥat üzere olmağa sa'y edeler. Ve daḥı ma'lüm ola ki ol 'illet ki nokşān ve

⁸¹Müḡālaṭātı: müḡālaṭātı, B 21a/17

- (4) butlān cinsinden vāki‘ ola. Sebebi sū-(y)ı mizāc-ı bāriddir ki rūhı tağlīz ve tecmīd edüp kuvāları
- (5) fi‘linden ‘avaḡ eder. Ve ol maraḡ ki ıztırab-ı cinsinden ola. Anıḡ sebebi sū-(y)ı mizāc-ı ḡārdır ki rūḡ
- (6) ile sū-(y)ı mizāc-ı bāridede olan fi‘liḡ zıdını eder. Ve ekşeriyyā taḡayyüliḡ āfeti yübüsetden ve nisyāniḡ ruḡbetden vāki‘ olur.
- (7) El-faşlu'l-ḡāmis ‘aşar fi'l-maliḡulya: Maliḡulya hüve cünün bilā-ḡummā ma‘a-ḡavf ve ḡüzün. Bu ‘illetiḡ faraniḡisden
- (8) farkı ‘a demm-i ḡummā ve manyadan farkı ḡavf ve ḡüzündür ki manyada ḡāḡab ve ḡamle vardır. Ma‘lüm ola ki
- (9) bu ‘illetiḡ ta‘rifinde bilā-ḡummā lafzından murād bi‘z-zāt ḡummā lāzım degildir demektir. Zīrā bu ‘illetiḡ ḡummā ile
- (10) ictimā‘ı mümkündür. Ez-cümle maliḡulya aşḡābındaḡummeyyāt-ı dā‘ire-i lāzıme nice kerre zuḡūr eylemişdir.
- (11) El-ḡāşıl faraniḡis-i ‘illete lāzım olduḡı gibi maliḡulyaḡummā lāzım degildir. Ammā ma‘a-ḡavf ve ḡüzün
- (12) ḡaydında baḡş vardır ki aşḡāb-ı maliḡulya ḡoḡ kimseye ḡörölmüşdir. Ziyāde faraḡ ve sürür üzere olur.
- (13) ve nicesi dā‘imā ḡāḡık üzere ve nicesi dā‘imā terennüm eder. Ve kimisi vālīlik ve pādişāḡlık
- (14) da‘vā eder. Cevāb oldur ki maliḡulyanıḡ derecāt-ı muḡtelifesi vardır. Zīrā maliḡulyanıḡ mādmesine
- (15) sā‘ir aḡlātıḡ iḡtilāfı sebebiyle cünün daḡı muḡtelif olur. Meşelā dem yāḡūd balḡam keşir sevdā ile
- (16) muḡtalaḡolduḡda faraḡ ve sürür ‘arız olur. İmdi bu şüretde maliḡulya-ı şaḡḡhdénmez. Belki cünün
- (17) ve ḡumḡ demek daḡı münāsibdir. ḡünkü bu ‘illette māddeniḡ iḡtilāfı ile cünün muḡtelif olur. Aşḡābından
- (18) ba‘zısı vālīlik ve pādişāḡlık belki peyḡamberlik da‘vā etmek ve ba‘zısı başını zücācdır,
- (19) münkesir olur. Mülāḡāza etmek ve ba‘zısı feres gibi buḡday ekl etmek ve ba‘zısı şem‘ gibi ateşde
- (20) zevb olurum ḡann etmek ve ba‘zısı kendüyi kelb yāḡūd hirre yāḡūd zi‘b yāḡūd faḡte

(21) yāhūd ‘andelīb fehm édüp mezkûrların şadāsı ile şadd etmek ve ba‘zısı mürd olmuş

(22) şanupta‘ām ve şarāb isti‘māl etmek ve ba‘zısı tebevül etme cür’et etmek ve ba‘zısı

(23) başını yāhūd sār ‘uzvını maqtū‘şanmak ve ba‘zısı başında ‘uşfūr ve batnında hayyāt

(24) ve ‘akārib ve ‘anākib emsālī haşerāt vardır. İ’tikād etmek ba‘id degildir. Zīrā aşhāb-ı sevdānın ba‘zılarında fesād-ı mizāc bir mertebeye münteħī olur ki kablū'l-vuķū‘ nice havādiş-i ātiyeden⁸²haber vērüp zālīke'l-hādīşe Aḥbārına muvāfiķ ve enbāsına muṭābıķzuhūr etmekle nice sāde lūḥān bu maķūle eşḥāşı erbāb-ı ‘aliyye zümresinden te‘dād ve aşhāb-ı maķāmāt-ı seniyye fırkasından i’tikād eder. Bilmez ki mürre-i sevdā

B. 21b kemāl-i mertebe ğalebe ve istilā ve keşret-i ebḥire vasat-ı dimāğa munşab olan rūḥı ki ālet-i müteḥayyildir taḥlīl ve lāzıme-i sevdā olan keşret-i efkār daḥı kuvvet-i müteḥayyileyi tevḥīn ve ta‘ṭīl édüp nefis daḥı şehr-i bedende tedbīr ve taşarrufdan ferāğat ve ğuşe-ğīr sūkūn ve rāḥat olmağla mecānīnden bu keyfiyyet-i ḥayret-efzā şudūrına ba‘iş olur. Zīrā kuvvet-i müteḥayyile nefsin āleti ve ḥādimi menzilesinde olmağla dā‘imā nefis bi-vāsıtatū'l-ḥavāşzuhūr eden vārid-i ātī istiḥdām-ı müteḥayyile ile tefekkür ve tertīb-i muķaddimāt taşavvurdan ḥālī ve münfek olmaz. Çünkü bu marāz sebebiyle kuvvet-i müteḥayyileye vehn ve fütūr-ı ‘arız olup nefsin ḥādimine kesel ve āletine ‘aṭal küllühü nefis daḥı bī-iḥtiyār-ı ‘avāyık ile iştiğāldan müberrā ve ‘alāyık ile infi‘aldan muķarrer olup kendüden kudūrāt-ı beşeriyye nā-peydā ve şafvet-i melekiyye hüveydā olup pes nefis bu mertebeye vāşıl ola. Kendüne kabūl-ı feyza isti‘dād ḥāşıl olup şuver-i mevcūdāt mürtesim ve müntakış olan ‘avālim-i ‘āliye-i ḳudsiyyeye sühütle muttaşıl olur. Mir’āteyn beyninde ḥicāb-ı mürtefi‘ olduķda iḥdāhümāda olan şuver ve nuķuş uḥrā in‘ikāsı gibi bilā-ķaşd ol ‘ālemde olan şuver-i ğarībe ve nuķuş-ı mütenāsibe ve ol sāniḥ-i ğaybı mün‘akis olup bi’t-ṭab kuvvet-i müteḥayyile daḥı ümūr-ı ğarībeden serī‘ü’t-tenebbüh olmağla fi'l-ḥāl mütenebbih ve def‘-i kelāl édüp ol emr-i ğarīb ve şey-i ‘acīb cānibine taḥarrük ve istiķbāl ve telaķķī bi'l-ķabūl etmekledir yāhūd bu marāz sebebiyle nefsin ḥādimi olan kuvvet-i müteḥayyileye za‘f ve fütūr tariyyān etmekle nefis daḥı taşarrufāt-ı lāzımesinden bi’z-żarūrī ferāğ ve sūkūn ve kayd-ı şuğldan ḥalāş ve bīrūn olmağla kendüden kudūrāt-ı ünsī zā‘il ve şıfat-ı ervāḥ

⁸²Ātiyeden: ‘aṭiyye, B 21a/42

mücerrede hâşıl olup muḳteżâyı vaḳt ve hâle göre şuver-i mütenâsibe ile mürtesim ve müntakiş olup ol naḳş-ı ğarîb ‘ibre temâ’ül evvelen müteḥayyileye şâniyen levḥ-i ḥiss-i müştereke intikâl etmekle nice umûr-ı ğaybiyye müşâhed ve mesmû‘ gibi revşen ve münceli olmağladır. Aḥbârü'l-mecânîn ‘ani'l-muğayyebât bu mezkûrâta müntemî ve bu muḳaddimâta mütebennî olduğu kütüb-i ḥikemiyyede mestûr ve müberhendir. Zîrâ bu maḳûle eşḥâşda tedbîr ve mu‘âlece ile âşâr-ı şihḥat bedîdâr ve müstî‘ cünûndan huş-yâr olduḳda ḥâlet-i mezkûre zâ‘il olup sâ‘ir âḥâd nâs gibi olduḡun nice kerre müşâhede ve tecrîbe etmişdir. Ammâ aşḥâb-ı vecd ve ḥâl ve muḳbilân İzed ve Müte‘âl itmâm-ı vazâyif-i ‘ubûdiyyet ve keşret-i mücâhede ve riyazâta müvâzebet birle taşfiye-i bâṭın ve nefis-i nâḳışa ve ḳâşireyi tekmîl ve ḳuvvet-i müteḥayyilelerinde ve ḳuvâ-yı sâ‘ir elerinde kemâl-i ḳuvvet ve şihḥat mevcûd iken rütbe-i melekiyyeyi kesb ve taḥşîl etmekle mühbiṭ-i vâridât ve envâr ve muṭalî‘ mihr-i ma‘ârif ve esrâr olup aşḥâb-ı nüfus ḳâşireniñ rütbe-i idrâklarından durur. Ve bu maḳûle niceḥavariḳ-ı ‘âde zuhûr eyler⁸³ E's-sebeb: Câlinûs-ı

(25) fâzıl dâr ki malihulyanıñ sebeb-i ḳarîbi zulmet-i rûḥ-ı ḥayvânîdir. Zîrâ rûḥ-ı ḥayvânî bi't-ṭab‘

(26) şâfi ve raḳîḳ ve berrâḳ olmağgerekdür ki ef‘âl-i dimâğ kemâ-yenbağî ḥâşıl ola. Ve şavḳ ve sürûr

(27) müteveccih ola. Ammâ rûḥ-ı mezbûre ḥâl-i ṭabî‘isinden ḥurûc édüp zulmet-i kesb eyledikde ḥüzün ve ḥavfa

(28) mü‘eddî olur⁸⁴. Nite-ki Câlinûs Kitâbu'l-‘İlel ve'l-A‘râzda zulmet-i ḥâriciyyeye temşîl édüp

(29) dâr ki zulmet içinde ṭavrân kimseye elbette bir ḥavf ve ḥüzün gelür. İmdi dâḥilde olan zulmet

(30) daḥı ḥavf ve ḥüzün îrâş etmek emr-i muḳarrerdir. Ammâ rûḥuḥḥâl-i ṭabî‘isinden ḥurûcunuñ sebebi

(31) mādde-i sevdâviyyedir ki ğılzat ve sevâd ḥâşıl etmişdir. Rûḥ-ı ḥayvânî andan müteğallız ve müteşabbığ

(32) olur. Ve mādde-i sevdâ bârid ve yâbis olmağla rûḥı keşif ve ta‘ṭîl édüp ḥavf ve ḥüzüne

(33) mü‘eddî olur. Eger māddesi raḳîḳ ve ḥâr olmasa manyanıñ sebebi olan mürretü's-sevdâ

⁸³ Metinde Zîrâ ... zuhûr eyler bölümü der kenar notudur.

⁸⁴Olur: olunur, B 21b/29

(34) olduğu gibi ğazab-ı vuşūlina mü'eddī olur idi. İmdi maliḥulyanınıñ sebep-i karībi rūḥ-ı ḥayvānīniñ

(35) zulmetidir. Ve mādde-i bārid ve yābis olmak şart meşābesindedir. Eger su'al olunursa ki Cālinūs

R. 29b

(1) Mevāzī 'ül-'ilel nām kitābında maliḥulya' merākı merākda filağmuni zuhūrından ḥaşıl olur. dēmişdir.

(2) Filağmuni ise sū-(y)ı mizāc-ı ḥār iktizā eder. Cevābında dēriz ki tıḥāl ve 'urūḳ-ı masariḳanınıñ seddesinde

(3) nāşī demm-i sevdāviyye anlarda tūl-ı müddet muḥtebes olmağla merākda filağmuni ihdās edüp andan

(4) dimāğa ebḥire teşā'ud eder. Egerçi bu müteşā'id ḥārdır. Lākin dimāğınıñ bürüdetinden müte'eşşir

(5) olup bi's-sühüle sevdānıñ ṭabī'at-ı aşlısına yā'nī bürüdet ve yübüsete rücū' eder. Eger

(6) ebḥire-i mezbüre ḥār olduğu ḥālde bāḳī ḳalsa dimāğınıñ ḥarāret ve yübüsetine bā'is olup

(7) manyaya mü'eddī olur idi. Bu maḳāmda manya ile maliḥulyanınıñ farkı daḥı zāhir oldı ki

(8) manyada sū-(y)ı mizāc-ı ḥār ve yābis maliḥulyada sū-(y)ı mizāc-ı bārid ve yābisdir. Bundan şonra

B. 22a (9) ma'lūm ola ki Cālinūsınıñ bu ḳavline maliḥulyanınıñ sebebi mādde-i sevdāviyyeden mükteseb

(10) rūḥ-ı ḥayvānīniñ zulmeti olmasına İbn-i Rüşd i'tirāz edüp dēmişdir ki rūḥunzulmeti ve mādde-i

(11) sevdāviyyeniñ sevdāvī ḥavāss-ı bāṭınada te'sşir etmek mümkin degildir. Zīrā meşhūrdır ki maḥsūs

(12) olmayan derk olunmaz. Zulmet ve sevād-ı mezbüreyn ise başār ile maḥsūs degildir. Ve ḥavāss-ı

(13) bāṭına ile ḥiss olunmaḳ daḥı mümkin degildir. İmdi ḥavāss-ı bāṭınada te'sşirleri mümkin

(14) degildir. Bu i'tirāzınıñ cevābında dēriz ki sevād-ı sevdā ve zulmet-i rūḥ-ı ḥayvānīniñ ḥavās-ı

- (15) bātinada te'sīrleri levnlari ḥasebiyle degildir. Belki dimāğın ef'ālına ihtilāl verir.
- (16) Ğayr-iṭabī'ī bir ḥalet īrās eylemek ḥasebiyledir. Zīrā ef'āl-i dimāğın kemālīne rūḥ-ı ḥayvānī
- (17) şāfi ve raḳīḳ ve berīḳ olmaḳ lazımdır. Eger bunların ḥilāfına yā'nī ğayr-işāfi ve ğalīz ve muzlim
- (18) olursa ef'āl-i dimāğ muḥtel olur. Nite-ki zücāc-ı şāfiden mer'īnīn 'aynı görünüp
- (19) zücāc-ı ğayr-işāfiden ve mülevvenden 'aynı görünmeyüp gūn-ā-gūn ve mülevven görüldüğü gibi bundan sonra
- (20) maliḥulyada sū-(y)ı mizāc-ı yābisiñ şart olmasına münāḳaza mümkündür ki şeyḫü'r-re'īs kânūnda
- (21) kitāb-ı şālīsden fenn-i evvelīn dördüncü maḳālesinden maliḥulya faşlında aşḫāb-ı laşāğda maliḥulya
- (22) keşīren zūhūr étmek üzere taḥrīr éder. Ma'a-hāzā erbāb-ı laşāğ sū-(y)ı mizāc-ı raḥbe mübtelālardır.
- (23) Nite-ki Cālinūs-ı fāzıl şerḥ-ı fuşūldan altıncı maḳālede el-laşāğ yā'terīhim ḥāşşa ihtilāf-ı
- (24) ṭavīl faşlını beyānda aşḫāb-ı laşāğ sū-(y)ı mizāc-ı raḥbe mübtelālardır . Şıbyān mübtelā olduğı
- (25) gibi li-hāzā anlar istıtlāḳdan ziyāde mutazarrır olurlar. demişdir. Cevābında dēriz ki İbn-i Sīnānīn
- (26) dēdi ki laşāğ Cālinūs ve Abuḳrāṭın faşl-ı mezbūrede murād eylemediğı laşāğ degildir. Anların
- (27) dēdi dēdiğı ḥarf-ı rā' ve sīn emşālini telaffuza ḳādir olmazlar. Sū-(y)ı mizāc-ı raḥbe mübtelā olanlardır.
- (28) Ammā İbn-i Sīnānīn murādı ol nev' laşāğdır ki lafzını tekellüm édemez. İllā evvelinde ḥarfını bir ḳaç kerre
- (29) tekrār eylemedikçe Bunun sebebi bi't-ṭab' mütehālik olup sür'at ile tekellüm murād eylediğinden
- (30) lisānı tūlen şevb pepelik zūhūr éder. Maliḥulyaya müsta'id olan laşāğın bu nev'idir.
- (31) El-'alāmāt: Maliḥulyanın 'ale'l-ıtlāḳ'alāmeti ta'rīfinden fehm olunduğı üzere ḥavf
- (32) ve bilā-sebeb zāhir ğamdır. Ammā envā'ının ez-cümle māddesi mücerred-i re'sde olmasının 'alāmeti

(33) mizāc-ı dimāğın rediyyeti ve emrāz-ı hārre ‘aķıbinde zuhūrı ve nevmi hafif ve inķitā‘ üzere

(34) olmak müşevveş vāķi‘alar görmek ve düvār ve tanīnü'l-üzn ve sā‘ir a‘zāda ‘ale'l-ħuşūş a‘zā-(y)ı

(35) süfliyyede ‘avārız müşāhede olunmamaķdır. Ammā mādresi cümle-i bedende olmasının ‘alāmeti cümle-i bedene

R. 30a

(1) sevdānıñ istilāsı müşāhede olunmaķ yāħūd bi‘ṭ-ṭab‘ sevdāvī olmaķdır ki sevād-ı levn ve

(2) keşret-i iş‘ār ve neħāfet-i beden emşālinden istidlāl olunur. Kezālik efkārdan nāşī ħalkdan

(3) munķatı‘ olmak ve ba‘zı ef‘āl-i şāķķa ve seher ve aģziye-i ġalīza emşālının taķaddümi daħı ‘alāmātdandır.

(4) Ammā mādresi merāķda olmasının ‘alāmātı ħalbıñ etrāfında iltihāb-ı ħiss olunup ‘ateşi olmamaķ

(5) ve nefş-i dā‘imī ve cüşā-ı ħāmız ve a‘zā-(y)ı süfliyye yāħūd ‘ulviyyede muttaşılan rīhin ħareketi ve

(6) batnıñ ħarāķırı ve ħicāb-ı batnıñ ingimārı ve ıztırāb ve ġaşeyān ve ġāhī iştihā-yı kāzib

(7) zuhūr etmek ve ihtilāc emşāli ve ‘illet-i merāķiyā‘da zıkr olunan ‘avārızın zuhūrıdır. Ammā

(8) mādresi rahimde olmasının ‘alāmātı ihtināķ-ı rahimde mezkūr olan ‘avārızın zuhūrıdır.

(9) Taķaddümetü'l-ma‘rife: Bu ‘illet mütemekkin olduķda müzmin ve ‘asīrü'l-‘ilācdır. Zīrā mādde-i sevdāviyye ‘ale'l-ħuşūş

(10) muħterıķa olup mürre-i sevdā ṭabī‘atını kesb etmiş ola. Edviye-i ħafifeden müte‘eşşir olmayup edviye-i

(11) ħaviyyeden ġaleyān eder. Li-hāzā belā-yı etıbbā ve ‘ayb-ı etıbbā emşāli ile beyne'n-nās ta‘bīr olunur. Eger

(12) bu ‘illet cedīd olup esbāb-ı ħāriciyyeden neş‘et etmiş olursa sühület ile

(13) ‘ilāc olunur. Nite-ki Cālinūs Mevāzı‘ü'l-‘ilel nām kitābında der ki maliħulyanın ibtidāsında

(14) mücerred mā-ı 'azb ile ebzün etmekle izāle eder ki bevāsīr yāhūd devālī zuhūr etmekle maliḥulya

(15) mündefi' olur. Eger bi-tarıku'l-buhrān māddeyi ṭabī'at def' etmiş olursa Ammā gāh olur ki mādde-i

(16) mümrizeniḡ keşretinden nāşī bevāsīr ve devālī bi'l-'arz zuhūr eder. Kezālik seyelān-ı demm-i bāsūr

(17) ve cereb ve sā'ir 'ilel-i cildiyye ḥudūşı ile maliḥulya mündefi' olur. El'ilāc: Maliḥulyanıḡ

(18) 'ilācında evvelen cümle bedeni mādde-i sevdāviyye ve sā'ir mevāddan tenḡıye lāzımdır. Zīrā nādiren vāḡi'

(19) olur ki bu 'illetiḡ mādde-i mücerred 'uzv ve vāḡidede ola. Ba'dehū sevdāvi merāḡda zıkr olunan mu'ālecāt

(20) ile tedbīr olunur. Çünki sevdā-yı merāḡıyā'nıḡ sebebi kebed ve tıḡālda mādde-i sevdāviyye mütevellid

B. 22b (21) olup merāḡda müctemi' olmaḡdır. 'ilācında cümle-i bedeni tenḡıye lāzımdır ki merāḡda müctemi' olan aḡlāṡ-ı

(22) sevdāviyye-i mü'ziyyeyi iḡrāc ve izāle edeler. Ğalebe-i dem var ise mādde-i nażc vērüp

(23) ba'dehū o silmeden yāhūd şāfinden iḡtizāsına göre faşd edeler. Ve ba'de'n-nażc eger sevdāyı

(24) ishāl murād ederlerse üstādım 'Ali El-Būrūsī merḡımıḡ terkīb eylediḡi sūfūf ki bu 'illette

(25) seyf-i kāṡi' gibidir. Zīrā merḡımıḡ dā'imā 'ilel-i sevdāviyyede isti'māl eylediḡi bu sūfūf idi.

(26) Mü'ellif-i faḡīr daḡı otuz senedir ki bu sūfūfda müşāhede eylediḡim te'sīri ḡayrılarda müşāhede

(27) etmedim. Terkībı budur: Ḳarmūru't-ṡartīr dört vuḡıyye, saḡamūniyā-ı müdebber bi-'uşāretü'l-verd bir vuḡıyye,

(28) dühn-i dārçīn yāhūd dühn-i ḡaranfūl yāhūd dühn-i enisūn dört ḡabbe aḡz olunup ba'de's-saḡḡ

(29) sūfūf oluna. Miḡdār-ı isti'mālī nışf dirhemden bir dirheme varınca mā-(y)ı cübñ yāhūd mā-(y)ı lisānu's-sevr

(30) ile isti'māl edeler. Ve eger demm-i bāsūr ve yāhūd demm-i ḡayz muḡtebes olmuş ise şāfinden

(31) faşđ edeler. Ve mādde-i sevdāviyyeyi cezb için maķ'ada irsāl-ı 'alaķ edeler. Ve dahı ma'lūm

(32) ola ki aşhāb-ı malihulya yā edviye-i müşhile vèrildikde şurūt-ı selāşeye ri'āyet lazımdır. Evvelkisi

(33) oldur ki müşhil-i kāvī vèrmeyeler. Belki ba'de'n-nazc hılt-ı sevdāviyye-i muhterıkayı rıfķıyla bilā-zahmet

(34) iħrāca sa'y edeler. yā'nī bir def'a müşhil vèrüp bir ve yāhūd iki gün terk edüp

(35) üçüncü gün yine müşhil vèreler. İkincisi müşhil vèrildikde ba'zı muratıbbātla vèreler. Mā-(y)ı cübn

R. 30b

(1) ve maıbbūh-ı iccāş ve şarāb-ı benefsec ve maraķu'd-decāc-ı semīn gibiler ile isti'māl edeler. Üçüncüsü evvelen

(2) nazc-ı mādde için bir dirhem ķarmūru't-tartır ile iki çekirdek saķamūniyā-ı müdebber mezc olunup aħşam

(3) 'ale'l-firāş mā-(y)ı cübn ile vèreler. Ve bu tedbiri dört ve beş gece edeler yāhūd bu maıbbūh-ı

(4) munzıce isti'māl edeler. Terķibi budur: Besfāyec ve ķuşķonmaz ve rāziyāne kökleri her birinden

(5) bir vuķıyye, endāze ve lisānu's-şevr ve gebre köki her birinden nışf vuķıyye, varaķ-ı lisānu's-şevr ve hümmel

(6) ve bādrenbūya ve dabāb ve eftīmūn vebaldırı ķara her birinden bir ķabza, bezr-i rāziyānec ve bezr-i reyhān

(7) ve ķaranfūl ikişer dirhem, zehr-i lisānu's-şevr ve zehr-i benefsec ve zehr-i retme her birinden nışf dirhem

(8) aħz olunup ķadaru'l-kifāye mā-(y)ı cübn ile taıbh olunup ba'du't-taşıye içine dört vuķıyye

(9) 'uşāre-ı tüffāh-ı şāmī ve üç vuķıyye'uşāre-ı şāhterec vaz' olunup ķadaru'l-kifāye sükker-i

(10) teberzed-i ebyaz ilķā edüp tekrār taıbh ve taşıye olunup hıfz edeler. Miķdār-ı isti'mālı aħşam

(11) ve şabāh iki vuķıyyeden dört vuķıyyeye varınca mā-(y)ı lisānu's-şevr yāhūd mā-(y)ı iħlamur yāhūd

(12) sâ'ir emyâh-ı münāsibe ile isti'māl edeler. Ba'dehū ihtikānāt-ı müleyyine ve müşhile ile tenkıye edeler.

(13) Meşelâ bu ihtikān gāyet mücerrebdır. Şan'atı budur: Hıbbāzî ve hatmî ve lisānu's-şevr ve haşşetü'z-zücāc

(14) ve varağ-ı benefsec ve reyhān-ı berrî her birinden bir kabza, besfāyec ve bezr-i kettān ve bezr-i hılbe ve iklîlü'l-melik

(15) her birinden nışf vukıyye ağız olup mā'u'l-karāhıyla taḥḥ olup ba'du't-taşfiye maḥbūhı

(16) bir raḥlınadiyaḳatılıkun ve 'aselü'l-verd ve dühn-i bābūnec ve dühn-i benefsec her birinden bir vukıyye,

(17) şafāru'l-beyz bir 'aded, milḥu't-ṭā'ām bir dirhem ağız olup ba'de'l-mezc zam ve ihtikān oluna.

(18) Ve bu ihtikānı gün aşırı edeler. Ba'dehū yine müşhilāt-ı sevdāviyyeyi gāh gāh isti'māl

(19) edeler. Ba'dehū mu'tedil ve muratḥabḥammāma koyup 'alîliḡ bedenini ve re'sini dühn-i benefsec ve dühn-i

(20) levz ve şaḥmu'd-decāc ile delk ve temrîḡ edeler. Ba'dehū müferriḥātdan ma'cūn-ı kırmız ve ma'cūn-ı

(21) zümürüd ve şarāb-ı ḥarîr gibi devālar isti'māl edeler. Ve bu devālardan mā-'adā devā taleb

(22) olunursa 'illet-i manyada tafşilen beyān olunmuşdur, nazār oluna.

(23) El-faşlu's-sādis 'aşar fi'l-manyā: Manyā lafzı Yūnānīdır. Cūnūn-ı seb'ı ma'nāsınadır.

(24) cūnūnu'l-esed daḡı dērler. 'İnde 'avāmı'n-nās lisān-ı Türkīde arslan ḳudurması dēmekle

(25) şöhret-i şî'ardır. Ve çok kerre bu 'illete mübtelā olan vālidesini ve kemmî pederini ve kemmî cāriyesini

(26) ve kemmî evlādını ve kemmî aḳrabāsını helāk eylemişdir. E's-sebeb: Bu marāzıḡ sebebi bir sū-(y)ı mizāc-ı

(27) ḥār ve yābisdir yāḥūd mādde-i şafrā-ı muḥterıḳa mürretü's-sevdādan yāḥūd sevdādan mütevellid

(28) olan mürretü's-sevdādandır⁸⁵ yāhūd demmiñ ihtirākından hādīs olur. Ve gāh olur ki efkār-ı

(29) keşireden ve ifrātla 'amele iştiğāl edüp müşkilāt-ı daķāyıkħalline sa'y ve iķdāmdan

(30) hāşıl olur. El-'alāmāt: Bu marāziñ 'alāmeti oldur ki mübtelā olan kimesneniñ gözleri

(31) müteğayyir olup sā'ir nās gibi ħalkā nazār edemez. Ve bu marāziñ faranişiden farķı budur ki

(32) bunda dimāğ-ı marīzde verem olmaz. Ve ħummāsı daħı yoķdur. Ve mübtelāsı ğāyet-ı ğāzūb ve serī'ül-ħareket

(33) olup ĳudurmuş arslan gibi ħalkā hücūm edüp rāst geldigine ħamle eder. Pes

(34) böyle olması māddeşi şafırā'-ı muħterīķa-ı mürretü's-sevdā olmasına delālet eder. Eger māddeşi

(35) sevdādan mütevellid mürretü's-sevdādan ise 'alīl 'abūsu'l-vech olur. Ve gāhī sūkūt üzere

R. 31a

(1) olur ve tekellūm eddikde münāsebetsiz kelimāt ile sāmi'a eziyyet eder. Ve mu'ānid olur. Ve kāhī ħüzün

B. 23a (2) üzere ve gāh feza' ve fiğān eder. Taķaddümetü'l-ma'rife: Manyā'ilel-i şaķīle ve müzminedendir. Eyyām-ı keşire

(3) belki mevt-i 'alīle dek mütemādī olur. 'Ale'l-ħuşūş irşarīķiyle ola. Egerçi mürretü's-sevdādan

(4) hāşıl olan 'illetleriñ cümlesine 'ilāc müşkildir. Lākin manyaya 'ilāc cümlesinden müşkiletirki

(5) bunda 'alīliñ tabībe 'adem itā'ati olmağla lāzım olan tedbīrleri kemā-yenbağī icrā mümkün degildir.

(6) Ammā ol manya ki anda zāħk 'arīz olup sā'ir 'avārızı daħı ħafīf ola, ğāzab ve ħamle ile

(7) olan manyaya nisbetle 'ilācī āsāndır. Eger bu 'illetiñ şāħibine def'-i tabī'ī tarīķiyle idrār-ı

⁸⁵ Dir: -B, 22b/38

- (8) 'arāk ve ishāl ve seyelān-ı demm-i bāsūr ve ru'āf 'ārız olup yāhūd devālī hādīs olursa
- (9) serī'an bu 'illet mündefi' olur. Nite-ki Abukrāt kitāb-ı fuşūliş altıncı maķālesinde men aşābahū cünūn
- (10) fe-ħadeşe bihi ittishā'u'l-'urūķ elletī tu'raf bi'd-devālī avu'l-bevāsīr inħalle 'anhū cünūnuh dēmişdir. Kezālik
- (11) disenřaryayāhūd istiskā yāhūd ħummā-yı ğub yāhūd rub 'ārız olursa manya zā'il olur.
- (12) Zīrā manyaya sebep olan mādde dimāğdan münħal olup esfele meyelān etmiş olur. El-'ilāc:
- (13) Manyanın 'ilācında lāzım olan mādde-i 'āşiyeyi tenķıye ve imāle ve red' edüp sū-(y)ı mizāc-ı
- (14) bāridi işlāh etdikden sonra dimāğ ve sā'ir a'zā-(y)ı re'isiyyeye taķviyet vermektir. İmdi
- (15) 'icāleten bir ihtikān edüp sā'idden faşd edeler. Ve ertesi gün sā'id-i āħardan faşd oluna.
- (16) Ba'dehū zıkr olunacak devālara muttaşılan müdāvemem etdüreler. Pilātros nām taḫḫīb dēr ki zıkr
- (17) olunacak tedbīr ile yā'nī a'māl-i cirāhiyye ve sā'ir bu'illetin 'ilācında lāzım olan a'māl ile
- (18) çok kimselere 'ilāc olunmuşdır. Meşelā def'ātle faşd edeler. Mücerred sā'idinden değil belki
- (19) şāfīn ve 'ırķu'l-cebhe ve 'ırķu'l-enf ve 'ırķu'l-bevāsīr daħı teftīħ oluna. Eger devālī 'ārız
- (20) ise o daħı teftīħ oluna. Ve esyāmdan faşd oluna. Bu eşnāda iki günde yāhūd üç
- (21) günde bir def'a ihtikān ve ba'zı müşhilāt-ı münāsibe ile tenķıye edeler. Ve def'ātıyla faşddan
- (22) sonra ketifeyn ve zahra ħacāmat bi's-şarḫ oluna. Kezālik şudğına ve ħalf-ı üzne irsāl-ı 'alāk
- (23) daħı 'azīmü'n-nef' dir. İntehā kelāmühū ve ba'de hāzā yā'nī def'ātle faşddan sonra mādde-i mümrizeyi
- (24) inzāc ve tenķıyeye sa'y edeler. Bu ħuşuşda ekşerıyyā isti'māl olunan şafrā ve sevdāvīyi inzāc

- (25) ve tenkıye edici devālardır. Biz anlardan ecved ve muhtār olanları beyān edelim ez-cümle haccer-i lāciverd
- (26) bir buçuğ dirhem, saḳamūniyā nişf dirhem, türbūd-i ebyaž bir dirhem, Senāmekkī nişf dirhem, eftīmūn-ı
- (27) akrīṭī ve ḳarmūru't-ṭartīr ikişer dirhem, dārçīn-i Seylānī ve ḳışru'l-ütrüc her birinden şüls
- (28) dirhem, za'ferān süds dirhem aḥz olunup süfuf oluna. Miḳdār-ı isti'mālī bir dirhemden
- (29) dört şüls dirheme varınca maraḳu'l-laḥm yāḥūd māyī'āt-ı münāsibe ile isti'māl oluna yāḥūd
- (30) ḥarbaḳu'l-esved bir vuḳıyye aḥz olunup dört vuḳıyye mā'u'l-ḳarāḥ ile üç gün naḳ'dan soḡra
- (31) şülsi zā'il olunca ṭabḥ olunup ba'du't-taşfiye iki vuḳıyye'asel menzū'u'r-raḡve ilḥāḳ
- (32) oluna. Ḥīn-i iḳtizāda bir ḳaşıḡı aḥz olunup maraḳu'l-laḥmu'd-desim ile isti'māl oluna yāḥūd
- (33) şüls dirhem ḥulāşa-ı ḥarbaḳ-ı esved, bir vuḳıyye şarābu'l-benefsec ile isti'māl oluna. Kezālik
- (34) ḥarbaḳ-ı esved ilḥāḳıyla'amel olunan eşribe ve sikencebīnātıḡ küllisi bu ḥuşuşda 'azīmü't-
- (35) te'sīrdir. Nite-ki ḥamr-ı ḥarbaḳī isti'māl etmekle bu 'illetiḡ indifā'ı menḳüldür. Kezālik entīmündan

R. 31b

- (1) 'amel olunan edviye bu ḥuşuşda mücerred eṭıbbā-(y)ı kimyāvīlerden degil belki Cālinūsiyye ṭabībleri
- (2) 'indeinde daḡı memdūḡdur. Zīrā mürretü's-sevdāvī-yi a'zā-yı 'amīḳadan cezb ve tenkıyeden mā-'adā
- (3) beşā'at-ı devādan istikrāḥ eden marzāya edviye-i mezbūreyi isti'māl ettirmek esheldir.
- (4) Ve bu edviyenin keyfiyyet-i isti'mālī Aḳrabādīnmizde mufaşşalan beyān olunmuşdur, mürāca'at oluna.
- (5) Ve ba'de't-tenkıye mā-(y)ı fātir ile ebzün ittiḥāz olunup muttaşılan'alīli iclās edeler. Ve ma'lūm ola ki

(6) bu illetde tenkıyeniñ tarıki oldur ki ibtidā maṭābīḥ-i munzıce vèrüp her üç yāḥūd dört

(7) günde bir def'a maṭābīḥ-i müshile vèreler. Ba' dehū sā'ideyniñ ikisinden daḥı faşda şürü'

(8) oluna. Ba' dehū ba'zı meşrübāt ve süfūfāt ve eşribe emşāli müshilāt-ı mutavassıta ile

(9) haftada iki def'a amel oluna. Ve ayda iki def'a müshilāt-ı kavıyye vèriyle ve mā-sebaḳda

(10) zıkr olundığı üzere mükerreren faşd édeler. Ve eyyām-ı ḥāliyyede ba'zı ebzünāt ve cülābāt ve emrāḳ-ı

(11) munzıce ve ma'acın-i muḳavviye isti'māl étdüreler. Ez-cümle bu cülāb gāyet münāsibdir. Terkıbi budur:

(12) 'Uşāre-ı lisānu's-sevrü'l-berrī ve'l-bostānī ve 'uşāretü't-tüffāḥ üçer vuḳıyye, mā'u 'ş-şāhterec ve

(13) mā'u'l-hindībā' dörder vuḳıyye, sükker-i ebyaz altı vuḳıyye aḥz olunup ṭabḥ ve taşfiyeden şonra

(14) rāyiḥasına laṭāfet vèrecek ḳadar şandal-ı aşfar-ı meshūḳ ilḥāḳ oluna. Miḳdār-ı isti'mālı altı vuḳıyyedir.

(15) Şubḥan ve mesā'en isti'māl oluna. Bu ma'cün daḥı münāsibdir. Terkıbi budur: Ḥamiretü'l-verd ve ḥamiretü'l-benefsec

(16) ve ḥamiretü'l-lisānu's-sevr birer vuḳıyye, ḥamire-i zehrü't-ṭarfa ve ḥamire-i zehr-i ḳaranfülü'l-bostānī ve mürebbā'u'l-ḥas

B. 23(17) ve mürebbā'u'l-kerneb ve mürebbā'ḳışru'l-ütrüc yarımşar vuḳıyye, emlec mürebbā bir'aded, ma'cünü'l-ḳırmız ve ma'cün-ı

(18) diyasenta üçer dirhem, süfūf-ı devā'ü'l-lü'lü'ü'l-bārid ve süfūf-ı cavāriş-i laṭifıḳanta li-Cālinūs

(19) birer dirhem, mercān ve lü'lü-i müdebber yarımşar dirhem aḥz olunup şarābu't-tüffāḥ ile ma'cün oluna.

(20) Miḳdār-ı isti'mālı şāḥbelütḳadardır. Cülābāt yāḥūd miyāḥ-ı münāsibe ile vèreler. Ve bu levḥa

(21) daḥı gāyet münāsibdir. Ma'cünü'l-ḳırmız iki dirhem, süfūf-ı ma'cünü'l-cevāḥir ve süfūf-ı devā'ü'l-lü'lü'ü'l-

(22) bāride yarımşar dirhem, 'uşaret-i tüffāḥ ile ḥall olunmuş. Sükker dört vuḳıyye aḥz olunup ḳānün

- (23) üzere levhalar oluna. Miqdār-ı isti'mālî iki dirhemdir. Ve gāhî bi'l-hāşşa nāfi' olan edviye-i müte'addide
- (24) dağı isti'māl olunur. Ve dağı üstādım 'Ali El-Bürüsî merhūm bu 'illete esrār-ı mektūme rütbesinde irş
- (25) tarîkiyle münteşir olmuş. Bi'l-hāşşa nāfi' bir devā' celîlü'l-ğadr naql eyledi. Terkîbi budur: Varaķu't-türüncân
- (26) bir kabza aḥz olunup ḥurd kaṭ' olundıktan sonra dört vuķıyye rūḥu's-şarāb ile ğamr oluna.
- (27) Ba'dehū nişf dirhem lü'lü'-i meshūķzam edüp ḥıfz oluna. Miqdār-ı isti'mālî iki kaşıkdır.
- (28) Gāh olur ki bu 'illette seher 'arız olup her ne tarîkle olursa olsun celb-i nevme sa'y
- (29) olunur. Lākin faranişide zıkr olunan münevvimāt-ı sā'ir eden münāsibdir. Kezālik re's-i 'alīle
- (30) iltihāb ve ḥarāret-i şedīdeyi ta'dīl edici edviye-i mevzı'ıyyere's-i 'alīle laşķ olunur. Ve bu devālar
- (31) müberrid ve muratṭab gerekdür. Ve ibtidā-ı 'illette rādi'ātdan ihtirāz lâzımdır. İmdi ibtidāda dühnü'l-verd
- (32) ve dühnu's-şibitve dühnü'l-bābūnec ile münāsibdir. Eger ziyāde tebrīd muḥtāc olunursa
- (33) dühn-i bezrū'l-ķar' ve dühn-i bezrū'l-ḥaşḥāş ilḥāķ oluna. Ve eger merhem şüretinde murād olunursa lu'āb-ı
- (34) bezrū'l-kettān ve lu'āb-ı bezrū'l-ḥılbe ve semn-i tarī zamm olunmaķ mümkündür. Bu ḥuşūşda bu kimmād dağı
- (35) 'azīmü'n-nef' dir: mā'u'n-nilūfer bir raṭl, şelc-i ḥükemā bir vuķıyye, kāfūr şülş dirhem aḥz ve mezc olunup

R. 32a

- (1) iki kat kettān bezi ile muķad demm-i re'se vaz' oluna. Kezālik sükker ü'r-rağl mā'u'l-verd ile ḥall olunup
- (2) kimmād oluna. Kezālik şandal-ı aḥmer levni ile taşbīğ olunmuş. Mā'u'l-verd ve misk ve kāfūr izāfesiyle
- (3) kimmād etmek ziyāde münāsibdir. Belesān-ı üsrüb bu ḥuşūşda cümleden münāsib ve enfa'dır. Merhem gibi

- (4) tılā oluna. Ve bu ‘illetiñ intihāsında firāhu’-tuyūr şakḳ olunup re’se vaż’ olunmaḳ yāhūd
- (5) kebedül-ḥayvānāt vaż’ olunmaḳ ziyāde münāsibdir. Ammā bunlar re’sde bürüdet ḥāşıl étdikde
- (6) tekrār mā’u’l-ḥārre ile teshīn édüp vaż’ étmek mümkündür. Ammā ‘illet-i inḥitāta geldikde muḥallilāt-ı
- (7) ḳaviyye vaż’ oluna. Bu kimmād ḥuşuş-ı mezkūrede münāsibdir. Belki ba’de’t-tenḳiye isti’māl olunsa
- (8) edviye-i kāfiye-i mü’eşşiredendir. dēmişler. Şan’atı budur: Ḥaşāyiş-i cafalıḳa’iyyetü’l-müzhire ḳadaru’l-kifāye
- (9) aḥz olunup mā’u’l-ḳarāhıyla ṭabḥ oluna. Ba’dehū ḥabbu’l-gār ve aşl-ı ḥarbaḳu’l-esved ḳadaru’l-kifāye
- (10) aḥz olunup cerişen daḳḳ olunduḳdan sonra bir ṭavılce kīse içine ḳoyup maṭbūḥ-ı mezbūrede
- (11) cüz’-i ṭabḥ oluna. Ba’dehū mezbūr-ı maṭbūḥ-ı müsaḥḥane iki ḳat kettān bezi ile re’sse kimmād
- (12) olunup kāmil bir sâ’at ṭutalar . Ba’dehū kīse-i mezbūreyi derz-i iklīli üzerine ḳoyup bir kettān
- (13) bezi ile re’si muḥkem şaralar. Eger mümkün olursa ‘alīli ferş ve liḥāf ile sūkūt üzere
- (14) bir miḳdār ṭutalar. Re’si tenḳiye étmekde ‘acībü’l-fi’lidir. Re’sde olan mādde-i mümriżanıñ küllisini
- (15) midfa’larından def’ éder. Ve bir miḳdārını ishāl ile iḥrāc éder. Kezālikḳıḥf ve dimāğa mürteḥī⁸⁶
- (16) ve mütelāşık olan mevāddı taḥlīl éder. Li-hāzā bu devā sâ’ir edviyeden evlā ve ensebdir. Bunlardan
- (17) şonraderz-i iklīli üzerine edviye-i münaffaṭa vaż’ étmek ‘azīmü’l-eşerdir. Ḥattā Ḳordonyos nām
- (18) ṭabīb edviye-i münaffaṭadan ḥāşıl olan ḳarḥanıñ bu ḥuşuşda menāfi’ini beyān eşnāsında
- (19) naḳl éder ki manyaya mübtelā bir kimesneniñ başında kesr-i ḳıḥf ile ma’an bir cürḥa vāḳi’ olmuş idi.

⁸⁶Mürtaḥī: mürtefi’, B 23b/32

(20) Tā ki cürhaya indimāle müteveccih olunca manyadan eğer-i zühür eylemedi. Vakta ki cürhaya indimāl tām geldi.

(21) Manya yine ‘avdet eyledi. Ma‘lūm ola ki bu ‘illetde dimāğ me‘ūf olup işlāh ve ta‘dīle

(22) muhtāc olunduğı gibi sār ‘azānıñ dağı ‘ale'l-ħuşuşkalbıñ işlāhı ve ta‘dīli lāzımdır.

(23) İmdi faranītisde zıkr olunan merhemler maħall-i ħalba vaz‘ olunmak lāzımdır. Ve müteħaddīmīn-i eṭıbbā

(24) bu ‘illetde ma‘cūn-ı āmıķ ile mā‘u'l-cūbn isti‘mālını medħ ederler. Ve ‘alīliñ boyunına aşı-ı ħarşı‘nna vesēmiz

(25) ħabāk ve hiyūfariķūn ta‘līķ etmek bi'l-ħāşşa nāfi‘dir. Elmās ve lāciverd ve ħacer-i ħatāṭıf dağı bi'l-ħāşşa nāfi‘dir.

(26) El-faşlu's-sābi‘ ‘aşar fi'l-ķuṭrub: Malihulyanıñ bir nev‘ine dağı ķuṭrub dērler.

(27) Ķuṭrub bi-zammı'l-ķāf ve'r-rā‘ bir ħayvānıñ ismidir. Ve ba‘zılar ‘inde bir böcekdir ki gece aşı uyumaz,

(28) cevelān eder. Şāhib-i Şifā Ĥāci Paşa merħūm taħrīr eder ki el-ķuṭrub hüve düveybe ke'z-zübāb

(29) yemşī fevķa'l-mā‘ ve yeteħarek serī‘an bilā-nizām pes bu marāziñ şāhibi dağı bir yerde ħarār edemeyüp

B. 24a (30) bilā-nizām serī‘an ħareket eder. E's-sebeb: Malihulyada zıkr olunmuşdır. Ekşeriyā sevdā-ı muħterıķa-ı rediyye

(31) ħāşıl olur. El-‘alāmāt: ‘Alāmeti bu marāziñ şāhibini insāndan firār edüp iħtiyār-ı

(32) ‘uzlet ve muħıbb-i maķābir ve ħalvet eder. Ve aşı rāħat edemeyüp bī-nizām ħareket eder. Ve ne cānibine

(33) müteveccih olursa yine ‘avdet eder. Ve insāndan ħazer edüp ħavf ve ħüzün ve ‘abūsu'l-vech

(34) olur. Ve cefāfu'l-‘ayneyn ve ķurūhu's-sāķayn vāķi‘ olur. Ve ol ķurūh serī‘an mündemil olmaz.

(35) Ve eğer sāķeyninde ‘azzu'l-ķelb vāķi‘ olsa cürhası idmāl ħabūl eylemez. Zīrā māddeşi aħlāt-ı

R. 32b

(1) sevdāviyye-i rediyyedendir. Ve gāhıce marīziñ ricleyni birbirine toķunmasından ķurūh-ı peydā olur.

- (2) Zīrā sür'atla bī-nizām-ı hareket eder. Taḳaddümetü'l-ma'rife: Bu maraz cedid olduḳda tedbīr-i mümkindir. Ammā
- (3) 'atīḳ ve müzmin olduḳda lā-'ilāca lehū ḳabīlindendir. El-'ilāc: Malihulya manya 'ilācı gibidir. Lākin
- (4) vāciḳ olan evvelen faṣd edüp ba'dehū dimāḡıñ mizācını ta'dīle sa'y edeler. Ve re'sine dühn-i
- (5) benefsec ve dühn-i nilüfer ve dühnü'l-ḳarāḫılā edeler. Ve dā'im ḥammām-ı muratṭabeye müdāvemem edeler. Ve marul
- (6) ve nilüfer ve kıṣr-ı ḥaṣḥāṣ her birinden bi's-sevī aḡz olunup ba'de't-ṭabḥ ve't-taṣfiye nuṭl
- (7) edeler. Ve her ne gūne olursa olsun nā'im olmasına sa'y edeler. Ve mā'u 'l-cübn isti'mālī ḡāyet
- (8) nāfi'dir. Ve ba'zılar mevzı'-ı yāfūḫī ki edeler, demişler. Gerek ricālda ve gerek nisā'da olsun nāfi'dir.
- (9) El-faṣlu's-ṣāmin 'aṣar fī-dā'u'l-keleb: Dā'u'l-keleb manya nev'inden bir marazdır. lisān-ı
- (10) 'Arabıyyede cünün-ı kelb daḡı dērler. E's-sebeb: Bu marazıñ sebebi demmiñ muḫterik olmasıdır yāḥūd
- (11) ṣafrā-ı muḫterikadır. El-'alāmāt: Bunun'alāmeti la'ib ile muḫtalaṭ ḡāzab olmaḳdır. Gāḥ ıṣırup
- (12) ve gāḥ temelluḳ etmektir. Mu'aṣeret ve muvāfaḳat ile zaḫıḳ ḳalil olmaḳdır. Lākin bu maraz, maraz-ı demeıyyeye
- (13) mā'il olmaḡla sū'u'l-ḥulḳ ve kīn yokdur. Manyada olduḡı gibi. Taḳaddümetü'l-ma'rife: Bu marazda ibtidā'en
- (14) kābūs ve dimāḡ-ı 'alīlede ḫarāret ve ḳademeyninde imtilā-(y)ı dem ile ḥumret olur. Ve eger marīz nisvāndan
- (15) olursa in'ikād-ı demmü's-sedyeyn vāḳi' olur. El-'ilāc: 'İlācı malihulya gibidir. Lākin
- (16) bunda tebrīd ve tartīb ziyāde lāzımdır. Evvelen kıfāldan faṣd edüp ba'dehū tartīb ve tebrīde
- (17) meşḡul olalar. Ve gāḫice ḍarb ile ta'dīl edeler. Ve tartīb-i dimāḡ ile tenvīme ziyāde
- (18) sa'y edeler. Ve gāḫice bu 'illetde ḍarbdan mā-'adā ḳayd ve bende muḫtācdır. Ḥattā 'alīl-i ḫavf idi. Ve ekṣerıyyā

- (19) re'sine arb edeler ki 'aqlı başına kllhve tartıb iun m'u 'ř-şa'ır ile dhn'l-levz'l-ulv
- (20) ve m'u'l-şar' isti'ml edeler. ba'deh sikencebn ile şabı'atı ta'dl edeler. M'u'l-iccş ve temr-i Hind
- (21) ve şarb-ı nilüfer gibi devlar isti'ml oluna. Ve eger beden-i 'allede imtil-(y)ı sevd' ve şafr mşhede
- (22) olunursa maşbh-ı sen ile tenķıye edeler. Ve ill hkne-i leyne kifyet eder. Bu marzda cz'ıce
- (23) şarb irmek ba'zılarına mnsibdir. Amm m-(y)ı keşır ile maşlt ola. Ba'deh re's-i 'alle
- (24) varak-ı benefsec ve zehr-i nilüfer ve şalf ve marulve bbnec ve şa'ır-i muķařřer ve kışır-ı şaşhş
- (25) ve m-(y)ı lffhle şabh olunup ba'du't-taşfiye ftiren re's-i 'alleşabb oluna. Ve daşı kız emziren
- (26) htnuş sdini başına şağalar ve enfine su't edeler. Ve bi'l-cümle tenvme ihtimm edeler.
- (27) Afyon gibi nesnelere istinşak tmek gyet mnsibdir. Ve 'alliņ yedeyn ve ķademeyni
- (28) delk-i keşır ile delk edeler. Ve hmmma idhl dp re'sine m-(y)ı hlv-ı ftir şabb edeler.
- (29) Htt mdde-i 'illet esfele müncezib ola. Ve ekşeriy m'u'l-cbn isti'ml edeler. şaşib-i Mciz der ki
- (30) nişf dirhem afyon ile m'u'ř-şa'ır irmek gyet nfi'dir ki bir günde hlaş olur.
- (31) Lkin ařltıņ ķuvveti ve cnnuņ keşreti vaķtinde gerekdür. Ve eger def'a-ı vhidede hlaş olmazsa
- (32) tekrr i'de lzımdır. Bu maķmda şriş-i mciz-i seddi merhmdır ki lyık olan ibtid
- (33) rub' dirhemden şr' dp nişf dirheme varınca i't edeler. Ve bu gne 'ilc ol vaķtinde
- (34) gerekdür ki marzıņ hddeti ve ařltıņ vefreti s'ir mdirrt ve mnevvimt ile meşel şaşhş
- (35) maşbhıyla skin olmaya yhd ma'll hrretde ola. Ve bild-ı hrre ve fuşl-ı hrre ola. Ve eger

R. 33a

(1) bu 'illet nisā' da vāqī' olursa gāyet müşkildir. Ve 'asīrū'l-'ilācdır. Zīrā demm-i hayzıñ ihtibāsından

(2) neş'et eder. 'İlācı şāfin tamarından faşd edeler. İdrār-ı hayz için olan devālara mūrāca'at

(3) oluna. Ve eger bu maraz hūmmeyyāt-ı hādde 'aķıbince vāqī' olursa sebebi dimāğa ebħire-i hārre ve edħine-i

(4) muzırre şu'ūdındandır. 'İlācı ta'līķ-i meħācim ile māddeyi faħzına ve sākına cezb edeler. Ba'dehū mizāc-ı dimāğı tartıb ve tebrīd sa'y edeler.

(5) El-faşlu't-tāsi' 'aşar fi's-şıbbara: Bi-kesri's-şād ve fetħu'l-bā' ve'r-rā' lafz-ı Siryanīdir.

(6) Ma'nāsı cünün-ı sevdāvī demekdir. Bu 'illet bir cünün-ı müfraṭdır ki sersām-ı hār-ı şafrāvī

B. 24b (7) ile olup insān marazıñ vücūdıyla müsersem olup mecnūn ve mużtarib olur. Gūyā

(8) manya ve faranişiden mürekkeb olmuşdır. E's-sebeb: Bu marazıñ sebebi şafrā' şırf eden hāşıl

(9) olan sevdā-ı muħterıkadır ki dimāğa mündefi' olup cünūna bā'ış olur. El-'alāmāt:

(10) 'Alāmeti nevminde ıztırāb ve feza' olup seher tavīl ve müfraṭ ile ibtidā eder. Ve tevātür-i nefis

(11) ve nisyān'arız olur. Ve bir nesne su'āl eyleseler. Su'āla ğayr-imünāsib cevāb verir.

(12) Ve 'ayneynine hūmret ve şıķal ve ıztırāb 'arız olup bī-irāde seyelān-ı dumū' vāqī' olur.

(13) El-'ilāc: 'İlācı sersām-ı şafrāvī gibidir. Ve bu 'illetde keşret-i tartıb lāzımdır. Ve daħı ma'lūm ola ki

(14) bu 'illetde marızıñ eṭrāfını yā'nī elini ve ayağını muħkem bend edeler. Ḥattā hareket ve ıztırābdan hālī olup mevādd-ı dimāğa şu'ūd etmeye

(15) El-faşlu'l-'uşrūn fi'l-'aşķ: 'Aşķmalıhulya nev'inden bir marazdır. Ve ba'zılar

(16) dەرler ki 'aşķ bir maraz-ı vesvāsīdir ki insānıñ ķalbına'arız olur. Erbāb-ı haķıķatdan

(17) ba'zıları cünün-ı İlāhīdir dediler. Ve ba'zılar dەرler ki bu bir ṭama'dır ki ķalbdā mütevellid olur.

- (18) Mevâdd-ı hırşıyye ile müctemi' olup 'aşıkı muẓtarib eder. Ve bu maraz ekseriyyâ tâze cevânlarda
- (19) vâkı' olur. Ve bu 'aşk iki kısmıdır. Bir kısmı ancak maḥbûb ile ülfet, şoḥbet ve mükâleme-i
- (20) muşâhebet etmege kâni'dir. Bundan mâ-'adâ bir nesne taleb etmez. Belki ḥâtırına daḥı gelmez.
- (21) Ve bir kısmı daḥı şahvânî ve şeytânîdir ki⁸⁷ ancak nefs-i ḥabîşine tâbi' olup mel'anete râğib
- (22) fâhişiyâyâ tâlib olur. E's-sebeb: Maraz-ı 'aşkıñ sebebi ba'zı maḥbûblarıñ şüret-i zîbâ
- (23) ve şekl ü şemâ'il a'lâsına keşret-i fikr ve mülâhaza ederek taḥsîn etmektir yâḥûd bir nesne
- (24) ile meşğûl olmayup baṭtâl olmaqdır. Ve yâḥûd bedeninde muḥteḳın olan menîniñ dimâğa
- (25) buḥâr redîsi mürtefi' olmaqdır. El-'alâmât: Bu marazıñ 'alâmeti 'alîliñ gözleri çukur
- (26) ve kuru olur. Meger ki bükâ eyleye ve dâ'imâ buḥâr-ı sevdâ re'sine müteşâ'id olduğı için seheri
- (27) ğâlib olup teheyycü'l-ecfân 'arız olur. Ve eger şiddet ve kâlak ve ıztırâb ve seher-i keşir
- (28) olursa şeverân-ı cünûna 'alâyimdir. Pes bu 'alâmetleriñ mecmû'ı demmiñ iḥtirâkına bâ'is olup
- (29) sevdâyâ müsteḥîl olur. Bu şüretde sevdânıñ tuğyânı fikr ifsâd eder. Ve fesâd-ı fikr daḥı
- (30) nedâmete ve nokşân-ı 'akla bâ'isdir. Anıñ içündir ki 'aşık taḥşîl-i muḥâl olan nesneniñ ḥuşûlini
- (31) taleb eder. Ve şüret bulmayacak emirleriñ olmasını temennî eder. Ve gâḥ temeddüd-i nefes ile âḥ serd
- (32) çeker. Ve gâḥ göz kabaḳlarını hareket ettürerek zaḥk eder. Güyâ bir lezîz nesneye naẓar eder
- (33) gibidir. Ve evzâ'-ı ḥarekâtında ve şekl-i şemâ'ilinde aşlâ nizâm olmaz. Ve nabzı şâğir ve serî'

⁸⁷ Ki: -B, 24b/14

(34) ve şalb olup muhtelifü'n-nizām olur. Taḳaddümetü'l-ma'rife: Ma'lūm ola ki eger 'āşık

(35) ma'sūḳunıñ ismini yāḥūd mekânını zıkr êtdikde levn-i vechi müteğayyir olup evzâ' ve ḥarekâtı

R. 33b

(1) ve nabzı müşevveş olursa 'asîrû'l-'ilâcdır. Ancaḳ 'ilâcı kerem-i Ḥaḳḳına ve luṭf-ı feyyâz-ı muṭlaḳa

(2) muḥtâcdır. Yoḥsa buña tedbîr ve devâ' olmaz. Zîrâ bu 'illetiñ sebebi keşret-i fikirdir. dâdiler.

(3) Keşret-i fikr ise demmi ve şafrâyı iḥrâḳ êder. Böyle olıcaḳ sevdâya istiḥâle êdüp

(4) sevdâniñ keşretine bâ' iş olur. Pes bu şüretde sevdâ fikre ve fikr sevdâya

(5) sebep olup ikisi daḥı birbirine ḳuvvet vârerler. Anıñ için eṭıbbâ mu'âlecesinde

(6) olmamışlardır. Ve eger 'āşıkıñ ḳalaḳ ve ıztırâbı ve seheri ziyâde olup fesâd-ı fikr ve

(7) noḳşân-ı 'aḳıl vâḳi' olursa cünûna mü'eddî olup âḥirü'l-emr 'alîl kendüyi helâk

(8) êder. Ve gâḥ olur ki 'alîl bir şayḥa-ı şedîde ile şaḥîḥa êdüp yıḳılıp bî-rûḥ gibi

(9) yigirmi dört sâ'at miḳdârı bu ḥâl üzere ḳalup naḳar êdenler. Meyyit-i ḳıyâs êdüp

(10) ḳabre defn êderler. Ḥâlbuki ḥaydır ve gâḥ olur ki âḥ-ı serd ile imtidâd-ı teneffüs vâḳi'

(11) olup nefsi vi'â-(y)ı ḳalbdâḳalup münfetih olmaduğından helâk olur. Ve gâḥ olur ki

(12) 'āşık maḥbûbını bi'l-bedâhet def'a-ı vâḥidede görmekle nefsi ḥârice êdemeyüp

(13) helâk olur. Ve gâḥice ma'sūḳına vâşıl olduḳda farâḥından yāḥūd ziyâde ḥüzüninden helâk

(14) olur. Ve daḥı ma'lūm ola ki eger bu marâz keşret-i fikr-i ma'sūḳ ve mülâḥaza-ı maḥbûbdan neş'et

(15) êtmiş ise ve zamân-ı keşîre bu ḥâl üzere mürür êderse vesvese ve cünûna ve manyaya

(16) mü'eddî olur. Ve eger hicrân ve firâḳ vâḳi' olursa ekşeriyyâ 'āşıkı helâk êder. Ğâfil-mebâş.

(17) El-'ilâc: Bu marâz müşkiliniñ 'ilâcı eger vechi şer'î ile 'ilâc-ı mümkün ise Bunun

(18) fevḳinde 'ilâc olmaz. Eger mümkün degil ise aña 'acâyizden ba'zı kimesneleri üzerine musallat

(19)  d p d 'im  ma' Ő kımı kabıhıfatlar ve ef' l-i mezm meler ile zemm  deler. Eger
' Őık

(20) 'uref  ve 'u al  z mresinden ise ehibb ları naŐıhat tarıkiyle diyeler ki bu mara 
sevd dandır.

B. 25a (21) B -aşl bir heves-i n -pesendidedir. Nih yeti c n na varır. Evvelisi ibtid dan
f ri  olma dır

(22) d y  pend ve naŐıhat ve mev'izalar  d p ve diyeler ki seni  maĥb b ve ma' Ő kum
d digin

(23) perh z m rd r ve sefih r zg rdır ki d 'im sını zemm eyled g nden m - 'ad 
belkisa a

(24) s -(y)ı faşd  der. Z r  anı  nice er zil b - ' r ve nice bedfi' l ve  add r muŐ hib
y r nları

(25) vardır. İmdi sa a bu sefih r zg rdan f 'ide yo dur. Z r  eger sa a bir zerre kadar
meyl ve maĥabbeti

(26) ol idi.  am yemezdik Nite-ki Ő 'ir d miŐdir. Beyit

Bir dilbere dil v r ki bel dır d mesinler,

(27) Bir b deyi n Ő  t ki ha  dır d mesinler,

Bir derde es r ol ki e ıbb -yı zam ne,

Ő yeste-i tedb r u (28) dev  d mesinler,

ve bu g ne eby t ve emŐal ve hik y tlar  d p ' Őıkı maĥb bından tebride

(29) sa'y  deler. Ve eger ' Őık'uref  ve 'u al dan degil ise a a naŐıhat f 'ide  tmez.
Anları Şayd u Őik r

(30) ve ta'lim t r u kem n ve cerid-i end zı ve Şatranc ve kitab-ı hik y t-ı  aribe ve
'acibeye

(31) meŐ l  deler y h d elh n-ı tayyibe ve na am t-ı la ife ile s zlar istim 'ına
meŐ l

(32)  deler. Ve y h d 'ul m-ı 'akliyyeden hendese ve his b ve mantık gibilere
m v zabet

(33)  td reler. Ve h kem dan ba'zıları d diler ki bu mara ı  'il cında cim ' -ı keŐ r
f 'ide  der.

(34) Z r  cim ' dim  ı tebrid  tmesiyle 'aşk da ı s kin olur. Ve ba'zılar d diler ki

(35) bu mara  'as r l- 'il ca 'il c y  ma' Ő kdan ba' d olma  Nite-kim Ő 'ir d miŐdir.

R. 34a

(1) Beyit

Bir tabībe şordılar 'aşkıñ devāsından dēdi,

Yā seferdir. yā taħammül ikiden hālī degil,

(2) yāhūd ma'şūkıñ mümāşilini bulup aña dil vërme ki sa'y édeler. Ve eger bu marazıñ sebebi mevādd-ı

(3) muhterıka ve ebhire-i rediyyeniñ dimāğa irtifā'ından olursa muratıbbāt ve munzıcāt ve

(4) istifragāta meşgül olalar. Ve nefsinı bir hārīre meşgül etmek için sekir-i dā'imī

(5) ve cimā'-ı müfraṭaya iştiğāl üzere olalar. Ve dañı taqviyet-i kalb ve tartīb -i dimāğa sa'y

(6) édeler. Meşelā taqviyet-i kalb için ma'cün-ı cevāhir ve ma'cün-ı kırmız ve müferrih-ı şandaleyn

(7) ve şarāb-ı hummāz ve şarāb-ı harīr ve şarāb-ı şandal ve şarāb-ı lisānu's-sevr ve hamīre-i

(8) lisānu's-sevr ve hamīre-i benefsec gibileri isti'māl édeler. Ve tartīb için şarāb-ı benefsec

(9) ve şarāb-ı nilüfer ve ma'cün-ı lü'lü'l-bāride ve sā'ir müferrihāt-ı muratıbbe isti'māl édeler.

(10) Ve gāh gāh hammām-ı muratıbbeye idhāl edüp re'sine edhān-ı muratıbbe tılā édeler. Meşelā

(11) dühn-i nilüfer ve dühn-i benefsec ve dühnü'l-verd ve dühnü'l-ğar' gibi ve sā'ir 'ilacātı 'ilac maliḥulya gibidir.

(12) El-faşlu'l-ḥādī ve'l-'uşrūn fi's-şuḥūş: Ma'lūm ola ki bu 'illet cümüd nev'inden

(13) bir 'illetdir ki insāna 'arız olduḡda 'alıl her ne hāl ve her ne şekil üzerine bulunursa ol

(14) hāl ve ol şekil üzerine bākī kalur. Li-hāzā bu 'illete aḡzı dañı tesmiye ederler. E's-sebeb:

(15) Bunun sebebi bir seddedir ki dimāğıñ baṭn-ı mu'aḡḡarına bārid ve yābis ve ḡalīzḡılṡıñ

(16) şiddetiyle ta'arruzundan olur. El-'alāmāt: Bunun alāmeti gözleri açıḡḡalup incimād gelür.

(17) ve ekşeriyyā harekātına fesād 'arız olur. Ḥiss ve harekete ḡādir olmaz. Meyyit gibi olur. Eger

- (18) bir su'âl olursa cevāba kâdir olmaz. Ve bu 'illetiñ sübāt ile farklı sübātde 'aliliñ
- (19) gözleri ğayr-imeftūhdır. Ammā şuhūşda mekşūf olur. Ve a'zāsından bir 'uzvını harekete
- (20) kâdir olmaz. Lâkin sübāt ve sekte Bunun hilāfinadır. El-'ilāc: 'İlācı evvelen huķne
- (21) ve müşilāt-ı münāsibe ile dimāğı tenķiye édeler. yā'nī müşilāt-ı sevdāviyye ile mevāddı
- (22) esfelden iħrāc édeler. Ba'dehū cilā vèrici zımādāt ile mu'aħķer-i re'si tazmīd édüp
- (23) ve edhān-ı hārre ile tedhīn édeler. Bāķī tedābīr ve 'ilācı şudā' bārid gibidir. Maħalline mūrāca'at oluna.
- (24) El-faşlu's-sānī ve'l-'uşrūn fi'd-düvār: Düvār bi-zammı'd-dāli'l-mühmele baş dönme ma'nasınadır.
- (25) Ba'zı Etrāk beyninde baş cekzinmek dèrler. Zebān-ı Fārisīde hemvāre tesmiye olunur. Ve lisān-ı
- (26) Yūnānīde dinos tesmiye éderler. Ve oskoţoma ve aşkoţdinus daħı dèrler. Bu
- (27) bir marāzdır ki ekşeriyyā adam cālis iken kâ'im oldıkda 'arız olup cemī'-i eşyāyı deverān
- (28) éder zan éder. Ve 'alīl kendü nefesine mālīk olmaduğundan müstenid olur. Belki düşer.
- (29) E's-sebeb: Bu marāziñ sebebi bir buħārdır ki bedenden yāħūd hāricden dimāğa müteşā'id olup
- (30) dimāğı muşādere éder. Nite-kim hāricde iki rüzgāriñ birbirine toķunmasından kâşırğa
- (31) peydā olduğı gibi Kezālik ervāħa daħı buħāriñ toķunmasından deverān hāşıl olup
- (32) anıñ deverānından 'alīl cemī'-i eşyāyı devr éder. Zan éder yāħūd kimüs ğalīz ve fecce
- (33) dimāğıñ tecvīflerine ve yāħūd 'urūklarına duħūl édüp durdukça hārāret peydā
- (34) édere ebħire ve riyāħ-ı ğalīza hāşıl olup müteħallil olmaz. Pes hareket étdikde rūħ-ı
- (35) nefsanīyi daħı tahrīk eyler. Bu hālet zuhūr éder. Ve daħı ol aħlāt ki dimāğa dökülmüşdür

R. 34b

- (1) yā 'uzv-ı āħar mürtefi' olmuşdır yā nefs-i dimāğda vāķi' olmuşdır. Meşelā mi'de veyā raħim

(2) veyā kilyeteyn veyā merākveyā fahzeyn ve sākayn ve ricleynde mevāddıñ ictimā'ından dimāğa

B. 25b (3) mürtefi' olur yāhūd nefsi-i dimāğda hāşıldır veyā a'zā-(y)ı sâ'ir eden mürtefi'dir yāhūd sū-(y)ı mizāc muhtelif dā'ire-i dimāğdan ervāhı tehrīb eyledüğindedir. Nite-kim hāricden bi'l-bedāhet ve kuvā ve harāret-i şedīde işābet eylediği gibi yāhūd dāhilden a'time-i mütenāvileden olduğu gibi ve gāhice bu marāz ahlāt-ı riyāhiyyeden mütevellid olur. Ve gāhice dem veyā balğam veyā şafrā veyā sevdādan dañı neş'et eder.⁸⁸ Gāhice çarbe ve sağtıdan dañı hādiş olur. Ve gāh olur ki insān

(4) mevleviler gibi devr edüp ba'dehū sākın olduğda mecmū'-ı eşyāyı deverān eder görür.

(5) Zīrā ol kimesneniñ deverān etmesinden dimāğında olan rūh ile buhār devr eder.

(6) Ve ol kimesne sākın olduğda ol rūh ve buhār ol anda sākın olmaz. Bir müddet devr eder.

(7) Pes ol vaqtide cemī'-i eşcār ve ebniye ve ahcār devr eder. Meşelā bir fincāna mā' važ' olunup

(8) bir zamān çevürseler⁸⁹ ba'dehū 'alā hālihi terk eyleseler, ol fincāniñ içinde olan şu bir zamāna dek

(9) devr eder. Pes dimāğda olan rūh ile buhār dañı Bunun gibidir. El-'alāmāt:

(10) Bu marāziñ 'alāmeti oldur ki 'alil kıyām etdikde şöyle taḥayyül eder ki etrāfında olan mecmū'-ı

(11) eşyā devr eder. Pes eger bu hālet gālebe-i demden olursa 'alāmeti ḥumret-i vech ve 'ayneyn

(12) ve ḥalāvet-i fem ve şıkal ve sühūnet-i re's ve dūrūr-ı 'arağ ve seyelān-ı dem'adır. Ve eger gālebe-i balğamdan

(13) neş'et etmiş ise 'alāmeti küdüret ve belādet-i ḥavās ve nevm-i tavil ve buzāk-ı keşir ve

(14) kıllet-i 'ateş ve devām-ı tanin vāki' olup nabzı ba'ti' ve leyyin ve kārüresi beyāza mā'il olmağdır.

(15) Ve eger gālebe-i şafrādan neş'et etmiş ise 'alāmeti kalak ve iltihāb-ı re's ve 'a demm-i iştiḥā

⁸⁸ Metinde yāhūd ... neş'et eder bölümü der kenar notudur.

⁸⁹Çürseler: çüyirse, B 25b/8

- (16) ve merāretü'l-fem ve şufret-i levn ve 'aşeş müfret ve eşyā-yı şufret üzere taḥayyül etmekdir. Ve daḥı
- (17) eşyā-yı bārideden müntefi' olup nabzı serī' ve kārūresi nārencī olmaḳdır. Ve eger ḡalebe-i
- (18) sevdādan neş'et etmiş ise 'alāmeti vesvese ve keşret-i fikr ve ḥubbu'l-vaḥdet ve ḥāmūş
- (19) olmaḳ ve zulmet-i başar ve seher ve cefāf-ı lisān ve kıllet-i buzāḳdır. Ve eşyā-yı siyah taḥayyül edüp
- (20) nabzı şalb ve za'if ve kārūresi küdüret üzere olmaḳdır. Ve eger iştirāk-i mi'de
- (21) ile zuhūr etmiş ise 'alāmeti ḡaseyān ve cüşā' ve sū'u'l-hazm ve za'f-i mi'de müşāhede olunur.
- (22) Ve bunların şiddet ve sükūnıñ iḥtilāfı mi'deniñ mümtelī ve ḥālī olmasının iḥtilāfı
- (23) ile dir. Ve eger a'zā-(y)ı sā'ir eniñ iştirākiyle olmuş ise ol a'zānıñ āfetinden
- (24) ma'lūm olunur. Taḳaddümetü'l-ma'rife: Ma'lūm ola ki gerek düvār ve gerek sidr-i meşāyihda vāki'
- (25) olup dā'im olursa şar' ve sekteyi münzirdir. Ve daḥı ḡāhice düvār şudā'a ve ḡāhice
- (26) şudā' düvāra intikāl eder. El-'ilāc: Bu marazıñ 'ilācında ṭabībe lāzım olan oldur ki
- (27) 'alīle bu ḥālzuhūr etdigde der-'aḳab yedeyn ve ricleyn-i 'alīli muḥkem delk edüp enfine
- (28) ḥall-i ḥāzık ile küllab yāḥūd 'anber istişmām etdüreler. Ve ḡāhice 'uṭūsāt
- (29) ve su'ūṭāt daḥı isti'māl oluna. Ba'dehū nazar edeler. Bu 'illet aḥlātıñ kanḡısından
- (30) neş'et etmişdir. Ma'lūm edeler. Eger ḡalebe-i demden neş'et etmiş ise ibtidā'en kıfāldan
- (31) faşd ve sākından ḥacāmat edeler. Ba'dehū mi'de ve dimāḡı edviye-i muḳayyi'e ve iḥtikānāt-ı
- (32) münāsibe ve edviye-i müshile-i dimāḡiyye ile tenḳıye edeler. Ḥabb-ı iyāric ve iyāric-i fikrā ve ḳurş-ı benefsec
- (33) ve maṭbūḥ-ı fevākih gibileri isti'māl edeler. Ba'dehū şarāb-ı oştoḡodos ve şarāb-ı ḥummāz
- (34) ve şarāb-ı temr-i Hindī ve bezr-i ḳuṭunā isti'māl edeler. Ve eger bu maraz müte'āḳiben 'arız olursa

(35) eşribe-i müşhile ve ihtikānāt ile istifrāğa ihtimām lāzımdır. Bu huşūşda bu ḥab daḥı

R. 35a

(1) ḡāyet nāfi' dir. Şan'atı budur: Ğariḡun-ı ebyaz ve kābuli üçer dirhem, kebābe bir buçuk

(2) dirhem, maştakī ve kaḡula ve sünbül-i Hindī ve şaḡm-ı ḡanzal her birinden bir dirhem aḡz

(3) olunup ba'de's-saḡḡ mecmū'-ı eczā miḡdārıncaşabr-ı suḡutrī maḡlūl bi-mā'u'r-rāziyānec ile

(4) 'acīn olunup ḡablar edeler. Miḡdār-ı isti'mālī 'ale'l-firāş nışf dirhemden bir dirheme

(5) varınca ba'dehū mi'deye ve 'uzv-ı āḡara taḡviyet vērüp anlardan mürtefi' olan buḡarı

(6) men' etmek için vaz' olunan devāları isti'māl edeler. Ez-cümle bu süfuf beyne'l-eḡbbā-ı

(7) Efrenc meşḡur ve memdūḡdur. Şan'atı budur: Kehrübā-ı müdebber nışf vuḡıyye, favāniyā bir buçuk

(8) dirhem, süfuf-ı diyarudun bir dirhem aḡz ve saḡḡ olunup meşeli miḡdār-ı nebāt-i

(9) ḡamevī ile süfuf edeler. Miḡdār-ı isti'mālī nışf dirhemdir. Ve bu süfuf daḡı ḡalba

(10) ḡuvvet vērüp müḡiş vāḡi'alar ḡörmegi def' ve buḡarı men' eder dēyü eḡbbā-(y)ı

(11) mücerribīn-i Efrenciyye ittifaḡ etmişlerdir. Şan'atı budur: Zümürrüd ve aḡdayı ve lū'lū' ve mercān-ı aḡmer

(12) her birinden nışf vuḡıyye, dārḡīn-i Seylānī bir dirhem. küzbere-i müdebber bi'l-ḡall iki dirhem

B. 26a (13) aḡz olunup ba'de's-saḡḡ mecmū'-ı eczā miḡdārınca nebāt-i ḡamevī meşḡūḡ ile mezc

(14) olunup süfuf edeler. Miḡdār-ı isti'mālī mā-sebaḡ gibidir. 'Ale'r-rīḡ isti'māl edeler.

(15) Ve daḡı bu 'illetiḡ cemī'-i envā'ına bu ḡab nāfi' olup haftada yāḡūd üç günde

(16) bir isti'māl edeler. Şan'atı budur: Ğariḡun-ı ebyaz bir dirhem, kabuli ve kebābe ikişer dirhem,

(17) favāniyā ve 'ūd-i hindī ve zencebīl ve esārūn şaḡiḡ her birinden süds dirhem, maştakī

- (18) ve kaḫula ve sūnbül-i Hindī her birinden rub' dirhem, şaḫm-ı ḫanzal sūls dirhem, ḫarbak-ı esved ve
- (19) merzencūş ve sezāb ve ḫaranfūl her birinden beş ḫabbe, şabr-ı üşkuḫūṭūr'l-müdebber bir bucuḫvuḫıyye
- (20) aḫz olunup şan'at üzere ḫablar oluna. Miḫdār-ı isti'mālī re'y-(y)i ṭabībe göredir. Mā-(y)ı iklīlū'l-cebel
- (21) ve mā'ut-türüncān ve mā'u's-selīme ve mā-(y)ı merzencūş ve mā-(y)ı efrācyā her birinden müsāviyen aḫz
- (22) ve mezc olunup ḫabıḡ üzerine içeler. Bu marāza ḡāyet nāfi' olan devālardan biri
- (23) daḫı bu sūfūfdır ki 'ilel-i dimāḡiyyede 'aṭıyye-i İllāhiyye ve mevhibe-i Rabbāniyyedendir. Şan'atı budur:
- (24) Şengerf-i ma'denīyū'l-müdebber nışf vuḫıyye, lū'lū' ḡayr-imesḫūb ve mercān-ı aḫmer-i müdebber ikişer dirhem,
- (25) za'ferān ḫālişşūls dirhem, varaḫu'z-zeheb on iki 'aded aḫz olunup sūfūf oluna.
- (26) Miḫdār-ı isti'mālī süds dirhemdir. Ve eger ḡalebe-i balḡamdan neş'et étmiş ise helīle mürabbāsı
- (27) ve helīle maṭbūḫı ve iṭrifil-i saḡır ve kelenkebīn ki enīsūn ve maşṭakī ile 'amel olunmuş ola.
- (28) Ḡāyet münāsibdir. Ve eger ḡalebe-i şafrādan nāşī ise şafrāyı ishāl için maṭbūḫ-ı helīle
- (29) veyā ḫurş-ı benefsec veyā saḫamūniyā'u'l-müdebber bi-'uşāreti'l-verd isti'māl edeler. Ve eger ḡalebe-i sevdādan
- (30) neş'et étmiş ise şarāb-ı lisānu's-sevr ve şarāb-ı tüffāḫ ve şarāb-ı oşoḫodos ve
- (31) ve maṭbūḫ-ı eftīmūn ve maṭbūḫ-ı helīle ve ḫabb-ı eftīmūn ve müşhilāt-ı sevdāviyye ile
- (32) tenḫıye edeler. Ba'dehū dimāḡa taḫviyet için meşmūmāt-ı ḫārre-i raṭbe isti'māl edeler.
- (33) Ve eger mi'deniḡ ve yāḫūd 'uzv-ı aḫeriḡ iştirākiyle olursa mi'deyi ḫay ile pāk
- (34) édüp ba'dehū taḫviyet véreler. Ve ol 'uzva münāsib devālar ile buḫarı men' edeler.
- (35) Cavārişū'l-'ūd ve cavārişū'l-'anber ve maşṭakī ve ma'cūn-ı küzbere gibi ve ḡāḫice ma'cūn-ı sefercelū'l-müşhil

R. 35b

- (1) ve ma'cūn-ı hıyār-ı ŧenber ve hıķne-i leyyine daħı isti'māl olunur. Ve eger za'f-ı kılbdan ve yāħūd nākıhinde
- (2) keŧret-i za'fdan vākı' olmuŧ ise taķviyet iķın mūferriħāt ve muķavviyāt-ı mūnāsibe isti'māl
- (3) edeler. ŧarāb-ı tūffāħ ve ŧarāb-ı ħarır ve ŧarāb-ı ŧandal ve ŧarāb-ı ħummāz ve ŧarāb-ı limon ve ma'cūn-ı
- (4) diyasentu ve ma'cūn-ı zūmürüdī ve aģziye-i laťife ile 'ilāc edeler. Ve eger berd-i ŧedıdden
- (5) neŧ'et etmiŧ teŧhın-i dimāģ iķın kimmādāt ve zımādāt-ı müsaħħane-i mūnāsibe isti'māl
- (6) edeler. Ve daħı 'alılı dā'imā keŧret-i ŧürb-i ŧarābdan 'ale'l-ħuŧuŧhamr cedıdden ve tuħme olmaķdan
- (7) ve aģziye-i mubaħħareden ve müvellidāt-ı ebħire-i sevdāviyye olan eŧyādan ve muz'ifü'd-dimāģ olan
- (8) nesnelerden keŧret-i cimā' gibi ve rüküb-ı sefine ve degirmen ve dūlāb ve serī'ül-cereyān
- (9) ŧulara naķar etmekden ve mā-(y)ı ħayr-iŧāfiden ve lebeniyātdan ma'mül aģziyeden ve ziyāde ħarīf
- (10) ve tız olan nesnelerden ħardel ve fülful ve baŧal ve ŧüm gibilerden iħtirāz etdüreler dēyü ve
- (11) 'illetde bi'l-ħāŧŧa nāfi' olan devālardan fazla-ı tāvüsdır ki erkegi ricāla ve diŧisi nisā'ya ħāyet nāfi' ve mücerredir.
- (12) El-faŧlu's-ŧālīs ve'l-'uŧrūn fi's-sidr: Sidr luģat-ı 'Arabiyyede müteħayyir olmaķdır. Iŧılāħ-ı
- (13) eťıbbāda bir zulmetdir ki kıyām ħālinde baŧar-ı insāna'arız olur. lisān-ı Türkīde göz ħararmaģa
- (14) dērler. E's-sebeb: Bu marazıģ sebebi yā mādde-i sevdāviyye balģamdandır ki mesālik
- (15) ve mecārī-i tazyık edüp rüħ-ı nefsanī-i 'alā mā-yenbaģī sülükından men' eyler. Ve dimāģıģ
- (16) 'urük ve fazālarına varmaģa māni' olduģundan dimāģa bürüdet-i ziyāde tārī olup
- (17) uyuŧur. Ve ħāħice đarbe ve saķtıdan ħacb-ı dimāģa bir elem ħadıŧ olmaģla ve yāħūd

(18) ḥac̣b-1 dimāğda bir verem ḥādīṣ olup nefsi sülūkından men' eder. Ve gāhīce şudā'-1

(19) ḥārre ve bāridede veca'-1 şedīd sebebiyle ḥac̣b-1 dimāğa bir elem 'arız olmağla bu maraž

(20) ḥādīṣ olur. El-'alāmāt: Bu maražın 'alāmeti 'alīlīḡ re'sine şıkal 'azīm ḥādīṣ

(21) olup belādet-i ḥavās ile mebhūt olur. Gūyā re'sine bedeninden bir duḡān

(22) mūrtefi' olur gibi ẓulmetde ḡalup gözleri ḡararır ve gāhīce şāmit olup fikr-i

(23) fāsīd ile feza' 'arız olur. Ve siyah nesnelere taḡayyül eder. Ve bu 'alāmāt-1

(24) mezkūreniḡ mecmū'1 marīziḡ dimāğ ve cemī'-i bedeni aḡlāḡ ile mūmtelī olduğundandır.

(25) ve eger bu maraž ḡarbe ve saḡta sebebiyle vāḡi' olmuş ise ḥac̣b-1 dimāğa verem veyā bir elem

(26) ḥādīṣ edüp rūḡ-1 nefsanīyi sülūkından men' eylediği ecilden 'alāmāt-1 mezkūreniḡ

(27) ẓuhūrına bā'iṣ olur. Ve gāhīce bu 'illetde şar'a müşābih 'alāmāt-1 şedīde daḡı

(28) ẓuhūr eder. Lākin şar'da vāḡi' olan teşennüc gibi 'arıza ẓuhūr etmez. Taḡaddümetü'l-ma'rife:

B. 26b (29) Ma'lūm ola ki bu maraž muḡaddime-i düvārdır. Pes gerek sidr ve gerek düvār eger meşāyīḡda

(30) dā'im olurlar ise şar' ve sekteyi münzīrlerdir. El-'ilāc: Bu maražın 'ilācı

(31) evvelen aḡlāḡ-1 fecceyi tenzīc edüp ba'dehū ḡılt ḡālibi istifrāğ edeler. Ba'dehū şudā'-1 balğamī

(32) ve şudā' sevdāvīde ẓıkr olunan tedābīr ve 'ilācları edeler. Ammā mūte'ahḡīrīn-i eḡıbbā-1 Efrenciyyeniḡ

(33) sidr ve düvār 'illetinde isti'māl eyledikleri iksīr-i ẓü'l-ḡāşşatü'l-ḡulv ve iksīrū'l-kāfūr ve

(34) iksīr-i favāniyā ve ma'cūn-1 ẓümürüdī ve ma'cūnu'l-verd ve ma'cūn-1 şemīn ve ma'cūn-1 cafalıḡa

(35) ve ma'cūn-1 diyaçanḡur ve ıḡrifil-işāḡīr ve ıḡrifil-i Farisī ve iyāric-i fiḡrā ve tiryāḡ-1 Andrumaḡus

R. 36a

(1) ve devā'u'l-miskū'l-ḡulv ve cavārişü'l-'anber ve sūfūf-1 aḡmer ve sūfūf-1 aḡşmaḡīkūn ve sūfūf-1

- (2) fızzî ve ḥabb-ı müntin ve ḥabb-ı ‘Arabî ve ḥabb-ı katlıkun ve ḥabb-ı iyâric-i fîkrâ ve fızzatu'l-kâdir
- (3) ve lü'lü'-i muḥarrız ve maḥlül-ı cafalıka'î ve kibrütü'z-zâcu'l-ḥulv ve rûḥ-ı nuşâdirü'z-zehebi
- (4) ve ḥuḳne-i re'siyye gibi devâlardır. Ve eger darbe ve saḳtadan ḥâdiş olmuş ise Bunun
- (5) daḫı ‘ilâcı bi-‘aynihi darbe ve saḳtadan vâkı‘ olan şudâ‘ ‘ilâcı gibidir.
- (6) ve daḫı ma‘lûm ola ki bu marâzda re's-i ‘alîli şu‘â'-ı şemsden ve ğubârdan şedn ğâyet
- (7) şaḳınalarḥattâ‘atse kelimeye zîrâ ‘atse bu ‘illetde müceb ğaşıdır.
- (8) El-faşlu'r-râbi‘ ve'l-‘uşrûn fi'l-kâbûs: Kâbûs bir marâz ma‘rûfdır ki ‘inde
- (9) ‘avâmu'n-nâs-i lisân-ı Türkîde ağır başmak ve ağırlık dênmekle şöhret-i şî‘ârdır. Ve lisân-ı
- (10) Yûnâniyyede efyaliş tesmiye olunur. İştilâḥ-ı etıbbâ-(y)ı ‘Arabda yâhrübü'l-leyliyye
- (11) ve zîḳu'n- nefesü'l-leyliyye ve şar‘-ı nevmi ve tefezzu‘ ve ḥâniḳ ve zâğûṭ ve câşûm
- (12) ve nebdilân daḫı ta‘bîr ederler. Ve ba‘zılar dêrler ki teneffüs-i âfâtından birisi daḫı
- (13) kâbûsdır ki fi'l-ḥaḳıka kâbüşḥâl-i nevmide teneffüse imtinâ‘-ı rûtbe ‘usret gelmekden
- (14) ‘ibâretidir. Ve ekşeriyyâ arka üzerine yatan⁹⁰ kimselere ‘arız olur. Güyâ kibir aḳordiyon
- (15) üzerine bir ağır şey’ başmış ve ihtinâḳ mertebesine gelinmiş hiss olunur. Ve ba‘du'n-nevm
- (16) gerçek bir kimse üzerine çeküp boğmakḳaşd eylemiş gibi zan olunur. Li-hâzâ bir maḥşûş
- (17) acının şerridir dëyü beyne'l-‘avâm meşhûr olmuştur. Ve ma‘lûm ola ki bu ‘illetin aşḥâbı
- (18) kemâ-yenbağî ‘avârızını beyân edemediğinden ba‘zılar bu ‘illetin mevzı‘ı şıfâk ve ba‘zılar
- (19) şadr ve ba‘zılar mi‘de ve ba‘zılar dimâğ olmak üzere zâhib olmuşlardır. E's-sebeb:
- (20) Bu ‘illetin sebebi ḳudemâ taḳrîrleri üzere şıfâḳdan ebḫire-i ğalîza dimâğa şu‘ud edüp

⁹⁰ Yâten: yetân, B 26b/17

- (21) mecārī-i dimāğī ve mebd-e-i nuḥā'ī mesdūd eylediginden rūḥ-ı nefsanīyi hareketden men' eder.
- (22) Li-hāzā beyne'l-ḳudemā 'ilel-i dimāğīyyeden 'add olunmuşdır. Ammā ḳudemādan Sinārtoş Curmānī
- (23) dēr ki kābūs teneffūs āfātındandır. Lākin ba'zı muḥavvif duşlar görmek ile müctemi' olur.
- (24) Ammā Ferenilyos ve Pilātros ḳavli üzere bu 'illet evvelen ve bi'z-zāt āfāt-ı şadriyyedendir.
- (25) Şāniyen ve bi'l-'arāz āfāt-ı dimāğīyyedendir. Zīrā dēdiler ki kābūsıñ sebebi biraḳordiyonda
- (26) mevādd-ı ḡalīza-i sevdāviyye yāḥūd balḡamiyye muḥtebes olup esbābdan bir sebep ile heyecān
- (27) édüp ḥicāb-ı ḥācizi ve riyyeyi munḳabız eder. Ve andan şu'ūd eden buḥārdan
- (28) şadā daḡı munḳatı' olur. Ba'dehū buḥār-ı dimāğa şu'ūd édüp rūḥ-ı nefsanī ile muḥtalaḥ
- (29) olup tekdīr étmekle muḥavvif duş görölme ki mü'eddī olur. Ammā müte'ahḡirīn kābūsıñ
- (30) ba'zı kerre şar'a intikālını görüp dēdiler ki kābūs 'ilel-i teşennüciyyedendir ki
- (31) kābūsıñ sebebi a'şāb-ı şadriyyeniñ 'ale'l-ḡuşūşḥicāb-ı ḥāciziñ esfele hareketini
- (32) men' edici eşyādır. yā'nī teneffüse ālāt olan a'şābıñ hareketi ve ālāt-ı teneffüse ḡidmet
- (33) eden 'aḡalātıñ hareketini mümteni' olmaḡla kābūs ḡadıṣ olur. Ve ma'lūmdur ki ḥicāb-ı ḥāciz
- (34) teneffüsüñ ālāt-ı evveliyyesindendir. İmdi evvelā. ḥicāb-ı ḥāciziñ ba'dehū sā'ir ālāt-ı
- (35) nefsiyyeniñ hareketini men' edici eşyānıñ cümlesi kābūsa bā'is ve bādī olur.

R. 36b

- (1) Gāḡ olur ki mücerred ḥicāb-ı ḥāciz esbābdan bir sebep ile esfele hareketden mümteni' olup
- (2) kābūs ḡadıṣ olur. Anḡa kābūs bi'l-'arāz dērler. Ke'ennehū kābūs ḡafif ma'nāsınadır.
- (3) Ve ḡāḡ olur ki ḥicāb-ı ḥāciz ve a'şāb-ı şadriyye ve hareket-i şadra ḡidmet eden 'aḡalāt-ı

(4) hareketden mümteni' olup kâbüs hâdiş olur. Anıñ kâbüs bi'z-zât dërler. Ke'ennehü kâbüs-ı kavî

(5) ma'nâsınadır. Ammâ kâbüs bi'l-'arâz mecârî-i evveliden yâhüd şıfâkdan 'ale'l-huşuş

(6) mi'deden neş'et eder. Meşelâ mi'de ğidâ ile memlû' olup yâhüd mi'dede mevâdd-ı

(7) lezice ve lu'âbiyye yâhüd riyah-ı keşîre olup yâhüd meşrûbât-ı bâride isti'mâlından

(8) mi'dede fecâcet mütevellid olup arğa üzerine yatıldığı şüretde hicâb-ı hâciziñ

(9) a'lâya meyelânı bunlar ile te'âzud édüp hicâb-ı hâciziñ esfele hareketi mümteni' olmağla

(10) kâbüs hâdiş olur. Menķüldür ki bir kimse kestâne ekl édüp üzerine ğayr-işâfi-midir⁹¹?

B. 27a (11) bir şarâb içüp der-'aķab uyķuya varmağla aña kâbüs 'arîz olmuş. Kezâlik

(12) ağziye-i rediyyetü'l-kimüs isti'mâl edenler. Ve perhîz kâr olup aĥşam ta'âmı ekl edenlere

(13) kâbüs 'arîz olur. Lâkin nâdirü'l-vuķū'dır. Ammâ şıbyâna ziyâdece ğidâ vèrilmekle kâbüs

(14) 'urûzı keşîrü'l-vuķū'dır. Kezâlik tuħme ve ĥamâr şedîden ve aĥşam ta'âmı ifrâtlâ ekl

(15) olunmağdan kâbüs 'urûzı keşîrü'l-vuķū'dır. Lâkin bunlardan 'arîz olan kâbüs ĥafîf

(16) olup bi's-sühüle zâ'il olur. Zîrâ cenb üzerine yatmağla yâhüd başı yuķaruca

(17) yatmağla bu kâbüsden muĥâfaza mümkün olur ki bu şüretde mi'de ve hicâb-ı hâciz arğa

(18) üzerine yatıldığı şüret gibi munķabız olmaz. Ammâ kâbüs bi'z-zât tesmiye olunan

(19) bir kâbus-ı şedîd dâ'imîdir ki dâĥil bedende vâķi' esbâbdan bir sebep ile hâdiş olur.

(20) yâ'nî esbâbdan bir sebep ile teneffüse ĥidmet eden a'sâbıñ 'ale'l-huşuşhicâb-ı

(21) hâciziñ hareketleri redî olmağla fi'l-i teneffüs mümteni' olur. Belki a'sâb-ı mezbûreden

(22) rediyyet zevc-i şâmin ta'bîr olunan 'aşaba andan beyne'l-azlâ' olan 'aşaba andan dimâğda

(23) menbet-i a'sâb olan mevzî'a sirâyet eder. El-ĥâşıl teneffüse âlât olan a'sâb

(24) ve 'adalâta istirĥâ yâhüd teşennüc 'urûzından kâbüs bi'z-zât hâdiş olur. Meşelâ

⁹¹ Dir: -R, 36b/10

- (25) bir insidâddan nâşî rûh-ı nefsanîniñ hareketi mümkün olmayup a‘şâb ve ‘adalâta istirhâ
- (26) gelür yâhûd rûh-ı nefsanîde hiddet ve şiddet olmağla a‘şâb ve ‘adalât-ı mezbûreye
- (27) te‘ezzî ve tahrîş vèrüp müteşennic eder. Ve ma‘lûm ola ki kâbûs ekşeriyâ hâl-i nevmide
- (28) ‘arîz olur. Lâkin kâbûs bi'z-zât ta‘bîr olunanhâl-i yâkâzada dañı ‘arîz olmağ
- (29) mümkündür. Zîrâ sebebi olan teşennüc ve istirhâhâl-i yâkâzada dañı mümkündür. Nite-ki Biyoryos
- (30) hâl-i yâkâzada kâbûs ‘arîz olur. Bir kimse gördüm deyü tahrîr eder. Bundan şonra
- (31) yâ‘nî kâbûs bi'z-zâtıñ sebab-i şuverisi ma‘lûm olduğdan şonra sebab-i mâddîsi
- (32) ekşeriyâ sevdâdır. Li-hâzâ ‘ilel-i merâkiyâ’ ve üskûrbû-ı aşhâbına kâbûs ‘urûzi keşîrû'l-vuķû‘dır.
- (33) ‘Ale'l-ħuşûş‘ilel-i merâkiyâ’ħavliyyâ-ı merâkiyâ’ya intikâl étmege qarîb olan kimselere
- (34) ekşeriyâ kâbûs ‘arîz olur. Zîrâ ‘ilel-i merâkiyâ aşhâbı sâ’ir ‘ilel-i teşennüciyyeye müsta‘id
- (35) olduğları gibi a‘şâb-ı şadriyyelerine dañı teşennüc ‘urûzuna müsta‘idlerdir. Kezâlik

R. 37a

- (1) ‘ilel-i merakya üskûrbûta intikâlaqarîb olduğda zâhir cildlerinde bir kelef ħâdis olur.
- (2) Bu esnâda gâh olur ki anlara bir kaç def‘a kâbûs ‘arîz olur. Kezâlik şıbyâna dîdândan
- (3) kâbûs ‘arîz olur. Kezâlik anlara ħavfdan kâbûs ve ummu‘ş-şıbyân ‘arîz ola gelmişdir.
- (4) Sinârtoş Curmânî ‘ameliyyâtdan kitâb-ı evvelde ikinci cüz‘iniñ yigirmi toķuzuncı bābında tahrîr
- (5) eder ki kızılı‘l-mâdde kâbûs ‘illeti ‘ilel vâfideden olup ekşer-i nâsda sirâyet-i tarîkiyle zuhûr
- (6) eyledi. Lâkin nâdirü‘l-vuķû‘dır. Foriştoş onuncu kitâbdan elli ikinci tecribesinde tahrîr eder ki
- (7) şar‘ ve kâbûsıñ nevbeti ħub ile geldiği görülmüşdir. El-‘alâmât: Bu ‘illet-i şâhibiniñ

(8) taqririnden fehm olunur. Kezâlik 'alîl ile bir mevzî'dayatıldıkda dağı hades olunmağ mümkün olur.

(9) Meşelâ ziyâde nevmi şakîl ve ğalib olup mużtarib olur. Bir şeyden şikâyet eder gibi (10) olup sesi boğmağ olur. Ve yatdığı yerde aşlâ hareket edemez. Haşılı ne elini ve ne ayağını

(11) kaldırmağa kâdir olmaz. Çağırılrsa güçle cevâb verir yâhûd hiç cevâb vermez. Uyandığda

(12) yâhûd uyandırıldığda kâlakkalbdan ve i'yâya müşâbih hâletden şikâyet eder. Tağaddümetü'l-ma'rife:

(13) Kâbüsiñ bi'l-'arâz ta'bîr olunan nev'i bi't-ţab' yâhûd esbâbını izâle ile sehlü'z-zevâldır.

(14) Ammâ bi'z-zât ta'bîr olunan nev'i şubbanda şar'a ve meşâyihda sekte ve malihulyaya intikâl

(15) ede- gelmişdir. Eger gecelerde kâbûs 'arîz olup gündüzlerde düvâr 'arîz olursa

(16) 'illetiñ redî ve muhavvif olmasına delîldir. Sinârţos Curmânî der ki kâbûs beyne'n-nevm ve'l-yakaza

(17) 'arîz olursa redîdir. Zîrâ şar'a intikâlî kurbını i'lâm eder. Kezâlik kâbüsiñ neveti

(18) geçdikden sonra 'arağ-ı bârid ve havf-ı hafakân 'arîz olursa ziyâde redîdir. El-'ilâc:

(19) Kâbüsiñ bi'l-'arâz ta'bîr olunan nev'ine 'ilâcda mi'de ve mecârî-i ülâ tenkıye olunur. Ve ta'âmı

(20) tağlîl olunur. 'Ale'l-ħuşuş aħşâm ta'âmı tağlîl olup der-'ağab yatmağdan men' olunur.

(21) Bundan sonra 'ilel-i teşennüciyyeye münâsib olan edviye-i tayyâre-i dühniyye verelür. Ammâ bi'z-zât

(22) ta'bîr olunan kâbüsa 'ilel-i merâkiyâ ve havliyyâ-ı merâkiyâ emşâli 'ilel-i müzmineye 'ilâc olunduğı gibi

(23) 'ilâc olunur. Meşelâ mâddesini işlâh ve inzâc edici devâlar 'ale'l-ħuşuş edviye-i hadîdiyye

(24) verelür. Ba'dehû tenkıye olunur. Ba'dehû şar'a münâsib edviye-i tayyâre verelür. Ammâ tenkıye

(25) için muqayyi'ât-ı entîmüniyye ziyâde münâsibdir. Anlarıñ keyfiyyet isti'mâlları ma'lûmdur. Eger ishâl

(26) ile tenkıye murād olunursa hūlāşa-1 h̄arbağ ile zībağ-1 h̄ulv h̄ab şeklinde v̄erilmek ziyāde

(27) nāfi' dir. Nite-ki şar'a dağı tecribe olunmuştır. Meşelā hūlāşa-1 h̄arbağ-1 esved ve zībağ-1 h̄ulv on beşer h̄abbe

(28) saşamūniyā-1 müdebber iki yāhūd üç h̄abbe hūlāşa k̄urş-1 h̄anzal bir h̄abbe ağız olup dühn-i kehrübā

B. 27b (29) ile h̄ablar olunduğdanşonra üzerine Kehrübā-yı müdebber zer oluna. 'İlel-i re'se ve mi'deye münāsib

(30) bir h̄abdır. Ba'zılar bu huşūşda nuqu'u's-senā isti'māl ederler. Kezālikh̄abb-1 lāciverd dağı bu

(31) huşūşda memdūhdur. Zākoşos der ki k̄abūs müstaħkim olduğıda şabr v̄ermek 'ilāc olmaz.

(32) Tarīğ-i isti'mālı kadaru'l-kifāye zebīb-i kebīr menzū'u'l-'acū ağız olup hummuşkadar h̄abbeler oluna.

(33) Ba'dehū ağışam ta'āmından iki s̄a'at muqaddem bu h̄abbelerden bir dāne yāhūd iki dānesi ile

(34) şūls dirhem şabr isti'mālına müdāvemmet oluna. K̄abūs ve düvār 'ilāc-ı 'azīmdir. Kezālik h̄abb-ı afavyadan

(35) beş altı dānesine bu tarīğle müdāvemmet olunmağı dağı 'ilāc k̄āfidir d̄eyü tabīb-i mesfūrden menkūldür.

R. 37b

(1) K̄abūsdan h̄ıfz eder. Mi'deniğ hażmına i'ānet eder. H̄avf olunacağıkadar ishālî yoğıdur.

(2) Murād olunursa bir h̄abbe yāhūd iki h̄abbe saşamūniyā ilhāk oluna. Ammā ba'de't-tenkıye mu'arriqāt-ı

(3) tayyāre ile cümle bedeni cilā edüp demme tenfīs v̄ermek ziyāde münāsibdir. Ammā mu'arriqātdan

(4) bu huşūşda ziyāde münāsib olan 'ağākīrden favāniyādır ki ve rağğī ve çiçegi ve köki

(5) bu huşūşda isti'māl olunur. Meşelā vağıtinde ihrāc olunmuş. Köki mā' ile nağ' olup

(6) meşrūben isti'māl oluna yāhūd sağığ olup sūfūfa isti'māl oluna yāhūd toğumından

- (7) on beş danesi isti'māl oluna yāhūd müstahlebi ihrāc olunup isti'māl oluna. Gerek
- (8) ise çiçeğinden levn-i aḥz olunup isti'māl oluna. Bunların isti'mālında bir kaç kerre tekrār
- (9) lāzımdır. Kezālik şar'a münāsib olan ba'zı devālar daḥı isti'māl olunmaḳ mümkündür. Zehr-i oşoḫodos
- (10) ve ḥuzāmā ve zehr-i iklilü'l-cebel gibi 'ale'l-ḥuṣuṣ zümürred kābūsa bi'l-ḥāṣṣa 'azīmü'n-nef' olan
- (11) devālardandır. Ba'zılar kābūsdan ḥıfz-ı şıḫḫat için 'inde'n-nevm mā-(y)ı favāniyā ile tiryāḳ-ı fārūḳ
- (12) isti'māl ettirirler. Zīrā tiryāḳda olan kuvvet-i afyoniyye teşennüci teskīn edüp kābūs
- (13) ḥudūşından emīn olunur. Kezālik dühn-i iklilü'l-cebel ve dühn-i kehrübā ve dühn-i ḥuzāmā ve dühnu'd-dāçrīn
- (14) ve dühnü'l-enīsūn ilḫāḳ olunmuş. Sükker 'inde'n-nevm isti'māl olunup aḫşam ta'āmı kıllit
- (15) üzere ekl olunmaḳ daḥı kābūs ḥudūşından muḥāfaẓa eder. Kezālik enīsūn kābūsa
- (16) edviye-i kāfiyedendir. Aḫşam ta'āmı taḳlīl olunup 'inde'n-nevm enīsūndan ve efrice isti'māl
- (17) oluna. Kezālik dühni daḥı sā'ir edviye-i münāsibe ile mümtezicen bir kaç ḳatre isti'māl olunmaḳ
- (18) ziyāde mü'eşşirdir. Kezālik rūḥ-ı muḥallelü'r-riyāḫu'l-müşelles ve rūḫu'n-nuşādirü'l-enīsūnī otuz
- (19) ḳatre yāhūd kırḳḳatre 'inde'n-nevm isti'māl oluna yāhūdşıbgu't-ḫartīr dört dirhem ve rūḫu'n-
- (20) nuşādirü'l-enīsūnī iki dirhem aḫz olunup memzūcen isti'māl oluna. Kezālik belesānu'l-
- (21) kibrütü'l-enīsūnī altı ḳatre yāhūd sekiz ḳatre 'inde duḫül'l-firāş isti'māl olunur. Ve 'alīl
- (22) daḥı arḳa üstüne yatmaḳdan men' olunur. Etıbbādan birini bir kābūs aşḫābına da'vet
- (23) etmişler. Anḳa muḳayyi' isti'māl ettirmiş. Lākin anda ba'du'l-ḳay bir iki gün riyāḫ-ı keşire ve mü'ziye
- (24) ḫareket etmiş. Ba'dehū bi'z-zarūrī edviye-i āti'z-zıkr mürāca'at eylemiş. Ez-cümle mevādd-ı ḡalīzayı

- (25) kemā-yenbağī izāle için bu hıkkne ile tenkıye eylemiş. Terkibi budur: Efsentın ve zūfā birer
- (26) kabza, zehrü'l-bābūnec iki kabza, habbu'l-gār sekiz dirhem, milhu't-tartır iki dirhem aħz edüp
- (27) kadaru'l-kifāye mā'u'l-ķarāh ile tabh ve taşfiyeden sonra maţbūh-ı muşaffādan seksen dirhem iyāric-i
- (28) fıkrā, sekiz dirhem dühnü't-termentın, bir dirhem ilhāk edüp ihtikān oluna. Kezālik mi'de ve
- (29) re'si işlah için bu meşrūbı vemiş. Terkibi budur: Mā'u'z-zūfā on altı dirhem, mā'u'n-na'na'
- (30) ve mā'u'd-dārçın sekiz dirhem aħz olunup mil'aķa ba'de mil'aķa isti'māl oluna.
- (31) Yāhūd mā'u'z-zūfā yigirmi dört dirhem, mā'u'n-na'na' sekiz dirhem, mā'u'd-dārçın altı dirhem, rūh li-zıķı'n-nefes
- (32) bir dirhem, sikencebın 'unşulı dört dirhem aħz olunup mā-sebaķ gibi isti'māl oluna.
- (33) El-faşlu'l-hāmis ve'l 'uşrūn fi's-şar': Şar' bi'l-feth düşmek ma'nāsındır. Suķūt
- (34) gibi ve bu bir maraź müzmine ve şa'bedir ki şubbānen ve kūhūlen ve nādiren meşāyıha daħı 'arız olur.
- (35) 'inde 'avāmu'n-nās lisān-ı Türkide uçkıttı ve cin tutdı ve tutaraķttı

R. 38a

- (1) ve havāle oldı. Ta'bır ederler. Evvel-i şühür ve evāsıt-ı şühürda hareket edüp devr ile zāhir
- (2) olduğı ecilden 'illet-i ķamariyye ve maraź-ı ķamariyye tesmiye eylediler. Ve ibtidā'en zuhūrı Beni İsrā'ılı
- (3) zamānında olmağla maraźu'l-yahūd daħı tesmiye ederler. Ve lisān-ı Yūnānide epilpisyatā'bır
- (4) ederler. Ma'nası his ve hareketi māni' teşennüc demekdir. Ve beyne etıbbā'u'l-Mışru'l-ķāhire ķaraniye dēnmekle
- (5) müte'ārefdir. Ve bu maraźdır ki ba'zı a'zādan dimāğa bir buhār redī şu'ūd edüp his ve
- (6) hareketi men' eyleyler. Lākin tāmāmen men' edemez. Eger tāmāmen men' eyleyse sekte olurdu. Ve maşrū' olan

- (7) kimesne zemîne düşüp cemî'-i a'zāsı hareket eyler. Ve ba'zısında ahzınının vaqtı mazbūt
- (8) olup senede ve yāhūd her şehride ve yāhūd her haftada bir def'a nevbet ahz eder.
- (9) Ve ba'zısında nevbet-i mu'ayyenesi olmayup vaqtile vaqtisiz ahz eder. Ve dağı bu maraz bir
- (10) mü'zī nesnenin dimāğa eziyyet vèrdiginden hādīs olur. Dimāğ dağı kendüye 'arız
- B. 28a (11) olan mü'zīyi def' için inkıbāz ve in'ışarı olmağla bu maraz emrāz-ı teşennüciyye
- (12) mecrāsına cārī olupistirhā mecrāsına cārī olmadı. Anıñ içündür ki şar'a
- (13) 'atse-i kebīre ve 'atse-i şağīre dağı tesmiye ederleri. Ke'ennehū şar' envā'-ı teşennücden bir teşennüc
- (14) ğayr-i haqīkīdir ki evvelen dimāğda ba'dehū a'zā-(y)ı sā'ir ede vāqī' olur Ve teşennüc haqīkī dağı
- (15) şar'dır. Lākin bu evvelen a'zā-(y)ı sā'ir ede ba'dehū dimāğda hādīs olur. Ve bu maraza 'atse-i kebīre
- (16) tesmiyesi anıñ içündür ki 'atse ile dimāğda mevcūd olan mādde-i mü'ziye taraf-ı fem ve
- (17) enfden mündefi' olur. Ve şar' dağı kağı cihetden mümkün ise ol cihetden mündefi' olur. Ve dağı
- (18) şar'ı teşennüc mādđi menzilesindedir dediklerine bā'is oldur ki eger maşrū'da hummā ve yāhūd
- (19) bir verem hādīs olsa ol maşrū' müntefi' olur. Zīrā hummānıñ harāreti ve veremin ğudüşı
- (20) mādde-i şar'ı noqşān eder. Etıbbā-(y)ı İslāmiyyeden ba'zılar dediler ki şar' bir illetdir ki 'arıza
- (21) olduğı hīnide a'zā-(y)ı nefsiyyeyi yā'nī rūh-ı nefsanī cereyān eden a'sāb ve 'ađalātı his ve
- (22) hareketden bir miqdār men' etmekle bedende kıyāma iktidārı kalmadığı ecilden insān düşer. yā'nī
- (23) buğün-ı dimāğda yāhūd a'sābıñ mecrālarında sedde-i ğayr-itāmme 'arıza olup dimāğa ve uşul-ı
- (24) a'sāba kuvvet ve his ve hareket nüfuzını men' etmekle yāhūd seddenin ğayrı bir mü'zī işābet

(25) étmekle nefs-i dimāğ ve his ve hareket-i a‘şāb-ı müteşennice oldukları ecilden beden-i ‘alīle teşennüc-i küllī

(26) ‘arīz olup kıyām ve şebāt mümkün olmayup bi’z-zarūrī saķat vāķi‘ olur. Ve eger dimāğda

(27) sedde-i tāmme buluna idi sekte hādīş olup mevt icāb éder idi. Sedde-i tāmme

(28) olmaduğı ecilden zamān-ı kalīlde açılıp ifāķat bulur ve Şāhib-i Zübde dēr ki şar‘ insānıñ

(29) yıķılmasına ve bi-ğayr-i irāde şayħa étmesine dērler. Lākin olhālet-i marađıñ a‘rāzındandır. Netīce-i kelām

(30) ‘illet-i dimāğıñ ef‘āl-i his ve hareketine māni‘ olan mü‘zī-i def‘a sa‘yından neş‘et éder.

(31) ‘avāmu'n-nās‘ale'l-ħuşuştā‘ife-i nisvān ol ‘illeti mücerred cin işābeti i‘tiķād eyleyüp

(32) cinci geçinen kezzāblara ilticā ile ifnāyı emvāl ve ‘ırzlarını pāymāl éderler. Ve bu hāl üzere

(33) müddet-i medīde gūzerān étmekle ‘illetiñ müstaħkim lākinnehū ve iştidādına bā‘iş olurlar. Ve dađı Muħammed bin

(34) Zekerıyyā‘ Rāzī ‘aleyhī raħme dēr ki ba‘zı nās bu ‘illeti şeyāfīn-i fi‘linden olmaķ tevehhüm éderler.

(35) Dēdi. Ve İbn-i Tābrī ve Ebū'l-Ferec dađı dērler ki maşrū‘ıñ ba‘zısına ol hāletde eşyā-(y)ı ‘acībe

R. 38b

(1) zāhir olmağın kāhin gibi kā‘inātdan ħaber vėrdik içün şar‘a marağ kāhini dērler. Ve Şāriħ

(2) merħūm külliyāt-ı şerħindedir ki bu marađa marađ kāhini dēdiklerine sebep olur ki zamān-ı

(3) ķadīmde kehene ol marağa kehyānā tesmiye olunan ‘uşbe ile mu‘ālece étdikleri içündür.

(4) Ve ol ‘uşbeye ‘ūdu‘ş-şalīb zıkr dađı dērler. Yūnāniyyān favāniyā dērler. Ve dađı kibār-ı eţibbādan

(5) emrāzıñ ba‘zısınıñ eşnāyı ħudūsında ecinne ta‘alluķını tecvīz eylediler. Ancaķ‘avām-ı nāsıñ

- (6) ol maraz mücerred cin olmak i' tikâdı ile cincilere müraca'at ettikleri 'abeşdir. Ve lāyık
- (7) olan def'-i şübhe için şulehâ' ve meşâyıha ilticâ ve du'â-ı hayırlarından istimdâd ile tabîb-i
- (8) hâzıka müraca'at ve müdāvâta müdâvemet eyleyeler. Zîrâ bu huşûşda e'tıbbâ-ı şar'-ı mübînden naql
- (9) olunan mu'alece-i tabîb ile ruqyenin dağı menâfi'ini mü'eyyiddir. Ez-cümle kibâr-ı e'tıbbâdan
- (10) İbn-i Muṭrân bostānu'l-e'tıbbā nām te'lif-i şerîfnde infi'âlât-ı nefsanıyyenin te'sîrât-ı
- (11) 'acîbesini beyân eşnâsında taḥrîr eylediği esrâr-ı ḥafıyye-i İlâhiyye şar' ve tã'ün ve maliḥulya
- (12) gibi emrâzda ecinnden olan ta'alluḳâtı tecvîzden mâ-'adâ sâ'ir emrâzda dağı rûḥâniyyet işbât
- (13) etmişdir. fâzıl merḥūmın taḥḳîḳ ve tedḳîḳi budur ki ḳudret-i Ḳâdir lâ-yezâlî ile Cellet Ḥikmetühü
- (14) maḥlûḳât-ı arzından dağı her şey' için rûḥâniyyet olup nefs-i nâṭıḳanın bedende olan
- (15) tedbîr ve taşarruf gibi ol rûḥânîniñ dağı zâlike'ş-şeyde tedbîr ve taşarrufi olur. Ol huşûş
- (16) ḥükemâ-(y)ı İşrâḳıyyîn işbât edüp naşş-ı mübînde dağı süre-i kerîme-i İsrâda
- (17) ayet kerîmesi ile ⁹²(و ان من شي الا يسبح بحمده ولاكن لاتفقهون تسبيحهم انه كان حلما غفورا)
- istidlâl
- (18) olunmuşdur. Egerçi kibâr-ı müfessirîn naşş-ı mübîni mecâz-ı mürsele ḥaml eyleyüp tesbîḥden murâd
- (19) 'aliyye-i zât-ı pākda delâletdir. Celle Şânüh ki tesbîḥzıkr olunup Ammâ tesbîḥde delâlet-i beyninde
- (20) müşâreket dağı tecvîz olunmuşdur. Ḥaḳîḳatını murâd eden ilḫvân bi-aşfâ tefâsîrihi müraca'at
- (21) edeler. Binâ'en 'alâ zâlike emrâzdan dağı her bir maraz için rûḥâniyyet vardır ki ol marazda

⁹² Kuran-ı Kerim İsrâ sûresi,44,(onu hamd ile tesbih etmeyen hiçbir varlık yoktur fakat siz ,onların tesbihlerini iyi anlamazsınız).

(22) tedbîr ve taşarrufî vardır ol ta'alluķı ekser-i nās idrāk étmezler. Pes kaçan bir hastaya tevfiķ-i

(23) Bārī yārī kıilup marazını izāle éder. Devāya yāhūd bir müstecābu'd-da've olan vücūd-ı

(24) mes'ūdın nazar iksîr-i eşerlerinden nāşî du'āya muvaffaķ olsa ol marazın zevālî ile

(25) rūhānîsi daķı zā'il olur. Meşelā hāricde efrād-ı nāsdan birisinin bir yaramaz düşmanı

(26) olsa ol düşmanı gördikde havfından cesedi ile firār édüp ğıybet étdügi gibi

(27) ol rūhānî daķı marîzîni maħbûbı olan müdāvemeden havf étmekle bedeni meşābesinde

B. 28b (28) olan maraz ile ma'an firār édüp ol maraz zā'il olur. demişdir. Aħvāl-ı mezkûre bilindikden

(29) sonra ba'zî emrāza cinn-i ta'alluķ eylediği rivāyetinin şıhhatisābit olup inkāra yer kıalmaz.

(30) Zîrā ol rūhāniyyetden ecinne ile ta'bîr olunmuş olur. Ve bu maħalde Ebû'l-kāsim Ĥalaf Bin

(31) 'Abbāsu'z-zehrāvîyü'l-Anşārî kitāb-ı ta'rîfinde buyurur ki bu 'illet cin ve şeyāfîne mensûbdır.

(32) Pes imdi bu şar' berāhîn-i iķnā'iyye ve hucec-i şer'iyye ile bizim 'indimizde müslimdir. Zîrā bu marazı

(33) iki nev' üzere müşāhede eyledik. Birisi bilā-irāde ve birisi bi'l-irāde vāķi' olur.

(34) Bilā-irāde maşrû' olanın ba'du's-şar' şüreti müstehîl olup bir luğat ile tekellüm éder ki

(35) ol luğatı kablu's-şar' ne bilür ve ne tekellüm éder idi. Ve bi'l-irāde maşrû' olanı gördüm ki

R. 39a

(1) kendi irādesiyle maşrû' olup şüreti müteğayyir olur. Bir teğayyür ile şüret-i ūlāsının

(2) ğayırdır. Ve bir luğat ile tekellüm éder ki ol luğatı evvelden ne ma'lūmı ve ne tekellümüne kıādir idi.

(3) Ve Kıur'ān-ı Kerîm kıırā'at édüp ve kitābet éder. Ve nice 'ulūmdan ĥaber vērir idi. Muқaddemā

- (4) ol 'ilmden kelime-i vāhıde bilmez idi. Pes imdi nazar eyledim. 'Aliliñ mizācında bu hālet
- (5) zuhūrından evvel bir marāz olmayup şahīhü'l-mizāc iken bu 'arāz vāki' olup mizāc tabī'isine
- (6) dağı teğayyür gelmedi. Ve ol kimesneniñ bir nesneyi temyīz ve 'ağıl étmede noqşanı dağı yok
- (7) idi. Ve dağı kâ'il-i mezkūr buyurur ki Huneyn Bin İshāk kitabında Cālinüsdan naql édüp
- (8) dēr ki Cālinüs-ı fāzıl demişdir ki inne'l-'ilel elletī ye'tī 'ale'l-insān min erba'at evcüh
- (9) min 'illetü'l-'ilel ve min sū'u't-tedbīr fi'l-ağziye ve'l-eşribe ve mine'l-ḥaṭāyā' ve'z-zünüb
- (10) ve min İblisü'l-la'ın izā zākat bi-lü'mi'l-cebel intehā kelāmühü ve dağı buḥuşuşda fakīr kalīlül-bizā'a
- (11) müşāhede eyledikim ümür-ı 'acībeden biri budur ki ihvān-ı ma'ārif āşināmızdan bir şāhib-i
- (12) sülük-i zāt-ı şerīf var idi ki rüz u şeb 'ahd-ı Süleymān ve da'vet bir hetye dinmekle
- (13) müte'āref olan 'azīmete meşğül idi. Pes ba'zı kerre bir seriḫa olunmuş. Nesneden eşer
- (14) veyā bir müşkil nesneden ḫaber almaḫmurād olunduḫda ol zāte recā ederler idi. Ve ol müşkilden
- (15) ḫaber vèrmek için dēr idi ki buña bir şahīhü'l-mizāc adam götüren qarşumda dursun ḫattā size
- (16) ol adam nuṭḫ édüp ol su'āldan ḫaber vère. Pes bir adam bulup götürürler idi.
- (17) Ol adamıñ keffine bir ḫātem taḫrīr édüp ḫāteme nazar ile dèyü emr eder idi. Ol adam
- (18) nazar eder iken da'vet bir hetyeyi kıra'at édüp inzelü yā ḫuddām hāzā'd-da'vetü's-şerīfe
- (19) fī hāzā'l-cesed dèyü emr étdikde ol adam maşrū' olup düşer idi. Ba'dehü gāh 'Arabī
- (20) ve gāh Fārisī ve gāh Türkī lisān ile su'āla cevāb vèrir idi. Ḥālbuki ol adam ne luḡat-ı
- (21) 'Arabī ve ne Fārisī bilür idi. Ve mizācında bir zerre inḫirāf olmayup şahīhü'l-mizāc ve ḫaviyü'l-bünye

(22) idi. Ve bir müddetden sonra 'aklı başına gelüp evvel ki gibi olur idi. Faķır bunu müşāhede

(23)  tdikde Bunun sırrından su'āl eyledikmede buņa beyne'l-ħavāş ve'r-rīyāzāt şar'şahīh

(24) tesmiye  derler d di. Pes imdi bu ş retde bu marāz ecinnden daħı olması ba'īd degildir.

(25) Zīrā  ā' n marāzında daħı naķl olunmuşdır. Ve emrāzda r hānīyyete ta'alluķı i'tibārı

(26) emrāzıñ m ddesi aħlā-ı erba'a ve m 'iyyet ve rīhiyyet olduğuna daħı m nāfi olmaz. Zīrā

(27) eṭibbā-(y)ı emrāz i n aħlā-ı mezk re ebdān i n 'anāşır-ı maķāmindedir d diler. E's-sebeb:

(28) Bu marāz şa'beniğ sebebi ekşeriyyā balğamdan veyā sevdādan olur. Ve gāhice demden daħı

(29) olur. Ammā şafrādan olması n dir 'l-vuķu'dır. Ve gāhice revāyiħ-i m ntine-i rediyyeden daħı olur.

(30) Yāħ d ba'zı a'zādan buħār-ı f sidedimāğa şu' d eyled ğinden neş'et  der. Meşelā

(31) baṭn-ı 'alīlede dīdān ve ħabbu'l-ķar' ve ķurdlar olduğundandır. Zīrā ol m 'zīler buħār-ı redīden

(32) ma-'adā em'ā ve mi'dede kend lerine m nāsib-i ğidā bulmadıķları eşnāda em'ā ve mi'de-i lez'

(33)  tmekle şar'a sebep olur yāħ d mi'dede tenāv l olunan  ā'm-ı f sided olduğundan

(34) olur. Ve gāhice bu marāz bi-ṭarīķ-i irş peder ve m derden intikāl  der. Ve ħ kemā-ı erbāb-ı n c m

(35) ittifāķ  derler ki ekşeriyyā ħus f-ı ķamarda  l '  den veled bu marāza giriftār olur.

R. 39b

(1) Ve ba'zılar d diler ki bu marāzıñ sebebi ecinneyi ta'alluķdır. Egerçi ħ kemādan ba'zılar ecinneyi

(2) inkār eylediler. L kin bizim m sellemimiz degildir. Zīrā bu faķır cinne m teşarrıf nice meşāyiħ-i 'izām ile

(3) hem şöbet olup emr-i şeriflerine muṭī' olmağla ecinineniñ vücūdına rū'yet ve esrārına

(4) vukūfa ruḥṣat bulmuşdır. Huşūšen ecinineniñ vücūdına furkân-ı 'azīm ve Kitāb-ı Kerīmde nice

(5) maḥalde işāret buyurulmuşdur. Pes imdi ecinineniñ bu huşūşda ba'zısına ta'allukı olsa

(6) māni' yokdur. Pes huẓẓāk-ı eṭṭibbāniñ ekşeri şar'ıñ sebebi olan mādde-i mü'ziyyeye yā hılt-ı ğalīzdir.

(7) Sevdā ve balğam gibi ve yāḥūd lezicedir. yalnız balğam gibi yāḥūd keşirdir. Dem gibi ve nādiren şafrādan

(8) daḥı neş'et eder dēdiler. Ve 'allāme-i merḥūm külliyāt-ı şerḥinde taḥkīk ētdüğü üzere şar'-ı

B. 29a (9) balğamı ve şar'-ı sevdāvīden kaḅırsı redīdir? Eṭṭibbā' iḥtilāf ēdüp sebebi sevdā olan

(10) şar'-ı redīdir dēdiler. Zīrā balğamıñ keşāfet ve ğılzını ol mertebede degildir ki kuvvet-i muḥarrike ve

(11) ḥassāseniñ nüfūzını sevdāniñ māddesi men' ētdüğü gibi men'ēde bile. Anıñ için

(12) sevdādan neş'et eden şar' da irtı'āş ve ıztırāb-ı ziyāde olur dēmişler. Ve ba'zılar

(13) balğamdan olan şar'-ı redīdir dēdiler. Zīrā balğam-ı keşir olmağla anıñ mecrāları sed ētmesi

(14) sevdāniñ sedd ētmesinden kavī olur dēdiler. Ve eger ecininden daḥı olursa seddiniñ

(15) şiddetini icāb eder. Zīrā sevdā mecrāyı balğam gibi sedd ēdemediği ecīlden kuvvet-i ḥis

(16) ḥareket-i nüfūz ētmekle irtı'āş ḥāşıl olur dēdiler. Ve bu tarafınıñ delīllerini naḥl ētdikden

(17) sonra muḥākeme eyleyüp sevdādan neş'et eden şar'-ı redī ve balğamdan olan keşir olur

(18) dēmişler. Ve Arestō dēmişdir ki şar'ıñ sebebi bir buḥār ve riyāḥ-ı ğalīzdir ki buṭūn-ı dimāğ

(19) ve uşūl-ı a'sābı sedd ētmekle dimāğ-ı munḥabız olup ḥālet-i ma'hūde zuḥūra gelür. Ol

(20) marāziñ ḥālı baṭn-ı arzda muḥtebes olan ebḥireden nāşī vāḳi' olan zelzele aḥvāli

(21) gibidir ki aksujin ḥādiş olup yine baḅteten zā'il olur dēdi. Ve bu ḳavli Cālinūs-ı

(22) fāzıl red ve men' edüp ve fuḥūl-ı eṭibbādan niceleri daḥı kavı-ı Cālinūsī tercih eylemişlerdir.

(23) Arestonıñ zāhib olduđı üzere mücerred rīḥden neş'et etmez. Ammā buḥār-ı redī yāḥūd

(24) bir keyfiyyet-i redī'e lāzi'a yāḥūd rediyü'l-cevher olan ruṭubet-i fazlıyyedir ki buṭūn-ı dimāđı

(25) münsedd eder. Ve şıbyāna keşiren 'arız olması daḥı bu sebebdendir. şıbyānıñ ruṭubetleri

(26) keşirdir. Ve şeyḥ-i re'īs İbn-i Sīnānıñ taqriri üzere bu 'illet nefis-i dimāđda olduğda

(27) sebebi olan mādde lā-maḥāle ḥiss-iḥareketiñ mecrāları muḥtebese olan rīḥ ve yāḥūd

(28) baṭn-ı evvel ile baṭn-ı şānīyi ba'zı mertebe sedd eden māddeniñ ḥuşulıdır. Zıkr olındı.

(29) Ve Abuḫrāṭ-ı fāzıl der ki eger maşrū' olan ḥayvāndan birini teşriḥ eyleseler dimāđında

(30) bir müntin'r-rāyiḥa ruṭubet-i rediyye bulunur. Ve her sebep ki dimāđda ola. Elbette dimāđıñ

(31) za'f-ı hażmına müstened olur. Ve gāḥice bu marazıñ sebebi nefis-i dimāđda ḥādis

(32) olmayup 'uzv-ı āḥar şirketiyle olur yāḥūd a'zā-(y)ı āḥardan dimāđa ebḥire-i rediyye ve

(33) riyaḥ-ı mü'ziye yā kemmiyyet yā keyfiyyet yā semmiyyeti ile müteşā'id olduğundan ḥādis

(34) olur. Ve şol a'zā ki anlardan dimāđa ebḥire-i keşire müntefi' olmağla şar' ḥādis

(35) ola. yā cemī'-i beden yāḥūd mi'de yā tıḥāl yā merāk emşāli ba'zı 'uzvlardır. Ve Ammā

R. 40a

(1) şol buḥār ki keşreti ile mü'zī olmayup cevher ve keyfiyyetiniñ rediyyeti ile mü'zī

(2) ola. Kezālik ol buḥārıñ şu'udı cemī'-i a'zādan yāḥūd ba'zı 'uzvdan ola.

(3) Eşābi'-i yedeyn ve ḳademeyninden ol buḥārıñ şu'ud etdiği daḥı muḳarrerdir. Bā-ḥuşuş

(4) anlarda ḳarḥa ve cirāḥāt bulunmuş ola. Pes böyle olıcaḳ anlar menba'-ı ḥarāretten ba'id

(5) oldukları ecilden ḥāvī oldukları dem yāḥūd ḥılt-ı āḥar li-'illet mesdūd olmađla

- (6) ta' affün ve semmiyyet hâşıl eyleyüp anlardan eyyâm ve hafta ve şehr hisâbı üzere
- (7) nevbet ile ve bî-nevbet vaqtılı ve vahtısız bu buhâr-ı semmi dimâğa şu'üd edüp şar'a
- (8) sebep olur. Ve gâh olur ki lez'-i 'akrabdan hâşıl olur. Meşelâ eger 'akrabın lez'-i
- (9) 'adalâtda vâkı' oldı ise zehr ol 'uzvdan 'aşab-ı vasâtatsıyla dimâğa mündefi'
- (10) olup ol kimse maşrû' olur. Câlinüs dër ki nice maşrû' kimseden
- (11) üşütdüm ki kademiniñ baş parmağından riyâh-ı bāride gibi şey-i mürtefi' olduğunu hiss eder imiş.
- (12) Vaqtāki ol mürtefi' olan şey kalba ve yāhūd dimâğa vāşıl olduğda ol anda maşrû' olurlar
- (13) imiş. Ve eger nevbet gelmezden muqaddem 'aliliñ sākeynini ribāt-ı kavī ile rabt eyleseler, şar' gelmez.
- (14) Eger gelürse hafif ahz eder. Ve dağı bir nev' şar' vardır ki gāşy ile mürekkebirdir. yā'nī şar'-mıdır?
- (15) Yoğsa gāşy-mıdır? Farq olunmaz. Ammā ol hālet şar'-ı şedīd kabīlindendir. Ve nisvāna 'ārız
- (16) olan ihtināku'r-raḥim marazı dağı gāşy ile şar'dan mürekkebirdir. Kaçan bir hātūna vaqtinden evvel
- (17) ihtibās-ı hayz 'ārız olsa yāhūd bir zamān tārik-i cimā' olmağla menīsi muḥtebes olsa
- (18) gerek demm-i tams ve gerek menī ol maḥalde keyfiyyetiyle semmiyyet hâşıl etmekle kalb ve dimāğlarına buhâr-ı semmī
- (19) mürtefi' olup şar'hādiş olur. Ve bu hālet ricālda dağı terk-i cimā' sebebiyle vāki' olur.
- (20) Zīrā ricālıñ dağı ev' iye-i menīlerinde menīleri muḥtebes ve müterakim olmağla şar'a sebep olur.
- (21) Ba'zısında nevbet ile ve ba'zısında bilā-nevbet zuhūr eder. El-'alāmāt: Bu maraz şar'ıñ
- (22) 'alāmeti oldur ki eger mādde-i maraz-ı dimâğa maḥşūş olursa veca' ve şıkal-i re's ve redā'etü'l-havās
- (23) ve düvār bilā-nizām hareket-i lisāndır. Ve nevbet ahzında levn-i aşfar olmak ve zulmet-i 'ayn vāki'
- (24) olup bāki' a'zānıñ selāmetdir. Ve eger bu maraz a'zā-(y)ı aḥarın şirketiyle vāki' olursa

(25) ahlāt-ı erba‘anıñ birinden neş’et eder. Pes eger balğamdan neş’et ederse ‘alāmeti ‘alīliñ

(26) bedeni süst ve levni beyāz ve mizācı bürüdet üzere olup kesel ve nisyān ve havf olmağdır.

(27) Ve dağı vaqt-i nevbette buzāk ve muḥāt ve zübed-i keşir vāki‘ olmağdır. Ve hareketinde ‘usret ve havāsında

B. 29b (28) küdüret olup kārüre-i zücāc-ı zā’ib ve cübn gibi olmağdır. Ve eger bu marāz sevdādan

(29) neş’et etmiş ise ‘alāmeti keşret-i ekl ve neḥāfet-i beden ve ḥumūzet-i zübed ve ḥafaḳānu'l-ḳalb

(30) ve zunūnu'l-fāsidi ile ma‘a-feza‘taḳaddüm etmektir. Ve dağı maliḥulya‘alāmetlerinin ekşeri mevcūd

(31) olmağdır. Ve eger bu marāz demden neş’et etmiş olursa ‘alāmeti ‘alīliñ bedeninde ‘alāmet-i

(32) galebe-i dem olup ve dācları ve vech-i mümteli olmağdır. Ve nevbet aḥz etmezden muḳaddem ḥumret-i

(33) levn zuhūr eder. Ve gāh olur ki minḥareyninden seyelān-ı ru‘āf vāki‘ olur. Ve eger bu marāz şafrādan

(34) neş’et etmiş ise egerçi nādirü'l-vuḳū’dır. Ammā ‘alāmeti iltihāb-ı beden ve ihtilāt-ı ‘aḳıl

(35) ve şufret-i vech ve ‘ayndır. Ve gāhice ḳay-ı şafrāvī vāki‘ olmağdır. Ve eger bu marāz iştirāk-ı mi‘de ile

R. 40b

(1) olursa ‘alāmeti mi‘dede ihtilāc ve lez’ ve ra‘şe vāki‘ olur. bā-ḥuşuş‘alilde galebe-i

(2) cū‘ ola. Ve dağı femm-i ‘alil ruḥbet-i müte‘affine ile memlü’ olup ve vaqt-i nevbette ve dāclarının

(3) temeddüd-i ḥiss olunup intifāḥ-ı minḥareyn vāki‘ olmağdır. Ve aḥz etmezden muḳaddem boğulur

(4) gibi bir ḥālet ‘arız olur. Ve gāhice ibtidā-(y)ı ḥālinde şayḥa eder. Ve dağı nevbette bevl ve

(5) birāzını ḥabs edemeyüp seyelān-ı menī dağı ‘arız olur. Eger evvel-i vaḳtinde‘alile ḳay’ etdürüp

- (6) ba'du'l-ḳay' illet-i ḥafif ve yāḥūd zā'il olursa iştirāk-ı mi'de ile olmasına 'alāmetidir.
- (7) ve eger mi'dede imtilā' veyā tuḥme vāḳi' olursa nevbet-i şar' yā ziyāde ve yāḥūd tiz tiz
- (8) vāḳi' olur. Ve eger bu marāz bi-şirketi't-tıḥāl vāḳi' olursa 'alāmeti nafḥa ve şalābet ve veca'-ı
- (9) tıḥāldır. Ve eger bu marāz bi-şirketi'r-raḥim vāḳi' olursa 'alāmeti ihtibās-ı tamsıdır. Ekşeriyā
- (10) vaḳt-i ḥamlde vāḳi' olup ba'de vaż'u'l-ḥaml zā'il olur. Ve eger bu marāz bi-şirketi'r-raḥim vāḳi'
- (11) olursa 'alāmeti cüşā-ı ḥamiz ve nafḥ ve ıztırāb-ı merākıdır. Ve eger bu marāz bi-iştirāki'l-
- (12) ev'iyeti'l-menī olup ve menīniḡ daḡı semmiyyete istiḥālesi vāḳi' olursa 'alāmeti menīniḡ
- (13) ihtibāsı ve ev'iyeniḡ şıḳaliyyetdir. Ve eger bu marāz bi-iştirāk-ı ḳademeyn yāḥūd sākayn ve yāḥūd
- (14) yedeyn vāḳi' olursa 'alāmeti bu maḥallerden riyāḥ-ı bārideniḡ irtifā'ı ḥiss etmekdir. Ve ol
- (15) ḥālde meftūḥu'l-'ayn ḳalup seyelān-ı dem'a ve taḡayyür-i levn vāḳi' olmaḳdır. Ve ol ḥālde görünmek
- (16) ve aşmaḳ ile tebevül édüp a'sābı yedeyn ve ricleyni münḳalib olup a'zāsında temeddüd
- (17) vāḳi' olmaḳdır. Ve eger bu marāz les'-ı 'aḳrab veyā sā'ir ḥayvānāt-ı semmiyyeniḡ les'inden vāḳi'
- (18) olursa 'alāmeti les'taḳaddüm eyledikinden ma'lüm olur. Ve eger bu marāz dīdān ve ḥayyāt
- (19) ve ḥabbu'l-ḳar' gibi mü'zilerden vāḳi' olursa 'alāmeti seyelān-ı lu'āb-ı fem ve gāḥice ol
- (20) ḥayvānāt-ı mü'ziyeniḡ ḥārice suḳūtıdır. Ve 'alīliḡ cū'ı ḥālde ol müzileriḡ sür'at
- (21) ile heyecān etmekdir. Ve daḡı vaḳt-i cū'da esfelden cānib-i mi'deye şu'ūd ve ḥareketlerini
- (22) ḥiss etmekdir. Ve cū'-ı ḥālde ol mü'ziler em'āyı maḡş etdüḡinden nāşı baṭn-ı 'alilde
- (23) veca'-ı şedīd ve levninde şufret 'arız olur. Taḳaddümetü'l-ma'rife: Ma'lüm ola ki

(24) şol şar'ıñ evvelinde teşennüc vâkı' olup ba'dehū şar' vâkı' olsa ğāyet redī ve mūhlikdir.

(25) Ve şol şar'ıñ mādde-i cevher-i dimāğda vâkı' ola. Ağşıye-i dimāğda vâkı' olan şar'dan

(26) redī ve mūhlikdir. Ve eger bu maraža mübtelā olan kimseler büldān-ı bāridede yāhūd emkine-i bāridede

(27) sākin olup ve maražıñ nevbeti dağı müte'ākiben zuhūr édüp ve maraž dağı ba'du't-teşennüc hādīs

(28) olursa ğāyet redī ve muḥavvifdir. Taḳvīmü'l-ebdān şāhibi dēr ki bu maraž ekseriyyā şabīlerde

(29) ve mürāhiķlerde ve bāridü'l-mizāc olan kimselerde vâkı' olur. Ve Cālinūs dēr ki ekser-i evḳātta

(30) şar'-ı fālice mūntehī olur. Ve Şāhib-i Ḥāvī-i Kebīr dēr ki ğāhice şar'-ı sevdāvī maliḥulyaya

(31) ve ğāhice maliḥulyaşar'a intiḳāl éder. İbn-i Māsūye dēr ki maraž-ı şar' ve's-sil lâ-ilāc

(32) ḳabīlindendir. İzālesi mūmkin degildir. Ve ḥükemā-(y)ı mücerribīnden menḳüldür ki 'ākırḳarḳayı nā'imen saḥḳ

(33) édüp maşrū'a 'uṭūs étseler. Eger 'atşe vâkı' olursa 'ilāc-ı me'müldür. Ve illā

(34) 'ilāc mūmkin degildir. Şeyḥ-i İbn-i Sīnā dēr ki eger bu maraž yigirmi beş yaşından soḡra 'arīz

(35) olup ve maraž dağı cevher-i dimāğda vâkı' olursa ol maraž müfāreḳat étmez ve anlara

R. 41a

(1) 'ilāc-ı āsīrdir. Ancaḳ elem ve izṭırābını teḥfif ve nevbetiniñ müddetini taṭvīl mūmkindir. Yā'nī

(2) her gün aḥz éderken 'ilāc sebebiyle haftada ve ayda ve yāhūd senede bir def'a aḥz

(3) étmek mūmkindir. Ebü'l-eṭṭibā' Abūḳrāt fuşūlinda 'ale'l-ıtlāḳ bu maraža mübtelālarda ilā āḥirü'l-'umr

(4) bāḳī ḳalır. dēmişdir. Ammā İbn-i Ebī Şādıḳ 'aleyhi'r-rahme Ebü'l-eṭṭibāniñ murādı mu'alece olunmadığı

(5) şürette bāḳī ḳalır dēmekdir. Yoḡsa maraž-ı şar' müddet-i 'umrdan ḳaḡı yaşında 'arīz olursa

(6) olsun k̄abilü'l-'ilâcdır d̄eyü def'-i ye's etmişdir. Ve muḳaddemâ ıtlāk üzere hâlet-i p̄irde

(7) nâdir vâқи' olur dinlemiş idi. Ammâ şeyḫ-i re'îs sedde cihetiyle 'arız olmasını ḳalîldir d̄emiş.

(8) El-'ilâc: Ma'lûm ola ki şar'ıḡ 'ilâcında ḥükemâ-ı müteḳaddimîn-i Yünâniyye ve eṭıbbâ-(y)ı müte'ahḫirîn-i

(9) Efrenciyyeniḡ ittifâḳları üzere 'ilâc-ı şar'ı iki nev' üzere êdüp nev'-i evvelî vaḳt-i

(10) nevbette ve nev'-i şânîsi ba'du'n-nevbe eylediler. Pes nev'-i evvel üzere olan 'ilâc oldur ki

(11) ḳaçan 'alîli nevbette aḫz êdüp düşdikde evvelen lâzım olan oldur ki marîziḡ yedeyn

B. 30a (12) ve ricleynini muḫkem delk êdüp ve bir ḫayt ile şedd êdeler. Ba'dehû bir dirhem favâniyâ' meshûḳdan

(13) yâḫûd nıṣf dirhem remâd-ı ḳıḫfu'l-insân yâḫûd mercân-ı aḫmer-i meshûḳ aḫz olunup

(14) mâ-(y)ı muḳaṭṭar zehr-i ıḫlamur ile memzûcen maşrû'ıḡ femine ilkâ êdeler. Yâḫûd cünd-i bîdester

(15) ve dühn-i kehrübâ'sûlşer dirhem aḫz olunup mâ-(y)ı favâniyâ-ı muḳaṭṭar ile memzûcen femm-i 'alîle

(16) ilkâ êdeler. Mücerrebdır. Ve ḫuzzâḳ-ı eṭıbbâ-(y)ı kîmyâ'ıyye-i mücerriblerinden Menseḫat nâm ṭabîb 'alîliḡ

(17) enfine tebhîr etmekle nevbette ḳaṭ' êder d̄eyü bu buḫûrı ḡâyet medḫ êder. Terkîbi budur:

(18) Kehrübâ-ı ebyaz altı dirhem, mürr-i aḫmer ve maşṭakî ve şamḡu'l-elek ve ḳumâlîmî ve ḳâşani her birinden

(19) iki dirhem, varaḳ-ı dabaḳu'l-bellût ve bezr-i favâniyâ ve ḫabbu'l-übhül ve nuşâre-i ḳarn-ı ḫimâru'l-vaḫşî

(20) birer dirhem, efsentîn ve merzencûş ve zehr-i ḫuzâmâ ve zehr-i sevsen ezḫûri ve verd-i aḫmer her

(21) birinden nıṣf dirhem aḫz ve daḳḳ olunup lu'âb-ı keşîr ile ḳurşlar oluna yâḫûd

(22) 'uşâre-ı sezâb ile dühn-i kehrübâyı enfine çekeler yâḫûdhıltît ve kehrübâ ve

(23) ḳâşani ve ḫabbu'l-übhül her birinden bir dirhem aḫz olunup memzûcen tebhîr êdeler. Ve ba'zılar

(24) sezâb ve 'anber ve misk teşmîm olunsa nâfi'dır. d̄emişler yâḫûd mâ-(y)ı muḳaṭṭar tiryâḳ-ı

- (25) Andrumaḥusdan bir vuḳıyye aḥz olunup femm-i ‘alīle ilḳā edeler. Yāḥūd zehr-i ḥaṣalbān
- (26) nıṣf dirhem aḥz olunup sikencebīn-i ‘unṣulī ile içüreler. Ve gāh olur ki ‘uṭūsāt
- (27) daḥı isti‘māl olunur. Meṣelā ‘uṭūs-ı münakḳā ve ‘uṭūs-ı mülūkī ve ‘uṭūs-ı cafalıḳa’ī
- (28) li-Menseḥat gibi Ammā ṣar‘ıḥ nevbeti zā’il olduḳdan ṣoḡra bu zıkr olunan tedābīr ve ‘ilācları
- (29) zinhār isti‘māl etmeyeler. Zırā cā’izdir ki tekrār ṣar‘a bā’iṣ ola. Pes imdi nevbet zā’il
- (30) olup ifāḳat bulduḳdan ṣoḡra ṭabībe lāzım olan oldur ki evvelen mādde-i ‘illete munzıcāt-ı
- (31) münāsibe ile nazc vērüp ba‘dehū istifrāḡ için evvelen faṣd ba‘dehū müshilāt ve ihtıḳānāt-ı
- (32) münāsibe ile tenḳıye-i dimāḡ edeler. Ba‘dehū taḳvıyet-i dimāḡ için muḳavviyāt isti‘māl olunup
- (33) ‘alīliḡ ḡidāsını taḳlīl edeler. Pes māddeye nazc vērmeḳ için bu maṭbūḥı isti‘māl
- (34) edeler. Terkībi budur: Selīme ve zūfā birer ḳabza, zehr-i iḥlamur nıṣf ḳabza, bezr-i ‘ūdu’s-ṣalīb
- (35) ve bezr-i rāziyānec ikiṣer dirhem, cevz-i bevvā ve vec üçer dirhem, dārçīn-i Seylānī altı dirhem,

R. 41b

- (1) dabaḳ bir vuḳıyye aḥz olunup miḳdāru’l-kifāye mā’u’l-ḳarāḥıyla ṭabḥ ve taṣfiyeden ṣoḡra bir miḳdār
- (2) sükker-i ṭaberzed-i ebyaḡ ḥall olunup ṣabāḥ‘ale’r-rıḳ ve aḥṣam ‘ale’l-fırāṣ kırḳ dirhem isti‘māl
- (3) edeler. Ba‘dehū ḥabb-ı iyāric ve ḥabb-ı ḳoḳya ve ḥabb-ı ḡariḳun ve iyāric-i luḡazyaille tenḳıye-i dimāḡ
- (4) edeler. Ve ṣāḥib-i Kifāyetü’l-Mücāhidıyye bu ḥabbı ḡāyet medḥ eder. Terkībi budur: Süfūf -ı iyāric-i fıḳrā
- (5) ve türbūd-i ebyaḡ ve ṣabr-ı suḳuṭrī her birinden üç vuḳıyye, enīsūn ve ḥabbu’n-nīl ikiṣer

- (6) vuqıyye, şahm-ı hanzal ve milh-i Hindî birer vuqıyye aḥz olunup ba'de's-sahḳ maṭbūh-ı rāziyānec
- (7) ile ḥablar oluna mücerredir. Ve maşrū' olan kimesne vaḳt-i baharda bilā-te'ḥīr iki ḳademlerinden
- (8) faşd eylese ḡāyet nāfi' ve mücerredir. Ve eger bu marāz balḡamdan neş'et etmiş ise mādde-i balḡamiyyeyi
- (9) nażc için bālāda zıkr olunan maṭbūhı ve yāḥūd sā'ir maṭābīh ile balḡama nażc vèrüp ba'dehū
- (10) ḥabb-ı iyāric yāḥūd ḳokya yāḥūd ḥabb-ı polıkrıston ve ḥabb-ı zü'l-ḥāşşa tenḳıye edeler.
- (11) Yāḥūd ḥuḳne-i ḥādde li's-şar' yāḥūd nuḳū' li's-şar' ile tenḳıye edeler. Ḥattā bu nuḳū' ı Menseḥat
- (12) nām ṭabīb-i ḥāzıḳ medḥ edüp dèr ki şar'a bā'is olan mevāddı istışāla 'aṭıyye-i İlāhiyye
- (13) ve mevhibe-i Rabbāniyyededir. Lākin bu devāyı isti'māl eden maşrū' kimseler ḥavf ve ḡāzab ve şu
- (14) ve ateş ve şarāb emşālinden ve ḥarekāt-ı nefşāniyye-i şedīdeniñ mecmū'ından ṭā'undan ihtirāz
- (15) eder gibi ihtirāz edeler. Terḳıbi budur: Senāmekkī[-i] mūnaḳḳā iki vuqıyye, türbūd-i ebyaz ve mecū'ḳān
- (16) yarımşar vuqıyye, nuşāre-i ḳarnu'l-eyyil ve nuşāre-i ḳıḥfu'l-insān ve cevz-i bevvē ikişer dirhem,
- (17) aşl-ı favāniyā ve bezr-i favāniyā ve dabaḳu'l-bellūt birer mişḳāl, ḳakula şaḡīr ve selīme şaḥīḥ ve ḳaranfūl
- (18) birer dirhem, zehr-i favāniyā-ı zeker ve sevsen ezhūri ve zehr-i ḥuzāmā ve zehr-i ıḥlamūr yarımşar dirhem
- (19) aḥz olunup yigirmi altı vuqıyye şarāb-ı ṭayyib ile iki gün mevāzı'-i ḥārrede ba'du'n-naḳ'
- (20) cüz' i ṭabḥ ve üç vuqıyye sükker-i ebyaz zam Abuḳrāṭiden taşfiye ve ḥıfz
- (21) oluna. Miḳdār-ı isti'māl i üç vuqıyyeden dört vuqıyyeye varınca şabāḥlarda 'ale'r-rıḳ
- (22) isti'māl edeler. Bu 'illetde müte'ahḥırīn-i eṭıbbā-(y)ı Efrensiyyeniñ ekşeriyyā isti'māl eyledikleri

(23) devālar bunlardır edrūmālī ve iksīr-i zāc ve iksīr-i favāniyā gibi ve belesānātdan:

Belesān-ı

(24) poliķariston ve belesān-ı kibrīt gibi ve edhānātdan: Dūhn-i fūlfūl ve dūhn-i ācar ve dūhn-i

(25) ḥaṣebbū'l-bunduķ gibi ve ervāhdan: Rūḥ-ı zācu't-ṭayyār ve rūḥu's-suḥām ve rūḥu'n-nuṣādur

(26) ve rūḥ-ı nuṣādirū't-ṭayyār gibi ve eṣribelerden: Şarāb-ı favāniyā ve şarāb-ı hindībā-ı rāvendī

(27) ve şarāb-ı cafalıķa'ı ve şarāb-ı 'ākırķarḥa ve şarāb-ı lū'lū' ve sikencebīn muķayyi' li-Menseḥat gibi

(28) ve aṣbāğdan: Şıbg-ı pād-zehrī ve şıbg-ı nuḥās-ı Hūlmūnsiyos şıbg-ı antimun ve şıbgū'l-mercān

(29) gibi ve daḥı cūlāb-ı lū'lū' ve ma'cūn-ı zūmūrrūdī ve ma'cūn-ı cafalıķā ve cevherū'z-zāc ve milḥ-i maṣrū'ın

(30) li-Menseḥat gibi devāları isti'māl ederler. Ve gāḥice ba'du'l-istifrāgu'l-beden dimāğı daḥı

B. 30b (31) su'ūṭāt ve 'uṭūsāt ile tenķıye ederler. Meṣelā rub' dirhem bunduķ-ı Hindī aḥz olup

(32) 'uṣāre-ı silķ ile su'ūṭ ederler. yāḥūdşabr ve 'uṣāre-ıķaṣā'u'l-ḥimār ve mā-(y)ı silķ ile

(33) yāḥūd mā-(y)ı 'asel ile su'ūṭ ederler. Ba'dehū dūhn-i levz-i ḥulv-ı fātir ile su'ūṭ ederler.

(34) Ba'dehū 'uṭūsāt-ı mezkūre ile 'amel ederler. Ba'du't-tenķıyetü'd-dimāğ ta'dīl-i mizāc için

(35) tiryāķ-ı Andrumaḥus ve meşrodeyṭos ve ma'cūn-ı felāsife ve devā'u'l-misk ve şemmāme-i 'anberiyye

R. 42a

(1) isti'māl ederler. Ve eger bu marāz sevdādan neş'et etmiş ise evvelen mādde-i sevdāviyye nazc vērüp

(2) ba'dehū istifrāğ ederler. Sevdāvīyi inzāc için bu maṭbūḥ gāyet mūnāsibdir. şan'atı budur:

(3) Aşl-ı favāniyā' ve besfāyec ve rāsen her birinden üç dirhem,ķaṣṭaranve türüncān ve iklīlū'l-cebel

- (4) her birinden bir kabza, zehr-i ostoğodos ve zehr-i ihlamur yarımşar kabza, zebīb-i aḥmer-i menḥūl
- (5) bir vuḳıyye aşlu's-sūs-ı maḥkūk nısf vakiyye aḥz olunup miḳdāru'l-kifāye mā' u'l-ḳarāḥ ile taḃḥ
- (6) olundıḳdan sonra içine bir miḳdār şarāb-ı lisānu's-şevr zām ve ḥall olunup aḥşam 'ale'l-firāş
- (7) ve şabāḥ 'ale'r-rıḳ beş vuḳıyye isti'māl edeler. Ba'dehū maḥbūḥ-ı eftīmūn-ı müşhil ve ḥabb-ı eftīmūn
- (8) ve ḥabb-ı lāciverd ve ḥabb-ı 'Arabī ve iyāric-i luğazya ve iyāric-i rons ve iyāric-i kebīr li-Cālinūs gibi
- (9) edviye-i müşhile ile istifrāğ oluna. Ammā ḥuzzāk-ı eṭıbbā-(y)ı kimya'ıyyeden ba'zıları bu 'illette
- (10) za'ferān-ı entīmūn ve zücāc-ı entīmūn ve ḥarḫar-ı muḳayyi' ve süfūf-ı fızzī ve süfūf-ı kibrītī ve
- (11) fızzātu'l-ḳādir isti'māl ederler. Fi'l-ḥaḳıḳa edviye-i nāfi'a-ı lā-naẓıredendir. Ḥattā Menseḥatnām
- (12) taḃīb-i ḥāzıḳdır ki on iki sene miḳdārı bu 'illete giriftār olmuş. Adama bu süfūf-ı
- (13) şengerfī ile 'ilāc eyledim. Ber'-i tām ḥāşıl eyledi dēyü kitābında medḥ ve şenā eder. Terkībı budur:
- (14) Şengerf-i ma'denī nışf vuḳıyye, ḥacerü'l-kevākibü'l-müdebber bi-ḥarḫar-ı'l-felāsife ve ḳarn-ı ḥimāru'l-vaḥşiyü'l-
- (15) müdebber üçer dirhem, bürāde-i muḳaddemmü'l-ḳıḥfu'l-insān ve dabaḳu'l-bellūt ikişer dirhem, 'ūdu's-şalīb
- (16) ve bezr-i favāniyā birer buçuḳ dirhem, süfūf-ı devā'ü'l-miskü'l-ḥulv ve süfūf-ı devā' u'l-'anber birer
- (17) dirhem, leben-i lü'lü' ve lebenü'l-mercān yarımşar dirhem, za'ferān ve dühn-i Kehrübā' her birinden şülş dirhem,
- (18) varaḳu'z-zeheb on 'aded aḥz ve mezc olunup süfūf oluna. Miḳdār-ı isti'māl şülş dirhemden
- (19) şülşān dirheme varınca bi-ḥasebi's-sin ve'l-mizāc vèreler. Ve eger bu marāz şafrādan neş'et
- (20) étmiş ise evvelen mādde-i şafrāya naẓc vèrüp ba'dehū istifrāğ edeler. İmdi naẓc için

(21) bu maṭbūḥ gāyet münāsibdir. Terkibi budur: Aşl-ı hindībā-ı berrī ve aşl-ı izḥır ve aşl-ı hilyevn

(22) ve varaḳu'd-dabaḳ her birinden nişf vuḳıyye, varaḳ-ı hindībā ve persiyāvuşān-ı ünsā yarımşar ḳabza,

(23) bezr-i favāniyā ve bezr-i hindībā' birer dirhem aḥz olunup miḳdāru'l-kifāye mā'u'l-ḳarāhıyla ṭabḥ ve

(24) taşfiyeden şoḡra şarāb-ı hindībā' ile isti'māl oluna. Ba'dehū ibtidā'en müshil-i ḥafif ve ba'dehū

(25) tedricen müshil-i ḳavī vèrmekle tenḳıye èdeler. Meşelā ibtidā'en bu şerbeti isti'māl èdeler. Şa'natı budur:

(26) Ḳışr-ı helīle-i aşfar ve senāmekkī-i mūnaḳḳā ikişer dirhem, rāvend-i ÇİNİ bir bucuḳ dirhem, sūnbül-i Hindī

(27) nişf dāneniḡ aḥz olunup iki fincān-ı mā-(y)- muḳatṭar hindībā ile emkine-i ḥārrede altı sāt

(28) miḳdārı naḳ' olunup ba'du't-taşfiye içine bir bucuḳvuḳıyye şarābu'l-verdü'l-mükerrer, terencebīn-i

(29) Efrencī birer bucuḳvuḳıyye zam ve ḥall olunup şabāḥ'ale'r-rīḳ isti'māl èdeler. Bir ḳaç meclis

(30) 'amelden şoḡra bir fincān maraḳu'l-Ferārīc şürb èdeler. Ba'dehū müshilāt-ı ḳaviyye isti'māl

(31) èdeler. Meşelā maṭbūḥ-ı fākihe yāḥūd maṭbūḥ-ı helīle ile şarāb-ı rümmānīn mezc olunup

(32) bir miḳdār saḳamūniyā-ı müdebber izāfesiyle isti'māl oluna yāḥūd şarābu'l-verdü'l-ḥarbaḳī

(33) ile bir miḳdār maḥmūde-i müdebber-i sefercelī memzūcen i'tā oluna. Ve ḥuḳne-i ḥādde daḡı isti'māl

(34) olunur. Ve şudā'-ı şafrāvīde zıkr olunan 'ilāclar bu maḳāmda daḡı isti'māl olunur. Ve eger

(35) bu maraḳ bi-iştirākı'l-a'zā vāḳi' olduḳda yā'nī mi'de veyā ṭıḥāl veyā merāḳ ve yāḥūd raḥim

R. 42b

(1) ve yāḥūd eşābi'-i yedeyn ve ḳademeyn gibi 'uzvlar yāḥūd mecmū'-ı a'zādan müteşā'id-i buḡar sebebiyle

(2) olursa eger bu buḥār-1 mi'de iştirākiyle olursa evvelen muḳayyi'āt ile mi'deyi tenḳiye édüp

(3) ba'dehū ṭabī'atı telyīn édeler. Ma'cūn-1 ḥıyār-1 ſenber ve cavāriſ-i ſehriyārān ve yāḥūd ſarāb-1

(4) hindībā-1 rāvendī ve ḥabb-1 āfāviyā ve ḥabb-1 ḳatliḳun gibiler ile tenḳiye édeler. Ba'dehū mi'de

(5) ve dimāga taḳviyet için cavāriſ-i 'ūd ve cavāriſ-i 'anber ve cavāriſ-i maſtakī isti'māl

(6) édeler. Hükemā-(y)ı Efrenciyyeden Pāsilyos ve Poturyos nām ḥakīmler aſtmāḥiḳūnli-Potiryos

(7) ve ḥall-i entīmūnī ve iksīr-i zū'l-ḥāſſatu'l-ḥulv isti'mālı gāyet medḥ éderler. Ve etıbbā-(y)ı kimyā'ıyyeniḳ

(8) mücerreblerinden Menseḥat ve Nofilyosnām ṭabīblerdir ki ſar'a ve sār'ir ſar' gibi suḳūṭı

(9) müceb olan 'illetlerde 'ale'l-ḥuſūſ mi'deden yāḥūd a'ſābdan zevc-i sādīs ſirketi

(10) ile zuḥūr idi. Ṭall-i zāc ḳadar devā' olmaz dēyü medḥ éderler. Mā-(y)ı favāniyā ve yāḥūd mā-(y)ı iḥlamūr

(11) ile véreler. Ve eger iḥtināk-1 raḥim ve yāḥūd yedeyn ve ḳademeyn iştirākiyle vāḳi' olursa evvelen

(12) bedeni ve dimāḡı tenḳiye için ḥabb-1 ḳoḳya ve ḥabb-1 iyāric ve ḥabb-1 ḳatliḳun isti'māl

B. 31a (13) édeler. Ba'dehū süfufāt ve ma'ācīn-i münāsibe isti'māl oluna. Süfufu'ſ-ſar' li-Menseḥat

(14) ve süfuf-1 ſengerfi ve ma'cūnu'l-maſrū'in li-Menseḥat ve zehab-i Adiryānos ve mā-(y)ı liſ-ſar'

(15) isti'māl oluna. Ve gāh olur ki iştirākı olan 'uzvı yā'nī yedeyn ve ḳademeyne bilā-ſarṭ ta'līḳ-i

(16) miḥceme édeler. Ve gāh olur ki ol mevzi'imünaffaṭāt vaz' étmekle müteḳarriḥ édüp bir müddet

(17) tīmār étmekle idmālaḳoymazlar.Ḥattā o ḳarḥanıḡ işlemesiyle ol mevzi'dan mürtefi' olan rīḥ-i

(18) fāsīd ve keyfiyyet-i rediyyeniḡ dimāga sereyānı ḳaṭ' ve men' ola. Ve gāh olur ki ol mevzi'iki

- (19) éderler. Ve bu eşnâda her iki yâhūd üç gècede bir def'a bir buçuk dirhem iyâric-i fikrâ
- (20) vérerler. Ve ba'zılar iyâric-i luğazyave yâhūd sâ'ir edviye-i müshile-i dimâgiyye ile tenkıye
- (21) éderler. Ve ekşer-i eyyâmda ma'cün-ı Sisâlyūs isti'mâl étdürüreler. Terkîbi budur: Sisâlyūs
- (22) ve 'âk'ırkarğa ve oştoğodos her birinden bir vuқыyye, ğariқun-ı ebyaz nışf vuқыyye,қardamana
- (23) ve қашанive zerâvend-i müdahrec her birinden iki dirhem aһz olunup ba'de's-saһk sikencebîn-i
- (24) 'unşulî ile ma'cün oluna. Ve eger bu maraž ihtibâs-ı menîniğ semmiyyetinden ve yâhūd ihtinâқ-ı
- (25) raһimden neş'et étmiş ise 'ilâcı evvelen cimâ'ıyla menî-i semmîyi istifrag édüp ba'dehū
- (26) 'uzvı ıslâha sa'y édeler. Ba'dehū dimâğa taқviyete meşğul olalar. Ve eger bu maraž
- (27) һayyât ve dîdân ve һabbu'l-қar' emşâli baтında olan mü'zilerden neş'et étmiş ise
- (28) 'ilâcı evvelen dîdân ve һabbu'l-қar' 'ilâcı gibidir. Ba'dehū dimâğa taқviyet vérmege sa'y
- (29) ve ihtimâm oluna. Ve eger bu maraž 'aқrab ve sâ'ir һayvân-ı mü'ziye les'inden neş'et étmiş
- (30) ise evvelen iki dirhem râziyâneyi bir miқdâr mâ' ile tabh édüp ba'du't-taşfiye
- (31) üç dirhem sikencebîn ile bir dirhem tiryâқhall édüp isti'mâl édeler yâhūd sekiz
- (32) қatre şıbg-ı pād-zehri véreler yâhūd iksîr-i tiryâқî isti'mâl édeler. Ve daһı ma'lüm ola ki
- (33) bu maražda mücerreb olan devâlar ğurâbu'l-müdebber ve kebed-i zıvda' ve һuşyetü'l-һinzîr ve rûh-ı қıһf-ı insân
- (34) ve meşîmetü'l-müdebber gibi devâlardır. Ve eger bu maraž ecinneyi ta'alluқından neş'et étmiş ise evvelen
- (35) mazanne-i kirâmdan bir şeyğ kâmile recâ édüp edviye-i me'sûre tilâvet étdüreler. Ve ba'zı

R. 43a

- (1) mücerreb-i efsün ve kısm-ı varakıyyeler taḥrīr ve tilāvet étdürelér. Lākin bu eṣnāda edviye-i mücerrebe
- (2) tıbbiyyeden ḥālī olmamak gerekdür. zīrā böyle olıcaḵ rūḥānī ve cismānī ‘ilāc olmuş
- (3) olur. Pes imdi bu maḵāmda maṣrū‘ için aṣḥāb-ı riyāzātdan olan nice meṣāyih-i
- (4) kibārdan menḵüldür ki ta‘līḵen marāz-ı şar‘ı def‘ éder. Yevm-i sebtde ṭulū‘-ı şemsden
- (5) muḵaddem taḥrīr olunup maṣrū‘ıñ ‘unḵına ta‘līḵ édelér mücerrebdir. Ol esmā bunlardır:
- (6) Yemlīḥā ilā āḫırīhi ve İbn-i Şerīf-i Burūsī kitāb-ı yādgārında bu efsünī mücerreb olmaḵ üzere
- (7) taḥrīr éder. Ol efsün budır. VaḵTāki bir kimseyi şar‘ aḥz édüp düşdikde
- (8) maṣrū‘ıñ başı ucına varup iki gözsüz ibreyi aḥz édüp birini maṣrū‘ıñ başı
- (9) ucına ve birini ayağı ucına zemīne muḥalliye ki aṣlā görünmeye. Ba‘dehū ol maṣrū‘ıñ üzerine
- (10) bir eşek pālānını uzunluḡuna vaz‘ édüp sağından şol tarafına üzerinden atlıye üç
- (11) def‘a vuṣūl-ı tarafından daḡı sağ tarafına üç def‘a atlıye üç kerre birine ve üç kerre birine
- (12) altı def‘a gece ba‘dehū bir yüksek tam üzerine çıkup şayḥa édereḵ diye ki Benī Bīlān
- (13) şoḡdı ‘ilācını buldum. Tīmār eyledim. Kefreten buldum diye ve ol vaḡtinde bir kaç kişi ḥāzır
- (14) olup işitdikde diyeler ki kefret olsun ve mübārek olsun diyeler. Ol kimesne şar‘dan
- (15) ḥalāş ola. Mücerrebdir. Efsün diğer maṣrū‘ı ‘illet aḥz étdiği vaḡtinde bir ḵurumuş yemiş.
- (16) Ağacından iki ḵazık yapup birini başı ucına ve birini ayağı ucına zemīneḵaḵa. ol
- (17) mertebe ki bilürsüz ola. Ve ḵaḵır iken diye kim bu ağacı dikdim ayrıḵ bitmeye ve bu ağaḵ her ne vaḡıt
- (18) biterse sen daḡı gelesin bu kimseyi ṭutasın. Ben daḡı and içdim ve ‘ahd étdim. Ayrık
- (19) bu ağacın yemişin yemem. Eger yer isem sen daḡı gelüp bu kişiyi ṭutasın diye ve üç def‘a

- (20) böyle diye Allahu te‘ālā fermānı ile ol kimesne ḥalāş ola. Ve daḥı bi'l-ḥāşşa nāfi‘ olan devālardan
- (21) mücerreb olan. Ez-cümle bir zıvda‘-ı aḥzarı aḥz edüp ba‘dehū mezbelelikden bir pāre mā‘ī bez
- (22) aḥz edüp ol zıvda‘ı muḥkem bend edüp maşrū‘ıḥ ‘unḳına ta‘līḳ edeler tāmām yedi.
- (23) gün devire ba‘dehū çıkarup bir mevzı‘a bırağalar. Allahu te‘ālanıḥ fazlıyla ḥalāş ola.
- (24) Devā‘ diger bir ef‘āyı zebḥ edüp bir çömlege vaż‘ ve terk edeler. Ḥattā ḳurdlanda ba‘dehū ol
- (25) ḳurdları aḥz ve tecfif edüp ba‘de’s-saḥḳ iki çekirdek miḳdārı maşrū‘a mā-(y)ı favāniyā
- (26) ile içüreler. Ğāyet mücerrebdır. Ve bu faḳır ḳalīlü'l-bizā‘anıḥ nice kerre tecrube edüp müşāhede
- (27) eyledikim. Bi'l-ḥāşşa olan devālarıḥ birisi daḥı budur ki bir hirre-i meyyiteniḥ sāk-ı eyserini aḥz
- (28) edüp ba‘du’t-temlīḥ bir ḥarīre diküp marīziḥ ‘unḳına ta‘līḳ edeler. Üstādım Dervīş B. 31b (29) ‘Ömer Şifā‘ī Ḳānūnu’l-Cedīd nām te’līfide mücerrib olmaḳ üzere taḥrīr eder ki ḳaçan şems seretānda
- (30) ve yāḥūd esedde olup ḳamar ile ictimā‘ eylese ve ṭālī‘ daḥı zehre olsa ol vaḳtinde bir mişḳāl
- (31) zeheb-i ḥālīş ve bir mişḳāl fızza-i ḥālīş aḥz ve sebīke edeler. Ba‘dehū üzerine bir ḥayye şüreti
- (32) naḳş edüp ol ḥayyenıḥ re’si üzerine rākib bir adam naḳş edeler ki elinda bir rümmān ola.
- (33) Ba‘dehū bu heykel mesbūka-ı maşrū‘ üzerine ta‘līḳ edeler. Ol kimesneye aşlā şar‘‘ārız
- (34) olmaya mücerrebdır. Ve daḥı ba‘zı eṭıbbādan menḳüldür ki ḳantaryūn-ı aḥmer maşrū‘ıḥ enfine buḥūr
- (35) edeler ḥalāş olur. Ve ba‘zılar favāniyāyı ve ḥacer-i yeşimī ve zümürredī ve mercān-ı aḥmer ‘unḳ-ı

R. 43b

- (1) maşrū 'a ta'lik etmekle hālāş olur. Bi'l-hāşşa nāfi 'dir. dēdiler. El-ğidā': Bu marāzda ekl-i münāsib
- (2) olan nesnelere bunlardır: Keklik ve derrāc vesūklūn ve 'aşāfir ve decāc ve ferārīc ve laḥmu'l-ğanem gibilerden
- (3) kebāblar ve şorbalar tenāvül edeler. Ve bunların üzerelerine⁹³ dārçin ve küzbere ve enīsūn ve karāvyā gibi
- (4) nesnelere meshūkan zer edeler. El-ihtirāz: Ma'lūm ola ki bu marāza mübtelā olan kimesnelere lāzım
- (5) olan oldur ki cemī'-i mubaḥḥarātdan mütevellid-i riyāḥ olan eşyādan ihtirāz lāzımdır. Meşelā: Başal
- (6) ve şūm ve 'ades ve baḳla ve ḳanbīt ve fūlfūl ve ḥardel ve fevākihāt-ı raḥbe ve kerefs ekl etmek ve istişmām
- (7) etmek ve laḥm-ı baḳar ve temr ve leben ve lebeniyātdan 'amel olunan nesnelere mecmū'ı ziyān eder. Ve daḥı ziyāde
- (8) ḥulv ve ziyāde cereb olan nesnelere ḡāyet muzırdır. Ve daḥı ḥarāret-i şems ve ḥarāret-i nār ziyāde
- (9) bürüdet ve keşret-i cimā' ve keşret-i şürb-i ḥamr 'ale'l-ḥuşūşhamr-ı cedīd ve mā-(y)ı ḡayr-işāfī gibi nesnelere
- (10) mecmū'ı ziyāde muzırdır. Ve daḥı ḥammāmda ziyāde ḥarḥ ve şarīr-i bāb ve tiz hareketlü nesne ve
- (11) degirmen ve dūlāb gibi eşyāya nazar etmek ziyāde muzırdır. Ve daḥı cünüb iken cimā' etmekden
- (12) ḥırz edeler. Zīrā 'ulemā-(y)ı mücerribīn taḥḳīḳ etmişlerdir ki bir kimse cimā' edüp bilā-ḡasl yine cimā'
- (13) eylese ve ol anda ḥātūnı ḥāmile olsa lā-maḥāle veled maşrū'an ḥurūc eder.
- (14) Egerçi bu ḳavl her ne kadar tıbben muḥtār degil ise lākin esrār-ı şer'-i muştafavıyyeden ba'īd degildir.
- (15) El-faşlu's-sādis ve'l-'uşrūn fi's-sekte: Ma'lūm ola ki sekte 'avāmu'n-nās miyānında ḳan ḥıttmak
- (16) ve ḳan ḥıtttı dēnmekle müte'āref olan 'illetdir ki āv ḥūnāb düşmek ile bī-ḥaber olmaḡa dērlere.

⁹³Üzerelerine: üzerine, B 32b/9

- (17) Ve sekte luğat-ı ‘Arabīde esem olmağa dەرler. cem‘ī sükāt gelür. lisān-ı Yūnānīdeepublikisyatesmiye
- (18) éderler. Bu marazdır ki buṭūn-ı dimāğda rūḥuñ mecrālarında vāḳi‘ bir sedde-i tāmmedir. Yā‘nī ol mecārī-i
- (19) rūḥda ki ḳalbdan dimāğa ve dimāğdan sā‘ir a‘zāya olan mecrālarda vāḳi‘ olmağla rūḥ-ı nefsanīniñ
- (20) ḥis ve ḥareket-i irādiyye ve ḳuvā-yı müdebbere yā‘nī taḥayyül ve fikr ve zikri ta‘ṭil éder. Lākin ālāt-ı teneffüsü
- (21) men‘ édemez. Zīrā ḥareket-i ālāt-ı teneffüs beḳā-yı ḥayāt için zarūrīdir. E's-sebeb: Bu marazın sebeb-i
- (22) dimāğı def‘a munḳabız éden bir bürüdet-i mü‘zīyedir. Veyā fāsīd-i buḥārdır. Veyā seddeye ba‘iş
- (23) olan aḥlātın imtilāsındandır. Balğam veyā dem veyā sevdā gibi ve yāḥūd ḍarbe ve saḳta vāḳi‘ olmağla
- (24) aḡşīye-i dimāğda verem ḥādiş olmasıdır. Ve gāḥīce keşret-i demden imtilā-(y)ı ‘urūḳ vāḳi‘ olup
- (25) rūḥuñ nüfūzını men‘ eyleyüp adam bayılıp düşer. Bu nev‘ine beyne'l-eṭṭibbā ḥunāk-ı ḳalbī tesmiye
- (26) éderler. Ve gāḥīce ebḥire-i rediyyeniñ dimāğa şu‘ūdından meşelā cedīd-i binā olmuş ḥammām ve ḥīn-i
- (27) iḥrāḳda olan rāyiḥa-ı laḥm ve sā‘ir buḥār-ı rediyye-i kīmyā gerānistinşāḳtarīḳiyle dimāğa şu‘ūd
- (28) étmesinden bu maraz ḥāşıl olur. El-‘alāmāt: Eger bu maraz demden neş‘et étmiş ise ‘alāmeti
- (29) dürürü'l-evdāc ve'l-‘urūḳdır. Ve ḥumret-i vech ve levn ve imtilā-(y)ı ‘urūḳdır. Ve eger balğamdan neş‘et étmiş
- (30) ise ‘alāmeti şıḳal-i re’s ve düvār ve ṭanīn ve devī ve terehhül-i beden ve beyāz-ı levn ve keşret-i buzāk
- (31) ve ḥareketde kesel ve başarında zulmet ve cemī‘-i bedeninde iḥtilāc ve keşret-i nevm ve şarīrū'l-esnān ve berd-i eṭrāfdır. Ve eger sevdādan
- (32) neş‘et étmiş ise ‘alāmeti levninde kümüdet ve ḥafaḳān-ı ḳalb ve ḥumūzet-i zübed olmaḳdır. Ve eger
- (33) ḍarbe ve saḳtadan ḥādiş olan veremden neş‘et étmiş ise ‘alāmeti şıḳal-i re’s ile

(34) şudā' ve ihtilāṭ-ı 'aḳıl ve ḥummā vāḳi' olmaḳdır. Ve eger buḥār-ı rediyyeden neş'et etmiş ise esbāb-ı

(35) muḳaddemesinden ma'lūm olur. Taḳaddümetü'l-ma'rife: Ma'lūm ola ki eger marīz meyyit gibi yatup

R. 44a

(1) teneffüsi zāhir olmazsa ve dehānından zuhūr edüp ḥarḥara ederse ḡāyet redīdir.

(2) Ber'mümkin degildir. Ve daḫı bu marāz zā'il olduḳda māddeşi eger ḳalīl olursa laḳveye

(3) ve eger keşir olursa felece intiḳāl eder. Ve eger bu marāz demden olursa felece intiḳāl eylemez.

(4) Ve eger nefesi zāhir olursa sālimdir. Şeyḫ İbn-i Sīnā ḳānūnında zıkr eder ki bu marāz

(5) ba'zı kimesnelere işābet edüp meyyitden fark olmayup nefesi zāhir olmaz. Ve nabzı

(6) daḫı sākıṭ olur. Ba'dehū yine ḥalāş olup nice müddet-i mu'ammer olur. Zīrā çoḳkimesneleri

B. 32a (7) gördük ḥalāş oldular. Ve Ebü'l-eṭṭibbā Abuḳrāṭ-ı fāzıl der ki es-sekte inne kānet ḳaviyye lem-yebra'

(8) şāḫibihā ve inne kānet za'ife lem-yeshel ber'ühū yā'nī marāz-ı sekte eger kāvī olursa

(9) o marāzdan ḥalāş mümkün degildir. Ve eger za'if olursa 'ilācı müşkildir. āsān degildir. Ve eger

(10) marīzi meyyit-midir? Ve yāḥūd meskūt-mıdır? Ma'lūm etmek murād edelerse evvelen vācib olan

(11) budur ki yetmiş iki sā'at mürūr etmeyince ol kimseyi defn etmeyeler. Ammā ḥāl-i mütebeyyin

(12) olduḳdan sonra te'hīriḳ ma'nāsı yoḳdur. Ve meskūt ile meyyitiḳ mā-beynini fark için

(13) on vech taḫrīr etmişlerdir. Vech-i evvel, meskūtı yüzi üstüne yaturalar. Eger derün keffi

(14) a'lāya gelüp veezfārı ṭonuḳ olursa meyyitdir. Vech-i sānī, ṭabīb marīziḳ ḫuşyeleri

(15) beynine vaż'-ı yed edüp bir zamān tevaḳḳuf idi. Eger ol mevzı'daḫareket-i nabz bulunursa ḫaydır.

- (16) Ve illā meyyitdir. Vech-i sālīs, ihlāl ile kāsık beyninde bir ‘ırk vardır ki dā‘imā hareket édüp
- (17) vaqt-i mevte sâkin olur. Eger ol ‘ırk müteharrik ise haydır. Ve illā meyyitdir. Vech-i rābi‘, tabīb
- (18) parmağını dühn-i nilüfer yāhūd dühn-i benefsec ile tedhīn édüp marīziñ maḳ‘adına
- (19) vaż‘ idi. Eger cānib-i zahrında müteharrik-i ‘ırk bulunursa haydır. Ve illā meyyitdir. Vech-i hāmis,
- (20) tabīb parmağını marīziñ taht-ı lisānına muhkem başa eger müteharrik-i ‘ırk bulunursa haydır. Ve illā meyyitdir.
- (21) Vech-i sādīs, marīziñ ‘aynına nazār edeler. Eger nūrı var ise haydır. Ve illā meyyitdir. Vech-i sābi‘,
- (22) marīziñ feminiñ üstüne bir miḳdār ḳuṭn-ı menfūş vaż‘ edeler. Eger ol ḳuṭn hareket ederse
- (23) haydır. Ve illā meyyitdir. Vech-i sāmīn, marīziñ baṭnı üstüne bir kāse ile şu koyalar. Eger
- (24) şu hareket ederse haydır. Ve illā meyyitdir. Vech-i tāsi‘, marīziñ bir muzlim mevzi‘a vaż‘ édüp
- (25) muḳābilisine bir şem‘ yıḳalar. Ba‘dehū diḳḳat ile ‘ayn-ı marīze nazār edeler. Eger şem‘iñ ‘aksini
- (26) müşāhede ederlerse haydır. Ve illā meyyitdir. Vech-i ‘āşir, marīzi bir mevzi‘-ı revşene vaż‘
- (27) édüp marīziñ merdümek-i çeşmine diḳḳat ile nazār edeler. Eger nāzir kendüyi müşāhede ederse
- (28) haydır. Ve illā meyyitdir. Ve faḳīr dērim ki bu ‘alāmetden şahīḥ‘alāmet olmaz. Nice def‘a tecribe
- (29) eyledik. Taḥallüf etmedi. Ammā beyne'n-nās meşhūr olan ‘alāmet budur ki marīziñ aḡzına
- (30) āyīne tutarlar. Eger āyīneniñ yūzi buḡulanursa haydır. Ve illā meyyitdir. dērler. Ammā faḳīr
- (31) dērim ki āyīne buḡulanmaḳ ile hayāta istidlāl za‘īfdir. Zīrā cā‘iz ki derūn meyyitde
- (32) olan buḡārıñ ḥurūcından buḡulana zīrā madām ki beden şıcaḳdır derūn bedende buḡār

(33) muqarrerdir. Huşûşâ faşl-ı rabi'de meyyitiñ vücûdı geç şoğur. Pes bu şüretde ayîne

(34) ile istidlâl za'ıfdir. El-'ilâc: Eger bu maraz galebe-i demden neş'et etmiş ise 'ilacı

(35) kıfâlınından yâhûd vidâcınından faşd edeler. Ve yâhûd şafinden faşd edüp

R. 44b

(1) sâkından hacâmat edeler. Hâcı Paşa merhûm dër ki üstâdım bu maqâmda ve dâcından faşd

(2) etmekte haşar vardır dëyü cā'iz görmedi. Pes ba'du'l-faşd ve'l-hacâmat telyîn-i tabî'at için hûkne-i

(3) mutavassıta edeler. Terkîbi budur: Reyhân-ı berrî ve silk ve selîme ve sa'ter-i berrî ve kaşaran

(4) her birinden bir kabza, bâbûnec ve kañaryûn-ı şağîr her birinden nısf kabza, bezr-i sezâb ve bezr-i râziyânec

(5) her birinden bir dirhem ahz olup yüz elli dirhem mâ'u'l-kañarâhıyla tabh ve taşfiyeden şonra tokşan

(6) dirhemine ma'cûn-ı iyâric-i fikrâ iki dirhem ve sükker-i hâm on dirhem zam ve hall olup ba'dehû içine

(7) dühn-i bâbûnec ve dühn-i sevsen-i ebyaz her birinden altışar dirhem ve milh-i iflâk nısf dirhem ahz

(8) ve ilhâk olup ihtikân oluna. Ba'dehû mevâdd-ı leziceyi başdan esfele cezb için hûkne-i

(9) hâdde edeler. Terkîbi budur: İresa üç dirhem, sezâb ve fûdanac ve zûfâ ve kañaryûn-ı şağîr ve varaķu'l-

(10) gâr ve kañabaş ve huzâmâ her birinden nısf kabza, senâmekkî ve habb-ı kırıtım yarımşar vuķıyye,

(11) habb-ı übhül ve ğariķun ikişer dirhem, şahm-ı hanzal bir dirhem ahz olup mâ'u'l-kañarâhıyla tabh ve

(12) taşfiyeden şonra maţbûh-ı muşaffânıñ bir raţlına altı dirhem iyâric-i fikrâ ma'cûnı ve ma'cûn-ı luğazyâ

(13) ve ma'cûn-ı mübârek ikişer dirhem ve milh-i enderânî bir dirhem, dühn-i sezâb iki vuķıyye ahz olup

(14) hal ve mezc olunduğdanşonra ihtikân edeler. Ve eger bu maraz balğamdan neş'et etmiş ise evvelen hûkne-i

- (15) h dde ile ihtik n  d p ba‘deh  muqayyi‘at isti‘m l  deler. Ez-c mle bir dirhem za‘fer n-ı entim n 
- (16) kadaru'l-kif ye m -(y)ı ‘asel ile naq‘  d p Ő rb  td rilir y h d Mensehat n m ta‘b biq muht r 
- (17) olan tart r muqayyi‘ isti‘m l oluna. Z r  cem ‘-i muqayyi‘atdan ‘az z ve Ő rifdir y h d bir kuş yelegini
- B. 32b (18) d hn-i simsim ile tedh n  d p s f f-ı iy ric ile mebl len ‘al liq hulq mına vaz‘  d p
- (19) ta‘r k  derek qay‘  td reler. Ba‘deh  enfine misk-i Tibeti vey  kend se vey  Ő n z vey  f lf l gibi
- (20) edviyeleri mesh kan naf   deler. Ba‘deh  mesrodeytos y h d tiry k-ı Andruma us vey  tiry k-ı erba‘adan
- (21) m -(y)ı ‘asel ile hall olunup ‘al le isk   deler. Ve eger bu dev lar mevc d degil ise bedeline m -(y)ı en s n
- (22) ve m -(y)ı kemm n ve m -(y)ı maŐtak yi kelenceb n-i ‘aseli ile mezc  d p Ő rb  deler. Ve g h olur ki bu ‘illetde
- (23) ber‘-i t m gelmey p  p ini ve Ő br n  ma‘b h na muht c olurlar. Terk bi budur: Ő br n  iki vuq yye,
- (24) Ő safr s bir vuq yye, bezr-i r ziy nec altı dirhem, ‘ d iki dirhem a z olunup d rt ra‘l m ‘u'l-qar h
- (25) ile ta‘b   d p ba‘du‘t-taşfiye Ő b h‘ale‘r-r k iki vuq yye isti‘m l oluna. Ve eger bu ma‘b han bir
- (26) miqdar m ‘u‘d-d r in izafe  derlerse g yet n fi‘dir. Ba‘deh  re‘-s-i ‘al li t r Ő  d p  zerine
- (27) edviye-i h rre-i  f viyyeden ba‘zılarını a z  d p ve edviye-i dim giyye ile memz cen t l   deler.
- (28) MeŐel  f lf l ve zenceb l ve qaranf l ve qa‘ula ve c nd-i b dester ve ferfiy n ve kend se ve Ő n z her birinden
- (29) bi‘-s-sev  a z olunup ba‘de‘-s-sa k d hn-i s nb l ile memz cen re‘-s-i ‘al le t l ‘  deler. Ba‘deh  re‘-s-i
- (30) ‘al le g ceden ma‘m l bir qalens ve vaz‘  zerine bir p re  car muhamm  vaz‘  deler. Hatt  re‘-s ve dim g-ı
- (31) ‘al li geregi gibi tesh n idi. Ve enfine t rna  dini m -(y)ı merzenc Ő ile memz cen ta‘t r  deler.

(32) Ba‘dehū meşmūmāt ve ‘uṭūsāt ve kimmādāt-ı münāsibe isti‘māl edeler. Ve bu devālar ile ‘alīle bir miqdār

(33) ifākat gelürse şar‘-ı balgamīde olan tedbīr ile tedbīr edeler. Ve müşhilātdan iyāric-i fikrā ve iyāric-i luğazya

(34) ve cavāriş-i temri ve ḥabb-ı zeheb ve ḥabb-ı zū'l-ḥāşşa ve ḥabb-ı müntin véreler. Ve ba‘du'l-istifrāğ ḥammām-ı yābise

(35) ve mā-(y)ı kibrītī ve ḥammām-ı İlāhī ta‘bīr olunan mevzī‘lara iclās edeler. Ve eger ‘alīlde sevdā-ı ‘alāmeti müşāhede

R. 45a

(1) olunursa ḥabb-ı lāciverd véreler. Ve ḥuḳnesine şaḥm-ı ḥanzal yerine ḥarbaḳ-ı esved vaz‘ edeler.

(2) Ve ekşer-i evḳātta bezr-i ḥardel ile ‘aḳırḳarḥayı tiryāḳ ile mezc edüp femm-i ‘alīlde mesk étdüreler.

(3) Ḥattā seyelān-ı lu‘āba bā‘iş olup ruṭūbeti aḳıda ba‘dehū ıtrifīllī oştoḫodos ve iyāric-i fikrā ile

(4) kuvvetlendürüp taḳvīyet-i re’s ve dimāğa sa’y edeler. Meşelā belesān sekte ki sekteye mensūb olan

(5) edviyeniḡ cümlesinden ‘azīz ve şerīfdır. Minḥareyne ve mevzī‘-ı nabza ve yāfūḫa tılā’ oluna yāḫūd belesān-ı

(6) polīḳaristonī derz-i. İklīliyyeye ve mu‘aḫḫar-ı⁹⁴ re’s ve minḥareyne ve şaḳīḳalereṭilā’ edeler. Ve eger bu maraž

(7) sevdādan neş’et étmış ise şar‘-ı sevdāvīde zıkr olunan ‘ilācāt edeler. Ve eger bu maraž

(8) buḫār-ı fāsidden neş’et étmış ise evvelen mi‘de ve dimāḡı tenḳıye içün nuḳū‘-ı sekte isti‘māl

(9) oluna yāḫūdḥabb-ı āfāviyā ba‘dehū edviye-i dimāḡiyyeden⁹⁵ āfāviyāt-ı müsahḫhine ile re’s ve dimāḡı

(10) teşḫīn edeler. Ba‘dehū dimāğa taḳvīyet içün ma‘ācīn ve süfūfāt-ı müsahḫhine isti‘māl edeler. Ve bu

⁹⁴Mü‘aḫḫar: müte‘aḫḫar, B 32b/23

⁹⁵müşāhede R. 45a (1) olunursa: müşāhede R. 45a (1) müşāhede olunursa:

- (11) marazda eṭṭibbā-(y)ı müccerribīn-i Efrenciyyeniñ isti'māl ettikleri devālar iksīrū'z-zāc ve iksīr-i favāniyādır. Ve
- (12) şarāb-ı cafalıka ve şarāb-ı lū'lū' ve zeheb-i adriyanos ve milḥ-i meskūtīn gibi devāları ğāyet medḥ
- (13) ederler. Ve eger ḍarbe ve saḡṭadan ḥāşıl olan evrāmdan neşe't etmiş ise 'ilācı evvelen faşd
- (14) ba'dehū evrām-ı dimāğ için zıkr olunan devālar ile 'ilāc oluna. Ba'dehū dimāğa taḡviyete meşğūl
- (15) olalar. Ve daḡı ma'lūm ola ki bu marazda lāzım olan ṭabī'atı telyīn ve mevāddı esfele cezb
- (16) etmektedir. Ve bu marazın cemī'-i envā'ına eṭrāf-ı beden-i 'alīli muḥkem kuvvet ile ḥakk etmek ve re'sini tırāş ve
- (17) mesāmmātı teftīḥ edüp mevāddı ḥārice cezb için münaffaṭāt vaz' ederler. Eger sū-(y)ı mizāc-ı
- (18) ḥārreden neşe't etmiş degil ise edviye-i münaffaṭa nāfi'dir. Ve eger bu maraz bi'l-külliyeye mündefi' olmazsa
- (19) eñseden dāğ uğralar yāḥūd iki ḡolından key edüp işledeler. Ğāyet nāfi'dir. Ve daḡı ma'lūm
- (20) ola ki bu 'ilāclar yigirmi dört güne varınca olur. Eger ber'-i tām ḥāşıl olursa ne-ḥoş
- (21) ve illā felece veyā laḡveye intiḡāl eder. Zīrā māddeşi keşīr ve ğalīzdir. El-ğīdā': eger bu maraz
- (22) demevī ise ğīdāsı ḥummuş ve levz-i ḥulv ile müzevvere-i māşdır. Ve eger balġamī olursa isfidācāt
- (23) ve luḡūm-ı 'aşāfir ve firāḡ-ı ḥamām ma'a-sa'ter ve dārçīn tenāvül ederler. Ve mā-(y)ı ḥummuş daḡı nāfi'dir. Ve ğāḥice ḡamr-ı
- (24) 'atīḡden bir cüz'i i 'ṭā' ederler. Ve eger ğīdāsını faḡaṭ ekl-i ḡubze ḡaşır ederlerse ğāyet a'lā olur.
- (25) El-faşlu's-sābi' ve'l-'uşrūn fi'l-fālic fālic felec dedikleri marazdır ki mübtelāsına meflūc
- (26) tesmiye olunur. lisān-ı Türkīde 'inde 'avāmı'n-nās dāmīle ve kötürümlük derler. Zebān-ı Farisīde
- (27) nīm ve nīme ta'bīr ederler. lisān-ı Yūnāniyyede paralisis tesmiye ederler. İstirḡā-(y)ı a'sāb

(28) ma'nāsınadır. Ve bu maraz fālic iki nev' üzerinedir. Birisi muṭlaqā a'zādan bir 'uzva 'arız

(29) olan istirhādır. Ve birisi daḥı insāniḡ bir şaḡḡına 'arız olan istirhādır. Ve bu nev' i daḥı

(30) iki kısmıdır. Bir kısmı 'unḡdan aṡaḡı tā ḡademe varınca tūlen istirhā 'arız olmaḡdır. Re's

B. 33a (31) ve vech sālīm olur. Ve bir kısmı daḥı mine'l-farḡ ile'l-ḡadem bir şaḡḡına 'arız olur. İstirhādır.

(32) Muḡaṡṡelū'l-keḡām 'inde'l-eṡıbbā-yı⁹⁶ müteḡaddīmīn istirhā-(y)ı 'uzvdır. Gerek uzv vāḡid olsun bir parmaḡ gibi

(33) ve gerek re'sden ḡayrı mecmū'-ı beden olsun ve 'urf-ı eṡıbbāda 'inde'l-müte'aḡḡirīn nişf-ı bedeniḡ tūlen

(34) istirhāsıdır. Ammā müte'aḡḡirīn-i Efrenc ve Zekerıyyā'-ı Rāzī gibiler māddeniḡ ḡillet ve keşreti ḡasebiyle

(35) bir şaḡḡave bir 'uzva maḡşūş olup şaḡḡ-ı āḡarda olmamasına zāhib olmuşlardır. Ve Şeyḡu'r-Re'īs

R. 45b

(1) İbn-i Sīnā dēr ki nuḡā' iki kısma munḡasımdır. Eḡerḡi ḡiss-i anı idrāk étmezse iki kısma 'ām

(2) olur. Ve ḡāḡice mādde-i ḡalīl olup bir 'uzvuḡ bir cüz'ine āfet 'arız olup cüz-i āḡarı sālīm

(3) olur. Ve ḡāḡ mādde-i keşir olup bütün 'uzva āfet 'arız olur. dēdi ki kelāma i'tirāz eylediler.

(4) Lākin mücerribīn-i eṡıbbāniḡ ekşeri şeyḡiḡ bu ḡavlini te'yīd ve taşdıḡ étmişdir. Nite-kim aṡḡāb-ı teşrīḡden

(5) Dārolyos nām ṡabīb nuḡā'ıḡ aḡsāmını müşāhede eyledim dēdi. Ve Sīnārṡos Cermānī daḡı

(6) şeyḡiḡ nuḡā' iki kısma dēdi ki şaḡīḡdir. biz müşāhede eyledik. dēdi. E's-sebeb: Bu marazıḡ

(7) sebebi yā sū-(y)ı mizāc-ı sādec yā mādđidir ki māddeniḡ 'uzva dökülmesinden menāfiz-i rūḡ-ı münsed

⁹⁶ El: -R, 45a/32

- (8) olup rûh-ı hassās ve maḥrek-i nüfûz edemez yāḥūd nüfûz eder. Ammā ‘uzv ḳabûl etmez sū-(y)ı mizāc-ı
- (9) müfraq vāḳi‘ olduğundan ve sū-(y)ı mizāc daḥı keşret-i bürüdet ile ruṭûbetden ḥādîş olur.
- (10) Ve gāh olur ki bürüdet ile ruṭûbet bir ‘uzva maḥşûş olur. Meşāne gibi Ammā def‘aten vāḳi‘ olmaz.
- (11) Ve yāḥūd bir buḥār-ı rediyyedendir ki nefsanīyi ifsād edüp fi‘lini iptāl eder. Nite-kim
- (12) ‘illet-i üskürbūṭiyyede vāḳi‘ dir. Ve daḥı müte‘aḥḥirîn bu marazı aḥlāt-ı erba‘anıñ her birinden
- (13) ḥādîş olmasına zāhib olmuşlardır. Ve gāh olur ki sekte ve ḳülenc ve şar‘ ve ihtināḳu’r-raḥim ve
- (14) ḥummeyyāt-ı müzmine gibi marazlardan bi-ṭarīḳu’l-intiḳāl ḥādîş olur. Ve daḥı gerek şafrā ve gerek sevdā
- (15) her ne ḳadar yābis iseler daḥı hıltolduḳları ḥaysiyyetden seyelān icāb eder. Ruṭûbetden ḥālī
- (16) degillerdir. Pes imdi bunlardan daḥı feleczuhūr eder. Zīrā gāh olur ki ḥummā-ı rediyyelerden bedende
- (17) bir hılt-ı redī bulunup rûḥuñ fi‘lini iptāl etmekle bu maraz ḥāşıl olur. Ve daḥı şol hılt ki
- (18) yā keşretiyle veyā ḡılzatıyla veyā lüzüyetiyle menāfiz-i rûh-ı nefsanīyi sedd eder. Ve yāḥūd bürüdetiñ
- (19) keşāfetinden ‘uzv-ı munḳabız olup a‘şābı şıḳduḳı ecilden rûh-ı nefsanīniñ daḥı memerr-i zayyık
- (20) olup aşaḡa güzer edemez. Böyle olıcaḳ ol ‘uzvuñḥis ve ḥareketi bātıl olur. Nite-kim ḥāricden
- (21) bir ‘uzvı muḥkem şararaḳşedd etseler rûḥuñ menfezleri şıḳlamaḡla rûḥ ol ‘uzva nüfûz
- (22) edemeyüp ol ‘uzv ḥis ve ḥareketden ba‘id olur. Ve gāḥice ḍarbe ve saḳṭa ve‘azmıñ⁹⁷ bir
- (23) cānibe meyl etmesinden daḥı ḥādîş olur. Veyā zāḡıṭ ki aña mücāvır olmaḡla rûḥuñ nüfûzını men‘

⁹⁷ ‘Azımıñ: ‘azmıñ, B 33a/25

(24) éder. Verem gibi ve gāhīce ‘uzvuḡ ḡlżatından mesāmmı munķabız olmaḡla veyā sedde ile bile munķabız

(25) olup menābit-i ‘aşabda verem olduḡı gibi ve a‘şābıḡ šu‘belerinde sedde hāşıl olmasından

(26) daḡı olur. Ve gāhīce kaṭ‘dan daḡı hādiş olur. Ammā eger kaṭ‘tūlen olursa zarar étmez.

(27) Eger ‘arżan olursa felec hādiş olur. Ve daḡı veremden ‘arız olan Bunun muḡālifidir. Zīrā

(28) kaṭ‘ def‘aten ve verem tedricen olur. Ve verem-i hār temeddüdle ve ḡummāyla veca‘ıyla ma‘lūm olur. Ve verem-i

(29) şalb taķaddümen veca‘-ı his olunur ki ‘aşab-ı mün‘akid olur. Ve ekşerde ḡarb-ı ‘akībince olur. Ve verem-i raḡv-ı leyyin

(30) ḡummādan ve ḡaderden ve bir miķdār-ı veca‘den hālī degildir. Ve ḡareketde ziyāde olur. Ve eger sebep-i ‘aşabanıḡ

(31) šu‘ebinden olsa o šu‘ebden her kaḡı a‘zāya his ve ḡareket varsa ol a‘zāda felec olur.

(32) Eger ‘unķıḡ nuḡā‘ından birisi münşak olsa nışf-ı beden felec olur. İllā vech olmaz. Ve eger sebep-i

(33) dimāḡıḡ baṭn-ı mu‘aḡḡareniḡ ihda‘ş-şıkķaynda olsa nışf-ı beden ve nışf-ı vech felec olur. Ve

(34) nışf-ı re’siḡ cildinde ḡader his olunur. Ve eger sebep dimāḡıḡ cümle-i baṭnında olsa cümle-i beden

(35) felec olur. İllā re’s olmaz. Zīrā ‘ām olsa sekte olur idi. Ve bu ḡüne olan felece Ebu Belķīsā

R. 46a

(1) tesmiye éderler. Ve daḡı faşl-ı şitāda sefer étmek ve nemnāk ve ziyāde ruṭubetli mevzı‘lerde sākin olmaķ

(2) ve henüz ruṭubeti zā’il olmamış. Cedīd-i ḡānelerde nā’im olmaķ ve keşretiyile meḡtābda oturmaķ ve keşret-i ekl

(3) ve şurb ‘ale’l-ḡuşuş keşret-i şurb-i şarābdan hādiş olur. Ve keşret-i cimā‘ daḡı bu marāza sebep olur.

(4) El-‘alāmāt: Eger bu marāz balḡamdan olursa ‘alāmeti his ve ḡareket bāṭıl olup nabızı baṭı ve

(5) mütefâvit olmağıdır. Ve kârüresi beyâz ve gâhice aħmer ve aşfar dağı olur. Kebedi za'if ve yâhüd

(6) kebedde verem olduğundan oturu ve dağı 'ateş-ı kalil ve nevmi ve buzâk-ı keşir olur. Eli ve ayağı

(7) tutmaz. Gâh olur ki mine'r-re's ile'l-kağem hareket edemez. Ve gâh olur ki cümle-i beden tutmayup

(8) his ve hareketden kalur. Ve eger bu maraz demden olursa 'alâmeti ĥumret-i levn ve lems êtdikde ĥarâret-i

(9) müşâhede olmağı ve intifâh-ı evdâcıdır. Ve eger bu maraz sevdâdan olursa 'alâmeti 'aliliğ muğaddemâ

B. 33b (10) müsahhinât ve müceffifâtdan olan nesne isti'mâl êtmesidir. Ve 'uzv-ı 'alilde tağalluş vâkı' olmağıdır.

(11) Ve eger bu maraz şafrâdan olursa 'alâmeti 'uzvda cefâfet ve neĥâfet vâkı' olur. Ve eger bu maraz

(12) ĥâricden olan bürüdet ve ruğubetden olursa 'alâmeti lems ile ma'lûm olunur. Tağaddümetü'l-ma'rife:

(13) Sinârtoş nâm ĥakim der ki bu marazıñ eslem olup kâbil-i tedbir olanı 'uzvda vâkı' olup

(14) ef'âl-ı dimâğ bi'l-külliyeye bâtil olmayayındır. Ammâ dimâğ-ı muhtel olup ef'âli dağı bi'l-külliyeye bâtil

(15) olursa ve emrâz-ı müzmine-i 'ağibinde n vâkı' olursa 'ilâcı müte'assirdir. Ĥuşûşâ lisânında dağı

(16) âfet ola ve Şâhib-i Ĥâvî der ki eger 'uzv-ı meflûc levn-i taği'isinde olup ĥüzâl ve şığârı

(17) olmazsa ber'me'müldür. Ve illâ emr-i 'asirdir. Abuğrâğ-ı fâzıl fuşûlinda der ki eger aşĥâb-ı felece ĥummâ

(18) gelse meflûce ber'ĥâşıl olur. Ve eger maĥmûde-i ĥummâ mevcûd iken felec işâbet eylese lâ-ber'e lehû

(19) fe-hüve mât ve yine Abuğrâğ der ki eger felec kâvî olursa 'ilâcı mümkün degildir. Ve eger za'if olursa

(20) âsân degildir. İlâkı İbn-i Mâsüyeden nağl êdüp der ki ben katı çok meflûcı gördüm ki ishâle

(21) giriftâr olup marazı mündefi' oldı. Ve eger meflûcıñ telaffuzında ĥalel olmayup âsân vechile tekellüm

- (22) éderse ‘illet ol vaqt nuḥā‘ındadır. ‘İlāc āsāndır. Ve eger tekellümde ıztırāb çekerse ‘illeti dimāğındadır.
- (23) ‘İlāc gāyet müşkildir. Esbāb-ı ‘Alāmāt-ı şāḥibi dēr ki eger ɗarbe ve saḳtadan verem-i nuḥā‘ ḥāşıl
- (24) olup andan def‘at-ı felec ḥādiş olursa aña ‘ilāc olmaz. zīrā ‘aşabıñ fesh ve ḳaṭ‘ına delālet
- (25) éder. Ve eger def‘aten ḥādiş olmayup iki yā daḥı ziyāde eyyāmdan şonra ḥādiş olursa ḳābilü'l-
- (26) ‘ilācdır. Zīrā teverrüm-i ‘aşab ve inşibāb-ı mevādda delālet éder. Ḥācı Paşa dēr ki ‘arażan ḳaṭ‘-ı
- (27) ‘aşab sebebiyle ḥādiş olan felece ‘ilāc-ı mümkün degildir. El-‘ilāc: Felecıñ ‘ilācında evvelen ṭabīb-i
- (28) lebībe lāzım ve vācibdir ki mebādī-i a‘ sāba ‘ālīm ola. Ba‘dehū nażar édeler. ‘İllet zuhūr édeler. Ne miḳdār
- (29) eyyām mürür étmişdir. Ma‘lūm édeler. Ba‘dehū eyyāmı erba‘a yāḥūd üsbü‘ mürür étmiş ise ve ‘illet
- (30) daḥı ḥafif ise ḥafif ve laṭif devālar ve gıdālar ile tedbīr édüp ‘illetıñ nażcına muntazar
- (31) olalar. Eger mümkün ise gıdā-yı ‘alil gāyet taḳlil édeler. Ve eşribe-i mu‘tāde yerine mā-(y)ı ‘asel
- (32) véreler. Ve eger ḳārūrede aşār-ı nażc zāhir olursa ibtidā‘ ḥuḳne-i leyyine ba‘dehū ḥuḳne-i mutavassıṭa
- (33) ba‘dehū ḥuḳne-i ḥārre éderler. Ve bu eşnāda yā‘nī yevm-i evvelden yevm-i sābi‘ varınca ‘aliliñ rāḥat
- (34) ve ḳuvvet-i bedenine mürā‘āt éderek ‘ilāc ve tedbīr édeler. Lākin edviye-i müşhile ḳaviyyeden iḥtirāz
- (35) édeler. Zīrā edviye-i ḳaviyye taḥrīk-i mevād étmekle ‘illetıñ ziyāde lākinnehū bā‘iş olur. Pes imdi

R. 46b

- (1) evvel-i emrde edviye-i ḳaviyye isti‘māl olunmayup edviye-i ḥafife isti‘māl her vechile evfaḳ ve ensebdir.

- (2) Ve eger 'illet-i kāvī olup ve eyyām-ı seb'a tāmām-ı mürūr etmiş ise ve nazc-ı tām dahı bulunursa edviye-i
- (3) kavıyye lā-be'sdir. Ve ba'zılar üsbü'sülüşühü mürūr etmedikçe edviye-i kavıyye vèrmediler. Ve etıbbā-(y)ı müccerribīniñ
- (4) ba'zılar üsbü'ayn tāmām olunca edviye-i hafıfe kaçır etmişlerdir. Muhaşşelül-kelem zuhūr-ı 'illetden
- (5) dört güne varınca nazca sa'y edüp eyyām-ı erba'a tāmām olduĝda ihtikānāt-ı münāsibe ile tenkıye
- (6) edeler. Ve eger 'alāmet-i ĝalebe-i dem var ise faşđ edüp kuvveti miĝdārınca ihrāc-ı dem edeler.
- (7) Zırā faşđ ile tenkıye-i tām hāşıl olup faşđ ile balĝam dahı ĝurūc eder. Ve ma'lūm ola ki
- (8) balĝamıñ tevellüd ve tezāyüdi mi'dededir. Ve maĝarrı uygundur ve ĝuşūli iki nesnedendir ki biri ĝarāret-i
- (9) ĝarīziyye ve kuvvet-i dāfi'anıñ za'findan hażm-ı za'if olmaĝdandır. İkincisi müberriđāt ve muraṭṭıbāt
- (10) gerek dāĝilden ve gerek ĝāricden işābet etmekdendir. Pes imdi ba'du'l-faşđ mizāc-ı 'uzvı
- (11) ta'dil edüp taĝviyet vèrmeĝ için 'alili ebzünlere vaz' edüp ba'dehü belesānāt ve edhānāt-ı
- (12) ĝārre ile muĝkem temriĝ ve delk edeler. Ve her gün nişđ dirhem tiryāk-ı Andrumaĝus yāĝūd
- (13) meşrodeyṭos yāĝūd ma'cūn-ı felāsife isti'māl etdirmek ĝāyet nāfi'dir. Ve dahı ma'lūm ola ki
- (14) bu 'illetiñ māddeşi ĝāyet ĝalız ve lezic olmaĝla def'a-ı vāĝidede tenzic ve tefiĝ mümkün degildir.
- (15) Pes imdi munzicāt ve müleyyināt ile istifrāĝ tekrār-be-tekrār i'ade olunmaĝgerekdür ki ĝattā tenkıye-i
- (16) tām hāşıl ola. İmdi ibtidā-ı nazc mevād için mā-(y)ı 'asel ve şarāb-ı sikencebīn-i 'unşulī-i 'aselīyi
- (17) muĝallī-i munzice ile isti'māl etdüreler. Ba'dehü şarāb-ı uşul yāĝūd zehr-i oşoĝodos
- (18) ve bezr-i kerefs ve bezr-i rāziyānec ve enīsūn ve 'ırķu's-sūs-i maĝkūk aĝz olunup ba'de't-ṭabĝ sikencebīn-i

(19) 'unşulī yāhūd kelencebīn ile memzūcen isti'māl êtdürel. Ve yāhūd tenzīc-i mevād ve tefīh-i süded

(20) için şarāb-ı kemafīṭus isti'māl olunsa ġāyet münāsibdir. Şan'atı budur: Kemafīṭus iki kabza,

(21) merzencūş ve selīme ve ca'de ve sa'ter ve fūdanac ve zūfā ve sezāb-ı berrī ve kaştaran birer kabza, zürnübād

(22) ve dūķūve canṭiyana ve müşk-i ṭaramşī' ve 'ākırķarḫa ve sēmiz,ķabaķ her birinden nışf vuķıyye, aşl-ı rāziyānec

(23) ve aşl-ı kerefs ve aşl-ı fıṭr-ı asālyūn ve aşl-ı hilyevn ve aşl-ı her demm-i bahar her birinden bir vuķıyye,

B. 34a (24) zehr-i oşoḫodos ve enīsūn ve rāziyānec ve naḫve hindī ve karāvya ve sisālyūs her birinden

(25) üç dirhem, zebīb-i aḫmer-i menzū'u'l-'acū iki vuķıyye aḫz olunup mā'u'l-ķarāḫıyla şūlşī zā' il olunca

(26) ṭabḫ olunup ba'du't-taşfiye 'asel-i menzū'u'r-raġve ile şarāb kıvāmına gelince ṭabḫ olunup ba'du't-taşfiye

(27) ḫıfz oluna. Miķdār-ı isti'mālī iki kaşıkdır. Şubḫan ve mesā'en mā-(y)ı muķaṭṭar, iklilū'l-cebel yāhūd mā-(y)ı favāniyā

(28) yāhūd 'illete münāsib sā'ir emyāh-i münāsibe ile isti'māl êtdürel. Ba'dehū nazar êdeler. Eger'alīliḡ

(29) ķārūresi beyāz ve mūkedder ve ġalīzu'l-ķıvām ise ma'lūmdur ki henüz mādde-i 'illete nażc gelmemişdir.

(30) Ve eger'alīliḡ ķārūresi ne ziyāde ġalīz ve ne ziyāde raķīķ olup mu'tedilū'l-ķıvām ve rūsūbī

(31) beyāz ve emles ve mütecemmi' olup ķārūreniḡ ka'rina müteressib olmuş ise nażca delīldir. Hemān

(32) ol vaķtinde istifrāġa şūrū' êdeler. Meşelā eṭıbbā-(y)ı Efrenciyyeniḡ mu'temedlerinden Menseḫat nām

(33) ṭabīb bu ḫuķneyi medḫ êdüp teḫrīr êder. Şan'atı budur: Aşl-ı 'ākırķarḫa ve aşlu'l-vec birer

(34) vuķıyye, sūrincān-ı Mışrī ve ġariķun-ı ebyāz yarımşar vuķıyye, iklilū'l-cebel ve varaķ-ı esārūn

(35) ve ḫaşıšetū'l-felec ve zūfā ikişer dirhem, şaḫm-ı ḫanzal bir dirhem aḫz olunup mā'u'l-ķarāḫ ile

R. 47a

- (1) ʔabḥ ve taşfiyeden şonra maḥbūḥ-ı muşaffādan bir raḥl aḥz ve iĉine üĉ vuḳıyye dühn-i sezāb
- (2) ve bir vuḳıyyeyiāric-i pakpiyos ve nişf vuḳıyye milḥu't-ṭa'ām zamm édüp ihtikān oluna.
- (3) Ve yine ṭabīb-i ḥāzıḳdır ki bu ihtikāndan şonra bu ḥuḳneyi isti'māl etmek ğāyet münāsibdir.
- (4) Şan'atı budur: Aşl-ı ḥamānu's-şagīr ve ḥabbu'l-übhül birer vuḳıyye, sūrincān ve bezr-i ḥanzal üçer
- (5) dirhem, kemafiṭus ve merzencūş ve oşoḥodos ve sezāb ve selīme ve sa'ter her birinden
- (6) ikişer dirhem aḥz olup mā'u'l-ḳarāḥıyla ṭabḥ ba'dehū maḥbūḥ-ı muşaffāniḡ birer ṭulbe, üç vuḳıyye,
- (7) dühn-i zehr-i ḥaşışetü'l-felec ve bir vuḳıyye ma'cūn-ı diyafiniḳun ve bir bucuḳ dirhem milḥ-i enderānī zamm
- (8) olup ihtikān édeler. Ve ba'zı kerre bi-ḥasebi'l-iḳtizā ma'cūn-ı senā ve ma'cūnu'l-mübārek
- (9) ve iyāric-i fiḳrā ve iyāric-i luġazya ve cevher-i senā ve şarābu'l-verdü'l-mükerrer ve 'aselü'l-verd gibi
- (10) edviye-i müshile daḡı zamm olup isti'māl édeler. Ve eṭıbbā-(y)ı Yūnāniyye bu marāziḡ ḥuḳnelerinde
- (11) şaḡm-ı ḥanzal ve ḳanṭaryūnı ziyāde isti'māl etmek emr etmişlerdir. Fi'l-ḥaḳīḳa ğāyet nāfi'dir.
- (12) Ba'dehū yine munzicāt ve müfettiḫāt isti'mālına şürü' olup bāḳī mevādd-ı fecceyi tenzīc
- (13) édeler. Ve ba'du't-teftiḫü's-süded yine ihtikānāta şürü' olup ḥattā üsbü's-şülşühü tāmām ola.
- (14) Ba'dehū müshilāt isti'māl oluna. Meşelā beden ve dimāġı tenḳıye iĉün münāsib olan müshilātdan
- (15) ḥabb-ı müntin ve ḥabb-ı āfāviyā ve yāḡūd bu ḥabbı isti'māl étdüreler. Şan'atı budur: Şaḡm-ı ḥanzal
- (16) ve saḳamūniyā-ı müdebber ve milḥ-i Hindī ve muḳal-ı ezraḳ ve keşirā' ve rubbu's-sūs her birinden rub' dirhem,

- (17) süfuf-1 iyāric-i fikrā ve ğariķun-1 ebyaz birer dirhem, ferfiyūn şūmn dirhem, oştōhodos
- (18) bir mişķāl aħz olunup dūhnü'l-levz ile tedhīn ve 'asel-i hıyār-1 şenber ile ħablar êdeler
- (19) yāhūd ħabb-1 ğariķun ve ħabb-1 sūrincān ve ħabb-1 ķokya ve ma'cūn-1 diyafiniķun ve ma'cūn-1 temr
- (20) gibi ki ħuşūşa anda bir miķdār-1 safrā olduĝı ħiss oluna yāhūd bu ħabbı isti'māl êtdürelor,
- (21) mücerredir. Şan'atı budur: İyāric-i fikrā yedi dirhem, ğariķun ve mec'ūkān üçer dirhem, şahm-1 ħanzal
- (22) saķamūniyā birer buķuķ dirhem, zencebīl ve dārçīn ve ķaranfūl ve enīsūn her birinden nişf dirhem
- (23) aħz olunup ba'de's-saħķ bir dirhem şarāb-1 oştōhodos ile ħall olunmuş, muķal ile ħamīr olunup
- (24) ħablar oluna. Haftada iki def'a bu ħabdan gece nişfu'l-leylde⁹⁸ üç dirhem isti'māl olunup
- (25) şabāħ'ale'r-rīķ bu maţbūħı içürelor. Terķībi budur: Senāmekkī-i mūnaķķā dört vuķıyye, türbūd-i mücevvef-i
- (26) ebyaz sūrincān-1 Mışrī birer buķuķvuķıyye, kışr-1 'ūdu'l-fiyāk bir vuķıyye, dārçīn nişf vuķıyye,
- (27) ķaranfūl ve enīsūn ikişer dirhem aħz olunup ķānūn üzere daķķ olunduķdan sonra yigirmi
- (28) dört sā'at mekān-1 fātirede terk êdüp ba'dehū taḃḃ ve taşfiye olunup içine miķdāru'l-
- (29) kifāye sūkker-i ebyaz zam ve tekrār yine taḃḃ olunup şarāb êdüp isti'māl êtdürelor. Ve bu eşnāda
- (30) nevāħī-i re'sden balĝam-1 leziceyi taḃlīl için lūbb-i ķōknar-1 medķūk'asel ile memzūcen veler.
- (31) Ve gāħice tenķıyye-i dimāĝ için su'ūtāt ve 'uţūsāt daḃı isti'māl olunur. Ve bu ma'cūn
- (32) bu 'illete bi'l-ħāşşa nāfi' ve mücerreb olan devālarındandır. Şan'atı budur: Taḃḃ olunmuş, dimāĝ-1 erneb

⁹⁸nişfu'l-leylde: nişf-1 leylde -R 47a/24

(33) nısf ratl, kemafıtus vekaştaran ve termentın her birinden üç vuqıyye, dārçın ve karanfıl

(34) ve fülful her birinden bir dirhem aḥz ve saḥk olunup kadaru'l-kifāye sükker-i ebyaz yāḥūd 'asel ile

(35) ma'cün oluna. Miqdār-ı isti'mālı şabāḥ ve aḥşam dört dirhemden altı dirheme varınca lākin

R. 47b

B. 34b (1) isti'mālından sonra üç sā'atedek ta'ām ekl olunmaya ve daḥı 'alile şu yerine çöpçini maṭbūḥı

(2) yāḥūd mā-(y)ı muḳaṭṭar, selıme veyā iklilü'l-cebel vèreler. Lākin ehviye-i bāride ve emyāḥ-ı müberrideden iḥtirāz

(3) lāzımdır. Ve daḥı ba'du't-tenkıyetü'l-beden ve'd-dimāğ erba'in tāmāmına dek bu maṭbūḥ-ı cafalıka'ıyyeyi

(4) isti'māl édüreler. Ba'dehū 'aliliḡ a'zā-(y)ı 'aşabāniyyeler yine taḳviyet kezālik a'sāblarını teshīn

(5) ve seddelerini tefṭiḡ édüp ta'dīl-i mizāc étmek için bu ebzüne bi'd-def'āt idḡāl édeler.

(6) Terkıbi budur: Kıbrıt-i kaştamūnı üç ratl, milḡ-i baḡrı ve 'ākırkarḡa birer ratl, taṛṭır-i ḡām ve bārūt

(7) yarımşar ratl, ḡabbu'l-übḡül ve ḡabbu'l-ḡār altışar vuqıyye, ḡarāṭın-i maḡsül-ı müceffef beş vuqıyye, iklilü'l-cebel

(8) ve selıme ve merzencüş ve sünbül-i Rūmı ve zūfā ve kemafıtus ve ḡaşā her birinden bir vuqıyye, zehr-i bābūnec

(9) ve zehr-i būsır ve iklilü'l-melik ve zehr-i hiyufariḡun her birinden nısf vuqıyye aḡz olunup evvelen

(10) kıbrıt ve milḡ ve bārūt ve taṛṭır meşḡūkan kadaru'l-kifāye mā'u'l-ḡarāḡ ile ve efrice ṭabḡ olunup ba'dehū

(11) ḡabbu'l-ḡār ve ḡabbu'l-übḡül medḡūkan ve edviye-i sā'ire maḡtū'an ilḡāḡ ve bir miqdār daḡı ṭabḡolunduḡdansoḡra

(12) ḡānūn üzere ebzün édeler. Ba'dehū 'alili firāşına vaz' édüp yorḡan ile setr ve ta'rīḡ édeler.

(13) Ba'dehū belesānāt ve edḡānāt ve maḡlülāt ve aḡlıyāt-ı münāsibeden ḡanıḡı mevcüd olursa

- (14) müsahhanen tıllā' édüp muhkem delk édeler. Ve müte'ahhîrîn-i etıbbâ-(y)ı Yünâniyye ve Efrenciyyeniñ ekseriyyâ isti'mâl
- (15) ve tecrîbe eyledikleri devâlar belesânu'l-kanne-i larţmanos ve belesân-ı a'sâbı ve belesân-ı polıkarıston
- (16) ve belesânu'l-meflûcîn kezâlik dühn-i belesân ve dühn-i ħarâfînü'l-muqaţtar ve dühnü'l-fek ve dühn-i sünbül
- (17) ve dühn-i felâsife ve dühn-i şem' ve dühn-i kehrübâ gibi kezâlik maĥlûl-ı ħarâfîn ve tıllâ'u'l-mefâlic ve şıbg-ı zerârîĥdir.
- (18) Pes bu marazda faķır ħalîlü'l-bizâ'anıñ ihtirâ'ım olan belesân ki nice müddetdir ki isti'mâl éderim.
- (19) Aşlâ taĥallûf étmedi. Terķibi budur: Sa'ter ve ĥumĥum-ı kebîr ve müşk-i țaramşî' her birinden iki vuķıyye, bezr-i ĥardel
- (20) ve bezr-i ĥuzâmâ birer buçuķvuķıyye, şamg-ı lâmiyye ve mürr-i şâfî ve libân-ı ebyaz ve şabr-ı suķutrı ve cünd-i bîdester
- (21) her birinden nışf vuķıyye, cevz-i bevvâ ve dârçîn ve zürnübâd ve ĥülincân ve ħaşabu'z-zerîre ve vec ve anceliķa
- (22) her birinden üçer dirhem aĥz olunup cerîşen daķķ olunduğdan sonra rûĥu's-şarâb-ı ĥâlîş bir raţl
- (23) mey'atü's-sâ' ile iki vuķıyye dühn-i hiyufariķun ve dühn-i sezâb ve dühn-i bâbüneç ve dühn-i ĥabbu'l-gâr
- (24) ve dühn-i şünîz ve dühn-i şibit ve dühn-i ħarâfîn her birinden bir vuķıyye aĥz olunup bâlâda daķķ olunan
- (25) eczâ-(y)ı medķûķa ile ma'an bir enbîķ mâ'ilü'r-raķabeye vaz' ve üç gün ĥammâm-ı mâriyyede naķ' ve ta'fin
- (26) olunup ba'dehü âtün-ı ĥükemâda nâr evvelîden bidâ' olunup tedrîcen nârını ziyâde édereç nâr-ı ĥâviyye
- (27) varınca nârını ziyâde édereç taķtîr édeler. İbtidâ bir rûĥĥurüc éder. Ba'dehü dühn-i aĥmer ĥurüc éder.
- (28) Rûĥı başķaca ĥıfz édüp dühni daĥı başķa ĥıfz édeler. Ba'dehü dühn-i felâsife
- (29) ve dühn-i termentîn üçer vuķıyye, dühn-i kanne ve dühn-i laden ve dühn-i kehrübâ ve dühn-i maştakî ve dühn-i iklîlü'l-cebel
- (30) ve dühn-i oşoĥodos ve dühn-i selîme ve dühn-i zübâbe ve dühn-i übhül ve dühn-i şâbün ve dühn-i ħaranfül

(31) ve dühn-i şem' ahz olunup sâbıken hıfz olunan dühn-i muqattara mezc edüp mekân-ı fâtirde

(32) bir kaç gün ta'fîn olunup hıfz oluna. Ve rûh mahfûz dahı 'ilel-i a'sâbiyyede 'ilâc-ı tām

(33) ve devâ' mā-lâ-kelemdır ve bu tedâbir ile tedbîr olunurken 'alîliñ dimâğını tenkıye ve 'ilel-i re'siyye-i bāridesini

(34) def' ve izâle ve ihrâc-ı nefse mu'ayyen olmağ için bu libāneyi gāh gāh isti'māl êtdürel. Terkîbi budur:

(35) Maştakî üç dirhem, 'üdu'l-kaḥ ve miyüyüzc ikişer dirhem, aneliğa nışf dirhem, kebābe ve cevz-i bevva birer dirhem,

R. 48a

(1) ferfiyün süds dirhem ahz olunup kadaru'l-kifāye şem' ile kuruşlar olunup marîziñ feminde mazğ

(2) êtdürel. İhrâc-ı nefse mu'ayyen olur. Beher yevm üç def'a bu ma'cundan i'tā edeler. mücerredir. 'İlel-i

(3) a'sāba ve kezālik a'zā-(y)ı 'aşabāniyyeniñ mecmū'ında 'adīmü'n-naẓîr bir devâ' serî'üt-te'sîrdir. Şan'atı budur:

(4) Hamîre-i zehr-i selîme üç vuqıyye, hamîre-i iklîlü'l-cebel bir vuqıyye, hamîre-i koqlamāreyya bir buçuqvıqıyye, süfuf-ı

(5) āfāviyā'bi'l-verd ve süfuf-ı diyarudunşahîhu'l-'amel birer buçuğ dirhem, şarāb-ı oşoḥodos-ı 'Arabî

(6) üç vuqıyye, dühnü'l-Kehrübā'şüls dirhem ahz olunup şan'at üzere ma'cün oluna. Miqdār-ı isti'māl

(7) üç dirhemdir. Ve eger bu maraz ihtirāk-ı demden hâdiş olan sevdādan neş'et etmiş ise 'ilâc

(8) ve tedbiri felec-i balgamiyyeye karîbdır. Lâkin muraṭṭıbāt ve muḥallilâta ziyādece sa'y lâzımdır. Ve ba'de'n-nazc

(9) bedeni ve dimâğı tenkıye için maṭbûḥ-ı eftimün ve ḥabb-ı eftimün ve ma'cün-ı necāḥ ve bunlar emşāli

(10) edviye-i müşhile isti'māl edeler. Ve ma'lüm ola ki gerek ihtikānlarında ve gerek müsihlâtında edviye-i balgamiyye

(11) ile edviye-i sevdāviyyeyi memzūcen isti'māl etmek lâzımdır. Ve müşhilâtında edviye-i kalbiyye-i müfferihayı

- B. 35a (12) ziyāde édeler. Ve gāh gāh mā-(y)ı cübñ i'tā édeler. Ve eger bu maraz balgam ile şafrā-ı raķīka ictimā'ından
- (13) hādiş olmuş ise yā'nī mād-desine bir miķdār şafrā karışmış ise yāhūd emrāz-ı hāddeden sonra
- (14) vāķi' olmuş ise edviye-i hārreden ictimāb etmek lāzımdır. Ve lāyık olan oldur ki ibtidā hūķne-i leyyine
- (15) ile balgam-ı mā'ī cānibine mūrā'āt ederek kudret-i hālvāsı ve şarābu'l-verdū'l-mükerrer gibi edviye-i müleyyine
- (16) ve müşhile isti'māl oluna. Ve ba'du't-tenķiye i'tidāla qarīb bārid ve raṭb olan devālarıyla tedbīr
- (17) ve 'ilāclar édeler. Ba'dehū bālāda taḥrīr olunan tedābīr-i bāķiye ile tedbīr édeler. Ve eger bu maraz ḍarbe ve
- (18) saķta ve yāhūd evrāmdan hādiş olmuş ise nazār édeler. Eger def'a vāķi' olmuş ise 'ilāca
- (19) teşaddī étmeyeler ve eger maraz tedrīc ile işābet étđi ise 'ilācı evvelen taḥrīr-i sābık üzere
- (20) inzāc-ı mevādda sa'y ve hūķne-i müleyyine ve müşhilāt-ı münāsibe ile tenķiye-i beden ve dimāģa ihtimām
- (21) édeler. Lākin devālarına muķavvī olan eşyā inzimāmı be-her-hāl lāzımdır. Bāķī 'ilācātı ḍarbe ve
- (22) saķta ve evrām-ı 'ilācı gibidir. Maḥalline nazār oluna. Ve hūķemā-(y)ı Lāṭīniyyeniñ ekşeri a'zā-(y)ı a'sāb
- (23) ve 'aḍalātta vāķi' olan cirāḥāt ve ḍarbe ve saķtadan hādiş olan āfātta kezālik 'ilel-i mefāşıl
- (24) ve istirḥā' ve feleci izāle ve a'zāya kuvvet vėrmek için dūhn-i ḥarāṭīn ve maḥlūl-ı ḥarāṭīn isti'māl
- (25) étmegi ğāyet medḥ ederler. Fi'l-ḥaķīka ziyāde mü'eşşir ve 'acībū'l-fi'lidir. Ve eger bu maraz keşret-i ruṭubet-i
- (26) lezice sebebiyle inḥilā'-ı mefāşıl yāhūd faķarāt-ı zahrıñ bir cānibe meylinden hādiş olmuş ise
- (27) ba'du't-tedbīrū'l-küllī ol mevzı' edhān-ı münāsibe ile muḥkem delk édüp mevzı'ına redd édeler
- (28) ba'dehū üzerine taķviyet vėrmek için azmide-i muķavviye vaz' édeler. Bāķī 'ilācı bi'aynih 'ilāc-ı

- (29) ħal' dır. E't-tecribe: El-fakır biñ yüz altmış senesi evā' ilelerinde tā'ife-i Yahūddan Ocağ Bāzer Kānīniñ
- (30) oğullarından taħmīnen on sekiz yaşında bir oğlan bu maraža dört buçuk sene miqdārı mübtelā olup
- (31) mizāc-ı sevdāvī ve cānib-i tıḫālında bir veca'-ı şedīd var idi. Ve her yevm aḫşam ve şabāḫ elli
- (32) dirhem miqdārı dem kay' eder idi. 'İlācında eṭibbā-ı zamāna 'āciz qalmışlar. Ḥāşıl-ı kelām üstādım-ı
- (33) fāzıl feylesof 'Alī El-Burseviniñ, üstādı Dervīş 'Ömer şifā'ī-i fāzıl cānib-i fakīre teşrīf
- (34) buyurduklarını mesfūr-ı Yahūdī haber olup tedbīrini recā ve niyāz eylediler. Biz daḫı fāzıl-ı mezkūre
- (35) 'arz eyledikte ey oğul 'ilāc marzādanyaña fütūr geldi. Eger cānibiñ der-'uhde edersek saña iki

R. 48b

- (1) sūfūf ve bir ebzün ve bir belesān ta'līm edeyim. Kendi mücerreb-midir? dedikde fakır daḫı destini pūş
- (2) edüp ṭaraf-ı Yahūddan gelen adama inşāallahu te'āla tedbīr olunur dēyüp 'ilācına şürū' edüp
- (3) evvelen kaṭ'-ı kay'u'd-dem için bu sūfūfdan bir dirhem aḫşam 'ale'l-firāş isti'māl etdürüp üzerine
- (4) maṭbūḫ-ı incibār şürb etmegi emr eyledim. Ol sūfūfiñ terkībi budur: Ṭīn-i maḫtūm ve ṭīn-i Ermenī-i müdebber
- (5) ve demm-i aḫaveyn-i kātır her birinden iki dirhem, zincefre-i cibilliyū'l-müdebber ve za'ferān-ı ḥadīd-i kābız ve ḥacer-i ḥamāṭīṭas
- (6) ve kādī-i Hindī her birinden birer vuḫıyye, şebb-i ḡabīṭ bir dirhem, kibrītü'z-zācu'l-muḫaddir ve afyon-ı müdebber
- (7) yarımşar dirhem aḫz olunup sūfūf oluna. Ve sūfūf-ı şānīniñ daḫı terkībi budur: Kādī-i Hindī
- (8) ve za'ferānu'l-ḥadīdü'l-kābız ve demm-i aḫaveynü'l-kātır ve 'ayn-ı sereṭān her birinden bir dirhem ve ḥacer-ı ḥamāṭīṭas
- (9) ve mercān-ı aḫmer-i müdebber ve şebb-i ḡabīṭ her birinden nişf dirhem, afyon-ı meshūḫ iki buçukvuḫıyye,

(10) bezr-i haşhâş-ı ebyaz beş vuqıyye, sükker-i fânîd bir buçuqvıyye aḥz olunup ba‘de's-saḥk ve'l-mezc

(11) süfuf oluna. Miqdâr-ı isti‘mâlı ‘inde'n-nevm bir dirhemdir. Pes imdi iki gün mürürında hem kay’ ve hem

(12) veca‘kaṭ’ olup bür‘hâşıl oldu. Ba‘dehü felecine ‘ilâca şürü’ eyledik. Vaḳtimiz şiddet-i şitâda

(13) vâkı‘ olmağla derün-ı ḥammâmda ebzünler édüp ba‘dehü câmekân-ı ḥammâmda ‘alîliḡ eḡsesinden maḳ’adına

(14) varınca mecmû‘-ı faḳarât-ı zahr ve verekeyn ve sâḳaynlarına bu belesânı tıllâ’ ve muḥkem delk étmekle altmış

(15) günde ber’-i tām ḥâşıl oldu. Hâlbuki ‘uzv yine hüzal ve şıḡar daḡı gelmiş idi. Ol ebzünliḡ

(16) terkîbi budur: İklîlü'l-melik ve bâbüneç ve şibit ve ḡılbe ve bezr-i kettân her birinden ikişer ḳabza, efsentîn

(17) ve na‘nâ’ ve felesḡün ve fûdanac ve ḳayşüm vekemafîṭüs vekemaderyus ve oştḡodos ve batunîḳa

(18) ve merzencüş ve bûşîr ve selîme her birinden bir buçuḳḳabza, kibrit-i ḳaştamünî nışf raṭl, bârût

(19) dört vuqıyye, milḡ altı vuqıyye aḥz olunup ba‘de’t-ṭabḡ ebzün oluna. Ve belesân mezkûriḡ daḡı

(20) terkîbi budur: Libân-ı ebyaz ve maştakî ve sünbül-i Hindî ve dâr-ı fülful ve ‘üdu'l-ḳar’ her birinden üçer

(21) dirhem, cünd-i bîdester ve ferfiyün ikişer dirhem, ḳaranfûl iki vuqıyye aḥz olunup ba‘du'd-daḳ bir

(22) semîn ḳazıḡ içini dolduracaḳḳadar iklîlü'l-cebel ve iki vuqıyye şaḡm-ı sinnevrü'l-berrî aḥz ve eczâ-ı

(23) medḳûḳa ile muḥkem mezc ve ḳadaru'l-kifâye mâ-y(1) Engurüsî zamm édüp ḳazıḡ içini dolduralar.

B. 35b (24) Ve bir kebâb şîşine geḳirüp kenâr-ı nârda kebâb édeler. Ve bu eḡnâda altına bir nuḡâs-ı tâbe vaż’ édüp

(25) cârî olan dühni aḥz édeler. Ba‘dehü bu dühniḡ içine dühn-i ḡabbu'l-übhül ve dühn-i belesân-ı Mekkî

(26) birer buçuqvıyye, dühn-i selîme ve dühn-i şâbün ve dühn-i Kehrübâ’ her birinden nışf vuqıyye dühn-i

- (27) felâsife üç dirhem zam ve mezc olunup belesân edeler. E't-tecribe: İskender-i Yûnânî der ki
- (28) ben hılt-ı şafrâdan meflûc olmuş adam gördüm. Ol 'aşrîñ etıbbâsı aña meşhûr olan 'ilâcları
- (29) edeler. Bür'hâşıl olmadı. Ben aña iyâric-i fikrâdan bir şerbetlik vërdim. Bir kaç meclis şafrâ
- (30) 'amel eyledi. Ba'dehû bârid ve raṭb-ı ğidâlar ve şarâblar i'tâ etmekle marîze ber'-i tām hâşıl oldu.
- (31) E't-tecribe: Polis hâkîm dahı şehâdet edüp der ki ben bir meflûcı müşâhede eyledim ki mâddesi
- (32) şafrâdır aña müshilât-ı şafrâviyye vërüp müberrid ve muratṭab-ı ğidâ ve şarâblar ile 'ilâc eyledim marazından
- (33) halâş oldu. Ve ṭabîbân-ı mezbûrânıñ kavllerişahıḥdır. Lâkin şırf şafrâ degildir. Belki bir miqdâr
- (34) balġam-ı raḳîḳ ile muḥtalaṭdır. Ve ḥuzzâk-ı etıbbâ-(y)ı kîmyâ'ıyyeniñ bu 'illette isti'mâl eyledikleri rûḥ-ı ṭartîr
- (35) ve rûḥu't-ṭartîrü'l-mürekkeb ve rûḥu'l-kâfûr ve rûḥu'n-nuşâdir ve dühn-i sünbül ve dühn-i 'akrabu'l-kebîr

R. 49a

- (1) ve dühn-i şem' ve dühn-i âcar ve belesânu'l-ḳanne ve ıştımâḥîḳûn-ı Potiryos ve edrümâlî ve şarâb-ı lü'lü'
- (2) ve şarab-ı cafalıḳa li-Menseḫat ve şıbg-ı zü'l-hâşşa ve ḥabb-ı zümürredî ve ḥabb-ı sakbînaj ve mâ-(y)ı dârçîn
- (3) ve mâ-(y)ı favâniyâ ve mâ-(y)ı mefâşılı li-Menseḫat ve nice bunıñ gibi devâlardır.
- (4) El-Faşlu's-şâmin ve'l-'uşrûn fi't-teşennüc ve't-temeddüd ve'l-küzâz:
- (5) Teşennüc luġatde buruşmak ve büzülmek ve ḳorḳmakma'nâsınadır. Ammâ ıştılâḥ-ı etıbbâda sükkerleriñ
- (6) bozulmasına derler. lisân-ı Yûnâniyyede ispasimus tesmiye edeler. Ve bu iki nev' üzerinedir.
- (7) Birini teşennüc-i raṭb ve teşennüc-i imtilâ'î ve birine teşennüc-i yâbis ve teşennüc-i istifrâġî tesmiye ederler.
- (8) Pes imdi teşennüc-i imtilâ'î a'sâb ve aḫlâṭıñ kendi mebde'lerine müncezb olduklarından

- (9) ‘arızlarına ziyādelik ve tūllarına noqşān geldiği ecilden a‘şābın bozulmasıdır ki veca‘
- (10) ile bağıteten zuhūr eder. Yā‘nī hareket-i inbisātından veyā hareket-i inkıbāzdan ve yāhūd ikisinden
- (11) dağı mu‘aṭtal olup ‘alīl-i a‘zāsına uzatmağa veyā çekmegi veyā ikisine dağı kādir olamaz.
- (12) Ve bu ta‘rifin küzāz ile temeddüde dağı ‘umūmī olduğın fenn-i āşināyāne hafı degildir. Ve bunların
- (13) esbābı dağı bi‘aynıh teşennüc gibidir. Ammā mādđi oldukları şüretde mādđisi ‘aḍalātın līflerinde
- (14) müstaķır olmağla a‘şābın tūluna noqşān gelmeyüp ancak katılanmak‘arız olduğı için
- (15) a‘zā gerilüp bükülmesi müşkil olur. Anın için küzāza ve temeddüde teşennüc dağı tesmiye ederler.
- (16) Ve ekşer-i eṭıbbā bu marazı ahlāt-ı selāşeniñ her birinden olmasını taḥrīr eylediler. Yā‘nī balğam ve dem
- (17) ve sevdā⁹⁹ gibi Ammā müte‘ahḥirīn-i eṭıbbānın ba‘zıları hılt-ı şafrāviyyeden dağı olur dediler.
- (18) Ve bu maķāmda Ğāyetü'l- Beyān şāhibi der ki eger teşennüce müceb olan şafrā ḥiddetli ve lezzā‘
- (19) olursa anın lez‘inden a‘şāb kendi mebde‘ine müncezib olmağla teşennüc ‘arız olur.
- (20) Yoḥsa teşennüc-i imtilā‘ı olmaz. Belki semmiyyāt-i maķūlesinden olan teşennüc-i envā‘ından olur.
- (21) Ve eger şafrā-ı lezzā‘a olmayup ḥiddetli ve ruṭubetle münkesir-i şafrādan ‘arız olursa teşennüc-i imtilā‘ı
- (22) olur. Lākin şırf şafrādan olmamış olur. Ve'l-ḥāşıl şafrāyla maḥlūṭhıltından olmasınınıñ vuķū‘ı
- (23) şafrādan olmasından ekşerdir. İntehā kelāmühü ve eger cevher-i a‘şābda vāķi‘ olan ruṭubete cefāf
- (24) ‘arız olmağla ‘aşabṭülen ve ‘arzan noqşān geldiği için buña teşennüc-i yābis tesmiye eylediler.

⁹⁹Sevdā: sevād, B 35b/25

(25) Kālilen kālilen zuhūr eder. Ve eger bir mü'zī sebebiyle vāki' olursa 'aşabın tūlına nokşān gelür.

(26) Ve eger bu marāz 'aşabda verem hādīs olduğundan 'arız olursa 'aşab-ı tūlen nākış (27) ve 'arzan zā'id olur. Ve eger riyāh-ı gālīzaden hādīs olursa def'aten zuhūr edüp sür'atiyle

(28) müfārekat eder. Buña 'ikāl tesmiye ederler. Ve eger berd-i şedīdden hādīs olursa aña

(29) teşennüc-i küzāzī tesmiye ederler. Ve daħı ma'lūm ola ki teşennüc-i 'aşaba 'arız olup küzāz ve temeddüd-i

(30) 'ağale 'arız olur. Ba'zılar dēdiler ki temeddüd ile küzāzın beyninde fark vardır. Zīrā temeddüde

(31) a'sāb iki cānibine bile müncezib olur. Ve küzāz bir teşennücdür ki 'izām-ı şadrden ibtidā

(32) eder. Esbāb ve 'alāmāt şāhibi dēr ki küzāz tesmiyesi berd mücemmidden olana daħı dērler.

(33) Gerek ol bürüdet dāhilden ve gerek hāricden olsun ve Şeyhu'r-Re'īs İbn-i Sīnā dēr ki

(34) temeddüd hāqıkatda teşennüciñ zıddıdır. Zīrā temeddüd ile inkıbāz-ı 'asīr olur. Ve teşennüc ile

(35) inbisāt-ı 'asīr olur. Ve'l-hāşıl teşennüc-i a'sābın bozulması ve temeddüd-i a'sābın gerilmesidir.

R. 49b

(1) Ve daħı ma'lūm ola ki 'ađale balık eti dēnmek ile müte'āref olan şey dērler ki Cenāb-ı Hāq ve

(2) Hākīm-i muṭlaq anı a'sāb ve ribāt ve verīd ve şiryāndan mürekkeb edüp mā-beynlerine laħm ve üzerelerini

(3) ğışā ile setr edüp her birini başka başka 'uzv eylemişdir ki a'zānın hareketleri anlar B. 36a (4) ile olur. Aşhāb-ı teşrīhiñ kavlleri üzere mecmū'ı beş yüz yigirmi toköz 'ağaledir.

(5) (y)ı -(y)ı mādde-i raṭbın sebebi imtilā-sebeb: Teşennüc-E's ¹⁰⁰فتبارك الله احسن الخالقين

balgamiyye-i gālīzdir ki ferc-i a'sāba

¹⁰⁰ Kuran-ı Kerim, Mü'minîn sūresi 14, (yaratanların en güzeli olan Allah, pek yücedir).

- (6) nüfûz edüp a‘şâbı ‘arzan ve tûlen ta‘abbuz eder. Ve eger bu mādde rakīk olsa idi. İstirhâ’
- (7) icâb eder idi. Ve teşennüc yâbisiñ sebebi mecmû‘-ı esbâb-ı müceffifenin ta‘addüm etmesidir. İstifrâğât-ı
- (8) keşire ve ta‘ab ve seher ve cû‘-ı müfra‘ ve humeyât-ı hâdde-i muhrika gibi huşûsa ‘aliliñ bedeni nehif
- (9) ve ‘uzvı zübül olmağla kalilen kalilen hâdis olur. Ve gâhice a‘şâbda verem hâdis olmağla
- (10) ‘arız olur. Ve gâhice bir mü‘zîniñ ‘aşab‘urüzından neş’et eder. Cürh ve ka‘veyâ hılt-ı
- (11) hâdde-i lezzâ‘a-ı ekkâle gibi yâhüd sebebi yâ berd-i keşif veyâ bir keyfiyyet-i semmiyyedir. Les‘-i ‘akârib
- (12) ve hayyât ve rüteylâ’ ve lez‘-i zenâbır gibi ki ‘aşab üzerinde vâki‘ ola yâhüd şürb-i afyon ve şevkerân
- (13) ve sâ‘ir muhaddirât gibi ki tebrîd-i şedîd ile ‘aşabı tebrîd eder. Ve gâhice ‘illet-i mi‘de ve ihtinâk-ı
- (14) raħim ve dîdân ve habbu'l-‘ar‘ gibilerden neş’et eder Ve gâhice hılt-ı zencârî kay’ etmekle anıñ
- (15) semmiyyet-i lezzâ‘asından femm-i mi‘de müte‘ezzî ve mużtarib olmağla ittişâlında vâki‘ ola. ‘Uzv-ı
- (16) ‘aşabânide teşennüc hâdis olur yâhüd femm-i mi‘denin hissi ziyâde kavî ve mi‘de-i ma‘lûl
- (17) olduğundan femm-i mi‘deden kay’ zencârîniñ vürüdiyle femm-i mi‘de müteşennic olmağla ‘aliliñ ‘adale-i
- (18) sâk ve sâ‘idi daħı müteşennic olur. Kezâlik raħim ve a‘zâ-(y)ı ‘aşabâniyye yâ‘nî meşâne ve ev‘iye-i
- (19) menî gibilerinîñ âfetinden daħı hâdis olur. Kezâlik dîdân ve hayyât ve habbu'l-‘ar‘ıñ ledğlerinden
- (20) em‘â-yı müteşennic olmağla müşâr ki olan ‘aşabda daħı teşennüc hâdis olur yâhüd ol mü‘zîler
- (21) ledğleriyle mi‘de ve dimâğa ebhire-i rediyye-i müte‘affine müteşâ‘id olmağla mi‘de ve dimâğ mutazarrır ve
- (22) munkabız olup teşennüc hâdis olur. Ve gâhice riyâh-ı galîzaden daħı hâdis olur.
- Aña

- (23) 'iḳāl tesmiye ederler. Def'aten vāki' olup sür'atiyle müfâreḳat eder. Beyne'l-'avām ḳülenc ta'bîr
- (24) olunan arḳa aḡrısı bu nev'indendir. Ve gāhîce buhrân intîḳālından ḥâdiṣ olur. Ve gāhîce
- (25) ḥavf-ı ŧedîd ve ḡam ve ḥüzün-i'azîmden ḥâdiṣ olur. Zîrâ bunlardan rūḥ-ı bâḥına rücû'
- (26) etmekle 'aḡalât daḡı aḡa mütâba'aten bâḥına müteḳâbbız olur. E't-temeddüd: Temeddüd teŧennüciḡ zıddıdır.
- (27) Lâkin sebebi bi-'aynihi teŧennüc esbâbı gibidir. El-küzâz: Küzâz teŧennüciḡ mecmû'ına küzâz ta'bîr olunur. Zîrâ
- (28) 'aḡalâtdan ibtidâ' edüp pîŧ ve pesine varınca yâḡûd cemî'-i cihetine mütemeddîd olur. Gerek
- (29) dâḡilen ve gerek ḡâricen sebebi berd-i mücemmiddendir. Ammâ mâddesi ḡilâlinda vâki' olup müncemid olduğundandır.
- (30) Anıḡ için 'uzv ḡülen noḡŧân olmaḡsızın inḳıbâza rücû'-ı 'asîr olur. Ve gāhîce sebebi
- (31) bir mü'zî mebd-i veterde ve yâḡûd 'aḡalede vâki' olmaḡla 'uzvı ḡülen muḡarreb eder. Ve gāhîce
- (32) yübüsetden 'aşaba cefâf gelmekle 'arza naḡŧ gelüp 'atf-ı 'asîr olur. Lâkin ḡulina
- (33) noḡŧân gelmez. Ve gāhîce riyâḡ-ı ḡalîza ve gāhîce cirâḡât ve ḡarḳu'n-nâr ile 'aḡal müte'ezzi
- (34) olup küzâz ḡâdiṣ olur. Muḡaŧŧelü'l-keḡâm küzâz ve temeddüd teŧennücden ziyâde redîlerdir. Ammâ
- (35) teŧennüc-i yâbisiḡ cefâfı küzâz yâbisiḡ cefâfından keŧîrdir. El-'alâmât: Teŧennüc raḡbıḡ

R. 50a

- (1) 'alâmeti baḡteten vâki' olup âlâmet-i imtilâ'lariyla ma'an yâ'nî ḡareketde ŧıḡal ve keseldir. Ve temeddüd-i cild
- (2) ile imtilâ-(y)ı nabz ve ḡılzat-ı ḡârûre ve ḡalebe-i balḡam zâḡir olmaḡdır. Yâ'nî beyâz-ı levn-i beden ve terehhülül-
- (3) laḡm ve lems olundıḡda mülâyim ve bürüdet üzere olmaḡdır. Kezâlik 'aḡeŧ-iḳalîl ve nevm-i keŧîr ile

(4) istirhā-(y)ı a‘şābdır. Ve mādde-i balgamiyye tevellüd eden eşyā-yı mu‘addemen ifrāt üzere isti‘māl edüp

(5) mevzı‘-ı bāridede keşret-i sükün ve leb-i cüda kâ‘id olmağıdır. Ve teşennüc-i yābisiñ ‘alāmeti esbāb-ı

(6) müceffifenin ta‘addum etmesidir. Meşelā istifragāt-ı keşire ki kay-ı ‘anife ve ‘arağ-ı müfrağ ve faşd ve hacāmat ile demm-i keşir iħrāc etmektir. Ve keşret-i

(7) ishāl ve ta‘ab ve seher ve keşret-i cū‘ ve ğam ve hüzün ve humeyāt-ı hādde-i muħrika gibi ve evrām sebebiyle

(8) vāki‘ olan teşennücin ‘alāmeti sebebiyle ma‘lūm olur. Temeddüdin ‘alāmeti ekseriyyā a‘zā-(y)ı āliyyede

(9) vāki‘ olup a‘şābın tūlına nokşān gelmeksizin gerilüp bu gelmesi müşkil olur. Meşelā yedeyn

(10) ve ricleynde vāki‘ olduğu gibi ve teşennüc ile temeddüdin mā-beynini fark için olan ‘alāmet-i teşennüc-i

(11) ‘ağaldahareket ile ibtidā edüp temeddüd-i sükün ile ibtidā’ etmesidir. Ve küzāzın ‘alāmeti

(12) ‘alāliñ vechi humrete veyā şufrete veyā huzrete veyā kümüdete mā’il olup ‘ađalāt-ı vechi

(13) mütemeddid olmağıla ‘aynını hārice ħurūc edüp kūyī zaħık eder gibi müşāhede olunur.

(14) Ve dağı veca‘-ı re’s ve seher ‘arız olur. Şāriħ-i esbāb ve ‘alāmāt buyurur ki cemī‘-i envā‘ küzāza

B. 36b (15) veca‘ lāzımdır. Ve gāhice ‘usru'l-bevl ve gāhice bi-lā-irāde ta‘atıur-ı bevl vāki‘ olur. Ve gāhice

(16) inziğātın şiddetinden inficār-ı ‘urūğ vāki‘ olmağıla bevlü'l-dem zuhūr eder. Ta‘addümetü'l-ma‘rife:

(17) eger teşennüce kağ‘dan vāki‘ olursa lā-‘ilācdır. Ve eger cirāħāt ve yāħūd şürb-i ħarbağdan neş’et

(18) eylemiş ise kattāldır. Abuħrātfāzıl der ki eger ba‘du'l-istifragu'l-müfrağ teşennüc ile fuvāk

(19) ‘arız olursa ‘alāmāt-ı rediyyedir. Ve yine bir maħalde dağı der ki kaçan bedenden demm-i keşir

(20) ħurūc edüp teşennüc ile fuvākħādiş olsa ‘alāmāt-ı redīdir. Ve bir maħalde dağı der ki, men

- (21) i 'terāhū't-temeddūd fe' innehū yehlek fī erba'at eyyām fe' inne cāvezehā fe' innehū yebrā kāle Eş-şāriḥ
- (22) erāde bi't-temeddūd et-teşennüc ellezī yā' raż fī aşlu'l-'unḡ ve 'aşabahu Ammā ilā kıddām ve Ammā ilā ḡalf
- (23) ve eger 'alīliḡ riyāḡ-ı mi' de ve baṡnı zuḡūr éderse 'alāmet-i redīdir. Ve daḡı eger 'alīle ḡummā işābet
- (24) éderse teşennücden ḡalāş olur. ḡuşūşāḡummā-ı rub' vāḡı' ola. Taḡḡıkan ḡummā-ı rub' teşennüci
- (25) izāle éder. Aḡsarayı dēr ki ifrāṡ-ı taḡlīlden ḡādiş olan teşennüci-yābis mühlikdir ve daḡı
- (26) ba'du'l-ḡumma'l-ḡādde vāḡı' olursa mühlikdir. Eger ḡummeyyātda teşennüc bi-sebeb-i tecfif vāḡı' olmayup
- (27) a'şāba ruṡbāt seyelān étdüḡinden ḡādiş olursa cidden redī degildir. Ale'l-ḡuşūş
- (28) beden-i mümtelī ola. Ve Abuḡrāṡ dēr ki El-ḡummā ba'de't- teşennüc ḡayr min teşennüc ba'de'l-ḡummā ve eger küzāziḡ ibtidāsında
- (29) veca'-ı re's ve fuvāḡ ve omuzlarda aḡır olursa eyyām-ı erba'aya varınca ḡavf olunur.
- (30) Ve eger tecāvüz éderse bür' āsāndır. El-'ilāc: Teşennüc raṡbıḡ 'ilācında ṡabīb-i lebībe lāzımdır ki
- (31) ibtidā munzıcāt-ı münāsibe ile mādde-i 'illete nażc vērüp ba'dehū rıḡ ile bi'd-def'āt iyāric-i fiḡrā ma'a-
- (32) maṡbūḡ-ı uşūlāt-ı ḡamse vèrmekle tenḡıye édeler. Ve eger 'alīlde 'alāmet-i ḡalebe-i dem müşāhede olunursa
- (33) faşd édeler. Ve eger 'alāmet-i ḡalebe-i dem daḡı mevcüd degil ise yine faşd-ı evvelīdir. Zīrā faşd
- (34) ile mādde-i 'illete kıllet ve ṡabī'ata rāḡat ve marāz-ı 'alīle ḡiffet gelür. Eger faşd étmege māni' bulunursa
- (35) ḡacāmat édeler. Ba'dehū 'uzv-ı 'alīli belesānāt ve edḡānāt ve maḡlūlāt-ı münāsibeler ile muḡkem

R. 50b

- (1) ṡılā' ve temrīḡ ve delk édeler. Ammā bu zıkr olunan devālara cünd-i bīdester ve ferfīyün ve 'āḡırḡarḡa' zamm

- (2)  tmeği iltiz m  deler. Pes beyne'l-eṭibb 'u'l-m taḳaddim n ve m te'ahḫir n meṣh r ve m ted vel olan beles n tdan
- (3) ba'zuların taḫr r  delim. Meṣel  beles nu'l-m teṣennic n li-Menseḫat ve beles nu'l-ḳanne ve beles n-ı Polikruston
- (4) ve edh n tdan: D hn 'l-ḳuṣṭ ve d hn 'l-sez b ve d hn 'l-iresa ve d hn 'l-ṣem' ve d hn-i Ő b n
- (5) ve d hn 'l-' krabu'l-keb r li-Maṭyol ve d hn-i f lful ve merhem 't-teṣenn c gibileri m nferide y ḫ d m rekkeben ṭil '
- (6)  deler. Ve eger teṣenn c mecm '-ı bedene ' m olup faṣd ile iḫr c-ı dem m mkin degil ise bu Ş retde
- (7) iḫṭik n t ve m shil t-ı m n sibe ile tenḳiye  d p ba'deh  ebz nlere m d vemet  deler. Meṣel  bu 'illete
- (8) muḫt ru'l-eṭibb  olan iḫṭik n Menseḫat n m ṭab b-i n m-d riḅ terk bidir ki Şan'atı budur: 'Aḳırḳarḫa
- (9) ve aṣl-ı ḫam nu'Ő-Őađ r birer vuḳıyye, ḳaṣṭaran ve sel me ve ḫaṭm  ve ḫubb zı vedab b yarımşar vuḳıyye, zehr-i
- (10) ḫubb zı ve zehr-i hiyufariḳun ve zehr-i buŐ r her birinden iki dirhem aḫz olunup miḳd ru'l-kif ye
- (11) m 'u'l-ḳar ḫ ile ṭabḫ olunup maṭb ḫ muŐaff niḅ bir raṭlına  ç vuḳıyye, d hn-i b b nec bir vuḳıyye,
- (12) ma'c n-ı diyaf niḳun nişf vuḳıyye, Őaḫm-ı m rm h  ve bir miŐḳ l milḫ-i ender n  ve bir bucuḳ dirhem
- (13) t rb d-i ebyaḫ-ı mesh ḳzamm olunup iḫṭik n  deler. Ve a'l dan tenḳiye iḅun iy ric-i fiḳr  ve
- (14) iy ric-i luğazy  ve s 'ir felec iḅun taḫr r eyledikmez. M shil t ile istifr ğ  deler. Ba'deh  'al li
- (15) ebz n-i  l h  ta'b r olunan ḫamm ma icl s  td reler ki T rk de ılc  ve ḳaplıca d rler. Ve eger
- (16) ebz n-i  l h  mevc d olmayan Őehirlerde ise anıḅ bedeli ve ḳ 'im maḳ mı olan ebz n-i Őin '  ki
- (17) ṭab b-i mezḳ riḅ muḫt rıdır. Şan'atı budur: Kibr t-i aşfar  ç raṭl, milḫ-i baḫr  ve ' du'l-ḳar' her birinden
- (18) bir raṭl, ṭarṭ r-i ebyaḫ ve b r t yarımşar raṭl, ḫabb-ı  bh l ve ḫabbu'l-g r yedişer vuḳıyye, r ḫu'Ő-Őar bıyla

(19) ğasl olunup tecfif olunmuş. Ğarāfīn altı vuqıyye, iklilü'l-cebel ve selīme ve merzencūş ve sūnbül-i Rūmī

(20) ve zūfā ve kemafitūs vehāşā her birinden birer vuqıyye, zehr-i bābūnec ve zehr-i būşir ve zehr-i iklilü'l-melik

(21) ve zehr-i hiyufariķun her birinden yarımşar vuqıyye aħz olunup mā' u'l-ķarāh ile taḃḃ ve ķānūn

(22) üzere ebzūn olunup 'alīli Beher yevm yāḥūd gün aşurı bu ebzūne iclās édüp

(23) ba' du'l-ḥurūc bālāda taḥrīr olunan belesānāt ve edhānāt ile tılā ve delk-i keşir ile delk

(24) édeler yāḥūd dühn-i sevsen ve dühn-i ḥaṭmī ve dühn-i em'ā' u'l-arzu'l-muķaṭṭar ve dühn-i kehrübā ve şaḥm-ı

(25) sinnevr-i berrī ve şaḥm-ı ivez ve şaḥmu'z-zīb isti'māl édeler yāḥūd dühn-i termentīn

(26) ve dühn-i ḥarāfīn birer buçuķvuqıyye, şaḥmu'l-insān ve şaḥmu'l-keleb yarımşar vuqıyye aħz olunup

B. 37a (27) ba'de'l-mezc tılā'en isti'māl oluna. Ve bu eşnāda meşrodeyṭos ve tiryāk-ı Andrumaḥus ve

(28) tiryāk-ı erba'a ve ma'cūn-ı cevāhir isti'māl oluna. Ve bu ma'cūnı daḥı isti'māl étdüreler. Şan'atı budur:

(29) Cünd-i bīdester ve sakbīnaj ve esārūn-ı şaḥīḥ ve 'unşul-i meşvī ve iresa ve bezr-i kerefs ve maşṭakī

(30) her birinden bir dirhem, ḥıltīt bir buçuķdirhem, izḥır-i Mekkī ve karāvyā ikişer dirhem, isķordiyon

(31) iki buçuķ dirhem, zehr-i oşoḥodos bir vuqıyye felāfil-i şelāşe ikişer dirhem aħz olunup ķānūn-ı

(32) eṭıbbā' üzere miķdāru'l-kifāye 'asel menzū' u'r-rağve ile ma'cūn édeler. Miķdār-ı isti'māl nışf

(33) dirhemdir üzerine éder. Ve mālī yāḥūd mā-ı muķaṭṭar-ı iḥlamur isti'māl édeler. Ve mücerribīn-i eṭıbbā-(y)ı Efrenc

(34) 'inde bu 'illette meşhūr ve mücerreb ve keşirü'l-isti'māl olan mā-ı muķaṭṭar-ı ḥaṭāfīfdir ki şan'atı budur:

(35) Kırk'aded ḥaṭāfīf aħz olunup ba' du'z-zebḥ tüylerini taḥrīr édüp ḥurde-cūķı't'a kıt'a

R. 51a

- (1) édeler. Ba‘dehū sisālyūs ve şevket-i mübāreke yarımşar dirhem, merzencūş ve sezāb yarımşar kabza,
- (2) bürāde-i haşebbü'd-dabaķ ve bürāde-i zıfrü'l-ħimār-ı vaḥşī her birinden nısf vuķıyye,
- (3) favāniyā iki vuķıyye, cünd-i bīdester bir vuķıyye aḥz olunup üç raṭl ḥamr-ı ebyaz yāḥūd ḥall-i
- (4) ḥāzıķ ile bir hafta mekān-ı fātirede naķ‘ olunup ba‘dehū ķar‘a ve enbīķ-i zücāciyye ile
- (5) taķtīr oluna. Miķdār-ı isti‘mālı nısf dirhemden nısf vuķıyyeye varınca mā-ı muķaṭṭar-ı ıḥlamur ile
- (6) memzūcen isti‘māl édeler. Ve eger marāz-ı ķavī olursa maṭbūḥ-ı cafalıķa yāḥūd şābrīna yāḥūd
- (7) çöpçini yāḥūd ‘ūdu'l-fiyāk yāḥūd şāşafırās maṭbūḥlarına yāḥūd bunlardan mürekkeb
- (8) olan maṭbūḥlar isti‘māl oluna. Ve Ebūlīs ṭabīb dēr ki devedikeni, toḥumunu ve köküni bu ‘illete ğāyet
- (9) nāfi‘ ve mücerreb buldum. Ķaṇṭaryūn-ı şaĝīr daḥı bunun ğibidir. Ve daḥı teşennüc yābisiñ ‘ilācında beden-i ‘alīli
- (10) bā-ḥuşuş‘użv-ı müteşenniceyi envā‘-ı muraṭṭıbāt ile tartīb étmege sa‘y ve ihtimām édeler. Meşelā
- (11) lebenü'l-ħimār ve lebenü'l-mā‘iz ve cülābu'ş-şā‘īr ve lu‘āb-ı sefercel ile şarāb-ı benefsec ve şarāb-ı nilūfer gibi
- (12) muraṭṭıbāt isti‘māl oluna. Ve ‘użv-ı ‘alīli bu maṭbūḥıyla tenṭil ve temrīḥ édeler. Varaķ-ı benefsec ve varaķu'l-ḥas
- (13) ve varaķu'l-ḥaṭmī ve varaķu'l-ḥalāf ve varķu'l-ķar‘ ve nilūfer ve şā‘īr-i muķaşşer bi's-sevī aḥz ve mā‘u'l-ķarāḥla
- (14) ṭabḥ olunup isti‘māl édeler. Ve yāḥūd muḥḥ-ı sāķu'l-baķar ve şaḥmu'd-decāc ve şem‘-i ebyaz ve dühn-i
- (15) benefsec ve lebenü'l-ħimār ile memzūcen temrīḥ oluna yāḥūd zehr-i benefsec-i yābis ve ḥaṭmī ve daķıķu'ş-şā‘īr
- (16) ve dühnü'l-ķar‘ aḥz olunup lu‘āb-ı bezr-i ķuṭūnā ile mezc ve tazmīden isti‘māl édeler. Ve daḥı
- (17) müte‘aḥḥirīn-i eṭıbbā-(y)ı Efrenc bu maķāmda cülābu'l-lü‘lü’ ve devā‘u'l-lü‘lü’ ve keşķü'ş-şā‘īrü'l-mürekkeb li-Bāṭiyānos

- (18) ve şarāb-ı sülhāfāt ve hülām-ı karnu'l-eyyil ve hülām-ı medkūkīn ve şıbgū't-ṭarṭīr ve mā' u'l-lebenū'l-mesel ve mā-(y)ı
- (19) mefāşılı gibi devālar isti' māl edeler. Ve eṭṭibbā-(y)ı Efrenciyyeden Menseḥat nām ṭabīb-i nām-dārın bu ' illetde
- (20) muḥṭār olan merhem ki kitābında merhemū't-teşennūc tesmiye eylemişdir. Fi'l-ḥaḳīka 'aṭiyye-i İlāhiyye ve
- (21) mevhibe-i Rabbāniyyeden bir devā' 'adīmū'l-'adīl ve bir merhem bī-meşīldir ki ba'de't-tenḳiye teşennūce 'ilāc
- (22) kāmildir. Zīrā aşḥāb-ı teşennūciñ menābit-i a'şāblarına ṭilā etmekle a'şābı telyīn ve mevadı taḥlīl
- (23) edüp a'şāba kuvvet verir. Lākin şubḥan ve mesā'en 'uzv-ı müteşennice daḫı fātiren ṭilā oluna. Zamān-ı ḳalīlde
- (24) nef'i müşāhede olunur. Şan'atı budur: Tenkīs ile istiḥrāc olunmuş. Dūhnū'l-ḥalezūn ve dūhn-i ḥarāṭīn
- (25) ve dūhn-i simsim birer bucuḳvuḳıyye, şaḥmu'z-zān ve şaḥmu'l-ḳanāfız ve şaḥmu's-şa'leb birer vuḳıyye, semnu't-ṭariyūl-
- (26) māyısıyu'l-ḡayru'l-memlūḥ ve muḥḥu'l-eyyil her birinden yarımşar vuḳıyye, rūḥu'l-ūbhūl üç vuḳıyye aḫz ve mezc
- (27) olunup rūḥu'l-ūbhūl zā'il olup şuḥūm-ı mezkūre imtizāc ḥāşıl edince nār-ı leyyinde ṭabḥolunduḳdan
- (28) sonra içine dūhn-i kehrübā üç dirhem, dūhn-i bābūnec ve dūhn-i ḥabbu'l-ḡār birer mişḳāl, dūhn-i
- (29) iklīlū'l-cebel ve dūhnū's-selīme birer dirhem aḫz ve zam ve mezc olunup merhem oluna. Bāḳī 'ilācātı
- (30) bi-'aynihi 'ilāc-ı daḳgibidir. Maḥalline mūrāca'at edeler. Ve eger teşennūc-i ezāyı veremden yāḥūd ḳaṭ'dan vāḳi'
- (31) olursa 'ilācı bi-'aynihi evrām-ı 'aşab ve tefarruḳu'l-ittisāl 'ilācı gibidir. Ve eger teşennūc-i ezāyı ḥılt-ı
- (32) ḥādde-i lezzā'adan ḥādiş olursa bu nev'i daḫı teşennūc-i imtilā'i gibi evvelen istifrāḡāt ve ba'dehū
- (33) ezmidde ve nuṭlāt ve edḥānāt ile 'uzv-ı teşennūceyi işlāḥa sa'y edeler. Ve eger teşennūc-ı ḥayvānāt-ı
- (34) semmiyye les'inden ve yāḥūd şūrb-i edviye-i semmiyyeden ḥādiş olursa 'ilācı mesmūm 'ilācı

(35) gibidir ki mahallinde mufaşşalan beyân olundu. Ve eger teşennüc-i bi-şirketü'l-a'zâ vâkı' olursa 'ilâcı dağı

R. 51b

B. 37b (1) müşâriki olan a'zâya mürâ'ât ile tedbîr ve 'ilâc edeler. Ve eger teşennüc-i dîdân ve hayyât-ı habbu'l-ğar' gibi

(2) mü'zîlerin mi'de ve em'âyı lez' êtdiklerinden dimâğa ebhire-i habîse-i müte'affine mürtefi' olmağla hâdiş olursa

(3) 'ilâcı evvelen dîdânı katl ve şâniyen ihrâc edici huğneler ve müşhiller isti'mâl oluna. Ve şâlişen 'uzv-ı müteşenniceyi hâl-i tabî'iyyesine işâl için devâlar oluna.

(4) El-faşlu't-tâsi' ve'l 'uşrûn fi'l-lağve ve't-teşennücü'l-kelbiyye:

(5) Ma'lûm ola ki vechiñ iki cânibi ma'an müteşennic olmağla fem dağı iki cânibe münbasit ve münceziş olup

(6) zañık ve tebessüm-i hâlinde 'arız olan şürete müşâbih olursa etîbbâ-ı Lâtin aña teşennüc-i kelbiyye

(7) dërler. Eger vechiñ birisi müteşennic olursa yâhüd müsterhî olmağla fem mevzî'-i tabî'isinden meyelân

(8) êdüp i' vicâc hâşıl êderse meşelâ teşennüc şüretinde 'adâlâtıñ temeddüd ve teca'udı femi me'ûf

(9) olan cânibe cezb êderse ve istirhâ-ı şüretinde 'adâlâtıñ istirhâsından nâşî femm-i şahîh

(10) olan cânibe meyelân êderse lağve dërler. E's-sebeb: Bu 'illet gerek münferiden 'arız olsun

(11) ve gerek teşennüc ve fâlic zımnında 'arız olsun esbâb-ı dâhiliyye ve hâriciyyesi bi-'aynihi teşennüc ve

(12) fâlic-i esbâbıdır ki mahallinde mufaşşalan tañrîr ve beyân olunur. Lâkin münferiden 'arız olduğda 'illet

(13) ancak vechide vâkı' olan şu'be-i 'aşabiyyeniñ mebde'inde olmağla olur. Bu şüretde vechiñ

(14) nışfi yâhüd cümlesi yâhüd etrâfında olan a'zâdan miğdâr-ı qalîl yâhüd keşîr ile ma'an

(15) me'ûf olur yâhüd 'illet ancak vechide vâkı' olan şu'be-i 'aşabiyyede olup anda vâkı' olan

- (16) 'ađale maħkūm olup taħrīk ve ĥareketinden mūmteni' olmađla yāħūd 'illet ancađ bu 'ađalede olmađla
- (17) olur. Bu ŗuretlerde ancađ vech-i me'ūf olur. Ba'zı eṭıbbā-ı lađveniđ mūnferiden 'urūzına bir kaç
- (18) miŗāl ĩrād ēdūp zan ve za'm eylediler ki lađveniđ mūnferiden 'urūzı ancađ bu ŗuretler meŗelli
- (19) esbāb ile olur. Meŗelā ba'zısı nađl ēder ki bir kimsede cederī-i mūci'ħurūc ēdūp
- (20) ĥall-i ĥāzık ile nađ' olunmuŗ. Mūrdāsenc vechine kirāren ve mirāren ikmād ētmekle aña lađve 'ārız
- (21) oldu. Ve ba'zılar dađı nađl ēder ki bir kimseħāl-i sekirinde uymuŗ. Ve ŗađ yūzine pencereden
- (22) ŗabāħa dek kar sepelemiŗ ol yūzine istirħā 'ārız olup lađve zuħūr eylemiŗ. El-'alāmāt:
- (23) ŗaħīħ-i cānibinde olan gōzūđ geređi gibi kapanması mūmkin degildir. Ve ol ṭarafdan tūkūrmekdađı
- (24) mūŗkildir. Ammā ṭaraf-ı ĥilāfdan mūmkindir. Eđer 'alīle tebensūm ile yāħūd o lađzını tekellūm ile dēnse
- (25) 'illet-i ziyāde zāhir olur. Eđer cānib-i me'ūf ŗalb olup anda ĥalīlen ve keŗiren veca' olursa
- (26) 'illet-i teŗennūcden olmađ ŗzere ĥūkm olunur. Eđer cānib-i me'ūf leyyin ve mūsterħī ve ĥalīlū'l-ħis olup
- (27) ol ṭarafda olan gōzūđ altĥapađı dūŗuk olursa 'illetiđ istirħādan olması fehm
- (28) olunur. Tađadumetū'l-ma'rife: Eđer lađve mūnferiden 'ārız olursa 'asīrū'l-'ilācdır. Eđer emrāz-ı
- (29) ĥāddede 'ārız olursa muħavvifdir. Zīrā teŗennūc-i muħavvifden neŗ'et ētmiŗdir. Nite-ki Abuĥrāṭ
- (30) fuŗūliđ dōrdūnci mađālesinde metā iltevet fī-ħummā ĥayr-i mūfāriĥatu'ŗ-ŗefe avu'l-'ayn avu'l-enf avu'l-ħācib
- (31) fe'l-mevt minhū ĥarīb dēmiŗdir. İltevet mūltevī olsa yā'nī mu'vec olsa dēmekdir. İmdi ma'lūmdur ki
- (32) fāzıl-i mezbūrūđ iltivā-ı ŗefe ve 'ayn ta'bīri lađveye dađı ŗāmildir. Eđer maŗrū'in ve meskūtīne
- (33) lađve-i teŗennūciyye yāħūd feleciyye 'ārız olursa ĥurb-ı mevti inzār ēder. Nite-ki Fūntānos

(34) Kıavā'id-i Ma'rifetü'l-İlel nām kitābıñ ikinci bābında mufaşşalan beyān etmişdir.

El-ilāc: Bu illetiñ

(35) ilācında lāzım olan evvelen tedbīr-i küllī ile tedbīr etmektir. Meřelā mecārī-i ūlā müleyyināt-ı hafife

R. 52a

(1) yāhūd bi-ħasebi'l-iqtizā müřhilāt-ı kavıyye ile tenkıye olunduğdanřonra mu'arriķāt ile ta'rīķ olunur.

(2) Ve mu'arriķātdan edviye-i tayyāre-i āfāviyye ihtiyār olunur. 'Ale'l-ħuřuř çöpçini ve řāřafrās ve řābrīnā

(3) ve 'udu'l-fiyāk maıbūhları ile ta'rīķ ğāyetü'l-ğaye enseb ve evfaķdır. Bir kaç ğün müdāvemem oluna.

(4) Eger illet-i felecden neř'et etmiř olursa bu tedbīrātdan řonra eņseye yāhūd me'ūf olan

(5) cānibde vāķi' üzniñ ħalfine mūnaffaıāt vaz' oluna. Kezālik řarı ve ħacāmat daħı mümkündür. Ba'dehū cünd-i bīdeřter

(6) daħilen ve ħāricen isti'māl olunmaķ ziyāde memdūħdur. Cünd-i bīdeřter ħulāřasını ağızda tutmaķ

(7) ziyāde nāfi'dir. Ve cünd-i bīdeřter şıbgını mevzı'-ıme'ūf ğünde bir kaç kerre tılā edeler. 'Ale'l-ħuřuř

(8) 'asel-bend řıbgı ile memzūcen tılāsı 'azīmü'l-fā'idedir. Kezālik cevher-i iklīlü'l-cebel ve cevher-i saluya

(9) emřāli daħı tılā olunmaķ mümkündür. Ve eņseye ve tepeye ve boğaza rūħ-ı řarāb kimmād olup dūhn-i

(10) bābūnec ve dūhnü'l-kehrübā ve dūhnü'l-termentīn tılā oluna. Ve bu libāneyi ağızda tutalar. Ziyāde nāfi'dir.

(11) Terkıbi budur: Cevz-i bevvä iki dirhem, 'ākırķarħa ve anceliķa ve müzk ve ħardel birer dirhem, kemmūn ve kebābe

(12) yarımřar dirhem, fūfūl süds dirhem, mařakā bir miřķāl aħz olup daķve süfūf oluna.

(13) Ba'dehū ķadaru'l-kifāye řem'i zevb edüp süfūf-ı mezbūrı ilħāķ ve mezc edüp libāneler

(14) oluna. Cünd-i bīdeřter ħall olunmuř. Rūħ-ı řarāb yāhūd 'ākırķarħa ile bezr-i cercīrden 'amel olunmuř.

- B. 38a (15) Maṭbūḡ ġarġara ūretinde aġıza alınup bir müddet mesk oluna. Eger ‘illet-i teūennücden olursa
- (16) mu‘arrıķātdan ūnra cünd-i bīdester ile ‘amel olunan edviyenin cümlesi münāsibdir. Pilātros
- (17) bu ḡuūūda muḡadderāt-ı āfāviyyenin ‘inde'n-nevm isti‘māl olunmasını medḡ edüp dēr ki ta‘rīķ
- (18) ve tenvīm ile ‘illeti def‘ ve izāle eder. Meṡelā meṡrodeyṡos ve ūarāb-ı ḡaūḡāū ve sā‘ir edviye-i afyoniyye gibi
- (19) E't-tecribe: Biņ yüz altmıū senesinde sādāt-ı kirāmdan bir zāt-ı ūerīf telāmizemiz var idi.
- (20) Nāġāḡ bir ġece bu ‘illete mübtelā olup faķīre ḡālını‘arz eyledikde faķīr daḡı sebebini teftīū edüp
- (21) esbāb-ı bādiyeden yā‘nī ūademāt-ı ehviye-i bārideden neū‘et ētdüġini taḡḡıķ eyledikde ol
- (22) zāte bu libāneyi feminde mesk edüp ve ġāḡ ġāḡ bu ġarġarayı isti‘māl ve bu dühn ‘acībü'l-fi‘l
- (23) ile ‘uzv-ı ma‘lūli temrīḡ ile dēyü emr eyledim. Ve bu eūnāda aḡūamlarda ‘ale'l-firāū yediūer dāne
- (24) ḡabb-ı iyāric-i fiķrā isti‘māl ētdürdüm. Üsbü‘ayn tāmām olunca ‘illet mündefi‘ olup ber‘tām
- (25) ḡāūıl oldı Libāne-i mezkūrenin terkībi budur: ‘Ūdu'l-ķar‘ ve zencebīl ve fūlfül ve dār-ı fūlfül ve ḡardel
- (26) ve libāne-i miyüyüzc her birinden birer dirhem, aneliķa ve cevz-i bevvā ikiūer dirhem aḡz olunup ūem‘-i
- (27) ebyaḡ ile libāne edeler. Ve ġarġara mezkūrenin daḡı terkībi budur: Cercīr ve ḡardel ve ‘āķırķarḡa
- (28) bi‘-s-sevī aḡz olunup mā‘u'l-ķarāḡ ile ṡabḡ ve taūfiyeden ūnra iķine cünd-i bīdester maḡlūl
- (29) bi-rūḡıū-ūarāb vaḡ‘ olunup ġarġara oluna. Ve dühn-i ‘acībın daḡı terkībi budur: Bezr-i ḡılbe
- (30) ve bezr-i ūnīz-i cedīd her birinden birer cüz‘ aḡz ve daķķ olunup ba‘deḡ miķdār-ı ḡalīl zeyt-i ‘atīķ
- (31) ile tartīb edüp bir ūiūeye vaḡ‘ ve ūan‘at üzere tenķīs ile dühn iḡrāc
- (32) edeler. Lākin derece-i nārında ihtimām lāzımdır. ḡattā muḡterıķ olmaya

(33) El-faşlu's-şelāsūn fi'r-ra'şe ra'şe: Bi'l-feth ve'l-kesr

(34) irti'aş ma'nāsınadır. Zebān-ı Fārisīde lertziden dērler. lisān-ı Türkīde ditremek ma'nāsındadır.

(35) lisān-ı Yūnānīde tīromos ta'bīr ederler. Yedeyn ve ricleyn ve re's ve sār a'zānıñ

R. 52b

(1) ditremesidir. Ve bu bir 'illetdir ki a'zā-(y)ı āliyyede zāhir olur. Kuvvet-i muharrikenıñ 'adalı taħrīkden 'āciz

(2) olduğundan yā ittişāl üzere anıñ şebātıdır ki hareket-i irādiyye yā şebāt-ı irādiyye harekāt-ı ğayr-irādiyye ile

(3) muhtalaft olduğundan hādīs olur. E's-sebeb: Bu 'illetin sebebi sū-(y)i mizāc-ı sādec yāhūd

(4) mādīdir ki 'aşaba'arız olup müsterhī eder. Ve ekşeriyyā yā şürb-i hamr-ı müfrat ve sekr-i dā'imī ve şürb-i

(5) miyāh-i bāride-i müfraṭadan hādīs olur. Ve gāhīce a'rāz-ı nefsanıyyeden daħı zuhūr eder.

(6) Ğazab ve havf ve hacel ve farah gibi ve gāhīce şademāt-ı ehviye-i bāride müfraṭadan hādīs olur.

(7) Ve gāhīce a'şāba yübüset ve cefāf-ı 'arız olmağla hādīs olur. Ve daħı hayvānāt-ı semmiyye-i

(8) mü'ziyenıñ les'inden hādīs olur. Hayyāt ve 'aķārib ve rüteylā' ve sār leri gibi ve daħı

(9) ebhīre-i rediyye-i ma'deniyye yā'nī buhār-ı rediyye-i zıbaķiyye ve zincefriyye ve entümünıyye ve semmü'l-fāriyye ve zernūhiyye

(10) gibilerinıñ dimāğā şu'üdından hāşıl olur. Mü'ellif-i faķır dēr ki evā'ile-i hālimde yā'nī eşnā-yı

(11) taħşīlimde kānūn-ı şına'at her mesıyye ile ecsād-ı şābiteyi hal ve ervāh-ı tayyāreyi 'aķd ve ecsād-ı

(12) şābite etmek için fenn-i ispençiyārī nice sinīn-i mürūr etmiş idi. Bu eşnāda muşādefe olunan

(13) gurūh ispençiyārīden ve tālīb-i şan'at-ı İlāhiyye olan kīmyāgerāndan bir kimesne nazar-gerde-i faķır oldu ki

(14) 'illet-i ra'şıyye mübtelā olmaya. Zīrā anların ekşeriyyā 'amelleri zıbaķ ve zincefre ve kibrīt ve semmü'l-fār

- (15) ve zernih ve tütiyâ' ve entimün ve ma'adin-i sâ'ir e ve bunları tedbîr-i esnâsında ebhire-i rediyyeleri
- (16) menbet-i a'sâb-ı olan cevher dimâğlarını fesâda virmekle müceb ra'se olduğu fenn-i
- (17) âşinâyane ne hafî degildir. Ve dahı zergerân ve fâliclerin ekşeri bu 'illete mübtelâ olurlar. Ve ekşeriyâ bu 'illet
- (18) meşâyihâ 'arız olur. El-'alâmât: Bu 'illetin 'alâmet-i zâhiresi bi-lâ-irâde 'uzvuğ müteharrik
- (19) olmasdır. Ve eger sebebi sū-(y)ı mizâc-ı bârid-i mâddî olursa 'alâmeti 'alâmât-ı galebe-i balğamdır. Ve eger
- (20) ahlât-ı sâ'ir eden neş'et etmiş ise 'alâmeti ile ma'lûm olunur. Tağaddümetü'l-ma'rife: Eger bu 'illet
- (21) istifragât-ı müfrata sebebiyle veyâ sebep-i ahar ile 'uzva cefâf ve yübüset gelmedüğinden hâdis
- (22) olmuş ise gâyet redî ve 'asîrül-'ilâcdır. Zîrâ cefâf ve yübüset ve ruṭbet-i aşliyyenin ifnâsına
- (23) delâlet eder. Calînüs der ki bu 'illet meşâyihda ednâ sebep ile hâdis olup ve lâ-'ilâcdır.
- (24) El-'ilâc: Bu 'illetin 'ilâcında tabîb-i lebîbe lâzımdır ki nazâr-ı tedkîk ile nazâr edüp 'alile
- (25) su'al edeler. Eger 'alîlin demm-i bevâsîri munḳatı' veyâ ihtibâs-ı hayzı mevcûd olup galebe-i dem
- (26) 'alâmeti dahı müşâhede olunursa 'ırk-ı şâfinden faşd edeler. Zîrâ Ebü'l-eṭibbâ Abuḳrâtfâzıl
- (27) der ki bir hâtûn vaz'-ı haml edüp cereyân-ı demm-i nifâsı mu'tâd-ı kadîmesi olduğu mertebe olmayup
- B. 38b (28) ihtibâsından ol hâtûna ra'se-i 'azîme işâbet eyledi. Andan faşd ile bir miḳdâr demm-i cereyân
- (29) öldirmekle ber'-i tām hâşıl oldu. Ve bu 'illetde dimâğ ve a'sâba munşab olan hıltı tenḳiye
- (30) edüp ba'dehû a'sâba taḳviyet virmek için taḳrîr olunan devâlara muvâzabet üzere
- (31) olalar. Ez-cümle dâhilen oşoḫodos ve sezâb-ı berrî ve bādrenbûya gibi dimâğa ve a'sâba

(32) nāfi‘ olan devāları éder. Ve mālī ile isti‘māl édeler. Şeyh İbn-i Sīnā bu ‘illete dimāğ-ı erneb

(33) ve cünd-i bīdesteri gerek dāhilen ve gerek hāricen isti‘māl étmegi gāyet medh eyledi. Ve hükemā-(y)ı mütekkaddimīn

(34) ve müte‘ahhīrīniñ muhtārı olan devā’ lā-naẓīr bu ma‘cündür. Şan‘atı budur: Laḥm-ı firāḥu'l-ḥamāmu'l-meşvī

(35) üç vuķıyye, dimāğ-ı ernebül-meşvī ḥabbu's-şanevberü'l-münaḳka bi-mā' u'l-‘asel ve zebīb-i aḥmer menzū' u'l-‘acū

R. 53a

(1) her birinden bir vuķıyye, levz-i ḥulv otuz ‘aded, dārçīn-i Seylānī üç dirhem, zencebīl-i ebyāz ve ḳaranfūl

(2) ve ḥūlincān ve besbās her birinden şūls dirhem, ḳaḳula süds dirhem, misk Tibeti iki ḥabbe aḥz

(3) olunup miḳdāru'l-kifāye ‘asel menzū' u'r-rağve ile ma‘cūn oluna. Ve gāh gāh bezr-i rāziyānec ve enīsūn

(4) ikişer dirhem aḥz olunup celencebīn-i ‘aseli ile cūlāb olunup isti‘māl étdürel. Ve eger bu ‘illet

(5) esbāb-ı bārideden yāḥūd şūrb-i edviye-i müberrideden ve miyāh-ı bārideden ḥādiş olmuş ise

(6) ‘ilāc-ı a‘zāyı edhānāt-ı ḥārre ile temrīḥ édüp cūlāb ve yāḥūd mā-(y)ı ‘asel ile ḥıltīt

(7) ve cünd-i bīdester isti‘māl étdürel. Ve eger bu ‘illet a‘rāz-ı nefsanıyyeden yā'nī ḥavf ve ḥüzün

(8) ve ḡaẓab gibilerden ḥādiş olmuş ise sebebini izāle ile ‘ilāc olunur. Bir ḥīle ile ki nevm

(9) ve rāḥat ve sūrūr gibi. Ve eger bu ‘illet ziyāde cefāf ve yübüsetden ḥādiş olmuş ise muraṭṭıbāt

(10) ile ‘ilāc édeler. Meşelā keşkü's-şa'irü'l-mürekkeb ve şarāb-ı ḥalezūn ve süfūf-ı ḳalbiyye-i lü'lü'ī ve ḥülām-ı

(11) ḳarnu'l-eyyil ve şarāb-ı ḥalezūnī ve şarāb-ı benefsec ve şarāb-ı tüffāḥ gibi devālar isti‘māl olunup ‘uzv

(12) daḫı tarṭīb ve taḳviyetden ḥālī olmaya kimmādāt ve nuṭūlāt ile ve eger bu ‘illet-i keşret-i şūrb-i ḥamrdan

- (13) ve yāhūd sekir-i dā'imīden hādīs olmuş ise terk-i şürb-i hamr edüp mi'de ve dimāğa takviyet
- (14) véreler. Edhān-ı münāsibe ve rubūb-ı fevākih ile ve mücerribīn-i eṭibbā-(y)ı Efrenciyye bu 'illette ekşeriyyā maṭbūḥ-ı
- (15) cafalıka'ı maṭbūḥ-ı 'ūdu'l-fiyāk ve maṭbūḥ-ı şābrīnā ve ma'cūnu'l-fālic ve mā-(y)ı mefāşılı ve dühn-i
- (16) sūnbül ve dühn-i 'akrabu'l-kebīr ve dühn-i fūlfül ve dühnü'l-kuşṭ ve dühn-i kehrübā ve dühn-i naft ve dühn-i
- (17) ḥarāṭīn-i muḳaṭṭar ve ḥarāṭīn-i maḥlūl isti'māl ederler. E't-tecribe: Altmış yaşında bir ḥātūna ra'şe-i
- (18) re's 'arīza olup ol zamānıñ eṭibbāsı 'ilācında 'aciz olup müteḥayyir kaldılar. Nāgāh taḫīb-i
- (19) mücerrib gelüp ol ḥātūna baykuş eti eklini emr edüp ol ḥātūn daḫı ekl eyledi. Müddet-i ḳalīle
- (20) mürūrında 'illetinden ḫalāş oldu. Ba'dehū nice nice kimesneler daḫı tecrube eylediler. Aşlā taḫallūf eyledi. Ğāyet nāfi'dir.
- (21) El-faşlu'l-ḫādī ve's-şelāşūn fi'l-ḫader: Ḥader bi't-taḫrīk luġat-ı 'Arabīde fütūr ma'nāsınadır.
- (22) Ammā beyne'l-eṭibbā' ma'nā-yı lāzimesi murād olunup uyuşmaḳma'nāsına müsta'meldir. Ve zebān-ı Fārisīde
- (23) ḫufte-şoden-endāmha dērler. E's-sebeb: Bu 'illetiñ sebebi rūḥ-ı ḫassāseniñ a'zāya sülūkıñ
- (24) imtinā'ıdır. Ve bu yā bi-sebeb-i zāğıṭdır ki kesr veyā ḫal'-ı sebebiyle 'aşaba 'arız olur. Ve yāḫūd 'aşabıñ
- (25) üzerine çok çok cülūs etmekden hādīs olur. Ve yāḫūd rabṭdan yā'nī muḫkem baġlamaḳdan ve yāḫūd
- (26) 'aşabda verem olmasından hādīs olur. Ve gāḫ olur ki 'aşaba inşibāb-ı aḫlāṭdan 'ale'l-ḫuşūş
- (27) ḫılt-ı fecce-i ğalīza-i bāride-i mükeşşefeden sedde vāḳi' olup ḳuvvet-i ḫissiyyeyi sülūkından men' edüp
- (28) ḫader hādīs olur yāḫūd bir ruṭubet-i fażliyye-i mā'iyyedir ki 'aşab anı teşerrüb etmekle müsterḫī ve münḫall
- (29) olup mecārī-i mesdūd ve münṭabıḳ eder. Ve çok kerre inşibāb-ı demden sedde ḫāşıl olur. Ve gāḫice

(30) sū-(y)ı mizāc-ı bārid mükessifden cevher-i ‘aşaba gılzat gelüp rûh-ı nüfûz edemedikinden hâdiş olur.

(31) Ve gâhice şûrb-i devā-(y)ı müberride-i müfırađadan hâdiş olur. Afyon ve sâ’ir müberridāt gibi yâhūd ziyāde

(32) mevāzı’-i bāridede seyr etmekden hâdiş olur. Ve gâhice keşret-i yübüset ve cefâfdan elyâfiñ

(33) ictimā’ı ve inṭibākı mesālik-i rûhda sedde hâşıl etmekle hader hâdiş olur. Hummeyyāt-ı muhriqada

(34) ruṭûbet-i aşıyyeniñ taḥlil olmasıyla a’zāda hâdiş olan hader daḥı Bunuñ gibidir. Ve gâhice

(35) şûrb-i sümümdan ve yâhūd les’-i hayyāt ve ‘akāribden hâdiş olur. Ve gâhice kuvvet-i hayvāniyyeniñ

R. 53b

(1) za’findan hâdiş olup eṭrāf-ı bedeniñ hissi münhadir olur. Kırb-ı mevte ve hengām-ı gāşyda

(2) vāқи’ olduğı gibi. El-‘alāmāt: ‘aşabda sedde sebebiyle vāқи’ olan haderiñ ‘alāmātı terehhül ve kesel-i beden

(3) ve beyāz-ı levn ve şıkal-i havāssıdır. Ve eger bu sedde demden hâdiş olursa ‘alāmeti bir humret-i levnidir ki

B. 39a (4) sevāda mā’ildir. Ve eger ‘aşabiñ gılzat ve şalābet ve keşāfet-i

(5) ‘aşabdır. Ve müsaḥḥinātdan müntefi’ olmağdır. Ve yübüset ve cefāf-ı sebebiyle vāқи’ olmuş ise

(6) ‘alāmeti bi-‘aynihi teşennüc-i yābis gibidir. Ve eger sümümdan hâdiş olmuş ise esbāb-ı muḳaddemesiyle

(7) ma’lûm olunur. El-‘ilāc: Bu marāzıñ ‘ilācı fālic ‘ilācı gibidir. Eger demden hâdiş olmuş ise

(8) faşd ve taḳlilü’l-ğidā edeler. Ve eger gılzat-ı ‘aşabdan hâdiş ise ‘aşabı mā(y)ı fātir ve edhān ile

(9) telyīn ve nuṭulāt ve zımādat-ı müsaḥḥine ile mizāc-ı ‘uzvı ta’dil edeler. Ve eger yübüset ve cefâfdan

(10) hâdiş olursa teşennüc-i yābis ‘ilācı ile ‘ilāc edeler. Ve eger sümümdan neş’et

(11) ederse ‘ilācı şûrb-i sümüm ve les’-i hayvānāt-ı mü’ziye faşlına mürāca‘at edeler. Mufaşşalan beyān olunmuştur.

- (12) El-faşlu's-sānī ve's-ğlāsūn fi'l-iḥtilāc: İḥtilāc 'Arabīdir. Zebān-ı Farisīde
- (13) çüst endām dērler. Beyne'l-'avāmu'n-nās lisān-ı Türkīde a'zā segirmek ve talabımağ ma'nāsındadır.
- (14) Vech ve 'ayn ve sā'ir a'zā-(y)ı bedende vāqī' olur. E's-sebeb: Bu marazın sebebi bir ruḥbet-i balğamiyye-i
- (15) lezicedir ki ḥarāret-i ġarīziyyeyi taḥlīl etmekle riyāḥ ve buḥārāt-ı ġalīza iḥdās edüp ol
- (16) rīḥ buḥārı ġılzātı sebebiyle mesāmmātdan ḥurūc edemeyüp beyne'l-cildi ve'l-laḥm muḥtebes olur.
- (17) Ve bu eṣnāda kuvvet-i dāfi'a anı muttaşıl def' eylemek ester edemediginden mādde ile ceng edüp
- (18) iḥtilāc ḥādīs olur. El-'alāmāt: Bu marazın 'alāmeti ma'lūm ve zāhirdir. Taḥaddümetü'l-ma'rife:
- (19) Eger iḥtilāc cemī'-i bedende vāqī' olursa sekte ve küzāzın muḥaddemesidir. Ve eger vechide olursa
- (20) laḳvenin muḥaddemesidir. Ve eger 'aḍalāt-ı baḥında olursa maliḥulya ve şar'ın muḥaddemesidir.
- (21) Ve eger rü'ūs-ı 'aḍalātında olursa verem-i ḥicāb-ı dimāğın muḥaddemesidir. Ve eger bu maraz keşiren vāqī'
- (22) olup nice zamān-ı mümted olursa laḳve ve fālic ve sekte ve teşennüc ve temeddüd gibi emrāz-ı muḥavvifenin
- (23) ḥudūşından ḥavf olunur. Ve eger ifrāt-ı yübüsetden 'arız olursa 'asirü'l-'ilācdır. Zīrā ruḥbet-i
- (24) aşliyyenin fenā bulmasına delālet eder. El-'ilāc: Bu marazın 'ilācı bi-'aynihi fālic ve teşennüc gibidir.
- (25) Ḥacı Paşa merḥūm dēr ki eger iḥtilāc ifrāt üzere olursa 'uzv-ı muḥtelici nuḥūlāt ile
- (26) tedbīr edeler. Meşelā bābūnec ve iklīlü'l-melik ve merzencüş aḥz olunup mā'u'l-ḳarāḥla ḫabḥ ve 'uzva
- (27) müsahḥanen nuḥūl oluna. Ve ḳavurılmış nuḥāle ile tekmīd etmek ġāyet mücerredir. Ve eger bu maraz ebdān-ı
- (28) bāridede esbāb-ı bāridede neş'et etmiş olursa ḥubūbāt-ı müshile ve iyāricāt ile
- (29) tenḳiye-i beden edüp ba'dehū nuḥūlāt isti'māl oluna. Ba'dehū bir ḥırḳa-ı ḥaşīne ile 'uzvı

- (30) iħmirārı hāşıl édince oğup üzerine edhān-ı müsahħhine tılā ve temrīh édeler. Dühn-i ferfiyün
- (31) ve dühnü'l-kuş ve dühn-i sünbül gibi ve mā' u'l-baħr müsahħhanen tekmīd olunsa nāfi' dir. Ve eger bu maraz
- (32) yübüsetden hādiş olmuş ise qar' ve hıyār ve battīh gibi eşyā-ı müberrideniñ maṭbūhına iclās
- (33) édüp ebzün édeler. Ba' dehū dühn-i benefsec ve dühnü'l-verd ve dühn-i qar' gibi edhān-ı müberride ile
- (34) fātiren tılā ve delk édeler. Ve eger şürb-i edviye-i semmiyye ve yāhūd les'-i hayvānāt-ı semmiyyeden hādiş
- (35) olmuş ise 'ilācı mesmūm-ı 'ilācı gibidir. Maħalline nazār oluna. Mufaşşalan beyān olunmuşdur.

R. 54a

- (1) El-ġidā': Emrāk-ı laħm ve ferārīc-i ħalīletü'l-milħ ve fālicde mezkūr olan ġidālardır.
- (2) El-faşlu's-sālīs ve's-selāsūn fī teza'zu'ı'd-dimāġ: Ma'lūm ola ki lisān-ı
- (3) 'Arabda teza'zu' taħrīk ma'nāsındır. Bu maħāmdan dimāġıñ esbāb-ı hāriciyye sebebiyle kendü mevzı'ından
- (4) hareket édüp deprenmesine dērler. E's-sebeb: Bunuñ sebebi ekseriyyā hırş ile mülā'ebe-i şedīdeden
- (5) yāhūd bir mevzı'-ı mürtefi'den düşmekden hādiş olur. Kezālik re'se ħarb-ı şedīde ile ħarb
- (6) étmekden tefarruħu'l-ittişāl vāķi' olmaġla ve ba'zı eczā-(y)ı 'aşabanıñ vaż'ı mevzı'-ııtabı'isinden
- (7) hāric ve müteġayyir olup bir cānibinden temeddüd ve cānib-i āħarından istirhā vāķi' olup aġşıye-i
- (8) dimāġiyyeye intihāk geldüğinden hādiş olur yāhūd eczā-(y)ı dimāġıñ ba'zısına inşidā' vāķi'
- (9) olmaġla hādiş olur. El-'alāmāt: Bu 'illetiñ 'alāmeti 'alīliñ rāhatı gidüp 'ayşı telħ olur.
- (10) Ve dimāġa qarīb olan a'sāb ve 'urūħuñ temeddüdini ħiss éder. Ve kuvāyı dimāġa za'f gelmek

(11) ile ba'zı taşarrufâtından kalup sidr ve nisyāna müşābih bir hādışzuhūr eder. Ve gāhice

(12) 'alīl mecmū'-ı revāyiḥı istiṣmām edüp rayiḥā-ı vāhide kıyās eyler. Yā'nī revāyiḥ-ı laṭife ile müntineyi

(13) fark edemez. Zīrā maḥall-i kuvvet şāmmeye mādde munşab olmağla havā-(y)ı müstenşik ol māddeye vāşıl

(14) olup anıḡ rāyiḥasıyla rāyiḥalanur. Pes anıḡ içün 'alīl revāyiḥ-ı ḥāriceniḡ mecmū'ını bir

B. 39b (15) siyāk üzere rāyiḥa-ı vāhide kıyās eder. Taḡaddümetü'l-ma'rife: Ma'lūm ola ki teza'zu'u'd-dimāğa

(16) mübtelā olan kimesnelerde ekşeriyā sekte vāki' olur. Nite-ki Abuḡrāt-ı fāzıl fuşūlinda buyurur ki

(17) men teza'za' dimāğuhū fe-innehū yuşīb fi vaḡtihi sekte ve şol kimesneleriḡ saḡta ve ḡarbe vuḡū'ından

(18) dimāğlarında teza'zu' vāki' olsa ekşeriyā sekte ḡudūsına bā'ış olur. İbn-i Ḳaf buyurur ki teza'zu'

(19) ḡareket-i ṡabī'iden ḡāric bir ıztırāb-ı şedīddir ki re's üzerine mevāzı'-i 'āliyeden bir cism-i

(20) saḡtılıḡ suḡūtından yāḡūd kıḡfa ḡarbe-i ḡaviyye vuḡū'ından ḡaşıl olup bir ḡaç vechile sekte

(21) ḡudūsına bā'ış olur. Zīrā ḡarbe ve saḡta ve kesr-i sebebiyle kıḡfiḡ dimāğa çöküp duḡūl

(22) étmesiyle dimāğı taḡḡit edüp mecrā ve menāfiz-i fuvāḡ münsed olup kuvvet-i ḡassāse ve muḡarrike

(23) āletleri üzerine nüfūz-ı imtinā' vāki' olup sekteye müceb olur. Ve yāḡūd teza'zu' ve kesr

(24) ve saḡta ve ḡarbe vuḡū'ında dimāğ bir keyfiyyet ḡaşıl edüp dem ve daḡı ṡabī'at-ı cihet-i dimāğa

(25) meyl étmekle demm-i ḡalīzatü'l-ḡıvām ve keşīrū'l-miḡdār olup insidād-ı dimāğa mu'ayyen olmağla sekteye

(26) bā'ış olur. Ma'lūm ola ki teza'zu'-ı dimāğ olan kimesneye sekte def'aten vāki' olur. Zīrā tedricen

(27) olsa insidād-ı nāḡış olmuş olur. Bunda ise insidād-ı tām taḡaddüm étmek lāzımdır. Pes

- (28) sedde-i tāmme sekteye ve sedde-i nāqışa şar‘a münticdir. El-‘ilāc: Bu ‘illetiñ ‘ilācı
- (29) evvelen bāselikden yāhūd ekhāldan faşđ étmek lāzımdır. Hattā māddeyi cānib-i āhara teveccüh idi ki
- (30) dimāğda verem hādiş olmayup mādde-yi tabī‘atı hāll eyleye. Ba‘dehū mi‘de ve em‘āy müleyyināt-i
- (31) münāsibe ve ihtikānāt-ı muvāfiķa ile pāk édüp istifrāğ-ı mevādde ihtimām édeler. Hattā bu
- (32) şüretde hūdūş-ı veremden emīn olunur. Ve eger verem ile ma‘an hādde vāki‘ olursa habb-ı kōķya
- (33) ve habb-ı iyāric isti‘māl olunup revāyiha-ı tayyibe ki mizāc-ı ‘alīle gāyet münāsib ola. Anlar ile ‘ilāc
- (34) édeler. Ve dimāğa zımādāt-ı muķavviye tazmīd oluna. Meşelā şandal ve fūfel ve tīn-i Ermenī ve tuhlub ve daķıķu‘ş-
- (35) şa‘īr ve bākla gibilerden zımād olunup isti‘māl oluna. Ve edhānāt-ı muvāfiķa ile tes‘īt édeler.

R. 54b

- (1) ve dūhnü'l-verd ve dūhnü'l-benefsec lebenü'n-nisā' ile cüz'i hāzāz zamm édüp üzñ-i ‘alīle taķtīr oluna.
- (2) Pes imdi bu tedbīrler ile re'se kuvvet ve veca‘a sūkūnet gelüp teverrūme māni‘ ve seheri def‘ ve temeddüdi
- (3) a‘şāb ve ‘urūķdan izāle éder. Sinārtoş-ı Curmānī dēr ki bu ‘illette der-‘aķab faşđ étmek be-her-hāl
- (4) elzemdir. Ba‘dehū re'sini tıraş édüp dūhnü'l-verd ve dūhnü'l-ās ile tedhīn édeler. Ve yāhūd
- (5) bu lebīhayı mecmū‘-ı re'sine vaz‘ édeler. Şan‘atı budur: Daķıķu‘ş-şā‘īr ve deķıķu‘l-baķlā her birinden
- (6) bir vuķıyye, dūhnü'l-verd üç vuķıyye aħz olunup miķdāru'l-kifāye hallu'l-hāzıķ ile kā‘ide üzere
- (7) lebīha édüp mirāren keşīren tecdīd étmekle bu lebīhayı isti‘māl édeler. Ve Ammā yābisāt-ı kavıyye ve kābızāt-ı
- (8) şedīdeden gāyet ihtirāz ve ictināb édeler. Hattā mesāmmātı tesdīd édüp tervīh ve teneffüse

- (9) māni' olmaya. Zīrā verem-i filağmūniyye hūdūşına bā' iş olur. Ve dağı ihtikānāt ile 'amel tekrār olunup
- (10) 'aks-i mevādde sa'y edeler. Meşelā eṭrāf-ı a'zāyı muhkem delk ve temrīh etmekle ve 'aliliñ omuzlarına
- (11) ta'līk-i mihceme ile 'amel edeler. Emirosyos yār'ūs der ki bu 'illetiñ ikinci günü 'ırķu'l-hāme tesmiye
- (12) olunan tamar ki derz-i lāmī üzerinde vāki'dir. Andan faşd edeler. Ve bu ešnāda fem ve enf-i'alīli sedd edeler.
- (13) hattā rūḥ-ı hayvānī şiddet-i 'azīmiyle ağışıye-i dimāğı münfetih edüp ḥārice kuvvetle mündefi' ola.
- (14) Ve dağı bir kaç günden sonra 'ırķ-ı cebheden ve 'ırķu'l-lisāndan dağı faşd edeler. Ve'l-ḥāşıl ne tarīkiyle
- (15) olursa olsun re'sden iḥrāc-ı dem etmek vācibdir. Ve dördüncü günden sonra revādi'āt
- (16) isti'māl etmek gerekdür. Ammā rādi'āti muḥallilāt ile maḥlūṭan isti'māl edeler. Ve bu lebīḥa gāyet münāsibdir.
- (17) Şan'atı budur: Efsentīn bir ḳabza, verd-i aḥmer ve zehr-i bābūnec birer buçukḳabza, daḳīk-i baḳla bir vuḳıyye, mūmyā'
- (18) üç dirhem, demmü'l-aḥaveyn-i ḳatır iki dirhem, dühnü'l-verd ile ḳā'ide üzere lebīḥa oluna yāḥūd
- (19) bu kimmādı isti'māl edeler. Şan'atı budur: Aşl-ı ḥatmī üç vuḳıyye, iresa ve si'd ve ḳaşabu'z-zerīre
- (20) her birinden bir vuḳıyye, varaḳ-ı saluya ve merzencūş ve batuniḳa ve verd-i yābis ve zehr-i oştoḥodos-ı 'Arabī
- (21) yarımşar ḳabza, milḥ-i 'avām bir vuḳıyye aḥz olunup ḥamr-ı aḥmer-i ḥāliş ve mā'u'l-ḥaddādīn ile ṭabḥ edüp
- (22) maṭbūḥını isfenc ile re's-i 'alīle kimmād edeler. Lākin maṭbūḥ ziyāde saḥīn olmaya. Ve bu ešnāda
- (23) bu ḳayrūtī dağı isti'māl edeler, gāyet münāsibdir. Menāfi'i kirāren ve mirāren müşāhede olunmuşdur. Şan'atı budur:
- (24) Nuḥāletü'l-ḳamḥ üç vuḳıyye, daḳīkü'l-'ades iki vuḳıyye verd-i aḥmer ve varaḳu'l-ās her birinden bir vuḳıyye,

(25) aşabu'z-zerire on dirhem, b b nec ve ekl 'l¹⁰¹-melik yarımşar abza, cevz-i ser  altı 'aded, d hn 'l-verd

(26) ve d hn 'l-b b nec  cer vuıyye, Şem'-i ebya iki buuvuıyye, lib n ve maŐtak   cer dirhem, m rr-i Ő fi iki dirhem

B. 40a (27) az olunup ba'de's-saŐem'i edh n-ı mezk re ile zevb  d p ba'deh  ecz -(y)ı meŐh ayı mukem mezc

(28) ve  r f   deler. Ve ma'l m ola ki bu 'illeti ev hirinde muallil t isti'm l  tmek gerekd r. MeŐel  aşl-ı atm 

(29) ve si'd ve aşabu'z-zerire ve saluya ve merzenc Ő ve batunika ve zehr-i oŐtoodos ve b b nec gibilerden

(30) maŐn ' dev lar ve taviyet-i re's iin verd-i amer ilak  tmek g yet m n sibdir. Alıs nder Bendıtos

(31) n m ak m ilet 'l-B r'n m kit bında beşinci b bda zım d-ı Őamu'l-libl bı g yet m cerrebdir d y  tar r eylemişdir.

(32) El-id ': ak m-i mezb r d r ki seksen yaşında bir Şeyh'ac z ki arbe-i re'sden n Ői dim ı

(33) m teza'zi' olmuş idi. Ol vati eibb sına m r ca'at  tmeksizin faat bu zım d ile 'il c eyledi.

(34) Kez lik kesr-i 'azm gibilerde daı tecrube olunmuşdur. Ol zım d-ı m cerrebi Şan'atı budur: Őamu'l-libl b  c

(35) vuıyye, r tiy nec-i Ő fi nişf vuıyye, Şem'  c vuıyye, d hn 'l-verd iki buuvuıyye,  Őa iki vuıyye

R. 55a

(1) terment n  c vuıyye, 'uŐ ret 'l-libl b d rt vuıyye, daı 'l-bala mid ru'l-kif ye az olunup

(2) Şan'at  zere zım d  deler. Ve kez lik fir u'l-am m ve fir u'l-d y k y ud ayv n ti riyelerini m sahanen

(3) re'se va'  deler. Z r  kuvvet-i m beddede-i muallelesi olduı ma'l m ve meŐh r  f d r. Ve daı ma'l m

(4) ola ki bu 'illetde on d rt g ne degin Őar bdan itim   tmek l zımdır. Ve belki lu m ve ubzdan

¹⁰¹ Ekl: ikl l, B 39b/43

- (5) dađı iħtimā eyleyeler. Mā' u'ş-şā'ır yāhūd raķīķ ve laťif-i ğıdālar ile iktifā ēdeler. Hār ve ħarīf
- (6) ve mālīħ ve ħāmız-ı nesnelerden iħtirāz eyleyeler. Ve 'alīl dā'imā sūkūnet ve rāħat ve refāħiyyet
- (7) üzere olup ıztırāb ve ħareket-i 'anīfeden ħazer üzere olup her vechile müsterīħ ola.
- (8) El-faşlu'r-rābi' ve'ş-şelāsūn fi'l-'uťas: 'Uťas bi-zammı'l-'aynı'l-mühmele lisān-ı Türkīde
- (9) aķsırmaķ ma'nāsındır. Zebān-ı Fārisīde işnūşe tesmiye olunur. lisān-ı Yūnānīde baťarmos
- (10) dēmekle mūte'ārefdir. İşılāħ-ı eťıbbāda 'uťas dērler. Mūteķaddimīn-i eťıbbā bu 'illeti dimāġa nisbet ēdüp
- (11) dērler ki 'aťse dimāġıñ kendüye ve nevaħīsine 'arız olup eziyyet vėren nesneyi def' için
- (12) eylediġi ħareketden 'ibāretdir. Ve ekşeriyyā bürüdet-i işābetinden mūte'ezzī olup anı def' için ħareket
- (13) ēder. Ammā Şeyħ İbn-i Sīnā dēr ki bu 'illet nevāħī-i dimāġda vāķi' olan verem-i ħār neş'et ēder.
- (14) Ve ŞariħKureşī 'alyhi'r-raħme ol ħuşuşı istib'ād eyleyüp buyurur ki eger veremden 'aťse lazım gelürse
- (15) sersāma mübtelā olanlarda ziyāde 'aťse olmaķ lāzım idi dēyüp bürüdet-i işābetinden olduġunu
- (16) tercīħ eylemişler. Ve 'Allāme anlara cevāb vėrmişdir. Ve dađı 'uťas için beyne'l-eťıbbā' 'azīm ķīl ü ķāl
- (17) vāķi' olmuşdır. Ĥattā kibār-ı eťıbbādanķatı çoķkimesne ol ħuşuşda başķa başķa resā'il te'līf
- (18) étmişlerdir. Taħķīķini murād edenler, müfaşşalāta mürāca'at ēdeler. Ve eťıbbādan ba'zıları 'uťas lafzını 'ayn-ı
- (19) mühmele-i mazmūme ve āħar sīn-i mu'ceme ile 'uťaşzann eylemişler. Ve ba'zılar 'ayn-ı mu'ceme ve uħrā sīn-i mühmele
- (20) ve ba'zılar bi-fethi'l-'ayn ve's-sīnül-mühmele taħrīr eylemiş. Muħaşşelü'l-ķelām bi-zammı'l-'aynı'l-mühmele ve uħrā sīn-i
- (21) mu'ceme ile olursa verem-i ħār fi'd-dimāġı'ş-şıbyān ma'nāsındır. Ve eger bi-zammı'l-'aynı'l-mühmele ve uħrā

(22) sīnū'l-mühmele olursa 'aṭse ma'nāsına olur. Ammā müte'ahhīrīn-i eṭıbbā-(y)ı Efrenciyye bu 'illeti āfāt-ı

(23) ṣadriyye 'add édüp dērler ki 'aṭse teneffüs ile dāhile cezb olunan havānıñ fem ve enfden

(24) def'a-ı vāhīdede serī'an ve hıddet ile hırucından 'ibāretdir. Bu fi'l degildir. İllā ihrāc-ı havāya hıdmet

(25) eden 'aḍalāt-ı ṣadriyñ hareket-i teşennüciyyelerindedir. İmdi bu 'illet dañı āfāt-ı ṣadriyyeden olur.

(26) Ve ma'lūmdur ki bu 'illetde iki 'arıza hiss olunur. Birisi enfde bir şıket ve birisi dañı ṣadride

(27) hıddet ile bir inkıbāzdır. Ve 'aṭse ihrāc-ı havāya ālāt olan 'aḍalāt-ı ṣadriyñ 'ale'l-huṣūş

(28) hicāb-ı hāciziñ ve beyne'l-azlā' vāki' olan 'aḍalātıñ ve 'aḍalāt-ı şıfākıñ fi'li olduğundan

(29) dērler ki bu 'illetde evvelen me'ūf olan a'zā-(y)ı mezkūredir. Lākin fi'l-ḥaḳīka ola. Me'ūf olan dāhil-i

(30) enfde münbasit olan ğışānıñ taraf-ı a'lāsıdır ki ziyāde ḥassās olduğundan nāşī anıñ me'ūf

(31) olmasından a'zā-(y)ı mezkūre dañı me'ūf olur. E's-sebeb: 'Aṭseniñ sebeb-i bādīsi dāhil-i

(32) enfde münbasit olan ğışānıñ taraf-ı a'lāsı teşnīcdir. Zīrā 'aṭseye ıztırār olmaz. İllā bu

(33) ğışā-(y)ı ḥassāsıñ teşennüci ile olur. Güyā ki ğışā-(y)ı mezbūre bir teca'ud gelüp anıñ teca'udinden

(34) bi'l-iştirāk ālāt-ı ṣadriyye müte'ezzī olmağla anlar dañı müteca'id olurlar. Bu ğışānıñ eṭrāf-ı a'lāsınıñ

(35) ḥassāsıñ bundan fehm olunur ki bir ince kıl yāhūd bir çöbcegiz enfe idhāl olup ğışā-(y)ı mezbūrıñ

R. 55b

(1) taraf-ı a'lāsına ednā dağdağa vērilmekle anıñ kemāl-i ḥiss ve ezāsından nāşī a'şāb-ı keşire bi'z-zarūrī

(2) hareket ederler. Ve ma'lūm ola ki ğışā-(y)ı enfiñ a'şāb-ı ṣadriyye ile iştirākı ol cihetdendir ki a'şābdan

(3) zevc-i sālīs ve zevc-i rābi' in şu'beleri dāhil-i enfe vāşıl olur. Şadriy muharriki olan a'şāb ve

B. 40b (4) beyne'l-azlā' olan a'şāb ise zevc-i sālīs ve zevc-i rābi' ile iltişāk ve intisācları vardır.

(5) Li-hāzāşadr-ı muharrik olan a'şābla ğışā-(y)ı enfiñ iştirākları olup ğışā-(y)ı enfiñ teca'udinden

(6) a'şāb-ı şadra daħı teca'ud ve teşennüc gelür. Bārtołinos taħrīr eder ki dāhil-i enfe münbasiñ olan

(7) ğışāniñ ziyāde hassāsılığındandır. Ednā taħrīş ile 'atşe hādiş olur. Görmez-misin ki

(8) Venedik ve Lātinde 'uñsāt keşiren isti'māl oluna gelmişdir. Lākin 'uñs ile anlarda 'atşe gelmez.

(9) Ammā nice diyārında 'uñsāt-ı hafifenñ kadar qalīlinden belki rāyihāsından 'atşe gelür. İmdi

(10) Venedik ehālisi 'uñsāt-ı keşret-i isti'māl daħil-i enflerinde olan ğışāya taħrīş vèrerek

(11) ve mādde-i mā'iyeyi isāle ve izāle ederek ol ğışāniñ hissine noķşān gelmişdir. Ammā Nemçe ehālisi

(12) 'uñs isti'mālına mu'tādları olmadıklarından nāşī ğışā-(y)ı enfleri hiss-i tabī'isi üzerine bākī

(13) qalup ednā taħrīşden müte'ezzī ve müteşennic olur. Ve ma'lūm ola ki halk ve fem ve enfiñ a'şāb-ı

(14) beyne'l-azlā' olan a'şābla iştirāk-i 'acībleri vardır. Meşelā hicāb-ı hācize ednā dağdağa

(15) ile femm-i hareket eder ki aña zaħık dèrler. Li-hāzā irādī zaħık murād olunduğda hicāb-ı hāciz bir ednā

(16) dağdağa veremekle zaħık-i irādī hādiş olur. Bundan ma'lūm ola ki kelām-ı mezbūrdan

(17) müstefād olunur ki ğışā-(y)ı enfiñ teşennücinden bi'l-ıştirāk a'şāb-ı şadriyye me'uf olmağla 'atşe

(18) hādiş olduğı gibi a'şāb-ı şadriyyeniñ sā'ir müştereki olan a'şābiñ teşennücinden daħı 'atşe

(19) hudūsını mümkün olur. Lākin ba'zı etibbā kavli üzere ğışā-(y)ı enf-i me'uf olmaķsızın 'atşe

- (20) hâdiş olmaz. Hattâ Ollis nâm tabîb teşrih eder ki 'atşe mümkün olmaz. İllâ ğışâ-(y)ı enfiñ
- (21) tahrişi ile olur. Ammâ ğışâ-(y)ı enfiñ 'atşe irâş edici tahrişine bâ'is ve bâdî
- (22) olan yâ esbâb-ı hâriciyye yâhüd esbâb-ı dâhiliyyedir. Ammâ esbâb-ı hâriciyyeden ez-cümle
- (23) revâyiñ-i kaviiyyedir. Nite-ki merzencüş ve gül ve reyhân şemm etmekle ba'zı kimselere 'atşe gelür.
- (24) Kezâlik ba'zı edhine-i hâmızadan ve ba'zı ehviyeden ve edviye-i harîfeniñ enfe vuşulından
- (25) ğışâ-(y)ı mezbûre tahriş gelüp 'atşe hâdiş olur. Lâkin ğışâ-(y)ı mezbûriñ ba'zı kimselerde hassâslığı
- (26) ziyâde ve ba'zılarda nâkışve ba'zılarda hiss-i 'atıl olmağla esbâb-ı mezbûre ba'zılara 'atşe
- (27) irâş edüp ba'zılara irâş eylemez. Ammâ edviyeden enfe vuşul ile ğışâ-(y)ı mezbûri tahriş
- (28) edüp 'atşe irâş edenler. Ez-cümle merzencüş ve sevsen ezhûri ve ğarbağ-ı ebyaz ve ferfiyün
- (29) ve varaku'd-duhân ve cünd-i bîdester ve şebrem-i müdebberdir. Cümlesinden kavî olan beyaz olunca teklîs
- (30) olunmuş zâcdır. Ammâ esbâb-ı dâhiliyyeden ez-cümle lemf'âdır ki ğışâ-(y)ı mezbûri hâl-i ğayr-iṭabî'î
- (31) ile teblîl edüp fi'l-cümle harîf olmağla tahriş eder. Li-hâzâ ez-kâm-ı aşhâbına ekşeriyyâ 'atşe'arîz
- (32) olur. Zîrâ zükâmıñ mâddesi lemfî'â hâmız ve mâliḥdir, ğışâ-(y)ı enfi lez' ve tahriş eder. İmdi
- (33) 'atşede dimâğıñ medhali yoğdur. Ve müteḥarrik dağı olmaz. 'Avâm-ı beyinde meşhûr olduğı gibi egerçi
- (34) mecmû'-ı re's müteḥarrik olur, şübhe yoğdur. Lâkin dimâğ müteḥarrik olmaz. Ammâ 'atşeniñ sebebi lemfî'â
- (35) olduğı mevâzî'-ı 'atşe ki dâhil-i fem ve enfdır. Ba'dehü şadr ve şerâyîn-i ḥaşne ve riye ve ḳaşabatu'r-riyedir.

R. 56a

(1) bunların cümlesi ağşiyeye-i balgamiyye mevzı'larıdır. Zırā bu gıřalarıñ tahtında ğuddeler vardır ki dā'imā

(2) anlardan mevādd-ı mā'iyye tereřşuñ eder. Eger mādde-i mā'iyye-i mezbūre keřir olup yāñūd ğılzat hařıl edüp

(3) hancere ve kařabatu'r-riyeye mülteřikan ğalursa 'aťse ile mündeñi' olur. Nite-ki Ebü'l-eťıbbā Abuğrāt

(4) demışdir ki kaşabatu'r-riyede balğam-ı lezic mülteşık olup sü'al ile ğurūcı mümkün olduğı

(5) řüretde 'uťüsāt isti'māl oluna. Zırā mādde-i mezbūre 'aťse ile ğurūc eder. İmdi 'uťüsāt

(6) re's ve dimāğı tenğıye eylemez. Belki mücerred ğıřā-(y)ı enñi ve anıñ üzerine mülteşık olan balāğım-ı

(7) leziceyi tenğıye eder. Ğāñ olur ki mi'deye mādde-i muğāťıyye 'alā sebīl-i-istiĥkām mülteşık olmağla

(8) 'aťse ğādiř olur. Bārtolinos beřinci mā'esinden on toğuzuncı tecribesinde taĥrīr

(9) eder ki bir kimseye ba'du'l-cimā' 'aťse-i keřir ğādiř olur idi. Amāťos nām řabīb der ki

(10) bir kimse ğördüm ki bir ğüzel 'avrata nazār eylese aña 'aťse-iĳaviyye 'arız olup andan řehvet-i

(11) bāhiyyesi ğareket eder idi. Kezālik řemse nazār etmekle 'aťse 'arız olur kimse ğördüm

(12) dēyü řabīb-i mesfūrden menğüldür. İmdi 'aťse bir ğareketdir. Ğareket-i fuvāĳ fi'l-cümle muğālifdir.

(13) Zırā fuvāĳ dāñile teneffüřüñ şiddetdir ki ğicāb-ı ğāciziñ esfele incizābı ile olur.

(14) Ammā 'aťse şiddetle ğārice teneffüşdir ki ğicāb-ı ğāciziñ a'lāya ğareketi ile olur. Kezālik

(15) fuvāĳda řadā řāf ve ğayr-ilaťıfdir, 'aťsede boğuĳ ve ğaçırdılardır. Zırā fuvāĳda hancere münfetih

B. 41a (16) ve 'aťsede fi'l-cümle münseddir. El-'alāmāt: 'Aťse, cümleñiñ ma'lūmıdır. 'Alāmāt beyānına

(17) iĥtiyāc yoĳdur. Tağaddümetü'l-mā'rife: Ammā esbāb-ı ğāriciyyeden ğādiř olan 'aťse redī

- (18) degil-midir? Meger ki ifrāt üzere ola. Ammā ol ‘atşe ki keşir ve mütevâtir ve hād olup sebeb-i zāhirisi
- (19) dağı olmaya redīdir. Belki helāka delīdir. Kezālik hafif görünüyorsa redīdir. Zīrā sağırū's-sin
- (20) olanlarda şar‘ ve teşennüc ve kebīrū's-sin olanlarda sekte ve felec zuhūrını i‘lām eder. Mortīyos
- (21) nām tabīb dēr ki şıbyānda ‘atşe ziyāde muhavvifdir. Zīrā anlarda ‘atşe-i keşir ve mütevâtir ve şedīd
- (22) olduĝa ekşeriyā helāk olurlar. Heldānos dağı bir şabī bir kaç ‘atşeden şonra helāk
- (23) oldu, ben gördüm demişdir. Gāh olur ki şan‘atla‘atşeniñ ihtibāsında şar‘ zuhūr eder.
- (24) Bundan şonra ma‘lūm ola ki ‘atşe ‘ayna muzırdır. Heldānos ‘atşe ile bir kimseye‘aver
- (25) ‘arız olduĝın gördüm. demişdir. Lanciyos nām tabīb dēr ki emrāz-ı ‘aynda‘uṭsāt-ı
- (26) isti‘mālını men‘ eyledigimiz mücerred ‘aver ‘urūzı havfindan degildir. Belki kuvvet-i bāşırayı muhāfaza
- (27) etmek içündür. El-hāşıl şar‘ ve ‘ilel-i ‘ayn aşhābına ‘uṭsāt-ı münāsib degildir. Belki anlara
- (28) münāsib olan su‘ūtāt isti‘mālıdır. Ve ma‘lūm ola ki nisāya ‘atşe‘urūzı ile ‘avārız-ı
- (29) keşireden hālāş olurlar. Meşelā hayzı idrār eder. Ve ‘usret-i vilādet ve recā-ı ‘illetine ziyāde
- (30) münāsibdir. Zīrā aşfākı kuvvet ile tahrik eder. Kezālik ekşer-i a‘şāblarıñ dağı kuvvet ile tahrik
- (31) eylediginden eṭrāf-ı raḥimlerinde olan demm-i müteharrik olup cereyān eder. Kezālik bu hareket-i
- (32) şedideden elyāf-ı raḥim dağı müteharrik olup cenīni hārice def‘ eder. Ammā ifrāt-ı seyelān-ı
- (33) tamş aşhābına ve havāmile‘atşe-i kavıyye‘urūzı haṭar-nākdır eger ‘uṭsāt-ı kavıyye isti‘māl
- (34) olunup ‘atşe zuhūr eylemezse redīdir. ‘Ale'l-ḥuşuş sekte ve şar‘ aşhābında ziyāde redīdir.

(35) Zīrā kuvvet-i nefsanıyyeniñ bi'l-küllıyye zevālını i'lām eder. El-'ilāc: 'Aṭseniñ 'ilācında lāzım olan

R. 56b

(1) ğıṣā-(y)ı enfı lez' eden māddeyi ve lez'-i mezbüreden ḥādıṣ olan ḥıddet rūḥı izāle etmektir.

(2) Li-hāzā rāyiḥa-ı afyon ve sā'ir muḥaddirāt yāḥūd lūdānū isti'mālı 'aṭseye edviye-i ceyyidedendir.

(3) Nite-ki Zākoṭos 'aṭse-i dā'imiyye mübtelā bir kimseye lūdānū ile 'ilāc eyledim dēyü taḥrīr

(4) etmişdir. El-ḥāşıl 'aṭse-i aşḥābına muttaşılan afyon şemm étdürüp kifāyet eylemediği şüretde

(5) lūdānū vèreler. Kezālik dühnü'l-verd ile ḥall olunmuş. Afyon dāḥil-i enfe tılā olunmağla 'aṭseyi

(6) kaṭ' eder. Amāṭos 'uşāretü'r-reyhānı medḥetmişdir. Lākin ma'lūmdur ki ṭayyību'r-rāyiḥa olan

(7) ḥaşāyiş 'aṭseyi taḥrīk eder. Li-hāzā reyhāndan daḥı ictināb-ı münāsibdir. Kezālik bezr-i rāziyānec

(8) ve enīsün sirke ile naḳ' olunup şemm olunmaḳ 'aṭseyi def' eder. Kezālik leben-i fātir yāḥūd

(9) mā'u'l-ḳarāḥu'l-mu'tedil istinşāḳ étmekle 'aṭse-i mündefi'a olur. 'Ale'l-ḥuşuş esbāb-ı ḥāriciyyeden

(10) olmuş ola. Yā'nī mevādd-ı ḥarīfeyi istinşāḳ ile ḥādıṣ olan 'aṭseye ziyāde mü'eşşirdir.

(11) Leben-i bedeli semn-i fātir yāḥūd mā-(y)ı nilüfer ile istiḥrāc olunmuş, lu'āb-ı bezr-i ḳuṭunā yāḥūd lu'āb-ı bezr-i sefercel istinşāḳ oluna.

(12) El-faşlu'l-ḥāmı ve's-şelāşün fi'n-nezle ve'z-zükām: Nezle, ma'rūf 'illetdir,

(13) nāzile daḥı dèrler. Cem'i nezlāt ve nevāzil gelür. Mışr, Ḳāhirede inḥidār dènmekle şöhret-i şı'ardır. Ḥādir

(14) ve ḥādire daḥı tesmiye ederler. lisān-ı Yünānide ḳaṭardos ta'bīr olunur. Seyelānu'l-mādde mine'd-dimāğ

(15) dènmekle ta'rīf ederler. Ve zükām bi-zammı'z-zā'ıl-mu'ceme ruṭūbet-i ḥılṭıyyeniñ dimāğdan minḥarına nüzülinden

(16) 'ibāretidir. Nezletü'l-enf ma'nāsınadır ki mübtelāsına mezkūm dërler, burun tutulmağdan 'ibāretidir. Beyne'l-'avām

(17) lisān-ı Türkīde tomağı dënmele meşhūr ve müte'ārefdir. Zebān-ı Fārisīde beynī giriften dërler. Ve lisān-ı

(18) Yūnāniyyede ku'rīza tesmiye olunur. Ve ekşer-i eṭibbā zūkām ve nezleyi emrāz-ı dimāğiyyeden te'dād édüp

(19) ve bundan neş'et eden su'ālī emrāz-ı şadr ve riyede taḥrīr étmişlerdir. Şeyḥu'r-re'īs zūkām ve nezleyi

(20) emrāz-ı enfde taḥrīr édüp su'ālīşadr ve riye marāzları maḥallinde taḥrīr eyledi. Fī nefsu'l-emr zūkām ve nezleden

(21) her biri seyelānu'l-mādde mine'd-dimāğ yā'nī dimāğdan aşağı mādde dökülmek ma'nāsına olduğı emrāz-ı

(22) dimāğiyyeden ma'dūd olmasına münāsib olur. Egerçi ol mādde burun yoluna maḥşūş olmayup

(23) gāhī şadr ve riyeye daḥı dökülür. Ammā enfden seyelānı zāhir olmağla emrāz-ı enfden 'add olunmağ daḥı

(24) mümkündür demişler. Ve 'allāme-i Kūreşī müciz metninde zūkām ve nezleyi emrāz-ı enfde taḥrīr édüp su'āl-i

(25) ḥulḳūma taḥşīş étdikleri çendān münāsib degildir. Bi-eyi vechin kān zūkām ve nezle bu maḥalde

(26) beyān olunup su'āl ve sā'ir leri her bir mahallinde 'ayān olunur. Pes imdi zūkām ve nezleyi 'ale'l-ıtlāk

(27) seyelānu'l-mādde mine'd-dimāğ ta'bīr olunduğı ecilden kaḅı a'zāya nāzil olursa olsun isimde

B. 41b (28) müşterek olup hem zūkām ve hem nezle ıtlāk-ı şaḥīḥ olur. Eṭibbādan ba'zısı anlarıḅ her birini

(29) nāzil olduḅları 'uzva i'tibārī ile taḥşīş eyleyüp ḥulḳūma ve şadra ve riyeye nāzil olana

(30) nāzile ve enf nāzil olana zūkām demişler. Ve ba'zılar daḥı cemī'isine nezle ıtlāk étmişler. Lākin enfe nāzil

(31) olan mādde-i enfde olan ḳuvvet-i şāmmeyi sedd eyleyüp bir nesne ḳoḳutmağā mānī' olsa ve raḳīḳ ve mütevātir

(32) olduğı cihetden 'ayna ve vech ve cild-i cebheye sūḥūnet ihdās eylese zūkām tesmiye olunması zāhir

(33) ve rāciḥ olur. Pes imdi gerek nezle ve gerek zükām dimāğda olan mādde mündefi‘
olduğda esfel-i bedene

(34) seyelānından ḥāşıl olmağla emrāz-ı dimāğiyye ‘aķıbinde nezleyi dağı zıkr etmek
münāsib olduğı için

(35) biz dağı taḥrīrine şürü‘ edüp dēriz ki evvelen bilmek lāzımdır ki dimāğ-ı bārid ve
raṭb olup dimāğa

R. 57a

(1) münāsib olan ğidā-ı bedene müncezib olduğda ğidā’iyyete şāliḥ olan nesnelər
dimāğa ğidā olup

(2) ve ğidāya şāliḥ olmayan fazla olup femden ve enfden mündefi‘ olur. Veḥāl-i
şihḥatda femden ve enfden

(3) mündefi‘ olur. Ve ḥāl-i şihḥatda femden ve enfden ḥurūc eden nesnelər beyāz ve
mu‘tedilü'l-ķıvām olur.

(4) Ammā ḥurūc eden nesneniñ levni ve ķıvāmı müteğayyir olursa bedeniniñ ve yāḥūd
dimāğiniñ sū-(y)ı mizāc-ı

(5) bāridine ve yāḥūd sū(y)ı mizāc-ı ḥārrına delālet eder. Bundan soñra ma‘lūm ola ki
nezleniñ

(6) iki nesneye ıtlāķı vardır. Biri ıtlāķ-ıḥāşdır ki dimāğdan ve minḥarından nāzil olur.

(7) Ve gāḥ ḥulķūma nāzil olup zükām ve su‘āl icāb eder. Ve biri dađı ıtlāķ-ı ‘āmdır ki
dimāğdan

(8) ķanğı ‘uzva olursa olsun nāzil olana ıtlāķ olunur. E's-sebeb: Nezleniñ sebeb-i

(9) bir māddedir ki ol mādde keyfiyyetiyle yāḥūd kemmiyyetiyle fā‘il olur. Keyfiyyet
dediğimiz mādde-i māliḥ

(10) yāḥūd mür yāḥūd ḥāmız yāḥūd ḥād yāḥūd ḥār yāḥūd bārid olmağdır. Ve
kemmiyyet dediğimiz

(11) māddeniñ miğdārı keşir olmağdır. Ve ma‘lūm ola ki cemī‘-i nevāzilde sebeb-i
fā‘ilden ve sebeb-i ķābilden

(12) lā-buddır ve sebeb-i fā‘il yā ḥāricden olur veyā dāḥilden olur. Pes sebeb-i fā‘il
dimāğiniñ

(13) ḥāzıması za‘ıf olmağdır. Mecnā-yı ṭabī‘isinden kendiye lāzım olandan ziyāde
fazalāt tevellüd

(14) etmekdir yāḥūd kendüye müteşā‘id olan buḥārı taḥlīlden ‘āciz olmağdır. Ve
Ammā ḥāricden

- (15) olan sebab-i fā'ıl bürüdet ve ruṭūbeti ve bārān-ı keşire ve mu'tād olmayan kimesneler lübb-i deryāda
- (16) olmak ve ruṭūbetlü mekānlarda kā'id olmak yāhūd rīh-i cünübī āşub dimāğ-ı buḥār ile mümtelī olduğda
- (17) 'akībinde rīh-i şimālī ise. Be-her-ḥāl dimāğ şıkkılıp dimāğda olan ebḥire-i ruṭūbete istihāle edüp
- (18) nezleye bā'ış olur. Abuḳrāṭ-ı fāzıl bu ma'nāya emrāz-ı 'aşr ḥāşıl olur dedi Yāhūd havāda fesād
- (19) olsa 'āmmenin nevāziline bā'ış olur. Sebeb-i ḳābil olan mi'de ve kebed ve tıḥāl ve raḥim ve ğayrı
- (20) 'uzvlar gibilerin şirketidir yāhūd ziyāde mest olmaḳdır. Yāhūd nevm-i keşirdir bā-ḥuşuş gündüz
- (21) nā'im olmak. Ve Şeyḫü'r-re'is İbn-i Sīnā buyurur ki gāhice ba'dü'l-faşd vücūda bir gevşeklik ve süstlük
- (22) 'arız olur. Ol vaḳtinde vücūd ḥarāret ve bürüdetḳabūlına ğāyet müsta'id olur. Bundan daḫı
- (23) nezle hādış olur. Ḥuşuşā iḥrāc-ı dem ziyāde etmiş ola. Ve daḫı ḥammām ve riyāzet ve ğaḫab ve fikr-i 'amīḳ
- (24) dimāğı gevşeldici nesnelere olup ḥāricden olan sebeblerden dimāğıñ infi'ālī serī' olur.
- (25) El-'alāmāt: Nezle-i ḥārrenin 'alāmeti eger nezle enfe muşab olursa ḥumret-i vech ve 'ayn
- (26) olmaḳdır. Ve seyelān eden. mādde-i raḳīḳ ve muḫriḳ olup ḥarāret-i beden ziyāde olmaḳdır. Ve gāhice
- (27) nezle-i ḥārreye muṭlakā ḥummā 'arız olur. Eger nezle ḫulḳūma muşab olursa 'alāmeti boğaza nāzil
- (28) olan şey'in müddeti ve riḳḳatı ve şiddet-i iḥtirāḳı olup 'alīl-i ḥarāretten mutazarrır olup bürüdetden
- (29) müntefi' olup ḫaṭ eyler. Ve nezle-i bāridenin 'alāmeti eger enfe nüzül etmemiş ise seyelān eden
- (30) nesne bārid olmaḳdır. Ve burnı geçişüp elini gerilüp geñizi tutulmaḳdır. Ve gāhice bu 'alāmetlere
- (31) māddenin ğalīz olmaḳlığı daḫı delālet eder. Ve daḫı bedeni şovuk olup ḥarāreti olmaḳdır.

(32) Taqaddümetü'l-ma'rife: Ma'lûm ola ki bu ruṭûbât ve fażalât-ı kîhîñ yâ hâricinde veyâ dâhilinde

(33) olur. Bunları bildikden sonra naẓar oluna ki ol mâdde kanğı 'uzva muṣṣab olur. Ve muṣṣab

(34) olduḡda ne gûne maraẓ icâb eder. Bunu daḡı ma'lûm êtdikten sonra ṭabîb-i lebîbe lâzımdır ki

(35) eger ol ruṭûbât ve mevâdd-ı dâḡil-i kîhîfda olursa müteḡarrık olduḡda buṭûn-ı dimâġa muṣṣab

R. 57b

(1) olursa keyfiyyeti ve yâḡûd kemmiyyeti ile şar' maraẓı icâb eder. Ve eger ol mâdde nefis-i dimâġa

B. 42a (2) ve mebdî-i a'sâba vâşıl olursa sekte maraẓı icâb eder. Ve eger nuḡâ'a muṣṣab olursa felec

(3) yâḡûd ra'se yâḡûd teşennüc icâb eder. Ve eger dâḡilden dimâġıñ baṭn-ı muḡaddemine muṣṣab olursa

(4) zükâm ve âfât-ı şem icâb eder. Ve eger 'ayna nâzil olursa âfât-ı 'ayn 'arız olur. Ve eger

(5) üzne nâzil olursa şamem ve devî ve ṭanîn ve veca'-ı üzñ 'arız olur. Ve eger levzeteyn ta'bîr

(6) olunan laḡm-ı zâ'ide muṣṣab olursa veremül'-leḡât ve veremül'-levzeteyn ḡâdiş olur. Ve eger ḡaṣbatu'r-riyeye

(7) muṣṣab olursa baḡḡatu's-şavt ḡâdiş olur. Ve eger ḡulḡûmda olan 'adalede muṣṣab olursa

(8) ḡunâḡḡâdiş olur. Ve eger riyeye muṣṣab olursa su'âl ve zîḡu'n-nefes ve nefşü'd-dem ḡâdiş

(9) olur. Ve eger riyeye inşibâbı dâ'im ve müzmin olursa sil ve ḡarḡatü'r-riye ḡâdiş olur. Ve eger

(10) mi'deye muṣṣab olursa ġaşeyân ve ḡay' ve za'f-ı haẓm 'arız olur. Ve eger em'âya muṣṣab olursa

(11) ishâl¹⁰² ve disenṭarya 'arız olur. Ve eger em'âdan cânib-i kebede meyl êderse sedde

¹⁰² R. olursa: olursa olursa

- (12) ḥādīṣ olur. Ve eger nezle[-i] evride ve şerāyīne munşab olursa cemī'-i bedene münteşir olur. Eger
- (13) mādde-i ḡalīz olup kibār-ı evride ve şerāyīne munşab olursa sedde ve ta' affün īrās edüp
- (14) ḥummeyyāt-ı 'afniyye ḥādīṣ olur. Ve ḡāhīce bu ruṭūbet şiryān-ı çeşme munşab olmaḡla seyelān-ı
- (15) dem'a 'ārīz olur. Böyle olduḡda o şiryānı boḡmadıkça ve yāḡūd daḡlamadıkça münkaṭi' olmaz.
- (16) Ve eger mādde kīḥfiḡ ḡāricinden munşab olursa andan göz қаpaқları marāzı ve liḡe marāzları ve veca'-ı
- (17) esnān ve evrām-ı vech ve lüb ve fem gibi emrāzlar ḥādīṣ olur. Ve eger mefāşıla munşab olursa
- (18) veca'-ı mefāşıl ve niḡrīs ve 'ırḡu'n-nisā 'ārīz olur. Ve eger ol munşab olan mādde ḡalīl olup
- (19) ḡuvvet-i dāfi'a daḡı za'if olursa andan ḡāric-i kīḥfda olan marāzlar ḥādīṣ olur. Meşelā
- (20) re'sde ba'zı dümel ve büşūr ve şa'r 'illetleri ve ḡonak gibi Ve'l-ḡāşıl dimāḡdan bu kadar 'illet
- (21) ḡāşıl olur. Li-hāzā Ebu'l-eṭibbā Abuḡrāt-ı fāzıl e'd-dimāḡ medīnetü'l-emrāz dēyü buyurmuşdur. El-'ilāc:
- (22) Evvelen nezle-i bārideniḡ sebebi ve nereden zuḡūr eyledüḡini ve māddesini ve ḡanḡı 'uzvda nihāyet bulur. Anı
- (23) bilmek lāzımdır. Ḥattā aḡa göre ibtidā-ı zuḡūrına sebep olan 'uzvuḡ mizācını işlāḡ ve ta'dīl oluna.
- (24) Ve māddesini daḡı istifrāḡ edüp nezleye ḡābiliyyeti olan 'uzva ḡuvvet vēreler ki nezleyi ḡabūl
- (25) eylemeye bundan sonra faşd edeler. Ve māddeye nazc vērüp ba'dehū müşhil vēreler. Ve bu 'illette faşd
- (26) lāzım ve vācibdir. Zīrā ekşeriyyā nezleye mübtelā olanlarıḡ mizācları ḡār olup buḡārları keşir ve aḡlāṭı
- (27) müteḡarrik ve bedenleri müteḡalḡıl olur. Meger 'alīl pīr ve za'if ve māddesi ḡalīl olup ve a'zā-ı
- (28) re'iseye inşibābı ḡavfi olmazsa ol vaḡt faşd olunmaz. Ammā māddeye nazc vērmek için

- (29) 'ilel-i dimāgiyyede sū-(y)ı mizāc-ı bārid için tahrīr olan devālar kāfīdir. Ve daḥı lāyık olan
- (30) şadra ve su'āle münāsib devālar zamm etmekle nażc-ı mādde edeler. Meşelā maştakī ve Kündür-i ebyaz
- (31) kezālik batuniķa ve iklīlü'l-cebel ve saluya ve cevz-i bevvā gibileri taḥḥ edüp içüreler. Ve eger
- (32) mādde-i ğalīz ise zūfā ve farāsyon ve rāziyānec maṭbūḥı içüreler. Ve müshil vèrmek
- (33) lāzım olduğda eger mādde-i raķīķ ise ķudret-i ḥalvāsı ve mecūķān ve ḥabb-ı iyāric ve ḥabb-ı āfāviyā
- (34) gibileri isti'māl edeler. Ve eger mādde-i ğalīz olursa ğariķun ve ḥabb-ı ķokya gibileri isti'māl
- (35) edeler. Ve ba'du'l-istifrāĝ ğarğaralar ve su'ūḥlar isti'māl edeler. Ve dimāĝa ķuvvet vèrmek için

R. 58a

- (1) ma'cūn-ı kırmız ve ma'cūn-ı cevāhirü'l-ḥār ve devā'ül-misk-i ḥulv isti'māl edeler. Ve bu ma'cūn nezle-i bārideye
- (2) ğāyet nāfi'dir. Şan'atı budur: Ḥamīretü'l-verd iki vuķıyye, süfuf-ı ma'cūn-ı āfāviyā -ı bi'l-verd ve kündür-i ebyaz
- (3) ve cevz-i bevvā her birinden bir dirhem aḥz olunup miķdāru'l-ķifāye şarāb-ı oştōodos ve yāḥūd
- (4) kaştaran ile ma'cūn edeler. Ve müte'aḥḥirīn-i eṭṭibbā-(y)ı Efrenc ekşeriyā bu ḥabbı isti'māl edeler. Şan'atı budur:
- (5) Kündür ve senderūs ve mürr-i şāfi her birinden nişf dirhem, 'ūd ve cevz-i bevvā ve za'ferān ve besbāse
- (6) her birinden şūlş dirhem, laden ve iştīrak ikişer dirhem, misk beş ḥabbe aḥz olunup ba'du's-saḥķ
- (7) şarāb-ı oştōodos ile ḥablar oluna. Her bir ḥab miķdārda noḥud ķadar ola. Ve bu ḥabdan altı 'aded
- (8) isti'māl oluna. Ve nāzileyi ḥabs ve nezleden men' için diyakudyun ve şarāb-ı ḥaştāşu'l-müdebber
- (9) ve lūdānū isti'māl edeler. Ve yāḥūd re's-i ḥaştāş ṭoķuz 'aded, ḥarrüb ve 'ırķu's-sūs üçer

(10) vuḳıyye, bezr-i ḥaṭmī ve bezr-i ḳuṭn üçer dirhem, ‘unnāb ve sipistān onar ‘aded aḥz olunup mā’u’l-ḳarāḥıyyla

B. 42b (11) ṭabḥ ve taṣfiyeden ṣoḡra miḳdāru’l-kifāye sükker ile ḳıvām-ı münāsibe götürüp isti‘māl edeler. Ve bu faḳır

(12) ḳalilü’l-bizā’anıḡ terkīb edüp isti‘māl eyledigim süfuf-ı iklilī bu bābda ḡāyet nāfi‘dir ki

(13) senede ricāl ve nisā’dan kırk elli kimseye veririm, yigirmi senedir taḥallüf etmedi. Şan‘atı budur:

(14) Cevz-i bevva ve ḳaranfül ve ‘ūd ve şandal ve kehrübā her birinden bir vuḳıyye, ostoḡodos ve fūdanac ve felesḳün

(15) ve şünizher birinden nişf vuḳıyye, merzencüş ve saluya ve kekik ve milḥ-i maḥrūk ve serū

(16) her birinden üç bucuḳ dirhem, senderūs ve mercān ikişer dirhem, na‘na‘ on iki dirhem aḥz

(17) olup cerişen daḳve süfuf olup ḥıfz oluna. Ba‘deḥü bir miḳdār damyānabezini kırmızıyye

(18) boyayup cüz’i penbe ile bu süfufdan sekiz dirhem aḥz olup taḳye diküp isti‘māl

(19) edeler. Ve yāḥūd belesān-ı zū’r-rāyihayı derz-i lāmiyye ve derz-i ikliliyye ve şudḡına ve minḥarına

(20) ṭılā edeler mücerrebdir. Ammā ‘ilāc-ı nezle-i ḥārrede evvelen ‘unnāb ve sebestān ve iccāş ve benefsec

(21) ve bersāvşān ve ‘ırḳu’s-sūs ve şa‘ır-i muḳaşşertabḥ olup ba‘du’t-taṣfiye bununla māddeyi

(22) ta‘dıl edeler. Ve eger beden-i mümtelī ve mizāc-ı ḥār olursa maṭbūḥdan ol faşd edeler. Eger faşda

(23) mānī‘ var ise ḥacāmat edeler. Ve eger mādde-i raḳīḳ olursa şarāb-ı nilüfer ve şarāb-ı ḥaşḥāş

(24) ve şarāb-ı benefsec ve şarāb-ı ḥummaż gibi şerbetler isti‘māl edeler. Ve eger bu şarāblara bir miḳdār rūḥu’z-zāc

(25) koyup isti‘māl eyleseler ḡāyet nāfi‘dir. Üstādım-ı fāzıl feylesof ‘Ali El-Bursevī merḥūmıḡ ‘umde-i

(26) mücerrebātından ve zübde-i isti‘mālātından olan cülāb-ı nilüferī ki nezle-i ḥārre ve bārideye ‘ilāc-ı tām

- (27) ve devā' mā-lā-kelemdir. Şan'atı budur: On 'aded nilüferiñ varaqlarını aḥz edüp ve üç parmaq
- (28) aḥz édecek kadar zehr-i ostoḥodos zam ve yedi fincān mā' u'l-ḡarāhiyla beş fincān ḡalınca
- (29) ṡabḥ ve ḡalāvet-i laṡife vérecek kadar sükker-i ebyaz izāfe olunup fātiren her üç sā'atde
- (30) bir fincān isti'māl oluna. Ve üstādım merḡūm faḡaṡ bu cülābiyla ḡummā-ı nevāzile daḡı 'ilāc étdüḡini
- (31) re'yü'l-'ayn müşāhede eyledim. Ve müşilātdan münāsib olan rāvend ve temr-i Hindī ve diyaḡatilikun
- (32) ve diyabruns ve müşhil-i ma'cūnu'l-verd ve ḡabbu'z-zehab gibilerdir. Ve ba'du't-tanḡıye dimāḡ ve
- (33) mi'deye ḡuvvet için ḡamīre-i verd ve diyarudun gibileri isti'māl édeler. Eger māddeşi
- (34) ḡalīza ise ḡabb-ı lisānu'l-kele ve ḡabb-ı iştırak isti'māl édeler. Ve eger nezle sil ve ḡunāḡ
- (35) 'illetine mü'eddī olmasından ḡavf olunursa cāzib ve keskin ihtikānlar édeler. Ve māddeyi

R. 58b

- (1) taraf-ı āḡara cezbe sa'y édeler. Ba'dehū re's-i tecfif ve taḡviyete sa'y édeler. Ve eger bu 'ilāclar te'sir étmezse
- (2) ḡardel ve 'udu'l-ḡar' ve ferfiyūn gibileri re'se vaż' edüp tenfiṡ édeler. Bu bābda zımād-ı münaffaṡ
- (3) ḡāyet nāfi'dir. Şan'atı budur: Ḳuru yemiş, şūniz nışf vuḡıyye, ḡardel üç dirhem, libān-ı ebyaz
- (4) ve maştakī birer dirhem, zibl-i ḡamām ve daḡıḡu's-şa'ir her birinden nışf vuḡıyye aḥz ve saḡḡ olunup
- (5) sikencebīn ile zımād oluna yāḡūd bu zımād-ı münaffaṡ ki cezb-i mādde için ḡāyet nāfi' ve mücerrebimizdir.
- (6) Terkiḡi budur: Termentīn ve dühnü'l-verd birer dirhem, şem'-i aşfar üç dirhem aḥz olunup iki dirhem
- (7) rāziyānec-i meshūḡ ilḡāḡ oluna. Ba'dehū libān-ı zeker ve mürr-i şāfi ve maştakī beşer ḡabbe meshūḡan ilḡāḡ olunup

(8) dühnü'l-verd ile maḥlūlen zımād oluna. Ve eger nezle müzmin olursa çöpçini ve şabrīnā ve şāşafrās

(9) ve 'ūdu'l-fiyāk maḥbūhları gibi devā olmaz. Ve daḥı ma'lūm ola ki ağziye-i muraṭṭıbeden ve nehārda

(10) nā'im olmakdan ve keşiren ekl ve şürbden ihtirāz edeler. Ve cimā' ve 'araḥ ve bāde gibi mükeyyifātın hazer

(11) lāzımdır. Zīrā dimāğa mürtefi' olan buḥarı nezleye sebep olur. Ve Allahu a'lem bi-ḥaḳıḳatu'l-hāl. El-faḥlu's-sādis ve's-şelāsūn fī nevāzilü'l-iḥtinākiyye: Ma'lūm ola ki bu 'illeti ḥükemā-(y)ı Efrenciyyenin ekşeri emrāz-ı riyyede taḥrīr eylemişlerdir. Ve bu 'illete nevāzil itlākı bu 'illet def'i 'ale'l-ğafle 'arız olduğındandır. Ke'ennehū dimāğdan mādde-i nevāziliyye kaşabatu'r-riyye ile ve riyyeye nüzül edüp mümtelī eder. Ve iḥtināk ile tevşif olunduğı muḥavvif ve maḥātırlı olduğındandır. Fi'l-vāki' emrāz-ı riyyede taḥrīr olunması münāsib olmağla biz daḥı emrāz-ı riyyede taḥrīr eyledik. Ol maḥalle nazar oluna. Pes imdi¹⁰³

(12) ma'lūm ola ki bu maḳāma gelince icmālen emrāz-ı dimāğiyyeyi beyān ve tedābīr ve 'ilacātını 'iyān edüp

(13) a'zā-(y)ı zāhiriyyenin eşrefi olan 'uzv-ı 'ayn olduğu için aḥa 'arız olan 'illetleri beyān

(14) etmek her vechile evlā ve enseb görünür. Egerçi müteḳaddīmīn-i eṭıbbānıḡ ba'zıları üzni başara

(15) taḳdīm edüp emrāz-ı üzni taḥrīr etmişlerdir. Ammā başarıḡ sem' üzerine nice vechile fazīleti vardır.

B. 43a (16) ez-cümle kuvvet-i bāşıra şerīfdir. Ve idrāk-ı nūr iledir. Sem'iḡ ise idrāk-ı havā'ıyyeledir. Nūr ise

(17) havādan şerīfdir. Ve şāniyen, kuvvet-i bāşıra bu kadar bu'dı ile semā'da mevcūd olan kevākibi idrāk

(18) eder. Ammā kuvvet-i sāmi'a ancakḡurbında olan nesneyi müdrikerdir. Şālişen, kütüb-i 'ulūm-ı 'aḳliyye ve naḳliyyeye

(19) 'ārif ve ḡavāmiżāt-ı ḥaḳāyık-ı eşyāya vāḳıf olmak için kuvvet-i bāşıranıḡkuvvet-i sāmi'aya

(20) fazīleti olduğu 'inde erbābi't-taḥḳıḳ müslim olmağla bu faḳīr daḥı emrāz-ı 'aynı beyāna şürü' eyledim.

¹⁰³Metinde El faḥlu's-sādis ... imdi bölümü R'de.der kenar notudur.

- (21) El-bābu's-ṣānī fī emrāzı'l-‘ayn ve aḥvālühü: E't-teşrīh: Ve hüve ‘alā ṣelāset-i aḳsām
- (22) nabz-āşināyān ṭabābet ve müteşahḥifān-ı kütüb-i ḥikmete ma‘lūmdur ki emrāz-ı ‘ayn ‘ilācına dest-i nihād
- (23) olanlara lāzımdır ki ‘ālim bi't-teşrīh olan feylesofān-ı eṭıbbānıñ tahrīr ve teşrīh ve teşīr ve teşrīhleri
- (24) üzere teşrīh-i ‘ayna ‘arif ve a‘lāl ve aḥvālina vākıf olup ba‘dehū tedābīr ve ‘ilācātına şürü‘
- (25) eyleye. Pes imdi aşḥāb-ı teşrīh insānıñ ve sā‘ir ḥayvānıñ ‘aynlarını üç ruṭūbet ile yedi
- (26) ṭabaḳadan mürekkeb bir ‘uzv-ı şerīfdır dēdiler. Ve ruṭūbāt-ı ṣelāseye celīdiyye ve zücāciyye ve beyzıyye
- (27) tesmiye eylediler. Ve ṭabaḳāt-ı seb‘aya şebekiyye ve meşimiyye ve ‘ankebūtiyye ve ‘inebiyye ve ḳaraniyye
- (28) ve mültahıme tesmiye ederler. Ve bu ruṭūbāt ve ṭabaḳātın mecmū‘ının eşrefi celīdiyyedir. Lisān-ı Farisīde
- (29) merdümek-i çeşm ve lisān-ı Türkīde bebek tesmiye olunur. Ve sā‘ir iki ruṭūbet ve yedi ṭabaḳāt
- (30) ardından ve o kendi anı muḥīṭ ve anıñ fi‘lini mümid olan ḥādimleridir. Ve ‘aynıñ ḥareketi ve ecfānıñ
- (31) açılıp ve yumulması için yigirmiden ziyāde ‘ādale ḥalk olunmuşdur.
- تبارك الله احسن الخالقين¹⁰⁴
- (32) ve ba‘de zālīk aḥval-ı ‘aynı bir nice ‘alāmetler ile istidlāl etmişlerdir. Evvelkisi, lemsdir ki
- (33) anıñla ḥarāret ve bürüdet ve līnet ve şalābet her ne ise ma‘lūm olup emzice-i erba‘anıñ birine
- (34) delālet eder. İkincisi, māddeniñ ḥareketidir ki yā ḥafif veyā şaḳıldır. Eger ḥafif olursa
- (35) ḥarārete yāḥūd yübüsete delālet eder. Ve beynehümāyı farḳ-ı lems ile olur. Ve eger şaḳıl olursa bürüdete

¹⁰⁴ Kuran-ı kerīm, Müminün Sûresi 14, (yapıp yāratanların en güzeli olan Allah, pek yücedir).

R. 59a

- (1) yāhūd ruṭūbete delālet eder. Üçüncüsü, 'urūḳ-ı hālīdir. Eger mümtelī olursa māddeniñ keşretine ve eger hālī
- (2) olursa yübüsete ve eger 'urūḳzāhir olursa ḥarārete delālet eder. Dördüncüsü, 'aynıñ levnidir.
- (3) Eger ḥumret üzere olursa galeyān-ı deme ve eger şufret üzere olursa şafrāya ve eger beyāz olursa
- (4) balgama ve eger kümüdet üzere olursa sevdāya delālet eder. Beşincüsü, 'aynıñ ef'ālīdır. Eger 'aynda
- (5) kuvvet-i tām olursa i'tidāla ve rūḥuḳkuvvetine ve eger ba'īdi rū'yetinden 'āciz ve ḳāşır olup ḳarībi
- (6) olmazsa rūḥ-ı bāşıranıñḳillet ve rikḳat ve za'fına delālet eder. Ve kezālik ḳarībde 'āciz ve ḳāşır
- (7) olup ba'īdde olmasa rūḥ-ı bāşıranıñ ḡlzat ve keşret ve küdüretine delālet eder. Altıncüsü,
- (8) 'aynıñ seyelānı hālīdir. Eger ramaş'adīm olup cefāfı olursa yübüsete ve eger ramaş-ı keşır
- (9) olursa ruṭūbete ve eger mu'tedil olursa i'tidāla delālet eder. Yedincüsü, 'aynıñ infi'ālī
- (10) hālīdir. Eger bürüdetden müntefi' ve ḥarāretten mutažarrır olursa mizācıñ ḥarāretine ve eger ḥarāretten
- (11) müntefi' ve bürüdetden mutažarrır olursa mizācıñ bürüdetine delālet eder. Ve daḥı ma'lūm ola ki
- (12) emrāz gāhıce aşlıyye ve gāhıce bi'ş-şirke vāḳi' olur. Ve aḳrab müşārik-i dimāğ ve ḥacb-ı dimāğdır.
- (13) Ba'dehū mi'dedir. Pes imdi eger dimāğıyla müşārik olursa 'alāmeti dimāğıñ sū-(y)ı hālīne
- (14) nazār ile ma'lūm olunur. Ve eger ḥicāb ile müşārik olursa yā ḥārici veyā dāḥilīdir. Eger
- (15) ḥārici olursa 'alāmeti 'alīliñ cebhesinde temeddüd ile ḥakke ve ecfān-ı 'aynında mažarrat-ı
- (16) keşire vāḳi' olur. Ve eger dāḥilī olursa 'alāmeti veca'ı 'aynıñ nihāyetinden ibtidā eder. Ve eger
- (17) mi'de ile müşārik olursa 'alāmeti mi'deniñ ḥalā ve imtilāsiylaḥāl-i muḥtelif olup

(18) ecfānda mazarrat-ı keşire hādīs olur. Ve eger emrāz-ı ‘ayn demevī olursa ‘alāmeti humret-i ‘ayn

(19) ve teheyüç-i ecfān ve dürür-ı ‘urūḳ ve ramaş ve iltişākıdır. Ve ekşeriyā şudğında żarabāt-ı şiddet ile

(20) şıḳal vāḳi‘ olur. Ve eger şafrāvī olursa ‘alāmeti humrete mā’ il şufret ile iltihāb ve veca‘ -ı nāhis

(21) ve dem‘ a-ı hādde-i raḳīka ve kılllet-i iltişāḳ vāḳi‘ olmaḳdır. Ve eger balğamī olursa ‘alāmeti şıḳal-ı

(22) şedīde ile teheyüç-i ecfān ve iltişāḳ ve kılllet-i veca‘ ile levni beyāz olmaḳdır. Ve eger sevdāvī

(23) olursa ‘alāmeti şıḳal-i ḳalīl ve kümüdet-i levn ve dem‘ ada kılllet vāḳi‘ olmaḳdır. Ve ba‘de hāzā

(24) ma‘lūm ola ki ḥükemā-(y)ı ‘izām ‘ayna ‘arız olan emrāzı aḳşām-ı şülāşiyye kısmet etmişlerdir.

(25) Evvelkisi, emrāzu'l-ecfān ve illā mā-ḳuddir yā‘nī göz ḳapaḳlarına ve bekārlarına ‘arız olan

(26) marāzlardır. İkincisi, emrāz-ı ṭabaḳāt-ı ‘ayndır. Yā‘nī gözün ṭabaḳalarına ve ruṭübetlerine

B. 43b (27) ‘arız olan marāzlardır. Üçüncüsü, mecmū‘-ı ‘ayna ‘arız olan marāzlardır.

(28) El-ḳısmu'l-evvel fī emrāzı'l-ecfān ve'l-āmāḳ: Ve hüve yeştemil ‘alā şemāniyete ‘aşar fuşūl

(29) El-faşlu'l-evvel fī'l-cerebü'l-cefn ve ḥuşūnetihi: Cereb-i cefn ve ḥuşūnet-i cefn göz ḳapaḳının

(30) içi geçişüp ve ḥaşīn olmaḳa dērler. E's-sebeb: Bunun sebebi bir ruṭübet-i māliḥa-ı ekkāledir.

(31) Yāḥūd ḡubār ve duḡān yāḥūd ḥarāret-i şemsde ziyāde ḳā‘im olmaḳdan ḥāşıl olur yāḥūd

(32) muḳaddemā remede mübtelā olup tedbīr ve ‘ilācında ḥaṭa‘ olduğundan hādīs olur. El-‘alāmāt:

(33) Bunun ‘alāmet-i ecfānda ḥuşūnet ile humret olup ecfānıñ içinde ufacıḳ ufacıḳ beşreler

(34) olur. Eger ḡalebe-i demden olursa humret ile ihtikāk-ı ḳalīl olur. Ve eger ḡalebe-i şafrādan olursa

(35) humret ve ihtikāk-ı şedīd olur. El-‘ilāc: ‘İlācı evvelen bedeni eşribe ve maṭābīḥ ve ḥubūbāt-ı

R. 59b

(1) münāsibe ile tenkīye édüp ba‘dehū eger galebe-i dem var ise kıfāldan faşd édeler. Ve ḥār ve cālī olan

(2) edviye ile iktihāl édeler. Şiyāf-ı aḥmer ve şiyāf-ı aḥẓar ve rovşenāyī gibi ve eger cereb-i ‘ayn ile remed

(3) cem‘ olursa remede münāsib eşyā’ ile ‘ilācını cem‘ édeler. Ve ḥakke ve yāḥūd beşre ile olursa

(4) edviye-i müleyyine gāyet münāsibdir. Ve maṭbūḥ-ı helīle-i aşfar ile bedeni tenkīye édüp istihmāma

(5) müdāvement édeler. Calinūs-ı fāzıl der ki cereb-i ‘ayna ‘afaş meshūḳan mu‘āddil-i devā’ olmaz. Ecfān-ı

(6) ‘aynı taḳlīb édüp aña ‘afaş meshūḳı vaẓ’ ve bir sāt terkden şonra ḡasl édeler. Şol cerebi

(7) ḳaṭ’ édüp bir daḥı ‘avdet étmez. Ve Şāḥib-i Müfredāt İbn-i Bīṭar der ki bu ‘illete ‘uşāre-i

(8) rümmān-ı ḥulv ve ‘uşāre-i rümmān-ı ḥāmızı aḥẓ édüp ḡılẓat ḥaşıl édince bir zarf-ı nuḥāsīde taḃḥ

(9) olunup ‘ayna vaẓ’ olunmaḡla cereb ve seyelānını izāle édüp ḥiddet ve ḳuvvet-i başarı ḳavī éder.

(10) El-faşlu’s-şānī fi’l-berde: Göz ḳapaḡına ‘ārız olan ‘illetlerin birisi daḥı berde

(11) der ki ḳapaḡın iç yüzünde ṭoluya müşābih bir beyāz veremdir. Verem-i şalb şebīḥ bi’l-berde ta‘rīfidir.

(12) E’s-sebeb: Bunun sebebi bir ruṭubet-i balḡamiyye-i ḡalīza-i caşşadır ki göz ḳapaḡının iç yüzünde

(13) müteḥaccir olur. El-‘ilāc: ‘İlācı şamḡ-ı buṭum ile enzerūtı cüz’i ḥal ile nār üzerinde ḥall édüp

(14) tılā édeler. Ve eger bu devā münḥal olmazsa gözün ḳapaḡını çevirüp nīşter ile ḥakk édüp

(15) izāle édeler yāḥūd bu tılāyı isti‘māl édeler. Şan‘atı budur: Kündür-i ebyāz ve mürr-i şāfi birer dirhem,

- (16) şem' nısf dirhem, laden-i akırî ve şeb ve burak-ı Ermenî her birinden rub' dirhem aḥz olunup
- (17) dühnü's-sevsen yâhūd' ukr-ı zeytü'l-'atîk ile memzūcen tılā' edeler. Eger bununla mündefi' olmazsa
- (18) 'arzan şakḳ olunup berde iḥrâc oluna. Ve ma'lūm ola ki bu gūne olan 'illetlerde
- (19) layık olan ḥâzık ve şâhib-i kemâl ve üstâd mücerrib keḥḥâle mürâca'at edüp arja teslīm olmak gerekdür.
- (20) El-faşlu's-şâliş fi's-şa'ire: Bu bir uzun veremdir. Tarafayn-ı cefne 'arız olur.
- (21) Ve şekilde şa'ire müşâbih olmağla lisân-ı Türkîde arpacıḳ dênmek ile müte'ârefdir. E's-sebeb:
- (22) Bunun sebebi yâ hılt-ı balğamiyye-i lezic veyâ balğam ile muḥtalaḫ demdendir. Ve ekşeriyyâ yalnız demden ḥâdiş
- (23) olur. Ve ba'zı kerre fazla-ı rediyye-i sevdâviyyeden bir mādde ol mevzî'a mündefi' olmağla ḥâdiş olur.
- (24) El-'alâmât: 'Alâmeti ekşeriyyâ bu 'illet-i demevî olmağla levnide ḥumret ve şekilde arpaya
- (25) müşâbeheti olup ucı sivri olur. Ve sâ'ir aḥlâḫdan ḥâdiş olanı daḫı māddesine
- (26) göre ma'lūm olunur. El-'ilâc: Bu 'illetiñ 'ilâcında lâzım olan evvelen faşd edüp ba'dehū
- (27) iyâricâtıyla tenḳiye oluna. Ba'dehū şaḥm-ı mâ'iz müzâb-ı daḳıku's-şa'ir ile mezc edüp 'ayna
- (28) tazmîd edeler. Yâhūd demm-i ḥamâm ve demm-i ḳumrî-i zeker ve demm-i şafânîn aḥz olunup tılā' edeler.
- (29) Şâriḫ-i Mûciz-i Sedîdî der ki bir miḳdâr sikencebîni mâ'u'l-ḳarâḫıyla ḥall edüp ol mevzî'a tılā' edeler.
- (30) ziyâde nâfi'dir. Ve Kitâb-ı Zübde de taḫrîr eder ki faşd ve iyâricâtıyla nevâḫî-i re'si tenḳiye
- (31) êdikden sonra şiyâf-ı māmîşâ ve tîn-i Ermenîyi tâze ḳişniş şuyla muḥkem saḫḳ edüp
- (32) tılā' etseler yâhūd mâ-(y)ı şa'ir ile ḡasl edüp tekmîd etseler. 'Îlâc lâ-nazîrdir. Ve zübâb
- (33) yâ'nî sineki muḥkem saḫḳ edüp vaż' edeler, nâfi'dir. Ve sakbînaj-ı maḥlûl-ı bi'l-ḫal yâhūd hıltî-i

(34) maḥlūl-ı bi-demmi'l-ḥamām veyā ḥıltıti bir miḳdār nevāmīs-i Mıṣrī ile meshūḳan vaẓ' edeler. Ve bu merhem

(35) lā-naẓır ğāyet nāfi'dir. Şan'atı budur: Şaḥmu'd-decāc bir vuḳıyye, dühn-i sevsen ve dühn-i bābūnec

R. 60a

(1) birer buçuḳ dirhem cāvşırü'l-maḥlūl bi'l-ḥal ve ḥıltıt ikişer dirhem aḫz olunup şan'at üzere

(2) merhem edeler. Merhem diğeri bu daḫı mücerribīn-i keḫḫālinden menḳüldür. Şan'atı budur: Kündür-i ebyaẓ ve mürr-i şāfi

(3) ikişer dirhem, laden-i aḳrīti nişf vuḳıyye, nevāmīs-i Mıṣrī ve şebb-i ebyaẓ ve şem' her birinden

B. 44a (4) bir dirhem aḫz olunup miḳdāru'l-kifāye dühn-i sevsen ile şan'at üzere merhem edeler. Ve eğer

(5) nişter ile iḫrāc ederlerse bālseminā yā'nī belesān-ı ḥand-ı çākī ta'bīr olunan dühnden

(6) yāḫūd dühn-i hiyufariḳun tıllā edeler. Ve 'alīl cū'a şabr edüp ğıdāyı tenḳiş etmek 'ilāc 'azīmdir.

(7) El-faşlu'r-rābi' fi şa'ri'l-münḳalib: Emrāz-ı cefnden biri daḫı göz қаpağında egeri

(8) bütün kıldır ki aḳa lisān-ı 'Arabda şa'ru'l-münḳalib ve inḳılābu'l-ecfān daḫı tesmiye ederler yā'nī

(9) kirpiklerin uçları gözün içine dönüp çevrülmesidir. E's-sebeb: Bunun sebebi ruḫūbet-i

(10) 'afniyye-i keşireniḳ ecfānda müctemi' olmasıdır ki ol ruḫūbet-i 'afniyye-i lezzā'a ve ḥarīfe ve māliḫa degildir.

(11) El-'alāmāt: 'Alīliḳ kirpikleri gözi içine bükülüp gözünü қаpayup açdıḳça 'aynına

(12) elem vērüp ḥumret ve seyelān götürmesidir. Ve ğāḫice bu sebep ile 'ayna mevādd-ı münceẓib olup

(13) sebel ḥādiş olur. El-'ilāc: Bunun 'ilācında lāzım olan evvelen bedeni ve dimāğı ruḫūbet-i

(14) 'afniyyeden tenḳıye edüp ba'dehū ekḫāl-ı ḥādde-i münāḳḳıye ile iktiḫāl etmektir. Roşenāyī ve şiyāf-ı aḫzar

(15) ve bāseliḳūn gibi ba'dehū mi'vec olan eş'arı ḳoparup ba'dehū cefni taḳlib edüp mültaḫıme

- (16) üzerine bir kıt'a hamîr vaz' edeler. Ba'dehû bir ucu egri ibreyi muhkem kızdırıp ol koparılan
- (17) şa'rın yerini key edeler. Hattâ ol mevzî' dahir dağı şa'r bitmeye ba'dehû şa'rın birini dağı
- (18) koparup yine ke'l-evvel key etmekle eş'âr-ı mu'avveceniñ mecmû'ını ihrâc edüp key edeler.
- (19) Ve eger mültaħime üzerine hamîr kıt'ası vaz' olunmazsa ki olunurken harâretten 'ayna zarar emr-i muqarrerdir.
- (20) Taqvîmü'l-ebdân sâhibi der ki iki kılden ziyâde key olunmaya ve ba'de'l-key ol mevzî'a beyazü'l-beyz
- (21) ve dühnü'l-verd tılâ edeler. Yâhûd şa'r mu'avveci izâleden sonra üzerine mâni'-i inbât-ı şa'r olan
- (22) devâları vaz' edeler. Meşelâ demm-i künfuz ve demm-i zıvdâ' ve demm-i kurâdu'l-kelb yâ'nî köpek şakırğası
- (23) katı ve yâhûd beyzu'n-neml veyâ lebenü't-tîn veyâ remâd zıfrü'l-ħimâr veyâ nevâmîs-i Mışrî ve yâhûd
- (24) merâretü'l-künfuz gibi devâları aħz ve 'acîn olup isti'mâl edeler. Ve şeyh İbn-i Sînâ
- (25) der ki kirpi ve köstebek ödleri cünd-i bîdester ile bi's-sevî aħz edüp demm-i hamâma
- (26) ile mezc ve izâle olunmuş, şa'rların mevzî'larına tılâ' eyleseler gâyet mücerredir. Ve etıbbâdan
- (27) ba'zıları demişler ki ol mevzî' ışahm-ı ef'â ile delk eyleseler. Bir dağı şa'r-ı mi'vec zuhûr etmez.
- (28) kitâb mâ-lâ yüs'idühü bu aqvâlı redd edüp tekzîb eder. Eger şa'r bir veyâ iki olsa müstaķîmü'l-kâme
- (29) olan eş'âr-ı sâ'ir eye ittişâl êdüreler. Şol devâlar ile ki mülattıfdir. Maştakî ve şamğ-ı Arabî
- (30) ve aşak gibi ve ba'zılar dediler ki ecfân-ı 'aynıñ bātınından bir küçük gözli ibreyi
- (31) şokup ol egri olan şa'rı ibreniñ gözine geçürüp göz kapağının zahrından
- (32) çıkaralar. Ve eger ol egri şa'rı ibreniñ gözine geçirmek 'asîr olursa bir ince
- (33) şaçķiliniñ iki başını ibreniñ gözine geçürüp hâlķa gibi olur. Pes ol egri
- (34) kıli o hâlķaya geçürüp taşra çekeler. Ecfânıñ zahrına çıķa ve bu maķâmda üstâdım

(35) fāzıl feylesof ‘Ali El-Bursevī merhūmın ve Dervīş ‘Ömer Şifā’ī fāzılıñ taqrırleri budur ki

R. 60b

(1) ‘ayna elem véren münkalibe ibtidā’ en gerekdür. ‘Uzv-ı mezbüre verem-i mültehibe ve veca’-ı müte’ellime olduğı

(2) içün re’y-i tabīb ile tenkıyeden şonra ‘uzv-ı me’üfa benefsec ve hubbāz-ı maṭbūḥları ile buğ

(3) édeler. Ba’dehū ceft-i laṭif yāḥūd ‘azāza ile birer birer ol mi’vec eş’arı izāle édeler.

(4) Ba’dehū teskīn-i veca’ içün mā’u’l-verd-i ebyaz laşķ édeler. Ba’dehū bu ğusül ile ğasl édeler.

(5) Terkıbi budur: Şebb-i muḥarriķ nısf vuķıyyeḥabbu’l-ās üç parmaķḥamr-ı ebyaz üç raṭl rub’ı zā’il

(6) olunca ṭabḥ olunup ba’du’t-taşfiye bir ḥadīd-i nuḥās-ı aḥmerden ma’mül zarfa vaz’ ve yigirmi dört

(7) sa’at terk olunduğdanşonra içine ince bezler baturup ‘uzv-ı me’üfa laşķ édeler. Ḥattā

(8) ol ‘uzv kuvvet bulup tekrār şa’r-ı nābit olmaya ba’zı kerre bu sa’y ve tedbīr kifāyet étmeyüp

(9) tekrār şa’r-ı nābit olup rücū’ éder. Ol vaķtide ke’l-evvel ile kaṭ’ ve iḥrāc olunduğdan şonra

(10) şa’r-ı maḳlū’ıñ uşūlini ğāyet raķīķ ateşde kızmış bir mekāvī-i ḥadīd ile key édeler.

(11) Tā-ki tekrār ḥuşūlini men’ eyleye dēdi. İntehā kelāmühū Bayros nām ḥakīm dēr ki şa’r-ı münkalib ve mu’avveci

(12) kemā-yenbağī taḳvīm ve tesviye édüp üzerine eşyā-ı dabaķıyye yāḥūd lu’āb-ı ḥalezūn gibileri

(13) laşķ ve ṭılā’ étseler eş’ār-ı inkılābdan men’ éder. Ve fiḥī nażar-ı tecrībiyye mevķūfdır. İmdi

(14) bu tedābīr mezkūreniñ tafşīlini ve ne keyfiyyetle ‘amel olduğunu ma’lūm étmek murād édenler.

(15) Dervīş ‘Ömer Şifā’iniñ fenn-i kuḥlda te’lif eylediğı kitāb la-nażire mürāca’at édeler,

(16) El-faşlu’l-ḥāmis fi suķūṭ şa’ru’l-ecfān ve beyāzuhā: yā’nī kirpikleriñ dökülüp

- B. 44b (17) ve beyāz olmasıdır. E's-sebeb: Bunun sebebi emrāz-ı rediyyenin şiddetinden ve yāhūd hummeyāt-ı
- (18) 'afniyyenin zahmetindedir. Ve yāhūd balgaminin keşretindedir. El-'ilāc: 'İlacı eger balgamdan hādiş olmuş.
- (19) ise balgamı tenkıye edeler. Ve balgamı ziyāde edici me'kulāt ve meşrübātdan ihtirāz edeler. Ve eger emrāz-ı
- (20) rediyyeden olmuş ise kanğı hılt ise onu taşfiye edüp hiddet ve şiddetini ta'dil edeler. Ba'dehū
- (21) bu hūbeyi isti'māl edeler. Terkıbi budur: Cevz-i serū bir vukıyye, bezr-i kettān ve bezr-i haṭmī her birinden nişf
- (22) vukıyye nā'imen daḳḳ olunup bir torba içine vaż' ve hall-i hāzık içine baturup gözüñ üzerine
- (23) vaż' edeler. Yāhūd cevz-i serū ve kehrübā ve şeb her birinden nişf dirhem, mıknāṭis bir dirhem
- (24) aḥz olunup nā'imen saḥḳ ve bir beyz miqdārı hamīr-i maya ile mezc edüp ecfāna vaż' oluna.
- (25) Yāhūd üsrüb-i muḥarriḳ dört dirhem ve ḥabb-ı temr-i muḥarriḳ beş dirhem, sünbül bir bucuḳ dirhem, muḥarriḳ-ı entīmūn
- (26) ve muḥarriḳ-ı fülful birer dirhem aḥz olunup miqdāru'l-kifāye dühn-i sefercel ile mezc ve isti'māl oluna.
- (27) Kirpik ve kaş ve saç ve şaḳal gibilerin mecmū'atı inbāt eder yāhūd naḥl-ı muḥarriḳ iki dirhem, zibl-i ḥaṭāṭif
- (28) ve lāciverd ve sünbül birer dirhem aḥz ve saḥḳ olunup miqdāru'l-kifāye 'asel ile mezc ve tılā oluna.
- (29) El-faşlu's-sādis fi ḡilz şa'ru'l-ecfān: Kirpiklerin yoğun ve kalık olmasına dērler.
- (30) E's-sebeb: Bunun sebebi balāḡım-ı mālīḥa ve yāhūd sevdā-ı muḥteriḳa ve yāhūd duḥān ve buḥār-ı keşir demm-i
- (31) ḡalīzdendir. Ve bu 'illet-i irş ile daḥızuḥūr eder. El-'ilāc: 'İlacı aḥlāt-ı rediyyeden bedeni pāk
- (32) edüp lu'āb-ı sefercel ve lu'āb-ı bezr-i kettān gibi telyin edici. Devālar tılā oluna yāhūd baḳletü'l-ḥamḳāyı
- (33) leben ile ṭabḥ edüp tılā edeler. Ve sā'ir 'ilācātı kütüb-i keḥḥālinde keşiren beyān olunmuşdur. Anlara mürāca'at oluna.
- (34) El-faşlu's-sābi' fi'l-ḳaml ve'l-ḳamḳām fi'l-cefn: yā'nī göz қаpaḡında ḥāşıl olan

(35) hayvānlardır. İki nev' üzeredir. Birisinin ayakları keşir ve bir nev'inin ayakları kalıldır. Birisi

R. 61a

(1) kehile ve birisi şakırğaya müşābihdir. E's-sebeb: Bunun sebebi bir mādde-i balgamiyyedir ki mütea'ffin olup

(2) tabī'at ol māddeyi ecfān-ı 'ayna def' eder. Ba'dehū ol mādde hayāt-ı lāyika kabūl edüp mizācı

(3) sebebiyle kehle ve şakırğa şüreti hāşıl olur. Ve gāhice kesret-i cimā' dan daḥı hādiş olur.

(4) Ve gāhice 'illet-i sāriye gibi halka serāyet eder. El-'ilāc: Bunun 'ilacı evvelen re'si ve bedeni

(5) iyāricāt ile tenkıye edüp ba'dehū mā-(y)ı baḥr yāḥūd mā-(y)ı māliḥ ile ecfān-ı 'aynı ḡasl edeler.

(6) yāḥūd maṭbūḥ-ı silḫ ile ḡasl edeler. Yāḥūd bir miḫdār şabr, mürr-i şāfi ve şaḥm-ı māliḥ ile memzūcen

(7) tılā edeler. Yāḥūdşabr ve 'asel ve müzk müsāviyen aḥz olunup ba'de'l-mezc tılā edeler. Ve pişmiş

(8) beyāz-ı beyzı, ḥall-i ḥāzıḫda yigirmi dört sā'at naḫ' edüp tazmīd edeler. Ḡāyet nāfi' dir.

(9) Yāḥūd buraḫ-ı Ermenīyi nā'imen saḫḫ edüp 'ayna vaż' edeler. Zīrā bundan cemī' -i ḫamḫām ve ḫamller

(10) firār eder. Ve bu 'illete mübtelālar zinhār-ı ta'ām hażm olmadan nā'im olmayalar. Ve tuḫme olmaḫdan iḫtirāz edeler.

(11) El-faşlu's-şāmin fi's-şirnāḫ: Kesr-i şīn ile bir şaḥm-ı zā'iddir ki cefn-i a'lāda hādiş (12) olur. Ve bununla cefn-i şaḫīl ve müsterḫī olup aşaḫı şarḫar. E's-sebeb: Bu 'illetin sebebi

(13) bir ruṭūbet-i ḡalīzadır ki cefne muṣṣab olur. Li-hāzā ekser-i şıbyāna ve merṭūbu'l-mizāc kimesnelere

(14) 'āriż olur. Ve ba'zı kerre müddet-i medīde remed-i raṭbe mübtelā olmuşlara daḥı 'āriż olur. El-'alāmāt:

(15) Bu 'illetin 'alāmātı ḫaçan cefni iki parmaḫ ile şıḫsalar mā-beynlerinde bir nütü' ḫāşıl olur. Yā'nī ṭomalup

(16) kalkar tüzcek remed sebebiyle ruṭūbet kabūl şekli eyler. Ammā ḡalīz olduḡ-içün ḡaylī zamān

(17) yumrucaṭurup fevrī evvelki ḡāline ‘avdet étmez. Ve bu ‘illetiḡ sāḡibi šu ‘ā’-ı šemse nazar étmege

(18) kādīr degildir. Zīrā za‘f-ı bašar ve kešret-i ruṭūbet ḡarāret-i šems dem‘ayı taḡrīk éder. El-‘ilāc:

(19) šīrnāḡiḡ ‘ilācı evvelen bedeni ve dimāḡı iyāricātıyla tenḡıye ve ıšlāḡ-ı ḡıdā’ ile mizācı ta‘dīle sa‘y

(20) édeler. Ba‘dehū ḡašāyiš-i muḡallele ṭabīḡi ile tekmīd édeler. Ve bāselīkūn-ı ekber ile kuḡl édeler. Ve istiḡmām

(21) étmek ḡāyet nāfi‘dir. Ve eger bu devālar ile mūndefi‘ olmazsa ‘amel bi’l-ḡadīd kadar ‘ilāc olmaz. Ṭarīḡi budur ki

(22) keḡḡāl iki parmaḡıyla ‘alīliḡ ḡöziniḡ cefn-i a‘lāsını esfele bir ḡayšıyyet ile çeke ki ḡattā cefn

(23) gerilüp šīrnāḡyumrılınup zāḡir ola. Ba‘dehū ḡöz ḡapaḡınıḡ üstinden derisini šaḡḡ éderler.

(24) Ammā te‘emmūl ve te‘ennī ile šaḡḡédeler ki ‘ayna zarar érišdirmeyeler. Ve ba‘du‘š-šaḡ ol mādde-i zā‘ide zāḡir

(25) olduḡda bir kettān beziyle ṭutup yemīn ve yesārına taḡrīk éderék a‘lāya çeküp bi’l-kūlliyye ḡurūc

(26) étdüreler. Ba‘dehū nīšter ile ḡaṭ‘-ı ‘alāḡa eyleyeler. Ve eger ba‘du’l-ḡaṭ‘ bir nesne bāḡī ḡalursa üzerine

(27) bir cüz’ milḡzer oluna.ḡattā ol bāḡīyi daḡı milḡ-i ekl idi. Ba‘dehū üzerine ḡal ile meblūl bir kirbās

(28) vaż’ édeler. Tā-ki demmini ḡaṭ‘ ve laḡm-i fāsidi ifnā ola. Sa‘īd bin Hibetūllāḡ Kitāb-ı Muḡnīde dēr ki eger

B. 45a (29) ecfān-ı ‘aynda ba‘du’l-ḡaṭ‘ bir nesne bāḡī ḡalacaḡolursa verdinc ‘ilācıyla ‘ilāc édeler. Ve eger

(30) remedden ümniyyet gelürse ḡazaż ve šıyāf-ı māmīšā ve za‘ferān birer cüz’ aḡz olunup ba‘de’l-mezc zımād oluna.

(31) El-fašlu’t-tāsi‘ fi veremū’l-cefn ve intifāḡuhū: Nefḡu’l-cefn ve teḡeyyücü’l-cefn daḡı tesmiye

(32) olunur. ḡöz ḡapaḡında ‘arız olan šīšden ‘ibāretdir. Ve māddesi ḡasebiyle envā‘ı olur. Bir nev‘i

(33) verem-i şalb yâ'nîkâtı şişdir. Ve bir nev'i 'uqde-i güdediyye nev'inden olup lisân-ı Türkîde bez tesmiye

(34) olunur. Ve bir nev'i se'âlîl ve mesâmîr nev'indedir ki seşel dërler. Ve ekşeriyâ yâ başı katı olur. Ve bir nev'i

(35) dahı naffât-ı mâ'iyye nev'indedir. Şulu kıparçıklardır. Ve bir nev'i dahı hayvânât-ı mü'ziye les'inden

R. 61b

(1) ve bir nev'i dahı ba'zı a'zâdan riyâh ve buhâr-ı mürtefi' olduğundandır. Nefh dërler. E's-sebeb: Evrâm-ı cefniş

(2) sebebi yâ mâddî veyâ bādîdir. Sebeb-i mâddîsi kıhfiş hâricinden ecfâna mevâddıñ inşibâbıdır. Ve yâhüd

(3) ba'zı a'zâdan ebhire-i riyâhiş ecfâna teşâ'uddandır. Ve ekşeriyâ sū'u'l-ķunye ve istiskâ ve lişargus ve

(4) hummeyât-ı müzmine ve seher-i müfraţdan hâdiş olur. Ve gâhice bir mâ'iyyetlü mâddeniñ inşibâbından dahı hâdiş

(5) olur. Ve ekşeriyâ naffât meşelli olanı nisvân ve şıbyânda ruţubetleri keşir olmağla hâdiş olur.

(6) Ve esbâb-ı bādîsi đarbe ve saķtıdan ve les'i nahıdan ve yâhüd ebhire ve yâhüd yetü'ât gibihaşyiş

(7) toķunmasından hâdiş olur. El-'alâmât: 'Alâmeti re'yü'l-'ayn müşâhidir. El-'ilâc: Bunun

(8) 'ilâcı bir miķdâr bezr-i hılbeyi maţbūh-ı efsentîn ile ecfâna kimmâd edeler. Yâhüdhalu'l-hâzık ile maħlül-i

(9) âşakţilâ oluna. Ve ba'zılar diyahılun-ı sâdec vaz' etmegi medh edeler. Ve yâhüd bu merhemi isti'mâl edeler.

(10) Ecfân-ı 'aynda vâķi' olan evrâm-ı şalbeyi telyîn ve taħlîl etmekte 'atıyye-i İlâhiyyeden bir devâ-ı lâ-nazîrdır ki

(11) evrâmıñ küllisine ve ķanğı 'uzvda olursa olsun nâfi'dir. Şan'atı budur: Şahm-ı zıvda'-ı berrî-i kebîr

(12) üç dirhem, dühn-i hamânu'l-kebîr iki buçuk dirhem, remâd-ı zıfrü'l-himâr bir dirhem, libân-ı ebyaz ve maştakî ve

(13) zıbaķ-ı maķtül ve isfidâc her birinden nışf dirhem aħz olunup şan'at üzerine merhem edeler.

- (14) ve eger şeālīl ve mesāmīr olursa bu merhemi tīlā edeler. Şan'atı budur: Şahm-ı mā'iz beş dirhem, dühn-i zeyt
- (15) bir buçuk dirhem, remādu'n-naħl ve remād-ı haşebü'l-gār birer dirhem aħz olunup ba'de'l-mezc tīlā oluna yāhūd
- (16) dühn-i hiyufariķun nışf vuķıyye, dühn-i tartīr şūls dirhem aħz ve mezc olunup şeālīle tīlā edeler.
- (17) Ve eger les'-i naħldan olmuş ise naħl aħz edüp ve üsrüb üzerine uralar. Ve eger les'-i 'ankebütđan
- (18) olmuş ise üzerine tiryāk-ı fārūķ ve meşrodeytos tīlā edeler. Ve eger ba'zı lezzā' ve hiddetli eşyā tōķunmasından
- (19) vāķi' olmuş ise 'uşāre-ı lisānu'l-ħamel ile dühnü'l-verd memzūcen tīlā' edeler. Yāhūd 'uşāre-i hayyu'l-'ālem ile beyāzu'l-beyzı mezc edüp tīlā edeler.
- (20) El-faşlu'l-'āşir fī istirħā' l'-cefn ve teşennücühü: yā'nī göz kapağı gevşemek ve bozulmaķdır.
- (21) E's-sebeb: Bunun sebebi felec ve teşennüc sebebleridir. Ve gāhice bu 'illet đarbedan veyā ecfānda laħm-ı zā'id
- (22) hāşıl olmaķđan olur. El-'ilāc: Evvelen hılt gālibi ishāl ile bedeni pāk edeler. Ba'dehū istirħā için
- (23) olursa bir miķdār şeb yāhūd aķaķıyayı şarābıyla ħall edüp anıĭla ġasl edeler. Ve eger istirħā-ı laħm
- (24) zā'idden gelmiş ise bu zürürü edeler. Şan'atı budur: Zāc-ı ebyaz ve şeb ve tartīr her birinden birer
- (25) dirhem, entīmün ve tütıyā her birinden nışf dirhem aħz olunup muħkem saħķ ve zürür oluna. Laħm-ı
- (26) zā'idi ekl eder. Ve eger ecfān-ı müteşennic olup bozulmuş ise bu merhemi isti'māl edeler. Şan'atı budur:
- (27) Bezr-i hılbe bir vuķıyye, şahmu'd-decāc ve şıfr-ı eylegi üçer dirhem, dühn-i bābūnec ve dühn-i sevsen
- (28) ve diyaltyaher birinden iki dirhem aħz ve mezc olunup isti'māl oluna.
- (29) El-faşlu'l-ħādī 'aşar fī cüşā' l'-'ārızā fī'l-ecfān: Gāhice ecfān-ı
- (30) 'ayna bir şalābet 'ārız olur ki ecfān-ı ħareketden biri eder. Ve gāhice ecfān-ı müşāreketiyle
- (31) mültaħimeye daħı 'ārız olur. Ammā mültaħime müşāreketiyle 'ārız olmaz. E's-sebeb: Bu 'illetin sebebi

(32) yā sū-(y)ı mizāc-ı sādectir yāhūd bir hılt-ı ğalīza-ı yābiseniñ ecfāna inşıbābından hādış olur.

(33) Ve yāhūd mādde-i sevdāviyyeden hādış olur yāhūd yübüsete mā'il hılt-ı lezicden hādış olur.

(34) Ve gāhice mādde-i hārre-i yābiseden daħı hādış olur. Ve gāhice aġziye-i ğalīza-ı bārideyi keşret

(35) ile tenāvül etmekden hādış olur. Lahmu'l-bakar gibi ve nādiren bi-tarīku'l-intikāl evāhir-ı remedde daħı hādış

R. 62a

(1) olur. Ve gāh olur ki māķ-ı 'aynda keşiren ramaş-ı yābise-i şalbe vuķū'ından daħı hādış olur. El-'alāmāt:

(2) Bu 'illetiñ 'alāmeti 'alīl-i gözlerini açup vėrmemeķmurād eylese ecfāniñ şalābetinden hareketi 'asır olup

(3) müte'azzir olur. Hattā 'inde'n-nevm cefāniñ keşret ve şalābetinden 'ayn-ı 'alīli yed ile tefīhan muhtāc

(4) olunur. Ve bilā-ruṭūbet bir şalābet ile humret ve veca' hādış olmaķdır. Eger sū-(y)ı mizāc-ı sādec yābiseden

B. 45b (5) olursa 'alāmeti 'a demm-i ramaş ile ḥakke ve sülāķ-ı 'ayndır. Ve ba'zılar bu nev'ine yübüset-i 'ayn

(6) tesmiye ederler. Ve eger mādde-i sevdāviyyeden olursa ecfān-ı 'aynda kümüdet ve şıķal ve ramaş-ı yābise

(7) ile şalābet ve sevāda mā'il kümüdet olmaķdır. Ve eger cidden hılt-ı lezice-i mā'ilü'l-yübüsetden olursa

(8) 'alāmeti ḥāl-i nevmide iltişāķ-ı ecfān ve cefāf ve ramaş beyāza mā'il olmaķdır. Eger mādde-i hārre-i

(9) yābiseden olursa şıķal-ı veca' ve humret-i ecfāndır. Eger māddesi keşir ve ğalīz olursa ihtirāķ-ı

(10) māddeye meyl eder. Ve eger laħm-ı zāyidden olursa 'alāmeti laħm-ı cefn tabī'iden ziyāde olmasındır.

(11) El-'ilāc: Bu 'illetiñ 'ilācı evvelen lāzımdır ki 'alīliñ ğıdāsını ıslāħa sa'y edüp eşyā-yı ğalīza-ı

(12) bārideден imtinā'édüreler. Ve Beher yevm ḥammāma duḥül étdürüp ecfānı mā-(y)ı hulv-ı fātir ile

- (13) ğasl êtdürelér. Ve gâhîce şiyâf-ı aħmer vaz' êdeler. Ve re's-i 'alîli edhân-ı münâsibe ile
- (14) tedhîn êdüp ve 'aynına maṭbûh-ı benefsec tezmîd oluna. Ve kimmâdât ve nuṭûlât-ı murattıbe ile tartıbe sa'y êdeler.
- (15) El-faşlu's-şânî 'aşar fî seretâni'l-ecfân: Bu daħı kapaqlarda olan bir verem
- (16) rediyye-i ekkâledir. E's-sebeb: Bunun sebebi ahlât-ı ğalîza-ı sevdâviyyedir. El-'alâmât: Bunun 'alâmeti
- (17) zâhirdir. El-'ilâc: 'Îlâcı müşkildir. Lâkin ṭabîb-i lebîbe lâyıķ olan kânûn üzere hareket êdüp
- (18) sevdâyı ishâl eden edviye ile ahlât-ı muħterikadan bedeni pâk êdüp demmi taşfiye kılmaktadır.
- (19) Ve bu devâ' bu 'illete nâfi' ve mücerredir. Şan'atı budur: 'İnebu's-şaleb üç kabza verd-i aħmer ve ħuzâmâ
- (20) ikişer kabza, iresa nişf kabza aħz olunup muħkem daķķ olunduķdan sonra dört raṭl 'uşâre-i
- (21) 'inebü's-şaleb içine vaz' ve bir ğün bir ğece naķ' êdüp kar'a ve enbîķ ile taķtîr êdeler.
- (22) Ba'dehû mâ-(y)ı muķattara bir parça kettân bezibaturup ğünde üç def'a üzerine vaz' êdeler.
- (23) Ve eger müteķarriħ olursa bu zürürü isti'mâl êdeler. Şan'atı budur: Remâd-ı künfuz ve remâd-ı
- (24) aşl-ı aķtâ ve remâd-ı aşl-ı kaşabu'z-zerîre ve remâd-ı kışr-ı sülħafât her birinden müsâviyeten aħz
- (25) olunup zürür êdeler. Ve bu 'illete maṭbûhu's-sefâķes isti'mâlî ğâyet nâfi' dir. Ve levfü'l-ħayye daħı edviye-i nâfi' adandır.
- (26) El-faşlu's-şâliş 'aşar fi's-sülâķ: Sülâķ bir ğılzatdır ki ecfânda yâ mâķ-ı ekberde
- (27) veyâ mâķ-ı aşğarda ħâdiş olur. E's-sebeb: Bu marâziķ sebebi bir mâdde-i ħâdde-i ekkâle-i rediyyedir ki
- (28) ecfâna ve mâķ-ı ekbere ve aşğara munşab olup burakıyyeti sebebiyle cefn-i ekl ve kirpikleri ifnâ êder.
- (29) 'Ale'l-ħuşuş' atîķ ve müzmin ola. Ve ğâh olur, cefni müteķarriħ êder. Ve ğâh olur ki ol mâdde-i
- (30) burakıyye-i ħarîfe cefni tecävüz êdüp 'ayna sirâyet etmekle fesâd-ı 'ayna sebep olur. Ve ba'zı

(31) kerre remed-i müzmin meşelli emrâzdan mizâc-ı 'ayna fesâd gelmekle sülâka sebep olur. El-'alâmât:

(32) Sülâkıñ 'alâmeti humret ve şalâbet ve gıllat-ı ecfân ile hakke-i amâkıdır ve eger bu 'illet-i 'atık olursa

(33) 'alâmeti humret-i şedide ve intifâh-ı ecfân ile hakke-i kaviiye zâhir olmağıdır. Tağaddümetü'l-ma'rife:

(34) Ma'lûm ola ki bu 'illetde ecfânda humret ve hakke-i şedide-i karşı vâkı' olup andan şadid hurûc

(35) eylese 'asirü'l-bür' ve redidir. Huşûşâ kirpikleri dağı döküle gâyet redidir. El-'ilâc: Bu 'illetin

R. 62b

(1) 'ilâcı ba'de'n-nazc bedeni ve re'si kemâl üzere tenkıye edüp ba'dehü mâ'u'l-verd ile sümmeği yigirmi dört

(2) sâ'at naç' edüp ba'du't-taşfiye bu nuķū'ı 'ayna taķtır edeler. Ve eger cedid olup keşir olmazsa 'ades-i

(3) muķaşşeri mâ'u'l-verd ile tabh edüp ba'dehü beyâzu'l-beyz ve dühnü'l-verd ile ma'an muķkem çalkayup

(4) tāmām mezc edüp gecelerde 'ayna tazmîd edeler. Ve 'ale's-şabâhhammāma müdāvemmet edeler. Zîrâ hammām mevâddı

(5) taħlîl ve hiddeti teskîn eder. Şârih-i muciz-i sedidi der ki hammāma müdāvemmet enfa'-ı eşyādandır. Ve eger sülâk-ı

(6) 'atık ve müzmin olursa sâkından edüp mādde-yi hîlâfi ba'ide cezb edeler. Yâhüd

(7) 'ırķ-ı cebheden faşd edeler. Yâhüd hammāma müdāvemmet-i keşire edüp mâ-(y)ı hâr ile tekmîd ve buķârına

(8) vechini tutup duralar. Ve şeyh İbn-i Sînâ der ki sülâk-ı müzminde faşd ve hacāmat ve hammāma müdāvemmet

(9) lâzımdır. Ve Ammā şâhib-i muķtâr mâķından faşd ve sâkından hacāmat olunmasını evlâ ve enseb

(10) görmüşdür. Ve şâhib-i mâ'e mesîhî ile şâhib-i zehîre derler ki lâyıķ olan ibtidâ edviye-i muħallele

(11) isti'mâl olunup ba'dehü haccer-i Ermenî-i meshûķ ile iktihâl oluna. Ve şeyh İbn-i Sînâ bu luķûhı gâyet

(12) medh' edüp dër ki bu tılâ edviye-i cãmî' adandır. Zîrâ karhanıñ sirâyetini def' ve men' edüp maddenin

(13) fesâdını izâle ve cefne inşibâbını men' eder. Terkîbi budur: Nuḥâs-i muḥarriḳ nıṣf dirhem, zâc-1 muḥarriḳ

B. 46a (14) üç dirhem, za'ferân ve fülful birer dirhem aḥz olunup ba'de's-saḥḳ şarâb-1 'afaş ile terbiye ve

(15) 'acîn olunup ecfâna tılâ' edeler. Yâḥûd şiyâf-1 māmîşave aḳaḳıyayı dühnü'l-verd ile saḥḳ ve 'acîn

(16) edüp tılâ edeler. Kâmilu's-şinâ'a şâḥibi dër ki mürdâsenc meshûḳı dühnü'l-verd ile tılâ olunsa

(17) menâfi'-i 'azîmesi zâhir olur yâḥûdhazaż yâ şiyâf-1 māmîşâyı dühnü'l-verd ile tılâ edeler. Kezâlik

(18) aḳaḳıya ve verd-i aḥmer ve daḳıḳu's-şa'ir ve za'ferân aḥz olunup ba'de's-saḥḳ mâ-(y)ı hindîbâ yâḥûd mâ'u'l-verd

(19) yâḥûd mâ-(y)ı baḳlatu'l-ḥamḳâ ile 'acîn olunup tılâ oluna. Eger remed-i müzminden vâḳi' olursa bu şiyâfi

(20) isti'mâl etmek ḡâyet münâsibdir. Şan'atı budur: Zâc-1 muḥarriḳ ve za'ferân-1 şarkî ve sünbül-i Hindî her birinden

(21) bir dirhem, sâdec-i Hindî on dirhem aḥz olunup muḥkem saḥḳolunduḡdanşoḡra mâ'u'l-verd ile şiyâf

(22) oluna. Ve tezkiretü'l-keḥḥâlinde bu devâyı ḡâyet medh' edüp dër ki sülâḳ ve sebel ve dem'a ve ruṡubet-i

(23) 'ayn emşâlinde devâ-1 'adîmü'l-meşîl ve 'ilâc-1 bi-'adîldir. Şan'atı budur: Tütüyâ-yı Kirmânî ve 'urûḳ-1 şufr

(24) birer buḳuḳvuḳıyye, helîlec-i aşfar ve zencebîl-i ebyaḳ birer dirhem, dâr-1 fülful ve māmîrân ikişer ve şülş dirhem

(25) milḥ-i Hindî bir dirhem aḥz olunup muḥkem saḥḳolunduḡdanşoḡra mâ-(y)ı ḥışrim ile teşviye ve saḥḳ olunup

(26) şiyâf oluna. Devâ-1 diḡer tütüyâ-1 kirmânî-i maḥmûdî ve 'urûḳ-1 şufr ve dâr-1 fülful ve māmîrân ve milḥ-i enderânî

(27) ve zencebîl ve helîlec-i aşfar her birinden bir cüz' aḥz olunup mâ-(y)ı ḥışrim ile def'ât-1 keşîre terbiye olunup isti'mâl oluna.

(28) El-faşlu'r-râbi' 'aşar fi ḥakketi'l-ecfân ve'l-âmâḳ: Gözüḡ ḳapaḳları ve bıḡarları

- (29) geçişmektir. E's-sebeeb: Bunun sebebi bir ruṭūbet-i māliḥa-ı burakıyyedir ki ṭabī'at-ı ecfān ve āmāk-ı
- (30) 'ayna def' eder yāḥūd riyāḥ-ı ḡalīzadan ḥādīs olur. El-'alāmāt: 'Alāmeti 'alīl-i nevmiden bīdār
- (31) olıcaḡ, şöyle ḥiss eder ki Gūyā 'aynında reml yāḥūd ḡubār ṭuludur. Ve ḡāyet Őedīd geçiŐir.
- (32) El-'ilāc: Bu 'illetiḡ 'ilācı re'si ve bedeni iyāricātıyla tenkıye edüp ba'dehū 'ayna mā-(y)ı ḥılbe taḡtīr
- (33) edeler. Ve her Őabāḥ mā-(y)ı ḥulv-ı fātir ile 'aynını ḡasl edeler. Ve yāḥūd ṭatluŐulu ḥammāma müdāvet edeler.
- (34) Ve mā-(y)ı ḥulv-ı fātiriḡ buḥārına gözlerini ṭutalar. Ḡāyet nāfi'dir. Ve ḥammāmdan ḡayrı maḥalde terlemek ve mā-(y)ı
- (35) ḥıŐrim ile terbiye olunmuŐ, tūtiyāyı kuḥl etmek 'ilāc-ı lā-naẓīrdir yāḥūd mā'u'l-verd ile sūmmāk

R. 63a

- (1) yāḥūd Őiyāf-ı sūmmākī yāḥūd ḡoruḡtūtiyāsı isti'māl edeler. Ve eger bu devālar ile 'ilāc-ı pezīr olmazsa tekrār
- (2) ḥılt-ı redīyi istifrāḡ edeler. Ve aḡziye-i ḡalīza ve māliḥadan iḥtirāz edeler. Laḥmu'l-baḡar ve laḥm-ı mā'iz ve cübniyyātdan iḥtirāz edüp ḥimye edeler.
- (3) El-faşlu'l-ḥāmis 'aşar fīverdīnc: Verdīnc bir verem ḥār müstaṭīldir ki bātın-ı cefnide ḥādīs
- (4) olur. Ve ba'zı kerre ol rūtbe-i 'azīm olur ki ṭabaḡa-ı mültaḥimeye müŐarik olup taḡmīzden men' eder. Li-hāzā
- (5) eṭibbādan ba'zıları remedden 'add etmiŐlerdir. Ve Nefīsī merḥūm esbāb-ı 'alāmāt-ı Őerḥindedir ki
- (6) bu 'illet mültaḥime ile ma'an ecfānda zuhūr eder. Ḡāḥ yalnız ecfānda ve ḡāḥ birinde ve ḡāḥ ikisinde daḡı
- (7) zuhūr eder. Semerḡandī emrāz-ı ṭabaḡa-ı Őebekeden ve Őeyḥ İbn-i Sīnā emrāz-ı mültaḥimeden 'add eylemiŐlerdir.
- (8) Bi-eyi vechin kān bu marāz Őbyānda vāḡi' olduḡda verdīnc, Őubbān ve Őuyūḥda vāḡi' olduḡda yena'
- (9) tesmiye olunur. E's-sebeeb: Bu marāziḡ sebebi mādde-i demeviyye-i Őırfeniḡ cefne muŐab olmasıdır. Yāḥūd

- (10) ‘alīl ruṭūbet-i dimāği keşir olup ‘aynını dağı za‘īf olmağla dāhil ve hāricde vāsıl olan
- (11) eşyāyı kabūl etmesindendir yāhūdṭabağa-ı şebekiyyeye muttaşıl olan ‘urūkların femleri genişüp
- (12) mültaḥimiyye yāhūd ecfāna mecmū‘-ı ‘ayna demmiş dökülmesinden ḥādiş olur. Ve gāh olur ki ṭabağa-ı
- (13) mültaḥimiyye ve ecfāna muttaşıl olan ‘urūq-ı raḳīkaların inficārından dağı ḥādiş olur. Ve dağı ma‘lūm
- (14) ola ki bu maraž yalnız mādde-i hārre-i demeviyyeden yāhūd dem ile muḥtalaṭ-ı şafrādan neş’et etmez.
- (15) Belki balgam ve sevdādan dağıḥādiş olur. El-‘alāmāt: ‘Alīlin ecfān ve beyāz-ı ‘aynı teneffūḥ
- (16) edüp hārice devrilür. Ve gözini açup yummağa ḳādir olamaz. Ve baṭın-ı ecfānda şikāḳ vāḳi‘
- (17) olup demm-i seyelān eder. Ve eger mādde-i hār ise ecfānda büşür ve ḥakke-i keşire peydā olur.
- (18) El-‘ilāc: Verdīncin ‘ilācında evvelen lāzım olan re’s ve bedeni tenḳiye etmektir. Eger faşda imkān
- (19) bulunursa ḳıfāldan faşd edeler. Eger faşd mümkün olmazsa ketifinden ḥacāmat edeler. Ve eger ‘alīli ṭifl
- (20) ise murzi‘asından faşd edüp ḡidāsını talṭīf ve ıṣlāḥ edeler. Ve mümkün ise şabīnin sākılarından
- (21) ḥacāmat edeler. Tezkiretü'l-keḥḥālindedir ki bu tedbiri ‘illetin cidden demevī olduğu muḥaḳḳaḳolduḳda edeler.
- (22) Ve üzerine ḥavlān-ı Hindī ile lebenü'n-nisā’ yāhūd dühnü'l-verd ile şufretü'l-beyzuṭ-ṭarī ṭilā’ edeler.
- B. 46b (23) Ba‘dehū yevm-i şālişde şufretü'l-beyza bir cüz’i za‘ferān ile bir cüz’i afyon izāfe oluna. Ve bu eyyām-ı şelāşe
- (24) tāmām olunca edviye-i ḥāddeden ihtirāz edeler. Vaḳṭāki yevm-i rābi‘ ola. Şiyāfāt-ı münāsibe ile ‘amel edeler.
- (25) fāzıl Nefisī merḥūm zūrūrāt ve şiyāfāt-ı rādi‘a isti‘māl etmegi tecvīz etmişdir. Ammā evlā ve münāsib
- (26) olan evvel zuhūrından eyyām-ı şelāşeye varınca üzerine yalnız lebenü'n-nisā’ taḳṭir oluna. Ba‘dehū lu‘āb-ı

- (27) bezr-i kuṭūnā yāḥūd lu'āb-1 ḥabbu's-sefercel ile zūrūr melekayadan 'amel olunmuş. Şiyāflar isti'māl
- (28) oluna. Ve ecfān üzerine zūrūr-1 ağbar zer oluna. Lākin zinhār içine koymayalar. Şıfat zūrūr-1 melekaya
- (29) enzerūtu'l-müdebber bi-lebenü'l-ḥimār ve neşāstec ve nebāt-1 ḥamevī ve şamg-1 'Arabī 'ale's-seviyye aḥz ve nā'imen saḥk ve mezc
- (30) olunup zūrūr edeler. Ba'dehū bu zūrūrı eşyāf-1 münāsibeden kaṅgısı iḥtiyār olunursa aḅa zamm
- (31) etmek ile isti'māl oluna yāḥūd zūrūr-1 ağbar ki beyne'l-ḥuzzāk meşhūr ve mücerredir. Ecfāna zer oluna.
- (32) Şan'atı budur: Tūtiyā-1 Kirmānīyü'l-müdebberü'l-mağsül bi-mā' u'l-maṭaru'l-muḳaṭtar ve remād-1 şeyḅ onar dirhem, nebāt-1 ḥamevī
- (33) beş dirhem aḥz olunup nā'imen saḥk ve bir zücāc-1 mestūrü'l-ḡamde ḥıfz edeler. Ḥīn-i iḳtizāda ecfāna
- (34) zer oluna. Mir'āt-1 Şifā-1 şāḥibi dēr ki eger 'aliliḅ veca'ı şedīd olursa enzerūt ve za'ferān vaż edeler. Yāḥūd ḥavlān-1 Hindī
- (35) ve şabr-1 suḳuṭrī ve māmīsā 'ale's-seviyye aḥz ve saḥk ve mezc olunup tazmīd oluna yāḥūd varaḅ-1 hindibā ile dūhnü'l-verd memzūcen zimād oluna.

R. 63b

- (1) El-faşlu's-sādis 'aşar fi'l-ḡarb: Ḡarb bir nāşürdür ki māḅ-1 ekberde ḥādīş olur ki
- (2) evvelen verem-i şaḅīr-i ḥurācı ḥāşıl olup ba'dehū münfetiḅ olur. Ol vaḅtinde aḅa ḡarb tesmiye edeler. Ve gāḥice
- (3) bu 'illet kebīr olmaḅla perde-i 'aynı daḅı çāk eder. Ve bu 'illetiḅ 'aynda ḥālī maḅ'adda nāşūr tesmiye olunan
- (4) 'illetiḅ ḥālī gibidir. E's-sebeb: Bu 'illetiḅ sebebi bir ruṭūbetli mādde-i fażliyyedir ki dimāḅdan māḅ-1
- (5) 'ayna munşab olur. Ve gāḥice mādde-i buraḅıyye ve gāḅ sevdāviyye ve gāḅ safrāviyye ve gāḅ demden ḥāşıl olur.
- (6) El-'alāmāt: Bu 'illetiḅ 'alāmeti ekşeriyyā āmāḅda bir verem-i şaḅīr ḥādīş olup münfetiḅ olur. Ve gāḥice
- (7) enf ile 'ayn mā-beyninde bir şuḅbe-i şaḅīre ḥādīş olup andan mādde-i müntine cereyān eder. Ve gāḥice

- (8) taht-ı cild-i cefniden münfecir olur. Ve gâh cefnide vâkı' olup yed ile gamr etseler. Kayh-ı seyelân eder.
- (9) Taqaddümetü'l-ma'rife: Ma'lûm ola ki bu illetin 'ilâcında gâyet ihtimâm ile sür'at lâzımdır. Zîrâ eger
- (10) münfecir olursa 'asîrû'l-iltihâmdır. Zîrâ ruṭûbet-i fazliyye dimâğın mecrâsına menfez-i mâḳ-ı 'ayndır. Pes
- (11) eger tedbîrinde gâflet olunursa nâşûra mütebeddil olur. Ve yâḥûd fesâd-ı 'azma sebeb-i olur.
- (12) Ve şeyḥu'r-re'îs İbn-i Sînâ der ki mâḳ-ı 'aynda olan verem-i şalb olup lems ile müteḥarrîk olursa
- (13) münfecir olmaz. Ve elile şıkıldıkda veca'ı zâhir olur. Böyle olan verem-i ğudde nev'indedir. Ammâ ḥurâc
- (14) ile beşre ve dem'a ve remed-i keşîre cem' olursa ekşeriyyâ münfecir olup nâşûra mütebeddil olur. El-'ilâc:
- (15) Ğarbin 'ilâcında evvelen lâzım olan şurûṭ-ı faşda mürâ'ât ile verem-i cânibinden iḥrâc-ı dem için
- (16) kıfâldan faşd edeler. Ba'dehû eger bedende imtilâ ve hareket-i aḥlât-ı 'alâmeti müşahede olunursa
- (17) edviye-i münâsibe ile ba'de'n-naẓc istifrâğ edeler. Ve bu marâzın ibtidâsında 'uşâre-i mâmîsâ
- (18) ve za'ferân ve cünd-i bîdester ve mürr-i şâfi her birinden bir cüz' aḥz ve mezc olunup tılâ' edeler. Yâḥûd
- (19) ṭîn-i Ermenî ve lisân-ı ḥamel ve baḳlatu'l-ḥamḳâ beyâzu'l-beyz ile tılâ edeler. Ve eger verem-i şalb olursa
- (20) daḳîḳ-i ḥılbe ve daḳîḳ-i bezr-i kettân mâ'u'l-ḳarâḥıyla 'acîn olunup üzerine vaẓ' edeler. Yâḥûd Kündür
- (21) ve za'ferân-ı meshûḳ, maṭbûḥ-ı ḥılbe ile 'acîn edüp tazmîd ederler. Yâḥûd sakbînaj ve âşâḳ-ı maḥlûlîn bi'l-ḥal
- (22) ve miyûyızc bi's-sevî tazmîd edeler. Bülîs nâm ṭabîb der ki bu 'illete sezâb kadar devâ' olmaz yalnız kifâyet
- (23) eder. Ve küllâbıyla ṭabḥ edüp üzerine vaẓ' etseler daḥı a'lâ olur. Ve eger verem-i müntefîḥ olmağa meyl ederse
- (24) üstüne diyahîlun vaẓ' edeler. Ve eger tefṭîḥe meyl etmezse şaḳḳ edüp içinde olan māddeyi iḥrâc

(25) édüp eder. Ve mālī ile ğasl édeler. Ve üzerine ziblū'l-ḥamām ile kündür-i ebyaz vaż' édeler. Ve merhem-i Mıṣrī

(26) daḥı ğāyet münāsibdir Yāḥūd āṣaḳ-ı müdebber bi'l-ḥal bir vuḳıyye, miyūyızc iki dirhem aḥz ve mezc olunup

(27) üzerine vaż' édeler. Yāḥūd bu mā' ile ğasl édeler. Şan'atı budur: 'Asel iki vuḳıyye, rūḥ-ı şarāb dört

(28) vuḳıyye, zencār nıṣf vuḳıyye aḥz olunup şülşi zā'il olunçaṭabḥ ve taşfiye olunup zerrāḳa ile cürḥayı

(29) ğasl édeler. Ba'dehū bu devāyı vaż' édeler.Şan'atı budur: Burçaḳ otı ve baḳla otı ve şabr ve mürr-i şāfī

(30) ve iresa ve zerāvend her birinden bir cüz' aḥz ve saḥḳ olunup 'asel ve yāḥūd termentīn ile merhem olunup

(31) isti'māl oluna. Sinārṭos Curmānī dēr ki ben bu 'illette bir nice def'a bu deva' tecribe étdim. Aşlā

B. 47a (32) taḥallüf étmédi. Ğāyet nāfi'dir. Şan'atı budur: Kündür-i ebyaz, şabr-ı üşḳutūrī, enzerūt ve demmü'l-aḥaveyn

(33) ve cülleṅār-ı Mıṣrī ve entīmün her birinden bir dirhem, zencār on beş ḥabbe aḥz olunup ba'de's-saḥḳzürūr oluna.

(34) El-faşlu's-sābi' 'aşar fi'l-ğudde: Ma'lüm ola ki ğāḥ māḳ-ı ekberde bir laḥm-ı zā'id olur. lisān-ı

(35) 'Arabīde aḥa ğudde dērler. Lisān-ı Yūnānīde enḳantīdes ve enḳantīs daḥı dērler. E's-sebeb:

R. 64a

(1) Bunun sebebi demm-i fāsīde ve mümrizedendir, yā'nī fażalātdan mütevellid olur ki re'sden 'aynıḡ zevāyā-ı dem'iyyesine

(2) yā'nī māḳ-ı ekbere nāzil ola. Ekşeriyā baḥrīlere ve şayyād-ı semek olanlara yā'nī gemicilere ve balıḳcılara 'arız olur.

(3) Riyoryos nām ṭabīb dēr kienḳantīs bir laḥm-ı zā'id müfratadır ki māḳ-ı ekberde nābit olur. Ve yumrılınup

(4) mürtefi' olur. Demm-i fāsideniḡ ol 'uzva ifrāt üzere inşibāb ve nüzüldır. Ve ol zāḥir olan ḳarḥanıḡ

(5) ğālīben serī'an cefāf ḥāşıl étmemesinden neş'et eder. Zīrā anlarda zāḥir olan ḳurūḥ-ı zamān-ı yesīrde

- (6) cefâf hâşıl étmez demiş. El-‘alâmât: ‘Alâmeti isfenc mişâlında bir laħme-i zâ’idedir ki zevāya-yı ‘aynda
- (7) hâşıl olup bi-sühûlet-i ħisse zâhir olur. Taċaddümetü'l-ma‘rife: Eger bu laħm-ı zâ’id-i raħv ve leyyin ve isfencî
- (8) ve ġayr-imütevecci‘ olursa ‘ilâc-ı pezîr olur. Ammâ eger şalb ve ‘atîķ ve mütevecci‘ olursa ġâyet ‘asîrû'l-‘ilâcdır.
- (9) El-‘ilâc: Bunun ‘ilâcı ibtidâ’ en gerekdür ki bedeni ve re’si istifragât-ı münâsibe ile tenķiye êdeler.
- (10) Ammâ eger ġalebe-i ‘alâmet-i dem var ise vesen ve vaķt-i mizâc ve şurûṭ-ı bâķiyeye mürâ‘ât ile faşd êdeler.
- (11) Ve eger faşd müsâ‘ade olmazsa ‘alâmat-ı aĥlât-ı ġalîza-i sâ’ir eye nazâr êdüp kanġısı ġâlib ise
- (12) aña nazc vèrüp istifragına maĥşûş-ı edviye-i müshile ile bedeni ve re’si tenķiye êdeler. Ve ba‘du’t-tenķiye
- (13) edviye-i munzıce ve müleyyine isti‘mâl êdeler. Ba‘dehû ġuddeniġ şalâbeti def‘ için münâsib olan devâlar
- (14) vaz‘ oluna. Ba‘dehû edviye-i ĥâdde-i ekkâletü'l-müzîbetü'l-laħm isti‘mâl êdeler. Zufre baĥşinde mufaşşalan envâ‘ı
- (15) taĥrîr olunmuşdur. Lâkin ifrâṭ üzere ĥâd ve ekkâl olan edviye-i isti‘mâlından ĥazer gerekdür. Ĥattâ edviye-i
- (16) ekkâle ile laħm-ı mâķtabî’î fenâ bulmaya eger laħm-ı mâķtabî’iyye noķşân gelürse ‘illet-i seyelân ĥâdiş olur.
- (17) Pes imdi ṭabîbe vâcibdir ki miķdâr ṭabî’îsi ĥaddine gelince laħm-ı zâ’id mâķ-ı ekberi noķşân êdüp
- (18) ba‘dehû edviye-i müdemmile ile idmâla ve tecfife sa’y ve ihtimâm êdeler. Zâc-ı muĥarriķ ve şebb-i muĥarriķ gibiler ile
- (19) tecfife himmet êdeler. Eger bunlar fi’l étmezse ķurş-ı siluķuna mürâca‘at êdeler. Ve aĥerinde zencâr isti‘mâl
- (20) êdeler. Ammâ bu bâbda ba‘zılar mu‘âlecât-ı mezbüreden fâ’ide göremez. Ol vaķtinde gerekdür ki eger mümkin olursa
- (21) laħm-ı zâ’idi rabṭêdeler. Yâĥûd ibre ile bir ĥayṭ geķüreler. Tâ kim ref‘a imķân ola. Ba‘dehû rıfķıyla ol
- (22) laħmeyi ĥayṭ-ı mezbüre ile a‘lâya ref‘ êdeler. Bir vechile ki şakķ olup yâĥûd ĥayṭ-ı munķatı‘ olmaya ba‘dehû

- (23) miḳrāz ile ḳaṭ' édüp 'uzv-1 maḳtū'a cülleñār ve ḥabbu'l-ās ve zübedü'l-baḥr-1 meshūk gibiler ile tecfife
- (24) sa'y édeler. Lākin bu bābda vācid olan oldur ki 'ayna ekkāl ve ḥiddetlü nesnelere ile 'ilāc olunmaḳ
- (25) eṣnāsında ḥadaḳayı varaḳu'z-zehebü'r-raḳīḳ ile setr étseleler. Daḫı evlā ve aḥsen olur. Riyoriyos
- (26) dēr ki zevāyā-yı 'aynda nābit olan laḥm-1 zā'idin izālesi 'ilācında gerekdür ki ibtidā'en ḥafif olan
- (27) devālar ile ihtimām édüp yā'nī Şebb-i muḥarriḳgibi ba'dehū te'sīr étmedigi şüretde ḳavī olanlara mürāca'at
- (28) édenleler merhem-i ḥavvariyyūn yāḫūd merhem-i Mıṣrī yāḫūd zāc-1 muḥarriḳ gibi ve eger bunlar daḫı kifāyet étmedigi
- (29) ḥālde o laḥmeyi ḥadīd ile ḳaṭ'édeler. Yāḫūd edviye-i ḥādde-i kāviyye ile ifnā édeler. Ammā eger 'illet-i
- (30) 'atīḳ olursa vācib olan oldur ki 'amel bi'l-yede şürū' olunmazdan muḳaddem müshilāt ile bedeni tenḳiye
- (31) édeler. tā kim müceddeden 'uzv-1 mezbūre nevāzil ve mevādd-1 münceziḫ olmaya. Ez-cümle gerek ḥadīd ile ḳaṭ'da ve gerek
- (32) edviye-i kāviyye ile ifnā ve izālede ziyāde ihtimām ve diḳḳat lāzımdır ḫuşūşa edviye-i kāviyye ile ifnā ve izālede
- (33) ictināb édeler, tā-kim zā'id olan laḥmeyi ifnā ve izāle eyleye. Ḥazer oluna ki cümleten laḥmeyi izāle eylemeye tā-kim
- (34) zıddı olan marāz işābet eyleye ki ol marāza noḳşān-1 laḥmü'l-māḳ dērleler. Zīrā laḥme-i mezbūriñ
- (35) ziyādesi marāz olduḡı gibi noḳşānı daḫı marāzdır dēmişleler.

R. 64b

- (1) El-faşlu's-sāmin 'aşar fi's-seyelān: Lafz-1 seyelān bi-fethi's-sīni'l-mühmele ve'l-ya'
- (2) aḳmaḳ ve cārī olmaḳma'nāsınadır. Ammā 'inde esātize-i keḫḫālīn noḳşān-1 laḥm-1 māḳ-1 ekbere dērleler ki laḥme-i
- (3) māḳ-1 ekber miḳdār-1 ṭabī'iden noḳşān üzere olur. E's-sebeb: Bu 'illetin sebebi yā aḫlāt-1 ḥādde-i ekkāle
- (4) ol 'uzva munşab olmasıdır. Yāḫūd māḳ-1 ekberde vāḳi' olan māddeye 'ilāc eṣnāsında edviye-i

- (5) hādde ve ekkāle vaz' olunmağdan hādiş olur. Ve yāhūd zıfre ve sebel gibileri ifrāt üzere kaṭ'
- (6) etmelerinden hādiş olur. Ve yāhūd 'aḳıb-ı cederīde daḫı vāḳi' olur ki māḳ-ı 'aynda cederī
- B. 47b (7) zuhūr ēdüp ol mahalli ekl etmesinden hādiş olur. El-'alāmāt: 'Alāmeti laḫm-ı māḳ-ı ekber
- (8) miḳdār-ı ṭabī'isinden noḳşān üzere olup yāhūd bi'l-külliyeye fānī olunmuş ola. Andan māḳ-ı ekberin
- (9) ḡā'ir olmasıdır. Taḳaddümetü'l-ma'rifē: Eger bu 'illet-i kaṭ'dan hādiş ise lā-'ilācdır. Ve daḫı tezkiretü'l-
- (10) keḫḫālīnde taḫrīr olunmuşdur ki eger laḫm-ı māḳ-ı ekber bi'l-külliyeye ifnā mużmaḫil olmuş ise anıḡ için ber'
- (11) yoḳdur. Ve eger bir cüz' -i noḳşān olmuş ise ḳābilü'l-'ilācdır. El-'ilāc: Bu marazın 'ilācında kāmilu's-
- (12) şınā'a şāḫibi dēr ki eger ḡalebe-i 'alāmet-i dem var ise faşd ile ve müshilāt-ı münāsibe ile tenḳıye-i
- (13) beden ēdeler ki istifrāḡıyla ol mevzī'a munşab olan ruṭūbāta ḳillet gelüp ve ṭabī'at daḫı
- (14) inbāt-ı laḫme mütevveccih ve mütemekkīn olur. Zīrā ruṭūbetin keşreti inbāt-ı laḫme māni'dir. Ve eger kaṭ' sebebiyle
- (15) noḳşān-ı laḫm vāḳi' olup ve ḳarḫa daḫı mevcūd olursa edviye-i müceffife ile ruṭūbātı tecfif
- (16) ēdüp inbāt-ı laḫm ve müdemmilāt emşāli devālar ile 'ilāc ēdeler. Tecfif için tūtiyā-ı Hindī
- (17) mücerrebdır. Ve şol devālar ki şebden 'amel oluna. Nāfi'dir. Ve şiyāf-ı māmīsā ve za'ferān ve şamḡ-ı 'Arabī
- (18) 'ale's-seviyye aḫz ēdüp şarāb-ı ḫāliş ile 'acın olunup isti'māl ēdeler. Ve bu 'illetde cezbi
- (19) ve ḳabzı ḳalīl devālar lāzımdır. Ve şeb bir cüz' sūmmāḳ iki cüz' aḫz olunup şarābıyla isti'māl olunsa
- (20) nāfi'dir. Ve daḫı inbāt-ı laḫm ve idmāl için bu ḳuṭūr ḡāyet mücerrebdır. Şan'atı budur: Verd-i aḫmer üç parmaḳ,
- (21) cevz-i serū ve ḫabbu'l-ās ikişer dirhem, şabr bir bucuḳ dirhem, şarāb-ı şırf bir raṭl rub'ı kebedince ṭabḫ olundıktan

- (22) sonra 'uzv-ı me'ûfi anıyla kirâren gâsl edeler. Bu kütür dağı gâyet münâsibdir. Şabr ve libân birer dirhem,
- (23) demmü'l-aḥaveyn nişf dirhem verd-i aḥmer ve sümmâk her birinden şülş dirhem, mâ' u'l-verd bir raṭl aḥz olunup
- (24) rub'ı kâlınca ṭabḥ olunup kütür edeler. Ve bu marâzı 'Arab kitâblarında dem'a baḥşinde taḥrîr ederler. Tefahḥuş edeler.
- (25) El-kısmu's-şânî fi emrâz ṭabaḳâti'l-'ayn: Ve hüve yeştemil 'alâ şemâniyet fuşûl
- (26) El-faşlu'l-evvel fi'r-remed ve't-tekeddür:. Er-remed: Verem-i ḥâr fi'l-mültaḥime ta'rîfdir. Emrâz-ı 'ayndan
- (27) ṭabaḳa-ı mültaḥimiyye maḥşûş olan marâzdır ki lisân-ı Türkîde göz ağrısı dâderler. Ve gâh olur ki bu verem
- (28) basîṭ olup 'aynıḡ ḥiddetini tecâvüz edüp beyâz ve sevâdını pûş edüp 'aynı ḳapamaḳ mümkün
- (29) olmaz. Buḡa beyne'l-keḥḥâlîn verdînc tesmiye edeler. Ve Bunuḡ mâddesi yalnız mâdde-i ḥârre degildir. Belki
- (30) ḥılt-ı ḡalîza-ı balḡamiyyedir. Ve ḥılt-ı sevdâviyyeden dağı olur. Ve tekeddür dağı buḡa müşâbihdir ki lisân-ı
- (31) Türkîde göz bulanmasını dâderler. Ve zebân-ı Fârisîde türe-i çeşm ve lisân-ı Yûnâniyyede ṭaksis tesmiye
- (32) ederler. Sancusız bir süḥûnet ve ruṭubetdir ki 'ayna 'arîz olur. Ve sebebi dağı esbâb-ı bâdiyedendir.
- (33) Eger kendü ḥâlile veyâ perhîz ile zâ'il olursa fe-bihâ ve ni'me ve illâ remede key ḥafif olan 'ilâcı
- (34) edeler. Ve dağı eger tekeddür-i şedîd bir sebep-i aḥer ile vâḳi' olursa ekşeriyyâ remed-i ḥafifiyye intikâl eder.
- (35) Nite-ki ḥummâ-ı yevmiyye ve ḥummâ-ı 'afniyyeye intikâl êdđüḡi gibi E's-sebeb: Remed ḥaḳîḳîniḡ sebebi ekşeriyyâ

R. 65a

- (1) aḥlâṭ-ı demeviyyeden ḥâşıl olur. Ve gâḥice aḥlâṭ-ı sâ'ir eden dağı neş'et eder. Ve gâḥice
- (2) aḥlâṭ-ı burâḳiyye-i muḥterikadan ve gâḥice aḥlâṭ-ı riḥiyyeden ḥâdiş olur. Ve mâddesi yâ nefis-i
- (3) 'aynda veyâ re'sden gelür. Bunuḡ farkı şiklet-i re's ve şudâ' ile olur. El-'alâmât:

(4) Remed-i demevîniñ ‘alâmeti ħumret-i ‘ayn ve imtilâ-(y)ı ‘urûk ve keşret-i temeddüd ve ramaş ve seyelân-ı ruṭûbet

(5) ve göz қаpaқları birbirine yapışmaq ve zararât-ı şudğındır. Ve remed-i şafrāvîniñ ‘alâmeti ħumret-i ‘ayn

(6) şufrete mā’il olup iltihâb ve ħarâreti şedîd ve ruṭûbet-i seyyâle-i raḳîk ve veca’ ve naḥs ve ecfan

(7) birbirine yapışması ḳalîl olmağdır. Ve remed-i balğamîniñ ‘alâmeti intifâḥ ve ħumret-i ‘ayn ḳalîl olup

(8) ramaş ve seyelân-ı dumū’ ve lüzücut ve şıḳal-ı keşîr olmağdır. Ve ekşeriyyâ veca’ı ḳalîl olur. Ve remed-i sevdāvîniñ

(9) ‘alâmeti şıḳal ve veca’-ı ḳalîl olup kümüdet ve cefâf ve yübüset-i ‘ayn olmağdır. Anıñ içün

(10) keḥḥâlîn buña remed-i yâbis tesmiye ederler. Ve ma’lûm ola ki eger mādde-i remed-i kıḥfîñ dâḥilinden dökülmüş

(11) ise ‘alâmeti veca’-ı ‘ayn şedîd olup burun geçişmesi ile ‘atse-i keşîre vâḳi’ olur.

(12) Ve eger mādde-i remed ħâric-i kıḥfdan dökülmüş ise verem-i ziyâdece olup veca’ı ḳalîl ve şiryân-ı

(13) şudğında zararât vâḳi’ olur. El-‘ilâc: Remediñ ‘ilâcında ṭabîb-i lebîbe lâzım olan oldur ki

(14) evvelen nazâr ederler. ‘Alîliñ bedeninde ğalebe-i dem müşâhid-midir? Eger ‘alâmet-i ğalebe-i dem var ise ve mâni’-i faşd

(15) olan nesneler daḥı bulunmazsa evvelen müşterekden ba’dehū ḳıfâldan faşd ederler. Ve eger faşd mâni’

(16) bulunursa aksî cānibinden ḥacāmat ederler. Ba’dehū ḥuḳne-i leyyine ve şiyâf-ı müleyyine ile ṭabî’atı telyîn ve

(17) müshilât-ı laṭîfe ile ishâl ederler. Cālînūs der ki remede taḥḳîḳa faşd bir ‘ilâc-ı tām ve devāyı

B. 48a (18) mālâ-kelemdir. Lâkin eger müshil vèrilmek iḳtizâ ederse ḳavî ve ḥâdd-ı müshil isti’mâlından ihtirâz

(19) ederler. Zîrâ müshil-i ḳavîniñ kendinde olan ḥiddetli keyfiyyetinden dimāğa müteşâ’id olan nesne-i ‘ayna

(20) zarar êddiği emr-i muḳarrerdir. Ve daḥı nazâr ederler. Eger şudâ’ı var ise evvel şudâ’a ‘ilâc êdüp ba’dehū

- (21) 'ilâc edeler. İmdi lâyıķ olan ibtidâ' en munzicât ile nazc vèrüp müşhilât-1 laṭife ile istifrâğ
- (22) edeler. Meşelâ inzâc-1 mevâd için hindîbâ ve şandal-i aşfar ve benefsec ve verd-i aḥmer gibilerin maṭbūḥları
- (23) ile ba'dehū müşhilât-1 laṭife isti'mâl edeler. Meşelâ şarâbu'l-verdü'l-mükerrer ve şarâb-1 benefsecü'l-mükerrer ve şarâbu'l-iccâş
- (24) ve şarâb-1 nilüfer vèreler. Ve eger veca'-1 şedîd olup veyâ bir ğayrı nesne sebebiyle za'findan ḥavf
- (25) olunup meslūķan ferrüc şorbasın vèreler. Ve şarâb bu 'illete ğâyet muzırdır. Ammâ mâddesi ğâyet
- (26) ğalîz olursa bi'z-zarūrî bir iki kadeḥ şarâb vèrilsen ba'zı kerre 'azîm-i nef'zuhūr eder.
- (27) Ve daḥı ḥammâmda ba'zı kimesneler nuķre-i re'sinden ḥacâmat etmek ve cebhesine ta'lîķ-i 'alaķ etmek ve ğâḥ olur ki
- (28) şiryân-1 şudġından faşd ve yâḥūd kaṭ' etmek ğâyet ile nâfi' olur. Ve müşhil vèrildikde ṭabîḥ-1 fevâkih
- (29) ve kuruş-1 benefsec ve iyâric-i fîkrâ ğâyet münâsibdir. Ba'dehū veca'ını teskîn etmek için mâ'u'l-verd ile
- (30) beyâzu'l-beyzî darb edüp 'ayna zîmâd edeler. Yâḥūd şiddet-i iltihâb ve veca'ını kaṭ' için
- (31) bu zîmâdı isti'mâl edeler. Şan'atı budur: Tüffâḥ-1 Şâmî yâ'nî misket elması ve sefercel birer vuķıyye,
- (32) remâd ile ferş ve ilḥâķ olunup ṭabḥ olunmuş ola. Hâvan-1 ḥacerîde muḥkem daķķ olunup içine
- (33) daķķu'ş-şa'ır bir vuķıyye sümmâķ ve cülîenâr ve verd-i yâbis her birinden nışf vuķıyye aḥz ve saḥķ olunup
- (34) zam ve ilkâ miķdâru'l-kifâye mâ-(y)ı lisânu'l-ḥamel izâfesiyle muḥkem mezc ve zîmâd edeler. Yâḥūd cübn-i ṭarî
- (35) mâ'u'l-verd ile memzūcen 'ayna vaz' edeler. Yâḥūd şafâru'l-beyz ile dühnü'l-verdi memzūcen ve fâtiren

R. 65b

- (1) 'ayna ṭilâ edeler. Yâḥūd şiyâf-1 ebyaz ile dühnü'l-verdi ḥall edüp ecfân-1 'ayna zîmâd

- (2) édeler. Yāhūd şiyāf-ı māmīşa mā-(y)ı verd ile isti'māl oluna yāhūd lu'āb-ı sefercel ve lu'āb-ı bezr-i kuṭūnā
- (3) ve ḥaṣḥāş-ı ebyāz südi her birinden bir vuḳıyye, beyāzu'l-beyzu'l-maṭbūh beş dirhem, za'ferān
- (4) ve kāfūr altışar ḥabbe aḥz olunup ba'du'd-daḳ mi'şaradan 'aşr olunup ma'şūrī fātiren 'ayna
- (5) taḳṭīr ve ecfāna ṭilā édeler. Ğāyet mücerredir. Ve yāhūd lebenü'l-cavārīyī 'ayna taḳṭīr édüp der-hāl
- (6) mā-(y)ı fātir ile ğasl édeler. Ve eger māddesinde bir miḳdār şafrā hiss olursa bu müshili vèreler. Kudret-i
- (7) ḥalāvası ve şarāb-ı benefsecü'l-mükerrer ikişer vuḳıyye, nuḳū'-ı temr-i Hindī ile ḥall olunup isti'māl édeler.
- (8) Ve eger remed ğalebe şafrādan neş'et etmiş ise 'ilācı beher yevm bu cülābı vèreler. Şan'atı budur: 'Unnāb
- (9) on 'aded, benefsec beş dirhem aḥz olunup sükker-i ebyāz ile cülāb olunup ṭabī'atı mā-(y)ı rümmānīn
- (10) ma'a's-sükkerü'l-ebyāz ile yāhūd 'acū-ı temr-i Hindī ve iccāş-ı ḥulv ve 'unnāb her birinden bir buçuḳvuḳıyye aḥz
- (11) olunup miḳdāru'l-kifāye sükker-i ebyāz zam ve şürb étdürüp telyīn édeler. Ba'dehū maṭbūh-ı helīlecāt
- (12) ve ḥabb-ı benefsec isti'māl édeler. Ba'dehū 'uşārāt-ı bāride ile 'aynı tazmīd édeler. 'Uşāre-i hindībā
- (13) ve 'uşāret-i bāklā ve 'uşāre-i varaḳ-ı 'inebü's-şā'leb ve 'uşāre-i küzbere-i raṭbe gibi ve yāhūd lu'āb-ı sefercel
- (14) ve lu'āb-ı bezr-i kuṭūnā ve beyāzu'l-beyz ve elbān gibileri 'ayna taḳṭīr édeler. Veca' nāḥis ve şedīd olduḳda
- (15) ibtidā'en sümmāḳ-ı mā'u'l-verd ile iktiḥāl oluna. Ve yāhūd şiyāf-ı ebyāz kāfūrī ve'l-afyonī ile
- (16) iktiḥāl édeler. Ve evvel emride leben-i nisā' ile beyāzu'l-beyz tazmīdinden ğāfil olmayalar. Ve daḥı mā-(y)ı şandal-ı aşfar
- (17) ve mā'u'l-verd ve mā'u'l-küzberetü'r-raṭbe ve ḥazāz ve aḳaḳıya ve māmīşā gibi eşyā isti'māl oluna. Ve 'alīl-i vechini

(18) mā'u'l-verd ve mā-(y)ı şandal ve mā-(y)ı bārid ile ğasl etmekden hālī olmayalar¹⁰⁵. Ve eger mādde-i şafrā ile bir miqdār balġamdan

(19) mürekkebe olmuş ise şarāb-ı benefsec ile ħabb-ı koġya yāhūd ħabb-ı iyāric vèreler yāhūd bir dirhem

(20) rāvendī, bir vuġıyye diyakātılıġun ile vèreler yāhūd bu müshili vèreler. Şan'atı budur: 'Asel-i ħıyār-ı şenber

(21) bir vuġıyye, 'acū temr-i hindī nışf vuġıyye, rāvend bir buġuġ dirhem, süfuf-ı diyarudun nışf dirhem

(22) aġz olunup ba'de'l-mezc 'ale'r-rıġ isti'māl olunup üzerine mā-(y)ı iccāş ile maġlül-ı şarāb-ı benefsec

(23) isti'māl oluna. Ba'dehū bir kaç meclis 'amelden şonra şarāb-ı nilüferī mā'u'ş-şatır ile ħall édüp i'tā

(24) édeler. Yāhūd maraġ-ı firāhu'd-decāc ġayr-i memlü'ħadden bir fincān vèreler. Ve eger remed ġalebe-i balġamdan neş'et

(25) étmiş ise 'ilācı inzāc-ı mevād için aşl-ı rāziyānec ve bezr-i rāziyānec ve hindībā ve verd-i aġmer ve efrācyā

B. 48b (26) bi's-sevī aġz olunup mā'u'l-ġarāġıyla taġġ ve ba'du't-taşfiye isti'māl oluna yāhūd ra'yu'l-ħamām taġġını

(27) şarāb-ı benefsec veyā şarāb-ı nilüfer ile isti'māl édeler. Ve ba'de'n-nazc müshilātdan ħuġne-i leyyine ve ħuġne-i

(28) mutavassıta ve şarāb-ı temr-i Hindī ve 'asel-i ħıyār-ı şenber ve rāvend-i helīlecāt-ı ħamseden mürekkebe devālar vèreler.

(29) Ve bu müshil-i laġıf bu 'illete 'ilāc 'adīmül-'adīl ve bir devā' bī-meşīldir. Şan'atı budur: Rāvend iki dirhem,

(30) ġışr-ı helīle-i aşfar bir buġuġ dirhem, dārġın nışf dirhem, sünbül-i Hindī altı ħabbe aġz olunup

(31) miqdāru'l-kifāye mā(y)ı hindībā ile taġġ ve taşfiyeden şonra içine bir buġuġvuġıyye şarābu'l-verdü'l-mükerrer

(32) zamm olunup isti'māl édeler. Kezālik cemī'-i 'ilel-i 'ayna ħabbu'n-nūr ve ħabb-ıkoġyave ħabb-ı sīne-i kübūs

(33) nāfi'dir. Ve daġı 'ayna nüzül eden mevāddı men' ve izāle etmek için re'se ve şudġına vaz'

¹⁰⁵ Lar: -R, 65b/37

- (34) olunmağla ber'-i tām vèrici devālar gül-i Ermenī ve lisānu'l-ḥamel ve kışr-ı rümmān ve kışr-ı ḥaṣḥāş ve şandal
- (35) ve demm-i aḥaveyn ve verd-i aḥmer ve kündür-i ebyağ ve maştakī ve naḳamaḳa gibi devālardır. Ve 'illet-i inḥiṭāta

R. 66a

- (1) ḳarīb olunmuş ise mā-(y)ı hılbe ve mā-(y)ı iklilü'l-melik ve mā-(y)ı rāziyānec ile şiyāf-ı ebyağ isti'māl
- (2) édeler. Ve inḥiṭātda yalnız mā-ı ḥārreyi 'ayna penbe ile tekmiđ édeler. Ğāyet nāfi'dir. Ve bu ḳuṭūr
- (3) daḥı vaḳt-i inḥiṭātda enfa'-ı eşyādandır. Şan'atı budur: Mā-(y)ı efrācyā ve mā-(y)ı rāziyānec birer buçuk
- (4) vuḳıyye, za'ferān-ı ma'denī bir dirhem aḥz ve Hāvan-ı nuḥāsīde na'imen saḥḳ olunup 'ayna ḳuṭūr
- (5) oluna. Ve ta'rīḳ ve ḥammām enfa'-ı eşyādandır. Ve eger bu devālardan şonra ḥiffet gelmezse mādde-i nażc
- (6) bulmamış baḳıyye vardır. Pes māddesine nażc vèrüp ba'dehū müşhilāt-ı mezkūre ile tenḳıye édeler.
- (7) Yāḥūd ḥabb-ı ḳoḳyave ḥabbu'n-nūr ve ḥabb-ı ğariḳun ve iyāric-i fiḳrā gibiler ile bedeni tenḳıye édeler.
- (8) ve re's ve dimāğı daḥı tenḳıye için ğarāğır ve su'ūtāt isti'māl édeler. Ve daḥı edviye-i rādi'adan
- (9) tebrīdde ve teshīnde munzıce ve ḳavī olan devālar isti'māl oluna. Ve daḥı ma'lūm ola ki māddeyi
- (10) bilā-zaḥmet red' ve ruṭūbeti tecfif eyleyen devālar yāḳūt-ı aḥmer ve yāḳūt-ı ezraḳ ve zümürüd ve incü
- (11) ve isfidāc-ı mağsül ve 'ayn-ı sereṭān gibilerdir. Ve vaḳt-i inḥiṭātda isti'māl olunacaḳ devālar rāziyānec
- (12) ve efrācyāve sezāb ve māmīşā gibilerin 'uşāreleridir. Ve bu ḳuṭūr daḥı ğāyet mücerredir. Şan'atı budur:
- (13) Enzerūt üç dirhem, şabr-ı mağsül bi-mā-(y)ı rāziyānec bir buçuk dirhem, keşirā' bir dirhem, za'ferān süds
- (14) dirhem aḥz olunup emyāh-ı münāsibe ile şiyāflar olunup vaḳt-i ḥācetde mā-(y)ı rāziyānec ile ḥal

- (15) ve 'ayna taqtir edeler. Ve evca'-1 'ayni teskin icun bu siyaf nafi' ve mucerredir. San'ati budur: Tutiya-1
- (16) mudebber ve zumurrud ve incu ve isfidac her birinden bir ibre ahz olunup muhkem sahk ve tavşilden sonra
- (17) lu'ab-1 bezr-i kutuna yahud beyazu'l-beyz ile siyafilar olunup vakt-i hacetde isti'mal oluna. Kezalik
- (18) bu zimad-1 radi' dahi beyne'l-kehhalin meshur ve kesiru'l-isti'maldir. Zira mevaddi terdid edup veca'-1 'ayni
- (19) teskin eder. San'ati budur: Tuffah-1 hamiz ve yahud sefercel-i hamiz ma'u'l-verd ile muihur olunca tabh
- (20) edup bundan iki vukyye ve dakiku's-sa'ir bir vukyye summak ve cullenar ve verd her birinden nisf vukyye
- (21) ahz olunup ma-(y) hayyu'l-'alem ile havan-1 hakeride dakkederek zimad oluna. Yahud lu'ab-1 hilde ve lu'ab-1
- (22) bezr-i kettan gibileri 'ayna taqtir edeler. Ve siyaf-1 ahmeri leben-i nisa' ile hall edup ecfana tila edeler.
- (23) Hattā mevadd-1 mü'ziyeyi tahlil idi. Ve kulle yevm şarab-1 iccās ve şarab-1 karasya ve şarab-1 nilufer isti'mal
- (24) edeler. Ve eger maddesi gayet galiz balgamdan olursa bu siyafi isti'mal etmek gayet munasibdir.
- (25) San'ati budur: Şabr-1 suqutri-i maqsul ve havlan-1 Hindive za'feran ve verd-i ahmer her birinden
- (26) bir dirhem ahz olunup ma'u'l-verd yahud leben-i nisa' ile siyaf olunup ecfana tila oluna.
- (27) Ve eger teheyuc-i efan bulunursa zehr-i babunec ve hassetu'l-hilde ve ikliu'l-melik her birinden iki
- (28) dirhem enzerut-i ebyaz ve ces-i miyuyuzc birer dirhem duhnu'l-verd on dirhem sem'-i ebyaz uc dirhem
- (29) ahz olunup san'at uzere zimad oluna. Ve re's-i 'alile bu zimadi laska edeler. San'ati budur:
- (30) Kundur-i ebyaz ve şabr-1 suqutri ve mastaki her birinden bes dirhem, karanful iki dirhem ahz
- (31) ve sahk olunup beyazu'l-beyz ile tahmir olunup re's-i 'alile zimad edeler. Ve etibba-(y) efrenc zimad-1

(32) naḳamaḳa vaẓ' edeler. Ğāyet mücerrebdir. Ve ecfān-ı 'ayna ve cebhe-i 'alīle şabr ve ḥaẓāẓ ve aḳākyā

(33) ve za'ferān gibi eşyāyı mā-(y)ı sūmmāḳ ile tılā etmek ğāyet mücerrebdir. Ve eger remed ğalebe-i sevdādan

(34) neş'et etmiş ise evvelen dimāġı eşyā-ı muraṭṭıbe ile tartıbe sa'y edeler. Ve ceyyidü'l-kimüs aġziye-i

(35) muraṭṭıbe isti'māl etmek ile ve mā-(y)ı şa'ır ve ebzün ve ḥammām-ı muraṭṭıbe ile ve dühn-i benefsec ve leben-i ḥalīb gibileri

R. 66b

(1) nüşūfāt edeler. Ve lu'āb-ı ḥabb-ı sefercel ve lu'ābāt-ı muraṭṭıbe-i müberride ile kuṭūr edeler. Ve bābūnec ve zehr-i benefsec

(2) ve bezr-i kettān ve dühn-i nilüfer ile memzūcen zımād edeler. Ve şiyāf-ı dinārcün ile tekaḥḥul edeler. Şan'atı budur:

B. 49a (3) İsfidāc ve iḳlimyā her birinden on dirhem, afyon ve neşāstec her birinden bir dirhemi, keşirā' bir bucuḳ

(4) dirhem aḥz olunup şan'at üzere şiyāf oluna. Ve ma'lūm ola ki remed-i sevdāvīde ḳablu't-tartıb

(5) istifragātından ğāyet ihtirāz edeler. Ve eger remed-i rīḥden neş'et etmiş ise 'ilācı balġamdan olana

(6) ḳarībdir. İklīlü'l-melik ve bābūnec ve merzencūş gibilerin ṭabīḥi nuṭūlen ğāyet nāfi'dir. Ve tekmīdāt-ı yābise

(7) isti'māl olursa fā'ide-i 'azīme müşāhede olunur. Nuḥāle ve cārūş gibi ve istihmām-ı muḥallele ile 'amel etmek

(8) ğāyet nāfi'dir. Ḥammāmāt ve nuṭūlāt-ı ḥārre ve kimmādāt-ı yābise isti'māl olunur. Ve aḥlāt-ı muḥterıḳa-ı burāḳıyyeden

(9) neş'et eden remed-i yābise aḥlāt-ı muḥterıḳa-ıburāḳıyyeyi ishāl ile tenḳıye-i beden edüp mizāc-ı

(10) ta'dīl edeler. Ba'dehū bu mā' ile 'aynı ğasl ve içine taḳṭır edeler. Şan'atı budur: Varaḳ-ı hindībā'

(11) ve varaḳ-ı ḥas ve nilüfer ve 'inebü's-şaleb ve verd her birinden birer ḳabza, bezr-i ḥılbe iki vuḳıyye,

(12) ḥaṭmī kögi üç vuḳıyye aḥz olunup ḳadaru'l-kifāye mā'u'l-ḳarāḥıyla bir gece naḳ' olunup ḳar'a ve enbīḳ

- (13) ile taḳṭīr oluna. Kezālik bu ṭilā daḥı gāyet nāfi'dir. Şan'atı budur: Semn ğayrı memlūh ve dühnü'l-verd
- (14) üçer vuḳıyye, şabr-ı suḳuṭrī iki buçuḳ dirhem, kāfūr sūls dirhem, mürdāsenc bir dirhem aḥz olunup
- (15) şan'at üzere mezc ve 'ayna ḥāricen ṭilā édeler. Ve her şabāḥḳoyun eti maṭbūḥı yāḥūd maṭbūḥ-ı
- (16) varaḳu'l-verd ile 'aynı ğasl édeler. Ve eger remed simḥāḳıḡ nezlesinden vāḳi' olursa kündür
- (17) ve daḳīḳ-i 'ades ve süveyḳu'ş-şa'ır ve zerrü'l-verdi mā-(y)ı ḥışrim veyā mā'u'l-verd ile veyā mā-(y)ı ās
- (18) ile zımād édüp cebhe üzerine taẓmīd édeler. Ve ecfāna şiyāfu'l-verd ṭilā édeler. Ve şāḥib-i
- (19) tuḥfe dēr ki gāḥice ḥātūnlarıḡ bürüdet-i raḥminden nāşī anlara bir remed 'arız olur. Pes anlar
- (20) şibit ve nārdīn ve ḥılbe ile ḥuḳne étmekle ber'-i tām ḥāşıl olur. Ğaflet olunmaya ve eger remed tedbīr-i
- (21) şavāb ile tedbīr olunup 'illet-i zā'il olmazsa yakīn bilmek gerekdür ki ṭabaḳāt-ı 'aynda veyā
- (22) 'urūḳ-ı 'aynda bir āfet vardır ki anlara vārid olan ğıdālar fāsīd olmaġla fesād icāb éder.
- (23) Pes böyle olacaḳ tūtiyā' ve isfidāc ve iḳlimya-ı zehebiyye-i maġsüle ve neşāstec ve şamġ-ı 'Arabī-i ḳalīle
- (24) ile iḳtiḥāl oluna. Ve gāḥice şabr iḳtiḥāl étmek kifāyet éder. El-iḥtirāz: Ma'lūm ola ki 'ilel-i
- (25) 'aynda iḥtirāz olunacaḳ eşyānıḡ bilinmesi ehem olmaġla beyānına şürü' olundu. İmdi şol nesne ki
- (26) mubaḥḥar ve hār ola, başal ve şūm ve kürrāş ve kerefs ve ḥardel ve fülful gibilerden iḥtirāz lāzımdır. Kezālik
- (27) ḥamr ve cūbn ve zebīb-i raṭb ve ziyāde māliḥ ve ḥāmız ve ziyāde ḥāmız-ı ḥal ve kerneb ve 'ades ve baḳla
- (28) ve bāzincān ve leben ve laḥm gibiler daḥı muzırdır. Ve tuḥme olmaḳ ve ta'am-ı haẓm olmadan nā'im olmaḳ ve cimā'
- (29) ve ḥareket-i anīfeden iḥtirāz lāzımdır. Ve buḥār ve duḥān ve idmān-ı kitābet ve bükā-ı keşīr ve ḥāric i'tidāl

(30) olan ehviye ve rovşenâlık ve ziyâde beyâz olan nesnelere nazar etmek ve şu'â'-ı şems ve revşen

(31) nesnelere teveccüh-i tām ile nazar etmek ve cemī'-ı e'ime ve eşribeden ihtirâz edeler. Ve bu 'illette re'se

(32) edhān tılā etmek gāyet muzırdır. Ve üzne taqtır dağı muzırdır. Zīrā mesāmmāt sedd etmekle ebhire-i

(33) muhtebeş olur. Ve keşret ve kılllet-i nevm ve fevākihāt-ı raṭbe ve revāyih-ıhārre-yi istiḥmām etmek ve keşret-i kelām

(34) ve kay-ı müfraṭ ve ziyâde āvāz ile şayha etmek ve keşret-i istiḥmām ve keşret-i faşd ve ihticām ve inkıbāz

(35) ṭabī'at azarr-ı eşyādandır. Ve hıfz-ı şıḥhat-ı 'ayn içün kuḥl-ı rovşenāyı ve kuḥl-ı cevāhir gibileri

R. 67a

(1) isti'māl edeler. Hāvī-i kebīrde bu kuḥlī gāyet medḥ eder. Şan'atı budur: Tūtiyā-ı Hindī ve tūtiyā-ı Kirmānī

(2) her birinden beşer dirhem, iḳlimya-(y)ı fizzī ve iḳlimya-(y)ızehebī ve nuḥās-i muḥarriḳ ve zübedü'l-baḥr ve kuḥl-ı İşfehānī-i

(3) sādec her birinden on dirhem aḥz olunup nā'imen saḥḳ olundan şonra mā-(y)ı rāziyānec maḡlī ile

(4) eyyām-ı şelāşe terbiye oluna. Ba'dehū maṭbūḥ-ı helīlecāt-ı muşaffā ile terbiye olunup isti'māl edeler.

(5) El-faşlu's-şānī fi's-sebel: Sebel fetḥ-i sīn-i mühmele ve bā-ı mu'ceme-i muvaḥḥade ile luḡat-ı 'Arabīde duḥānu'l-levn

(6) bir perdedir ki 'ayna 'arız olur. Yā'nī 'urūḳ-ı 'ayn dem ile mümtelī ve sevāda mā'il olup birbirine

(7) muttaşıl olarak saṭḥ-ı mültahime ve ṭabaḳa-ı ḳaraniyyeyi dağı muḥiṭ olur. Ve bu marāzda eṭıbbāniḡ iḥtilāfāt-ı

(8) keşiresi vardır. Ḥattā Ḳuṭb-ı 'allāme-i Şīrāzī Şerḥ-i külliyāt-ı ḳānūnda beyān eder ki inneḥā ecsām-ı

(9) ḡarībe şebīhe bi'l-'urūḳ tünsec fi ḡışā' rakīḳ mütevellid 'ale'l-'ayn demekle ta'rīf eylemiştir. Yā'nī

(10) sebel bir perdedir ki 'urūḳa müşābihe olan ecsām-ı ḡarībeniḡ 'ayn üzerinde mütevellid olan perdeye

(11) intisâcından yâ'nî örülmesinden hâdiş olur ki beyt-i 'ankebüte müşâbih bir dârdır. E's-sebeb:

(12) Bu marazın sebebi fuzûl-ı demeviyye ile 'urûk-ı 'aynın imtilâsıdır yâhûd'asîretü't-tahallül buhârât-ı

B. 49b(13) ğalîzadendir. Ve tevellüdünün keyfiyyeti bi-'aynihi zıfrenin keyfiyyetinde zıkr olunan sebeplerdir. Ve etıbbâdan

(14) ba'zılar dediler ki mücerred 'urûk-ı mültaħime dem ile mümtelî ve birbirine muttaşıl olmağla hâşıl olmaz. Belki

(15) dimâğdan mādde-i ğalîza nüzûl étmesiyle ğışâ hâdiş olmasındandır. Ve bu maraz emrâz-ı sâriyeden

(16) olup irşle daħı neş'et étdiğini müşâhede eylemişler. El-'alâmât: Bu 'illetin 'alâmeti 'aynda

(17) duħân ve ğamâme müşâbih nesne olmağ vaşıl 'ayn ile şudğında zararât ve dürür-ı 'urûk-ı mültaħime ile

(18) ğumret-i vech ve seyelân-ı dem'ada kâviye olmağ ve zav-(y)ı şems gibi berrâk nesnelere nazarda 'usret çekmekdir.

(19) Ve ekşeriyyâ 'uğâs ve temeddüd ve ğakke 'arız olur. El-'ilâc: Sebelin 'ilâcında tabîbe lâzım olan

(20) oldur ki evvelen kıfâldan faşd édüp ba'dehû edviye-i münâsibe ile tenkıye étmekdir. Ba'dehû 'alîlin

(21) cû'ı var iken ğammâma müdâvemet étdüreler. Ba'dehû bâselikûn ve rovşenâyı ve kâlkandis gibiler ile

(22) iktihâl étdüreler. Ve ba'zılar marķaşışa ve sümmâk ve enzerût isti'mâlinı medħ ederler. Ve keħhâlîn-i Efrenciyye-i

(23) mücerriblerinden menķüldür ki bu ķutürü isti'mâl edenler. Bu 'illette ğayrı devâya muħtâc olmazlar. Şan'atı budur:

(24) Nebât-ı ğamevî üç vuķıyye, şâdenc-i 'adesî bir vuķıyye, Şebb-i muħarriķve zâc-ı ebyaz ve kâfûr-ı ķayşürî her

(25) birinden nışf vuķıyyeķarmûr-ı tartîr iki dirhem mâ'u'l-verd ve mâ'u'r-râziyâ nec ve ğall-i ğâzıķ her birinden

(26) toķuz vuķıyye aħz ve tabħ olunup ba'du't-taşfiye 'ayna ķutür oluna yâhûd bu zürürü

(27) isti'mâl edeler. Şan'atı budur: Maştakî nışf vuķıyye, isfidâc ve Şebb-i muħarriķikişer dirhem, zübedü'l-baħr

(28) on beş habbe, milh-i enderānī yedi habbe aḥz ve nā'imen saḥk olunup zūrūr oluna yāhūd tūtiyā

(29) üç dirhem, lū'lū' ve mercān ikişer dirhem, libān-ı Şāmī bir buçuḡ dirhem, kāfūr ve zencebīl her birinden

(30) şūls dirhem aḥz ve nā'imen saḥk olunup zūrūren isti'māl oluna yāhūdşādenc iki dirhem,

(31) zāc-ı ebyaḡ ve zencār üçer dirhem, mürr-i şāfi ve za'ferān birer dirhem, dār-ı fūlful nıṣf dirhem, nebāt-ı ḥamevī

(32) nıṣf vuḡıyye aḥz ve nā'imen saḥk olunup ḥıfz oluna. Vaḡt-i ḥācetde mā-(y)ı ficl ile bir miḡdārını

(33) ḥall édüp 'ayna ḡutūr edeler. E't-tecribe: Mücerribīn-i eṡibbā-ı Curmāniyyeden Ḳorīṡos nām ṡabīb

(34) dēr ki sebel-i ḡaviyye mübtelā olmuş. Bir kimesne gördüm mecmū 'aynını perde ihāṡa édüp bir nesneyi

(35) rü'yete ḡudreti yoḡ idi.Ḥattā bu ḡāl üzere iki sene mūrūr étmiş idi. Ben aḡa ba'de't-tenḡıyyetü'r-r'es ve'l-beden

R. 67b

(1) bu ḡutūra müdāvemem etdirmekle ol 'alile ber'-i tām gelüp 'aynında eşer ḡalmadı. Sinārṡos Curmānī

(2) dēr ki ḡorīṡosıḡ ḡutūrını biz daḡı kirāren ve mirāren tecribe édüp şaḡīḡ bulduḡ. Şan'atı budur:

(3) 'Uşāre-i rāziyānec dört vuḡıyye, 'uşāre-i māmīşā üç vuḡıyye, 'uşāre-i sezāb iki vuḡıyye, 'uşāre-i

(4) ḡubbāzı iki buçuḡvuḡıyye, şabr-ı suḡutūrī üç dirhem, zāc şūlsān dirhem, zencār şūls dirhem,

(5) zencebīl ve dārḡīn her birinden süds dirhem, merāretü'l-baḡar ve ḡarṡal ödi ikişer dirhem, nebāt-ı

(6) ḡamevī iki şūls dirhem, 'asel nıṣf vuḡıyye aḥz olunup ba'du'd-daḡ bir ḡaç ḡün ḡarāret-i āfitābda

(7) yāhūd ḡammām-ı māriyyede ta'fin olundıḡdan sonra ṡaṡfiye olunup beher yevm bir ḡaç def'a 'ayna ḡutūr

(8) oluna mücerrebdir. E't-tecribe: Mücerribīn-i keḡḡālinden menḡöldür ki şiyāf-ı ḡalkāndis ile sebel ḡālza 'ilāc

(9)  d p bir m ddetden sonra nazar eyledim. Sebel-i rak k olup g lzatı za' il oldu. Ve bu dev -1 Őamil

(10) ve Terv hu'l-erv h n m kit blarda dağı mezk rdir. Őiy f-1 k lkandisiŐ Şan'atı budur: R snehtec

(11) beş dirhem, zenc r iki dirhem, nev m s-i MıŐr  ve burak ve zern h muşa'ad ve k lkandis-i muharrik

(12) her birinden bir dirhem ağz ve dağve sağk olunup bir hafta emkine-i h liyyede terkden sonra Őiy flar

(13) 'amel oluna. Ve dağı Őiy f-1 ağmer-i leyyin ve Őiy f-1 ağmer-i h d dağı isti'm l olunsa bu 'illete g yet n fi'dir.

(14) Ve eger sebel kav  ve gal z olursa 'il ci kağ 'etmekdir. Amm  'amel-i kağ 'ise her kehh l-i b -kem liŐh li

(15) olmayup Şan'atda kem li z hir bir  st d-1 m hire muht cdır. Ve eger sebel ile cereb-i 'ayn iktir n

(16)  tseler, Őiy f-1 s mm k  gibi 'il c olmaz. Ve g h ce bu Őiy f-1 s mm ka Şamg-1 'Arab  ve enzer t ilh k

(17)  tmekle sebel ile cereb-i 'ayna 'il c l -naz r olur. El-ihtir z: Remed ve zufrede mezk r olan

(18) nesnelerden ictin b l zımdır. Ve edviye-i b rideden ve Őiy f-1 ebyaz-1 afyon  gibilerinŐ

(19) ve seher-i m frağdan ve cim 'dan ve luğum tdan ve mubağhar tdan ictin b  deler.

(20) El-faşlu'Ő-Ő liŐ fi'l-m serc: Lafz-1 m serc F ris den mu'arrabdır. Re's-i nemle ma'n sınadır.

(21) lis n-1 T rk de karınca baŐi d rler. Ve ba'zılar m serc lafz-1 Y n n dir. Ma'n sı re's-i nemle d mekdir d rler.

(22) Bu bir n t 'dur ki tağaka-1 karaniyye m nharif olup tağaka-1 'inebiyye ra h r c  der. Ve 'illetinŐ env '-1

(23) erba'ası vardır. Evvelkisi m sercdir ki re's-i nemle y 'n  karınca baŐi d rler. Ve eger n t y  m sercden

(24) ziy de olursa z b b  y 'n  sinek baŐi tesmiye  derler. Ve eger z b b dan ziy de keb r olursa

B. 50a (25) 'ineb  y 'n   z m d nesi tesmiye  derler. Ve eger env '-1 Őel seden keb r olursa mism r  ve

- (26) feleketü'l-mıǧzel yā'nī ekser başı ve ayak ağırşağı tesmiye ederler. Ve ba'zı kerre bu nütü' ziyāde 'azīm ve
- (27) kebīr olmağla inṭibāk-ı ecfāna māni' olur. Ba'zılar böyle olduğda tüffāhı tesmiye eylemişlerdir. E's-sebeb:
- (28) Bu 'illetiñ sebebi yā darbe-iḳaviyye yā şadme-i şedidedir ki ṭabaḳa ḳaraniyyeyi tāmāmıyla müfāreḳat étidirir.
- (29) Yāhūd mevādd-ı mü'ziye re'sden 'ayna nüzül édüp luḥūm-ı ṭabaḳa-ı ḳaraniyyeyi fesād étmekle ḳarḫa ve
- (30) yā besre ve yāhūd carāhāt vāḳi' olup ṭabaḳa-ı 'inebiyyeniñ ḫārice ḫurūcına bā'is olur. El-'alāmāt:
- (31) Müserciñ 'alāmeti zāhirede ḳarḫa veyā besre veyā tefarruḳu'l-ittişāldan nāşī ṭabaḳa-ı ḳaraniyyeniñ yırtulup
- (32) ṭabaḳa-ı 'inebiyyeden yā'nī göz bebeginden bir cüz' ḫārice ḫurūc édüp ḳarınca başı gibiyumrı
- (33) zāhir olur. Ve levni daḫı sevād ve şühlet ve zürḳatda levn-i ṭabaḳa-ı 'inebiyye gibi olur. Ve eger nütü-ı ṭabaḳa-ı
- (34) 'inebiyyede vāḳi' olursa ḫadaḳanıñ hey'etine teḡayyür gelür. Ve eger ṭabaḳa-ı ḳaraniyyede vāḳi' olursa
- (35) şalb ve cāsī olur. Ve ma'lum ola ki gerek müserc ve gerek zübābda vāḳi' olan nütü'lā-bud

R. 68a

- (1) ḫadaḳayı taḡyīr eder. Ve ol nütü' iñ dībinde bir ḫatt-ı ebyaẓ müşāhede olunur. Şeyḫ İbn-i Sīnā dēr ki bu 'illetiñ
- (2) zuhūrı nefsi ṭabaḳa-ı ḳaraniyyeden olursa eczā-(y)ı ḳaraniyyeniñ ba'zısı ḫarḳ ve ḳuşūr-ı ḳaraniyyeyi ekl édüp
- (3) tüffāḫa müşābih bir nütü' ḫurūc eder. El-'ilāc: Bu 'illetiñ 'ilācında lāzım olan oldur ki evvelen veca'ını
- (4) teskīn édüp mizācını telyīn ve ta'dīle sa'y étmekdir. Ba'dehū naẓar olunup eger veca'ını ziyāde olursa
- (5) taḫdīr için şiyāf-ı ebyaẓ-ı afyonī ile lebenü'n-nisā' ve beyāzu'l-beyẓ isti'māl oluna. Ve kezālik
- (6) şiyāf-ı ebyaẓ-ı afyonī ile lu'āb-ı ḫabbu's-sefercel daḫı münāsibdir. Ve eger mādde-i 'illet-i keşīr olursa

- (7) taqlil için faşd edeler. Ve bedeni ve nevāhī re'si tenkıye için müşilāt-ı münāsibe isti'māl
- (8) oluna. Ve yāhūd māddeyi cihet-i hilāfa cezb sāḳayndanḫacāmat ve ricleyni mā-ı ḫārreye vaz'
- (9) edüp mübālağa ile delk ve faḫzeyninden rabṭ edeler. Ba'dehū nuḳrede ḫacāmat edeler. Ve 'alīli
- (10) ḳafa üzerine müstelḳiyen ızṭicā'etdüreler. Ve Ammā ğıdāsını talṭif ve taqlil etmekte ihtimām lāzımdır.
- (11) Ve daḫı mubaḫḫarātdan ictināb etdüreler. Ba'dehū edviye-i ḳābıza isti'māl etdüreler. Meşelā mā-(y)ı sefercel
- (12) ve mā-(y)ı ḫışrim ve mā-(y)ı varaḳ-ı zeytūn ve 'uşāre-i 'aşa'r-rā'ī ve sūnbül ve verd ve isfidāc ve tūtiyā gibileri
- (13) münferiden ve yāhūd mürekkeben isti'māl oluna yāhūd mürr-i şāfi ve za'ferān ve kündür, 'asel ile zımād oluna.
- (14) Yāhūd ḳaşā' u'l-ḫimār 'asel ile zımād etmek daḫı nāfi'dir yāhūd za'ferān ve mürr-i şāfi ve şabr
- (15) her birinden bir dirhem 'asel altı dirhem şarāb-ı ḫāliş üç dirhem aḫz olunup ba'de's-saḫḳ
- (16) ve'l-mezc bir bez üzerine başt ve 'ayna vaz' edeler. Ve nütü-ı 'aynıñ cemī'isine nāfi' ve mücerreb olan
- (17) bir zımād vardır. Anı beyān edelim. Şan'atı budur: Daḳıḳ-i baḳla ve kündür-i ebyaz ve verd-i aḫmer bi's-sevī(18) aḫz olunup beyāzu'l-beyz ile 'ayna tazmīd edeler. Ve eṭıbbā-ı mücerribīn ve keḫḫalān-ı mütakaddimīniñ
- (19) mücerriblerinden menḳüldur ki bu 'illetde bu şiyāfa mu'ādil devā' olmaz. Şan'atı budur: Tūpālu'n-nuḫāsu'l-
- (20) müdebberü'l-maḡsül ve aḳaḳıya-(y)ışaḫīḫ birer dirhem şādenc-i 'adesīyü'l-müdebber nışf dirhem sūnbül ve ṭarāşīs
- (21) her birinden rub' dirhem aḫz olunup mā-(y)ı varaḳu'z-zeytūn ile taşfiye ve tesḳıye ederek nā'imen saḫḳ
- (22) olunup maḫall-i zılda tecfif olunup isti'māl oluna. Ve gāh-be-gāh zerü'l-verd ve 'ades ve cūllenār-ı Mışrī
- (23) aḫz olunup ba'de't-ṭabḫ maṭbūḫını tekmīd edeler. Ve eger mismārī ve yāhūd felekī olursa üzerine

(24) şahīfe-i raşāş vaz' edüp şedd edeler. Ve şahīfeniñ miqdārı beş dirhemden on dirheme

(25) varınca olmak lāzımdır. Ve bu şahīfeye bedel-i kuhl-ı esved-i meshūk isti'māl olunsa be's yokdur. El-hāşıl

(26) 'alīli dā'imā arkası üzere yatırmak lāzımdır. Ve eger bu 'illet birisine miqdārı güzër edüp bür' gelmezse kaṭ'a muhtācdır. Şāhibi mümārese hāllerde mürāca'at oluna.

(27) El-faşlu'r-rābi' fi'z-ẓufre:Zufre zamm-ı zā-ı mu'ceme ve sükün-ı fā' ile luğat-ı 'Arabda tırnağ ma'nāsındadır.

(28) ıstılāh-ı etıbbā ve kehhālinde bir 'illetdir ki ṭabağa-ı mültaḥime-i 'aynda yāḥūd 'aynı muḥiṭ olan hicābda zuhūr

(29) eder. Bir ziyādelikdir ki ekşeriyyā māğ-ı ekberden ibtidā edüp ṭabağa-ı karaniyyeye muntehī olur. Ve gāhice karaniyyeyi

(30) daḥı tecāvüz edüp merdümün 'aynı setr ile rü'yet-i başara māni' olur. Bu 'illetiñ beyāzlıkda ve şalābetde

(31) tırnağa müşābeheti olmağla zufre tesmiye olunmuşdur. Zebān-ı Fāriside daḥı tırnağma'nāsına olan

B. 50b (32) nāḥon lafzına bir hā-ı nakliyye ilhākıyla nāhone dërler. E's-sebeb: Bu 'illetiñ sebebi ekşeriyyā ṭabağa-ı mültaḥimede

(33) yāḥūd 'ayna muḥiṭ olan hicābda müctemi' olan fuzül-ı leziceniñ keşretinden hādiş olur yāḥūd

(34) ahlāṭ-ı ğālīza ile muḥtalaṭ-ı demdir. Ve ol demm-i 'aynıñ ğidāsından bākī kalan fazla daḥı yā veca'

(35) yā bir maraž sebebiyle hāzıma-ı 'aynı za'if yāḥūd 'aynıñ ḥarāret-i ğarīziyyesi ol fuzülü taḥlilden

R. 68b

(1) 'āciz ve kāşır olduğundandır. Pes böyle olduğu için her bir ğidā ve şarābdan bir fazla bağıyye

(2) kalup müctemi' ve müterākim olarak saḥ-ı mültaḥimede bir ziyādelik hāşıl ve zāhir olur ki aḡa zufre dërler. Ekşeriyyā

(3) bu 'illet remed ve cederī 'aḡıbindehādiş olur. El-'alāmāt: Bu maražıñ 'alāmeti amāk-ı 'ayndan bir

(4) fazla zā'ide zuhūr edüp giderek sevād-ı 'aynı setr eder. Ve ba'zı kerre merdümek'aynı daḥı setr edüp

- (5) fi'l-i beşerî iptâl eder. Ve bu marazın levni yâ aḥmer yâ aşfar yâḥūd kümüdete mā'il olmaqdır. Ve bu 'illetin
- (6) üç nev'i vardır. Nev'-i evvelî bir ğışā-(y)ı raḳīḳadır ki ekşeriyā cānib-i ṭabaḳa-ı mültaḥimeden ibtidā' édüp
- (7) 'ayna müstevlî olur. Lākin ibtidā' ve neş'et-i mültaḥimeye maḥşuş degildir. Belki 'aynın cevānib-i sā'ir esinden
- (8) daḥı ibtidā ve neş'et eder. Ve bu nev'in sebel ile müşābeheti vardır. Zīrā sebel daḥı zufrenin bu nev'i
- (9) gibi 'aynın cemī'-i cānibinden ibtidā' ve zühūr eder. Lākin uşūli mer'î olmaz ve müstedirü's-şekil olur.
- (10) Ammā zufre gerek bir cānibinden ve gerek mecmū'-ı cevānibinden ibtidā ve zāhir be-her-ḥāl uşūli mer'î ve ittisā'ı
- (11) zāhirdir. Ve nev'-i şānisi oldur ki laḥme-i māḳdan ibtidā' ve münbasit olarak sevād-ı 'ayna varınca sereyān
- (12) édüp bāḳī ḳalır. Lākin iklîli tecāvüz étmez. Nev'-i şālîsi budur ki sevād-ı 'aynı ihāta étmekle fesād-ı 'ayn
- (13) ve iptâl-ı başara bā'is olur. Ne'uzu bi'llāhi'l-ḥafız. El-'ilāc: Bu 'illetin 'ilācında lāzım olan oldur ki
- (14) evvelen faşd olunup ba'dehū bedeni ve re'si aḥlāt-ı ğalīza ve leziceden tenḳiye için ḥabb-ı iyāric ve ḥabb-ı ḳoḳya
- (15) ve maṭbūḥāt-ı müşhile-i münāsibe ile istifrāğ edeler. Ba'dehū şa'ir-i muḳaşşer ve varaḳ-ı ḥubbāzı ve varaḳ-ı
- (16) ḥaṭmî ve iklîlü'l-melik ve şibit ve bābūnec 'ale's-seviyye aḥz olunup mā'u'l-ḳarāḥıyla ṭabḥ olunup 'ayna
- (17) kimmād edeler. Ba'dehū izāle étmek için edviye-i münāsibe vaż' edeler. Meşelā mā-(y)ı efrācyā ile nebāt-i Şāmî
- (18) yāḥūd mā-(y)ı māmīşā ile 'asel yāḥūd miḳdār-ı ḳalîl bārūt yāḥūd kündür yāḥūd zübedü'l-baḥr gibileri
- (19) mā-(y)ı rāziyānec ile vaż' edeler. Ḳarn-ı eyyilü'l- muḥarriḳ ve ḳarn-ı mā'iz muḥarriḳ ve nevāmīs-i Mışrî bunların ḳaḅı
- (20) mevcūd olursa izāle için münāsibdir. Ve ğāyetü'l-beyān şāḥibi der ki bizim bu terkībimizḳatı çok
- (21) kimesnelere ber'-i tām ḥāşıl étendirir. Ve eṭibbādan niceleri daḥı tecrube édüp menāfi'-i 'azīmesini

(22) müşâhede eylediler. Şan'atı budur: Rāsneḥtec ve Şebb-i muḥarriḳbirer dirhem, nebāt-i Şāmī üç dirhem aḥz

(23) ve saḥḳ olunup zūfreye zer édeler. Ve bu daḥı mücerribîn-i keḥḥālinden menḳüldür ki bu 'illete kışr-ı beyzu'l-maḥlül bi'l-ḥal

(24) kadar devā' olmaz. Mücerreb ve nāfi'dir. Ve bu 'illetiñ ibtidālarında 'illet-i raḳīḳ ola edviye-i ḥādde münāsibdir

(25) dediler. Meşelā nuḥās-i muḥarriḳ ve nevāmīs-i Mışrī ve ḳalkandis ve milḥ-i enderānī ve merāretü'l-ḥınzır ve merāre-i mā'iz

(26) gibi ve Cālinūs-ı fāzıl aşlu's-sevseni ḡayet medḥ édüp be-her-ḥālzūfre-i izāle éder déyü cezm

(27) étmişdir. Ve eṭıbb-(y)ı mütekaddımın ve müte'aḥḥırinden ekşeri bu 'illette bu mā'ı isti'māl édeler. Şan'atı budur:

(28) Şādencü'l-müdebberü'l-maḡsül bir bucuḳvuḳıyye ve ḳulḳatār-ı muḥarriḳ ve zencār-ı muḥarriḳ ikişer dirhem şamḡ-ı 'Arabī

(29) ve nuḥās-i muḥarriḳ birer dirhem aḥz ve saḥḳ olunup şarāb-ı şırf ile 'acın édüp mā-(y)ı rāziyānec

(30) ve yāḥūd bāselikūnu'l-kebīr ile isti'māl édeler. Ve bu 'illette cemī'-i 'ilāclardan nāfi' ve keşirü'l-isti'māl

(31) olan 'ilāc-ı revşanīyidir. Şan'atı budur: Fülful-i ebyaz ve fülful-i esved ve zübedü'l-baḥr her birinden

(32) yedişer dirhem, şādenc maḡsül ve nuḥās-i muḥarriḳ ve iḳlimya-ı fızzī ve milḥ-i Hindī ve burāḳ-ı Ermenī ve zencār

(33) ve dār-ı fülful ve şabr-ı suḳuṭrı ve sünbülü't-ṭıb her birinden nişf vuḳıyye, zencebıl ve helīlec ve ḳaranfül

(34) her birinden ikişer dirhem, za'ferān ve nūşādir birer dirhem aḥz olunup ba'de's-saḥḳ'acın oluna.

(35) Ve eger zūfre müzmin ve 'atıḳ ve şalb olursa 'amel-i ḥadīde muḥtācdır. Ve bundan a'lā 'ilāc olmaz.

R. 69a

(1) Ve eger zūfre-i leyyin olursa ḳat'ı ḡayet āsāndır. Ammā 'inde'l-keḥḥālın bunu ḳat' etmek üstād ve kāmıl

B. 51a (2) keḥḥāl-ı māhire muḥtācdır. Pes imdi zūfreniñ nev'-i evveliniñ 'ilācında faşd ve istifragāt ve bāselikūn-ı

- (3) kebîr ile tekaḥḥul etmekden ġāfil olmayalar. Ve nev' -i şānīniġ 'ilācında eger ihmāl ve terk olunursa lā-be'sdir.
- (4) Zīrā başara mażarratı olmaz. Ve lākin lāyık olan ekḥāl-ı mezkûre ile tekaḥḥul etmektir. Ve nev' -i şālīşinġ 'ilācında
- (5) lāzım olan oldur ki ba'du't-tenkıyetü'l-beden nazar édeler. Eger züfre ṭabaḳa-ı mültahimeye mülteziġ ise mültahimeden
- (6) cüdā édüp ba'dehū ḥadīd ile geşṭ édeler. Ba'dehū milḥ ile kemmūnı mażġ édüp 'ayna taġtīr édeler.
- (7) Ve cefn-i mülteşik olmamak için taḥrīk-i ḥadaḳa ile 'alīle emr édeler. fāzıl Ḳuraşī buyurur ki ekşer-i eṭıbbā'
- (8) bu maraḳa revşānīyi ve bāselīkūn gibi devāları medḥ étdiler. Ammā ben bunları tecvīz étmem. Zīrā
- (9) bunlarıġ 'ayna celb-i mażarratı züfreye nev' inden keşīrdir. Ve züfreden bir nev' -i ġarīb daḥı vardır ki
- (10) 'aynıġ iki ṭabaḳasında zāhir olur. Biri zahāret ve biri biṭānetdir. Zahāret-i ṭabaḳa-ı mültahimeden zāhirdir.
- (11) Ve biṭānet-i ṭabaḳa-ı şalbiyyeden zāhir olur. Pes imdi bu nev' -i züfreyi ḳaṭ' étmekte ḥaṭar-ı 'azīm vardır.
- (12) Zīrā ḳaṭ' ile küzāz-ı şedīd ḥāşıl olup ve ġāḥice helāka mü' eddi olur. 'İlācı şiyāfāt-ı ḥādde
- (13) isti'mālī ile ḥımyeye mülāzemetdir. Ba'dehū eṭ'ime-i ġalīza ve rediyyü'l-kimüs olan aġziyeden ictināb ve ihtirāz
- (14) édeler. Ve ġāḥice mā'u'l-ḥār ile inkibāb édüp ṭuralar. Ḥattā 'aynına süḥūnet ve vechine ḥumret kele ve eyyāmen
- (15) keşīre istiḥmāma müdāvemem édeler. Pes imdi eger bu tedābīr ile tedbīr olunup mündefi' olursa
- (16) fe-bihā ve ni'me ve illā bu şiyāfī isti'māl édeler. Şan'atı budur: Şādenc-i 'adesī bir buçukvukıyye, şamġ-ı 'Arabī ve nuḥās-i
- (17) muḥarriġ altışar dirhem, ḳulḳaṭār-ı muḥarriġ ve zencār ikişer dirhem, afyon bir buçuk dirhem aḥz olunup
- (18) ba'de's-saḥḳ mā'u's-sezāb veyā mā'u'r-rāziyānec ile 'acīn ve şiyāflar 'amel olunup ḳalında tecfīf oluna.
- (19) El-faşlu'l-ḥāmis fi't-ṭarfa:Ṭarfe bir noġṭa-ı aḥmer veyā bir noġṭa-ı ezraḳdur ki 'urūġ-ı 'aynıġ

- (20) inhirākından ve hicāb-ı mültaḥimeye demmiḡ inşibābından ḡāşıl bir veremdir.
E's-sebeb: Bunun sebebi
- (21) ḡarbe ve şadme gibi esbāb-ı bādiyeden birisinin 'ayna işābet  tmesiyle ṡabaḡa-ı m ltaḡimenin m nḡariḡolduġundandır.
- (22) Yāḡ d ol ḡarbe ve şadmenin şiddetiyle inşikāk-ı 'ur k vāḡi' olmaġla andan ḡārice ḡur c eden
- (23) demmiḡ m ltāḡimeye munşab olmasıdır yāḡ dḡareket-i 'anife ile ḡādiş olur.
ḡay-ı şedide ve su'āl-ı 'azime
- (24) ve 'atse-i ḡaviyye ve şayḡa-ı keşire gibi i'tidāldan ḡāric-i ḡareket-i bedeniyyeden daḡı ḡādiş olur. Zirā
- (25) i'tidāldan ḡāric-i ḡareket-i 'anifenin mevāddı cānib-i re'se ve 'ayna taḡriḡinden 'ur k-ı 'ayna imtilā
- (26) gel p ve demmiḡ daḡı keşret ve vefretinden infitāḡ-ı efvāḡ-ı 'ur k vāḡi' olmaġla ṡabaḡa-ı m ltaḡimeye demmiḡ
- (27) inşibābı emr-i muḡarrerdir. El-'alāmāt: Bunun 'alāmeti bir noḡṡa-ı aḡmerdir ki ṡabaḡa-ı m ltaḡimede zāhir olur.
- (28) Eger 'illet-i cedid olursa ol noḡṡa aḡmer olur. Ve eger 'illet-i 'atik olursa ekheb ve yāḡ d esved olur.
- (29) El-'ilāc: Bu 'illetin 'ilācında evvelen lāzım olan maṡb ḡ-ı fevākih ile ṡabi'atı telyin ed p ba'deh  kıfāldan
- (30) faşd ve ḡacāmat edeler. Ve 'aynaḡız emziren ḡāt nin ḡedynden leben taḡtir edeler.
Yāḡ d leben-i nisā' ile
- (31) beyāzu'l-beyz mezc olunup 'ayna ṡamzıralar. Ve m cerribin-i keḡḡālın 'indeinde bu 'illete demm-i cenāḡ-ı ḡamām ḡadar devā olmaz.
- (32) ṡariki budur ki bir ḡamāmenin cenāḡından bir iki yetmiş t y ḡoparup nazar edeler.
Ol ḡaṡ' olunan
- (33) t y n ḡ sası?¹⁰⁶ucunda demmi varsa ol sā'at ol ḡ sa-ı nişter ile şaḡḡ ed p 'alilin
- (34) 'aynına taḡtir edeler. Bu 'illete esrār-ı mekt medendir. Ve ba'zılar demm-i ḡamāmeye edviye-i rādi'a zamm ed p
- (35) ibtidā-(y)ı 'illette isti'māl edeler. ṡin-i maḡt m ve ṡin-i Ermeni ve iḡlimya gibi
Ammā maraḡın intihāsında be-her-ḡāl

¹⁰⁶ kavse B. n shası

R. 69b

(1) maḥallāte muḥtācdır. Tīn-i Ermenī ve kündür gibileri leben-i cavārī ile memzūcen daḳve saḥḳ edüp ‘ayna

(2) taḳtīr edeler. Yāhūd demm-i şafānīn yā ‘nīyaraşakanı yā münferiden yāhūd tīn-i Ermenī ve kündür ile memzūcen

(3) isti‘māl edeler. Eger bu devālar ile ‘illet mūndefi‘ olursa fe-bihā ve illā mā(y)ı fānāh vah yāhūd mā-(y)ı milḥ-i enderānī

(4) taḳtīr oluna yāhūdşa‘ter ve zūfā-ı yābis ‘ale's-seviyye aḥz olunup ba‘de‘t-ṭabḥ bu maṭbūḥı kimmād edeler.

(5) Yāhūd mā-(y)ı ficl taḳtīr edeler. Yāhūd kışr-ı ficl ve zebīb ve zibl-i ḥamām ‘ale's-seviyye aḥz olunup ‘ayna

(6) tazmīd oluna. Ve eger bu ‘illet bi-sebebi'l-ḍarbe mūltaḥimeniḡ ḥarḳından neş‘et etmiş ise milḥ-i ‘āmmī ile kemmūnı

(7) mażḡ edüp ‘ayna taḳtīr edeler. Edviye-i mücerredendir. Kezālik zernīḥ-i aḥmerī mā-(y)ı şāfi ile naḳ‘

(8) edüp ba‘du‘t-taşfiye fātiren ‘ayna taḳtīr edeler. Ve ‘alīliḡ ‘aynına kündür-i ebyaz ile ziblū‘l-baḳar tebhīr

(9) oluna. devā‘ lā-nazīrdır. Ve bu şiyāf daḡı ṭarfaye ‘adīmū‘n-nazīrdır. Şan‘atı budur: Şādenc-i ‘adesīyū‘l-maḡsūl

(10) üç dirhem, nuḥās-i muḥarriḳ iki dirhem, büsşed ve lū‘lū‘ḡayrı meşḳūb her birinden bir buçuḳ dirhem, fūfel-i

(11) meşḳūḳ bir dirhem ve nışf danıḳ isfidāc-ı maḡsūl bir dirhem zernīḥ-i aḥmer ve demmū‘l-aḡhaveyn ve za‘ferān

B. 51b (12) ve kehrübā her birinden nışf dirhem aḥz olunup nā‘imen saḥḳ olundıḡdan sonra demm-i ferārīc ile şiyāf

(13) edeler. Ve ḥācet-i vaḳtinde leben-i cavārī yāhūd demm-i şafānīn ile isti‘māl oluna, mücerredir. El-iḥtirāz:

(14) Cemī‘-i ḥaleviyyātdan ve ḥamr ve luḥūm-ı envā‘ından ve ḥareket-i ‘anīfeden ve dimāḡa za‘f vèren eşyādan ‘alīli men‘ edeler.

(15) El-faşlu's-sādis fi'n-naffātāt: Ṭabaḳa-ı ḳaraniyyede ḥādiş olan dārū gibi ufacıḳ

(16) mā‘iyyetlü beşreler dèrler. E's-sebeb: Bunuḡ sebebi bir mādde-i mā‘iyye-i burāḳıyyedir yāhūd mā‘iyyetlü demdir. El-‘ilāc:

(17) ‘İlācı evvelen faşd edüp ba‘dehū mecūḳān ve ḡutaḡambave ḳudret-i ḥalvāsı gibi müşilāt ile demmiḡ mā‘iyyetini

- (18) iħrāc ʿedüp taʿdīl ʿedeler. Baʿdehū beyāzu'l-beyz ve nebāt-iħamevī ile bir miķdār zaʿferān mezc olunup
- (19) ʿayna vażʿ ʿedeler. Yāħūd ħavlān-ı Hindīve zaʿferān her birinden nısf dirhem, aķaķıyaşüls dirhem,
- (20) māʿu'l-verd-i aħmer dört dirhem, beyāzu'l-beyz üç dirhem aħz ve mezc olunup ʿayna vażʿ oluna. Ve bu
- (21) ʿilletiñ vaķt-i inĥitātından muķaddemce muħallilāt istiʿmāl ʿedeler. Meşelā bezr-i ĥılbe ve bābūnec ve iklilü'l-melik
- (22) maţbūħına mürr-i şāfi ve kündür ve zaʿferān vażʿ olunup ʿayna vażʿ ʿedeler. Ve daħı inĥitātı ve āħarı
- (23) vaķtinde bu şiyāfi istiʿmāl ʿedeler. Şanʿatı budur: Tütüyāʿ-ı müdebber ve¹⁰⁷ miķnāţis ve nuħās-ı muħarriķ ve şamġ-ı ʿArabī
- (24) her birinden nısf dirhem aħz olunup şiyāf oluna. Vaķt-i ĥācetde maţbūħ-ı ĥılbe ile ĥall olunup
- (25) istiʿmāl oluna. E't-tecribe: Sinārţos Curmānī der ki bir emr-i ʿacĥb gördüm. Baŗa bir kimse geldi. Gözlerinde
- (26) naffātāt ĥādīs olmuş ki her biri ĥabb-ı şehdānec miķdārında var idi. Ve ol kişiniñ gelmesi aħşām-ı
- (27) vaķtı idi. Ben anı defʿ ʿedüp şabāħ gel dedim. Vaķtā ki şabāħ geldi. Nazar eyledim. Gözlerinde olan ol
- (28) naffātātıñ her biri findıķķadar olmuş gördükde teʿaccüb ʿetdim. Ve ol kimse demevīyü'l-mizāc idi. ʿUrūķını
- (29) demm-i şafrāvīden mümtelī gördüm. Der-ħāl faşd ʿedüp demm-i keşir iħrāc ʿedüp baʿdehū bu zımādı gözlerine
- (30) vażʿ eyledim şanʿatı budur: Luʿāb-ı bezr-i ķuţūnā ve luʿāb-ı bezr-i ĥabb-ı sefercel māʿu'l-verd ile istiħrāc olunmuş ola.
- (31) Her birinden ikişer dirhem mürver çiķegi dört dirhem, zaʿferān süds dirhem aħz olunup baʿdu'l-mezc
- (32) fātiren ʿayna vażʿ oluna. Baʿdehū bu ķuţūrı istiʿmāl eyledim. Bi-ʿavnillāħ teʿālā berʿ-ı tām ĥāşıl oldu.
- (33) Ol ķuţūrıñ şanʿatı budur: Māʿu'l-verd-i aħmer bir buķuķvuķıyye, efrācyānışfvuķıyye, tütüyāʿ ve şiyāf-ı ebyāz

¹⁰⁷ Ve: -R, 69b/23

(34) bilā-afyon şūls dirhem zāc iki ḥabbe aḥz olunup şan‘at üzere kuṭūr oluna.

(35) El-faşlu's-sābi‘ fi ḳurūḥi'l-‘ayn ḳurūḥu'l-‘ayn emrāz-ı ‘ayniyyeniḡ birisi daḡı

R. 70a

(1) ḳurūḥdır ki envā‘-ı seb‘ası vardır. Ṭabaḳāt-ı ‘aynda ḥādiş olur. Ammā ṭabaḳa-ı mültahime ve ḳaraniyye ve ‘inebiyyeden

(2) ḡayrı mevzı‘lerde ḥādiş olsa ḥissiyle zāhir olmaz. Ṭabīb anı remed ḳıyās eder. E's-sebeb: Ḳurūḥ-ı

(3) ‘ayniḡ sebebi aḥlāt-ı muḥterıka ve yāḥūd bir mādde-i ḥādde-i burāḳıyyedendir. Ve yāḥūd cereb-i müzminden

(4) ḥādiş olur. Ve ḡāḥıce remed veyā büşür ‘aḳıbindeḥādiş olur. El-‘alāmāt: ‘Alāmeti veca‘-ı

(5) şedīd-i nāḥis ve zārabān-ı ‘ayndır ki ibre ile dūrter gibi şāncısı olur. El-‘ilāc: Ḳurūḥ-ı ‘ayniḡ

(6) ‘ilācında evvelen lāzımdır ki ḳıfāldan faşd ve sākından ḥacāmat edeler. Eger şāfinden faşd ederlerse

(7) daḡı cā‘izdir. Ba‘dehū müshilāt-ı münāsibe ile bedeni ve dimāḡı tenḳıye edeler. Ba‘dehū dimāḡa taḳviyet

(8) vērüp ḳarḡayı idmāla sa‘y edüp cebhe ve şaḳıḳalarına māni‘nüzül-i mādde olan devālar vaż‘

(9) edeler. Meşelā aḳaḳıya ve tın-i Ermenī ve iklılül-melik ve ḳışr-ı ḡaşḡ gibileri şudḡına ve cebheye

(10) vaż‘ edeler. Ve eger veca‘-ı şedīd ise teskīn-i veca‘ içün ḳarḡaya nāfi‘ olan devālar ile teskīn-i

(11) veca‘ edeler. Mürr-i şāfi ve za‘ferān ve tūtiyā ve farāsyon gibi ba‘dehū inbāt edici devālar isti‘māl edeler.

(12) Meşelā şabr-ı suḳuṭrī ve enzerūt ve mercān-ı aḡmer gibi ve ḡāḥıce şarāb ile ḡasl etmek lāzımdır.

(13) Ve şiyāf-ı aḡmer-i afyonī ile iḳtiḡāl edeler. Ba‘dehū ‘alīliḡ eṭrāfını delk-i şedīd ile delḳ etmek

(14) ziyāde nāfi‘dir. Ve eger ḳarḡa saḡ gözde ise şol cānibine ve eger şol gözde ise saḡ cānibine

(15) nā‘im olmaḡı emr edeler. Ve zuḡūr üzerine nā‘im olmaḡdan ḡazer edeler. Eger ‘alīli zāhrı üzerine nā‘im

(16) olursa mevādd-ı ‘ayna müncezib olup hārice hūrūc edemediknden ṭabaḳāt-ı ‘aynı ekl edüp

(17) ifnā eder. Ve vechi üzerine nā‘im olmayalar. Zīrā mevādd-ı rediyye ‘ayna ziyāde munşab olmağla qarhanıñ

(18) idmāline māni‘ olduğundan mā-‘adā zarar-ı şedīdeye bā‘iş olur. Ve eger qarhadā çürük var ise

(19) edrūmālī ve ḳaz südi ve yāhūd mā-(y)ı hılbe ile isti‘māl edeler. Ve ‘illet inhiṭāṭa

(20) geldikde şiyāf-ı küdür ve yāhūd bu şiyāfı isti‘māl edeler. Şan‘atı budur: Üsrüb-i muḥarriḳ ve nuḥās-i muḥarriḳ

(21) ve tūtiyā-ı müdebber ve keşirā‘ale’s-seviyye aḥz olunup nā‘imen saḥḳ olundıktan şonra mā-(y)ı efrācyā ve yāhūd

B. 52a (22) mā-(y)ı rāziyānec ile şiyāflar oluna. Yāhūd mercān ve ḳarnu’l-eyyilü’l-muḥarriḳ birer dirhem isfidāc ve işmed

(23) yarımşar dirhem aḥz ve muḥkem saḥḳ edüp ‘aselü’l-verd ile şiyāflar oluna. Huzzāk-ı eṭibbā-(y)ı

(24) kimyā‘iyyeden Ḳorolyos nām ṭabībdır ki ḳurūḥ-ı ‘ayna ve ekşer-i emrāzına mücerreb bir devā’ lā-nazīrdır.

(25) Şan‘atı budur: Bir ḳaç ‘aded sereṭān-ı nehrī aḥz olunup hāvan-ı ḥacerīde muḥkem daḳḳétdikden şonra

(26) üzerine ‘uşāre-i māmīşā vaz‘ ve muḥkem mezc oluna. Ba‘dehū kar‘a ve enbīḳ ile taḳṭir edeler. Mā-(y)ı muḳattarı

(27) fātiren ‘ayna taḳṭir etmekle emrāz-ı ‘aynıñ ekşerini izāle edeler. El-iḥtirāz: Bu ‘illetde vācib olan

(28) oldur ki qarḥa münfetiḥ olmazdan muḳad demm-i aḡziye-i laṭīfe ile tedbīr etmekdir. Ve ba‘du’t-teftīḥ bir miḳdār

(29) ḡilzate mā’u’l-ferarīc ve pāçe gibiler ile tedbīr edeler. Ve ifrāt-ı ḡidādan ve şayḥa-ı şedīdeden ve ziyāde

(30) ‘aṭşān olmaḳdan ve istiḥmāmdan iḥtirāz étdüreler. Bāḳī tedābīr ve ‘ilācātını li-ṭaleb¹⁰⁸ édenler. Kütüb-ı keḥḥālīne mürāca‘at edeler.

(31) El-faşlu’s-şāmin fi’l-beyāz: Ma‘lūm ola ki beyāzu’l-‘ayn bir ‘illetdir ki lisān-ı Türkīde

¹⁰⁸ Li: -B, 52a/9

(32) göze ak düşmege dèreler. Bir beyāz ve müdevver nesnedir. Tabağa-ı karaniyyeniñ saḥ-ı zāhirinde ḥādiş bir raķīķ

(33) beyāzdır ki aña eşer ve ğamām ve seḥāb tesmiye édeler. Ve nev'-i şānisi tabağa-ı karaniyyeniñ 'umķında ḥāşıl

(34) olur. Aña beyāz tesmiye éderler. E's-sebeb: Bu 'illetiñ sebebi ekşeriyyā remed ve tarfanıñ 'ilācında

(35) sū-(y)ı tedbīr olunduğundan ḥādiş olur yāḥūd cederide ol mevzı 'daķarḥa zāhir olmağla

R. 70b

(1) tefarruķu'l-ittişāliñ iltihāmından ḥādiş olur. Ve gāḥice bir mādde-i keşife-i yābise tabağa-ı karaniyyeye

(2) munşab olmağla karaniyyeye tefarruķu'l-ittişāl vāķi' olup eczā-(y)ı tabağa-ı karaniyye keşif ve müteğayyir olmasından

(3) ḥādiş olur yāḥūd keşret-i inṭibāķ ictimā'-ı fużūla müceb olup mevādd-ı munşabbanıñ ihtibāsından ve bu 'illet şudā'-ı şedīd 'aķıbinde keşiren vāķi' ola gelmişdir¹⁰⁹.

(4) mā-'adātabağa-ı karaniyye kendi ğıdāsını hażmda 'āciz ve za'if olduğundan ḥādiş olur. El-'alāmāt:

(5) Bu 'illetiñ 'alāmeti zāhirdir. Yā'nī tabağa-ı karaniyyeniñ saḥ-ı zāhirinde ebyāzu'l-levn bir raķīķ nesnedir.

(6) Eger tabağa-ı karaniyyeniñ 'umķında vāķi' olursa müdevverü'ş-şekl ve ğalīz ve ğā'ir olur. El-'ilāc:

(7) Bu 'illetiñ 'ilācında ṭabībe lāzımdır ki 'illet-i mezkūreniñ sebebi ma'lūm olup ba'dehū 'ilācına şürū'

(8) éder. Pes eger 'illetiñ sebebi qarḥadan bāķī kalmış ise aña 'ilāca şürū' étmeyeler. Ve bundan mā-'adāsınıñ

(9) 'ilācı eger beden-i 'alilde aḥlāt-ı fāsıde mevcūd ise tenķıye içün müşhilāt-ı münāsibe isti'māl

(10) édeler. Ve eger beden-i 'alil tenķıyeye muḥtāc degil ise daḥı ihtiyāten bir müşhil-i laṭif véreler. Ba'dehū

¹⁰⁹ Metinde ve... gelmişdir. bölümü der kenar notudur.

- (11) ‘alīli istiḥmāma müdāvemmet étdüreler. Ve istiḥmāmdan ḥālī evḳātda ‘ayn-ı me’ūfi buḥār-ı mā-(y)ı saḥīne
- (12) dutalar yāḥūdḥatmī ve ḥubbāzī ve iklīlū'l-melik ‘ale's-seviyye aḥz ve mā' u'l-ḳarāḥıyla taḃḥ olunup ‘ayna
- (13) kimmād édeler. Ba‘dehū edviye-i cālīye ile ḳuṭūr ve iktihāl édeler. Meşelā ‘uşāre-i ḳaṅtaryūn-ı saġīr ve ‘uşāre-i
- (14) şaḳāyık-ı nu‘mānı ve ‘uşāre-i ziblū'l-feres gibileri münferiden yāḥūd mürekkeben ‘ayna taḳṭīr édeler. Yāḥūd
- (15) ‘uşāre-i ḳaṅtaryūn ve ‘uşāre-i rāziyānec ikişer dirhem, ‘aselū'l-verd nısf vuḳıyye, şadefū'l-lū' lū-i muḥarriḳ
- (16) ve ḳarn-ı eyyilū'l-muḥarriḳ her birinden şülş dirhem, Şebb-i muḥarriḳsüds dirhem aḥz ve birbirine muḥkem mezc olundıḳdan
- (17) şonra ‘ayna taḳṭīr oluna. Ve bu ‘illete merāre-i ḥayvānātın eşer-i ‘azīmisinde ekşer-i eṭıbbānın ittifāḳı vardır.
- (18) ḥuşūşa merāre-i tā'ir ola. Ve ‘asel ile zibl-i ḥaṭāṭīf daḥı kāfidir. Şāḥib-i ün müzec dēr ki bu devā'
- (19) kendi mücerreb-midir? dēyü taḥrīr eylemişdir. Ol devā budur: Ziblū'l-ḥaṭāṭīf¹¹⁰ ve ‘asel-i naḥl ‘ale's-seviyye aḥz olunup
- (20) ba‘de'l-mezc ‘ayna vaż' olunmaġla beyāz-ı ‘aynı bir haftada izāle éder. Mālāyūs'idūhū dēr ki eger
- (21) ‘uşāre-i varaḳ-ı ‘avsecī yā'nī böğürtlen yapraġı ‘uşaresini bir hafta mütevāliyeten ‘ayna taḳṭīr eyleseler,
- (22) beyāz-ı ‘aynı izāle éder. Mücerrebdir. Ve mücerribīn-i eṭıbbādan bu zürūr daḥı menḳūldür. Şan'atı budur: Tūtiyā'
- (23) ve mercān-ı aḥmer ve yāḳūt her birinden nısf dirhem, lū'lū' süds dirhem, kāfūr ve zāc-ı ebyaḳ beşer
- (24) ḥabbe aḥz ve muḥkem taşvīlden şonra ‘ayna zer oluna. Bu daḥı bir mücerreb zürürdür. Şan'atı budur: Ḳarn-ı
- (25) eyyilū'l-muḥarriḳ bir dirhem, remād-ı sereṭān-ı nehrī ve enzerūt her birinden nısf dirhem, zerāvend şülş
- (26) dirhem nebāt-i ḥamevī iki dirhem aḥz ve muḥkem saḥḳ édüp zürūr édeler. Ve eṭıbbā-ı Efrenciyyenin

¹¹⁰ El: -R, 70b/19

(27) mücerriblerinden Hıabtesil nām tabīb bu mā'ı gāyet medh' edüp tahır' etmişdir. Şan'atı budur:

(28) Mā'u'l-verd ve mā-(y)ı rāziyānec her birinden üç vuķıyye, entīmün-ı nā'imü's-sahķ bir dirhem aħz olunup

(29) mā'eyn-i mezküreyn ile hāmmām-ı māriyyede ve yāhūd harāret-i āfitābda dört gün miķdārı terk olunduķdan

B. 52b (30) şonra taşfiye olunup 'ayna ķuķūr oluna. Beyāz-ı 'aynı izālede lā-nażırdır. Ve bu 'illete münāsib

(31) olan kuķıllardan kuķı-l-i bāseliķün ve kuķı-l-i revşānı-i kebır ve kuķı-l-i cevāhir gibileri isti'māl edeler.

(32) Şeyh Dāvūd-ı Antākı der ki bezr-i ķuķūnā meshūķ-ı sūkker-i nebāt 'ale's-seviyye aħz ve kuķı-l mişāl

(33) isti'māl ederlerse beyāz-ı 'aynı izāle eder. Ve daķı 'aķıķ-i meshūķı varaķu'l-ķaşab üzerinden

(34) aħz olunmuş, řal ile memzūcen 'ayna vaż' olunsa āşār ve beyāzı izāle eder. Ve keħhālānı

(35) ba'zıları bu kuķı-lı gāyet medh' etmişler. Şan'atı budur: Zübedü'l-bahr ve milh ve zāc ve mercān ve buraķ aħz olunup

R. 71a

(1) her biri münferiden iħrāķ olunup birer cüz' aħz oluna. Ba'ru'z-żab yā'nı keler ķıģı ve senderūs ve lü'lü'

(2) ve aşlu'l-ķaşabu'l-'atıķ ve ķışr-ı beyzu'l-buven ve ķışr-ı halezūn her birinden nişf cüz' aħz olunup nā'imen

(3) saħķ olunduķdan şonra 'uşāretü'l-ficl ile tartıb ve tecfif ve yine tartıb tecfif ile üç dört def'a

(4) 'amel olunup ba'dehū üç def'a daķı varaķu'l-ķaşab üzerinde aħz olunan řal ile ve üç def'a daķı

(5) 'uşāre-i fūdanac ile tartıb ve tecfifden şonra sūmmāķide muħkem saħķ olunup mıldānı ile sürme edeler.

(6) El-ķısmu's-şāliş fi emrāzı'l-'ārıza bi-mecmū'ı'l-'ayn: Ve hüve teştemil 'alā seb'at fuşul

(7) El-faşlu'l-evvel fi cuħūzı'l-'ayn: Cuħūz bi-żamı'l-cım ve'l-hā'u'l-mühmele luğat-ı 'Arabıde gözüñ aģıyla

- (8) kararı taşra çıkup yumrı olmasdır. Beyn 'avāmi'n-nās bu 'illetiñ şāhibine tomalıç gözli dەرler.
- (9) E's-sebeb: Bu 'illetiñ sebebi muḳle-i 'ayniñcirimi mādde-i rīhiyye veyā mādde-i ḥalīt ile mümtelī olup
- (10) şakīl olduğıdır yāhūd muḳleniñ şaklamasındandır. Nite-ki buğulan kimesnelerde vāki' olur. Ve gāhīce
- (11) şiddet-i şudā' ve ḳay-ı şedīd ve şayḥa-ı şedīde ile feryād étmeden ḥādiş olur. Ve gāhīce eşnā-(y)ı vaz'-ı
- (12) ḥamilde nisvāniñ şayḥa-ı şedīde ve keşret-i feza' ile pīç ve te'ennübden ḥādiş olur. Ve daḥı yüzi üstüne
- (13) nā'im olmağı mu'tād étmeden ḥādiş olur. Ve gāhīce re'se elem vèren ḥıltı-ı gālīza merdümek-i 'ayna
- (14) munşab olmağla ḥādiş olur. El-'alāmāt cuḥūz-ı 'ayn re'yü'l-'ayn müşāhiddir. Ammā eger mādde-i
- (15) rīhiyye veyā ḥıltıyyeden neş'et éderse 'alāmeti muḳleniñ ḥacmı 'azīm olup ḥārice ḥurūc étmesidir.
- (16) Ve eger muḳleniñ inzıgātından neş'et étmiş ise 'alāmeti sebebiñ taḳaddümiyle ve dāḥil-i 'ayndan ḥārice
- (17) bir temeddüd ḥiss étmekdir. Ve eger istirḥā-(y)ı a'sāb-ı 'ayndan neş'et étmiş ise 'alāmeti muḳle-i 'aynda
- (18) büyüklük ve temeddüd-i şedīd olmayup ḥadaḳada ḳalaḳ ve ıztırāb vāki' olmaḳdır. El-'ilāc: Eger cuḥūz-ı 'ayn
- (19) mādde-i rīhiyye ve ḥıltıyyeden neş'et étmiş ise 'ilācı evvelen ḥuḳne-i ḥādde ve müshilāt-ı münāsibe ile tenḳıye
- (20) édüp ba'dehū faşd ve ḥacāmat édeler. Ba'dehū şakīḳalarınaḳurī şışeler çekeler. Ve 'ayna rādi'āt-ı
- (21) ḳaviyye vaz' édeler. Şiyāf-ı sümmāḳ ve daḳıḳ-i baḳla ile beyāzu'l-beyz ve ḥamīr ile mezc olunup üzerine
- (22) vaz' édeler. Ve eger muḳleniñ inzıgātından neş'et étmiş ise 'ilācı üzerine münāsib bir üsrüb
- (23) ḳıṭ'asını yāhūd işmed ile ma'mül bir ḥarīṭa vaz' édüp şedd édeler. Ve bu eşnāda 'alīli dā'imā ḳafa
- (24) üzerine nā'im olmasını emr édeler. Yāhūd atlıye-i ḳabıza vaz' édeler. Aḳaḳıya ve ḳışr-ı rümmān ve 'uşāre-i

- (25) liḥyetü't-tes gibilerden mürekkeb ola. Ve vech-i 'alīli eşyā-(y)ı k̄ābıza maṭbūḥları ile ğasl édeler. İncibār
- (26) ve varaḳu'z-zeytūn ve kıřr-ı ḥařḥāř gibi ve eger vaḳt-i ḥamlideřayḥa-ı ředideden neř'et étmiř ise
- (27) 'ilācı cenīni iḥrācdan şonra nef'i zāḥir olur. Zīrā seyelānu'n-nifās bu 'illete 'azīmü'n-nef'idir.
- (28) Eger nifās-ı ḳalīl olursa idrārına sa'y oluna. Ve eger istirḥā-(y)ı 'aşab-ı 'ayndan neş'et étmiř ise
- (29) 'ilācı iyāricāt-ı kibār ile ruṭūbāt-ı mürāḥḥiyeyi istifrāĝ édüp ğarāĝır ve řümümāt ve buḥūrāt
- (30) isti'māl oluna ki 'ilel-i re'siyyede taḥrīr olunmuşdur. Ve ba'de't-tenḳıye 'ayna ḳavābızāt
- (31) vaz' etmekle ředāyideler nevā-ı temrū'l-muḥarriḳ ve verd-i aḥmer ve cülleñār-ı Mıřrī ve küñdür-i ebyaz ve süñbül gibi devā¹¹¹
- (32) El-faşlu'lř-řāñi fi'd-dem'a: Dem'a göz yařarmāĝdır. E's-sebeb: Bunuĝ sebebi oldur ki
- (33) ba'zı emrāzıñ 'urūzıyla daḥı 'arız olur. Ve ol emrāzıñ gitmesiyle dem'a daḥı mündefi' olur. Ve ğāḥıce
- (34) 'aynıñ ḳuvvet-i māsikesiniñ ve yāḥūd ruṭūbeti inzāc éder. Hařmesiniñ za'findan olur yāḥūd
- (35) ařl-ı ḥalḳından gözüñ bıñarı noḳřāñ olduĝundan olur. Yāḥūd edviye-i ḥārre isti'mālından olur.

R. 71b

- (1) yāḥūd zıfre dedikleri 'illete ḳaṭ' 'aḳıbinde ḥādiř olur. Ve ğāḥıce bu 'illet irř ile ola¹¹² daḥı intikāl éder.
- (2) Böyle olacaḳ 'ilāc mümkin degildir. El-'alāmāt: 'Alāmeti ruṭūbet-i 'ayn ve seyelān-ı dem'adır. El-'ilāc:
- (3) Eger bedende demm-i ziyāde olup 'urūḳ-ı mümtelī ve gözde ḥarāret ve veca' olursa fařd édeler. Ba'deḥü tenḳıye-i dimāĝa

B. 53a (4) meřĝül olalar. İyāricāt ile tekrār-be-tekrār ve bu 'illetiñ cemī'-i envā'ına müřterek olan 'ilāc-ı dimāĝıñ ruṭūbetini

¹¹¹ Devā: -R, 71a/31

¹¹² ola: -R, 71b/1

- (5) tecfîfidir. Eger dimāğ bārid olursa edviye-i hārre ile ve eger hār olursa edviye-i bāride ile dimāğa takvîyet
- (6) vērler. Ve қоруқ tūtiyāsı ile iktihāl oluna. Ve beher yevm cū' ile hammāma girüp dērleyeler. Ve mā-(y)ı hısrım
- (7) ile terbiye olunmuş. Tūtiyāyı kuhl édeler ve 'ayna mā' ile memzūc-ı hal taqtır étmek mücerrebāt-ı şahīhadandır.
- (8) Kitāb-ı mecma' u'l-mücerrebātda tahtır éder ki helīleci hamīr ile ilbās édüp furūn-ı habbāzīnde yāhūd tennūr-ı sâ'ir ede
- (9) hamīre-i humret gelince tabh édüp ba'dehū helīleci aḥz ve muḥkem saḥk édüp bir danıḳ za'ferān ile memzūcen
- (10) 'ayna çekeler. Ğāyet nāfi'dir. Ve daḥı seyelān-ı mā'ī ve dem'ayı kaḫ'ıda ma'cūnu'l-vec 'acībū'l-fi'lidir.
- (11) Ve eger bu 'illet zūfreniḡ 'aḫībinde ḫādiḡ oldı ise zūrūr-ı aḡfar ve ḡiyāf-ı ḡabr gibi devālar ile
- (12) 'ilāc édeler. Ve altundan yāyılmış mīldānī bir miḳdār teshīn édüp kündür meshūḳan bulayup göze
- (13) çekeler. Ğāyet nāfi'dir. Mürr-i ḡāfi ve za'ferān-ı efrācyā şuyı ile ma'an 'ayna vaz' édeler. Nāfi'dir.
- (14) El-faşlu's-ḡālīḡ fi nüzūli'l-mā': yā'nī göze şu inmekdir. Ve bu marāz seddedir ki
- (15) ruḫūbetiḡ nüzūlinden mecrā-yı 'ayn münsed olur. Ve ol mā' bir ruḫūbet-i ḡarībedir ki ruḫūbet-i beyzıyye
- (16) ile şıfāḳ-ı ḡaranī beyninde olan ḡuḳb-ı 'inebīde muḫtebes olup vech-i ḫadaḳada mūncemid olur. E's-sebeb:
- (17) Bunun sebebi hem dāḫilī ve hem ḫāricī olur. Sebeb-i dāḫilīsi beden-i aḫlāt-ı keḡire ile mūmtelī olup
- (18) nice müddet tenḳıye olunmadḡından ve 'aḫīb-i ḫā'āmda nā'im olmadan ve vaḳt-i nevmide mubaḫḫar nesnelere isti'māl
- (19) étmekden ve ḫāzm-ı ḫā'ām olmazdan evvel cimā' étmekden ve şudā'-ı müzminden ve imtilā-(y)ı beden var iken re'sine
- (20) ıssı şu dōkmekden ve ḫareket-i keḡireden ve dimāḡiḡ mizācında ruḫūbet ve bürüdet ḡālib olmaḳdandır.
- (21) Ve sebeb-i ḫāricīsi re'se bu nesne urmaḳdır yāhūd re'se bir ḡaḳīl nesne dūḡmekden ve teza'zu'-ı

- (22) dimāğdan hādīs olur. El-‘alāmāt: ‘Alāmeti göziniñ öñünde evvel-i nazrede ŧebeke-i ŧayyād māhiye
- (23) gibi ta‘līk olunmuş nesne görüp def‘a-ı aḥīrede görmemektir yāḥūd öñünde zerrāt meşelli nesnelere
- (24) ḫayerān edüp nazar-ı ŧānīde görünmemektir. Ve ‘aynı tonuğ olup re’sini zahrına çevürdükte ‘aynı
- (25) revşen olmağdır. Ve bir göziniñ siyahı bir miğdār ol birinden kebīr olmağdır. Ve gāhīce öñünde iplik
- (26) ve sülük veyā duḫān veyā kīl veyā muḫtelif ŧu‘leler gibi nesnelere görünmektir. Ve daḫı ma‘lūm ola ki bu
- (27) ḫayālāt-ı mezkūre gāh olur ki mi‘deden buḫār-ı redī re’sine müteşā‘id olmadan olur. Böyle olsa
- (28) nüzül-i maya ‘alāmet olmaz. Pes imdi bu ikisiniñ beynini farğ beş vechile ma‘lūm olur. Vech-i evvel,
- (29) eger ba‘du‘l-ekl tuḫme olduğda zuḫūr etse mi‘de-i buḫārındandır. Ve eger vaḫt-i cū‘da ve vaḫt-i eklden ŧonra ḫarār
- (30) vāḫid üzere olursa ‘alāmet-i nüzül-i mā’ıdır. Vech-i ŧānī, mā’ī münzir olan ḫayālātın müddeti ḫavīl olmaz.
- (31) vech-i ŧālīs, mā’ī münzir olan ḫayālāt yā ḫalīlen ḫalīlen ḫafif olur. Müfāreḫat edince yāḥūd ḫalīlen ḫalīlen
- (32) müşted olur. Ḥattā mā nüzül eyler bir ḫāl üzere dā’im olmaz. Vech-i rābi‘, mā’ī münzir olan ḫayālāt ile
- (33) ḫadaḫa-ı ‘ayn bulanık gibi görünür. Gitdikçe küdüret-i keşīr olur. Vech-i ḫāmis, mā’ī münzir olan ḫayālāt
- (34) ekşeri ‘ayn-ı vāḫidede olur. Eger ‘aynında daḫı olıcağ olursa muḫtelif olur. ziyāde ve noḫşān ve
- (35) taḫaddüm ve te’ahḫur iledir. Ve bu ‘illet ekşeriyyā siyah ‘aynı kebīr olan kimesnelere vāḫi‘ olur. Ve ŧāḫibi mücizdir ki

R. 72a

- (1) ŧol kimesnelerde ki ḫayālāt altı ay miğdār-ı müstemir ola. Lākin ŧaḫīḫū‘l-mizāc ola. Ol kimse nüzül-i mādan
- (2) emīn olur. Kezālik ŧol ḫayālāt ki zā’il olur ve yine ‘avdet eder, mā’ī münzir degildir. Ve daḫı ma‘lūm

(3) ola ki ḥayalāt-ı ekser mubahḥar-ı nesnelere ve tuḥme olmaḡdan ve tavḡla yaṡamaḡdan ve ḡabzıdan daḡı¹¹³ olur. Ve daḡı

(4) nüzül-i māniḡ envā'ı toḡuz kısmıdır. Evvelkisi, raḡiḡ ve beyāz incü gibi ṡāf ve berrāḡ olur ki aḡa

(5) lü'lü'ti tesmiye olunur. ṡānisi, beyāzdır. Lākin ṡeffāf degildir. Ve 'alil-i aḡsırdıḡda 'aynında aydınlıḡ

(6) müṡāhede eder. Ve ba'zı ḡayalāt ve ziyālar ḡiss eyler. ṡāliṡi, raṡāṡi tesmiye olunur ki aḡıḡ sebebiyle

(7) göz ḡareketden ḡalup levni donuḡ olur. Rābi'i, caṡṡi tesmiye olunur ki gözün levni alcı gibi buz reng

(8) olur. ḡāmisi, esmā baḡūnı tesmiye olunur ki levni kıızıl ile ṡarı beyninde olur. Sādisi, ḡamāmı

(9) tesmiye olunur ki 'alil dā'imā ḡaym ve duḡān gibi nesnelere ḡörüp göziniḡ levni ṡāfi olmaz. Sābi'i,

(10) ezraḡi tesmiye olunur ki göḡdür. 'Aliliḡ gözi taṡra dönüp açmaz olur. ṡāmini, aṡfar ve ṡeffāfi tesmiye

B. 53 (11) olunur ki levni ṡarı ve ṡeffāf ve gözün ḡareketini mütevātir olur. yā'nı tiz açup ḡopar. Tāsi'i, ṡabāḡat-ı 'ayniḡ

(12) mā-beyninde münteṡir bir mā-(y)ı raḡiḡdir. Taḡaddümetü'l-ma'rife: ṡeyḡ Dāvūd-ı Anṡākı der ki bu toḡuz kısmıdan

(13) kısm-ı evvel ve kısm-ı ṡāniden mā-'adāsınıḡ ṡıḡḡati me'mül degildir. Ammā ol iki kısmıḡ 'ilācında ber'-i tām ve¹¹⁴ me'müldür.

(14) El-'ilāc: Nüzül-i mā'ıḡ 'ilācında vācib olan budur ki 'aliliḡ bedeni ve 'urūḡı mümteli olup ve bir def'a

(15) daḡı nüzül-i mā'ḡavfi olursa ibtidā faṡd oluna. Eger imtilā-(y)ı 'urūḡ olup lākin mizāc-ı 'alil bürüdet

(16) üzere olursa faṡd olunmaya belki münāsib olan ḡıltı-ı balḡamiyyeyi naḡc vėrici devālar vėrüp

(17) ba'deḡü müṡilātdan iyāric-i fiḡrā ve devā-(y)ı kırtım/ḡurtum vėreler. Ve efrācyā ve batuniḡa maṡbūḡı isti'māl eddėreler.

(18) Ba'deḡü tiryāḡ ve meṡrodeyṡos vėreler. Ve müte'aḡḡir-in-i eṡbbā-(y)ı Efrenc beyninde bu 'illete isti'māl olunan devālar

¹¹³ Daḡı: -R, 72a/3

¹¹⁴ Tām ve: -R, 72a/13

- (19) 'üdu'l-fiyāk ve şabrīnā ve şāşafırās ve çöpçini ve rāziyānec ve efrācyā ve batūnīka ve dārçīn gibi
- (20) nāfi'-i 'ayn olan devālardır. Bu maṭbūh bu 'illete gāyet nāfi'dir. Şan'atı budur: Çöpçini iki
- (21) dirhem, şabrīnā üç dirhem aḥz ve iki raṭl mā' ile ṭabḥ olunup nārdan tenzīl edecek
- (22) zamānda içine efrācyā ve ra'yu'l-ḥamām ve māmīşā her birinden bir kabza küzbere-i yābise iki dirhem aḥz
- (23) ve vaż' edüp tekrār ṭabḥ oluna. Ba'du't-taşfiye Beher yevm 'ale'r-rīk nışf raṭl isti'māl oluna.
- (24) Ve dā'imā re'sinibatunīka ve oştoḥodos ve merzencūş ve ğarīkūn maṭbūhıyla ğasl edeler.
- (25) Ve 'ayna kuṭūr olunacak devālar māmīşā ve rāziyāne ve efrācyā ve sezāb ve farāsyon ve merāre-i
- (26) ḥayvānātdır. Gerek maṭbūhan ve gerek muḳaṭṭaran kuṭūr edeler. Diger mücerribīn keḥḥālān-ı Efrenc beyninde meşhūr
- (27) ve mütevātirdir. Nüzül-i maya ve cemī'-i 'ilel 'ayna nāfi'dir. Şan'atı budur: Hınṭa-ı ṭariyye dört vuḳıyye, varaḳ-ı
- (28) sezāb ve anāġālīs ve māmīşā her birinden nışf kabza, rāziyāne ve efrācyā birer vuḳıyye, darçīn
- (29) ve ḳaranfūl iki dirhem aḥz olunup miḳdāru'l-kifāye şarāb-ı ebyaḳ ile naḳ' bir kaç gün ḥarāret-i şemsde
- (30) terk edüp ḳar'a ve enbīk zücāciyye ile taḳṭīr oluna. Diger Māryos nām ṭabībīn muḥṭārıdır.
- (31) Şan'atı budur: Mā-(y)ı māmīşā bir buçuḳvuḳıyye, zāc-ı ebyaḳ ve tūtiyā-ı müdebber on beşer ḥabbe, zücāc-ı entīmūn
- (32) ṭoḳuz ḥabbe, nebāt-i ḥamevī nışf dirhem aḥz ve bir şīşeye vaż' ve yedi gün terk oluna. Ammā
- (33) beher yevm şīşeyi bir kaç def'a taḥrīk lāzımdır. Ba'dehū taşfiye olunup 'ayna kuṭūr oluna.
- (34) Cālinūs dēr ki bu 'illete mücerrebimiz olan devālardandır dēyü taḥrīr eder. Şan'atı budur: Merāretü'l-ḥurūs
- (35) nışf vuḳıyye demm-i ivez iki dirhem aḥz olunup leben-i nisā' ile mezc ve 'ayna kuṭūr oluna.

R. 72b

- (1) Ve daħı bu ‘illetde sākından hacāmat ve eñse ukūrundan ve bāzularından yaķu amak ğāyet a‘lā tedbīrdir.
- (2) Ve daħı ma‘lūm ola ki bu zıkr olunan ‘ilāclar ‘illet müstaħkim olmazdan muaddem gerekdür. Ammā ‘illet-i ‘adīm olursa
- (3) adeħa muħtācdır. yā‘nī meyl ıkup mā‘ī iħrāc etmek lāzımdır. E't-tecribe: Kırķ sekiz sene-i hicriyyesiniñ
- (4) evāħirindeķalem ħalifelerinden bir dostumuzun ehl-i beytine nüzül-i mā' vāķi' olup dünyāyı görmez
- (5) oldu. Bu faķirden tedbīr ve ‘ilācını recā ve niyāz étdiler. Bendaħı ‘ale'r-re's ve'l-‘ayn deýüp tedbīr ve
- (6) ‘ilācātına şürü' édüp. Evvelen ‘alīleniñ ğidāsını ve şarābını işlāħa emr édüp ba‘dehū aħlāt-ı
- (7) rediyyeden bedeni ve dimāğı tenķıye iün iħtikānāt-ı münāsibe ile istifrāğ eyledim. Ba‘dehū ‘alīleniñ
- (8) eñsesine mine'l-üzñ ile'l-üzñ zımād-ı münaffa vaż' etmekle miķdār-ı keşir ruṭubet-i ħārice cezb
- (9) olunup ba‘dehū nevāzil baħşinde taħrīr olunan vech üzereķalensüve ‘amel olunup re'sine vaż'
- (10) eyledim. Ve bu eşñada aħşam ve şabāħıtrifil-işāğır ve ħabb-ı iyāric-i fiķrā isti'mālī ile telyīn ṭabī'atdan
- (11) ħālī olmadım. Ve mā-(y)ı meşrüb mu'tāda birine bu muaṭṭarı isti'māl étdirmekle eyyām-ı alīlede ber' tām
- (12) ħāşıl oldu. Mā-(y)ı muaṭṭarıñ terkībi budur: Efrācyā ve rāziyānec ve māmīşā ve batuniķa ve ra'yu'l-ħamām
- (13) ‘ale's-seviyye āħz olunup ānūn üzere taķṭīr édeler. E't-tecribe: Şeyħ İbn-i Sīnā der ki bir kimesneniñ
- (14) ‘aynına nüzül-i māniñ zuhūrı zāħir olmaģa başladı. İmdi aña istifrāğāt-ı münāsibe ile tenķıye
- (15) olunup ğidāsını taķlīl édüp muratṭabātın icināb püryān ve alyelere aşır etmek ile ve talṭīf
- (16) ve taħlīl édicici kuħllar ile tedbīr olunup ber'-i tām ħāşıl oldu. Ve yine Şeyħ buyurur ki bu ‘illetde mücerrebātındandır. Re's-i ħaṭāṭīf muħarriķi ‘asel ile iktihāl édeler.

- (17) El-faşlu'r-rābi' fī za'fi'l-başar ve buṭlānuhū: yā'nī göz görmede za'if olmak ve görmemege dەرler.
- (18) E's-sebeb: Sebebi gözde yā dimāğda yāhūd Bunuñ küllisinden sū-(y)ı mizāc olmağdır. Ekşeriyā bu 'illet ifrāt
- (19) üzere ishāldan ve yāhūd ishāl-i demevīden yāhūd ifrātla cimā' eylemeden bedene yübüsettarī olduğundan
- (20) olur. Gāhīce rūh-ı bāşıraya ziyāde riḳkat geldiginden olur. Ve dağı ḳurş-ı şemse çok nazār étmekden
- (21) olur. Ve bi'l-ḥāşşa küsūf-ı şemse nazār étmek za'f-ı bāşar īrās eder. Meşhūrdır. Ḥattā faḳīr ḳalīlū'l-bizā'a
- (22) biñ yüz altmış bir senesinde vāḳi' olan küsūfa bir miḳdār nazār eylemiş idim. Bir iki gündен sonra za'f-ı
- B. 54a (23) bāşar 'ārız olup 'ayneke¹¹⁵ muḥtāc oldum. Ve aḥbābımızdan her kim nazār étmiş ise mecmū'ına za'f-ı bāşar
- (24) 'ārız oldu. Ve gāh bu 'illet rūh-ı bāşıranıñḳillet ve riḳkatından olur. Ve gāhīce rūḥuñ riḳkat-ı
- (25) keşretinden olur. Ve gāhīce bu 'illet rūh-ı bāşıra ḡılzat olduğundan olur. Ve gāhīce buṭlān-ı bāşar
- (26) cāy muzlimede zamān-ı keşire ḥabs olmağdan olur. Ve gāh 'aynıñ ruṭūbetlerine küdüret 'ārız
- (27) olduğundan olur. Ve gāh 'aynıñ nūr olduğı 'aşabasında ḥādiş olup rūh-ı bāşıranıñḥārice
- (28) nüfūzını men'édiginden olur. El-'alāmāt: Ḥāricden bir sebep ile veyā bir marāz taḳaddüm
- (29) étmesiniñ sebebiyle olursa 'alāmeti zāhirdir. Rūh-ı bāşıra sebebiyle olursa ḳurb, bu'd ü leyl ve nehār
- (30) cihetinden görmesi muḥtelif olur. Ve 'aşabda sedde sebebiyle olursa zāhirde bir sebep yoğ iken
- (31) görmesi zā'il olmağdır. Eger rūḥuñ riḳkatı sebebiyle miḳdārı dağı ḳalīl olursa 'alīl yaḳīn olan
- (32) nesneyi diḳkat éderse görür. Ba'īd olanı görmez. Ve eger rūḥuñ riḳkatı ile bir miḳdārı keşir

¹¹⁵ ayneke: āyneke, B 54a/1

(33) olursa bu'dı ve kurbını görür. Lâkin şems ve kamar gibi nûrânî olan ecrâmın görmesini tahkîk edemez.

(34) Belki anların ziyâsı rûha gâlib olur. Rûhı tefrîk edüp dağıdup görmez olur. Ve eger (35) rûh-ı bāşıranın gılzâtından olursa ve gâlîz olmaqlağıyla miqdârı dahı kalîl olduğundan olursa

R. 73a

(1) 'alîl yakînî varağıgeregi¹¹⁶gibi göremez. Ve eger gılzâtı ile miqdârı dahı keşîr olduğundan olursa

(2) yakın olanı görmez. Gâh-be-gâh ba'îd olanı tefekkür ve diqqat ile görür. El-'ilâc: Eger sū-(y)ı mizâc-ı mâddî

(3) olursa faşd olunup ve müşhil vèrmek ile bedeni tenkıye edeler. Ve münāsib olan edviye ile

(4) dimāğa takviyet véreler. Ve eger nûr olan 'aşabda sedde olduğundan olursa müfettiḥât ile seddeleri

(5) tefth edeler. Meşelâ 'ūdu'l-fiyāk bir raṭl, şabrînâ üç vuqıyye, müşk-i taramşî' bir vuqıyye aḥz olunup on

(6) iki raṭl mâ' u'l-ḳarāhıyla şulsi zā'il olunca ṭabḥ edüp ba'du't-taşfiye aḥşam ve şabāḥ nısf raṭl

(7) miqdârı isti'mâl edeler. Ve eger 'illet za'f-ı rûh-ı bāşıradan olursa ve yāḥūd āfet-i ruṭûbet-i

(8) 'ayndan olursa evvelen bedeni tenkıye ba'dehū başaruhū ḥiddet ve rûh-ı bāşıraya bi'l-ḥāşşa kuvvet vérir. Devālar

(9) isti'mâl edeler. Meşelâ râziyâne ve efrācyā ve sezāb ve ra'yu'l-ḥamām ve iklîlü'l-cebel ve's-sefāḳesve merzencūş

(10) ve batuniḳa ve māmîşā ve vec ve kabuli ve cevz-i bevvā gibi ve ma'cūn-ı 'amyā li-İbn-iMāsūye ki za'f-ı bāşırın

(11) cemî'-i envā'ına nāfi'dir. Şan'atı budur: Efrācyā iki vuqıyye, bezr-i râziyānec beş dirhem, besbāse ve kebābe

(12) ve dārçin ve dār-ı fülful ve ḳaranful her birinden bir dirhem aḥz ve saḥḳ oluna. Ba'dehū 'uşāre-i râziyānec

¹¹⁶ ger ki: ger, B 54a/12

- (13) on dirhem, 'uşāre-i sezāb ve 'uşāre-i māmīsā beşer dirhem aḥz olunup bir raṭl 'asel muḳavvim ile
- (14) ma'cūn oluna. Miḳdār-ı isti'mālī üç dirhemdir yāḥūd bu sūfūfı isti'māl edeler. Zā'f-ı başara nāfi'dir.
- (15) Şan'atı budur: Cevz-i bevvā ve 'ūd ve sisālyūs ve efrācyā ve maşṭakī ve enīsūn ve rāziyāne ve karāvyā
- (16) her birinden bir buçuk dirhem, sükker-i ṭaberzed-i ebyaz bir buçukvuḳıyye aḥz olunup sūfūf oluna yāḥūd bu ma'cūnı
- (17) isti'māl edeler. Başara ḥiddet verüp nūr-ı 'aynı ziyāde eder. Şan'atı budur: Dārçın ve cevz-i bevvā ve kebābe
- (18) ve ḳaranfūl ve besbāse her birinden bir dirhem, ḳaḳula ve kemmūn yarımşar dirhem, bezr-i rāziyānec ve enīsūn
- (19) ikişer dirhem aḥz olunup ba'dus-saḥḳ bir raṭl sükker-i ṭaberzed-i ebyaz ile ma'cūn oluna yāḥūd
- (20) bu ḳuṭūrı isti'māl edeler. Şan'atı budur : mā-(y)ı hindībā ve mā-(y)ı efrācyā her birinden nışf raṭl, mā'u'l-verd
- (21) iki raṭl, şarāb-ı ḥālīş dört buçukvuḳıyye, tūtiyā-ı merzī altı buçuk dirhem, ḳaranfūl otuz 'aded, kāfūr
- (22) sekiz ḥabbe, zāc altı ḥabbe aḥz olunup mecmū'ını bir vāsi' şīşeye vaz' edüp ḥarāret-i şemsde
- (23) ve yāḥūd ḥammām-ı buḥāriyyede bir hafta terk olunduḳdan sonra taşfiye olunup 'ayna ḳuṭūr oluna yāḥūd
- (24) 'asel ve 'uşāre-i rāziyānec birer vuḳıyye, merāretü't-tuyūr her birinden nışf vuḳıyye aḥz ve mezc olunup
- (25) 'ayna çekeler. Ve ma'lūm ola ki bu merārelerin ḳaçanı cem' edebilürlerse cem' eylesünler nef' ol ḳadar ziyāde
- (26) olur. Yāḥūd faşl-ı rebī'de bir miḳdār-ı zeyl-i ıvez aḥz olunup ḳar'a ve enbīḳ ile taḳṭīr olunup 'ayna
- (27) çekeler. Nāfi'dir yāḥūd tūtiyā-ı merzī iki dirhem, zāc-ı ebyaz ve enzerūt ve şabr her birinden sūlş dirhem,
- (28) kāfūr süds dirhem aḥz olunup mā-(y)ı rāziyānec ile şiyāflar oluna. Vaḳt-i ḥācetde mā-(y)ı sezābıyla
- (29) ḥall edüp 'ayna çekeler. Ve daḥı tekkenin ḳaracigerini taḳṭīr edüp 'ayna çekmek şebkūre nāfi'dir.

(30) Ve mā-(y)ı zümürüdü ki kehhālān-ı Efrenciyye beyinde esrārdan olan devālardandır. Üstādım merhūm ve fakīr kem bizā'a

(31) bu mā'ı niçe def'a tecrube eyledik. Gerek za'f-ı başarda gerek lekke ve gerek gamām olsun izāle ētdi. Şan'atı budur:

(32) Bir miqdār mā'u'l-cīr nuşādır-ı Mışrī hall olunup bir kırmızı nuhāsdan zarfa vaz' ve bir kaç gün terk ēdeler. Levn zümürüdü haşıl ēdince ahz ve hıfz oluna.

(33) El-faşlu'l-hāmis fi't-taḥayyülāt: Eşkāl ve elvān-ı muhtelif ihsās ētmekdir. E's-sebeb:

B. 54b (34) Bunun sebebi cidden hiss-i kuvvet-i ibşārdır ki gubār-ı havāyı ve buḥār-ı gıdāyı hiss ēder. Ve gāh olur ki 'ırk-ı şiryānda

(35) hılt-ı sevdāvī olmasından hādīs olur. El-'alāmāt: Bunun 'alāmeti selāmet-i havās ile ma'an kuvvet-i

R. 73b

(1) ibşārdır ki duḥān ve buḥār gözi öñünden gelür. Ve gāh olur ki 'atşe ve ḥakke-i 'ayn ile bir beyāz nesne

(2) aşāğıdan yukarı ve gāh yukarıdan aşāğı nüzül ēder gibi hāletler olur. İmtilā-(y)ı mi'de ve havālī-i 'ayna

(3) delālet ēder. El-'ilāc: Bunun 'ilācı eger kuvvet-i ibşārdan ise tedbīrini ağziye-i ḡalīza ile ēdeler.

(4) Eger hılt-ı sevdāviyyeden neş'et ēderse ḥabb-ı iyāric ile tenkıye-i dimāğ ēdüp ba'dehū ıtrifil isti'māl

(5) ēdeler. Eger imtilā-(y)ı mi'de ve havālī-i 'ayndan ise evvelen ḳay' ile mi'deyi tenkıye ēdüp ba'dehū ḥabb-ı iyāric

(6) ve ḥabb-ı zehab ile tenkıye-i dimāğ ēdeler. Ba'dehū ağziye ve eşribeyi ıslāh ēdüp ıtrifil-i şāḡire müdāvemet ēdeler.

(7) El-faşlu's-sādis fi'l 'aşā ve'l-ceher: 'Aşā şol marāzdır ki gece görmez. Halk dilinde

(8) buña şeb-kūr dērler. Ceher şol marāzdır ki gündüz görmez. E's-sebeb: Marāz 'aşānıñ sebebi buḥārāt-ı

(9) ḡalīzadır ki rūḥı bulandırır. Ve ḡalīz ēder. Ekser bu marāz ḳara gözlülerde olur. Ve marāz-ı ceheriñ sebebi rūḥ-ı

(10) başıranıñ rikḳatı ve kıletidir. Ziyāde şemsiñ nūriyle müteḥallil olur. yā'nī taḡılur gider. Ve ḳara ḳulaḳda cem' olur.

(11) El-'ilāc: Marāz 'aşānıñ 'ilācı istifrāḡdır. İyāricler ile ve ḡarḡaralar ile ve ağsırdıcılar ile ve 'ırk-ı māḳından

- (12) faşd  tmekdir. Ve b b nec ve  ara  otu ve r ziy nec gibi onları  aynadup Őuyıla y zinb r y p
- (13) tutma dır. Mu ammed bin Zekeriy  h v de  der. Ebu Naşr F r b   amarı ve kev kibi g rmez olmuş idi. Mercimek  adar
- (14) kend si d hn-i benefsec ile su' t  tdi. Evvel gece kev kibi bir mi d r g rdi. İkinci gecede ber' t m
- (15) ile biri oldu.  ayrılara da ı tecrube  d p anlar da ı b yle oldu. L kin v cibdir. Őayfda su' t
- (16)  tmeyeler. Z r  m sa handır. 'Abdulla if Betr z  terv hu'l-erv hda  der.  urd  diyle ku l 'aŐ y  z 'il
- (17)  der. Ve da ı  der.  st dım te ammedeh  Allah bi- ufr nihi tecrube  tdi. Ve 'aŐrımızı  ba'z  a a birine emr  tdi.
- (18) Bir kerre ku l  tdikleri gece kev kibi g rd ler. Ve mara  ceheri  'il c  tart b ve ta viyet-i 'ayndır. Ve ta liz-i demdir.
- (19) ve keşret-i isti m mdır. El-i tir z: Mara -ı 'aŐada gerekd r ki cem -i muz'if t-ı dim gdan ve muba har tdan
- (20) ve du andan ve  ub rdan ve  id y  bi-vakt-i yemekden ve tu me olma dan i tir z  deler. Ve mara ı ceherda gerekd r ki
- (21) a ziye-i harifiyeden ve m li a ve  ab zadan ziy de hazer  zere olalar. Hatt  'il c te'Őir idi.¹¹⁷
- (22) El-faşlu's-s bi' fi'l- az  ellez  y  a' fi'l-'ayn: G h olur ki g ze  ob ve s 'ir
- (23) eŐy  s k t olma la ba alet-i 'ayn ve elem-i 'a ime sebep olur. El-'il c: İbtid 'en 'il c  oldur ki
- (24) Őa ih olan g zi  apayalar ve me' f olan g z-i mef  ta ra z r  ki bu vechile dem'ay  ta r k
- (25)  tmekle  az  mezb r bi-s h let zev y (y)ı d mi'iyye gel r. Ol zam n bi-s h let h r c  der y h d'ayn-ı me' fi 
- (26) cefn a'l sını a z ve ims k  d p cefn-i esfel  zerine aŐa ı  ekeler. Ve bu t r kle ol Şey'
- (27)  arib eş' ra m l Őık olup h r c  der. Amm  ol Şey' s bit ve m l Őık olup zikr olunan iki

¹¹⁷ Hatt  'il c t'Őir idi: -R, 73b/21

- (28) vechile istihrâc mümkün olmasa ol hâlde münakkiyât isti' mālına şürü' olunur. Meşelâ 'ayna mā-(y)ı 'asel
- (29) tamıldılar yāhūd lu' āb-ı hılbe ve lu' āb-ı bezr-i kuṭūnā birer vuḳıyye aḥz olunup saḥīn oluncaḳaynadalar.
- (30) Ba' dehū andan her def'ada bir ḳatre göze tamıldılar. Ammā göze giden cīr ve remād ve sâ'ir anlar emşāli
- (31) nesnelere olursa ibtidā gerekdür ki gözi kirāren mā-(y)ı keşir ile ğasl edeler. Ba' dehū lu' āb-ı bezr-i kuṭūnā
- (32) tamıldıḳdan sonra gözi ḳapayup tebrīd-i 'uzv için üzerine dühnü'l-verd ile meblül-i kuṭn laşḳa
- (33) oluna. Eger veca' ile filaḡmuni zāhir olursa ḳānūn-ı meşhūre üzere ishāl ve faşd ve sâ'ir anıḡ
- (34) emşāli tedbire zarūret olmaḡla eṭṭibbā-(y)ı müraca'at oluna. Pes imdi bu maḡalle gelince emrāz-ı 'ayndan ba'zılarını bi-ḳadaru't-ṭāḳe
- (35) taḫrīr ve beyān ve taştīr ve 'ayān olunup nihāyet buldı. Ve ba'de hāzā emrāz-ı üzni daḡı taḫrīr ve beyāna şürü' olundu. Ve min Allah et-tevfīḳ.

R. 74a

- (1) El-bābu's-sāliḡ fi emrāzı'l-üzni: Ve hüve teştēmil 'alā tis'at fuşūl E't-teşrīḡ:
- (2) Ma'lūm ola ki eşref-i a'zā-(y)ı insāniyye ve mevhibe-i 'atıyye-i rabbāniyyeniḡ birisi daḡı üzndür ki
- (3) Cenāb-ı Hāḳ ve ḡallāḳ-ı muṭlaḳ te'ālā şānuh vücūd-ı insāniyyede anı sem' için ālet ḳılmışdır. Ve nice
- (4) a'sāb ve evride ve şerāyīn ve laḡmdan terkīb-i cem' iyyet ve ekser eczāsını ḡuzrūfi taḳdīr etmekle şūret
- (5) vērmişdir. Min-ḡayṡı'l-mecmū' üzni iṭlāḳ olunup şuḳbesine şimāḡ tesmiye edeler. Ve ba'zılar
- (6) üzni gibi cümlesine şimāḡ iṭlāḳ olunur dediler. Ve ḡāricde vāḳi' olan şadef-i ḡuzrūfiyye
- (7) üzni iṭlāḳı mücāzdır. Anıḡ fā'idesi ancaḳ havāyı cem' etmekdir. Ol havāya mülāḳi olan şavt-i
- (8) şimāḡa vāşıl olmaḡla istimā' ḡāşıl olur. Ve ol havā'ıyla ma'an aḡa vāşıl olan ekdār ve ḡubār
- (9) ve eşyāyı mażarrat-ı āşārıḡ āfātından kemāl-i emniyyet için ol şadef-i ḡuzrūfiyi ḡülşadberg

- B. 55a (10) gibi kat katve şimāhına daḥı inḥirāf-ı cüz'î ḥalkıyla zīb ve zīnet vermişdir ki hattā eşyā-(y)ı
- (11) muzırre aña def'aten vāşıl olmaya ve şimāh-ı üzniñ içini vāsi' édüp dimāğdan nābit olan
- (12) a'sābıñ beşinci ceftinde ol mevzi' imefrüş étmişdir ki kuvvet-i sem' ve idrāk-ı aşvāt
- (13) ḥāşşası anda mevcūddır. Bi-emrillāh te'ālā ve teḳaddes ve daḥı ma'lūm ola ki ḥükemā-(y)ı şer'-i mübīn
- (14) ve 'ulemā-(y)ı ehl-i yaḳīn sem'iy başār gibi 'azīz ve şerīf olduğunu āyāt-ı Ḳur'āniyye ile ta'yīn ve delā'il-i
- (15) 'aḳliyye ile berāhīn çeküp işbāt étmişlerdir. Ez-cümle kelām-ı şerīf-i Rabbānīniñ nice mahallinde
- (16) sem' ile başār ma'an zıkr olunmuşdur. Sāniyen, nübüvvetde sem' şartolduğı 'inde erbāb-ı şer'-i muḥaḳḳaḳdır.
- (17) şālişen, sem'-i netāyic 'uḳūlı ba'zıdan ba'za isāl eder. Rābi'an, sem'iy cihāt-i sitte taşarrufı vardır.
- (18) Ḥāmisen, bir şahşıñ işitmesi 'atıl olsa nuḳḳı daḥı fāḳid olur lāl gibi ve cemī'-i 'ulūmdan
- (19) maḥrūm olur. Bāḳī ḥavās anıñ gibi degildir. Anlardan bir şahşda ḳanğısı bulunmasa ol ḥāşşa
- (20) maḥşūş olan 'ilmi bilmez. Ve daḥı her 'uzv için nice emrāz-ı mütenevvi'a olduğı gibi üzñ için daḥı emrāz-ı keşire olması
- (21) emr-i muḳarrerdir. Li-hāzā her şahşsa lāzımdır ki şıḥḥat-ı mizāc-ı üzni ḥıfz için sa'y ve himmet ve 'illet zuḥūr eyledikde ḥuzzāḳ-ı eṭıbbāya mürāca'at edeler.
- (22) El-faşlu'l-evvel fi ḥıfzşıḥḥatu'l-üzñ: Ma'lūm ola ki bālāda taḥrīr olunan vech üzere
- (23) çünki üzñ ta'līm-i 'ilm ve kemāl ve ta'allūm-ı nuḳḳ ve maḳāl için bir āletdir. Ve insānı ḥayvan-ı sā'ir eden
- (24) fark eden ancaḳ nuḳḳ ve maḳāldır. Pes imdi 'uḳalā üzerine elzem-i levāzımdandır ki nuḳḳ ve maḳāle ālet
- (25) olan 'uzv-ı şerīfi ḥıfz ve ḥirāset ve kemāl-i şıḥḥatına sa'y ve himmet édüp aşvāt-ı 'azīmetü'l-müz'icetü'l-
- (26) hā'ileden yā'ni şadā-yı kös ve ṭabl ve ṭob teğannuñ gibilerinñ ḳurbında bulunmaḳdan ihtirāz edeler.
- (27) Ve aḡziye-i laṭife ekl édüp eṭ'ime-i ḡalīza-ı bāride ve ḥārre-i mubaḥḥareden ictināb üzere olalar. Ve mi'de

- (28) ta'ām ve şarābdan mümtelī iken zinhār-ı nā'im olmayalar. Zīrā ki üzne zarardan mā-'adā havāss-ı sā'ir eye
- (29) dağı zararı emr-i muḳarrerdir. Ve şimāḩa her üsbü'da bir iki def'a dühn-i levzü'l-mür taḳṫir edeler. Ve ḳurūḩ
- (30) ve büşür ve riyāḩdan sālīm olmak için her üsbü'da şiyāf-ı māmīşā-ı meshūḩdan bir miḩdār aḩz olunup
- (31) ḩal ile ḩall olunduḩdan şonra şimāḩa taḳṫir edeler. Ve gāḩice dühn-i zanbaḩ ve dühn-i nesrīn
- (32) taḳṫir etmek dağı ḩāyet nāfi'dir. Ve her üsbü'da bir kaç def'a şimāḩı evsāḩdan tenzīf
- (33) etmek için hilāl ile üzni taḩrīk edeler. Zīrā evsāḩ-ı ḩarībe müterākim olup iḩrācında
- (34) ihmāl olunursa şīḩal-ı sem'a bā'iş olur. Yūḩanne İbn-i Māsoye der ki ol kimse ki müddet-i ḩayātında
- (35) 'ilel-i üznden sālīm olmak ester ise her gece şimāḩımı muḩāfaza için fitile-i ḩuṫn ile sedd

R. 74b

- (1) eylesün tāki gecelerde ḩayvānāt-ı mü'ziyenin duḩūlinden emīn ola. Tenbīḩ ve dağı ma'lūm ola ki şimāḩa
- (2) her ne nesne vaż' etmek murād olunursa fātiren vaż' olunmaḩ lāzımdır. Zīrā bāriden her ne vaż' olunursa cidden
- (3) muzırdır. Ğaflet olunmaya ve senede bir kaç def'a ḩubūbāt-ı münāsibe ve iyāricāt ile tenḩıye-i dimāḩdan ḩālī olmayalar. Eş-şāfi hüve Allah
- (4) El-faşlu's-şānī fī veca'ı'l-üzn: Veca'ul-üzn bi-fethateyn ḩulakḩ aḩrısı ma'nāsındır. Lisān-ı 'Arabda
- (5) lavş ve zebān-ı Fariside derd-i gūş ve lisān-ı Yūnānide avṫalıḩya tesmiye olunur. E's-sebeb:
- (6) Veca'-ı üzniḩ sebebi aḩsām-ı şelāşe üzerine munḩasımdır. ḩısm-ı evvelī, ziyāde hār ve ziyāde bārid olan
- (7) havā ve riyāḩ ittīşālındır. Ve yāḩūd emyāḩ-i ḩārre ve bāride-i şedide ile iḩtisāldan ve yāḩūd eyyām-ı şitāda
- (8) bir mevzı'dan mevzı' bā'ideye irtihāldan ḩādiş olan sū-(y)ı mizāc sādecdir. ḩısm-ı şānīsı, aḩlāt-ı
- (9) bedeniyyeniḩ mecmū'ından ḩāşıl olan sū-(y)ı mizāc mādīdir. ḩısm-ı şālišı, şimāḩda ḩurūḩ ve büşür ve evrām-ı

(10) hudûsından yâhûd ziyâde temeddüd êdici riyâh-ı ğalîzadan ve yâhûd darbe ve sakta vukû'ndan hâşıl

(11) olan tefarruku'l-ittişâldır. El-'alâmât: Eger veca'-ı üzñ sū-(y)ı mizâc-ı hârr-ı sâdecden neş'et êderse

(12) 'alâmeti esbâb-ı muqaddemesine nazâr ile ma'lûm olunur. Ve re's ve üzñde şıkal ve temeddüd ve verem hiss olunmayup

(13) veca' iltihâbı olmaqdır ve eger sū-(y)ı mizâc-ı bâride-i sâdecden neş'et êderse 'alâmeti eşyâ-(y)ı bârideden

(14) müte'ezzî olup ve eşyâ-yı hârreden müntefi' olmaqdır. Ve eger sū-(y)ı mizâc-ı demden neş'et êderse 'alâmeti

(15) ğalebe-i dem ve humret-i vech ve harâret ve şıkal-i re's ile şudâ' ve dem'a ve eşyâ-(y)ı muhmarre tahayyül êtmekdir. Ve eger sū-(y)ı mizâc-ı

(16) şafrâdan neş'et êderse 'alâmeti veca'-ı nâhis ile iltihâb-ı şedîd ve şufret-i levn ve vech ve cild-i

(17) re'sde harâret-i şedîde ile 'ateş olup ehviye-i bâride ve eşribe-i müberrid êden müntefi' olmaqdır. Ve eger

(18) sū-(y)ı mizâc-ı bârid balġamîden neş'et êderse 'alâmeti şıkal-i re's ve humret-i vech ve iltihâb-ı olmayup

(19) minhareynde ruṭûbet ve keşret-i buzâk olup ve kimmâdât-i müsahḥane ile sükûnet gelmekdir. Ve daḥı tedâbîr-i

(20) müberrideniñ taqaddümiyle daḥı ma'lûm olur. Ve eger sū-(y)ı mizâc-ı bârid ile ma'an mâdde-i sevdâviyyeden neş'et

(21) êderse 'alâmeti hemân balġamîde olan 'alâmetler gibidir. Lâkin bunda şıkal-ı re's olmayup minhareynde cefâf

(22) olmaqdır. Ve eger evrâm ve büşûrdan nâşî tefarruku'l-ittişâldan olursa 'alâmeti humret-i vech ve keşret-i

(23) leheb ve şiddet-i veca' ve kalâk ve kerb ve ıztırâb ile şıkal-ı re's ve cebhe ve ġâhîce dem'a-ı 'ayneyn ile

(24) minhareynde midde ve ruṭûbet-i seyelân êdüp hummâ 'arîz olmaqdır. Ve eger şimâḥda yâhûd üzñde verem-i

(25) raḥv vâkı' olursa 'alâmeti zararab-ı şudġayn ve şudâ' ve veca'-ı şedîde olmaqsızın şıkal-ı re's ile

B. 55b (26) temeddüd olmaqdır. Ve eger bu verem hâr olursa 'alâmeti veca'-ı şedîd ve zararâb-ı şudġayn ve şıkal-ı re's ve temeddüd

- (27) ve iltihāb ve ḥumret-i vech ve ‘ayn olmaqdır. Ve eger şimāḥda vāḳi‘ Ḳarḥa sebebiyle mādde-i müte‘affiniden tevellüd eden
- (28) dīdāndan nāṣī olursa ‘alāmeti ḥakke-i ṣedīde ile dūdiḡ hareketini ḥiss etmekdir. Ve gāh-be-gāh üznden
- (29) ḥarice dīdāniḡ ḥurūcını müşāhede etmekdir. Ve eger riyāḥ-ı ḡalīzadan nāṣī olursa re’sde şiklet
- (30) olmayup veca‘-ı ṣedīd ile ṭanīn ve devī ve şikal-ı sem‘ vāḳi‘ olur. Lākin lāzıme olmayup nevbet ile
- (31) gelür yāḥūd bir miḡdār noḡşān olup yine ‘avdet eder. Eger bu riyāḥ mürtefi‘a ḥār olursa veca‘-ı
- (32) nāḥis ve ḥumret-i ‘ayn ile iltihāb-ı re’s ve cefāf-ı lehāt vāḳi‘ olur. Ve eger mi‘deden mürtefi‘ olursa
- (33) ḥurḳat-i femm-i mi‘de ve ‘ateş-i ṣedīde ve ‘aynda dumū‘ ve şürb-i mā-(y)ı bāride ile müsterīḡ olur. Ammā eger bu riyāḥ
- (34) bārid olursa mi‘deden müteşā‘id ve şimāḥda sākin olup ḡaṣeyān ve imtilā ile ruṭūbet-i fem ve
- (35) şudā‘ vāḳi‘ olur. Ve üzne mā-(y)ı ḥārre şabb olunmaḡla müsterīḡ olur. Taḳaddümetü'l-ma‘rife: Ma‘lūm ola ki eger

R. 75a

- (1) verem-i üzniḡ a‘zā-(y)ı ḥāriciyyesinde vāḳi‘ olursa veca‘ı ḥafīf ve ḳalīlü'l-ḥaṭā’dır. Ammā eger verem-i ḥār ḡāyış
- (2) olup sem‘a ālet-i olan ‘aşaba daḡı sirāyet etmekle ‘ilācı ḡāyet şa‘b ve keşürü'l-ḥaṭā’dır. Ve eger
- (3) verem-i ḥār-ı ḡāyış olup dimāḡa ḳarīb olursa serī‘an helāk eder. Ve gāh olur ki ol verem ḳablu’t-teḳayyuh
- (4) yedinci günü helāk eder. Ve gāḥice baḡteten helāk eder. Sekte gibi El-‘ilāc: Eger sū-(y)ı mizāc-ı bāriden
- (5) nāṣī olan veca‘-ı üzniḡ ‘ilācında Sinārṭos Curmānī der ki bu ‘illette ebḡire ve müsaḡḡināt ve edḡine-i
- (6) māyī‘āt ve kimmādāt ve ḳuṭūrāt gibiler ile ‘ilāc edeler. yā‘nī eşyā-ı¹¹⁸ḥārreyi yā ḳuṭūren yāḥūd

¹¹⁸eşya’: eşyāy, B 55b/15

- (7) maṭbūḥḥārreniḡ buḡārını ḡamı' ile üzne duḡūl étdirmekle yāḡūd ol maṭbūḡa isfenc ve şūf
- (8) ve kirbās-ı kettān gibileri ilḡā édüp meblūlen ḡāric-i üzne ilşāḡ étmekle 'ilāc édeler. Meşelā sezāb
- (9) ve şa'ter-i berrī ve bābūnec ve efsentīn maṭbūḡlarını ḡamı' ile üzne tebhīr édeler. Yāḡūd isfenc ve şūf
- (10) ve kirbās gibileri bu maṭbūḡa ḡams édüp ḡāricden üzne ilşāḡédeler. Yāḡūd dühn-i sezāb
- (11) ve dühn-i cünd-i bīdester ve dühn-i levzü'l-mür ve dühn-i nārdīn ve dühn-i iresa ve dühn-i merzencūş gibileri münferiden
- (12) yāḡūd mürekkeben üzne taḡṡīr édeler. Yāḡūd 'aşīrū'l-başal ile ba'zı māyi'āt-i münāsibeyi maḡlūtan ḡuṡūr
- (13) édeler. Kezālik dühn-i bezr-i ḡunneb ve dühn-i şafāru'l-beyz daḡı ḡuṡūren nāfi'dir. Ve bu maḡāmda ḡükemā-ı müte'ahḡīrīn-i
- (14) Efrenciyyeniḡ mücerreblerinden Eşḡar Yipoynosnām ḡakīm dēr ki bu 'illetde pīseltūn yā'nī zehretū'z-zift
- (15) mānendī bir devā olmaz. Kezālik dühn-i termentīn ve dühn-i şem' ve dühn-i sezāb ve dühn-i übhül emşāli edḡān-ı müstaḡṡıra
- (16) daḡı nāfi'dir. Ve eger bu 'illet eşedd-i şedīd bürüdetden naşī olursa edḡān-ı mezkūreye şey-iḡalīl ferfiyūn
- (17) izāfe olunmaḡ münāsibdir. Ve eger bu 'illet sū-(y)ı mizāc-ı ḡārden nāşī olursa leben-i cavārī ve 'uşārāt-ı
- (18) ḡaşāyiş-i müberrideden ḡāfil olmayalar. Meşelā 'uşāre-i ḡas ve 'inebü's-şā'leb gibileri beyāzu'l-beyz ve dühnü'l-
- (19) verd yāḡūd dühn-i benefsec veyā dühnü'l-ḡar' veyā dühn-i ḡalāf ile memzūcen isti'māl édeler. Ve eger bu 'illet
- (20) riyāḡ-ı nefḡiyyeden nāşī olursa evvelen tenḡıye lāzımdır. Zīrā nefḡ-ı mādde taḡtında mevzū'dır. Pes ol mādde
- (21) gerek ḡār ve gerek bārid olsun izāle olunup ba'dehū ol mevzı'ıyyāt ki rīḡ ve nefḡi kesr ve izāle eyleye.
- (22) Anı isti'māl étmek lāzımdır. Meşelā cāvers ve nuḡāletü'l-ḡamḡ ve milḡ her birinden bir ḡabza enīsūn ve bezr-i rāziyānec
- (23) ve ḡabbu'l-ḡār her birinden üç dirhem aḡz ve bir tābede teşḡīn olunup ve bir kīseye vaż' ve femm-i

- (24) kīseyi sedd édüp müsahhānen ḥaric-i üzne ilşāk édeler. Ve eger bu devāya cüz' i ḥamr şırf-ı fātir reş
- (25) olunup ba' dehū ilşāk olunursa ğāyet kavī ' ilāc olur yāḥūd batuniḳa ve sezāb ve merzencūş
- (26) ve şibit ve zehr-i iklilü'l-melik ve bezr-i kemmūn ve bezr-i karāvīyā ve cünd-i bīdester gibilerden buğ éderlerse ğāyet
- (27) münāsibdir yāḥūd bir başalı aḥz ve bir miḳdār içinihrāc édüp ve ḥālī olan mevzī' ına dühn-i bābūnec
- (28) ve dühn-i sezāb ikişer dirhem, kemmūn ve enīsūn ve fülful-i meshūk her birinden süls dirhem aḥz olunup
- (29) vaz' olunduḳdanşonra ol başalı furūn-ı ḥabbāzīnde yāḥūd taḥtu'r-remād-ı dühnler maḥv olunca ṭabḥ oluna. Ba' dehū
- (30) muḥkem daḳve mi' şaradan 'aşr olunup 'uşāresini üzne taḳtīr édeler. Ğāyet nāfi' dir. Ve daḥı ma' lūm ola ki
- (31) ervāḥ-ı nāfiḥa mevcūd olduḳda ḥılt-ı ğalīza ve lezice ve dabakıyye ile ma' an olmak şānındandır ki mecrā-yı üzni
- (32) sedd eyleyüp ve riyāḥa muḥric ve mümkin olmaya. Bu şüretde muḳtī'āt ve murakḳikāt ve müfettiḥāt isti' mālīyla
- (33) ' ilāc édeler. Ve eger sū-(y)ı mizāc-ı dimāğda mevcūd olan ba' zı aḥlāṭdan nāşī olursa evvelen lāzımdır ki
- (34) dimāğı tenḳıye édeler, tā kim üzne mevādd-ı keşīre cārī ve munşab olmaya ba' dehū müdāvat-i mevzī' iyyeisti' mālīyla
- (35) ' ilāc édeler. Ve eger sū-(y)ı mizāc mādde-i bārideden olursa evvelen aḥlāṭı inzāc édüp ba' dehū istifrāğ oluna.

R. 75b

- (1) Ve müşilātıyla tenḳıye olunduḳda fāşile ile tenḳıye oluna. Ve tenḳıye-i dimāğda ğarāğır ve su' ūṭāt gibi devālar
- B. 56a (2) isti' māl oluna. Kezālik daḥilden ve ḥāricden bālāda taḥrīr olunan edviye-i müsahhāne ve müceffefeyi isti' māl
- (3) édeler. Yāḥūd mā-(y)ı remād ḥaşeb-i fiyāk ile ğasl édeler ki anda merzencūş ve kaşaran ve sirbillūs
- (4) ve oşoḥodos ve varaḳu'l-ğār ve senamekkī ve ğarīḳūnile ṭabḥ olunmuş ola. Ve daḥı bu mevzī' da

- (5) edviye-i münaffatadan daḥı ğāfil olmayalar. ‘Unḳ ve raḳabiyye ba‘dehū ḥalf-ı üzne vaż‘ édüp ol mevzı‘
- (6) müddet-i medıde meftūḥan ḥıfz édeler. Ba‘dehū edviye-i mevzı‘ıyyāt isti‘māl édeler. Ve daḥı dühn-i levz-i mür ve dühn-i
- (7) übhül gibilere rüḥ-ı şarāb ḥalt olunup isti‘māl oluna. ‘Uşāre-i efsentın ve dühn-i iresa ve dühn-i ḳalbu'l-ḥūḥ
- (8) ve dühn-i ḳalb-i ḳaraşya ve dühn-i rāziyānec ve dühn-i ḳaranfül ve misk ve bevlü'l-keş ve bevlü'l-mā‘iz ve bevlü’s-sevr
- (9) gibiler enfa‘-ı eşyādandır. Ve bir pāre serū taḥtasını nārda taḥammül édeceḳḳadar kızdırup ḳulaḳ
- (10) üzerine ilşāḳ ve vaż‘ édeler. Ğāyet memdüḥdur. Ve bu buğ daḥı ğāyet mücerrebdır. Şan‘atı budur: Bābūnec ve şa‘ter
- (11) ve zūfā ve merzencüş ve varaḳu'l-ğār ve ‘arḫanīşā ve ḥabbu'l-ğār ve kemmün aḫz olunup ḥamr-ı ḥāliş ile ḫabḫ olunup
- (12) üzne tebhır oluna yāḥūd varaḳu'l-ğār ve batuniḳa ve merzencüş ve sirbillüs ve şa‘ter-i berrī ve fūdanac
- (13) ve oştoḥodos her birinden bir ḳabza başal-ı marşüş bir ‘aded aḫz olunup ḥamr ile ḫabḫ ve ḳamı‘ ile fātiren
- (14) buğ édeler. Yāḥūd dühn-i levz-i mür ve dühnü'l-cünd-i bīdester ikişer dirhem, ‘uşare-i başal nışf dirhem,
- (15) aḫz olunup aḫşam ve şabāḫ bir veyā iki ḳatre üzne taḳtīr édeler. Yāḥūd dühn-i levz-i ḥulv dört
- (16) vuḳıyye, şā‘idu’s-şarāb üç vuḳıyye, varaḳu'l-ğaru'l-maḳtū‘u’s-şağır altı ‘aded aḫz olunup inā-ı muzā‘afda
- (17) ḫabḫ ba‘dehū ‘aşr édeler. Yāḥūd ḫanḫal ve ḫarbaḳ-ı ebyaz ve şabr her birinden bir dirhem aḫz édüp ḫall-i şaḫīn
- (18) ile şaḫḳ ve tecfif édeler. Ba‘dehū bu devādan bir cüz‘i‘asel ile tılā olunmuş. Fitil ile üzne idḫāl
- (19) édeler. Ve üç sā‘at yāḥūd beş sā‘at terk édeler. Ḥattā balḡam ḳalīlen ḳalīlen andan münceżib ola.
- (20) Eḫıbbā-(y)ı Efrenciyyeden Ḳaraḫon nām ḫabīb ḫāzıḳ varaḳ-ı şevketü'l-mübāreke-i yābiseye rüḥ-ı şarāb reş
- (21) édüp ba‘dehū mā-(y)ı şevketü'l-mübāreke ile ḡamr édüp inā-ı zücācī ile reml-i ḫārda taḳtīr édeler. Rūḫ-ı

- (22) şevketü'l-mübäreke dağı ziyāde mü'essir olur yāhūd bir miqdār neml ma'a-beyzihā aḥz olunup şarābıyla
- (23) ğamr edüp içine aşl-ı ficl bostānīyü'l-marşüş ve ḥabbu'l-ġāru'l-marşüş vaz' ve ilḥāk edüp
- (24) taḥḥdan sonra 'uşāresi 'aşr olunup isti'māl oluna. Muḳaṭṭar olmadan dağı mü'essirdir. Bu maṭbūḥ
- (25) ma'sūre-i bir pāre penbebaturup üzne idḥāl edeler. Ve ba'zılar dühn-i ḥardel vaz' etmegi her gün
- (26) iltizām eylemişlerdir yāhūd rūḥ-ı şarāb dört vuḳıyye, 'arṭanīsa nişf vuḳıyye, ḳalb-i nevā'l-ḥūḥ ve levzü'l-mür
- (27) beşer 'aded aḥz olunup ḥammām-ı māriyyede üç gün naḳ' ve ba'dehū 'aşr olunup 'uşāresinden şabāḥ
- (28) ve aḥşam üzne iki ḳatre taḳṭir yāhūd iki ḥabbe misk zamm edüp penbe ile üzne vaz' edeler.
- (29) ve yāhūd ḥacerü'l-ġār nehrī-yi nārda iḥmā ve üzerine bevl-i reş edüp buḥārına üzni tatalar yāhūd
- (30) ḳısr-ı şecerü'l-bellūṭıḥ içinde mütevellid olan düd-ı şıġārdan yigirmi 'aded aḥz olunup iki buçuk
- (31) vuḳıyye zeyt-i 'āmī ile taḥḥ edeler. Ba'dehū aşl-ı 'arṭanīsa yı ḳoyup cevfine dühn-i mezbūreden bir
- (32) miqdār ve dühn-i sezāb ve dühn-i cünd-i bīdester miqdāru'l-kifāye vaz' olunup üzerine 'āḳırḳarḥa
- (33) ve cünd-i bīdester-i meshūḳ süds dirhem ilḥāk etmekle memlū' olduğda ol aşlı taḥtu'r-remād teşviye
- (34) edeler. Ba'dehū muḥkem daḳve 'aşr olunup 'aşirden her gün üzne taḳṭir edeler. Yāhūd varaḳu'l-ġār
- (35) ve şa'ter ve fūdanac yarımşar ḳabza, zerāvend ve liblābu'l-arz ve farāsyon ve ḥarbaḳ-ı esved her birinden

R. 76a

- (1) iki dirhem aḥz olunup şarābla taḥḥ ba'dehū muḥkem daḳve içine merāretü's-şevr ve merāretü'l-mā'iz ve şaḥmu'l-ivez
- (2) ikişer dirhem, ferfiyūn ve ḥiltitü'l-maḥlūl bi'l-ḥal birer dirhem, mürr-i şāfi ve şabr-ı suḳuṭrī yarımşar dirhem,

(3) fülful ve bārūt-i meshūk beşer ḥabbe, ‘aşirü'l-başal bir dirhem, daḳīku'l-ḳamḥ bir bucuḳvuḳıyye, dühn-i cevz-i bevvā'l-mu‘taşar

(4) ve dühn-i iresa ḳadaru'l-ḳifāye aḥz olunup ‘acın ve zımād edeler. Ve bu zımādın bir cüz’icesini bir fitil gibi edüp üzne idḥāl edeler ḡāyet nāfi‘dir dēyü¹¹⁹

(5) El-faşlu's-şālīs fi't-ṭareş ve'l-Vaḳr ve's-şamem: Ṭareş bi-fethateyn ḳulaḳ bir miḳdār-ı

(6) şaḡır olmaḡa dērler. Ve ıştılāḥ-ı etıbbāda ıştımenin noḳşānından ‘ibāretdir. Za‘fu's-sem‘ ve ‘usru's-sem‘

(7) ve aḥaffu şamem ma‘nāsına gelür. Vaḳr bi-fethi'l-vāv ve sükūnu'l-ḳāf ḳulaḳ ziyāde ağır olmaḳdır. İştımenin

(8) buṭlānından ‘ibāretdir ki şıḳalu'l-üzñ ve şıḳalu's-sem‘ ve buṭlānu's-sem‘ daḡı ta‘bır olunur. Lisān-ı Türkide

(9) ḳulaḳ yegligi ve zebān-ı Fāriside girānī-i kūş tesmiye edeler. lisān-ı Yünānide bariḳoya dērler. Şamem

(10) bi-fethateyn ḳulaḳda sedde olmaḡa dērler. yā‘nī ḳulaḡın delvi ki ḳapanmaḡla şaḡır olana dērler ki

(11) ıştımenin muṭlaḳan fiḳdānından ‘ibāretdir. Seddetü'l-üzñ şalaḡ daḡı dērler. Türkide şaḡırlıḳ

(12) ta‘bır olunur. lisān-ı Fāriside keji dērler. Ve lisān-ı Yünānide ḳıyfosis tesmiye olunur.

(13) Ammā emrāz-ı sā‘ir eden müstevlī olan şameme Yünāniyyān epıḳofosis tesmiye edeler. Fi'l-vāḳi‘

(14) bunların evci daḡı şaḡırlıḳdan ‘ibāretdir. Ammā her biri ‘alā ṭarīḳi'l-mecāz āḡarın ma‘nāsında isti‘māl

B. 56b (15) olunur. Ba‘zılar zamān-ı mümted olup müzmin ve ‘atıḳ oluna. Vaḳr ve ḳarībü'l-‘ahd olana. Ṭareş ıtlāḳ

(16) etmişler. Ve Sinārṭos Curmānī dēr ki bu marāz iki nev‘dir. Birisi ṭareşdir ki şıḳalu's-sem‘ ve ‘usru's-sem‘

(17) tesmiye olunur. Ve birisi daḡı şamemdir ki buṭlānu's-sem‘ tesmiye olunur. Ve bu iki nev‘in birbirinden

(18) farkı ancaḳşadā-yı ‘azīmi ismā‘ıyladır. yā‘nī eger ‘alil hemān şadā-yı ‘azīmi ışidüp şadā-yı

(19) ḡaḳīḳī ḡiss eylemese ṭareş dērler. Ve lisān-ı Yünāniyyede aḡa bariḳoya ve apıḳofoslis ve disıḳoya

¹¹⁹ dēyü: -R, 76a/4

- (20) tesmiye ederler. Ve eger ne 'azīm ve ne saġir olan şadāyı işitmeyüp sem' bi'l-külliyeye bātil olursa
- (21) aña ıtlāk üzere şamem tesmiye olunur. Ve bu marāza mübtelā kimesnelere merhamet ve şefekat lāzımdır.
- (22) El-üzn bābu'l-'aķıl maźmūnınca çünki üzneyn gūyā ki bāb-ı 'aķlıdır. Zīrā 'aķl-ı insāniyye tefhīm
- (23) 'ilm-i edeb-i şerī'at ve ta'līm terbiye-i haķıķat ve ma'rifet ol bābdan rünemādır. Pes imdi şamem fi'l-i
- (24) sem'in buṭlānıdır. Ve şıķal-ı sem' fi'l-i sem'in nokşānıdır. Ve bu resme iki 'illet daķı 'ārızdır.
- (25) Fi'l-cins yā'nıķavl-ı küllī üzere ef'āl-i nefsāniyyenin me'ūf olmasındandır. Ve kuvvet-i sāmi'a bunlardadır.
- (26) E's-sebeb: Bu marāzın ĥudūsına sebeb-i şımaķın kendüsünde yāĥūd bu 'uzvuķ müşāreketiyle olur.
- (27) Dimāġ meşelli yāĥūd ba'zı a'zā-(y)ı mücāvirenin müşāreketiyle olur. İbtidā-ı ṭulū'-ı esnān-ı eṭfāle
- (28) 'ārız olan şamem gibi gāh olur ki veca'-ı esnāndan daķı 'ārız olur. Eger şamem sem'a maḥşūş
- (29) olan a'şāba āfet işābetinden neş'et ederse ol āfet emrāz-ı müteşābihetü'l-eczādan ve
- (30) emrāz-ı āliyyenin cemī'isinden 'ārız olur. yā'nī sū-(y)ı mizāc ve emrāz-ı terkīb ve tefarruķu'l-ittişāl
- (31) bulunmaġla ĥādiş olur. Sū-(y)ı mizāc daķı müfred ve mürekkeb olur. Ve anların her biri sādec ve māddī
- (32) olur. Māddī olan daķı sevdāvī veyā şafrāvī veyā balġamī veyā rīḥī olur. Emrāz-ı āliyyeden
- (33) ĥudūsı sū-(y)ı terkīb yāĥūd sedde vuķū'idır yāĥūd tefarruķu'l-ittişāl 'urūzıdır. Bunun daķı
- (34) esbābı ma'lūmdur. Nite-kim mirāren zıkr olundu. Sedde 'urūzı daķı yā sebeb-i bedenīden yāĥūd
- (35) sebeb-i ĥāricīden neş'et eder. Bedenī olan yā ĥıldır. yā middetdir yāĥūd envā'-ı veremdir.

R. 76b

- (1) gāh olur. Şımāhda şū'lül yā lahm-ı zā'id yā dūd yā keşret-i vesahıveyā anlarıñ emşālinden olur.
- (2) Sebeb-i hāricīsi reml emşāli şeyler şımāha işābet etmekle sedde īrāş eder. El-'alāmāt:
- (3) Bu marāz eger emrāz-ı hādde-i şafrāviyye 'aķtbinde merāret-i dimāga müteşā'id olduğundan neş'et ederse
- (4) 'alāmeti gālebe-i şafrādır. Ve eger ālāt-ı sem'in sū-(y)ı mizācından neş'et ederse bilā-şıķal velā temeddüd veca'
- (5) 'umķ-ı üznde olur. Ve eger sū-(y)ı mizāc-ı bārid olursa bürüdetden müte'ezzī olup harāretten müntefi'
- (6) olur. Ve aķer-i nehārda bürüdetde müşted olur. Ve eger sū-(y)ı mizāc-ı hārdan olursa iltihāb ve lez'
- (7) hiss olunur. Eger yübüsetden olursa ta'ab ve seher ve şavm ile zümürü'l-vech ve'l-'ayneyn olur. Eger
- (8) ahlāt-ı gālīza inşibābından olursa 'alāmeti 'alāmāt veca'-ı üzñ ma'a-şıķalıdır. Huşūşā secdeye
- (9) vardıkda eger dimāg ile müşārik olursa ef'āl-i nefsanıyyeye āfet-i taķaddüm etmekle delālet eder.
- (10) Eger seddeden hādiş olursa 'alāmeti hiss-i başar ile zāhir olur. Eger riyāh-ı gālīzaden olursa
- (11) 'alāmeti devī ve tanīn ve 'a demm-i şıķalıdır. Eger 'aşabda verem hūdüşında olursa 'alāmeti hummā-ı hādde
- (12) ve ihtilāt-ı zihñ ve āfet-i dimāgdır. Ve bu verem ekşeriyyā mevādd-ı hārreden olur. Ammā 'aşabda olmayup
- (13) mevzı'-i āhārda olursa hummā olmaz. İllā bir gün olur. Taķaddümetü'l-ma'rife: Cālinūs terkībü'l-edviye nām
- (14) kitābın dībācesinde taķrīr edüp der ki bu marāzın bi-hasebi'l-büldāñ 'alāmet-i münziresi āliyyetdir. Evvelkisi,
- (15) şıķal-ı sem' müsāmaħa ve müsāhele olunursa mürür-ı eyyāmıyla ķalilen ķalilen āķirü'l-emr şamem kāmiliyyeye müntehī olur.
- (16) İkincisi, mevlüdün ibtidā-(y)ı tülü'ında yāhūd ba'du't-tülü' mütevellid olan şamem-i müzmine ve kāmile 'ilacı
- (17) pezīr olmaz. Ammā şol şamem ki ğayr-i kāmile ve müzminedir. Ol daħı lā-'ilāce lehūdır yāhūd cidden 'usret üzere

(18) ‘ilāc pezīr olur. Nite-kim Polis El-aḥīnī kitābında yazmışdı. Üçüncisi, mecrā-yı ḥaricīde olan sedde

(19) sühūlet üzere imāta ve izāle olunur. Ammā mecrā-yı dāḥilīde ve mecrā-yı sem‘iyyede olan sedde ‘ale'l-ḥuṣūṣ

(20) eger kāmīl ve mütenāhī ve ‘atīk olsa ‘usret ve şu‘ūbet üzere izāle olunur. Ve şol sedde ki balğamdandır.

(21) Şafrādan olandan ziyāde ‘usret üzere münḥal olur. Dördüncisi, ğıṣā-ı ṭablī-i münḥarīk olsa yāḥūd

(22) ‘ilāc olunup andan eṣer-i iltihām bākī kalsa ve yāḥūd ‘azm-ı ṣağīr-i münḥalī‘ olsa ‘ilāc pezīr olmazlar.

(23) Beşinci, fāşile ile tezāyüd ve noḳşān bulucuşamem yā aḥlāt-ı raḳīka ve ḳalīledendir ki gāh-be-gāh

(24) noḳşān bulur. Yāḥūd ervāḥ-ı nefḥiyyededir. Pes buncılayınşamem bi-sühūlet ‘ilāc pezīr olur. Altıncısı,

B. 57a (25) şol şamem ki sebebi bi'z-zāt üznde vāḳi‘ olmuş ola. İştirākı olandan ziyāde ‘usret üzere ‘ilāc

(26) pezīr olur. Ve ma‘lūm ola ki bu ‘illetiñ her biri vilādī olup ma‘an toğmuş olursa ‘ilāc pezīr olmaz.

(27) Zīrā aṣl-ı ḥıḳkatinde anıñ ḳuvvet-i sāmi‘ası mün‘adim yāḥūd ol ḳuvvetiñ mekānı mesdūd olmuş. Bulunmağla

(28) ‘ilāc ḳabūl étmez. Ol mevlūd bi-zebān olur. Ve şeyḥu'r-re’īs dēr ki bir ma‘şūmda fiḳdān-ı sem‘ mevlūd

(29) ṭablī‘i olursa lā-‘ilāc lehūdır. Vaḳr ve ṭareş daḥı bunıñ gibi olduḳda lā-‘ilāc lehūdır. Ve şonradan

(30) ḥādiş olup ba‘du'l-‘ahd olursa daḥı ye’se ḳarībdir. Ammā ḳarībū'l-‘ahd olursa ḳābilū'l-‘ilācdır

(31) dēmişlerdir¹²⁰. El-işārāt: Esbābiñ iḥtilāfindan nāşī kezālik bu işārāt daḥı muḥtelife olurlar. Eger ḥāricden

(32) üzniñ mecrāsı münsed olsa ol sedde tevliḳ eden mevāni‘i her ne maḳūle şey’ olursa ref‘ ve izāle

(33) étmekle ‘ilāc édeler. Eger aḥlāt-ı fāsideden olsa yā aḥlātıyla ma‘an mütevellid-i havādan ma‘yūb olup

¹²⁰ dir: -R, 76b/31

(34) mecrā-yı üzñ münsed olsa mevādd-ı fażliyyeyi tarīķ vācib üzere istifrāğ etmekle ‘ilāc edeler.

(35) Ve illā meger ki ba‘du'l-buħrān kendi kendüye tav‘an zā‘il ola. Eger a‘şāb-ı sāmi‘a cihetinden kuvvet-i me‘ūf

R. 77a

(1) olursa ihtimāldır ki sedde ola. Bunı taħşīn ve terbiye edici. yā‘nī mu‘ayyen olup hıfz edici.

(2) Şeyler ile sebebini ib‘ād ve izāle edeler. El-‘ilāc: ma‘lūm ola ki şamem-i ‘arāzīde lāyık olan budur ki esbāb-ı

(3) ‘adīdesi tefahħuş olunup ‘ilācı pezīr olanlara taķayyūd oluna. Pes imdi eger şamem sū-(y)ı mizāc-ı mādđī-i

(4) şafrāvīden ‘arız olmuş ise müshilāt-ı münāsibe ile istifrāğ oluna. Zīrā keşīren müşāhede

(5) olunmuşdur ki şamem mübtelā kimesnelere bi‘t-ṭab‘ ishāl-ı merārī ‘arız olmağla şamem mündefi‘ oldı. Ve bunı

(6) ‘aksi yā‘nī ishāl-ı merāriyye mübtelā olan kimesneleriñ cehele-i eṭıbbāniñ ishālını bī-vaķt-i men‘ etmekle

(7) şamem ‘arız olduğı daħı görülmüşdür. Ve ba‘du'l-istifrāğıl-mādde üzne müberriđāt vaż‘ edeler. Ve sā‘ir -i

(8) sū-(y)ı mizāc daħı muzāddı ile mu‘ālece olunur. Ve eger aħlāt-ı ğālīza ve leziceden hādiş olursa ‘ilācı

(9) evvelen tenķıye-i dimāğ ba‘dehū üzne edhān-ı münāsibe taķfīr oluna. Ve eger eşyā-yı müsahħhan eden yāħūd büşūr

(10) veyā haşāt veyā āħar nesneleriñ üzne duħūlinden neş‘et etmiş ise her biriniñ ‘ilācına taķayyūd

(11) ve ihtimām olunup eger üznde laħm-ı zā‘id yāħūd señel ‘arız olmuş ise ‘ilācı kaṭ‘ yāħūd edviye-i

(12) ekkāle isti‘māl ile olur. Ammā şamem ekşeriyyā aħlāt-ı balğamīden ‘arız olur. Lakin eger anıñla ma‘an

(13) dem ziyāde olsa faşđ olunur. Ammā eger faşđ iķtizā etmezse ol hādde hıltı inzāc edüp ve istifrāğ

(14) olunur. Şol devālar ile ki faşlu‘ş-şudā‘ da şudā‘-ı balğamīde zıkrā sebaķat etmişdir. Ve tenķıyesi daħı fāşile

- (15) ile ve tekrār olunur. Ez-cümle şamemde isti'māl olunan müdāvāt-ı müşhile şıkal-ı üznde isti'māl olanlardan ziyāde
- (16) kavī olmak lāzımdır. Cemī'-i beden tenkıye olunduğdan sonra re's dağı tenkıye olunur. Libānāt ve ğarāğır
- (17) ve su'ūtāt ile kezālik ekyās ve ğusūlāt ve sā'ir müdāvāt-ı müceffife ile tecfif olunur. Şudā'-ı
- (18) balğamīde meşūrdır. Ve cemī'-i bedeniğ istifrāğında kezālik re'sde olan ahlāt ve riyāh ve buğārātı
- (19) tebdid ve taħlil etmekde ğammāmāt-ı tabī'iyeye cidden nāfi'lerdir. Zīrā şıkalu's-sem' ve şameme nāfi' ba'zı kuvvet-i
- (20) maşşūşa-ı mu'temedesi müşāhede olunmuşdur. 'Ale'l-ħuşuş kibrīti olan ğammām-ı tabī'iyeye ki anda 'alil yalnız
- (21) hemān iğtisāl etmekle değil belki bir kebīr süngeri 'aliliğ cemī'-i re'sine sitr edüp 'alil re'sini anığ
- (22) lūlesine tuta tā kim lūleden cereyān eden mā-(y)ı kibrīti 'alā sebīl'n-nuṭul re's-i 'alile tereşşuħ eyleye.
- (23) 'Ale'l-ħuşuş tenkıye-i re's için cüz'ıyyāt ve maşşūşıyyātdan olan edviye-i nāfi'alarığ birisi
- (24) mebāzi'dir ki dimāğı fażalātdan tenkıye ve istifrāğ edüp mevāddığ üzne inşibāb ve cereyānına
- (25) māni' olmakda edviye-i sā'ir eye tercih olunur. Belki 'azmu'l-kıhf yā'nī ğacme içinde münsed olan
- (26) şukbeden ki ālet-i sem'tahtında dāhil ve vāşıldır. Mütebeddid üzñ olan ahlāt anlarda istifrāğ ve tenkıye
- (27) olunur. Muħaşşel-i kelām beden ve re's tenkıye olunduğdan sonra kezālikħāricden kuṭüren mevzi'ıyyāt-ı muvāfiğa
- (28) dağı isti'māl olunur ki anlardan her biri veca'u'l-üzñ beyānında bi'l-münāsebe meşūrdır. Ez-cümle ariğanos
- (29) tesmiye olunan şa'ter-i berriniğ nebāt-ı yābisesinden ğamr ile istikṭār olunmuş, mā-(y)ı müstakṭır üzne
- (30) kuṭür olunmak ğāyet memdūħdur. Kezālik bu mā-(y)ı muṭattar dağı üzne kuṭüren isti'māl olunmak ğāyet
- (31) eblağul-menāfi'dir. Şan'atı budur: Aşlu'l-ficl ve aşlu'l-kürrās birer vukıyye, aşlu'l-'arṭanışā ve şa'ter-i berrī ve merāretü's-sevr

(32) yarımşar vuķıyye, aşl-ı ħarbaķ-ı ebyaź ve zehrü'l-ħuzāmā ve bezrür-rāziyānec ve bezr-i kemmün ve cünd-i bīdester

(33) birer dirhem, sezāb ve merzencūş ikişer dirhem, ħabbu'l-ġār on beş 'aded aħz olunup kifāyet

(34) miķdārı ħamr-ı ebyaź ile ġamr ve bir kaç ġün tehzīm olundıķdan soñra ķānūn üzere taķtīr edeler.

(35) Edhān-ı müstaķtıra daħı nāfi ' olanlar bunlardır. Meşelā sezāb ve merzencūş ve selīme ve iklīlü'l-cebel

R. 77b

B. 57b (1) ve bezrür-rāziyānec ve bezr-i karāvyā ve ħabbu'l-ġār ve ķaranfūl ve dārşīnī dūhūnları ġibi 'ale'l-ħuşūş eger şıķalu's-sem'

(2) sū-(y)ı mizāc-ı sādecden olsa ol devālara ba'zı kerre merā'ir-i ħayvānāt izāfe olunur. Kezālik

(3) merā'ir-i ħayvānāt münferiden daħı nāfi 'dir. 'Ale'l-ħuşūş merāretü'l-'icl bi'l-ħāşşa nāfi 'dir. Ĥuşūşen dūhnü'l-

(4) kehrübā ile mütesāviye ħalt olunup üzne vaź' ve idħāl oluna. Ķarāton nām taķīb mā-(y)ı

(5) şevketü'l-mübārekeyi cidden medħ eder. Veroninros nām ħakīm bu dūhn ġāyet medħ edüp

(6) isti'māl edermiş. Şan'atı budur: Dūhnü'l-kürrās ve dūhnü'n-nārdīn birer vuķıyye, cünd-i bīdester

(7) nışf vuķıyye, rūħu's-şarāb üç vuķıyye, merāretü's-şevr iki dirhem, aşl-ı ħarbaķ-ı esved nışf dirhem,

(8) cevz-i bevvä ve milħu'l-bārūt birer dirhem aħz olunup bir miķdār taķb ve ħıfz edeler. Vaķt-i ħācetde

(9) bu dūhnden üç kaķresini üzne taķtīr edüp üzni besbāse ile buħūrlanmış, Penbe ile

(10) sedd edeler. Ve ol üzniğ üzerine milħ ve kemmün ve cāversden maşnū' kīse vaź' edeler.

(11) ve Narīyos nām ħakīm āti'l-beyān olan dūhni ġāyet medħ eder. Şan'atı budur: Varaķ-ı sirbillūs

(12) ve varaķu's-sezāb üçer ķabza, şa'ter-i aķrīī, ferfiyūn, merāretü'l-ħınzīrū'l-berrīyu'l-müceffef fi kīse

- (13) sülş dirhem, ferfiyün, harātīn ve şahmu'l-hanzal yarımşar dirhem, aşl-ı harbağ-ı ebyaz ve cünd-i bīdester
- (14) birer dirhem, naḥl-ı müceffef yā'ni zenbūr-ı yābis ve zāc-ı müdebber her birinden sülş dirhem, bunları hurde
- (15) toğrayup ve cerişen daḡdanŝonra üzerlerine dühn-i levzü'l-mür iki buçukvuḡıyye, dühnü'l-verd bir vuḡıyye,
- (16) dühnü'l-gār iki buçuk dirhem ve on vuḡıyyeŝā'idu'ŝ-ŝarāb vaż' olunup mevzī'-ı fātirde iki üç gün
- (17) naḡ' edeler. Ba'dehū nār-ı leyyin ile ruḡubeti maḡv olunca ḡaynadup ba'du't-taŝfiye dühn-i muŝaffāyı
- (18) ḡıfz edeler. Bu mā-ı muḡatḡar daḡı ḡāzıru'n-nef' dir. şan'atı budur: Aşlu'l-ficlü'l-kebīr ve aşlu'l-kürreŝ
- (19) ve başal-ı me'kül ikişer vuḡıyye, aşlu'l-'arḡanīŝā bir vuḡıyye, aşl-ı harbağ-ı ebyaz ve varağ-ı şa'ter-i berrī
- (20) ve sezāb-ı bostānı ve merzencūŝ yarımşar vuḡıyye, zehr-i iklilü'l-cebel ve zehrü'l-ḡuzāmā ve zehrü's-selīme
- (21) ikiŝer dirhem, bezr-i kemmūn ve bezrür-rāziyānec üçer dirhem, ḡabbu'l-gār otuz 'aded aḡz ve ceriŝen
- (22) daḡḡedüp içine bir buçukvuḡıyye merāretü'l-baḡaru'l-unŝā izafe edüp cümlesini ma'an kifāyet
- (23) miḡdārı ŝarāb-ı ceyyid ile ḡamr edüp ba'du't-tehżīm ve't-ta'fin ḡānūn üzere taḡḡir edeler.
- (24) Etıbbā-(y)ı kīmyā'ıyyūn rūḡu'ŝ-ŝarāb ile istiḡrāc ve taḡliŝ olunmuŝ, belesānu'l-kibrītīyi
- (25) bu bābda ḡāyet medḡ ederler. Ba'zılar daḡı ŝeceretü'l-elsinetü'l-'aşāfirden istiḡḡār olunan
- (26) mā-(y)ı muḡatḡarı medḡ ederler. Ve re's tenḡıye ve istiḡrāḡ olundıḡdan şonra ve ŝadā-yı ŝedīd ve ŝıyāḡ-ı
- (27) 'azīme yā'nī būrī ve zurnaŝadāsı gibiler ḡāyet nāfi' dir demiŝler. Zīrā mecrā-yı sem'ı teşḡīn
- (28) ederler. Ve baḡıyye-i aḡlāḡı tebdīd ederler. Ve anlarıḡ birine bedel-i ḡilāfindan bir nesne ḡarb edeler.
- (29) Ammā eger ŝamem yāḡūd ŝıḡalu's-sem'ḡurūḡ-ı üznden neŝ'et etmiŝ olsa ol ḡarḡanıḡ 'ilācına

(30) şürü' edeler. Nite-kim 'an-ķarīb zıkr olunur. Lākin bunda edhāndan ihtirāz ve ictināb lāzımdır.

(31) Zīrā dūhn-i ķurūhātın 'adıvsidir. Hūşūşāķurūh-ı üznde daķı ziyāde 'adıv ve źārdır. Eger üz-n-i

(32) hāricden nesne duķūlinden münsed olmuş ise ol nesneyi üznden ihrāca sa'y edeler.

(33) Eger hūmmā-ı şafrāviyye sebebiyle ba'zı ālāt-ı sem' me'ūf olup şıķalu's-sem' yāhūd şamem tevellūd étmiş

(34) ise mādde-i 'illet baķından müstefriğ olmağla yāhūd enfden seyelān étmekle ekşeriyā ol 'illet

(35) tav'an kendi kendüye zā'il olur. Nite-kim Cālinūs fuşūl-ı Abuķrāt şerhinde maķāle-i rābi'adan

R. 78a

(1) altmışıncı faşlıda taķlil hıfye-i ğayrı maķsūs ile daķı zā'il olur demiş. Lākin eger 'illet bāķi ve dā'im

(2) ve müstemir olup zā'il olmazsa müstefriğ-ı şafrā olan müdāvemmet isti'māl étirilüp kemā-yenbaği

(3) taķīf tedbīr edeler. Kezālik üznine daķı dūhn-i benefsec ve dūhn-i nilüfer gibi edhān-ı münāsibe taķtīr

(4) edeler. Tā kim filağmuni teheyyüc eylemeye. Ammā eger min ğayr-i hūmmā fazla demm-i şafrāviyyeden hādiş olmuş ise

(5) 'ilāc evvelen 'illet cānibinde olan 'ırķu'l-ketif yā'nī 'ırķu'l-menkebden faşd olunup ba'dehū aķlāt-ı

(6) şafrāviyyenin inzācına şürü' olunur. Ba'dehū mevzı'ıyyāt-ı münāsibe isti'māl oluna. Şol hāşıyyetle ki

(7) āti'l-beyān olan hāşāyiş maţbūhından ķamı'ile üzne buğ ve buķār işāl étirmek nāfi'dir. Meşelā

(8) varaķu'l-ķalāf ve varaķu'l-ķas ve varaķu'l-ķubbāzı ve varaķu'l-ķaţmī birer ķabza zehrū'l-benefsec ve verd-i yābis

(9) ikişer ķabza aķz ve hürde-cūķaţ' olunup kifāyet-i miķdārı mā'u'l-ķarāhıyyla taķh édüp üzne

(10) buğ edeler. Yāhūd üzne iki yā üç ķatre dūhn-i bezrū'l-ķassu'l- mu'taşar ilķā edeler. yā dūhnū'l-ķalāf

(11) ve dühnü'n-nilüfer yâ dühnü'l-benefsec yâhüd beyâzu'l-beyz ile maḥlūt lebenu'n-nisâ' idḥâl edeler.

(12) yâhüd bu zerrâkayı tedbîr edeler. Meşelâ 'uşâre-i ḥayyu'l-'âlemü'l-kebîrüt-ṭarî iki dirhem, lebenü'l-cavārî

(13) bir dirhem, bunları birine ḥalṭ edüp üzne zerrâka edeler. Ve eṭṭebbâ-(y)ı mücerribînden naql olunur ki

B. 58a (14) tareş ve vaqr ve şamem ve devî ve ṭanîn ve şafir emşâli esbâb-ı bārideden ve raṭbeden ve balāğım-ı lezice ve

(15) ḡalîzaden ḥâdiş olan âfât ve 'ilel-i sâmi'ada 'acîbü'l-fi'lidir. Aḥşam ve şabâḥ üzne birer ḳatre dühn-i ḥardel yâhüd belesân-ı şarkî yâhüd dühn-i ḥaşebbü'l-fi'yâḳ taḳṭîr ve ṭlâ oluna.

(16) El-faşlu'r-râbi' fi'ṭ-ṭanîn ve'd-devî ve's-şafir: Ṭanîn bi-fethi'ṭ-ṭâ'ı'l-mühmele ve kesrü'n-nün

(17) muṭlaḳan âvâza ve gürüldüye dërler. Ammâ luğat-ı 'Arabıyyede âvânî nuḥâsiyyeden legen dedikleri âlete bir nesne

(18) ṭoḳunmasından zâhir ve ḥâdiş olan şadâya dërler. Devî bi-fethi'd-dali'l-mühmele ve kesri'l-vāv ve teşdîdühâ

(19) rüzgâr-ı ḥafîf âvâzı ve şadâyı morgân ma'a-şafir bi-fethi's-şâdi'l-mühmele ve kesrü'l-fâ'

(20) ıslık ve şıtlık dedikleri şadâdan 'ibâretdir. Ammâ ıştılâḥ-ı eṭṭebbâda üçü daḥı insânın üzünde

(21) ḥâdiş olan şadâlardan 'ibâretdir. Lâkin ṭanîn-i ḥiddetli ve raḳîḳ ve devî ḥiddetsiz ve ḡalîz görüler. Şadâdır.

(22) Şafir daḥı raḳîḳ ve ḥafîf şadâdır. Lâkin bunların mecmû'ına lisân-ı Türkîde ḳulaḳ gümlmek ve ḳulaḳ çinlemek

(23) ta'bîr edeler. Zebân-ı Fârisîde bang-küş tesmiye ederler. Yünâniyyân ıştılâḥlarında iḥos ta'bîr

(24) olunur. Ve bu 'illetin eṭfâl ve şıbyânda vuḳû'ı nâdir belki mün'adim olup ekşeriyyâ müsün ve meşâyıḥda

(25) ḥâdiş olur. E's-sebeb: Bu 'illetin sebebi yâ riyâḥ-ı ḡalîza veyâ ebḥire-i müteşâ'ide dër ki re'sde

(26) muḥteḳın olan fuzül-ı münḥall olup riyâḥ-ı ḡalîza olur. Yâhüd üznde fuzûldan münḥall olan riyâḥ-ı

- (27) ğalīzadır. Ve eṭṭibbānıñ ekṣeri bu emrāzıñ sebebini za‘f-ı baṣarıñ sebebi gibidir dēmişler. Ve bu ‘illetler
- (28) ekṣeriyā bi-iṣṭirāki'l-a‘zā’ olurlar. Meṣelā mi‘deniñ sū-(y)ı hālinden nāṣı riyāh ve buḥār re’sse müteṣā‘id
- (29) olmağla ḥādiṣ olur. Ve meraḳ ve tıḥāl ve kebed ve raḥim gibi a‘zāların sū-(y)ı hālinden dimāğa buḥār-ı redī
- (30) müteṣā‘id olduğundan daḥı ḥādiṣ olur. Ve gāhıce ḥummeyyātda vāki‘ olan heyecān-ı mevāddan daḥı
- (31) ḥādiṣ olur. Ve gāhıce nākihinde olan za‘fdan ḥādiṣ olur. Ve gāhıce ḥarāret-i müfraṭadan
- (32) ve gāhıce ṣerāyın-i ṣığārda ervāh-ı nefḥiyyeden ve gāhıce esbāb-ı bādiyeden yā‘nī ḥāricden
- (33) ehviye-i ḥārre ve bārideniñ ṣademātından ve gāhıce ḍarbe ve ṣakṭa ve kesr gibilerden aḡṣiye-i
- (34) dāhiliyyeniñ münḥariḳ olmasıyla ḥādiṣ olur. Ve gāhıce aḥlāṭıñ heyecān ve ṣeverānından ḥāṣıl olan
- (35) buḥārdan daḥı olur. El-‘alāmāt: Emrāz-ı üzniñ ‘alāmetlerinde Sinārṭos Curmānī dēr ki

R. 78b

- (1) ef‘āl-i sem‘iñ müṣevveṣ yāḥūd nāḳıṣ yāḥūd bāṭıl olmasının ‘alāmeti egerçi zāhirdir. Ammā ṭullābı
- (2) ıḳāz için bir miḳdār taḥrīr olunmaḳ lāzımdır. İmdi teşvīṣ-i sem‘ bir āfetdir ki üzne havā-ı teza‘zu‘-ı
- (3) ḥareket etmeksizin bi‘z-zāt dāhilden kendü kendüye ṣadālar zāhir olur. Ve bu ḥālet gāhıce eṣıḥḥāda
- (4) daḥı vāki‘ olur. Meṣelā bir ṣaḥṣṣaḥṭu'l-mizāc kendi altı cevḑ-i üzne taḳrīb eylese yāḥūd ṣadef-i
- (5) üzne vaż‘ eylese dāḥil-i üznde ba‘zı devī-i ḥafif ve mā-(y)ı cārī ṣadāsı ve seyl-i avāzı gibi
- (6) bir vızıldı ḥiss olunur. Pes imdi üznde vāki‘ olan ṣadālar eger ṣaḳıl ve ḳavī olursa
- (7) devīdir. Ve eger ol ṣadālar ḥiddetli ve tız-ender-tız olursa ṣafīrdır. Ve eger ne tız ve ne ṣaḳıl olup
- (8) mutavassıṭ olursa yā‘nī emṭār ve evrāḳ-ı eṣcār ṣadāları olursa ṭanīniñ ‘alāmetidir.

- (9) Yūḥanne Firinlīyosnām ḥakīm şafırınj ‘alāmeti ḥübüb-ı riyāḥ-ı ḥafıfe ve raķıķadan zāhir olan
- (10) şadā-yı ḥafıfdir. Ve tanīniñ ‘alāmeti ol riyāḥ-ı raķıķanıñ fāşile ile yā‘ni inķıtā‘la ḥübübından
- (11) ḥāşıl olan şadādır. Ve devīniñ ‘alāmeti mübālağa ile ağlaż olan riyāḥıñ ḥübübından zuhūr
- (12) eden şadādır. Ve şarır ve tarrāķa ol riyāḥ-ı ğalıziñ kuvvetle indifā‘ ve temevvücinden ḥāşıl olan şadādır ki
- (13) aḥlātınj tuğyān ve heyecānından neş‘et eder. Ve bu ‘illetlerde vāķi‘ olan şadalarıñ iḥtilāf üzere
- (14) ḥādış olması aḥlātınj ğılzat ve riķkatinden ve yāḥūd kılllet ve keşretindendir. Ve eger bu ‘illet iştirāk-ı
- (15) mi‘deden nāşı olursa ‘alāmeti mi‘deniñ ḥālī ve mümtelī olmasıyla ḥal-ı muḥtelif olup ve eger
- (16) şiddet-i yübüset mi‘deden nāşı olursa ‘alāmeti ‘inde‘l-cū‘müştet olup ve ‘inde‘ş-şeba‘
- (17) sākın olup re‘de ḥıffet müşāhede etmemekdir. Ve eger inşıbāb-ı fużülden neş‘et etmiş ise
- (18) ‘alāmeti aḥlātınj ğalebe ve devām-ı iḥtibāsıdır. Ve eger fużül-ı re‘siyyeniñ inḥilālından ḥāşıl olan riyāḥ-ı
- (19) ğalızadan nāşı olursa ‘alāmeti şıķal ve temeddüd ve devām-ı tanīndir. Ve eger kuvvet-i sāmi‘anıñ za‘findan
- (20) neş‘et etmiş ise ‘alāmeti ‘alīliñ nāķih olmasıdır. Taķaddümetü‘l-ma‘rife: Bu marażınj aḥkāmında
- B. 58b (21) Mīḥā‘ıl Atmorlaryosnām ḥakīm der ki her ķanığı ḥummeyyātta ki üznde devī ve tanīn ‘arız olsa min ğayrı
- (22) isti‘mālu‘d-devā ekşeriyyā kendü kendüye bür‘ḥāşıl eder. Ve eger tanīnü‘l-üzñ kağım ve ‘atıķ olursa yā‘nī
- (23) bir iki sene mürür ederse ‘ilāc-ı pezır olması nādir ve ğāyet ‘asīrdir. Ve eger bu ‘illet şudğına ve re‘sine
- (24) darbe işābetinden ağşıye-i dāḥiliyyeye inḥirāk vāķi‘olduğundan neş‘et etmiş ise lā-‘ilāc lehū kaḅilindir.
- (25) Kāmılı‘ş-şinā‘a şāḥibi der ki tanīn zāhir olup ve müstemir olsa ve ‘ilācında ihmāl etseler elbette o şaḥşınj

- (26) ‘aynına nüzûlu'l-mā’ vāki’ olur. El-irşādāt: Eger bu ‘illet hārâret-i müfrâţadan ve şerâyîn-i şıġârda ervâh-ı
- (27) nefhiyyeden hâdiş olmuş ise muqaddema edviye-i külliyye ve müberridât-ı münāsibe muvāfıkdır. Cālinūs ba’zı
- (28) muhaddirāt dahı hālî edüp isti’māl eylemiş. Ve eger bu ‘illetiñ sebebi nefh ve riyāh olsa tebdil ve istişāl
- (29) olunur. Ve eger sebebi hılî olsa inzāc ve istifrāġ olunur. Ve eger sebebi kayh ve midde olursa ġasl ve cilā
- (30) ve tenzif ve ihrāc olunur. Ve eger sedde var ise teftih olup esbāb-ı hāriciyyeden dahı mevcūd
- (31) bulunursa cihet-i maqarrından ki re’s ve cemī’-i bedendir teb’id olunur. El-‘ilāc: Bu ‘illetiñ ‘ilācında
- (32) tabibe lāzım olan oldur ki evvelen ‘illetiñ sebebini ma’lūm edinüp ba’dehū mu’alecesine ibtidā’ edeler.
- (33) Eger ‘illet sū-(y)ı mizāc-ı hārreden veyā keşret-i demden veyā şiddet-i iltihābdan veyā sūhūnet-i rūhdan
- (34) neş’et etmiş ise müberridāt ve murattıbat isti’māl edeler. Meşelā şa’ir ve benefsec ve has ve nilüfer
- (35) ve haşhaş-ı ebyaz maţbūhları gibileri kimmāden isti’māl edeler. Ve buġ için ‘uşāretü'r-racle ve lüffāh

R. 79a

- (1) ve haşhaş gibileri isti’māl edeler. Cālinūs Erkifānīsnām hakīmden rivāyet eder. Cünd-i bīdester
- (2) ve bezr-i şevkerān hal ile sahk edüp üzne idhāl ederlerse ġāyet nāfi’dir. Ve ba’zılar bezr-i şükrānı
- (3) hal ile tabh ve buġını üzne takrib ve işāl etmek nāfi’dir derler. Eger bunlardan murād üzere menāfi’-i
- (4) müşāhede olunmazsa bir cüz’i afyon isti’māl oluna. Lākin ihtiyāt ve ihtirāz-ı ‘azīme ile isti’māl
- (5) olunmak lāzımdır. Meşelā bir habbe afyonı, nişf vuqıyye dühnü'l-verd ile hall edüp isti’māl edeler. Zirā
- (6) bu devāniñ tebrīdi ve kuvvet-i muhaddiresi demmiñ ve rüh-ı mültehibeniñ hareketini tevkif etmekte edviye-i

- (7) sâ'ir eden elyağ ve enfa'dır. Eger 'illet hılt-ı ğalîz-i lezice-i dabağıdan mütevellid olmuş ise 'ilâcı evvelen
- (8) bedeni yâhūd faқаt re'si tenkıye edeler. Ba'dehū üznine murakķikāt isti'mālına müdâvemem edeler. Huşūşā
- (9) dühnü'l-levzü'l-mür ve dühnü's-sezāb ve cünd-i bîdester münferiden yâhūd 'asel ile mürekkeben isti'māl edeler. Yâhūd
- (10) şol dühünlar ki anda cünd-i bîdester ve kemmün ve sezāb ve şibit ve şünîz ve sünbül-i Hindî tabh olunup
- (11) cüz'i hall zam ve halt etmekle isti'māl edeler. İtyos Ālāmdînām hakīm terkîk-i mevâdd için cünd-i bîdester
- (12) ve sünbül-i Hindî mütesâviyyeten aḥz ve bir miqdâr hall ve dühnü'l-verd zam ve halt edüp üzne taķtîr olunmağı
- (13) ğāyet nāfi'dir demiş. Kezālik 'uşāre-i başal yâhūd 'uşāre-i kürrās leben-i cavārî ile yâhūd dühn-i verd
- (14) ile maṭbūḥan dađı nāfi'dir yâhūd dühnü'z-zeytūnî kuşūr-ı ḥanḫal ile tabh olunup kuṭüren isti'māl
- (15) edeler. Kezālik merāretü'l-baḫar ile hall yâhūd merāretü'l-mā'iz 'uşāretü'l-kürrās ile kuṭür etmek mücerrebdir. Ve ba'zı
- (16) mücerribîn tennürdan henüz çıkmış ḥubzı ısıcaḫ iken aḥz ve rüh-ı şarāb ile ğamr edüp üzne vaż'
- (17) ve ilşāḫ etmekle 'ilâc ederler. Montānos nām hakīm bu dühni medḫ edüp der ki bu bir 'ilâc lâ-nażîr
- (18) ve devā' serî'üt-te'sîrdir ki şubḫ ve mesā'ḫatre-i vâḫidesini üzni 'alîle taķtîr ve ba'dehū şimāḫı kuṭn-ı mümessek
- (19) ile sedd eyleseler. 'İlâc-ı sâ'ir eden müstenfi olurlar. Şan'atı budur: Ḥimār-ı ḫabānu'l-maġsül otuz 'aded
- (20) dühnü'l-levz iki vuḫıyye, ḫallu'l-ḫāzık dört vuḫıyye aḥz olunup ḫammām-ı māriyede ḫal maḫv olunca tabh
- (21) ba'dehū 'aşr ve taşfiye olunup ḫıfz ederler. Yâhūd şaḫmu'l-ḫanḫal nişf dirhem, bezr-i kemmün ve bezr-i karāvyā
- (22) ikişer dirhem, 'uşāretü's-sezāb ve 'uşāretü'l-merzencüş birer vuḫıyye aḥz edüp ḫadaru'l-kifāye şarāb-ı
- (23) ḫālîş ve dühnü'l-levzü'l-mür ile nār-ı leyyinede şarāb maḫv olunca tabh ba'dehū muḫkem 'aşr ve taşfiye olundıḫdan sonra

(24) dühn-i muşaffadan bir miqdār üzne idhāl olunup şimāhı kūtın-ı mümessek ile sedd edeler. Yāhūd aşl-ı ħarbak-ı

(25) ebyaz üç dirhem, varaķu'l-gār ve varaķu's-sezāb ve varaķ-ı elsinetü'l-'aşāfir her birinden nışf kabza,

(26) kadaru'l-kifāye dühn-i levzü'l-mür ile ħammām-ı māriyyede tabĥ ve taşfiyeden sonra ħıfz oluna yāhūd bezrü'l-kürrās

(27) ve karanfül her birinden şülş dirhem, misk-i Tibeti beş ħabbe aĥz olunup 'uşāre-i merzencüş ve 'uşāre-i

(28) sezāb ile maĥlūtan üzne taķtīr edeler. Yāhūd bārūt-i ebyaz ve mürr-i şāfi birer dirhem, aşl-ı ħarbak-ı ebyaz

(29) nışf dirhem, cünd-i bīdester şülş dirhem aĥz ve saĥķ olunup miqdāru'l-kifāye dühnü'l-verd ve ĥal ile

(30) saĥķ olunup şimāĥa bir kaķre idhāl edeler Kezālik merāretü's-semekü's-şebūtdaĥı ceyyiden memdūĥ ve nāfi'dir.

B. 59a (31) Lākin tebdīre muĥtācdır. Şan'at ve tebdīri budur: Üç 'aded merāretü's-semekü's-şebū'tu-t-tārī aĥz olunup

(32) bir zücāc qar'aya vaż' ve femm-i qar'ayı sedd edüp üzerini ħamīr ile kapalıyup tennūr-ı ħabbāzīne

(33) vaż' ve ħamīr-i nān puĥte olunca tabĥ edeler. Ba'dehū iĥrāc edüp zücācede mevād olan maĥlūlı aĥz

(34) ve şubĥ ve mesā' üçer kaķre üzne taķtīr edeler. Ve eger edviye-i muĥārrereyi daĥı ziyāde belīgu'n-nef' ve serī'ü't-te'şīr

(35) olsun derlerse evvelen şubĥan ve mesā'en maţbūĥ āti'l-beyān ile buĥ edüp ba'dehū edviye-i mezkūreyi isti'māl

R. 79b

(1) edeler. Şan'atı budur: Varaķ-ı fūdanac ve iklīlü'l-cebel ve merzencüş ve kaņtaryūn-ı şaĥīr her birinden bir kabza,

(2) ħabbu'l-übhül on beş 'aded, varaķu'l-gār ve efsentīn yarımşar kabza, türmüs on iki 'aded, ħarāfīn-i

(3) maĥsül bi's-şarāb ve'l-maşrūr bi'l-ĥırķatu'l-kettān nışf vuķıyye aĥz olunup cüz'i mā'u'l-ķarāĥ ve iki

(4) cüz' şarāb-ı ebyaz ile şülş cüz'i miqdārı zā'il olunca tabĥ ve ba'du't-taşfiye buĥ için ħıfz

- (5) édeler. Ve buğ her ne zamān isti‘māl olunursa gerekdür ki marīẓıñ feminde bir kaç ‘aded bakla yāhūd
- (6) māş-ı mesk ve maẓğ étdürelér. Hattā mecrā-yı sem‘ münkeşif ve münfetih olup buğār cevfi üzne
- (7) ziyādece nüfüz eyleye. yāhūd bir kīseye bu eczāları müsahhānen vaẓ‘ édüp buğı ve kūtürü
- (8) isti‘māldan şonra üzne vaẓ‘ édeler. Şan‘atı budur: Varaķu's-selīme ve batunika ve zūfā ve sezāb ve merzencüş
- (9) ve fūdanac ve zehr-i bābūnec ve zehr-i oştoğodos ve varaķu's-şanevber ve varaķu'l-gār ve bezr-i enīsūn ve karāvyā
- (10) her birinden ‘alā kadaru'l-merām aħz olunup ba‘du'd-daķ ve't-teshīn bir kīseye vaẓ‘ müsahhānen üzne
- (11) vaẓ‘ édeler. Ve kezālik bu kīse daħı nāfi‘dir. Şan‘atı budur: Varaķu's-selīme ve merzencüş yarımşar kábza,
- (12) sezāb bir kábza, cemmetü's-şibit ve efsentīn ikişer kábza, habbu'l-gār ve kemmūn birer dirhem, habbu'l-übhül
- (13) bir buçuķ dirhem, karāvyā nışf dirhem, zehr-i bābūnec iki kábza aħz ve cerīşen daķķ olunduķdan şonra
- (14) kettān-ı bezinden maşnū‘-ı kīse içine vaẓ‘ olunup isti‘māl édeler. Ve bu esnāda şol süfūflar ki
- (15) nefh ve riyāha nāfi‘ ve keşirü't-tahlīldir. Dāhilen isti‘māl édüp gāh-be-gāh ihtikānāt-ı leyyine ile batnı
- (16) telyīn étmekden daħı gāfil olmayalar. Hattā fuẓül-ı muhtebededen nāşī re’sde yine müceddeden mādde cem‘
- (17) olmaya. Montānos nām hākīm bu devāyı isti‘māl édüp gāyet medh ile dēr ki bu devā’ üzne
- (18) nāfi‘ olduğundan mā‘adā dimāğa daħı kuvvet vèrmekde ‘adīmü'n-nazīrdir. Şan‘atı budur: Dühnü'z-zift
- (19) ve dühnü'l-levzü'l-mür yarımşar vuķıyye aħz olunup üzne taķtīr oluna. Ve daħı ma‘lūm ola ki mecmū‘-ı eşcārdan
- (20) istikṭār olunan ervāh ve edhān bu ‘illetde serī‘ü't-te’sīrdir dēdiler. Kezālik tanīn için ‘uṭūsāt
- (21) isti‘mālını mübālağa ile nāfi‘dir dēdiler. Tenbīh: Ve bu mevzī‘ıyyāt isti‘māl olunduķda muvāfık ve münāsib

- (22) ve mutābıḳ-ı evkātdan muhtār olan vaḳt-i şubḩ ile ḳablu'l-‘aşādır. Zīrā ‘inde'n-nevm re’s-i buḩār ile memlū’dur.
- (23) Pes ol vaḳtide isti‘māl olunan devālardan menfa‘at me‘mūl ve recā olunmaḳ mümkün degildir. Ve şurūṫ-ı
- (24) bāḳiye daḩı sū-(y)ı mizācu'l-üzñ baḩşinde zıkr olunmuştır. Ve eger ḩummeyyātda bi-tarıḩu'l-buḩrāñ tañin müstevlī
- (25) olsa buḩrāñ-ı encām buluncıya degin ‘alā ḩālīhi terk olunup aşlā mu‘ālece ḩaydında olmayalar. Nite-kim
- (26) taḩaddümetü'l-ma‘rifede sebaḳat étmişdir. Ekşeriyyā kendü kendüye ṫav‘an zā’il olur. Ve eger ba‘du'l-buḩrāñ eşer bāḳī
- (27) ḩalursa ve teraḩḩī bulursa mübedded devālar isti‘māl étmekle ‘ilāc édeler. Meşelā ‘uşāre-i efsentīn ile
- (28) bir miḩdār ḩalṫabḩ olunup buḒ ‘amel oluna. Ve yāḩūd kimmāden isti‘māl édeler. Yāḩūd bu maṫbūḩı dühnü'l-
- (29) verd ile memzūcen üzne taḩṫir édeler. Ve eger esbāb-ı ḩāriciyyeden neş‘et étmiş ise sebebini izāle ve teb‘id
- (30) étmekle ‘ilāc édeler. Ve eger ‘illet ba‘zı a‘zā iştirākiyle tevellüd étmiş ise evvelen ‘uzv-ı müştereke ‘ilāc
- (31) édüp ba‘dehū üzne ‘ilāc édeler. El-iḩtirāz: ḩavl-ı küllī ile iḩtirāz ve iḩtimā étmek iḩtilāf-ı esbāb
- (32) ecil içün olunan devālara icāb eder. Pes ‘alīl leyālīde keşret-i şürb-i ḩamr ve sār meşrübātdan
- (33) iḩtimā eyleye. Ve ‘inde'n-nevm ‘ale'l-firāş ḩall-i ḩāzıḩ ile menḩū‘ ve meshūḩḩarāvyādan bir ḩaşıḩ isti‘māl
- (34) eyleye yāḩūd rāziyānec ve enīsūn ve küzbere-i müdebber ‘ale's-seviyye aḩz ve saḩḩ édüp isti‘māl édeler.
- (35) Yāḩūd bu eczālara bir miḩdār dārḩin ve besbāse ilḩāḩıyla iki meşeli sūkker-i ṫaberzed-i ebyaz zamm édüp

R. 80a

- (1) isti‘māl édeler. Ve gāḩ-be-gāḩ ‘alīl meşrodeyṫosdan miḩdār-ı ḩalīl isti‘māl eyleye yāḩūd sūfuf-ı cavāriş-i
- (2) devā’ü'l-miskü'l-ḩulv isti‘māl eyleye. Eger ‘illeti bürüdetden mütevellid olmuş ise ve ‘alīl daḩı şürb-i ḩamre

- (3) mübtelā ise hamr meşrübını mā-(y)ı bezr-i küzberetü'l-müdebber ile memzūcen isti'māl edeler. Ve üzn-i 'alil dā'imā
- (4) mesdūd ola. Ve nā-muvāfiq-ı riyāh ve bürüdetden muhāfaẓa edüp mahşūn edeler. Ve a'rāz-ı nefsanıyyeden
- B. 59b (5) olan nesnelere ihtirāz ve ictināb edeler. Ve şabāhlarda riyāzet üzere olmak lāzımdır. Lākin
- (6) beden ve re's tenkıye olunmak şartdır. Kezālik meştu'r-re's yā'nī baş taramak dağı münāsibdir. Ve cimā' etmek ğāyet redidir ki tekrāren tanīn ihdās etmek ihtimālī vardır.
- (7) El-faşlu'l-hāmis duhūlu'l-mā' fi'l-üzn: yā'nī kulađa şu kaçmakma'nāsınadır. Ve beyne'n-
- (8) nās meşhūr ve keşirü'l-vuķū' bir 'illetdir. E's-sebeb: Ekşerıyyā hammāmıarda ešnāyı ğasilde ve yāhūd
- (9) deryāda şınāverlik eder iken şimāh-ı üzni muhāfaẓa etmeyüp aña mā-(y)ı hārre veyā bārideniđ
- (10) duhūlidir. El-'alāmāt: Bu 'illetiñ 'alāmeti veca'-ı şedide zāhir ve ıztırāb-ı bedide bāhir
- (11) olduğundan mā-'adā ba'zı kerre müteverrim olup şameme mü'eddī olmağdır. Veca'dan nāşī
- (12) tefahhuş olunduğda muķaddem iğtisāl bulunup ve yāhūd deryāya talmak meşelli şadır olan ef'āldan
- (13) ma'lūm olur. El-'ilāc: Bu 'illetiñ 'ilācı eger harekete ķadır ise beyne 'avāme'n-nās meşhūr ve ma'lūm olan
- (14) tarık üzere şu kaçan kulağı cānibinde ki ayağı üzerinde hareket eyleyüp ve re'sini dağı ol cānibe meyl
- (15) étdürerek ķalđıyađattā dāhil olan şu hārice hurūc idi. Hakīm Mes'ūdmer'āt-ı şifā nām te'lifinde
- (16) bu tedbiri tahrīr eylemişdir. Lākin harekete iktidār olmayanlarda vāķi' olduğda lāyık olan oldur ki rāziyānec
- (17) yāhūd şibit şāhlarından bir ķarış miķdārında çöb aħz edüp ve ol cöbün şülşi miķdārına
- (18) penbe şarup ba'dehū revġan zeyt ile ālūde étdikden sonra ol cöbün taraf-ı āharını 'aliliñ
- (19) üznine vaz' ve penbeli tarafını iħrāk edeler. Ol çübün yanmasıyla derūn-ı üznde vāķi' olan

- (20) mā' hārice müncezib olur. Bir iki def'a bu tedbīr ile 'amel olunsa tāmāmen tenkīye bulunur. Tarīk-i āhar
- (21) bir māsūreyi şimāh-ı üzne vaz' edüp taraf-ı āharında maşş olunmak ile o māyı cezb edeler.
- (22) Abukrāt-ı fāzıl dēr ki ercuvān-ı baħrī nām hayvānıñ saçını aħz edüp bir cānibinden bir hayt'aqd ve taraf-ı
- (23) āharını üzne vaz' edeler. Bi'l-hāşşa üznde mevcūd olan māyı hārice cezb eder.
- (24) El-faşlu's-sādis duħūlu'z-zībak fi'l-üzn: yā'nī kulağa civa gitmesidir.
- (25) Ve bu emr-i ba'īd degildir. Ba'zı kerre vāķi' olur. 'Ale'l-ħuşuşıbyānda nāfi' ve zār olan
- (26) umūr-ı mülāhazası olmayup kemāl-i ğafletlerinden bu tarīkle vāķi' olur. El-'ilāc: 'Alīliñ re'sini
- (27) zībak giren üzniñ üzerine çevirüp rıfķıyla taħrīk étdüreler. Eger ħurūc éderse fe-bihā ve ni'me ve eger ħurūc étmezse
- (28) zeyt-i fātir taķtīr edüp ol cānibine yatureler. Edviye-i mu'aţţise ile 'aţse étdüreler. Hattā hārice ħurūc
- (29) idi yāħūdzehebden maşnū'-ı hilāl gibi bir ālet ile üzni taħrīk tekrār-be-tekrār 'amel edeler. Hattā derūn-ı üzni
- (30) taħtīr olunup nazīf ola. Ve hilāl-i zehebi olmak ğāyet ile münāsibdir. Zīrāzeheb ile zībak'aşık ve ma'sūk
- (31) gibidir. Birbirini cezb éder kal'ı ve üsrübden daħı 'amel olunsa bunlar daħı bu fi'li edeler.
- (32) El-faşlu's-sābi' duħūlu'l-hayvānāt fi'l-üzn ve tevellüdü'd-düd fihā: Ma'lūm ola ki Sīnārtos
- (33) Curmānī dēr ki ba'zı kerre hāricden insānıñ üznine barāġiş ve kaml ve neml ve zübāb ve kışkaç meşelli
- (34) hayvānāt duħūl edüp eziyyet vērir. Ve ğāh olur ki üznde ħurūh-ı 'afniyye ħudūşından nāşī cevfi-üünde
- (35) dīdān tevellüd éder. Egerçi ol ħarħa ber'-i tām hāşıl edüp o geldikde ol düd daħı zā'il olur. Ammā

R. 80b

- (1) ħarħanıñ zamān-ı yesīrde bür'i mümkün olmazsa ol eşnāda 'ilācına müteşaddī olunmak lāzımdır. El-'alāmāt:

- (2) Bunların ‘alâmetleri ancak hareketlerinden ve veca‘larından ma‘lûm olur. Ve eger üznde mütevellid olmuş ise
- (3) gâhice hârice hürûc eder. El-‘ilâc: Bunun ‘ilâcı ancak katl ve ihrâcdır. Pes imdi bu kutûr
- (4) gâyet mücerrebdir. Şan‘atı budur: Dühnü'l-levzü'l-mür ve ‘uşâretü'l-kerefs ve ‘uşâretü'l-kañaryûn her birinden iki
- (5) vukıyye, hall-i hamr iki dirhem aḥz ve bir miqdâr tabḥdan sonra içine şabr ve mürr-i şâfi her birinden şülş dirhem
- (6) aḥz ve muḥkem saḥk ve ilḥāk edeler. Ve eger daḥı kavî olmak murâd olunursa süds dirhem şahm-ı hanzal ilḥāk
- (7) edüp fâtiren üzne kutûr edeler. Riyoryos ve Sinârḥos nâm ḥakîmler dediler ki gerek hâricden üzne
- (8) duḥûl eden hayvân ve gerek dâḥilden mütevellid olan dîdânı mecmû‘ını katl için olan devâların cümlesinden
- (9) kavî ve mücerreb olan merâre-i hayvânât gayr-i semmiyedir. Ve bu iki şüretde daḥı kaḥrân kadar devâ’ tām
- (10) ve ‘ilâc mâlâ-keḷâm olmaz. Üzne taḥḥîr etmekle fi'l-hâl hareketlerini helâk eder yâḥûd‘uşâre-i ficl ve
- (11) ‘uşâre-i başal taḥḥîr edeler. Gâyet serî’an helâk eder. Ve bu ḥuşûşda ḥükemâ-yı Efrenciyyeden mu‘temed
- (12) ve nâm-dârlarından Olyos nâm ḥakîm der ki hâricden rûḥu'l-bevl bi'l-ḥâşşa şüret-i nev‘iyyesiyle
- (13) dîdân katl eder. Ve dâḥilden sırr-ı muza‘af tesmiye olan devâ’ lâ-naẓîr gâyet memdûḥ ve mücerrebdir. Ve daḥı
- (14) ma‘lûm ola ki her ne kadar merâretli nesne var ise üzne idḥâl olunmaḡla eḡer-i ‘azîmesi müşâhede
- (15) olunur. Meḡelâ efsentîn ve kañaryûn ve maḥbûḥ-ı şahm-ı hanzal ve dühn-i levz-i mür ve dühn-i baḥs gibileri

B. 60a (16) taḥḥîr etmekle ‘ilâc olunur. Ve rûḥu’ş-şarâb-ı ḥâlîş aḡlâ taḥallüf etmeyin mu‘âlecâtdandır.

(17) El-faşlu’ş-şâmin fî seyelânî’r-ruḥûbet ve’l-ḥayḥ‘anı’l-üzñ: Gâḥ olur ki insânıḡ

(18) üzñinden ve ba‘zı kerre üzñ-i vâḥideden leben gibi beyâz bir ruḥûbet ve ḥayḥ seyelân eder. Cehele-i eḥḥbâ

(19) ol leben gibi olan ruḥûbât-ı sâ’ileyi ḥayḥ ve midde zann ederler. Anıḡ ḥayḥ ve midde olmadıḡı a‘râzından

- (20) ma'lum olur. Zira ol dağı ruṭubet-i mezkūreniñ cinsindendir. Ve mu'alecesi dağı anıñ gibidir.
- (21) E's-sebeb: Bu illetiñ sebebi dağıl-i üznde evrām yāhūd büşür ve yāhūd reml ve yāhūd kurūhḥādis
- (22) olmasındandır. Ve bu illet ekşerīyya meşāyıḥa 'arız olur. Zira anlarda ruṭubet-i bālleniñ keşreti ve mizāclarında
- (23) bürüdetiñ vefreti olduğundan mā'ada dimāğlarında ruṭubet-i fazliyye müctemi' olup bürüdet-i havādan
- (24) dağı re'slerini kemā-yenbağī muḥāfazayı kadir olmadıklarından dimāğlarında olan ruṭubāt-ı muḥtebese
- (25) mecārī-i üzne mündefi' olup şimāḥdan seyelān-ı ḥādis olur. El-'alāmāt: Bunun 'alāmeti a'rāzından
- (26) ma'lumdur. El-'ilāc: Seyelān-ı üzniñ 'ilacı evvelen bedeni ve re'si edviye-i müshile-i münāsibe ile yāhūd
- (27) su'ūtāt ve 'uṭūsāt ve ğarāğır ve mażmazalar ile ruṭubāt-ı fazliyyeden tenkıye edüp ba'dehū
- (28) dimāğa münāsib-i edviye-i muḥavviye ile taḳviyet vèreler. Ve eger seyelān munḳatı' olmazsa mu'arrıḳāt
- (29) ve müceffifāt-ı re's ve'l-üzni isti'māl edeler. Ve eger dimāğda ruṭubet-i fazliyye-i muḥtebese keşir olup bu devālar
- (30) ile dağı seyelān-ı munḳatı' olmazsa 'aliliñ eñsesine ezmide-i münaffāta ilşāk olunup ruṭubet-i
- (31) zā'ideyi cezb edeler. Yāhūd bāzūlarına çeşme açalar. Ve bu esnāda ağıziye-i muratṭıbeden ehviye-i
- (32) bārideden ğāyet ihtirāz étdüreler. Ve eger seyelān-ı üzni büşür-ı müteḳayyiḥadan neş'et étmış ise
- (33) 'ilacı evvelen bedeni tenkıye ba'dehū kurūh ve büşürü pāk étmek için edrümālī ile 'uşāre-i efsentīn
- (34) yāhūd 'uşāre-i ğāfiştabīhi ile memzūcen üzne taḳtir edeler. Yāhūd 'uşāre-i silḳ bir vuḳıyye,
- (35) 'uşāre-i farāsyon nişf vuḳıyye, 'asel iki vuḳıyye aḥz ve maṭbūh-ı efsentīn ile mezc edüp üzne

R. 81a

- (1) taḳṭīr oluna. ve eger ḳurūḥ-ı üzniḡ idmāli müşkil ve ‘asīr olursa ‘uşāre-i ‘arṭanīşā yāḥūd ‘asel ile maṭbūḥ-ı
- (2) ḥarbaḳ-ı ebyazı mezc édüp üzne taḳṭīr édeler. Ve eger ḳurūḥ ve büşür-ı müte‘affin olmuş olursa edviye-i mezkūreye
- (3) cantıyana ve mürr-i şāfi veyā kündür izāfe édeler. Ve yāḥūd ‘uşāre-i ‘arṭanīşā bir vuḳıyye, şarāb-ı ebyaz bir buçuk
- (4) vuḳıyye, mürr-i şāfi bir dirhem, za‘ferān ve kündür ve zencār her birinden şülş dirhem aḡz olunup ba‘du’s-saḥḳ
- (5) ve’l-mezc günde iki def‘a üzne taḳṭīr édeler. Ve eger ḳarḥada rāyiḥa-ı müntine var ise maşṭakī-yi
- (6) ḥallu’l-ḥāzıḳ ile ḥall édüp yāḥūd ‘uşāre-i varaḳu’z-zeytūnī ‘asel ile ḥall édüp üzne taḳṭīr
- (7) édeler. Muḥammed bin Zekerıyyā’ Rāzī bu devāyı iḥtiyār étmişdir. ‘Asel beş dirhem, zencār iki dirhem,
- (8) ḥall-i ḥāzıḳ bir vuḳıyye aḡz ve ṭabḥolunup penbe ile üzne vaz‘ édeler. Ve ḳurūḥ ve büşür geregi gibi
- (9) pāk ve nazīf olduḡdan sonra tecfif ve inbāt-ı laḥm için edviye-i mülḥime ve müceffifeye mürāca‘at édeler.
- (10) Meşelā isfidāc ve maşṭakī ve kündür ve laden ve enzerūt veḳaşanīgibi devālardan münferiden yāḥūd
- (11) mecmū‘ından mürekkeben buḥūr édüp üzni tebḥīr édeler. Yāḥūd bu ḳurşı isti‘māl édeler. Şan‘atı budur:
- (12) Şamḡ-ı ‘ar‘ar nışf dirhem, mürr-i şāfi ve libān-ı ebyaz birer dirhem, enzerūt ve laden her birinden şülş
- (13) dirhem aḡz ve saḥḳ olunup termentīn ile ‘acīn ve ḳurşlar olunup üzne tebḥīr oluna. Carāḥāt ve
- (14) ḳurūḥātı tecfif éder. Ve türābu’z-zāc daḡı nāfi‘dir. Cālinūs ḥakīm der ki ḥabeşü’l-ḥadīd ḥal
- (15) ile ṭabḥ ve üzne vaz‘ étsele. Cemī‘-i carāḥāt ve ḳurūḥāt ve büşürāt-i üzni tecfif éder. Ve eger ḳarḥa
- (16) ‘umḳ-ı üznde vāḳi‘ olup mer‘ī olmazsa ‘atīḳ-midir yoḥsa ḳarību’l-ḥad ve sem-midir? Ne zamān ‘arız olduḡunu
- (17) idrāke sa‘y édeler. Eger ḳarību’l-‘ahd olursa şiyāf-ı māmīşāyı ḥal ile ḥall édüp fitil ile ‘amel

(18) édeler. Yāhūd demm-i aḥaveyn ve şiyāf-ı māmīşa ve zübedü'l-baḥr ve enzerüt ve t̄in-i Ermenī ve mürr-i şāfi'ale's-seviyye

(19) aḥz ve saḥk olunup 'asel ile fitīli ālūdeF édüp meshūḳan bulayup üzne vaż' édeler. Ve eger carāḥāt

(20) ve ḳurūḥāt-ı müzmin ve 'atīḳ olursa mu'ālecesi müşkildir. Merāretü'l-fār ve merāretü's-sülḥafāt ve lebenu'n-nisā

(21) ile fitīlen isti'māl oluna. Merhem-i ḥavvariyyūn yāhūd merhem-i Mıṣrıyī ḥal ile yāhūd bevlü's-şıbyānıyla

(22) ḥall édüp üzne vaż' édeler. Ve eger ḳarḫada laḥm-ı zā'id var ise şebb-i muḥarriḳve zencār ve t̄in-i Ermenī

(23) 'ale's-seviyye aḥz ve şarābıyla ḥall édüp laḥm-i zā'ide süreler. Ve eger ḳarḫada nāşūr var ise merāretü'l-baḳar

(24) ile bevlü's-şıbyānı mezc édüp zerrāḳa ile ḳarḫanıḡ içine idḫāl édeler. Yāhūd ḥarbaḳ-ı ebyaẓı

(25) ḥamr ile yāhūd libān-ı edrūmālī ile mezc édüp zerrāḳa ile isti'māl édeler.

(26) El-faşlu't-tāsi' fi filaḡmuni'l-üzün: yā'nī ḳulaḳda verem-i ḥār olmaḳdır. E's-sebeb:

B. 60b (27) Bunuḡ sebebi üzniḡ dāḫiline ve ḥāricine demm-i şafrāvī-i munşab olmasındandır. El-'alāmāt:

(28) 'Alāmeti veca'-ı şedīd olup ve levn-i aḥmer ve iltihāb-ı ḥummā olmaḳdır. Ve gāḥice 'alīliḡ 'aḳl-i perīşān

(29) olup düşüp bayılır. Ve eger verem-i üzniḡ dāḫilinde vāḳi' olursa veca' ve iltihāb-ı ḥummā-ı şedīd

(30) olup ḥumreti zāḫir olmamaḳdır. El-'ilāc: Evvelen ḳıfāldan faşd ba'dehū edviye-i müshile mu'tedile

(31) ile tenḳiye édeler. Ve eger faşda māni' nesne var ise ḥacāmat édeler. Ve ibtidā-(y)ı 'illetde veca' ve iltihābını

(32) teskīn için mā'u'l-verd ile müstahrec lu'āb-ı bezr-i ḳaṭuna ve lu'āb-ı bezr-i sefercel ve ḳaraḳuzu ve ezānu'l-fār

(33) ve ḳabaḳ'uşāreleri her ḳangısı olursa nāfi'dir yāhūd dühnü'l-verd ve dühnü'l-benefsec üçer

(34) dirhem, ḥallu'l-verd altı dirhem, şelc-i ḥükemā şülş dirhem aḥz olunup fātiren veremiḡ üzerine vaż' édeler.

(35) yāhūd fātiren üzne taḳṭīr oluna yāhūd leben ile ḥubzı ṭabḫ édüp üzerine vaż' édeler. Veca'ı

R. 81b

- (1) teskîn eder yâhūd varak-ı hubbâzî ve varak-ı benefsec ve marul her birinden bir kabza, bābūnec ve iklilü'l-melik
- (2) verd-i aḥmer her birinden nişf kabza, ḥabb-ı sefercel ve bezr-i ḥaṭmî ve bezr-i hubbâzî her birinden iki dirhem,
- (3) aḥz olunup mā-(y)ı qarāḥıyla ṭabḥ ve üzne vaż' edeler. Veca'ını teskîn edüp māddesini inzāc eder.
- (4) Ve daḥıkaçan 'illetiḡ bir miqdār şiddeti sākin ve ḥummāsı ḥafîf ve inḥiṭāta qarîb olsa māddeyi inzāc
- (5) edici devālar vaż' edeler. Aşl-ı ḥaṭmî ve aşl-ı sevsen-i ebyaḡ ve bābūnec ve tîn ve daḡıku'l-ḥınṭa ve bezr-i ḥılbe
- (6) ve bezr-i kettān ve şaḥm-ı mā'iz ve semn-i ġayr-i memlūḥ za'ferānıyla ṭabḥolunup üzne vaż' oluna yâhūd inzāc-ı
- (7) mādde için pişmiş başal ve semn-i ġayr-i memlūḥ ve bābūnec ve dühnü'l-levzü'l-ḥulv her birinden nişf vuḡıyye,
- (8) za'ferān şülş dirhem aḥz ve ceyyiden mezc edüp üzne vaż' edeler. Ve mādde-i nażc bulup verem-i tefṭiḥ
- (9) olmazsa bu devā'ı vaż' edeler.Şan'atı budur: 'Uşāre-i 'arṭanīşā nişf vuḡıyye, zibl-i ḥamām bir dirhem,
- (10) leben-i ḥālīş bir buçuḡvuḡıyye aḥz ve ṭabḥ olunup vaż' edeler. Ve eger dāḥil-i üznde ise üzne taḡṭır
- (11) edeler. Ve daḥı verem-i tefṭiḥ olduḡdan şonra mā'u'l-'asel ve 'aselü'l-verd ile yâhūd 'uşāre-i
- (12) farāsyon veyā 'uşāre-i ḡanṭaryūn veyā 'uşāre-i efsentîn ile yarayı pāk edeler. İdmālına sa'y ve ihtimām oluna.
- (13) El-bābu'r-rābi' fī emrāzı'l-enf: Ve hüve teştemil 'alā 'aşeret fuşül E't-teşriḥ:
- (14) Ma'lūm ola ki ḥallāḡ-ı cihān-ı āferīn olan ḥazret-i Rabbü'l-'Ālemīn celle ni'māhu vücūd-i insānda
- (15) ve sā'ir teneffüse muḥṭāc olan ḥayvānda enfi bu ālet ḥalḡ eyleyüp 'uzv-ı laṭifde teneffüsünden
- (16) mā-a'dā nice fevā'id-i 'adīde-i mūnderice ḡalmışdır. Ve iki kıṭ'a 'aẓm ile üç 'aded ġuẓrūfindan
- (17) terkīb eyleyüp aḥsen taḡvīmde ḥalḡ eylediḡi nev'-i beşeriḡ sırr-ı seb'u'l-meşānī olan vechinde

- (18) mabeyni'l-'ayneyn taqdir etmekle çehre-i zibalarını tezyin eylemiştir. Ve ol iki kıt'a kemikleri
- (19) muhtelifü'l-azlâ' olan şekl-i müselleside ve guzrularının iki canibleri mülâyim ve fevklarında
- (20) olan guzrûf anlardan ziyâde şalâbet ile kâ'im olduğunda dağı hikmeti muqarrerdir. Ve içinde
- (21) olan tecvîfe lisân-ı efşâh-ı 'Arabiyyede minhareyn tesmiye ederler. Beyne'n-nâs lisân-ı Türkîde burun deligi
- (22) demektir. Ve ol delikler vasa'ı enfî tecâvüz eylediklerinden sonra tekrâr derûn-ı femme râci' olur ki aña
- (23) lisân-ı Türkîde geniz dârlar. Ve birisi dağı geniz üstünde olan mişfât dedikleri 'uzvuñ
- (24) sukblerinden âlet-i şem olan hılmetine şu'üd eder ki memelerin ucı gibi iki 'uzv-ı sağırdır.
- (25) İnsân ve sâ'ir hayvân her nesneyi anıñla istişmâm ederler. Zîrâ kuvvet-i şämme anda vaz'
- (26) olunmuştur. Ve her nesnenin râyihası ol hılmetinde olan küçük delik deliklerden dimâğa vâşıl
- (27) olur. Ve derûn-ı femme râci' olan delikler hancereye ve kaşabatu'r-riyeye havâyı hâliş nâfiz olup
- (28) hılmetine müşil olan mecrâdan istinşâk-ı sebebi ile envâ'-ı râyiha idrâk olunur. Ve fuzûl-ı
- (29) dimâğ dağı ol mecrâdan hârice mundefi'a olur. Ve enfîñ intihâsında iki mecrâ dağı halk olunmuştur ki
- (30) ol mecrâlar mâk-ı 'ayna vâşıl olurlar. Ol ecildendir ki gözlere çekilen sürmenin ta'mı
- (31) onların vasâtıyla derûn-ı femde olan lisâna sirâyet edüp kuvvet-i zâ'ika anı idrâk etmekle
- (32) mür-midir yoħsa hılv-midir? Her ne güne ta'mı var ise bilür. Başal ve şüm gibi eşyâ istişmâm
- (33) olundıkda râyiha-ihâddeleri 'ayna sirâyet edüp gözden şu ağıdır. Şeyhu'r-re'is buyurur ki
- (34) enfîñ menâfi'-i keşiresi olduğü 'inde'l-ħükemâ-ı müslimdir. Lâkin gâyet zâhir ve nemâyândır. Evvelkisi,
- (35) enfîñ tecvîfi ve guzrularının mülâyemeti sebebiyle istinşâka i'ânetdir ki ol tecvîflerde

R. 82a

- (1) bādgīr şeklinde havā müctemi' olup dimāğa vuşulinden evvel-i i'tidāl kesb edüp ba'dehū vāşıl
- (2) olur. Egerçi istinşāk olunan havānıñ ekşeri riyyeye rāci' olur. Ammā hāliş ve şāfi
- (3) olanından lüzümü miqdārı dimāğa dahı nāfız olup rūh-ı nefsanıyyeye imdād eder. 'Ale'l-ħuşuş
- B. 61a (4) rāyiħa aħvāli istinşāka mevķūfdır. İkincisi, enfe ta'alluķ eden havānıñ ba'zı ħurūfıñ
- (5) taķtī'ine ve sühūlet-i maħrecine i'āneti sebebiyle şavt ve elħāna imdādı bulunmasıdır. Üçüncüsü,
- (6) bi-ħasebi't-tabī'a dimāğdan mündefi' ve nāzil olan fażalātı 'uyūn-ı nāsdan setr edüp ve ol
- (7) fażalāt ħurūcına 'işıyān etdiği şüretde insān anı istinşāk olunan havānıñ
- (8) i'āneti ile def' eder. yā'nī 'atşe ve sümķürmek ile izāle ve def' eder. (فتبارك الله احسن الخالقين)¹²¹
- (9) El-faşlu'l-evvel fi'l-ħaşm: Ĥaşm bi-fethi'l-ħā' ve's-şīnū'l-mu'cemeteyn' Arabīdir. ķoķu almamaķ dērler.
- (10) Işılāh-ı etıbbāda bir 'illetdir ki noķşānu's-şem ve buṭlānu's-şem ma'nāsınadır. E's-sebeb: Bu 'illetiñ
- (11) sebebi muķad demm-i dimāğda yāħūd mevzi'-ıķuvvet-i şämme olan zā'idetinde yā'nī dimāğıñ önünde vāķi'
- (12) burun delikleri muķābilesinde olan ħılmetinde sū-(y)ı mizāc-ı bārid-i sādec yāħūd sū-(y)ı mizāc-ı bārid ve balğamī
- (13) ħādīs olduğıdır. Eger sū-(y)ı mizāc-ı bārid-i ķalīl olursa noķşānu's-şem ve eger keşīr olursa buṭlānu's-şem
- (14) icāb eder yāħūd mişfātda olduğından ħādīs olur ve yāħūd riyāh-ı ġalīzanıñ insidādından
- (15) dahı ħādīs olur. Ve yāħūd dāħil-i enfde laħm zā'id nābit olmağla ħādīs olur yāħūd verem-i
- (16) keşīrū'l-'urūķdan ħādīs olur yāħūdħayşūma dimāğdan mādde-i ġalīza munşab olmağla ħādīs olur.

¹²¹ Kuran-ı Kerim, Mü'minîn sūresi 14, (yaratanların en güzeli olan Allah, pek yücedir).

- (17) Ve zıkr olunan seddelerin sebepleri vardır: yā 'alīliñ hıllkatında mecrā-yı enfi ğāyet żayyık olmağla dimāğdan
- (18) nüzül eden ednā nesne ile mesdūd olur yāhūd dimāğdan nüzül eden hılt-ı ğalīz ve lezic kuvvet-i
- (19) harāret-i buhāriyye ile mün'aqid olup mecrā-yı enfi mesdūd eder yāhūd mişfāta yā'nī re'sde vechi
- (20) zā'ideteyn üzerinde mevzū' olan 'azm-ı muşāşı ki isfenc gibi şıkbeleri vardır. Aña mādde-i ğalīza-i
- (21) mezkūre nüzül etmekle şıkbeleri mesdūd olur yāhūd enfde bir lahm-ı ğudedī-i ebyaz nābit olmağla
- (22) kaşaba-ı enf mümtelī olup seddeye ba'ış olur. Buña bevāsīr-i enf tesmiye olunur. Bi-ğayrı verem hādiş
- (23) olur yāhūd dāhil-i enfde bir verem-i rahv-ı leyyin ve keşīrū'l-'urūķ nābit ve 'urūķlarında demm-i redī-i mecmūd ve
- (24) müterākim ve şābit olup kıızıl ve yeşil görünür. Bu verem beyne'l-etıbbā verem-i keşīrū'r-ricl ve erbiyānu'l-enf
- (25) tesmiye olunur. Ve ğāh olur ki bu verem teķarruħ edüp andan şadīd seyelān eder. Eger harāret-i ğarībe-i
- (26) mütē'affine ile keyfiyyet hāşıl ederse tesartun edüp enfiñ şeklini ifsād eder yāhūd buṭūn-ı
- (27) dimāğda müctemi' olan hılt-ı ğalīz-i lezic hayşūma müncezīb olup kuvvet-i harāret-i buhāriyye ile mün'aqid
- (28) olmağla hayşūmda sedde hādiş olur. El-'alāmāt: Ma'lūm ola ki eger bu 'illet sū-(y)ı mizāc-ı bārid-i
- (29) sādecden neş'et etmiş ise 'alāmeti enfden hıruc eden nesne-i kalīl ve ğayrı nażc olup 'alīl-i
- (30) muķad demm-i re'sinde şıķlet hiss eylemekdir. Ve eger sū-(y)ı mizāc-ı bārid ma'al-balğam olursa 'alāmeti 'alīl muķad demm-i
- (31) re'sinde şıķlet ile 'alāmāt-ı balğam hiss etmekdir. Ve eger sū-(y)ı mizāc-ı hārdan neş'et ederse eşyā-yı
- (32) hārre ile tedbīr taķaddüm etmesidir. Ve 'alīl-i muķad demm-i re'sinde ve vechide harāret-i hiss etmekdir. Ve eger sū-(y)ı
- (33) mizāc-ı yābisden neş'et etmiş ise 'alāmeti emrāz-ı hārre 'aķībinde zuhūr etmekdir. Sersām-ı hārre

(34) ve ħummeyyāt-ı ħādde gibi ve eger ħılt-ı ğalīz ve leziciñ insidādından neş'et etmiş ise 'alāmeti 'alīl-i

(35) kelāma şürū' eyledikde nefesini 'usretle olup ve muḳad demm-i re'sinde şıḳlet ħiss etmektedir. Ve eger mişfātıñ

R. 82b

(1) seddesinden neş'et etmiş ise 'alāmeti minḫareyn mesdūd olup fuzūl-ı seyelān etmeyüp 'alīliñ

(2) enfden tekellüm etmesidir. Ve eger riyāḫ-ı ğalīzaden neş'et etmiş ise 'alāmeti minḫareynden riyāḫbi-sühūlet

(3) ħurūc edemez. Bir cānibi mesdūd olur. Ve eger dāḫil-i enfde nābit olan laḫm-ı ğudedīden yāḫūd bevāsīrden

(4) neş'et etmiş ise 'alāmeti ol laḫm-ı ğudedī-i ebyāzu'l-levn olup mecrāyı tazıyık ve ḳaşabatu'l-enfi

(5) mümtelī édüp bi-lā-verem olur. Eger dāḫil ve ḫāric enfde bir verem-i raḫv-ı leyyin ve keşīrū'l-'urūḳ nābit olmasından

(6) neş'et etmiş ise 'alāmeti ol veremiñ 'urūḳlarında demm-i redīniñ terāküminden ḳızıllık ve yeşillik

(7) müşāhede olunur. Taḳaddümetü'l-ma'rife: Eger bu 'illet-i mevlūdī olursa lā-'ilācdır. Ve eger bevāsīr-i

(8) enfden yāḫūd laḫm-ı zā'id-i ğudedīden olup ebyāzu'l-levn olursa veca'ı olmazsa yesīrū'l-'ilācdır.

(9) Ve eger aḫmer veyā ekmedü'l-levn olursa 'asīrū'l-'ilācdır. Ve eger verem-i keşīrū'r-ricl olup müteḳarriḫ olursa

(10) verem-i sereṭāniyyeye intıḳāl édüp müşkilū'l-'ilāc olur. Ve eger bu 'illet emrāz-ı ħādde 'aḳībinde vāḳi'

(11) olursa ber'me'mül degildir. Emrāz-ı ḫārre 'aḳībinde vāḳi' olan teşennüc gibi. El-'ilāc: Eger sū-(y)ı mizāc-ı

(12) bārid-i balġamīden olursa 'ilācı tebdilū'l-mizāc ve tenḳıye-i dimāġ edeler. Ba'dehū 'ilel-i dimāġıyyede zıkrā

(13) sebaḳat eden maṭābīḫ ve ma'ācīn ve ğarāġır ve süfūfāt ve emyāḫ-i muḳaṭṭaraları isti'māl edeler.

(14) Merzencūş ve fūdanac ve ḳayşüm ve bābūnec 'uşārelerini dühn-i levz-i mür ile istinşāḳedeler. Yāḫūd

- B. 61b (15) ‘uşāre-i cünd-i bīdester ve ḥabbetü's-sevdā’ ve merārāt-ı ḥayvānāt istinşāk olunsa
- (16) edviye-i kavīyyedendir. Ve eger daḥı ziyāde kavī iktizā ederse ‘uşāre-i ‘arṭanīṣā ve ‘uşāre-i ḥaldūnyā
- (17) ve ‘uşāre-i ḳaşā’u'l-ḥimār ve ferfiyūn ve ğutaġamba emşāli devālar isti‘māl oluna. Lākin bu devāları
- (18) re’y-i ṭabīb ile isti‘māl edeler. Ve her şabāḥ üç ḳaşıḳḥall-i ‘unşulī, dühn-i cevz isti‘māl
- (19) etmek ğāyet nāfi‘dir. Sinārṭos bu devāyı ğāyet medḥ etmişdir. Şan‘atı budur: Aşl-ı ḳaşā’u'l-ḥimār
- (20) yedi ḥabbe, dār-ı fūlful ṭoḳuz ḥabbe, ğutaġamba on ḥabbe aḥz ve saḥḳ olunup enfe çekeler. Cālinūs
- (21) dēr ki bu ‘illetde tiryāḳ-ı farūḳ ve cünd-i bīdester istişmāmı ḳadar devā’ olmaz. Ve daḥı ‘alīliḡ cebhesine
- (22) dühn-i ferfiyūn yāḥūd dühn-i ‘ūd-ı ḳar‘ yāḥūd dühn-i ḥabbu'l-ġārı ‘uşāre-i ḥaldūnyāve şem‘ ile
- (23) mezc edüp ṭılā edeler. Ve eger sū-(y)ı mizāc-ı ḥār ve yābis olursa ‘ilācı sār sū-(y)ı mizāc-ı gibidir.
- (24) Lākin bür‘taleb etmeyeler. Ve eger bu ‘illet seddeden neş‘et etmiş ise ‘ilācı ḥılt-ı ğalīzayı terkīḳ
- (25) edüp ḥubūbāt-ı münāsibe ve ğarāġır ile istifrāġ edeler. Maṭbūḥ-ı tīn ve ‘asel gibi ba‘dehū tefṭīḥ-i süded
- (26) için su‘ūt isti‘māl oluna. Meşelā şūnīz ve fūdanac ve şaḥm-ı ḥanzal ve bevlü'l-eyyil isti‘māl edeler
- (27) ve yāḥūd nā‘imen saḥḳ olunmuş şūnīzi zeyt ile su‘üt edeler. Yāḥūd maṭbūḥ-ı uşul ile
- (28) ḥaltı inzāc ve talṭīf edüp ḥabb-ı iyāric ve ḥabb-ı ḳoḳya ile istifrāġ edeler. Ba‘dehū mā-(y)ı silḳ ve mā-(y)ı
- (29) ezānu'l-fār ve sezāb ile su‘üt edeler. Ba‘dehū mizācı ḥıfz için iṭrifilāt isti‘māl edeler.
- (30) Ve eger ‘illet mişfātıda ise ba‘dü't-talṭīfü'l-ḥılt ve tenḳiyetü'd-dimāġ edviye-i muḳaṭṭa‘a-ı mūlaṭṭıfa ile
- (31) ‘ilāc edeler. Şūnīz ve fūdanac ve şaḥm-ı ḥanzal ve bevlü'l-eyyil gibiler ile tes‘it oluna. ve minḥarını sezāb
- (32) ve şa‘ter ve fūdanac maṭbūḥları ile tebḥīr edeler. Ve merāretü'l-baḳar taḳṭīr etmek ğāyet nāfi‘dir. Ve dühnü'l-verd

(33) ve şahm-ı hanzal ve h̄arbağ ve bevlü'l-eyyil ile istinşāk etmek ve cünd-i bīdester ve fūlfūl ve kendüsi

(34) gibiler ile ta' t̄is etmek nāfi' dir. Merzencūş ve nemmām ve fūdanac gibileri istişmām edeler. Ġāyet nāfi' dir.

(35) Ve 'illet-i nevāzilde taḥrīr olunan devālarıñ mecmū'ı bunda daḡı isti' māl olunur. Ve eger laḡm-ı ġudedīden

R. 83a

(1) yāḡūd bevāsīrden olursa evvelen faşd ve ḡacāmat edüp ba' dehū ḡabb-ı iyāric ve ḡabb-ı kōkya

(2) tenkıye-i dimāğ oluna. Ba' dehū enfe merhem-i zencār ile fitīle oluna. Ammā kablu't-tenkıye-i eşyā-(y)ı

(3) ḡāddeden iḡtirāz lāzımdır. Ve eger bu devā' ile bür' ḡāşıl ederse fe-bihā ve ni' me ve illā edviye-i

(4) ḡādde isti' māl edeler. Meşelā tūpāl-ı nuḡās veḡalkāndis ve zernīḡ-i aḡmer gibileri ḡallu'l-ḡāzık

(5) ile ḡall edüp isti' māl edeler. Yāḡūd merhem-i zencār veyā merhem-i isfidāc isti' māl oluna.

(6) Eger bu devālar ile ber' ḡāşıl olmazsa ḡādīd ile ḡaḡ' a muḡtācdır. Lākin 'amel-i ḡaḡ' her

(7) cerrāḡıñ kārı olmayup bir üstād-ı kāmīl-i cerrāḡ-ı mücerribe muḡtācdır. Pes bu ise fī

(8) zamāninā ḡāzā e' az min kibriti'l-aḡmerdir. Ve eger verem-i keşīretü'l-ercül olursa 'ilācı ba' du't-

(9) tenkıyetü'd-dimāğ ḡāzāz ve mürr-i şāfiḡilā edeler. Yāḡūd zūfā-ı raḡb ile mürr-i şāfi

(10) yāḡūd 'ukr-ı zeyt ile mürdāsenc ve lu' āb-ı ḡılbe ve lu' āb-ı bezr-i kettān ḡilā oluna tā ki mülāyemet

(11) ḡāşıl idi. Ba' dehū şarḡveyā irsāl-ı 'alağ olunup nefsi 'uzvda olan mevādd-ı cezb

(12) iḡün miḡceme vaż' edeler. Ve eger verem-i sereḡānī olursa ḡaḡ' bi'l-ḡādīd ve edviye-i ekkāleden ḡāyet

(13) ḡāzer lāzımdır. Zirā ol maḡalle mevādd-ı ḡabīşeniñ keşīretiyle 'urūzından müteḡarriḡ olursa

(14) indimālī ḡāyet müşkilidir. Belki aḡa hemān ḡayrūtī vaż' olunmağ lāzımdır. Ve dā' imā bedeni ve 'uzvı

(15) fuzūl-ı ğalīzaden tenķıye édeler. Ma‘cūn-ı necāh ve maṭbūh-ı eftīmūn gibiler ile ‘ilāc édeler.

(16) Ammā eṭṭibbā-(y)ı kimyā’iyye ‘indeinde ğāyet mücerreb ve mu‘teber olan devā-(y)ı semmü'l-fāru'l-maḥlūldır ki cemī‘-i

(17) müşkilü'l-‘ilāc curūhāt ve ḳurūhātda isti‘māl éderler. Şan‘atı budur: Miḳdāru'l-kifāye

(18) semmü'l-fār-ı ebyazı mişli ḳadar bārūt ile muḥkem saḥḳ édüp bir būṭaya vaż‘ ve nār-ı faḥm üzerinde

(19) duḥānı ḳaṭ‘ olunca terk édeler. Ba‘dehū būṭayı kesr édüp içinde olan cevheri yine

(20) mişli ḳadar bārūt ile ke'l-evvel saḥḳ ve duḥānı munḳaṭı‘ olunca iḥrāk ve yine būṭayı kesr

(21) ve yine mişli bārūtıyla iḥrāk édüp ba‘dehū būṭayı kesr ve cevher-i ma‘mūlı ba‘de's-saḥḳ

(22) bir züccāc-ı zarfa vaż‘ ve emkine-i nedıyyede terk étmekle ḥall olur. Bu maḥlūlı

(23) ‘uşāret-i lisānu'l-ḥamel ile müşkilü'l-‘ilāc olan ḳurūhāta ṭılā‘en nafi‘dir.

(24) El-faşlu's-şānī fī fesādu's-şem: Ma‘lūm ola ki fesādu's-şem ‘inde'l-eṭṭibbā ḳuvvet-i şāmmeniḳ

(25) mecrāyı ṭabī‘isinden taġyīr ve teşvīşinden ‘ibāretdir. Ğāhīce taġyīr ve teşvīş-i ḥiss-i şemme ‘arız

(26) olup cemī‘-i rāyiḥaları rāyiḥa-ı vāhıde üzere şemm étmekden ‘ibāretdir. E's-sebeb: Bunuḳ

(27) sebebi baṭn-ı muḳad demm-i dimāġa vāķi‘ olan sū-(y)ı mizācdır. Ol daḥı yā sū-(y)ı mizāc-ı ḥār ve yābisdir.

(28) Ve yāḥūd sū-(y)ı mizāc-ı bārid ve raṭbıdır yāḥūd muḳad demm-i dimāġda vāķi‘ olan ḥılt-ı redīdir yāḥūd

B. 62a (29) mizāc-ı muḳad demm-i dimāġıḳ mevādd-ı muḥtelifetü'l-keyfiyyeden iḥtilāfidır yāḥūd muḳad demm-i dimāġda veyā

(30) ḥayşūmda veyā za‘ideteynde ḥılt-ı ‘afniyye olduġıdır ki ekşeriyyā balġam-ı müte‘affinedir yāḥūd

(31) mevāzı‘-i mezkūrede ḳarḥa olmaḳveyā mi‘de ve riye ve ḥavālī-i mi‘deden mürtefi‘-i buḥār-ı ‘afineden

(32) daḥı ḥādiş olur yāḥūd mevāzı‘-i şelāşe-i mezkūrede bir ‘illet sebebiyle bāķī ḳalmış.

(33) Sedde yā cidden zayıḳ olmaḳdan ḥādiş olur. El-‘alāmāt: Eger bu ‘illet muḳad demm-i dimāġıḳ

(34) sū-(y)ı mizāc-ı hār ve yābisinden neş'et etmiş ise 'alāmeti hiss-i şem 'alīle fesād-ı 'arız olup

(35) her ne nev'-i rāyihayı koḥlarsa meşāmına rāyiḥa-ı vāḥide gelmekdir. Ve eger sū-(y)ı mizāc-ı bārid ve raṭbından

R. 83b

(1) nāşī olursa 'alāmeti ef'āl-i kuvvet-i şāmmeyi tağyīr ve müşevveş edüp rāyiḥa-ı tayyibe-i

(2) ma'dūmeyi yāḥūd rāyiḥa-ı ḥabīse-i ḡayr-imevcūdeyi hiss eder. Ve yāḥūd rāyiḥa-ı tayyibeyi

(3) ḥabīs ve rāyiḥa-ı ḥabīse-yi tayyib hiss eder. Ve eger muḳad demm-i dimāğda olan ḥılt-ı redīden

(4) nāşī ise ol ḥılt-ı redīniḡ rāyiḥasını idrāk edüp ḡayrı revāyiḡi idrāk edemez.

(5) Eger dā'imā hiss ve idrāk ederse dimāğda olan ḥılt-ı redī-i keşīr yāḥūd keyfiyyet-i

(6) 'ufūneti kavīdir. Ve eger kemmiyyet-i ḡalīl olursa rāyiḥasını ḡāḡ ḡāḡ ḡalīlen ḡalīlen idrāk

(7) eder. Ve maḡall-i şemde ol rāyiḡadan bir eşer ḡalmaḡla her ne ḡüne rāyiḡa-ı tayyibe şemm olunursa

(8) kuvvet-i şāmmē ol rāyiḡayı rāyiḡa evvel gibi hiss eder. yā'nī müntin yāḥūd tayyib-midir

(9) farḡ edemeyüp ancaḡrāyiḡa evvel gibi idrāk eder. Ve envā'-ı ḡıltıdahı rāyiḡasından

(10) ma'lūm etmek mümkündür. Meşelā dimāğda muḡtebes ve müctemi' olan ḡılt-ı hār ise 'alīl her ne

(11) rāyiḡa istişmām ederse yā rāyiḡa-ı sūnbül veyā rāyiḡa-i fūlfül hiss eder. Eger muḡtebes olan

(12) ḡılt-ı müte'affin ise rāyiḡa-ı 'ufūnet hiss eder. Ve 'alā ḡāzāḡıyās ve eger mizāc-ı muḡad demm-i dimāḡıḡ

(13) iḡtilāfından neş'et etmiş ise 'alāmeti ve revāyiḡ-i muḡtelife hiss etmektedir. Eger dimāğda veyā

(14) ḡayşūmda veyā zā'idetinde müte'affin-i ḡıltıveyā ḡurūḡveyā esfel-i a'zādan ebḡire-i müte'affinden

(15) nāşī olursa 'alāmeti dā'imā rāyiḡa-ı kerīḡe hiss etmektedir. Ve ḡāricden her ne ḡüne rāyiḡa

- (16) şemm olunursa ol rāyiḥa-ı kerīhe ile mükeyyif olup rāyiḥa-ı tayyibeyi rāyiḥa-ı kerīhe idrāk
- (17) étmekdir. Ve gāhīce cīfe ve neces rāyiḥasından mütelezziz olur. Eger bir maraz sebebiyle ḥayāşimde
- (18) bākiyekalup cidden zayyıkolduğundan neş'et étmış olursa 'alāmeti dā'imā rāyiḥa-ı tayyibe ḥiss
- (19) édüp kerīhe ḥiss étmemekdir. Zīrā ki revāyiḥ-i tayyibe-i laṭifedir. kuvvet-i laṭāfetiyle ḥayāşimden
- (20) güzēr édüp kuvvet-i şamme anı idrāk éder. Ammā revāyiḥ-i müntine-i gālīzdir. Pes neteniyyeti ile kuvvet-i
- (21) cāzibiyye māni' olup güzēr édemez. Belki gūlzatı ile kuvvet-i dāfi'ayı taḥrīk édüp def' éder.
- (22) Taḥaddümetü'l-ma'rife: Ma'lüm ola ki eger ḥummeyyâtda ḥastaya fesād-ı şem 'arız olup dā'imā
- (23) rāyiḥa-ı tīn-i meblül ve yāḥūd rāyiḥa-ı misk şemm étmek 'arız olursa mevte delālet éder.
- (24) El-'ilāc: Fesād-ı şemmiḥ 'ilācı eger bu fesād sū-(y)ı mizācdan neş'et étmış ise 'ilācı
- (25) 'ilel-i dimāgiyyede taḥrīr olunan 'ilāclar ile 'ilāc édüp tebdīl-i mizāca sa'y ve ihtimām
- (26) édeler. Ve eger bu 'illet mevadd-ı muḥtelifetü'l-keyfiyyeden neş'et étmış ise evvelen tenḳıye-i dimāğ
- (27) édüp ta'dīl-i mizāc idi¹²². Ve eger dimāğ ve ḥayşüm ve zā'ideteynde vāki'ḥılt-ı 'afine yāḥūd
- (28) ḳurūḥ ve buḥār-ı 'afniyyeden neş'et étmış ise ki buḥā rāyiḥatü'l-kerīhe fi'l-enf ta'bīr éderler.
- (29) 'İlācı ḥabb-ı iyāric-i fīkrāve sā'ir iyāricāt ile mevāzi'-i şelāşeyi tenḳıye édeler. Ba'dehū
- (30) ıtrifil-i muḳavvī bi-iyāric-i fīkrāve oşoḥodos isti'māl édeler. Yāḥūd şarāb-ı oşoḥodos
- (31) ile şarāb-ı limon yāḥūd şarāb-ı limon ile muğallī ḥulv isti'māl oluna. Ba'dehū revāyiḥ-i tayyibe

¹²²idi: édeler, B 62a/31

(32) istiřmāmına meřgöl olalar. Ve gāhice su‘ūtāt dađı isti‘māl oluna. Meřelā bevlü'l-đimār

(33) gāyet nāfi‘dir. Si‘d ve řabr ve sünbül ve verd ve řaranfül ađz olunup mā-(y)ı fūdanac yāđūd

(34) mā-(y)ı ās ile ‘acīn olunup fitīlen isti‘māl edeler. Ba‘dehū revāyiđ-i řayyibe istiřmām eddüreler.

(35) Misk ve zebād gibi ol vağte dek ki rāyiđa-ı şayyibeyiğuya. Kezālik eger ol đılıt-ı

R. 84a

(1) sevdāvī olursa đubübāt-ı münāsibe ve đarāđır ve su‘ūtāt ile tenkıye ve istifrāđ

(2) lāzımdır. Ve eger dā‘im-i rāyiđa-ı şayyibe idrāk edüp ve sā‘ir rāyiđaları dağı şayyib idrāk

(3) ederse beyne'l-eđibbā buğa devām-ı idrākü'r-rāyiđatü't-şayyibe ve'l-iđtiřār ‘alā idrākihā ta‘bīr

(4) ederler. ‘İlācı ba‘du't-tenkıyetu'd-dimāđ cünd-i bīdester ve đılıt ve sakbinaj

(5) gibi rāyiđa-ı müntine teřmīm eddüreler. Đattā rāyiđasını idrāk edince.

(6) El-faşlu's-řālīř fi bağaru'l-enf: Bağaru'l-enf yā‘nī burun şoğusu demekdir.

(7) E's-sebeb: Bununı sebebi yā bevāsīr yāđūd řurūđ-ı müte‘affine-i enfidir yāđudřadr ve riye

B. 62b (8) ve nevāđī 'ř-řadr ve ađřālarda müteřā‘id-i buđār-ı ‘afniyyedendir yāđūd buđār-ı ‘afine-i mu‘diye

(9) müteřā‘id ki ađřā-yı femden enfe varınca vākı‘ olan řuđbeteynden nüfūzundandır yāđūd ruđbāt-ı

(10) dimāđiyye yāđūd yalnız muđad demm-i dimāđda olan ruđbāt-ı enf münđadir olduđındandır. El-‘ilāc:

(11) Bununı ‘ilācı evvelen bedeni ve dimāđı đılıt-ı müte‘affineden tenkıye edüp ba‘dehū řarāb-ı reyđānī

(12) ile istiņřāk edeler. řarāb-ı reyđānīniđ terkībi budur: şaranfül ve cevz-i bevva ve dārřīnī

(13) ve besbāse ve ‘ūd-ı Hindī ve lisānu's-řevr ve bādrencbūya ‘ale's-seviyye ađz ve dađk olunup

(14) şurre oluna. Miđdāru'l-kifāye řarāb-ı şayyibu'r-rāyiđaya vağ‘ ve bir miđdār řabđ olunup istiņřāk

- (15) oluna yāhūd sūnbūl-i Hindī ve si'd-i Kūfī ve verd-i aḥmer 'ale's-seviyye aḥz olunup şarāb-ı
- (16) reyḥānī ile fitīl édüp meblūlen enfe vaż' édeler. Zīrā şarāb-ı reyḥānī ruṭūbāt-ı 'afniyyeden
- (17) minḥarını ğasl édüp istinşākla 'ufūnet zā' il olur. Ve eger ruṭūbet-i 'afniyye
- (18) mecmū'-ı dimāğdan yāhūd muḳad demm-i dimāğdan enfe münḥadir olursa 'ilācı evvelen iyāricāt
- (19) ve ḥubūbāt-ı münāsibe ile ruṭūbāt-ı 'āşiyeyi mevāzī'-ı mezkūreden tenḳıye édeler. Ba'dehū
- (20) sikencebīn-i büzürı ma'a-rağvetü'l-ḥardel aḥz olunup ğarğara édeler. Zīrā ruṭūbet-i 'afniyyeyi
- (21) taḳṭī' için devā-yı 'adīmü'l-'adīldir. Ve bu ğarğaradan sonra şarāb-ı reyḥānī isti'māl oluna.
- (22) Ve yāhūd bevl-i ḥimār taḳṭīr oluna. 'İlāc ḳavī ve cidden nāfi'dir. Ḥalāf ve fūdanac ve sa'ter
- (23) ve si'd ve mürr-i şāfi' ale's-seviyye aḥz olunup enfe nafḥ olunsa keşret-i seyelāni ḳaṭ'
- (24) éder. Ve eger rāyihadan bir cüz'i baḳıyye ḳalursa 'uşāre-i fūdanacı enfe taḳṭīr édeler. Ber'-i tām ḥāşıl olur.
- (25) El-faşlu'r-rābi' fi cefāfi'l-enf: Cefāfu'l-enf bi-fethi'l-cīm ve'l-fā'i'l-mu'ceme
- (26) 'Arabīdir. Lisān-ı Türkīde burun ḳuruluğuna dērler. Ve ıştılāḥ-ı eṭibbāda burunda sümük
- (27) ve ruṭūbetiḅ ḳurumasından 'ibāretidir. Ve bunuḅ maraḅ olduğı teneffüse māni' ve zarar étdiğı
- (28) içündür. E's-sebeb: Bu 'illetiḅ sebebi yā dimāğda ḥarāret-i müfraṭa olduğıdır. Nite-kim
- (29) ḥummeyyāt-ı muḥriḳada vāḳi' olur yāhūd dimāğda ve cemī'-i bedende yebes-i müfraṭ olduğıdır.
- (30) Nite-kim aşḥāb-ı daḳda müşāheddir yāhūdḥılt-ı lezicdir. Andan ḥarāret-i yesīre eşer éder.
- (31) El-'alāmāt: Bu 'illetiḅ ḥılt-ı leziceden olduğunıḅ 'alāmeti ḥayşūmda müctemi' ve müncemid

(32) olan fuẓūldan ma'lūm olur. El-'ilāc: Bu 'illetiñ 'ilācı eger ħarāret-i müfraṭadan ise¹²³ aliliñ

(33) enfini edhān-ı muratṭıbe ve müberride ile tedhīn edeler. Meşelā dūhn-i benefsec ve dūhnü'l-ķar'

(34) ve dūhn-i nilüfer gibilere bir miķdār-ı kāfūr ilĥāk edüp isti'māl edeler. Ve eger yübüset-i

(35) müfraṭadan nāşī olursa bunda daĥı edhān-ı mezkūre ile tedhīn edeler. Lākin

R. 84b

(1) kāfūr zamm olunmaya. Ve eger ĥılt-ı lezicden ĥādiş olmuş ise 'ilācı evvelen ĥılt-ı lezic nażc

(2) verüp ba'dehū tenķıye-i dimāğ etmektir. Ve dimāğı pāk eden eşyāya ziyāde taķayyüd lāzımdır.

(3) El-faşlu'l-ĥāmis fī rażzı'l-enf: Er-raż bi'l-feth ve't-teşdīd 'Arabīdir.

(4) Lisān-ı Türkīde urmaķ ve dökmeķ ma'nāsına gelür. Ammā iştilāĥ-ı eṭıbbāda burun

(5) kırılmaķ ve özlemek ma'nāsınadır. Kesrül-enf daĥı dērler. Ekşeriyyā şıbyāna ve ba'zı kerre

(6) şubbāna ve şuyūĥa daĥı 'arız olur. E's-sebeb: Bu 'illetiñ sebebi yā ħarbe veyā

(7) saķtadanĥādiş olur. Ve şıbyān ve şuyūĥda keşirü'l-vuķū'dur. Zīrā onların kuvā-yı

(8) bedenleri za'ıf olup eṭrāf-ı sāklarında kuvvet olmamaķ ile bir cüz'i sebebiyle yüzi

(9) üstüne düşüp enflerine kesr vāķi' olur. El-'ilāc: Bu 'illetiñ 'ilācında mir'āt-ı

(10) şifa-ı mü'ellifi Mes'ūd Bin Ĥakīmü'd-Dīnder ki 'aliliñ enābīb-i enfine münāsib-i bermīl

(11) yāĥūd miftāĥu'r-raĥim tesmiye olunan ālet ile yāĥūd penbe vaż' edüp ve enfi

(12) üzerinden rıfķ ile oğşayaraķşüret-i aşliyyesine 'avdet etdirmege sa'y ve ihtimām

(13) edeler. Ba'dehū üzerine bu zımādı vaż' edeler. Şan'atı budur: Şabr-ı suķuṭrī¹²⁴ ve mürr-i şāfi

(14) ve za'ferān ve rāmak ve ṭīn-i Ermenī ve varaķ-ı ĥatmī her birinden bir dirhem aĥz olunup

(15) mā'u'l-ķarāĥ-ı fātir ile 'acīn olundıķdan şonra enfe zımād oluna yāĥūd'afaş-ı aĥzar iki

¹²³dan ise: -R, 84a/32

¹²⁴İşķūrī: işķuṭūrī, B 62b/37

(16) raṭl, kışr-ı rümmān-ı hāmız bir raṭl, řamġ-ı ‘Arabī nişf raṭl, şaraboya rub‘ raṭl aḫz ve saḫk

(17) olundıķdan řonra üç raṭl ‘asel-i muķavvim ile mezc ve ‘acīn olunup enfde vaż‘ edeler. Ve her yevm iki def‘a tecdīd edeler.

(18) El-faşlu's-sābi‘ fī ḥakketi'l-enf: El-ḥakketü bi'l-feth ve bi't-teřdīd ķařınmak

(19) ve tırnaķ ile ķazımak ma‘nāsınadır. Iřılāḥ-ı etıbbāda burun geçişmesine derler.

(20) E's-sebeb: Bu ‘illetiņ sebebi buṭūn-ı dimāġda aḫlāṭ-ıḥarīfeniņ ictimā‘ından

(21) ḥāřıl olan ebḫire-i ḥārre-i lezzā‘anıņ minḥarından ḥurūcına havā-(y)ı bāride-i müstenşikan

B. 63 (22) māni‘ olup enfde muḥteķın olmaġla iḥtirāk-ı ředīde ile muḥterik olduġından

(23) ḥādiř olur yāḫūd ālāt-ı bedeniyyeden re‘se mürtefi‘ olan ebḫire-i lezzā‘a ve ḥarīfedden

(24) ḥādiř olur yāḫūd nezle-i ḥārre ve bāride yāḫūd büřürātdan daḫı ḥādiř olur.

(25) El-‘alāmāt: Bu ‘illetiņ ‘alāmeti havā-(y)ı bārid istinřāk olundıķda enfinden tā dimāġ ‘alīle

(26) varınca bir ḥurķat-ı lezzā‘a ḥādiř olup burundan mündefi‘ olur. Ve bu ḥurķatdan ‘alīliņ

(27) iki gözlerine suḫūnet gelüp ol ḥurķatıñ eleminden ruṭūbatı terķik ve tesyīl edüp

(28) dem‘a ile ḥurūc eder. Ve gāḫice bilā-istinřāk-ı havā-(y)ı bāriden yine ḥurķat ḥādiř olur.

(29) Taķaddümetü'l-ma‘rife: Eger bu ‘illetde ‘alāmāt-ı imtilā-(y)ı dem olup zükām ve nāzile olursa

(30) ru‘āf ve cederī ve ḥařbayı münzirdir. El-‘ilāc: Bu ‘illetiņ ‘ilācında evvelen lāzim

(31) olan oldur ki aḫlāṭ-ı ḥarīfedden dimāġı ve bedeni edviye-i münāsibe ile tenķıye

(32) edeler. Ba‘dehū me‘külāt ve meřrūbatıyla ta‘dīl-i mizāc-ı bedene sa‘y ve ihtimām edeler. Ba‘dehū

(33) řandal-ı ařfar ve kāfūr ve dühnü'l-verd ile řemmāme ‘amel olunup istiřmām étdüreler.

(34) Ḥattā dimāġa taķviyet ḥāřıl ola. Ve ṭayyibü'r-rāyiḫa edhān ve su‘ūtāt daḫı isti‘māl olunur.

(35) Ve ebḫire-i müteřā‘ideyi men‘ için süfūf-ı küzbere ve itrifilü'l-muķķavvī bi'l-küzbere isti‘māl oluna.

R. 85a

(1) El-fařlu's-sābi‘ fī ķurūḫi'l-enf: Ķurūḫu'l-enf beyne'l-‘avām burun ķıbanı

- (2) d nmele m te  ref olup env  -1 keşiresi vardır. Ma  l m ola ki  ur h-1 enf y  tar  ve bas t
- (3) olur y h d  at k ve m te  affin olur ki aşa Frenk e oj na ta  b r  derler. E's-sebeb:
- (4) Tar  ve bas t olan y  esb b-1 h riciyyeden olur. Car h t ve  arbe gibi y h d esb b-1
- (5) d hiliyyeden olur. AŐl t-1 h ddenin ol mevz   dan cerey n  ve  ale'l-ŐuŐuŐ bal g m-1 m lihan n 
- (6) dim g dan ol maŐalle inŐ b b  gibi ve kez lik esfel-i a  z dan m tes   id-i ebŐire-i h dde-i
- (7) lezz   adan ve ifr t-1 seyel n ruŐub t-1 m ntineden ve ekŐeriyy  imtil -(y)  aŐl t-1  aŐiye-i
- (8) bedeniyyeden ve mar z-1 Efrenciyye-i rediyyeden h diŐ olur. Kez lik oj na ta  b r olunan n 
- (9) daŐı sebebi  ur h-1 bas tadan olur ki s -(y)  tedb r oluna y h d  il cında m s maŐa oluna.
- (10) Y h d esb b-1 rediyyeden ve keşret-i h ddetden olur ki n f z   az m olmaŐla m te  affin
- (11) ve muz r olur. El-  al m t:  aŐan ki  arŐa bas t ola, aŐr s  olmaz ise de  al l olur. Belki g liben ba  z larda demm-i keŐ r h r c  der.  uŐuŐ  ki lems oluna y h d daŐdaŐa v riyle ba  z larda  uŐ r-1 y bise-i sevd  olup g h ce s mk rmele h r c  der. Amm  oj nada veca  -1  az m olur. MuŐh t m ntin seyel n  der.  Al l netn-i rayiŐadan h n-i teneff sde mu  azzeb olur. Ol netin-i r yiŐaya Y n n ce oj na ta  b r  derler. Ve g h olur¹²⁵  arŐa yayılır y  cen h-1 enfe y h d burnuŐ av riyesinde  am dına ve y h d aşa mutaŐŐıl olan kem gi ekl  der. Ve ta  fin  d p  r r d r. Ve hanek andan m te  ak l olur. Ve k h  meŐŐ b olur. Ve ekŐeriyy  sereŐ n y t-Őab  h diŐ olur. Y h d mar z-1 Efrenciden h diŐ olur ki ekşer v ki    zeredir y h d c z mdan h diŐ olduŐu gibi. TaŐadd met l'-ma  rife:  aŐan  arŐa tar  ola ve aŐl t-1 hafifeden y  n   al l l l'-h ddet olan mev ddan m tevellid ola. Yes r l'-  il cdır. Amm  ki  at k ve muz r ve mu  affen ola.  As r l'-  il cdır. Ve eger sereŐ ndan h Ő l olursa  um men l -  il cdır. Eger mar z-1 Efrenciden y  c z mdan neş  et  tmif ise ibtid   en ol  illeti  at   ve def    tmekde  il c muŐlaŐan m mk n degildir. El-  ilac:  ur h-1 enfiŐ  il cında evvelen l z m olan edviye-i m n sibe ile aŐl t  talt f ve tedb r ve h ddetini ta  dil ve tevell dini men    d p  ale'l-  acele bedeni ve dim g  tenŐiye iŐ n evvelen faşd ba  deh  m Őhil t-1 m n sibe ile istifrag ve

¹²⁵Ve g h olur: g h olur ki, B 63a/27

- ma'a-şarḥ-ı ta'līk-i miḥceme olunmağla tenkıye edeler. Ve eger ahlāt-ı ḥāddeniñ inşibābı cidden şa'b olursa müneffatāt ve key ile eñse edeler. Ba'dehū re'se taḳviyet vérer. Tedābīr-i külliyyeden şonra mevzı'ıyyāta şürü' edeler. Meşelā¹²⁶karḥayı merhem-i isfidāc (12) ve merhem-i mürdāsenc ile tīmār edeler. Yāḥūd ḥabeş-i fızza ve üsrüb-i muḥarriki dühnü'l-verd (13) ile memzūcen isti'māl edeler. Ve eger karḥa-ı 'afniyye olursa 'ilācı ḥarbaḳ-ı ebyaz ve ḥabbu'r- (14) reşād-i meshūk'ale's-seviyye aḥz olunup enfe nefḥ olunup ba'dehū ḥall-i ḥamr ile ğasl (15) edüp mürr-i şāfi-i meshūk nefḥ oluna. Ve aḡziye-i 'alīli ıslāḥ edüp luḥūmdan ictināb (16) edüreler. Ve bu eşnāda ṭabī'atı inkıbāzdan şaḳınılır. Ve eger ḳurūḥ-ı yābis olursa (17) dühn-i nilüfer ve şaḥm-ı decāc ve şaḥm-ı baṭ ve şem' aşfar ve dühn-i levz mür ve dühn-i benefsec ve muḥḥu's-sāḳu'l- B. 63b (18) baḳardan miḳdāru'l-kifāye aḥz olunup ba'de'z-zevb içine bir miḳdār lu'āb-ı ḥabb-ı sefercel (19) zām ve ceyyiden mezc olunup isti'māl edeler. Ve yāḥūd şem' ile dühn-i benefseci mā-(y)ı küzbere-i raṭbe (20) veyā lu'āb-ı bezr-i ḳuṭūnā ile terbiye edüp isti'māl edeler. Ve ḳurūḥ-ı enf aşḥābı ḳıfālından (21) faşd ve nuḳre-i re'sden ḥacāmat etseler. Mādde-i ḳurūḥı cihet-i ḥilāfa cezb olunmağla (22) menāfi'-i 'azīmesi müşāhede olunur. Ve müşilāt ile tenkıye daḥı ḡāyet nāfi'dir. Gerek buḥār (23) ve eger sā'ir vechile olsun taḳlīlü'l-ḡidā' ve terkü'l-luḥūm lāzımdır. Ve daḥı 'uşāre-i sefercel (24) ve 'uşāre-i tüffāḥ ve lu'āb-ı bezr-i ḳuṭūnā'ale's-seviyye aḥz olunup sükker-i ebyaz ile küzbere-i (25) yābise zām ve ṭabḥ olunup enfe su'üt edeler. İskender-i Yūnānīdér ki ḳurūḥ-ı enfiñ (26) envā'ında mücerrebimiz olan merāhimden bu merhem ḡāyet serī'u't-te'sīrdir. Şan'atı budur: Mürr-i şāfi (27) ve kündür-i ebyaz ikişer dirhem, ḥalezūn ma'a-ḳışrihi beş 'aded aḥz olunup ve saḥḳdan şonra (28) miḳdāru'l-kifāye dühnü'l-ās ve şem'-i aşfar ile mezc ve ḥall edüp beyāzu'l-beyz ile

¹²⁶ Metinde aḡrısı ... Meşelā bölümü der kenar notudur.

(29) tekrār mezc ve merhem oluna. Ve eger qurūh-ı kerīhü'r-rāyiha olursa evvelen 'uşāre-i lisānu'l-ḥamel

(30) yāhūd maṭbūh-ı ğāfiṣī 'asel ile mezc olunup ğusūl édeler. Ba'dehū ḥallu'l-ḥāzıḳ ile

(31) maḥlūl-ı ḥavlān-ı Hindī üzerine tılā édeler. Yāhūd 'uşāre-i farāsyon 'asel ile

(32) tılā édüp üzerine tın-i Ermenīzer édeler. Ve mücerribīn eṭıbbā-yı Efrenciyyenin 'indinde

(33) bu marazda mā-(y)ı şebbū'l-muqaṭṭar ğāyet memdūhdur. Ve 'uşāre-i lisānu'l-ḥamel ile maḥlūl-ı zıbaḳ-ı muşa'adu'l-

(34) ḥulv daḥı memdūhdur. Ve bu merhem daḥı meşhūr ve müsta'meldir. Şan'atı budur: İsfidāc ve mürdāsenc

(35) birer bucuḳ dirhem, şabr-ı suḳuṭrī ve mürr-i şāfi yarımşar dirhem, üsrüb-i muḥarriḳ ve 'afaş

R. 85b

(1) ikişer şūls dirhem aḥz olunup ḳadaru'l-kifāye dühnü'l-verd ve şem' ile şan'at üzere

(2) merhem oluna. Ve eger daḥıḳavī olsun dērlerse 'uşārāt-ı ḳābızadan ḳanğısı mevcūd

(3) ise zamm édüp merhem édeler. Ve eṭıbbā-(y)ı Cermāniyyāndan Sinārṭos nām ṭabīb mücerrib dēr ki

(4) ḳatı çok kimselerin enfindi ve feminde vāki' olan qurūhāt ve büşūrāta bu mā' ile 'ilāc

(5) eyledim. Şan'atı budur: Ḥamr-ı aḥmer-i ḥāliş üç vuḳıyye, mā'u'l-verd-i aḥmer ve 'uşāre-i 'inebü's-şa'leb

(6) birer bucuḳvuḳıyye, zernīḥ bir bucuḳ dirhem, zencār-ı 'Acemī bir dirhem aḥz olunup inā-ı mestürü'l-femde

(7) nār-ı leyyine ile nişfıḳalınca ṭabḥ olunup ḥıfz édeler. Vaḳt-i ḥācetde bir fitile bulayup

(8) dāḥil-i enfe vaż' édeler. Ve eger ḳarḥa-ı 'atıḳ olursa şeb ve burāḳ'ale's-seviyye aḥz

(9) ve maṭbūh-ı 'ūdu'l-fiyāḳ ile¹²⁷ḥall édüp ḳarḥa-yı bunuḳla ğasl édeler. Ba'dehū bu merhemi isti'māl

(10) édeler. Şan'atı budur: Ḳışr-ı rümmān-ı ḥāmız bir vuḳıyye, mürr-i şāfi ve kündür-i ebyaḳ birer dirhem,

(11) keşirā'sūlsān dirhem, zāc nişf dirhem, 'afaş ve ḥurma çekirdegi ve helilecāt çekirdekleri her

¹²⁷ İle: -R, 85b/9

- (12) birinden sūls dirhem aḥz olunup ba'de's-saḥḥkadaru'l-kifāye 'asel ve şarāb-ı ebyaz ile
- (13) merhem édeler. Ve eger bu qarḥa ḥabb-ı Efrenciyyeden nāşī olursa ḥabb-ı Efrencī 'ilācı édeler.
- (14) sā'ir tarīk ile 'ilāc mümkin degildir. Ve ba'zılar müntinü'r-rāyiḥa olan ḳurūḥ-ı enfe bu buḥūrı
- (15) isti'māl éderler. Şan'atı budur: Senderūs ve mürr-i şāfi ve laden-i aḳrīṭī her birinden nışf dirhem,
- (16) kündür ve mastakī birer buçuk dirhem aḥz ve saḥk olunup termentin ile ḳurşlar
- (17) oluna. Vaḳt-i ḥācetde bir dānesini nāra vaz' édüp enfe buḥūr édeler.
- (18) El-faşlu's-şāmin fi seretānı'l-enf: Seretān bi'l-fethāt lisān-ı Türkīde
- (19) ḥayvānāt-ı bahriyyeden yengeç dedikleri ḥayvāna tesmiye olunur. İştılāḥ-ı etıbbāda hüve verem-i
- (20) şalb-ı müstedir ma'a-veca' ve ḥiddet ve żarabāt ile ta'rīf olunur. yā'nī enf ve şefe ve maḡābin
- (21) emşāli a'zāda bir verem şalb ve müci' ve żarabātı zuḥūr éder. Müstedirü's-şekl olup
- (22) etrāfında ercüle müşābih 'urūḳ-ı keşire olmaḡla kezālik levnide seretān-ı nehriyye teşbīh
- (23) olunup seretān tesmiye olunmuşdur. E's-sebeb: Seretānıñ sebebi 'inde'l-ḳudemā sevdādandır.
- (24) Lākin demmiḡ 'akir şırfı olan sevād degildir. Belki deme şafrānıñ yāḥūd mādde-i şafrāviyyeniḡ
- (25) muḥtalaṭ olup ihtirāḳından ḥāşıl olan sevdādır. Ammā 'inde'l-muḥaddişin vaḳtāki demmiḡ
- (26) fazlası li-sebeb mine'l-esbāb muḥtebes olup mündefi'a olmadıḡından yāḥūd ta'affün ve
- (27) fesāda mü'eddī olıcı māddeniḡ muḥālaṭasından fi'l-cümle fesāda müteveccih olup ta'affününden
- (28) nāşī andan eczā-(y)ı raḳīḳa-ı ḥāmıza-ı milḥiyye ṭayerān édüp müşārik yāḥūd min vech-i
- (29) münāsibi olan 'uzv ki ḡidāsına müteşebbiş olur. Ve ḡidā-yı mezbūr 'uzvda mün'aḳid
- (30) olup bāḳī ḳalmaḡla 'uzvda bir ḥader müşāhede olunur. Ba'dehū mürür-ı müddetle anda muḥtefi

- B. 64a (31) olan milh-i hāmız' işyāna teveccüh edüp tabī'at-ı zernīhiyye kesb etmekle etrāfını müte'ākil
- (32) olup mevāzī'-i müte'ākileye munşab olan mevādd-ı ğidā'ıyyeyi 'ağd ederek bu verem-i müdevver
- (33) ihdāş eder. Ve māddeniñ müzāheme ve 'aşrından mevzī'-ı me'ūfda mevcūd olan 'urūka
- (34) demniñ cereyānı mün'adim olmağla veremiñ etrāfında olan 'urūk-ı mümtelī ve zāhir ve müzāheme-i demden
- (35) esvedü'l-levn görünür. El-'alāmāt: Sereṭān-ı ḥafniñ bilinmesi müşkildir. Zīrā ḥummuş ve baqlā

R. 86a

- (1) kadar verem zühür edüp şüret-i maḥşūşası yokdur ki andan ma'lūm ola meger ki
- (2) esbāb-ı ḥāriciyye takaddüminden sonra 'uzvda ḥader hiss olunup verem zühür etmekle
- (3) üstād mücerrib tefatṭun eyleye. Ammā tezāyüde geldikde zāhir olur. Zīrā verem-i mezbūr 'urzen
- (4) tezāyüd eder. Ve esvedü'l-levn yāḥūd edhem ve müdevver ve şalb olup etrāfını 'urūk
- (5) sevād ihāta etmekle şekilde sereṭāna müşābih olur. Gāh olur ki müci' olmayup
- (6) ba'du'l-'aşr müci' olur. El-'ilāc: sereṭāniñ 'ilācında evvelen lāzım olan edviye-i
- (7) zībaqiyye edeler. Meşelā edviye-i zībaqiyyeyi ḥulāşa-ı ḥarbağ ile terkīb edüp vèreler.
- (8) ez-cümle ḥulāşat-ı ḥarbağ nışf vuḳıyye, zībağ-ı ḥulv iki dirhem, lebenü'l-lü'lü' bir dirhem,
- (9) varaḳu'z-zehab nışf dirhem aḥz ve mezc olunup ḥablar oluna. Miḳdār-ı isti'mālını
- (10) şülş dirhemden nışf dirheme varınca eger mi'dede mevādd-ı leziceden imtilā-ı hiss
- (11) olunursa muḳayyi' vèrilmek daḫı memdūḫdur. Ba'dehū mādde-i mün'aḳideyi taḫlīl ve anda olan
- (12) milhiyyet-i ekkāleyi ıslāḥ ve tabī'at-ı zernīhiyyeye teveccühden men' ve 'uzv-ı me'ūfiñ
- (13) seddelerini teftīḥ edici edviye-i neşşāfeye mürāca'at olunup ez-cümle Pirāklisosuñ
- (14) ta'līmi üzere 'amel olunan zībağ-ı mu'arriḳ menāfi'-i mezküreyi ifādede ğāyet mücerredir.
- (15) Kezālik entīmün-ı mu'arriḳu'l-müşter'ī ve sükkerü'r-rağl ve leben-i üsrüb emşāli günde iki
- (16) yāḥūd üç def'a isti'māl oluna. Tartır-ı tayyār ve şıbg-ı entīmünü't-tartırī ve maḫbūḫ-ı

- (17) 'uṣb-ı Mağribī ve 'ūdu'l-fiyāk ve çöpçini gāyet memdūhdur. Ba'dehū edviye-i mevzī' iyyeye
- (18) mürāca'at edeler. Ez-cümle şevkerān-ıtarī yāhūd 'inebü's-ṣa'leb hāvan-ı üsrübide daḳḳ
- (19) olunup üzerine laşḳ olursa seretānıñ tezāyüdini men' eder. Kezālik mā'u'l-cīr
- (20) ve üsrüb-i hāvanda daḳḳ olunmuş, seretān-ı nehri ve merhem-i seretān gāyet nāfi' dir. Ve zımādu'l-
- (21) üsrüb li-Mensehat ve zımād-ı lahmü'l-baḳar Pirāklisos vaz' oluna. Pes imdi bu
- (22) maḥalde icmālen seretān-ı enfıñ esbābı ve mu'ālecātı beyān olunmağla iktifa olundu. Eger
- (23) envā'ına ve tafşiline vākıf olmaḳmurād ederlerse kitāb-ı şālişin bāb-ı şālişine mürāca'at edeler.
- (24) El-faşlu't-tāsi' fi bevāsiri'l-enf: Bevāsirü'l-enf Laṭinde
- (25) beyne'l-eṭṭbbā polipos tesmiye olunur. Ve şarḳomaṣ daḥı dērler. Bir lahm-ı ğudedi-i ebyazdır ki
- (26) dāhil-i enfde nābit olup min ğayr-i verem mecrā-yı nefesi tażyīḳ ve minḥarını mesdūd eder.
- (27) Ba'zısı ekmedü'l-levn ve ba'zısı aḥmeru'l-levn ve ba'zısı ebyazu'l-levn olur. E's-sebeb:
- (28) Bu illetin sebebi ahlāt-ı ğalīza-ı dabaḳıyye-i balğamiyyenin dimāğdan inşibābıdır. Gāh olur ki
- (29) sevdādan yarımından cüz-i muḥtalaṭ olur. Taḳaddümetü'l-ma'rife: şarḳuma ta'bīr olunan
- (30) lahm-ı zā'id ekşeriyyā bi-sühūlet 'ilāc pezīr olur. Ammā bevāsirü'l-enf 'asirü'l-'ilācdır. Şol-i
- (31) bevāsir ki yumaşak olup beyāz veyā aḥmer veyā beyāz ile ḥumretten mürekkeb ola. Yesirü'l-
- (32) 'ilācdır. Kemidü'l-levn olan 'asirü'l-'ilācdır. Ve seretān ḥudūşından ḥaṭar vardır.
- (33) Şol ki burun ucında yā vasaṭ-ı enfde muttaşıl ola. Yesirü'l-'ilācdır. Ammā şol ki
- (34) aḳşā-yı enfde köklenmiş ola. 'Usret ile 'ilāc pezīr olur. Zīrā 'ilāc ol
- (35) mevzī'a 'usret ile vāşıl olur. El-'ilāc: İbtidā'en esbāb-ı sābıkasını yā'nī

R. 86b

(1) ahlāt-ı balgamiyyeniñ re'sden nüzulını ıat'édüp murakkağ ve müceffef-i ğidälara ve talıf-i tedbır

(2) ve istifragāt-ı külliyye ve 'aks-i mādde ve istıřāl ve tecfif-i re's lāzımdır. Sū-(y)ı mizāc-ı

(3) bāride-i dimāğda mestūr olan 'ilāclar cümle münāsibdir. Ekser-i etıbbā řehādet eylediler ki

(4) bu marazda tedbır-i tecfif için maıbuı-ı fıyāk isti'māl oluna demışler. Ammā ziyāde

(5) te'emmül lāzımdır. Ziyāde ictināb oluna, tā kim balğam ile ahlāt-ı hādde muıtalat olmağla

(6) maıbuı-ı mezbūr ol ahlātı tehyıc édüp bevāsır-i mezbūr sereıana muntekıl olmaya.

Ba'dehū

(7) edviye-i kaviyye ile yāhūd hādīd ile ıat' etmekle laım-ı zā'idi ifnā édüp ba'dehū

(8) bākī kalan şarıayı ekl etmege sa'y edeler. Qābız ve müceffif-i devālar münāsibdir.

Meřelā üç

(9) dürlü enāriñ tāzesinden berāber aıız édüp kāmīlū'n-naızc ola. Hāvanda daıı

(10) édüp 'uřāresini 'aır édüp merhem gibi olunca řaynadalar. Ba'dehū bir bez veyā řūf

(11) pāresinden fııl yapup mezbūr-ı merhemden içürüp kirāren buruna idııl edeler.

B. 64b (12) Bilā-lez'ıabız ve tecfif eder. Ve ruıubāt-ı faızıyyeyi ifnā eder. Ve laım-ı zā'idi telyın

(13) ve izāle için şıfır-ı incikiniñ eylegi ve āřağ ve muııl gibileri cem' olunup vaız' etmekle 'ilāc

(14) edeler. Yāhūd ma'u'l-verd ve mā-(y)ı 'inebü's-řa'leb birer vuııyye, mā-(y)ı lisānu'l-ıamel nışf vuııyye, kāfür nışf

(15) dirhem, şebb-i muıarııve isfidāc her birinden şülş dirhem, zıbağ-ı muşa'ad altı şabbe aıız olunup

(16) mecmū'ı bir zücāce vaız' ve muıkem şalıayup hıfız oluna. Hın-i ıktizāda maıhall-i mezbūre tıılā' edeler.

(17) El-faşlu'l-'āřir fı'r-ru'āf: Ru'āf bi-zamı'r-rā' luğat-ı 'Arabīde burun

(18) ıatı'na derler. İřılāı-ı etıbbāda burun şanamakma'nāsınadır. Ve bu 'illet ekseriyyā sinn-i řıbyānı

(19) tecāvüz edenlerde vākı' olur. Ammā 'urūzı keşır ve 'ilācı 'asır olan emrāzdandır. E's-sebeb:

- (20) Bu marazın sebebi ekşeriyyā darbe ve saқта ve gāh olur ki dimāğa buhārāt-ı hādde şu'ūdından
- (21) neş'et eder. Ve gāhıce 'azm-i re'siñ tahtında olan şebeke-i meşimiyye ve ğışā-ı şalb
- (22) dedikleri hicābın eczāsı olan 'urūğ ve şerāyīn meftūh olmasından hādīs olur.
- (23) Yāhūd re's ve enfde infitāh-ı efvāh-ı 'urūğ vāki' olmağla hādīs olur yāhūd dem ile
- (24) şafrā muhtalağ olur. Hiddet hāşıl etmekle demm-i terkīğ ve efvāh-ı 'urūğ-ı tefūh etmesinden
- (25) hādīs olur. Ve gāhıce emrāz-ı hādde 'aķibinde hādīs olur. Ve böyle olan ru'āfa
- (26) ru'āf-ı buhrānī tesmiye olunur. Ve ekşeriyyā hummā-ı muhriķa ve sūnūhas ve a'zā-(y)ı bātiniyyede
- (27) dimāğ ve kebed ve ğışālarda vāki' olan evrām-ı hārre ve cederī ve faraniṭis ve zātū'l-cenb
- (28) ve zātu'r-riye ve zātu's-şadr ve şudā'-ı müfratada bi-tarīķı'l-buhrān vāki' olur. Eger yevm-i buhrānda
- (29) vāki' olursa nef'-i 'azīmizuhūr eder. Bā-ħuşūşzātū'l-cenbde ğāyet memdūhdur.
- (30) Ve ba'zı kerre bir meclisde ifrātla hicāba düşüp muṭtarib olan kimselerde kemāl-i
- (31) ıztırābından nāşī ru'āf vāki' olur. Ve ba'zı kerre havāmilde ve vaż'-ı haml eşnāsında
- (32) ve şayha-ı şedīde ile feryād etmekden ve ħabs bevlden daħı zuhūrı görülmüştür. Ve gāhıce
- (33) revāyiħ-i hādde istişmāmından daħıhādīs olur misk-i hāliş gibi. El-'alāmāt:
- (34) Bu illetiñ 'alāmeti ekşer-i 'aliliñ enfine bir ħakke 'arız olup re'sinde şiklet vāki'
- (35) olmağdır. Eger buhrānı olursa 'alāmeti emrāz-ı hāddeniñ eyyām-ı buhrānında hādīs olur.

R. 87a

- (1) ve eger demmiñ hiddet ve şiddetinden hādīs olmuş ise kaçre kaçre kalilen kalilen vāki' olup
- (2) ğāyet raķiğ olmasındır. Ve eger ru'āfiñ levni aşfara mā'il olursa 'alāmet ğalebe-i şafrādır.
- (3) Ve eger levni raşāşī olursa 'alāmet ğalebe-i balğamdır. Ve eger levni kümüdet veyā sevāda mā'il
- (4) olursa 'alāmet ğalebe-i sevdādır. Ve eger imtilā-(y)ı demden neş'et ederse 'aliliñ 'urūğları

- (5) mümtelī ve vechi ħumret üzere olmaqdır. Ve ğaleyān-ı demden ħādīs olan ru‘āfiñ ‘alāmeti
- (6) şudā‘ ve ħurķat ve ħarāret-i ķavī ve şedīd olmaqdır. Ve eger infitāh-ı efvāh-ı şerāyīnden neş‘et
- (7) étmiş ise cereyān eden demm-i raķīķ ve eşķar olup şıçramak ile cereyān eder.
- (8) Taķaddümetü'l-ma‘rife: Eger bu ‘illet emrāz-ı ħādde ‘aķībinde zuhūr édüp buħrānı olursa
- (9) alīle ħiffet gelüp ‘illetinden ber‘ĥāşıl olur. ‘Ale'l-ĥuşūşzātü'l-cenb ve zātu'r-riye
- (10) gibilerde vāķi‘ ola. Ve eger şahīh-ı mizāc kimesnelerde i‘tidāl üzere ru‘āf vāķi‘ olursa
- (11) ol kimesne şudā‘ ve faranişis gibi ‘illetlerden emīn olur. Ammā i‘tidāldan ħāric
- (12) ve ifrāt üzere cārī olursa redīdir. Zīrā bedene za‘f ve neĥāfet ve rūĥa naķş ve
- (13) ķillet gelür. Ve Şeyĥu'r-re‘īs İbn-i Sīnā buyurmuşdur ki nāfi‘ ve i‘tidāl üzere cereyān eden
- (14) ru‘āfīķat‘ ve ĥabse sa‘y étmeyeler. Ve zār olup ifrātıyla cereyān éderse ķat‘ ve ĥabsine
- (15) taķayyüd ve ihtimām lāzımdır. Eger ifrāt üzere cereyāndan şonra beşere-i ‘alīle şufret yāĥūd
- (16) levni raşāşī yāĥūd kümüdet ‘arız olursa ķat‘ ve ĥabs olunsa daĥı ĥaţardan
- (17) ĥālī degildir. Ve eger şebeke-i meşīmiyye ve ğışā-ı şalbeniñ ‘urūķ ve şerāyīniñ inşikāķından
- (18) ħādīs olursa ekşeriyā lā-‘ilācdır. Muĥaşşelü'l-ķelām bi-eyi vechin kân ifrātıyla cereyān étmesi
- (19) ĥaţardan ĥālī degildir. Za‘f-ı kebed ve istiskā ve sār emrāza mü‘eddī olur. Ve Şeyĥu'r-re‘īs
- (20) buyurur ki ğāĥice ru‘āf-ı şedīde mübtelā olan kimesnelere ‘ilāc-ı pezīr olmayup sebeb-i memāt
- (21) olur. Demmiñ ebdānda ķillet ve keşretine binā‘en ‘ale't-tevālī yigirmi raţla ve ba‘zısında yigirmi beş
- (22) raţla müntehī olunca şihĥat üzere olup ba‘dehū füt olur demişler. El-‘ilāc: Bu ‘illetiñ
- (23) ‘ilācına müteşaddī olan taţīb-i lebībe evvelen lāzımdır ki fikr-i ‘amīķ ve naţar-ı daķīķ ile
- (24) mülāĥaza édereķ naţar idi. Eger ru‘āf-ı buħrānī yāĥūd min ğayr-i ‘illetin ‘arız olmuş ise
- (25) anıñ teđbīri suķūt-ı ķuvvet ve za‘f-ı zāhir olmadıķça ‘ilāca mübāşeret olunmaqdır.

- B. 65a (26) Şeyh İbn-i Sīnā d̄er ki cereyān-ı dem eger d̄ört ratla bālīg olursa ifrātolduđı için
- (27) elbette ‘ilācına sa’y olunup at’ında taayyūd-i tām lāzımdır. Evvelen kıfāldan fad ēdeler.
- (28) Ve bedenlerin isti’dādı yā’nī demlerin merāreti sebebi ile mūbtelā olanların
- (29) mizāclarını ađziye ve eribe-i mūnāsibe ile i’tidāla getireler. Ve kıfāldan fad tedbīr-i tām
- (30) ve ‘ilāc mālā-kelemdır. Ammā nazār ēdeler. Enfi kangı delūginden cereyān ēderse cānibinde
- (31) olan kıfāldan fad olunup amarı dağı az amak lāzımdır. Ve eger enfi iki cānibinde
- (32) dağı cereyān ēderse nevbet ile iki cānibinden dağı fad olunur. Ve ba’zılar eger ru’āf
- (33) arāret-i űedīde-i galeyānından yāhūd űerāyīni inficārından ‘arız olmuű olursa
- (34) ‘alīle gāűy gelince cereyān-ı demmi vācīb görmüşlerdir. Ve ba’zı ru’āf imtilā-(y)ı demm-i űiddetinden
- (35) d̄er ki amarları adır. Keűret-i kemmiyyeti ve redā’et keyfiyyeti için öyle olan ru’āfi at’

R. 87b

- (1) cā’iz degildir. Levni mu’tedil olup infitāh ve imtilā-(y)ı’alāmeti olmaz ise at’ lāzımdır.
- (2) Ve dađı ma’lūm ola ki eger imtilā-(y)ı dem olup amarlar dolu ve levn-i umret-i tām üzere olursa
- (3) ru’āfi at’ ētmeyler. Eger at’ ēderlerse emrāz-ı keűire udūűına bādī olur. Ez-cümle űar’
- (4) ve sekte gibi ve gāhīce mevt-i fec’eye sebep olur. Zīrā mādde-i imtilā’iyye azā-(y)ı alba
- (5) muűab olup ve alb dađı mūmtelī olur. Tehfīfinden marīz helāk olur. ıűılāh-ı
- (6) ebbāda bua mevt-i esved ta’bīr ēderler. Ve ba’zı kerre ‘alīli mā-ı bārid ile ebzūn ētmege
- (7) muhtāc olurlar. Ru’āf űa’b olduđı űüretde fadın vūcūbı gibi acāmatın dađı
- (8) lüzūmı vardır. Ve ‘alīli taht-ı űedyeynine ve maall-ı kebed ve tıālına ve etrāf-ı sā’ir elerine
- (9) kūrī űiűeler vaż’ olunup sākılarından acāmat ētmek lāzımdır. Ve űiűeleri
- (10) dağı fad gibi araf muvāfaa uralar. Ve ollarını ve uylularını elem ve eziyyet v̄eremeyecek

- (11) mertebe çuğa kenārı veyā anıñ meşelli nesnelere ile bend edeler. Lākin bağlamağmurād eddikde
- (12) yuğarıdan ibtidā edüp aşığa toğrı şaralar. Qoltuğundan bileklerine ve būdlarından
- (13) ayaklarına varınca bağlayalar. Ve huşyetini rıfğ ile çekmek dağı 'acübü'l-fi'lidir. Ve 'alīli
- (14) aħmerü'l-levn olan eşyāya nazardan men' edeler. Zīrā şuret-i ħamrānıñ zihninde rūsūh bulmağla
- (15) seyelān-ı demme bā'ış olur demişler. Bundan şonra ma'lūm ola ki ru'āfi kaç' ve ħabs için
- (16) taħrīr olunan devālar yā şedīdü'l-ķabz yā şedīdü't-tebrīd yā şedīdü't-taglīz ve't-tecmīd
- (17) yā şedīdü't-tagriye yā ħūd ħādde-i muħriķa yā zü'l-ħāşşadır. yā nī ziyāde ķabz edici yā ħūd
- (18) şogudıcı yā ħūd koyuldıcıyā ħūd lüzūcet verici yā ħūd a'zāyı yağup ķabuķlandırıcı
- (19) yā ħūd bi'l-ħāşşatutucıdır. Ve edviye-i mezkūreniñ ikisini yā ħūd üçini cāmi' olur.
- (20) Anlardan ķābizāt-ı ru'āfidır. İnşā'-Allahu te'ālā edviye-i mürekkebeyi taħrīrden şonra anlar dağı
- (21) taħrīr ederiz. Mücerribīn-i ħükemā-(y)ı Efrenciyyeden Riyoriyos nām tabīb der ki kaç'-ı ru'āf
- (22) için bunun gibi bir devā dağı görmedim. Şan'atı budur: 'Afaşnışf-ı rağl, şebb-i ebyaz-ı ħabīt
- (23) üç vuķıyye aħz ve baryūtada iħrāk ve teklīs edüp ba'du's-saħķu'l-belīg 'umķ-ı enfe
- (24) nefh edeler. 'Acāyib ve mücerrebdır. Kezālik bu nüfūh dağı 'acībü'l-fi'lidir. Şan'atı budur: Mercān-ı
- (25) aħmer ve demmü'l-aħaveyn ve ħīn-i Ermenī ve ħīn-i maħtūm her birinden iki dirhem, zāc-ı muħarriķ
- (26) ve ħacerü'd-dem her birinden şülsān dirhem, cūllenār-ı Mışrī ve bezr-i lisānu'l-ħamel ve bezr-i baķletü'l-ħamķa
- (27) ve sümmāķ her birinden bir mişķāl, ħabeşü'l-ħadīd bir dirhem aħz olunup nā'imen saħķ ve nüfūh
- (28) oluna. Yā nī bir maşire ile burununa üfüreler yā ħūd bu nüfūh-ı mücerrebi isti'māl edeler.
- (29) Şan'atı budur: Şadenc ve demm-i aħaveyn ķatır birer buçuķ dirhem, zāc-ı muħarriķ iki dirhem,

(30) mercān-ı aḥmer ve şamğ-ı ‘Arabī yarımşar dirhem aḥz ve saḥk olunup maşire ile enfe üfüreler.

(31) Yāḥūd mürr-i şāfi ve kündür-i ebyaz ve enzerüt her birinden ikişer dirhem, aḳaḳıya ve liḫyetü't-tes

(32) birer dirhem, t̄in-i Ermenī ve t̄in-i maḥtūm yarımşar dirhem aḥz ve saḥk olunup enfe nafḥ

(33) oluna. Ve eṭıbbā-(y)ı kimyā’iyye-i ‘indinde ḳaṭ’-ı ru‘āf için meşhūr ve mütevātir olan terkībiñ

(34) şan‘atı budur: Za‘ferān, ḥadīdü'l-ḳābız ve şadenc-i ‘adesī ikişer dirhem, mercān-ı aḥmer ve

(35) t̄in-i Ermenī birer dirhem, zāc-ı muḥarriḳ yāḥūd türābu'z-zāc ve ḳurtās-i muḥarriḳ her birinden

R. 88a

(1) şülş dirhem aḥz ve saḥk olunup enfe nafḥ oluna. Ğāyetü'l-itḳān fī tedbīr bedeni'l-insān

(2) nām kitābda taḥrīr eder ki eger ğayr-ibuḥrānī olan ru‘āfda ‘urūḳ-ı mümtelī olursa gāḫice faşd

(3) olunur. Ḥattā ‘aks-i mādde ola. Ve eger ru‘āf-ı ḫiddet ve keşret-i şafrādan neş’et etmiş ise

B. 65b (4) helīle-i aşfar ve şarābu'l-verdü'l-mükerrer ile şafrā-yı ishāl edeler. Ve demmiñ ḫiddet riḳḳatini

(5) ta‘dīl etmek için mā-(y)ı hindibā’ ve mā-(y)ı nilüfer ve mā-(y)ı baḳlatu'l-ḫamḳā ve mā-(y)ı lisānu'l-ḫamel ve mā-(y)ı

(6) ḫayyu'l-‘ālem gibi emyāḫ-ı müberride isti‘māl edeler. Ve yāḥūd edviye-i mezkūreniñ şarāblarını

(7) isti‘māl edeler. Ve ma‘ācīnden müferriḫ-i şandaleyn ve ma‘cūnu'l-lü’lü-i bārid isti‘māl edeler.

(8) Ve gāḫice edviye-i muḥaddiriye muḫtāc olunur. Şarāb-ı ḫaşḫāş ve fülūnyā-ı Fārisī ve

(9) ma‘cūnu'r-rāḫa gibileri isti‘māl edeler. Ve bu şarāb ru‘āfi ḳaṭ’ıda bizim mücerrebimizdir.

(10) Demmiñ riḳḳatini taḡlīz edüp şeverān ve ğaleyānını men‘ ve ḫarāretini itḫā ve teskīn etmekle

(11) ru‘āfi ḳaṭ’ eder. Şan‘atı budur: Ḳışr-ı ḫaşḫāş-ı ebyaz on ‘aded, şandal-ı aḥmer ve şandal-ı

- (12) aşfar her birinden dört dirhem, aşlı incibār bir vuķıyye, varaķ-ı lisānu'l-ḥamel iki ķabza, 'unnāb
- (13) yüz 'aded, 'ades-i muķaşşer bir buçuķvuķıyye, zehr-i nilüfer on beş 'aded verd-i yābis üç dirhem,
- (14) bezr-i ḥas beş dirhem aḥz olunup miķdāru'l-kifāye mā'u'l-ķarāḥıyla ṭabḥ ve taşfiyeden
- (15) şonra içine ķadarü'l-kifāye sükker-i ebyaz zamm édüp şarāb-ı kıvāmına gelince tekrār ṭabḥ ve ḥıfz
- (16) oluna. Şandal ile ṭabḥ olunmuş, mā'u's-şa'ır ile bir vuķıyye, miķdārını ḥall édüp şabāḥ
- (17) ve aḥşamda isti'māl édeler. Ve 'aliliḡ cebhesine mā'u'l-verd ve mā-(y)ı lisānu'l-ḥamel tılā édeler.
- (18) Yāḥūd ṭın-i Ermenī ile ḥallu'l-ḥāzıķtıla édeler. Ve eger demmiḡ cereyānı cānib-i kebedden vāķi'
- (19) olursa kebediḡ üzerine bu zımādı vaz' édeler. 'uşāre-i hindībā ve 'uşāre-i 'inebü's-şa'leb
- (20) ve daķıķu's-şa'ır ve ṭın-i Ermenī aḥz olunup zımād édeler. Ve bu ma'cün daḡı ḡāyet mücerredir.
- (21) gül-be-şeker ve mürebba-ı sefercel birer vuķıyye, ṭebāşır-i Hindī ve¹²⁸ mercān-ı aḡmer ve ķarn-ı eyyilü'l-muḡarriķ
- (22) her birinden şülş dirhem, ḥulāşa-ı enberbārıs nişf vuķıyye aḥz olunup şarābu'l-verd
- (23) ile ma'cün oluna. Miķdār-ı isti'mālı üç dirhemdir. Mā-(y)ı lisānu'l-ḥamel ile isti'māl oluna yāḥūd
- (24) şıbg-ı kibrütü'z-zāc ve ķurş-ı rāmaķ ve ķurş-ı ṭın-i maḡtüm ve lebenü'l-mercānu'l-verdī isti'māl oluna.
- (25) Ve daḡı ķaṭ'-ı ru'āfda taḡrİR olunan devālardan ba'zılarını taḡrİR édelim. Ez-cümle ķābızātu'r-ru'āf
- (26) olan devālar bunlardır. 'Uşāre-i liḡyetü't-tes ve aķaķıya ve cüllenār-ı Mışrı ve verd-i aḡmer ve 'ades
- (27) ve 'afaş ve varaķ-ı 'uleyķu'l-küllāb ve varaķ-ı kümmeşre ve varaķ-ı sefercel 'uşāreleri afyon

¹²⁸ Ve: -R, 88a/21

(28) ve kâfûr ve bezrû'l-benc ve bezrû'l-ḥas ve varak-ı ḥalâf 'uşâreleri gibi ve ğubârü'r-râḥa ve ğubâr-ı

(29) kündür gibi ve bunlar kıbızât ve müberridât ve muğarriyâtdan olan eşyâlardır. Kıngısı mümkün

(30) olursa isti'mâl edeler. Ve muḥarriqâtdan olan devâlar zâcât ve kulkaṭâr gibilerdir. Lâkin

(31) edviye-i muḥrikeyi isti'mâlda ihtiyâṭ lâzımdır.Ḥattâ minḥareyni yâra etmeye ve zü'l-ḥâşşa

(32) olan devâlar 'uşâre-i zibl-i ḥimâru't-ṭarî ru'âfa 'acîbü'l-fi'lidir. Ve 'uşâre-i bâdruc

(33) ve 'uşâre-i na'nâ' daḥı anıḡ gibidir. Pes imdi ru'âf-ı ḥafîfde yalnız su'ûṭât ile

(34) 'ilâc olunmak kâfidir. Eşyâ-(y)ı mezkûreden mümkünü'l-ḥuşûl olanları taḥşîl olup

(35) su'ûṭ edeler. Ez-cümle temr ġayrı nâzic ki belah tesmiye ederler. Beş dirhem 'uşâresinden ahz

R. 88b

(1) édüp bir miqdâr aḡaḡıya ile bir ḡabbe kâfûr ḡall étdikden sonra bir ḡatre enfe taḡṭîr edeler.

(2) Ammâ anıḡ meşelli müdâvâta müdâvemet olup vaḡten ba'de vaḡten isti'mâl olunmaġa muḡtâcdır.

(3) ve zıkr olunan eşyânıḡ 'uşâreleri daḥı müdâvemet ile nâfi' olur. Ve zencârı sirkede

(4) ḡall édüp enfe ḡalîlen ḡalîlen taḡṭîr oluna. Kezâlik cülleñâr-ı Mışrî ğubâr édüp mâ-(y)ı lisânu'l-

(5) ḡamel ile enfe taḡṭîr edeler. Ve bu bâbda su'ûṭât-ı müfrede ve mürekkebe ekşer min-en-yuḡşâdır.

(6) Fetâ'ilü'r-ru'âf beyt-i 'ankebûtı fitîl édüp mürekkebe meblûlen enfe vaz' edeler. Yâḡûd

(7) ol fitîle zâc-ı muḡarriḡ-i meshûḡ akalar. Yâḡûdḡavlân-ı Hindî-i muḡarriḡi mâ-(y)ı bâdruc ile fitîl

(8) edeler. Yâḡûd ğubâru'r-râḡayı daḡıḡ-i Kündür ve şabr ve ḡal ve beyâzu'l-beyz ile fitîl édüp

(9) isti'mâl edeler. Ve 'alîliḡ ḡafasını atlıye-i münâsibe ile ṭılâ oluna. Ve emyâh-ı münâsibe

(10) ile ġasl edeler. Söġüd ve mersîn yapraġı 'uşâreleriḡ mâ'u'l-verd ile mezc édüp

(11) cebhe ve re'se ṭılâ oluna. E't-tecribe: Nâmiḡu'l-ḡurûf faḡîr vizerâ-ı kirâmdan biriniḡ bir ḡidmet-kârında

- (12) müşāhede eyledim ki kendü rüfeķālarından biri yüzine ḥaṭa 'en bir ṭabanca urmuş.
- (13) Şaḥş-ı mezkūrın burnundan demm-i keşir seyelān ēdüp za'f gelmeği başladı. Vāķıf
- (14) vāşıl olduğımız ve kütüb-i ḥükemāda taḥrīr olunan mu'ālecelerin ekşerini 'amele götürdük. Müfīd olmayup
- (15) vefāt¹²⁹ eyledi. Cenāb-ı Rabbü'l-'ālemīn muvaḥḥad-ıķavllerineşihhat ve selāmet iḥsān eyleye. Āmīn
- (16) El-bābu'l-ḥāmis fī emrāzı'l-fem ve'ş-şefeteyn ve'l-lişāt
- (17) ve āfātu'l-mazğ ve'l-esnān ve'l-lisān: Ve hüve teştemil 'alā sittet aķsām E't-teşrīḥ:
- (18) Ma'lūm ola ki ḥükemā-(y)ı müteķaddīmīn ve eṭibbā-(y)ı müte'aḥḥirīnden ba'zı aşḥāb-ı teşrīḥin taḥrīr

- B. 66a (19) ve beyān ētdikleri budur ki insānın ve sā'ir-i¹³⁰ḥayvānın femleri iki dudak ve otuz
- (20) iki diş ve bir lisāndan mürekkeb bir 'uzv-ı nazīfdır ki ğidāyı mi'deye ve havāyı dimāğa
- (21) vāşıl ētmekle sebeb-i şihhat-ı beden-i insāniyye ve ḥāfız-ı rūḥ-ı ḥayvāniyye ve nefsāniyye olur.
- (22) Ve ḥayvānātda şavṭın ve nev'-i insānda tekellümün vi'āsı yā'nī şavṭ ve kelām bi-ḥalk Allahu te'ālā
- (23) anın içinde ḥāşıl olur. Bu zarf-ı şerīfdır. Ve şefeteyn daḥı bir 'uzv laṭīfdır ki
- (24) laḥm ve 'aşab ve 'aḍaldan maḥlūt ve mü'ellef olup esnā-yı sükütde esnānı setr
- (25) ēdüp ḥüsn ve cemāl-i melāḥatı müştemil oldukları każıyye 'inde'l-'uķalā' ma'lūm ve ma'rūfdır.
- (26) Ve fāyda-ı ḥafıyye-i celīlesi vāfir ve ammā fā'ide-i şelāseyi ğāyet zāhir olmağla anı
- (27) beyān eyledik fā'ide-i ūlāsı oldur ki femi ba'zı eşyā-(y)ı mużırre duḥūlinden ve dā'imā
- (28) havā-(y)ı işābetiyle yübüset-i ḥudūşından ḥıfz ve ḥirāset ētmesidir. Fā'ide-i şāniyesi
- (29) oldur ki ḥüsn-i tekellüme ve tenāvül-i ağziyye ve femden ba'zı eşyāyı ṭard ve ba'zı eşyāyı
- (30) cezb ētmeke yā'nī emmek ile şormağa i'ānet ētmesidir. Fā'ide-i şālişesi oldur ki
- (31) esnānıyla mazğ olunan ğidāya ḥazm için şüret verüp eşyā-yı şalbeyi
- (32) ışırmağa mu'āvenet ētmesidir. El-ḥāşıl şefetinde fā'ide şelāse mevcūddır. Lākin
- (33) kelāmın tāmāmı ve tekellümün nizāmı lisāna mevķūf olmađla insān ansız nuṭķa

¹²⁹ R. olmayup:olmayupolmayup

¹³⁰sā'ir: -B 65b/45

- (34) k̄ādir ve baş kelāma h̄āzır olmaz. Li-h̄āzā lisān-ı kelāmıñ tāmāmına ālet olup
(35) ve tekellüm anıñla h̄üsñ ve zīnet bulur. Pes imdi lisān bir ‘uzv-ı şerīf ve bir pāre

R. 89a

- (1) lahm-ı laṭīfdir ki nice evride ve şerāyīn ve nice a‘şāb-ı ‘aḍalātdan tekvīn ve mürekkeb
(2) olup tūlına iki kıṭ‘a ve bir ğışā ile mestūr ve müriye peyveste olmağla müretteb
(3) olmuşdur. Ve tahtında iki ‘urūḳ-ı kebīre şābit ve bunlardan nice ‘urūḳ-ı şağīre nābit
(4) olmağla h̄umret-i lisāna sebep ve bu terkīb ile mürekkeb olmuşdur. Ve daḫı dībinde
iki
(5) menfez ile bir pāre-i lahm-ı ğudedī maḥlūḳdır ki aña müvellidü'l-lu‘āb tesmiye ederler.
(6) Dā‘imā lisān-ı ol menfezleriñ üzerine müteveccih ve mā‘il ve lu‘āb-ı fem ol
menfezlerden
(7) cezb ile h̄āşıl olur. Ve femde mevcūd olan ruṭūbet-i lāzımeñi tecdīd ve bu tarīḳle
(8) dā‘imā tevīd eder. Ve esnāna mażğ için ğıdāyı cem‘ ve taḳlīb ve taḥmīr ve h̄ulḳūma
(9) bel‘ için lu‘āb-ı mezkūr ile tarṭīb ve tedbīr eder. Ve daḫı mu‘avin-i esnān
(10) ve şefeteyn olduğundan mā‘adā ānen fe-ānenfażalāt-ı dimāğı kendi cānibine cezb
etmekle
(11) dimāğı tenḳıye ve h̄avāşḥamse-i bāṭınayı taşfiye eder. Ve me‘kulāt ve meşrūbātıñ
(12) lezzet ve ta‘mını idrāk-ı lisāna mevḳūf ve eşyā-yı h̄ulv ve mūr ve h̄āmız ve harīfanıñ
ile
(13) ma‘lūm ve ma‘rūfdır. ¹³¹(فتبارك الله احسن الخالقين)ve daḫı ma‘lūm ola ki ekşer
muşannifin-i
(14) kütüb-i ṭayyibe-i İslāmiyye ve mü‘ellifin-i eṭıbbā-(y)ı Yūnāniyye ve Lāṭīniyye
emrāz-ı femm-i aḳşām-ı
(15) sab‘eyeḳısmet ve her bir kısmını nice fuşūl ile tertībe himmet etdikleri gibi
(16) bu mü‘ellif-i faḳīr daḫı bu bābı aḳşām-ı sitteye ḳısmet ve her bir kısmını nice fuşūl-ı
tertībine
(17) mübāşeret etdim. Ḳısm-ı evvel, femme ‘arız olan marāzları ḳısm-ı şānī şefeteyne
‘arız
(18) olan marāzları ḳısm-ı şālīs, lişāta ‘arız olan marāzlarıḳısm-ı rābi‘, āfāt-ı mażğı
(19) ḳısm-ı h̄āmīs, esnāna ‘arız olan marāzları ḳısm-ı sādīs, lisāna ‘arız olan marāzları
beyān eder.

¹³¹ Kuran-ı Kerim, Mü‘minin sūresi 14, (yaratanların en güzeli olan Allah, pek yücedir).

- (20) El-kısmu'l-evvel fî emrâzı'l-fem: Ve hüve teştemil 'alâ sittet fuşül
- (21) El-faşlu'l-evvel fi'l-baḥar: El-baḥar bi-fethi'l-bā' ve'l-ḥā'i'l-mu'ceme ve bi't-taḥrīk ağız
- (22) ḳoḥusı ma'nāsınadır. E's-sebeb: Baḥarıñ sebebi yā esnānıñ yā lişeniñ çürüyüp
- (23) müte'ākil yāḥūd saḥḳ-ı femde yā lişede ḳurūḥ-ı 'afine ḥāşıl olmasındır. Ve gāḥıce sū-(y)ı mizāc-ı
- (24) mi'de ve gāḥ aḥlāt-ı müte'affine-i mu'diyeden ḥādiş ve gāḥıce ḳurūḥāt-ı 'afniyye-i riyeden
- (25) ḥādiş olur. ve ba'zı kerre mecmū'-ı ḥavālī-i bedende aḥlāt-ı 'afniyye-i rediyye peydā olmağla
- (26) femde ve rāyiḥa-ı kerīhe zāhir ve hüveydā olur. Ve bu ma'nāḥummeyyāt-ı vebā'ıyyede müşāhede
- (27) olunur. El-'alāmāt: Eger baḥr-ı esnānıñ çürümesinden yāḥūd ḳurūḥāt-ı lişeden
- (28) olursa rü'yet ile zāhir olur. Ammā eger sū-(y)ı mizāc-ı mi'deden yāḥūd mi'dede
- (29) olan ḥılt-ı şafrāviyyeniñ ta'affüninden olursa 'alāmeti eşnā-yı cū'da merāret-i fem
- (30) ve 'aşeş-i müfraḥ ve iştiḥā-ı ḳalīl olmağdır. Ve eger aḥ'ime-i bāride tenāvül olunursa sākın
- (31) olup mi'de ḥālī iken ziyāde olmağdır. Ve eger mi'dede olan balğam-ı müte'affineden
- (32) nāşı olursa 'alīliñ femi bī-lezzet ve buzāḳında keşret olup me'külāt ve meşrübātıñ
- (33) ḥā'mını idrāk edemez. Ve mi'deniñ mümtelī ve ḥālī olmasıyla baḥar ne zāyid ve ne nāḳış

B. 66b (34) olup müsāvī olmağdır. El-'ilāc: Baḥarıñ 'ilācı eger esnān çürüyüp

- (35) ve lişede ḳurūḥ-ı müte'affine var ise ibtidā'en ḥall-i 'unşulī ile mażmaza olunup

R. 89b

- (1) lişe ve esnānı taḥḥīr edeler. Ba'dehū bir miḳdār-ı ḳalyeyi ḥall-i 'unşulī ile ḥal ve mezc
- (2) edüp esnān ve lişe-i müte'affineye ḥıllā edeler. Ammā esnān-ı şaḥīḥu'l-mizāca doḳundurmayaalar
- (3) ihtirāz lāzımdır. Ve eger çürüyüp ta'affün eden sinn-i vāḥid olursa aña iḥrācdan
- (4) a'lā 'ilāc olmaz. Eger iḥrācı mümkün degil ise tedbīr-i mezkūr ile işlāḥına sa'y
- (5) ve ihtimām oluna. Ve eger baḥar-ı mi'dede olan 'ufüne-i şafrāviyyeden nāşı olursa
- (6) ibtidā nuḳū'-ı ḥāmız yāḥūd mā-(y)ı rümmānīn ve helīlecāt ile yāḥūd nuḳū'-ı muḳavviye ve

- (7) maṭbūḥ-ı fevākih meşelli müşilāt-ı şafrāviyye ile istifrāğ edeler. Ba‘dehū süveyku‘ş-şa‘ır
- (8) ve battīḥ-i aḥzar ve ḥıyār tenāvül edeler. Ve eger baḥar-ı mi‘dede olan balgām-ı müte‘affineden nāşī
- (9) ise evvelen şarāb-ı limon ve sikencebīn ve sefercel ve rümmānīn isti‘māl edeler. Ba‘dehū iyāric-i
- (10) fikrā ve ḥabb-ı iyāric ve ıtrifıl-i muḳavvī gibiler ile balgāmı istifrāğ edeler. Zīrā edviye-i mezkūre
- (11) muḳtī‘āt-ı balgām ve muşliḥāt-ı mevādd-ı ‘ufūnetdir. Ruṭūbeti izāle ve buḥārı men‘ ve ḥarāret-i
- (12) müte‘affineyi teskīn eder. Şāriḥ-i mūciz-i nefisī merḥūm der ki varaḳu‘l-ās ve zebīb-i
- (13) aḥmer-i menzū‘u‘l-‘acū ‘ale’s-seviyye aḥz olunup ba‘du‘d-daḳ ve‘l-mezc ‘acīn ve cevz-i Rūmī
- (14) miḳdārı beher yevm isti‘māl olunursa eyyām-ı şelāse tāmāmında teskīn belki bi‘l-külliyeye
- (15) izāle eder. Şeyḫ İbn-i Sīnā der ki bu ‘illette ‘alīli ‘uşāre-i ficl gibi edviye-i muḳayyi‘e ile
- (16) ḳay‘ étdirmek ḳadar ‘ilāc olmaz. Ve Mesīḥī daḫı tahrīr étmışdir ki eger ‘alīl yaṭacak vaḳtinde
- (17) bir miḳdār ficl ekl eylese baḥar-ı zā‘il olur. Kitāb-ı kāmīlu‘ş-şinā‘a şāḫibi der ki maşṭakī
- (18) ve bezr-i cercīr ve toḫum-ı ḳuşūr ‘ale’s-seviyye aḥz olunup ba‘de’s-saḫḳ sükker-i teberzed-i ebyāz
- (19) ile ma‘cūn olunup üç gün günde bir dirhem miḳdārı tenāvül étmekle baḥarı bi‘l-külliyeye
- (20) izāle eder. Cālīnūs-ı fāzılzerdālū tenāvül étmegi ḡāyet medḫ étmışdir. Ve der ki
- (21) eger ṭariyyen mevcūd olmazsa yābisini menḳū‘an isti‘māl étmekle menāfi‘-i ‘azīmi müşāhede
- (22) olunur. Müte‘aḫḫirīn-i ḥükemā-(y)ı Yūnāniyye ve mücerribīn-i eṭıbbā-(y)ı Efrenciyye bu ‘illette mi‘de-yi aḫlāt-ı
- (23) müte‘affineden pāk étmek için ḥabb-ı āfāviyā isti‘māl édüp üzerine maṭbūḥ-ı
- (24) efsentīn isti‘māl edeler. Ve āfāviyātdan mürekkeb olan ma‘acīn ve cavārişāt
- (25) ve ḥubūbāt ve süfūfāt ve eşribeniḡ mecmū‘ımı isti‘māl ederler. Ez-cümle ḳaranfūl

- (26) ve dārçīn ve cevz-i bevvā ve kaḫula ve zürnübād ve ‘ūd ve iresa ve kışr-ı ütrüc ve varaḫu'l-gār
- (27) ve enīsūn ve rāziyānec ve küzbere ve kemmūn ve karāvya ve mürr-i şāfi ve misk ve ‘anber gibileri
- (28) aḫz édüp ḳānūn-ı tıb üzere terkīb ve isti‘māl ederler. Ve bu ‘illetde fi zamāninā
- (29) hāzā beyne'l-eṭıbbā‘u'l-islām meşhūr ve mücerreb ve mütedāvil olan devālardan ba‘zılarını
- (30) zıkr edelim. Ez-cümle bu ḫab bir terkīb ‘adīmü'l-‘adıl ve bir devā’ bī-meşıldir. Şan‘atı budur:
- (31) Ḳaranfül ve cevz-i bevvā birer dirhem, varaḫu'l-verd-i yābis iki dirhem, iresa nişf dirhem,
- (32) kaḫula ve ‘ūd ve dārçīn her birinden şüls dirhem, ḳurş-ı gāliye süds dirhem,
- (33) aḫz ve saḫḳ olunup lu‘āb-ı keşīrā‘u'l-maḫlūl bi-mā‘i'l-verd ile ḫablar oluna. Vaḫt-i ḫācetde
- (34) bir danesini ağızda mażg olunmağla baharı izāle eder. Kezālik bu ḫab daḫı gāyet nāfi‘dir.
- (35) Helbevvā ve ḫabbu'l-hāl ve cevz-i bevvā ve ḳaranfül ve dārçīn ve ḫūlincān her birinden üç dirhem,

R. 90a

- (1) verd-i aḫmer-i yābis ve şandal-ı aşfar beşer dirhem, misk-i Tibetī nişf dāniḳ aḫz olunup
- (2) ba‘du'd-daḫḳmā‘u'l-verd ḫāliş ile ‘acīn olunup ḫamşe miḳdārı ḫablar oluna. Nev‘-i diğeri
- (3) ṭebāşīr-i Hindī ve kebābe ve dārçīn ve ḳaranfül her birinden ikişer dirhem, ‘anber-i eşheb nişf
- (4) dirhem, misk-i ḫāliş bir dāniḳ aḫz olunup ba‘de's-saḫḳ miḳdāru'l-kifāye mā‘u'l-verd
- (5) ile müstaḫrec lu‘āb-ı şamğ-ı ‘Arabī ile ‘acīn ve ḫablar oluna.
- (6) El-faşlu's-sānī fi seyelāni'l-lu‘āb ‘ani'l-fem: Seyelān luğat-ı ‘Arabīde
- (7) şu aḳmaḳma‘nāsınadır. Ve lu‘āb bi‘z-zam luğat-ı ‘Arabīde ağızdan akan şuya dērler. Ve seyelānu'l-
- (8) lu‘āb ‘urf-ı eṭıbbāda ağızdan şalya aḳmasına dērler. Ve eṭıbbā-(y)ı Yūnāniyye ıştılahlarında
- (9) biṭsiya bismos ta‘bīr ederler. Bu bir ‘illetdir ki nevm-i ḫālinde ve bīdār iken daḫı zuhūr eder.

(10) E's-sebeb: Bu 'illetin sebebi femm-i mi'dede müctemi' olan harâret ile ruṭubetdir.

Zirā

B. 67a (11) mi'denin şanı ğidāyı taḥḥ eylemekdir. Ve mi'de ruṭubet-i ğidā'ıyyeden ḥālī olmaz.

Öyle olacak

(12) mi'denin harâret ve ruṭubet-i femden ḥurūc edüp seyelāna bā'ış olur. Ve gāhice

(13) dīdān ve ḥabbu'l-ḳar'ın mi'de ve em'āda hareket-i keşirelerinden ruṭubāt ve fażalāt-ı balġamiyye

(14) hareket etmesindedir. El-'alāmāt: Bu 'illetin 'alāmeti eger sebebi harâret ve ruṭubetden olursa

(15) ḥālet-i cū'da ve ḥiluvv-ı mi'dede seyelān ziyāde olmaqdır. Ve 'inde'l-yaḳaḳa buzāk veḥāl-i nevmide

(16) seyelān-ı keşir olmaqdır. Ve eger sebep-i bürüdet ve ruṭubetden olursa 'alāmeti 'alāmāt-ı

(17) ğalebe-i balġam ve za'f-ı hażm ve lu'ābın ğılzat ve lüzücuti ve femin ḥumūzetidir. Ve eger seyelān-ı

(18) lu'ābhāl-i nevmide ziyāde olursa mi'denin ziyāde ḥār olmasına delīldir. Ve eger sebebi

(19) dīdān ve ḥabbu'l-ḳar' gibi ḥayvān-ı mü'ziye olursa 'alāmeti ğecelere maḥşuş olup

(20) seyelān-ı ziyāde ve nehārda ḳalīl olmaqdır. El-'ilāc: Bu 'illetin 'ilācında taḥḥe lāzımdır ki

(21) nażar idi. Eger 'illet bürüdetden nāşī ise harâret ile ve eger harâretten nāşī ise

(22) bürüdet ile tedbir ve 'ilāc edüp i'tidāl-ı mizāca sa'y ve ihtimām edeler. Ve her üsbü'da

(23) iki def'a edviye-i muḳayyi'e isti'māl edeler. Ve tenḳıye için ıtrifil isti'mālından ğāfil

(24) olmayalar. Ğāyet nāfi'dir. Ve eger 'alīlin bedeninde 'alāmet-i ğalebe-i dem var ise bāselīḳinden

(25) faşd edeler ve rubūb-ı ḳābıza isti'māl edeler. rubb-ı sefercel ve rubb-ı tüffāḥ ve rubb-ı ḥışrim gibi

(26) ve balġamdan nāşī olanda bir dirhem hindībāyı bir dirhem cerişen daḳḳ olunmuş, milḥ-i ta'ām

(27) ile ma'an ekl eylemek yāḥūd mażġ etmek ile femde tutmaḳ ğāyet nāfi'dir. Bi'l-küllıyye

(28) ruṭubet-i balġamiyyenin seyelānını bir haftada ḳat' eder. Ve eger dīdāndan daḥı nāşī

(29) ise edviye-i sā'ir eye ḥācet ḳalmaz. Hindībā' ile milḥ-i kāfi ve mücerrebdir. Ve daḥı

(30) cavārişāt-ı hārre isti‘māl edeler. Kündür ve maştakīyi, celencebīn ile mazmaza edeler. Nāfi‘dir.

(31) El-faşlu's-şālīş fi kulā‘i'l-fem: El-kulā‘ bi-zammı'l-kāf ağızda ve lisānda

(32) zuhūr eden yaralar ve sivilceler dēr ki aña kurūhu'l-fem ve büşürü'l-fem dahı tesmiye ederler.

(33) Ve beyne'l-‘avāmı'n-nās lisān-ı Türkıde ağız ağrısı ve ba‘zı kenār-ı memleketlerde Etrāk

(34) ağız başı dērler. Zebān-ı Fārisīde zaḥm-ı dühn ve rīş-i dühn tesmiye olunur. Ve lisān-ı

(35) Yünānīde ifta ve iftas tesmiye ederler. Ve bu ‘illetiñ envā‘-ı erba‘ası vardır.

R. 90b

(1) ba‘zısı ebyāzu'l-levn ve ba‘zısı aşfaru'l-levn ve ba‘zısı aḥmerü'l-levn ve ba‘zısı esvedü'l-levn

(2) olur. E's-sebeb: Bu ‘illetiñ sebebi aḥlāt-ı erba‘anıñ galeyān ve şeverān ve ihtirākından

(3) ḥādiş olur yāḥūd bürüdet-i şedīdeniñ galebesinden veyā sevādınıñ istilāsından

(4) neş‘et eder. Ammā etfāla‘arız olan kulā‘ıñ sebebi etfāliñ fem ve lisānlarıñıñ perdesi

(5) gāyet mülāyim ve nevm olmağla bir nesne toḡunmasına müteḥammil olmaz. Qanında kaldığı leben-i murzı‘anıñ

(6) mā‘iyyet ve burakıyyetine taḥammül eyleye. Zīrā lebeniñ mā‘iyyeti ve burakıyyeti etfāliñ femlerine eziyyet

(7) vērüp kulā‘ irāş eder. Ve ba‘zı kerre bu ‘illet ‘ām olup ekşer-i ḥalkda zuhūr eder. Huşūşā

(8) keşret-i bārān ile şular fāsīd ola. El-‘alāmāt: Eger bu ‘illet balğam-ı mālīḥden neş‘et

(9) ederse ‘alāmeti beyāzu'l-levn olur. Ve eger demden neş‘et ederse ‘alāmeti aḥmerü'l-levn

(10) olur. Ve eger safrādan neş‘et ederse veca‘ ve elem ve ıztırāb-ı şedīde ile aşfaru'l-levn

(11) olur. Ve eger aḥlātıñ ihtirāk-ı şedīdesinden neş‘et ederse esvedü'l-levn olur.

(12) Taḡaddümetü'l-ma‘rife: Eger bu ‘illet yā‘nī bu sivilceler birbirine muttaşıl olup femme münteşir

(13) ve müte‘affin olursa maraz-ı ākileye intikālından ḥavf olunur. Ve balğamdan nāşī olanı

(14) ‘asīrü'l-bür’ ve müddeti tavīldir. Ve aşnāf-ı erba‘anıñ gāyet redī olanı esvedü'l-levn olandır.

(15) El-‘ilāc: Kūlā‘ıñ ‘ilācında ṭabībe lāzım olan oldur ki evvelen faşd ve ishāl ile cemī‘-i bedeni

(16) pāk étmekdir. Ve eger faşda māni‘ var ise hacāmat édeler. Ba‘dehū ‘illet-i cedīd iken üzerine edviye-i

(17) k̄abīza vaz‘ édeler. Meşelā verd-i aḥmer ve sūmmāk ve varaḳu‘l-ās ve kışr-ı rümmān aḥz olunup mā-(y)ı

(18) qarāḥıyla ṭabḥ ve mażmaza édeler. Ve eger daḥı koyuca olmaḳmurād éderlerse bu maṭbūḥı isti‘māl

(19) édeler. Şan‘atı budur: ‘Afaş-ı aḥzar ve aḳaḳıya ve cūllenār ve rubb-ı qarāniyā ve rubb-ı rebās-ı mişmele

B. 67b (20) rubb-ı ‘ale’s-seviyye aḥz olunup mā‘u‘l-qarāḥıyla ṭabḥ ve mażmaza oluna. Yāḥūd varaḳ-ı lisānu‘l-

(21) ḥamel nışf kabza, behmen-i aḥmer nışf vuḳıyye, mā‘u‘l-qarāḥ iki raṭl aḥz olunup nışfı zā‘il

(22) olunca ṭabḥ ve taşfiyeden sonra içine nışf dirhem güll-i Ermenī ve bir danıḳ şeb vaz‘

(23) ve ḥall olunup mażmaza oluna. Ve daḥı rubb-ı kışr-ı cevz-i rümīyi, mā-(y)ı muḳaṭṭar, kışr-ı cevz-i rümī

(24) ile ḥall édüp mażmaza édeler. Ğāyet nāfi‘dir. Ve ma‘lūm ola ki bu ‘illetiñ vaḳt-i tezāyüdüde

(25) mażmazalarına si‘d ve cevzü’s-serū ve mürr-i şāfi-i ziyāde étmek lāzımdır. Ve intihāsında

(26) cevz-i bevvā ve qarānfül ve ḳurş-ı ğāliye vaz‘ édeler. Ve ba‘zılar bu ‘illete rūḥu‘z-zāc ile ‘aselī

(27) mücerredir dediler. Ve eṭıbbā-(y)ı Efrensiyyeden ba‘zıları bu mā-(y)ı muḳaṭṭarı medḥ eylediler. Şan‘atı budur:

(28) ‘Uşāre-i ḥışrim iki buḳuḳ raṭl, kışr-ı rümmān ve sūmmāk ve cūllenār her birinden bir raṭl aḥz

(29) olunup ḳadaru‘l-kifāye ḥall ile naḳ‘ olunup enbīḳ-i zücāciyye ile taḳṭīr édeler. Ve bu

(30) muḳaṭṭarıñ içine nışf raṭl şeb ve on iki dirhem zāc-ı K̄ıbrīsī vaz‘ ve yine qar‘a

(31) ve enbīḳ ile taḳṭīr édüp vaḳt-i ḥācetde bir penbe ile qarḥanıñ üzerine ṭılā édeler.

(32) ve eger femde olan qarḥalar midde ḥāşıl édüp münfetiḥ olmazsa aşl-ı ḥaṭmī ve bezr-i ḥılbe

(33) ve ḥabb-ı sefercel lu‘ābları ile mażmaza édeler. Ve açıldıḳda diyabrun ve ‘aselü‘l-verdi

- (34) mā'u'ş-şa'ır ile hall édüp mazmaza édeler. Ve femde olan qurūhātın idmāli için
(35) bu merhem gāyet nāfi' ve mücerredir. Şan'atı budur: Cevz-i bevva bir buçuk dirhem, qaranfūl bir dirhem, si'd

R. 91a

- (1) nışf dirhem tın-i Ermenī ve behmen-i aḥmer ikişer şūls dirhem, iresa ve mercān-ı aḥmer her birinden
(2) şūls dirhem aḥz ve saḥk olup qadaru'l-kifāye 'aselü'l-verd ile mezc oluna. Hın-i iktizāda
(3) kulā'a tılā édeler. Ve esvedü'l-levn olan kulā'a 'afaş ve burçaq'ale's-seviyye aḥz olup
(4) ba'de's-saḥk'asel ile mezc édüp tılā édeler. Nāfi'dir. Ve şeb ile 'afaş-ı meshūkı
(5) zürüren isti'māl olursa cemī'-i nev'ine nāfi'dir dēyü ittifāk etmişler. Ve daḥı ma'lūm ola ki
(6) eger bu qarḥalarda rediyyet-i müşāhede olup ākile ḥafvi var ise bu mā'ı isti'māl
(7) édeler. qurūhāt-ı müte'ākilede memdūḥdur. Mücerribin-i etıbbā-(y)ı Efrenciyyeden Pilātros
(8) tabıbnıdır. Şan'atı budur: Şeb nışf vuqıyye, zencār ve zāc ve silūkūn her birinden bir
(9) dirhem, şarāb-ı ebyaz dört vuqıyye, rūḥu'ş-şarāb bir vuqıyye aḥz olup şūls zā'il
(10) olunca taḥḥ ve taşfiye olup penbe yāḥūd tavuḥ belki ile yaralara süreler.
(11) Ba'dehū lebenü'l-mā'iz ile mazmaza édeler. Ve etıbbā-(y)ı Yünāniyyeden Atyos nām tabıb dēr ki
(12) femde vākı' olan yaraların mecmū'ına remād-ı aşl-ı rāziyānec 'asel ile mezc édüp isti'māl
(13) olursa bi-iznillāh te'āla def' eder. Ve bizim mücerrebimizdir. Ve türābu'z-zāc ve zāc-ı muḥarriqtılā
(14) olsa gāyet nāfi'dir. Ve ma'lūm ola ki 'alīli ḥimye etmek lāzımdır. El-iḥtirāz: Marīze
(15) vācibdir ki merāretli ve ziyāde māliḥ olan nesnelere cūbn ve laḥm-ı qadīd ve semek
(16) ve başal ve şūm ve pırāşa meşelli ta'āmlardan iḥtirāz édüp sümmāklı ta'āmlar ve enberbāris
(17) gibi şarāblar ve fevākiḥden: Sefercel ve tüffāḥ ve kümmeşre ve alıç ve kızcılık gibilerin ḥoş-ābını
(18) ve yāḥūd kendilerini tenāvül édeler. Ve Şeyḥu'r-re'īs İbn-i Sīnā dēr ki etfāla'arız

- (19) olan *ḳulā* 'a *edviye-i ḥafīfe* ile *'ilāc* edeler. Belki yalnız *zehr-i benefsec yāḥūd* verd-i aḥmer-i
- (20) *yābis* ile bir miḳdār *za'ferān aḥz* olunur. Ba'de's-saḥḳfemine *zer* edeler. Kāfīdir. Kezālik
- (21) *'afaṣ* ve *'uṣāre-i 'inebü's-ṣa'leb* ve *'uṣāre-i baḳletü'l-ḥamḳā* aḥz olunup ba'de'l-mezc
- (22) penbe ile femine süreler. Mesīḥīdir ki şeyḥiḅ bu kelāmıṣıbyāna *'ārız* olan *ḳulā* 'ıḅ
- (23) beyāz olan nev'ine maḥṣūṣdır. Yoḥsa esved olursa lāyık olan *müdāvāt-ı*
- (24) *ḳaviye* ile mu'ālece olunmaḳdır. Ve eger *ṣabī ḥacāmate müteḥammil* ise *sāḳlarına* edeler. Eger *müteḥammil*
- (25) degil ise *murzı* 'asından *faṣd* edüp *ḡıdāsını* teḥfif edeler. Ve *ṣıbyāniḅ*
- (26) femine bu *zürürü* *zer* edeler. Şan'atı budur: *Bezr-i baḳletü'l-ḥamḳa* ve *ṭebāṣır-i Hindī* ve *küzbere-i*
- (27) *yābise* ve *cüllenār* ve *sümmāḳ* ve *ṣebb-i Yemānī* her birinden iki dirhem, *za'ferān* bir dirhem, *Kündür-i*
- (28) *ebyāz* bir danık aḥz ve muḥkem saḥḳ olunup bir miṣḳāl miḳdārı femine akalar. Ve eger *ıḳtizā* ederse bir miḳdār *kāfūr* daḅı *zamm* olunmaḳ mümkündür.
- (29) *El-faṣlu'r-rābi' fi ḳurūḥi'l-fem* ve *evrāmühā: yā'nī dāḅil-i femde ṣıṣ* olup
- (30) *yara* olmaḳdır. E's-sebeb: Bunun sebebi *yā dāḅilī* veyā *ḥāricī*dir. Ve *ekṣerıyyā* sebep *dāḅiliyyesi*
- (31) *ḥılt-ı safrāviyye-i ḥādde* ve *yāḥūd balḡam-ı māliḥa-ı ḥarīfedir*. Ve sebep-i *ḥāriciyyesi* *edviye-i*
- (32) *zıbaḳıyye yāḥūd edviye-i ḥādde isti'mālındandır*. Ve *gāḥıce ḥummeyyāt-ı muḥriḳa-ı redıyyeler 'aḳıbinde*
- (33) *'ārız* olur. *El-'alāmāt*: Eger sebebi *dāḅilden* olursa *'alāmeti aḥlāṭa* göre
- (34) *ma'lūm* olunur. Ve eger sebebi *ḥāricden* ise *yā'nī edviye-i zıbaḳıyyeden* olursa
- (35) feminden *ruṭūbet seyelān* edüp *ḥareket-i esnān vāḳi'* olur. Ve ol *rütbe* olur ki

R. 91b

- B. 68a (1) bir nesne *tenāvül* eylese *'azīm-i veca'zuhūr* eder. *El-'ilāc*: Bu *'illetiḅ 'ilāci* *evrām-ı sā'ir* e gibidir.
- (2) *yā'nī faṣd* ve *ishāl* ile *tenḳıye* lāzımdır. Evvelen *rādi'āt* ve *ḳabizāt isti'māl* oluna. Meṣelā
- (3) *diyabrun* ve *'aselü'l-verd* ve *yāḥūd maṭbūḅ-ı lisānu'l-ḥamel* ve *rubb* ve *cevz-i Rūmī* gibi *devālar isti'māl*

- (4) oluna. Ba‘dehū muḥallilāt ile ‘amel oluna. Ve eger verem tefṭīḥ olup midde seyelān ederse maṭbūḥ-ı
- (5) tīn nuḥāle ile maẓmaẓa edeler. Ve ḳurūḥ-ı lişede zıkr oluncaḳ devālara mūrāca‘at edeler ¹³².
- (6) El-faşlu'l-ḥāmis fī ākileti'l-fem: Ākile bir ḳurūḥ-ı ḥabīşedir ki lisān ve lişe
- (7) ve beyne'l-esnān ve saṭḥ-ı femde ḥādīş olur. E's-sebeb: Bunuḡ sebebi bir ḥılıṭ-ı ‘afīne-i
- (8) lezzā‘a-ı ḥarīfe ve ekkāledir ki dimāğdan ve yāḥūd sā‘ir bedenden femme muṣṣab olup mevāzı‘-i
- (9) keşīreye münteşir olur. El-‘alāmāt: ‘Alāmeti ḡā‘ir ve sā‘ī olup zamān-ı yesīrde
- (10) mevāzı‘-i keşīreye sirāyet edüp yayılır. Ve rāyiḥa-ı mūntine-i kerīhesi vardır. Taḳaddümetü'l-ma‘rife:
- (11) Bu ‘illet eger edviye-i ḳābıẓa ve eşyā-ı kāviyye ile etrāfa sirāyetini men‘ mümkün olursa
- (12) indimāl-ı mümkündür. Ve illā ‘asīrū'l-iltihāmıdır. Zīrā femde ruṭūbet-i lu‘ābiyyeniḡ keşreti ve ḥarāretiḡ
- (13) şiddeti vefreti olduğundan kezālik lisāniḡ devām üzere ḥareketi olduğundan
- (14) devā‘ ol maḥaldeḳarār edemeyüp te‘şīri za‘īf olmaḡla iltihāmı ‘asīr olur. El-‘ilāc:
- (15) Bu maraẓ ‘āşiyeniḡ ‘ilācında evvelen lāzımdır ki istifragāt ile tāmām tenḳıye edeler.
- (16) Evvelen faşd ba‘dehū maṭbūḥ-ı eftīmūn yāḥūd edviye-i zībaḳıyye-i müshile ile tenḳıye edeler.
- (17) Ba‘dehū ḥall-i ḥāzıḳ ve sümmāḳ ve rubb-ı ḥışrim ile memzūcen maẓmaẓa edeler. Ve eşyā-ı kāviyye
- (18) ve devā-ı ḳābıẓa-ı müceffife ile müdāvāt oluna. ki ḥattā etrāfına münteşir olup yayılmasını
- (19) men‘ idi. Pes imdi bu maraẓa bu devāya mu‘āddil ve bu ‘ilāca mūmāşil bir devā‘ daḡı olmaz.
- (20) Zīrā luḥūm-ı fāsıde-i ‘afīneyi ekl edüp ḳarḥayı tenzīf ve laḥm-ı ceyyide inbāt eder.
- (21) Şan‘atı budur: Nūre-i ḥayye dört dirhem, zernīḡ-ı aḡmer ve zernīḡ-ı aşfar ve ḳalī ve aḳaḳıya
- (22) her birinden iki dirhem aḡz ve saḡḳ olunup ḥall-i ḥamr ile ‘acīn ve ḳurşlar olunup
- (23) zılda tecfīf ve ḥıfz oluna yāḥūd bu devāyı isti‘māl edeler. Şan‘atı budur: Ḳışr-ı rümmān-ı

¹³²Edelir: oluna, B 68a/4.

- (24) hamız ve kışr-ı rümmân-ı hulv her birinden dört vuqıyye, 'afaş ve cüllenâr ve şebb-i Yamânî
- (25) ve kırtâs-ı Mısrî-i muharriķ ve 'âkıırķarķa her birinden iki vuqıyye, milh-i Hindî ve nevâmîs-i
- (26) Mısrî her birinden bir vuqıyye ahz ve daķķ olunup hıall-i habbu'l-âs ile 'acîn ve kıurşlar
- (27) olunup zılda tecfif ve hıfz oluna. Vaķt-i hâcetde zürüren isti'mâl oluna. Bâķî 'ilâcâtı kulâ'da zıkr olunmuşdır. Ol maħalle nazâr oluna.
- (28) El-faşlu's-sâdis fî duħûli'l-hayye fi'l-fem: Ma'lûm ola ki bu huşuşda yâ'nî
- (29) ağızdan kıarına yılan girmesinde beyne'n-nâs ihtilâfât-ı keşîre vâķi' olup
- (30) ba'zılar mümkündür ve ba'zılar degildir dediler. Ve ba'zı kenâr memleketlerde sâkin olan Etrâk
- (31) ve Dihķâniyân-ı bî-idrâķıı za'mlarınca şaħîh ve meşhûrdır. Ammâ 'inde'l-hükemâ bu ma'na müslim
- (32) olmadıķı 'ulemâ-(y)ı fenn-i tıbbâ hafî degildir. Ve bu maħalde mü'ellif-i faķîr der ki bu bir hayâl fâsiddir ki
- (33) ancak havliyyâ-yı merâķiyâ'nıı 'avârızâtından bir kıurunıudur. Yoħsa hâricden hayyenıı
- (34) femme duħûli mümkün degildir. Zîrâ ki insân bilâ-mazğ bir loķma-ışâģireyi bel'murâd eylese
- (35) 'azîm ta'ab ve meşâķķat çeker. Ve ba'zı kerre buğulamak rütbesine var bir loķma-ı şâģireden

R. 92a

- (1) böyle olıcaķ bir kıarış mıkđârında ziyâde tûlı olan hayye hulķûmdan güzer
- (2) édince 'alîle meķş nice mümkün olur. Be-her-hâl bîdâr olmaķ emr-i muķarrerdir. Ve erbâb-ı
- (3) cünündan ba'zıları iddi'â ederler ki bi-fem boğazımdan nâ'im iken hayye içeriye duħûl
- (4) édüģini müşâhede édüp zenebinden ahz étdim. Ammâ muħkem tutamadıģımdan elimden
- (5) çıkdı içeriye akdı deýü nice bununı gibi evhâm ve hayâlât-ı fâside naķl ederler.
- (6) Ve ba'zılar başımda 'asel ile memlû' bir küp vardır. Buıa kıarîb olup toķunma şikeste
- (7) olur deýü feryâd eyler. Ve ba'zılar kendüyi şıģır zann édüp ahıbbâsına recâ ve niyâz

- (8) éder ki beni zebhëyleñüz ben gâyet semîn ve lahîm bir şıgırım. Müslimânlar, beni ekl eylesünler.
- (9) Hattâ lahmım zâyı´ olmasun déyü böyle hılt-ı kelâm eyler. Ve ba´zıları dañı batnımda kırlağa vardır.
- (10) Gécelerde bükâ râhat vërmez. Nâ´im olamam öter ve çağırır her gece isti´mâl éderim déyü
- (11) şikâyetler eyler. Pes bu necleyn ´avarızatıñ had ve pâyanı yoğdur. Mecnû´ı havliyyâ-ı merâkıyâ´nıñ
- (12) şiddetinden zühür étmesine iştibâh olunmaya ve eger dërlerse ki nevm-i şakîl mübtelâ
- (13) kimselerin feminden batnına hayye duğul édüp anlar duymasalar ba´id degildir. Bu huşuşda
- (14) biz dëriz ki hayyenin femden batna duğulı mümkün olsa dañı edille-i erba´a ile şan´at
- (15) âşinâya ne ma´lumdur ki hayyenin batnında hayâtı nice vechile mümkün degildir. Kıanda
- (16) kaldı ki bir müddet anda ber-çarâr ola. Delîl-i evvel, hayye mi´deye dâhil olduğda mi´denin
- B. 68b (17) harâretine tahammül édemeyüp helâk olur. Eger dërlerse hayyenin harâret-i ğarîziyyesi mi´denin
- (18) harâretin te´sîrine mani´ olur. Helâk édemez. Batnında olan dîdânı helâk édemediği gibi
- (19) biz dëriz ki dîdân-ı batnında mütevellid olmağla ol harâret ile me´lûfdır. Ammâ hayye hâricde mütevellid
- (20) olup içëriye dâhil olduğda mi´denin harâretinden pişir hayyât mümkün degildir. Delîl-i şânî,
- (21) eger dërlerse hayyenin harâret-i ğarîziyyesi olmağla mādām ki hayyât ile duğul étmişdir.
- (22) Harâret-i mi´de anı bir miğdâr hasta şeklinde éder. Lâkin mürür müddet ile ol harâret ile me´lûf
- (23) olur. Biz dëriz ki harâret-i mi´de ile me´lûf olsa dañı yine hayyât mutaşavvir degildir. Zîrâ
- (24) bu harâretten mā´ada mi´dede hażm içün bir ruṭubet-i hāmıza-ı şedîde vardır ki mā-(y)ı
- (25) fârūğdan ziyâde kâti´dir. Hādîdî dañı kaṭ´ ve hall éder. Pes böyle olan humûzet-i kâti´aya

(26) hayye nice taḥammül eder. Helākı emr-i muḳarrerdir. Delīl-i ṣāliṣ, ma'lūmdur ki ḥayvānāt-ı berriyyenin

(27) mecmū'ı buḥār ve havā-(y)ı ḥāriciyye ile ülfet ve ekl-i ḥayvānāt-ı berriyye ile me'lūf olup

(28) taḥşīl-i şihḥat etmekle perveriş yāfte olan mizācı baṭınıda olan buḥār ve havā ve ekl olunan

(29) ğidālar ile ta'ayyüş ve imtizācı mümkün olmadığı ecilden helāk olur. Görmez-misin ki ḥayvānāt-ı

(30) baḥriyye baḥardan ḥārice ḥurūc etse helāk olur. Ve bi'l-'aks ḥayvānāt-ı berriyye baḥre dāḥil

(31) olsa ol daḥı helāk olur. Delīl-i rābi', ḥayyenin lu'ābı insāna zehir olduğu gibi insānın

(32) daḥı lu'ābı ḥayyeye zehirdir. Pes imdi ḥayye kendüye zehir işābet edecek mevzı'a nice

(33) duḥūl eder. Zīrā hiss-i ḥayvānīsi anı men' eder. Ve eger duḥūl ederse nice ḥayyāt-ı

(34) mutaşavvirdir. Ammā dērlerse ki baṭındaḥayyenin tevellüd mümkündür. Bu ḳavlı ba'īd degildir. Zīrā şürb

(35) olunan miyāh ve ekl olunan nebātāt ile cā'izdir ki nuṭfe-i ḥayyāt mevcūd olup

R. 92b

(1) ekl ve şürb oluna. Ba'dehū bir nice müddet ile ṭabī'at anı ta'fin etmekle ḥayyāt buldurup

(2) ol mevzı'ın mizācına münāsib mizāc ile nüşü' ve nemā buldurup şekl-i aşıyyesi üzerine

(3) şüret verir. Pes imdi bunu ba'zı tedābir ve 'ilāc ile iḥrāc eylesek hemān ḥurūc

(4) ettiği gibi helāk olur. Zīrā bu dāḥı dīdān ve ḥabbu'l-ḳar' ve sā'ir dāḥilde olan ḥayvānāt

(5) gibidir. Pes imdi ba'zı marzā yā'nī bu 'illete mübtelā olan aşḥāb-ı merāḳiyā'nın mi'delerinde

(6) mütevellid olan rīḥ-i sevdāvī mi'de ve am'alarında yılan gibi girdüğinden mariz ağzımdan

(7) baṭınıma yılan girdi. Vesvesesine giriftār olurlarsa El-'ilāc: Bunun gibi

(8) 'illetlere mu'alece eden ṭabībe lāzımdır ki ḳānūn ve ḳavā'id-i ṭıbbā 'ārif veḥiyel-i felāsife-i

(9) ḥükemāya kemāliyle vāḳıf olup evvelen müfettiḥāt ve munzicāt ba'dehū müşhilāt-ı sevdāviyye ile

- (10) bedeni taḥhīr ve ba‘dehū ihtikānāt-ı münāsibe ile tenkıye ve bu şurūṭa ri‘āyet ile tedbīr
- (11) edeler. İnşallahu te‘ālā ber’ḥāşıl olur ve eger ‘alīliñ sevdā ve cünūnıḥavf ve vesvesesi
- (12) gālib olup yine evvelki vehm ve ḥayāl-ı fāsıdeye tābi‘ ve zāhib olursa yine tedbīr-i
- (13) evvel ile tekrār tedbīre şürū‘ edeler. Lākin ihtikān ve edviye-i müshile isti‘mālından muḳaddem
- (14) bir ḥayye aḥz ve bir kaç kıṭ‘a olunup ‘alīle müshil vėrdikden sonra bir ṭarīḳ ile ābrīze
- (15) vaż‘ edeler. Lākin ‘alīl vākıf olmaya vaḳṭāki ‘amel iḳtiżā idi. ‘Alīli ol ābrīze cülūs
- (16) étdürüp tamām-ı ‘amel idi. Ba‘dehū bir legene döküp ‘alīle ol ḥayyeninḡ kıṭ‘alarını göstereler.
- (17) Ḥattā ol ḥayāl-ı fāsıdden ḥalāş olup ber’ḥāşıl ola. Bāḳī ‘ilācātı ḥavliyyā-ı faşlında
- (18) mufaşşalan beyān olunmuşdur. Ol maḥalle nazār oluna. Ve eger ḥayye mi‘dede mütevellid olmuş ise ‘ilācı
- (19) bi-‘aynihi ‘ilāc-ı dīdān gibidir. Lākin ‘alīle beher yevm tiryāḳ-ı Andrumaḡus ve meşrodeyṭos
- (20) isti‘māl étdüreler. Ve bu mā-(y)ı muḳaṭṭar bu ‘illete ‘atīyye-i İlähiyye ve mevhibe-i Rabbāniyye bir devā’ tām
- (21) ve ‘ilāc mālā-kelemdır. Şan‘atı budur: ‘Uşāre-i efsentīn ve ‘uşāre-i varaḳu'l-ḡūḡ ve ‘uşāre-i
- (22) varaḳ-ı serḡas her birinden iki raṭl, ḡarasānī nışf raṭl, bürāde-i ḡarnu'l-eyyil üç vuḳıyye,
- (23) zehrū'l-ḡūḡ bir vuḳıyye, şabr-ı suḳuṭrī nışf vuḳıyye aḡz ve bir inā-yı zücāciyye vaż‘ édüp
- (24) mesdüdu'r-re’s emkine-i ḡārrede üç gün ve üç gece terk olunup ba‘dehū ḡar‘a ve enbīḳ
- (25) zücācī ile taḳṭīr edeler. Miḳdār-ı isti‘mālı bir vuḳıyyeden iki vuḳıyyeye varıncadır. Dīdān
- (26) ve ḡayyāt ve ḡabbu'l-ḡar‘ı iḡrāc étmek için lā-nazīrdır yāḡūd bir dirhem miḳdārı
- (27) bezr-i sezābı muḡkem saḡḳ ve ḡastaya ekl étdürüp üzerine ḡışr şecer-i rümmān-ı ḡāmızı
- (28) mā’u'l-ḡarāḡıyla ṭabḡ édüp maṭbūḡından bir fincān içeler mücerrebdir yāḡūd bir miḳdār ḡardeli
- (29) ṭabḡ édüp maṭbūḡına cüz’i nevāmīs-i Mışrī ve cüz’i kibrīt izāfe édüp
- B. 69a (30) ihtikān edeler. ‘Alīliñ feminden ḡay’ ile ḡurūc éder. Ve bu ṭarīḡiyle iḡrāc étmek āsāndır.

- (31) Ve ba'zılar 'aliliñ havf êtdigi nesneyi akrabāsından haber alup ol nesne ile
(32) 'alili tahvîf êdince marîz firâr êder. Ol kimse dañı ardına düşüp ŗitâb êtdürür.
(33) ol rütbeğe varır ki marîz bî-tâb olup düşe yâhûd bir tarîk-i âhar ile marîzi
(34) bî-tâb olunca ŗitâb êtdüreler. Ba'dehû ayaklarından başı aŗağı ŗalb ve ağızınıñ
karşusunda
(35) leben tabhêdeler ki ol lebeniñ buñârı 'aliliñ femine gide ve buñâr ve râyiha-ı leben-i
mi'deye müteŗâ'id

R. 93a

- (1) ola. Ol anda hayye cânib-i buñâr ve râyiha-ı leben meyl êdüp hârice hurûc êder.
(2) El-kısmu's-ŗânî fi emrâzi'ŗ-ŗefe: Ve hüve teŗtemil 'alâ sittet fuŗûl
(3) El-faŗlu'l-evvel fi teŗaqqukı'ŗ-ŗefe ve taqaŗŗurühâ ve tebyîzuhâ:
(4) Yâ'nî tudağ yarılmağ ve şabuğlanmağ ve beyâz olmağma'nâsinadır. E's-sebeb:
(5) Teŗaqquğ ve taqaŗŗur-ı ŗefeniñ sebebi bir harâret-i ġarîbedir ki ruṡûbât-ı ŗefeteyni
(6) ifnâ êdüp tecfîf êder yâhûd bir yübüsetdir ki tefarruku'l-ittişâl vâki'
(7) olunur. Nite-kim balçıkķursa pâre pâre olur. ŗefe ise ġâyet laṡif bir 'uzvdır.
(8) Ehviye-i hârre ve bâride mülâŗık olmasından hâlî degildir. Pes böyle olacağ teŗaqquğ
ve taqaŗŗur
(9) vâki' olur yâhûd sū(y)ı mizâc-ı hârdan neŗ'et êder ki hummeyyâtda keŗîrû'l-vuķû'dır
yâhûd
(10) mi'dede vâki' hılt-ı burakıyye-i hâddeden müteŗâ'id buñârdan hâdiŗ olur yâhûd
(11) dimâğdan nâzil olmağla hâdiŗ olur. Ve beyâz-ı ŗefeniñ sebebi za'f-ı haızmdan
(12) hâŗıl olan ruṡûbet-i balğamiyye-i fecce sebebiyle vâki' olan demniñ fesâdından
yâhûd
(13) a'zâ-(y)ı re's ve vechiñ harâreti nâkıŗolmasındandır yâhûd me'külât ve meŗrûbâtı
(14) kuvvet-i ŗâğîre geregi gibi tağyîr ve ġıdâyı ŗâlih êdemeyüp ruṡûbet-i balğamiyye hâŗıl
(15) olmağla bu 'illete bâ'iŗ ve a'zâ-(y)ı re'siñ müŗâreketiyle za'f-ı kuvvet-i ŗâğîreden
(16) beyâz-ı ŗefe hâdiŗ olur. Zîrâ ki ŗefe aħmer nâŗi' ve yâķütiyyü'l-levn iken anda eŗer
beyâz
(17) zâhir olmağ bî-ŗübhe kuvvet-i muğayyireniñ noķŗanıdır. Eger dêrlerse a'zâ-(y)ı
bâkiyeniñ
(18) dañı beyâza müŗâbeheti ve küdüreti vardır. Biz dêriz ki a'zâ-(y)ı sâ'ir ede beyâzlık
(19) zâhir olmaz illâ sebebiñ iŗtidâdı olmayınca El-'ilâc: Teŗaqquğ ve taqaŗŗur-ı ŗefeniñ
(20) 'ilâcı eŗyâ-yı kavâbıza-ı müceffife iledir. Zîrâ eŗyâ-yı kâbıza ŗikâķiñ cânibini

- (21) bir yere cem' eder. Ve müceffif dahı ol mevzı'a vārid olan demmi 'ağd eder. Anıñ içün
- (22) eşyā-yı k̄abıza ve müceffife nāfi' olur. Meşelā 'afaş ve mürdāsenc ve isfidāc 'ale's-seviyye
- (23) aḥz ve saḥk olunup ağızda tutmaḡ ḡāyet nāfi' dir. Ve eger lu'āb-ı keşir ile şefeti tartıb
- (24) edüp üzerine eczā-(y)ı mezkūreyi zer etseler cidden nāfi' dir. Ve eger kaşā ve ḥıyārı
- (25) kaṭ' edüp birbirine sümük ile ḥāşıl olan ḡüyā ki şefeye tılā etseler. Buña
- (26) mu'āddil-i 'ilāc olmaz. Lu'āb-ı bezr-i kuṭūnā dahı nāfi' dir. İbn-i Māsūya dēr ki bu 'illete mübtelā
- (27) olan kimesne şabāḥ ve aḥşam surre ve maḡ'adını dühn-i benefsec ile tedhīn eyleseler.
- (28) Ḥarāreti zā'il edüp mevād ol mevzı'lara müncezib olur. bī-naẓir 'ilācdır yāḥūd iki
- (29) vuḡıyye şaḥmu'd-decācı, iki dirhem şem' ile zevb edüp ba'de't-tebrīd mā'u'l-verd ile
- (30) keşiren ḡasl edüp tılā'en isti'māl edeler. Ve bu merhem dahı beyne'l-mücerribīn meşhūr ve müsta'meldir.
- (31) Şan'atı budur: 'Afaş ve isfidāc ve neşāstec 'ale's-seviyye aḥz olunup miḡdāru'l-kifāye
- (32) şaḥmü'd-decāc ile merhem olunup isti'māl oluna. Ve ḥarāret-i müfraṭa sebebiyle vāḡi' olan
- (33) şıḡāka 'uşāre-i ḥısrım ve 'uşāre-i 'inebü's-şaleb ve şamḡ-ı 'Arabīü'l-maḥlül bi-mā'u'l-verd gibi
- (34) devālar ḡāyet nāfi' dir. Ve bu merhem dahı şıḡāḡ-ı şefeniḡ cemī'-i envā'ına nāfi' dir. Şan'atı budur:
- (35) Lübb-i ḥabb-ı sefercel ve dühn-i maştakī birer vuḡıyye, şaḥmu'd-decāc ve muḥḡ-ı sāḡu'l-baḡar her birinden

R. 93b

- (1) nışf vuḡıyye ve semn-i ḡayr-imemlūḡu'l-maḡsül bi-mā'u'l-verd ve 'asel her birinden üç dirhem,
- (2) isfidāc ve dühnü'l-levzü'l-ḡulv ve termentīn-i ebyaḡ her birinden iki dirhem, kehrübā bir dirhem
- (3) aḥz olunup miḡdāru'l-kifāye şem'-i ebyaḡ ile şan'at üzere merhem oluna. Ve müte'ahḡirīn-i
- (4) eṭıbbā-(y)ı Efrenciyyeden ba'zılar dēdiler ki eger şefede beyāzlık ile taḡaşşurzāhir olursa

- (5) lāyık olan oldur ki edviye-i müşhile-i balgamiyye ile bedeni ve dimāğı tenkıye édüp ruṭūbet-i
- (6) balgamiyyeyi geregi gibi istifrag̃ edeler. Ba' dehū ahlāt-ı balgamiyye bākiyyeyi talṭif ve tahlil
- (7) édüp harāret-i ġarīziyyeyi in'āş ve takviyet vėrmegi sa'y ve ihtimām edeler. Ve 'alil-i
- (8) feminde bir miqdār keşirāyı gāh-be-gāh mesk ve lisānyla taklib ėtmekle nef' aẓimesini
- (9) müşāhede eder. Ve eger şefeniñ kışrı zā'il olmayup bir müddet bākī ıalursa şuhūmāt-ı B. 69b (10) nāfi'adan murekkeb kayrūtīler ile 'ilac̃ edeler. Meşelā şahmu'l-baṭ ve şahmu'd-decāc ve keşirā'
- (11) ve lu'āb-ı sefercel ve lu'āb-ı haṭmī ve lu'āb-ı bezr-i kettān gibileri münferiden yāhūd murekkeben tılā'
- (12) edeler. Zīrā lu'ābāt-ı 'uzvuñ eczā-(y)ı müteferriķasını cem' édüp taķabbuzını telyin eder.
- (13) Ve edhān-ı laṭife ile tes'it ėtmek ġāyet nāfi' dir. Dühn-i nārdin ve dühn-i hayrī
- (14) ve dühn-i yāsemīn gibi ve 'alilin aġziye ve eşribesini işlāḫa sa'y ve ihtimām lāzımdır.
- (15) Ve baķulāt ve herāyis ve ol ġidālar ki lüzūcet ve dūsūmetli ola. İctināb edeler.
- (16) Ve ekşeriyā ġidālarını bir yaşında ġanemiñ laḫmına kaşır edeler. Eş-şāfi hüve Allah
- (17) El-faşlu's-şānī fi ihtilāci's-şefe: İhtilāc-ı şefe bir 'illettir ki ṭudaķlar
- (18) segirddürür. E's-sebeb: Bu 'illetiñ sebebi bir mādde-i mü'ziyedir ki mi'de munşab
- (19) olmaġla bu 'illete bā'ış olur. Zīrā saṭḫ-ı mi'deye muttaşıldır. Ve bir ġışā ki bu iki saṭḫı
- (20) birbirine ittişāl ėdirmişdir. Ol ġışāniñ cismi şalbıdır. Pes cism-i şalbıñ kaķan
- (21) bir cānibi ḫareket ėtse cānib-i āḫarı daḫıḫareket eder. Böyle olıcaķ bir mādde-i mü'ziye
- (22) mi'deye munşab olduķda ol mādde-i mü'ziyeyi def' ėtmek için mi'de-i munķabız ve āḫarı
- (23) münbasit olup inķıbāz için isti'dād ḫāşıl eder. Böyle olıcaķ şefe-i ḫareket-i
- (24) muḫtelife ile müteḫarrik olur. Ve ol ešnāda tehavvu' ve ġaşeyān ve fuvāk'āriz olur. Zīrā mi'deniñ
- (25) ḫareketi mādde-i mü'ziyeyi def' içündür. Yāhūd ihtilāc-ı şefe dimāġdan aşıġı gelen
- (26) 'aşabıñ müşāreketiyle vāķi' olur ki dimāġda olan mādde-i mü'ziyeyi def' için ḫareket-i

- (27) inkıbāziyye ve inbisātiyye ile mütēharrık olmağla hādīs olur. Zīrā ā'sāb-ı dimāgiyyeden
- (28) zevc-i sālīşin şu'be-i sāniyesine muttaşıl olduğı ecilden ibtidā' şar' ve laķvede vāķi'
- (29) olur. Ve yāhūd riyāh-ı ġalīzadan hādīsdir ki 'illet-i ihtilācıda mufaşşalanzīkrā sebakat
- (30) étmişdir. Gāhīce 'urūķ-ı dikākıñ dem ile imtilāsından hādīs olur. yā'nī demden
- (31) münfaşıl olan riyāh ve ebhıre mesāmmāt-ı keşif olmağla taħlil olmayup bu 'illet hūdūsına
- (32) bā'ış olur. El-'alāmāt: Bu 'illetiñ eger hūdūsı mi'de müşāreketiyle olursa 'alāmeti
- (33) tehavvu' ve ġāseyān ve fuvāk belki kay' vāķi' olmaķdır. Ve eger hūdūsı dimāğda müctemi' olan
- (34) mādde-i mü'ziyeden olursa 'alāmeti re'sde şıķlet ve femde ruṭubet-i keşire ile 'alāmāt-ı
- (35) mādde-i balġamiyye olmaķdır. Ve eger riyāh-ı ġalīzadan nāşī olursa 'alāmeti ihtilāc baħşinde

R. 94a

- (1) mezkūrdır. Ve eger imtilā(y)ı 'urūķdan vāķi' olursa 'alāmeti 'alāmāt-ı ġalebe-i demdir.
- (2) El-'ilāc: İhtilāc-ı şefeniñ 'ilācı eger 'illet imtilā-(y)ı demden nāşī olursa kıfāldan
- (3) faşd ve 'aliliñ ġıdāsını taķlil ve mesāmmāti teftih ēdeler. Ve eger bu tedbīr ile def'
- (4) olmazsa ihtilāc-ı külli baħşinde olan tedābīr-i külliyye ile 'ilāc ēdeler. Allahu's-şāfi
- (5) El-faşlu's-sālīş fi taķabbuzı's-şefeteyn: E't-taķabbuz bi-fethi't-tā'i'l-mu'ceme ve'l-kāf
- (6) lisān-ı Türkīde derilüp bir yere gelmek ma'nāsınadır. Ve beyne'l-eṭıbbā' a'zāniñ mi'vec
- (7) olmasına ve derilüp bir yere gelmesine dērler. Bu bir 'illetdir ki şefeteyne 'arız olur.
- (8) E's-sebeb: Bu 'illetiñ sebebi gāhīce teşennüc-i imtilā'i ve gāhīce teşennüc-i istifrāğīden
- (9) nāşī olur. Ve gāhīce mevlüdü olup veled ile bile tevellüd ēder. Taķaddümetü'l-ma'rife:
- (10) Eger bu 'illet teşennüc-i istifrāğīden hādīs olmuş ise lā-'ilāc lehüdü. Ve eger mevlüdü
- (11) yāhūd teşennüc-i imtilā'īden nāşī olursa mümkinü'l-'ilācdır. El-'ilāc: Eger taķabbuz-ı şefe
- (12) mevlüdü olursa 'ilācı aṭlıye-i münāsibe ile ṭılā' olunup baş ve taķvīm ve 'aķd
- (13) ēdeler. Ve eger teşennüc-i imtilā'īden nāşī olursa evvelen edviye-i müşhile-i münāsibe ile istifrāğ

- (14) olunup ba‘dehū edhānāt-ı hārre ile temrīh edeler. Bākī ‘ilācātı bi-‘aynihi teşennüc-i imtilā’ı gibidir.
- (15) El-faşlu'r-rābi‘ fi bevāsiri'ş-şefe: Bevāsiri'ş-şefe bir gılzattır ki şefe-i
- (16) süflāniñ vasaṭına ‘arız olup kemāl-i yübüsetinden şefe şaḡ ve hārice münḡalib olur.
- (17) Buṅa ‘inde'l-eṭıbbā bevāsırü'ş-şefe tesmiye olunur. Gāhıce levn ve şüretde firşāda müşābih
- (18) ve tüt-i aḡmer gibi olur. Zebān-ı Fāriside ḡartüt tesmiye ederler. E's-sebeb: Bu ‘illetiñ
- (19) sebebi demm-i muḡterıḡdan bir faızladır ki şu‘eb-i ‘urūḡdan beyne'l-cild ve'l-laḡm hārıc olur yāḡūd
- (20) vāḡt-i ihtirāḡda māddesiniñ gılzat ve ‘arazıyyetinden eczā-(y)ı hārre ve laṭıfesiniñ taḡlīli
- (21) olmasıyla ḡadıḡ olur. Veca‘ı daḡı zāhir olmaz. Zirā seretān gibi ‘uzv-ı meyyit ve ḡiss-i
- (22) bāṭıl olmuşdur yāḡūd keşret-i mādde sebebiyle mizāc-ı ‘uzvuḡ fesād-ı müstahkim olmaḡla
- (23) mücāviri olan maḡalle varan ḡidā-yı şālīḡı daḡı fesād ve kendi nev‘ine taḡvīl etmesinden
- (24) ḡadıḡ olur. El-‘alāmāt: Bu ‘illetiñ ‘alāmeti oldur ki ‘alīliñ şefe-i süflāsında
- B. 70a (25) yübüset ḡālib olmaḡla vasaṭı şaḡ ve hārice münḡalib olur. Ve gāhıce ‘inebu'ş-şaḡır
- (26) miḡdārında gılzat ve gāhıce levn ve şüretinde kümüdet ve ba‘zılarında firşāda müşābeheti
- (27) zāhir olmaḡdır. El-‘ilāc: Eger bu ‘illet fazla demm-i muḡterıḡdan nāşı olursa ‘ilācı kıfāl
- (28) ve çehārekden faşd edeler. Ba‘dehū maṭbūḡ-ı eftīmün ile ishāl edüp şefe-i ‘alīli
- (29) nişter ile şart ve nefsi-i ‘uzvdan māddeyi istifrāḡ ba‘dehū demmi ḡaṭ‘ için ḡal ile
- (30) şefeyi delk edeler. Ve bu ‘amel key maḡāmına ḡā‘im olur. Ve eger bu ‘illet ḡacereye müşābih olursa
- (31) zinhār-ı ḡadıd ile ta‘arruz olunmaya zirā ol maḡalde şu‘be-i şerāyın vardır. ḡaṭ‘ olduḡda
- (32) demmiñ ihtibāsı mümkün olmaz. Ve şefe daḡı mi‘vec ve ḡabīḡu'l-manzar olup tekellüm ‘alīle
- (33) fesād gelür. Pes imdi bu ‘illete ‘ilāc olundıkda ‘ades ve bābūnec ve iklīlü'l-melik ve ḡaṭmī

(34) ile ve muḥḥ-ı beyzu'd-decāc ile ma'mūl-ı merāhim ve zımādāt isti'māl edeler. Ve ba'zı kerre

(35) ḥabeşü'l-ḥadīd ve mürdāsenc ve isfidāc ve za'ferān ve şeb ve şem' ve dühn-i levz ile ma'mūl-ı

R. 94b

(1) merāhim isti'māl edeler. Ve eger bu 'illet' atıḳ ve müzmin olursa şefe-i 'alıl ḥārice

(2) münkalib olmuş ise vācib olan oldur ki şefeyi tūlına şaḳḳ etmekle naḳş olunup

(3) inḳılābını cem' ve bir ḥayṭ ile kānūn üzere dikkiden sonra demmini kaṭ' için edviye-i

(4) kātī'atu'd-dem ile 'ilāc edeler. Meşelā verd-i aḥmer ve za'ferān ve demm-i aḥaveyn ve ḥacer-i ḥamāṭīṭas gibi ba'dehū merhem-i mülḥime ile 'ilāc edeler. Hüve's-şāfi Allahu's-şāfi¹³³

(5) El-faşlu'l-ḥāmis fi evrāmı's-şefe ve büşürihā: yā'nī dudaklara 'arız

(6) olan şiş ve sivilceler demektir. Ve ma'lūm ola ki ḥükemā-(y)ı 'izām veremi hüve ḡilz (7) ve intifāḥ yāḥduş fi'l-'uzv min faẓl mādde yemdedhū ve yemle'ühū 'ibāretiyle ta'rīf etmişlerdir.

(8) Ve bu ta'rīf bi-'aynihi büşüre şādıḳ olmaḡla büşür daḡı evrām-ı cinsinden 'add olunup (9) kübr ve şıḡar cihetiyle mütemeyyiz olur. İmdi büşüre evrām-ı şıḡar ve evrāma büşür-ı kibār ıtlāḳı

(10) olunur. E's-sebeb: Evrām ve büşür-ı şefeniş sebebi yā 'uzvuḡkuvvet-i ḡāziyesi za'if (11) olmaḡla 'uzva vāşıl olan ḡidā bi-kāmilihi ḥazm olmayup andan faẓla ḳalır. Faẓla mezbūre

(12) ḳalīlen ḳalīlen mütezāyid olup 'uzvda verem ihdāş eder yāḡūd māddeniş 'uzva inşibābındandır.

(13) Nite-kim Cālinūs kitāb sū'u'l-mizāciḡ üçünci bābında der ki seyelān-ı keşire bir 'uzva (14) teveccüh idi. İbtidā' evride ve şerāyīn-i 'azīmeyi mümteḷi eder. Ve bunlardan 'urūḳ-ı şıḡāra

(15) muşab olup bi-haseb vūs'ihim anları daḡı mümteḷi eder. Ba'dehū devām-ı inşibābdan nāşī

(16) 'urūḳ-ı mezbūrede temekkūn mümkün olmayup bir miḳdārı efvāh-ı laṭīfe-i 'urūḳdan ve bir miḳdārı

¹³³Huve's-şāfi Allahu's-şāfi: -R 94b/4

- (17) menāfis ‘urūḳdan mütereşşih olup farah a‘zā-(y)ı ḳarībeye munşab olmaḡla teverrüm eder.
- (18) Ve inşibābıñ sebebi bedende mādde-i keşire olup ‘uzv-ı za‘ıfe yāhūd ‘uzv esfele müteveccih
- (19) olmaḡdır yāhūd‘urūḳıñ insidādıdır ki münsed olmaḡla anda demm-i cereyāndan meḳş edüp
- (20) müctemi‘ olur. Ve anlardan ‘uzva munşab olur yāhūd‘urūḳıñ intifāhıdır ki yāhūd ‘urūḳıñ
- (21) za‘findan yā demmiñ keşretinden yā ḥiddetinden efvāh-ı ‘urūḳıñ intifāhıdır yāhūdḍarbe ve saḡḳa
- (22) emşālinden ‘urūḳıñ tefarruḳu'l-ittişāldır. Yāhūdḥiddet ve ḥarāfetden ve edviye-i ḥādde ve
- (23) ḥarīfe vaz‘ından ve mess-i nārdan ‘urūḳıñ te‘ākülidir. El-‘alāmāt: Bu maraz ḡalebe-i demden
- (24) nāşī olursa ‘alāmeti şefede ḥarāret ve ḥumret ve temeddüd ve müdāfa‘a ve veca‘-ı dā‘imī
- (25) ve zārabātı ve ekşeriyā şāhibine ḥummā ‘arız olmaḡdır. Ve eger sebebi aḡlāt-ı sār eden ise
- (26) ‘alāmeti ‘alāmet-i aḡlāt-ı bāḳiye ile istidlāl olunur. El-‘ilāc: Evrām ve büşür-ı şefeniñ
- (27) ‘ilācında evvelen lāzımdır ki ḥılt-ı ḡālibi faşd ve ḥacāmat ve ishāl ile istifrag edeler.
- (28) Ve ba‘du't-tenḳiyetü'l-beden muḡallilāt ve ḳābızātın olan devālar ile tazmīd oluna.Ḥazāz
- (29) ve bābūnec ve daḳıḳu's-şar ve ma‘u'l-verd ve ‘uşāre-i ‘inebü's-şaleb gibiler ile ‘ilāc edeler.
- (30) El-faşlu's-sādis fī ḳurūḥı's-şefeteyn: El-ḳurūḥḳarḥanıñ cem‘indir. Ḳurūḥa bi'z-zam
- (31) lisān-ı Türkıde ḳılıçdan ve sār esliḥadan ḥāşıl olan carāḥāt ve çibānlara ve yaralara
- (32) dērler. Ve ba‘zı kenār-ı memleketlerde Etrāk baş bart ta‘bīr edeler. Zebān-ı Farīsīde rīş
- (33) tesmiye olunur. Ve lisān-ı Yūnāniyyede alḳos dērler. Pes imdi ḳurūḥ-ı şefeteynden
- (34) murād şefelerde ḥādiş olan yaralardır. E's-sebeb: Ḳurūḥ-ı şefeteyniñ sebebi yā fāsīd
- (35) olmuş demden yāhūd bir ḥılt-ı burāḳıyye-i māliḥadanḥādiş olur. Ve bu ‘illet ekşeriyā ḥummeyyāt-ı

R. 95a

(1) 'aķıbinde hādiş olur ki aņa beyne 'avāmı'n-nās uçuk ta'bır ederler. Ve gāhıce hayvānāt-ı

(2) semmiyyeniñ les'inden ve gāhıce 'illet-i Efrenciyyeden ve gāhıce edviye-i zıbaķıyye isti'mālından

(3) hādiş olur. Ve ekşeriyyā büşürüñ teķayyuħından hāşıl olur. El-'ilāc: Bu 'illetiñ 'ilācında

(4) tabıbe lāzım olan oldur ki evvelen hılt-ı ğālibden bedeni tenķıye-i kıfāldan faşdı ba'dehū

B. 70b (5) maţbūh-ı helılec ile ishāl edeler. Ba'dehū ĳurūhı merhem-i isfidāc ile yāhūd mürdāsenc

(6) ve 'afaş-ı medķūk ve dühn-i ĳabb-ı mişmiş ve şem' ile ĳayrūtı edüp isti'māl edeler.

(7) Yāhūd üsrüb-i muħarriķ ve mürdāsenc ve bezr-i benc-i ebyaz 'ale's-seviyye aħz olunup miķdāru'l-kifāye

(8) şem' ve dühnü'l-verd ile merhem edeler. Ve bu 'illete merhemü'l-verd li-İbn-i Māsūyeğāyet nāfi' ve

(9) mücerrebdır. Şan'atı budur: Verd-i aħmer ve maştakı birer vuķıyye, üsrüb-i muħarriķ nişf vuķıyye aħz

(10) olunup kifāyet-i miķdārı termentın ve 'asel ile merhem olunup mürdāsenc-i meshūk

(11) ile isti'māl oluna. Ve eţıbbā-(y)ı ķımyā'ıyye 'alem-i müvarriķ tütsüsini ĳurūh-ı şefeniñ envā'ına nāfi'dır dediler. Hüve's-şāfi¹³⁴

(12) El-ķısmu's-şāliş fi emrāzi'l-lişāt: Ve hüve teştemil 'alā ĳamset fuşul

(13) El-faşlu'l-evvel fi te'ākülü'l-lişāt: İzmihlāl-ı laħmu'l-lişāt ve fenā'ıha ey laħmu'l-lişetü'l-

(14) mu'arrāt a'nıdişıñ etleri telef olmaķ ve 'uryān olmaķ. Sinārtoş nām ĳakım der ki

(15) luħūm-ı lişāt gāhıce ziyāde büyüyüp müfratolduğı gibi gāh olur. Nokşān bulup telef

(16) olur. Dişler 'uryān ğorinüp müsterhı ve müteza'zi' olur. E's-sebeb: Sebebi aħlāt-ı

(17) rediyye ve ĳāddeniñ lişāta cārı ve munşab olup ekl étmesinden 'arız olur.

(18) El-'ilāc: Bu marāziñ 'ilācında evvelen aħlāt-ı ĳāddeniñ rediyyetini işlāh ve demmiñ

(19) mā'ıyyetini ishāl ve taşfiye edici devālar isti'māl oluna. Meşelā mecūķān ve ğūtağamba

¹³⁴Huve's-şāfi: -R, 95a/11

- (20) ve jalapa gibi ba‘dehū mükerreren lahm-ı tekvīnine sa‘y ve himmet edeler. Meşelā libān-ı zeker ve enzerūt
- (21) ve demmū'l-aḥaveyn her birinden bir dirhem aḥz olunup ba‘de's-saḥk sūnūn edüp lişāta zer edeler.
- (22) Ve şeyḫ İbn-i Sīnā bu devā'ı ḡāyet mücerredir dedi. Şan‘atı budur: Libān-ı zeker ve maştakī ve
- (23) zerāvend-i müdahrec ve demmū'l-aḥaveyn ve daḳīku'l-gorsene ve iresa her birinden bir dirhem nā‘imen saḥk
- (24) edüp ‘asel ve ḥallu'l-‘unşul ile ‘acīn edüp lişātı anıḡla temrīḡedeler demiş Yāḡūd
- (25) şarābu'l-ās ve kelenkebīn-i muşaffā yarımşar vuḳıyye, rubbu't-tūt ve rubbu'l-cevzū'r-rūmī ikişer
- (26) dirhem, sūfūf fekkeyn-i semekū'ş-şebūtve bastūrta ve cevz-i bevḡa her birinden sūlş-i dirhem
- (27) aḥz ve müsūḡ olunup lişāta tılā edeler. Yāḡūd kelenkebīn-i muşaffā bir vuḳıyye, maştakī
- (28) ve mürr-i şāfi ve libān ve cevz-i bevḡa her birinden sūlş dirhem, birbirine ḡaltēdeler. Yāḡūd
- (29) si‘d iki dirhem, zerāvend-i müdahrec ve enzerūt birer buçuḳ dirhem, mürr-i şāfi bir dirhem, iresa
- (30) ḡīn-i maḡtūm ve nuşāre-i ḳarnu'l-eyyil yarımşar dirhem, varaḳu'l-ās ve verd-i aḡmer birer ḳabza
- (31) şandal-i ebyāz ve aḡmer birer buçuḳ dirhem, şebb-i muḡarriḳ ve cūllenār ikişer dirhem, sūnūn edeler.
- (32) Ve bunlardan ba‘zını mā-(y)ı varaḳu'l-bellūt ile ḡabḡ edüp maḡbūḡıyla mażmaza edeler.
- (33) Yāḡūd seretānātu'l-ḡay altı ‘aded, aşl-ı arḳıtyūnu'l-kebīr bir vuḳıyye, bunları ḡāvan-ı
- (34) ḡacerīde bu ḡabḡ gibi olunca daḳḳedüp on altı vuḳıyye mā-(y)ı zehr-i ḳībānos ile ḡall
- (35) edüp kettān bezinden ‘aşr edüp anıḡla esnān ve lişātı ḡasl edeler. Yāḡūd

R. 95b

- (1) essafāḳıs ve behmen-i aḡmer ve ḳışr-ı şeceretū'l-iccāş ve hiyufārīḳūn her birinden nişf vuḳıyye
- (2) aḥz olunup miḳdāru'l-kifāye şarāb-ı aḡmer ile ḡabḡ ve taşfiyeden şonra mażmaza oluna.

- (3) Koroilyos nām tabīb dēr ki ben bu devāyı tecrube eyledim. Ğāyet nāfi'dir. Şan'atı budur: Mürr-i şāfi
- (4) Ve maştakī ve şeb her birinden bir vuqıyye aḥz ve muḥkem saḥḳ olunup 'asel ile mezc édüp lişāta süreler. yaralarına ve tebessümüne nāfi'dir.
- (5) El-faşlu's-şānī fi tezāyüdü'l-lişāt ve istirḥā' ihā: Tezāyüdü'l-lişāt bir 'illetdir ki
- (6) diş etleri ziyāde nümüv ḥāşıl édüp mütezāyid olup tavāḥīn tesmiye olunan
- (7) dişleri setr éder ki beyne'l-eṭibbā'ı'l-İslām nümüvı'l-lişāt ve iltihām 'ale'l-esnān tesmiye
- (8) olunur. Ve bu fesāda eṭibbā-(y)ı Yünāniyyūn Piladorāta tesmiye éderler.E's-sebeb: Tezāyüd
- (9) lişātın sebebi mā-(y)ı cübniyye-i fāsideniñ lişata ifrāt üzere inşibāb ve cereyānından
- (10) 'arız olur. 'Ale'l-ḥuşuş laḥm-ı lişāt kendi bi't-tab' raḥv olmağla kendüye munşab ve
- (11) cārī olan ruṭubāt-ı fāsıde ve aḥlāt-ı rediyyeyi sühület ile qabül édüp laḥm zā'id
- (12) ḥāşıl olur. Nite-kim ḳurūḥāt ve carāḥātda laḥm-ı cild setr eylemeyince ol ḳurūḥ ve cürūḥda
- (13) laḥm zā'id ḥāşıl olup gitdikçe tezāyüd ve nümüv ḥāşıl éder. Kezālik laḥm-ı lişāt daḥı cild-i
- (14) ḡalīz ile mestūr degildir. Anıñ için bi's-sühüle tezāyüd ve nümüv ḥāşıl eyler. Ve eger luḥūm-ı
- (15) nümüv ve tezāyüdi ḥafif olup ve min ḡayrı 'ufūnetin olursa sühület ile zabṭ ve men'
- (16) ve ta'vīḳ olunmaḳ mümkündür. El-'ilāc: Bu marazın 'ilācında lāzım olan oldur ki evvelen laḥm-ı
- (17) lişeniñ tezāyüd ve nümüvsine māni' olup zabṭ ve ta'vīḳ édici devālar isti'māl olunup
- (18) ba'dehū nazar oluna. Eger lişāt-ı müte'affin ve rāyiḥa-ı müntine-i şaḳīle ile mütenessim ve müteneffis olursa
- (19) ḳavī mażmażalar ile ḡasl ve taṭḥīr olunup laḥm-ı zā'idi ifnā édici. Müsūḥāt ve tılā'āt B. 71a (20) isti'māl oluna. Meşelā laḥm-ı zā'idin nümüvsini men' ve ḳabz ve zabṭ ve ta'vīḳ için mā-(y)ı mübārek
- (21) şebbi ile mażmaża édeler. Yāḥūd cüllenār-ı Mışrī ve 'afaş ve bastūrta ve mercān-ı aḥmer aḥz
- (22) olunup maṭbūḥ-ı şeb ile mezc ve mażmaża yāḥūd bu müsūḥı isti'māl édeler. Varaḳ-ı ḥalkātu'l-
- (23) maḥbūb-ı meshūḳ ve varaḳu's-selīme ve na'nā' ve ca'de ve cevz-i bevvā her birinden nişf vuqıyye

- (24) aḥz olunup müsūh oluna. Ve ba‘zılar bu müsūh sezāb ve mürr-i şāfi yarımşar dirhem ilhāk
- (25) etmekle ‘amel ederler yāhūd şebb-i muharriḳbir vuḳıyye, ‘asel şāfi dört vuḳıyye aḥz olunup
- (26) ‘aseli nār-ı leyīne ile ṭabḥ ve taşfiye édüp ve eczā-(y)ı meshūḳan zer édüp müsūh edeler.
- (27) Yāhūd ‘asel ceyyid iki vuḳıyye, ḥallu'l-ḥamr bir vuḳıyye, zehretü'n-nuḥās bir dirhem, şeb şūls dirhem
- (28) aḥz olunup aḥmerü'l-levn olunca ṭabḥ olunup ba‘dehū içine varaḳu'l-‘ar‘ar ve cevz-i bevva her
- (29) birinden nışf dirhem, ḳarn-ı eyyilü'l-müdebber nışf vuḳıyye aḥz ve saḥḳdan sonra ilhāk ve müsūh
- (30) oluna yāhūd maṭbūḥ-ı cümletü'l-‘ulleyḳu'l-cibillī ile milḥ-i maḥrūḳ mükerreren ces ve mes olunsa ziyāde
- (31) nāfi‘dir. Lişe-i dāmiye ve seyelanāta mücerrebdir. Kezālik mercān-ı aḥmer ve ruḥām-ı meshūḳ daḥı mezc-midir?
- (32) yāhūd bezrū'l-verd ve zāc-ı Ḳıbrīsī ve şeb ve mürr-i şāfi ve maştakī ve ḥall-i ‘unşuliden maşnū‘-ı
- (33) mażmaza ḡāyet nāfi‘dir. Yāhūd bu mażmazaı isti‘māl idi ki mücerribin-i eṭıbbā-(y)ı Efrenciyye
- (34) beyninde meşhūr ve mütevātirdir. Şan‘atı budur: Mā-(y)ı selīme ve mā-(y)ı lisānu'l-ḥamel ve mā-(y)ı prünella
- (35) ve mā-(y)ı cercirü'l-mā‘ aḥz olunup içine ‘afaş ve başūrta birer dirhem meshūḳan vaż‘ olunup

R. 96a

- (1) mażmaza oluna. Yāhūdṭormentella ve ḳışr-ı āşl-ı iccāş-ı berrī ve hiyufariḳun ve saluya ve na‘nā‘
- (2) her birinden bir ḳabza aḥz olunup iki raṭl ḥamr-ı aḥmer ile şūls zā‘il olunca ṭabḥ édüp ba‘du't-taşfiye
- (3) mażmaza éfdeler. Ve bu mā-(y)ı maṭbūḥ ki ḥuzzāḳ-ı eṭıbbā‘ ve cerrāḥin beyninde esrārdan olup ba‘zılarına
- (4) lisānen tefhīm ve ba‘zılarından setr édüp ve ba‘zılarına işārāt ve telmīḥātıyla ta‘līm

- (5) étdikleri maṭbūḥ mücerrebiñ şan‘atı budur: Kelenkebīn iki vuḳıyye, kibritū'l-ḥay ve şebb-i ğabīt
- (6) birer vuḳıyye, beyāz-ı yūnānī ve cemmetū'l-‘ar‘ar yarımşar vuḳıyye, isfenc lil-ḥarḳ ve ḥamānu'l-kebīr birer dirhem,
- (7) varak-ı hiyufariḳun ve iklilū'l-cebel ve lisānu'l-ḥamel ve sezāb ve saluya ve feleşkūn her birinden
- (8) nısf ḳabza aḥz olunup iki raṭl mā‘u'l-ḳarāḥ ve iki raṭl ḥamr-ı ḥāliš ile ğamr olunup
- (9) rub‘ı zā‘il olunca ṭabḥ intihā-(y)ı ṭabḥında içine bir vuḳıyye zencār ilḥāḳ édüp nārdan
- (10) tenzīl ve tebrīd ve taşfiye édeler. Ba‘dehū bir rīşe-i şūf yāḥūd ḳuṭn leff édüp
- (11) muşaffāya ğams ve mevzı‘-ı me‘ūfa mess édeler. Yāḥūd bir kettān ve yāḥūd ḳuṭn meblūlı mevzı‘-ı
- (12) me‘ūfa vaż‘ édeler. Bu bir mā‘dır ki lişāt ve lehāt ve ḥanek ve ḥalḳ ve enfde vāḳı‘ olan
- (13) ḳurūḥ-ı muzirreniñ mecmū‘ına uzīmāya nāfi‘ bir ‘ilāc tām ve devā’ mālā-kelemdir. Eṭbbā-(y)ı Curmāniyyānden
- (14) Atıyos nām ṭabīb bu devāyı isti‘māl eder imiş. Şan‘atı budur: Şebb-i muḥarriḳve libān-ı ebyāz
- (15) ve mürr-i şāfi‘ ale’s-seviyye aḥz olunup ba‘de’s-saḥḳ‘asel ile ḥılt ve maḥall-i me‘ūfa
- (16) ṭılā‘en isti‘māl oluna. Ba‘dehū ḥamr ile mażmaza oluna. Kezālik bu daḥı ṭabīb-i mezkūrıdır ki
- (17) laḥm-ı lişāt-ı fāsıdeyi maḥv ve izāle édüp ‘ufūnete muḳāvemete eder. Şan‘atı budur: Ḳalkandīs-i
- (18) ğabīt üç dirhem, iḳlimya iki dirhem aḥz ve saḥḳ ve ḥall-i ḥādde ile ḥarāret-i āfītābda bir ḳaç
- (19) gün ṭabḥ etmekle ḥall olunup ba‘dehū tecfif ve yine saḥḳ nā‘im ile saḥḳ édüp lişāta
- (20) delk édeler. Lākin bel‘ olunmaḳdan ziyāde iḥtirāz ve ictināb édeler. Ve ba‘zılar bu devāyı
- (21) isti‘māl ederler. Şeb ve verd-i aḥmer birer dirhem milḥ-i mükelles iki dirhem za‘ferān nısf dirhem
- (22) aḥz olunup muḥkem saḥḳ édeler. Ba‘dehū maṭbūḥ-ı ‘asel ile maḥlūṭan isti‘māl oluna. Kezālik
- (23) bir vuḳıyye ‘aselū'l-verd, rūḥu’z-zācu’l-ḥāliš yāḥūd dühnü’z-zāc iki ḳatre memzūcen ḳurūḥ-ı fem

(24) ve kırūh-ı lişāta me'mūnu'l-fā' ile bir devādır yāhūd cevz-i bevvā bir 'aded şebb-i ğabīṭ nişf dirhem

(25) beyāz-ı Yūnānī ve 'uşāretu's-sezāb ve 'uşāre-i elf-i varakāt ve 'uşāre-i ıtrilāl birer dirhem,

(26) 'asel bir vuqıyye aḥz olunup bir marre mezc édüp her iki üç sâ'atde bir def'a mazmaza édeler.

(27) Ve eger kablu't-ṭā'ām ve ba'de't-ṭā'ām mā'u'l-ḳarāḥ ile ḥall olunmuş, milḥ ile mazmaza olursa bu 'illete iksīr gibi bu devā' lā-naẓīrdır. Hüve Allahu's-şāfi¹³⁵

(28) El-faşlu's-şāliş fi inficārı'd-dem 'anı'l-lişāt: El-inficār bi-kesri'l-hemze ve'l-fā

(29) luġatda yarılmaḳ ve aḳmaḳma'nāsınadır. Ve ıştılāḥ-ı eṭibbāda seyelān ve cereyān ma'nāsına müsta'mel

(30) olunmaġla re'īs anlarından ḳan aḳmasına inficāru'd-dem 'anı'l-lişāt tesmiye olunur. Ve eṭibbādan

(31) ba'zıları nezfü'd-dem 'anı'l-lişāt ve ba'zıları lişetü'd-dāmiye tesmiye eylemişler. Sinārtos

(32) nām ḥakīm dēr ki insāniş laḥm-ı lişeleri bi't-ṭab' raḥv olup üzereleri cild-i ğalīz ile

(33) mestūr olmadıġı ecilden emrāz-ı keşīreye müsta'idlerdir. Li-hāzā gāḥ olur ki anlardan

(34) cereyān-ı dem zuhūr éder. E's-sebeb: İnficāru'd-dem 'anı'l-lişātın sebebi sebeb min esbābı'l-

B. 71b (35) külliyye nezf-i demden mā-'adā cemī'-i esbāb-ı 'ämme-i müştereke daḥı sebeb olur. Ve sebeb-i nev'ıyyesi daḥı

R. 96b

(1) yā raḥāvet lişe-i üskürbütü'dir ki ziyāde müfsid ve ekkāl lu'āb-ı tekevvüninden nāşī te'ākül-i

(2) 'urūḳ-ı şıġār ile muḳārin olmasındandır. Yāhūd'ādet-i ṭabī'ı'dir. yā'nī taşarruf ṭabī'atdır ki

(3) tehyi'e ve ihzār eylediġi demmi ṭabī'at kendi kendüye istifrag ve tenḳıye étmesindendir. Yāhūd

(4) cerrāḥ-ı cāhiliş bilā-ihitimām ḳal'-ı esnān eylemesindendir yāhūd mādde-i ḥarīfe-i ekkāle ile maḥlūt

¹³⁵Hüve Allahu's-şāfi: -R

- (5) olan demm-i evride ve şerāyīn-i lişeyi mümtelī edüp anlardan şu 'ebāt-ı 'urūḡ-ı şıḡāra munşab
- (6) olmaḡla inşikāk ve infitāh-ı efvāh-ı 'urūḡ vāḡi' olmasındandır. Yāhūd dimāḡdan mevādd-ı ḡādde-i
- (7) ḡarīfe bi-tarīḡı'n-nevāzil lişeye munşab olmaḡla laḡm-ı lişeniḡ münḡarīḡ olmasındandır. Ba'zılarıḡ
- (8) demm-i bāsūrı munḡatı' olmaḡla ḡabı'at-ı 'aks-i mādde edüp lişātdan cereyānına bā' iş olup
- (9) devr ile seyelān eder. Taḡaddümetü'l-ma'rife: Abuḡrāḡ-ı fāzıl ḡavācīs nām kitābında dēr ki
- (10) istiḡlāk-ı baḡın-ı aḡḡābınıḡ lişelerinden seyelān-ı dem vāḡi' olsa helāka münzirdir. Zīrā kebed ve
- (11) ecnās-ı a'zā-(y)ı 'urūḡiyyede ḡuvālarıḡ za'fına ve demmiḡ fesādına delālet eder ki demm-i ḡār ve
- (12) şadīdī olduḡı ḡaysiyyetiyle aḡḡāb-ı üskürbūḡda müctemi' olur. Pes eger ol dem lişātdan
- (13) cārī olup ve istiḡlāk-ı baḡn daḡı mevcūd olduḡda 'alāmet-i mevtidir. Etmüleryos nām ḡakīm dēr ki
- (14) eger lişātdan ifrāḡ üzere cereyān-ı dem vāḡi' olup ve miḡdār daḡı keşir olursa ekşeriyyā mevti
- (15) inzār eder. Eşḡanḡiyos nām ḡakīm dēr ki bir marāzıḡ eyyām-ı buḡrānında 'alīliḡ lişātından seyelān
- (16) vāḡi' olursa ol mübtelā olduḡı marāza ber'-i tām ḡāşıl olur. Bu meşelli seyelān-ı ḡat' cā'iz degildir.
- (17) Zīrā buḡrānīdir. Ve yine ḡakīm-i mezkūr dēr ki lişatdan mübālaḡa ile cārī olan demmiḡ mühlük olduḡını
- (18) daḡı def'āt-ı keşire müşāhede eyledim. El-'ilāc: İnficāru'd-dem 'anı'l-lişātıḡ 'ilācında evvelen
- (19) vācib olan oldur ki bu seyelāna sebep nedir? Anı ma'lūm edinüp ba'deḡū tedābīr ve mu'ālecesine
- (20) şürū' edeler. Pes imdi bu 'illet eger 'avarizāt-ı üskürbūḡiyyeden nāşī olursa hemān ancaḡ
- (21) üskürbūḡ'ilācına meşḡūl olmaḡla bür'ḡāşıl olur. Ve eger İbtidā-(y)ı zuḡūrında şıḡū'l-melik şaḡīḡu'l-

- (22) ‘amel isti‘māl ederlerse gāyet nāfi‘dir. Belki edviye-i sā’ir eden müstāgnī olurlar. Ve sā’ir edviye-i
- (23) üskürbūtiyye marāz-ı üskürbūtda müfaşşalā beyān olunmuşdur. Maḥalline nazar edeler. Ve istirhā-(y)ı lişāt
- (24) içün tahrīr olunan devālar daḥı bu maḳāmda isti‘māl olunur. Ve eger inficār-ı dem def‘tabī‘ī yāḥūd
- (25) ihtibās-ı demm-i bevāsīrden nāşī olursa ‘ilācına müteşaddī olmayalar. Belki bāḳī ḳalması enfa‘
- (26) ve eslemdir. Meger ki vücūda ifrāt üzere za‘f-ı kele ol vaḳtideḳat‘ edeler. Ve eger inficār-ı dem ḳal‘-ı esnān
- (27) sebebiyle zuhūr etmiş ise ‘ilācı ḳal‘ olunan esnān-ı mevzī‘larına şıbgū‘z-zāc ile meblūl-ı
- (28) ḳuṭn vaż‘ edeler. Zīrā seyelanāt-ı demmiḡ mecmū‘ına bir devā-(y)ı lā-nażīr ve ‘ilāc serī‘üt-te‘şīrdır.
- (29) Yāḥūd şamḡ-ı ‘Arabī vaż‘ edeler. Bu daḥı ‘acībū‘t-te‘şīr bir ‘ilācdır ki ḡureviyyeti sebebiyle cemī‘-i
- (30) inficār-ı demmi sed ve imsāk eder. Zāḳoṭos Losīṭānosdēr ki te‘ākül-i lişeden nāşī
- (31) inficār-ı demm-i lişata mübtelā olmuş. Nice kimesnelere zımādı Cālinūs ile ‘ilāc eyledim. Sā’ir devāya
- (32) ḥācet ḳalmadı. Ber‘-i tām ḥāşıl étdiler. Ve bu ‘illetde ḥuzzāk-ı eṭıbbā-(y)ı mücerrebīn-i Efrenciyyeniḡ
- (33) esrārdan ‘add étdikleri ‘ilāclarıḡ biri daḥı bu maṭbūḥdır ki şan‘atı budur: Ṭormentella vebastūrṭa
- (34) üçer dirhem, ‘afaş-ı Türkī-i medḳūḳ nışf vuḳıyye, bezr-i ḥaşḡāş-ı ebyāz iki dirhem aḡz ve daḳḳ
- (35) olup ḳadaru‘l-kifāye mā‘u‘l-ḳarāḡ ile ṭabḡ ve taşfiyeden sonra içine iki dirhem ṭīn-i Ermenī

R. 97a

- (1) şey‘ḳalīl afyon zam ve ilḡāk olup mażmaza ve ḡusūl oluna. Ve eger bu ‘illet inşikāk-ı
- (2) ve yāḥūd infitāḡ-ı efvāḡ ‘urūḳdan yāḥūd lişātıḡ ḳuvvet-i ḡāziyesi nāḳış veyā za‘īf olmasından

- (3) nāşī olursa sününāt-ı k̄abıẓatu'l-muḳavviye ile 'ilāc edeler. Meşelā bu zımād za'f-ı
- (4) ḳuvvet-i ġāziye-i lişeye izāle edüp esnān-ı müteḥarrikeyi şed ve muḥkem ve seyelān-ı demmi ḳaṭ' eder.
- (5) Şan'atı budur: Zübedü'l-baḥr ve şebb-i yemānī ve aḳaḳıya ve cülleñār-ı Mışrī ve sümmāk ve 'afaş ve ḳuşūru'r-
- (6) rümmānīn 'ale's-seviyye aḥz olunup ve nışf-ı cüz' milḥ-i iflāk ile muḥkem saḥḳ ve lişeye tazmīd
- (7) oluna. Ba'dehū ma'u'l-verd ve sümmāk ile maẓmaẓa oluna. Yāḥūd sümmāk ve şeb birer vuḳıyye, zerrü'l-verd
- (8) nışf vuḳıyye varaḳu'l-ās iki dirhem aḥz olunup mā'u'l-ḳarāḥ ile ṭabḥ ve maẓmaẓa oluna.
- (9) Yāḥūd şebb-i maḥrūk-ı muşaffā bi'l-ḥall ve milḥu't-ṭa'ām üçer vuḳıyye, zerrü'l-verd altı vuḳıyye aḥz
- (10) olunup isti'māl oluna. Ve eger demmiñ cereyānı ifrāt üzere olup ḳaṭ'-ı mümkün olmazsa āḥirü'l-emr
- (11) faşd edeler. Ve luḥümātdan ictināb edüp ġıdālarını müzevvere-i ḳabıẓa-ı bāride edeler. Ve eger

- B. 72a (12) lişātdan dā'imā demm-i raḳīḳ seyelān ederse bu devāyı isti'māl edeler. Şan'atı budur: 'Alem-i aḥmer-i
- (13) müvarriḳ ve 'alem-i aşfar ve 'afaş-ı Türkī ve şebb-i muşaffā 'ale's-seviyye aḥz ve ḥall-i ḥāzıḳ ile muḥkem
- (14) saḥḳ ve 'acīn ve ḳurşlar olunup zılda tecfif edeler. Ve iḳtizā eddikde bu ḳurşdan bir danıḳ
- (15) miḳdārı aḥz ve saḥḳ olunup anıḳla lişeyi ceyyiden delk edüp ve bir sâ'at miḳdārı
- (16) 'alā ḥālihi terk edeler. Ba'dehū femine bir miḳdār dühnü'l-verd alup bezr-i rümmān tuṭa. Bu 'illete 'acībü'l-fi'l
- (17) olan devālardandır. 'Ale'l-ḥuşūşlışede ḳurūḥ-ı 'afine ve ākile-i fem gibi 'ilel-i müşkile ola. Ve ba'zı
- (18) cerrāḥ-ı cāhil bu 'illete 'amel ki ile 'amel ederler imiş. Ḥaṭā-yı 'aẓīm olduğı 'inde'l-'ulemā-ı fen
- (19) müsellemdir. Ve muḥaḳḳaḳdır. Pes imdi bu ġüne tedbīrden iḥtirāz lāzımdır. E't-tecribe: Rodonyos
- (20) nām ḥakīm dēr ki bir ḥaccār kimesne naffāṭāta mübtelā olup lişātından cereyān-ı dem vāḳi' olurdu.

- (21) Ben aña ba'zı edviye ile tedbîr ve 'ilâc eyledigimede muhtebes olup mecrâyı bula mün'akis oldu.
- (22) Müte'ākiben bevlü'd-dem zühür eyledi. Ve buña dağı ħabs êdici devâlar vèrdikde munķatı' olup
- (23) yine lişâta 'avdet eyledi. Ve bu minvâl üzere nice eyyâm-ı mürür eyleyüp 'alîle şihhat gelüp
- (24) naffâţât zâ'il olunca seyelân-ı munķatı' olmadı. E't-tecribe: Amâţos Losîţānos
- (25) dèr ki ben ķatı çoķkimesneleri müşāhede êtdim ki seyelân-ı demme mu'tād olmuşlar idi.
- (26) Ve buña 'ilâc için ħāllerine 'arz êtdiklerinde su'al eyledim ki lişe gezden cereyân-ı dem
- (27) vāķi' olduğı vaķtinde re's-i gezde şiklet ile veca' var-mıdır? Vardır dèdiler. VaķTāki seyelân
- (28) vāķi' olduğda ol şiklet ve veca' olmaz dèdikde belā olur dèdiler. Pes imdi size 'ilācı
- (29) tabī'at êdeyor. Baña ħacet yoķdur dèdim. E't-tecribe: Zāķoţos Losîţānosdèr ki
- (30) şabbāğinden bir kimesne ħummā-yı muħriķaya mübtelā olup anıñ lişe-i süflāsında olan 'urūķ-ı
- (31) şığārdan üç gün 'ale't-tevālî cereyân-ı dem vāķi' oldu. Eyyâm-ı şelāşede cārî olan dem
- (32) bir vech taħmîn beş raţl miķdārı olup ħummā-ı muħriķası mündefi' olup ber'-i tām ħāşıl oldu.
- (33) El-faşlu'r-rābi' fî evrāmı'l-lişāt: yā'nî diş etlerine 'arız olan şişler
- (34) envā'-ı keşire ile mütenevvi'adır ki evrām-ı baħşinde dağı bi'l-münāsebe mufaşşalan beyān olunmuşdur. E's-sebeb:
- (35) Verem-i lişeniñ sebebi yā keşret-i demdendir ki evride ve şerāyîn 'azîmeyi mümtelî êdüp ve anlardan

R. 97b

- (1) 'urūķ-ı şığār munşab bi-ħaseb vüs'ihim anları dağı mümtelî êder. Ba'dehū devām-ı inşibābından
- (2) naşî 'urūķ-ı mezbūrede temekkün mümkün olmayup efvāh-ı lifiyye 'urūķdan bir miķdārı ve menāfis
- (3) 'urūķdan bir miķdār mütereşşih olup 'azā-(y)ı lişeye munşab olmasındandır Yāhūd māddeniñ

- (4) keşret ve hiddetinden yâhūd tartıriyyetinden infitâh-ı efvâh-ı ‘urûk yâhūd inşikâk-ı ‘urûk
- (5) vâki‘ olmasındandır. Yâhūd bi-sebebi's-sedde demm-i cereyândan alup müctemi‘ olmağla ‘uzv-ı lişeye
- (6) munşab olmasındandır. Yâhūd mevâdd-ı mü'ziye-i harife ve ekkâleniğ ol mevzı‘a nüzül ve inşibâbından
- (7) ve gâhıce ruṭûbet-i fazliyye-i dimâğiyyeniğ nüzül ve inşibâbından ḥâdiş olur. ve mâddesiniğ
- (8) ḥâr ve bârid olması ‘alâmetleri ile isti‘mâl olunur. El-‘alâmât: Eger verem-i liş keşret-i
- (9) demden nâşî olursa ‘alâmeti levninde ḥumret ve veca‘ı alıl olur. Ve eger verem-i liş safrâdan
- (10) nâşî olursa şedîdü'l-veca‘ ve ‘azîmü'l-ḥurqa olup verem-i alıl olur. Zîrâ safrâ-ı laṭîfdır.
- (11) Ve ḥacmı daḥı alıldır. Ve daḥı vereme yed ile mess êtdikte mevzı‘-i yedden demm-i gâ‘ib olur.
- (12) VaḳTâki üzerinden ref‘-i yed êtseler. Ol vuḳıyye yine demm-i mevzı‘ına ‘avdet êder. Zîrâ safrâ-ı
- (13) raḳîk ve laṭîfdır. Ve eger ‘alîl eşyâ-(y)ı bârideden bir nesneyi femine vaż‘ êtse ol
- (14) nesneyi ḥarâret-i fem teşḥîn êdince veremiğ veca‘ı ‘aliliğ izṭırâbı sâkin olur.
- (15) Ve eger verem-i liş ruṭûbet-i fazliyye-i dimâğiyyeden nâşî olursa ‘alâmeti lemsde bir miğdâr
- (16) bürüdet ve levninde beyâzlık olmağdır. El-‘ilâc: Verem-i liş eger demevî olursa ‘ilâcı
- (17) evvelen kıfâl ve yâhūd çehârekden faşd êdeler. Ve ğumür-ı esnâna ta‘lîk-i ‘alağ êdeler. Ba‘dehü
- (18) maṭbûḥ-ı fâkihe ve maṭbûḥ-ı helîle-i aşfar ve maṭbûḥ-ı şâhterec gibi yâhūd sâ‘ir müshilât-ı
- (19) münâsibe ile bedeni tenḳıye êdeler. Ba‘dehü edviye-i bâride ve âbıza ‘uşâre ve maṭbûḥları
- (20) ile mażmaza êdeler. Meşelâ diyabrun-ı sâdec ve diyabrun-ı mürekkeb ve ‘aselü'l-verd ve şarâbu'l-
- (21) âs ve rubb-ı ışr-ı cevz-i Rûmî gibileri gerek müfreden ve gerek mürekkeben ḥall ile mezc ve mażmaza

(22) édeler. Yāhūd ‘ades-i muḳaşşer ve küzbere-i yābise ve cüllenār-ı Mıṣrī ve ḥabbu'l-ās ve şandal-ı aḥmer

B. 72b (23) ve fūfel ve sūmmāk gibi eşyā-yı bāride ve ḳābıza maṭbūḥları ile mażmaża édeler.

Yāhūd

(24) rādi‘ ve ḳābız olan ‘uşāreler isti‘māl oluna. Meşelā ‘uşāre-i ‘inebü's-şa‘leb ve ‘uşāre-i

(25) lisānu'l-ḥamel ve ‘uşāre-i varaḳu'l-ās gibi. Yāhūd bu mażmażayı isti‘māl édeler.

Şan‘atı budur:

(26) ‘Uşāre-i varaḳ-ı lisānu'l-ḥamel üç vuḳıyye, ‘uşāretü'l-verdü'l-aḥmer bir buḳuvuḳıyye, diyabrun-ı

(27) sādec bir vuḳıyye, ‘aselü'l-verd nışf vuḳıyye, şelc-i ḥükemā nışf dirhem aḥz olup ba‘du'l-mezc

(28) mażmaża oluna. Yāhūd maṭbūḥu'l-ās ile fātiren mażmaża olup bezrü'l-verd ve sār-ı

(29) eczā-(y)ı ḳābıza-ı ma‘lūme ile kübūs édeler. Ve eger verem-i lişe şafrā-ı raḳīḳadan nāşī

(30) olursa ‘ilācı mādde-i şafraviyyeden bedeni tenḳıye édüp ta‘dīl-i mizaca sa‘y édeler.

(31) Meşelā maṭbūḥ-ı helīle ve şarābu'l-verdü'l-mükerrer ve sār müşhilāt-ı şafraviyyeden münāsib

(32) olan devālar ile istifrag olup ba‘dehü eşyā-ı mezküre ile mażmaża oluna. Ve eger

(33) verem zār olup bir daḥı ‘avdet étmesinden ḥavf olunursa aşl-ı¹³⁶‘inebü's-şa‘lebi

(34) ḥall-i ḥazıḳ ile taḥḥ olup maṭbūḥıyla mażmaża édeler. Ḥattā lişeye şalābet ve metānet

(35) gelüp bir def‘a daḥı mādde muşab olmaya. Ve eger verem-i lişe mādde-i ruṭubet-i fażliyye-i

R. 98a

(1) bāriden nāşī olursa ‘ilācı evvelen ‘asel ile zeyt mezc olup mażmaża ba‘dehü

(2) māddesini telyīn ve ḳaṭ‘ étmek için muḥallilāt isti‘māl oluna. Meşelā bābūnec ve iklīlü'l-cebel ve

(3) merzencūş ve bezr-i ḥılbe ve bezr-i kettān maṭbūḥları ile mażmaża oluna. Ve ba‘zı kerre balḡamı daḥı

(4) istifragā muḥtāc olurlar. Ve eger verem inḥiṭāta gelürse aşlu's-sevsen ve tīnü'l-laḥīm

¹³⁶ aşl: -B, 72b/10

- (5) ve sikencebîn-i 'aselî gibi devâlar cem' ve mezc olunup mazmaza oluna. Ve eger mütekarrih olursa
- (6) bu zürûrî isti'mâl edeler. Şan'atı budur: Zerâvend-i müdahrec ve cüllenâr-ı Mısrî ve verd-i aḥmer
- (7) her birinden nıṣf vuḳıyye, mürr-i şâfî ve şeb ikişer dirhem, dârçîn ve sünbül-i Hindî
- (8) birer dirhem aḥz ve saḥk olunup lişeye zer oluna. Yâḥûd maştakî ve şamğ-ı 'ar'ar ve aḳaḳıya
- (9) ve liḫyetüt-tes her birinden süds dirhem, zâc-ı ebyaz iki şülş dirhem, mürḥî nıṣf dirhem
- (10) aḥz olunup ba'de's-saḥkzer oluna. Ve eṭıbbâ-(y)ı Efrenciyyeniñ mu'temedlerinden 'İrdübyûs
- (11) nâm ṭabîb bu devâyı kendi mücerreb-midir dèyü taḫrîr edüp ki cemî'-i evrâm ve ḳurûḫ-ı 'afine-i
- (12) seretâniyye lişeye gerek 'atîḳ ve gerek cedîd olsun bir 'ilâc tām ve devâyı mālâ-kelemdir. Şan'atı budur:
- (13) Ḥarbaḳ ve zerâvend-i ṭavîl ve ṭarṭîr-i ğabîṭ ve şebb-i maḫrûḳ ve cüllenâr-ı Mısrî ve 'afaş-ı Türki 'ale's-seviyye aḥz
- (14) ve saḥk olunup 'uşâre-i isḳilüfindiryün ve bir miḳdâr 'aselül-verd ile mezc olunup lişeye ṭılâ edeler. Ğâyet mücerrebirdir.
- (15) El-faşlu'l-ḫâmis fi ḳurûḫı'l-lişe ve nevâşîrühâ: Ḳurûḫkarḫanıñ cemî'dir. Ve ḳurḫa
- (16) bi'z-zam ḳılıç ve esliḫadan ḫâdiş olan cirahâta dèrler. İştîlâḫ-ı eṭıbbâda a'zâ-(y)ı bedeniyyeden
- (17) 'uzv-ı leyyinede mevâdd-ı ekkâleniñ inşibâbı sebebiyle 'arîz olan inḫilâl-ı ittîşâla dèrler.
- (18) Ve Şeyḫ-i Re'îs İbn-i Sînadèr ki her tefarruḳu'l-ittîşâl ki müteḳayyih olup bir müddet bâḳî ḳala aña ḳarḫa
- (19) ıtlâḳ olunur. Ve naşûr daḫı 'inde'l-eṭıbbâkarḫa-ı 'atîḳadan 'ibâretidir. yâ'nî cirahât-ı müteḳâdim
- (20) olup ḳarḫa ıtlâḳ olunduḳdan sonra bir müddet daḫı mürûr edüp anda bir laḫm-ı şalb-ı ebyaz-ı nâbit
- (21) olsa aña nâşûr tesmiye olunur. Pes imdi ḳurûḫ ve naşûru'l-lişe yâ'nî diş etlerinde ḫâdiş
- (22) olan yaralar demekdir. E's-sebeb: Bu 'illetiñ sebebi ve 'alâmeti ḳurûḫât-ı sâ'ir e gibidir.

- (23) El-‘ilāc: Qurūh-ı lişeniñ ‘ilāc-ı kulā‘ ‘ilācı gibidir. Edviye-i müceffife isti‘māl oluna.
Ve eger
- (24) Qurūh-ı kavī olup ruṭūbet ve şadīdī keşir olursa edviye-i kavıyyeden olan devālar ile
‘ilāca
- (25) muhtācdır. Ve eger hafif olursa edviye-i hafife kāfidir. Ve eger qarḥa-ı lişe müte‘affin
olursa
- (26) ‘ilācı bi-‘aynihi ākile ‘ilācı olunur. Ba‘dehū edviye-i kâbıza-ı münbitetü'l-laḥm
isti‘māl olunur. Mürr-i şāfi
- (27) ve ‘afaş-ı Türkī gibi ve nevāşiriñ daḥı ‘ilācı ākileniñ ‘ilācına qarıbdır. Ve eger
‘ilācında
- (28) ‘āciz olurlarsa key ile ‘amel ederler. yā‘nī bermīle bir pāre-i şūf ‘akd edüp ziyāde
- (29) şedūdü'l-ğaleyān dühne ol şūfi baṭurup ol maḥalle vaż‘ edeler. Hattā anıñla key ola.
Ve laḥm-ı
- (30) fāsidi isḳāṭ ve iltihāma māni‘ olan ruṭūbeti tecfif olur. El-iḥtirāz: ‘Alīli elbān
- (31) ve semek-i envā‘ından ictināb étdüreler. Ve mā-(y)ı sūmmāḳ ile ferārīc ve fevākih-i
kâbıza isti‘māl étdüreler.

4. SÖZLÜK-DİZİN

4.1. Sözlük-Dizin Hazırlama İlkeleri

1. Fiil köklerinden sonra “-” eklendi: gel-, dè-.
2. Birden fazla şekli olan kelimelerde en çok örneği olan şekil esas alındı ve diğerleri ona bk. “bakınız” kısaltması ile gönderme yapıldı. Esas alınan şeklin yanında eserde geçen bütün şekiller bir arada gösterildi.
3. Farsça ön ekler “-” ile gösterildi: bī-enbāz 'benzersiz'.
4. Esmāülhüsna vb. Tanrı adlandırmaları büyük harfle gösterildi: Allahu te‘ālā 'yüce Allah'.
5. Özel adlar, devlet ve yer adları büyük harfle gösterildi: İbn-i Sīnā.
6. Bir isim ile yapılan bileşik fiillerin hepsi aynı maddede toplandı: ‘acīn a. (15b/31) a. èt- (62b/15) a. olun-(35a/4).
7. İsmın ayrıca geçmediği durumlarda birleşik fiiller yanlarında bulunan eyle-, èt- vb. yardımcı fiiller ile beraber madde başı olarak gösterildi: müşāhede eyle-, isti‘māl èt-.
8. Kelimelerin sadece metinde geçen anlamları verildi. Çok bilinen bir anlam metinde geçmiyor ise göz ardı edildi: beyza ‘baş ağrısı’, beyt-i ‘ankebūt 'bir fitil türü'.
9. Anlamdan ve kökten emin olunmadığı durumlarda soru işareti ile gösterildi ve sözlüklerde sunulan teklifler de yazıldı. dāmīle<A.? 'felç ?'.
10. Bilhassa hastalık ve ilaç adlandırmalarında tamlama yapısının tek bir anlamı ifade ettiği durumlarda söz konusu yapı bozulmadan madde başı olarak gösterildi: eblağul-menāfi‘, dā’ul-keleb.
11. Örnek sayısının eşit olduğu yerde asıl olan şekle gönderme yapıldı: delük bk.delik.

4.2. Sözlük-Dizin

4.2.1. Metnin Sözlük-Dizin

A

āb<F. 'su'.

a. (2a/24)

a. (4a/1), (4a/2)

abajüre<Fr. 'masa lambası'.

a.+ler (19a/16)

ācar<A. 'ilaç için kullanılan bir yağ'.

a. (41b/24), (44b/30), (49a/1)

‘**abd**<A. 'kul'.

a. (1b/22)

‘**acāyib**<A. 'tuhaf'.

a. (27b/31), (87b/24)

‘**abednāke**<A. 'ibadet'.

a. (3a/21)

‘**acāyız** bk. ‘**acā**’iz.

a.+den (33b/18)

‘**abeş**<A. 'saçma'.

a. (28b/14)

‘**acele**<A. 'çabuk olma'.

a. (85a/11)

a.+dir (38b/6)

‘**Acemī**<A. 'İranlı'.

ābrīze<F. 'tuvalet'.

a. (92b/14), (92b/15)

a. (85b/6)

‘**abūsü**’l-**vech**<A. 'somurtkan'.

a. (30b/35), (32a/33)

acı<T. 'ızdırap verici; tatlı olmayan'.

a. (17b/9), (19b/3)

‘**acā**’iz<A. (çoğul) 'kocakarılar'.

a. (4b/2), (19a/35), (29a/24),
(32a/14), (38a/35), (48a/25), (52a/22),

‘**acīb**’/‘**acībe**’ bk. ‘**acāyib**’.

(69b/25), (71b/10), (78a/15), (87b/13),
(87b/24), (88a/32), (96b/29), (97a/16)

- a.+den (39a/11)
- a.+dendir (11a/19)
- a.+iñ (52a/29)
- a.+leri (55b/14)
- a.+si (3b/24)
- a.+sini (38b/11)
- a.+ye (33b/30)
- ‘**acübü'l-eşerdir**<A. 'çok etkili'.
a.+dir (10a/26)
- ‘**acın**<A. 'hamur gibi yoğrulmuş şey'.
a. (15b/31), (60a/24), (69a/18),
(76a/4), (81a/13), (89b/13), (90a/5),
(91b/22), (91b/26), (97a/14)
- ‘a. ət- (62b/15), (63b/21),
(68b/29), (95a/24)
- ‘a. olun- (35a/4), (62b/15),
(62b/19), (63b/20), (64b/18), (68b/34),
(83b/34), (84b/15), (84b/17), (90a/2)
- ‘**acız**<A. 'güçsüz'.
a. (48a/32), (59a/6), (68b/1),
(70b/4)
- ‘ā. ol- (26a/30), (52b/1),
(53a/18), (57a/14), (98a/28)
- ‘**acü**<A. 'çekirdek'.
a. (20a/11), (20a/16), (20a/4),
(22b/19), (24a/22), (37a/32), (46b/25),
(52b/35), (65b/10), (65b/21), (89b/13)
- ‘**acüz**<A. 'kocakarı'.
a. (54b/32)
- ‘**acz ət-**<A. T. 'acizlik göstermek'.
a. (26a/31)
- aç**-<T. 'açmak'.
a.-alar (17b/28), (80b/31)
- a.-dıkça (60a/11)
- a.-mağ (72b/1), (87a/31)
- a.-maz (26a/28), (72a/10)
- a.-up (26a/29), (26a/30),
(62a/2), (63a/16), (72a/11)
- açık**<T. 'açık'.
a. (26a/29), (26b/18), (34a/16)
- açıl**-<T. 'açılmak'.
a.-dı (3a/31)
- a.-dıkda (90b/33)
- a.-up (38a/28), (58b/31)
- ādāb**<A. 'terbiye ve nezaket'.
a. (1b/15)
- ‘**adal**/‘**adalāt**(çoğul)<A. 'kaslar'.
a. (11b/7), (17a/27), (25b/24),
(36b/26), (36b/3), (49b/26), (49b/33),
(50a/12), (53b/20), (55a/25), (55a/27),
(55a/28)
- a.+a (36b/24), (36b/25)

a.+da (40a/9), (48a/23),
(50a/11), (53b/21)

a.+dan (49b/28), (88b/24),
(89a/1)

a.+ı (38a/21), (52b/1)

a.+ıñ (36a/33), (49a/8),
(49a/13), (51b/8), (51b/9), (55a/28),

‘**ağale**<A. ‘kas’.

a. (17a/25), (17a/26), (49a/30),
(49b/1), (49b/17), (51b/16), (57b/7),
(58b/31)

a.+de (49b/31), (51b/16)

a.+dir (49b/4)

adam<A. ‘insan’.

a. (27b/19), (34a/27), (39a/15),
(39a/16), (39a/16), (39a/17), (39a/19),
(39a/20), (43a/32), (43b/25), (48b/28)

a.+a (42a/12), (48b/2)

a.+ıñ (14a/14), (39a/17)

‘**add  t**-<A. T. ‘saymak’.

a. (23b/35), (55a/23), (63a/5),
(96b/33)

‘a. eyle- (63a/7)

‘a. olun- (6b/21), (11a/1),
(11a/3), (11a/3), (13b/30), (36a/22),
(56b/23), (8a/5), (94b/8), (9b/25)

‘**aded**<A. ‘sayı, miktar beyan eden kelime’.

a. (19b/17), (20a/9), (20a/9),
(30b/17), (35a/25), (42a/18), (50b/35),
(53a/1), (54b/25), (58a/10), (58a/27),
(58a/7), (58a/9), (65b/9), (70a/25),
(73a/21), (75b/13), (75b/16), (75b/27),
(75b/30), (77a/33), (77b/21), (79a/19),
(79a/31), (79b/2), (79b/2), (79b/5),
(81b/16), (85a/27), (88a/11), (88a/13),
(88a/13), (95a/33), (96a/24)

‘**adem**<A. ‘yokluk’.

a. (11b/4), (29a/8), (31a/5),
(34b/15), (5b/27), (62a/5), (76b/11),
(8b/32)

‘**ades**<A. b.a. ‘mercimek’.

a. (43b/6), (54b/24), (62b/2),
(66b/17), (66b/27), (68a/22), (88a/13),
(88a/26), (94a/33), (97b/22)

adesi<A. ‘mercimeğe  zg , mercimek gibi’.

a. (67a/24), (68a/20), (69a/16),
(69b/9), (87b/34)

‘**adet**<A. ‘alışılmış Şey, her zaman yapılan’.

a. (2a/25), (96b/2)

a.+den (28b/14)

‘**adide**<A. ‘ ok, pek  ok’.

a. (2a/3), (81b/16)

a.+si (77a/3)

‘**adil**<A. 'benzer, eş'.
a. (1b/26), (51a/21), (65b/29),
(89b/30)

a.+dir (62b/23), (84a/21)

‘**adīm**<A. 'yoksun, bir şeyi olmayan'.
a. (48a/3), (51a/21), (59a/8),
(62b/23), (65b/29), (69b/9), (72b/2),
(79b/18), (84a/21), (89b/30)

‘**adīmu**’**z-żarar**<A. 'zararı
dokunmayan'.
a. (3b/33)

‘**adl**<A. 'doğruluk'.
a.+ini (3a/35)

‘**adūv**<A. 'düşman'.
a. (11b/13), (77b/31)

a.+sidir (77b/31)

āfāk<A. 'ufuklar'.
a. (2b/8)

a.+dır (55a/3)

‘**afaş**<A. '(bitki adı) tanen'.
a. (59b/5), (59b/6), (62b/14),
(84b/15), (85a/35), (85b/11), (87b/22),
(88a/27), (90b/19), (91a/21), (91a/3),
(91a/4), (91b/24), (93a/22), (93a/31),
(95a/6), (95b/21), (95b/35), (96b/34),
(97a/13), (97a/5), (98a/13), (98a/27)

āfāt<A. (çoğul) 'belalar'.
a. (13b/24), (36a/24), (36a/25),
(55a/22), (55a/25), (57b/4), (57b/4),
(78a/15), (88b/17), (89a/18)

a.+da (48a/23)

a.+ından (11b/16), (13b/28),
(13b/29), (13b/33), (36a/12), (74a/9)

a.+ındandır (36a/23)

āfātihā<A. (çoğul) 'onun belaları'.
a. (11b/1), (6a/12)

āfāvī/ āfāviyye/ āfāviyā’<A. 'yemeğe
lezzet için katılan baharat'.
a. (8b/15), (9a/32), (10b/7),
(11b/19), (11b/34), (9a/32), (13b/21),
(15a/35), (18a/10), (18b/21), (20a/18),
(42b/4), (45a/9), (47a/15), (48a/5),
(52a/2), (57b/33), (58a/2), (89b/23)

a.+den/dan (37a/34), (44b/27)

a.+niḡ (52a/17)

āfāviyāt (çoğul) bk. **āfāvī**.
a. (10b/4), (11b/14), (11b/24),
(15b/32), (45a/9)

a.+dan (27a/30), (89b/24)

a.+niḡ (11b/14)

āferīm<F. 'yaratan'.
a. (81b/14)

āfet<A. 'bela'.

a. (13a/10), (14a/21), (17a/1),
(17a/1), (17b/12), (17b/21), (17b/26),
(20b/26), (24a/7), (24b/9), (28b/23),
(45b/2), (45b/3), (46a/16), (66b/22),
(73a/7), (76a/29), (76a/29), (76b/12),
(76b/9)

a.+dir (78b/2)

a.+i (28b/23), (29a/6)

a.+inden (34b/23), (49b/19)

a.+ler (17b/16)

ā. ol- (17b/18), (18a/35)

‘**afine**<A. 'kokuşmuş'.

a. (83b/27), (89a/23), (91b/7),
(97a/17), (98a/11)

a.+den (83a/31)

a.+yi (91b/20)

āfitāb<F. 'güneş'.

a. (2b/13)

a.+da (2a/2), (67b/6), (70b/29),
(96a/18)

āfiyet<A. 'sağlık, sıhhat'.

a. (2b/33)

‘**afniyye** bk. ‘**afine**.

a. (57b/14), (60a/10), (60a/10),
(80a/34), (83a/30), (84a/17), (85a/13),
(89a/24), (89a/25)

a.+den (60a/14), (83b/28),
(84a/16)

a.+dendir (84a/8)

a.+niñ (60b/18)

a.+ye (64b/35)

a.+yi (84a/20)

‘**afv**<A. 'bağışlama'.

a. (3a/14)

afyon<F. b.a. 'haşhaş'.

a. (13a/19), (13a/21), (13a/33),
(13b/10), (13b/2), (13b/5), (13b/5),
(26a/12), (26b/23), (27b/32), (32b/27),
(32b/30), (48b/6), (48b/9), (49b/12),
(53a/31), (56b/2), (56b/4), (56b/5),
(63a/23), (66b/3), (69a/17), (69b/34),
(79a/4), (88a/27), (97a/1)

a.+dan (13a/34)

a.+dır (11a/35)

a.+ıñ (13a/17), (13a/17),
(13a/26), (13b/1), (13b/8)

afyonī/ afyoniyye<Yun. b.a. 'haşhaş ile
ilgili, afyonlu'.

a. (8a/5), (10a/33), (10a/34),
(13a/13), (37b/12), (52a/18), (65b/15),
(67b/18), (68a/5), (68a/6), (70a/13),
(79a/5)

a.+de (13a/15)

afzal <A. 'en iyi'. a.+dır (13a/18)	a. (17b/17), (17b/8), (19b/3), (26a/29), (89a/21), (90a/33), (90a/34)
ağaç <T. 'ağaç'. a. (15a/6), (18a/1), (18b/22), (43a/17) a.+ı (43a/17) a.+ıñ (43a/19) a.+ından (43a/16)	a.+a (21b/27), (52a/15) a.+da (21b/27), (52a/10), (52a/6), (89b/34), (90a/31), (93a/23) a.+dan (90a/7), (90a/8), (91b/29) a.+ımdan (92b/6)
āgāh <F. 'bilgin'. a. (3a/33)	a.+ına (44a/29) a.+ında (19b/2)
ağbar <A. 'tozlu'. a. (63a/28), (63a/31)	a.+ını (26a/29) a.+ınıñ (92b/34)
ağda <A. 'bir çeşit macun'. a.+yı (35a/11)	ağlāt <A. (çoğul) 'yanlışlar'. a. (29a/1)
ağı <T. 'ağı'. a.+ıyla (71a/7)	ağlaz <T. 'çok yoğun'. a. (78b/11)
ağır <T. 'kabus; ağırlık; güç'. a. (36a/15), (36a/9), (50a/29), (76a/7)	ağrı <T. 'ağrımak'. a.-larıdır (24b/32) a.-mağ (15a/23) a.+nıñ (14a/31) a.-sı (14a/9), (24b/7), (49b/24), (64b/27), (74b/4), (85a/11), (90a/33) a.-sını (24b/20)
ağırlık <T. 'değerli'. a.(36a/9)	
ağırsağ <T. 'kemik parçası'. a.+ı (67b/26)	
ağız <T. 'ağız'. a. (27b/19), (27b/19)	ağrinya/ağrıkuris <Yun. 'uykusuz'. a. (27b/19), (27b/19)

ağsırdıcı<T. 'hapşırtıcı'.

a.-lar (73b/11)

ağşiye<A. (çoğul) 'zarlar'.

a. (11b/7), (12b/5), (13a/8),
(25a/31), (40b/25), (43b/24), (4b/6),
(54a/7), (54b/13), (56a/1), (78a/33),
(78b/24)

a.+niñ (13a/8)

ağziye<A. 'gıdalar'.

a. (12b/28), (22a/16), (22a/22),
(23a/9), (26b/14), (28a/20), (28b/1),
(28b/19), (28b/2), (28b/31), (30a/3),
(35b/4), (35b/7), (36b/12), (39a/9),
(58b/9), (61b/34), (63a/2), (66a/34),
(70a/28), (73b/21), (73b/3), (73b/6),
(74a/27), (80b/31), (85a/15), (87a/29),
(8b/15), (8b/15), (93b/14), (9b/16)

a.+den (35b/9), (69a/13)

a.+sinde (25b/26)

a.+ye (88b/29)

āh<A. 'ağrı, ızdırıp vb. duyguları ifade eden nida'.

a. (33a/31), (33b/10)

āhād<A. (çoğul) 'sıradan kimseler'.

a. (29a/24)

aḥādīs<A. (çoğul) 'Hz. Muhammed'in hadisleri'.

a. (1b/9)

ahadühümā<A. 'ikisinden biri'.

a. (3b/29)

aḥaf<A. 'en hafif'.

a. (76a/7)

aḥaḥḳḳu<A. 'hak ediyor'.

a.(2a/6)

āḥar/āḥariyye<A. 'diğer'.

a. (10a/21), (12a/16), (12b/3),
(12b/4), (12b/6), (18a/21), (34b/1),
(39b/32), (40a/5), (52b/21), (55a/19),
(64b/34), (76b/6), (77a/10), (7a/28),
(80a/20), (92b/33)

a.+a (12b/12), (12b/7), (35a/5),
(3b/29), (54a/29), (58b/1)

a.+da (18a/23), (45a/35),
(76b/13)

a.+dan (17a/32), (31a/15),
(39b/32)

a.+ı (45b/2), (69b/22), (93b/21),
(93b/22)

a.+ıñ (12b/9), (17a/20),
(35a/33), (40a/24), (76a/14)

a.+ında (64a/19), (80a/21)

a.+ından (54a/7)

a.+ını (80a/18), (80a/23)

aḥaveyn<A. 'iki erkek kardeş'.

- a. (3b/4)
- aḥbāb**<A. (çoğul) 'dostlar'.
a.+ı (1b/29)
a.+ımızdan (72b/23)
- Aḥbār**<A. (çoğul) 'Yahudî âlimler'.
a.+ına (29a/24)
- aḥcār**<A. (çoğul) 'taşlar'.
a. (34b/7), (9b/8)
- ‘ahd**<A. 'devir'.
a. (39a/12), (76a/15), (76b/30), (76b/30), (81a/17)
‘a. èt- (43a/18)
- aḥger**<F. 'kor'.
a. (1b/20)
- āḥir/ aḥīre**<A. 'son'.
a. (33b/7), (41a/3), (76b/15), (97a/10)
a.+de (5b/19), (71b/23)
a.+i (1b/29)
a.+lerinde (4a/18)
- ilā āḥirihi**<A. 've benzerleri'.
a. (43a/6)
- aḥkām**<A. (çoğul) 'hükümler'.
a. (1b/15), (3b/19)
- a.+ında (78b/20)
- a.+ımı (3a/27)
- aḥlām**<A. (çoğul) 'rüyalar'.
a. (25b/4), (28b/24)
- aḥlāt**<A. (çoğul) 'hıltlar, eskiden safra, kan, balgam ve sevdaya verilen ad'.
a. (14a/26), (17a/15), (17a/34), (17a/6), (17b/21), (17b/9), (18a/19), (18a/20), (18b/7), (22b/34), (23b/24), (24a/16), (24b/32), (25a/22), (25a/8), (26a/23), (27b/22), (29a/2), (2b/12), (30a/21), (32a/35), (34a/35), (34b/3), (35b/24), (35b/31), (39a/26), (39a/27), (40a/25), (45b/12), (49a/16), (52b/20), (60b/31), (62a/16), (62a/18), (63b/16), (64a/11), (64b/3), (65a/1), (65a/1), (65a/2), (65a/2), (66b/8), (66b/9), (68a/34), (68b/14), (70a/3), (70b/9), (71b/17), (72b/6), (74b/8), (76b/23), (76b/33), (76b/8), (76b/33), (77a/12), (77a/18), (77a/26), (77a/8), (78a/5), (84b/20), (84b/31), (85a/11), (85a/11), (85a/5), (85a/7), (86a/28), (86b/1), (86b/5), (89a/24), (89a/25), (89b/22), (8a/19), (90b/2), (93b/6), (94b/25), (94b/26), (95a/16), (95a/18), (95b/11)
- a.+a (21a/11), (24a/11), (91a/33)
- a.+dan (53a/26), (59b/25), (75a/33)

a.+ı (14b/6), (20b/3), (23a/16),
(57b/26), (75a/35), (77b/28), (85a/11),
(86b/6)

a.+ıñ (13a/28), (18a/23),
(24a/1), (25a/19), (27b/14), (29a/15),
(32b/31), (32b/34), (34b/29), (43b/23),
(78a/34), (78b/13), (78b/14), (78b/18),
(90b/11)

a. ét- (21b/24)

aḥmer<A. 'kırmızı'.

a. (10a/2), (10a/7), (10b/16),
(10b/17), (11b/34), (15a/5), (15b/30),
(19a/23), (19a/24), (21a/27), (23b/12),
(23b/6), (26a/20), (27b/12), (32a/2),
(35a/11), (35a/24), (36a/1), (41a/13),
(41a/18), (41a/20), (42a/4), (43a/34),
(43a/35), (46a/5), (46b/25), (47b/27),
(48b/9), (52b/35), (54b/17), (54b/21),
(54b/24), (54b/30), (59b/2), (62a/13),
(62a/19), (62b/18), (64b/20), (64b/23),
(65a/22), (65b/25), (65b/35), (66a/10),
(66a/25), (67b/13), (67b/13), (68a/17),
(68b/5), (69a/19), (69a/28), (69b/11),
(69b/20), (69b/33), (70a/12), (70a/13),
(70b/23), (71a/31), (81a/28), (81b/2),
(82b/9), (83a/4), (84a/15), (85b/5),
(85b/5), (86a/27), (86a/31), (87b/14),
(87b/25), (87b/30), (87b/34), (88a/11),
(88a/21), (88a/26), (89b/13), (90a/1),
(90b/1), (90b/17), (90b/21), (90b/9),
(91a/1), (91a/1), (91a/19), (91b/21),
(93a/16), (94a/18), (94b/4), (95a/30),

(95a/31), (95a/9), (95b/1), (95b/2),
(95b/21), (95b/28), (95b/31), (96a/2),
(96a/21), (97a/12), (97b/22), (97b/26),
(98a/6), (9b/34)

a.+den (60b/6)

a.+dir (69a/27)

a.+i (66a/22), (69b/7)

aḥsen<A. 'daha iyi'.

a. (64a/25), (81b/17), (9a/23)

aḥṣā<A. (çoğul) 'iç organlar'.

a.+larda (84a/8)

a.+ya (17a/28)

aḥşam<T. 'akşam'.

a. (11a/34), (22b/22), (23b/8),
(30b/10), (30b/2), (36b/12), (36b/14),
(37a/20), (37a/33), (37b/14), (37b/16),
(41b/2), (42a/6), (47a/35), (48a/31),
(48b/3), (69b/26), (72b/10), (73a/6),
(75b/15), (75b/28), (78a/15), (93a/27)

a.+da (88a/17)

a.+larda (52a/23)

aḥṣicān<F. 'unsur'.

a. (2b/16)

aḥvāl<A. (çoğul) 'durumlar'.

a. (2b/7), (38b/28), (4a/31),
(4b/32), (58b/32), (5a/1)

a.+ı (39b/20), (4a/27), (7b/9),
(82a/4)

a.+ıñ (3b/31)

a.+ına (11b/2), (58b/24)

a.+ında (6a/23)

a.+ını (3b/28), (6a/13), (6a/15),
(11b/1)

a.+i (6a/14)

aḥvālühü<A. (çoğul) 'onun durumları'.

a. (4a/35), (58b/21)

aḥyār<A. (çoğul) 'iyi faziletli ve salih
kimseler'.

a. (2b/9)

aḥz<A. 'alma'.

a. (10a/1), (10a/16), (10a/5),
(10b/13), (10b/15), (11a/29), (11a/30),
(11a/31), (11a/32), (13b/6), (18b/15),
(21a/31), (21a/5), (21a/9), (21b/18),
(22a/10), (27a/28), (27a/32), (28a/18),
(2a/11), (31b/35), (35a/21), (35a/8),
(41a/21), (42a/18), (43a/25), (43a/31),
(44b/7), (47a/1), (47a/34), (48b/22),
(51a/13), (51a/26), (51a/29), (52a/30),
(58b/4), (60a/24), (60b/28), (61b/16),
(61b/28), (63a/29), (63a/35), (63b/18),
(63b/26), (63b/30), (65a/33), (66a/30),
(66a/4), (67a/26), (67a/28), (67a/30),
(67a/32), (67b/12), (68b/22), (68b/29),
(69b/20), (70a/23), (70b/12), (70b/16),

(70b/24), (70b/26), (70b/32), (71b/9),
(72a/21), (72a/22), (72a/32), (73a/12),
(73a/24), (73a/32), (73b/26), (75a/23),
(75a/27), (77b/21), (78a/9), (79a/12),
(79a/16), (79a/29), (79a/33), (79b/13),
(79b/34), (80b/35), (80b/5), (80b/6),
(81a/13), (81a/19), (81a/23), (81a/8),
(81b/10), (81b/8), (82b/20), (84a/13),
(84b/16), (85b/16), (85b/8), (86a/9),
(87b/23), (87b/30), (87b/32), (88a/1),
(89b/33), (91a/2), (91a/28), (91b/22),
(91b/26), (92b/14), (92b/23), (93a/23),
(95a/27), (95b/29), (95b/4), (96a/18),
(96b/34), (97a/13), (97a/15), (98a/13),
(98a/8)

a.+ı (34a/14)

a.+ında (40a/23)

a.+ınıñ (38a/7)

a. èt- (13a/21), (13a/23),
(21a/2), (22a/35), (37b/26), (38a/8),
(38a/9), (40a/14), (40a/32), (40b/3),
(41a/11), (41a/2), (41a/2), (43a/15),
(43a/21), (43a/22), (43a/27), (43a/7),
(43a/8), (44b/27), (48b/25), (58a/27),
(58a/28), (59b/8), (60a/25), (61b/17),
(64b/18), (75b/17), (79a/22), (80a/17),
(80a/22), (86b/9), (88a/35), (89b/28),
(92a/4)

a. olun- (10a/2), (10a/8),
(10b/11), (10b/16), (10b/17), (10b/24),
(10b/27), (11a/1), (11a/27), (11a/33),

(11b/29), (11b/33), (12a/2), (12a/8), (13a/19), (13b/16), (13b/19), (15a/12), (15a/16), (15b/19), (15b/27), (15b/5), (16a/17), (16b/2), (16b/5), (16b/9), (18b/15), (18b/19), (19b/17), (20a/10), (20a/15), (20a/19), (20a/22), (20a/35), (21a/23), (21a/7), (21b/15), (21b/32), (21b/5), (21b/8), (21b/9), (22a/4), (22b/19), (22b/32), (22b/5), (23a/26), (23a/8), (23b/12), (23b/3), (23b/7), (24a/23), (24a/33), (24b/21), (26a/11), (26a/15), (26a/20), (26a/5), (26b/4), (26b/7), (27a/10), (27a/14), (27b/33), (28a/17), (28a/27), (28a/33), (30a/28), (30b/15), (30b/17), (30b/8), (31a/28), (31a/30), (31a/32), (31b/13), (31b/19), (31b/22), (31b/26), (32a/10), (32a/9), (32b/6), (35a/13), (35a/2), (35a/20), (35a/25), (37a/28), (37a/32), (37b/20), (37b/30), (37b/32), (37b/8), (41a/13), (41a/15), (41a/23), (41a/25), (41a/26), (41b/1), (41b/19), (41b/31), (41b/6), (42a/23), (42a/27), (42a/5), (42b/23), (44b/11), (44b/13), (44b/24), (44b/29), (44b/5), (46b/18), (46b/25), (46b/35), (47a/18), (47a/23), (47a/27), (47a/6), (47b/22), (47b/24), (47b/31), (47b/9), (48a/1), (48a/6), (48b/10), (48b/19), (48b/21), (48b/7), (50b/10), (50b/21), (50b/26), (50b/31), (50b/35), (51a/3), (52a/12), (52a/26), (52a/28), (53a/2), (53a/4), (53b/26), (54b/21), (54b/27), (54b/6), (55a/1), (58a/10), (58a/16), (58a/18), (58a/3), (58a/6), (58b/6), (59b/16), (59b/28), (60a/1), (60a/4), (60b/24), (60b/26), (61a/30), (61a/7), (61b/13), (61b/15), (61b/25), (62a/20), (62a/24), (62b/14), (62b/18), (62b/21), (62b/25), (62b/27), (63a/33), (63b/28), (63b/33), (64b/19), (64b/23), (65b/10), (65b/22), (65b/26), (65b/30), (65b/4), (65b/9), (66a/14), (66a/16), (66a/21), (66a/26), (66a/29), (66b/12), (66b/14), (66b/4), (67a/3), (67b/6), (68a/15), (68a/18), (68a/21), (68a/23), (68b/16), (68b/34), (69a/17), (69b/12), (69b/24), (69b/31), (69b/34), (69b/4), (69b/5), (70a/21), (70a/25), (70b/19), (70b/28), (70b/34), (70b/35), (71a/1), (71a/2), (71a/4), (72a/29), (72a/35), (72b/13), (73a/13), (73a/16), (73a/19), (73a/22), (73a/26), (73a/28), (73a/5), (73b/29), (74a/30), (75a/28), (75b/11), (75b/13), (75b/15), (75b/16), (75b/22), (75b/27), (75b/30), (76a/1), (76a/4), (77a/33), (77b/8), (79a/20), (79a/27), (79a/31), (79b/10), (79b/19), (79b/3), (81a/34), (81a/4), (81b/3), (83b/33), (84a/15), (84a/20), (84a/23), (84b/14), (85a/14), (85a/18), (85a/24), (85a/27), (85b/1), (85b/12), (85b/6), (86b/15), (87b/27), (88a/14), (88a/20), (88a/22), (89b/13), (89b/18), (8a/4), (90a/1), (90a/4), (90b/17), (90b/20), (90b/21), (90b/28), (91a/20), (91a/21), (91a/3), (91a/9), (93a/31), (93b/3), (95a/21), (95a/7), (95a/9), (95b/2), (95b/21), (95b/24), (95b/25), (95b/28), (95b/35), (96a/15),

(96a/2), (96a/22), (96a/26), (96a/8),
(97a/6), (97a/8), (97a/9), (97b/27),
(98a/10), (9b/30), (9b/33)

ahzar<A. 'yeşil'.

a. (59b/2), (60a/14), (84b/15),
(89b/8), (90b/19)

a.+ı (43a/21)

‘**ā'id**<A. 'geri dönen'.

a. (6a/35)

aķ<T. 'beyaz'.

a. (70a/32)

a.+dır (87a/35)

aķ-<T. 'akmak'.

a.-alar (88b/7), (91a/28)

a.-an (90a/7)

a.-ar (16b/12)

a.-dı (92a/5)

a.-ıdır (21b/25), (81b/33)

a.-maķ (64b/2), (90a/7),
(96a/29)

a.-masına (90a/8), (96a/30)

‘**aķāķir**<A. (çoğul) 'bitki kökleri'.

a. (1b/13)

a.+den (37b/4)

aķaķıya<Yun. b.a. 'akasya ağacı'.

a. (62b/18), (65b/17), (66a/32),
(68a/20), (69b/19), (70a/9), (71a/24),
(87b/31), (88b/1), (88a/26), (90b/19),
(91b/21), (97a/5), (98a/8)

a.+yı (61b/23), (62b/15)

‘**aķārib**<A. (çoğul) 'akrepler'.

a. (29a/24), (49b/11), (52b/8)

a.+den (53a/35)

‘**aķd**<A. 'bağlama'.

a. (52b/11), (80a/22)

‘a. ét- (85b/32), (93a/21),
(94a/12), (98a/28)

aķı<T. 'seyelan'.

a.+da (45a/3)

‘**aķıb**<A. 'bir vaktin ilerisi'.

a. (64b/6)

‘**aķıl**<A. 'akıllı'.

a. (5b/4)

‘**āķırķarķa**<? b.a. 'akırkarha'.

a. (41b/27), (42b/22), (46b/22),
(46b/33), (47b/6), (50b/1), (50b/8),
(52a/11), (52a/14), (52a/27), (75b/32),
(91b/25)

a.+yı (40b/32), (45a/2)

‘**aķıb**<A. 'arka, geri'.

a. (71b/18)

a.+ince (33a/3), (45b/29)

'a. ét- (39a/6)

a.+inde (29b/33), (56b/34),
(57a/17), (68b/3), (70a/4), (70b/3),
(71b/1), (71b/11), (76b/3), (82a/33),
(82b/10), (82b/11), (86b/25), (87a/8),
(91a/32), (95a/1)

a.+inden (46a/15)

'**aķide**<A. 'iman, inanç'.

a. (1b/14)

'**aķik**<A. 'akik'.

a. (70b/33)

ākile<A. 'Yenirce hastalığı'.

a. (91a/6), (91b/6), (91b/6),
(97a/17), (98a/26)

a.+niņ (98a/27)

a.+ye (90b/13)

'**akir**<A. 'çökelti'.

a. (85b/24)

'**aķl/ 'aķıl**<A. 'düşünme, hafıza'.

a. (23a/20), (25a/33), (25b/3),
(25b/9), (33b/7), (40a/34), (43b/34),
(76a/22), (76a/22), (81a/28)

a.+a (14b/27), (25a/26),
(33a/30)

a.+ı (26a/28), (26b/17),
(32b/19), (39a/22)

a.+ıdır (76a/22)

'**aķliyye**<A. 'akıl hastalıkları'.

a. (28b/35), (58b/18), (74a/15)

a.+den (33b/32)

a.+ye (28b/22)

aķordiyon<Yun. 'vücutun kıvrımlı ve
esnek olan bölümü'.

a. (36a/14)

a.+da (36a/25)

'**aķrab**<A. '(hayvan) akrep'.

a. (40b/17), (42b/29), (59a/12)

a.+dan (40a/8), (6b/35)

a.+ıņ (40a/8)

a.+ından (6b/35)

aķrabā<A. 'akraba'.

a. (7a/1), (8a/9)

a.+sından (92b/31)

a.+sını (30b/26)

'**aķrabu'l-kebīr**<A.b.a. 'şifalı bir
bitki'.

a. (48b/35), (50b/5), (53a/16)

aķrīū<A. 'tazeliği'.

a. (15b/26), (22b/18), (31a/27),
(59b/16), (60a/3), (77b/12), (85b/15),
(9b/35), (9b/7)

'aks<A. 'bir şeyin zıddı, tersi'.

a. (14b/34), (15a/24), (17b/28),
(17b/26), (18b/13), (54b/10), (6b/20),
(6b/29), (6b/30), (7a/13), (7a/3), (7a/3),
(7a/32), (7a/4), (7a/5), (7a/7), (7b/4),
(86b/2), (88a/3), (92a/30), (96b/8)

a.+i (77a/6)

a.+idir (28b/13)

a.+ini (44a/25)

aḳṣā<A. 'en son'.

a. (84a/9), (86a/34)

aḳṣām<A. (çoğul) 'bölümler'.

a. (58b/21), (59a/24), (5a/3),
(74b/6), (88b/17), (89a/14), (89a/16)

a.+ını (45b/5)

aḳsır<T. 'hapşirmek'.

a.-dıkda (72a/5)

a.-maḳ (55a/9)

aksujin<İng. '(kimyasal element)
oksijen'.

a. (39b/21)

aḳṭā<? b.a. 'şifalı bir bitki'.

a. (62a/24)

aḳṭār<A. ' taraflar'.

a. (15b/9), (24a/5)

aḳvāl<A. (çoğul) 'sözler'.

a.+ı (60a/28)

al<T. 'almak'.

a.-alar (26a/33)

a.-maḳ (39a/14)

a.-mamaḳ (82a/9)

a.-up (92b/31), (97a/16)

'alā<A. 'üzere'.

a. (10a/8), (11b/1), (13b/26),
(14a/7), (34b/8), (35a/4), (35b/15),
(38b/21), (3b/21), (3b/35), (39a/8),
(41b/2), (42a/6), (45a/24), (48b/3),
(52a/23), (56a/7), (58b/21), (59a/28),
(62b/4), (63b/23), (64b/25), (67a/9),
(68b/35), (6a/12), (6a/28), (71a/6),
(72b/1), (72b/5), (74a/1), (76a/14),
(77a/22), (79b/10), (79b/25), (79b/33),
(7b/30), (81b/13), (83b/12), (84a/3),
(85a/11), (87a/21), (88b/17), (89a/20),
(89b/4), (8a/10), (8b/28), (8b/29),
(8b/30), (8b/34), (93a/2), (95a/12),
(95b/7), (97a/16), (97a/31), (9a/24),
(9a/27), (9a/27)

a' lā<A. 'daha yüksek'.

a.+da (61a/11)

a.+dan (50b/13)

a.+sı (14a/32), (55a/32)

a.+sıdır (55a/30)
a.+sına (12a/23), (33a/23),
(55b/1)

a.+sını (61a/22), (73b/26)

a.+sınıñ (55a/34)

a.+ya (6b/16), (36b/9),
(44a/14), (56a/14), (61a/25), (64a/22),
(6b/14), (6b/23), (7a/21), (7a/23)

'alāk/'alāka<A. 'sülük, pıhtılaşmış
kan'.

a. (23a/30), (30a/31), (31a/22),
(6b/3), (7a/5), (7a/6), (65a/27),
(83a/11), (97b/17)

'alāka<A. 'ilgi'.

a. (61a/26)

a'lāl<A. 'velvele'.

a. (58b/24)

'alāmāt<A. (çoğul) 'semptomlar'.

a. (23a/22), (24a/15), (2b/13),
(2b/27), (35b/23), (35b/26), (35b/27),
(46a/23), (49a/32), (4a/24), (50a/14),
(50a/19), (50a/20), (52b/19), (56a/16),
(63a/5), (64a/11), (76b/8), (82a/31),
(84b/29), (90a/16), (93b/34), (94a/1)

a.+dandır (30a/3)

a.+ı (25b/3), (30a/4), (30a/8),
(4a/19), (4a/25), (53b/2), (61a/15)

'alāmātühā<A. (çoğul) 'onun
semptomları'.

a. (13b/25)

'alāmet bk. 'alāmāt (çoğul).

a. (17b/19), (17b/20), (19b/11),
(19b/14), (19b/22), (19b/23), (27a/11),
(40a/31), (44a/28), (44a/29), (46b/6),
(50a/1), (50a/10), (50a/23), (50a/32),
(50a/33), (52b/18), (59a/33), (64a/10),
(64b/12), (65a/14), (71b/28), (71b/30),
(76b/14), (87a/2), (87a/3), (87a/4),
(90a/24), (94b/26), (96b/13)

a.+den (44a/28)

a.+i (16a/27), (16a/4), (17b/14),
(17b/7), (18a/30), (18a/34), (18b/35),
(22a/22), (23a/19), (24a/12), (25a/1),
(25a/10), (25a/20), (26a/27), (26b/15),
(26b/32), (27b/24), (27b/6), (28a/12),
(28a/35), (28b/13), (28b/13), (28b/27),
(28b/4), (29b/31), (29b/32), (29b/35),
(30b/30), (32a/31), (32b/11), (33a/10),
(33a/25), (34a/16), (34b/10), (34b/11),
(34b/13), (34b/15), (34b/18), (34b/21),
(35b/20), (40a/22), (40a/25), (40a/29),
(40a/31), (40a/34), (40b/1), (40b/11),
(40b/12), (40b/14), (40b/18), (40b/19),
(40b/8), (40b/9), (43b/28), (43b/30),
(43b/32), (43b/33), (44b/35), (46a/11),
(46a/12), (46a/4), (46a/8), (46a/9),
(50a/1), (50a/11), (50a/5), (50a/8),
(50a/8), (52b/19), (52b/20), (52b/26),
(53b/18), (53b/3), (53b/6), (54a/9),

(57a/25), (57a/27), (57a/29), (59a/13),
(59a/15), (59a/16), (59a/18), (59a/20),
(59a/21), (59a/23), (59b/24), (61b/7),
(62a/10), (62a/16), (62a/2), (62a/32),
(62a/33), (62a/5), (62a/8), (62b/30),
(63b/16), (63b/6), (64a/6), (64b/7),
(65a/11), (65a/4), (65a/5), (65a/7),
(65a/9), (67a/16), (67b/31), (68b/3),
(69a/27), (70a/4), (70b/5), (71a/15),
(71a/16), (71a/17), (71b/2), (71b/22),
(72b/29), (73a/35), (74b/12), (74b/13),
(74b/14), (74b/16), (74b/18), (74b/21),
(74b/22), (74b/25), (74b/26), (74b/28),
(76b/10), (76b/11), (76b/11), (76b/4),
(76b/8), (78b/1), (78b/10), (78b/11),
(78b/15), (78b/16), (78b/18), (78b/19),
(78b/20), (78b/9), (80a/10), (80b/25),
(81a/28), (82a/29), (82a/30), (82a/33),
(82a/34), (82b/1), (82b/2), (82b/4),
(82b/6), (83a/34), (83b/1), (83b/13),
(83b/15), (83b/18), (84a/31), (84b/25),
(86b/34), (86b/35), (87a/5), (87b/1),
(89a/29), (90a/14), (90a/16), (90a/19),
(90b/9), (90b/9), (91a/33), (91b/9),
(93b/32), (93b/34), (93b/35), (94a/1),
(94a/24), (94b/24), (94b/26), (97b/15),
(97b/9), (98a/22)

a.+idir (40b/6), (78b/8)

a.+ler (17b/12), (17b/13),
(58b/32), (74b/21)

a.+lere (57a/30)

a.+leri (16b/32), (27b/6),
(80b/2), (97b/8)

a.+leriñ (33a/28)

a.+lerinde (78a/35)

a.+lerindendir (18b/2)

a.+leriniñ (14a/29), (40a/30)

ālāt<A. (çoğul) 'iç organlar'.

a. (12a/11), (36a/32), (36a/32),
(36a/34), (36a/34), (36b/23), (43b/20),
(43b/21), (4b/3), (55a/27), (55a/34),
(76b/4), (77b/33), (84b/23)

a.+a (4b/3)

‘alāyık<A. (çoğul) 'ilişkiler'.

a. (29a/24)

‘alāyim bk. **‘alāmāt**.

a.+dir (33a/28)

alcı<T. 'göz boyayıcı'.

a. (72a/7)

‘ale'l-firāş<A. 'yatakta'.

a. (30b/3)

‘ale'l-ğafle<A. 'bilmeyerek'.

a. (58b/11)

‘ale'l-ħuşūş<A. 'özellekle'.

a. (10a/23), (10b/32), (11a/13),
(11a/18), (11b/24), (11b/34), (12a/10),

(12a/24), (13b/1), (13b/11), (29b/34),
(30a/9), (31a/3), (32a/22), (35b/6),
(36a/31), (36b/20), (36b/33), (36b/5),
(37a/20), (37a/23), (37b/10), (38a/31),
(42b/9), (43b/9), (46a/3), (50a/27),
(52a/2), (52a/7), (53a/26), (55a/27),
(56a/34), (56b/9), (5a/2), (5a/7),
(62a/29), (76b/19), (77a/20), (77a/23),
(77b/1), (77b/3), (80a/25), (82a/3),
(85a/5), (87a/9), (8a/4), (8b/2),
(95b/10), (97a/17), (9a/23), (9b/12),
(9b/17), (9b/9)

‘**ale'l-ıtlāk**<A. 'genel olarak'.

a. (29b/31), (41a/3), (56b/26)

‘**ālem**<A. 'dünya'.

a. (2b/2), (2b/11), (95a/11),
(97a/12), (97a/13),

a.+de (29a/24)

‘**alem**<A. b.a. 'karaağaç'.

a. (3b/28), (3b/28)

‘**ālemiyān**<F. (çoğul) 'insanlar'.

a.+da (2a/2)

‘**ale'r-rīk**<A. 'aç'.

a. (11a/34), (15b/8), (35a/14),
(41b/2), (41b/21), (42a/29), (42a/7),
(44b/25), (47a/25), (65b/22), (72a/23)

‘**ale's-seviyye**<A. 'eşit olarak'.

a. (11b/29), (11b/34), (63a/29),
(63a/35), (64b/18), (68b/16), (69b/4),
(69b/5), (70a/21), (70b/12), (70b/19),
(70b/32), (72b/13), (79b/34), (81a/18),
(81a/23), (84a/13), (84a/15), (84a/23),
(85a/14), (85a/24), (85b/8), (89b/13),
(89b/18), (90b/20), (91a/3), (93a/22),
(93a/31), (95a/7), (96a/15), (97a/13),
(97a/6), (98a/13)

ālet bk. **ālāt** (çoğul).

a. (29a/24), (5a/27), (74a/24),
(74a/3), (75a/2), (77a/26), (80a/29),
(81b/15), (81b/24), (84b/11), (88b/34)

a.+dir (74a/23)

a.+e (78a/17)

a.+i (29a/24), (6a/19)

a.+iñ (5a/29), (5a/31), (5a/32),
(6a/19)

a.+ine (29a/24)

a.+leri (54a/23)

alıç<A. b.a. 'yaban eriği'.

a. (91a/17)

alın-<T. 'içilmek, yutulmak'.

a.-up (52a/15)

‘**alil**<A. 'hasta'.

a. (19a/10), (20a/26), (23b/29),
(25a/11), (25a/20), (26a/6), (26b/35),

(2a/34), (30b/35), (32b/18), (33b/7),
(33b/8), (34a/13), (34a/28), (34a/32),
(34b/10), (37a/8), (37b/21), (40b/2),
(46a/31), (49a/11), (54a/12), (54a/14),
(55a/6), (57a/28), (57b/27), (60a/6),
(62a/2), (62b/30), (63a/10), (65b/17),
(70b/10), (72a/15), (72a/5), (72a/9),
(72b/31), (73a/1), (76a/18), (77a/20),
(77a/21), (79b/32), (80a/1), (80a/2),
(80a/3), (82a/29), (82a/30), (82a/32),
(82a/34), (83b/10), (85a/11), (89b/16),
(92b/15), (93b/7), (94b/1), (97b/13)

a.+de (40b/1), (40b/22),
(44b/35), (45a/2), (46a/10), (50a/32),
(70b/9)

a.+e (14a/34), (16a/21),
(20b/1), (20b/13), (21a/25), (26a/7),
(26b/4), (27a/30), (27a/7), (28b/20),
(31a/3), (31b/29), (31b/30), (32b/23),
(32b/25), (34b/27), (38a/25), (3b/8),
(40b/5), (41a/15), (41a/25), (44b/21),
(44b/29), (44b/30), (44b/32), (47b/1),
(50a/23), (50a/34), (51b/24), (52b/24),
(54a/33), (54b/1), (54b/22), (66a/29),
(66a/31), (66a/32), (67b/1), (69a/7),
(77a/22), (79a/18), (83a/34), (87a/15),
(87a/34), (87a/9), (92a/2), (92b/14),
(92b/16), (92b/19), (94a/32), (97a/23)

a.+i (16a/31), (16b/12),
(19a/14), (22b/9), (25a/14), (25b/23),
(27a/21), (28b/22), (28b/31), (31b/5),
(32a/13), (34b/27), (35b/6), (36a/6),

(41a/11), (44b/26), (44b/31), (45a/16),
(46b/11), (47b/12), (50a/35), (50b/14),
(50b/22), (51a/12), (51a/9), (62a/13),
(62a/3), (63a/19), (68a/26), (68a/9),
(69b/14), (70a/15), (70b/11), (71a/23),
(71a/25), (85a/15), (87b/13), (87b/6),
(89b/15), (91a/14), (92b/15), (92b/32),
(94a/28), (98a/30)

a.+iğ (13a/28), (16b/11),
(19b/12), (19b/4), (20a/26), (20b/32),
(22a/14), (22a/26), (23b/21), (24a/27),
(25a/3), (25b/15), (25b/17), (25b/29),
(25b/33), (26b/2), (28a/11), (28a/21),
(28b/5), (30b/19), (31a/5), (32a/24),
(32b/27), (33a/25), (34a/18), (35b/20),
(39a/4), (40a/13), (40a/25), (40a/31),
(40b/20), (41a/16), (41a/33), (44b/18),
(46a/33), (46a/9), (46b/30), (47b/33),
(47b/4), (48b/13), (49b/17), (49b/8),
(50a/12), (50a/23), (52b/25), (54a/9),
(54b/10), (59a/15), (60a/11), (61a/22),
(62a/11), (63a/15), (63a/34), (65a/14),
(67a/20), (69a/33), (69b/8), (70a/13),
(72a/10), (72a/14), (72b/6), (72b/7),
(77a/21), (78b/20), (7a/25), (7a/26),
(80a/18), (80a/26), (80b/30), (81a/28),
(82a/17), (82b/1), (82b/21), (84a/32),
(84b/10), (84b/26), (86b/34), (87a/4),
(87b/8), (88a/17), (88b/9), (89a/32),
(90a/24), (92b/11), (92b/30), (92b/31),
(92b/35), (93b/14), (94a/24), (94a/3),
(96b/15), (97b/14)

'alilân<A. F. (çoğul) 'hastalar'.

- a. (3a/7)
- ‘alīle** bk. **‘alīl**.
- a. (84b/25)
- a.+de (32b/14), (32b/21), (39a/31)
- ‘alīm**<A. 'çok bilen'.
- a. (1b/2), (3a/27), (46a/28), (58b/23)
- ālī-tebār**<A. F. 'şerefli'.
- a.+ı (2b/26)
- ‘aliye**<A. 'yüksek'.
- a.+den (54a/19)
- ‘aliyye**<A. 'çok yüce ve ulu'.
- a. (29a/24), (38b/19)
- āliyye/ āliyyet** bk. **ālāt**.
- a. (11b/9), (5a/22)
- a.+de (50a/8), (52b/1)
- a.+den (76a/32)
- a.+dir (76b/14)
- a.+lerine (5b/5)
- a.+niñ (76a/30)
- a.+ye (5b/13)
- a.+yi (11b/9)
- alķos**<Yun. 'yara'.
- a. (94b/33)
- Allahu a‘lem**<A. 'Allah en iyisini ve doğrusunu bilir'.
- a. (58b/11)
- Allahu te‘ālā**<A. 'Yüce Allah'.
- a. (43a/20)
- a.+nıñ (43a/23)
- ‘allāme**<A. 'bilgin'.
- a. (39b/8), (55a/16), (56b/24)
- alt**<T. 'alt'.
- a. (51b/27)
- a.+ına (17b/33), (48b/24)
- altı**<T. '(sayı sözü) altı'.
- a. (10a/14), (10a/16), (10a/16), (10a/18), (10b/24), (11a/33), (12a/8), (13a/32), (13b/17), (13b/18), (13b/7), (18b/14), (20a/19), (20a/21), (20a/23), (21a/32), (21b/18), (22a/1), (22a/3), (22b/4), (23b/4), (27a/14), (27a/31), (31b/13), (31b/14), (37a/35), (37b/21), (37b/29), (37b/31), (41a/18), (41a/35), (41b/19), (42a/27), (43a/12), (44b/12), (44b/24), (47a/35), (48b/19), (50b/19), (54b/25), (58a/7), (65b/30), (68a/15), (72a/1), (73a/21), (73a/22), (75b/16), (78b/4), (81a/34), (86b/15), (95a/33), (95a/34), (97a/9), (9b/29), (9b/30), (9b/31)

a.+sı (11a/23)	a.+larında (92b/6)
altıncı <T. 'altıncı'.	a.+nın (18b/1)
a. (29b/23), (31a/9)	āmāk <A. (çoğul) 'göz pınarları'.
a.+sı (59a/7), (76b/24)	a. (59a/28), (62b/28), (62b/29), (68b/3)
altışar <T. 'altışar'.	a.+da (63b/6)
a. (10a/13), (15b/26), (16b/8), (21b/8), (24a/32), (44b/7), (47b/7), (65b/4), (69a/17)	a.+dır (62a/32)
altmış <T. '(sayı sözü) altmış'.	a' māl <A. (çoğul) 'işler'.
a. (48a/29), (48b/14), (52a/19), (53a/17), (72b/22)	a. (31a/17), (31a/17), (3b/31), (4a/32), (5a/17)
altmışıncı <T. ' altmışıncı'.	a.+ların (3b/34)
a. (78a/1)	'amel/ 'amele <A. 'iş; ishal'.
altun <T. 'altın'.	a. (2a/31), (11b/27), (24b/20), (43b/7), (48a/5), (54b/9), (61a/21), (64a/30), (67b/14), (68b/35), (6a/33), (7b/27), (83a/6), (92b/15), (92b/16), (94a/30), (96b/22), (97a/18), (9b/18)
a. (22b/12)	a.+den (42a/30), (65b/23)
a.+dan (71b/12)	a.+e (30b/29), (88b/14)
ālūde <F. 'bulaşmış, karışmış'.	a.+i (11b/32), (20a/13)
a. (80a/18), (81a/19)	a.+ini (11b/28)
'ām <A. 'genel'.	a.+leri (52b/14)
a. (45b/1), (45b/35), (90b/7)	'a. ét- (11b/26), (16b/19), (41b/34), (54b/11), (63a/24), (66b/7), (80a/29), (81a/17), (95b/25), (97a/18), (98a/28)
a.+dır (27a/34), (57a/7)	
'a. ol- (50b/6)	
am' ā <A. (çoğul) 'bağırsaklar'.	
a. (17a/33), (17b/13), (24b/16), (25a/6)	
a.+da (17a/34)	

- ‘a. eyle- (48b/30)
- ‘a. ol- (11b/23), (60b/14)
- ‘a. olun- (10a/24), (10a/28), (10b/35), (11a/15), (11a/16), (13a/26), (13a/26), (13b/13), (13b/14), (13b/3), (22a/17), (22b/34), (23b/18), (31a/34), (31b/1), (31b/9), (35a/27), (52a/14), (52a/16), (63a/27), (64b/17), (67b/13), (69a/18), (71a/4), (72b/9), (79b/28), (80a/20), (80a/31), (84b/33), (86a/14), (91b/4)
- ‘**amelen**<A. 'uygulayarak'.
a. (2a/27)
- ‘**amelî**<A. 'işleme yöntemiyle, pratik'.
a.+niş (11b/35)
- ‘**ameliyyât**<A. 'cerrahî işlem'.
a.+da (11a/17), (11a/3), (6a/12)
a.+dan (37a/4)
a.+ında (9a/19)
- ‘**ameliyye** bk. ‘**amelî** .
a. (4a/16)
a.+si (2a/9)
a.+sini (4a/14), (4a/30)
- āmīk**<A. b.a. ' macun yapılan şifalı bir bitki'
a. (22b/25), (23b/9), (32a/24)
- ‘**amīk** / ‘**amīka**<A. 'derin'.
a. (18b/5), (22a/20), (27b/23), (57a/23), (87a/23)
a.+dan (31b/2)
a.+ya (28b/34)
- āmīn**<A. 'Allah kabul etsin'.
a. (18), (2b/19), (2b/34), (88b/15)
- āmīziş**<F. 'dostluk'.
a. (2a/15)
- ‘**amletuhā**<A. 'onun işi'.
a. (2a/31)
- ammā**<A. 'fakat, ancak'.
a. (10b/28), (10b/35), (11a/10), (11a/9), (12a/14), (12a/17), (12a/33), (12b/28), (12b/3), (13a/12), (13b/20), (13b/30), (15a/7), (15b/9), (17a/8), (17b/11), (17b/6), (18a/17), (18a/24), (20a/6), (20b/4), (20b/6), (23b/35), (24a/15), (24a/26), (24a/3), (24b/27), (25a/32), (26a/10), (26a/34), (27a/20), (28a/6), (29a/11), (29a/24), (29a/27), (29a/30), (29b/28), (29b/32), (29b/35), (30a/15), (30a/4), (30a/7), (31a/6), (32a/5), (32a/6), (32b/2), (32b/23), (34a/19), (35b/32), (36a/22), (36a/24), (36a/29), (36b/13), (36b/18), (36b/5), (37a/14), (37a/21), (37a/24), (37b/2), (37b/3), (38b/19), (39a/29), (39b/23), (39b/35), (3b/26), (40a/15), (40a/34), (41a/28), (41a/4), (41a/7), (42a/9), (44a/11), (44a/29), (44a/30), (45a/34),

(45b/10), (45b/26), (45b/8), (46a/14),
(49a/13), (49a/17), (49a/5), (49b/29),
(49b/34), (4a/12), (4a/8), (4b/15),
(50a/22), (50a/22), (50b/1), (51b/24),
(53a/22), (54b/16), (54b/7), (55a/13),
(55a/22), (55b/11), (55b/21), (55b/22),
(55b/27), (55b/30), (55b/34), (55b/9),
(56a/14), (56a/17), (56a/18), (56a/32),
(56b/23), (57a/14), (57a/4), (57b/28),
(58a/20), (58b/15), (58b/18), (5a/22),
(5a/33), (5b/10), (5b/13), (5b/20),
(61a/16), (61a/24), (61b/31), (62b/9),
(63a/25), (63b/13), (64a/10), (64a/20),
(64a/29), (64a/8), (64b/2), (65a/25),
(67b/14), (68a/10), (68b/10), (69a/1),
(69a/35), (69a/8), (6a/15), (6a/17),
(6a/33), (6a/35), (6b/12), (6b/32),
(6b/34), (70a/1), (71a/14), (72a/13),
(72a/32), (72b/2), (73b/27), (73b/30),
(74b/33), (75a/1), (76a/13), (76a/14),
(76b/12), (76b/17), (76b/19), (76b/30),
(77a/12), (77a/13), (77b/29), (78a/17),
(78a/20), (78a/4), (78b/1), (7a/32),
(7b/15), (7b/26), (7b/28), (80a/35),
(82a/2), (83a/16), (83a/2), (83b/20),
(84b/4), (85a/11), (85a/11), (85b/25),
(86a/3), (86a/30), (86a/33), (86b/19),
(86b/4), (87a/11), (87a/30), (88b/2),
(88b/26), (89a/28), (89b/2), (8a/19),
(8a/30), (8b/1), (8b/14), (8b/18),
(8b/23), (8b/27), (8b/30), (8b/34),
(8b/6), (90b/4), (91b/31), (92a/19),
(92a/34), (92a/4), (9b/1), (9b/11),
(9b/15), (9b/6)

‘**ämme** bk. ‘**ām**.

a. (96a/35)

a.+niḡ (57a/19)

‘**amūd**<A. 'bel kemiḡi'.

a.+ina (85a/11)

‘**an**<A. '(edat) -dan, -den'.

a. (23b/34), (29a/24), (80b/17),
(90a/6), (96a/28), (96a/30), (96a/31),
(96a/34), (96b/18)

aḡa<T. 'ona'.

a. (12a/30), (12a/31), (19b/31),
(24b/7), (28a/30), (33b/18), (33b/29),
(34a/2), (36b/11), (36b/2), (37b/23),
(45b/23), (46a/24), (48b/28), (48b/29),
(48b/32), (49a/28), (49b/22), (49b/26),
(51b/20), (51b/6), (55b/15), (56a/10),
(57b/23), (58b/13), (59b/19), (59b/6),
(5a/24), (5a/34), (5b/10), (5b/16),
(5b/8), (5b/9), (60a/8), (63a/30),
(63b/2), (63b/35), (64a/12), (67a/35),
(68b/2), (6b/6), (70a/33), (70a/34),
(70b/8), (72a/4), (72b/14), (73b/17),
(74a/11), (74a/8), (76a/19), (76a/21),
(7b/9), (80a/9), (81b/22), (82a/20),
(83a/14), (85a/11), (85a/3), (89a/5),
(89b/3), (90a/32), (95a/1), (97a/21),
(98a/18), (98a/21)

anāḡālīs<? b.a. 'farekulaḡi'.

a. (72a/28)

‘**anākib**<A. (çoḡul) 'örümcekler'.

a. (29a/24)

‘**anāşır**<A. (çoğul) 'unsurlar'.

a. (39a/27), (4b/10), (4b/10)

a.+a (9a/19)

a.+ı (4b/25)

‘**anber**<A. 'çok güzel kokulu nesne'.

a. (15a/35), (15b/1), (15b/6),
(21b/8), (22a/2), (22a/2), (22a/4),
(23a/6), (24b/30), (34b/28), (35a/35),
(36a/1), (41a/24), (42a/16), (42b/5),
(89b/27), (90a/3)

‘**anberiyye**<A. 'Anber kokulu'.

a. (41b/35)

ancağ<T. 'yalnız, sadece'.

a. (11a/8), (13a/27), (16b/21),
(16b/33), (21b/29), (22b/6), (24a/15),
(25a/19), (25a/21), (27a/21), (33a/19),
(33a/21), (33b/1), (38b/5), (41a/1),
(49a/14), (51b/13), (51b/15), (51b/16),
(51b/17), (51b/18), (58b/18), (6b/32),
(74a/24), (74a/7), (76a/18), (80b/2),
(80b/3), (83b/9), (91b/33), (96b/20)

anceliqa<Yun. b.a. 'melek otu'.

a. (11a/23), (21a/30), (21b/12),
(26b/3), (47b/21), (47b/35), (52a/11),
(52a/26)

and<T. 'yemin'.

a. (43a/18)

anda<T. 'onda'.

a. (13a/16), (22a/1), (31a/6),
(34b/6), (37b/23), (40a/12), (43b/13),
(47a/20), (51b/15), (51b/25), (6b/26),
(74a/13), (75b/3), (77a/20), (79a/10),
(7a/26), (81b/25), (85b/30), (86a/11),
(8b/24), (92a/16), (93a/1), (93a/16),
(94b/19), (98a/20)

andan<T. 'ondan'.

a. (14b/33), (17a/10), (29a/31),
(29b/3), (36a/27), (36b/22), (36b/22),
(46a/24), (4b/2), (52b/28), (54b/12),
(56a/10), (57b/16), (57b/19), (5a/21),
(5b/16), (62a/34), (63b/7), (64b/8),
(69a/22), (6b/16), (73b/30), (75b/19),
(76b/22), (7a/32), (7b/10), (7b/11),
(82a/25), (84a/30), (85a/11), (85b/28),
(86a/1), (94b/11)

‘**andelib**<A. 'bülbul'.

a. (29a/21)

Andarumağus<Yun. 'bir ilaç adı,
Andromachus adlı padişah isminden'.

a. (35b/35), (41b/35), (44b/20),
(46b/12), (50b/27), (92b/19)

a.+dan (41a/25)

ānen<A. 'bir an'.

a. (89a/10)

‘**anhū**<A. 'ondan'.

a. (31a/10)

anı<T. 'onu'.

a. (11b/27), (14a/33), (14a/5),
(16a/29), (45b/1), (49b/2), (53a/28),
(53b/17), (55a/12), (57b/22), (58b/30),
(68a/17), (69b/27), (70a/2), (74a/3),
(75a/22), (81b/31), (82a/7), (83b/20),
(88b/26), (92a/22), (92a/33), (92b/1),
(96b/19), (9a/14), (9b/13)

anıñ<T. 'onun'.

a. (10a/14), (11a/15), (11b/27),
(13a/7), (14a/11), (14b/5), (17b/32),
(19b/25), (29a/5), (33a/30), (33b/24),
(33b/5), (34a/32), (36b/4), (38a/12),
(38a/16), (39b/11), (39b/13), (49a/15),
(49a/19), (49b/14), (49b/30), (4b/1),
(50b/16), (52b/2), (54a/14), (54a/14),
(55a/30), (55a/33), (55b/1), (56a/6),
(58b/30), (64b/10), (65a/9), (6a/3),
(6a/4), (6b/18), (72a/6), (73b/33),
(74a/19), (74a/7), (76b/27), (77a/21),
(7a/20), (7b/17), (7b/9), (80b/19),
(80b/20), (87a/25), (87b/11), (88a/33),
(88b/2), (88b/23), (89a/12), (8b/8),
(93a/21), (95b/14), (97a/30)

a.+la (13b/31), (14a/25),
(14a/6), (2a/32), (58b/33), (61b/23),
(64b/22), (6a/14), (77a/12), (81b/25),
(88b/35), (95a/24), (95a/35), (97a/15),
(98a/29)

a.+ladır (5b/6)

a'nī<A. 'şu demek'.

a. (95a/14)

'**anīfe**<A. 'şiddetli'.

a. (50a/6), (69a/23)

a.+den (14b/3), (55a/7),
(66b/29), (69b/14)

a.+niñ (69a/25)

ānifen<A. 'biraz önce'.

a. (4b/21)

'**an-ķarīb**<A. 'çok geçmeden'.

a. (77b/30)

'**ankebūt**<A. '(hayvan) örümcek'.

a.+dan (61b/17)

a.+e (67a/11)

ankebūtiyye<A. 'gözdeki ağ, tabaka'.

a. (58b/27)

anlar<T. 'onlar'.

a. (29b/25), (2a/18), (40a/4),
(49b/3), (54a/33), (55a/34), (66b/19),
(73b/15), (73b/30), (87b/20), (92a/13)

a.+a (37a/2), (37a/3), (40b/35),
(4b/31), (4b/7), (55a/16), (56a/27),
(5a/24), (5a/4), (60b/33), (66b/19),
(66b/22), (6b/14), (6b/17), (8a/20)

a.+da (10b/3), (12a/21),
(12b/2), (13a/15), (29b/3), (40a/4),
(55b/8), (56a/21), (5a/23), (64a/5),
(77a/26), (80b/22)

a.+dan (11a/25), (31a/25),
(35a/5), (39b/34), (40a/6), (4b/31),
(56a/2), (74a/19), (77a/28), (81b/20),
(87b/20), (94b/20), (96a/33), (96b/5),
(97a/35), (9b/23)

a.+ı (33b/29), (8a/31), (8a/9),
(94b/15), (97b/1)

a.+ıñ (11a/11), (12a/34),
(14a/23), (29b/26), (37a/25), (3b/34),
(4b/16), (52b/14), (56b/28), (5a/6),
(5b/5), (6b/34), (72b/34), (76a/31),
(76b/1), (77b/28), (81b/31), (84b/7)

a.+ından (96a/30)

ansız<A. 'idraksiz'.

a. (88b/33)

antimun<İng. '(kimyasal element)
antimon'.

a. (10a/27), (10b/22), (10b/26),
(41b/28), (9b/7)

a.+dan (11a/2)

antimunī/ antimūniyye<İng. 'antimon
ile ilgili'.

a. (10b/10), (10b/12), (10a/28),
(10b/14), (11b/23)

apātḳā<Yun.? b.a. 'şifalı bir bitki'.

a. (10b/16), (10b/17)

apiḳofoslis<Yun. 'sağrlık'.

a. (76a/19)

'araḳ<A. 'ter'.

a. (16a/25), (24a/16), (24b/27),
(25b/9), (26a/31), (27a/33), (27a/35),
(31a/8), (34b/12), (37a/18), (50a/6),
(58b/10)

'ar'ar<A. b.a. 'dikenli ardıç ağacı'.

a. (15b/26), (15b/27), (81a/12),
(95b/28)

a'rāz<A. (çoğul) 'belirtiler'.

a. (36a/25), (36b/2), (36b/5),
(37a/13), (37a/19), (39a/5), (52b/5),
(53a/7), (80a/4)

a.+ından (80b/19), (80b/25)

a.+ındandır (38a/29)

'arazan/ 'arazī/ 'arazīyyet<A.
'hastalık, kaza'.

a. (46a/26)

a.+ide (77a/2)

a.+inden (94a/20)

art<T. 'arka'.

a.+dına (17a/24), (23a/30),
(92b/32)

a.+dından (58b/30)

'arefnāke<A. 'seni (Allah) tanıdık'.

a. (3a/21)

arı<F. 'temiz'.

a. (26a/6)

‘**arız** / ‘**arıza**<A. 'ortaya çıkan'.

a. (25b/18), (31a/19), (35b/28),
(38a/20), (38a/23), (45b/2), (49a/14),
(55a/26), (61b/29), (71a/6)

a.+a (4b/18), (53a/18)

a.+dır (76a/24)

a.+lar (19b/8)

a.+sına (4a/2)

‘a. ol- (12a/23), (12b/10),
(12b/13), (12b/14), (12b/15), (12b/34),
(12b/35), (13a/1), (13a/8), (13b/21),
(14a/17), (14a/3), (14a/3), (14a/5),
(14a/6), (16b/26), (16b/29), (17a/5),
(17b/9), (18a/33), (18b/4), (19a/3),
(19a/31), (19a/5), (19b/2), (19b/4),
(20b/16), (20b/22), (23a/18), (23a/21),
(23a/22), (24a/5), (26a/29), (26b/16),
(27a/3), (27b/4), (27b/5), (27b/7),
(28a/23), (28a/23), (28a/29), (28b/11),
(29a/16), (29a/24), (31a/11), (31a/6),
(31a/8), (31b/28), (33a/12), (33a/16),
(33a/27), (34a/13), (34a/17), (34a/27),
(34b/34), (35b/19), (35b/23), (36a/14),
(36b/11), (36b/13), (36b/15), (36b/28),
(36b/28), (36b/30), (36b/34), (37a/15),
(37a/15), (37a/17), (37a/18), (37a/2),
(37a/3), (37a/3), (37b/34), (38a/10),
(38a/26), (39b/25), (40a/15), (40a/17),
(40b/23), (40b/34), (40b/4), (40b/5),
(41a/5), (41a/7), (43a/33), (45a/28),
(45a/29), (45a/30), (45a/31), (45b/27),

(45b/3), (49a/19), (49a/21), (49a/24),
(49a/29), (49a/30), (49b/10), (50a/14),
(50a/19), (51b/10), (51b/11), (51b/12),
(51b/20), (51b/22), (51b/28), (51b/29),
(51b/33), (51b/6), (52b/18), (52b/4),
(52b/7), (53a/24), (53b/23), (55a/11),
(56a/10), (56a/11), (56a/25), (57a/22),
(57a/27), (57b/10), (57b/11), (57b/15),
(57b/18), (57b/4), (57b/5), (58b/11),
(58b/13), (59a/24), (59a/25), (59a/27),
(59a/27), (59b/10), (59b/20), (61a/14),
(61a/14), (61a/32), (61b/30), (61b/31),
(61b/31), (64a/2), (64b/32), (66b/19),
(67a/19), (67a/6), (71a/33), (72b/23),
(72b/24), (72b/26), (74b/24), (76a/28),
(76a/28), (76a/30), (77a/11), (77a/12),
(77a/4), (77a/5), (77a/7), (78b/21),
(80b/22), (81a/16), (83a/25), (83a/34),
(83b/22), (83b/23), (84b/6), (86b/34),
(87a/16), (87a/24), (87a/33), (89a/17),
(89a/17), (89a/18), (89a/19), (89a/19),
(90b/4), (91a/18), (91a/22), (91a/33),
(93b/24), (94a/16), (94a/7), (94b/25),
(94b/5), (95a/17), (95b/10), (97a/33),
(98a/17)

‘**arif**<A. 'çok anlayışlı'.

a. (2b/27), (58b/19), (58b/24),
(92b/8)

‘a. ol- (2a/10)

arıĝanos<Yun. 'kulak ağrısı'.

a. (77a/28)

'arīz<A. 'geniş'.	a.+da (39b/20)
a. (20b/29)	a.+ından (38b/14)
'arīza<A. 'mektup, yazı'.	a.+larına (49a/9)
a. (1b/21)	'arżan<A. 'genişlik olarak'.
arķa <T. 'arka'.	a. (45b/27), (49a/24), (49a/27), (49b/6), (49b/32), (59b/18)
a. (36a/14), (36b/17), (36b/8), (37b/22), (49b/24)	'arż �t-<A. T. 'sunmak'.
a.+sı (68a/26)	a. (97a/26)
a.+sından (7a/30)	'a. eyle- (48a/35), (52a/20)
arķıty�n <Yun.? b.a. 'l�şlek'.	arżıyye <A. 'topraktan yetişen'.
a. (95a/33)	a. (7b/14)
arpa <T. b.a. 'arpa'.	a.+dir (4b/35)
a. (15a/16), (15a/6), (19a/28)	�s <A. b.a. 'mersin ağacı'.
a.+ya (59b/24)	a. (15a/9), (16a/16), (17b/30), (17b/35), (54b/24), (54b/4), (60b/5), (64a/23), (64b/21), (66b/17), (83b/34), (85a/28), (89b/12), (90b/17), (91b/26), (95a/25), (95a/30), (97a/8), (97b/21), (97b/22), (97b/25), (97b/28)
arpacık <T. 'g�zkapağı ucunda oluşan kızılılık'.	�s� <F. 'heybet'.
a. (59b/21)	a. (3a/1)
arşlan <T. '(hayvan) aslan'.	'aşab<A. 'sinir'.
a. (30b/24), (30b/33)	a. (49a/24), (49a/25), (49a/26), (49b/10), (49b/12), (51a/31), (53a/28), (53a/30), (55b/4)
'arŗanıř�<Yun. b.a. 'siklamen'.	a.+a (49a/29), (49b/32), (52b/4), (53a/24), (53a/26),
a. (75b/11), (75b/26), (75b/31), (77a/31), (77b/19), (81a/1), (81a/3), (81b/9), (82b/16)	
'arŗ<A. 'yer; genişlik'.	
a. (30a/16)	

a.+da (49a/26), (49b/20),
(53a/26), (53b/2)

a.+dan (53b/8)

a.+dır (53b/5)

a.+ı (39b/19), (53b/8)

a.+ıñ (53a/24), (53b/4)

a'şāb<A. (çoğul) 'sinirler'.

a. (11b/4), (11b/7), (12b/5),
(17a/22), (17a/22), (17a/23), (17a/25),
(17a/28), (17a/29), (36a/31), (36b/21),
(36b/23), (36b/23), (36b/25), (36b/26),
(36b/3), (36b/35), (38a/21), (38a/25),
(40a/9), (45a/27), (45b/29), (46a/26),
(46a/27), (48a/22), (49a/19), (49a/31),
(49a/8), (49b/2), (4b/6), (52b/16),
(54a/10), (54b/3), (55b/1), (55b/13),
(55b/17), (55b/18), (55b/2), (55b/3),
(55b/6), (5a/19), (71a/17), (71a/28),
(74a/4), (76b/35), (88b/24), (89a/1),
(93b/27)

a.+a (13a/9), (14b/35),
(15a/30), (36b/22), (36b/22), (38a/24),
(46a/28), (48a/3), (49b/5), (50a/27),
(51a/23), (52b/29), (52b/30), (52b/31),
(52b/7), (53a/30), (57b/2), (75a/2),
(76a/29)

a.+anıñ (45b/30), (54a/6)

a.+da (11b/2), (11b/8), (12b/5),
(45b/25), (49a/23), (49b/9), (5b/18),

(6a/18), (72b/30), (73a/4), (76b/11),
(76b/12)

a.+dan (11b/5), (17b/6),
(42b/9), (55b/2)

a.+dır (11b/13), (11b/14),
(17a/24), (50a/4),

a.+ı (40b/16), (45b/19),
(47b/15), (49b/13), (49b/6), (51a/22),

a.+ıñ (11b/16), (12a/3), (12a/4),
(12a/9), (36a/32), (36b/20), (38a/23),
(45b/25), (46a/24), (49a/14), (49a/25),
(49a/35), (49a/35), (49a/9), (50a/9),
(55b/18), (6a/23), (74a/12), (93b/26)

a.+la (55b/14), (55b/5)

a.+larıñ (56a/30)

a.+larına (51a/22)

a.+larını (47b/4)

a.+sında (72b/27)

aşābahū<A. 'hastalığa yakalandı'.

a.(31a/9)

'**aşabahu**<A. 'onun siniri'.

a. (50a/22)

'**aşabānī**/'**aşabāniyye**<A. 'sinir ile ilgili'.

a. (12a/16), (12a/27), (12b/17),
(12b/3), (49b/18)

a.+de (12b/5), (13a/4),
(13b/20), (6a/18), (49b/16)

a.+den (12a/27)

a.+ler (47b/4)

a.+leri (12a/21) (12a/35)

a.+lerinde (12a/12), (12a/32)

a.+niņ (12a/29), (12b/19),
(12b/20), (12b/22), (12b/25), (12b/26),
(13a/1), (13a/12), (13a/2), (48a/3)

a.+si (12a/14), (12b/8)

a.+sine (12b/9)

‘a. ol- (12b/4)

‘aşabī/‘aşabiyye<A. 'sinirsel'.

a. (4b/5), (11b/16), (11b/17),
(11b/23), (12b/7), (12b/12), (13b/12)

a.+de (13b/11), (47b/32),
(51b/15)

a.+den (11b/17)

a.+lerinde (12a/25)

a.+niņ (11b/20), (11b/25),
(11b/25), (12a/17), (13b/11), (51b/13)

a.+ye (11b/34)

‘aşāfir<A. (çoğul) 'serçeler'.

a. (43b/2), (45a/23), (79a/25)

āsān<F. 'kolay'.

a. (17b/26), (22b/10), (44a/9),
(46a/20), (46a/21)

a.+dır (31a/7), (46a/22),
(50a/30), (69a/1), (92b/30)

āsār<A. (çoğul) 'eserler, işaretler'.

a. (29a/24), (2a/21), (2b/35),
(3b/24), (46a/32), (4b/2), (4b/3), (5a/5),
(70b/34)

a.+iņ (2a/11), (74a/9)

‘aşā'r-rā'ī<A. b.a. 'çoban sopası'.

a. (17b/29), (68a/12)

aşbāğ<A. (çoğul) 'bitki kökleriyle
yapılan ilaç'.

a. (11a/2)

a.+dan (41b/28)

aşdāf<A. (çoğul) 'sedef kabukları'.

a. (9b/5)

‘asel<A. 'bal'.

a. (15b/20), (18a/6), (19b/19),
(21a/16), (21a/4), (21a/8), (21b/17),
(22a/18), (22b/1), (22b/1), (22b/4),
(23a/26), (24a/19), (26a/17), (26b/8),
(27a/16), (27a/29), (27a/30), (27a/31),
(27a/6), (28a/17), (28a/27), (30b/16),
(31a/31), (41b/33), (44b/16), (44b/21),
(46a/31), (46b/16), (46b/26), (47a/18),
(47a/30), (47a/34), (47a/9), (50b/32),
(52b/35), (53a/3), (53a/6), (60b/28),
(61a/7), (63b/27), (63b/30), (65b/20),

(65b/28), (67b/6), (68a/13), (68a/14),
(68a/15), (68b/18), (70a/23), (70b/15),
(70b/18), (70b/19), (72b/16), (73a/13),
(73a/24), (73b/28), (79a/9), (80b/35),
(81a/1), (81a/19), (81a/6), (81a/7),
(81b/11), (81b/11), (82b/25), (84b/17),
(85a/30), (85a/31), (85b/12), (90b/33),
(91a/12), (91a/2), (91a/4), (91b/3),
(92a/6), (93b/1), (95a/10), (95a/24),
(95b/25), (95b/27), (95b/4), (96a/15),
(96a/22), (96a/23), (96a/26), (97b/20),
(97b/27), (98a/1), (98a/14), (9b/21),
(9b/23)

a.+i (21a/17), (21a/24),
(44b/22), (53a/4), (90b/26), (95b/26)

'**aselbend**/'**aselbendcāvī**<A.<F. b.a.
'aselbent'.

a. (15b/26), (52a/8)

'**aselī**<A. 'ballı'.

a. (98a/5)

a.+yi (46b/16)

aşfā<A. 'en saf'.

a. (38b/20)

aşfāk<A. (çoğul) 'bedenin organları'.

a.+ı (56a/30)

aşfar<A. 'sarı'.

a. (19a/35), (19b/10), (19b/3),
(20a/21), (20a/4), (25b/14), (31b/14),
(40a/23), (42a/26), (46a/5), (50b/17),

(58b/6), (59b/4), (62b/24), (62b/27),
(65a/22), (65b/16), (65b/30), (68b/5),
(71b/11), (72a/10), (84b/33), (85a/17),
(85a/28), (88a/4), (88a/12), (90a/1),
(90b/1), (90b/10), (91b/21), (97a/13),
(97b/18)

a.+a (87a/2), (9a/16)

aşğar<A. 'en küçük'.

a.+a (62a/28)

a.+da (62a/27)

aşhāb<A. (çoğul) 'sahipler'.

a. (1b/19), (16b/32), (22a/20),
(25a/27), (29a/12), (29a/24), (29a/24),
(29a/24), (29a/24), (29b/21), (29b/24),
(30a/32), (43a/3), (45b/4), (46a/17),
(49b/4), (51a/22), (58b/25), (84a/30),
(88b/18), (92b/5), (96b/12)

a.+ı (36a/17), (36b/34),
(85a/20)

a.+ına (12b/10), (13a/30),
(36b/32), (37b/22), (55b/31), (56a/27),
(56a/33), (56b/4)

a.+ında (12b/27), (21b/30),
(29a/10), (56a/34), (5b/28)

a.+ından (29a/17)

a.+ını (96b/10)

āşī<A. 'zor'.

a. (24b/16)

'asīr/ 'asīre<A. 'müşköl'.

a. (4a/26), (10a/3), (11b/27),
(25a/5), (2b/7), (30a/9), (33a/1),
(33b/1), (33b/35), (49a/34), (49a/35),
(49b/30), (51b/28), (52b/22), (53b/23),
(60a/32), (62a/35), (63b/10), (64a/8),
(67a/12), (75a/12), (76a/3), (82b/9),
(85a/11), (86a/30), (86a/32), (90b/14),
(91b/12)

a.+den (75b/34)

a.+dir (41a/1), (46a/17),
(78b/23)

'a. ol- (12a/19), (21a/20),
(49b/32), (62a/2), (81a/1), (86b/19),
(91b/14)

āsītān<F. 'eşik'.

a. (2b/33)

'āšīye bk. āšī.

a. (10a/10), (10a/3), (25a/3),
(85a/7), (9b/12)

a.+niñ (91b/15)

a.+yi (11a/13), (31a/13),
(84a/19)

asqōtdinus<Yun. 'baş dönmesi'.

a. (34a/26)

aşl<A. 'kök'.

a. (15a/31), (16b/7), (21a/21),
(21a/29), (22a/33), (22b/16), (22b/16),

(27a/13), (32a/24), (32a/9), (41b/17),
(42a/21), (42a/21), (42a/21), (42a/3),
(42a/5), (46b/22), (46b/23), (46b/23),
(46b/23), (46b/23), (46b/33), (46b/33),
(47a/4), (50a/22), (50b/9), (54b/19),
(54b/28), (62a/24), (62a/24), (65b/25),
(68b/26), (71a/2), (71a/35), (75b/23),
(75b/31), (76b/27), (77a/31), (77a/31),
(77a/31), (77a/32), (77b/13), (77b/18),
(77b/18), (77b/19), (77b/19), (77b/7),
(79a/24), (79a/28), (81b/5), (81b/5),
(82b/19), (90b/32), (91a/12), (95a/33),
(96a/1), (97b/33), (98a/4)

a.+ı (75b/33), (7b/23), (88a/12)

a.+ında (4b/29)

a.+ısına (29b/5)

aşlā<A. 'kesinlikle'.

a. (27b/18), (28a/9), (32a/27),
(32a/32), (33a/33), (37a/10), (43a/33),
(43a/9), (47b/19), (53a/20), (63b/31),
(79b/25), (80b/16)

aşlī/ aşliyye<A. 'en esaslı, en önemli'.

a. (59a/12), (7b/22)

a.+den (8a/35)

a.+niñ (52b/22), (53a/34),
(53b/24)

a.+si (11a/4), (6a/3), (8a/23),
(8b/3), (92b/2), (9b/6)

a.+sinde (8a/23)

a.+sine (3b/35), (6a/35),
(84b/12)

a.+sini (4a/3)

a.+yi (4a/5)

aşma yaprak<T. b.a. 'asma yaprağı'.

a.+ı (15a/7)

aşnāf<A. (çoğul) 'türler'.

a. (90b/14)

‘aşr<A. 'çağ'.

a. (57a/18), (79a/21), (79a/23),
(86a/6)

a.+ımızıı (73b/17)

a.+ıı (48b/28)

a.+ından (85b/33)

‘a.  t- (75b/17), (86b/10),
(95a/35)

‘a. olun- (65b/4), (75a/30),
(75b/24), (75b/27), (75b/34)

aşmaḥīkūn<Hint. 'astmahiqun,
mūshil'.

a. (36a/1), (42b/6)

aşvāt<A. (çoğul) 'sesler'.

a. (74a/12), (74a/25)

aş-<T. 'yükselmek'.

a.-mak (40b/16)

‘aşā<A. 'gece körü'.

a. (73b/7), (73b/7)

a.+da (73b/19)

a.+dır (79b/22)

a.+nıı (73b/11), (73b/8)

a.+yı (73b/16)

a‘şāb<A. (çoğul) 'otlar'.

a. (11a/21)

aşağı<T. 'aşağı'.

a. (45a/30), (56b/21), (61a/12),
(73b/2), (73b/26), (92b/34), (93b/25)

a. (45b/20), (87b/12)

a.+dan (73b/2)

āşak<A. b.a. 'çakşır otu'.

a. (27a/14), (54b/35), (60a/30),
(61b/9), (63b/21), (63b/26), (86b/13)

‘aşar/ aşeret<A. 'on'.

a. (59a/28), (81b/13)

‘āşık<A. 'aşk'.

a. (33a/15), (33a/15), (33a/19),
(33b/34), (33a/30), (33a/34), (33b/12),
(33b/19), (33b/29), (80a/30)

a.+a (3a/25)

a.+ı (33a/18), (33b/16),
(33b/28)

a.+ıı (3a/24), (33a/22), (33b/6)

āşikāre<F. 'açık'.

a. (3a/4)

āşinā/ āşināyāne<F. 'bilen dost, tanış, yakın'.

a. (13b/34), (2a/35), (2a/8), (49a/12), (58b/22)

a.+mızdan (39a/11)

a.+ya (92a/15)

‘**āşir**<A. 'onuncu'.

a. (44a/26), (86b/17)

āşüb<F. 'karışıklık'.

e. (18a/25), (57a/16)

aşurı<T. 'geçtikten sonra, aşırı'.

a. (26b/17), (30b/18), (50b/22)

‘**aṭā**<A. 'bağış'.

a. (3a/23)

‘**aṭal**<A. 'bozulma'.

a. (29a/24)

‘**ateş**<F. 'ateş'.

a. (10b/8), (19b/5), (34b/14), (34b/16), (41b/14), (5b/35), (46a/6), (50a/3), (74b/17), (74b/33), (89a/30)

a.+de (29a/19), (60b/10)

a.+i (25b/14), (25b/19), (30a/4)

a.+ler (28b/4)

‘**aṭf**<A. 'yönelme'.

a. (49b/32)

‘**āṭıl**<A. 'etkisiz'.

a. (55b/26)

‘ā. ol- (74a/18)

āṭī<A. 'gelecek'.

a. (29a/24), (77b/11), (78a/7), (79a/35)

‘**atīk/ atīka**<A. 'eski'.

a. (2b/1), (32b/3), (52a/30), (59b/17), (62a/29), (62b/6), (64a/8), (68b/35), (71a/2), (76b/20), (85a/11), (85a/3), (94b/1), (98a/12)

a.+den (45a/24), (98a/19)

a.+midir (81a/16)

‘a. ol- (24b/25), (62a/32), (64a/30), (69a/28), (78b/22), (81a/20), (85b/8)

‘a. olun- (76a/15)

āṭīye bk. **āṭī**.

a.+den (29a/24)

‘**aṭīyyāt** bk. ‘**aṭā**.

a. (3a/17)

‘**aṭīye-i İlähiye**<A. 'Allah tarafından, Allah vergisi'

a. (15b/3), (23a/4), (35a/23), (41b/12), (51a/20)

a.+den (61b/10)	a.+yi (56b/5), (56b/7), (56b/8)
āti'z-zikr <A. 'aşağıda anlatılacak olan'.	' aṭṣān <A. 'susama'.
a. (37b/24)	a. (70a/30)
aṭliye/ aṭliyāt <A. (çoğul) 'merhemler'	ātūn <A. (çoğul) 'gelecekler'.
a. (28b/32), (47b/13), (71a/24), (43a/10), (43a/11), (71a/24), (88b/9), (94a/12)	a. (47b/26)
' aṭse <A. 'aksırma'.	aṭyān <A. (çoğul) 'aşı boyaları'.
a. (28a/19), (36a/7), (36a/7), (38a/13), (38a/13), (38a/15), (38a/16), (40b/33), (55a/11), (55a/14), (55a/15), (55a/22), (55a/23), (55a/27), (55b/17), (55b/18), (55b/19), (55b/20), (55b/21), (55b/23), (55b/25), (55b/26), (55b/28), (55b/35), (55b/7), (55b/8), (55b/9), (56a/10), (56a/11), (56a/12), (56a/14), (56a/16), (56a/17), (56a/18), (56a/21), (56a/21), (56a/24), (56a/24), (56a/28), (56a/3), (56a/33), (56a/34), (56a/5), (56a/8), (56a/9), (56b/3), (56b/4), (56b/9), (65a/11), (69a/24), (73b/1), (80a/28), (82a/8)	a. (9a/28)
a.+de (55b/33), (56a/15), (56a/16)	āv <T. 'yakalamak'.
a.+den (56a/22)	a. (43b/16),
a.+niñ (55a/31), (55b/34), (56a/23), (56a/35)	av <A. 'veya'.
a.+ye (55a/32), (56b/10), (56b/2)	a. (51b/30), (51b/30), (51b/30), (85a/11)
	avāḥır <A. (çoğul) 'sonlarında'.
	a. (61b/35)
	āvāk <A. 'engelleme'.
	a. (29a/5)
	' avālim <A. (çoğul) 'dünyalar'.
	a. (29a/24)
	' avām <A. 'herkes'.
	a. (36a/17), (38b/5), (49b/23), (54b/21), (55b/33), (56b/16), (80a/13), (85a/1), (90a/33), (95a/1)
	' avāmu'n-nās <A. 'halk'.
	a. (28a/4), (30b/24), (36a/9), (37b/35), (38a/31), (43b/15), (45a/26), (53b/13), (71a/8)

avānī <A. (çoğul) 'yemek takımları'. a. (78a/17)	a.+i (12b/31) 'a. ét- (24a/14), (32a/33), (59b/7), (61a/17), (72a/2), (74b/31), (84b/12), (97b/12), (97b/33)
āvāriž / āvārižāt <A. (çoğul) 'alametler, arızalar'. a. (12a/22), (12a/23), (13a/13), (17b/24), (18b/5), (19b/11), (19b/6), (23a/20), (24b/9), (25b/8), (29b/35), (56a/28), (7a/32), (96b/20)	'a. eyle- (32a/21) ' aver <A. 'tek gözlülük'. a. (56a/26)
a.+a (4a/4), (7a/31)	' avn <A. 'yardım'. a. (2b/17)
a.+ı (31a/6), (4b/1), (4b/28)	' avrat <A. 'kadın'. a. (7a/29)
a.+ıñ (30a/7), (30a/8), (92a/11)	a.+a (56a/10)
a.+ına (3b/35)	a.+ıñ (7a/14)
a.+ından (91b/33)	' avsecī <A. b.a. '(Lat.) lycium shawi'. a. (70b/21)
a.+ını (36a/18)	avṭalıḥya <Yun. 'kulak ağrısı'. a. (74b/5)
' avārif <A. (çoğul) 'iyilikler'. a. (1b/25)	ay <T. 'ay'. a. (72a/1), tu
' avāyık <A. (çoğul) 'engelleyenler'. a. (29a/24)	a.+da (31b/9), (41a/2)
āvāz <F. 'ses, seda'. a. (66b/34)	ayaq <T. 'ayak'. a. (26b/11), (67b/26)
a.+ı (78a/19), (78b/5)	a.+ı (43a/16), (43a/9), (46a/6), (80a/14)
āvāze <F. 'yüksek ses'. a. (78a/17)	a.+ına (3b/25)
' avdet <A. 'dönme'. a. (97a/23)	

(70b/30), (70b/34), (71a/13), (71a/20),
(71a/30), (71b/10), (71b/13), (71b/7),
(72a/25), (72a/27), (72a/33), (72a/35),
(73a/23), (73a/25), (73a/26), (73a/29),
(73a/29), (73b/2), (73b/28), (81b/30),
(81b/33)

a.+da (59a/4), (61a/29),
(61b/10), (62a/1), (62a/6), (63b/12),
(63b/3), (64a/26), (64a/6), (64b/6),
(65a/3), (66b/21), (66b/22), (66b/25),
(67a/16), (68a/28), (70a/1), (71a/17),
(74b/33)

a.+dan (64b/26), (68b/3),
(71a/16), (71a/17), (71a/28), (73a/8),
(73b/34), (73b/5)

a.+dır (40a/35), (59a/26),
(62a/5), (63b/10), (70a/5), (73b/18)

a.+ı (19a/35), (29b/18),
(29b/19), (58b/20), (58b/32), (59b/6),
(61a/5), (63a/15), (63b/3), (64b/28),
(65b/12), (66a/15), (66a/18), (66b/10),
(66b/16), (68a/28), (68a/30), (68a/35),
(68b/12), (68b/4), (68b/4), (70a/16),
(70b/20), (70b/22), (70b/30), (70b/33),
(71b/24), (71b/24), (71b/35), (73a/17)

a.+ıñ (58b/30), (59a/16),
(59a/2), (59a/4), (59a/8), (59a/9),
(60a/30), (64a/1), (64b/28), (67a/12),
(68a/16), (68a/34), (68a/35), (68b/7),
(68b/9), (69a/10), (69a/19), (70a/27),

(70a/3), (70a/5), (71a/34), (71a/9),
(72a/11), (72b/26), (72b/27)

a.+ına (44a/21), (60a/11),
(62a/14), (69a/14), (69a/34), (69b/8),
(72b/14), (78b/26), (9a/1)

a.+ında (59a/15), (62b/31),
(67b/1), (71b/34), (72a/5)

a.+ımı (25a/11), (50a/13),
(62b/33), (63a/10), (67a/34)

a.+larını (58b/25)

āyīne<F. 'ayna'.

a. (44a/30), (44a/31), (44a/33)

a.+niñ (44a/30)

'ayneke<A. 'senin gözün'.

a. (72b/23)

'ayneyn<A. 'iki göz'

a. (25a/5), (25b/15), (26b/33),
(32a/34), (34b/11), (74b/23), (76b/7),
(81b/18)

a.+dir (28a/13)

a.+ine (33a/12)

'aynihi<A. 'onun gözü'.

a. (36a/5)

'ayniyye<A. 'göz hastalıkları kliniği'.

a.+niñ (69b/35)

ayrık<T. b.a. 'ayrık otu'.

a. (22b/12), (23a/31), (43a/17),
(43a/18)

ayrıl<T. 'ayrılmak'.

a.-miş (24a/4)

a.-ur (17a/28)

'ayş<A. 'yaşama'.

a.+ı (54a/9)

az<T. 'az'.

a. (28a/8), (87a/31)

a 'zā<A. (çoğul) 'organlar'.

a. (11b/9), (11b/9), (12a/27),
(12b/35), (12b/35), (13a/4), (14a/10),
(14a/16), (14a/2), (16b/25), (29b/34),
(30a/5), (31a/14), (31b/2), (34b/23),
(34b/3), (38a/14), (38a/15), (38a/21),
(39b/32), (39b/34), (40a/24), (42a/35),
(47b/4), (48a/22), (48a/3), (49a/15),
(49b/18), (4b/6), (50a/8), (51a/35),
(52b/1), (53b/13), (53b/14), (55a/29),
(55a/31), (57b/27), (58b/13), (5a/15),
(5a/19), (5a/19), (5a/20), (5a/21),
(5a/22), (5a/22), (5a/22), (5b/12),
(5b/5), (6a/18), (6a/23), (6b/12),
(6b/13), (6b/13), (6b/15), (6b/15),
(6b/17), (6b/18), (6b/19), (6b/21),
(6b/24), (6b/25), (6b/25), (6b/27),
(74a/2), (75a/1), (76a/27), (78a/28),
(79b/30), (7a/21), (7a/24), (86b/26),
(93a/13), (93a/15), (93a/17), (93a/18),
(94b/17), (96b/11), (97b/3), (98a/16)

a.+da (23a/17), (29b/34),
(45b/31), (53a/34), (85b/21)

a.+dan (16b/34), (21a/19),
(26a/34), (38a/5), (39a/30), (40a/2),
(42b/1), (45a/28), (51b/14), (61b/1),
(61b/3), (6b/27), (83b/14), (85a/6)

a.+dır (4b/5)

a.+lardan (17a/29)

a.+ları (17b/20), (78a/29)

a.+nın (16b/21), (16b/24),
(32a/22), (34b/23), (40a/24), (49b/3),
(4b/8), (52a/35), (94a/6)

a.+sı (38a/7)

a.+sına (49a/11)

a.+sında (40b/16)

a.+sından (34a/19)

a.+ya (11b/5), (28b/17),
(43b/19), (45b/31), (48a/24), (51b/1),
(53a/23), (56b/27), (5a/19), (5a/20)

a.+yı (15b/7), (53a/6), (54b/10),
(87b/18)

azacuk<T. 'çok az'.

a. (24b/23)

a 'zam<A. 'en büyük'.

a. (1b/29), (2a/5), (2b/5)

azar<A. 'en kötü sonuç'.

- a. (66b/35)
- ‘**azāza**<A. ' kirpik çıkarması için kullanılan bir alet'.
a. (60b/3)
- ‘**azb**<A. 'tatlı'.
a. (30a/14)
- azfār**<A. (çoğul) 'tırnaklar'.
a. (9b/3)
- ‘**azīm**/‘**azīme**<A. 'hastalık için çok şiddetli, büyük'.
a. (11b/25), (13a/15), (13a/35), (13b/4), (19b/5), (31a/23), (31a/34), (31b/35), (32a/17), (35b/20), (37b/10), (39b/4), (52a/8), (52b/28), (54b/13), (55a/16), (65a/26), (66b/7), (67b/26), (69a/11), (69a/23), (6b/22), (71a/27), (73b/23), (74a/25), (76a/20), (77b/27), (79a/4), (91b/1), (91b/35), (97b/10)
- a.+den (49b/25)
- a.+dir (37a/34), (60a/6)
- a.+i (76a/18), (76a/18), (86b/29), (89b/21)
- a.+iñ (7a/22)
- a.+isinde (70b/17)
- a.+si (15a/3), (62b/17), (80b/14), (85a/22)
- a.+sini (68b/21), (93b/8)
- a.+yi (94b/14), (97a/35)
- ‘a. ét- (39a/13)
- ‘a. ol- (63a/4), (71a/15), (85a/10), (85a/11), (97a/18)
- ‘**azīz**<A. 'kıymetli'.
a. (44b/17), (45a/5), (74a/14)
- azlā**<A. (çoğul) 'göğüs kemikleri'.
a. (36b/22), (55a/28), (55b/14), (55b/4), (81b/19)
- ‘**azm**<A. 'kemik'.
a. (24b/1), (24b/1), (24b/2), (24b/2), (24b/2), (25a/11), (4b/27), (54b/34), (76b/22), (77a/25), (81b/16), (82a/20), (86b/21), (9b/34), (9b/4), (9b/4)
- a.+a (63b/11)
- a.+ı (14b/31)
- a.+ıñ (45b/22)
- a.+i (14a/4)
- azmide**<A. (çoğul) 'yara sargıları'.
a. (48a/28)
- ‘**azrā**<A. 'bakire, kız'.
a. (3a/1)
- ‘**azzu'l-kelb**<A. 'köpek ısırması'.
a. (32a/35)

B

bā'<A. 'Arap alfabesinde be harfi'.

b. (67a/5), (89a/21)

bāb<A. 'kitap bölümü'.

b. (17a/30), (43b/10), (76a/22),
(76a/22), (86a/23)

b.+da (22b/7), (28a/25),
(4a/24), (54b/31), (58a/12), (58b/2),
(64a/20), (64a/24), (77b/25), (88b/5),
(8a/10)

b.+dan (76a/23)

b.+ı (89a/16)

b.+ıñ (4a/18), (4a/25)

b.+ında (37a/4), (51b/34),
(94b/13)

bāben bk. **bāb**.

b. (13b/26)

bābūnec<A. b.a. 'papatya'.

b. (15a/2), (15b/13), (16b/8),
(18b/10), (18b/14), (18b/17), (20a/35),
(21a/2), (22b/2), (23a/27), (23b/20),
(24b/21), (27a/13), (30b/16), (31b/32),
(32b/24), (37b/26), (44b/4), (44b/7),
(47b/23), (47b/8), (48b/16), (50b/11),
(50b/20), (51a/28), (52a/10), (53b/26),
(54b/17), (54b/25), (54b/26), (54b/29),
(59b/35), (61b/27), (66a/27), (66b/1),
(66b/6), (68b/16), (69b/21), (73b/12),
(75a/27), (75a/9), (75b/10), (79b/13),

(79b/9), (81b/1), (81b/5), (81b/7),
(82b/14), (94a/33), (94b/29), (98a/2)

ba'<A. 'sonra'.

b. (14b/25), (16b/19), (20a/11),
(20a/19), (21a/7), (21b/27), (23a/27),
(23b/18), (23b/3), (24a/23), (26a/12),
(26a/5), (26b/11), (26b/20), (27a/15),
(27a/19), (27b/28), (27b/33), (28a/17),
(28a/33), (30a/23), (30a/28), (30a/33),
(30b/15), (30b/17), (30b/8), (31a/23),
(31a/31), (31b/5), (32a/7), (32b/25),
(32b/6), (35a/13), (35a/3), (36a/15),
(37b/2), (37b/23), (37b/30), (38b/34),
(40b/10), (40b/27), (40b/6), (41a/10),
(41b/19), (41b/30), (41b/34), (41b/6),
(42a/28), (42b/23), (42b/30), (43a/25),
(43a/28), (44b/2), (44b/25), (44b/29),
(44b/34), (46b/10), (46b/18), (46b/26),
(46b/26), (47a/13), (47a/23), (47b/3),
(48a/16), (48a/27), (48a/8), (48b/10),
(48b/19), (48b/21), (50a/18), (50a/26),
(50a/28), (50b/23), (50b/27), (50b/35),
(51a/21), (54b/27), (56a/9), (57a/21),
(57b/35), (58a/21), (58a/32), (58a/6),
(58b/32), (59a/23), (60a/20), (60b/6),
(61a/24), (61a/26), (61a/29), (61a/30),
(61a/7), (61b/15), (62b/1), (62b/14),
(62b/18), (62b/2), (63b/17), (63b/33),
(64a/12), (65b/22), (65b/26), (65b/27),
(65b/4), (67a/26), (67a/35), (67b/6),
(68a/15), (68a/23), (68b/34), (69a/18),
(69a/5), (69b/31), (69b/4), (69b/8),
(70a/28), (70b/20), (71a/30), (71b/29),

(72a/23), (73a/19), (73a/6), (73b/35),
(76b/16), (76b/30), (76b/35), (77a/7),
(77b/17), (77b/23), (79b/10), (79b/26),
(79b/4), (81a/4), (82b/30), (83a/21),
(83a/8), (84a/4), (85a/18), (85b/12),
(86a/6), (87b/23), (88b/2), (89b/13),
(89b/18), (90a/2), (90a/4), (91a/20),
(91a/21), (91a/4), (93a/29), (94b/28),
(95a/21), (96a/15), (96a/2), (96a/27),
(97b/27), (98a/10)

bāde<F. 'şarap'.

b. (2a/24), (58b/10)

b.+yi (33b/27)

ba' dehū<A. 'ondan sonra'.

b. (11b/34), (11b/34), (12a/3),
(13a/21), (13a/22), (13b/27), (13b/29),
(13b/7), (15b/20), (17a/10), (17a/12),
(17a/14), (17b/13), (17b/21), (17b/29),
(17b/32), (18a/3), (18a/5), (18b/9),
(19a/11), (19a/12), (19a/7), (19b/10),
(19b/15), (19b/20), (20a/30), (20a/33),
(20b/9), (21b/19), (21b/22), (22a/28),
(22a/6), (22b/21), (22b/35), (22b/6),
(23a/1), (23a/28), (23a/30), (23b/17),
(23b/8), (24a/25), (24b/23), (25a/13),
(25a/23), (25b/20), (25b/23), (26a/33),
(26a/33), (26b/9), (27a/11), (27a/16),
(27a/31), (27b/10), (27b/25), (27b/34),
(28a/31), (28b/31), (30a/19), (30a/23),
(30b/12), (30b/18), (30b/19), (30b/20),
(31a/16), (31b/27), (31b/7), (31b/8),
(32a/11), (32a/12), (32a/9), (32b/16),

(32b/20), (32b/23), (32b/4), (33a/4),
(34a/22), (34b/29), (34b/31), (34b/33),
(34b/4), (34b/8), (35a/32), (35a/34),
(35a/5), (35b/31), (35b/31), (36a/28),
(36a/34), (37a/24), (37a/24), (37a/33),
(37b/24), (38a/14), (38a/15), (39a/19),
(3b/25), (40b/24), (41a/12), (41a/31),
(41a/31), (41a/32), (41b/3), (41b/33),
(41b/34), (41b/9), (42a/2), (42a/20),
(42a/24), (42a/24), (42a/30), (42a/7),
(42b/13), (42b/25), (42b/26), (42b/28),
(42b/3), (42b/4), (43a/12), (43a/21),
(43a/23), (43a/24), (43a/31), (43a/33),
(43a/9), (44a/25), (44a/6), (44b/15),
(44b/19), (44b/20), (44b/26), (44b/29),
(44b/32), (44b/6), (44b/8), (45a/10),
(45a/14), (45a/14), (45a/3), (45a/9),
(46a/28), (46a/29), (46a/32), (46a/33),
(46b/11), (46b/17), (46b/28), (47a/12),
(47a/14), (47a/28), (47a/6), (47b/10),
(47b/12), (47b/13), (47b/26), (47b/27),
(47b/28), (47b/4), (48a/17), (48a/28),
(48b/12), (48b/13), (48b/25), (48b/30),
(4a/28), (50a/31), (50a/35), (50b/14),
(50b/7), (51a/1), (51a/32), (51a/4),
(52a/13), (52a/30), (52a/5), (52b/30),
(53a/20), (53b/29), (53b/29), (53b/33),
(54a/30), (54b/27), (54b/4), (55b/35),
(57b/25), (58a/17), (58b/1), (58b/24),
(58b/7), (59a/13), (59b/1), (59b/26),
(59b/27), (60a/14), (60a/15), (60a/15),
(60a/16), (60a/17), (60b/20), (60b/3),
(60b/4), (60b/4), (61a/2), (61a/20),
(61a/23), (61a/26), (61a/27), (61a/5),

(61b/22), (62a/22), (62b/1), (62b/11),
(62b/3), (62b/32), (63a/23), (63a/26),
(63a/30), (63b/16), (63b/2), (63b/29),
(64a/13), (64a/14), (64a/18), (64a/21),
(64a/22), (64a/27), (65a/15), (65a/16),
(65a/20), (65a/23), (65a/29), (65b/11),
(65b/12), (65b/23), (66a/6), (66b/10),
(67a/20), (67a/20), (67a/21), (67a/4),
(68a/4), (68a/11), (68a/9), (68b/14),
(68b/15), (68b/17), (69a/13), (69a/29),
(69a/6), (69a/6), (69b/17), (69b/18),
(69b/29), (69b/32), (70a/11), (70a/13),
(70a/26), (70a/7), (70a/7), (70b/10),
(70b/13), (70b/7), (71a/20), (71a/20),
(71a/4), (71b/3), (71b/9), (72a/17),
(72a/18), (72a/33), (72b/6), (72b/7),
(72b/9), (73a/12), (73a/8), (73b/30),
(73b/31), (73b/4), (73b/5), (73b/6),
(75a/21), (75a/25), (75a/29), (75a/34),
(75a/35), (75b/17), (75b/18), (75b/21),
(75b/27), (75b/31), (75b/34), (75b/5),
(75b/6), (76a/1), (77a/9), (77b/17),
(78a/5), (78a/6), (78b/32), (79a/18),
(79a/21), (79a/23), (79a/33), (79a/35),
(79a/8), (79b/31), (7a/25), (7a/28),
(80a/18), (80b/27), (80b/33), (81a/30),
(82a/1), (82b/12), (82b/25), (82b/28),
(82b/29), (83a/1), (83a/11), (83a/19),
(83a/2), (83a/21), (83b/29), (83b/31),
(83b/34), (84a/11), (84a/19), (84b/13),
(84b/2), (84b/32), (84b/32), (85a/11),
(85a/11), (85a/14), (85a/30), (85b/30),
(85b/9), (86a/11), (86a/17), (86b/10),
(86b/6), (86b/7), (87a/22), (89b/1),

(89b/7), (89b/9), (90b/16), (91a/11),
(91b/16), (91b/17), (91b/4), (92b/1),
(92b/10), (92b/16), (92b/24), (92b/34),
(92b/9), (93b/6), (94a/14), (94a/28),
(94a/29), (94b/15), (94b/4), (95a/20),
(95a/4), (95a/5), (95b/18), (95b/28),
(96a/10), (96a/16), (96a/19), (96a/22),
(96b/19), (97a/16), (97a/7), (97b/1),
(97b/17), (97b/19), (97b/32), (98a/1),
(98a/26)

ba 'de'l-mezc<A. 'karıştırmadan sonra'.

b. (10b/24), (10b/27)

badem<F. 'badem ağacı'.

b. (16b/15), (28b/3)

ba 'de't-ṭa 'ām<A. 'yemekten sonra'.

b. (15b/10), (17b/10), (17b/18),
(18a/11), (18b/27), (19a/29)

bādgīr<F. 'havalandırma penceresi,
rüzgara açık'.

b. (82a/1)

bādī<A. 'sebepe olan'.

b. (55b/21), (5a/6), (8a/16)

b.+dir (61b/2)

b.+si (4a/20), (55a/31), (61b/6),
(8a/20)

b. ol- (36a/35), (87b/3)

bādiye<A. 'başlayan'.

b. (3a/16), (8a/15)

b.+den (52a/21), (69a/21),
(78a/32)

b.+dendir (64b/32)

bādrenbūya<? b.a. 'reyhan'.

b. (11b/18), (12a/6), (15a/32),
(16b/4), (22b/12), (22b/17), (23a/13),
(27a/16), (27a/9), (30b/6), (52b/31),
(84a/13)

bādrūc bk. **bādrenbūya**.

b. (88a/32), (88b/7)

bağla-<T. 'bağlamak'.

b.-mağ (3b/26), (87b/11)

b.-mağdan (53a/25)

b.-yalar (87b/13)

b.-yup (3b/25)

bağteten<A. 'birdenbire'.

b. (39b/21), (49a/10), (50a/1),
(75a/4)

bağar<A. 'kokuşma, kötü koku'.

b. (84a/6), (84a/6), (89a/21),
(89a/27), (89a/33), (89b/17), (89b/5),
(89b/8)

b.+da (41b/7)

b.+dan (92a/30)

b.+ı (89b/19), (89b/34)

b.+ıñ (89a/22), (89a/34)

bahāristān<F. 'çiçek bahçesi'.

b. (2a/35)

baḥḥatu'ş-şavt<A. 'ses boğukluğu'.

b. (57b/7)

bāhir<A. 'aydınlık'.

b. (2b/5)

b.+dir (2b/35)

b. ol- (80a/10)

bāhiyye<A. 'cinsel istek'.

b.+si (56a/11)

baḥr<A. 'deniz'.

b. (53b/31), (61a/5), (64a/23),
(67a/2), (67a/27), (68b/18), (70b/35),
(81a/18), (97a/5)

b.+e (92a/30)

baḥrī/ baḥriyye<A. 'denize ait'.

b. (47b/6), (50b/17), (80a/22),
(92a/30)

b.+den (85b/19)

baḥş<A. 'üzerinde konuşulan, konu'.

b. (29a/12), (6a/28)

b.+inde (25a/15), (64a/14),
(64b/24), (72b/9), (79b/24), (93b/35),
(94a/4), (97a/34)

b. èt- (9a/22)

baḥşāyiş<F. 'bağışlama'.

b. (2b/8)

baḥuni<Yun. 'kızıl ile sarı renkler arasında'.

b. (72a/8)

bā-ḥusūs<F. A. 'özellikle'.

b. (40a/3), (40b/1), (51a/10),
(57a/20), (86b/29)

ba'īd/ ba'īde<A. 'uzak'.

b. (29a/24), (39a/24), (40a/4),
(43b/14), (62b/6), (80a/25), (92a/13),
(92a/34)

b.+de (59a/7)

b.+den (6b/32)

b.+dir (8a/15)

b.+i (8b/2)

b.+ye (74b/8)

b. ol- (33b/35), (45b/22),
(72b/32), (73a/2)

bā'is<A. 'sebepl olan şey'.

b. (17b/6), (1b/18), (36a/35),
(55b/21), (5a/6), (8a/16), (93a/15)

b.+dir (33a/30)

b. ol- (16b/21), (17a/26),
(18a/20), (18a/20), (23b/35), (29a/24),
(29b/6), (33a/28), (33a/9), (33b/4),
(35b/27), (38a/18), (38a/33), (41a/29),
(41b/12), (43b/22), (45a/3), (46a/35),

(54a/18), (54a/21), (54a/26), (54b/9),
(57a/18), (57a/19), (67b/30), (68b/13),
(70a/18), (74a/34), (7a/24), (82a/22),
(87b/15), (8b/21), (90a/12), (93b/19),
(93b/32), (96b/8), (9a/5), (9b/20)

baḳ-<T. 'bakmak, incelemek'.

b.-maz (3b/2)

baḳar<A. '(hayvan) inek'.

b. (23a/11), (23b/32), (43b/7),
(51a/14), (61b/35), (63a/2), (67b/5),
(69b/8), (77b/22), (79a/15), (81a/23),
(82b/32), (86a/21), (93a/35)

b.+dan (85a/18)

baḳıyye<A. 'arta kalan'.

b. (66a/6), (68b/1), (77b/28),
(84a/24)

bāḳī/ bāḳıye<A. 'kalan kısım'.

b. (15a/17), (17a/2), (20b/11),
(20b/3), (21a/20), (21b/27), (23b/19),
(28b/8), (29b/6), (34a/14), (34a/23),
(40a/24), (41a/4), (41a/5), (47a/12),
(48a/17), (48a/21), (48a/28), (51a/29),
(55b/12), (61a/26), (61a/29), (68a/34),
(68b/12), (70a/30), (70b/8), (74a/19),
(76b/22), (78a/1), (79b/24), (79b/26),
(83a/32), (83b/18), (85b/30), (86b/8),
(91b/27), (92b/17), (93b/9), (94a/14),
(94b/26), (96b/25), (98a/18)

b.+niḳ (93a/17)

b.+ye (64a/10)

b.+yi (61a/27), (93b/6)

b. ol- (13b/31)

bağla<A. b.a. 'bakla'.

b. (18a/18), (43b/6), (54a/35), (54b/17), (54b/5), (55a/1), (63b/29), (65b/13), (66b/27), (68a/17), (71a/21), (79b/5), (85b/35), (88a/5)

bağlatu'l-ğamkâ<A. b.a. 'semizotu'.

b. (15a/5), (20a/30), (20b/13), (22a/17), (62b/19), (63b/19), (87b/26), (88a/5), (91a/21), (91a/26)

b.+yı (60b/32)

bağs<A. b.a. 'şimşir'.

b. (80b/15)

bağulât<A. 'yeşillik'.

b. (93b/15)

bâl<A. 'endişe'.

b. (2a/26)

bâlâ<F. 'yukarı, üzerinde'.

b. (41b/9), (47b/24), (48a/17), (50b/23), (74a/22), (75b/2)

b.+da (23b/14)

balâğım<A. (çoğul) 'balgamlar'.

b. (18a/19), (56a/6), (60b/30), (78a/14), (85a/5)

balçık<T. 'özlü ve yapışkan çamur'.

b. (13b/7), (93a/7)

baldırı kara<T. b.a. 'kara baldır'.

b. (30b/6)

balğam<A. 'balgam'.

b. (11a/13), (17a/7), (18a/6), (20b/10), (20b/15), (21a/10), (21a/13), (21a/16), (21b/11), (21b/21), (23a/35), (24a/5), (27b/10), (27b/16), (27b/3), (29a/15), (2a/2), (34b/3), (39b/13), (39b/15), (39b/7), (39b/7), (43b/23), (46b/7), (47a/30), (48a/12), (48a/15), (48b/34), (49a/16), (50a/2), (56a/4), (59b/22), (63a/15), (75b/19), (82a/30), (82a/31), (83a/30), (86b/5), (89a/31), (89b/11), (89b/8), (90a/17), (90b/8), (91a/31)

b.+a (41b/9), (59a/4)

b.+dan (17b/9), (18b/2), (20b/15), (27b/3), (28a/2), (34b/12), (35a/26), (39a/28), (39b/13), (39b/17), (40a/25), (41b/8), (43b/29), (44b/14), (46a/4), (60b/18), (65b/18), (65b/24), (66a/24), (66b/5), (90a/26), (90b/13)

b.+dandır (35b/14), (76b/20)

b.+dır (52b/19), (87a/3)

b.+ı (21a/33), (25a/6), (26a/24), (60b/19), (60b/19), (89b/10), (98a/3)

b.+ıñ (24a/1), (39b/10), (46b/8), (60b/18)

balgāmī/ balgāmiyye<A. 'balgamla ilgili'.

b. (11a/4), (11a/5), (11a/7), (11a/10), (11a/24), (20a/25), (20b/15), (20b/16), (21a/21), (21a/33), (26b/28), (28b/12), (35b/31), (36a/26), (39b/9), (45a/22), (48a/10), (49b/5), (50a/4), (53b/14), (56a/1), (59a/21), (59b/12), (59b/22), (76a/32), (82a/12), (8a/30), (8a/31), (8a/33) (90a/13), (93a/12), (93a/14), (93b/35), (93b/5), (93b/6)

b.+de (21b/1), (21b/34), (44b/33), (74b/21), (77a/14), (77a/18)

b.+den (22a/7), (23b/35), (26a/23), (26a/23), (74b/18), (77a/12), (82b/12)

b.+dendir (11a/9)

b.+dir (61a/1), (64b/30)

b.+niņ (11a/6), (28b/13), (65a/7) (86a/28), (86b/1), (90a/28)

b.+ye (11a/11), (48a/8)

b.+yi (41b/8), (72a/16), (93b/6)

balıq<T. '(hayvan) balık'.

b. (16a/19), (49b/1)

balıqçı<T. 'balıkçı'.

b.+lara (64a/2)

bāliġ<A. 'ulaşma'.

b. (87a/26)

bālle<A. 'çiy'.

b.+niņ (80b/22)

bālseminā<Yun. b.a. 'belsem ağacı'.

b. (60a/5)

baña<T. 'bana'.

b. (69b/25), (97a/29)

bang-kūş<F. 'çığlık'.

b. (78a/23)

ba ru'z-zab<A. 'kertenekle dışkısı'.

b. (71a/1)

barāġis<A. (çoġul) 'pireler'.

b. (80a/33)

bārān<F. 'yağmur'.

b. (20b/23), (20b/24), (57a/15), (90b/8)

Bārī<A. 'Tanrı'.

b. (38b/23)

bārid/ bāride<A. 'soġuk'.

b. (8b/24), (14b/8), (14b/17), (14b/19), (14b/22), (14b/34), (15a/2), (15a/6), (15a/18), (15a/19), (15a/20), (15a/26), (15a/27), (15a/29), (15a/29), (15a/30), (15b/28), (15b/33), (16a/31), (16b/1), (17a/7), (18a/2), (19b/26), (20b/15), (20b/16), (20b/17), (20b/18), (20b/30), (21b/30), (21b/34), (21b/34), (22a/7), (22a/7), (22b/15), (23a/32), (23b/7), (25a/6), (25b/34), (26a/19),

(26a/22), (28b/6), (28b/12), (28b/32),
(28b/32), (29a/32), (29a/35), (29b/8),
(2a/29), (31b/18), (31b/22), (34a/15),
(34a/9), (34a/23), (36b/7), (37a/18),
(40a/11), (40b/29), (47b/2), (48a/16),
(48b/30), (52b/5), (52b/6), (52b/19),
(53a/27), (53a/30), (56b/35), (57a/10),
(57b/29), (65b/12), (65b/18), (74b/7),
(74b/18), (74b/20), (74b/33), (74b/34),
(74b/6), (76b/5), (82a/12), (82a/12),
(82a/13), (82a/28), (82a/30), (82b/12),
(83a/28), (83a/35), (84b/25), (84b/21),
(84b/24), (86b/3), (87b/6), (88a/7),
(89a/30), (93a/8), (97b/8), (97a/11),
(97b/19), (97b/23)

b.+de (21b/20)

b.+den (15a/18), (15b/33),
(18b/33), (34b/17), (52a/21), (53a/5),
(53a/5), (62a/12), (67b/18), (74b/13),
(75a/4), (75a/35), (78a/14), (80b/32),
(84b/28), (97b/13)

b.+dir (18a/20), (29a/4)

b.+i (31a/14)

b.+ine (57a/5)

b.+niņ (40b/14), (57a/29),
(57b/22), (78a/33), (80a/9)

b.+sini (47b/33)

b.+ye (15a/1), (15b/21),
(58a/1), (58a/26)

b.+yi (61b/34)

bāriden<A. 'soğuk ile ilgili'.

b. (74b/2), (98a/1)

b. ol- (15a/23), (57a/30),
(71b/5), (75a/21)

barıko<Yun. 'ağır işitme'.

b. (76a/19), (76a/9)

barq<A. 'ışık'.

b. (2a/1)

barmak<T. 'parmak'.

b.+ına (4a/6)

bārūt/ bārūtiyye<F. 'kükürt ve kömür
tozundan ibaret patlayıcı madde'.

b. (10a/23), (10a/24), (10a/25),
(10a/28), (10a/28), (10a/31), (10b/10),
(10b/12), (10b/14), (10b/25), (10b/28),
(13a/31), (13a/31), (13a/32), (47b/10),
(47b/6), (48b/18), (50b/18), (5b/14),
(68b/18), (76a/3), (77b/8), (79a/28),
(83a/18), (83a/20), (83a/21)

baryūta<A. 'bez, pamuklu kumaş'.

b.+da (87b/23)

baş-<T. 'basmak'.

b.-a (44a/20)

b.-mağ (36a/9)

b.-miş (36a/15)

başal<A. b.a. 'soğan'.

b. (23a/11), (26a/25), (26b/30),
(35b/10), (43b/5), (66b/26), (75a/12),
(75b/13), (75b/14), (76a/3), (77b/19),
(79a/13), (80b/11), (81b/32), (81b/7),
(91a/16)

b.+ı (75a/27), (75a/29)

başar<A. 'görme, görüş'.

b. (29b/12), (34b/19), (35b/13),
(61a/18), (72b/17), (72b/21), (72b/23),
(72b/23), (72b/25), (74a/14), (74a/16),
(76b/10)

b.+a (58b/14), (68a/30),
(68b/13), (69a/4), (73a/14), (73a/17)

b.+da (73a/31)

b.+ı (59b/9)

b.+ı (58b/15), (73a/10),
(78a/27)

b.+ında (43b/31)

başaruhū<A. 'onun görüşü'.

b. (73a/8)

bāselīk<A. 'bilek damarı'.

b.+den (23a/28), (54a/29)

b.+inden (90a/24)

bāselīkūn<A.<Yun. b.a. 'yaban
kimyonu'.

b. (60a/15), (61a/20), (67a/21),
(68b/30), (69a/2), (69a/8), (70b/31)

bāşıra<A. 'gören'.

b. (58b/16), (58b/17), (72b/25),
(72b/29)

b.+dan (73a/7)

b.+nı (58b/19), (59a/6),
(59a/7), (72b/24), (72b/27), (72b/35),
(73b/10)

b.+ya (72b/20), (73a/8)

b.+yı (56a/26)

basīṭ/ basīṭa<A. 'basit, yumuşak'.

b. (85a/2)

b.+dan (85a/9)

b. ol- (64b/28), (85a/11),
(85a/4)

başt<A. 'açma, yayma'.

b. (2a/34), (68a/16), (88b/34),
(94a/12)

baştūrṭa<Yun. b.a.'şifalı bir bitki'.

b. (95a/26), (95b/21), (95b/35),
(96b/33)

bāsūr<A. 'basur'.

b. (16b/27), (18b/1), (19a/9),
(22a/30), (30a/16), (30a/30), (31a/8)

b.+ı (17b/27), (96b/8)

baş<T. 'baş'.

b. (14a/8), (22b/6), (24b/32),
(24b/7), (34a/24), (34a/25), (40a/11),
(80a/6), (94b/32)

b.+a (15a/17), (24b/23)

b.+da (14a/15)

b.+dan (44b/8)

b.+ı (14a/14), (36b/16),
(43a/16), (43a/8), (43a/8), (61a/34),
(67b/21), (67b/23), (67b/24), (67b/26),
(67b/32), (90a/34), (92b/34)

b.+ımda (92a/6)

b.+ıñ (14a/20), (24b/6)

b.+ına (32b/19), (32b/26),
(39a/22)

b.+ında (29a/23), (32a/19)

b.+ını (29a/18), (29a/23),
(60a/33)

baş bart<T. 'yara, çıban'.

b. (94b/32)

başka<T. 'ayrı, değişik'

b. (47b/28), (49b/3), (49b/3),
(55a/17), (55a/17)

b. (5b/2)

b.+ca (47b/28)

başla-<T. 'başlamak'.

b.-dı (72b/14), (88b/13)

bağ<A. 'ördek'.

b. (85a/17), (93b/10)

bat-<T. 'batmak'.

b.-up (4a/6)

bağalet<A. 'durgunluk'.

b. (73b/23)

bağarmos<Yun. 'aksırmak'.

b. (55a/9)

bâğıl<A. 'doğru ve sahih olmayan'.

b. (46a/14), (94a/22)

b. ol- (28a/8), (45b/20),
(46a/14), (46a/4), (76a/20), (78b/1)

bağın/ bağın<A. 'göbek, bir şeyin içi,
dibi'.

b. (12b/27), (28a/11), (28b/10),
(28b/26), (28b/29), (29a/24), (34a/15),
(39a/31), (39b/20), (39b/28), (39b/28),
(40b/22), (45b/33), (57b/3), (5b/23),
(63a/3), (63a/16), (6a/17), (83a/27),
(96b/10), (96b/13),

b.+a (92a/14)

b.+da (42b/27), (53b/20),
(92a/15), (92a/18), (92a/19), (92a/28),
(92a/34)

b.+dan (77b/34)

b.+ı (44a/23), (50a/23),
(79b/15)

b.+ıma (92b/7)

b.+ımda (92a/9)

b.+ıñ (20b/26), (30a/6), (30a/6)
b.+ına (92a/13)
b.+ında (20b/26), (29a/23),
(45b/34)
b.+ından (60a/30)

bāṭna/bāṭniyye<A. 'içteki,
görünmeyen'.

b. (29b/13), (49b/25), (49b/26),
(6a/9)

b.+da (29b/11), (29b/13),
(29b/15), (86b/26)

b.+dır (12a/13)

b.+si (23b/29)

b.+yı (89a/11)

baṭī'<A. 'yavaş, ağır'.

b. (12a/16), (20b/22), (20b/29),
(26b/18), (34b/14), (46a/4)

b. ol-

b. (14a/35), (14b/1)

bāṭile<A. 'çürük'.

b. (6a/10)

baṭṭāl ol-<A. T. 'işlemez, kullanılmaz
olmak'.

b.-mağdır 33a/24

baṭṭih<A. 'kavun'.

b. (53b/32), (89b/8)

batuniqa<? b.a. '(ilaç adı) hedera
helix'.

b. (18b/13), (26b/5), (26b/7),
(48b/17), (54b/20), (54b/29), (57b/31),
(72a/17), (72a/19), (72a/24), (72b/12),
(73a/10), (75a/25), (75b/12), (79b/8)

batır-<T. 'batırmak'.

b.-up (15b/15), (24b/23),
(26a/5), (60b/22), (60b/7), (62a/22),
(75b/25), (98a/29)

bā-yed<F. A. 'kudretle'.

b. (2a/8)

bayıl-<T. 'bayılmak'.

b.-up (43b/25)

b.-ur (81a/29)

baykuş<T. 'baykuş'.

b. (53a/19)

bāzār<F. 'canlılık'.

b. (1b/26)

ba'zī/ ba'z<A. 'bazı'.

b. (10b/28), (10b/35), (11a/25),
(11a/26), (11b/21), (12a/15), (12b/2),
(13b/4), (16b/24), (16b/28), (17a/4),
(18a/28), (18a/33), (18b/33), (19a/19),
(21b/22), (23b/22), (24b/19), (24b/9),
(28b/35), (30a/3), (30a/35), (31a/21),
(31b/10), (31b/8), (33a/22), (33b/18),
(34a/25), (36a/23), (36a/30), (37b/9),
(38a/34)aleyhi, (38a/5), (38b/29),

(39a/13), (39a/30), (39b/28), (39b/35),
(40a/2), (42b/35), (43a/34), (44a/5),
(47a/8), (4a/17), (4a/24), (4a/30),
(4b/2), (51b/17), (54a/11), (54a/6),
(55b/19), (55b/23), (55b/24), (55b/24),
(55b/25), (57b/20), (59b/23), (5a/17),
(5a/21), (5b/1), (5b/26), (60b/8),
(61a/14), (61b/1), (61b/18), (61b/3),
(62a/30), (63a/4), (65a/26), (65a/27),
(67b/26), (68b/4), (71a/33), (72a/6),
(73b/17), (75a/12), (75a/33), (76a/27),
(77a/19), (77b/2), (77b/33), (78b/27),
(78b/5), (79a/15), (79b/30), (7a/10),
(7a/22), (7a/31), (7b/11), (80a/11),
(80a/25), (80a/33), (80b/18), (82a/4),
(84b/5), (86b/30), (86b/31), (87a/34),
(87b/6), (88b/18), (88b/27), (88b/29),
(88b/29), (89a/25), (8b/11), (90a/33),
(90b/7), (91b/30), (91b/35), (92b/3),
(92b/5), (94a/34), (94b/32), (97a/17),
(97a/21), (98a/3), (9b/5)

b.+a (74a/17)

b.+dan (74a/17)

b.+lar (13a/31), (13b/5),
(14a/12), (20a/25), (20b/1), (23b/35),
(25a/24), (25b/11), (25b/21), (25b/21),
(32a/27), (32b/8), (33a/15), (33a/17),
(33b/34), (36a/12), (36a/18), (36a/18),
(36a/19), (36a/19), (37a/30), (37b/11),
(38a/20), (39b/1), (39b/1), (39b/12),
(3b/33), (41a/23), (42b/20), (43a/35),
(46b/3), (46b/4), (49a/30), (51b/21),

(55a/19), (55a/20), (56b/30), (5a/24),
(5b/35), (60a/30), (61b/9), (62a/5),
(64a/20), (67a/14), (67a/22), (67b/21),
(67b/27), (69a/34), (74a/5), (75b/25),
(76a/15), (77b/25), (79a/2), (85b/14),
(87a/32), (8b/33), (8b/34), (90b/26),
(91b/30), (91b/30), (92a/6), (92a/7),
(92b/31), (93b/4), (95b/24), (96a/20)

b.+lara (55b/26), (55b/27)

b.+larda (12b/24), (55b/26),
(55b/26), (85a/11), (85a/11)

b.+ları (28a/14), (33a/17),
(33b/33), (42a/9), (49a/17), (55a/18),
(58b/14), (60a/27), (63a/5), (70b/35),
(90b/27), (92a/3), (92a/9), (96a/31),
(96a/31)

b.+larını (50b/3), (96b/7)

b.+larına (32b/23), (96a/3),
(96a/4)

b.+larında (29a/24), (94a/26)

b.+larından (96a/4)

b.+larını (23b/19), (24b/3),
(44b/27), (73b/34), (88a/25), (89b/29)

b.+nı (95a/32)

b.+sı (11b/5), (14a/17),
(14b/18), (29a/18), (29a/18), (29a/19),
(29a/19), (29a/20), (29a/21), (29a/22),
(29a/22), (29a/23), (51b/19), (56b/28),
(68a/2), (86a/27), (86a/27), (86a/27),

(8a/7), (8a/7), (8b/15), (8b/16), (8b/26),
(8b/26), (90b/1), (90b/1), (90b/1),
(90b/1)

b.+sına (38a/35), (39b/5),
(3b/31), (3b/31), (54a/8)

b.+sında (12a/15), (16b/22),
(38a/7), (38a/9), (40a/21), (40a/21),
(5b/32), (5b/32), (87a/21)

b.+sından (7a/29)

b.+sınıñ (38b/5)

bāzincān<A. b.a. 'patlıcan'.

b. (23b/33), (66b/28)

bāzū<F. 'kolun omuzla dirsek
arasındaki kısmı, kuvvet'.

b. (2b/31)

b.+larına (80b/31)

b.+larından (19a/13), (72b/1)

bebek<T. 'göz bebeği'.

b. (58b/29)

bedāhet<A. 'hemen, iyi düşünmeden'.

b. (33b/12), (34b/3)

bedel<A. 'karşılık'.

b. (68a/25), (77b/28)

b.+i (10a/14), (50b/16),
(56b/11), (6a/1)

b.+inde (6a/3)

b.+ine (44b/21)

beden<A. 'vücut'.

b. (12b/34), (14b/5), (15a/28),
(17a/11), (18b/6), (19a/10), (19a/11),
(23b/29), (30a/2), (32b/21), (38a/25),
(39b/35), (3b/23), (3b/31), (40a/29),
(40a/34), (41b/30), (43b/30), (44a/32),
(45a/16), (45a/33), (45b/32), (45b/33),
(45b/34), (46a/7), (47a/14), (47b/3),
(48a/20), (4a/35), (4b/1), (4b/1),
(4b/13), (4b/20), (4b/4), (50a/2),
(50a/28), (51a/9), (53b/2), (53b/29),
(57a/26), (58a/22), (5a/16), (5a/18),
(5a/27), (5a/28), (64b/13), (66b/9),
(67a/35), (69a/5), (6a/12), (6a/30),
(6a/9), (6b/4), (70b/10), (70b/9),
(71b/17), (71b/19), (77a/16), (77a/27),
(80a/6), (88b/21), (94b/28)

b.+de (10b/8), (13a/6),
(14b/20), (18a/16), (18a/17), (20b/11),
(29a/24), (29b/35), (36b/19), (38a/22),
(38b/14), (44a/32), (45b/16), (53b/14),
(53b/19), (63b/16), (6b/33), (6b/8),
(71b/3), (84a/29), (89a/25), (94b/18)

b.+den (17a/19), (26a/34),
(34a/29), (50a/19), (91b/8)

b.+dir (78b/31)

b.+e (15b/9), (21b/25), (24a/5),
(24b/28), (29b/35), (50b/6), (56b/33),
(57a/1), (57b/12), (5b/12), (5b/29),
(72b/19), (7b/5), (84b/32), (87a/12)

b.+i (17a/15), (17b/21), (18b/7),
(19a/34), (20b/31), (23a/23), (24a/16),
(27a/12), (27a/26), (30a/18), (30a/21),
(35b/24), (37b/3), (38b/27), (40a/26),
(42b/12), (48a/9), (49b/8), (57a/31),
(59a/35), (59b/4), (60b/31), (61a/19),
(61a/4), (61b/22), (62a/18), (62b/1),
(62b/32), (63a/18), (64a/12), (64a/30),
(64a/9), (66a/7), (68a/7), (68b/14),
(70a/7), (72a/14), (72b/7), (73a/3),
(73a/8), (79a/8), (80b/26), (80b/33),
(83a/14), (84a/11), (84b/31), (85a/11),
(90b/15), (92b/10), (93b/5), (95a/4),
(97b/19), (97b/30)

b.+iņ (14a/32), (17b/31),
(18a/17), (45a/33), (53b/1), (57a/4),
(5b/17), (5b/25), (6a/16), (77a/18)

b.+inde (22a/24), (33a/24),
(40a/31), (43b/31), (65a/14), (90a/24)

b.+inden (35b/21)

b.+ine (46a/34)

b.+ini (30b/19)

b.+leri (57b/27), (84b/8)

b.+leriņ (87a/28)

bedenī/bedeniyye<A. 'bedenle ilgili,
bedensel'.

b. (5b/30), (76a/35)

b.+de (6a/16)

b.+den (22a/18), (23a/14),
(69a/24), (76a/34), (84b/23), (85a/8),
(98a/16)

b.+dendir (23a/17)

b.+niņ (74b/9)

bed-fi'āl<A. F. (çoğul) 'kötü amelleri,
eziyetçiler'.

b. (33b/24)

bedīdār<F. 'görünen'.

b. (29a/24)

bedīde<F. 'açık, belli'.

b. (80a/10)

behā<F. 'kıymet, değer'.

b. (2b/2)

beher<F. 'her, her bir'.

b. (1b/5), (27a/29), (27a/6),
(27a/9), (28b/7), (48a/2), (50b/22),
(62a/12), (65b/8), (67b/7), (71b/6),
(72a/23), (72a/33), (89b/14), (92b/19)

be-her-ḥāl<F. A. 'mutlaka, her halde'.

b. (19a/17), (20a/25), (48a/21),
(54b/3), (57a/17), (68b/10), (68b/26),
(69a/35), (92a/2)

behmen<?. b.a. 'behmen'.

b. (90b/21), (91a/1), (95b/1)

behre<F. 'kazancı'.

- b. (1b/25)
- behre-mend**<F. 'nasibi olan'.
b. (18)
- beḳā**<A. 'devamlılık'.
b. (43b/21)
- bekār**<A. 'zar, örtü'.
b.+larına (59a/25)
- be-kemāl**<F.A. 'değerinde, kıymetinde'.
b. (3a/32)
- bel**'<A. 'yutma'.
b. (89a/9), (91b/34), (96a/20)
- belā**<A. 'sıkıntı'.
b. (30a/11), (3a/22), (97a/28)
- belāder**<F. b.a. 'Amerikan elması'.
b. (28b/18)
- belādet**<A. 'tembellik'.
b. (14b/27), (20b/21), (34b/13), (35b/21)
- belah**<A. b.a. 'hurma'.
b. (88a/35)
- belde**<A. 'şehir'.
b. (2a/5)
- belesān**<A. b.a. 'belsem ağacı'.
b. (15b/17), (21b/35), (22a/1), (22a/8), (32a/3), (37b/20), (41b/23), (41b/24), (45a/4), (45a/5), (47b/15), (47b/15), (47b/16), (47b/16), (47b/18), (48b/1), (48b/19), (48b/25), (49a/1), (50b/3), (50b/3), (58a/19), (60a/5), (77b/24), (78a/15)
- b.+₁ (22a/6), (48b/14)
- b. èt- (48b/27)
- b. olun- (21b/33)
- belesānāt**<A. (çoğul) b.a. 'belsem ağaçları'.
b. (46b/11), (47b/13), (50a/35), (50b/23)
- b.+dan (41b/23), (50b/2)
- belesān-ı ḥand-ı çākī**<A. ? b.a. 'belsem türlerinden'.
b.(60a/5)
- belesān-ı Poliḳruston**<Yun. 'ilaç adı'.
b. (50b/3)
- belesānu'l-ḳanne**<? b.a. 'şifalı bir bitki'.
b. (47b/15)
- belīg**<A. 'yeterli, olgun'.
b. (79a/34), (87b/23)
- belki**<A. 'olabilir, bile'.

b. (12b/24), (13a/27), (14b/27),
(20b/10), (22b/34), (24a/1), (26a/30),
(29a/16), (29a/18), (29b/15), (2a/32),
(30a/33), (31a/18), (31a/3), (31b/1),
(32a/7), (33a/20), (33b/23), (34a/28),
(36b/21), (3b/23), (48b/33), (49a/20),
(55a/4), (55b/9), (56a/19), (56a/26),
(56a/27), (56a/6), (63a/15), (64b/29),
(67a/14), (68b/7), (72a/16), (72b/34),
(77a/21), (77a/25), (78a/24), (7b/32),
(83a/14), (83b/21), (85a/11), (85b/24),
(89b/14), (91a/10), (91a/19), (93b/33),
(96b/22), (96b/25), (9a/14), (9a/17),
(9a/20)

bellüt<A. b.a. 'meşe, pelit ağacı'.

b. (41a/19), (41b/17), (42a/15),
(95a/32)

b.+ıñ (75b/30)

ben<T. 'ben'.

b. (28a/30), (43a/18), (46a/20),
(48b/28), (48b/29), (48b/31), (56a/23),
(63b/31), (67a/35), (69a/8), (69b/27),
(72b/5), (92a/8), (95b/3), (97a/21),
(97a/25)

b.+i (3a/22), (38a/2), (92a/8)

b.+im (3b/9)

be-nām<F. 'adlı'.

b.+ı (1b/1)

benc<A. b.a. 'banotu'.

b. (88a/28), (95a/7)

bend<F. 'bağ, ip'.

b. (1b/7), (19a/13)

b.+e (32b/18)

b. ét-

b. (33a/14), (43a/22), (87b/11)

benefsec<A. b.a. 'menekşe'.

b. (15a/5), (16b/16), (16b/3),
(16b/5), (19b/16), (19b/19), (19b/20),
(20a/17), (20a/23), (22b/2), (23a/5),
(23b/12), (23b/19), (23b/32), (23b/6),
(23b/9), (25b/30), (25b/34), (26a/14),
(26a/16), (27b/27), (27b/30), (28b/21),
(30b/1), (30b/14), (30b/16), (30b/19),
(30b/7), (31a/33), (31b/15), (32b/24),
(32b/5), (34a/11), (34a/8), (34a/8),
(34b/32), (35a/29), (44a/18), (51a/11),
(51a/12), (51a/15), (51a/15), (53a/11),
(53b/33), (58a/20), (58a/24), (60b/2),
(62a/14), (65a/22), (65a/23), (65a/29),
(65b/12), (65b/19), (65b/22), (65b/27),
(65b/7), (65b/9), (66a/35), (66b/1),
(73b/14), (75a/19), (78a/11), (78a/3),
(78a/8), (78b/34), (81a/33), (81b/1),
(84a/33), (85a/17), (91a/19), (93a/27)

b.+i (85a/19)

benefşe bk. **benefsec**

b. (15a/13), (16a/30), (16a/33),
(16b/10), (16b/7), (20a/2), (23a/31)

bengilik<T. 'hayranlık'.

b. (26b/23)

Beni İsrā'īl<A. 'Yahudiler'.

i.+i (38a/2)

be-nūr<F.A. 'ışığında, ziyasında'.

b. (3a/28)

ber'<A. 'iyileşme'.

b. (26b/20), (28a/29), (42a/13),
(44a/2), (44b/23), (45a/20), (46a/17),
(46a/18), (48b/12), (48b/15), (48b/29),
(48b/30), (50a/30), (52a/24), (52b/29),
(62a/35), (64b/10), (65b/34), (66b/20),
(67b/1), (68a/26), (68b/21), (69b/32),
(71b/20), (72a/13), (72a/15), (72b/11),
(72b/16), (73b/12), (73b/14), (75a/16),
(76b/5), (76b/6), (78b/22), (80a/2),
(80a/35), (80a/4), (80b/1), (80b/23),
(80b/23), (82b/11), (82b/24), (83a/3),
(83a/6), (84a/24), (87a/9), (90a/16),
(90a/21), (90a/22), (90b/14), (90b/3),
(92a/16), (92b/11), (92b/17), (92b/22),
(96b/16), (96b/21), (96b/32), (97a/32),
(97b/16)

ber<F. 'üzerine'.

b. (1b/29), (3b/23), (25a/31)

berāber<F. 'birlikte'.

b. (86b/9)

berāhīn<A. (çoğul) 'deliller, kanıtlar'.

b. (38b/32), (74a/15)

bercīs<F. 'Mars'.

b. (2b/13)

berd<A. 'soğuk'.

b. (26b/26), (26b/34), (35b/4),
(43b/31), (49a/28), (49a/32), (49b/11),
(49b/29)

berde<F. 'göz hastalığından taş benzer taş'.

b. (59b/10), (59b/10), (59b/11),
(59b/18)

beri<T. 'beri'.

b. (2a/26)

berīk<A. 'parıltı'.

b. (29b/17)

berīn<F. 'en yüksek, üstün'.

b. (24b/24), (24b/24)

berīyye<A. 'yaratık'.

b. (1b/28)

bermīl<A. 'fıçı'.

b. (84b/10)

b.+e (98a/28)

berrāk<A. 'parlak'.

b. (29a/26), (67a/18)

b. ol- (72a/4)

berri/ berriyye<A. 'toprağa ait'.

b. (11a/23), (19b/32), (22a/34),
(30b/14), (31b/12), (42a/21), (44b/3),
(44b/3), (46b/21), (48b/22), (50b/25),
(52b/31), (61b/11), (75a/9), (75b/12),
(77a/31), (77b/12), (77b/19), (92a/27),
(92a/30), (96a/1)

b.+niñ (77a/29), (92a/26)

bersām<F. 'zatülcenb'.

b. (25a/30)

bersāvşān<? b.a. '(ilaç adı) Adiantum
capillus-veneris'.

b. (58a/21)

ber'ühū<A. 'onun iyileşmesi'.

b. (44a/8)

be's<A. 'zarar'.

b. (17b/25), (20b/33), (20b/6),
(68a/25)

besbās/besbāse<A.
'maydanozgiller'.

b. (11b/19), (15b/3), (20a/21),
(22b/32), (53a/2), (58a/5), (73a/11),
(73a/18), (77b/9), (79b/35), (84a/13),
(9a/35)

besfāyec<A. b.a. 'çıyan otu'.

b. (22a/33), (22b/24), (23b/1),
(24a/21), (30b/14), (30b/4), (42a/3)

beşre<A. 'sivilce'.

b. (59b/3), (63b/14), (67b/30),
(67b/31)

b.+ler (59a/33), (69b/16)

beş<T. '(sayı sözü) beş'.

b. (11a/29), (13a/34), (13b/15),
(15b/31), (15b/5), (16b/2), (20a/18),
(21a/32), (21b/2), (23b/25), (23b/26),
(23b/28), (24a/32), (30b/3), (35a/19),
(37a/35), (37b/7), (40b/34), (42a/7),
(47b/7), (48b/10), (49b/4), (58a/28),
(58a/6), (60b/25), (61b/14), (63a/33),
(63b/33), (65b/3), (65b/9), (66a/30),
(67a/28), (67b/11), (68a/24), (71b/28),
(73a/11), (75b/19), (77a/33), (79a/27),
(79b/2), (81a/7), (85a/27), (87a/21),
(88a/13), (88a/14), (88a/35), (97a/32),
(9b/28), (9b/29)

beşā'at<A. 'tatsızlık'.

b. (31b/3)

beşer<T. 'beşer'.

b. (10a/17), (10a/7), (11a/27),
(21b/5), (26a/18), (28a/27), (37a/27),
(58b/7), (67a/2), (70b/23), (72a/31),
(73a/13), (75b/27), (76a/3), (90a/1)

beşer<A. 'insanoğlu'.

b.+iñ (81b/17)

beşere<A. 'deri, cilt'.

b. (2a/2), (87a/15)

b.+si (16a/4)

beşerî/ beşeriyye<A. 'insanla ilgili'.

b. (29a/24), (68b/5)

beşinci<T. 'beşinci'.

b. (54b/31), (56a/8), (74a/12),
(76b/23)

b.+si (59a/4)

bevāsīr<A. (çoğul) 'basurlar'.

b. (30a/14), (30a/16), (31a/10),
(31a/19), (82a/22), (82b/7), (84a/7),
(86a/24), (86a/24), (86a/30), (86a/31),
(86b/6), (94a/15), (94a/15), (94a/17)

b.+den (82b/3), (83a/1),
(96b/25)

b.+i (52b/25)

bevl<A. 'idrār'.

b. (24a/16), (40b/4), (50a/15),
(50a/15), (50a/16), (75b/29), (75b/8),
(75b/8), (75b/8), (80b/12), (81a/21),
(81a/24), (82b/26), (82b/31), (82b/33),
(83b/32), (84a/22), (97a/22)

b.-den (86b/32)

b.+i (20a/28), (25b/17)

bevliyye<A. 'idrār yolları hastalıkları,
üroloji'.

b. (8a/23), (9a/6)

beyān<A. 'açıklama'.

b. (11b/28), (1b/3), (32a/18),
(38b/11), (4a/17), (4a/33), (4b/32),

(58b/12), (6a/27), (73b/35), (77b/11),
(78a/7), (79a/35), (7a/14)

b.+a (58b/20), (73b/35)

b.+da (13b/27), (29b/24)

b.+dan (4a/19)

b.+ına (56a/16), (66b/25)

b.+ında (4a/34), (77a/28)

b.+ındadır (7b/10)

b. ét- (11b/1), (11b/7), (11b/8),
(13b/29), (13b/29), (13b/33), (14a/29),
(14b/7), (31a/25), (36a/18), (3b/29),
(4a/19), (4b/12), (51b/34), (58b/13),
(67a/8), (68a/17), (7a/11), (7b/31),
(88b/19), (89a/19)

b. eyle- (25a/15), (88b/27)

b. olun- (28b/27), (30b/22),
(31b/4), (4a/21), (4a/27), (4a/28),
(4a/29), (4b/21), (51a/35), (51b/12),
(53b/11), (53b/35), (56b/26), (60b/33),
(7a/11), (86a/22), (8a/9), (92b/18),
(96b/23), (97a/34)

beyāz<A. 'ak'.

b. (15a/16), (15b/34), (19a/35),
(20b/27), (20b/29), (23a/13), (26a/30),
(27a/1), (40a/26), (43b/30), (46a/5),
(46b/29), (46b/31), (50a/2), (53b/3),
(55b/29), (57a/3), (59a/22), (59a/3),
(59b/11), (60b/17), (62b/3), (63a/15),
(63b/19), (64b/28), (65b/14), (65b/16),

(65b/3), (66a/17), (66a/31), (66b/30),
(68a/18), (68a/5), (69a/31), (69b/18),
(69b/20), (70a/31), (70a/31), (70a/32),
(70a/34), (70b/20), (70b/22), (70b/30),
(70b/33), (71a/21), (72a/4), (73b/1),
(75a/18), (78a/11), (80b/18), (85a/28),
(86a/31), (86a/31), (88b/8), (90b/9),
(91a/23), (93a/11), (93a/16), (93a/16),
(96a/25), (96a/6)

b.+a (34b/14), (62a/8), (93a/18)

b.+dır (19b/9), (70a/33),
(72a/5)

b.+ı (70b/34)

b. ol- (93a/4)

beyāz-ı beyz<A. 'yumurta akı'.

b.+ı (61a/8)

beyāzlık<A. 'aklık'.

b. (93a/18), (93b/4), (97b/16)

b.+da (68a/30)

beyāzuhā<A. 'onun beyazlaşması'.

b. (60b/16)

beyāzu'l-beyz bk. **beyāz-ı beyz**

b. (60a/20)

b.+ı (61b/19), (65a/30)

beyit/ beyt<A. 'şiir parçası'.

b. (33b/26), (34a/1), (67a/11),
(88b/6)

b.+ine (72b/4)

beyt-i 'ankebüt<A. 'bir fitil türü'.

b. +ı (88b/6)

beyn/ beyne<A. 'arasında'.

b. (19a/12), (30a/11), (35a/6),
(36a/17), (36a/22), (36b/22), (37a/16),
(38a/4), (39a/23), (3a/3), (3b/21),
(43b/25), (44a/29), (49b/23), (50b/2),
(53a/22), (53b/13), (53b/16), (55a/16),
(55a/28), (55b/14), (55b/4), (56b/16),
(63a/31), (64b/29), (66a/18), (71a/8),
(80a/13), (80a/7), (81b/21), (82a/24),
(84a/3), (85a/1), (86a/25), (89b/29),
(90a/33), (91b/29), (91b/7), (93a/30),
(94a/19), (94a/6), (95a/1), (95b/7)

b.+inde (25b/16), (29a/24),
(34a/25), (38b/19), (44a/16), (49a/30),
(55b/33), (5a/11), (5b/10), (71b/16),
(72a/18), (72a/26), (72a/8), (73a/30),
(95b/34), (96a/3)

b.+ine (44a/15)

b.+ini (71b/28)

beynehümā<A. 'o ikisi arasında'.

b.+yı (58b/35)

beyne'l- 'ämme<A. 'halk arasında'.

b. (8a/1)

beyne'l-‘avām bk. beyne'l-‘āmmē.	b.+e (15a/17)
b. (11a/21)	b.+i (32a/1), (32a/11), (32a/13), (62a/22)
beyne'l-eṭṭibbā <A. (çoğul) 'doktorlar arasında'.	b.+inden (79b/14), (95a/35)
b. (8a/16), (8a/27)	b.+ini (58a/17)
beynī <F. 'nezle'.	b.+ler (60b/7)
b. (56b/17)	bezl <A. 'bol bol sarfetme'.
beyš <A. b.a. 'bir bitkinin zehri'.	b. (2a/6)
b. (26b/23)	bezm <F. 'meclis, dünya'.
beyż <A. 'yumurta'.	b. (2a/11)
b. (15a/16), (16b/13), (28b/2), (60a/23), (60b/24), (62b/3), (63a/22), (63b/19), (65b/14), (65b/16), (65b/3), (66a/17), (66a/31), (68a/18), (68a/5), (68b/23), (69a/31), (69b/18), (69b/20), (71a/2), (71a/21), (75a/13), (75a/18), (78a/11), (85a/28), (88b/8), (94a/34)	beżr <A. 'tohum'.
beyża <A. '(hastalık) baş ağrısı'.	b. (10b/32), (15a/11), (15a/12), (15a/15), (15a/5), (15a/8), (16b/1), (16b/5), (16b/5), (16b/5), (16b/6), (16b/8), (16b/8), (18a/12), (20a/35), (25b/30), (25b/33), (27a/13), (27a/14), (27b/31), (27b/31), (30b/14), (30b/14), (30b/6), (30b/6), (31b/33), (31b/34), (34b/34), (41a/19), (41a/34), (41a/35), (41b/17), (42a/16), (42a/23), (42a/23), (44b/24), (44b/4), (44b/4), (45a/2), (46b/18), (46b/18), (47a/4), (47b/19), (47b/20), (48b/10), (48b/16), (50b/29), (52a/14), (52a/29), (52a/30), (53a/3), (56b/11), (56b/11), (56b/7), (58a/10), (58a/10), (60b/21), (60b/21), (60b/32), (61b/27), (61b/8), (63a/27), (63b/20), (65b/14), (65b/2), (65b/25), (66a/17), (66a/22), (66b/11), (66b/2), (69b/21), (69b/30), (69b/30), (70b/32), (73a/11),
beyżiyye <A. 'göz akı'.	
b. (58b/26), (71b/15)	
beyżihā <A. (çoğul) 'onun yumurtaları'.	
b. (75b/22)	
bez <T. 'kumaş parçası; gудde(bez)'.	
b. (31b/33), (31b/34), (43a/21), (61a/25), (61a/33), (68a/16), (86b/10)	

(73a/18), (73b/29), (73b/31), (75a/13),
(75a/22), (75a/26), (75a/26), (77a/32),
(77a/32), (77b/1), (77b/1), (77b/21),
(77b/21), (78a/10), (79a/2), (79a/2),
(79a/21), (79a/21), (79a/26), (79b/9),
(80a/3), (81a/32), (81a/32), (81b/2),
(81b/2), (81b/5), (81b/6), (83a/10),
(85a/20), (85a/24), (87b/26), (87b/26),
(88a/14), (88a/28), (88a/28), (89b/18),
(90b/32), (91a/26), (92b/27), (93a/26),
(93b/11), (95a/7), (95b/32), (96b/34),
(97a/16), (97b/28), (98a/3), (98a/3)

bıñar<T. 'pınar'.

b.+ı (71a/35)

b.+ları (62b/28)

bırak-<T. 'bırakmak'.

b.-alar (43a/23)

bi<A. 'ile'.

b. (21b/6), (22b/31), (24a/29),
(29a/24), (29a/24), (29b/5), (30a/15),
(30a/27), (31a/22), (32b/26), (33b/12),
(34b/3), (35a/12), (35a/29), (35a/3),
(36a/25), (36a/5), (36b/16), (36b/2),
(36b/5), (37a/13), (37a/19), (37b/24),
(37b/33), (38a/26), (38a/29), (38b/20),
(38b/33), (38b/35), (39a/34), (40b/10),
(40b/11), (40b/13), (40b/8), (40b/9),
(42a/14), (42a/19), (42a/35), (45b/14),
(47b/5), (48a/5), (50a/22), (50a/26),
(50a/31), (51a/35), (52a/29), (52a/33),
(52b/35), (53a/24), (55a/34), (55b/17),

(58a/2), (58b/11), (58b/23), (59b/11),
(59b/33), (59b/34), (60a/1), (61a/21),
(61a/25), (61b/35), (62b/23), (63a/29),
(63a/32), (63b/21), (63b/26), (64a/30),
(64a/7), (66a/13), (68b/23), (69b/6),
(71a/6), (71a/7), (73b/20), (73b/34),
(76a/2), (76b/14), (76b/28), (77a/28),
(78a/28), (79b/24), (79b/3), (79b/3),
(82a/22), (82a/6), (82b/2), (83a/12),
(83b/30), (84b/18), (84b/18), (84b/3),
(84b/35), (85b/18), (86a/30), (86b/17),
(86b/28), (87b/19), (88b/22), (89a/21),
(89a/21), (89b/14), (89b/19), (89b/33),
(90a/27), (90a/31), (90a/7), (92a/3),
(92a/30), (93a/33), (93b/1), (94a/5),
(94b/11), (94b/30), (95b/14), (96a/28),
(96b/7), (97a/34), (97a/9), (97b/5),
(98a/16)

bî- 'âr<F. A. 'utanmaz'.

b. (33b/24)

bî-aşl<F.A. 'asılsız'.

b. (33b/21)

bi- 'aynihi<A. 'olduğu gibi, aynen'.

b. (32b/15), (48a/28), (49a/13),
(49b/27), (51a/30), (51a/31), (51b/11),
(53b/24), (53b/6), (67a/13), (92b/19),
(94a/14), (94b/8), (98a/26)

bî-bedil<F. A. 'eşsiz'.

b. (1b/26)

biberiye<Yun. b.a. 'biberiye'.

b. (18b/11)

bī-cā<F. 'sebepsiz, uygun olmayan'.

b. (19a/1)

bi-cemāhīrihā<A. (çoğul) 'onun devletlerinde'.

b. (2b/8)

bidā'<A. 'başlangıç'.

b. (47b/26)

bīdār<F. 'uyanık'.

b. (26b/24), (27b/24), (62b/30),
(90a/9), (92a/2)

b.+1 (27b/20)

bī-enbāz<F. 'benzersiz'.

b. (1b/2)

bi-eyi vechin kān<A. 'herhangi bir şekilde, her halde'.

b. (56b/25), (63a/8), (87a/18)

bi-fethateyn<A. 'Arap alfabesinde iki fetha ile (yazılan)'.

b. (74b/4), (76a/10), (76a/5)

bi-fethi'd-dal<A. 'Arap alfabesinde dal harfinin fetha ile okunması, da/de'.

b. (78a/18)

bi-fethi'l-‘ayn<A. 'Arap alfabesinde ayn harfinin fetha ile okunması, a/e'.

b. (55a/20)

bi-fethi'l-cīm<A. 'Arap alfabesinde cim harfinin fetha ile okunması, ca/ce'.

b. (84a/25)

bi-fethi'l-hā'<A. 'Arap alfabesinde ha harfinin fetha ile okunması, ha/he'.

b. (82a/9)

bi-fethi'l-vāv<A. 'Arap alfabesinde vav harfinin fetha ile okunması, va/ve'.

b. (76a/7)

bi-fethi'ş-şād<A. 'Arap alfabesinde sad harfinin fetha ile okunması, sa/se'.

b. (78a/19)

bi-fethi's-sīn<A. 'Arap alfabesinde sin harfinin fetha ile okunması, sa/se'.

b. (64b/1)

bi-fethi'ş-şīn<A. 'Arap alfabesinde şin harfinin fetha ile okunması, şa/şe'.

b. (24b/6)

bi-fethi't-tā'<A. 'Arap alfabesinde ta harfinin fetha ile okunması, ta/te'.

b. (78a/16)

bī-girdār<F. 'işlevsiz'.

b. (3a/16)

bī-ḥaber<F.A. 'habersiz'.

b. (43b/16)	b. (2a/19)
bihā/ bihi <A. 'içinde'.	bī-ḥuzūr <F.A. 'rahatsız'.
b.(2a/6), (31a/10)	b. (25a/2), (27b/24)
bi-ḥaseb <A. 'göre, dolayı'.	bī-idrāk <F.A. 'bilinçsiz'.
b. (10a/19), (10a/35), (10b/2), (12a/18), (12a/22), (14a/18), (7b/25), (7b/25), (8b/5), (8b/5), (94b/15), (97b/1), (9a/12), (9a/27), (9a/27), (9b/1)	b.+ııı (91b/31)
bi-ḥasebi'l-iḳtizā <A. 'gerektiğinden dolayı'.	bī-iḥtiyār <F.A. 'kendiliğinden'.
b. (20a/2), (47a/8), (4a/9), (52a/1)	b. (29a/24)
bi-ḥazāfirihā <A. 'ayrıntılı olarak'.	bī-illet <F.A. 'hastaliksız'.
b. (2b/8)	b. (2a/14)
bihbūd <F. 'iyileşme, şifa bulma'.	bī-irāde <F.A. 'elinde olmadan'.
b.+ları (2b/16)	b. (33a/12)
bī-hemtā <F. 'eşsiz, benzersiz'.	bi-iştirāk <A. 'katılarak'.
b. (2b/2)	b. (17a/17)
bihi <A. 'içinde'.	bī-kemāl <F.A. 'eksiklik'.
b. (3b/14)	b.+ııı (67b/14)
bīḥod <F. 'bayılmış'.	bi-kesri'ş-şād <A. 'Arap alfabesinde sad harfinin kesreyle okunması, sı/si'.
b. (26b/18)	b. (33a/5)
bīhūde <F. 'saçma'.	bil- <T. 'bilmek'.
b. (25b/13)	b.-dikden (57a/33)
bī-hūş <F. 'kendinde olmayan'.	b.-me (11b/6), (14a/30)
	b.-mek (14a/31), (56b/35), (57b/23), (66b/21), (6a/13)

b.-mez (29a/24), (39a/4),
(74a/20)

b.-üp (14a/33)

b.-ür (38b/35), (39a/21),
(3a/27), (81b/32)

b.-ürsüz (43a/17)

bilā<A. 'olumsuzluk edatı, -sız'.

b. (8a/18), (10b/8), (10b/15),
(12b/1), (29a/7), (29a/9), (29b/32),
(30a/33), (32a/29), (32a/30), (38b/33),
(38b/34), (40a/21), (40a/23), (41b/7),
(42b/15), (43b/12), (62a/4), (66a/10),
(69b/34), (76b/4), (82b/5), (84b/28),
(86b/12), (91b/34), (96b/4)

bilād<A. (çoğul) 'şehirler, kentler'.

b. (32b/35)

bilā-idrāk bk. **bī-idrāk**

b. (25b/5)

bilā-irāde bk. **bī-irāde**

b. (50a/15), (52b/18)

bilā-ḳasd<A. 'istemeyerek'.

b. (29a/24)

bilā-müdāhane<A. 'dalkavukluk
olmadan, dürüstlikle'.

b. (3a/15)

bile<T. 'hatta, hem de'.

b. (39b/11), (45b/24), (49a/31),
(94a/9)

bilek<T. 'bilek'.

b.+lerine (87b/12)

bi'l-fā'<A. 'Arap alfabesinde fe
harfiyle'.

b. (25a/24)

bi'l-ḥāṣṣa<A. 'özellikle'.

b. (20a/5), (2a/15), (31b/23),
(31b/25), (32a/25), (32a/25), (35b/11),
(37b/10), (43a/20), (43a/27), (43b/1),
(47a/32), (4a/28), (72b/21), (73a/8),
(77b/3), (80b/12), (80a/23), (8a/2),
(9a/11)

bilin-<T. 'bilinmek'.

b.-dikden (38b/28)

b.-mesi (66b/25), (85b/35)

bi'l-ḳāf<A. 'Arap alfabesinde kaf
harfiyle'.

b. (25a/24), (25a/26)

bi'l-küllīyye<A. 'bütünlükle'.

b. (12b/24), (28a/30), (45a/18),
(46a/14), (46a/14), (56a/35), (5a/30),
(64b/10), (64b/8), (6b/25), (76a/20)

billürin<A. F. 'kristalden yapılmış'.

b. (2b/16)

bi'l-müşāfehe<A. 'konuşmada'.

b. (2a/11)

bi'l-yed<A. 'el ile'.

b. (6a/33), (7b/27)

bīmār<F. 'hasta'.

b. (2a/5), (3a/2), (3a/6)

bī-mesīl<F.A. 'benzersiz'.

b.+dir (51a/21), (65b/29),
(89b/30)

biḡ<T. '(sayı sözü) bin'.

b. (48a/29), (52a/19), (72b/22)

binā'<A. 'bina'.

b. (16a/18), (43b/26)

binā'en 'alā zālik<A. 'onun üzerine'.

b. (38b/21), (87a/21)

bī-naẓīr bk. **bī-mesīl**.

b. (93a/28)

bi'n-nebīyi'l-emīn<A.

'Hz.

Muhammed'in ismiyle'.

b. (18)

bī-perhīz<F. 'diyetsiz'.

b. (1b/22)

bir<T. '(sayı sözü) bir'.

b. (10a/14), (10a/15), (10a/4),
(10a/6), (10b/10), (10b/12), (10b/23),
(10b/27), (11a/28), (11a/28), (11a/32),

(11a/33), (11a/34), (11a/5), (11a/5),
(11a/7), (11a/8), (11a/9), (11b/34),
(12a/7), (12a/9), (12b/12), (12b/22),
(12b/24), (12b/30), (12b/4), (12b/5),
(12b/7), (13a/19), (13a/35), (13a/4),
(13a/6), (13b/14), (13b/2), (13b/6),
(13b/7), (14a/14), (14a/18), (14a/24),
(14a/28), (14b/30), (14b/35), (15a/12),
(15a/16), (15a/17), (15b/15), (15b/15),
(15b/22), (15b/23), (15b/24), (15b/27),
(16b/1), (16b/19), (16b/2), (16b/26),
(16b/30), (16b/31), (16b/33), (16b/34),
(16b/35), (16b/35), (16b/8), (17a/13),
(17a/17), (17a/23), (17a/32), (17a/33),
(17a/4), (17a/4), (17a/7), (17b/12),
(17b/26), (18a/13), (18a/13), (18a/16),
(18a/30), (18a/31), (18a/31), (18a/35),
(18b/13), (18b/3), (19a/1), (19a/15),
(19a/23), (19b/17), (19b/23), (19b/4),
(20a/12), (20a/15), (20a/18), (20a/3),
(20a/3), (20b/33), (21a/19), (21a/24),
(21a/26), (21a/27), (21a/28), (21a/3),
(21a/30), (21a/31), (21a/32), (21a/4),
(21a/7), (21a/9), (21b/14), (21b/14),
(21b/16), (21b/18), (21b/2), (21b/22),
(21b/27), (21b/31), (21b/32), (21b/32),
(21b/6), (21b/9), (22a/2), (22a/24),
(22a/34), (22a/9), (22b/18), (22b/19),
(22b/33), (22b/5), (22b/5), (23a/35),
(23a/6), (23b/19), (23b/7), (24a/13),
(24a/14), (24a/15), (24a/2), (24a/22),
(24a/31), (24a/33), (24a/34), (24a/7),
(24b/10), (24b/12), (24b/13), (24b/16),
(24b/23), (24b/31), (24b/6), (24b/7),

(25a/10), (25a/12), (25a/12), (25a/16),
(25a/17), (25a/21), (25a/31), (25a/8),
(25b/1), (25b/16), (25b/32), (26a/12),
(26a/15), (26a/16), (26a/20), (26a/23),
(26a/27), (26a/27), (26a/29), (26a/31),
(26a/4), (26a/7), (26b/3), (26b/6),
(26b/8), (26b/8), (27a/10), (27a/13),
(27a/14), (27a/28), (27a/29), (27a/31),
(27a/32), (27a/35), (27a/6), (27b/18),
(27b/2), (27b/21), (27b/23), (27b/3),
(27b/34), (27b/34), (28a/17), (28a/18),
(28a/28), (28a/29), (28a/3), (28a/30),
(28a/32), (28a/33), (28a/7), (28a/9),
(28b/10), (29a/24), (29a/29), (29b/16),
(2a/32), (2b/2), (2b/35), (2b/4),
(30a/27), (30a/29), (30a/34), (30a/34),
(30b/14), (30b/16), (30b/16), (30b/17),
(30b/17), (30b/2), (30b/26), (30b/5),
(30b/6), (31a/15), (31a/21), (31a/26),
(31a/26), (31a/28), (31a/30), (31a/32),
(31a/33), (31b/25), (31b/26), (31b/35),
(31b/35), (31b/7), (32a/10), (32a/12),
(32a/12), (32a/14), (32a/15), (32a/19),
(32a/19), (32a/26), (32a/27), (32a/27),
(32a/29), (32b/30), (32b/9), (33a/11),
(33a/15), (33a/16), (33a/17), (33a/19),
(33a/20), (33a/21), (33a/23), (33a/32),
(33a/6), (33b/21), (33b/25), (33b/27),
(33b/8), (34a/13), (34a/15), (34a/18),
(34a/19), (34a/27), (34a/29), (34a/4),
(34b/6), (34b/7), (34b/8), (34b/8),
(35a/1), (35a/12), (35a/16), (35a/16),
(35a/19), (35a/2), (35a/4), (35a/7),
(35a/8), (35b/13), (35b/17), (35b/18),

(35b/19), (35b/21), (35b/25), (36a/14),
(36a/15), (36a/16), (36a/16), (36a/25),
(36a/26), (36a/8), (36b/1), (36b/10),
(36b/11), (36b/19), (36b/19), (36b/20),
(36b/25), (36b/30), (37a/1), (37a/28),
(37a/30), (37a/33), (37a/8), (37a/9),
(37b/2), (37b/22), (37b/23), (37b/28),
(37b/32), (37b/34), (38a/13), (38a/19),
(38a/20), (38a/22), (38a/24), (38a/5),
(38a/8), (38a/9), (38b/21), (38b/22),
(38b/23), (38b/25), (38b/34), (39a/1),
(39a/11), (39a/12), (39a/13), (39a/14),
(39a/15), (39a/16), (39a/17), (39a/18),
(39a/2), (39a/21), (39a/22), (39a/5),
(39a/6), (39b/18), (39b/24), (39b/30),
(3a/1), (3a/1), (3b/12), (3b/12), (3b/25),
(3b/33), (40a/14), (40a/16), (40a/17),
(40b/4), (41a/12), (41a/12), (41a/2),
(41a/23), (41a/25), (41b/1), (41b/1),
(42a/26), (42a/28), (42a/30), (42a/32),
(42a/33), (42a/4), (42a/5), (42a/6),
(42b/16), (42b/19), (42b/19), (42b/22),
(42b/30), (42b/31), (42b/35), (43a/10),
(43a/12), (43a/15), (43a/21), (43a/21),
(43a/23), (43a/24), (43a/24), (43a/27),
(43a/28), (43a/30), (43a/31), (43a/31),
(43a/32), (43a/32), (43a/7), (43b/12),
(43b/18), (43b/22), (44a/15), (44a/16),
(44a/22), (44a/23), (44a/24), (44a/25),
(44a/26), (44b/11), (44b/12), (44b/13),
(44b/15), (44b/17), (44b/24), (44b/25),
(44b/30), (44b/30), (44b/32), (44b/4),
(44b/5), (45a/24), (45a/28), (45a/29),
(45a/30), (45a/31), (45a/31), (45a/32),

(45a/35), (45a/35), (45b/10), (45b/11), (45b/17), (45b/2), (45b/2), (45b/21), (45b/22), (45b/30), (46b/23), (46b/35), (47a/1), (47a/18), (47a/2), (47a/20), (47a/23), (47a/26), (47a/34), (47a/7), (47a/7), (47b/11), (47b/22), (47b/24), (47b/25), (47b/27), (47b/8), (48a/13), (48a/26), (48a/3), (48a/30), (48a/4), (48a/4), (48b/1), (48b/1), (48b/10), (48b/11), (48b/18), (48b/21), (48b/24), (48b/24), (48b/29), (48b/3), (48b/31), (48b/33), (48b/6), (48b/8), (49a/25), (49a/31), (49b/10), (49b/11), (49b/31), (4a/2), (4a/6), (4a/6), (4a/6), (4b/11), (4b/11), (4b/5), (4b/6), (50a/19), (50a/20), (50b/11), (50b/11), (50b/12), (50b/12), (50b/18), (50b/30), (50b/30), (50b/31), (51a/21), (51a/21), (51a/3), (51a/4), (51b/19), (51b/21), (52a/12), (52a/15), (52a/19), (52a/20), (52a/31), (52b/1), (52b/13), (52b/27), (52b/28), (53a/1), (53a/17), (53a/28), (53a/8), (53b/14), (53b/29), (53b/3), (54a/11), (54a/14), (54a/19), (54a/19), (54a/24), (54a/5), (54a/7), (54b/17), (54b/17), (54b/20), (54b/21), (54b/24), (54b/32), (54b/6), (55a/26), (55a/27), (55a/33), (55a/35), (55a/35), (55b/15), (56a/10), (56a/10), (56a/12), (56a/22), (56a/24), (56a/9), (56b/3), (56b/31), (57a/21), (57a/9), (58a/14), (58a/17), (58a/24), (58a/3), (58a/30), (58b/26), (58b/32), (59a/30), (59b/11), (59b/12), (59b/20), (59b/23), (59b/29), (59b/34), (59b/35), (59b/6), (59b/7), (59b/8), (5b/23), (5b/4), (60a/16), (60a/16), (60a/17), (60a/27), (60a/28), (60a/30), (60a/32), (60a/4), (60b/10), (60b/21), (60b/23), (60b/24), (60b/25), (60b/35), (60b/6), (61a/1), (61a/11), (61a/13), (61a/15), (61a/22), (61a/25), (61a/26), (61a/27), (61a/27), (61a/29), (61a/32), (61a/33), (61a/34), (61a/34), (61a/35), (61a/6), (61b/1), (61b/10), (61b/12), (61b/15), (61b/23), (61b/27), (61b/30), (61b/32), (61b/4), (61b/8), (62a/15), (62a/21), (62a/21), (62a/22), (62a/26), (62a/27), (62a/4), (62b/21), (62b/25), (62b/27), (62b/29), (63a/23), (63a/23), (63a/3), (63a/33), (63b/1), (63b/18), (63b/26), (63b/30), (63b/31), (63b/33), (63b/34), (63b/4), (63b/6), (63b/7), (64a/21), (64a/22), (64a/3), (64a/6), (64b/11), (64b/19), (64b/21), (64b/21), (64b/23), (64b/32), (64b/34), (65a/17), (65a/24), (65a/26), (65a/33), (65b/10), (65b/18), (65b/19), (65b/20), (65b/21), (65b/21), (65b/24), (65b/29), (65b/3), (65b/30), (65b/31), (65b/6), (66a/13), (66a/13), (66a/16), (66a/20), (66a/26), (66a/4), (66b/12), (66b/14), (66b/19), (66b/22), (66b/3), (66b/3), (67a/10), (67a/11), (67a/24), (67a/29), (67a/32), (67a/34), (67a/34), (67a/6), (67b/12), (67b/12), (67b/15), (67b/22), (67b/32), (67b/9), (68a/1), (68a/15), (68a/16), (68a/17), (68a/28), (68a/29), (68a/3), (68a/32), (68a/35), (68b/1), (68b/1), (68b/10),

(68b/2), (68b/28), (68b/3), (68b/6), (69a/16), (69a/17), (69a/19), (69a/19), (69a/20), (69a/27), (69a/32), (69a/32), (69a/9), (69b/10), (69b/11), (69b/11), (69b/16), (69b/18), (69b/25), (69b/25), (69b/33), (6a/7), (6b/10), (6b/12), (6b/16), (6b/17), (6b/18), (6b/19), (6b/23), (6b/27), (6b/7), (70a/24), (70a/28), (70a/3), (70a/31), (70a/32), (70a/32), (70b/1), (70b/10), (70b/20), (70b/21), (70b/24), (70b/25), (70b/28), (70b/5), (71a/17), (71a/22), (71a/23), (71b/12), (71b/15), (71b/21), (71b/25), (71b/25), (71b/32), (71b/9), (72a/12), (72a/14), (72a/22), (72a/31), (72a/32), (72b/13), (72b/22), (72b/22), (72b/22), (72b/28), (72b/28), (72b/30), (72b/32), (72b/4), (73a/12), (73a/13), (73a/16), (73a/16), (73a/18), (73a/19), (73a/22), (73a/23), (73a/26), (73a/32), (73a/32), (73a/5), (73a/5), (73b/1), (73b/14), (73b/18), (73b/30), (74a/18), (74a/19), (74a/23), (74a/29), (74a/30), (74b/31), (74b/8), (75a/15), (75a/22), (75a/23), (75a/23), (75a/27), (75a/27), (75b/13), (75b/13), (75b/15), (75b/17), (75b/18), (75b/22), (75b/25), (75b/31), (75b/9), (76a/3), (76a/3), (76a/4), (76a/4), (76a/5), (76b/13), (76b/28), (77a/21), (77b/15), (77b/19), (77b/22), (77b/28), (77b/8), (78a/13), (78a/17), (78b/2), (78b/2), (78b/23), (78b/4), (78b/6), (79a/12), (79a/17), (79a/24), (79a/30), (79a/32), (79a/4), (79a/5), (79b/1), (79b/10), (79b/12), (79b/13), (79b/28), (79b/33), (79b/35), (79b/7), (7a/14), (7a/16), (7a/19), (7a/19), (7a/19), (7a/20), (7a/29), (7b/20), (80a/17), (80a/20), (80a/21), (80a/22), (80a/22), (80a/29), (80a/8), (80b/18), (80b/34), (80b/5), (81a/3), (81a/3), (81a/4), (81a/8), (81b/1), (81b/10), (81b/4), (81b/9), (82a/10), (82a/21), (82a/23), (82b/3), (82b/5), (83a/18), (83a/22), (83a/32), (83a/7), (83b/17), (83b/7), (84a/14), (84a/24), (84a/34), (84b/14), (84b/16), (84b/26), (84b/8), (85a/18), (85b/10), (85b/17), (85b/21), (85b/30), (85b/6), (85b/6), (85b/7), (86a/25), (86a/8), (86b/10), (86b/16), (86b/30), (86b/34), (87b/22), (87b/27), (87b/27), (87b/28), (88a/12), (88a/13), (88a/16), (88b/1), (88b/1), (88b/1), (88b/11), (88b/12), (88b/20), (88b/20), (88b/23), (88b/35), (88b/35), (89a/2), (89a/5), (89b/1), (89b/17), (89b/19), (89b/30), (89b/30), (89b/34), (90a/26), (90a/28), (90a/4), (90a/9), (90b/22), (90b/28), (90b/31), (90b/35), (90b/35), (90b/5), (91a/20), (91a/27), (91a/28), (91a/28), (91a/28), (91a/8), (91a/9), (91b/1), (91b/19), (91b/26), (91b/32), (91b/33), (91b/34), (91b/35), (91b/6), (91b/7), (92a/1), (92a/16), (92a/22), (92a/24), (92a/6), (92a/8), (92b/1), (92b/14), (92b/14), (92b/14), (92b/16), (92b/20), (92b/23), (92b/23), (92b/25), (92b/26), (92b/28), (92b/28), (92b/33), (93a/21),

(93a/5), (93a/6), (93a/7), (93b/16),
(93b/17), (93b/18), (93b/19), (93b/2),
(93b/21), (93b/21), (93b/8), (93b/9),
(94a/15), (94a/19), (94a/6), (94a/7),
(94a/7), (94b/13), (94b/16), (94b/16),
(94b/3), (94b/35), (95a/21), (95a/23),
(95a/27), (95a/29), (95a/33), (95b/25),
(95b/27), (95b/27), (95b/4), (95b/5),
(96a/10), (96a/11), (96a/12), (96a/13),
(96a/2), (96a/23), (96a/24), (96a/24),
(96a/26), (96a/26), (96a/26), (96a/9),
(96b/15), (96b/28), (96b/29), (97a/14),
(97a/15), (97a/16), (97a/20), (97a/30),
(97a/32), (97b/13), (97b/15), (97b/2),
(97b/26), (97b/27), (97b/3), (97b/33),
(97b/35), (98a/12), (98a/14), (98a/18),
(98a/20), (98a/20), (98a/28), (9b/24),
(9b/31), (9b/32), (9b/33), (9b/34)

b.+i (4b/19), (4b/19), (5a/9)

b.+inde (7b/17)

b.+ine (16a/20), (4b/33),
(4b/33)

b.+le (29a/24)

b.+lerde (20b/19)

b+leri (7b/12)

birāz<A. 'dışkı'.

b.+ını (40b/5)

birbiri<T. 'birbiri'.

b. (17b/35)

b.+nden (15b/30), (76a/17)

b.+ni (80a/31)

b.+ne (14a/29), (32b/1),
(33b/5), (34a/30), (65a/5), (65a/7),
(67a/14), (67a/6), (70b/16), (90b/12),
(93a/25), (93b/20), (95a/28)

birer<T. 'birer'.

b. (18b/14), (20a/10), (20a/15),
(21a/2), (21a/22), (21a/9), (21b/17),
(21b/7), (22b/30), (23a/27), (23a/8),
(23b/14), (23b/2), (23b/2), (23b/6),
(26b/7), (27a/16), (31b/16), (31b/19),
(37b/25), (41a/20), (41a/34), (41b/17),
(41b/18), (41b/6), (42a/16), (42a/16),
(42a/23), (42a/29), (46b/21), (46b/33),
(47a/17), (47a/22), (47a/26), (47a/4),
(47a/6), (47b/20), (47b/35), (47b/6),
(48a/5), (48b/26), (48b/6), (50b/20),
(50b/26), (50b/9), (51a/25), (51a/25),
(51a/28), (51a/29), (52a/11), (52a/26),
(52a/30), (54b/17), (58b/4), (58b/6),
(59b/15), (60a/1), (60b/26), (60b/28),
(60b/3), (60b/3), (61a/30), (61b/15),
(61b/24), (62b/14), (62b/24), (62b/24),
(64b/22), (65a/31), (66a/28), (66a/3),
(66b/11), (67a/31), (68a/20), (68b/22),
(68b/29), (68b/34), (70a/22), (71a/1),
(72a/28), (73a/24), (73b/29), (76a/2),
(77a/31), (77a/33), (77b/14), (77b/6),
(77b/8), (78a/15), (78a/8), (79a/22),
(79a/28), (79b/12), (81a/12), (85a/35),
(85b/10), (85b/16), (85b/6), (86b/14),

(87b/29), (87b/32), (87b/35), (88a/21),
(89b/31), (93a/35), (95a/29), (95a/30),
(95a/31), (95a/9), (95b/35), (96a/21),
(96a/25), (96a/6), (96a/6), (97a/7),
(98a/8)

biri<T. 'bir kimse, bir tanesi'.

b. (14b/8), (14b/8), (14b/8),
(14b/9), (16a/28), (17a/7), (18a/21),
(19b/7), (19b/12), (25a/32), (25a/32),
(35a/22), (39a/11), (46b/8), (57a/6),
(57a/7), (60a/7), (61b/30), (69a/10),
(69a/10), (73b/15), (7b/24), (88b/12),
(96b/33), (9a/4)

b.+nde (63a/6), (8b/13), (8b/7)

b.+nden (10a/2), (10a/6),
(14a/26), (18a/12), (20a/10), (40a/25),
(59b/16), (71b/25), (9b/27), (9b/28)

b.+ne (14a/2), (14a/2), (14a/2),
(17a/28), (43a/11), (43a/11), (49a/7),
(58b/33), (72b/11), (73b/17), (77b/28),
(78a/13)

b.+ni (20b/23), (37b/22),
(39b/29), (43a/16), (43a/16), (43a/8),
(43a/9), (49a/7), (60a/17)

b.+niņ (25b/12), (25b/12),
(88b/11)

b.+si (11b/33), (12a/13),
(12a/13), (12a/15), (12a/16), (12b/16),
(12b/17), (36a/12), (38b/33), (38b/33),
(43a/27), (45a/28), (45a/29), (45b/32),

(51b/7), (55a/26), (55a/26), (59b/10),
(60b/35), (61a/1), (69b/35), (74a/2),
(76a/16), (76a/17), (77a/23), (81b/23)

b.+sine (68a/26)

b.+siniņ (38b/25), (60b/35),
(69a/21)

biricik<T. 'bir tane'.

b. (24a/4)

birinci<T. 'birinci'.

b. (17a/28)

birisi<T. 'bir tanesi'.

b. (6a/13), (6a/14), (6a/19),
(6a/19), (6a/25), (6a/26), (6a/33),
(6a/33), (6b/13), (6b/13), (6b/5),
(6b/5), (7b/25), (8b/27), (8b/27)

birkaç<T. 'az sayıda, birkaç'.

b. (10b/20), (11b/31), (13a/23),
(23b/5), (29b/28), (37a/2), (37b/17),
(37b/8), (42a/29), (43a/13), (47b/32),
(48b/29), (51b/17), (52a/3), (52a/7),
(54a/20), (54b/14), (56a/22), (65b/23),
(67b/6), (67b/7), (70a/25), (72a/29),
(72a/33), (73a/32), (74a/32), (74b/3),
(77a/34), (79b/5), (7a/15), (96a/18)

birün<F. 'dışarı'.

b. (29a/24)

bi's-sevī<A. 'eşit olarak bölmek'.

b. (26a/11), (28a/16), (28a/18),
(32b/6), (44b/29), (51a/13), (52a/28),
(60a/25), (63b/22), (65b/26), (68a/17)

bi's-sühüle/ sühület<A. 'kolayca'

b. (12a/20), (15b/11), (73b/25),
(73b/25), (76b/24)

bisyār<F. 'çok, bol'.

b. (2a/8), (2a/10)

bit<T. 'bitmek'.

b.-erse (43a/18)

b.-meye (43a/17), (60a/17)

bī-tāb<F. 'yorgun'.

b. (92b/33), (92b/34)

bi't-ṭab<A. 'elbette'.

b. (7a/32)

b.+dir (69a/10)

biṭānet<A. 'iç yüzü'.

b. (69a/11), (29a/24), (29a/25),
(29b/29), (30a/1), (37a/13), (69a/11),
(77a/5), (7a/1), (95b/10), (96a/32)

biz<T. 'biz'.

b. (14a/25), (14a/6), (20b/5),
(31a/25), (3b/5), (3b/7), (45b/6),
(48a/34), (56b/35), (58b/11), (67b/2),
(7a/11), (92a/14), (92a/19), (92a/23),
(93a/18)

b.+e (15b/15)

b.+im (10b/3), (13b/30),
(13b/31), (24a/35), (38b/32), (39b/2),
(68b/20), (6b/19), (88a/9), (8b/13),
(91a/13), (9b/15), (9b/16)

biżā'a<A. 'mal, sermaye'.

b. (1b/24), (73a/30)

bi-zamı'l-ḳāf<A. 'Arap alfabesinde
kaḳ harfinin ötre ile okunması,
ko/kö/ku/kü'.

b. (32a/27), (90a/31)

bi-zammı'ş-şād<A. 'Arap alfabesinde
saḳ harfinin ötre ile okunması,
so/sö/su/sü'.

b. (14a/8)

bi-zammı'd-dāl<A. 'Arap alfabesinde
daḳ harfinin ötre ile okunması,
do/dö/du/dü'.

b. (34a/24)

bi-zammı'l-'ayn<A. 'Arap alfabesinde
ayn harfinin ötre ile okunması,
'o/'ö/'u/'ü'.

b. (55a/8), (55a/20), (55a/21)

bi-zammı'z-zā'<A. 'Arap alfabesinde
za harfinin ötre ile okunması,
zo/zö/zu/zü'.

b. (56b/15)

bizentīn<L. '(kimyasal bileşen,
xanthine) Ksantin'.

- b. (23a/33)
- bizişk**<F. 'hekim, doktor'.
b. (1b/28)
- bi'z-zarūrī**<A. 'mecburen'.
b. (29a/24), (55b/1), (65a/26), (6a/11)
- bi'z-zāt**<A. 'özellikle'.
b. (29a/9), (36a/24), (36b/18), (36b/24), (36b/28), (36b/4), (37a/14), (37a/21), (76b/25), (78b/3)
b.+ıñ (36b/31)
- boğ-**<T. 'boğmak'.
b.-madıkça (57b/15)
b.-mağ (36a/16), (37a/10)
- boğaz**<T. 'boğaz'.
b.+a (52a/9), (57a/27)
b.+ı (28a/35)
b.+ımdan (92a/3)
- boğuk**<T. 'boğuk'.
b. (56a/15)
- boğul-**<T. 'boğulmak'.
b.-ursa (44a/30)
- boranī**<F. 'sebze yemeği'.
b.+sini (28a/1)
- bostān**<F. 'sebze bahçesi'.
b. (3b/2), (38b/10)
b.+ı(15a/32), (77b/20)
- bostānī**<F. 'sebze bahçesine ait'.
b. (31b/12), (31b/16), (75b/23)
- boy**<T.? b.a. 'çemen, boy otu'.
b. (15b/19), (20a/35)
- boya-**<T. 'renklendirmek'.
b.-yup (58a/18)
- boyun**<T. 'boyun'.
b.+ına (32a/24)
- bozul-**<T. 'bozulmak'.
b.-mağdır (61b/20)
b.-ması (49a/35)
b.-masıdır (49a/9)
b.-masına (49a/6)
b.-muş (61b/26)
- böcek**<T. 'böcek'.
b.+dir (32a/27)
- bögrülce**<?. b.a. 'böğrülce'.
b. (18a/18)
- bögürtlen**<?. b.a. 'böğürtlen'.
b. (70b/21)
- böyle**<T. 'bunun gibi olan, böyle'.
b. (16a/7), (28a/2), (28a/24), (30b/34), (33b/3), (40a/4), (43a/2),

(43a/20), (45b/20), (57b/15), (63b/13),
(66b/23), (67b/27), (68b/1), (71b/2),
(71b/27), (73b/15), (86b/25), (92a/1),
(92a/25), (92a/9), (93a/8), (93b/21),
(93b/23)

bu<T. 'bu'.

b. (10a/12), (10a/17), (10a/21),
(10a/33), (10a/4), (10a/8), (10b/18),
(10b/20), (10b/20), (10b/29), (10b/7),
(10b/9), (11a/17), (11a/3), (11b/10),
(11b/19), (11b/26), (11b/29), (11b/6),
(11b/9), (12a/14), (12a/26), (12a/5),
(12a/9), (12b/11), (12b/12), (12b/18),
(12b/3), (12b/34), (12b/6), (12b/7),
(12b/9), (13a/18), (13a/22), (13a/26),
(13a/31), (13b/18), (13b/3), (13b/34),
(13b/35), (14a/2), (14a/27), (14a/28),
(14b/8), (15a/11), (15a/7), (15b/22),
(16a/17), (16a/28), (16a/3), (16a/34),
(16a/35), (16b/16), (16b/18), (16b/21),
(17a/19), (17a/23), (17a/27), (17a/28),
(17a/29), (17b/12), (17b/13), (17b/14),
(18a/33), (18b/15), (18b/3), (18b/33),
(18b/34), (18b/5), (18b/6), (19a/21),
(19a/25), (19a/27), (19a/30), (19a/31),
(19b/11), (19b/15), (19b/18), (19b/6),
(1b/28), (20b/5), (21a/21), (21a/28),
(21b/1), (21b/16), (21b/20), (21b/30),
(22a/10), (22a/14), (22a/15), (22a/19),
(22a/20), (22a/32), (22b/16), (22b/20),
(22b/23), (22b/7), (23a/17), (23a/25),
(23a/4), (23a/9), (23b/11), (23b/28),
(23b/30), (23b/35), (23b/35), (23b/5),

(24a/12), (24a/15), (24a/17), (24a/20),
(24a/26), (24a/3), (24a/30), (24a/4),
(24a/9), (24b/13), (24b/16), (24b/18),
(24b/19), (24b/26), (25a/19), (25a/2),
(25a/25), (25a/27), (25a/35), (25a/8),
(25b/18), (26a/1), (26a/10), (26a/13),
(26a/16), (26a/17), (26a/23), (26a/31),
(26a/9), (26b/1), (26b/12), (26b/13),
(26b/14), (26b/19), (26b/32), (27a/12),
(27a/20), (27a/29), (27a/3), (27a/4),
(27a/5), (27a/9), (27b/18), (27b/2),
(27b/28), (27b/30), (27b/30), (27b/34),
(28a/10), (28a/15), (28a/16), (28a/2),
(28a/25), (28a/26), (28a/30), (28a/5),
(28b/17), (28b/18), (28b/2), (28b/32),
(28b/33), (29a/16), (29a/17), (29a/24),
(29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/24),
(29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/24),
(29a/7), (29a/9), (29a/9), (29b/14),
(29b/30), (29b/4), (29b/7), (29b/9),
(2a/26), (2b/20), (2b/21), (2b/3),
(2b/35), (2b/4), (30a/12), (30a/19),
(30a/24), (30a/25), (30a/26), (30a/9),
(30b/13), (30b/18), (30b/21), (30b/25),
(30b/26), (30b/3), (30b/3), (30b/30),
(30b/31), (31a/20), (31a/24), (31a/34),
(31a/35), (31a/7), (31a/9), (31b/1),
(31b/11), (31b/15), (31b/20), (31b/24),
(31b/28), (31b/30), (31b/34), (31b/34),
(31b/4), (31b/6), (32a/16), (32a/18),
(32a/21), (32a/24), (32a/29), (32a/3),
(32a/31), (32a/4), (32a/7), (32b/10),
(32b/12), (32b/13), (32b/18), (32b/2),
(32b/22), (32b/32), (32b/33), (33a/1),

(33a/13), (33a/14), (33a/17), (33a/18),
(33a/19), (33a/25), (33a/28), (33a/29),
(33a/3), (33a/6), (33a/8), (33b/14),
(33b/15), (33b/17), (33b/2), (33b/20),
(33b/25), (33b/28), (33b/33), (33b/35),
(33b/4), (33b/9), (34a/12), (34a/14),
(34a/18), (34a/2), (34a/26), (34a/29),
(34a/35), (34b/10), (34b/11), (34b/26),
(34b/27), (34b/29), (34b/3), (34b/34),
(34b/35), (34b/35), (35a/15), (35a/15),
(35a/22), (35a/23), (35a/6), (35a/9),
(35b/14), (35b/19), (35b/20), (35b/23),
(35b/25), (35b/27), (35b/29), (35b/30),
(36a/17), (36a/18), (36a/20), (36a/24),
(36a/6), (36a/7), (36b/17), (36b/17),
(37a/2), (37a/30), (37a/30), (37a/33),
(37a/35), (37a/7), (37b/25), (37b/29),
(37b/34), (37b/4), (37b/5), (38a/11),
(38a/15), (38a/15), (38a/32),
(38a/34)aleyhi, (38a/5), (38a/9),
(38b/2), (38b/30), (38b/31), (38b/32),
(38b/32), (38b/8), (39a/10), (39a/24),
(39a/24), (39a/28), (39a/34), (39a/35),
(39a/4), (39a/5), (39b/1), (39b/16),
(39b/2), (39b/21), (39b/25), (39b/26),
(39b/31), (39b/5), (3a/17), (3a/6),
(3b/12), (40a/19), (40a/21), (40a/24),
(40a/28), (40a/31), (40a/33), (40a/35),
(40a/7), (40b/10), (40b/11), (40b/13),
(40b/14), (40b/17), (40b/18), (40b/26),
(40b/28), (40b/34), (40b/8), (40b/9),
(41a/17), (41a/28), (41a/3), (41a/33),
(41b/11), (41b/13), (41b/22), (41b/4),
(41b/8), (42a/1), (42a/12), (42a/12),

(42a/19), (42a/2), (42a/21), (42a/25),
(42a/34), (42a/35), (42a/9), (42b/19),
(42b/2), (42b/24), (42b/26), (42b/29),
(42b/33), (42b/34), (43a/1), (43a/17),
(43a/17), (43a/18), (43a/19), (43a/19),
(43a/26), (43a/3), (43a/33), (43a/6),
(43b/1), (43b/14), (43b/18), (43b/21),
(43b/25), (43b/28), (43b/28), (43b/4),
(44a/2), (44a/28), (44a/3), (44a/33),
(44a/34), (44a/4), (44b/1), (44b/14),
(44b/21), (44b/22), (44b/25), (44b/32),
(45a/10), (45a/15), (45a/16), (45a/18),
(45a/20), (45a/21), (45a/28), (45a/29),
(45a/6), (45a/7), (45b/12), (45b/17),
(45b/35), (45b/4), (45b/6), (46a/11),
(46a/11), (46a/13), (46a/3), (46a/33),
(46a/4), (46a/8), (46a/9), (46b/14),
(46b/33), (47a/10), (47a/15), (47a/20),
(47a/24), (47a/25), (47a/29), (47a/3),
(47a/3), (47a/31), (47a/32), (47b/18),
(47b/3), (47b/33), (47b/34), (47b/5),
(48a/12), (48a/17), (48a/2), (48a/25),
(48a/30), (48a/7), (48b/14), (48b/24),
(48b/25), (48b/3), (48b/34), (49a/12),
(49a/16), (49a/18), (49a/26), (49a/6),
(49b/24), (49b/6), (4a/16), (4a/30),
(4a/33), (4a/35), (4a/5), (4b/14),
(4b/15), (4b/18), (4b/19), (4b/26),
(4b/28), (4b/31), (4b/32), (4b/34),
(4b/35), (4b/8), (4b/9), (50a/9),
(50b/1), (50b/22), (50b/27), (50b/28),
(50b/34), (50b/6), (50b/7), (51a/12),
(51a/17), (51a/19), (51a/32), (51a/8),
(51b/10), (51b/13), (51b/16), (51b/17),

(51b/18), (51b/34), (52a/10), (52a/17), (52a/20), (52a/22), (52a/22), (52a/22), (52a/23), (52a/4), (52b/1), (52b/12), (52b/17), (52b/17), (52b/18), (52b/20), (52b/23), (52b/24), (52b/29), (52b/3), (52b/32), (52b/34), (53a/12), (53a/14), (53a/23), (53a/24), (53a/4), (53a/7), (53a/9), (53b/14), (53b/17), (53b/18), (53b/21), (53b/24), (53b/27), (53b/3), (53b/31), (53b/7), (54a/28), (54a/3), (54a/31), (54a/9), (54b/11), (54b/12), (54b/16), (54b/19), (54b/2), (54b/22), (54b/23), (54b/28), (54b/3), (54b/33), (54b/5), (54b/7), (55a/10), (55a/13), (55a/22), (55a/24), (55a/25), (55a/26), (55a/29), (55a/32), (55a/34), (55a/4), (56a/1), (56a/31), (56b/25), (57a/18), (57a/30), (57a/32), (57b/14), (57b/20), (57b/25), (58a/1), (58a/11), (58a/12), (58a/18), (58a/24), (58a/30), (58a/4), (58a/7), (58b/1), (58b/11), (58b/11), (58b/11), (58b/12), (58b/17), (58b/2), (58b/20), (58b/28), (58b/5), (59b/14), (59b/15), (59b/18), (59b/20), (59b/24), (59b/26), (59b/34), (59b/7), (5a/10), (5a/11), (5a/12), (5a/15), (5a/17), (5a/27), (5a/29), (5a/31), (5a/32), (5a/33), (5b/11), (5b/13), (5b/15), (5b/21), (5b/23), (5b/26), (5b/29), (60a/12), (60a/2), (60a/28), (60a/34), (60b/14), (60b/21), (60b/31), (60b/4), (60b/8), (61a/10), (61a/12), (61a/15), (61a/17), (61a/21), (61b/14), (61b/21), (61b/24), (61b/26), (61b/31), (61b/9), (62a/11), (62a/15), (62a/19), (62a/19), (62a/2), (62a/23), (62a/25), (62a/27), (62a/32), (62a/34), (62a/35), (62a/5), (62b/11), (62b/12), (62b/19), (62b/2), (62b/22), (62b/29), (62b/32), (63a/1), (63a/14), (63a/21), (63a/23), (63a/30), (63a/6), (63a/8), (63a/9), (63b/17), (63b/22), (63b/27), (63b/29), (63b/3), (63b/3), (63b/31), (63b/31), (63b/4), (63b/6), (63b/9), (64a/20), (64a/24), (64a/7), (64b/11), (64b/18), (64b/20), (64b/22), (64b/24), (64b/27), (64b/3), (64b/9), (65a/25), (65a/31), (65b/20), (65b/29), (65b/29), (65b/6), (65b/8), (66a/12), (66a/15), (66a/18), (66a/2), (66a/24), (66a/29), (66a/5), (66b/10), (66b/13), (66b/31), (67a/1), (67a/12), (67a/15), (67a/16), (67a/23), (67a/23), (67a/26), (67a/35), (67a/7), (67b/1), (67b/13), (67b/16), (67b/22), (67b/26), (67b/28), (67b/9), (68a/1), (68a/19), (68a/19), (68a/25), (68a/26), (68a/3), (68a/30), (68a/32), (68b/13), (68b/20), (68b/23), (68b/23), (68b/24), (68b/27), (68b/27), (68b/3), (68b/3), (68b/30), (68b/5), (68b/5), (68b/8), (68b/8), (69a/11), (69a/15), (69a/16), (69a/29), (69a/31), (69a/34), (69a/8), (69b/20), (69b/23), (69b/29), (69b/3), (69b/32), (69b/4), (69b/6), (69b/9), (6a/15), (6a/16), (6a/19), (6a/22), (6a/24), (6a/26), (6a/28), (6a/7), (6b/19), (6b/20), (6b/6), (70a/20), (70a/27), (70a/34), (70b/17), (70b/18), (70b/22),

(70b/24), (70b/27), (70b/3), (70b/30),
(70b/35), (70b/5), (70b/7), (71a/23),
(71a/27), (71a/8), (71a/9), (71b/1),
(71b/11), (71b/14), (71b/21), (71b/26),
(71b/28), (71b/35), (71b/4), (72a/12),
(72a/18), (72a/20), (72a/20), (72a/34),
(72b/1), (72b/10), (72b/11), (72b/16),
(72b/18), (72b/2), (72b/24), (72b/25),
(72b/5), (73a/14), (73a/16), (73a/20),
(73a/25), (73a/31), (73b/24), (73b/26),
(73b/34), (73b/9), (74b/26), (74b/31),
(74b/33), (75a/10), (75a/13), (75a/14),
(75a/16), (75a/17), (75a/19), (75a/24),
(75a/32), (75a/5), (75b/10), (75b/18),
(75b/24), (75b/4), (76a/16), (76a/17),
(76a/21), (76a/24), (76a/26), (76a/26),
(76a/4), (76b/12), (76b/14), (76b/24),
(76b/26), (76b/3), (76b/31), (77a/30),
(77b/18), (77b/25), (77b/5), (77b/9),
(78a/12), (78a/24), (78a/25), (78a/27),
(78a/27), (78b/13), (78b/14), (78b/20),
(78b/23), (78b/26), (78b/28), (78b/3),
(78b/31), (79a/17), (79a/17), (79a/6),
(79b/11), (79b/14), (79b/17), (79b/17),
(79b/20), (79b/21), (79b/28), (79b/35),
(79b/7), (7a/35), (7b/14), (7b/15),
(7b/15), (7b/17), (7b/21), (7b/23),
(7b/26), (7b/31), (7b/31), (7b/33),
(80a/10), (80a/13), (80a/16), (80a/20),
(80a/25), (80a/26), (80a/31), (80b/11),
(80b/21), (80b/22), (80b/29), (80b/3),
(80b/31), (80b/9), (81a/11), (81a/7),
(81b/15), (81b/9), (82a/10), (82a/24),
(82a/25), (82a/28), (82b/10), (82b/17),

(82b/19), (82b/21), (82b/24), (82b/7),
(83a/22), (83a/3), (83a/33), (83a/6),
(83a/7), (83b/24), (83b/26), (84a/21),
(84a/28), (84a/31), (84a/32), (84b/13),
(84b/20), (84b/25), (84b/26), (84b/29),
(84b/30), (84b/6), (84b/9), (85a/16),
(85a/26), (85a/33), (85a/34), (85b/13),
(85b/14), (85b/32), (85b/4), (85b/9),
(86a/21), (86a/28), (86b/18), (86b/20),
(86b/34), (86b/4), (87a/22), (87a/8),
(87b/24), (87b/28), (88a/19), (88a/20),
(88a/9), (88b/23), (88b/5), (89a/16),
(89a/16), (89a/26), (89a/4), (89a/7),
(89b/15), (89b/22), (89b/28), (89b/30),
(89b/34), (8a/10), (8a/17), (8a/18),
(8a/27), (8a/28), (8a/31), (8a/5), (8a/8),
(8b/1), (8b/11), (8b/14), (8b/26),
(8b/27), (8b/28), (8b/3), (8b/33),
(8b/35), (8b/6), (90a/10), (90a/14),
(90a/20), (90a/35), (90a/9), (90b/12),
(90b/12), (90b/18), (90b/2), (90b/24),
(90b/26), (90b/27), (90b/29), (90b/35),
(90b/7), (90b/8), (91a/22), (91a/26),
(91a/6), (91a/6), (91b/1), (91b/11),
(91b/15), (91b/19), (91b/19), (91b/19),
(91b/23), (91b/28), (91b/31), (91b/32),
(91b/32), (92a/11), (92a/13), (92a/24),
(92a/34), (92b/10), (92b/20), (92b/20),
(92b/30), (92b/4), (92b/5), (93a/15),
(93a/26), (93a/30), (93a/34), (93b/18),
(93b/19), (93b/19), (93b/31), (93b/32),
(94a/10), (94a/18), (94a/24), (94a/27),
(94a/3), (94a/30), (94a/30), (94a/33),
(94a/7), (94a/8), (94b/1), (94b/23),

(94b/35), (94b/8), (95a/18), (95a/22),
(95a/3), (95a/34), (95a/8), (95b/16),
(95b/22), (95b/24), (95b/3), (95b/33),
(95b/8), (96a/12), (96a/14), (96a/16),
(96a/20), (96a/27), (96a/27), (96a/3),
(96b/16), (96b/19), (96b/20), (96b/24),
(96b/29), (96b/32), (96b/33), (97a/1),
(97a/12), (97a/14), (97a/16), (97a/18),
(97a/19), (97a/23), (97a/3), (97b/25),
(98a/11), (98a/22), (98a/6), (9a/10),
(9a/20), (9a/21), (9a/33), (9a/4),
(9b/10), (9b/26)

b.+dir (43a/7)

b.+dur (11b/29), (11b/33),
(11b/35), (13a/19), (13b/5), (14b/32),
(14b/34), (15a/11), (15a/14), (15b/22),
(15b/3), (16a/11), (16a/4), (16b/1),
(18a/11), (18a/30), (19b/11), (19b/16),
(1b/23), (20a/9), (21b/12), (21b/2),
(21b/31), (22a/1), (22a/22), (22a/33),
(22a/8), (22b/16), (22b/30), (23a/5),
(23b/11), (23b/5), (24a/21), (24a/31),
(26a/14), (27a/12), (27a/9), (27b/29),
(27b/31), (28a/26), (28a/32), (30a/27),
(30b/13), (30b/31), (30b/4), (31b/11),
(31b/15), (31b/25), (32a/8), (35a/1),
(35a/11), (35a/16), (35a/23), (35a/7),
(37b/25), (37b/29), (38b/13), (39a/11),
(41a/17), (41a/34), (41b/15), (41b/4),
(42a/2), (42a/13), (42a/21), (42a/25),
(42b/21), (43a/27), (44a/11), (44a/29),
(44b/23), (44b/3), (44b/9), (46b/20),
(46b/33), (47a/15), (47a/21), (47a/25),

(47a/32), (47a/4), (47b/19), (47b/34),
(47b/6), (48a/3), (48b/16), (48b/20),
(48b/4), (48b/7), (50b/17), (50b/28),
(50b/34), (50b/8), (51a/24), (52a/11),
(52a/25), (52a/27), (52a/29), (52b/34),
(54b/17), (54b/19), (54b/23), (54b/34),
(54b/5), (58a/13), (58a/2), (58a/27),
(58a/4), (58b/3), (58b/6), (59b/15),
(59b/35), (60a/2), (60a/35), (60b/21),
(60b/5), (61a/21), (61b/11), (61b/14),
(61b/24), (61b/26), (62a/19), (62a/23),
(62b/13), (62b/20), (62b/23), (63a/32),
(63b/27), (63b/29), (63b/32), (64b/20),
(65a/31), (65b/20), (65b/29), (65b/8),
(66a/12), (66a/15), (66a/19), (66a/25),
(66a/29), (66a/3), (66b/10), (66b/13),
(66b/2), (67a/1), (67a/23), (67a/27),
(67b/10), (67b/2), (68a/17), (68a/19),
(68b/12), (68b/22), (68b/27), (68b/31),
(69a/16), (69a/32), (69b/23), (69b/30),
(69b/33), (69b/9), (70a/20), (70a/25),
(70b/19), (70b/22), (70b/24), (70b/27),
(70b/35), (72a/14), (72a/20), (72a/27),
(72a/31), (72a/34), (72b/12), (73a/11),
(73a/15), (73a/17), (73a/20), (73a/31),
(75b/10), (77a/2), (77a/31), (77b/11),
(77b/18), (77b/6), (79a/19), (79a/31),
(79b/1), (79b/11), (79b/18), (79b/8),
(80b/4), (81a/11), (81b/9), (82b/19),
(83a/17), (84a/12), (84b/13), (85a/26),
(85a/34), (85b/10), (85b/15), (85b/5),
(87b/22), (87b/24), (87b/29), (87b/34),
(88a/11), (88b/19), (89b/30), (90b/19),
(90b/27), (90b/35), (91a/26), (91a/8),

(91b/21), (91b/23), (92b/21), (93a/31),
(93a/34), (95a/22), (95a/9), (95b/3),
(95b/34), (96a/14), (96a/17), (96a/5),
(96b/33), (97a/12), (97a/5), (97b/25),
(98a/12), (98a/6)

b.+na (33b/2), (39a/15),
(39a/23), (49a/24), (49a/28), (64b/29),
(64b/30), (65a/10), (73b/8), (82a/22),
(83b/28), (84a/3), (87b/6), (92a/6),
(93a/25), (94a/17), (97a/22), (97a/26)

b.+nda (20a/32), (23b/15),
(24a/15), (25a/6), (30b/32), (31a/5),
(32b/16), (54a/27), (74b/21), (77b/30),
(82b/35), (84a/35)

b.+ndan (10b/2), (12a/11),
(12b/15), (20b/15), (29b/19), (29b/8),
(33a/20), (36b/30), (37a/21), (4a/30),
(55a/35), (55b/16), (56a/24), (56b/19),
(57a/22), (57a/5), (57b/25), (5a/26),
(61a/9), (66a/20), (68b/35), (6a/5),
(70b/8), (7a/7), (87b/15), (9b/26)

b.+nı (39a/22), (57a/34),
(69a/1), (77a/1), (92b/3)

b.+nlar (10a/29), (10b/32),
(11a/20), (14b/2), (15a/10), (22b/27),
(22b/35), (23a/4), (32a/5), (36b/9),
(48a/9), (4b/13), (64a/19), (64a/28),
(80a/31), (88a/29), (8a/23), (9a/30),
(9a/32), (9b/22), (9b/6), (9b/8)

b.+nlara (24a/28), (9b/24)

b.+nlardan (95a/32)

b.+nlardadır (76a/25)

b.+nlardan (10a/9), (10b/32),
(11a/17), (12a/28), (32a/16), (36b/15),
(45b/16), (49b/25), (51a/7), (6a/2),
(6a/20), (6a/27), (79a/3), (89a/3),
(94b/14), (9b/25)

b.+nlardır (14b/1), (24b/1),
(41b/23), (43a/5), (43b/2), (77a/35),
(88a/26)

b.+nları (27b/29), (52b/15),
(57a/33), (69a/8), (77b/14), (78a/13),
(95a/33)

b.+nların (11a/24), (11b/12),
(11b/13), (11b/30), (11b/8), (14a/26),
(17b/20), (18a/21), (18b/11), (19a/24),
(24b/3), (28b/10), (29b/17), (34b/22),
(37b/8), (43b/3), (49a/12), (56a/1),
(5a/7), (68b/19), (69a/9), (6a/2),
(6a/21), (76a/14), (78a/22), (80b/2),
(8b/12), (8b/15), (9a/13), (9a/31),
(9a/33)

b.+nuş (11b/32), (12a/33),
(16a/1), (16a/23), (18b/29), (19a/22),
(19b/24), (20b/2), (23a/16), (24a/18),
(24a/35), (24b/32), (24b/8), (25a/16),
(25a/8), (26a/24), (27b/20), (27b/3),
(28b/13), (28b/25), (28b/29), (28b/9),
(29b/29), (32b/11), (33b/17), (34a/15),
(34a/16), (34a/20), (34b/9), (36a/4),
(39a/23), (45b/27), (49a/3), (4a/33),

(51a/9), (53a/34), (54a/4), (59a/30),
(59a/33), (59b/12), (59b/22), (60a/9),
(60b/17), (60b/30), (61a/1), (61a/4),
(61b/21), (61b/7), (62a/16), (62a/16),
(62b/29), (64a/1), (64a/9), (64b/29),
(65a/3), (69a/20), (69a/27), (69b/16),
(71a/32), (71b/17), (72b/18), (73a/34),
(73a/35), (73b/3), (76a/33), (76b/29),
(77a/5), (80b/25), (80b/3), (81a/27),
(83a/26), (84a/11), (84a/27), (84a/7),
(87b/22), (91a/30), (91b/7), (92a/5),
(92b/7)

b.+nuñla (18b/24), (23b/29),
(58a/21), (59b/17), (61a/12), (85b/9)

buçuk<T. 'yarım'.

b. (10a/14), (10a/6), (11a/33),
(15a/12), (15b/24), (16b/2), (18a/13),
(20a/15), (21b/2), (21b/9), (22a/2),
(22a/2), (22a/9), (26a/4), (27a/10),
(27a/16), (27a/29), (27a/32), (27a/6),
(31a/26), (35a/1), (35a/19), (35a/7),
(42a/16), (42a/26), (42a/28), (42a/29),
(42b/19), (47a/22), (47a/26), (47a/7),
(47b/20), (48a/30), (48a/4), (48a/5),
(48b/10), (48b/18), (48b/26), (48b/9),
(50b/12), (50b/26), (50b/30), (50b/31),
(51a/25), (54b/17), (54b/26), (54b/35),
(58a/16), (60a/1), (60b/25), (61b/12),
(61b/15), (62b/24), (64b/21), (65b/10),
(65b/21), (65b/30), (65b/31), (66a/13),
(66a/3), (66b/14), (66b/3), (67a/29),
(67b/4), (68b/28), (69a/16), (69a/17),
(69b/10), (69b/33), (72a/31), (73a/16),

(73a/16), (73a/21), (73a/21), (75b/30),
(76a/3), (77b/15), (77b/16), (77b/22),
(79b/13), (81a/3), (81b/10), (85a/35),
(85b/16), (85b/6), (85b/6), (87b/29),
(88a/13), (90b/28), (90b/35), (95a/29),
(95a/31), (97b/26), (9b/32)

bu 'd<A. 'uzaklık'.

b. 72b/29

b.+ı 58b/17, 72b/33

būd<F. 'varlık'.

b.+larından (87b/12)

buğ<T. 'buhar'.

b. (60b/2), (75a/26), (75b/10),
(78a/7), (78b/35), (79b/28), (79b/4),
(79b/5)

b.+ı (79b/7)

b.+ını (79a/3)

b. èt- (75b/14), (78a/10),
(79a/35)

buğday<T. b.a. 'buğday'.

b. (29a/19)

buğula-<T. 'buğulamak'.

b.-mağ (91b/35)

b.-muş (28b/1)

b.-ur (40b/3)

b.-na (44a/32)

b.-nmağ (44a/31), (71a/10)

buḥār<A. 'buhar'.

b. (14b/24), (15b/10), (16b/22), (17a/29), (18a/15), (18a/15), (18a/17), (18a/18), (18b/12), (18b/18), (18b/2), (18b/23), (18b/3), (18b/5), (18b/6), (18b/9), (19a/18), (25a/17), (26b/27), (27a/2), (27a/24), (27b/21), (33a/25), (33a/26), (34b/5), (34b/6), (34b/9), (36a/28), (38a/5), (39a/30), (39a/31), (39b/18), (39b/23), (40a/1), (40a/18), (40a/7), (42b/1), (42b/2), (43b/27), (43b/34), (44a/32), (45a/8), (45b/11), (52b/9), (57a/16), (5b/9), (60b/30), (61b/1), (66b/29), (70b/11), (71b/27), (73a/34), (73b/1), (78a/28), (78a/29), (78a/7), (79b/22), (79b/6), (83a/31), (83b/28), (84a/8), (85a/22), (92a/27), (92a/28), (92b/35), (93a/1)

b.+dan (14a/34), (18a/30), (24a/15), (36a/27), (78a/35), (93a/10)

b.+dır (34a/29), (43b/22)

b.+ı (14b/23), (16a/11), (18a/10), (25a/9), (35a/10), (35a/34), (35a/5), (53b/16), (57a/14), (58b/11), (89b/11), (92b/35)

b.+ıñ (17a/35), (17b/23), (18a/24), (20b/34), (34a/31), (40a/2), (40a/3), (44a/32)

b.+ına (62b/34), (62b/7), (75b/29)

b.+ındandır (71b/29)

b.+ını (75a/7)

b.+ının (18a/34)

b.+ları (57b/26)

buḥārāt<A. (çoğul) 'buharlar'.

b. (53b/15), (67a/12), (73b/8), (86b/20)

b.+ı (77a/18)

buḥāriyye<A. 'buhar ile ilgili, buharlı'.

b. (17a/3), (82a/19), (82a/27)

b.+de (73a/23)

b.+den (18b/7)

buḥrān<A. 'bunalım, kriz'.

b. (17b/22), (26a/8), (30a/15), (49b/24), (76b/35), (79b/24), (79b/25), (79b/26), (86b/28)

b.+da (86b/28)

b.+ı (86b/35), (87a/8)

b.+ında (86b/35), (96b/15)

buḥrānī<A. 'krizli'.

b. (86b/26), (87a/24), (88a/2)

b.+dır (96b/17)

buḥūr<A. 'tütsü, günlük otu'.

b.+ı (41a/17), (85b/14)

b.+ları (15b/25)

b.  t- (43a/34), (81a/11),
(85b/17)

bu ur t ( o ul)bk. **bu ur**.

b. (71a/29)

b.+dan (15b/25)

bu urulan-<A. T. 't ts lenmek,
buhurlanmak'.

b.-miş (77b/9)

bu ul<A. ( o ul) 'yeŐillikler'.

b. (10b/34)

b.+dan (16b/14)

bul-<T. 'bulmak'.

b.-a (97a/21)

b.-ayup (71b/12), (81a/19),
(85b/7)

b.-dı (73b/35)

b.-duş (67b/2)

b.-duŐda (20b/25)

b.-duŐdan (41a/30)

b.-dum (43a/13), (43a/13),
(51a/9)

b.-dur (25b/4)

b.-durup (92b/1), (92b/2)

b.-madıŐları (39a/32)

b.-maŐla (87b/14)

b.-maŐ (1b/18)

b.-mamış (66a/6)

b.-masına (53b/24)

b.-maya (64a/16)

b.-mayacaŐ (33a/31)

b.-mayup (28a/19)

b.-miŐdır (39b/4)

b.-up (23b/8), (34a/2), (39a/16),
(4a/31), (4a/4), (60b/8), (81b/8),
(95a/15)

b.-ur (24b/15), (38a/28),
(57b/22), (76b/24), (88b/35)

b.-ursa (79b/27)

bulandır-<T. 'bulandırmak'.

b.-ır (73b/9)

bulan-<T. 'bulanmak'.

b.-masını (64b/31)

bulanıŐ<T. 'kan oturmuŐ (g z)'.

b. (71b/33)

bulucu<T. 'ortaya  ıkaran'.

b. (76b/23)

bulun-<F. 'bulunmak'.

b.-a (38a/27)

b.-ca (19b/14)

b.-cıya (79b/25)
b.-dığı (14a/22)
b.-duğı (14a/15)
b.-mağla (76a/31), (76b/27)
b.-mağdan (74a/26)
b.-masa (74a/19)
b.-ması (6b/24)
b.-masıdır (82a/5)
b.-mayup (6b/23)
b.-maz (5b/7)
b.-mazsa (65a/15)
b.-muş (40a/4)
b.-up (17a/28), (45b/17),
(80a/12)
b.-ur (39b/30), (5b/8), (80a/20)
b.-ursa (24a/7), (34a/13),
(44a/15), (44a/19), (44a/20), (46b/2),
(50a/34), (63a/19), (65a/16), (66a/27),
(78b/31)

buncılayın<T. 'bu halde'.

b. (76b/24)

bunduğ<A. b.a. 'findık'.

b. (41b/25), (41b/31)

burak<Lat. '(kimyasal bileşen) boraks, ilaç için kullanılır'.

b. (21b/5), (27a/14), (27a/15),
(59b/16), (61a/9), (67b/11), (68b/32),
(70b/35), (85b/8)

burakıyye/ burakıyyet<A.<Lat. '(kimyasal bileşen) boraks ile ilgili'.

b. (62a/30), (63b/5), (65a/2),
(93a/10), (94b/35)

b.+den (27b/21), (66b/8)

b.+dendir (70a/3)

b.+dir (62b/29), (69b/16)

b.+i (62a/28), (90b/6)

b.+ine (90b/6)

b.+yi (66b/9)

burçak<T. b.a. burçak otu'.

b. (63b/29), (91a/3)

burhān<A. 'delil'.

b.+da (2b/5)

būrī<A. 'klakson sesi'.

b. (77b/27)

burun<T. 'burun'.

b. (56b/16), (56b/22), (65a/11),
(81b/21), (82a/12), (84a/26), (84a/6),
(84b/19), (84b/4), (85a/1), (86a/33),
(86b/17), (86b/18)

b.+a (86b/11)

b.+da (21b/27), (84a/26)	b. (72b/17)
b.+dan (14a/30), (17b/17), (84b/26)	buḡu '<A. 'yavaş, ağır'. b. (27a/1)
b.+ı (57a/30)	b.+ı (5b/6)
b.+una (87b/28)	b.+na (8b/21)
b.+unda (19b/2)	buḡum <A. b.a. (ilaç adı) pistacia'. b. (59b/13)
b.+undan (19b/3), (88b/13)	
b.+uḡ (85a/11)	buḡun <A. (çoḡul) 'içler, içte gizli olan şeyler'. b. (20b/25), (25a/16), (25a/18), (38a/23), (39b/18), (39b/24), (43b/18), (57a/35), (82a/26), (84b/20)
buruş -<T. 'sancılanmak'. b.-maḡ (49a/5)	
būřır <A. b.a. 'sıḡır kuyruḡu'. b. (28a/32), (47b/9), (48b/18), (50b/10), (50b/20)	buvem <A. (çoḡul) '(hayvan) baykuşlar'. b. (71a/2)
būřa <A. 'kuyumcu potası'. b.+ya (83a/18)	
b.+yı (83a/19), (83a/20), (83a/21)	būy <F. 'koku'. b. (2a/34)
buḡlān <A. 'bozulma'. b. (24b/9), (29a/4), (72b/25), (76a/17), (76a/8), (82a/10), (82a/13)	buyur -<T. 'söylemek, buyurmak'. b.-duḡlarını (48a/34) b.-muşdur (22a/8), (57b/21) b.-ulmuşdur (39b/5) b.-up (3a/15) b.-ur (19b/7), (38b/31), (39a/7), (50a/14), (54a/16), (54a/18), (55a/14), (57a/21), (69a/7), (72b/16), (81b/33), (87a/20)
b.+ı (28a/6), (28b/28)	
b.+ıdır (28b/10), (76a/24)	
b.+ından (28b/25), (76a/8)	
b.+ındandır (28b/23)	
buḡlānuhū <A. 'onun bozulması.	

- b.-urmuşdur (87a/13)
- buz**<T. 'buz'.
b. (72a/7)
- buzacı**<T. 'buzacı, dana'.
b. (16b/13), (23b/30)
- buzāk**<A. 'tükürük'.
b. (26b/33), (34b/13), (40a/27),
(43b/30), (46a/6), (74b/19), (90a/15)
b.+dır (34b/19)
b.+ında (89a/32)
- bükā**<A. 'ağlama'.
b. (15a/22), (26b/16), (66b/29),
(92a/10)
b. eyle- (33a/26)
- bükül**-<T. 'bükülmek'.
b.-mesi (49a/15)
b.-üp (60a/11)
- büldān**<A. (çoğul) 'memleketler'.
b. (40b/26), (76b/14)
- bünye**<A. 'vücut yapısı'.
b. (39a/21)
b.+leri (12a/34)
- bürāde**<A. 'talaş, yonga'.
b. (42a/15), (51a/2), (51a/2),
(92b/22)
- bürü**-<T. 'bürümek'.
b.-yüp (73b/12)
- bürüdet**<A. 'soğukluk'.
b. (11b/12), (14b/27), (15a/30),
(16a/6), (26b/35), (28a/11), (28a/20),
(28a/34), (28b/10), (28b/11), (28b/26),
(29b/5), (32a/5), (35b/16), (40a/26),
(43b/22), (43b/9), (45b/10), (45b/9),
(46a/12), (49a/33), (50a/3), (55a/12),
(55a/15), (57a/15), (57a/22), (58b/33),
(5b/28), (66b/19), (71b/20), (72a/15),
(80b/23), (90a/16), (90a/22), (90b/3),
(97b/16)
b.+de (16a/29), (76b/6)
b.+den (15a/19), (57a/28),
(59a/10), (59a/11), (75a/16), (76b/5),
(80a/2), (80a/4), (90a/21)
b.+dır (24b/35)
b.+e (16a/8), (25a/1), (58b/35)
b.+iñ (28a/23), (45b/18),
(80b/23)
b.+inden (29b/4)
b.+ine (59a/11)
- bürüz**<F. 'meydana çıkma, zuhur
etme'.
b. (2b/33), (2b/33)
- büssed**<A. 'mercan türlerinden'.
b. (69b/10)

büşür<A. 'sivilce'.

b. (3b/18), (57b/20), (63a/17),
(70a/4), (74a/30), (74b/9), (77a/9),
(80b/21), (80b/32), (81a/2), (81a/8),
(90a/32), (94b/10), (94b/26), (94b/8),
(94b/9)

b.+dan (74b/22)

b.+e (94b/8), (94b/9)

b.+ı (80b/33)

b.+ıñ (95a/3)

büşürāt(çoğul) bk. **büşür**

b. (81a/15)

b.+a (85b/4)

b.+dan (84b/24)

büşürihā<A. (çoğul) 'onun sivilceleri'.

b. (94b/5)

bütün<T. 'bütün'.

b. (45b/3), (60a/8)

büyü-<T. 'büyüme'.

b.-yüp (95a/15)

büyükük<T. 'büyükük'.

b. (71a/18)

büzür/ büzürāt (çoğul)<A. 'tohumlar'.

b. (10b/31), (18b/20)

b.+ı (84a/20)

büzürāt-ı erba'a/ büzür-ı erba'a<A.

'dört bitkinin tohumu'.

b. (15a/6), (16a/31), (16b/1),
(23a/32)

büzül-<T. 'büzülmek'.

b.-mek (49a/5)

C

ca'de<A. b.a. kısamahmut'.

c. (46b/21), (95b/23)

cafaliqa<Yun. b.a. 'şifalı bir bitki'

c. (11b/16), (32a/8), (35b/34),
(41b/29), (45a/12), (49a/2), (51a/6)

cafaliqa'i/ cafaliqa'iyye<Yun. b.a.
'cafaliqa bitkisi ile ilgili'.

c. (36a/3), (41a/27), (41b/27),
(53a/15)

c.+yi (47b/3)

cāhil<A. 'bilgisiz'.

c. (97a/18)

c.+ıñ (96b/4)

cā'iz<A. 'uygun, doğru olan'.

c. (13a/17), (14b/30), (19a/19),
(21b/29), (44a/31), (44b/2), (87b/1),
(96b/16)

c.+dir (41a/29), (70a/7),
(92a/35)

c. ol- (20b/7)	c. (2a/19)
cālī <A. 'parlak'.	cānib <A. 'yan, taraf, cihet'.
c. (59b/1)	c. (19a/8), (19b/9), (25b/25), (40b/21), (44a/19), (48a/31), (48a/33), (51b/25), (51b/26), (54a/29), (54a/7), (57b/11), (68b/6), (69a/25), (88a/18), (93a/1), (93b/21)
cālis <A. 'oturan'.	
c. (34a/27)	
c. ol- (16a/18), (16a/2), (20b/17)	c.+de (52a/5)
cāliye <A. 'parlatan'.	c.+dedir (14a/31)
c. (70b/13)	c.+e (17a/4), (17a/7), (18a/31), (45b/23), (48a/26), (51b/10), (51b/5), (51b/9), (80a/14)
cām/ cāme <F. 'bardak, sürahi'.	
c. (3a/25)	c.+i (51b/5), (82b/3), (93b/21)
c.+leri (2b/12)	
cāmekān <F. 'örtülmüş yer'.	c.+iñ (48a/35)
c. (48b/13)	c.+inde (18a/30), (18b/3), (19a/34), (22a/25), (51b/23), (78a/5), (80a/14), (87a/30), (87a/31)
cāmi'a <A. 'toplum, topluluk'.	
c. (8a/6)	c.+indedir (19b/25)
c.+dan (11a/3)	
c.+dandır (62b/12)	c.+inden (17a/4), (17b/28), (18a/31), (19b/24), (23a/28), (24a/14), (25a/12), (54a/7), (63b/15), (65a/16), (68b/10), (68b/9), (80a/22), (87a/32)
c. ol- (87b/19)	
cāmūs <A. '(hayvan)sığır'.	
c.+ı (3b/25)	c.+ine (14b/34), (15a/24), (17b/16), (24a/15), (25a/12), (28a/21), (28b/1), (29a/24), (32a/32), (48a/15), (49a/31), (70a/14), (70a/14), (80a/28), (89a/10)
cān <F. 'can'.	
c.+ını (3a/33)	
cān-godāzī <F. 'yürek eritme, can yakma'.	c.+ini (93a/20)

- c.+leri (81b/19)
- canṭiyana**<Yun. b.a. 'gentiyan'.
c. (24a/32), (46b/22), (81a/3)
- cār**<A. 'komşu'.
c. (6b/34)
- carāḥāt**<A. (çoğul) 'irinler'.
c. (67b/30), (81a/13), (81a/15),
(81a/19), (85a/4), (94b/31)
c.+da (95b/12)
- cārī**<A. 'akan'.
c. (20b/23), (6b/17), (75a/34),
(78b/5), (95a/17)
c. ol- (38a/12), (38a/12),
(48b/25), (64b/2), (87a/12), (95b/11),
(96b/13), (96b/17), (97a/31)
- carīḥa**<A. 'yara'.
c. (1b/7)
- cāriye**<A. 'hizmetçi kız'.
c.+sini (30b/25)
- cārūṣ**<A. b.a. 'ceriṣ'.
c. (66b/7)
- cāsī ol-**<A. T. 'sert olmak'.
c. (67b/35)
- caṣṣa**<A. 'kireç, alçı taşı'.
c.+dır (59b/12)
- caṣṣī**<A. 'alçı rengi kireç, alçı ile ilgili'.
c. (72a/7)
- cāṣūm**<A. 'kabus, karabasan'.
c. (36a/11)
- cavariṣ/ cavāriṣāt**<A. (çoğul) 'mideyi kuvvetlendirici ve hazma yardımcı terkipler'.
c. (15b/1), (15b/1), (15b/6),
(15b/7), (15b/6), (15b/6), (18a/8),
(18b/21), (18b/21), (26b/10), (35a/35),
(35a/35), (36a/1), (42b/5), (42b/5),
(42b/5), (44b/34), (80a/1), (89b/24),
(90a/30)
c.+dan (18b/21)
- cavāriṣ-i laṭifiḳanta**<A.<Yun. b.a. 'bitkilerden yapılan bir ilaç'.
c. (31b/18)
- cavāriṣ-i ṣehriyārān**<A.<F. b.a. 'bitkilerden yapılan bir ilaç'.
c. (42b/3)
- cāvers**<? b.a. 'kirpi darı'.
c. (75a/22)
c.+den (77b/10)
- cāvezehā**<A. (o) iyileṣti'.
c. (50a/21)
- cāvid**<F. 'ebedî, sonsuz'.
c. (2b/33)

cāvşīr<? b.a. '(ilaç adı) opopanax'.

c. (60a/1)

cāy<F. 'yer'.

c. (16a/18), (72b/26)

cāzīb<A. 'çekici'.

c. (58a/35)

cāzībiyye<A. 'çekicilik'.

c. (83b/21)

cebel<A. 'dağ'.

c. (39a/10)

cebhe<A. 'alın'.

c. (31a/19), (66a/32), (66b/18),
(70a/8), (74b/23), (88b/11)

c.+den (54b/14), (62b/7)

c.+sinde (59a/15)

c.+sine (65a/27), (82b/21),
(88a/17)

c.+ye (56b/32), (70a/9)

cebīre<A. 'kırıkçı tahtası'.

c. (1b/7)

ced<A. 'çalışma'.

c. (1b/24), (29a/1), (6a/31)

c. èt- (3b/30)

cederī<A. 'çiçek hastalığı'.

c. (51b/19), (64b/6), (68b/3),
(84b/30), (86b/27)

c.+de (64b/6), (70a/35)

cedīd/ cedīde<A. 'yeni'.

c. (2a/26), (2b/4), (13b/26),
(16a/18), (43b/26), (43b/9), (46a/2),
(52a/30), (90b/16), (98a/12)

c.+den (2b/1), (35b/6)

c.+ye (13b/34)

c. ol- (30a/12), (32b/2), (62b/2),
(69a/28)

cedīden<A. 'yeni ile ilgili'.

c. (28a/3)

cefā<A. 'sıkıntı'.

c.+nıñ (62a/3)

cefāf<A. 'kuruluk'.

c. (22a/25), (28b/13), (28b/4),
(32a/34), (34b/19), (49a/23), (49b/32),
(52b/21), (52b/22), (52b/7), (53a/9),
(53b/5), (62a/8), (64a/5), (64a/6),
(65a/9), (74b/32), (84a/25), (84a/25)

c.+dan (53a/32), (53b/9)

c.+ı (49b/35), (59a/8)

c.+ından (49b/35)

c. èt- (46a/11)

c. ol- (19b/2), (74b/21)

cefif<A. 'kuru'.

c. (16a/27)

cefn<A. 'göz kapağı'.

c. (59a/29), (59a/29), (59a/29),
(60b/34), (61a/11), (61a/12), (61a/22),
(61a/22), (61a/31), (61a/31), (61a/31),
(61b/20), (62a/10), (62a/28), (69a/7),
(73b/26), (73b/26)

c.+den (60a/7)

c.+e (59b/20), (61a/13),
(62b/13), (63a/9)

c.+i (60a/15), (61a/15),
(62a/29), (62a/30)

c.+ide (63a/3), (63b/8)

c.+iden (63b/8)

c.+iñ (61b/1)

ceft<A. 'deri'.

c. (60b/3)

c.+inde (74a/12)

cehele<A. (çoğul) 'bilgisizler, cahiller'.

c. (77a/6), (80b/18)

ceher<A. 'albino hastalığı'.

c. (73b/7), (73b/8)

c.+da (73b/20)

c.+iñ (73b/18), (73b/9)

cekzin-<T. 'baş dönmesi'.

c.-mek (34a/25)

celb<A. 'getirme'.

c. (19b/27), (26a/1), (27b/35),
(31b/28), (69a/9)

celencebîn<A. b.a. 'gül tatlısı'.

c. (53a/4), (90a/30)

celîdiyye<A. 'buzlu'.

c. (58b/26)

c.+dir (58b/28)

celî<A. 'besbelli'.

c. (3a/26)

celîl/ celîle<A. 'ulu, yüce'.

c. (1b/6), (31b/25)

c.+si (88b/26)

Celle Şânühu<A. 'Allahın
sıfatlarından, şanı yüze olsun'.

c. (38b/19)

cem'<A. 'toplama'.

c. (27b/7), (2a/32), (89a/8),
(94b/3), (98a/5)

c.+i (56b/13)

c.+indir (94b/30)

c.êt- (59b/3), (73a/25), (74a/7),
(93a/21), (93b/12)

c. eyle- (73a/25)

c. ol- (59b/3), (63b/14),
(73b/10), (79b/16)

c. olun- (86b/13)	c. (1b/7), (2a/34)
cemā'at <A. (çoğul) 'topluluklar'.	cem'iyet <A. 'topluluk, toplum'.
c.+le (2b/1)	c. (74a/4)
cemāl <A. 'güzellik'.	cemmetü'l-'ar'ar <A. b.a. 'ardıç suyu'.
c. (88b/25)	c. (96a/6)
cem-dār <A. F. 'toplayan'.	cemmetü's-şibit <A. b.a. 'dere otu suyu'.
c. (1b/26)	c. (79b/12)
cemī' <A. 'bütün, hep'.	cenāb <A. 'sayın, hazreti'.
c. (10b/4), (11b/7), (13a/8),	c.+larına (1b/11)
(14b/33), (15a/14), (15b/21), (15b/9),	c.+larının (2b/31)
(17b/31), (19a/34), (21b/25), (22a/24),	cenāh <A. 'kanat'.
(23a/17), (24a/5), (25b/1), (25b/27),	c. (69a/31), (85a/11)
(34a/27), (34a/32), (34b/7), (35a/15),	c.+ından (69a/32)
(35b/24), (38a/7), (39b/35), (40a/2),	cenb <A. 'yan'.
(43b/17), (43b/31), (43b/5), (44b/17),	c. (36b/16)
(45a/16), (49b/28), (50a/14), (53b/19),	ceng <F. 'çekişme'.
(57a/11), (57b/12), (5a/11), (5b/12),	c. (53b/17)
(5b/17), (5b/25), (5b/5), (61a/9),	cenīn <A. 'cenin'.
(65b/32), (66b/31), (68b/30), (68b/9),	c.+i (56a/32), (71a/27)
(69b/14), (6a/6), (71b/4), (72a/27),	cer <A. 'çekme'.
(73a/11), (73b/19), (74a/18), (77a/16),	c. (13a/22), (13b/9)
(77a/18), (77a/21), (78b/31), (81a/15),	cerā'id <F. (çoğul) 'sürelî yayınlar'.
(83a/16), (83a/26), (84a/29), (8b/5),	c. (2a/28)
(90b/15), (91a/5), (93a/34), (96a/35),	cercīr <A. b.a. 'roka'.
(96b/29), (98a/11)	
c.+dir (98a/15)	
c.+isinden (76a/30)	
c.+isine (56b/30), (68a/16)	
cemīl <A. 'güzel'.	

c. (52a/27), (89b/18), (95b/35)

c.+den (52a/14)

cereb<A. 'uyuz'.

c. (30a/17), (43b/8), (59a/29),
(59a/29), (59b/2), (59b/5), (59b/9),
(67b/15), (67b/17), (70a/3)

c.+i (59b/6)

c.+iñ (25a/18)

cereyān<A. 'akma, akıntı'.

c. (35b/8), (52b/27), (6a/30),
(6a/34), (7a/30), (87a/26), (87a/34),
(96a/29), (96a/34), (96b/14), (97a/20),
(97a/26), (97a/31)

c.+dan (87a/15), (94b/19),
(97b/5)

c.+ı (16b/28), (85a/5), (85b/34),
(88a/18), (97a/10)

c.+ına (6b/1), (6b/23), (77a/24),
(96b/8)

c.+ından (95b/9)

c. ət- (2a/16), (38a/21),
(52b/28), (56a/31), (63b/7), (6b/18),
(77a/22), (7a/17), (7a/32), (87a/13),
(87a/14), (87a/18), (87a/30), (87a/32),
(87a/7), (87a/7)

cerīd<A. 'tek, yalnız'.

c. (33b/30)

ceriſen<A. 'inceltiymiſ madde'.

c. (32a/10), (47b/22), (58a/17),
(77b/15), (77b/21), (79b/13), (90a/26)

cerrāḥ<A. 'cerrah, hekim'.

c. (83a/7), (96b/4), (97a/18)

c.+iñ (83a/7)

cerrāḥīn (çoğul) bk. **cerrāḥ**.

c. (96a/3)

ces<A. 'elle dokunma'.

c. (95b/30)

cesed<A. 'beden'.

c. (39a/19)

c.+i (38b/26)

ceſ<F. 'mavi boncuk'.

c. (66a/28)

cevāb<A. 'cevap'.

c. (2a/12), (2b/15), (33a/11),
(37a/11), (37a/11), (39a/20), (55a/16)

c.+a (26a/30), (34a/18)

c.+ında (29b/14), (29b/2),
(29b/25), (6b/10), (7a/9)

c. ol- (29a/14)

cevāhir/ cevāhirāt (çoğul)<A.
kıymetli taşlar'.

c. (23a/7), (23b/18), (34a/6),
(66b/35)

cevān<F. 'genç, küçük'.

c.+larda (33a/18)

cevānib<A. 'her taraf'.

c. (68b/7)

c.+inden (68b/10)

cevdet<A. 'iyilik, kusursuzluk'.

c. (12a/12), (6b/6), (7b/3)

cevelān ét<A. T. 'dolaşmak'.

c. (32a/28)

cevf<A. 'iç boşluğu'.

c. (78b/4), (79b/6), (80a/34)

c.+ine (75b/31)

cevher<A. 'öz'.

c. (10a/14), (12a/6), (13a/26),
(13b/7), (21b/23), (39b/24), (40a/1),
(40b/25), (40b/35), (41b/29), (47a/9),
(49a/23), (52a/8), (52a/8), (52b/16),
(53a/30), (5b/18), (6a/7), (83a/21),
(8b/15), (8b/21)

c.+i (21b/25), (7b/12), (7b/9),
(83a/19)

c.+inde (5b/13), (6a/26),
(7b/11), (8b/12)

c.+ine (6a/34)

cevz<A. b.a. 'ceviz'.

c. (14b/2), (18b/26), (54b/25),
(60b/21), (60b/23), (64b/21), (82b/18),
(84a/12), (89b/13), (90b/23), (90b/23),
(90b/25), (91b/3), (95a/25), (97b/21)

cevz-i bevvā<A. b.a. 'Hindistan cevizi'.

c. (15a/33), (15b/17), (15b/23),
(15b/29), (15b/3), (21a/15), (21b/3),
(21b/33), (22a/1), (22a/6), (26a/13),
(28a/33), (41a/35), (41b/16), (47b/21),
(47b/35), (52a/11), (52a/26), (57b/31),
(58a/14), (58a/3), (58a/5), (73a/10),
(73a/15), (73a/17), (76a/3), (77b/8),
(84a/12), (89b/26), (89b/31), (89b/35),
(90b/26), (90b/35), (95a/26), (95a/28),
(95b/23), (95b/28), (96a/24), (9b/33),
(9b/35)

ceyyid/ ceyyide<A. 'yeni, taze, iyi'.

c. (2a/24), (3b/32), (66a/34),
(77b/23), (91b/20), (95b/27)

c.+dendir (13a/14), (56b/2)

ceyyiden<A. 'iyi ile ilgili'.

c. (10a/24), (11a/15), (11b/26),
(13a/16), (13a/17), (13b/1), (79a/30),
(81b/8), (85a/19), (97a/15), (9b/18)

cezb<A. 'kendine çekme, çekilme'.

c. (19b/22), (20a/33), (20b/35),
(21b/24), (22a/15), (30a/31), (31b/2),
(44b/8), (45a/15), (45a/17), (58b/5),
(5b/12), (68a/8), (6b/29), (6b/30),
(7a/8), (83a/11), (89a/7)

c.+e (58b/1)

c.+i (17a/30), (64b/18)

c. ét- (14b/20), (16a/12),
(16b/27), (20b/4), (26a/34), (2a/15),
(33a/4), (51b/9), (62b/6), (80a/21),
(80a/23), (80a/31), (80b/31), (88b/30),
(89a/10)

c. olun- (55a/23), (72b/8),
(85a/21)

cezer<A. b.a. 'havuç'.

c. (26b/30)

cezm ét-<A. T. 'kesin karar vermek'.

c. (68b/26)

cibillī<A. 'tabiattan, yaratılıştan'.

c. (48b/5), (95b/30)

cidden<A. 'çok'.

c. (50a/27), (62a/7), (63a/21),
(73a/34), (74b/2), (76b/17), (77a/19),
(77b/5), (83a/33), (83b/18), (84a/22),
(85a/11), (93a/24)

cīfe<A. 'pislik'.

c. (83b/17)

ciger<F. 'ciğer'.

c. (19b/25)

cihān<F. 'dünya'.

c. (1b/9), (81b/14)

cihāniyān<F. (çoğul) 'insanlar'.

c. (2b/5)

cihāt<A. (çoğul) 'yönler, taraflar'.

c. (74a/17)

cihet bk. **cihāt** (çoğul)

c. (12b/6), (12b/12), (12b/11),
(12b/12), (12b/6), (12b/8), (3b/28),
(3b/32), (41a/7), (54a/24), (68a/8),
(78b/31), (85a/21), (94b/9)

c.+den (38a/17), (38a/17),
(56b/32), (5a/22)

c.+dendir (12b/7), (12b/9),
(3b/27), (55b/2)

c.+inden (12a/16), (12b/3),
(6a/5), (72b/30), (76b/35)

c.+indendir (13a/12)

c.+ine (49b/28)

cilā<A. 'parlaklık'.

c. (34a/22), (78b/29)

c. ét- (37b/3)

cild<A. 'cilt, deri'.

c. (16a/27), (28b/4), (50a/1),
(56b/32), (63b/8), (74b/16), (94a/19),
(95b/12), (95b/13), (96a/32)

c.+i (25a/18), (53b/16)

c.+inde (45b/34)

c.+lerinde (37a/1)

cildiyye<A. 'deri hastalıkları'.

c. (30a/17)

cīm<A. 'Arap alfabesinde cim harfi'.

c. (71a/7)

cimā'<A. 'cinsel ilişkide bulunma'.

c. (15a/22), (16a/26), (24b/12),
(33b/33), (33b/34), (34a/5), (35b/8),
(40a/17), (40a/19), (43b/12), (43b/9),
(46a/3), (56a/9), (58b/10), (66b/28)

c.+dan (61a/3), (67b/19)

c.+ıyla (42b/25)

c. ét- (43b/11), (43b/12),
(71b/19), (80a/6)

c. eyle- (72b/19)

cin<A. 'cin'.

c. (37b/35), (38a/31), (38b/31),
(38b/6)

c.+e (39b/2)

c.+i (38b/29)

cinci<A. T. 'cinlerle ilgilenen veya uğraşan (kimse)'.

c. (38a/32)

c.+here (38b/6)

cins<A. 'çeşit'.

c. (76a/25)

c.+dir (14a/1)

c.+inden (29a/4), (29a/5),
(94b/8)

c.+indendir (80b/20)

cīr<A. 'kireç'.

c. (11a/3), (73a/32), (73b/30),
(86a/19)

cirāḥāt<A. (çoğul) 'yaralar'.

c. (40a/4), (48a/23), (49b/33),
(50a/17), (98a/19)

c.+a (98a/16)

cirāḥiyye<A. 'ameliyat ile ilgili'.

c. (31a/17)

cirim<A. 'büyüklük'.

c.+i (71a/9)

cism<A. 'nesne, madde, beden'.

c. (14a/4), (54a/19), (93b/20)

c.+i (93b/20)

c.+iñ (4b/29), (4b/30), (5a/11)

cismānī<A. 'bedenle, vücutla ilgili olan'.

c. (43a/2)

civa<F. '(kimyasal element) cıva'.

c. (80a/24)

civār<A. 'yakın yer'.

c. (5b/9)

c.+ında (7b/2)

cū <A. 'açlık'.

c. (40b/2), (40b/22), (49b/8),
(50a/7), (71b/6), (78b/16)

c.+a (60a/6)

c.+da (17b/11), (17b/8),
(27a/3), (40b/21), (71b/29), (89a/29),
(90a/15)

c.+ı (40b/20), (67a/21)

cūd <A. 'cömertlik'.

c.+ları (2b/15)

cuḥūz-ı 'ayn <A. 'göz bebeği dışarı
çıkmaq'.

c. (71a/14), (71a/18), (71a/7),
(71a/7)

cur 'a <A. 'yudum'.

c.+sı (27b/34), (27b/35)

curūḥāt bk. **cirāḥāt**.

c. (83a/17)

cūy <F. 'ırmak'.

ç.+da (16a/18), (50a/5)

cūbn/ cūbne <A. 'peynir'.

c. (11a/5), (16a/31), (20a/29),
(24b/18), (30a/29), (30a/35), (30b/3),
(30b/8), (32a/24), (32b/29), (32b/7),
(40a/28), (48a/12), (65a/34), (66b/27),
(91a/15)

cūbniyyāt (çoğul)/ **cūbniyye** <A.
'peynir mamülleri'.

c. (95b/9)

c.+dan (63a/2)

cūdā <F. ayrı, ayrılmış'.

c. (17a/24)

c. èt- (69a/6)

cül <A. 'çul'.

c. (2a/6)

cülāb <A. F. 'gülsuyu'.

c. (16b/16), (22b/30), (2b/28),
(31b/11), (41b/29), (51a/11), (51a/17),
(53a/6), (58a/26), (58a/30)

c.+ı (27a/9), (65b/8)

c. olun- (27a/6), (53a/4),
(65b/9)

cülābā/ cülāben <A. F. 'gülsuyu ile
ilgili'.

c. (24a/19), (27a/10), (27b/28)

cülābāt (çoğul) bk. **cülāb**.

c. (31b/10), (31b/20)

cüllenār <F. b.a. 'nar çiçeği'.

c. (63b/33), (64a/23), (65a/33),
(66a/20), (68a/22), (71a/31), (87b/26),
(88a/26), (88b/4), (90b/19), (90b/28),

(91a/27), (91b/24), (95a/31), (95b/21),
(97a/5), (97b/22), (98a/13), (98a/6)

cülüs ét-<A. T. 'oturmak'.

c. (53a/25), (92b/15)

cümcüme<A. 'kafatası'.

c. (25a/27)

cümle<A. 'hep, bütün'.

c. (13a/6), (29b/35), (29b/35),
(30a/18), (30a/21), (32b/26), (37b/3),
(3a/23), (45b/34), (45b/34), (46a/7),
(55b/31), (56a/12), (56a/16), (5b/12),
(6b/8), (85b/27), (86b/3), (95b/30)

c.+den (11a/1), (13b/2),
(17a/26), (32a/3), (9b/14)

c.+niñ (56a/16)

c.+si (10a/10), (10b/2),
(11a/13), (11a/19), (11a/24), (11b/15),
(11b/16), (12b/19), (13a/9), (36a/35),
(51b/14), (52a/16), (56a/1), (6b/12),
(6b/33), (9a/14), (9a/17), (9a/8)

c.+sinde (11b/26), (13b/12),
(13b/13), (4b/22)

c.+sinden (13a/18), (13b/30),
(31a/4), (45a/5), (55b/29), (80b/8)

c.+sine (11b/17), (11b/25),
(13a/27), (17a/28), (31a/4), (5a/16),
(6b/21), (74a/6)

c.+sini (13a/28), (77b/22)

cümleten<A. 'hep'.

c. (64a/33)

cümüd<A. 'donma'.

c. (34a/12)

cünd<A. '(ilaç adı) castoreum'.

c. (10a/14), (12a/6), (15b/16),
(21b/18)

cünd-i bīdester<A. '(ilaç adı)
castoreum, kunduz'.

c. (11b/18), (12a/10), (13b/15),
(13b/18), (13b/21), (16a/14), (18b/11),
(26b/2), (26b/3), (27a/28), (41a/14),
(44b/28), (47b/20), (48b/21), (50b/1),
(50b/29), (51a/3), (52a/14), (52a/16),
(52a/28), (52a/5), (52a/6), (52a/7),
(53a/7), (55b/29), (60a/25), (63b/18),
(75a/11), (75a/26), (75b/14), (75b/32),
(75b/33), (77a/32), (77b/13), (77b/6),
(79a/1), (79a/10), (79a/11), (79a/29),
(79a/9), (82b/15), (82b/21), (82b/33),
(84a/4)

c.+i (52b/33)

cünübī<A. 'güneye ait'.

c. (18a/25), (57a/16)

cünün<A. 'delilik'.

c. (19b/8), (23a/20), (25b/10),
(29a/15), (29a/16), (29a/17), (29a/7),
(30b/23), (30b/24), (31a/9), (32b/10),
(33a/17), (33a/6), (33a/6)

c.+a (33a/28), (33a/9),
(33b/15), (33b/21), (33b/7)

c.+dan (29a/24), (92a/3)

c.+ı (92b/11)

c.+u (32b/31)

cünūnuh<A. 'onun delirmesi'.

c. (31a/10)

cünüb<A. 'cenabet'.

c. (43b/11)

cür'et<A. 'cesaret'.

c. (29a/22)

cürh/ cürha<A. 'yara'.

c. (13a/4), (32a/19), (32a/20),
(49b/10)

c.+da (13a/9)

c.+sı (32a/35)

c.+ya (32a/20)

c.+yı (63b/28)

cürūh(çoğul) bk. **cürh**.

c.+da (95b/12)

cüşā'<A. 'geçirme'.

c. (17b/10), (17b/8), (30a/5),
(34b/21), (40b/11), (61b/29)

cüz'<A. 'kısım, parça'.

c. (2b/5), (32a/11), (45b/2),
(52a/30), (61a/27), (61a/30), (62b/27),
(63b/18), (63b/30), (64b/11), (64b/19),
(64b/19), (67b/32), (71a/1), (71a/2),
(79b/4), (86a/29), (97a/6)

c.+dir (24a/2)

c.+i (1b/29), (41b/20), (45a/24),
(54b/1), (58a/18), (59b/13), (63a/23),
(63a/23), (6b/29), (75a/24), (75b/18),
(79a/11), (79a/4), (79b/3), (79b/4),
(7a/3), (7a/5), (84a/24), (84b/8),
(92b/29), (92b/29)

c.+ine (45b/2)

cüzām<A. 'cilt hastalığı'.

c.+dan (85a/11)

cüz'ı/cüz'ıyye<A. 'küçük bir parça'.

c. (2a/10), (3b/17), (3b/19),
(7b/33), (8b/29), (8b/34), (13b/27),
(74a/10)

c.+ce (32b/22)

c.+den (3b/32)

c.+niñ (37a/4)

c.+si (4a/28)

c.+yi (4a/15)

cüz'ıce<A. T. 'pek az'.

c. (32b/22)

c.+sini (76a/4)

cüz'ıyyāt (çoğul) bk. **cüz'**.

c. (77a/23)

Ç

çağır-<T. 'bağırmaq'.

ç.-ır (92a/10)

çağırıl-<T. 'çağırılmak'.

ç.-sa (37a/11)

çāk ēt-<F. T. 'yırtmaq'.

ç.-er (63b/3)

çalğa-<T. 'çırpmak'.

ç.-yup (62b/3), (86b/16)

çār<F. 'dört'.

ç. (1b/26)

çāre-sāz<F. 'çare bulan'.

ç. (1b/2)

çārüm<F. 'dördüncü'.

ç. (3b/3)

çāšnī<F. 'tat, lezzet'.

ç. (3a/3)

ç.+si (2a/26), (3a/30)

çehārek<F. 'dörtte biri, çeyrek'.

c.+den (94a/28), (97b/17)

çehār-yār<F. 'dört halife'.

ç. (3a/32)

çehre<F. 'yüz'.

ç. (16a/4), (2a/2), (81b/18)

çek-<T. 'çekmek, geri almak'.

ç.-e (61a/22)

ç.-eler (41a/22), (60a/34),

(71a/20), (71b/10), (71b/13), (73a/25),

(73a/27), (73a/29), (73b/26), (82b/20)

ç.-er (26b/12), (33a/32),

(91b/35)

ç.-erse (20a/27), (46a/22)

ç.-megi (49a/11)

ç.-mek (73a/29), (87b/13)

ç.-mekdir (67a/18)

ç.-üp (61a/25), (36a/16),

(74a/15)

çekdir-<T. 'çektirmek'.

ç.-miş (7a/30)

çekil-<T. 'çekilmek'.

ç.-en (81b/30)

ç.-mekdir (28b/1)

çekirdek<T. 'çekirdek'.

ç. (30b/2), (43a/25)

ç.+i (85b/11)

ç.+leri (85b/11)

çendān<F. 'o kadar'.

ç. (22b/23), (56b/25)

çeşm<F. 'göz'.

ç. (3a/13), (3a/14), (58b/29),
(64b/31)

ç.+i (16a/5)

ç.+inde (22a/23)

ç.+ine (22a/24), (44a/27)

çeşmân<F. (çoğul) 'gözler'.

ç.+ı (3a/15)

çeşme<F. 'göz pınarı'.

ç. (57b/14), (80b/31)

ç.+de (18b/35)

çevir<T. 'çevirmek'.

ç.-üp (59b/14), (80a/27)

çevrül<T. 'çevrilmek'.

ç.-mesidir (60a/9)

çevür- bk. **çevir**-.

ç.-dükde (71b/24)

ç.-seler (34b/8)

çiban<T. 'çiban, yara'.

ç.+ı (85a/1)

ç.+lara (94b/31)

çık<T. 'çıkmaq'.

ç.-a (60a/34)

ç.-an (14a/30), (17b/17),
(19a/5)

ç.-dı (92a/5)

ç.-mağ (17b/11)

ç.-mış (79a/16)

ç.-up (43a/12), (71a/8), (72b/3)

çıkār<T. 'çıkarmak'.

ç.-alar (60a/32)

ç.-up (43a/23)

çıldama<T. 'çınlama'.

ç.+lar (17a/5)

çibānos<Yun. b.a.'şifalı bir bitki'.

ç. (95a/34)

çiçek<T. b.a. 'çiçek'.

ç.+i (21a/27), (24b/21), (37b/4),
(69b/31)

ç.+inden (37b/8)

çiğnemek<T. 'çiğnemek'.

ç. (28a/25)

çil<T. 'çil'.

ç. (15b/33), (24b/5), (2a/5)

Çīnī<F. A. 'Çine ait'.

ç. (20a/19), (20a/5), (42a/26)

çinle<T. '(kulak) çınlamak'.

ç.-mek (78a/22)

çok<T. 'çok, fazla'.

ç. (14b/11), (14b/12), (14b/12),
(14b/16), (15a/20), (16a/24), (16a/24),
(18a/25), (19a/14), (19a/14), (29a/12),
(30b/25), (31a/18), (44a/6), (46a/20),
(53a/25), (53a/25), (53a/29), (55a/17),
(68b/20), (72b/20), (85b/4), (97a/25)

çöb<F. 'saman'.

ç. (73b/22), (80a/17)

ç.+üñ (80a/17), (80a/18)

çöbceğiz<T. 'çöpcük'.

ç. (55a/35)

çök-<T. 'çökmek'.

ç.-üp (54a/21)

çömlek<T. 'çömlek'.

ç.+e(43a/24)

çöpçini<T. b.a. 'çöpçini, Çin saparnası'.

ç. (16a/13), (22a/12), (24a/26),
(24b/25), (44b/23), (47b/1), (51a/7),
(52a/2), (58b/8), (72a/19), (72a/20),
(86a/17)

çüb<F. 'ağaç, odun'.

ç.+ıñ (80a/19)

çuğa<F. 'çuha'.

ç. (87b/11)

çuğur<T. 'çukur'.

ç. (33a/25)

ç.+undan (72b/1)

çün<F. '-dığı zaman'.

ç. (20b/15), (3b/7)

çünkü/ çünki<F. 'çünkü, şu sebepten ki'.

ç. (14a/34), (29a/17), (29a/24),
(30a/20), (3a/24), (4a/35), (5b/15),
(74a/23), (76a/22)

çürü-<T. 'çürümek'.

ç.-mesinden (89a/27)

ç.-yüp (89a/22), (89a/34),
(89b/3)

çürüd-<T. 'çürütmek'.

ç.+ür (85a/11)

çürük<T. 'çürük'.

ç. (70a/18)

çüst<F. 'çabuk hareketli'.

ç. (53b/13)

D

dabāb<A. b.a. '(ilaç adı) fragrant plants'.

d. (30b/6), (50b/9)

dabağ<A. b.a. 'ökse otu'.

d. (41a/19), (41b/1), (41b/17),
(42a/15), (42a/22), (51a/2)

d.+ıdan (79a/7)

dabaқыıye<A. 'ökse ile ilgili'.

d. (60b/12), (75a/31), (86a/28)

dāc<A. 'karanlık'.

d.+ından (44b/1)

d.+ları (40a/32)

d.+larının (40b/2)

dād<F. 'adalet'.

d. (3a/33)

dāfi / **dāfi**'a<A. 'uzaklaştıran'.

d. (11a/22), (53b/17), (57b/19)

d.+nın (46b/9)

d.+yı (83b/21)

d. ol- (23a/2)

dāğ<F. 'ateş'.

d. (45a/19)

dağdağa<A. 'gıdıklama'.

d. (55b/1), (55b/14), (55b/16),
(85a/11)

dāğ-dār<F. 'yaralı'.

d. (3a/2)

dağıt<T. 'dağıtmak'.

d.-up (72b/34)

dağla<T. 'dağlamak'.

d.-madıkça (57b/15)

dahı<T. 'dahi, bile'.

d. (10a/31), (10a/33), (10b/30),
(11a/2), (11a/20), (11a/3), (11b/13),
(11b/29), (11b/31), (11b/33), (12a/13),
(12a/16), (12a/19), (12a/25), (12b/1),
(12b/11), (12b/17), (12b/28), (13a/26),
(13b/3), (13b/32), (13b/35), (13b/4),
(14a/12), (14a/20), (14a/22), (14a/24),
(14a/25), (14a/3), (14a/34), (14a/6),
(14b/2), (14b/25), (14b/25), (14b/28),
(14b/3), (14b/32), (14b/34), (15a/2),
(15a/21), (15a/22), (15a/29), (15a/3),
(15a/33), (15a/35), (15b/1), (15b/12),
(15b/15), (15b/18), (15b/2), (15b/21),
(15b/25), (15b/28), (15b/6), (16a/1),
(16a/14), (16a/15), (16b/19), (16b/29),
(16b/35), (16b/6), (17a/3), (17b/25),
(17b/31), (18a/26), (18a/29), (18a/34),
(19a/13), (19a/20), (19a/3), (19b/34),
(20a/27), (20a/32), (20b/16), (20b/24),
(20b/25), (20b/34), (20b/8), (21b/19),
(21b/20), (21b/28), (21b/33), (22a/18),
(22a/22), (22a/26), (22a/6), (22b/11),
(22b/15), (22b/27), (22b/35), (23a/16),
(23a/19), (23a/5), (23a/9), (23b/15),
(23b/15), (23b/20), (23b/23), (24a/1),
(24a/12), (24a/13), (24a/25), (24a/30),
(24b/1), (24b/28), (25a/1), (25a/27),
(25a/28), (25a/8), (25b/27), (25b/31),

(26a/16), (26a/23), (26a/7), (26b/17), (26b/29), (27a/1), (27a/18), (27a/18), (27a/31), (27b/16), (27b/20), (27b/22), (27b/31), (28a/10), (28a/22), (28a/26), (28a/28), (28a/5), (28b/21), (28b/24), (28b/25), (28b/27), (28b/28), (28b/29), (28b/9), (29a/15), (29a/17), (29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/3), (29a/30), (29b/13), (29b/7), (2a/10), (2a/21), (2a/32), (2a/6), (2a/7), (30a/26), (30a/3), (30a/31), (30b/24), (30b/32), (31a/19), (31a/20), (31a/23), (31a/6), (31b/15), (31b/2), (31b/21), (31b/24), (31b/24), (31b/34), (31b/7), (32a/22), (32a/25), (32a/26), (32a/29), (32b/10), (32b/25), (33a/13), (33a/20), (33a/21), (33a/29), (33b/14), (33b/34), (33b/5), (34a/14), (34a/26), (34a/31), (34a/35), (34a/35), (34a/5), (34b/16), (34b/25), (34b/29), (34b/3), (34b/3), (34b/35), (34b/9), (35a/15), (35a/23), (35a/9), (35b/1), (35b/27), (35b/6), (36a/12), (36a/12), (36a/28), (36a/5), (36a/6), (36b/28), (36b/29), (36b/35), (37a/27), (37a/30), (37a/35), (37a/8), (37b/15), (37b/17), (37b/22), (37b/34), (37b/9), (38a/10), (38a/13), (38a/14), (38a/17), (38a/17), (38a/3), (38a/33), (38a/35), (38a/9), (38b/12), (38b/14), (38b/15), (38b/16), (38b/20), (38b/21), (38b/25), (38b/27), (38b/4), (38b/4), (38b/9), (39a/10), (39a/24), (39a/25), (39a/26), (39a/28), (39a/29), (39a/6), (39a/6), (39a/7), (39b/14), (39b/22), (39b/25), (39b/8), (3a/16), (3a/17), (3a/6), (40a/14), (40a/16), (40a/19), (40a/20), (40a/27), (40a/3), (40a/30), (40b/12), (40b/2), (40b/21), (40b/27), (40b/27), (40b/35), (40b/4), (40b/5), (41a/27), (41b/29), (41b/30), (42a/33), (42a/34), (42b/32), (43a/11), (43a/18), (43a/18), (43a/19), (43a/20), (43a/27), (43a/30), (43a/34), (43b/10), (43b/11), (43b/7), (43b/8), (44a/2), (44a/6), (45a/15), (45a/19), (45a/23), (45a/29), (45a/29), (45a/31), (45b/12), (45b/14), (45b/15), (45b/16), (45b/17), (45b/19), (45b/23), (45b/26), (45b/26), (45b/27), (45b/5), (45b/9), (46a/1), (46a/14), (46a/15), (46a/25), (46a/3), (46a/30), (46a/5), (46a/6), (46b/13), (46b/2), (46b/7), (47a/10), (47a/31), (47b/1), (47b/11), (47b/28), (47b/3), (47b/32), (48a/34), (48b/1), (48b/15), (48b/19), (48b/31), (48b/7), (49a/11), (49a/11), (49a/12), (49a/13), (49a/15), (49a/17), (49a/29), (49a/32), (49b/1), (49b/18), (49b/19), (49b/20), (49b/22), (49b/26), (4a/22), (4b/20), (4b/6), (50a/14), (50a/19), (50a/20), (50a/23), (50a/25), (50a/33), (50b/28), (51a/23), (51a/32), (51a/35), (51a/9), (51a/9), (51b/21), (51b/23), (51b/32), (51b/5), (52a/20), (52a/27), (52a/29), (52a/5), (52a/9), (52b/17), (52b/26), (52b/5), (52b/7), (52b/8), (53a/12), (53a/19), (53a/20), (53a/34), (54a/24), (54b/14), (54b/14), (54b/23), (54b/34), (54b/9), (55a/16),

(55a/25), (55a/26), (55a/3), (55a/31), (55a/34), (55a/5), (55b/18), (55b/33), (55b/6), (56a/19), (56a/22), (56a/30), (56a/32), (56b/13), (56b/14), (56b/23), (56b/23), (56b/30), (56b/34), (56b/35), (56b/7), (57a/22), (57a/23), (57a/31), (57a/31), (57a/34), (57a/7), (57b/19), (57b/24), (57b/29), (58a/30), (58b/11), (58b/20), (58b/9), (59a/11), (59b/10), (59b/25), (59b/7), (5a/12), (5a/14), (5a/26), (60a/17), (60a/17), (60a/2), (60a/27), (60a/7), (60a/8), (60b/31), (61a/14), (61a/27), (61a/3), (61a/31), (61a/35), (61a/35), (61b/1), (61b/31), (61b/34), (61b/35), (62a/1), (62a/15), (62a/25), (62a/35), (63a/10), (63a/13), (63a/13), (63a/15), (63a/6), (63b/23), (63b/26), (63b/3), (63b/35), (64a/25), (64a/28), (64a/35), (64b/13), (64b/15), (64b/20), (64b/22), (64b/30), (64b/30), (64b/32), (64b/34), (64b/6), (64b/9), (65a/1), (65a/15), (65a/20), (65a/27), (65b/16), (65b/33), (66a/12), (66a/18), (66a/3), (66a/8), (66a/8), (66a/9), (66b/13), (66b/28), (66b/32), (67a/16), (67a/7), (67b/10), (67b/13), (67b/13), (67b/2), (67b/33), (68a/11), (68a/14), (68a/30), (68a/31), (68a/34), (68a/6), (68b/21), (68b/23), (68b/4), (68b/8), (68b/8), (69a/24), (69a/26), (69a/9), (69b/22), (69b/35), (69b/9), (6a/14), (6b/34), (6b/5), (70a/7), (70b/10), (70b/18), (70b/22), (70b/24), (70b/33), (71a/12), (71a/33), (71a/33), (71a/4), (71a/4), (71b/1), (71b/10), (71b/26), (71b/34), (72a/15), (72a/2), (72a/3), (72a/3), (72b/1), (72b/2), (72b/20), (72b/31), (72b/35), (72b/5), (73a/1), (73a/29), (73b/15), (73b/15), (73b/17), (73b/35), (74a/10), (74a/13), (74a/18), (74a/2), (74a/20), (74a/20), (74a/29), (74a/32), (74b/1), (74b/19), (74b/20), (75a/13), (75a/16), (75a/2), (75a/30), (75b/10), (75b/22), (75b/24), (75b/4), (75b/5), (75b/6), (76a/11), (76a/14), (76a/17), (76a/24), (76a/28), (76a/31), (76a/32), (76a/33), (76a/34), (76a/8), (76b/17), (76b/29), (76b/30), (76b/31), (77a/14), (77a/16), (77a/28), (77a/30), (77a/35), (77a/7), (77a/8), (77b/18), (77b/25), (77b/3), (77b/31), (78a/1), (78a/20), (78a/22), (78a/3), (78a/30), (78a/30), (78a/35), (78b/28), (78b/30), (78b/4), (79a/14), (79a/30), (79a/34), (79b/11), (79b/16), (79b/18), (79b/19), (79b/24), (7a/11), (7a/26), (7b/17), (7b/20), (7b/20), (7b/23), (7b/25), (7b/28), (7b/33), (7b/4), (80a/14), (80a/2), (80a/31), (80a/31), (80a/35), (80a/6), (80b/13), (80b/20), (80b/20), (80b/24), (80b/30), (80b/6), (80b/9), (81a/14), (81b/4), (81b/11), (81b/20), (81b/23), (81b/29), (81b/29), (82a/15), (82a/3), (82b/16), (82b/21), (82b/35), (83a/27), (83a/32), (83b/32), (83b/9), (84a/2), (84a/35), (84b/24), (84b/34), (84b/5), (84b/6), (85a/22), (85a/23), (85a/34), (85a/34), (85a/9), (85b/2),

(86a/11), (86a/25), (86b/32), (86b/33),
(87a/16), (87a/31), (87a/32), (87a/32),
(87b/10), (87b/13), (87b/2), (87b/20),
(87b/22), (87b/24), (87b/5), (87b/7),
(88a/20), (88a/25), (88a/33), (88b/23),
(88b/3), (89a/13), (89a/16), (89a/4),
(89a/9), (89b/16), (89b/34), (8a/13),
(8a/14), (8a/26), (8a/26), (8a/5),
(8b/13), (90a/28), (90a/29), (90a/32),
(90a/9), (90b/18), (90b/23), (91a/28),
(91a/5), (91b/19), (92a/14), (92a/23),
(92a/25), (92a/31), (92a/32), (92a/9),
(92b/32), (92b/4), (93a/18), (93a/21),
(93a/26), (93a/30), (93a/34), (93b/21),
(94a/21), (94a/23), (94a/32), (94b/15),
(94b/8), (95b/13), (95b/31), (96a/16),
(96a/35), (96a/35), (96b/13), (96b/14),
(96b/18), (96b/24), (96b/29), (96b/33),
(97a/22), (97a/34), (97b/1), (97b/11),
(97b/11), (97b/33), (97b/35), (98a/19),
(98a/20), (98a/27), (98a/3), (9a/12),
(9a/18), (9b/1), (9b/14), (9b/21),
(9b/25)

dāhil<A. 'içinde, dahil'.

d. (24b/33), (36b/19), (55a/29),
(55a/31), (55b/10), (55b/3), (55b/35),
(55b/6), (56b/5), (57a/35), (63a/10),
(77a/26), (78b/5), (80b/21), (81b/10),
(82a/15), (82a/23), (82b/3), (82b/5),
(85b/8), (86a/26), (91a/29)

d.+de (24b/33), (29a/29),
(92b/4)

d.+den (15a/4), (34b/3),
(46b/10), (49a/33), (4a/10), (57a/12),
(57b/3), (75b/2), (78b/3), (80b/13),
(80b/8), (91a/33)

d.+e (55a/23), (56a/13)

d.+i (71a/16)

d.+inde (57a/32), (5a/8),
(81a/29)

d.+inden (65a/10)

d.+ine (81a/27)

d. ol- (2a/11), (80a/15),
(92a/16), (92a/20), (92a/30)

dāhilen<A. 'içten'.

d. (15a/30), (26b/25), (49b/29),
(52a/6), (52b/31), (52b/33), (79b/15)

dāhili/ dāhiliyye<A. 'içe ait'.

d. (4a/28), (51b/11), (71b/17),
(91a/30)

d.+de (12b/35), (76b/19)

d.+den (11b/13), (55b/30),
(85a/5)

d.+dir (55b/22), (59a/14)

d.+niñ (12a/27), (78a/34)

d.+si (71b/17), (91a/30)

d.+ye (11b/34), (78b/24)

d. ol- (59a/16)

dā'im/ dā'imā<A. 'her zaman, sürekli'.

d. (4b/2), (15a/21), (15b/31), (15b/32), (26a/27), (26a/5), (27b/24), (28a/35), (29a/13), (29a/13), (29a/24), (30a/25), (32b/5), (33a/26), (33b/19), (35b/6), (35b/30), (44a/16), (55a/6), (56a/1), (57b/9), (68a/26), (71a/23), (71b/32), (72a/24), (72a/9), (78a/1), (80a/3), (83a/14), (83b/15), (83b/18), (83b/22), (83b/5), (84a/2), (88b/27), (89a/6), (89a/8), (97a/12)

d.+sını (33b/23)

d. ol- (34b/25)

dā'imī/ dā'imīyye<A. 'devamlı, sürekli'.

d. (30a/5), (34a/4), (4b/23), (52b/4), (56b/3), (5b/26), (94b/24)

d.+den (53a/13)

d.+dir (36b/19)

dā'ire<A. 'salgın'.

d. (1b/17), (29a/10), (2b/5), (34b/3)

d.+de(10b/5)

dağ<A. 'bir şeyi kırıp ufalamak'.

d. (24a/33), (27b/33), (48b/21), (51a/30), (52a/12), (58a/17), (65b/4), (67b/12), (67b/6), (69b/1), (75a/30), (75b/34), (76a/1), (79b/10), (89b/13), (90a/2)

d.+da (84a/30)

d.+dan (77b/15)

d. ət- (66a/21), (70a/25), (77b/22), (86b/9), (95a/34)

d. olun- (27a/32), (32a/10), (41a/21), (47a/27), (47b/22), (47b/24), (52a/30), (60b/22), (62a/20), (65a/32), (79b/13), (84a/13), (86a/18), (86a/20), (90a/26), (91b/26), (96b/34)

dağāyık<A. (çoğul) 'ince şeyler'.

d. (2a/9), (30b/29)

dağīk<A. 'un'.

d. (16b/16), (51a/15), (54a/34), (54b/17), (54b/24), (54b/5), (54b/5), (55a/1), (58b/4), (59b/27), (62b/18), (63b/20), (63b/20), (65a/33), (66a/20), (66b/17), (68a/17), (71a/21), (76a/3), (81b/5), (87a/23), (88a/20), (88b/8), (94b/29), (95a/23)

d.+den (16a/26)

dağīka<A. 'çok sık olarak'.

d.+ya (28b/34)

dālle<A. 'doğru yoldan sapmış'.

d.(2a/6)

dāmi'iyye<A. 'göz yaşı dökken'.

d. (73b/25)

dāmiye<A. 'kanlı'.

d. (95b/31), (96a/31)

dāmīle<A.? 'felç ?'.

d. (45a/26)

(78b/24), (84b/6), (85a/4), (86b/20),
(94b/21)

damyāna<Lat. b.a. 'bir ağaç yaprağı'.

d. (58a/17)

d.+den (26b/31), (32b/18),
(61b/21)

dāne<F. 'tane'.

d. (37a/33), (52a/23)

d. èt- (25a/4), (32b/19), (54a/5),
(65a/30), (77b/28)

d.+niñ (42a/27)

d. olun- (18b/4), (25a/21),
(27a/4)

d.+si (37a/33), (37b/7),

(67b/25)

d.+sine (37a/35)

d.+sini (85b/17), (89b/34)

dārçīn<A. b.a. 'tarçın'.

d. (10b/4), (11a/33), (11b/33),
(12a/8), (15b/30), (15b/32), (15b/4),
(18a/12), (20a/15), (21a/32), (22a/17),
(22a/4), (27a/11), (28a/33), (30a/28),
(31a/27), (35a/12), (37b/13), (37b/30),
(37b/31), (41a/35), (43b/3), (44b/26),
(45a/23), (47a/22), (47a/26), (47a/33),
(47b/21), (49a/2), (53a/1), (65b/30),
(67b/5), (72a/19), (72a/28), (73a/12),
(73a/17), (79b/35), (89b/26), (89b/32),
(89b/35), (90a/3), (98a/7)

danıķ<F. 'dirhem in altında biri olan
ağırlık ölçüsü'.

d. (27a/14), (69b/11), (71b/9),
(90a/1), (90a/4), (90b/22), (91a/28),
(97a/14)

dār<A. 'ev'.

d.+dır (67a/11)

dārçīnī<A. b.a. 'tarçın ile ilgili'.

d. (15a/34), (22b/29)

darb/ darbe<A. 'vurma'.

d. (26b/29), (27a/25), (27a/3),
(32b/17), (34b/3), (35b/17), (35b/25),
(36a/4), (36a/5), (43b/23), (43b/33),
(54a/5), (45a/13), (45b/22), (45b/29),
(46a/23), (48a/17), (48a/21), (48a/23),
(54a/17), (54a/20), (54a/21), (54a/24),
(54b/32), (61b/6), (67b/28), (69a/21),
(69a/22), (69b/6), (74b/10), (78a/33),

dār-ı fūlfūl<A. b.a. 'uzun biber'.

d. (48b/20), (52a/25), (62b/24),
(62b/26), (67a/31), (68b/33), (73a/12),
(82b/20)

darıl-<T. 'bunalmak'.

d.-maķ (15a/25)

dārşīnī bk. **dārçīnī**.

d. (77b/1), (84a/12)	d.-dikde (48b/1), (97a/28)
dārū <F. 'ilaç, şarap'. d. (1b/10), (69b/15)	d.-dikleri (45a/25), (4b/10), (5b/4), (71b/1), (78a/17), (78a/20), (7a/10), (7a/9), (81b/23), (85b/19), (86b/22), (8a/32), (8a/33), (8a/33), (8a/34)
dāšte <F. 'köhne, yıpranmış'. d. (3a/13)	d.-diklerine (38a/18), (38b/2)
dā' u'l-keleb <A. 'kuduz'. d. (32b/9), (32b/9)	d.-diler (20a/26), (20b/4), (23b/35), (25b/12), (33a/17), (33b/2), (33b/33), (33b/34), (36a/25), (36a/30), (38a/20), (39a/27), (39b/1), (39b/10), (39b/13), (39b/14), (39b/16), (39b/8), (43b/1), (49a/17), (49a/30), (58b/26), (60a/30), (67a/14), (68b/25), (74a/6), (79b/20), (79b/21), (80b/7), (90b/27), (91b/30), (93b/4), (95a/11), (97a/27), (97a/28)
dā' u'l-uzāl <A. 'keskin hastalık'. d. (3a/4)	d.-dim (69b/27), (97a/29)
da'vāt (çoğul) bk. da've . d. (3a/17)	d.-im (25a/25), (44a/28), (44a/31)
da've/ da'vet <A. 'dua, çağırma'. d. (38b/23), (39a/12), (39a/18) d. ét- (29a/14), (29a/18), (37b/22)	d.-mek (27a/34), (29a/17) d.-mekden (20b/9)
de <T. 'de'. d. (85a/11)	d.-mekdir (14a/11), (14a/9), (26b/22), (29a/9), (33a/6), (38a/4), (41a/5), (51b/31), (67b/21), (81b/22), (84a/6), (94b/6), (98a/22)
dē <T. 'demek, söylemek'. d.-di (29b/26), (29b/27), (38a/35), (39a/24), (39b/21), (45b/3), (45b/5), (45b/6), (45b/6), (57a/18), (60b/11), (95a/22)	d.-mekle (30b/24), (55a/10), (67a/9)
d.-digi (29b/27)	d.-mesinler (33b/27), (33b/28)
d.-digimiz (14b/4), (57a/10), (57a/9)	
d.-digin (33b/22)	

d.-miş (41a/7), (64a/6), (78a/1),
(79a/13), (95a/24)

d.-mişdir (29b/1), (29b/10),
(29b/25), (31a/10), (33b/26), (33b/35),
(38b/28), (39a/8), (39b/18), (41a/4),
(51b/31), (56a/23), (56a/25), (56a/4)

d.-mişler (14a/12), (14a/14),
(32a/8), (32b/8), (39b/12), (39b/18),
(41a/24), (56b/24), (56b/30), (60a/27),
(64a/35), (77b/27), (78a/27), (86b/4),
(87a/22), (87b/15)

d.-mişlerdir (76b/31)

d.-r (20a/24), (20b/4), (22b/7),
(24a/2), (25a/28), (28a/28), (28a/9),
(29a/25), (29a/29), (30a/13), (31a/16),
(32b/29), (36a/23), (37a/16), (37a/31),
(38a/28), (38a/34)aleyhi, (39a/15),
(39a/8), (39b/29), (40a/10), (40b/28),
(40b/29), (40b/30), (40b/31), (40b/34),
(41b/12), (44a/7), (44b/1), (45b/1),
(46a/13), (46a/16), (46a/17), (46a/19),
(46a/20), (46a/23), (46a/26), (48b/27),
(48b/31), (49a/18), (49a/32), (49a/33),
(50a/18), (50a/19), (50a/20), (50a/25),
(50a/28), (51a/8), (52a/17), (52b/10),
(52b/23), (52b/27), (53b/25), (54b/11),
(54b/3), (54b/32), (55a/13), (56a/21),
(56a/25), (56a/9), (59b/11), (59b/29),
(59b/5), (59b/7), (60a/20), (60a/25),
(60b/11), (61a/28), (62b/12), (62b/16),
(62b/22), (62b/5), (62b/8), (63a/34),
(63b/12), (63b/22), (63b/31), (64a/26),

(64a/3), (64b/12), (65a/17), (66b/19),
(67a/34), (67b/2), (68a/1), (68b/20),
(69b/25), (70b/18), (70b/20), (70b/32),
(72a/12), (72a/34), (72b/13), (74a/34),
(75a/14), (75a/5), (76a/16), (76b/14),
(76b/28), (78a/25), (78a/35), (78b/21),
(78b/25), (79a/17), (79b/17), (7a/14),
(80a/22), (80a/33), (80b/12), (81a/14),
(82b/21), (84b/10), (85a/25), (85b/3),
(87a/26), (87a/35), (87b/21), (89b/12),
(89b/15), (89b/17), (89b/20), (90a/32),
(91a/11), (91a/18), (91b/32), (93a/26),
(94b/13), (95a/14), (95b/3), (96a/32),
(96b/13), (96b/15), (96b/17), (96b/30),
(96b/9), (97a/20), (97a/25), (97a/29),
(98a/18), (9a/19)

d.-reler (70a/32)

d.-riz (11b/2), (14a/25),
(29b/14), (29b/2), (29b/25), (56b/35),
(6b/10), (7a/9), (92a/14), (92a/19),
(92a/23), (93a/18)

d.-rler (14a/2), (14a/20),
(14a/9), (24b/7), (25a/27), (25a/27),
(26a/23), (27b/18), (27b/20), (28a/4),
(28a/5), (30b/24), (32a/26), (32b/10),
(33a/16), (33a/17), (34a/25), (34a/26),
(35b/14), (36a/12), (36b/2), (36b/4),
(38a/29), (38a/35), (38b/1), (38b/4),
(38b/4), (43b/16), (43b/17), (44a/30),
(45a/26), (49a/32), (49a/6), (49b/1),
(4b/33), (50b/15), (51b/10), (51b/7),
(52a/34), (53a/23), (53b/13), (54a/4),

(55a/10), (55a/11), (55a/23), (55a/29),
(55b/15), (56b/13), (56b/16), (56b/17),
(59a/30), (5a/19), (5a/20), (5a/22),
(5a/25), (5a/30), (5a/32), (5a/33),
(5a/34), (5b/10), (5b/18), (5b/19),
(5b/20), (5b/8), (60b/29), (61a/34),
(61b/1), (62b/10), (63b/35), (63b/35),
(64a/34), (64b/2), (64b/27), (64b/31),
(67b/21), (67b/21), (67b/23), (68a/32),
(68b/2), (69b/16), (6b/30), (6b/35),
(6b/6), (71a/8), (72b/17), (73b/8),
(76a/10), (76a/10), (76a/11), (76a/12),
(76a/19), (76a/6), (76a/9), (78a/17),
(78a/18), (79a/3), (7b/9), (81b/23),
(82a/9), (84a/26), (84b/19), (84b/5),
(86a/25), (86b/18), (8a/27), (90a/34),
(90a/7), (90a/8), (94a/7), (94b/32),
(94b/33), (98a/16), (98a/17), (9a/11)

d.-rlerse (20a/13), (79a/35),
(85b/2), (92a/12), (92a/17), (92a/21),
(92a/34), (93a/17)

d.-rleyeler (71b/6)

d. -ye (43a/12), (43a/13),
(43a/17), (43a/19), (43a/20)

d.-yeler (33b/20), (33b/22),
(43a/14), (43a/14)

d.-yü (11b/14), (12a/20),
(12a/24), (14a/12), (14a/16), (14b/21),
(24a/31), (25a/25), (2b/3), (33b/22),
(35a/10), (35b/10), (36a/17), (36b/30),
(37a/35), (39a/17), (39a/19), (41a/17),

(41a/6), (42a/13), (42b/10), (44b/2),
(4a/25), (52a/23), (54b/31), (56a/12),
(56b/3), (57b/21), (5b/33), (68b/26),
(70b/19), (72a/34), (76a/4), (7a/9),
(8a/7), (8b/6), (91a/5), (92a/10),
(92a/5), (92a/7), (92a/9), (98a/11)

d.-yüp (48b/2), (55a/15),
(72b/5)

decâc<A. 'hayvan) tavuk'.

d. (16a/33), (24b/5), (28b/3),
(30b/20), (43b/2), (59b/35), (61b/27),
(65b/24), (85a/17), (93a/32), (93a/35),
(93b/10), (94a/34)

d.+ı (93a/29)

def'<A. 'ortadan kaldırma,
savuşturma'.

d. (18b/24), (19b/26), (20b/33),
(29a/24), (31a/7), (35a/10), (38a/11),
(38b/7), (41a/6), (47b/34), (4a/10),
(52a/18), (54b/2), (55a/11), (55a/12),
(62b/12), (64a/13), (6a/31), (93b/25),
(93b/26), (96b/24)

d.+i (20b/19), (58b/11)

d. èt- (10a/34), (18a/10),
(18a/2), (21b/26), (24b/27), (30a/15),
(32a/15), (43a/4), (56a/32), (56b/8),
(61a/2), (62b/30), (69b/27), (6a/32),
(7b/35), (82a/8), (82a/8), (83b/21),
(85a/11), (91a/13), (93b/22)

d. eyle- (22a/1), (53b/17)

d. ol- (94a/3)

def' a/ def' at<A. 'defa'.

d. (10a/16), (21b/11), (22b/34), (30a/34), (31a/21), (31b/7), (31b/9), (31b/9), (32b/31), (33b/12), (37a/2), (38a/30), (38a/8), (41a/2), (42b/19), (43a/11), (43a/11), (43a/12), (43a/19), (43b/22), (44a/28), (46a/24), (46b/14), (47b/5), (47a/24), (48a/18), (48a/2), (50a/31), (55a/24), (62a/22), (62b/27), (63b/31), (67b/7), (96b/18), (71a/3), (71a/4), (71a/4), (71b/23), (72a/14), (72a/33), (73a/31), (74a/29), (74a/32), (74b/3), (80a/20), (81a/5), (84b/17), (86a/16), (90a/23), (96a/26), (97b/35)

d.+da (10a/5), (10b/12), (10b/14), (10b/17), (10b/18), (11a/28), (11a/29), (11a/31), (11a/31), (11a/32), (11a/34), (11b/31), (13b/19), (21a/25), (21a/29), (21a/32), (23b/5), (26b/9), (73b/30), (9b/31)

d.+ıyla (31a/21)

d.+la (31a/18), (31a/23)

defa' at (çoğul) bk. **def' a**.

d. (12a/2)

defa' ten<A. 'bir defada'.

d. (45b/10), (45b/28), (46a/25), (49a/27), (49b/23), (54a/26), (74a/11)

defn et-<A. T. 'ölüyü gömmek'.

d. (33b/10), (44a/11)

degil<T. 'değil'.

d. (13a/27), (20a/27), (31a/18), (31b/1), (33b/18), (33b/29), (43b/14), (44b/21), (45a/18), (50a/33), (50b/6), (70b/10), (77a/21), (89b/4), (91a/25)

d.+dir (13a/17), (14a/13), (14a/14), (14a/27), (14b/30), (16b/32), (17b/23), (20a/6), (21b/29), (22b/23), (22b/34), (28a/7), (29a/11), (29a/24), (29a/9), (29b/11), (29b/12), (29b/13), (29b/14), (29b/15), (29b/26), (2b/21), (31a/5), (39a/24), (39b/10), (39b/2), (3b/23), (3b/27), (40b/32), (40b/34), (43b/14), (44a/2), (44a/9), (44a/9), (45b/30), (46a/19), (46a/20), (46a/27), (46b/14), (48b/33), (49a/12), (4b/10), (4b/11), (50a/27), (51b/23), (52b/17), (55a/24), (56a/26), (56a/27), (56b/25), (5a/1), (5a/35), (5b/31), (5b/31), (60a/10), (61a/18), (64b/29), (68b/7), (6a/8), (71b/2), (72a/13), (72a/2), (72a/5), (74a/19), (79b/23), (7a/10), (80a/25), (82b/11), (85a/11), (85b/14), (85b/24), (87a/17), (87a/19), (87b/1), (8a/20), (91b/30), (91b/32), (91b/34), (92a/13), (92a/15), (92a/20), (92a/23), (92a/34), (93a/8), (95b/14), (96b/16), (9a/14), (9a/17)

d.+lerdir (12a/33), (45b/16)

d.+midir (56a/18)

degin<T. 'kadar'.

d. (24b/24), (55a/4), (79b/25)

degirmen<T. 'değirmen'.

d. (35b/8), (43b/11)

dehān<F. 'ağız'.

d.+ından (44a/1)

dehr<A. 'zaman, devir'.

d.+e (2b/12)

dek<T. '-e kadar'.

d. (26b/11), (31a/3), (34b/8),
(47b/1), (47b/3), (51b/22), (83b/35)

delā`il<A. (çoğul) 'deliller'.

d. (74a/14)

delālet<A. 'göstermek'.

d. (38b/19)

d.+dir (38b/19)

d. èt- (30b/34), (46a/24),
(46a/26), (52b/23), (53b/24), (57a/31),
(57a/5), (58b/34), (58b/35), (59a/1),
(59a/11), (59a/2), (59a/4), (59a/6),
(59a/7), (59a/9), (73b/3), (76b/9),
(83b/23), (96b/11)

delik<T. 'delik'.

d.+i (81b/21)

d.+ler (81b/22), (81b/27)

d.+lerden (81b/26)

d.+leri (82a/12)

delīl<A. 'gösteren, delil'.

d. (1b/6), (2b/11), (92a/16),
(92a/20), (92a/26), (92a/31)

d.+dir (37a/16), (46b/31),
(56a/19), (90a/18)

d.+lerini (39b/16)

delk<A. 'sürtme, sürünme'.

d. (30b/20), (32b/28), (50b/23),
(54b/10), (68a/9), (70a/13)

d. èt- (19a/14), (20a/33),
(22b/8), (25a/14), (32b/28), (34b/27),
(41a/12), (46b/12), (47b/14), (48a/27),
(48b/14), (50b/1), (50b/23), (53b/34),
(70a/13), (94a/30), (96a/20), (97a/15)

d. eyle- (60a/27)

delük bk. **delik**.

d.+inden (87a/30)

delv<A. '(kulak) kova'.

d.+i (76a/10)

dem<A. 'kan'.

d. (16b/27), (16b/28), (17a/8),
(17b/15), (17b/19), (18a/35), (18b/1),
(18b/33), (18b/8), (19a/2), (19a/9),
(19a/9), (19b/22), (19b/23), (1b/16),
(20b/18), (22a/30), (22a/30), (22a/31),
(22b/8), (23a/28), (24a/25), (24a/5),
(25b/13), (25b/14), (25b/2), (29a/15),

(29b/3), (2a/16), (30a/16), (30a/22),
(30a/30), (30a/30), (31a/8), (32b/14),
(32b/15), (33a/1), (34b/3), (39b/7),
(40a/18), (40a/32), (40a/5), (43b/23),
(46b/6), (48a/32), (48b/3), (49a/16),
(4b/7), (50a/16), (50a/19), (50a/32),
(50a/33), (50a/6), (50b/6), (52b/25),
(52b/25), (52b/27), (52b/28), (54a/24),
(54a/25), (54b/15), (56a/31), (57a/23),
(57b/8), (59b/1), (59b/28), (59b/28),
(59b/34), (5a/14), (5a/24), (5b/12),
(60a/22), (60a/22), (60a/22), (60a/25),
(60b/30), (63a/14), (63a/17), (63b/15),
(63b/32), (64a/1), (64a/10), (64a/4),
(64b/12), (65a/14), (65a/14), (67a/14),
(67a/6), (68a/34), (69a/31), (69a/34),
(69b/12), (69b/29), (69b/29), (6a/1),
(6a/29), (6b/17), (6b/18), (6b/22),
(6b/25), (6b/26), (6b/27), (6b/32),
(6b/34), (6b/35), (71b/3), (72a/35),
(74b/15), (77a/13), (78a/4), (7a/1),
(7a/14), (7a/15), (7a/17), (7a/17),
(7a/30), (7a/32), (7a/33), (7a/35),
(7b/8), (81a/27), (82a/23), (82b/6),
(84b/29), (85a/11), (86b/23), (86b/24),
(87a/26), (87a/34), (87a/7), (87b/2),
(87b/26), (88b/13), (8a/3), (90a/24),
(93b/30), (94a/19), (94a/27), (94b/19),
(94b/4), (96a/28), (96a/30), (96a/31),
(96a/34), (96a/34), (96b/10), (96b/11),
(96b/12), (96b/14), (96b/18), (96b/24),
(96b/25), (96b/26), (96b/31), (96b/5),
(96b/8), (97a/12), (97a/20), (97a/22),

(97a/26), (97a/31), (97a/31), (97b/11),
(97b/12), (97b/5), (9b/2)

d.+de (19a/25), (20b/27),
(5b/14), (5b/15), (5b/18), (6a/15),
(6a/20), (6a/3), (7a/8), (7b/12), (7b/9),
(8b/16), (8b/22)

d.+den (11b/24), (16a/25),
(18b/29), (18b/6), (22b/7), (23a/20),
(23a/34), (24a/3), (25b/8), (34b/11),
(34b/30), (39a/28), (40a/31), (43b/24),
(43b/28), (44a/3), (44a/34), (46a/8),
(48a/7), (53a/29), (53b/3), (53b/7),
(59a/34), (59b/22), (5b/22), (5b/8),
(63b/5), (74b/14), (78b/33), (85b/34),
(87a/4), (87a/5), (90b/9), (93b/30),
(94a/2), (94b/23), (94b/35), (96a/35),
(97b/9)

d.+dendir (59b/22), (97a/35)

d.+dir (68a/34), (69b/16),
(6a/1), (73b/18), (94a/1)

d.+e (22b/9), (23b/17), (37b/3),
(59a/3), (85b/24), (87b/15), (97a/25)

d.+i (19a/27), (33b/3), (5b/22),
(62a/18), (69a/33), (6b/14), (6b/2),
(6b/3), (6b/31), (6b/4), (7b/5), (7b/6),
(7b/6), (87a/34), (8a/4), (8b/20),
(93a/21), (94a/29), (96b/3), (96b/30),
(97a/4)

d.+ij (18b/29), (20a/13),
(24a/3), (30b/28), (32b/10), (33a/28),

(4b/20), (5a/25), (5b/11), (5b/13),
(5b/20), (5b/20), (63a/12), (69a/20),
(69a/23), (69a/26), (69a/26), (69b/17),
(6a/25), (6a/27), (6a/29), (6a/3),
(6a/30), (6a/32), (6a/33), (6a/34),
(6b/1), (6b/1), (6b/22), (6b/24),
(6b/26), (6b/33), (6b/5), (6b/5), (6b/7),
(79a/6), (7a/2), (7a/21), (7a/21),
(7a/23), (7a/23), (7a/33), (7b/1),
(7b/10), (7b/16), (7b/19), (7b/3),
(7b/3), (7b/7), (7b/8), (85b/24),
(85b/25), (85b/34), (87a/1), (87a/21),
(88a/10), (88a/18), (88a/4), (8a/32),
(8a/33), (8b/21), (8b/25), (93a/12),
(94a/32), (94b/21), (95a/18), (96b/11),
(96b/17), (96b/28), (97a/10), (9a/5)

d.+ini (61a/28), (94b/3)

d.+leriņ (87a/28)

d. èt- (46b/6)

dem 'a<A. 'göz yaşı'.

d. (40b/15), (57b/15), (59a/21),
(62b/22), (63b/14), (64b/24), (71a/32),
(71a/32), (71a/33), (74b/15), (74b/23),
(84b/28)

d.+da (59a/23), (67a/18)

d.+dır (34b/12), (71b/2)

d.+yı (61a/18), (71b/10),
(73b/24)

dem-be-dem<F. 'her an'.

d. (2b/19)

demevî/ demeviyye<A. 'kanla ilgili,
kanlı'.

d. (4b/7), (18b/29), (25b/22),
(45a/22), (59a/18), (63a/9), (67a/12),
(69b/28), (6a/1), (97b/16)

d.+de (19a/3)

d.+den (63a/14), (65a/1),
(72b/19)

d.+niņ (18b/34), (65a/4)

d.+ye (32b/12)

d. ol- (59b/24), (63a/21)

dem 'iyye<A. 'göz yaşıyla ilgili'.

d.+sine (64a/1)

dem-m-i aḥaveyn<A. b.a. 'ejderin kanı
ağacı'.

d. (48b/5), (48b/8), (65b/35),
(81a/18), (87b/29), (94b/4)

dem-m-i şafānīn<A. b.a. 'şifalı bir
bitki'.

d. (59b/28), (69b/13), (69b/2)

dem-mü'l-aḥaveyn bk.**dem-m-i
aḥaveyn**.

d. (54b/18), (63b/32), (64b/23),
(69b/11), (87b/25), (95a/21), (95a/23)

demokrāṭisiyye<A.<Yun. 'uygun'.

d. (4b/23)

d.+niņ (5a/18)

dên-<T. 'denmek, söylenmek'.

d.-mek (14a/16), (49b/1),
(59b/21)

d.-mekle (36a/9), (39a/12),
(38a/4), (43b/16), (56b/13), (56b/15),
(56b/17), (85a/2)

d.-mez (29a/16)

d.-miş (5b/16)

d.-se (51b/24)

d.-ür (24b/35)

dênîl-<T. 'söylenmek'.

d.-dikde (4a/20)

depren-<T. 'deprenmek'.

d.-mesine (54a/4)

der- 'uhdeât-<F. A. 'bir görevi üzerine
almak'.

d.- ersek (48a/35)

der- 'akâb<F. A. 'hemen arkasından,
arkası sıra'.

d. (7a/15), (28a/8), (34b/27),
(36b/11), (37a/20), (54b/3), (8a/4)

derd<A. 'sıkıntı, üzüntü'.

d. (14a/9), (1b/7), (24b/8),
(2b/7), (74b/5)

d.+e (3a/23)

derecât<A. (çoğul) 'dereceler,
seviyeler'.

d. (29a/14)

derece bk. **derecât**.

d. (52a/32)

d.+si (14b/19)

der-gâh<F. 'Allah'ın huzuru'.

d. (1b/2)

der-ḥâl<F. 'o anda, hemen'.

d. (65b/5), (69b/29)

deri<T. 'deri, cilt'.

d.+sinde (24b/34)

d.+sini (61a/23)

deril-<T. 'kasılmak'.

d.-üp (94a/6), (94a/7)

derk<A. 'kavrama'.

d. (29b/12)

dermân<F. 'ilaç, çare'.

d.+ı (3a/23)

derrâc<A. 'turaç kuşu'.

d. (43b/2)

ders<A. 'ders'.

d.+e (28b/34)

derûn<F. 'iç'.

d. (44a/13), (44a/31), (44a/32),
(48b/13), (80a/19), (80a/29), (81b/22),
(81b/31)

d.+ı (81b/27)	(28a/15), (2b/15), (2b/18), (2b/28), (30b/21), (31b/18), (31b/21), (31b/25), (32a/16), (33b/2), (33b/28), (36a/1), (41b/35), (42a/16), (42a/16), (42b/10), (43a/24), (47b/33), (48a/3), (48a/16), (51a/17), (51a/21), (52b/34), (53a/31), (58a/1), (58a/27), (58b/9), (59b/14), (59b/5), (61b/10), (62a/19), (62b/23), (62b/26), (63b/22), (63b/31), (65b/29), (67b/9), (68a/19), (68b/24), (69a/31), (69b/9), (70a/24), (70b/18), (70b/19), (71a/31), (72a/17), (75a/15), (78b/22), (79a/18), (79b/17), (80a/2), (80b/13), (80b/9), (82b/21), (83a/16), (83a/3), (84a/21), (87b/22), (89b/30), (91b/14), (91b/18), (91b/19), (92b/20), (96a/13), (96a/27), (96b/28), (9a/13)
deryā <F. 'deniz'.	
d. (2a/22)	
d.+da (16a/1), (57a/15), (80a/9)	
d.+ya (80a/12)	
derz <A. 'kemik aralarındaki yüzey kısım'.	
d. (32a/12), (32a/17), (45a/6), (54b/12), (58a/19), (58a/19)	
derz-i lāmī <A.? 'lambdoid dikiş'.	
d.+nüj (17a/24)	
desim <A. 'yağlı'.	
d. (31a/32)	
dest <F. 'imkan'.	d.+da (3a/3)
d. (2a/29), (58b/22)	d.+dan (31b/3), (75b/18)
d.+ini (48b/1)	d.+dır (96a/24)
deste <F. 'el'.	d.+ı (15b/10), (81b/9), (95a/22)
d. (2b/20)	
destres <F. 'ulaşabilir'.	d.+lar (10b/6), (11a/18), (11a/25), (11a/25), (14b/22), (14b/23), (15a/2), (15a/4), (16a/25), (16a/33), (17b/29), (18a/7), (18b/9), (19b/26), (19b/28), (20a/28), (20a/32), (20a/35), (20b/8), (21a/13), (21a/16), (21b/1), (21b/19), (21b/20), (21b/23), (23a/1), (23a/16), (24a/20), (24a/30), (24b/1), (24b/4), (27b/26), (28b/18), (28b/21), (30b/21), (31b/30), (32b/21), (35a/34),
d. (2a/23)	
devā <A. 'ilaç, çare'.	
d. (11b/26), (12a/31), (13a/16), (14b/31), (14b/32), (14b/33), (14b/34), (15a/1), (15a/27), (15a/35), (15a/35), (15b/11), (15b/9), (18b/21), (18b/27), (19b/34), (1b/29), (21b/21), (23a/3), (23a/6), (23a/6), (26a/19), (27a/16),	

(37a/23), (37b/9), (41b/23), (42b/33),
(44b/21), (44b/32), (45a/11), (45a/14),
(46a/30), (47b/15), (51a/19), (51b/3),
(53a/11), (54b/30), (57b/29), (57b/30),
(60a/29), (60b/32), (61a/21), (63a/1),
(64a/13), (64a/27), (64b/16), (64b/17),
(64b/19), (65b/28), (65b/34), (66a/10),
(66a/11), (66a/9), (69b/3), (70a/10),
(70a/11), (70a/8), (71b/11), (72a/16),
(72a/18), (72a/25), (73a/8), (75b/1),
(77a/14), (79b/27), (7b/35), (80b/29),
(81b/5), (82b/17), (83a/6), (86b/8),
(87b/16), (88a/26), (88a/30), (88a/32),
(8b/35), (91b/3), (93a/34), (94b/28),
(95a/19), (95b/17), (96b/24), (97a/22),
(97b/32), (98a/24), (98a/5), (9a/32)

d.+lara (11b/14), (15a/28),
(21a/20), (22b/11), (31a/16), (33a/2),
(50b/1), (52b/30), (77b/2), (79b/32),
(8a/6), (8a/8), (8b/33), (91b/5), (9a/16)

d.+lardan (15a/7), (18b/10),
(20b/30), (22a/13), (30b/21), (35a/22),
(35b/11), (43a/20), (66a/5), (79b/23),
(81a/10), (88a/25), (89b/29), (9a/10)

d.+lardandır (11a/17), (11a/21),
(23a/4), (37b/11), (72a/34), (73a/30),
(97a/17)

d.+lardır (22b/13), (31a/25),
(36a/4), (42b/34), (49a/3), (65b/35),
(72a/20)

d.+ları (15a/17), (15b/12),
(19a/23), (21a/15), (24a/28), (24b/30),
(28b/21), (35a/6), (41b/30), (45a/12),
(52b/32), (60a/22), (60a/24), (69a/8),
(82b/17)

d.+larıñ (11b/16), (15a/30),
(43a/27), (80b/8), (82b/35), (9a/16)

d.+larına (48a/21)

d.+larından (47a/32)

d.+larını (16a/10)

d.+nın (14b/32), (3b/33),
(79a/6)

d.+ya (14b/30), (23a/2),
(38b/23), (67a/23), (75a/24), (91b/19),
(96b/31)

d.+yı (15b/8), (21b/30),
(41b/13), (62b/22), (63b/29), (65a/17),
(79b/17), (81a/7), (82b/19), (91b/23),
(95b/3), (96a/14), (96a/20), (97a/12),
(98a/11), (98a/12)

devāli<A. 'varis'.

d. (30a/14), (30a/16), (31a/10),
(31a/19), (31a/8)

devām<A. 'süreklilik'.

d. (34b/14), (5b/11), (6a/2),
(78b/18), (78b/19), (84a/3), (8a/35),
(91b/13), (94b/15), (97b/1)

devāsāz<A. F. 'ilaç yapan, eczacı'.

d. (1b/14), (2b/7)

devedikeni<T. b.a. 'devedikeni'.

d. (51a/8)

deverān<A. 'dönme'.

d. (34a/31), (34b/4), (6a/29),
(7a/8), (8b/21)

d.+a (7a/35)

d.+ına (6b/6)

d.+ından (34a/32)

d.+ını (6a/30)

d. ét- (34a/27), (34b/5)

devī<A. 'yüksek ses'.

d. (18a/32), (27a/3), (43b/30),
(57b/5), (74b/30), (76b/11), (78a/14),
(78a/16), (78a/18), (78a/21), (78b/21),
(78b/5)

d.+dir (78b/7)

d.+niñ (78b/11)

devr/ devire<A. 'dönem, zaman'.

d. (34b/11), (34b/4), (34b/5),
(34b/6), (34b/7), (34b/9), (38a/1),
(4b/2), (96b/9)

d.+e (43a/23)

d. ét- (34a/32)

devril-<T. 'devrilmek'.

d.-ur (63a/16)

devriyye<A. 'zaman ile ilgili'.

d.+sini (6a/29)

deydene<A. 'eski gelenek'.

d. (2a/25)

dip<T. 'dip'.

d.+inde (24b/33), (68a/1),
(89a/4)

dībāce<F. 'ön söz'.

d.+sinde (76b/14)

dīdān<A. (çoğul) 'kurtlar, solucanlar'.

d. (17a/34), (17b/14), (39a/31),
(40b/18), (42b/27), (42b/28), (49b/14),
(49b/19), (51b/1), (80a/35), (80b/13),
(90a/13), (90a/19), (92a/19), (92b/19),
(92b/25), (92b/4)

d.+dan (37a/2), (74b/28),
(90a/28)

d.+ı (51b/3), (92a/18)

d.+ıñ (74b/29), (80b/8)

dīde<F. 'göz'.

d.+lerde (1b/17)

diger<F. 'başka, diğer'.

d. (20a/14), (43a/15), (43a/24),
(60a/2), (62b/26), (72a/26), (72a/30),
(90a/2)

dik-<T. '(bitki) dikmek'.

d.-dikden (94b/3)

d.-dim (43a/17)	dil-ḥastgān <F. 'yorgun'.
d.-üp (43a/28), (58a/18)	d.(1b/7), (2a/33), (2b/28)
diḳāḳ <A. 'ince'.	dil-keş <F. 'gönül çeken, sevgili'.
d.+ıḳ (93b/30)	d. (2a/4)
diken <T. 'diken'.	dil-pesend <F. 'gönlün beğendiği, sevgili'.
d. (4a/11), (4a/6), (4a/7)	d.+ı (2b/30)
d.+i (4a/10), (4a/11)	dil-pezīr bk. dil-pesend
diḳḳat <A. 'dikkat, önem verme'.	d. (20b/23)
d. (44a/25), (44a/27), (64a/32), (73a/2)	dimā' <A. (çoğul) 'kanlar'.
d. èt- (72b/32)	d. 20b/23
dil <T. '(vücut) dil'.	dimāğ <A. 'beyin'.
d. (1b/13), (2b/32), (34a/2), bir	d. (11b/6), (11b/8), (14a/4), (14a/7), (14a/33), (14b/24), (14b/26), (14b/6), (16b/23), (16b/30), (16b/31), (17a/11), (19a/18), (19a/35), (22a/11), (23a/1), (24b/33), (25a/30), (27a/17), (28a/13), (29a/26), (29b/18), (2b/33), (30b/32), (31a/14), (32a/21), (32b/14), (32b/17), (35b/24), (35b/5), (35b/7), (36a/19), (38a/10), (38a/25), (39b/18), (39b/19), (41a/32), (41a/32), (41b/3), (41b/34), (44b/30), (45a/14), (46a/14), (46a/14), (47a/31), (47a/32), (47b/3), (49b/21), (52b/29), (52b/32), (52b/35), (54a/2), (54a/24), (54a/26), (55a/21), (55b/34), (56b/14), (56b/21), (56b/27), (56b/35), (57a/16), (57a/17), (57b/21), (58a/32), (59a/12), (59a/13), (5b/18), (71b/5), (73b/4), (73b/6), (76a/27),
d.+inde (73b/7)	
d.+lerde (1b/18)	
d.+lerine (1b/20)	
dilān <F. (çoğul) 'gönüller'.	
d.(2b/20)	
dilān-ı kürüb <F. (çoğul) 'kederli gönüller'.	
d. (1b/7)	
dil-ber <F. 'gönül alan'.	
d.+e (33b/26)	
dil-efgār <F. 'gönlü yaralı'.	
d. (3a/6)	

(76b/9), (77a/9), (81b/29), (82b/12),
(82b/30), (83a/2), (83a/9), (83b/26),
(83b/27), (84a/4), (84b/2), (84b/25),
(86b/27)

d.+a (14a/3), (14b/1), (15b/11),
(15b/2), (15b/25), (16a/12), (16b/22),
(16b/29), (17a/19), (17a/21), (17a/31),
(17a/35), (17b/1), (17b/12), (17b/23),
(17b/4), (18a/22), (18b/30), (18b/32),
(19b/1), (20a/1), (21a/14), (21a/16),
(21b/19), (23a/2), (24a/11), (24a/7),
(24a/8), (25a/17), (25a/34), (25a/9),
(26b/26), (26b/27), (27a/23), (27b/21),
(28b/10), (28b/26), (28b/29), (28b/32),
(29a/24), (29b/4), (32a/15), (33a/14),
(33a/24), (33a/3), (33a/9), (34a/29),
(34a/3), (34a/35), (34a/5), (34b/2),
(35a/32), (35b/16), (35b/17), (35b/19),
(35b/25), (36a/20), (36a/28), (38a/10),
(38a/23), (38a/5), (39a/30), (39b/32),
(39b/34), (40a/12), (40a/22), (40a/7),
(40a/9), (42b/18), (42b/26), (42b/28),
(42b/5), (43b/19), (43b/26), (43b/27),
(45a/10), (45a/14), (45a/4), (48a/20),
(49b/21), (51b/2), (52b/10), (52b/31),
(53a/13), (54a/10), (54a/10), (54a/15),
(54a/21), (54a/24), (54a/25), (54a/34),
(55a/10), (56b/35), (57a/1), (57a/35),
(57b/1), (57b/35), (58b/11), (65a/19),
(69b/14), (70a/7), (71b/3), (71b/5),
(73a/4), (75a/3), (76b/3), (78a/29),
(79b/18), (80b/28), (81b/26), (82a/1),

(82a/3), (83a/27), (84b/34), (86b/20),
(88b/20)

d.+da (13a/7), (14a/28),
(14a/3), (16b/22), (18a/21), (21b/22),
(22a/29), (24a/7), (25a/16), (25a/31),
(25a/32), (25b/1), (25b/5), (25b/5),
(26a/23), (26b/14), (27b/3), (34b/1),
(34b/3), (34b/9), (35b/18), (36b/22),
(38a/14), (38a/15), (38a/16), (38a/23),
(38a/26), (39b/26), (39b/30), (39b/31),
(40b/25), (40b/25), (40b/35), (43b/18),
(43b/24), (54a/30), (55a/13), (56b/33),
(57a/17), (6a/17), (72b/18), (75a/33),
(75b/1), (80b/29), (82a/11), (82a/27),
(83a/28), (83a/29), (83b/10), (83b/13),
(83b/3), (83b/5), (84a/10), (84a/28),
(84a/29), (84b/20), (86b/3), (93b/26),
(93b/33)

d.+dadır (11b/3), (25b/17)

d.+dan (25b/28), (28a/20),
(31a/12), (34b/3), (43b/19), (56b/15),
(56b/21), (57a/6), (57a/7), (57b/20),
(58b/11), (63b/4), (67a/15), (71b/22),
(73b/19), (74a/11), (74b/3), (82a/16),
(82a/17), (82a/18), (82a/6), (84a/18),
(84a/18), (85a/6), (86a/28), (91b/8),
(93a/11), (93b/25), (96b/6)

d.+dır (17a/22), (59a/12),
(76b/12)

d.+ı (13a/7), (13a/9), (15b/11),
(16a/3), (17a/14), (18a/22), (18b/7),

(20b/18), (21b/21), (22a/14), (25a/18),
(25a/27), (25a/35), (26b/22), (27a/26),
(28b/30), (28b/6), (33a/4), (33b/34),
(34a/21), (34a/30), (34b/31), (36a/21),
(39b/24), (41b/30), (42b/12), (43b/22),
(45a/8), (45a/9), (47a/14), (48a/9),
(54a/22), (54b/13), (54b/32), (56a/6),
(57a/24), (61a/19), (63a/10), (66a/34),
(66a/8), (70a/7), (72b/7), (75a/34),
(77a/24), (84a/11), (84b/2), (84b/31),
(85a/11), (89a/10), (89a/11), (93b/5)

d.+ıñ (14a/23), (14a/34),
(14b/34), (18b/31), (20b/19), (20b/25),
(24b/34), (24b/9), (25b/1), (25b/7),
(25b/7), (28b/11), (29b/15), (29b/16),
(29b/33), (29b/4), (29b/6), (32b/4),
(34a/15), (34a/33), (35b/15), (38a/30),
(39b/30), (45b/33), (45b/34), (53b/21),
(54a/3), (54a/8), (55a/11), (55b/33),
(57a/12), (57a/24), (57a/4), (57b/3),
(59a/13), (63b/10), (6a/17), (71b/20),
(71b/4), (82a/11), (83a/29), (83a/33),
(83b/12)

d.+ına (28a/11), (28a/29)

d.+ında (34b/5), (39b/29)

d.+ındadır (46a/22)

d.+ını (25a/20), (47b/33)

d.+ınıñ (13a/5)

d.+larına (40a/18)

d.+larında (54a/18), (80b/23),
(80b/24)

d.+larını (52b/16)

dimāgiyye<A. 'beyinle ilgili, zihinsel'.

d. (13a/5), (24b/29), (26b/6),
(34b/32), (42b/20), (44b/27), (56b/34),
(84a/10)

d.+de (21b/34), (35a/23),
(57b/29), (82b/12), (83b/25)

d.+den (17a/22), (22a/11),
(36a/22), (45a/9), (56b/18), (56b/22),
(93b/27), (97b/15)

d.+dendir (36a/25)

d.+niñ (97b/7)

d.+si (5b/27)

d.+ye (15a/30), (54a/8)

d.+yi (58b/12)

dimāğuhū<A. 'onun beyini'.

d. (54a/17)

dīn<A. 'din'.

d.+lerde (8a/9)

dīnar<A. 'eski bir altın sikke'.

d.+ınıñ (1b/29)

dīnārcūn<A. 'göz hastalıkları için bir ilaç'.

d. (66b/2)

diñle-<T. 'dinlemek'.

d.-miş (41a/7)

dinos<Yun. 'baş dönmesi'.

d. (34a/26)

dirhem<A. 'gümüş sikke'.

d. (10a/1), (10a/13), (10a/13),
(10a/14), (10a/14), (10a/15), (10a/15),
(10a/16), (10a/16), (10a/18), (10a/2),
(10a/5), (10a/6), (10a/6), (10a/8),
(10b/10), (10b/10), (10b/10), (10b/11),
(10b/13), (10b/13), (10b/14), (10b/14),
(10b/16), (10b/17), (10b/17), (10b/21),
(10b/22), (10b/23), (10b/23), (10b/24),
(10b/25), (10b/26), (10b/26), (10b/27),
(10b/27), (11a/27), (11a/28), (11a/29),
(11a/30), (11a/30), (11a/30), (11a/31),
(11a/32), (11a/32), (11a/32), (11a/33),
(11a/33), (11a/33), (11a/35), (11a/35),
(11a/35), (12a/6), (12a/6), (12a/7),
(12a/7), (12a/8), (13a/32), (13a/33),
(13b/14), (13b/14), (13b/15), (13b/16),
(13b/16), (13b/6), (13b/8), (15a/11),
(15a/12), (15a/16), (15a/16), (15b/19),
(15b/19), (15b/22), (15b/23), (15b/23),
(15b/24), (15b/24), (15b/26), (15b/26),
(15b/27), (15b/29), (15b/29), (15b/29),
(15b/30), (15b/30), (15b/4), (15b/5),
(16b/1), (16b/1), (16b/2), (16b/2),
(16b/2), (16b/6), (16b/7), (16b/9),
(18a/12), (18a/12), (18a/13), (18a/13),
(18a/14), (18a/14), (18b/14), (18b/15),
(18b/16), (18b/16), (18b/16), (18b/17),

(18b/17), (19b/18), (19b/19), (19b/19),
(19b/20), (20a/10), (20a/11), (20a/15),
(20a/15), (20a/16), (20a/17), (20a/18),
(20a/18), (20a/19), (20a/20), (20a/21),
(20a/23), (20a/23), (20a/3), (21a/27),
(21a/27), (21a/31), (21a/4), (21a/6),
(21a/7), (21a/8), (21a/9), (21b/14),
(21b/15), (21b/17), (21b/17), (21b/18),
(21b/18), (21b/18), (21b/2), (21b/2),
(21b/3), (21b/32), (21b/32), (21b/4),
(21b/5), (21b/7), (21b/7), (21b/9),
(21b/9), (21b/9), (22a/1), (22a/10),
(22a/2), (22a/2), (22a/3), (22a/3),
(22a/33), (22a/35), (22a/4), (22a/9),
(22a/9), (22b/1), (22b/1), (22b/1),
(22b/16), (22b/18), (22b/19), (22b/2),
(22b/30), (22b/30), (22b/30), (22b/31),
(22b/32), (22b/4), (22b/5), (22b/5),
(23a/26), (23a/7), (23a/8), (23a/8),
(23b/12), (23b/3), (23b/4), (23b/4),
(23b/7), (24a/21), (24a/22), (24a/22),
(24a/23), (24a/24), (24a/24), (24a/32),
(24a/32), (24a/32), (24a/33), (24a/33),
(26a/17), (26a/17), (26a/18), (26a/19),
(26a/19), (26a/20), (26a/4), (26b/3),
(26b/3), (26b/4), (27a/10), (27a/14),
(27a/14), (27a/15), (27a/28), (27a/32),
(27a/6), (27b/32), (27b/32), (27b/33),
(28a/27), (28a/27), (28a/33), (30b/17),
(30b/2), (30b/7), (30b/7), (31a/26),
(31a/26), (31a/26), (31a/27),
(31a/28), (31a/28), (31a/33), (31b/18),
(31b/19), (31b/19), (31b/21), (31b/22),
(31b/27), (31b/35), (32b/30), (35a/1),

(35a/12), (35a/12), (35a/16), (35a/16),
(35a/17), (35a/18), (35a/18), (35a/2),
(35a/2), (35a/24), (35a/25), (35a/8),
(35a/8), (37a/34), (37b/19), (37b/20),
(37b/26), (37b/26), (37b/27), (37b/28),
(37b/28), (37b/29), (37b/30), (37b/31),
(37b/31), (37b/31), (37b/32), (37b/32),
(41a/12), (41a/13), (41a/15), (41a/18),
(41a/19), (41a/20), (41a/21), (41a/23),
(41a/26), (41a/35), (41a/35), (41a/35),
(41b/16), (41b/18), (41b/18), (41b/2),
(41b/31), (42a/15), (42a/15), (42a/16),
(42a/17), (42a/17), (42a/17), (42a/23),
(42a/26), (42a/26), (42a/3), (42b/19),
(42b/23), (42b/30), (42b/31), (42b/31),
(44b/11), (44b/11), (44b/12), (44b/13),
(44b/13), (44b/15), (44b/24), (44b/24),
(44b/5), (44b/5), (44b/6), (44b/6),
(44b/7), (44b/7), (44b/9), (46b/12),
(46b/25), (46b/35), (46b/35), (47a/16),
(47a/17), (47a/17), (47a/21), (47a/21),
(47a/22), (47a/22), (47a/23), (47a/24),
(47a/27), (47a/34), (47a/5), (47a/6),
(47a/7), (47b/22), (47b/35), (47b/35),
(47b/35), (47b/35), (48a/1), (48a/32),
(48a/5), (48a/6), (48b/21), (48b/21),
(48b/27), (48b/3), (48b/5), (48b/6),
(48b/7), (48b/8), (48b/9), (50b/10),
(50b/12), (50b/30), (50b/30), (50b/30),
(50b/31), (50b/31), (51a/1), (51a/28),
(51a/29), (52a/11), (52a/11), (52a/12),
(52a/12), (52a/26), (52a/26), (53a/1),
(53a/2), (53a/2), (53a/4), (54b/18),
(54b/18), (54b/25), (54b/26), (54b/26),

(58a/10), (58a/16), (58a/16), (58a/16),
(58a/18), (58a/3), (58a/5), (58a/6),
(58a/6), (58b/3), (58b/4), (58b/6),
(58b/6), (58b/6), (59b/15), (59b/16),
(59b/16), (60a/1), (60a/1), (60a/3),
(60a/4), (60b/23), (60b/23), (60b/25),
(60b/25), (60b/25), (60b/26), (60b/27),
(60b/28), (61b/12), (61b/12), (61b/12),
(61b/13), (61b/14), (61b/15), (61b/15),
(61b/16), (61b/25), (61b/25), (61b/27),
(61b/28), (62b/13), (62b/14), (62b/14),
(62b/21), (62b/21), (62b/24), (62b/24),
(62b/25), (63a/32), (63a/33), (63b/26),
(63b/33), (64b/21), (64b/21), (64b/22),
(64b/23), (64b/23), (65b/19), (65b/21),
(65b/21), (65b/29), (65b/3), (65b/30),
(65b/30), (65b/9), (66a/13), (66a/13),
(66a/13), (66a/14), (66a/26), (66a/28),
(66a/28), (66a/28), (66a/28), (66a/30),
(66a/30), (66a/4), (66b/14), (66b/14),
(66b/14), (66b/3), (66b/4), (67a/2),
(67a/25), (67a/27), (67a/29), (67a/29),
(67a/29), (67a/3), (67a/30), (67a/30),
(67a/31), (67a/31), (67a/31), (67b/11),
(67b/11), (67b/12), (67b/4), (67b/4),
(67b/4), (67b/5), (67b/5), (67b/6),
(68a/15), (68a/15), (68a/15), (68a/20),
(68a/20), (68a/21), (68b/22), (68b/22),
(68b/28), (68b/29), (68b/32), (68b/34),
(68b/34), (69a/17), (69a/17), (69a/17),
(69b/10), (69b/10), (69b/10), (69b/11),
(69b/11), (69b/12), (69b/19), (69b/19),
(69b/20), (69b/20), (69b/24), (69b/31),
(69b/31), (69b/31), (69b/34), (70a/22),

(70a/23), (70b/15), (70b/16), (70b/16),
(70b/23), (70b/23), (70b/25), (70b/25),
(70b/26), (70b/26), (70b/28), (72a/21),
(72a/21), (72a/22), (72a/29), (72a/32),
(72a/35), (73a/11), (73a/12), (73a/13),
(73a/13), (73a/16), (73a/18), (73a/18),
(73a/19), (73a/21), (73a/27), (73a/27),
(73a/28), (75a/23), (75a/28), (75a/28),
(75b/14), (75b/14), (75b/17), (75b/33),
(76a/1), (76a/2), (76a/2), (76a/2),
(76a/3), (77a/33), (77a/33), (77b/13),
(77b/13), (77b/14), (77b/14), (77b/16),
(77b/21), (77b/21), (77b/7), (77b/7),
(77b/8), (78a/12), (78a/13), (79a/21),
(79a/22), (79a/25), (79a/27), (79a/28),
(79a/29), (79a/29), (79b/12), (79b/13),
(79b/13), (80b/5), (80b/5), (80b/6),
(81a/12), (81a/12), (81a/13), (81a/34),
(81a/34), (81a/34), (81a/4), (81a/4),
(81a/7), (81a/7), (81b/2), (81b/8),
(81b/9), (84b/14), (85a/27), (85a/35),
(85a/35), (85b/1), (85b/10), (85b/11),
(85b/11), (85b/12), (85b/15), (85b/16),
(85b/6), (85b/6), (86a/8), (86a/8),
(86a/9), (86b/15), (86b/15), (87b/25),
(87b/26), (87b/27), (87b/29), (87b/29),
(87b/30), (87b/31), (87b/32), (87b/32),
(87b/34), (87b/35), (88a/1), (88a/12),
(88a/13), (88a/14), (88a/22), (88a/35),
(89b/19), (89b/31), (89b/31), (89b/31),
(89b/32), (89b/32), (89b/35), (90a/1),
(90a/26), (90a/26), (90a/3), (90a/4),
(90b/22), (90b/30), (90b/35), (90b/35),
(91a/1), (91a/1), (91a/2), (91a/27),

(91a/27), (91a/9), (91b/21), (91b/22),
(92b/26), (93a/29), (93b/1), (93b/2),
(93b/2), (95a/21), (95a/23), (95a/26),
(95a/26), (95a/28), (95a/29), (95a/29),
(95a/29), (95a/30), (95a/31), (95a/31),
(95b/24), (95b/27), (95b/27), (95b/29),
(95b/35), (96a/18), (96a/18), (96a/21),
(96a/21), (96a/21), (96a/24), (96a/25),
(96a/6), (96b/34), (96b/34), (96b/35),
(97a/8), (97b/27), (98a/7), (98a/8),
(98a/9), (98a/9), (98a/9), (9b/28),
(9b/32), (9b/32), (9b/33), (9b/33),
(9b/34), (9b/34), (9b/35), (9b/35)

d.+den (21b/6), (30a/29),
(31a/28), (32b/33), (35a/4), (42a/18),
(47a/35), (51a/5), (68a/24), (86a/10)

d.+dir (15b/6), (22b/33),
(23b/8), (24a/34), (27a/29), (31b/23),
(35a/26), (35a/9), (48a/7), (48b/11),
(50b/33), (73a/14), (88a/23)

d.+e (21b/6), (30a/29),
(31a/29), (32b/33), (35a/4), (42a/19),
(47a/35), (68a/24), (86a/10)

d.+i (66b/3)

d.+ine (19b/18), (21a/23),
(22a/35), (22b/20), (24a/24), (44b/6)

disenşarya<Yun. 'dizanteri hastalığı'.

d. (31a/11), (57b/11), (7b/35),
(9a/2)

disişoya<Yun. 'sağırlık'.

d. (76a/19)

diş<T. 'diş'.

d. (88b/20), (95b/6), (97a/33),
(98a/21)

d.+iņ (95a/14)

d.+ler (95a/16)

d.+leri (95b/7)

dişi<T. 'dişi'.

d.+si (35b/11)

ditre-<T. 'titremek'.

d.-mek (52a/34)

d.-mesidir (52b/1)

diyabrun<Yun. b.a.'dut şerbeti'.

d. (90b/33), (91b/3), (97b/20),
(97b/20), (97b/26)

diyabruns<Yun. b.a. 'armut reçeli'.

d. (58a/32)

diyaçantur<Yun. 'eskiden ilaç için
kullanılan yakut macunu'.

d. (35b/35)

diyafiniķun<Yun. b.a. 'hurma
macunu'.

d. (21a/35), (47a/19), (47a/7),
(50b/12)

diyaframa<Yun. 'diyafram için toz
ilacı'.

d. (13a/32)

diyahilun<Yun. b.a. 'bal merhemi,
bitkinin özü, merhemi'.

d. (61b/9), (63b/24)

diyakatilikun<Yun. 'tüm şifalı
bitkilerden yapılan bir macun'.

d. (18a/6), (18b/16), (19b/19),
(21a/8), (22b/1), (22b/26), (22b/3),
(22b/4), (23a/27), (23b/9), (30b/16),
(58a/31), (65b/20)

diyakudyun<Yun. b.a. 'haşhaş şerbeti'.

d. (58a/8)

diyalya<Yun. b.a. 'hatmi merhemi'.

d. (61b/28)

diyār<A. 'memleket'.

d.+ında (55b/9)

diyarudun<Yun.'ilaç adı'.

d. (35a/8), (48a/5), (58a/33),
(65b/21)

diyasenta/diyasentu<Yun. 'eskiden
ilaç için kullanılan yakut macunu'.

d. (22b/15), (23a/3), (23a/7),
(24b/29), (31b/18), (35b/4)

diz<T. 'diz'.

d.+lerine (26b/11)

doķun-<T. 'dokunmak'.

d.-duğundan (15a/19)

doķundur-<T. 'dokundurmak'.

d.-mayalar (89b/2)

doldur<T. 'doldurmak'.

d.-acağ (48b/22)

d.-alar (48b/23)

dolu<T. 'dolu'.

d. (18a/33), (87b/2)

donuğ<T. 'yarı şeffaf'.

d. (72a/7)

dost<F. 'dost'.

d.+umuzun (72b/4)

dök<T. 'dökmek'.

d.-eler (28b/8)

d.-mek (84b/4)

d.-mekden (71b/20)

d.-üp (92b/16)

d.-ürler (16b/9)

dökül<T. 'dökülmek'.

d.-e (62a/35)

d.-mek (56b/21)

d.-mesinden (45b/7), (63a/12)

d.-müş (65a/10), (65a/12)

d.-müşdir (34a/35)

d.-üp (60b/16)

d.-ür (56b/23)

dön<T. 'dönmek'.

d.-mek (34a/24)

d.-üp (60a/9), (72a/10)

dörder<T. 'dörder'.

d. (10a/16), (31b/13)

dördüncü<T. 'dördüncü'.

d. (29b/21), (51b/30), (54b/15)

d.+si (4b/35), (59a/2), (76b/21)

dört<T. '(sayı sözü) dört'.

d. (10a/15), (10a/18), (10b/26), (10b/27), (11a/31), (11a/34), (13a/20), (13a/33), (13a/33), (13b/19), (13b/8), (14b/8), (15b/19), (15b/29), (15b/30), (18a/12), (18a/12), (19b/19), (20a/12), (20a/17), (21a/29), (21a/6), (22a/33), (22b/1), (22b/1), (22b/20), (22b/23), (22b/30), (23b/13), (24a/21), (24a/22), (24a/24), (24a/24), (24a/33), (24b/26), (26a/9), (27a/32), (30a/27), (30a/28), (30b/11), (30b/3), (30b/8), (31a/29), (31a/30), (31b/22), (31b/26), (31b/6), (33b/9), (37b/19), (37b/31), (37b/32), (3b/12), (41b/21), (44b/24), (45a/20), (46b/5), (47a/25), (47a/28), (47a/35), (48a/30), (48b/19), (4b/32), (55a/1), (55a/4), (60b/25), (60b/6), (61a/8), (62a/20), (62b/1), (63b/27), (67b/3), (69b/20), (69b/31), (70b/29), (71a/3), (72a/27), (73a/21), (75b/15), (75b/26), (79a/20), (87a/26), (88a/12), (8a/30),

(91a/9), (91b/21), (91b/24), (95b/25),
(9b/30)

du 'ā<A. 'Allaha yalvarma, dua'.

d. (2b/20), (38b/7), (3a/20)

d.+ya (38b/24)

dūd<A. (çoğul) 'kurtlar, solucanlar'.

d. (75b/30), (76b/1), (80a/32),
(80a/35)

d.+ıñ (74b/28)

dudağ<T. 'dudak'.

d. (88b/19)

d.+lara (94b/5)

dūdiyye<A. 'kurdla ilgili'.

d.+si (6a/26)

duḥān<A. 'duman'.

d. (35b/21), (55b/29), (59a/31),
(60b/30), (66b/29), (67a/5), (67a/17),
(71b/26), (72a/9), (73b/1)

d.+dan (73b/20)

d.+ı (83a/19), (83a/20)

duḥūl<A. 'girme'.

d. (37b/21), (80a/24), (80a/32),
(80a/7), (91b/28)

d.+ı (91b/34), (92a/14)

d.+idir (18a/23), (80a/10)

d.+inden (74b/1), (77a/10),
(77b/32), (88b/27)

d. èt- (11a/11), (34a/33),
(54a/21), (62a/12), (75a/7), (80a/34),
(80b/8), (92a/13), (92a/21), (92a/3),
(92a/33), (92a/33)

dūḵū<? b.a. '(ilaç adı) lansium
parasiticum'.

d. (46b/22)

dūlāb<A. 'dolap'.

d. (35b/8), (43b/11)

dumū ' <A. (çoğul) 'göz yaşları'.

d. (25b/10), (33a/12), (65a/8),
(74b/33)

dūr<F. 'uzak'.

d. (25a/12)

dur-<T. 'durmak'.

d.-alar (62b/8)

d.-arak (2a/24)

d.-duḵça (34a/33)

d.-sun (39a/15)

d.-ur (29a/24)

dut-<T. 'tutmak'.

d.-alar (70b/12)

duy-<T. 'işitmek, duymak'.

d.-masalar (92a/13)

d.-maz (26a/27)

dünn<A. 'yağ'.

d. (10a/19), (11b/20), (13b/17), (13b/19), (15a/11), (15a/15), (15a/2), (15a/2), (15a/9), (15a/9), (15a/9), (15b/16), (15b/16), (15b/16), (15b/16), (15b/17), (15b/17), (15b/17), (15b/17), (15b/17), (15b/17), (15b/20), (15b/20), (15b/24), (15b/31), (16a/32), (16b/10), (16b/10), (16b/10), (16b/10), (17b/30), (17b/30), (17b/34), (17b/34), (17b/35), (18b/17), (19b/19), (21a/4), (21a/8), (21a/9), (21b/17), (21b/18), (21b/31), (21b/31), (21b/32), (22a/1), (22a/3), (22a/3), (22a/3), (22a/3), (22a/4), (22a/6), (22a/8), (22a/9), (22a/9), (22b/2), (23a/27), (23b/19), (23b/20), (23b/20), (23b/20), (23b/20), (24b/22), (25b/30), (25b/30), (25b/31), (26a/12), (26a/16), (26b/2), (27a/7), (27a/7), (27a/8), (27b/11), (28b/20), (30a/28), (30a/28), (30a/28), (30b/16), (30b/16), (30b/19), (30b/19), (31b/31), (31b/32), (31b/32), (31b/33), (31b/33), (32b/19), (32b/4), (32b/5), (34a/11), (34a/11), (34a/11), (37a/28), (37b/13), (37b/13), (37b/13), (37b/13), (37b/14), (37b/28), (41a/15), (41a/22), (41b/24), (41b/24), (41b/24), (41b/33), (42a/17), (44a/18), (44a/18), (44b/13), (44b/18), (44b/29), (44b/7), (44b/7), (47a/1), (47a/18), (47a/7), (47b/16), (47b/16), (47b/16), (47b/17), (47b/17),

(47b/23), (47b/23), (47b/23), (47b/23), (47b/24), (47b/24), (47b/24), (47b/27), (47b/29), (47b/29), (47b/29), (47b/29), (47b/29), (47b/29), (47b/30), (47b/30), (47b/30), (47b/30), (47b/30), (47b/30), (47b/30), (47b/30), (47b/31), (47b/31), (48a/24), (48a/6), (48b/25), (48b/25), (48b/26), (48b/26), (48b/26), (48b/35), (48b/35), (49a/1), (49a/1), (50b/11), (50b/24), (50b/24), (50b/24), (50b/24), (50b/24), (50b/25), (50b/26), (50b/4), (50b/4), (50b/4), (50b/4), (50b/4), (50b/5), (50b/5), (51a/14), (51a/24), (51a/24), (51a/25), (51a/28), (51a/28), (51a/28), (51a/28), (51a/29), (52a/10), (52a/10), (52a/22), (52a/29), (52a/31), (52a/9), (53a/15), (53a/16), (53a/16), (53a/16), (53a/16), (53a/16), (53b/30), (53b/31), (53b/31), (53b/33), (53b/33), (53b/33), (54b/1), (54b/18), (54b/25), (54b/26), (54b/35), (54b/4), (54b/4), (54b/6), (56b/5), (58b/6), (58b/8), (59b/17), (59b/35), (59b/35), (60a/21), (60a/4), (60a/6), (60b/26), (61b/12), (61b/14), (61b/16), (61b/16), (61b/19), (61b/27), (61b/27), (62b/15), (62b/16), (62b/17), (62b/3), (63a/22), (63a/35), (65a/35), (65b/1), (66a/28), (66a/35), (66b/13), (66b/2), (73b/14), (73b/32), (74a/29), (74a/31), (74a/31), (75a/10), (75a/11), (75a/11), (75a/11), (75a/11), (75a/11), (75a/11), (75a/11), (75a/13), (75a/13), (75a/15), (75a/15), (75a/15), (75a/15), (75a/15), (75a/18), (75a/19), (75a/19), (75a/19), (75a/27), (75a/28), (75b/14),

(75b/14), (75b/15), (75b/25), (75b/31),
(75b/32), (75b/32), (75b/6), (75b/6),
(75b/7), (75b/7), (75b/8), (75b/8),
(75b/8), (76a/3), (76a/4), (77b/15),
(77b/15), (77b/16), (77b/17), (77b/3),
(77b/31), (77b/5), (77b/6), (77b/6),
(78a/10), (78a/10), (78a/11), (78a/11),
(78a/15), (78a/15), (78a/3), (78a/3),
(79a/12), (79a/13), (79a/14), (79a/20),
(79a/23), (79a/24), (79a/26), (79a/29),
(79a/5), (79a/9), (79a/9), (79b/18),
(79b/19), (79b/28), (80b/15), (80b/15),
(80b/4), (81a/33), (81a/33), (81b/7),
(82b/14), (82b/18), (82b/22), (82b/22),
(82b/32), (84a/33), (84a/33), (84a/34),
(84b/33), (85a/12), (85a/17), (85a/17),
(85a/17), (85a/19), (85a/28), (85b/1),
(90a/34), (90a/34), (93a/27), (93a/35),
(93b/13), (93b/14), (93b/2), (94a/35),
(95a/6), (95a/8), (96a/23), (97a/16),
(9a/35), (9a/35), (9b/29), (9b/29)

d.+den (77b/9)

d.+e (98a/29)

d.+i (37b/17), (47b/28),
(48b/25), (77b/11), (79a/17)

d.+iden (60a/5)

d.+iņ (48b/25)

d.+ini (11b/31)

d.+ler (75a/29)

d.+lerini (18b/12)

dühnī<A. 'yağlı'.

d. (10b/19), (10b/3), (11b/27),
(11b/29), (11b/32), (12a/7), (5b/21),
(27a/15)

d.+si (11a/21), (11b/25),
(8a/32)

d.+sinden (5b/14)

d.+yi (10b/4)

d. ol- (9a/32)

dühn-i felāsife<A. 'bir merhem adı'.

d. (15b/16), (47b/17), (47b/28),
(48b/26)

dühn-i hayrī<A. 'bir merhem adı ilaç
için kullanılır'.

d. (93b/13)

dühniyye/ dühniyyet bk. **dühnī**

d. (4b/17), (10b/1), (10b/29),
(10b/31), (11b/14), (11b/23), (13b/22),
(37a/21), (4b/34), (7b/13), (8a/24),
(8b/8)

d.+den (5a/15)

d.+i (10a/32)

d.+ini (10a/29)

d.+leri (10b/33)

d.+niņ (8b/9)

dühnü'l-fek<A. 'bir bitki yağı'.

d. (47b/16)	d.+lar (36a/23)
dühnü'l-ķarāh <A. 'öz yağı'.	düş -<T. 'düşmek'.
d. (32b/5)	d.-dikde (41a/11), (43a/7)
dühün <A. (çoğul) 'yağlar'.	d.-e (92b/33)
d.+lar (79a/10)	d.-er (34a/28), (38a/22),
d.+ları (77b/1)	(39a/19), (43b/25)
dükkān <A. 'dükkan'.	d.-meden (14a/14)
d. (3a/20)	d.-mege (70a/32)
dümel <A. 'apse, iltihap, çıban'.	d.-mek (37b/33), (43b/16)
d. (57b/20)	d.-mekden (54a/5), (71b/21)
dünyā <A. 'dünya'.	d.-üp (38a/7), (81a/29), (84b/9),
d.+yı (72b/4)	(86b/30), (92b/32)
dür <A. 'inci'.	düşman <F. 'düşman'.
d. (3b/4)	d.+ı (38b/25), (38b/26)
dürt -<T. 'dürtmek'.	düşük <T. 'düşük'.
d.-er (70a/5)	d. (51b/27)
dürlü <T. 'türlü'.	düvar <A. 'baş dönmesi'.
d. (86b/9)	d. (12b/15), (17a/4), (18a/32),
dürür <A. 'akmak'.	(29b/34), (34a/24), (34a/24), (34b/24),
d. (25b/9), (34b/12), (43b/29),	(34b/25), (35b/29), (35b/33), (37a/15),
(59a/19), (67a/17)	(37a/34), (40a/23), (43b/30)
düsümetli <A. 'yağlı'.	d.+a (34b/26)
d. (93b/15)	d.+dır (35b/29)
düş <T. 'düş, rüya'.	düveybe <A. '(hayvan) sinek'.
d. (36a/29)	d.(32a/28)

düyük<A. (çoğul) 'horozlar'.

e.+niğ (25a/9)

d. (55a/2)

e.+si (25a/18)

düz-<T. 'dizmek'.

e.+ye (19a/17)

d.-üp (28a/18)

ebkem<A. 'dilsiz'.

e. (1b/3)

E

e'ālī<A. (çoğul) 'yüce kişiler'.

e. (2a/2)

eblağū'l-menāfi'<A. 'çok faydalı'.

e.+dir (77a/31)

e'az<A. 'en değerli'.

e. (3b/33), (83a/8)

ebniye<A. (çoğul) 'binalar'.

e. (34b/7)

ebdān<A. (çoğul) 'bedenler, vücutlar'.

e. (1b/26), (39a/27), (53b/27)

ebvāl<A. (çoğul) 'çişler'.

e. (9b/2)

e.+da (5a/25), (87a/21)

ebyāt<A. (çoğul) 'beyitler'.

e. (33b/28)

ebegūmeci<T. b.a. 'ebegūmeci'.

e. (23b/31)

ebyāz<A. 'beyaz, ak'.

ebħire<A. (çoğul) 'buharlar'.

e. (17a/20), (17b/3), (17b/4), (18a/1), (18a/16), (18a/20), (18a/22), (18a/26), (18b/20), (18b/25), (25a/34), (26b/27), (27a/22), (29a/24), (29b/4), (29b/6), (33a/3), (34a/3), (34a/34), (35b/7), (36a/20), (39b/32), (39b/34), (43b/26), (49b/21), (51b/2), (52b/15), (52b/9), (57a/17), (61b/3), (61b/6), (66b/32), (75a/5), (78a/25), (83b/14), (84b/21), (84b/23), (84b/35), (85a/6), (93b/31)

e.+den (39b/20)

e. (15a/5), (15b/27), (15b/4), (15b/5), (16a/31), (16b/2), (16b/8), (20a/20), (21a/28), (21a/32), (22b/22), (22b/25), (23b/4), (27b/31), (28a/26), (30b/10), (31a/26), (31b/13), (35a/1), (35a/16), (41a/18), (41b/15), (41b/2), (41b/20), (41b/5), (42b/22), (44b/7), (46b/34), (47a/17), (47a/26), (47a/29), (47a/34), (47b/20), (48b/10), (48b/20), (50b/13), (50b/18), (51a/14), (51a/3), (52a/27), (53a/1), (54b/26), (55b/28), (57b/30), (58a/2), (58a/29), (58b/3), (59b/15), (60a/2), (60a/3), (60b/4), (60b/5), (61b/12), (61b/24), (62b/24),

(63b/25), (63b/32), (65b/1), (65b/10),
(65b/11), (65b/15), (65b/3), (65b/35),
(65b/9), (66a/1), (66a/28), (66a/28),
(66a/30), (67a/24), (67a/31), (67b/18),
(68a/1), (68a/17), (68a/5), (68a/6),
(68b/31), (69b/33), (69b/8), (70b/23),
(70b/5), (71a/31), (72a/29), (72a/31),
(73a/16), (73a/19), (73a/27), (75b/17),
(77a/32), (77a/34), (77b/13), (77b/19),
(78b/35), (79a/25), (79a/28), (79a/28),
(79b/35), (79b/4), (81a/12), (81a/3),
(81b/5), (82a/21), (82b/4), (82b/8),
(85a/13), (85a/24), (85a/27), (85b/10),
(85b/12), (86a/27), (87b/22), (87b/31),
(88a/11), (88a/15), (89b/18), (90b/1),
(91a/28), (91a/9), (93b/2), (93b/3),
(95a/31), (95a/7), (96a/14), (96b/34),
(98a/20), (98a/9)

e.+dır (86a/25)

e.+ı (81a/2), (81a/24), (83a/18)

ebyāzu'l-levn<A. 'beyaz rengi'.

e. (4b/5)

ebzün<A. 'küvet'.

e. (31b/5), (48b/1), (50b/15),
(50b/16), (50b/16), (66a/35), (87b/6)

e.+e (47b/5), (50b/22)

e.+iñ (48b/15)

e.+ine (28b/20)

e.+ler (48b/13)

e.+lere (46b/11), (50b/7)

e. èt- (23b/22), (28b/20),
(30a/14), (47b/12), (53b/33)

e. olun- (48b/19), (50b/22)

ebzünāt (çoğul) bk. **ebzün**

e. (31b/10)

ecfān<A. (çoğul) 'göz kabakları'.

e. (25a/11), (27b/8), (33a/27),
(59a/15), (59a/19), (59a/22), (59a/25),
(59a/28), (59b/5), (60a/30), (60a/8),
(60b/16), (60b/29), (61a/2), (61a/29),
(61a/5), (61b/10), (61b/26), (61b/29),
(61b/29), (61b/30), (61b/30), (62a/15),
(62a/32), (62a/33), (62a/6), (62a/8),
(62b/28), (62b/29), (63a/15), (63a/28),
(65a/6), (65b/1), (66a/27), (66a/32)

e.+a (60b/24), (61b/2), (61b/3),
(61b/32), (61b/8), (62a/28), (62b/15),
(63a/12), (63a/13), (63a/31), (63a/33),
(65b/5), (66a/22), (66a/26), (66b/18),
(67b/27)

e.+da (59a/18), (59a/33),
(60a/10), (61b/21), (62a/26), (62a/34),
(63a/16), (63a/17), (63a/6), (63a/6)

e.+dır (62a/9)

e.+ı (62a/12)

e.+iñ (58b/30), (59a/33),
(60a/34), (62a/2)

ecil<A. 'gelecekte'.

e.+den (13b/35), (14a/22),
(35b/26), (38a/2), (38a/22), (38a/25),
(38a/28), (39b/15), (40a/5), (45b/19),
(49a/9), (4a/12), (56b/27), (79b/32),
(92a/29), (93b/28), (96a/33)

e.+dendir (81b/30)

ecinne<A. (çoğul) 'cinler'.

e. (38b/30), (38b/5)

e.+den (38b/12), (39a/24),
(39b/14)

e.+niñ (39b/3), (39b/4), (39b/5)

e.+yi (39b/1), (39b/1), (42b/34)

ecl<A. 'sebep'.

e. (79b/32)

ecnās<A. (çoğul) 'çeşitler, türler'.

e. (14a/1), (96b/11)

ecrām<A. (çoğul) 'cirimler'.

e.+ıñ (33)

ecsād<A. (çoğul) 'bedenler, gövdeler'.

e. (52b/11), (52b/11), (5b/7)

e.+ıñ (4b/13)

ecsām<A. (çoğul) 'cisimler'.

e. (4b/24), (4b/28), (4b/31),
(5a/34), (5a/4), (67a/8), (67a/10)

e.+da (4b/17)

e.+ı (4b/32), (5a/1)

e.+ıñ (4b/10), (4b/22), (4b/25),
(4b/35), (5a/4), (5a/6), (5a/8)

ecved<A. 'en iyi'.

e. (11b/35), (31a/25)

eczā<A. (çoğul) 'paçalar, cüzler,
kısımlar'.

e. (10a/20), (10a/32), (11a/4),
(11a/4), (14a/32), (18a/14), (21b/10),
(2b/18), (35a/13), (35a/3), (47b/25),
(48b/22), (4b/16), (4b/18), (4b/21),
(4b/23), (4b/23), (4b/25), (4b/26),
(4b/29), (4b/30), (4b/31), (4b/33),
(4b/34), (4b/34), (4b/35), (4b/35),
(54a/6), (54a/8), (54b/27), (5a/1),
(5a/12), (5a/15), (5a/15), (5a/18),
(5a/2), (5a/23), (5a/8), (5a/9), (5a/9),
(5b/9), (68a/2), (6a/3), (70b/2), (7b/11),
(7b/12), (7b/12), (7b/13), (7b/13),
(7b/14), (7b/15), (7b/21), (7b/25),
(7b/26), (85b/28), (8a/22), (8a/23),
(8a/23), (8a/24), (8a/24), (8a/25),
(8a/25), (8a/25), (8a/26), (8a/27),
(8a/28), (8a/28), (8a/33), (8a/34),
(8a/34), (8b/1), (8b/18), (8b/20),
(8b/25), (8b/26), (8b/30), (8b/31),
(8b/4), (8b/7), (8b/7), (8b/7), (8b/8),
(8b/9), (93a/24), (93b/12), (94a/20),
(95b/26), (97b/29), (9a/31), (9b/2),
(9b/5)

e.+dan (76a/29)

e.+den (24b/26)

e.+dır (7b/23), (7b/24)

e.+lara (79b/35)

e.+ları (79b/7)

e.+nın (21b/5), (4b/28), (7b/16),
(8a/27), (8b/19)

e.+sı (14a/20), (4b/5), (5a/11),
(86b/22)

e.+sına (5b/17)

e.+sını (5b/25), (74a/4)

e.+sının (9a/31)

eczā be-eczā<A. F. 'her bir ilacı'.
e. (2a/21)

edeb<A. 'saygı'.
e. (76a/23)

edhān<A. (çoğul) 'yağlar'.
e. (10b/7), (11b/15), (11b/19),
(11b/24), (11b/32), (15b/16), (22a/4),
(23b/19), (27a/17), (27a/21), (27a/7),
(34a/10), (34a/23), (48a/27), (53a/14),
(53b/30), (53b/33), (53b/8), (54b/27),
(62a/13), (66b/32), (75a/15), (75a/16),
(77a/35), (77a/9), (78a/3), (79b/20),
(84a/33), (84a/35), (84b/34), (93b/13),
(9a/35)

e.+dan (15b/18), (16b/9),
(77b/30)

edhānāt<A. (çoğul) 'merhemler'.
e. (46b/11), (47b/13), (50a/35),
(50b/23), (51a/33), (53a/6), (54a/35),
(94a/14)

e.+dan (41b/24), (50b/4)

edhem<A. 'simsiyah, kara'.
e. (86a/4)

edhīne<A. (çoğul) 'dumanlar'.
e. (25a/34), (33a/3), (55b/24),
(75a/5)

edille<A. (çoğul) 'deliller, kanıtlar'.
e. (92a/14)

ednā<A. 'en az, daha, çok'.
e. (12a/25), (12a/25), (12a/35),
(19b/1), (52b/23), (55b/1), (55b/13),
(55b/14), (55b/15), (55b/7), (82a/18)

edrūmālī<? b.a. 'ilaç adı'.
e. (41b/23), (49a/1), (70a/19),
(80b/33), (81a/25)

edviye<A. (çoğul) 'ilaçlar'.
e. (10a/11), (10a/19), (10a/27),
(10a/31), (10a/33), (10a/34), (10a/9),
(10a/9), (10b/28), (11a/14), (11a/19),
(11a/3), (11b/16), (11b/20), (11b/20),
(11b/29), (11b/34), (12a/31), (12a/32),
(12a/33), (12a/5), (12b/2), (13a/13),
(13a/14), (13a/14), (13a/15), (13a/30),
(13b/10), (13b/12), (13b/21), (13b/22),
(14b/19), (14b/22), (15a/29), (15a/7),

(16a/10), (16a/15), (16a/32), (17b/24),
(19a/16), (19a/16), (20a/24), (20a/25),
(21a/18), (21a/34), (22a/11), (23a/25),
(23b/1), (23b/16), (24a/25), (24a/28),
(24b/28), (26a/8), (26b/25), (26b/34),
(26b/6), (27a/19), (27a/26), (28b/2),
(28b/30), (2b/5), (30a/10), (30a/10),
(30a/32), (31b/1), (31b/23), (31b/3),
(31b/30), (32a/17), (32a/18), (32a/8),
(34b/31), (34b/32), (37a/21), (37a/23),
(37a/24), (37b/16), (37b/17), (37b/24),
(3b/19), (3b/32), (3b/32), (3b/7),
(42a/11), (42a/9), (42b/20), (42b/35),
(43a/1), (44b/27), (44b/27), (45a/18),
(45a/9), (46a/34), (46a/35), (46b/1),
(46b/1), (46b/2), (46b/3), (46b/4),
(47a/10), (47b/11), (48a/10), (48a/10),
(48a/11), (48a/11), (48a/14), (48a/15),
(4a/14), (4a/28), (51a/34), (52a/18),
(52a/2), (53a/5), (53b/34), (55b/24),
(56b/2), (59b/2), (59b/4), (62a/18),
(62a/25), (62b/10), (62b/12), (63a/24),
(63b/17), (64a/12), (64a/13), (64a/14),
(64a/15), (64a/15), (64a/18), (64a/29),
(64a/32), (64a/32), (64b/15), (64b/4),
(66a/8), (67a/20), (67b/18), (68a/11),
(68b/17), (68b/24), (69a/34), (69b/7),
(6a/33), (70b/13), (71a/35), (71b/5),
(71b/5), (73a/3), (75b/2), (75b/5),
(75b/6), (76b/13), (77a/11), (77a/23),
(77a/25), (78b/27), (79a/34), (79a/35),
(79a/6), (7b/27), (7b/29), (7b/30),
(7b/30), (7b/33), (7b/34), (80a/28),
(80b/26), (80b/28), (81a/2), (81a/30),

(81a/9), (82b/16), (82b/30), (83a/12),
(83a/3), (84b/31), (85a/11), (86a/13),
(86a/17), (86a/6), (86a/7), (86b/7),
(87b/19), (87b/20), (88a/31), (88a/6),
(88a/8), (89b/10), (89b/15), (8a/1),
(8a/2), (8a/5), (8a/6), (8b/27), (8b/28),
(8b/33), (8b/34), (90a/23), (90a/29),
(90b/16), (91a/19), (91a/31), (91a/32),
(91a/34), (91b/11), (91b/16), (92b/13),
(93b/5), (94a/13), (94b/22), (94b/3),
(95a/2), (96b/22), (96b/22), (97a/21),
(97b/19), (98a/23), (98a/24), (98a/25),
(98a/26), (9a/11), (9a/14), (9a/24),
(9a/25), (9a/27), (9a/28), (9a/28),
(9a/29), (9a/35), (9a/7), (9a/8), (9b/11),
(9b/11), (9b/12), (9b/14), (9b/26),
(9b/6), (9b/9)

e.+den (12a/22), (32a/16),
(55b/27)

e.+ler (16a/30), (21a/11)

e.+lerden (20b/30)

e.+leri (15b/14), (19a/22),
(44b/20)

e.+leriñ (16a/34), (23b/15)

e.+niñ (31b/4), (45a/5),
(52a/16), (8b/28)

e.+ye (9a/21), (9a/24)

edyān<A. 'dinler'.

e.+a (1b/26)

ef' ā<A. 'yılan'.

e. (60a/27)

e.+nın (5b/1)

e.+yı (43a/24)

efā ī (çoğul) bk.**ef' ā**

e. (9b/2)

ef' āl<A. (çoğul) 'işler, hareketler'.

e. (19a/35), (25b/7), (28b/9),
(29a/26), (29b/16), (29b/18), (30a/3),
(33b/19), (38a/30), (46a/14), (46a/14),
(4a/32), (4a/32), (4b/1), (4b/3), (5a/21),
(5a/28), (5a/29), (5a/6), (5b/27),
(5b/30), (6a/10), (6a/10), (6a/8), (6a/8),
(76a/25), (76b/9), (78b/1), (83b/1),
(8a/13), (8a/13), (8a/14), (8a/14),
(8a/15)

e.+a (5b/7)

e.+dan (80a/12)

e.+ıdır (59a/4)

e.+ın (5a/34), (5b/11)

e.+ına (24b/9), (29b/15)

e.+ında (20b/26)

e.+ından (5a/7), (5a/7)

efgen<F. 'düşüren, atan'.

e. (3b/6)

efkār<A. (çoğul) 'fikirler, düşünceler'.

e. (14b/13), (29a/24), (30b/28)

e.+da (1b/28)

e.+dan (30a/2)

efrācyā<Yun. b.a. 'şifalı bir bitki'.

e. (35a/21), (65b/25), (66a/12),
(66a/3), (68b/17), (69b/33), (70a/21),
(71b/13), (72a/17), (72a/19), (72a/22),
(72a/25), (72a/28), (72b/12), (73a/11),
(73a/15), (73a/20), (73a/9)

efrād<A. (çoğul) 'kişiler'.

e. (38b/25)

Efrenc<A. 'Avrupa, Batı'.

e. (35a/7), (45a/34), (50b/33),
(51a/17), (58a/4), (66a/31), (72a/18),
(72a/26), (8a/6), (8a/7)

Efrencī/ Efrenciyye<A. 'Avrupalı,
Batılı'.

e. (35a/11), (42a/29), (53a/14),
(55a/22), (67a/22), (73a/30), (85a/8),
(85b/13), (89b/22), (95b/33)

e.+den (24a/2), (42b/6),
(51a/19), (75b/20), (80b/11), (85a/11),
(85a/11), (85b/13), (87b/21), (90b/27),
(91a/7), (93b/4), (95a/2)

e.+niñ (35b/32), (41a/9),
(41b/22), (45a/11), (46b/32), (47b/14),
(58b/11), (70b/26), (75a/14), (85a/32),
(96b/32), (98a/10)

efrice<A. 'şifalı bir bitki'.

- e. (37b/16), (47b/10)
- efşah**<A. 'daha fasih ve beliğ olan'.
a. (81b/21)
- efsentīn**<A. b.a. 'absent'.
e. (10a/2), (10a/4), (10b/5), (11a/22), (11a/27), (11a/31), (11a/32), (11a/33), (21a/15), (37b/25), (41a/20), (48b/16), (54b/17), (61b/8), (75a/9), (75b/7), (79b/12), (79b/2), (79b/27), (80b/15), (80b/33), (80b/35), (81b/12), (89b/24), (8b/12), (92b/21), (9a/29), (9a/32), (9b/28), (9b/33), (9b/35)
- efsūn**<F. 'efsun'.
e. (43a/1), (43a/15), (43a/7)
- efsūnī**<F. 'efsun ile ilgili'.
e. (43a/6)
- eftīmūn**<Yun.? b.a. 'cin saçı'.
e. (22b/18), (22b/24), (22b/30), (23b/10), (23b/12), (23b/3), (30b/6), (31a/26), (35a/31), (35a/31), (42a/7), (42a/7), (48a/9), (48a/9), (83a/15), (91b/16), (94a/28)
- efvāh**<A. (çoğul) 'ağızlar'.
e. (2a/11), (69a/26), (86b/23), (86b/24), (87a/6), (94b/16), (94b/21), (96b/6), (97a/2), (97b/2), (97b/4)
- efyaliṭis**<Yun. 'karabasan, kabus'.
e. (36a/10)
- eger**<T. 'eğer'.
e. (10a/35), (11a/5), (12b/25), (12b/27), (12b/32), (12b/33), (12b/34), (12b/35), (14b/5), (15a/10), (15a/13), (15a/27), (15a/28), (15a/28), (15b/7), (15b/9), (16a/8), (16b/15), (16b/25), (16b/32), (16b/33), (17a/11), (17a/13), (17a/20), (17a/3), (17a/33), (17a/35), (17a/6), (17b/1), (17b/13), (17b/14), (17b/15), (17b/16), (17b/17), (17b/18), (17b/2), (17b/22), (17b/23), (17b/25), (17b/27), (17b/3), (17b/6), (17b/8), (17b/9), (18a/3), (18a/6), (18b/12), (18b/18), (18b/2), (18b/23), (18b/25), (18b/3), (18b/5), (18b/6), (18b/8), (19a/1), (19a/10), (19a/11), (19a/13), (19a/2), (19a/25), (19a/8), (19a/8), (19a/9), (19b/1), (19b/14), (19b/14), (19b/22), (19b/23), (19b/24), (19b/27), (19b/29), (19b/31), (19b/32), (19b/33), (20a/13), (20a/26), (20a/26), (20a/31), (20b/27), (20b/32), (20b/34), (21a/10), (21a/10), (21a/12), (21a/13), (21a/16), (21a/20), (21b/10), (21b/11), (21b/22), (22a/29), (22a/31), (22b/6), (22b/6), (23a/12), (23a/20), (23a/20), (23a/21), (23a/28), (23a/29), (23a/34), (23b/18), (23b/27), (24a/17), (24a/25), (24a/27), (24b/16), (24b/24), (24b/34), (24b/35), (25a/7), (25b/10), (25b/16), (25b/17), (25b/17), (25b/18), (25b/22), (25b/35), (25b/4), (25b/5), (25b/7), (25b/8), (26a/29), (26a/35), (26b/1), (26b/32), (26b/33), (27a/19), (27a/2), (27a/21), (27a/22), (27a/23), (27a/25), (27a/26),

(27a/3), (27a/5), (27a/8), (27b/10),
(27b/10), (27b/12), (27b/15), (27b/16),
(27b/26), (27b/3), (27b/4), (28a/14),
(28a/34), (28b/19), (28b/24), (28b/25),
(28b/3), (28b/5), (29a/33), (29a/35),
(29b/17), (29b/5), (30a/11), (30a/15),
(30a/23), (30a/30), (30b/34), (31a/19),
(31a/7), (31b/32), (31b/33), (32a/13),
(32a/35), (32b/14), (32b/21), (32b/31),
(32b/35), (33a/27), (33a/3), (33a/34),
(33b/14), (33b/16), (33b/17), (33b/18),
(33b/19), (33b/25), (33b/29), (33b/6),
(34a/17), (34a/2), (34b/11), (34b/12),
(34b/15), (34b/17), (34b/20), (34b/23),
(34b/30), (34b/34), (35a/26), (35a/28),
(35a/29), (35a/33), (35b/1), (35b/25),
(35b/29), (35b/4), (36a/4), (37a/15),
(37a/25), (38a/18), (38a/26), (38a/6),
(39b/14), (39b/29), (40a/13), (40a/14),
(40a/22), (40a/24), (40a/25), (40a/28),
(40a/31), (40a/33), (40a/35), (40a/8),
(40b/10), (40b/11), (40b/13), (40b/17),
(40b/18), (40b/26), (40b/33), (40b/34),
(40b/5), (40b/7), (40b/8), (40b/9),
(41b/8), (42a/1), (42a/19), (42a/34),
(42b/11), (42b/2), (42b/24), (42b/26),
(42b/29), (42b/34), (43a/19), (43b/28),
(43b/29), (43b/31), (43b/32), (43b/34),
(43b/35), (44a/13), (44a/15), (44a/17),
(44a/19), (44a/2), (44a/20), (44a/21),
(44a/22), (44a/23), (44a/25), (44a/27),
(44a/3), (44a/3), (44a/30), (44a/34),
(44a/4), (44a/8), (44a/9), (44a/9),
(44b/14), (44b/21), (44b/25), (44b/35),

(45a/13), (45a/17), (45a/18), (45a/20),
(45a/21), (45a/22), (45a/24), (45a/6),
(45a/7), (45b/26), (45b/27), (45b/30),
(45b/32), (45b/32), (45b/34), (46a/11),
(46a/11), (46a/16), (46a/17), (46a/18),
(46a/19), (46a/19), (46a/21), (46a/22),
(46a/23), (46a/25), (46a/31), (46a/32),
(46a/4), (46a/8), (46a/9), (46b/2),
(46b/30), (46b/6), (48a/12), (48a/17),
(48a/18), (48a/19), (48a/25), (48a/35),
(48a/7), (49a/18), (49a/21), (49a/23),
(49a/25), (49a/26), (49a/27), (49a/28),
(49b/6), (50a/17), (50a/17), (50a/18),
(50a/23), (50a/23), (50a/26), (50a/28),
(50a/30), (50a/32), (50a/33), (50a/34),
(50b/15), (50b/6), (51a/30), (51a/31),
(51a/33), (51a/35), (51a/6), (51b/1),
(51b/24), (51b/25), (51b/26), (51b/28),
(51b/28), (51b/32), (51b/7), (52a/15),
(52a/4), (52b/19), (52b/19), (52b/20),
(52b/25), (53a/12), (53a/4), (53a/7),
(53a/9), (53b/10), (53b/19), (53b/19),
(53b/20), (53b/21), (53b/21), (53b/23),
(53b/25), (53b/27), (53b/3), (53b/31),
(53b/34), (53b/4), (53b/6), (53b/7),
(53b/8), (53b/9), (54a/32), (55a/14),
(55a/21), (56a/2), (56a/33), (57a/25),
(57a/27), (57a/29), (57a/35), (57b/1),
(57b/10), (57b/11), (57b/12), (57b/12),
(57b/16), (57b/17), (57b/18), (57b/2),
(57b/3), (57b/31), (57b/33), (57b/34),
(57b/4), (57b/4), (57b/5), (57b/6),
(57b/7), (57b/8), (57b/9), (57b/9),
(58a/22), (58a/22), (58a/23), (58a/24),

(58a/33), (58b/1), (58b/34), (58b/35), (58b/8), (59a/1), (59a/1), (59a/10), (59a/10), (59a/13), (59a/14), (59a/14), (59a/16), (59a/16), (59a/18), (59a/2), (59a/20), (59a/21), (59a/22), (59a/3), (59a/3), (59a/3), (59a/34), (59a/34), (59a/4), (59a/4), (59a/8), (59a/8), (59a/9), (59b/1), (59b/14), (59b/17), (59b/2), (5a/29), (5a/31), (5a/32), (60a/19), (60a/28), (60a/32), (60a/4), (60b/18), (60b/19), (61a/21), (61a/26), (61a/28), (61a/29), (61b/14), (61b/17), (61b/17), (61b/18), (61b/23), (61b/26), (62a/10), (62a/23), (62a/32), (62a/4), (62a/6), (62a/7), (62a/8), (62a/9), (62b/19), (62b/2), (62b/5), (63a/1), (63a/17), (63a/18), (63a/19), (63a/19), (63a/34), (63b/11), (63b/16), (63b/19), (63b/23), (63b/24), (63b/9), (64a/10), (64a/11), (64a/16), (64a/19), (64a/20), (64a/28), (64a/29), (64a/7), (64a/8), (64b/10), (64b/11), (64b/12), (64b/14), (64b/33), (64b/34), (64b/9), (65a/10), (65a/12), (65a/14), (65a/15), (65a/18), (65a/20), (65a/24), (65b/18), (65b/24), (65b/6), (65b/8), (66a/24), (66a/27), (66a/33), (66a/5), (66b/16), (66b/20), (66b/5), (67b/14), (67b/15), (67b/23), (67b/24), (67b/25), (67b/33), (67b/34), (68a/23), (68a/26), (68a/4), (68a/6), (68b/35), (69a/1), (69a/15), (69a/28), (69a/28), (69a/3), (69a/5), (69b/3), (69b/6), (6b/29), (6b/9), (70a/10), (70a/14), (70a/14), (70a/15), (70a/18), (70a/6), (70b/10), (70b/20), (70b/6), (70b/8), (70b/9), (71a/14), (71a/16), (71a/17), (71a/18), (71a/22), (71a/26), (71a/28), (71a/28), (71b/11), (71b/29), (71b/29), (71b/3), (71b/34), (71b/5), (71b/5), (72a/15), (72b/31), (72b/32), (72b/34), (73a/1), (73a/2), (73a/4), (73a/7), (73b/3), (73b/33), (73b/4), (73b/5), (74b/11), (74b/13), (74b/14), (74b/15), (74b/17), (74b/20), (74b/22), (74b/24), (74b/26), (74b/27), (74b/29), (74b/31), (74b/32), (74b/33), (74b/35), (75a/1), (75a/16), (75a/17), (75a/19), (75a/2), (75a/24), (75a/33), (75a/35), (75a/4), (76a/18), (76a/20), (76a/28), (76b/10), (76b/10), (76b/11), (76b/20), (76b/3), (76b/31), (76b/33), (76b/35), (76b/4), (76b/5), (76b/6), (76b/7), (76b/7), (76b/9), (77a/11), (77a/12), (77a/13), (77a/3), (77a/8), (77a/9), (77b/1), (77b/29), (77b/31), (77b/33), (78a/1), (78a/4), (78b/14), (78b/15), (78b/17), (78b/18), (78b/19), (78b/22), (78b/23), (78b/26), (78b/28), (78b/29), (78b/29), (78b/30), (78b/33), (78b/6), (78b/7), (78b/7), (79a/3), (79a/34), (79a/7), (79b/24), (79b/26), (79b/29), (79b/30), (80a/13), (80a/2), (80a/27), (80a/27), (80b/2), (80b/28), (80b/29), (80b/32), (80b/6), (81a/1), (81a/15), (81a/17), (81a/19), (81a/2), (81a/22), (81a/23), (81a/29), (81a/31), (81a/5), (81b/10), (82a/13), (82a/13), (82a/25), (82a/28), (82a/30), (82a/31), (82a/32),

(82a/34), (82a/35), (82b/10), (82b/11),
(82b/16), (82b/2), (82b/23), (82b/24),
(82b/3), (82b/30), (82b/35), (82b/5),
(82b/7), (82b/7), (82b/9), (82b/9),
(83a/12), (83a/3), (83a/33), (83a/35),
(83a/6), (83a/8), (83b/11), (83b/12),
(83b/13), (83b/17), (83b/22), (83b/24),
(83b/26), (83b/27), (83b/3), (83b/35),
(83b/5), (83b/6), (84a/17), (84a/2),
(84a/24), (84a/32), (84a/34), (84b/1),
(84b/29), (85a/11), (85a/11), (85a/11),
(85a/13), (85a/16), (85a/23), (85a/29),
(85b/13), (85b/2), (85b/8), (86a/10),
(86a/22), (86b/28), (86b/35), (87a/1),
(87a/10), (87a/15), (87a/17), (87a/2),
(87a/24), (87a/26), (87a/3), (87a/3),
(87a/31), (87a/32), (87a/4), (87a/6),
(87a/8), (87b/2), (87b/3), (88a/18),
(88a/2), (88a/3), (89a/27), (89a/28),
(89a/30), (89a/31), (89a/34), (89b/16),
(89b/21), (89b/3), (89b/4), (89b/5),
(89b/8), (8a/28), (8a/29), (8b/20),
(8b/21), (90a/14), (90a/16), (90a/17),
(90a/18), (90a/21), (90a/21), (90a/24),
(90a/28), (90b/10), (90b/11), (90b/12),
(90b/16), (90b/18), (90b/32), (90b/8),
(90b/9), (91a/24), (91a/24), (91a/28),
(91a/33), (91a/34), (91a/6), (91b/11),
(91b/4), (92a/12), (92a/17), (92a/21),
(92a/33), (92b/11), (92b/18), (93a/17),
(93a/23), (93a/24), (93b/32), (93b/33),
(93b/35), (93b/4), (93b/9), (94a/1),
(94a/10), (94a/10), (94a/11), (94a/13),
(94a/2), (94a/27), (94a/3), (94a/30),

(94b/1), (94b/25), (95b/14), (95b/18),
(96a/27), (96b/12), (96b/14), (96b/20),
(96b/21), (96b/24), (96b/26), (97a/1),
(97a/10), (97a/11), (97b/13), (97b/15),
(97b/16), (97b/29), (97b/32), (97b/35),
(97b/8), (97b/9), (98a/23), (98a/25),
(98a/25), (98a/27), (98a/4), (98a/5)

e.+i (60a/7)

egerçi<F. 'her ne kadar, ise de'.

e. (23b/34), (29b/4), (31a/3),
(38b/18), (39b/1), (40a/34), (43b/14),
(45b/1), (4b/12), (4b/35), (55b/33),
(56b/22), (58b/14), (5b/10), (78b/1),
(7a/35), (7b/23), (80a/35), (82a/2),
(9b/18), (9b/21)

egri<T. 'düz olmayan, eğri'.

e. (60a/16), (60a/31), (60a/32),
(60a/33)

ehālī<A. 'halk'.

e. (2a/8)

e.+si (13b/26), (55b/10),
(55b/11), (9a/21)

ehem<A. 'daha önemli'.

e. (66b/25)

ehibbā<A. (çoğul) 'dostlar'.

a.+ları (33b/20)

e.+sına (92a/7)

ehl<A. 'sahip, halk'.

e. (1b/20), (2a/14), (2a/35),
(72b/4), (74a/14)

ehviye<A. (çoğul) 'havalalar'.

e. (15a/19), (18b/26), (19a/31),
(20b/23), (20b/24), (23a/9), (24a/11),
(47b/2), (52a/21), (52b/6), (66b/30),
(74b/17), (78a/33), (80b/31), (8b/24),
(93a/8)

e.+den (55b/24)

e'imme<A. (çoğul) 'imamlar'.

e. (2a/35)

ekber<A. 'en büyük'.

e. (61a/20), (64b/10), (64b/3),
(64b/7)

e.+de (62a/26), (63b/1),
(63b/34), (64a/3), (64b/4)

e.+den (68a/29)

e.+e (62a/28), (64a/2), (64b/2)

e.+i (64a/17)

e.+iñ (64b/8)

ekdār<A. (çoğul) 'kederler'.

e. (74a/8)

ekhāl<A. (çoğul) 'sürmeler; ayak
bilekleri'.

e. (60a/14), (69a/4)

e.+dan (54a/29)

ekheb<A. 'siyah ile ilgili'.

e. (69a/28)

ekkāl/ ekkāle<A. 'etrafındaki etleri
çürütüp yok eden (yara)'.

e. (49b/11), (62a/27), (64a/14),
(64a/16), (64a/24), (64b/3), (64b/5),
(77a/12), (96b/1), (96b/4), (9a/15),
(9b/23)

e.+den (83a/12)

e.+dir (59a/30), (62a/16),
(91b/8)

e.+niñ (97b/6), (98a/17)

e.+yi (86a/12)

e. ol- (64a/15)

ekl<A. 'yemek'.

e. (19b/34), (24a/2), (27b/6),
(40a/29), (43b/1), (45a/24), (46a/2),
(58b/10), (61a/27), (62a/28), (71b/29),
(92a/27), (92b/1)

e.+den (71b/29)

e.+ini (53a/19)

e. èt- (16a/19), (29a/19),
(36b/10), (36b/12), (43b/6), (61b/26),
(64b/7), (68a/2), (70a/16), (74a/27),
(85a/11), (86b/8), (91b/20), (92b/27),
(95a/17)

e. eyle- (26a/25), (53a/19),
(89b/17), (90a/27), (92a/8)

e. olun- (36b/14), (37b/15),
(47b/1), (92a/28), (92a/35)

eklen<T. 'katılmak, eklenmek'.

e.-mek (14b/12)

ekmed<A. 'koyu renk'.

e. (82b/9), (86a/27)

ekrem<A. 'en saygı değer'.

e. (1b/9)

ekşer<A. 'en çok, çoğu'.

e. (11b/27), (14a/24), (18b/4),
(23b/21), (23b/34), (37a/5), (38b/22),
(40b/29), (42b/21), (45a/2), (49a/16),
(56a/30), (56b/18), (61a/13), (67b/26),
(69a/7), (70a/24), (70b/17), (72a/3),
(73b/9), (74a/4), (85a/11), (86b/3),
(86b/34), (88b/5), (89a/13), (8a/9),
(90b/7)

e.+de (45b/29)

e.+dir (49a/23)

e.+i (13b/34), (14a/29),
(23a/22), (39b/6), (40a/30), (45b/4),
(48a/22), (52b/17), (58b/11), (5a/6),
(68b/27), (71b/34), (78a/27), (82a/2)

e.+ine (13a/27), (14a/18)

e.+ini (70a/27), (88b/14)

ekşeriyyā<A. 'çok defa, çoğu zaman'.

e. (14a/27), (14a/3), (14a/5),
(14b/11), (15a/26), (16a/1), (16a/23),

(16a/3), (16a/6), (16b/12), (17a/8),
(17b/32), (18a/19), (19a/31), (19a/33),
(19a/4), (19b/5), (19b/6), (20b/16),
(20b/19), (20b/22), (22a/19), (22a/25),
(23a/18), (24a/4), (24b/35), (24b/8),
(25b/16), (25b/17), (26b/16), (26b/22),
(29a/6), (31a/24), (32a/30), (32b/18),
(32b/29), (33a/18), (33b/16), (34a/17),
(34a/27), (36a/14), (36b/27), (36b/32),
(36b/34), (39a/28), (39a/35), (40b/28),
(40b/9), (41b/22), (47b/14), (4a/4),
(50a/8), (52b/14), (52b/17), (52b/4),
(53a/14), (54a/16), (54a/18), (54a/4),
(55a/12), (55b/31), (56a/22), (57b/26),
(58a/4), (59a/19), (59b/22), (59b/24),
(61a/34), (61b/3), (61b/5), (63b/14),
(63b/6), (64a/2), (64b/34), (64b/35),
(65a/8), (67a/19), (68a/29), (68a/32),
(68b/2), (68b/6), (70a/34), (71b/35),
(72b/18), (76b/12), (77a/12), (77b/34),
(78a/24), (78a/28), (78b/22), (79b/26),
(80a/8), (80b/22), (83a/30), (84b/5),
(85a/11), (85a/7), (86a/30), (86b/18),
(86b/20), (86b/26), (87a/18), (91a/30),
(93b/16), (94b/25), (94b/35), (95a/3),
(96b/14)

ekşi<T. 'ekşi'.

e.+si (15a/6), (18a/1)

ekyās<A. (çoğul) 'keseler'.

e. (77a/17)

el<T. 'el'.

e. (63b/13)

e.+de (43a/32)
e.+i (46a/6)
e.-imden (92a/4)
e.+ini (33a/14), (37a/10),
(57a/30)

el-‘alāmāt<A. (çoğul) 'belirtiler'.

e. (14b/15), (15a/23), (16a/27),
(16a/4), (16b/32), (17b/7), (18a/29),
(18b/34), (19a/33), (20b/21), (22a/22),
(23a/19), (24a/12), (24b/13), (25a/1),
(25a/10), (25a/20), (25b/3), (26a/26),
(26b/15), (26b/31), (27b/24), (27b/6),
(28a/11), (28b/12), (29b/31), (30b/30),
(32a/31), (32b/11), (33a/25), (33a/9),
(34a/16), (34b/9), (35b/20), (37a/7),
(40a/21), (43b/28), (46a/4), (49b/35),
(4a/23), (51b/22), (52b/18), (53b/18),
(53b/2), (54a/9), (56a/16), (57a/25),
(59a/32), (59b/24), (60a/11), (61a/14),
(61b/7), (62a/1), (62a/16), (62a/31),
(62b/30), (63a/15), (63b/6), (64a/6),
(64b/7), (65a/3), (67a/16), (67b/30),
(68b/3), (69a/27), (70a/4), (70b/4),
(71a/14), (71b/2), (71b/22), (72b/28),
(73a/35), (74b/11), (76b/2), (78a/35),
(80a/10), (80b/1), (80b/25), (81a/27),
(82a/28), (83a/33), (84a/31), (84b/25),
(85a/11), (85b/35), (86b/33), (89a/27),
(90a/14), (90b/8), (91a/33), (91b/9),
(93b/32), (94a/24), (94b/23), (97b/8)

el-bābu'l-evvel<A. 'birinci bölüm'.

e. (14a/7)

el-bābu'l-ḥāmis<A. 'beşinci bölüm'.

e. (88b/16)

el-bābu'r-rābi'<A. 'dördüncü bölüm'.

e. (81b/13)

el-bābu's-şāliş<A. 'üçüncü bölüm'.

e. (74a/1)

el-bābu's-şānī<A. 'ikinci bölüm'.

e. (58b/21)

el-baḥar<A. 'ağız kokusu'.

e. (89a/21)

elbān<A. (çoğul) 'süt ürünleri'.

e. (65b/14), (98a/30)

elbette<A. 'mutlaka, tabii'.

e. (20b/11), (29a/29), (39b/30),
(78b/25), (87a/27)

elem<A. 'ağrı, acı, ızdırıp'.

e. (14a/10), (14a/11), (14a/11),
(14a/13), (14a/15), (14a/16), (14a/20),
(14a/22), (16b/26), (16b/35), (17a/1),
(25a/21), (35b/17), (35b/19), (35b/25),
(41a/1), (60a/12), (60b/1), (71a/13),
(73b/23), (87b/10), (90b/10)

e.+e (14a/20)

e.+inden (84b/27)

el-esbāb<A. (çoğul) 'sebepler'.

e. (22a/20)

el-faķır<A. 'bendeniz'.

e. (48a/29)

el-faşlu'l-‘āşir<A. 'onuncu bölüm'.

e. (27a/33), (61b/20), (86b/17)

el-faşlu'l-evvel<A. 'birinci bölüm'.

e. (14a/8), (59a/29), (64b/26),
(71a/7), (74a/22), (82a/9), (89a/21),
(93a/3), (95a/13)

el-faşlu'l-ḥādī ‘aşar<A. 'on birinci

e. (27b/18), (61b/29)

el-faşlu'l-ḥādī ve'l-‘uşrūn<A. 'yirmi
birinci bölüm'.

e. (34a/12)

el-faşlu'l-ḥādī ve's-selāsūn<A. 'otuz
birinci bölüm'.

e. (53a/21)

el-faşlu'l-ḥāmis<A. 'beşinci bölüm'.

e. (25a/16), (60b/16), (69a/19),
(73a/33), (80a/7), (84b/3), (91b/6),
(94b/5), (98a/15)

el-faşlu'l-ḥāmis ‘aşar<A. 'on beşinci
bölüm'.

e. (29a/7), (63a/3)

el-faşlu'l-ḥāmis ve'l-‘uşrūn<A. 'yirmi
beşinci bölüm'.

e. (37b/33)

el-faşlu'l-ḥāmis ve's-selāsūn<A. 'otuz
beşinci bölüm'.

e. (56b/12)

el-faşlu's-sānī<A. 'ikinci bölüm'.

e. (71a/32)

el-faşlu'l-‘uşrūn<A. 'yirminci bölüm'.

e. (33a/15)

el-faşlu'r-rābi‘<A. 'dördüncü bölüm'.

e. (25a/8), (60a/7), (68a/27),
(72b/17), (78a/16), (84a/25), (91a/29),
(94a/15), (97a/33)

el-faşlu'r-rābi ‘aşar<A. 'dört birinci
bölüm'.

e. (28b/23), (62b/28)

el-faşlu'r-rābi ‘ ve'l-‘uşrūn<A. 'yirmi
dördüncü bölüm'.

e. (36a/8)

el-faşlu'r-rābi ‘ ve's-selāsūn<A. 'otuz
dördüncü bölüm'.

e. (55a/8)

el-faşlu's-sābi‘<A. 'yedinci bölüm'.

e. (26a/21), (60b/34), (69b/35),
(73b/22), (80a/32), (84b/18), (85a/1)

el-faşlu's-sābi ‘aşar<A. 'on yedinci
bölüm'.

e. (32a/26), (63b/34)

el-faşlu's-sābi ‘ ve'l-‘uşrūn<A. 'yirmi
yedinci bölüm'.

e. (45a/25)

el-faşlu's-sādis<A. 'altıncı bölüm'.

e. (25a/24), (60b/29), (69b/15),
(73b/7), (80a/24), (91b/28), (94b/30)

el-faşlu's-sādis 'aşar<A. 'onaltıncı bölüm'.

e. (30b/23), (63b/1)

el-faşlu's-sādis ve'l-‘uṣrūn<A. 'yirmi altıncı bölüm'.

e. (43b/15)

el-faşlu's-sādis ve's-ṣelāṣūn<A. 'otuz altıncı bölüm'.

e. (58b/11)

el-faşlu's-ṣālis<A. 'üçüncü bölüm'.

e. (24b/31), (59b/20), (67b/20),
(71b/14), (76a/5), (84a/6), (90a/31),
(94a/5), (96a/28)

el-faşlu's-ṣālis 'aşar<A. 'on üçüncü bölüm'.

e. (28b/9), (62a/26)

el-faşlu's-ṣālis ve'l-‘uṣrūn<A. 'yirmi üçüncü bölüm'.

e. (35b/12)

el-faşlu's-ṣālis ve's-ṣelāṣūn<A. 'otuz üçüncü bölüm'.

e. (54a/2)

el-faşlu's-ṣāmin<A. 'sekizinci bölüm'.

e. (26b/13), (61a/11), (70a/31),
(80b/17), (85b/18)

el-faşlu's-ṣāmin 'aşar<A. 'on sekizinci bölüm'.

e. (32b/9), (64b/1)

el-faşlu's-ṣāmin ve'l-‘uṣrūn<A. 'yirmi sekizinci bölüm'.

e. (49a/49a/4)

el-faşlu's-ṣānī<A. 'ikinci bölüm'.

e. (24b/6), (59b/10), (67a/5),
(74b/4), (83a/24), (90a/6), (93b/17),
(95b/5)

el-faşlu's-ṣānī 'aşar<A. 'on ikinci bölüm'.

e. (28a/4), (62a/15)

el-faşlu's-ṣānī ve'l-‘uṣrūn<A. 'yirmi ikinci bölüm'.

e. (34a/24)

el-faşlu's-ṣānī ve's-ṣlāṣūn<A. 'otuz ikinci bölüm'.

e. (53b/12)

el-faşlu's-ṣelāṣūn<A. 'otuzuncu bölüm'.

e. (52a/33)

el-faşlu't-tāsi<A. 'dokuzuncu bölüm'.

e. (26b/22), (61a/31), (81a/26),
(86a/24)

el-faşlu't-tāsi 'aşar<A. 'on dokuzuncu bölüm'.

e. (33a/5)

el-faşlu't-tāsi ' ve'l 'uşrūn<A. 'yirmi dokuzuncu bölüm'.

e. (51b/4)

elf-i varaqāt<A. b.a. 'civan perçemi'.

e. (96a/25)

el-ğidā'<A. 'besin, gıda'.

e. (20b/13), (22a/16), (23b/29), (43b/1), (45a/21), (54a/1), (54b/32)

elhān<A. (çoğul) 'şarkılar'.

e. (33b/31)

e.+a (82a/5)

el-ḥāşıl<A. 'sözün kıtası'.

e. (11b/11), (11b/16), (12a/29), (29a/11), (36b/23), (4a/13), (56a/27), (56b/4), (68a/25), (88b/32), (8a/35)

el-ḥātım<A. 'sonuç'.

e. (3b/20)

el-iḥtirāz<A. 'sakinma, kaçınma'.

e. (43b/4), (66b/24), (67b/17), (69b/13), (70a/27), (73b/19), (79b/31), (91a/14), (98a/30)

el-‘ilāc<A. 'ilaç, tedavi'.

e. (14b/18), (15a/26), (16a/29), (16a/6), (17a/9), (17b/21), (18b/7), (19a/6), (19b/13), (20b/30), (22a/28),

(23a/23), (24a/16), (24b/17), (25a/12), (25a/22), (25a/6), (25b/21), (26a/32), (26b/20), (27a/5), (27b/24), (27b/8), (28a/13), (28b/15), (30a/17), (31a/12), (32b/15), (32b/3), (33a/13), (33b/17), (34a/20), (34b/26), (35b/30), (37a/18), (41a/8), (44a/34), (46a/27), (4a/27), (50a/30), (51b/34), (52b/24), (53b/24), (53b/7), (54a/28), (56a/35), (57b/21), (59a/35), (59b/13), (59b/26), (60b/18), (60b/31), (61a/18), (61a/4), (61b/22), (61b/7), (62a/11), (62a/17), (62a/35), (62b/32), (63a/18), (63b/14), (64a/9), (64b/11), (65a/13), (67a/19), (68a/3), (68b/13), (69a/29), (69b/16), (70a/5), (70b/6), (71a/18), (71b/2), (72a/14), (73a/2), (73b/11), (73b/23), (73b/3), (75a/4), (77a/2), (78b/31), (80a/13), (80a/26), (80b/26), (80b/3), (81a/30), (82b/11), (83b/24), (84a/10), (84a/32), (84b/30), (84b/9), (85a/11), (86a/35), (86a/6), (87a/22), (89a/34), (90a/20), (90b/15), (91b/1), (91b/14), (92b/7), (93a/19), (94a/11), (94a/2), (94a/27), (94b/26), (95a/18), (95a/3), (95b/16), (96b/18), (97b/16), (98a/23)

el-inficār<A. 'patlama'.

e. (96a/28)

el-irşādāt<A. (çoğul) 'göstermeler'.

e. (78b/26)

el-işārāt<A.(çoğul) 'belirtiler'

- e. (76b/31)
- elken**<A. 'dili tutuk, peltek dilli'.
e. (1b/4)
- el-ķısmu'l-evvel**<A. 'birinci kısım'.
e. (59a/28), (89a/20)
- el-ķısmu's-ş-şānī**<A. 'ikinci kısım'.
e. (9a/26)
- el-ķısmu'l-evvel**<A. 'birinci kısım'.
e. (6a/28)
- el-ķısmu's-ş-şālīş**<A. 'üçüncü kısım'.
e. (71a/6), (95a/12)
- el-ķısmu's-ş-şānī**<A. 'ikinci kısım'.
e. (64b/25), (93a/2)
- el-kibriti'l-ahmer**<A. '(kimyasal element) kırmızı kükürt'.
e.+dir (3b/33)
- el-kitābu'l-evvel**<A. 'birinci cilt bölüm'.
e. (13b/24), (3b/14)
- el-kitābu'r-rābi**'<A. 'dördüncü cilt bölüm'.
e. (3b/19)
- el-kitābu's-ş-şālīş**<A. 'üçüncü cilt bölüm'.
e. (3b/17)
- el-kitābu's-ş-şānī**<A. 'ikinci cilt bölüm'.
e. (3b/16)
- el-ķulā**'<A. 'sivilceler, yaralar'.
e. (90a/31)
- el-ķurūh**<A.(çoğul) 'yaralar'.
e. (94b/30)
- el-ķuṭrub**<A. 'beyin hastalıklarından'.
e.(32a/28)
- el-küzāz**<A. 'tetanos'.
e. (49b/27)
- elletī**<A. '(dişil) o'.
e. (3b/13), (3b/17), (31a/10), (39a/8)
- ellezī**<A. '(eril) o'.
e. (50a/22), (73b/22)
- elli**<T. '(sayı sözü) elli'.
e. (13a/33), (16b/2), (21a/23), (23b/4), (27b/33), (37a/6), (44b/5), (48a/31), (58a/13)
- ellişer**<T. 'ellişer'.
e. (22b/21)
- elma**<T. 'elma'.
e.+sı (65a/31)
- elmas**<Yun. 'elmas'.
e. (32a/25)
- el-mebḥāsu'l-evvel**<A. 'birinci fasıl, bölüm'.
e. (4a/34)

el-mebḥaṣu's-ṣālīs<A. 'üçüncü fasıl, bölüm'.

e. (11b/1)

el-mebḥaṣu's-ṣānī<A. 'ikinci fasıl, bölüm'.

e. (6a/11)

el-muḥtaṣṣa<A. 'özgü'.

e. (13b/25)

el-muḥaddime<A. 'ön söz'.

e. (3b/13), (3b/21)

elsine<A. (çoğul) 'diller'.

e. (79a/25)

elsinetü'l-‘aşāfir<A. b.a. (çoğul) 'bitki türlerinden'.

e.+den (77b/25)

elvān<A. (çoğul) 'renkler'.

e. (73a/33)

elyāf<A. (çoğul) 'lifler, iplikler'.

e. (11b/4), (11b/5), (11b/6), (11b/8), (11b/9), (11b/11), (12a/11), (12a/14), (12a/16), (12a/17), (12a/18), (12a/21), (12a/25), (12a/27), (12a/27), (12a/28), (12a/29), (12a/32), (12a/35), (12b/17), (12b/19), (12b/20), (12b/22), (12b/25), (12b/26), (12b/28), (12b/28), (12b/3), (12b/4), (12b/7), (12b/8), (12b/9), (13a/1), (13a/12), (13a/2), (13b/11), (13b/20), (56a/32), (5a/19), (5a/21)

e.+a (12b/32)

e.+ııı (11b/10), (11b/6), (12a/15), (12b/21), (12b/29), (12b/30), (12b/32), (13a/10), (13a/11), (4b/7), (53a/32)

elyaḳ<A. 'daha layık, daha uygun'.

e. (79a/7)

elzem<A. 'daha gerekli'.

e. (74a/24)

e.+dir (54b/4)

emmek<T. 'dudak'.

e. (88b/30)

em‘ā<A. (çoğul) 'bağırsaklar'.

e. (12b/11), (12b/12), (39a/32), (39a/32), (49b/20)

e.+da (90a/13)

e.+dan (57b/11)

e.+nııı (12b/18)

e.+ya (57b/10)

e.+yı (40b/22), (51b/2), (54a/30)

em‘ā’u'l-arż<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

e. (50b/24)

em‘ā-yı müstaḳīme<A. (çoğul) 'kalın bağırsakları'.

e. (12b/11)

emîn ol-<A. T. 'inanmak, güvenmek'.

e. (72a/2), (74b/1), (87a/11)

e. olun- (11a/26), (37b/13), (54a/32)

emir/ emr<A. 'emir, iş'.

e. (29a/24), (29a/30), (2b/21), (33b/7), (39b/3), (46a/17), (4b/15), (56b/20), (60a/19), (65a/20), (69a/27), (69b/25), (74a/21), (74a/29), (76b/15), (80a/25), (92a/2), (92a/26), (97a/10)

e.+de (46b/1)

e.+ide (65b/16)

e.+leriñ (33a/31)

e.êt- (19a/20), (39a/17), (39a/19), (47a/11), (53a/19), (69a/7), (70a/15), (71a/24), (72b/6), (73b/17)

e. eyle- (48b/4), (52a/23)

emkine<A. (çoğul) 'yerler'.

e. (23a/9), (25a/4), (40b/26), (42a/27), (67b/12), (83a/22), (92b/24)

emlâh<A. (çoğul) 'tuzlar'.

e. (11a/11), (11a/12), (11b/15), (11b/19), (11b/23), (11b/24), (11b/34), (13b/1), (13b/22), (9a/30), (9a/30), (9b/3)

e.+ıñ (11a/12)

emlec<A. 'helile meyvesi'.

e. (24b/29), (31b/17)

emles<A. 'pürüzsüz'.

e. (46b/31)

emniyyet<A. 'eminlik, güven duygusu'.

e. (74a/9)

emrâk<A. 'çorba, her şeyin cevheri, özü'.

e. (31b/10), (54a/1)

emrâz<A. (çoğul) 'hastalıklar'.

e. (13a/27), (13b/24), (13b/27), (14a/25), (14a/7), (15a/30), (19b/34), (23a/4), (24a/31), (24a/6), (24a/9), (26a/31), (29b/33), (38a/11), (39a/27), (3b/14), (3b/16), (3b/17), (46a/15), (48a/13), (51b/28), (53b/22), (56a/25), (56b/18), (56b/19), (56b/20), (56b/21), (56b/23), (56b/24), (56b/34), (57a/18), (57b/21), (58b/11), (58b/11), (58b/11), (58b/12), (58b/15), (58b/20), (58b/21), (58b/22), (59a/12), (59a/18), (59a/25), (59a/26), (59a/28), (60a/7), (60b/17), (60b/19), (63a/7), (63a/7), (64b/25), (64b/26), (67a/15), (69b/35), (70a/27), (71a/6), (73b/34), (73b/35), (74a/1), (74a/20), (74a/20), (76a/13), (76a/29), (76a/30), (76a/30), (76a/32), (76b/3), (78a/35), (81b/13), (82a/33), (82b/10), (82b/11), (86b/25), (86b/35), (87a/8), (87b/3), (88b/16), (89a/14), (89a/20), (8a/11), (93a/2), (95a/12), (96a/33)

e.+a (38b/29), (87a/19)

e.+da (38b/12), (38b/12),
(39a/25)

e.+dan (12a/22), (38b/21),
(62a/31)

e.+dandır (86b/19)

e.+ı (13b/29), (13b/29),
(13b/33), (59a/24), (8a/21)

e.+ıñ (16b/28), (23b/24),
(38b/5), (39a/26), (3b/35), (71a/33),
(71a/33), (78a/27), (8a/19)

e.+ına (70a/24)

e.+lar (57b/17)

e.+larında (14a/23)

emşāl<A. (çoğul) 'benzerler, gibiler'.

e. (33b/28)

e.+i (10a/23), (10a/28),
(10b/32), (10b/34), (10b/34), (10b/6),
(10b/6), (10b/8), (11a/18), (11a/19),
(11b/19), (11b/21), (11b/32), (12a/26),
(12b/35), (13a/1), (14b/2), (29a/24),
(30a/11), (30a/7), (31b/8), (37a/22),
(39b/35), (3b/23), (42b/27), (48a/9),
(4a/27), (4b/2), (52a/9), (5b/35),
(64b/16), (73b/30), (73b/34), (75a/15),
(76b/2), (78a/14), (82b/17), (85b/21),
(86a/15), (8a/1), (8a/17), (8b/17),
(8b/19), (8b/22), (8b/25), (9a/20),
(9a/30), (9a/32), (9a/34), (9a/35),
(9b/2), (9b/21), (9b/5), (9b/7), (9b/8)

e.+inde (62b/23)

e.+inden (30a/2), (41b/14),
(76b/1), (94b/22)

e.+ini (29b/27)

e.+iniñ (9a/2), (30a/3)

emsem<T. 'ilaç'.

e.+i (1b/28)

emṭār<A. (çoğul) 'yağmurlar'.

e. (78b/8)

emvāl<A. (çoğul) 'paralar, mallar'.

e. (38a/32)

emyāh<A. (çoğul) 'sular'.

e. (13b/22), (13b/22), (30b/12),
(46b/28), (47b/2), (66a/14), (74b/7),
(82b/13), (88a/6), (88b/9)

emzice<A. (çoğul) 'tabiat'.

e. (2a/2), (2b/5), (58b/33)

e.+niñ (5a/25)

emzir-<T. 'emzirmek'.

e.-en (32b/25), (69a/30)

en<A. 'mübalağa edatı'.

e.+yuhsa.dır (88b/5)

enābīb<A. (çoğul) 'boğumlu borular'.

e. (84b/10)

enār<F. b.a. 'nar'.

e.+ıñ (86b/9)

enbā<A. (çoğul) 'haberler'.

e. (2a/2)

e.+sına (29a/24)

enberbaris<? b.a. 'diken üzümü'.

e. (10a/22), (26a/3), (88a/22),
(91a/16)

enbīk<A. 'imbik'.

e. (47b/25), (51a/4), (62a/21),
(66b/12), (70a/26), (72a/30), (73a/26),
(90b/29), (90b/31), (92b/24)

e.+le (27b/34)

encām<A. 'son, bitirme'.

e. (79b/25)

encü<T. 'inci'.

e. (23b/18)

endām<F. 'vücut, organ'.

e. (15a/24), (53b/13)

endāz<F. 'atan, atıcı'.

e.+ı (33b/30)

endāze<peh 'ölçü'.

e. (30b/5)

enderānī<? 'tuz çeşitlerinden ilaç için
kullanılır'.

e. (62b/26)

endīşe<F. 'düşünce'.

e. (22a/20)

enf<A. 'burun'.

e. (16a/27), (22a/25), (28a/35),
(28b/13), (28b/4), (31a/19), (51b/30),
(54b/12), (55b/19), (56b/16), (56b/30),
(63b/7), (81b/13), (82a/22), (82a/22),
(82a/24), (83b/28), (84a/10), (84a/25),
(84a/25), (84a/6), (84a/6), (84b/18),
(84b/3), (84b/5), (85a/1), (85a/1),
(85a/2), (85a/20), (85b/18), (85b/20),
(86a/24), (86a/24), (86a/30)

e.+de (55a/26), (55a/30),
(55a/32), (56b/20), (56b/24), (56b/31),
(82a/15), (82a/21), (82a/23), (82b/3),
(82b/5), (84b/22), (86a/26), (86a/34),
(86b/23), (96a/12)

e.+den (38a/17), (55a/23),
(56b/23), (56b/23), (57a/2), (57a/2),
(57a/3), (77b/34), (82a/29), (82b/2),
(82b/8)

e.+dir (55b/35)

e.+e (21a/14), (55a/35),
(55b/24), (55b/27), (55b/3), (55b/6),
(56b/30), (56b/5), (57a/25), (57a/29),
(82a/4), (82b/20), (83a/2), (84a/16),
(84a/18), (84a/23), (84a/24), (84a/9),
(84b/15), (84b/17), (85a/11), (85a/14),
(85a/25), (85b/14), (85b/17), (85b/8),
(86a/33), (87b/23), (87b/30), (87b/32),
(88a/1), (88b/1), (88b/4), (88b/5),
(88b/6)

e.+i (55b/32), (56a/6), (56b/1),
(81b/15), (81b/22), (82a/17), (82a/19),
(82b/4), (84b/11)

e.+idir (84a/7)

e.+iñ (55b/13), (55b/17),
(55b/2), (55b/20), (55b/21), (55b/5),
(55b/5), (81b/29), (81b/34), (81b/35),
(82a/26), (85a/11), (85a/25), (86a/22),
(87a/30), (87a/31)

e.+inde (85b/4)

e.+inden (84b/25)

e.+ine (32b/26), (34b/27),
(41a/17), (41a/22), (43a/34), (44b/19),
(44b/31), (84b/10), (86b/34)

e.+ini (84a/33)

e.+leri (55b/12)

e.+lerinde (55b/10)

e.+lerine (84b/9)

enfa'<A. 'en yararlı, daha faydalı'.

e. (4a/2), (62b/5), (66a/3),
(66a/5), (75b/9), (96b/25)

e.+dır (32a/3), (79a/7)

enfās<A. (çoğul) 'nefesler'.

e. (2a/17)

engūr<F. 'üzüm'.

e. (2a/24)

enḥā<A. (çoğul) 'yönler, taraflar'.

e.+sında (2a/7)

enīsūn<A. b.a. 'anason'.

e. (15b/6), (18a/12), (21a/26),
(21a/6), (22b/18), (22b/31), (27a/6),
(27a/9), (30a/28), (35a/27), (37b/14),
(37b/15), (41b/5), (43b/3), (44b/21),
(46b/18), (46b/24), (47a/22), (47a/27),
(53a/3), (56b/8), (73a/15), (73a/18),
(75a/22), (75a/28), (79b/34), (79b/9),
(89b/27)

e.+dan (37b/16)

enīsūnī<A. b.a.<A. 'anason ile ilgili'.

e. (11b/21), (15a/34), (37b/18),
(37b/20), (37b/21)

enḳantīs/ enḳantīdes<Yun. '(hastalık)
bez'.

e. (63b/35), (63b/35), (64a/3)

en-nev'ü'l-evvel<A. 'birinci tür'.

e. (6a/28), (9a/27)

en-nev'ü's-şālīs<A. 'üçüncü tür'.

e. (11a/4)

en-nev'üş-şānī<A. 'ikinci tür'.

e. (10a/19), (7b/8)

enpiratōrya<Yun. b.a. '(ilaç adı)
fritillaria imperialis'.

e. (16a/16)

eñse<T. '(vücut) ense'.

e. (28b/1), (65a/16), (72b/1),
(85a/11)

e.+de (18a/32)

e.+den (45a/19)

e.+si (28a/21)

e.+sinden (48b/13)

e.+sine (22a/14), (72b/8),
(80b/30)

e.+ye (52a/4), (52a/9)

enseb<A. 'daha uygun'.

e. (28b/33), (4a/1), (52a/3),
(58b/14), (62b/9), (6a/28)

e.+dir (24b/20), (32a/16),
(46b/1), (5a/2), (9a/34)

entīmūn<Lat. '(kimyasal element)
antimon'.

e. (22b/25), (23b/16), (23b/16),
(24a/29), (42a/10), (42a/10), (52b/15),
(60b/25), (61b/25), (63b/33), (70b/28),
(72a/31), (86a/15), (86a/16)

e.+dan (31a/35)

entīmūnī/ entīmūniyye<Lat. 'antimon
ile ilgili'.

e. (13a/14), (23b/16), (37a/25),
(42b/7), (44b/15), (52b/9)

envā <A. (çoğul) 'çeşitler, türler'.

e. (10a/21), (14a/17), (38a/13),
(50a/14), (51a/10), (5a/5), (67b/22),
(67b/25), (70a/1), (76a/35), (81b/28),
(83b/9), (85a/2), (8a/35), (8b/31),
(90a/35), (97a/34), (9a/27), (9a/8),
(9b/26)

e.+ı (61a/32), (64a/14), (72a/4)

e.+ına (15a/14), (35a/15),
(45a/16), (71b/4), (73a/11), (86a/23),
(93a/34), (95a/11)

e.+ında (85a/26)

e.+ından (24b/6), (49a/20),
(69b/14), (98a/31)

e.+ındandır (28b/15)

e.+ımı (9a/9), (9b/6)

e.+ının (29b/32)

envār<A. (çoğul) 'ışıklar, aydınlıklar'.

e. (29a/24), (2b/35)

enzerūt<A. b.a. 'enzerut'.

e. (63a/29), (63a/34), (63b/32),
(66a/13), (66a/28), (67a/22), (67b/16),
(70a/12), (70b/25), (73a/27), (81a/10),
(81a/12), (81a/18), (87b/31), (95a/20),
(95a/29)

e.+ı (59b/13)

epiḳofosis<Yun. 'sağırılık'.

e. (76a/13)

epilpisya<Yun. 'sara hastalığı'.

e. (38a/3)

epuplikisya<Yun. 'kalp krizi'.

e. (43b/17), (45b/35)

erāde<A. 'kast etmiş'.

e. (50a/22)

erāzil<A. (çoğul) 'reziller'.

e. (33b/24)

erba 'a<A. 'dört'.

e. (10b/31), (10b/31), (39a/8),
(39a/26), (46a/29), (46b/5), (4b/35),
(50a/21), (92a/14)

e.+dan (44b/20), (4b/10),
(4b/10)

e.+nın (14a/26), (17a/6),
(40a/25), (45b/12), (58b/33), (90b/14),
(90b/2)

a.+sı (67b/23), (90a/35)

e.+ya (50a/29)

erbāb<A. 'sahip'.

e. (15b/34), (16b/15), (23a/12),
(28b/35), (29a/24), (29b/22), (2a/10),
(2a/32), (2b/13), (33a/16), (39a/34),
(3a/14), (3a/4), (58b/20), (74a/16),
(92a/2)

e.+ından (20a/27)

erba 'in<A. 'kırk'.

e. (47b/3)

erbiyān<F. 'su çekirgesi'.

e. (82a/24)

ercül<A. (çoğul) 'hastalık kökleri'.

e.+e (85b/22)

ercüvān<A. 'erguvan, kırmızı kadife'.

e. (80a/22)

erenler<T. (çoğul) 'evliyaullah'.

e.+den (3a/27)

ëriş-<T. 'ulaştırmak'.

e.-dirmeyeler (61a/24)

e.-ir (24b/9), (26a/32)

e.-ür (17a/25)

erkek<T. 'erkek'.

e.+i (35b/11)

erneb<A. 'tavşan'.

e. (27b/32), (47a/32), (52b/32),
(52b/35), (8a/3), (8a/4)

er-raż<A. 'zedelenme'.

e. (84b/3)

er-ricāl<A. (çoğul) 'adamlar'.

e. (2a/11)

ërtesi<T. 'bir sonraki'.

e. (31a/15)

ervāh<A. (çoğul) 'özler, uçucu gazlar'.

e. (10a/24), (11b/21), (13a/6),
(15a/22), (1b/19), (29a/24), (52b/11),
(75a/31), (76b/24), (78a/32), (78b/26),
(79b/20), (8a/12), (8a/12), (9a/34),
(9b/3)

e.+a (22a/18), (23b/17),
(34a/31), (8a/17), (8a/18), (8a/21)

e.+dan (41b/25)

e.+ı (24b/28), (34b/3)

e.+ıñ (10a/35), (13a/29),
(8a/11), (8a/15)

eşābi<A. (çoğul) 'parmaklar'.

e. (40a/3), (42b/1)

esāfil<A. (çoğul) 'sefiller, aşāğılıklar'.

e. (14b/20)

e.+i (2a/2)

esāmī<A. (çoğul) 'isimler'.

e. (5b/35), (8a/17)

esārūn<A. b.a. 'asarum'.

e. (21b/3), (24b/2), (35a/17),
(46b/34), (50b/29)

esās<A. 'temel, kök, asıl'.

e. (6a/16)

e.+ı (12a/9), (6a/1), (6a/12),
(7b/15), (7b/23), (8b/5)

e.+ını (8a/10)

esātize<A. (çoğul) 'hocalar'.

e. (2a/10), (4a/29), (64b/2)

esbāb<A. (çoğul) 'sebepler'.

e. (12b/30), (19b/12), (24b/10),
(2b/13), (2b/27), (30a/12), (3b/35),
(43b/34), (46a/23), (49a/32), (49b/7),
(4a/22), (50a/14), (50a/5), (51b/11),
(51b/19), (52a/21), (53a/5), (53b/28),
(53b/6), (54a/3), (55b/22), (55b/22),
(55b/22), (55b/26), (55b/30), (56a/17),
(56b/9), (61b/6), (63a/5), (64b/32),
(69a/21), (74b/12), (77a/2), (78a/14),
(78a/32), (78b/30), (79b/29), (79b/31),
(85a/10), (85a/4), (85a/4), (85b/26),
(86a/2), (86a/35), (8a/11), (96a/34),
(96a/35)

e.+dan (36a/26), (36b/1),
(36b/19), (36b/20)

e.+ı (49a/13), (49b/27),
(76a/34), (86a/22)

e.+ıdır (51b/12)

e.+ıñ (14b/18), (76b/31),
(8a/15), (9a/3)

e.+ını (37a/13)

esbābuhā<A. (çoğul) 'onun sebepleri'.

e. (13b/25)

esbān<F. (çoğul) 'atlar'.

e.+danmıdır (4a/23)

esed<A. 'aslan burcu'.

e. (30b/24)

e.+de (43a/30)

esem<A. 'kalp krizi'.
e. (43b/17)

eşer<A. 'eser, iz'.
e. (23b/19), (32a/20), (39a/13),
(3a/6), (67b/1), (70a/33), (70b/17),
(76b/22), (79b/26), (80b/14), (83b/7),
(84a/30), (93a/16)

e.+dir (32a/17)

e.+i (2a/7), (9a/25), (9a/26)

e.+lerinden (38b/24)

esfel<A. 'aşağı'.
e. (56b/33), (6b/32), (73b/26),
(83b/14), (85a/6)

e.+de (6b/20)

e.+den (17a/9), (34a/22),
(40b/21), (6b/21), (7a/17)

e.+e (13a/21), (25b/24),
(31a/12), (32b/29), (36a/31), (36b/1),
(36b/9), (44b/8), (45a/15), (56a/13),
(61a/22), (6b/15), (6b/16), (6b/23),
(94b/18)

e.+inde (12b/27)

e.+inden (6b/30)

eshel<A. 'daha kolay'.
e. (6a/28)

e.+dir (11a/7), (31b/3), (8a/31)

eşihhā<A. (çoğul) 'hasta ve sakat olmayanlar'.
e.+da (78b/3)

eski<T. 'eski'.
e. (24b/31)

eslāf<A. (çoğul) 'öncekiler, geçmişler'.
e.+ıñ (2a/35)

eslem<A. 'en sağlam, en güvenilir'.
e. (46a/13)

e.+dir (96b/26)

esliha<A. (çoğul) 'silahlar'.
e.+dan (94b/31), (98a/16)

esmā<A. (çoğul) 'isimler, adlar'.
e. (43a/5), (72a/8)

eşnā<A. 'sırasında, iken'.
e. (52b/10), (71a/11), (88b/24),
(89a/29)

e.+da (31a/20), (37a/2),
(39a/32), (42b/19), (43a/1), (46a/33),
(47a/29), (48b/24), (50b/27), (52a/23),
(52b/12), (53b/17), (54b/12), (54b/22),
(71a/23), (72b/10), (79b/14), (80b/1),
(80b/31), (85a/16), (93b/24)

e.+sında (32a/18), (38b/11),
(4a/29), (4b/32), (52b/15), (64a/25),
(64b/4), (7a/14), (86b/31)

e.+yı (38b/5), (80a/8)

esnān<A. (çoğul) 'dişler'.

e. (12a/20), (43b/31), (57b/17),
(76a/27), (88b/17), (88b/31), (89a/34),
(89a/9), (89b/2), (89b/2), (91a/35),
(91b/7), (95a/35), (95b/7), (96b/26),
(96b/27), (96b/4), (97a/4)

e.+a (89a/19), (89a/8), (97b/17)

e.+dan (76a/28)

e.+ı (88b/24), (89b/1)

e.+ıñ (89a/22), (89a/27)

esne<T. 'esnemek'.

e.-mek (26a/28)

esrār<A. (çoğul) 'gizler, sırlar'.

e. (29a/24), (31b/24), (38b/11),
(43b/14), (69a/34)

e.+dan (13b/4), (73a/30),
(96a/3), (96b/33)

e.+ına (39b/3)

es-safākıs<A. b.a. 'ada çayı'.

e. (95b/1)

es-sebeb<A. 'sebep'.

e. (14b/10), (15a/19), (16a/1),
(16a/23), (16b/21), (17a/18), (18a/16),
(18b/29), (19a/31), (20b/17), (23a/15),
(24a/4), (24b/32), (24b/8), (25a/16),
(25a/35), (25a/8), (26a/24), (26b/13),
(26b/24), (27b/20), (27b/5), (28a/10),
(28b/10), (29a/24), (30b/26), (32a/30),

(32b/10), (33a/22), (33a/8), (34a/14),
(34a/29), (35b/14), (36a/19), (39a/27),
(43b/21), (45b/6), (49b/5), (4a/20),
(51b/10), (52b/3), (53a/23), (53b/14),
(54a/4), (55a/31), (57a/8), (59a/30),
(59b/12), (59b/21), (60a/9), (60b/17),
(60b/30), (61a/1), (61a/12), (61b/1),
(61b/21), (61b/31), (62a/16), (62a/27),
(62b/29), (63a/9), (63b/35), (63b/4),
(64b/3), (64b/35), (67a/11), (67b/27),
(68a/32), (69a/20), (69b/16), (70a/2),
(70a/34), (71a/32), (71a/9), (71b/16),
(72b/18), (73a/33), (73b/8), (74b/5),
(76a/26), (78a/25), (80a/8), (80b/21),
(81a/26), (82a/10), (83a/26), (84a/28),
(84a/7), (84b/20), (84b/6), (85a/3),
(85b/23), (86a/27), (86b/19), (89a/22),
(90a/10), (90b/2), (91a/30), (91b/7),
(93a/4), (93b/18), (94a/18), (94a/8),
(94b/10), (94b/34), (95a/16), (95b/8),
(96a/34), (97a/34), (98a/22)

e's-sekte<A. 'kriz'.

e. (44a/7)

eş-sudā'<A. 'baş ağrısı'.

e. (14b/9), (15a/18), (15b/35),
(16a/22), (16b/20), (17a/17), (18a/15),
(18b/29), (19a/30), (20b/15), (22a/19),
(23a/15), (23b/34)

ester<A. 'katır, binit'.

e. (53b/17), (74a/35)

eşvāb<A. (çoğul) 'giysiler'.

e.+ıyla (23a/21)	e.+ı (29a/24)
esved <A. 'siyah, kara'.	eşheb <A. 'gri'.
e. (21b/4), (22a/2), (22b/24), (22b/24), (27b/31), (31a/30), (31a/33), (31a/34), (32a/9), (35a/18), (37a/27), (45a/1), (68a/25), (68b/31), (69a/28), (75b/35), (77b/7), (85b/35), (86a/4), (87b/6), (90b/1), (90b/11), (90b/14), (91a/23), (91a/3)	e. (22a/2), (90a/3)
e. ol- (25b/19)	eşi' a <A. (çoğul) 'ışıklar, ışınlar'.
esyām <F.A. (çoğul) 'yaralar, irinler'.	e. (26b/12)
e.+dan (31a/20)	eşkāl <A. (çoğul) 'şekiller'.
eş'ār <A. (çoğul) 'kirpikler'.	e. (12b/19), (4b/30), (73a/33)
e. (60a/18), (60a/29), (60b/13)	eşkar <A. 'kızıl'.
e.+a (73b/27)	e. (87a/7)
e.+ı (60a/15), (60b/3)	eşref <A. 'en şerefli'.
eşcār <A. (çoğul) 'ağaçlar'.	e. (74a/2)
e. (34b/7), (78b/8)	e.+i (58b/13), (58b/28)
e.+dan (79b/19)	eşribe <A. (çoğul) 'içecekler'.
eşed <A. 'en sert, en şiddetli'.	e. (23a/9), (25b/26), (26a/8), (28a/20), (28b/19), (28b/2), (28b/31), (31a/34), (31b/8), (34b/35), (39a/9), (46a/31), (59a/35), (74b/17), (87a/29)
e. (27b/15), (75a/16)	e.+den (17a/5), (17a/6), (22a/22), (66b/31)
eşek <T. '(hayvan) eşek'.	e.+lerden (15a/13), (22a/17), (22b/13), (23b/31), (41b/26)
e. (43a/10)	e.+leri (26b/14)
eşfiye <A. 'şifa veren'.	e.+niņ (89b/25)
e. (2b/28)	e.+sini (93b/14)
eşhāş <A. (çoğul) 'kişiler'.	e.+yi (73b/6)
e.+da (29a/24)	eşyā <A. (çoğul) 'şeyler'.

e. (10b/3), (25a/23), (25b/27),
(26b/1), (34b/11), (34b/16), (34b/17),
(34b/19), (38a/35), (48a/21), (50a/4),
(53b/32), (59b/3), (60b/12), (61b/18),
(62a/11), (65b/17), (66a/34), (71a/25),
(73b/23), (74a/10), (74b/13), (74b/14),
(74b/15), (75a/6), (77a/9), (81b/32),
(82a/31), (83a/2), (88a/34), (88b/27),
(88b/31), (89a/12), (91b/11), (91b/17),
(93a/20), (93a/20), (93a/22), (97b/13),
(97b/23), (97b/32)

e.+dan (35b/7), (43b/5),
(69b/14)

e.+dandır (62b/5), (66a/3),
(66a/5), (66b/35), (75b/9)

e.+dır (36a/32), (7b/16)

e.+lardır (88a/29)

e.+nın (36a/35), (66b/25),
(88b/3)

e.+ya (43b/11), (58b/19),
(84b/2), (87b/14)

e.+yı (28b/28), (34a/27),
(34a/32), (34b/4), (63a/11), (66a/33),
(74a/9), (88b/29), (88b/29)

eşyāf<A. 'fītil'.

e. (63a/30)

et<T. 'et'.

e.+i (15b/33), (15b/33),
(15b/33), (16a/19), (23a/10), (23b/30),

(23b/30), (23b/30), (24b/5), (24b/5),
(49b/1), (53a/19), (66b/15)

e.+leri (16a/20), (16b/14),
(95a/14), (95b/6)

e.+lerinde (98a/21)

e.+lerine (97a/33)

êt<T. 'etmek'.

e. (17b/35), (33b/27)

e.-dikde (34a/34)

e.-dikden (13a/22), (80a/18)

e.-dirüp (16a/21)

e.-dügi (38b/26)

e.-düreler (80a/28), (92b/34)

e.-düremez (25a/12)

e.-dürür (92b/32)

e.-eler (15a/11), (15a/7),
(15b/15), (15b/15), (18b/27), (18b/9),
(19a/13), (23b/29), (24a/26), (25a/23),
(26a/12), (26a/34), (26a/7), (26a/9),
(27b/10), (27b/11), (27b/12), (27b/16),
(27b/25), (28a/14), (28a/17), (29a/1),
(30a/31), (30b/18), (30b/3), (32b/8),
(34b/30), (35a/4), (35b/32), (41a/32),
(41b/4), (42b/16), (43a/31), (44b/3),
(44b/9), (45a/7), (47a/18), (48a/12),
(48a/17), (48b/24), (48b/29), (51a/1),
(53b/8), (54b/28), (58a/35), (60b/3),
(61b/24), (63a/21), (64b/13), (64b/34),

(73b/3), (73b/6), (80a/4), (82b/12),
(84a/20), (85a/11), (85a/12), (85b/13),
(86a/7), (86b/14), (91a/24), (95a/31),
(97a/11), (97b/17), (97b/22)

e.-emediginden (53b/17)

e.-emeyüp (25a/11), (33b/12)

e.-emez (28b/25), (45b/20)

e.-en (16a/16), (16a/7), (17a/5),
(23b/15), (28b/21), (33a/8), (39a/35),
(82b/13)

e.-enüp (27b/25)

e.-er (19b/32), (25b/6),
(27b/35), (27b/35), (29a/5), (29a/6),
(30b/33), (31a/2), (34b/11), (34b/4),
(34b/5), (34b/6), (34b/7), (34b/9),
(49b/31), (50b/33), (52b/32), (55b/20),
(56a/20), (61b/30), (63b/25), (63b/3),
(73b/13), (73b/16), (73b/17), (80a/9),
(84a/30), (92a/22), (92a/8), (96a/17)

e.-erek (33a/23), (34a/34),
(43a/12), (46a/34), (47b/26), (47b/27)

e.-erler (34a/14), (34a/26),
(39a/14), (39a/24), (39a/35), (42b/19),
(43b/26), (46a/33), (80a/31), (92a/3)

e.-erlerse (75a/26)

e.-erse (44a/1), (91a/28)

e.-ersek (48a/35)

e.-eyim (48b/1)

e.-eyor (97a/29)

e.-ici (17a/6), (18b/9), (37a/23)

e.-ince (92a/2), (92b/32)

e.-me maraz

e.-meden (71a/11)

e.-mege (28b/15), (87b/6)

e.-mek (19a/32), (28b/15),
(47b/5), (54b/15), (7a/5), (83b/10),
(91a/14)

e.-mekden (27b/23), (86b/32)

e.-mekdir (32b/12), (45a/16),
(84b/2)

e.-mekle (29a/24), (39a/33),
(46a/35), (53a/28), (92b/1)

e.-meye (88a/31)

e.-mez (21b/26)

e.-mişdir (29a/24), (41a/6),
(77a/14), (79b/26), (93b/30)

e.-mişlerdir (55a/18)

e.-seler (97b/12)

e.-üp (17b/33), (29a/24),
(29a/28), (29a/32), (33b/19), (33b/22),
(33b/28), (33b/8), (34b/4), (40b/16),
(41a/9), (44a/15), (48b/13), (48b/2),
(50a/11), (52b/27), (53a/13), (53b/17),
(53b/29), (62b/6), (62b/7), (64b/28),

(66b/9), (68a/26), (71b/8), (73b/4),
(76a/4), (81a/19), (83b/25), (83b/27),
(86b/6), (87b/12), (94b/19), (96b/8)

et'āb<A. 'yorgunluk, meşakkat'.

e. (19a/32), (23a/17)

eṭfāl<A. (çoğul) 'çocuklar'.

e. (14a/19), (3b/16), (78a/24)

e.+a (76a/27), (90b/4), (91a/18)

e.+da (14a/22)

e.+iñ (90b/4), (90b/6)

eṭṭibbā<A. (çoğul) 'tabipler, doktorlar'.

e. (11b/27), (13b/4), (16a/35),
(19a/18), (19a/19), (19b/23), (21b/29),
(22b/29), (23b/23), (23b/35), (24a/1),
(24a/34), (25a/29), (26a/1), (26a/10),
(2a/13), (2a/28), (2a/31), (30a/11),
(30a/11), (31b/1), (32a/23), (33b/5),
(35a/10), (35a/6), (35b/32), (36a/10),
(38a/20), (38a/4), (38b/10), (38b/8),
(39a/27), (39b/9), (3b/21), (41a/16),
(41a/8), (41b/22), (42a/9), (42b/7),
(43b/25), (45a/11), (45a/32), (46b/3),
(46b/32), (47a/10), (47b/14), (48a/32),
(48b/34), (49a/16), (50b/2), (50b/32),
(50b/33), (51a/17), (51a/19), (51b/17),
(51b/6), (53a/14), (53a/22), (55a/10),
(55a/16), (55a/22), (55b/19), (56b/18),
(58a/4), (5b/10), (66a/31), (67a/33),
(68a/18), (68a/28), (68b/27), (69a/7),
(70a/23), (70b/26), (72a/18), (73b/34),

(75b/20), (77b/24), (78a/13), (80b/18),
(82a/24), (83a/16), (83a/24), (84a/3),
(85a/32), (85b/19), (85b/3), (86a/25),
(86b/3), (87b/33), (88b/18), (89a/14),
(89b/22), (89b/29), (8a/5), (8a/6),
(8a/9), (90a/8), (90b/27), (91a/11),
(91a/7), (93b/4), (94a/17), (94a/6),
(95a/11), (95b/33), (95b/7), (95b/8),
(96a/13), (96a/3), (96b/32), (98a/10),
(98a/19)

e.+da (26a/22), (35b/13),
(45a/33), (49a/5), (55a/10), (76a/6),
(78a/20), (82a/10), (84a/26), (84b/19),
(84b/4), (86b/18), (87b/6), (90a/8),
(96a/29), (98a/16)

e.+dan (20b/1), (28a/14),
(37b/22), (38b/4), (38b/9), (39b/22),
(43a/34), (55a/17), (55a/18), (56b/28),
(60a/26), (63a/5), (67a/13), (68b/21),
(70b/22), (96a/30)

e.+dır (26a/17)

e.+nıñ (39b/6), (45b/4),
(49a/17), (4a/29), (58b/14), (58b/23),
(67a/7), (70b/17), (77a/6), (78a/27)

e.+sı (48b/28), (4b/11),
(53a/18), (8a/7)

e.+sına (54b/33)

e.+sınıñ (13b/34)

e.+ya (12a/34), (12b/1),
(74a/21)

eṭ'ime<A. 'yiyecekler'.

e. (17a/5), (17a/6), (34b/3),
(66b/31), (69a/13), (74a/27), (89a/30)

eṭrāf<A. (çoğul) ' taraflar'.

e. (22a/23), (26a/34), (2a/7),
(45a/16), (53b/1), (54b/10), (55a/34),
(56a/31), (84b/8), (87b/8)

e.+a (91b/11)

e.+dır (43b/31)

e.+ına (91b/18)

e.+ında (30a/4), (34b/10),
(51b/14), (85b/22), (85b/34)

e.+ını (33a/14), (70a/13),
(85b/31), (86a/4)

e't-taḫabbuḫ<A. 'daralma, sıkışma'.

e. (94a/5)

e't-tecribe<A. 'tecrübe, deneyim'.

e. (48a/29), (48b/27), (48b/31),
(52a/19), (53a/17), (67a/33), (67b/8),
(69b/25), (72b/13), (72b/3), (88b/11),
(97a/19), (97a/24), (97a/29)

e't-temeddüd<A. 'uzatma, yayma'.

e. (49b/26)

e't-teşennüc<A. 'kasılma'.

e. (50a/22)

e't-teşrīḥ<A. 'anatomi'.

e. (58b/21), (74a/1), (81b/13),
(88b/17)

eṭyān<A. (çoğul) 'çamurlar'.

e. (9b/8)

evāḥir<A. (çoğul) 'son zamanlar, son dönemler'.

e.+e (2a/10)

e.+inde (54b/28), (72b/4)

evā'il<A. (çoğul) 'ilk zamanlar, başlangıç dönemleri'.

e. (52b/10)

e.+e (2a/10)

e.+lerinde (48a/29)

evāsīṭ<A. (çoğul) 'Arabî ayların onu ile yirmisi arasındaki günlerine verilen isim'.

e. (38a/1)

evc<F. 'sesin yükselebileceği en üst nokta'.

e.+i (76a/14)

evcā'<A. (çoğul) 'acılar, ağrılar'.

e. (11a/26), (13a/35), (25a/34),
(66a/15)

e.+ıḥ (13a/27)

evcüh<A. (çoğul) 'sebepler'.

e.(39a/8)

evdāc<A. 'şahdamarlar'.

e. (43b/29)

e.+ıdır (46a/9)

evfağ<A. 'daha uygun'.

e. (27b/9), (28b/33), (46b/1)

e.+dır (52a/3)

evhām<A. (çoğul) 'hayaller, kuruntular'.

e. (92a/5)

ev'ıye<A. (çoğul) 'damarlar'.

e. (40a/20), (40b/12), (49b/18)

e.+ni (6b/1)

e.+niğ (40b/13), (7a/22)

e.+sinde (28b/12)

evkāt<A. 'vakitler'.

e.+da (18b/4), (23b/21), (40b/29), (45a/2), (70b/11)

e.+dan (79b/22)

evlā<A. 'daha uygun, daha iyi'.

e. (13a/18), (24b/20), (27b/9), (32a/16), (4a/1), (4a/2), (58b/14), (5a/2), (62b/9), (63a/25), (64a/25), (9a/23), (9a/34)

e.+dır (13b/3), (20a/27)

evlād<A. (çoğul) 'evlat, çocuklar'.

e.+ını (30b/26)

evrāk<A. (çoğul) 'yapraklar'.

e. (78b/8)

evrām<A. (çoğul) 'şişler'.

e. (19a/26), (20b/6), (26a/23), (26b/29), (3b/18), (45a/14), (48a/22), (50a/7), (51a/31), (57b/17), (61b/1), (61b/10), (74b/22), (74b/9), (80b/21), (86b/27), (91b/1), (94b/10), (94b/26), (94b/5), (94b/8), (94b/9), (97a/33), (97a/34), (98a/11)

e.+a (94b/9)

e.+dan (45a/13), (48a/18)

e.+ıñ (61b/11)

evrāmühā<A. (çoğul) 'onun şişleri'.

e. (91a/29)

evride<A. (çoğul) 'toplardamarlar'.

e. (17a/27), (57b/12), (57b/13), (6b/2), (74a/4), (89a/1), (94b/14), (96b/5), (97a/35)

e.+leri (24a/6)

evsāh<A. (çoğul) 'kirler'.

e. (74a/33)

e.+dan (74a/32)

evtār<A. (çoğul) 'kas siniri'.

e.+ıñ (11b/7)

evvel<A. 'ilk, birinci, başlangıç'.

e. (3b/26), (7a/24), (12b/31), (13b/14), (13b/28), (14a/22), (17a/14),

(19a/10), (22a/1), (22a/1), (38a/1),
(39a/5), (39a/22), (39b/28), (3b/21),
(40a/16), (40b/5), (41a/10), (44a/13),
(46b/1), (4a/24), (61a/17), (63a/26),
(65a/20), (65b/16), (6a/33), (6b/28),
(71b/19), (71b/22), (71b/28), (72a/13),
(73b/14), (7b/2), (7a/12), (7b/28),
(82a/1), (83b/8), (83b/9), (89a/17),
(8b/5), (92a/16), (92b/12), (92b/13),
(9a/23)

e.+de (25b/21), (37a/4), (8b/2)

e.+den (39a/2), (46a/33)

e.+dir (8b/6)

e.+e (22a/18), (9b/15)

e.+i (13b/30), (13b/32), (1b/29),
(4a/16), (4a/18), (9b/18)

e.+iñ (16b/24), (29b/21), (8b/2),
(9b/20)

e.+inde (29b/28), (40b/24),
(4a/19), (4a/25)

e.+ine (4a/13)

e.+kiden (7a/24)

e.+kisi (20b/2), (23b/25),
(30a/32), (4b/33), (58b/32), (59a/25),
(67b/23), (72a/4), (76b/14), (7b/25),
(7b/27), (7b/28), (7b/5), (81b/34),
(8a/11)

evvelā/ evvelen<A. 'birincisi,
öncelikle'.

e. (14b/18), (16a/29), (17a/9),
(17b/21), (17b/32), (18a/3), (18b/23),
(18b/7), (18b/8), (19b/15), (22a/28),
(23a/28), (24a/16), (25a/22), (26a/32),
(27a/24), (27b/9), (28a/13), (28b/30),
(29a/24), (30a/18), (30b/1), (32b/16),
(32b/4), (34a/20), (35b/31), (36a/24),
(36a/34), (38a/14), (38a/15), (41a/11),
(41a/30), (41a/31), (42a/1), (42a/20),
(42b/11), (42b/2), (42b/25), (42b/28),
(42b/30), (42b/34), (44a/10), (44b/14),
(45a/13), (45a/8), (46a/27), (47b/9),
(48a/19), (48b/3), (4a/27), (51a/32),
(51b/3), (51b/35), (54a/29), (55a/29),
(56b/35), (57b/22), (58a/20), (59a/35),
(59b/26), (61a/19), (61a/4), (61b/22),
(62a/11), (63a/18), (63b/15), (63b/2),
(65a/14), (65a/15), (66a/34), (67a/20),
(68a/3), (68b/14), (69a/29), (69b/17),
(70a/6), (71a/19), (72b/6), (73a/8),
(73b/5), (75a/20), (75a/33), (75a/35),
(77a/9), (78a/5), (78b/32), (79a/35),
(79a/7), (79b/30), (80b/26), (80b/33),
(81a/30), (83a/1), (83b/26), (84a/11),
(84a/18), (84b/1), (84b/30), (85a/11),
(85a/11), (85a/29), (86a/6), (87a/23),
(87a/27), (89b/9), (90b/15), (91b/15),
(91b/16), (91b/2), (92b/9), (94a/13),
(94b/27), (95a/18), (95a/4), (95b/16),
(96b/18), (97b/17), (98a/1)

evvelī<A. 'birinci, ilk'.

e. (41a/9), (68b/6), (74b/6)	e.-dügindedir (34b/3)
e.+den (36b/5), (47b/26)	e.-mek (14b/12), (1b/17), (1b/25)
e.+dir (50a/33)	e.-mekdir (90a/11)
e.+niñ (69a/2)	e.-mesindendir (96b/4)
e.+si (33b/21)	e.-r (24b/8), (92a/11), (92a/9)
evvelin <A. (çoğul) 'eskiler, daha önce yaşamış olanlar'.	e.-se (43b/13)
e. (2b/1)	e.-ye (14a/34), (2b/15), (2b/19), (2b/34)
evveliyye <A. 'ilk önceleri'.	e.-yeler (18), (61a/26)
e.+si (5a/1)	e.-yüp (2a/4)
e.+sinden (5a/2)	eyser <A. 'sol taraf'.
e.+sindendir (36a/34)	e.+inde (5b/23)
evzâ '<A. (çoğul) 'durumlar, şekiller'.	e.+ini (43a/27)
e. (33a/33), (33a/35)	
ey <T. 'ey, peki'.	eyyām <A. 'günler'.
e. (48a/35), (95a/13)	e. (14b/11), (19a/1), (2a/6), (31a/2), (31b/10), (40a/6), (46a/29), (46b/2), (46b/5), (50a/21), (50a/29), (63a/23), (63a/26), (67a/4), (72b/11), (74b/7), (76b/15), (86b/35), (89b/14), (96b/15), (97a/23), (97a/31)
eyle- <T. 'etmek, yapmak'.	e.+da (42b/21)
e. (1b/11), (3b/9)	e.+dan (46a/25)
e.-di (97a/23)	e.+ı (2a/2), (46a/29)
e.-digi (38b/29), (55a/12)	eyyāmen <A. 'günler ile ilgili'.
e.-diginden (26b/35), (27a/2)	e. (69a/14)
e.-dik (73a/31)	
e.-diler (41a/10), (48a/34), (51b/18)	
e.-dim (85b/5), (96b/31)	

eyyil<A. '(hayvan) geyik'.

e. (10a/1), (10a/15), (10b/1), (11b/34), (12a/1), (12a/2), (12a/6), (16a/9), (24a/29), (24b/2), (41b/16), (51a/18), (51a/26), (53a/11), (68b/19), (70a/22), (70b/16), (70b/25), (82b/26), (82b/31), (82b/33), (88a/21), (92b/22), (95a/30), (95b/29), (9b/1), (9b/27), (9b/32), (9b/4), (9b/5)

ezā<A. 'eziyet, sıkıntı verme'.

e.+sından (13a/5), (55b/1)

e.+yı (51a/30), (51a/31)

ezān<A. (çoğul) 'kulaklar'.

e. (81a/32), (82b/29)

ez-cümle<F. A. 'bu cümleden olarak'.

e. (11a/11), (11a/26), (13b/12), (14a/14), (14a/19), (23a/2), (23b/1), (23b/16), (23b/19), (29a/10), (29b/32), (2a/13), (31a/25), (31b/11), (35a/6), (37b/24), (38b/9), (43a/21), (44b/15), (52b/31), (55b/22), (55b/28), (55b/30), (58b/16), (5b/1), (64a/31), (74a/15), (77a/15), (77a/28), (86a/13), (86a/18), (86a/8), (87b/3), (88a/25), (88a/35), (89b/25), (89b/30), (8b/23), (8b/7), (9a/7), (9b/16), (9b/27)

ezfār<A. (çoğul) 'tırnaklar'.

e.+ı (44a/14)

ezhār<A. (çoğul) 'çiçekler'.

e. (20a/15), (20a/9)

ezhār-ı kalbiyye<A. b.a. 'ihlamur'.

e. (22b/17), (23b/2)

ezhür bk. **ezhār**.

e.+i (11b/18), (41a/20), (41b/18), (55b/28)

eziyyet<A. 'sıkıntı, rahatsız'.

e. (38a/10), (55a/11), (80a/34), (87b/10), (90b/6)

e. èt- (31a/1)

ezkām<A. (çoğul) 'nezleler, gripler'.

e. (55b/31)

ezkiyā<A. (çoğul) 'zekiler, akıllılar'.

e.+lar (29a/1)

ezmide<A. (çoğul) 'yara sarmalar'.

e. (19a/17), (51a/33), (80b/30)

ezrağ<A. 'mavi'.

e. (47a/16), (66a/10)

e.+dur (69a/19)

ezrakī<A. 'mavi ile ilgili'.

e. (72a/10)

F

fā'<A. 'Arap alfabesinde fe harfi'.

f. (68a/27), (84a/25), (96a/28)

fağfūrīn<A. 'Çinde yapılan porselen eşya'.

f. (2b/17)	fā`il <A. 'yapan, işleyen kimse'.
faḥīme <A. 'çok tehlikeli'.	f. (57a/12), (57a/12), (57a/15), (5a/10), (5a/28), (5b/7), (8a/12), (8a/21), (8b/30), (8b/34)
f.+ye (2b/21)	
fāḥiṣṣiyāt <A. (çoğul) 'fahişeler'.	f.+den (57a/11)
f.+a (33a/22)	
faḥm <A. 'kömür'.	f.+i (5b/11), (8a/13), (8a/13)
f. (83a/18)	f.+idir (6a/9)
faḥte <A. 'güvercin'.	f. ol- (11b/9), (57a/9), (8a/26)
f. (29a/20)	f. ol- (11b/9), (57a/9), (8a/26)
faḥz <A. 'bacak'.	fā`ili/ fā`iliyye <A. 'etkili oluş'.
f.+ına (33a/4)	f. (5a/34), (8a/11)
faḥzeyn <A. 'iki bacak'.	faḥarāt <A. (çoğul) 'omurlar'.
f. (34b/2)	f. (48a/26), (48b/14)
f.+den (25b/25)	faḥat <A. 'yalnız, sadece'.
f.+inden (68a/9)	f. (45a/24), (54b/33), (58a/30), (79a/8)
f.+ine (25b/25)	fāḥid ol- <A. T. 'kayıp olmak, yok olmak'.
fā`ide <A. 'yarar, fayda'.	f.-ur (74a/18)
f. (14b/35), (33b/25), (64a/20), (66b/7), (6b/5), (6b/6), (7b/4), (88b/26), (88b/27), (88b/28), (88b/30), (88b/32), (9a/33), (9b/1)	fāḥiḥe <A. 'meyve'.
f.+dir (52a/8)	f. (19b/21), (42a/31), (97b/18)
f.+si (19a/20), (5b/30), (74a/7), (7a/35)	faḥīr bk. el-faḥīr .
f. èt- (28b/18), (33b/29), (33b/33), (9a/25)	f. (13b/35), (21b/33), (25a/25), (30a/26), (39a/10), (39a/22), (39b/2), (43a/26), (44a/28), (44a/30), (47b/18), (48b/1), (52a/20), (52b/10), (52b/13),

(58a/11), (58b/20), (72b/21), (73a/30),
(88b/11), (89a/16), (91b/32)

f.+den (72b/5)

f.+e (22a/8), (48a/33), (52a/20)

fālic<A. 'yarım felç'.

f. (1b/3), (45a/25), (45a/25),
(45a/28), (51b/11), (51b/12), (53a/15),
(53b/22), (53b/24), (53b/7)

f.+de (11b/11), (54a/1)

f.+e (40b/30)

f.+leriñ (52b/17)

fānāhvah<? b.a. 'bitki türlerinden'.

f. (69b/3)

fānīd<? b.a. 'bitki çeşitlerinden'.

f. (48b/10)

fānī olun-<A. T. 'yok etmek'.

f.-muş (64b/8)

fānūs<A. 'fanus, fener'.

f. (5b/23)

fār<A. (çoğul) '(hayvan) fareler'.

f. (52b/14), (81a/20), (81a/32),
(82b/29), (83a/16), (83a/18)

ferah<A. 'sevinç'.

f. (23b/17), (29a/12), (29a/16),
(29a/2), (52b/6), (94b/17)

f.+ından (33b/13)

ferah-efzā<F. 'farahlık arttıran, iç
açıcı'.

f. (1b/21)

faranişis/ kıranışis<Yun. 'phrenitis
beyin iltihabı'.

f. (25a/24), (25a/29), (25a/31),
(27b/17), (28b/8), (29a/11), (86b/27),
(87a/11)

f.+de (31b/29), (32a/23)

f.+den (29a/7), (30b/31),
(33a/8)

f.+i (25a/24)

farasyon<Yun. b.a. 'boz otu'.

f. (57b/32), (70a/11), (72a/25),
(75b/35), (80b/35), (81b/12), (85a/31)

fāriğ<A. 'vazgeçmiş'.

f. (33b/21)

fāriyye<A. 'fare ile ilgili'.

f. (52b/9)

farķ<A. 'başkalık, farklılık'.

f. (44a/12), (45a/31), (49a/30),
(50a/10), (58b/35), (71b/28)

f.+ı (24a/15), (29a/8), (29a/8),
(29b/7), (30b/31), (34a/18), (65a/3),
(6b/11), (76a/18)

f.ét- (54a/13), (74a/24), (83b/9)

f. ol- (44a/5)

f. olun- (40a/15)
farmūr-ı ʔarʔır/ ʔarmūrü'ʔ-ʔarʔır<A.

b.a. 'soda otu'.

f. (21b/7)

farz olun-<A. T. 'sayılmak, öyle kabul edilmek'.

f.-mağ (4b/25), (5a/2)

faşd<A. 'kan alma, hacamet'.

f. (17b/27), (17b/33), (18b/8), (19a/21), (19b/24), (22b/10), (23a/23), (26a/33), (34b/31), (3b/22), (41a/31), (44b/2), (45a/13), (46b/10), (46b/7), (46b/7), (50a/33), (50a/33), (50a/6), (50b/6), (52b/28), (53b/8), (57a/21), (57b/25), (59b/30), (62b/8), (62b/9), (63a/19), (64a/11), (64b/12), (65a/15), (65a/17), (65a/28), (66b/34), (69a/2), (69a/30), (6b/11), (6b/20), (6b/20), (6b/21), (6b/28), (6b/29), (6b/3), (6b/31), (6b/33), (6b/35), (70a/6), (71a/20), (73b/33), (77a/13), (7a/15), (7a/16), (7a/18), (7a/22), (7a/3), (7a/3), (7a/4), (7a/4), (7a/5), (81a/30), (83a/1), (85a/11), (85a/21), (87a/29), (87b/10), (90b/15), (91b/16), (91b/2), (94a/3), (94b/27), (95a/4)

f.+a (31b/7), (58a/22), (63a/18), (81a/31), (90b/16)

f.+da (13a/9), (20b/33), (20b/34), (63b/15), (6b/9), (7b/5)

f.+dan (20b/31), (22b/8), (31a/21), (31a/23)

f.+ıñ (22a/31), (87b/7)

f. ət- (15a/20), (19a/10), (19a/11), (19a/11), (19a/19), (19a/20), (19a/8), (19a/8), (19a/9), (19b/23), (19b/25), (20b/17), (22a/30), (22a/31), (22b/6), (22b/7), (23a/29), (23a/30), (24a/25), (25a/13), (25b/23), (27b/13), (30a/23), (30a/31), (31a/15), (31a/18), (31b/10), (32b/16), (32b/4), (33a/2), (33b/24), (44a/35), (44a/35), (44b/1), (46b/6), (50a/33), (50a/34), (52b/26), (54a/29), (54b/12), (54b/14), (54b/3), (57b/25), (58a/22), (59b/1), (59b/26), (62b/7), (63a/19), (63a/20), (63b/16), (64a/10), (65a/15), (67a/20), (68a/7), (69b/17), (69b/29), (70a/6), (71b/3), (73b/12), (7a/20), (7a/25), (7a/26), (7a/27), (7a/28), (87a/27), (90a/25), (91a/25), (94a/28), (97a/11), (97b/17)

f. eyle- (41b/8)

f. ol- (22b/10), (65a/14)

f. olun- (19b/23), (31a/15), (31a/20), (57b/28), (68b/14), (72a/15), (72a/16), (73a/3), (77a/13), (78a/5), (7b/29), (87a/31), (87a/32), (88a/2)

fāsid/ fāsīde<A. 'bozulmuş'.

f. (2a/2), (8b/11), (17a/31), (1b/16), (22a/22), (26b/27), (35b/23), (39a/30), (39a/33), (40a/30), (42b/18),

(43b/22), (64a/1), (70b/9), (91b/20),
(92a/5), (94b/34), (95b/11),

f.+den (17a/15), (45a/8),
(76b/33), (92b/17)

f.+dir (91b/32)

f.+i (61a/28), (98a/30)

f.+niñ (64a/4), (95b/9)

f.+ye (92b/12)

f.+yi (96a/17)

f. ét- (25b/6)

f. ol- (18b/30), (25b/5),
(26b/26), (66b/22), (7b/20), (7b/20),
(7b/24), (90b/8)

fāşile<A. 'ayırın, bölen'.

f. (75b/1), (76b/23), (77a/14),
(78b/10)

faşl<A. 'bölüm'.

f. (29b/26), (44a/33), (46a/1),
(73a/26), (77a/14)

f.+ıda (78a/1)

f.+ına (53b/11)

f.+ında (28b/27), (29b/21),
(92b/17)

f.+ını (29b/24)

faşlen<A. 'bölüm ile ilgili'.

f. (14a/7)

faşra<Yun. b.a. '(ilaç adı) bryonia'.

f. (24b/18)

fātiha<A. 'giriş'.

f. (1b/1)

fâtir/ fâtire<A. 'ılık'.

f. (26b/11), (31b/5), (32b/28),
(41b/33), (53b/8), (56b/11), (56b/8),
(62a/12), (62b/33), (65b/6), (75a/24),
(80a/28), (84b/15)

f.+de (11b/34), (27b/33),
(47a/28), (47b/31), (51a/4), (77b/16)

f.+iñ (62b/34)

fâtiren<A. 'ılık ile ilgili'.

f. (15b/8), (28b/8), (32b/25),
(51a/23), (53b/34), (58a/29), (65a/35),
(65b/4), (69b/32), (69b/8), (70a/27),
(74b/2), (75b/13), (80b/7), (81a/34),
(81a/35), (97b/28)

favāniyā<b.a. 'şakayık, ayı gül'.

f. (15a/31), (21a/13), (21a/26),
(21a/6), (21b/13), (21b/3), (22a/12),
(26b/6), (35a/17), (35a/7), (35b/34),
(37b/11), (38b/4), (41a/12), (41a/15),
(41a/19), (41b/17), (41b/17), (41b/18),
(41b/23), (41b/26), (42a/16), (42a/23),
(42a/3), (42b/10), (43a/25), (46b/27),
(49a/3), (51a/3)

f.+dır (37b/4), (45a/11)

f.+yı (43a/35)

fayda<A. 'yarar, fayda'.

f. (88b/26)

fażā<A. 'boşluk'.

f.+larına (35b/16)

fażalāt<A. (çoğul) 'dışkılar, pislikler'.

f. (16b/23), (19b/3), (57a/13),
(57a/32), (82a/7), (89a/10), (90a/13),
(9a/6)

f.+a (14a/30)

f.+dan (64a/1), (77a/24)

f.+ı (82a/6)

fāzıl<A. 'bilgin'.

f. (14a/29), (20a/24), (21b/34),
(38b/13), (48a/33), (48a/33), (48a/34),
(51b/32)

fażilet<A. 'üstünlük, güzel vasıflar'.

f.+i (58b/15), (58b/20)

fażl<A. 'üstünlük'.

f. (3a/14), (94b/7)

f.+ıyla (43a/23)

fażla<A. 'artık, ziyade'.

f. (35b/11), (57a/2), (59b/23),
(68a/34), (68b/1), (68b/4), (78a/4),
(94a/27), (94b/11), (94b/11)

f.+dır (94a/19)

f.+sı (85b/26)

fażliyye<A. 'fazla ile ilgili'.

f. (53a/28), (63b/10), (80b/23),
(80b/29), (97b/15), (97b/35), (97b/7)

f.+den (80b/27)

f.+dir (39b/24), (63b/4)

f.+yi (76b/34), (86b/12)

fe<A. '(ön ek) ile'.

f. (46a/19), (50a/21), (50a/21),
(50a/21), (51b/31)

fe-ānen<A. 'bir an'.

f. (89a/10)

fe-bihā<A. 'öyle olsun'.

f. (64b/33), (69a/16), (69b/3),
(80a/27), (83a/3)

fecācet<A. 'çiğ ile ilgili'.

f. (36b/8)

fecce<A. 'çiğ'.

f. (26b/28), (34a/32), (53a/27),
(93a/12)

f.+yi (35b/31), (47a/12)

fec'e<A. 'birdenbire'.

f.+ye (87b/4)

fedāke<A. 'sana kurban ol'.

f. (3a/30)

feh̄m<A. 'anlayış, idrak'.

f. (6a/9), (20b/22), (6a/8)

f.+idir (14a/13)
f. èt- (29a/21)
f. olun- (12b/4), (29b/31),
(37a/8), (4a/20), (4a/24), (4a/25),
(51b/27), (55a/35)

fek<A. 'çene'.

f. (9b/4)

fekkeyn<A. 'iki çene, alt ve üst çene'.

f. (95a/26)

felâfil-i selâşe<A. b.a. 'baharat'.

f. (50b/31)

felâsife<A. (çoğul) 'bilginler'.

f. (24a/29), (42a/14), (92b/8),
(9b/5)

felec<A. 'felç, inme'.

f. (45a/25), (45b/16), (45b/27),
(45b/31), (45b/32), (45b/33), (46a/18),
(46a/19), (46a/24), (48a/8), (50b/14),
(56a/20), (57b/2), (61b/21)

f.+den (52a/4)

f.+e (27a/5), (44a/3), (44a/3),
(45a/21), (45b/35), (46a/17), (46a/27)

f.+i (48a/24)

f.+iñ (46a/27)

f.+ine (28a/29), (48b/12)

f. ol- (45b/35)

feleciyye<A. 'felç ile ilgili'.

f. (11b/22), (12b/23), (13b/20),
(51b/33)

f.+de (11b/22)

felek<A. 'gökyüzü'.

f. (2b/13)

feleketü'l-mıgzal<A. 'ağırşak'.

f. (67b/26)

felekī<A. 'ağırşak ile ilgili'.

f. (68a/23)

feleskūn<? b.a. 'şifa otu'.

f. (48b/17), (58a/14), (96a/7)

fem<A. 'ağız'.

f. (12a/23), (12a/24), (12b/11),
(12b/27), (16a/27), (19a/5), (21a/14),
(26b/33), (28b/4), (34b/12), (34b/16),
(38a/16), (40b/19), (40b/2), (41a/15),
(41a/25), (45a/2), (49b/15), (49b/16),
(49b/17), (49b/17), (51b/5), (51b/7),
(51b/9), (54b/12), (55a/23), (55b/13),
(55b/15), (55b/35), (57b/17), (74b/33),
(74b/34), (75a/23), (79a/32), (88b/16),
(89a/14), (89a/20), (89a/29), (89a/6),
(90a/10), (90a/31), (90a/32), (90a/32),
(90a/6), (90b/4), (91a/29), (91b/28),
(91b/6), (92a/3), (96a/23), (97a/17),
(97b/14)

f.+de (81b/31), (85b/6),
(89a/23), (89a/26), (89a/7), (90a/27),

(90b/32), (90b/34), (91a/12), (91a/29),
(91b/12), (91b/7), (93b/34)

f.+den (57a/2), (57a/2), (57a/3),
(84a/9), (88b/29), (90a/12), (92a/14)

f.+e (81b/22), (81b/27),
(89a/17), (90b/12), (91b/34), (91b/8)

f.+i (16a/5), (25b/14), (51b/8),
(88b/27), (89a/32)

f.+iñ (90a/17)

f.+inde (20b/27), (48a/1),
(52a/22), (79b/5), (85b/4), (93b/8)

f.+inden (91a/35), (92a/13),
(92b/30)

f.+ine (41a/14), (91a/20),
(91a/22), (91a/26), (91a/28), (92b/35),
(97a/16), (97b/13)

f.+iniñ (44a/22)

f.+leri (63a/11), (88b/19)

f.+lerine (90b/6)

fen<A. 'fen, teknik'.

f. (13b/27), (29b/21), (2a/13),
(2a/4), (2a/8), (2b/35), (3a/15),
(49a/12), (4a/35), (52b/12), (52b/16),
(60b/15), (91b/32), (97a/18)

f.+de (4a/35)

f.+den (2a/27)

f.+e (16b/32)

fenā<A. 'kötü'.

f. (53b/24), (5b/3), (64a/16),
(6a/7)

fenā'ihā<A. 'mahvolma, yok olma'.

f. (95a/13)

ferāğ<A. 'rahat'.

f. (29a/24)

ferāğat<A. 'bir köşeye çekilme'.

f. (29a/24)

ferārīc<A. (çoğul) 'piliçler'.

f. (19a/28), (23b/30), (42a/30),
(43b/2), (54a/1), (69b/12), (70a/29),
(98a/31)

ferc<A. 'vajina'.

f. (49b/5)

f.+e (7a/5), (7a/5)

feres<A. 'at'.

f. (24b/1), (29a/19), (70b/14)

ferfiyūn<A. 'sütleğen'.

f. (21b/32), (22a/9), (44b/28),
(47a/17), (48a/1), (48b/21), (50b/1),
(53b/30), (55b/28), (58b/2), (75a/16),
(76a/2), (77b/12), (77b/13), (82b/17),
(82b/22)

ferīsāt<A. 'baş bağı, maktul'.

f. (10b/35)

fermān<F. 'ferman, emir'.

f.+1 (43a/20)	f.+ından (7b/26), (7b/26), (8a/28), (8a/28), (93a/12)
ferrūc <A. 'piliç'. f. (65a/25)	f.+ını (62b/13), (8b/27), (8b/35)
ferş <A. 'yayma'. f. (32a/13), (65a/32)	f. ét- (67b/29) f. ol- (57a/18)
feryād ét <F. 'yüksek sesle bağırarak, haykırmak'. f.-meden (71a/11) f.-mekden (86b/32) f. eyle- (92a/7)	fesādāt bk. fesād . f. (8b/31) f.+ını (8b/31), (9a/8), (9b/26)
fesād <A. 'bozulma'. f. (18b/2), (29a/24), (33a/29), (33b/6), (34a/17), (4b/22), (5a/32), (5a/33), (5b/3), (62a/30), (62a/31), (63b/11), (66b/22), (68b/12), (83a/24), (83a/24), (83a/34), (83b/22), (83b/24), (83b/24), (8b/2), (8b/3), (8b/7), (8b/8), (94a/22), (94a/23), (94a/33), (9b/15)	fesh <A. 'bozma, kaldırma'. f. (46a/24)
f.+a (52b/16), (85b/27), (85b/27), (95b/8)	feslegen <Yun. b.a. 'fesleğen'. f. (18a/29) f.+i (18b/13)
f.+dan (5b/25)	fetā'il <A. (çoğul) 'fitiller'. f. (88b/6)
f.+1 (28a/6), (28a/6), (28a/7), (28a/8), (28b/28), (6a/4), (8a/33), (8b/18)	feth <A. 'Arap alfabesinde fetha işareti'. f. (25a/3), (29a/1), (37b/33), (52a/33), (84b/18), (84b/3), (89a/21), (94a/5)
f.+ıdır (28a/5), (8b/1), (8b/2)	fethāt <A. (çoğul) 'Arap alfabesinde fetha işaretleri'. f. (85b/18)
f.+ıñ (8b/23)	feth-i mübîn <A. 'net kazanılan zafer'. f. (3a/32)
f.+ına (8b/4), (96b/11), (9b/20)	

feth-i sîn<A. 'Arap alfabesinde sin harfinin fetha ile okunması, sa/se'.

f. (67a/5)

fethu'l-bā'<A. 'Arap alfabesinde ba harfinin fetha ile okunması, ba/be'.

f. (33a/5)

fevā'id<A. (çoğul) 'faydalar, yararlar'.

f. (2a/27), (3a/17), (3b/24), (81b/16)

fevākih/fevākihāt<A. (çoğul) 'meyveler'.

f. (20a/8), (26a/25), (43b/6), (34b/33), (53a/14), (65a/28), (66b/33), (69a/29), (89b/7), (98a/31)

f.+den (25b/34), (91a/17)

fevc-ā-fevc<A. F. 'bölük bölük, takım takım'.

f. (2a/22)

fevķ<A. 'yukarı'.

f. (28b/15), (32a/28)

f.+den (28a/15)

f.+inde (33b/18)

f.+larında (81b/19)

fevrī<A. 'hemen'.

f. (61a/17)

feyezān<A. 'bolluk, çokluk'.

f.+ı (5b/26)

feylesof<A. 'bilgin'.

f. (21b/34), (2a/13), (2a/28), (48a/33)

feylesofāne<A. F. 'filozofça'.

f. (58b/23)

f.+lerinden (2b/31)

feyyāz<A. 'bereketli'.

f. (33b/1)

feyz<A. 'bereket'.

f. (3b/4), ey

f.+a (29a/24)

feyz-ā-feyz<A.-F.-A. 'bolluklarla dolu, çok bereketli'.

f. (3a/16)

feyz-mend<A. F. 'bereketli'.

f. (3a/17)

feza'<A. 'korku'.

f. (31a/2), (35b/23), (40a/30), (71a/12)

f. ol- (33a/10)

fīkdān<A. 'yokluk, bulunmama, eksiklik'.

f. (3b/32), (76b/28)

f.+ından (76a/11)

findık<Yun. b.a. 'findık'.

f. (69b/28)	(36b/21), (37b/33), (3b/13), (3b/13),
fırka <A. 'takım'.	(3b/14), (3b/16), (3b/17), (3b/19),
f.+sından (29a/24)	(3b/20), (3b/30), (43b/15), (45a/25),
fırşad <A. b.a. 'dut'.	(49a/49a/4), (4a/15), (4a/35), (50a/21),
f.+a (94a/17), (94a/26)	(50a/22), (51b/30), (51b/4), (52a/33),
fıskıyye <A. 'su püskürten'.	(53a/21), (53b/12), (54a/2), (55a/21),
f. (4b/2)	(55a/8), (55b/31), (56a/12), (56a/16),
fıstık <A. b.a. 'fıstık'.	(56b/12), (56b/20), (58b/11), (58b/21),
f. (10b/31)	(59a/28), (59a/29), (59b/10), (59b/20),
fiṭnat <A. 'uyanıklık, zihin açıklığı'.	(60a/7), (60b/16), (60b/29), (60b/34),
f. (2b/7)	(60b/34), (61a/11), (61a/31), (61b/20),
fızza <A. 'gümüş'.	(61b/29), (61b/29), (62a/15), (62a/26),
f. (43a/31), (85a/12)	(62b/28), (63a/3), (63b/1), (63b/34),
fızzatu'l-kādir <A. 'bir ilaç'.	(64b/1), (64b/25), (64b/26), (64b/26),
f. (36a/2), (42a/11)	(67a/5), (67a/9), (67b/20), (68a/27),
fızzī <A. 'bir ilaç adı'.	(69a/19), (69b/15), (69b/35), (6a/11),
f. (36a/2), (42a/10), (67a/2),	(6a/29), (70a/31), (71a/32), (71a/6),
(68b/32)	(71a/7), (71b/14), (72b/17), (73a/33),
fī <A. '-de, içinde'.	(73b/22), (73b/22), (73b/7), (74a/1),
f. (10a/19), (11a/4), (11b/1),	(74a/22), (74b/4), (76a/13), (76a/25),
(13b/24), (14a/10), (14a/16), (14a/7),	(76a/5), (77b/12), (78a/16), (7b/8),
(14a/8), (1b/22), (24b/31), (24b/6),	(80a/24), (80a/32), (80a/7), (80b/10),
(25a/16), (25a/24), (25a/8), (26a/21),	(80b/17), (81a/26), (81b/13), (82a/9),
(26b/13), (27a/33), (27b/18), (28a/4),	(83a/24), (83a/7), (83b/28), (84a/25),
(28b/23), (28b/9), (29a/7), (30b/23),	(84a/6), (84b/18), (84b/3), (85a/1),
(32a/26), (32b/9), (33a/15), (33a/5),	(85b/18), (85b/27), (86a/24), (86b/17),
(34a/12), (34a/24), (35b/12), (36a/8),	(88b/16), (89a/20), (89a/21), (89b/28),
	(90a/31), (90a/6), (91a/29), (91b/28),
	(91b/28), (91b/6), (93a/2), (93a/3),
	(93b/17), (94a/15), (94a/5), (94b/30),
	(94b/5), (94b/7), (95a/12), (95a/13),
	(95b/5), (96a/28), (97a/33), (98a/15),
	(9a/27)

fiel<A. b.a. 'turp'.

f. (17b/33), (67a/32), (69b/5),
(69b/5), (71a/3), (75b/23), (77a/31),
(77b/18), (80b/10), (89b/15), (89b/17)

fidā<A. 'kurban'.

f. (3a/33)

fiğān<A. 'acı ile bağırıp çağırma'.

f. (31a/2)

fihā/ fihi<A. 'onun içinde'.

f. (3a/8), (60b/13), (80a/32)

fihr<A. 'kaya'.

f. (2a/3), (2a/21)

fikir/ fikr<A. 'düşünce'.

f. (12b/2), (15a/21), (16a/26),
(18b/31), (18b/5), (22a/20), (23a/19),
(27b/23), (28b/34), (29a/2), (33a/23),
(33a/29), (33a/29), (33b/14), (33b/3),
(33b/4), (33b/6), (34b/18), (35b/22),
(43b/20), (57a/23), (87a/23)

f.+dir (33b/2)

f.+e (28b/22), (33b/4)

f.+iğ (28a/5), (28a/6)

f.+ler (22a/23)

f. èt- (28a/7)

fikriyye<A. 'fikirle ilgili'.

f.+niğ (28b/9)

fi'l<A. 'her türlü iş'.

f. (10a/1), (10a/34), (10b/15),
(52a/22), (55a/24), (68b/5), (76a/23),
(76a/24), (97a/16), (9b/4)

f.+de (9b/10)

f.+i (55a/28), (80a/31), (8b/28)

f.+idir (32a/14), (48a/25),
(71b/10), (78a/15), (87b/13), (87b/24),
(88a/32)

f.+iğ (29a/6), (8a/18)

f.+inden (29a/5),

(38a/34)aleyhi

f.+ini (45b/11), (45b/17),

(58b/30)

f. èt- (64a/19)

fi'l-ḥāl<A. 'hemen, şimdi'.

f.(4a/7)

filağmuni<Yun. '(phlegmon) iltihap'.

f. (29b/1), (29b/2), (29b/3),
(4a/11), (6b/27), (6b/8), (73b/33),
(78a/4), (7a/19), (7a/20), (7a/24),
(7a/26), (7a/27), (7a/28), (7a/4),
(81a/26)

f.+de (4a/10)

filağmuniyye<Yun. 'iltihap ile ilgili'.

f. (54b/9)

fi'l-cümle<A. 'hep'.

f. (10a/31)

fi'l-ḥaḳīḳa<A. 'gerçeekte, aslında'.
f. (25a/25), (36a/13), (3b/27),
(42a/11), (47a/11), (48a/25), (51a/20),
(55a/29), (5b/10), (5b/33), (8a/27)

fi'l-ḥāl<A. 'hemen, şimdi'.
f. (25b/20), (29a/24), (5b/28)

fi'l-kitābi'l-mübīn<A. 'Kuran-ı
Kerim'de'.
f. (3a/18)

fi'l-vāḳi'<A. 'gerçeekte'.
f. (58b/11)

fincān<A. 'fincan'.
f. (42a/27), (42a/30), (58a/28),
(58a/28), (58a/30), (65b/24), (92b/28)
f.+a (34b/7)
f.+ıñ (34b/8)

firāḥ<A. 'civciv'.
f. (32a/4), (45a/23), (52b/34),
(55a/2), (55a/2), (65b/24)

firāk<A. 'ayrılmak'.
f. (33b/16)

firār èt-<A. T. 'kaçmak'.
f.-er (61a/10), (92b/32)
f.-mek (14b/16)
f.-üp (32a/31), (38b/26),
(38b/28)

firāş<A. 'yatak'.
f. (35a/4), (37b/21), (41b/2),
(42a/6), (48b/3), (52a/23), (79b/33)
f.+ına (47b/12)
f.+ında (25b/34)

fitil/ fitile<A. 'fitil'.
f. (28a/18), (74a/35), (75b/18),
(76a/4), (81a/17), (86b/11)
f.+e (83a/2), (85b/7), (88b/7)
f.+i (81a/19)
f. èt- (84a/16), (88b/6), (88b/7),
(88b/8)

fitilen<A. 'fitil ile ilgili'.
f. (81a/21), (83b/34)

fiyāk<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.
f. (75b/3), (78a/15), (86b/4)

fî zamāninā<A. 'zamanımızda'.
f. (13b/33), (19a/21)

Frenkçe<F. T. 'Avrupa dilleri ve
özellikle Fransızca'.
f. (85a/3)

fiṭr-ı asālyün<A. ? b.a. 'mantar
çeşitlerinden'.
f. (24a/32), (46b/23)

fudanac<Yun. b.a. 'yarpuz'.

f. (21b/13), (28a/16), (44b/9),
(46b/21), (48b/17), (58a/14), (71a/5),
(75b/12), (75b/35), (79b/1), (79b/9),
(82b/14), (82b/26), (82b/31), (82b/32),
(82b/34), (84a/22)

f.+ı (13b/15), (84a/24)

fufel<Yun. b.a. 'areka'.

f. (54a/34), (69b/10), (97b/23)

fuḥūl<A. (çoğul) 'ileri gelenler,
erkekler'.

f. (39b/22)

furqān<A. 'Kuran-ı Kerim'.

f. (39b/4)

furūn<A. (çoğul) 'fırımlar'.

f. (71b/8), (75a/29)

fuṣūl<A. (çoğul) 'bölümler'.

f. (1b/6), (32b/35), (59a/28),
(64b/25), (71a/6), (74a/1), (81b/13),
(89a/15), (89a/16), (89a/20), (93a/2),
(95a/12)

f.+dan (29b/23)

f.+ı (31a/9), (51b/30)

f.+ında (41a/3), (46a/17),
(54a/16)

fūt<Lat. '30.48 cm. '.

f. (87a/22)

fuvāh<A. (çoğul) 'girişler'.

f. (54a/22)

fuvāk<A. 'hıçkırık'.

f. (12b/11), (26a/29), (50a/18),
(50a/20), (50a/29), (56a/12), (56a/13),
(93b/24), (93b/33)

f.+da (56a/15), (56a/15)

fuzūl<A. 'gereksiz, fazla'.

f. (67a/12), (68a/33), (78a/26),
(78b/18), (79b/16), (81b/28), (82b/1),
(83a/15)

f.+a (70b/3)

f.+dan (78a/26), (78b/17),
(84a/32)

f.+ı (68a/35)

fūlfūl<A. b.a. 'biber'.

f. (21b/3), (27a/11), (27a/27),
(27a/31), (28a/27), (35b/10), (41b/24),
(43b/6), (44b/19), (44b/28), (47a/34),
(50b/5), (52a/12), (52a/25), (53a/16),
(60b/26), (62b/14), (66b/26), (68b/31),
(68b/31), (75a/28), (76a/3), (82b/33),
(83b/11)

fūrū'<A. (çoğul) 'dallar, ayrıntılar'.

f.+undan (11b/10)

fūlūnyā'<Lat. b.a. 'şifalı bir bitki'.

f. (88a/8)

fürüzān<F. 'parlatan, ışık veren'.

f. (5b/16), (5b/24)

fütür<A. 'gevşeme, zayıflık'.

f. (29a/24), (29a/24), (48a/35),
(53a/21)

G

ġabī<A. 'salak, aptal'.

g.+lere (4a/25)

ġ.ol- (97b/11)

ġabīṭ<A. 'iyi durum'.

g. (48b/6), (48b/9), (87b/22),
(96a/18), (96a/24), (96a/5), (98a/13)

ġaddār<A. 'çok acımasız, vefasız'.

g. (33b/24)

ġāfil<A. 'dikkatsiz ve düşüncesiz'.

g. (33b/16)

ġ. ol- (65b/16), (69a/3),

(75a/18), (75b/5), (79b/16), (90a/23)

ġāfil-mebāş<F. 'gafil olmadı'.

g. (33b/16)

ġāfis<A. b.a. 'koyun otu'.

g. (80b/34)

ġāfişī<A. b.a. 'koyun otu ile ilgili'.

g. (85a/30)

ġaflet<A. 'birdenbire'.

g. (66b/20), (74b/3)

g.+e (28a/4)

g.+lerinden (80a/26)

ġ. olun- (63b/11)

gāh<F. 'bazen, bazı zaman'.

g. (4a/1), (10a/17), (10a/18),
(11a/7), (11a/8), (11b/11), (16b/34),
(16b/34), (16b/34), (17b/11), (18a/16),
(18a/16), (18a/31), (18a/31), (22a/14),
(22a/24), (22a/24), (24a/14), (24a/14),
(24a/14), (24b/13), (24b/14), (26b/13),
(26b/27), (26b/31), (27a/2), (27b/7),
(27b/7), (27b/8), (30a/15), (30b/18),
(30b/18), (30b/28), (31a/2), (31b/28),
(32b/11), (32b/12), (33a/31), (33a/32),
(33b/10), (33b/11), (33b/8), (34a/10),
(34a/10), (34b/3), (36b/1), (36b/3),
(37a/2), (39a/19), (39a/20), (39a/20),
(40a/33), (40a/8), (41a/26), (42b/15),
(42b/16), (42b/18), (44b/22), (45b/10),
(45b/13), (45b/16), (45b/3), (46a/7),
(46a/7), (47b/34), (47b/34), (48a/12),
(48a/12), (4a/19), (4a/9), (52a/22),
(52a/22), (53a/26), (53a/3), (53a/3),
(56a/23), (56a/7), (57a/7), (5a/11),
(5a/11), (62a/1), (62a/29), (62a/29),
(63a/12), (63a/6), (63a/6), (63a/6),
(63b/34), (63b/5), (63b/5), (63b/5),
(63b/8), (64b/27), (65a/27), (71b/27),
(72b/24), (72b/26), (72b/27), (73a/34),
(73b/1), (73b/2), (73b/22), (75a/3),
(76a/28), (76b/1), (7b/33), (80a/34),
(80b/17), (82a/25), (83b/6), (83b/6),
(85a/11), (86a/28), (86a/5), (86b/20),

(89a/24), (8b/10), (8b/9), (95a/15),
(96a/33)

gāh-be-gāh<F. 'zaman zaman'.

g. (28b/31), (68a/22), (73a/2),
(74b/28), (76b/23), (79b/15), (80a/1),
(93b/8)

gāhī<F. 'bazen, arasıra'.

g. (15a/21), (25b/29), (30a/6),
(30b/35), (31b/23), (56b/23)

gāhīce<F. 'bazen, bazı kere'.

g. (16a/8), (17a/1), (19a/5),
(19b/3), (26a/27), (26b/25), (26b/26),
(26b/28), (26b/29), (26b/29), (26b/30),
(26b/31), (28a/2), (32b/1), (32b/17),
(32b/18), (33b/13), (34b/25), (34b/25),
(34b/28), (34b/3), (34b/3), (34b/3),
(35a/35), (35b/17), (35b/18), (35b/22),
(35b/27), (39a/28), (39a/29), (39a/34),
(39b/31), (40a/35), (40b/19), (40b/30),
(40b/31), (40b/4), (41b/30), (43b/24),
(43b/26), (45a/23), (45b/2), (45b/22),
(45b/24), (45b/26), (46a/5), (47a/31),
(49b/10), (49b/13), (49b/14), (49b/22),
(49b/24), (49b/24), (49b/30), (49b/31),
(49b/33), (49b/33), (49b/9), (50a/15),
(50a/15), (50a/15), (52b/5), (52b/6),
(52b/7), (53a/29), (53a/31), (53a/32),
(53a/34), (53a/35), (54a/11), (57a/21),
(57a/26), (57a/30), (57b/14), (59a/12),
(59a/12), (60a/12), (61a/3), (61a/4),
(61b/21), (61b/29), (61b/30), (61b/34),
(61b/34), (61b/4), (62a/13), (63b/2),

(63b/5), (63b/6), (63b/7), (65a/1),
(65a/1), (65a/2), (66b/19), (66b/24),
(67b/16), (68a/29), (69a/12), (69a/14),
(70a/12), (70a/4), (70b/1), (71a/10),
(71a/11), (71a/13), (71a/33), (71b/1),
(71b/25), (72b/20), (72b/24), (72b/25),
(72b/25), (74a/31), (74b/23), (75a/4),
(78a/30), (78a/31), (78a/31), (78a/32),
(78a/32), (78a/33), (78a/34), (78b/3),
(80b/3), (81a/28), (83a/25), (83b/17),
(83b/32), (84b/28), (85a/11), (86b/21),
(86b/25), (86b/32), (87a/20), (87b/4),
(88a/2), (88a/8), (89a/23), (89a/24),
(90a/12), (91a/32), (93b/30), (94a/17),
(94a/25), (94a/26), (94a/8), (94a/8),
(94a/9), (95a/1), (95a/15), (95a/2),
(95a/2), (97b/7)

gā'ir<A. 'alçalan, çukur'.

g. (91b/9)

ğ. ol- (64b/9), (70b/6)

galebe<A. 'bolluk, ağır basma'.

g. (22a/30), (23a/28), (24a/25),
(28a/34), (29a/24), (30a/22), (34b/11),
(34b/12), (34b/15), (34b/17), (34b/30),
(35a/26), (35a/28), (35a/29), (40a/32),
(40b/1), (44a/34), (46b/6), (50a/2),
(50a/32), (50a/33), (52b/19), (52b/25),
(59a/34), (59a/34), (59b/1), (64a/10),
(64b/12), (65a/14), (65a/14), (65b/24),
(65b/8), (66a/33), (74b/15), (76b/4),
(78b/18), (87a/2), (87a/3), (87a/4),
(90a/17), (90a/24), (94a/1), (94b/23)

g.+si (18a/4)

g.+sinden (90b/3)

ġaleyān<A. 'kaynama, buharlaşma'.

g. (10a/27), (13a/28), (59a/3),
(5a/12), (5a/7), (7b/9), (87a/5), (90b/2),
(98a/29)

g.+ı (10a/33), (13a/21), (7b/9)

g.+ıñ (7b/23)

g.+ından (87a/33)

g.+ını (19b/26), (88a/10)

ġ. èt- (30a/11)

ġaleyānāt bk. **ġaleyān**.

g. (10a/34), (7b/22), (8b/22)

g.+ı (8b/32)

ġālib<A. 'ziyade, çoġu'.

g. (25b/19), (26a/28), (27b/10),
(27b/10), (27b/14), (27b/15), (27b/16),
(37a/9), (64a/11)

g.+den (95a/4)

g.+i (35b/31), (61b/22),
(94b/27)

ġ. ol- (24b/17), (27b/1),
(33a/27), (71b/20), (72b/34), (92b/12),
(94a/25)

ġāliben<A. 'çoġunlukla, genellikle'.

g. (64a/5), (85a/11)

ġāliye<A. 'ilaç adı'.

g. (89b/32), (90b/26)

ġalız/ ġalıza<A. 'yoġun, hazmı güç'.

g. (12a/18), (13b/7), (19b/29),
(20b/29), (21b/21), (22b/10), (24b/32),
(25a/35), (27b/21), (29a/2), (29b/17),
(30a/3), (34a/15), (34a/32), (34a/34),
(36a/20), (36a/26), (46b/14), (46b/29),
(46b/30), (49b/33), (53a/27), (53b/15),
(54a/25), (57b/32), (59b/12), (61a/16),
(61b/32), (61b/34), (62a/11), (62a/16),
(63a/2), (64a/11), (64b/30), (66a/24),
(67a/15), (67b/8), (68a/34), (68b/14),
(69a/13), (70b/6), (71a/13), (73b/3),
(74a/27), (75a/31), (76b/8), (77a/8),
(78a/21), (78a/25), (79a/7), (82a/16),
(82a/18), (82a/20), (82a/27), (82a/34),
(86a/28), (8a/30), (95b/14), (96a/32)

g.+dan (62b/30), (74b/29),
(78a/15), (78b/19), (93b/29), (93b/35)

g.+den (17b/9), (49a/27),
(49b/22), (74b/10), (76b/10), (82b/2),
(83a/15)

g.+dendir (60b/31), (67a/13)

g.+dır (24b/33), (39b/18),
(39b/6), (45a/21), (49b/5), (61a/13),
(73b/9), (78a/27), (83b/20)

g.+i (20b/11)

g.+ıñ (78b/12)

g.+nıñ (82a/14)

g.+y1 (37b/24), (82b/24)

ğ. ét- (73b/9)

ğ. ol- (21b/10), (21a/17),
(22b/8), (24b/10), (26b/19), (57a/31),
(57b/13), (57b/34), (62a/9), (65a/26),
(67b/14), (72b/35), (78a/26)

ğam<A. 'keder, üzüntü'.

g. (23a/19), (33b/26), (49b/25),
(50a/7), (8b/25)

g.+dan (16a/26)

g.+dır (29b/32)

ğamām<A. (çoğul) 'bulutlar'.

g. (70a/33), (73a/31)

ğamāme bk. **ğamām**.

g. (67a/17)

ğamāmī<A. 'beyaz bulut ile ilgili'.

g. (72a/8)

ğamde<A. 'şişe ağzı'.

g. (63a/33)

ğāmīza<A. 'anlaşılmaz'.

g.+da (2a/29)

ğamr<A. 'su basma, su derinliği'.

g. (77a/34)

ğ. ét- (63b/8), (75b/21),
(75b/23), (77b/23), (79a/16)

ğ. olun- (31b/26), (96a/8)

ğams<A. 'batırma'.

g. (96a/11)

ğ. ét- (75a/10)

ğanem<A. '(hayvan) koyun'.

g. (43b/2)

g.+iñ (93b/16)

ğār<A. b.a. 'akdeniz defnesi'.

g. (21a/9), (21b/14), (26b/4),
(32a/9), (37b/26), (44b/10), (47b/11),
(47b/23), (47b/7), (50b/18), (51a/28),
(61b/15), (75a/23), (75b/11), (75b/11),
(75b/12), (75b/16), (75b/23), (75b/29),
(75b/34), (75b/4), (77a/33), (77b/1),
(77b/16), (77b/21), (79a/25), (79b/12),
(79b/2), (79b/9), (89b/26)

g.+1 (82b/22)

ğarāğır<A. (çoğul) 'gargaralar'.

g. (66a/8), (71a/29), (75b/1),
(77a/16), (80b/27), (82b/13), (82b/25),
(84a/1)

ğarb<A. 'göz hastalıklarından'.

g. (63b/1), (63b/1), (63b/2)

g.+iñ (63b/15)

ğarğara bk. **ğarāğır**

g. (28a/17), (52a/15), (52a/27),
(84a/20)

g.+dan (84a/21)

g.+lar (20a/34), (21b/22),
(57b/35), (73b/11)

g.+yı (52a/22)

ğ. olun- (52a/29)

ğarīb/ ğarībe<A. 'garip, tuhaf'.

g. (19a/35), (24a/5), (29a/24),
(33b/30), (67a/9), (69a/9), (73b/27),
(74a/33), (82a/25), (8a/17)

g.+den (29a/24)

g.+dir (71b/15), (93a/5)

g.+niņ (67a/10)

g.+si (3b/24)

ğarīķ<A. 'batmış'.

g. (20b/22)

ğārīkūn<A. b.a. 'katran köpüğü'.

g. (20a/23), (21a/33), (21a/35),
(21b/15), (21b/2), (24a/19), (24a/33),
(26a/35), (26b/9), (35a/1), (35a/16),
(41b/3), (42b/22), (44b/11), (46b/34),
(47a/17), (47a/19), (47a/21), (57b/34),
(66a/7), (72a/24), (75b/4)

ğarīzī/ ğarīziyye<A. 'içgüdüsel'.

g. (28a/22), (46b/9), (5a/25),
(5a/25), (5b/35)

g.+lerinden (11b/10)

g.+si (68a/35), (92a/17),
(92a/21)

g.+yı (15a/22), (28a/25),
(53b/15), (93b/7)

ğaseyān<A. 'bulantı'.

g. (17b/7), (21a/10), (30a/6),
(34b/21), (57b/10), (74b/34), (93b/24),
(93b/33)

ğasl/ ğasīl<A. 'yıkama'.

g. (43b/12), (63b/27), (66b/10),
(78b/29), (95b/19)

g.+de (80a/8)

ğ. èt- (16b/11), (19a/14),
(23b/21), (59b/32), (59b/6), (60b/4),
(61a/5), (61a/6), (61b/23), (62a/13),
(62b/33), (63b/25), (63b/29), (64b/22),
(65b/18), (65b/6), (66b/16), (70a/12),
(71a/25), (72a/24), (73b/31), (75b/3),
(84a/17), (85a/14), (85b/9), (88b/10),
(93a/30), (95a/35)

ğ. olun- (50b/19)

ğaşy<A. 'bayılma'.

g. (12a/26), (40a/14), (40a/16),
(5b/28), (87a/34)

g.+da (53b/1)

g.+dır (36a/7)

g.+mıdır (40a/15)

ğavāmizāt<A. (çoğul) 'güç anlaşılır
şeyler, sırlar'.

g. (58b/19)

ğayb<A. 'bilinmeyen, gizli'.

g.+ı (29a/24)

ğaybiyye<A. 'bilinmez'.

g. (29a/24)

ğāyet<A. 'son derece'.

g. (11a/20), (11a/3), (12a/22), (14b/28), (14b/31), (15b/2), (15b/33), (16a/1), (16a/35), (16b/14), (18b/11), (18b/12), (18b/4), (19b/8), (1b/3), (20a/8), (21a/21), (22a/8), (23a/5), (23b/11), (24b/18), (24b/19), (25a/26), (25a/7), (26b/19), (27a/12), (27a/17), (27a/18), (27a/30), (28a/21), (28a/25), (28b/18), (28b/32), (28b/33), (29a/2), (30b/13), (30b/32), (31b/11), (31b/21), (32b/27), (32b/30), (32b/7), (33a/1), (35a/1), (35a/22), (35a/28), (35b/11), (36a/6), (40b/24), (40b/28), (41a/17), (41b/4), (41b/8), (42a/2), (42a/21), (42b/7), (43a/26), (43b/8), (44a/1), (44b/26), (45a/12), (45a/19), (45a/24), (46a/23), (46a/31), (46b/13), (46b/14), (46b/20), (47a/11), (47a/3), (48a/25), (51a/8), (52a/3), (52b/22), (52b/33), (53a/20), (53b/27), (54a/33), (54b/16), (54b/23), (54b/30), (54b/31), (54b/8), (57a/22), (58a/12), (58a/2), (58a/25), (58b/3), (58b/5), (59b/35), (59b/4), (60a/26), (60b/10), (61a/21), (61a/8), (62a/25), (62a/35), (62b/11), (62b/20), (62b/22), (62b/31), (62b/34), (63b/26),

(63b/32), (63b/9), (64a/8), (64b/20), (64b/22), (65a/25), (65a/25), (65a/28), (65a/29), (65b/5), (66a/12), (66a/2), (66a/24), (66a/24), (66a/32), (66a/33), (66b/13), (66b/32), (66b/5), (66b/6), (66b/8), (67a/1), (67b/13), (68b/26), (69a/1), (70b/27), (70b/35), (71b/10), (71b/13), (72a/20), (72b/1), (74a/32), (75a/2), (75a/25), (75a/26), (75a/30), (75b/10), (75b/10), (76a/4), (77a/30), (77a/30), (77b/11), (77b/25), (77b/27), (77b/5), (78b/23), (79a/13), (79a/2), (79b/17), (80a/30), (80a/6), (80b/11), (80b/13), (80b/32), (80b/4), (81b/34), (82a/17), (82b/19), (82b/19), (82b/32), (82b/34), (83a/12), (83a/14), (83a/16), (83b/33), (85a/22), (85a/26), (85a/33), (86a/14), (86a/17), (86a/20), (86b/29), (87a/2), (88a/20), (88b/26), (89b/20), (89b/34), (90a/24), (90a/27), (90b/14), (90b/24), (90b/35), (90b/5), (91a/14), (92a/8), (93a/23), (93a/34), (93a/7), (93b/13), (95a/22), (95a/8), (95b/3), (95b/33), (96b/22), (98a/14)

ğāyış<A. 'derin'.

g. (75a/1)

ğ. ol- (75a/3)

ğaym<A. 'bulut'.

g. (72a/9)

ğayr<A. 'başka, -siz, olmayan'.

g. (10a/27), (11b/29), (11b/34),
(13a/2), (13a/3), (14a/12), (14a/27),
(14a/27), (15b/21), (16a/32), (25a/32),
(25a/33), (27a/1), (29b/16), (29b/17),
(29b/19), (33a/11), (34a/19), (35a/24),
(35b/9), (36b/10), (38a/14), (38a/23),
(38a/29), (3b/22), (3b/23), (43b/9),
(4a/21), (4a/22), (4a/8), (4b/23),
(51a/26), (51b/30), (52b/2), (55b/30),
(56a/15), (5a/20), (5a/3), (5b/4),
(64a/8), (65b/24), (76b/17), (7a/25),
(7b/21), (80b/9), (81b/6), (81b/7),
(83b/2), (86a/26), (87a/24), (88a/2),
(8a/13), (8a/14), (8a/16), (8a/26),
(8b/10), (93b/1), (9b/20)

g.+ı (17a/3), (17b/20), (38a/24),
(45a/33), (57a/19), (62b/34), (65a/24),
(66b/13), (67a/23), (69b/10), (70a/2),
(78a/1), (78a/4), (78b/21), (82a/22),
(82a/29), (83b/4), (88a/35), (95b/15)

g.+ıdır (39a/2)

g.+ılarda (30a/26)

g.+ılara (73b/15)

ğazab<A. 'öfke, kızgınlık'.

g. (14b/13), (18a/24), (19a/32),
(19b/1), (23a/14), (23a/19), (25b/10),
(29a/34), (29a/8), (31a/6), (32b/11),
(41b/13), (52b/6), (53a/8), (57a/23),
(8b/17)

g.+dan (16b/16)

g.+ından (18b/31)

ğazablan-<A. T. 'kızmak,
hiddetlenmek'.

g.-mak (14b/16)

ğaziye<A. 'eziyet veren'.

g. (97a/4)

g.+si (94b/10), (97a/2)

ğazüb<A. 'kızgın'.

g. (30b/32)

gebre<T. b.a. 'gebre otu'.

g. (22b/12), (30b/5)

gece<T. 'gece vakit, akşam'.

g. (19b/10), (30b/3), (32a/27),
(43a/12), (47a/24), (52a/20), (62a/21),
(66b/12), (73b/14), (73b/18), (73b/7),
(74a/35), (92a/10), (92b/24)

g.+de (42b/19), (73b/14)

g.+den (44b/30)

g.+lerde (37a/15), (62b/4),
(74b/1), (92a/10)

g.+lere (90a/19)

geç<T. 'geç'.

g. (14a/35), (44a/33)

geç-<T. 'geçmek'.

g.-dikde (26b/2)

g.-dikden (37a/18)

g.-mez (25b/19)	g.-digine (30b/33)
geçen <T. 'geçen'.	g.-dikde (25b/20), (26a/28), (32a/6), (70a/20), (80a/35), (86a/3)
g. (14a/30)	g.-düginden (54a/8)
geçin <T. 'geçinmek'	g.-e (26a/7), (28b/22)
g.-en (38a/32)	g.-en (48b/2), (93b/25)
geçir <T. 'geçirmek'.	g.-esin (43a/18)
g.-mek (60a/32)	g.-ince (13a/22), (22b/22), (46b/26), (58b/12), (64a/17), (71b/9), (73b/34), (87a/34), (88a/15)
g.-üp (48b/24)	g.-medi (39a/6)
geçiş <T. 'geçişmek'.	g.-medikde (28a/23)
g.-ir (62b/31)	g.-medikindendir (24b/11)
g.-mekdir (62b/29)	g.-medüginden (52b/21)
g.-mesi (65a/11)	g.-megi (88b/13)
g.-mesine (84b/19)	g.-mek (24a/11), (54a/10), (94a/6)
g.-üp (57a/30), (59a/30)	g.-mekden (36a/13)
geçür - bk. geçir -.	g.-mekdir (74b/19), (83a/35)
g.-eler (64a/21)	g.-mekle (49b/32), (62a/31), (6a/34), (7b/2), (7b/3)
g.-üp (60a/31), (60a/33), (60a/34)	g.-meksizin (50a/9)
gel <T. 'gelmek'.	g.-memiştir (46b/29)
g. (69b/27)	g.-mesi (50a/9), (69b/26)
g.-di (32a/20), (3a/20), (48a/35), (69b/25), (69b/27)	
g.-digi (37a/7), (49a/24), (49a/9)	
g.-diginden (72b/20)	

g.-mesine (94a/7)
g.-meye (14b/21)
g.-meyüp (44b/23), (49a/14)
g.-mez (24a/1), (33a/20),
(40a/13), (49b/33), (55b/8)
g.-mezden (40a/13)
g.-mezse (66a/5), (68a/26)
g.-miş (48b/15), (61b/24)
g.-mişdir (37a/15), (37a/3),
(55b/11), (55b/8), (70b/3)
g.-se (46a/18)
g.-üb (16b/30)
g.-üp (12b/33), (13a/2),
(17a/24), (17a/25), (20b/33), (22b/9),
(24b/27), (25b/8), (26a/7), (39a/22),
(43a/19), (44a/14), (49b/32), (53a/19),
(53a/30), (54b/2), (55a/33), (55b/25),
(64b/13), (67b/1), (69a/26), (7a/17),
(7a/28), (7b/4), (84b/27), (87a/9),
(8a/21), (97a/23), (97b/35)
g.-ür (11b/11), (16a/5),
(16b/31), (24b/13), (25a/2), (26a/27),
(29a/29), (34a/16), (36b/26), (39b/19),
(43b/17), (49a/25), (50a/34), (55b/23),
(55b/6), (55b/9), (56b/13), (65a/3),
(67b/34), (73b/1), (73b/25), (74b/31),
(76a/7), (7a/34), (84b/4), (87a/13),
(94a/33)

g.-ürse (20a/3), (40a/14),
(44b/33), (55a/14), (61a/30), (64a/16),
(98a/4)

gelin<T. 'gelinmek'.

g.-miş (36a/15)

gemici<T. 'gemici'.

g.+lere (64a/2)

genc<F. 'hazine'.

g.+ine (1b/1)

geniş<T. 'rahatlamak'.

g.-üp (63a/11)

geniz<T. 'geniz'.

g. (81b/23), (81b/23)

g.+i (57a/30)

gerçek<T. 'gerçek, doğru'.

g. (36a/16)

gerçi<F. 'aslında, her ne kadar'.

g. (20b/5), (2b/21), (3b/5)

gerden<F. 'gerdan'.

g. (2a/24)

gerdün<F. 'dünya'.

g. (3a/26)

gerek<T. 'lazım, gerek'.

g. (10a/22), (10a/23), (15b/12),
(15b/12), (15b/21), (15b/21), (19b/34),
(19b/34), (22b/33), (22b/33), (22b/33),

(26b/25), (26b/25), (27a/34), (27a/35),
(28b/1), (28b/2), (32b/8), (32b/8),
(34b/24), (34b/24), (35b/29), (35b/29),
(37b/7), (3b/8), (40a/18), (40a/18),
(45a/32), (45a/33), (45b/14), (45b/14),
(46b/10), (46b/10), (48a/10), (48a/10),
(49a/33), (49a/33), (49b/28), (49b/29),
(51b/10), (51b/11), (52b/33), (52b/33),
(56b/33), (56b/33), (5a/4), (5a/4),
(64a/31), (64a/31), (67b/35), (67b/35),
(68b/10), (68b/10), (6b/11), (6b/11),
(6b/7), (6b/8), (72a/26), (72a/26),
(73a/31), (73a/31), (73a/31), (75a/21),
(75a/21), (80b/7), (80b/8), (85a/22),
(97b/21), (97b/21), (98a/12), (98a/12)

g.+dür (12b/5), (19b/35),
(21b/24), (21b/26), (23a/10), (24b/28),
(29a/26), (31b/31), (32b/31), (32b/34),
(43a/2), (46b/15), (54b/16), (54b/28),
(59b/19), (60b/1), (64a/15), (64a/20),
(64a/26), (64a/9), (66b/21), (72b/2),
(73b/19), (73b/20), (73b/31), (79b/5)

g.+i (3b/32), (44b/31), (4a/3),
(51b/23), (73a/1), (81a/8), (93a/14),
(93b/6)

geril-<T. 'kasılmak'.

g.-mesidir (49a/35)

g.-üp (49a/15), (50a/9),
(57a/30), (61a/23)

geşt ét-<A. T. 'kazımak'.

g.-eler (69a/6)

getür-<T. 'getirmek'.

g.-eler (13a/24), (87a/29)

g.-megi (25a/13)

g.-mesinden (24b/16)

g.-ür (25a/6)

gevşe-<T. 'vücut rahatlamak'.

g.-mek (61b/20)

gevşeklik<T. 'uyuşukluk, rehavet'.

g. (14b/21), (57a/21)

gevşel-<T. 'gevşelmek'.

g.-dici (57a/24)

gez<? 'diş eti ?'.

g.+de (97a/27)

g.+den (97a/26)

gez-<T. 'dolaşmak, yürüme'.

g.-mek (14b/11), (16a/24)

ğdā<A. 'yiyecek, besin, gıda'.

g. (18a/24), (28b/16), (36b/13),
(36b/6), (39a/32), (46a/31), (48b/32),
(53b/8), (57a/1), (5a/24), (61a/19),
(68b/1), (7b/28), (85a/23), (85b/29),
(94a/23), (94b/11)

g.+dan (6a/1), (70a/29)

g.+lar (14b/1), (15a/20),
(16a/25), (18a/18), (19a/28), (19a/33),

(22a/16), (23a/16), (46a/30), (48b/30),
(55a/5), (66b/22), (92a/29), (93b/15)

g.+lara (86b/1)

g.+lardan (14a/35), (16b/13),
(18b/27), (23a/10), (24b/4)

g.+lardır (54a/1)

g.+ları (16a/2), (20b/14)

g.+larını (93b/16), (97a/11)

g.+sı (15b/32), (20b/13),
(23b/29), (25a/14), (27a/10), (27a/8),
(28a/1), (45a/22)

g.+sına (15b/32), (85b/29)

g.+sından (68a/34)

g.+sını (15a/7), (41a/33),
(45a/24), (62a/11), (63a/20), (68a/10),
(70b/4), (72b/15), (72b/6), (91a/25),
(94a/3)

g.+ya (57a/2), (88b/31)

g.+yı (19a/27), (60a/6),
(73a/34), (73b/20), (88b/20), (89a/8),
(90a/11), (93a/14)

ğ. ol- (57a/1)

ğidā' iyye<A. 'besin ile ilgili'.

g. (13b/30), (57a/1)

g.+den (5b/8), (90a/11)

g.+leri (5a/15)

g.+niñ (13b/32)

g.+yi (85b/32)

ğılz/ ğılzat<A. 'yoğunluk, kalınlık'.

g. (19b/30), (21a/16), (29a/31),
(50a/2), (53a/30), (53b/4), (53b/8),
(56a/2), (59a/7), (59b/8), (60b/29),
(62a/32), (72b/25), (78b/14), (90a/17),
(94a/20), (94a/26), (94b/6)

g.+dır (62a/26), (94a/15)

g.+e (70a/29)

g.+ı (8a/34), (53b/16), (67b/9),
(73a/1), (83b/21)

g.+ından (45b/24), (72b/35)

g.+ını (39b/10)

g.+ıyla (45b/18)

ğışā<A. 'zar'.

g. (11b/6), (12a/28), (13a/5),
(13a/5), (13a/6), (13a/7), (13a/9),
(17a/23), (24b/33), (49b/3), (55a/33),
(55a/33), (55a/35), (55b/12), (55b/17),
(55b/19), (55b/2), (55b/20), (55b/21),
(55b/25), (55b/25), (55b/27), (55b/30),
(55b/32), (55b/5), (55b/5), (56a/6),
(67a/9), (56b/1), (67a/15), (68b/6),
(76b/21), (86b/21), (87a/17), (89a/2),
(93b/19)

g.+da (24b/34)

g.+larda (86b/27)

g.-ların (56a/1)	(25b/34), (26a/26), (26a/35), (26b/17),
g.+nın (55a/30), (55a/32), (55a/34), (55b/11), (55b/7), (93b/20)	(26b/23), (26b/6), (27a/8), (27b/22), (27b/26), (28b/1), (28b/15), (28b/21), (28b/28), (29a/11), (29a/19), (29a/19), (29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/34), (29b/19), (29b/25), (2a/15), (2a/16), (30b/21), (30b/31), (30b/33), (32a/22), (32a/3), (32b/13), (32b/21), (32b/27), (33), (33b/8), (34a/11), (34a/17), (34a/31), (34b/3), (34b/3), (34b/4), (35a/35), (35b/22), (35b/28), (35b/8), (36a/16), (36a/4), (36b/18), (36b/35), (37a/22), (37a/9), (37b/10), (37b/32), (37b/34), (38b/1), (38b/12), (38b/15), (38b/26), (39a/22), (39b/11), (39b/15), (39b/7), (39b/7), (39b/7), (3a/2), (3b/23), (3b/26), (3b/32), (40a/11), (40a/28), (40b/19), (40b/4), (41a/28), (41b/15), (41b/23), (41b/24), (41b/25), (41b/26), (41b/27), (41b/29), (41b/30), (42a/8), (42b/1), (42b/34), (42b/8), (43b/11), (43b/23), (43b/3), (43b/35), (43b/9), (44b/19), (44b/31), (45a/12), (45a/32), (45b/10), (45b/14), (45b/24), (45b/25), (47a/20), (47a/9), (47b/17), (48a/15), (49a/17), (49a/3), (49b/11), (49b/12), (49b/13), (49b/8), (4a/11), (4a/32), (4a/4), (4b/10), (4b/6), (50a/10), (50a/13), (50a/7), (51a/11), (51a/19), (51a/32), (51b/1), (51b/23), (52a/18), (52b/31), (52b/6), (52b/8), (53a/11), (53a/31), (53a/9), (53b/2), (53b/22), (53b/31), (53b/32), (53b/33), (55b/18), (55b/33), (57b/17), (57b/20),
g.+ya (55b/10)	
ğıybet ét- <A. T. 'bulunmamak'.	
g.-dügi (38b/26)	
ğızā`ıyye <A. 'besin ile ilgili'.	
g.+nın (11a/4)	
gibi <T. 'benzer, gibi'.	
g. (10a/23), (10a/24), (10a/25), (10a/29), (10a/8), (10b/15), (10b/16), (10b/17), (10b/2), (10b/32), (10b/35), (10b/35), (10b/5), (11a/16), (11a/17), (11a/18), (11a/20), (11a/23), (11a/24), (11b/11), (11b/12), (11b/12), (11b/13), (11b/14), (11b/18), (11b/19), (11b/20), (11b/20), (11b/21), (11b/22), (11b/23), (11b/23), (11b/24), (11b/7), (12b/10), (12b/17), (12b/18), (12b/27), (13a/6), (13b/4), (13b/7), (14a/3), (14b/30), (15a/2), (15a/9), (15b/14), (15b/18), (15b/32), (15b/7), (16a/10), (16a/33), (16b/28), (17a/2), (17b/16), (17b/2), (17b/20), (17b/29), (17b/7), (18a/28), (18b/4), (19a/12), (19a/24), (19b/28), (20a/2), (20a/30), (20a/35), (20b/7), (21a/11), (21a/13), (21a/16), (21a/17), (21a/34), (21a/35), (21b/19), (22a/13), (22b/13), (22b/14), (24a/20), (24a/35), (24b/14), (24b/3), (24b/30), (25a/19), (25a/20), (25a/31), (25a/4), (25a/8),	

(58a/24), (58b/10), (58b/9), (59b/2),
(5a/12), (5a/19), (5a/21), (5a/22),
(5b/24), (5b/24), (5b/28), (60a/15),
(60a/24), (60a/30), (60a/33), (60b/32),
(61a/4), (61b/35), (61b/6), (64a/27),
(64a/28), (64a/35), (64b/35), (65b/13),
(65b/17), (65b/35), (66a/33), (66b/7),
(67a/18), (67b/16), (67b/32), (67b/33),
(68b/26), (68b/9), (69a/21), (69a/24),
(69a/35), (69a/8), (69b/15), (69b/17),
(6b/14), (6b/16), (70a/11), (70a/12),
(70a/5), (71a/26), (71a/31), (71b/11),
(71b/23), (71b/26), (71b/33), (72a/19),
(72a/4), (72a/7), (72a/9), (73a/1),
(73a/10), (73b/12), (73b/2), (74a/10),
(74a/14), (74a/18), (74a/19), (74a/20),
(74a/6), (75a/4), (75b/1), (76a/28),
(76a/4), (76b/29), (77b/1), (78a/29),
(78a/3), (78b/5), (7a/10), (7b/19),
(80a/29), (80b/18), (80b/19), (81a/10),
(81a/8), (81b/24), (81b/32), (82a/20),
(82a/34), (82b/11), (82b/25), (83b/35),
(83b/8), (83b/9), (84a/5), (85a/11),
(85a/4), (85a/6), (86b/10), (86b/33),
(87a/11), (87b/10), (87b/22), (87b/4),
(87b/7), (88a/28), (88a/29), (88a/6),
(89a/15), (89b/15), (8a/13), (8a/14),
(8a/18), (8a/19), (8a/2), (8a/3), (8a/3),
(8b/12), (8b/13), (8b/15), (8b/18),
(8b/24), (8b/24), (8b/26), (90a/19),
(90a/25), (91a/17), (91b/3), (92a/18),
(92a/31), (92a/5), (92b/4), (92b/6),
(92b/7), (93a/14), (93a/33), (93b/14),
(93b/6), (94a/18), (94a/21), (94b/4),

(95a/15), (95a/20), (95a/34), (96a/27),
(97a/17), (97b/18), (97b/23), (97b/25),
(98a/27), (98a/5), (9a/12), (9a/30),
(9a/32), (9a/35), (9a/35), (9b/3), (9b/6),
(9b/7), (9b/8)

g.+dir (10b/28), (11b/6),
(16a/23), (25a/6), (25b/22), (27a/23),
(27a/25), (28b/16), (28b/8), (30a/25),
(32b/15), (32b/3), (33a/13), (33a/33),
(34a/11), (34a/23), (34b/9), (35a/14),
(36a/5), (39b/21), (42b/28), (48a/22),
(49a/13), (49b/27), (51a/30), (51a/31),
(51a/35), (51a/9), (53a/34), (53b/24),
(53b/35), (53b/6), (53b/7), (63b/4),
(74b/21), (78a/27), (80a/31), (80b/20),
(82b/23), (88a/33), (91b/1), (92b/19),
(92b/5), (94a/14), (98a/22), (98a/23),
(9b/34)

g.+ler (15a/35), (15b/1),
(16a/19), (16a/31), (20a/4), (22a/17),
(23a/32), (23b/10), (23b/17), (23b/18),
(23b/31), (26b/10), (30b/1), (42b/4),
(45a/34), (64a/18), (64a/23), (66a/7),
(66b/28), (67a/21), (70a/29), (75a/6),
(75b/9), (77b/27), (82b/31), (82b/34),
(83a/15), (89b/10), (94b/29)

g.+lerde (54b/34), (87a/10)

g.+lerden (14b/14), (23a/12),
(35b/10), (43b/2), (49b/14), (53a/8),
(54a/35), (54b/29), (66b/26), (71a/25),
(75a/26), (78a/33)

g.+lerdir (18a/24), (22b/25),
(22b/26), (22b/27), (22b/29), (28b/19),
(58a/32), (66a/11), (88a/30)

g.+lere (33b/32), (75b/7),
(84a/34)

g.+leri (16a/15), (16b/10),
(16b/4), (18a/8), (18b/22), (19b/29),
(20a/29), (23a/3), (23b/20), (24b/5),
(25b/35), (26a/2), (34a/8), (34b/33),
(50b/5), (57b/31), (57b/34), (57b/34),
(58a/33), (58b/2), (60b/12), (64b/5),
(65b/14), (66a/22), (66a/35), (66b/35),
(68a/12), (68b/18), (69b/1), (70a/9),
(70b/14), (70b/31), (75a/10), (75a/11),
(75a/18), (75a/8), (78b/35), (79a/1),
(80b/15), (82b/34), (83a/4), (86b/13),
(88a/9), (89b/27), (93b/11), (97b/21)

g.+lerin (49b/19), (52b/10),
(57a/20), (60b/27), (65a/22), (66a/12),
(66b/6), (67b/18), (74a/26), (91a/17)

g.+midir (7a/9)

gir-<T. 'girmek'.

g.-di (92b/7)

g.-düginden (92b/6)

g.-eler (16b/17)

g.-en (80a/27)

g.-mek (19a/32)

g.-mekdir (23b/28)

g.-mesinde (91b/29)

g.-üp (71b/6)

girānī<F. 'ağırlık'.

g. (76a/9)

giriftār<F. 'tutulmuş'.

g. (39a/35), (42a/12), (46a/21),
(92b/7)

g.+dır (2a/30)

giriften<F. '(bir hastalığa) tutulmak,
yakalanmak'.

g. (56b/17)

git-<T. 'gitmek'.

g.-dikçe (71b/33), (95b/13)

g.-e (92b/35)

g.-en (73b/30)

g.-er (24b/14), (73b/10)

g.-erek (68b/4)

g.-mesidir (80a/24)

g.-mesiyle (71a/33)

g.-üp (54a/9), hızır

giy-<T. 'giymek'.

g.-mek (28b/14)

gorsene<? b.a. 'bir bitki türü'.

g. (95a/23)

gorusne çeşmān<F. 'aç gözlüce ?'.

o. (3a/15)

gost<F. 'demek'.

g. (1b/1)

gögüz<T. 'göğüs'.

g. (28b/4)

gök<T. 'gök'.

g.+dir (72a/10)

gör-<T. 'incelemek, görmek'.

g.-di (73b/14)

g.-dikde (38b/26)

g.-dük (44a/7)

g.-dükde (69b/28)

g.-düler (73b/18)

g.-düm (19b/10), (19b/7),
(19b/9), (36b/30), (38b/35), (46a/20),
(48b/28), (56a/10), (56a/11), (56a/23),
(56a/25), (67a/34), (69b/25), (69b/29)

g.-emez (28b/24), (64a/20),
(73a/1)

g.-inüp (29b/18)

g.-inür (3a/4), (4a/1)

g.-inürler (9b/22)

g.-mede (72b/17)

g.-medi (44b/2)

g.-medim (87b/22)

g.-megi (35a/10)

g.-mek (20b/23), (29b/34),
(36a/23)

g.-mekdir (19b/5)

g.-mekle (33b/12)

g.-memege (72b/17)

g.-memekdir (71b/23)

g.-mesi (72b/30), (72b/31)

g.-mesini (33)

g.-mez (72b/32), (72b/34),
(72b/4), (73a/2), (73b/13), (73b/7),
(73b/8), (7a/27)

g.-mezmisin (4a/1), (55b/7),
(5b/31), (92a/29), (9b/23)

g.-müşdür (62b/10)

g.-müşlerdir (19a/19), (87a/34)

g.-üp (3a/30), (28b/24),
(36a/30), (4a/11), (71b/23), (72a/9)

g.-ür (28a/8), (28a/8), (28b/29),
(33), (34b/4), (72b/32), (73a/2)

g.-ürse (28b/24)

göre<T. 'uygun olarak, göre'.

g. (12a/30), (12a/31), (19b/31),
(29a/24), (30a/23), (57b/23), (59b/26),
(8a/20), (91a/33)

g.+dir (35a/20)

g.+ler (27b/10)	g.-dük (88b/14)
görin- <T. 'görünmek'.	g.-en (39a/15)
g.-mekdir (71b/26)	g.-mekdir (6b/6)
g.-üp (95a/16)	g.-mesidir (60a/12)
g.-ür (58b/14), (71b/33), (82a/24), (85b/35)	g.-üp (58a/11)
g.-üyorsa (56a/19)	g.-ürler (39a/16)
görül- <T. 'incelenmek, görülmek'.	göz <T. 'göz'.
g.-di (17a/5)	g. (15a/24), (17b/9), (22a/27), (33a/32), (35b/13), (59a/25), (60a/30), (64b/27), (64b/31), (71a/8), (71a/32), (72a/7), (72b/17), (73b/9), (73b/24)
g.-er (78a/21)	
g.-me (36a/29)	g.+de (70a/14), (70a/14), (71b/3), (72b/18)
g.-mişdir (86b/32)	
g.-müşdir (29a/12), (37a/7)	g.+den (81b/33)
g.-müşdür (77a/7)	g.+e (70a/32), (71b/12), (71b/14), (73b/22), (73b/30), (73b/30)
görün- <T. 'görünmek, gözükmek'.	g.+i (14b/16), (60a/11), (72a/10), (73b/1), (73b/24), (73b/31), (73b/32), (7a/25), (7a/27)
g.-digi (29b/19)	
g.-mek (22a/24), (23a/21), (40b/15)	g.+inde (7a/19), (7a/20), (7a/27)
g.-memekdir (71b/24)	
g.-meye (43a/9)	g.+ine (19a/2), (60a/31), (60a/32), (60a/33)
g.-meyüp (29b/19)	
göster- <T. 'göstermek'.	g.+ini (26a/27), (26a/30), (60a/11), (63a/16)
g.-eler (92b/16)	
götür- <T. 'götürmek, taşmak'.	g.+iniñ (61a/22), (71b/22), (71b/25), (72a/9)

g.+lere (81b/30)
g.+leri (24b/33), (26b/18),
(30b/30), (33a/25), (34a/16), (34a/19),
(35b/22)

g.+lerinde (69b/25), (69b/27)

g.+lerine (69b/29), (84b/27)

g.+lerini (25a/12), (62a/2),
(62b/34)

g.+süz (43a/8)

g.+üj (51b/23), (51b/27),
(59a/26), (59b/14), (60a/9), (60b/22),
(62b/28), (71a/35), (71a/7), (72a/11),
(72a/7)

g.+ünde (19b/2)

gözbebek<T. 'göz bebeği'.

g.+inden (67b/32)

gözkabak<T. 'göz kapağı'.

g.+ı (61b/20)

g.+ına (59b/10)

g.+ında (60a/7), (60b/34),
(61a/32)

g.+ınıj (59a/29), (59b/12),
(60a/31), (61a/23)

g.+ları (57b/16), (65a/5)

g.+larında (20b/27)

gözük-<T. 'görünmek, gözükmek'.

g.-mekdir (19a/2)

ğub<A. '(hastalık) ateş türlerinden'.

g. (31a/11), (37a/7)

ğubār<A. 'toz'.

g. (2b/33), (59a/31), (62b/31),
(73a/34), (74a/8), (88a/28), (88a/28),
(88b/8)

g.+dan (36a/6), (73b/20)

ğ. èt- (88b/4)

ğudde<A. 'bez'.

g. (63b/13), (63b/34), (63b/35)

g.+ler (56a/1)

g.+niñ (64a/13)

ğudedī/ ğuediyye<A. 'bez ile ilgili'.

g. (11b/6), (12a/28), (61a/33),
(82a/21), (82b/4), (86a/25), (89a/5)

g.+den (82b/3), (82b/35),
(82b/8)

ğufrān<A. 'merhamet etme'.

g.+unı eyle-

ğumūr<A. 'derinlik'.

g. (97b/17)

ğün-ā-ğün<F. 'çeşitli, türlü'.

g. (29b/19), (2a/2)

ğüne<F. 'renk, şekil, tür'.

g. (10a/12), (10a/4), (10b/20),
(10b/9), (12a/5), (13a/26), (13a/31),
(13b/18), (13b/3), (25a/13), (26a/10),
(26a/8), (32b/33), (32b/7), (33b/28),
(45b/35), (57a/34), (59b/18), (7b/20),
(81b/32), (83b/15), (83b/7), (97a/19)

ğurāb<A. 'hayvan) karga'.

g. (42b/33)

ğureviyyet<A. 'yapışkanlık'.

g.+i (96b/29)

ğurūb<A. 'batma'.

g. (20b/28)

gurūh<F. 'topluluk, takım'.

g. (52b/13)

ğuşşa<A. 'üzüntü, gam'.

g. (19a/32), (8b/25)

ğ. ét- (14b/13)

ğusūl<A. 'losyon'.

g. (60b/4)

ğ. ét- (85a/30)

ğ. olun- (97a/1)

ğusūlāt (çoğul) bk. **ğusūl**

g. (77a/17)

gūş<F. 'kulak'.

g. (74b/5)

g.+ı (16a/4)

gūşe-gīr<F. 'münzevi'.

g. (29a/24)

ğutağamba<Yun. b.a. 'şifalı bir bitki'.

g. (24a/19), (69b/17), (82b/17),
(82b/20), (95a/19)

gūyā<F. 'söyleyen, diyen'.

g. (17a/23), (33a/32), (33a/7),
(35b/21), (36a/14), (3a/7), (55a/33),
(5a/3), (5b/15), (5b/24), (62b/31),
(76a/22), (93a/25)

ğuzrūf<A. 'kıkırdak'.

g. (4b/6), (81b/20)

g.+ı (74a/4)

g.+ından (81b/16)

g.+larının (81b/19), (81b/35)

ğuzrūfi/ ğuzrūfiyye<A. 'kıkırdakla ilgili'.

g. (74a/6)

g.+yi (74a/9)

güç<T. 'kuvvet, güç'.

g. (37a/11)

gül<T. 'çiçek'.

g. (18a/4), (19a/15), (20a/2),
(20a/6), (24a/24), (55b/23), (65b/34),
(74a/9), (90b/22)

gül-be-şeker<F. 'bir tür gül reçeli'.

g. (18b/19), (88a/21)

gölşen<F. 'gül bahçesi'.

g. (2a/13)

gümle-<T. 'gümlemek'.

g.-mek (78a/22)

gün<T. 'gün'.

g. (10a/4), (10b/20), (14b/3),
(23b/26), (23b/28), (24a/34), (25b/32),
(26b/17), (27b/33), (30a/34), (30a/35),
(30b/18), (31a/30), (37b/23), (41a/2),
(41b/19), (43a/23), (46b/12), (47b/25),
(47b/32), (48b/11), (50b/22), (52a/3),
(62a/21), (67b/6), (70b/29), (72a/29),
(72a/32), (73a/32), (75b/25), (75b/27),
(75b/34), (76b/13), (77a/34), (77b/16),
(7a/15), (89b/19), (92b/24), (96a/19),
(97a/31)

g.+de (10a/16), (24a/34),
(31a/20), (31a/21), (31b/7), (32b/30),
(35a/15), (48b/15), (52a/7), (62a/22),
(81a/5), (86a/15), (89b/19)

g.+den (26a/9), (54b/14),
(54b/15), (72b/22)

g.+e (26a/9), (45a/20), (46b/5),
(55a/4)

g.+i (26a/8), (54b/11), (75a/4)

g.+idir (26a/8)

günāhkārāne<F. 'suçlu gibi'.

g. (2b/29)

gündüz<T. 'gündüz vaktinde'.

g. (57a/20), (73b/8)

g.+lerde (37a/15)

gürüldü<T. 'gürültü'.

g.+ye (78a/17)

güvercin<T. '(hayvan) güvercin'.

g. (16a/20)

güzāriş<F. 'geçiş'.

g. (3a/13)

güzel<T. 'iyi, güzel'.

g. (56a/10)

güzer ét-<F. T. 'çözmek'.

g.-emez (45b/20), (83b/21)

g.-ince (92a/1)

g.-üp (68a/26), (83b/20)

g. (45b/20), (68a/26), (92a/1)

güzerān ét-<F. T. 'geçmek'.

g.-mekle (38a/33)

güzīn<F. 'beğenilmiş'.

g. (3a/32)

H

hā<A. 'Arap alfabesinde ha harfi'.

h. (68a/32), (71a/7), (89a/21)

ḥab<A. (çoğul) 'tahıl taneleri'.

h. (10b/31), (13a/24), (15b/26), (17b/14), (18a/10), (18a/10), (18a/9), (20a/22), (21a/34), (21a/35), (21a/35), (21a/9), (21b/1), (21b/14), (21b/14), (21b/17), (22b/26), (22b/27), (23b/10), (23b/10), (24a/22), (24b/18), (26b/4), (27a/11), (27a/17), (27a/8), (28a/15), (32a/9), (34b/32), (34b/35), (35a/15), (35a/31), (36a/2), (36a/2), (36a/2), (37a/26), (37a/30), (37a/34), (37b/26), (39a/31), (40b/19), (41a/19), (41a/23), (41b/10), (41b/3), (41b/3), (41b/3), (41b/4), (42a/7), (42a/8), (42b/12), (42b/12), (42b/12), (42b/27), (42b/28), (42b/4), (42b/4), (44b/10), (44b/11), (44b/34), (45a/1), (45a/9), (47a/15), (47a/15), (47a/15), (47a/19), (47a/19), (47a/19), (47a/4), (47b/11), (47b/11), (47b/23), (47b/7), (47b/7), (48a/9), (48b/25), (49a/2), (49a/2), (49b/14), (49b/19), (50b/18), (50b/18), (51a/28), (51b/1), (52a/24), (52b/35), (54a/32), (54a/33), (57b/33), (57b/33), (57b/34), (58a/4), (58a/7), (60b/25), (60b/5), (63a/27), (64a/23), (64b/21), (65b/12), (65b/19), (65b/19), (65b/32), (65b/32), (65b/32), (66a/7), (66a/7), (66b/1), (68a/6), (68b/14), (68b/14), (69b/26), (69b/30), (72b/10), (73b/4), (73b/5), (75a/23), (75b/11), (75b/23), (77a/33), (77b/1), (77b/21), (79b/12), (79b/12), (79b/2), (81b/2), (82b/22), (82b/28), (82b/28), (83a/1), (83a/1), (83b/29), (85a/18), (85b/13), (85b/13), (89b/10),

(89b/23), (89b/30), (89b/34), (89b/35), (90a/13), (90a/19), (90b/33), (91b/26), (92b/26), (92b/4), (93a/35), (95a/6), (97b/22)

h.+dan (47a/24), (58a/7)

h.+dır (37a/30)

h.+ı (47a/20)

h.+ıñ (35a/22)

h.+lar (13b/17), (20a/24), (21b/6), (35a/20), (35a/4), (37a/29), (41b/7), (47a/18), (47a/24), (58a/7), (86a/9), (89b/33), (90a/2), (90a/5)

ḥabāb<A. 'kabarçık'.

h. (1b/29)

ḥabbāzīn<A. (çoğul) 'ekmekçiler'.

h.+de (71b/8), (75a/29)

h.+e (79a/32)

ḥabbe<A. 'sevmiş'.

h. (2a/31)

ḥabbe bk. **ḥab**

h. (10a/18), (10a/7), (10a/7), (11a/27), (11a/29), (11a/31), (11a/33), (12a/7), (12a/7), (13a/34), (13b/15), (13b/18), (13b/19), (13b/19), (15b/30), (20a/14), (20a/19), (20a/21), (20a/21), (20a/23), (20a/3), (21b/5), (21b/8), (21b/8), (22a/3), (26b/4), (30a/28), (35a/19), (37a/27), (37a/28), (37a/28),

(37b/2), (37b/2), (53a/2), (58a/6),
(58b/7), (63b/33), (65b/30), (65b/4),
(67a/28), (67a/28), (69b/34), (70b/24),
(72a/31), (72a/32), (73a/22), (73a/22),
(75b/28), (76a/3), (79a/27), (79a/5),
(82b/20), (82b/20), (82b/20), (86b/15),
(88b/1), (9b/29), (9b/29), (9b/30)

h.+dir (13a/34), (13b/17)

h.+ler (13b/19), (37a/32)

h.+lerden (37a/33)

h.+ye (13a/35), (13a/35)

ḥabbetü's-sevdā' <A. b.a. 'çörek otu'.

h. (82b/15)

ḥabb-ı 'Arabī <A. b.a. 'şifalı
bitkilerden yapılan bir hap'.

h. (36a/2), (42a/8)

ḥabb-ı luğazya <' b.a. 'şifalı bitkilerden
yapılan bir hap'.

h. (27a/17)

ḥabb-ı nūr <A. b.a. 'şifalı bitkilerden
yapılan bir hap'.

h. (21a/34)

ḥabb-ı polikriston <A. <Yun. b.a.
'şifalı bitkilerden yapılan bir hap'.

h. (41b/10)

ḥabb-ı zeheb <A. b.a. 'şifalı bitkilerden
yapılan bir hap'.

h. (44b/34), (73b/6)

ḥabb-ı zū'l-ḥaṣṣa <A. b.a. 'şifalı
bitkilerden yapılan bir hap'.

h. (41b/10), (44b/34)

ḥabbu'n-nīl <A. b.a. 'şifalı bitkilerden
yapılan bir hap'.

h. (41b/5)

ḥabbu'n-nūr bk. **ḥabb-ı nūr**

h. (1b/16), (66a/7)

ḥabbu'r-reṣād <A. b.a. 'tere
bitkisinden yapılan bir hap'.

h. (85a/13)

ḥabbu'z-zeheb <A. b.a. 'şifalı
bitkilerden yapılan bir hap'.

h. (58a/32)

ḥaber <A. 'haber, bilgi'.

h. (29a/24), (2a/7), (38b/1),
(39a/14), (39a/15), (39a/16), (39a/3),
(92b/31)

ḥ. ol- (48a/34)

ḥabesü'l-ḥadīd <A. 'demir curufu'.

h. (81a/14), (85a/12), (87b/27),
(94a/35)

ḥabīb <A. 'sevgili, dost'.

h. (3a/1)

ḥabīs/ ḥabīse <A. 'kötü, fena'.

h. (51b/2), (83b/2), (83b/3)

h.+dir (91b/6)

- h.+ine (33a/21)
- h.+niņ (83a/13)
- ħabs**<A. 'kan durması'.
- h. (58a/8), (86b/32), (87b/15)
- h.+den (15a/21)
- h.+e (87a/14)
- h.+ine (87a/14)
- ħ. ét- (15a/23), (25b/27), (40b/5), (97a/22)
- ħ. ol- (25a/10), (72b/26)
- ħ. olun- (87a/16)
- ħac**<A. 'haci'.
- h. (1b/22)
- ħacāmat**<A. 'kan alma'.
- h. (19a/13), (26a/33), (31a/22), (44b/2), (50a/6), (52a/5), (62b/8), (68a/8), (6b/3), (72b/1), (94b/27)
- h.+e (91a/24)
- h.+iņ (87b/7)
- ħ. ét- (17b/27), (19a/12), (19a/12), (20a/33), (25b/23), (27b/13), (34b/31), (44b/1), (50a/35), (58a/23), (63a/19), (63a/21), (65a/16), (65a/27), (68a/9), (69a/30), (70a/6), (71a/20), (7a/30), (81a/31), (83a/1), (85a/21), (87b/9), (90b/16)
- ħ. olun- (62b/9)
- ħacāt**<A. (çoğul) 'ihtiyaçlar, istekler'.
- h.+dır (2b/13)
- ħacb**<A. 'engel olma'.
- h. (35b/17), (35b/18), (35b/19), (35b/25), (59a/12)
- ħaccār**<A. 'taşçı'.
- h. (97a/20)
- ħacel**<A. 'utanma'.
- h. (52b/6)
- ħacer/ ħacere**<A. 'taş'.
- h. (22b/25), (25a/7), (31a/25), (32a/25), (43a/35), (48b/5), (48b/8), (62b/11), (75b/29), (87b/26), (8a/3), (94b/4), (9b/8)
- h.+ye (94a/30)
- ħacerī**<A. 'taş ile ilgili, taşlı'.
- h.+de (65a/32), (66a/21), (70a/25), (95a/34)
- ħacerü'l-kevākib**<A. (çoğul) 'taş türlerinden'.
- h. (42a/14)
- ħacet**<A. 'ihtiyaç, iktiza'.
- h. (12b/10), (20b/34), (27a/20), (69b/13), (90a/29), (96b/32), (97a/29)
- h.+de (66a/14), (66a/17), (67a/32), (69b/24), (73a/28), (77b/8),

(85b/17), (85b/7), (89b/33), (90b/31),
(91b/27)

ḥācib<A. 'kaş'.

h. (51b/30)

h.+inde (25a/10)

ḥācibeyn<A. 'iki kaş'.

h. (26b/33)

ḥacm<A. 'hacim'.

h.+e (77a/25)

h.+ı (71a/15), (97b/11)

ḥād/ ḥādde<A. 'en etkili'.

h. (3b/26), (5a/13), (6b/16),
(6b/17), (8b/19), (10a/20), (13a/5),
(21b/28), (27b/16), (28b/15), (33a/3),
(41b/11), (42a/33), (44b/15), (44b/9),
(49b/11), (49b/8), (50a/26), (50a/7),
(51a/32), (54a/32), (57a/10), (59a/21),
(60a/14), (62a/27), (64a/14), (64a/15),
(64a/29), (64b/3), (64b/5), (65a/18),
(67b/13), (68b/24), (69a/12), (70a/3),
(71a/19), (76b/11), (76b/3), (81a/16),
(82a/34), (82b/10), (83a/4), (85a/6),
(86b/20), (86b/25), (86b/33), (86b/5),
(87a/8), (87b/17), (8a/12), (8b/20),
(91a/31), (91a/32), (92a/11), (94b/22),
(96a/18), (96b/6)

h.+de (25a/34), (27a/22),
(51b/29)

h.+den (48a/13), (63a/24),
(83a/3), (93a/10)

h.+inden (28b/13)

h.+ine (64a/17)

h.+leri (81b/33)

h.+niḡ (85a/11), (85a/5),
(86b/35), (95a/17), (95a/18)

h.+yi (26a/33)

ḡ.ol- (14b/14), (56a/18)

ḥadaḡa<A. 'göz çukuru'.

h. (69a/7), (71b/33)

h.+da (71a/18), (71b/16)

h.+niḡ (67b/34)

h.+yı (64a/25), (68a/1)

ḥadāyık-ı 'irfān<A. (çoğul) 'iyilik
bağları'.

h. (2a/35)

ḥadden<A. 'çok fazla'

h. (65b/24)

ḥader<A. 'uyuşma'.

h. (45b/34), (53a/21), (53a/21),
(53a/28), (53a/33), (53a/34), (85b/30),
(86a/2)

h.+den (45b/30)

h.+iḡ (53b/2)

ḥades<A. 'tahmin'.

h. (37a/8)

ḥadese <A. 'oldu'.	h.+dir (93b/29)
h. (31a/9)	ḥ. èt- (35b/26)
ḥadīd/ ḥadīde <A. 'demir, alet'.	ḥ.ol- (11a/5), (11a/6), (11b/17),
h. (48b/5), (48b/8), (60b/10),	(12a/21), (12a/26), (12b/13), (12b/24),
(60b/6), (61a/21), (64a/29), (64a/31),	(13a/10), (13a/13), (13a/3), (13a/6),
(68b/35), (69a/6), (81a/14), (83a/12),	(13b/33), (15a/27), (24a/35), (25a/16),
(83a/6), (86b/7), (87b/27), (87b/34),	(25a/32), (25b/1), (26b/28), (26b/31),
(94a/31), (94a/35), (9b/9)	(27a/3), (27b/21), (27b/23), (27b/3),
h.+den (23b/26), (9b/10)	(30b/28), (31a/8), (34b/3), (35b/17),
ḥadīdī <A. 'demirle ilgili, alet ile ilgili'.	(35b/18), (35b/20), (35b/20), (36a/33),
h. (92a/25)	(36a/4), (36b/10), (36b/19), (36b/2),
ḥadīdiyye <A. 'kansızlık ilacı'.	(36b/24), (36b/4), (37a/1), (38a/10),
h. (37a/23), (9b/9)	(38a/15), (38a/19), (38a/27), (39b/21),
h.+niñ (10a/9)	(39b/31), (39b/33), (39b/34), (40a/19),
ḥādīm <'hizmetçi'.	(40b/27), (43b/24), (43b/33), (45b/13),
h.+i (29a/24), (29a/24)	(45b/14), (45b/23), (45b/26), (45b/27),
h.+ine (29a/24)	(45b/9), (46a/24), (46a/25), (46a/25),
h.+leridir (58b/30)	(46a/27), (46a/3), (64b/7), (48a/13),
ḥādīmü'l-lezzāt <A. 'ölüm'.	(48a/18), (48a/23), (48a/26), (48a/7),
h. (2a/19)	(49a/27), (49a/28), (49b/16), (49b/19),
ḥādir/ḥādīre <A. 'nezle'.	(49b/20), (49b/22), (49b/22), (49b/24),
h. (56b/13), (56b/14)	(49b/25), (49b/34), (49b/9), (49b/9),
ḥādīs/ ḥādīse <A. 'meydana çıkan, yeni oluşan'.	(50a/25), (50a/27), (51a/32), (51a/34),
h. (4b/18), (29a/24), (50a/20),	(51b/2), (52b/21), (52b/23), (52b/3),
(53b/8), (54a/11), (64b/9), (70a/32),	(52b/5), (52b/6), (52b/7), (52b/8),
(89a/24)	(53a/13), (53a/25), (53a/26), (53a/28),
	(53a/30), (53a/32), (53a/33), (53a/34),
	(53a/35), (53a/5), (53a/8), (53a/9),
	(53b/1), (53b/10), (53b/18), (53b/3),
	(53b/32), (53b/34), (53b/6), (53b/7),
	(54a/30), (54a/5), (54a/8), (54a/9),
	(55b/16), (55b/18), (55b/20), (55b/25),
	(55b/7), (56a/17), (56a/8), (56a/9),

(56b/1), (56b/10), (57a/23), (57b/12),
(57b/14), (57b/17), (57b/19), (57b/6),
(57b/7), (57b/8), (57b/8), (57b/9),
(59a/18), (59a/32), (59b/22), (59b/23),
(59b/25), (5a/10), (5a/12), (5a/7),
(5a/7), (5b/12), (60b/18), (61a/11),
(61a/3), (61b/32), (61b/33), (61b/33),
(61b/34), (61b/35), (61b/35), (61b/4),
(61b/5), (61b/7), (62a/1), (62a/27),
(62a/4), (62b/30), (63a/12), (63a/13),
(63a/15), (63a/3), (63b/1), (63b/6),
(63b/7), (64a/16), (64b/5), (64b/6),
(65a/2), (67a/11), (67a/15), (68a/33),
(68b/3), (69a/23), (69a/24), (69b/15),
(69b/26), (6a/21), (6a/25), (70a/1),
(70a/2), (70a/35), (70a/4), (70a/4),
(70b/1), (70b/3), (70b/4), (71a/11),
(71a/12), (71a/13), (71a/14), (71b/1),
(71b/11), (71b/22), (72b/27), (73a/35),
(74b/8), (76a/31), (76b/10), (76b/30),
(77a/8), (78a/15), (78a/18), (78a/21),
(78a/25), (78a/29), (78a/30), (78a/31),
(78a/31), (78a/34), (78a/4), (78b/14),
(78b/27), (7a/2), (7b/21), (7b/23),
(80b/21), (80b/25), (82a/13), (82a/14),
(82a/15), (82a/15), (82a/16), (82a/16),
(82a/22), (82a/28), (83a/32), (83a/33),
(84b/1), (84b/23), (84b/24), (84b/24),
(84b/26), (84b/28), (84b/7), (85a/11),
(85a/11), (85a/11), (85a/8), (86b/22),
(86b/23), (86b/25), (86b/25), (86b/33),
(86b/35), (87a/1), (87a/18), (87a/5),
(89a/25), (8a/29), (8a/30), (8b/32),
(90b/3), (91b/7), (93a/10), (93a/11),

(93a/16), (93b/27), (93b/30), (94a/10),
(94a/21), (94a/24), (94b/34), (94b/35),
(95a/1), (95a/3), (97b/7), (98a/16),
(98a/21)

h.ol- (53a/31)

ḥafā<A. 'gizlilik'.

h. (3a/4)

ḥafaḳān<A. 'çarpıntı'.

h. (2a/1), (37a/18), (40a/29),
(43b/32)

ḥāfīḳayn<A. 'doğu ve batı'.

h.+da (2a/1)

ḥāfız<A. 'koruyucu'.

h. (88b/21)

ḥāfī<A. 'gizli'.

h. (16b/32), (3b/24), (49a/12),
(52b/17), (91b/32)

h.+niḳ (85b/35)

ḥafīf/ ḥafīfe<A. 'az, ağır olmayan'.

h. (12a/31), (12a/32), (13a/22),
(16b/34), (17b/11), (19b/11), (29b/33),
(36b/15), (36b/2), (40a/14), (40b/6),
(42a/24), (46a/30), (46a/30), (46b/1),
(46b/4), (51b/35), (56a/19), (58b/34),
(75a/1), (78a/19), (78a/22), (78b/5),
(78b/9), (81b/4), (91a/19), (98a/25)

h.+ce (24a/13), (26a/27)

h.+de (88a/33)

h.+den (30a/10), (85a/11)	h.+da (49a/34), (9b/22)
h.+dir (78b/10)	h.+dan (33a/16)
h.+niņ (55b/9)	h.+dir (25a/32), (38a/14)
h. ol- (17a/8), (18a/31), (24a/14), (27a/3), (31a/6), (58b/34), (64a/26), (64b/33), (71b/31), (95b/15), (98a/25)	h.+ı (28b/28)
	h.+inde (1b/4)
	h.+ımı (38b/20)
haffiyye <A. 'az ile ilgili'.	h.+niņ (64b/35)
h. (64b/34)	
hafıyye <A. 'gizli olarak'.	hakīm <A. 'Allah; hekim, doktor, filozof'.
h. (38b/11), (88b/26), (8b/24)	h. (1b/1), (1b/2), (2a/6), (3a/27), (46a/13), (48b/31), (49b/2), (54b/31), (54b/32), (60b/11), (75a/14), (77b/11), (77b/5), (78b/21), (78b/9), (79a/11), (79a/17), (79b/17), (80b/12), (81a/14), (95a/14), (96a/32), (96b/13), (96b/15), (96b/17), (97a/20)
hafta <F. 'hafta'.	
h. (13a/20), (13a/20), (40a/6), (51a/4), (67b/12), (70b/21), (73a/23)	h.+den (79a/1)
h.+da (31b/9), (35a/15), (38a/8), (41a/2), (47a/24), (70b/20), (90a/28)	h.+ler (42b/6), (80b/7)
hafv <A. 'korku'.	
h.+i (91a/6)	hakīmāne <A. F. 'hikmetli'.
hā'ile <A. 'korkunç'.	h. (2b/2), bir
h. (2b/21)	hakīr <A.F. 'küçüklük, hakirlik'.
h.+den (74a/26)	h.+i (3a/17)
hakāyık <A. (çoğul) 'gerçekler'.	
h. (2a/9), (58b/19)	hak/ hakka <A. 'hak, doğruluk'.
	h. (3a/21)
hakikat/hakikī <A. 'gerçek'.	h.+ına (33b/1)
h. (25a/32), (25a/33), (25a/33), (38a/14), (58b/11), (76a/19), (76a/23)	hakkahā <A. 'onun doğrusu, gerçeği'.

h. (1b/11)

h akke/ h akket<A. 'kaşıntı'.

h. (25a/16), (59a/15), (59b/3),
(62a/32), (62a/33), (62a/34), (62a/5),
(62b/28), (63a/17), (67a/19), (73b/1),
(74b/28), (84b/18), (86b/34)

h.  t- (45a/16), (59b/14)

h. ol- (25a/20)

h al<A. 'hal, durum'.

h. (10a/20), (13a/11), (14a/12),
(16b/19), (29a/27), (29a/30), (2a/26),
(33b/15), (33b/9), (34a/13), (34a/14),
(34b/27), (36a/13), (36b/28), (36b/29),
(36b/30), (38a/32), (44a/11), (48a/21),
(51b/21), (53a/24), (57a/2), (57a/3),
(59a/17), (62a/8), (67a/35), (71b/32),
(89b/35), (8a/13), (8a/20), (8a/32),
(90a/15), (90a/18)

h.+de (29b/6), (40b/15),
(40b/15), (5a/23), (64a/29), (77a/13)

h.+dir (48a/29)

h.+i (39b/20), (63b/3), (63b/4),
(70b/11), (72b/11), (75a/27)

h.+idir (59a/10), (59a/8)

h.+imde (52b/10)

h.+ine (59a/13), (61a/17)

h.+inde (12a/20), (12b/8),
(35b/13), (40b/20), (40b/22), (40b/4),
(51b/6), (90a/9)

h.+inden (78a/28), (78a/29)

h.+ini (52a/20)

h.+lerde (68a/26)

h.+lerini (97a/26)

h al<A. 'eritme'.

h. (12a/1), (44b/14), (52b/11),

h.+ine (30b/29)

h.  t- (26b/2), (29a/1), (42b/31),
(59b/13), (59b/29), (61b/23), (65b/1),
(66a/22), (67a/33), (73a/29), (81a/17),
(81a/22), (81a/6), (81a/1), (781a/23),
(83a/5), (85a/28), (85b/9), (88b/1),
(88b/4), (90b/24), (90b/34), (92a/25),
(95a/35)

h. eyle- (54a/30)

h. ol- (83a/22)

h. olun- (20a/12), (21a/29),
(22a/5), (23b/14), (27a/16), (31b/22),
(41b/2), (42a/29), (42a/6), (44b/21),
(44b/6), (47a/23), (52a/14), (56b/5),
(65b/7), (96a/27), (69b/24), (73a/32),
(74a/31), (90b/23), (96a/19)

h al<A. b.a. 'sirke'.

h. (11a/20), (15b/3), (17b/34),
(18a/12), (19b/34), (25a/14), (27b/11),
(28a/16), (34b/28), (35a/12), (42b/7),
(51a/4), (51b/20), (54b/6), (59b/13),
(59b/33), (60a/1), (60b/22), (61a/27),
(61a/8), (61b/8), (63b/21), (63b/26),
(67a/25), (68b/23), (71b/7), (74a/31),
(75b/17), (76a/2), (79a/11), (79a/12),
(79a/15), (79a/2), (79a/20), (79a/29),
(79a/3), (79b/28), (79b/33), (80b/5),

(81a/14), (81a/17), (81a/21), (81a/34),
(81a/6), (81a/8), (82b/18), (83a/4),
(85a/30), (88a/18), (88b/8), (89a/35),
(89b/1), (90b/29), (91b/17), (91b/22),
(91b/26), (94a/29), (95a/24), (95b/27),
(96a/18), (97a/13), (97a/9), (97b/21),
(97b/34)

ḥalā<A. 'boş, boşluk'.

h. (59a/17)

h.+sı (7a/22), (7b/7)

ḥalāf<A. b.a. 'kuş iğdesi'.

h. (25b/35), (28b/20), (32b/24),
(51a/13), (75a/19), (78a/10), (78a/8),
(84a/22), (88a/28)

ḥalāş<A. 'kurtuluş'.

h. (21b/31), (29a/24), (43a/20),
(44a/9)

ḥ. ol- (32b/30), (32b/31),
(43a/15), (43a/23), (43a/35), (43b/1),
(44a/6), (44a/7), (48b/33), (50a/24),
(53a/20), (56a/29), (92b/17)

ḥālāt<A. (çoğul) 'durumlar'.

h. (8b/14)

ḥalāvet<A. 'tatlılık'.

h. (34b/12), (58a/29), (9b/11)

h.+e (9b/10), (9b/9)

ḥalbūb<A. b.a. 'yer fesleğeni'.

h. (19b/16), (21a/1)

ḥālbuki<A. T. F. 'halbuki'.

h. (33b/10), (39a/20), (48b/15)

ḥaldūnyā<A. b.a. 'kırlangıç otu'.

h. (10b/6), (82b/16), (82b/22),
(9a/17)

ḥalel<A. 'bozukluk'.

h. (25b/20), (25b/8), (6b/2)

h.+den (3a/13)

ḥ. ol- (46a/21)

ḥālet<A. 'hal, durum'.

e. (2b/20), (12b/10), (13a/6),
(26b/33), (27a/3), (29a/24), (29b/16),
(34a/35), (34b/11), (38a/29), (39a/4),
(39b/19), (40a/15), (40a/19), (40b/4),
(41a/6), (78b/3), (90a/15)

h.+de (38a/35)

h.+den (37a/12)

h.+ler (73b/2)

ḥaleviyyāt<A. (çoğul) 'tatlılıklar'.

h.+dan (25b/27), (69b/14)

ḥalezūn<A. '(hayvan) salyangoz'.

h. (51a/24), (53a/10), (60b/12),
(71a/2), (85a/27), (9b/5)

halezunī<A. 'salyangoz ile ilgili'.

h. (53a/11)

ḥalf<A. 'arka'.

h. (31a/22), (50a/22), (75b/5)

h.+ine (52a/5)

hālī<A. 'boş'.

h. (20a/6), (21b/24), (21b/26),
(29a/24), (34b/22), (3b/27), (45b/15),
(45b/30), (78b/15), (87a/17), (87a/19),
(89a/31), (93a/8)

h.+dir (59a/1)

h. ol- (33a/14), (43a/2),
(53a/12), (59a/1), (65b/18), (67b/14),
(74b/3), (89a/33), (90a/11)

hālīb<A. 'süt'.

h. (28b/21), (66a/35)

hālīfe<A. 'halife'.

h. (3a/33)

h.+lerinden (72b/4)

hālīhi<A. 'onun durumu'.

h. (34b/8), (79b/25), (97a/16)

hālīş/hālīşa<A. 'karışksız, saf'.

h. (13b/5), (13b/8), (19b/31),
(25b/12), (35a/25), (43a/31), (43a/31),
(47b/22), (54b/21), (64b/18), (68a/15),
(73a/21), (75b/11), (79a/23), (80b/16),
(81b/10), (81b/27), (82a/2), (85b/5),
(86b/33), (90a/2), (90a/4), (96a/23),
(96a/8)

h.+dan (25b/13)

hālī<A. 'karışım, terkip'.

h. (71a/9)

hālīye bk. **hālī**

h.+de (31b/10), (67b/12)

hālķ<A. 'boğaz, gırtlak'.

h. (55b/13), (96a/12)

hālķ<A. 'halk'.

h. (73b/7), (88b/22)

h.+a (30b/31), (30b/33), (61a/4)

h.+da (90b/7)

h.+dan (30a/2)

h.+ından (71a/35)

h.+ıyla (74a/10)

h. eyle- (81b/15), (81b/17)

h. olun- (58b/31), (81b/29)

hālķa<A. 'daire'.

h. (60a/33)

h.+ya (60a/34)

hālķatu'l-mahbūb<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

h. (95b/22)

hālālķ<A. 'yaratıcı, Allah'.

h. (81b/14)

hāl<A. 'karışma'.

h. (92a/9)

h.+ı (82b/28)

h. ét- (78a/13), (78b/28),
(79a/11), (79a/12), (95a/28)

h. olun- (75b/7), (77b/4)

halvet ét-<A. T. 'yalnız kalmak'.

h.-er (32a/32)

hām<A. 'çiğ, doğal'.

h. (2b/20), (20b/29), (44b/6),
(47b/6)

hamām/hamāme<A. (çoğul)

'(hayvan) güvercin'.

h. (15b/22), (45a/23), (52b/34),
(55a/2), (58b/4), (59b/28), (59b/34),
(63b/25), (69a/31), (69b/5), (81b/9)

h.+a (60a/25)

h.+niņ (69a/32)

h.+ye (69a/34)

hamān<A. b.a. 'mürver'.

h. (47a/4), (50b/9), (61b/12),
(96a/6)

hamār<A. 'kızarmak'.

h. (36b/14)

hamañiñas<Yun. 'hematit taşı'.

h. (9b/8), (48b/5), (48b/8),
(8a/3), (94b/4)

hamd<A. 'Tanrıya şükretme'.

h. (1b/5)

hāme<F. 'ham, ipek'.

h. (2b/12)

hamevī<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

h. (35a/13), (35a/9), (63a/29),
(63a/32), (67a/24), (67a/31), (67b/6),
(69b/18), (70b/26), (72a/32)

hāmız/ hāmıza<A. 'ekşi'.

h. (4b/17), (5a/9), (7b/12),
(17b/10), (20b/14), (30a/5), (40b/11),
(55a/6), (55b/32), (57a/10), (66a/19),
(66a/19), (66b/27), (66b/27), (84b/16),
(85b/10), (85b/28), (85b/31), (89a/12),
(89b/6), (91b/24), (92a/24)

h.+dan (11b/4), (55b/24)

h.+dır (17b/8)

h.+ı (59b/8), (92b/27)

h.+niņ (7b/25)

h.+sını (8b/25)

h.+sınıņ (8a/33)

hāmızāt<A. (çoğul) 'ekşi şeyler,
asitler'.

h. (10a/21), (10a/21), (8b/23)

h.+ıņ (10b/2)

hāmī<F. 'gevşeklik, hamlık'.

h. (1b/1), (2a/8)

hāmīl<A. 'gebe, hamile'.

h.+de (71a/12)

h.+e (43b/13)

h.+i (11b/2)

ḥamīr/ ḥamīre<A. 'hamur, macun'.

h. (2b/15), (15a/16), (15a/32), (17b/33), (18a/1), (21b/19), (23a/5), (23a/5), (23a/5), (23b/5), (23b/6), (23b/6), (23b/6), (26a/18), (26a/18), (26a/18), (31b/15), (31b/15), (31b/16), (31b/16), (31b/16), (34a/7), (34a/8), (47a/23), (48a/4), (48a/4), (48a/4), (58a/2), (58a/33), (60a/16), (60a/19), (60b/24), (71b/8), (71b/9), (71a/21), (79a/32), (79a/33)

h.+leriñ (16a/34)

h.+lerinden (15a/33)

ḥāmis/ ḥāmise<A. 'beşinci'.

h. (17a/23), (44a/19), (71b/33), (89a/19)

h.+i (72a/8)

ḥāmisen<A. 'beşinci olarak'.

h. (74a/18)

ḥaml<A. 'gebelik'.

h. (19a/12), (40b/10), (52b/27), (86b/31)

h.+de (40b/10)

h.+e (29a/8), (30b/33), (31a/6)

h.+ide (71a/26)

ḥ.eyle- (38b/18)

ḥammām<A. 'yıkama, banyo'.

h. (11b/30), (18a/24), (20a/34), (23b/21), (28b/20), (32b/5), (34a/10), (43b/26), (44b/34), (44b/35), (57a/23), (62b/4), (66a/35), (66a/5), (73a/23), (77a/20)

h.+a (16b/17), (23b/28), (30b/19), (32b/28), (50b/15), (62a/12), (62b/33), (62b/4), (62b/5), (62b/7), (62b/8), (67a/21), (71b/6)

h.+da (14b/12), (16a/24), (43b/10), (48b/13), (48b/13), (65a/27)

h.+dan (62b/34)

h.+larda (80a/8)

ḥammāmāt (çoğul) bk. **ḥammām**.

h. (66b/8), (77a/19)

ḥammām-ı māriyye<A. kim. 'Mari banyosu'.

h.+de (47b/25), (67b/7), (70b/29), (75b/27), (79a/20), (79a/26)

ḥamr<A. 'şurup; bitki suyu'.

h. (31a/35), (35b/6), (43b/9), (43b/9), (45a/23), (51a/3), (52b/4), (53a/13), (54b/21), (60b/5), (66b/27), (69b/14), (75a/24), (75b/11), (75b/13), (77a/29), (77a/34), (79b/32), (80a/3), (80b/5), (81a/25), (85a/14), (85b/5), (91b/22), (95b/27), (96a/16), (96a/2), (96a/8)

h.+dan (53a/12)	h. (85a/11), (96a/12)
ḥamrā <A. 'kırmızı'. h.+nıḡ (87b/14)	ḥangāre <F. 'çok geniş ve büyük'. h. (3b/5)
ḥamr <A. 'içki'. h.+e (80a/2)	ḥānıḡ <A. 'kabus, karabasan'. h. (36a/11)
ḥamriyye <A. 'maya ile ilgili'. h. (9b/13)	ḥanzal <A. b.a. 'Ebu Cehil karpuzu'. h. (21a/33), (21b/2), (2a/1), (35a/18), (35a/2), (37a/28), (41b/6), (44b/11), (45a/1), (46b/35), (47a/11), (47a/15), (47a/21), (47a/4), (75b/17), (77b/13), (79a/14), (79a/21), (80b/15), (80b/6), (82b/26), (82b/31), (82b/33)
ḥamse/ ḥamset <A. 'beş'. h. (16a/9), (89a/11), (90a/2), (95a/12) h.+den (65b/28)	ḥār <A. 'sıcak, yakıcı'. h. (14b/10), (14b/13), (14b/8), (15a/25), (17a/8), (19a/33), (19b/12), (20a/1), (20b/20), (20b/29), (20b/32), (23a/18), (23a/18), (23a/23), (23a/7), (24a/27), (24b/35), (25a/22), (25b/1), (25b/12), (27b/2), (28b/30), (29a/33), (29b/2), (29b/6), (29b/8), (2a/29), (30b/27), (33a/6), (45b/28), (55a/13), (55a/21), (55a/5), (57a/10), (58a/1), (58a/22), (59b/1), (62b/7), (63a/17), (63a/3), (64b/26), (66b/26), (69a/14), (74b/11), (74b/26), (74b/6), (75a/1), (75a/21), (75a/3), (81a/26), (82b/23), (83a/27), (83a/34), (83b/10), (90a/18), (96b/11), (97b/8)
ḥāmūş <F. 'susmuş'. h. (34b/18)	
ḥʿān <F. 'ikram'. h. (2a/20)	
ḥancere <A. 'gırtlak'. h. (17a/26), (56a/3), (56a/15) h.+ye (81b/27)	
ḥançer <A. 'hançer'. h.+ler (18b/3)	
ḥande-i bī-cā <F. 'sebepsiz gülüş'. h. (19a/1)	
ḥāne <F. 'ev'. h.+lerde (46a/2)	h.+da (75b/21)
ḥanek <A. 'damak'.	

h.+dan (14b/10), (76b/6),
(82a/31), (93a/9)

h.+den (75a/17)

h.+dir (25a/29), (25a/31),
(29a/5), (29b/4)

h.+ıñ (14b/11), (16a/23)

h.+ına (57a/5)

h. èt- (15b/12)

h ol- (21b/23), (57b/26),
(71b/5), (74b/31)

ḥarāfet<A. 'turta'.

h.+den (94b/22)

h.+inden (12b/32)

h.+ini (11a/1)

ḥarāre/ḥarāret<A. 'ısı, sıcaklık'.

h. (14b/11), (14b/15), (14b/17),
(14b/20), (14b/21), (15a/1), (15a/10),
(15a/10), (15a/22), (16a/24), (16a/29),
(16a/8), (18a/17), (19a/34), (20a/6),
(21a/18), (20b/4), (21a/18), (21b/24),
(24a/10), (24a/11), (24a/5), (24a/26),
(24b/11), (26a/2), (28a/25), (28b/4),
(29b/6), (31b/30), (32b/14), (34a/33),
(34b/3), (43b/8), (43b/8), (46a/8),
(46b/8), (4b/16), (4b/19), (4b/20),
(53b/15), (57a/22), (57a/26), (58b/33),
(59a/31), (5a/24), (5b/30), (5b/31),
(5b/32), (5b/34), (5b/35), (61a/18),
(67b/6), (68a/35), (70b/29), (71b/3),

(72a/29), (73a/22), (74b/15), (74b/17),
(78a/31), (78b/26), (82a/19), (82a/25),
(82a/27), (82a/32), (84a/28), (84a/30),
(84a/32), (87a/33), (87a/6), (89b/11),
(90a/10), (90a/12), (90a/14), (90a/21),
(92a/17), (92a/19), (92a/21), (92a/22),
(92a/22), (92a/23), (93a/32), (93a/5),
(93b/7), (94b/24), (96a/18), (97b/14)

h.+de (32b/35)

h.+den (28b/3), (40a/4),
(57a/28), (59a/10), (59a/10), (60a/19),
(76b/5), (90a/21), (92a/24)

h.+dir (18b/31)

h.+e (58b/35), (59a/2)

h.+i (15a/27), (18b/6), (20b/20),
(27b/15), (38a/19), (57a/31), (65a/6),
(93a/13), (93a/28)

h.+ıñ (14b/18), (5b/29),
(91b/12), (92a/18)

h.+inden (92a/20)

h.+ine (59a/10), (92a/17)

h.+ini (14b/19), (20a/13),
(88a/10)

ḥarasānī<Lat. b.a. 'Frenk maydanozu'.

h. (92b/22)

ḥarāṭīn<F. '(hayvan) solucan'.

h. (47b/16), (47b/17), (47b/24),
(47b/7), (48a/24), (48a/24), (50b/19),

(50b/26), (51a/24), (53a/17), (53a/17),
(77b/13), (79b/2)

ħarbaħ<A. b.a. 'çöplemecik'.

h. (21b/4), (22b/24), (31a/30),
(31a/33), (31a/34), (32a/9), (35a/18),
(37a/26), (37a/27), (45a/1), (55b/28),
(75b/17), (75b/35), (77a/32), (77b/13),
(77b/19), (77b/7), (79a/24), (79a/28),
(81a/2), (81a/24), (82b/33), (85a/13),
(86a/7), (86a/8), (98a/13)

h.+dan (50a/17)

ħarbaħī<A. b.a. 'çöplemecik ile ilgili'.

h. (31a/35), (42a/32)

ħardel<A. b.a. 'hardal'.

h. (11a/23), (28a/16), (28a/18),
(35b/10), (43b/6), (45a/2), (47b/19),
(52a/11), (52a/25), (52a/27), (58b/2),
(58b/3), (66b/26), (75b/25), (78a/15),
(84a/20)

h.+i (92b/28)

ħarekāt<A. (çoğul) 'hareketler,
davranışlar'.

h. (11b/16), (12b/21), (23a/14),
(41b/14), (52b/2), (5a/28), (5a/29),
(5a/31), (5a/33), (5b/7), (6a/22)

h.+ı (33a/35), (5a/30), (5a/32),
(5b/10), (5b/5)

h.+ıñ (12b/18), (6a/22)

h.+ına (25b/20)

h.+ında (33a/33)

h.+ına (34a/17)

h.+larının (5b/6)

ħareke/ ħareket bk.ħarekāt.

h. (11b/12), (11b/17), (11b/17),
(11b/34), (12a/21), (12a/4), (12b/15),
(12b/16), (12b/17), (12b/18), (12b/23),
(12b/24), (12b/33), (12b/34), (12b/34),
(13a/13), (13a/29), (13a/6), (13a/8),
(13b/20), (14b/3), (16a/21), (16a/26),
(17a/25), (17a/26), (18a/24), (19a/3),
(19a/32), (20b/29), (22a/18), (22a/18),
(22b/9), (24a/10), (24a/13), (2a/2),
(30b/32), (33a/14), (34a/34), (36b/3),
(38a/24), (38a/25), (39b/16), (40a/23),
(43b/10), (43b/20), (43b/21), (44a/15),
(45b/31), (46a/4), (49a/10), (49a/10),
(4b/30), (50a/11), (52b/2), (54a/19),
(55a/25), (55a/7), (56a/12), (56a/31),
(5a/11), (5a/14), (5a/9), (63b/16),
(66b/29), (69a/23), (69a/24), (69a/25),
(69b/14), (6a/26), (6a/26), (6a/29),
(6a/30), (6a/31), (6a/32), (6a/35),
(71b/20), (7b/11), (7b/14), (7b/17),
(7b/8), (8b/25), (90a/13), (91a/35),
(93b/23), (93b/26)

h.+de (43b/31), (45b/30),
(50a/1)

h.+den (16b/16), (36a/21),
(36b/1), (36b/4), (38a/22), (45b/22),

(46a/8), (55a/12), (5a/13), (5a/8),
(61b/30), (72a/7)

h.+dir (12b/18), (56a/12)

h.+e (15a/24), (34a/17),
(34a/19), (80a/13), (80a/16)

h.+i (12a/18), (12b/17),
(12b/18), (16a/5), (30a/5), (36a/32),
(36b/25), (36b/9), (38a/4), (38a/6),
(45b/20), (56a/14), (58b/30), (62a/2),
(6a/25), (6b/34), (91b/13), (93b/25)

h.+idir (58b/34)

h.+iñ (14b/26), (39b/27),
(6a/26), (7b/15)

h.+inde (40a/27)

h.+indedir (12a/18)

h.+inden (13a/3), (13a/7),
(14b/15), (51b/16)

h.+ine (11b/11), (38a/30),
(7b/3), (7b/4)

h.+ini (10a/26), (36a/31),
(36a/33), (36a/35), (72a/11), (74b/28),
(79a/6)

h.+iniñ (6b/1)

h.+leri (36b/21), (49b/3)

h.+lerinden (80b/2)

h.+lerini (40b/21), (80b/10)

h. ét- (15a/20), (22b/9),
(24b/31), (25a/1), (32a/30), (32a/32),
(32b/2), (33a/32), (37a/10), (37b/24),
(38a/1), (44a/16), (44a/22), (44a/24),
(46a/7), (54a/4), (55a/12), (55b/15),
(55b/2), (56a/11), (62a/17), (78b/3),
(90a/14), (93b/21)

h. eyle- (38a/7), (80a/14)

ḥarf<A. 'harf'.

h.+ını (29b/28)

ḥarf-be-ḥarf<A.F. 'harfi hafine,
aynen'.

h. (2a/4)

ḥarf-ı rā'<A. 'Arap alfabesinde ra
harfi'.

h. (29b/27)

ḥarf-u'l-ḳāf<A. 'Arap alfabesinde kaf
harfi'.

h. (25a/25)

ḥarḥara<A. 'sürekli horultu'.

h. (44a/1)

ḥārib<A. 'kaçan'.

h. (8a/4)

ḥāric<A. 'dışarı'.

h. (13a/11), (24b/34), (28b/14),
(54a/19), (54a/7), (57b/19), (65a/12),
(66b/29), (69a/24), (69a/25), (75a/24),
(75a/8), (82b/5), (87a/11), (8a/32)

h.+de (34a/30), (38b/25),
(63a/10), (74a/6), (92a/19)

h.+den (15b/11), (17a/33),
(18a/16), (18a/24), (18b/23), (34a/29),
(34b/3), (45b/20), (46a/12), (46b/10),
(49a/33), (57a/12), (57a/14), (57a/24),
(72b/28), (75a/10), (75b/2), (76b/31),
(77a/27), (77b/32), (78a/32), (80a/33),
(80b/12), (80b/7), (83b/15), (91a/34),
(91b/33)

h.+e (33b/12), (40b/20),
(45a/17), (4a/10), (50a/13), (54b/13),
(56a/14), (56a/32), (63a/16), (67b/30),
(67b/32), (69a/22), (6b/4), (70a/16),
(71a/15), (71a/16), (72b/27), (72b/8),
(74b/29), (7a/33), (80a/15), (80a/20),
(80a/23), (80a/28), (80b/3), (81b/29),
(92a/30), (93a/1), (94a/16), (94a/25),
(94b/1)

h.+inde (24b/34), (57a/32)

h.+inden (57b/16), (61b/2)

h.+ine (81a/27)

h.+niņ (54a/14)

hāricen<A. 'dışarıdan'.

h. (26b/25), (49b/29), (52a/6),
(52b/33), (66b/15)

hāricī/hāriciyye<A. 'dışarıya mensup'.

h. (11b/12), (15a/7), (54a/3),
(55b/22), (59a/14), (71b/17), (86a/2),
(92a/27)

h.+de (12b/35), (76b/18)

h.+den (12b/30), (16a/15),
(16a/32), (30a/12), (55b/22), (56a/17),
(56b/9), (76a/35), (78b/30), (79b/29),
(85a/4)

h.+dendir (11b/12)

h.+dir (24b/10), (91a/30)

h.+si (4a/29), (51b/11),
(71b/21), (76b/2), (91a/31)

h.+sinde (75a/1)

h.+ye (29a/28)

h.ol- (10a/20), (59a/15),
(94a/19)

hārīf/ hārīfe/ hārīfiyye<A. 'turta'.

h. (10b/3), (10b/9), (12b/2),
(13b/21), (25a/17), (35b/9), (55a/5),
(60a/10), (62a/30), (89a/12), (8b/15),
(91b/8), (94b/23), (96b/4), (96b/7),
(97b/6)

h.+den (25b/28), (73b/21),
(84b/23), (84b/31)

h.+dir (91a/31)

h.+niņ (55b/24), (84b/20)

h.+yi (56b/10)

h.ol- (25a/20), (55b/31)

hārīr/ hārīre<A. 'sıcak'.

h. (28b/3), (30b/21), (34a/4),
(34a/7), (35b/3), (43a/28)

ḥarīṭa<A. 'kağıt'.

h. (71a/23)

ḥark<A. 'yakma'.

h. (49b/33), (68a/2)

h.+ından (69b/6)

ḥārre bk. **ḥār**.

h. (15b/32), (15b/7), (19a/26),
(21b/12), (25b/22), (27a/18), (27a/18),
(27a/21), (27a/22), (27a/7), (27b/10),
(28a/13), (29b/33), (32a/6), (32b/35),
(32b/35), (33a/3), (34a/23), (35a/32),
(35b/19), (44b/27), (46a/33), (46b/12),
(53a/6), (58a/26), (61b/34), (62a/8),
(63a/14), (64b/29), (66b/33), (66b/8),
(71a/35), (71b/5), (74a/27), (74b/35),
(74b/7), (78a/33), (80a/9), (82a/32),
(82a/33), (82a/33), (82b/11), (84b/21),
(84b/24), (86b/27), (90a/30), (93a/8),
(94a/14), (94a/20)

h.+de (14b/11), (16a/7),
(19a/22), (19a/32), (20a/32), (41b/19),
(42a/27), (58a/20), (92b/24)

h.+den (15b/16), (26b/1),
(45a/18), (48a/14), (74b/14), (76b/12),
(78b/33)

h.+lere (15a/4)

h.+niñ (15a/14), (20b/6),
(25a/9), (57a/25), (5b/32), (5b/33),
(75a/7)

h.+ye (24a/11), (25b/23),
(57a/27), (68a/8)

h.+yi (20b/2), (66a/2), (75a/6)

ḥarrüb<A. b.a. 'keçiboynuzu'.

h. (58a/9)

ḥartüt<F. b.a. 'kara dut'.

h. (94a/18)

ḥas<F. b.a. 'dal kırintısı'.

h. (16a/30), (16b/14), (16b/5),
(16b/7), (20a/31), (20b/13), (21a/21),
(22a/17), (26a/14), (31b/16), (51a/12),
(66b/11), (75a/18), (78a/10), (78a/8),
(78b/34), (88a/14), (88a/28)

h.+dır (57a/6)

ḥaşalbān<A. b.a. 'biberiye'.

h. (41a/25)

ḥasāsiyyet<A. 'hassaslık'.

h.+inden (13a/12)

ḥaşāt<A. 'taş'.

h. (12b/9), (77a/10)

ḥaşba<A. 'tifo'.

h.+yı (84b/30)

ḥaseb<A. 'göre'.

h. (42a/19), (76b/14), (82a/6)

h.+iyle (10a/32), (10a/32),
(10b/33), (29b/15), (2a/9), (3a/6),
(45a/34), (4b/27), (5a/5), (61a/32),
(6b/12), (9a/5)

h.+iyledir (29b/16)

hasek<A. b.a. 'demir dikenî'.

h. (27a/12)

hâşıl/ hâşıla<A. 'meydana gelen'.

h. (3b/14), (12a/3), (13b/24),
(26b/21), (27b/26), (29a/24), (3b/24),
(49a/22), (49a/35), (54b/14), (57b/20),
(68b/2), (69a/20), (6b/7), (83a/11),
(83a/6), (92b/17)

h.+dır (34b/3)

h.+ı (37a/10)

h. ét- (13b/7), (26b/20),
(29a/31), (32a/5), (40a/18), (51a/27),
(51b/8), (53a/33), (53b/30), (54a/24),
(56a/2), (59b/8), (64a/5), (64a/6),
(68b/21), (73a/32), (78b/22), (80a/35),
(82a/26), (83a/3), (86b/24), (90b/32),
(93b/23), (95b/13), (95b/6), (96b/32)

h. eyle- (40a/6), (42a/13),
(95b/14)

h. ol- (11b/11), (12b/18),
(12b/19), (12b/21), (13b/11), (13b/28),
(13b/29), (14b/35), (16b/22), (18a/17),
(18a/18), (18a/19), (18a/21), (18a/28),
(18a/30), (22a/28), (23b/24), (24a/1),
(26a/24), (26a/26), (26b/13), (26b/15),

(26b/26), (27b/6), (28a/14), (28a/2),
(28a/29), (28a/31), (29a/24), (29a/26),
(29b/1), (30b/30), (31a/4), (32a/18),
(32a/31), (33a/8), (34a/31), (34a/34),
(39b/16), (40a/8), (43b/28), (45a/13),
(45a/20), (45b/17), (45b/25), (46a/18),
(46a/23), (46b/16), (46b/7), (48b/12),
(48b/15), (48b/29), (48b/30), (4b/34),
(4b/9), (52a/25), (52b/10), (52b/29),
(53a/29), (54a/20), (56b/34), (57a/18),
(57b/21), (59a/31), (5a/11), (5a/23),
(5a/24), (60b/34), (61a/15), (61a/3),
(61b/22), (63b/2), (63b/5), (64a/7),
(65a/1), (66b/20), (67a/14), (69a/12),
(69b/32), (6a/24), (6a/4), (6a/5), (6b/5),
(70a/33), (72b/12), (72b/16), (74a/8),
(74b/10), (74b/9), (78a/34), (78b/11),
(78b/12), (78b/18), (7b/10), (7b/11),
(7b/15), (84a/24), (84b/21), (84b/34),
(85a/11), (85b/25), (87a/9), (88b/23),
(89a/23), (89a/7), (92b/11), (93a/12),
(93a/14), (93a/25), (94b/31), (95a/3),
(95b/12), (95b/13), (96b/16), (96b/21),
(97a/32)

hâşıl-ı kelâm<A. 'kısaca'.

h. (48a/32)

hasret<A. 'özlem'.

h. (2a/1)

haşr ét-<A. T. 'mahsus kılmak'.

h.-mişlerdir (3b/34)

haşşa<A. 'mahsus olan, özellik'.

h. (1b/17), (29b/23), (74a/19),
(87b/19)

h.+sı (74a/13)

ḥassās/ ḥassāse<A. 'duygulu, zayıf,
hisli'.

h. (12a/33), (45b/8), (54a/22),
(55a/30)

h.+dır (12a/19), (12a/24)

h.+ıñ (55a/33)

h.+niñ (39b/11), (53a/23)

ḥ.ol- (12a/21), (12a/35)

ḥassāslık<A. T. 'hassas olma durumu'.

h.+ı (55b/25), (55a/35)

h.+ındandır (55b/7)

ḥasta/ ḥaste<F. 'hasta'.

h. (2b/20), (3a/22), (26a/9),
(92a/22)

h.+ya (38b/22), (83b/22),
(92b/27)

ḥāṣā<A. b.a. 'bahçe kekiği'.

h. (47b/8), (50b/20)

ḥaṣāyış<A. b.a. 'afyon'.

h. (11a/21), (11a/23), (11b/15),
(16b/11), (23b/21), (23b/22), (32a/8),
(56b/7), (61a/20), (75a/18), (78a/7),
(8b/11)

h.+ıñ (61b/6)

ḥaṣeb<A. 'ağacın odun kısmı'.

h. (41b/25), (51a/2), (61b/15),
(75b/3), (78a/15)

ḥaṣerāt<A. (çoğul) 'böcekler'.

h. (29a/24)

ḥaṣḥāṣ<A. b.a. 'haşhaş'.

h. (10b/32), (15a/15), (15a/5),
(15a/8), (16a/31), (16a/34), (16b/2),
(16b/5), (16b/8), (19b/28), (19b/33),
(20a/31), (23a/32), (24b/21), (25b/26),
(26a/1), (26a/11), (27b/28), (27b/29),
(27b/31), (27b/31), (31b/33), (32b/24),
(32b/34), (32b/6), (48b/10), (52a/18),
(58a/23), (58a/8), (58a/9), (65b/3),
(65b/34), (70a/9), (71a/26), (78b/35),
(79a/1), (88a/11), (88a/8), (96b/34)

ḥaṣīne<A. 'sert'.

h. (53b/29)

ḥ. ol-(16a/27), (59a/30)

ḥaṣīṣe<A. b.a. 'ot'.

h. (66a/27)

ḥaṣīṣetü'd-dīnār<A. b.a. 'şerbetçi otu'.

h. (23b/2)

ḥaṣīṣetü'l-felec<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

h. (46b/35), (47a/7)

ḥaṣīṣetü'z-zücāc<A. b.a. '(ilaç adı)
parietaria debilis'.

h. (19b/16), (21a/1), (26a/14),
(30b/13)

ḥaṣm<A. 'koku almamak'.

h. (82a/9), (82a/9)

ḥaṣne bk. **ḥaṣīne**.

h. (55b/35)

ḥat<A. 'çizgi'.

h. (68a/1)

h.eyle- (57a/29)

ḥaṭa'<A. 'yanlış'.

h. (3b/27), (59a/32), (97a/18)

h.+dır (33b/27), (75a/1),
(75a/2)

h.+sı (3b/27)

ḥaṭāyā<A. (çoğul) 'günahlar'.

h. (39a/9)

ḥaṭa'en<A. 'yanlış olarak'.

h. (88b/12)

ḥaṭar<A. 'tehlike'.

h. (44b/2), (69a/11), (86a/32)

h.+dan (87a/16), (87a/19)

ḥaṭar-nāk<A. F. 'tehlikeli'.

h.+dır (56a/33), (5b/27)

ḥaṭāṭif<A. (çoğul) '(hayvan)
kırlangıçlar'.

h. (24b/2), (32a/25), (50b/35),
(60b/27), (70b/18), (70b/19), (72b/16)

h.+dir (50b/34)

ḥātem<A. 'mühür'.

h. (39a/17)

h.+e (39a/17)

ḥāṭır<A. 'gönül, rıza'.

h.+ına (33a/20)

ḥātime<A. 'sonuç'.

h. (3b/12), (4a/18)

ḥaṭmī<A. b.a. 'hatmi çiçeği'.

h. (10b/34), (16a/32), (16b/7),
(16b/7), (19b/16), (21a/1), (22a/33),
(22a/34), (24b/21), (30b/13), (50b/24),
(50b/9), (51a/13), (51a/15), (54b/19),
(54b/28), (58a/10), (60b/21), (66b/12),
(68b/16), (70b/12), (78a/8), (81b/2),
(81b/5), (84b/14), (90b/32), (93b/11),
(94a/33)

ḥattā<A. 'hatta, bile, hem de'.

h. (13b/4), (15b/9), (16a/11),
(21a/19), (22b/9), (23a/1), (24b/27),
(24b/35), (25a/25), (25b/24), (26a/7),
(28a/10), (28a/19), (28b/22), (32a/17),
(32b/18), (32b/29), (33a/14), (36a/7),
(39a/15), (41b/11), (42a/11), (42b/17),
(43a/24), (44b/30), (45a/3), (46b/15),
(47a/13), (52a/32), (54a/29), (54a/31),
(54b/13), (54b/8), (55a/17), (55b/20),
(57b/23), (60a/17), (60b/7), (61a/22),

(61a/27), (62a/3), (64a/15), (66a/23),
(67a/35), (67a/8), (69a/14), (71b/32),
(72b/21), (73b/21), (74a/10), (75b/19),
(79b/16), (79b/6), (80a/15), (80a/28),
(80a/29), (84a/5), (84b/34), (88a/3),
(88a/31), (91b/18), (92a/9), (92b/17),
(97b/34), (98a/29)

ḥātūn<F. 'kadın'.

h. (28a/28), (52b/27), (53a/19)

h.+a (40a/16), (52b/28),
(53a/17), (53a/19)

h.+ı (43b/13)

h.+ıñ (69a/30)

h.+larıñ (66b/19)

h.+uñ (32b/26)

havā<A. 'hava'.

h. (1b/13), (15b/33), (18b/23),
(4b/17), (4b/2), (54a/13), (74b/7),
(78b/2), (82a/1), (84b/21), (84b/25),
(84b/28), (88b/28), (92a/27), (92a/28),
b

h.+da (57a/18)

h.+dan (4b/13), (58b/17),
(76b/33), (80b/23)

h.+lar (18a/23)

h.+lardır (18a/25)

h.+nıñ (55a/23), (5b/22),
(82a/2), (82a/4), (82a/7)

h.+sı (16b/17)

h.+sında (20b/21)

h.+ya (55a/24), (55a/27),
(74a/7)

h.+yı (5b/12), (73a/34), (74a/7),
(81b/27), (88b/20)

h.+yla (74a/8)

ḥavadiş<A. (çoğul) 'olaylar'.

h. (29a/24)

havā' iyye<A. 'hava ile ilgili'.

h.+ledir (58b/16)

h.+sine (4b/4)

ḥavāle<A. 'devretme'.

h. (26a/9), (38a/1)

ḥavālī<A. 'çevre, yöre'.

h. (73b/2), (73b/5), (83a/31),
(89a/25)

ḥavāmil<A. (çoğul) 'gebeler,
hamileler'.

h.+de (86b/31)

h.+e (56a/33)

hāvan<F. 'havan'.

h. (65a/32), (66a/21), (66a/4),
(70a/25), (86a/18), (95a/33)

h.+da (86a/20), (86b/9)

ḥavārīk<A. (çoğul) 'harikalar, mucizeler'.

h.+ade (29a/24)

ḥavās<A. (çoğul) 'hasseler, duyular'.

h. (11b/9), (12a/12), (12a/13), (12a/13), (12a/14), (1b/18), (28a/12), (29a/24), (29b/11), (29b/12), (29b/13), (29b/14), (34b/13), (35b/21), (39a/23), (3a/7), (40a/22), (6a/9), (73a/35), (74a/19), (74a/28), (89a/11)

h.+a (14b/27)

h.+ıdır (53b/3)

h.+ıı (12a/11)

h.+ında (40a/27)

h.+ını (18b/23)

ḥavf<A. 'korku'.

h. (14b/7), (15a/21), (19a/26), (23a/22), (26b/16), (29a/11), (29a/29), (29a/30), (29a/32), (29a/7), (29a/8), (29b/31), (32a/33), (32b/18), (37a/18), (41b/13), (49b/25), (52b/6), (53a/7), (92b/11)

h.+a (29a/27)

h.+dan (27b/23), (37a/3)

h.+ı (57b/28), (72a/15)

h.+ından (38b/26), (56a/26)

h. ét- (38b/27), (92b/31)

h .ol- (40a/26)

h. olun- (17b/24), (17b/26), (24b/17), (26a/32), (37b/1), (50a/29), (53b/23), (58a/35), (65a/24), (90b/13), (97b/33)

ḥavflan<A. T. 'korkulmak'.

h.-mağ (22a/23)

ḥāvī ol<A. T. 'gizlemek'.

h.-dıkları (40a/5)

h.-muş (25b/7)

ḥāviye<A. 'cehennem yedinci tabakası'.

h.+ye (47b/26)

ḥavlān<A. b.a. 'cehri'.

h. (63a/22), (63a/34), (66a/25), (69b/19), (85a/31), (88b/7)

ḥavliyyā'<A. 'yıllık'.

h. (36b/33), (37a/22), (91b/33), (92a/11), (92b/17)

ḥavza<A. 'baş ağrısı'.

h. (24b/31)

ḥay<A. 'canlı'.

h. (5a/28)

h.+dır (33b/10), (44a/15), (44a/17), (44a/19), (44a/20), (44a/21), (44a/23), (44a/24), (44a/26), (44a/28), (44a/30)

ḥayāl<A. 'düş'.

- h. (91b/32), (92b/12), (92b/17)
- ḥayalāt**<A. (çoğul) 'hayaller, zihinde canlandırılan şeyler'.
h. (19a/2), (71b/27), (71b/31), (71b/32), (71b/33), (72a/1), (72a/2), (72a/3), (72a/6), (92a/5)
h.+ıñ (71b/30)
- ḥayāşīm**<A. (çoğul) 'genizler'.
h.+de (83b/17)
h.+den (83b/19)
- ḥayāt**<A. 'hayat'.
h. (10a/13), (13b/22), (13b/31), (2b/12), (2b/13), (2b/19), (43b/21), (5a/29), (5b/33), (5b/5), (61a/2), (6a/2)
h.+a (44a/31)
h.+dan (5a/32)
h.+ı (5b/30), (5b/34), (6a/16), (92a/15), hıızr
h.+ıñ (5a/30), (5b/35), (6a/5)
h.+ına (5b/33)
h.+ında (74a/34)
- ḥāyin eyle-**<A. T. 'nankörlük eden'.
h. (3b/7)
- ḥaylī**<F. 'çok, fazla'.
h.+ı (61a/16)
- ḥayr**<A. 'iyilik'.
h. (50a/28)
h.+ıdan (27a/35)
h.+ılarından (38b/7)
- ḥayret**<A. 'şaşkınlık'.
h. (3a/16)
- ḥayret-efzā**<A.F. 'hayret veren, şaşırtan'.
h. (29a/24)
- ḥayret-zede**<A. F. 'hayrete düşmüş, şaşıırıp kalmış'.
h. (1b/4)
- ḥays**<A. 'ilgi'.
h. (74a/5)
- ḥaysiyyet**<A. 'itibar, haysiyet'.
h. (61a/22)
h.+den (45b/15)
h.+iyle (96b/12)
h.+le (78a/6)
- ḥaysūm**<A. 'geniz'.
h. (83b/27)
h.+a (82a/16), (82a/27)
h.+da (82a/28), (83a/30), (83b/14), (84a/31)
- ḥayt**<A. 'iplik'.
h. (41a/12), (64a/21), (64a/22), (64a/22), (80a/22), (94b/3)

ḥayvān<A. 'hayvan'.

h. (42b/29), (74a/23), (80b/8),
(81b/25), (90a/19)

h.+a (85b/19)

h.+da (81b/15)

h.+dan (39b/29)

h.+ıñ (32a/27), (58b/25),
(80a/22), (88b/19)

h.+lardır (60b/35)

ḥayvānāt (çoğul) bk. **ḥayvān**.

h. (32a/5), (40b/17), (40b/20),
(51a/33), (52b/7), (53b/11), (53b/34),
(5b/31), (5b/32), (5b/33), (5b/4),
(61a/35), (6a/6), (74b/1), (77b/2),
(77b/3), (80a/32), (80a/34), (80b/9),
(82b/15), (85b/19), (92a/26), (92a/27),
(92a/29), (92a/30), (92b/4), (95a/1),
(9b/2)

h.+da (5a/34), (5b/1), (5b/7),
(6a/1), (88b/22)

h.+dan (10b/35), (9b/1), (9b/2)

h.+dır (72a/26)

h.+ıñ (55a/2), (5b/10), (5b/30),
(70b/17), (9b/5)

h.+ından (6a/6)

ḥayvānī<A. 'hayvanlara ait'.

h. (29a/25), (29a/31), (29b/16),
(54b/13), (5a/24), (5b/18)

h.+dir (29a/25)

h.+niñ (29a/34), (29b/10),
(29b/14)

h.+si (92a/33)

ḥayvāniyye<A. 'hayvanlardan elde edilen maddeler'.

h. (13b/24), (18b/25), (3b/14),
(4b/1), (4b/3), (6a/11), (6a/13), (6a/15),
(88b/21)

h.+de (6a/16), (6a/8)

h.+den (13b/32)

h.+niñ (11b/1), (13b/33),
(53a/35), (6a/10), (6a/18)

ḥayyāt<A. (çoğul) '(hayvan) yılanlar'.

h. (29a/23), (40b/18), (42b/27),
(49b/12), (49b/19), (51b/1), (52b/8),
(53a/35), (92a/20), (92a/21), (92a/23),
(92a/33), (92a/35), (92b/1), (92b/26)

ḥayye bk. **ḥayyāt**.

h. (43a/31), (91b/21), (91b/28),
(92a/1), (92a/13), (92a/16), (92a/19),
(92a/26), (92a/3), (92a/32), (92b/14),
(92b/18), (93a/1)

h.+niñ (43a/32), (91b/33),
(92a/14), (92a/15), (92a/17), (92a/21),
(92a/31), (92a/34), (92b/16)

h.+ye (92a/32)

ḥayyu'l-ālem<A. b.a. 'arzu otu, acıdam
koruğu, herdem bahar'.

h. (15a/7), (17b/29), (61b/19),
(66a/21), (78a/12), (88a/6)

ḥayz<A. 'adet hali, aybaşı'.

h. (16b/28), (22a/31), (23a/29),
(30a/30), (33a/2), (40a/17), (7a/32)

h.+ı (52b/25), (56a/29), (7a/14),
(7a/30)

h.+ıı (33a/1), (7a/17), (7a/30)

ḥāzā<A. 'bu, şu'.

h. (13b/33), (19a/21), (29b/22),
(31a/23), (3b/28), (3b/35), (4a/15),
(39a/18), (39a/19), (59a/23), (73b/35),
(83a/8), (83b/12), (89b/29)

h.+sı (2a/1)

ḥazāka/ ḥazākat<A. 'ustalık, maharet'.

h. (1b/19), (2a/13), (2a/28),
(3a/15)

ḥazāz<A. b.a. 'kurt üzümü'.

h. (54b/1), (61a/30), (62b/17),
(65b/17), (66a/32), (83a/9), (94b/28)

ḥazer<A. 'sakınma'.

h. (55a/7), (58b/10), (64a/15),
(73b/21), (83a/13)

ḥ. èt- (18b/28), (22a/16),
(28a/22), (32a/33), (70a/15)

ḥ. èt- (19a/26), (64a/33)

ḥāzıq<A. 'ekşi; mahir'.

h. (19b/34), (25a/14), (27b/13),
(34b/28), (41b/12), (4a/2), (51a/4),
(51b/20), (54b/6), (59b/19), (60b/22),
(61b/8), (67a/25), (75b/20), (79a/20),
(79b/33), (81a/6), (81a/8), (83a/4),
(85a/30), (88a/18), (91b/17), (97a/13),
(97b/34), (9a/26)

h.+a (38b/8)

h.+da (61a/8)

h.+dır (42a/12), (47a/3)

ḥāzıma<A. 'şikayet eden katlanma'.

h. (16b/22), (68a/35)

h.+sı (57a/13)

ḥāzır<A. 'hazırlanma'.

h. (77b/18)

ḥ. ol- (43a/13), (88b/34)

hazıhi<A. 'bu, şu'.

h. (2b/20), (3b/13)

ḥazıne<A. 'hazine'.

h. (1b/23)

ḥazm<A. 'sindirim, midede eritme'.

h. (14a/35), (16b/24), (16b/25),
(17b/8), (18b/2), (24a/9), (26b/26),
(34b/21), (46b/9), (57b/10), (71b/19),
(88b/31), (8b/2), (8b/2), (8b/5), (8b/6),

(90a/17), (92a/24), (94b/11), (9b/15),
(9b/18), (9b/20)

h.+da (70b/4), (8b/6)

h.+dan (93a/11)

h.+dır (8b/2)

h.+ı (17b/10), (20b/19)

h.+ına (37b/1), (39b/31)

h.+siniğ (71a/34)

h. ol- (61a/10), (66b/28)

hazrā<A. 'yeşil'.

h. (2b/12)

hazret<A. 'hazret'.

h. (1b/10), (2b/30), (81b/14)

h.+leri (2b/11)

h.+lerinin (1b/2), (3a/8)

hazz èt-<A. T. 'hoşlanmak'.

h.-mek (14b/17), (16a/6)

hecr<A. 'ayrılık'.

h.+e (3a/23)

helāk<A. 'ölüm, yok olma'.

h. (33b/13), ol-masun

h.+a (56a/19), (69a/12),
(96b/10)

h.+ı (25b/18), (92a/26)

h. èt- (33b/16), (33b/7), (75a/3),
(75a/4), (75a/4), (80b/10), (80b/11),
(92a/18), (92a/18)

h. eyle- (30b/26)

h. ol- (25b/21), (25b/21),
(33b/11), (33b/13), (56a/22), (56a/22),
(87b/5), (92a/17), (92a/29), (92a/30),
(92a/31), (92b/4)

helbevā<A. b.a. 'kakule'.

h. (89b/35)

helīle<A. b.a. 'kara halile'.

h. (20a/4), (22b/24), (35a/26),
(35a/27), (35a/28), (35a/31), (42a/26),
(42a/31), (59b/4), (65b/30), (88a/4),
(97b/18), (97b/31)

helīlec<A. b.a. '(ilaç adı) terminalia'.

h. (28b/17), (62b/24), (62b/27),
(68b/33), (95a/5)

h.+ı (71b/8), (71b/9)

helīlecāt (çoğul) bk. **helīlec**.

h. (16a/9), (19a/15), (65b/11),
(65b/28), (67a/4), (85b/11), (89b/6)

hem<F. 'üzüntü, gam; bir de, şu da var
ki'.

h. (15b/2), (15b/2), (1b/28),
(39b/3), (48b/11), (48b/11), (56b/28),
(56b/28), (71b/17), (71b/17)

hemān<F. 'hemen, derhal'.

h. (17a/1), (21b/29), (24a/18),
(27a/20), (46b/31), (74b/21), (76a/18),
(77a/21), (83a/14), (92b/3), (96b/20)

hem-nām<F. 'adaş'.

h. (2b/28)

hemvāre<F. 'baş dönmesi'.

h. (34a/25)

hemze<A. '(Arap alfabesinde) hemze'.

h. (96a/28)

hendese<A. 'Geometri'.

h. (33b/32)

hengām<F. 'vakit'.

h. (53b/1)

henūz<F. 'daha şimdi, yeni'.

h. (15a/27), (17a/2), (46a/2),
(46b/29), (79a/16)

hep<T. 'daima'.

h. (39/9)

her<F. 'hepsi, bütün'.

h. (1b/1), (1b/1), (10a/2),
(10a/6), (10b/12), (11a/28), (11a/34),
(13a/16), (13a/29), (13a/29), (16a/29),
(17a/10), (17a/24), (17a/28), (18a/12),
(18a/21), (20a/14), (20a/9), (21b/35),
(24b/17), (25a/1), (25a/13), (25b/32),
(26a/8), (28a/10), (2a/32), (31b/28),
(31b/6), (32b/7), (34a/13), (34a/13),
(38a/8), (38a/8), (38b/14), (38b/21),

(39b/30), (3a/1), (3a/1), (3a/35), (3b/1),
(41a/2), (42b/19), (43a/17), (43b/14),
(45b/15), (45b/31), (46b/1), (46b/12),
(48a/31), (4a/18), (52b/11), (55a/7),
(58a/29), (58b/14), (58b/33), (59b/16),
(5a/9), (62b/33), (66b/15), (67b/14),
(68b/1), (72b/23), (73b/30), (74a/20),
(74a/21), (74a/29), (74a/30), (74a/32),
(74a/35), (74b/2), (74b/2), (75b/25),
(75b/34), (76b/32), (78b/21), (79b/5),
(7b/17), (7b/18), (80b/14), (81a/33),
(81b/25), (81b/26), (81b/32), (82b/18),
(83a/35), (83a/6), (83b/10), (83b/15),
(83b/7), (84b/17), (8a/7), (8b/13),
(8b/6), (8b/7), (90a/22), (92a/10),
(96a/26), (98a/18), (9a/13), (9a/4),
(9b/27), (9b/28), (9b/31)

herāyis<A. (çoğul) 'ezmeler'.

h. (93b/15)

her bir<F. T. 'her bir'.

h. (24b/31), (56b/26), (58a/7),
(89a/15), (89a/16)

h.+i (14a/26), (56b/21),
(69b/26), (69b/28), (71a/1), (76a/14),
(76a/31), (76b/26), (77a/28)

h.+inde (7b/16), (7b/20)

h.+inden (11a/27), (11a/31),
(13a/33), (13b/15), (13b/16), (15a/15),
(15b/22), (15b/23), (15b/24), (15b/26),
(15b/27), (15b/4), (16b/1), (16b/8),
(18a/13), (18b/14), (19b/17), (20a/15),

(20a/20), (20a/22), (21a/2), (21a/24),
(21a/26), (21a/26), (21a/27), (21a/3),
(21a/30), (21a/31), (21a/6), (21a/9),
(21b/13), (21b/13), (21b/15), (21b/3),
(21b/4), (22a/33), (22a/34), (22a/34),
(22a/4), (22b/18), (22b/19), (22b/21),
(22b/32), (23a/27), (23a/5), (23a/7),
(23b/12), (23b/2), (23b/2), (23b/6),
(24a/21), (24a/21), (26a/14), (27a/13),
(27a/27), (27a/32), (27a/9), (27b/32),
(27b/32), (28a/26), (28a/27), (28a/32),
(28a/33), (30b/14), (30b/15), (30b/16),
(30b/4), (30b/5), (30b/6), (30b/7),
(31a/27), (32b/6), (35a/12), (35a/17),
(35a/18), (35a/19), (35a/2), (35a/21),
(41a/18), (41a/20), (41a/23), (42a/17),
(42a/22), (42a/3), (42a/4), (42b/22),
(42b/23), (44b/10), (44b/28), (44b/4),
(44b/4), (44b/5), (44b/7), (45b/12),
(46b/22), (46b/23), (46b/24), (47a/16),
(47a/22), (47a/33), (47a/34), (47a/5),
(47b/19), (47b/21), (47b/22), (47b/24),
(47b/8), (47b/9), (48b/16), (48b/18),
(48b/20), (48b/26), (48b/5), (48b/6),
(48b/8), (48b/9), (49a/16), (50b/10),
(50b/17), (50b/20), (50b/21), (50b/30),
(51a/2), (51a/26), (52a/30), (53a/1),
(53a/2), (54b/20), (54b/24), (54b/5),
(58a/14), (58a/15), (58a/16), (58a/3),
(58a/5), (58a/6), (58b/4), (60a/3),
(60b/21), (60b/23), (61b/13), (61b/24),
(61b/25), (61b/28), (62a/24), (62b/20),
(62b/27), (63b/18), (63b/30), (63b/33),
(64b/23), (65a/33), (65b/10), (65b/3),

(66a/16), (66a/20), (66a/25), (66a/27),
(66a/30), (66b/11), (66b/3), (66b/3),
(67a/2), (67a/24), (67a/25), (67a/29),
(67a/3), (67b/12), (67b/5), (68a/15),
(68a/21), (68b/31), (68b/33), (68b/34),
(69b/10), (69b/12), (69b/19), (69b/24),
(69b/31), (70b/16), (70b/23), (70b/25),
(70b/28), (71a/2), (72a/22), (72a/28),
(73a/12), (73a/16), (73a/18), (73a/20),
(73a/24), (73a/27), (75a/22), (75a/23),
(75a/28), (75b/13), (75b/17), (75b/35),
(77b/14), (79a/25), (79a/27), (79b/1),
(79b/10), (80b/4), (80b/5), (81a/12),
(81a/4), (81b/1), (81b/2), (81b/2),
(81b/7), (84b/14), (85b/11), (85b/15),
(86b/15), (87b/25), (87b/26), (87b/27),
(87b/31), (87b/35), (88a/12), (88a/22),
(89b/32), (89b/35), (90a/3), (90b/28),
(91a/1), (91a/27), (91a/8), (91b/22),
(91b/24), (91b/25), (91b/26), (92b/22),
(93a/35), (93b/1), (93b/2), (95a/21),
(95a/23), (95a/26), (95a/28), (95b/1),
(95b/23), (95b/28), (95b/4), (96a/2),
(96a/7), (98a/7), (98a/9), (9b/35)

h.+indn (41b/5), (52a/26)

h.+ini (24b/26), (49b/3),
(56b/28)

h.+iniñ (77a/10)

herdem-i bahar<F. b.a. 'arzu otu,
acıdam koruğu'.

h. (46b/23)

hetye <A. 'ses'.	h.+ı (28a/25)
h. (39a/12)	h.+ıı (28a/6)
h.+yi (39a/18)	h. ét- (11b/32), (14a/5),
heves <A. 'istek, arzu'.	(30b/10), (37b/1), (47b/28), (47b/28),
h. (33b/21)	(5b/25), (63a/33), (75b/6), (77a/1),
heyākil <A. (çoğul) 'cesetler, bedenler'.	(77b/18), (77b/8), (79a/21), (79b/4),
h. (3b/23)	(85b/7)
heyecān <A. 'aşırı hareketlilik'.	h. olun- (12a/3), (13b/9),
h. (18a/23), (78a/30), (78a/34)	(22a/6), (22b/22), (31b/27), (41b/20),
h.+ından (78b/13)	(46b/27), (47b/31), (47b/32), (58a/17),
h. ét- (36a/26), (40b/21)	(67a/32), (73a/32), (79a/26), (86b/16),
hey'et <A. 'şekil'.	(88a/15), (91b/23), (91b/27)
h. (4b/26)	hılāfet-penāh <A.F. 'padişah'.
h.+ine (67b/34)	h. (2b/10)
heykel bk. heyākil	hılbe <A. b.a. 'çemen otu'.
h. (43a/33)	h. (30b/14), (31b/34), (48b/16),
hezār <F. 'bin'.	(52a/29), (61b/27), (62b/32), (63b/20),
h. (21b/30)	(63b/21), (66a/1), (66a/21), (66a/27),
hezeyān <A. 'saçmalama'.	(66b/11), (66b/20), (69b/21), (69b/24),
h. (19b/1), (25b/3), (25b/35)	(70a/19), (73b/29), (81b/5), (83a/10),
h.+dır (26b/15)	(90b/32), (98a/3)
h. ét- (19a/1), (27b/8)	h.+yi (61b/8)
hıfz <A. 'koruma, muhafaza etme'.	hılkat <A. 'yatatılış'.
h. (37b/11), (66b/35), (74a/21),	h.+inde (76b/27), (82a/17)
(74a/22), (74a/25), (82b/29), (88b/28)	hılmet <A. 'meme başı'.
	h.+inde (81b/26), (82a/12)
	h.+ine (81b/24), (81b/28)
	hılq <A. 'kan, balgam, safra ve sevda'.

h. (17a/32), (18a/9), (20b/4),
(21b/10), (22b/10), (22b/11), (22b/9),
(23a/24), (23b/34), (24b/17), (30a/33),
(35b/31), (39b/6), (40a/5), (45b/15),
(45b/17), (45b/17), (48b/28), (49a/17),
(49b/10), (49b/14), (51a/31), (53a/27),
(59b/22), (60b/20), (61b/22), (61b/32),
(61b/33), (62a/7), (63a/2), (64b/30),
(64b/30), (71a/13), (72a/16), (73a/35),
(73b/4), (75a/31), (78b/29), (79a/7),
(82a/18), (82a/27), (82a/34), (82b/24),
(82b/30), (83a/28), (83a/30), (83b/10),
(83b/12), (83b/14), (83b/27), (83b/3),
(83b/35), (83b/4), (83b/5), (83b/9),
(84a/30), (84a/31), (84b/1), (84b/1),
(89a/29), (91a/31), (91b/7), (93a/10),
(94b/27), (94b/35), (95a/4), (96a/15)

h.+dan (23b/34), (49a/22)

h.+dır (76a/35)

h.+ı (19a/27), (24b/18),
(52b/29), (77a/13), (84a/11)

h.+ıñ (34a/15)

hıltıyye<A. 'kan, balgam, safra ve
sevda ile ilgili'.

h.+den (71a/15), (71a/19)

h.+niñ (56b/15)

hıltūt<A. b.a. 'şeytantsi'.

h. (27a/28), (41a/22), (50b/30),
(53a/6), (59b/33), (60a/1), (76a/2),
(84a/4)

h.+i (59b/34)

hınța<A. b.a. 'buğday'.

h. (72a/27), (81b/5)

hınzır<A. '(hayvan) domuz'.

h. (42b/33), (68b/25), (77b/12),
(9a/9), (9b/4)

hired-mendān<F. (çoğul) 'akıllılar'.

h. (2a/31)

hırқа<A. 'hırka, bez'.

h. (25b/29), (53b/29), (79b/3)

hırş<A. 'aç gözlülük'.

h. (54a/4)

hırşıyye<A. 'aç gözlülük ile ilgili'.

h. (33a/18)

hırz ét-<A. T. 'sakinmek'.

h.-eler (14b/26), (43b/12)

hışnu'l-vuşūl<A. '(sağlam ve
müstahkem yer) İstanbul'.

h. (2a/5)

hışrim<A b.a. 'üzüm kuruğu'.

h. (19b/29), (20a/30), (20b/14),
(62b/25), (62b/27), (62b/35), (66b/17),
(68a/12), (71b/6), (90a/25), (90b/28),
(91b/17), (93a/33)

hıyār<A. b.a. 'hıyar'.

h. (25b/32), (27b/30), (53b/32),
(89b/8)

h.+ı (93a/24)

hıyār-ı ŧenber<A. b.a. 'altın yağmur sinamekisi'.

h. (18a/4), (20a/11), (20a/18), (22b/1), (22b/4), (23a/26), (35b/1), (42b/3), (47a/18), (65b/20), (65b/28)

hıyel<A. (çoğul) 'hileler'.

h. (92b/8)

hicāb<A. 'engel'.

h. (17a/27), (24a/8), (29a/24), (30a/6), (53b/21), (59a/14), (69a/20)

h.+a (86b/30)

h.+da (68a/28), (68a/33)

h.+dadır (25b/17)

h.+ıı (86b/22)

h.+larda (25a/35)

hicāb-ı hāciz<A. (F. iza.)'diyafram'.

h. (36a/33), (36b/1), (36b/17), (36b/3), (55b/15)

h.+e (55b/14)

h.+i (36a/27)

h.+ıı (36a/31), (36a/34), (36b/20), (36b/8), (36b/9), (55a/28), (56a/13), (56a/14)

hicāb-ı ŧadr bk. **hicāb-ı hāciz**.

h. (17a/27)

hicrān<A. 'ayrılık'.

h. (33b/16)

hicriyye<A. 'hicri sene'.

h.+siniğ (72b/3)

hiçbir<F. 'hiç, asla'.

h. (28a/6), (37a/11)

hiddet<A. 'keskinlik, sertlik'.

h. (10a/26), (10a/35), (11a/1), (13a/4), (13a/7), (19b/25), (20b/3), (21b/25), (28b/22), (36b/26), (55a/24), (55a/27), (56b/1), (59b/9), (60b/20), (64a/24), (73a/17), (73a/8), (85a/11), (85b/20), (86b/24), (87a/1), (88a/3), (88a/4), (8a/17), (8a/21), (94b/22)

h.+den (85a/10)

h.+i (32b/34), (62b/5), (8a/11)

h.+inden (13a/12), (17b/23), (25a/19), (94b/21), (97b/4)

h.+ine (19b/30)

h.+ini (10a/20), (10a/29), (85a/11), (8b/16), (8b/17), (8b/26), (9a/33), (64b/28)

h.+iniğ (8b/9)

h.+lerini (10b/30)

h.+siz (78a/21)

hiddetli<A. T. 'ŧiddetli'.

h. (17b/17), (21b/24), (24a/4),
(28a/2), (49a/18), (49a/21), (61b/18),
(65a/19), (78b/7) (78a/21)

ḥiddī<A. 'kızgın, sert'.

h. (2b/21)

ḥidmet êt-<A. T. 'çalışmak'.

h. (36a/32), (36b/20), (36b/3),
(55a/24)

ḥidmet-kār<A. F. 'hizmetçi'.

h.+ında (88b/11)

ḥiffet<A. 'hafiflik'.

h. (20b/33), (26b/15), (50a/34),
(66a/5), (78b/17), (7a/34), (87a/9)

h.+i (5b/6)

h.+iñ (7a/35)

ḥifye<A. 'gizli'.

h. (78a/1)

ḥikāyāt<A. (çoğul) 'hikayeler'.

h. (33b/30)

h.+lar (33b/28)

ḥikemiyye<A. 'hikmet ve felsefe ile ilgili'.

h.+de (29a/24)

ḥikmet<A. 'hikmet, felsefe'.

h. (1b/19), (1b/25), (1b/3),
(1b/7), (2a/14), (2a/23), (2a/6), (2a/7),
(2b/7), (3a/8)

h.+e (2b/35), (58b/22)

h.+i (81b/20)

h.+te (2a/13)

ḥikmet-ḥāne<A. F. 'hikmet, bilgelik evi'.

h. (1b/4)

ḥilāf<A. 'ters, zıt olma'.

h. (6b/30)

h.+a (68a/8), (85a/21)

h.+dan (3b/27), (51b/24),
(6b/32)

h.+ı (62b/6)

h.+ına (19b/22), (20a/33),
(29b/17), (7b/6)

h.+ınadır (12a/33), (34a/20)

h.+ından (77b/28)

ḥilāl<A. 'kepçe kulak'.

h. (74a/33), (80a/29), (80a/30)

h.+ında (49b/29)

ḥile<A. 'hile'.

h. (53a/8)

ḥiluv<A. 'boş'.

h. (90a/15)

ḥilyevn<A. b.a. 'kuşkonmaz'.

h. (42a/21), (46b/23)

ḥimār<A. '(hayvan) eşek'.

h. (51a/11), (51a/15), (60a/23),
(61b/12), (63a/29), (79a/19), (83b/32),
(84a/22), (88a/32)

ḥimār-ı vaḥṣī<A. '(hayvan) yaban
eşeği'.

h. (24b/3), (51a/2)

ḥimāru'l-vaḥṣī bk. **ḥimār-ı vaḥṣī**

h. (41a/19), (42a/14)

Ḥimār-ı ḳabānu'l-maḡsūl<A. b.a.
'şifalı bir bitki'.

h. (79a/19)

ḥimāyet<A. 'koruma'.

h. (3a/14)

himmet<A. 'yardım, çalışma'.

h. (2a/6), (2b/31), (3b/32),
(74a/21)

h. èt- (64a/19), (74a/25),
(89a/15), (95a/20)

h. eyle- (2a/25)

ḥımye<A. 'yemekten sakınma, perhiz'.

h. (91a/14)

h.+ye (69a/13)

ḥ èt- (63a/2)

ḥīn<A. 'zaman, vakit'.

h. (13a/23), (13a/24), (31a/32),
(43b/26), (4b/30), (63a/33), (7b/5),
(85a/11), (86b/16), (91a/2)

h.+ide (38a/21)

hindibā<A. b.a. 'hindiba'.

h. (11a/32), (15a/6), (19b/21),
(19b/26), (19b/30), (19b/32), (20a/16),
(20a/7), (21a/20), (22a/34), (22b/16),
(23a/33), (23b/26), (23b/32), (24a/28),
(26a/18), (31b/13), (41b/26), (42a/21),
(42a/22), (42a/23), (42a/24), (42a/27),
(42b/4), (62b/18), (63a/35), (65a/22),
(65b/12), (65b/25), (65b/31), (66b/10),
(73a/20), (88a/19), (88a/5), (90a/29)

h.+yı (90a/26)

hinduvāne<F. b.a. 'karpuz'.

h. (3a/30)

ḥinnā'<A. 'kına'.

h. (25a/7)

ḥirāset<A. 'koruma'.

h. (74a/25)

ḥ. èt- (88b/28)

hirre<A. '(hayvan) kedi'.

h. (29a/20), (43a/27)

ḥis/ ḥiss<A. 'idrak etme'.

h. (12a/17), (12a/19), (12a/24),
(12a/25), (12a/30), (14b/26), (16a/5),
(25a/16), (29a/24), (34a/17), (38a/21),

(38a/24), (38a/25), (38a/30), (38a/4),
(38a/5), (39b/15), (39b/27), (43b/20),
(45b/1), (45b/20), (45b/22), (45b/31),
(46a/4), (46a/8), (51b/26), (55b/1),
(55b/12), (55b/26), (6a/9), (73a/34),
(76b/10), (83a/25), (83a/34), (83b/5),
(92a/33), (94a/21)

h.+e (64a/7)

h.+i (12a/15), (49b/16), (53b/1)

h.+iñ (12b/4), (13b/20)

h.+inden (12a/4), (13a/4),
(13b/11)

h.+ine (55b/11)

h.+ini (12a/10)

h.+iniñ (12a/29)

h.+iyle (70a/2)

h. èt- (12b/6), (13a/7), (40a/11),
(40b/14), (40b/22), (54a/10), (62b/31),
(71a/17), (73a/34), (74b/28), (82a/31),
(82a/32), (82a/35), (83b/11), (83b/12),
(83b/13), (83b/15), (83b/18), (83b/19),
(83b/2), (83b/3), (83b/8)

h. eyle- (72a/6), (76a/19),
(82a/30)

h. ol- (12a/32), (17b/13),
(65b/6)

h. olun- (16b/35), (18a/6),
(21b/22), (24b/35), (29b/13), (30a/4),

(36a/15), (40b/3), (45b/34), (47a/20),
(55a/26), (74b/12), (76b/7), (78b/6),
(86a/10), (86a/2)

h.-ur (45b/29)

h̄isāb<A. 'matematik; sayma'.

h. (33b/32)

h.+ı (40a/6)

h̄issihim<A. 'onun idrak etmesi'.

h. (12a/22)

h̄issiyye<A. 'idrak ile ilgili'.

h.+yi (53a/27)

h̄itām<A. 'son, nihayet'.

h.+ı (1b/29)

hiyufariḳun<Yun. b.a. 'sarı kantaron'.

h. (24a/32), (32a/25), (47b/23),
(47b/9), (50b/10), (50b/21), (60a/6),
(61b/16), (95b/1), (96a/1), (96a/7)

h̄od<F. 'kendi, kendisi'.

h. (17b/14)

h̄od-furūṣ<F. 'kendini satan'.

h. (2b/20)

h̄oṣ-āb<F. 'hoşaf'.

h.+ını (91a/17)

h̄oṣ-bū<F. 'güzel kokulu'.

h. (1b/21)

h̄oṣ-nemā<F. 'iyi görünüşlü'.

- h. (1b/21)
- hoş-nüvisān**<F. (çoğul) 'hattatlar'.
h. (2b/29)
- hüb**<F. 'güzel, iyi'.
h. (26a/7), (34b/18)
- hubbāz**<A. b.a. 'ebegümece'.
h. (60b/2)
h.+1 (10b/34), (16a/32), (16b/14), (16b/7), (19a/28), (19b/16), (22a/34), (23a/10), (24b/21), (26a/14), (50b/10), (50b/9), (67b/4), (68b/15), (78a/8), (81b/2)
- hubbāzī**<A. b.a. 'ebegümece ile ilgili'.
h. (21a/1), (30b/13), (70b/12), (81b/1)
- hūbe**<F. 'hilekar'.
h.+yi (60b/21)
- hubübāt**<A. (çoğul) 'tahıllar'.
h. (27a/24), (53b/28), (59a/35), (74b/3), (82b/25), (84a/1), (84a/19), (89b/25)
h.+dan (22b/26)
- hubz**<A. 'ekmek'.
h. (15b/22), (9b/18)
h.+dan (55a/4)
h.+e (45a/24)
h.+1 (79a/16), (81a/35)
- hubziyye**<A. 'ekmek ile ilgili'.
h. (9b/16)
- hucec**<A. (çoğul) 'kanıtlar'.
h. (38b/32)
- hudāvendgār**<F. 'padişah, hükümdar'.
h. (2b/9)
h.+1 (2b/27)
- huddām**<A. (çoğul) 'hizmetçiler'.
h. (39a/18)
- hudūs**<A. 'meydana gelme'.
h. (1b/18), (54a/32)
h.+1 (11a/6), (30a/17), (38a/19), (76a/33), (93b/32), (93b/33)
h.+ına (24a/6), (24a/9), (54a/18), (54a/21), (54b/9), (5a/6), (76a/26), (87b/3), (8b/23), (93b/31)
h.+ında (38b/5), (76b/11)
h.+ından (11a/6), (17b/26), (19a/26), (37b/13), (37b/15), (53b/23), (74b/10), (80a/34), (86a/32), (88b/28)
h.+ımı (55b/19)
- hufte-şoden-endāmhā**<F. (çoğul) 'organların uyuşması'.
h. (53a/23)
- hūh**<A. b.a. 'şeftali'.
h. (24a/20), (75b/26), (75b/7), (92b/21), (92b/23)

ḥuḳne<A. 'sırınga'.

h. (17a/12), (17b/32), (19a/15), (19a/7), (19b/15), (23a/24), (26a/13), (26a/32), (26a/33), (27a/12), (27a/24), (27b/10), (27b/11), (27b/16), (32b/22), (34a/20), (35b/1), (36a/4), (37b/25), (41b/11), (42a/33), (44b/14), (44b/2), (44b/8), (46a/32), (46a/32), (46a/33), (48a/14), (48a/20), (65a/16), (65b/27), (65b/27), (71a/19)

h.+den (25b/29)

h.+ler (51b/3)

h.+lerden (26a/13)

h.+lerinde (47a/10)

h.+sine (45a/1)

h.+yi (46b/33), (47a/3)

ḥ. èt- (66b/20)

ḥulāṣa/ ḥulāṣat<A. 'öz'.

h. (13a/24), (13b/14), (13b/14), (13b/18), (13b/18), (2b/16), (31a/33), (37a/26), (37a/27), (37a/28), (86a/7), (86a/8), (88a/22)

h.+sını (52a/6)

ḥūlincān<F. b.a. 'havlıcan'.

h. (11b/19), (15a/31), (18a/8), (18b/22), (21a/25), (27a/32), (47b/21), (53a/2), (89b/35)

ḥūliyā<A. 'melankoli'.

h. (2b/4)

ḥulḳ<A. 'huy, adet'.

h. (32b/13)

ḥulḳūm<A. 'boğaz'.

h.+a (17a/25), (56b/25), (56b/29), (57a/27), (57a/7), (89a/8)

h.+da (57b/7)

h.+dan (92a/1)

h.+ına (44b/18)

h.+ından (25b/19)

ḥulv<A. 'tatlı'.

h. (10a/25), (10b/25), (10b/28), (10b/31), (11a/20), (15a/15), (16b/1), (16b/10), (19b/35), (20a/9), (23a/11), (23a/3), (23a/6), (23a/8), (23b/20), (23b/32), (23b/32), (23b/4), (24b/22), (25b/31), (27a/16), (28b/8), (32b/19), (32b/28), (35b/33), (36a/1), (36a/3), (37a/26), (37a/27), (41b/33), (42a/16), (42b/7), (43b/8), (45a/22), (53a/1), (58a/1), (59b/8), (62a/12), (62b/33), (62b/34), (65b/10), (75b/15), (80a/2), (81b/7), (83b/31), (85a/34), (86a/8), (89a/12), (91b/24), (93b/2), (9a/20), (9b/21), (9b/25)

h.+midir (81b/32)

ḥum<F. 'şarap küpü'.

h. (2a/24)

ḥummeyāt<A. (çoğul) '(hastalık) ateşler, sıtmalar'.

h. (10b/5), (10b/7), (11a/22), (25a/34), (27a/22), (27a/23), (27b/22), (29a/10), (33a/3), (45b/14), (49b/8), (50a/7), (53a/33), (57b/14), (60b/17), (61b/4), (82a/34), (84a/29), (89a/26), (91a/32), (94b/35)

h.+da (17a/2), (50a/26), (78a/30), (78b/21), (79b/24), (83b/22), (93a/9)

ḥumḥum<A. b.a. 'hodan'.

h. (47b/19)

ḥumḳ<A. 'aptallık, salaklık'.

h. (28b/9), (29a/17)

ḥummā<A. '(hastalık) ateş, sıtma'.

h. (19b/14), (19b/14), (19b/14), (19b/6), (24b/14), (25b/15), (25b/22), (25b/3), (26a/27), (26b/1), (26b/17), (29a/7), (29a/9), (29a/11), (29a/8), (29a/9), (29a/9), (31a/11), (38a/18), (43b/34), (45b/16), (46a/17), (46a/18), (50a/23), (50a/24), (50a/24), (50a/26), (50a/28), (51b/30), (57a/27), (58a/30), (64b/35), (64b/35), (74b/24), (76b/11), (76b/13), (77b/33), (78a/4), (81a/28), (81a/29), (86b/26), (94b/25), (97a/30), (97a/32)

h.+dan (45b/30)

h.+larda (17b/32)

h.+lardan (24a/11)

h.+nıḡ (38a/19)

h.+sı (25b/13), (30b/32), (81b/4)

h.+yla (45b/28)

ḥ. ol- (24a/13)

ḥummāz<A. b.a. 'labada'.

h. (10b/21), (10b/23), (10b/24), (15a/6), (18a/5), (19b/32), (26a/19), (2b/18), (34a/7), (34b/33), (35b/3), (58a/24)

ḥummuṣ<A. b.a. 'nohut'.

h. (37a/32), (45a/22), (45a/23), (85b/35)

ḥumre<A. 'maya, hamur'.

h. (7b/9)

ḥumret<A. 'kırmızılık, kızılık'.

h. (17b/19), (17b/19), (19a/6), (25b/15), (25b/9), (32b/14), (33a/12), (34b/11), (40a/32), (43b/29), (46a/8), (53b/3), (57a/25), (59a/18), (59a/3), (59a/33), (59a/34), (59a/35), (59b/24), (60a/12), (62a/32), (62a/33), (62a/34), (62a/4), (62a/9), (65a/4), (65a/5), (65a/7), (67a/18), (69a/14), (71b/9), (74b/15), (74b/18), (74b/22), (74b/27), (74b/32), (87a/5), (87b/2), (89a/4), (94b/24), (97b/9)

h.+den (86a/31)	h.+ine (9b/22)
h.+e (18b/35), (50a/12), (59a/20)	h.+iniñ (8b/18), (8b/18), (8b/26)
h.+i (81a/30)	ḥūn-āb <F. 'kanlı'. h. (43b/16)
ḥumūzāt <A. (çoğul) 'oksitler'. h.+ıñ (9a/4)	ḥunāḳ <A. 'difteri'. h. (43b/25), (57b/8), 58a/ h.+da (7a/2)
ḥumūzet <A. 'ekşilik, kekrelilik'. h. (9a/31), (10a/10), (10a/11), (10a/3), (10b/29), (10b/33), (11b/13), (11b/15), (11b/25), (12a/10), (19b/35), (40a/29), (43b/32), (4b/33), (5a/16), (5a/3), (5a/4), (6a/19), (7b/25), (8a/24), (8a/26), (8a/27), (8b/24), (8b/34), (8b/5), (92a/25), (9a/12), (9a/15), (9a/15), (9a/27), (9a/31), (9b/12), (9b/13), (9b/13), (9b/14), (9b/17), (9b/19), (9b/20), (9b/23)	ḥurāc <A. 'sivilce'. h. (63b/13) h.+ı (63b/2)
h.+den (8a/25)	ḥurd/ ḥurde <F. 'küçük, parça'. h. (31b/26), (77b/14)
h.+dir (9a/14), (9a/2), (9a/3)	ḥurde-cū <F. 'incelikler'. h. (50b/35), (78a/9)
h.+e (9b/22), (9b/25)	ḥurḳa/ḥurḳat <A. 'yanık'. h. (74b/33), (84b/26), (84b/28), (87a/6), (97b/10)
h.+i (10a/9), (10b/2), (11a/18), (11b/13), (9a/15), (9a/30), (9a/7), (9b/15), (9b/17), (9b/21), (9b/8), (9b/9)	h.+dan (84b/26) h.+ıñ (84b/27)
h.+idir (90a/17)	ḥurma <F. b.a. 'hurma ağacı'. h. (14b/1), (85b/11)
h.+ıñ (8b/31), (9a/27), (9a/32), (9a/8), (9a/9), (9b/1), (9b/11), (9b/26), (9b/6), (9b/7)	ḥurūc <A. 'çıkış, dışarı çıkma'. h. (14a/12), (50b/23), (80a/15), (80a/28)
h.+inden (12b/32)	

h.+dan (7a/35), (7b/6)	h. (88a/34)
h.+ı (22b/10), (56a/4), (7a/33)	h.+ıdır (39b/28)
h.+ıdır (8a/20)	h.+i (33a/30), (46b/8), (60b/11)
h.+ına (67b/30), (82a/7), (84b/21)	huşuş <A. 'mahsus olma'. h. (11a/17), (32a/7), (38b/15)
h.+ından (44a/32), (55a/24)	h.+da (10a/33), (11b/29), (21b/20), (31a/24), (31a/34), (31b/1), (31b/34), (32a/18), (32a/3), (34b/35), (37a/30), (37a/31), (37b/4), (37b/5), (38b/8), (39a/10), (39b/5), (52a/17), (55a/17), (80b/11), (91b/28), (92a/13)
h.+ını (74b/29)	h.+ı (55a/14)
h.+unuğ (29a/30)	huşuşa/ huşuşen <A. 'özellikle'. h. (16b/30), (24a/6), (24a/13), (26a/31), (26b/11), (39b/4), (44a/33), (46a/15), (47a/20), (49b/8), (50a/24), (57a/23), (62a/35), (64a/32), (70b/18), (76b/8), (77b/3), (77b/31), (79a/8), (85a/11), (90b/7)
h. ét- (11b/31), (11b/34), (12b/28), (13b/8), (22b/11), (28a/20), (29a/27), (43b/13), (46b/7), (47b/27), (47b/27), (50a/13), (50a/20), (51b/19), (53b/16), (56a/5), (57a/3), (57a/4), (61a/25), (67b/22), (67b/32), (68a/3), (69a/22), (70a/16), (71a/15), (73b/25), (73b/27), (80a/27), (80a/27), (80b/3), (82a/29), (82b/3), (84b/28), (85a/11), (85a/11), (90a/12), (92a/30), (92b/3), (92b/30), (93a/1), (9b/24)	huşye <A. 'erkeklik bezi, husye'. h. (42b/33) h.+ini (87b/13) h.+leri (44a/14)
h. eyle- (62a/34)	
huruf <A. (çoğul) 'harfler'. h.+ı (82a/4)	
hurüs <F. '(hayvan) horoz'. h. (72a/34)	huşâyende <F. 'hoşa giden, beğenilen'. h. (2a/33)
husuf-ı kâmar <A. 'ay tutulması'. h.+da (39a/35)	huşe-çîn <F. 'toplayan'. h. (2a/17)
huşül <A. 'hasıl olma'.	

ḥuṣūnet<A. 'kabalık, sertlik'.

h. (2a/2), (59a/29), (59a/33),
(8b/17)

ḥuṣūnetihi<A. 'onun sertliđi'.

h. (59a/29)

huṣ-yār<F. 'akıllı'.

h. (29a/24)

ḥuzāmā<A. b.a. 'sümbül'.

h. (11b/18), (15b/14), (15b/17),
(21a/31), (22a/3), (37b/10), (37b/13),
(41a/20), (41b/18), (44b/10), (47b/20),
(62a/19), (77a/32), (77b/20)

ḥuzret<A. 'yeşil'.

h.+e (50a/12)

huṣūm<A. 'sindirim ile ilgili'.

h.+da (8b/3)

h.+ıı (8b/5)

ḥuzūr<A. 'iç rahatlıđı'.

h. (25a/2)

ḥuzzāk<A. (çoğul) 'mahirler,
becerikliler'.

h. (39b/6), (3a/7), (41a/16),
(42a/9), (48b/34), (63a/31), (70a/23),
(74a/21), (96a/3), (96b/32)

h.+ıı (7a/29)

hübüb<A. 'rüzgar esmesi'.

h. (78b/9)

h.+ından (78b/10), (78b/11)

hücüm ét-<A. T. 'saldırmak'.

h.-üp (30b/33)

ḥükemā<A. (çoğul) 'hekimler'.

h. (2a/31), (2a/35), (31b/35),
(38b/16), (39a/34), (40b/32), (41a/8),
(42b/6), (48a/22), (52b/33), (58b/11),
(59a/24), (74a/13), (75a/13), (80b/11),
(81b/34), (87b/21), (88b/18), (89b/22),
(91b/31), (94b/6)

h.+da (47b/26), (88b/14)

h.+dan (33b/33), (39b/1)

h.+ya (92b/9)

ḥükm<A. 'emir, itaat eden'.

h. (6a/11)

h.+iyle (2a/8)

ḥ. ét- (5a/17)

ḥ .ol- (5b/33)

ḥ olun- (11b/14), (12a/20),
(12a/24), (51b/26), (8b/6)

hülām<A. 'jelatin'.

h. (51a/18), (51a/18), (53a/10)

hülāmāt (çoğul) bk. **hülām**.

h. (10b/35)

hümāyün<F. 'şah'.

h. (2b/27)

h.+ları (2b/11)

hümmel<A. b.a. '(ilaç adı) abrus precatorius'.

h. (20a/29), (22b/14), (24a/21), (30b/5)

hürmet<A. 'ikram'.

h.+ine (3b/5)

hüsn<A. 'güzellik'.

h. (88b/25), (88b/29), (88b/35)

hüve<A. 'o'.

h. (2a/6), (13b/26), (14a/11), (14a/12), (14a/7), (29a/7), (32a/28), (2a/3), (3b/21), (46a/19), (58b/21), (59a/28), (64b/25), (6a/12), (6a/28), (71a/6), (74a/1), (81b/13), (85b/19), (88b/17), (89a/20), (93a/2), (94b/6), (95a/12), (9a/27)

hüveydā<F. 'belli, açık'.

h. (29a/24), (2b/4), (3a/1), (89a/26)

hüzāl<A. 'zayıflık'.

h. (46a/16), (48b/15)

hüzün<A. 'üzüntü, gam, keder'.

h. (22a/21), (23a/14), (23a/21), (26b/16), (29a/11), (29a/27), (29a/29), (29a/30), (29a/7), (31a/1), (32a/33), (49b/25), (50a/7), (53a/7)

h.+den (16b/17)

h.+dir (29a/8)

h.+e (29a/32)

h.+inden (33b/13)

I

ihlāmur<Yun. b.a. 'ihlamur'.

1. (27b/29), (30b/11), (41a/14), (41a/34), (41b/18), (42a/4), (42b/10), (50b/33), (51a/5)

ılca<T. 'kudret hamamı'.

1. (50b/15)

ırk<A. '(vücut) damar'.

1. (1b/16), (31a/19), (31a/19), (31a/19), (44a/16), (44a/17), (44a/19), (44a/20), (52b/26), (54b/14), (54b/14), (62b/7), (6b/10), (6b/12), (6b/19), (73a/34), (73b/11), (78a/5), (78a/5)

1.+ıı (6b/12)

ırku'l-hāme<A. 'bir hasta adı'.

1. (54b/11)

ırku'n-nisā<A. 'siyatik siniri'.

1. (3b/24), (11a/8), (57b/18)

ırku's-sūs<A. b.a. 'meyan'.

1. (10b/34), (23b/1), (23b/11), (46b/18), (58a/21), (58a/9)

ırz<A. 'namus, şeref'.

1.+larını (38a/32)

'**ı̇ŝābe**<A. '(hastalık) migren türlerinden'.

1. (25a/8)

ı̇sıcak<T. 'sıcak'.

1. (79a/16)

1.+dan (14b/4)

ı̇ŝır-<T. 'ısırmak'.

1.-mağā (88b/32)

1.-up (32b/11)

ı̇ŝıtrak-ı fātır<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

1. (15b/29)

ı̇ŝlāh<A. 'düzeltme, iyileştirme'.

1. (10a/12), (11a/10), (13a/26), (32a/21), (37a/23), (37b/29), (4a/15), (61a/19), (86a/12), (95a/18), (9a/16), (9b/6)

1.+a (51a/33), (62a/11), (72b/6), (93b/14)

1.+da (10a/10), (10a/9), (10b/9), (9a/10), (9a/11), (9a/7), (9b/13), (9b/15), (9b/26), (42b/26)

1.+dan (9a/18)

1.+ı (13a/17), (13a/18), (13b/1), (32a/22)

1.+ıı (13a/18)

1.+ına (89b/4)

1.+ından (9a/22)

1.+ınıı (13b/5)

1. ıt- (10a/33), (10b/19), (10b/30), (11a/13), (11b/15), (11b/25), (31a/14), (63a/20), (73b/6), (85a/15), (8b/31), (9a/14), (9a/18), (9a/24), (9a/8)

1. eyle- (9a/15)

1. olun- (13a/16), (13b/10)

ı̇ŝıh<T. '(hastalık) ince ses'.

1. (78a/20)

ı̇ssı<T. 'sıcak'.

1. (71b/20)

ı̇ŝılāh<A. 'deyim'.

1. (25a/29), (26a/21), (35b/12), (36a/10), (49a/5), (55a/10), (68a/28), (76a/6), (78a/20), (82a/10), (84a/26), (84b/19), (84b/4), (85b/19), (86b/18), (87b/5), (96a/29), (98a/16)

1.+larında (14a/9), (27b/19), (78a/23), (90a/8)

ı̇ŝımāhıķūn-ı Potıryos<Yun. b.a. 'bitkilerden yapılan bir ilaç'.

1. (49a/1)

ı̇ŝımā<A. 'iyilik yapma'.

1. (2b/14)

ı̇ŝıtrak<A. b.a. 'ayı fındığı'.

1. (15b/26), (58a/6)

ıştırak-ı fâtır<A. b.a. 'ayı fındığı çeşidi'.

1. (15b/22), (21b/31)

ıtlāk<A. 'bırakma, koyu verme; adlandırma'.

1. (41a/6), (56b/28), (57a/6), (57a/7), (5b/34), (76a/21)

1.+1 (14a/15), (57a/6), (58b/11), (5b/10), (74a/7), (94b/9)

1.+ını (14a/16)

1. ét- (56b/30), (76a/15)

1. olun- (11b/19), (14a/21), (57a/8), (5a/28), (74a/5), (74a/6), (98a/19), (98a/20)

ıtrifil<F. b.a. 'su yoncası'.

1. (27a/19), (27a/19), (28b/17), (35a/27), (35b/35), (35b/35), (45a/3), (72b/10), (73b/4), (73b/6), (83b/30), (84b/35), (89b/10), (90a/23)

ıtrifilāt (çoğul) bk. **ıtrifil**.

1. (82b/29)

ıtrilāl<A. b.a. '(ilaç adı) carum'.

1. (96a/25)

ıtriyye<A. 'güzel kokulu'.

1. (27a/23)

1.+den (25b/34)

ıttılā'<A. 'bilme'.

1. (3b/31)

ıztırāb<A. 'ıztırıp, sıkıntı'.

1. (11b/25), (12a/26), (13a/2), (19b/2), (23a/14), (25b/3), (29a/5), (30a/6), (33a/10), (33a/12), (33a/27), (39b/12), (40b/11), (46a/22), (54a/19), (55a/7), (71a/18), (74b/23), (80a/10), (90b/10)

1.+dan (16b/26), (33a/14)

1.+1 (33b/6), (97b/14)

1.+ından (86b/31)

1.+ını (12b/6), (13a/28), (41a/1)

ızmihlāl<A. 'yok olma, mahvolma'.

1. (95a/13)

ıztıcā' ét-<A. T. 'yatmak'.

1.-düreler (68a/10)

ıztırār<A. 'zaruret'.

1. (55a/32)

İ

i-<T. 'imek (ek fiil)'.

i. (5b/16)

i.-di (12a/3), (13a/21), (13b/33), (15b/9), (26a/32), (26b/5), (29a/34),

(29b/7), (30a/25), (32a/19), (32b/18),
(33b/26), (38a/27), (38a/27), (38b/35),
(39a/12), (39a/13), (39a/14), (39a/15),
(39a/16), (39a/17), (39a/19), (39a/2),
(39a/20), (39a/21), (39a/22), (39a/22),
(39a/3), (39a/4), (39a/7), (41a/7),
(42b/10), (44a/15), (44a/19), (44b/31),
(45b/35), (48a/31), (48a/32), (48b/15),
(49b/6), (49b/7), (4a/10), (4a/12),
(52a/19), (52b/12), (54a/29), (54b/33),
(55a/15), (56a/11), (56a/9), (61a/27),
(66a/23), (67a/35), (67a/35), (69b/26),
(69b/27), (69b/28), (73b/13), (73b/21),
(7a/15), (7a/20), (7a/22), (80a/15),
(80a/29), (83a/11), (83b/27), (87a/24),
(90a/21), (91b/19), (92b/15), (92b/16),
(94b/14), (95b/33), (97a/25)

i.-dim (72b/22)

i.-miş (40a/11), (40a/13),
(96a/14), (97a/18)

i.-sem (43a/19)

i'āde<A. 'geri verme'.

i. (32b/32), (6a/32)

i.+si (5a/30)

i. èt- (8b/33)

i. olun- (46b/15)

i'ānet<A. 'yardım'.

i.+dir (81b/35)

i.+i (82a/5), (82a/8)

i.+leri (2b/31)

i. èt- (20b/13), (37b/1), (88b/30)

i. olun- (4a/9)

ib'ād<A. 'uzaklaştırma'.

i. (77a/2)

'ibāret<A. 'oluşan, meydana gelen'.

i.+dir (36a/14), (55a/12),
(55a/24), (56b/16), (56b/16), (5a/13),
(5a/31), (5a/32), (5a/9), (61a/32),
(76a/11), (76a/14), (76a/6), (76a/8),
(78a/20), (78a/21), (83a/25), (83a/26),
(84a/27), (98a/19)

i.+iyle (94b/7)

ibşār<A. 'iyi bakma'.

i.+dır (73a/34)

ibdā'<A. 'yaratma'.

i. (2b/15)

iblāğ<A. 'ulaştırma'.

i.+ıyla (1b/15), (1b/16)

İblīsü'l-la'īm<A. 'şeytan'.

i. (39a/10)

ibmiğranya<Yun. 'migren'.

i. (24b/8)

ibre<A. 'iğne'.

i. (29a/24), (64a/21), (66a/16),
(70a/5)

i.+niņ (60a/31), (60a/32),
(60a/33)

i.+yi (43a/8), (60a/16), (60a/30)

ibşār<A. 'dikkatle bakma'.

i.+dan (73b/3)

i.+dır (73b/1)

ibtidā<A. 'başlangıç'.

i. (17b/12), (19a/21), (19a/7),
(19b/15), (1b/1), (20b/35), (23a/25),
(31b/31), (31b/6), (32b/32), (40b/4),
(46a/32), (46b/16), (47b/27), (48a/14),
(50a/11), (50a/31), (57b/23), (62b/10),
(68b/10), (68b/11), (68b/7), (68b/8),
(68b/9), (69a/35), (72a/15), (73b/31),
(76a/27), (76b/16), (81a/31), (87b/12),
(89b/6), (93b/28), (94b/14), (96b/21)

i.+da (14b/29), (21a/18),
(31b/31)

i.+dan (33b/21)

i.+larında (68b/24)

i.+sı (26b/2)

i.+sında (20b/5), (30a/13),
(50a/28), (63b/17)

i. èt- (14a/25), (14a/6),
(33a/10), (49a/31), (49b/28), (50a/11),
(59a/16), (68a/29), (68b/6), (78b/32)

ibtidā'en<A. 'başlangıçta',

i. (27b/10), (32b/13), (34b/30),
(38a/2), (42a/24), (42a/25), (60b/1),
(64a/26), (64a/9), (65a/21), (65b/15),
(73b/23), (85a/11), (86a/35), (89a/35)

icābet<A. 'kabul etme'.

i. (3a/17)

i. èt- (20b/3), (22a/27),
(38a/27), (39b/15), (45b/15), (49b/7),
(57a/34), (57a/7), (57b/1), (57b/3),
(57b/4), (66b/22), (79b/32), (82a/14)

i.-ve (57b/2)

'icāleten<A. 'hemen'.

i. (31a/15)

iccāş<A. b.a. erik'.

i. (16b/15), (19b/17), (20a/7),
(20a/9), (22b/26), (23a/32), (23b/9),
(25b/32), (30b/1), (32b/20), (58a/20),
(65a/23), (65b/10), (65b/22), (66a/23),
(95b/1), (96a/1)

'icl<A. '(hayvan) dana'.

i. (77b/3)

iclās èt-<A. T. 'oturmak'.

i.-düreler (50b/15)

i.-eler (16b/13), (25b/24),
(31b/5), (44b/35)

i.-üp (26a/6), (50b/22), (53b/33)

icmālen<A. 'kısaca'.

i. (58b/12), (86a/22)

icrā<A. 'uygulama'.

i. (31a/5)

ictimā'<A. 'toplanma'.

i. (4b/15), (4b/9), (5a/11),
(5a/18), (70b/3)

i.+ı (29a/10), (53a/33)

i.+ından (34b/2), (48a/12),
(4b/7), (84b/20), (9a/31)

i. eyle- (26b/28), (43a/30)

ictimāb<A. 'kaçınma, sakınma'.

i. (56b/7), (67b/18), (69a/13),
(72b/15), (74a/27), (77b/30)

i. ət- (25b/27), (48a/14),
(54b/8), (64a/33), (67b/19), (68a/11),
(80a/5), (85a/15), (93b/15), (96a/20),
(97a/11), (98a/31)

i. olun- (20b/32), (86b/5)

ictisāre<A. 'cesaretlenme'.

i. (2b/32)

iç<T. 'dahil, iç'.

i. (59b/11), (59b/12)

i.+i (59a/30)

i.+inde (29a/29), (34b/8),
(59a/33), (63b/24), (75b/30), (77a/25),
(81b/20), (83a/19), (88b/23), (8a/4)

i.+ine (18b/16), (20a/11),
(21a/31), (21a/7), (23a/26), (23b/13),

(23b/4), (24b/23), (26a/15), (26b/11),
(27a/15), (27a/31), (30b/8), (32a/10),
(42a/28), (42a/6), (44b/6), (47a/1),
(47a/28), (48b/25), (51a/28), (52a/28),
(60a/11), (60a/9), (60b/22), (60b/22),
(60b/7), (62a/21), (63a/28), (65a/32),
(65b/31), (66b/10), (72a/22), (75b/23),
(76a/1), (77b/22), (79b/14), (80b/5),
(81a/24), (85a/18), (88a/15), (90b/22),
(90b/30), (95b/28), (95b/35), (96a/9),
(96b/35)

i.+ini (48b/22), (48b/23),
(74a/11), (75a/27)

iç<T. 'içmek'.

i.-di (3a/25)

i.-dim (43a/18)

i.-e (3b/8)

i.-eler (16b/16), (16b/16),
(24b/27), (35a/22), (92b/28)

i.-er (25b/19)

i.-mekden (15a/20)

i.-mekdir (23b/27)

i.-üp (36b/11)

içerü<T. 'içeri, iç kısım'.

i.+ye (92a/20), (92a/3), (92a/5)

içre<T. 'içinde'.

i. (2a/24)

içün/ için<T. 'sebebiyle, -den dolayı'.

i. (11a/17), (11b/23), (12a/4), (14a/19), (14b/20), (14b/5), (15b/28), (16a/13), (16b/5), (17b/26), (17b/29), (18a/11), (18a/9), (18b/13), (18b/20), (19b/22), (19b/26), (19b/27), (20a/30), (20a/33), (21b/19), (22b/11), (22b/16), (23a/31), (23b/1), (23b/18), (24b/35), (25a/27), (26a/1), (27a/17), (27b/1), (28b/6), (30a/31), (30b/2), (32b/19), (33a/2), (33a/26), (33b/5), (34a/4), (34a/6), (34a/8), (35a/28), (35a/32), (35a/6), (35b/2), (35b/5), (37a/25), (37b/11), (37b/25), (37b/29), (38a/11), (38b/1), (38b/14), (38b/21), (38b/7), (39a/15), (39a/27), (39a/27), (39b/11), (41a/31), (41a/32), (41a/33), (41b/34), (41b/9), (42a/2), (42a/20), (42b/12), (42b/5), (43a/3), (43b/21), (44a/12), (44b/2), (44b/8), (45a/10), (45a/14), (45a/17), (45a/8), (46b/11), (46b/16), (46b/20), (47a/14), (47a/30), (47a/31), (47b/34), (47b/5), (48a/24), (48a/28), (48a/9), (48b/3), (49a/14), (49a/15), (49a/24), (49b/30), (4a/18), (4a/6), (50a/10), (50b/13), (50b/14), (51b/3), (52b/12), (52b/30), (54a/14), (54b/30), (55a/11), (55a/12), (55a/16), (56b/34), (57b/28), (57b/29), (57b/35), (58a/33), (58a/8), (58b/13), (58b/19), (58b/31), (58b/5), (60b/2), (60b/4), (61a/16), (61b/22), (63b/15), (64a/13), (64b/10), (64b/16), (64b/20), (65a/22), (65a/29), (65a/30), (65a/9), (65b/25), (65b/33),

(66a/15), (66a/8), (66b/35), (68a/5), (68a/7), (68a/7), (68b/1), (68b/14), (68b/17), (68b/20), (69a/7), (70a/10), (70b/9), (72b/7), (73b/32), (74a/20), (74a/20), (74a/21), (74a/23), (74a/3), (74a/30), (74a/33), (74a/35), (74a/9), (77a/23), (78b/2), (78b/35), (79a/11), (79b/20), (79b/32), (79b/4), (80b/33), (80b/8), (81a/32), (81a/9), (81b/7), (82b/26), (82b/29), (83a/12), (84a/21), (84b/35), (85a/11), (86b/13), (86b/4), (87a/26), (87a/35), (87b/15), (87b/22), (87b/33), (88a/5), (88b/31), (89a/8), (89a/9), (89b/23), (8b/11), (90a/23), (90b/34), (92a/24), (92b/26), (93a/21), (93b/22), (93b/23), (93b/26), (94a/29), (94b/3), (95b/14), (95b/20), (96b/24), (97a/26), (98a/2)

i.+dir (33a/30), (38a/12), (38a/16), (38b/3), (56a/27), (6a/10), (93b/25)

i.+dür (84a/28)

içür<T. 'içirmek, içmeye mecbur etmek'.

i.-eler (27b/28), (28a/1), (41a/26), (43a/26), (47a/25), (57b/31), (57b/32)

i.-mek (24b/19), (32b/23), (32b/30)

i.-üp (86b/11)

iddi'a<A. 'dediğinde direnme'.

- i. (92a/3)
- iddihār**<A. 'toplama, biriktirme'.
i. (1b/25)
- idhāl èt-**<A. T. 'girmek'.
i.-erlerse (79a/2)
i.-eler (20a/34), (28a/19),
(75b/19), (75b/25), (76a/4), (78a/11),
(79a/30), (81a/24)
i.-üp (32b/28), (34a/10)
i. olun- (13a/5), (55a/35),
(77b/4), (79a/24), (80b/14)
- idmāl**<A. '(yara) onulma'.
i. (32a/35), (64b/20)
i.+a (42b/17), (64a/18), (70a/8)
i.+ına (81b/12)
i.+i (70a/18), (81a/1), (90b/34)
- idmān**<A. 'alışkanlık'.
i. (66b/29)
- idrāk**<A. 'anlayış'.
i. (14a/11), (58b/16), (58b/16),
(74a/12), (84a/3), (89a/12)
i.+e (81a/17)
i.+ına (14a/21), (14a/22)
i.+larından (29a/24)
i. èt- (38b/22), (45b/1),
(58b/17), (81b/31), (83b/16), (83b/20),
(83b/4), (83b/4), (83b/5), (83b/6),
(83b/9), (84a/2), (84a/2), (84a/5),
(89a/33)
i. olun- (81b/28)
- idrākihā**<A. 'onun anlayışı'.
i. (84a/3)
- idrār**<A. 'idrar, sidik'.
i. (31a/7), (33a/2), (3b/23)
i.+ına (71a/28)
i. èt- (20a/28), (56a/29)
- ifā**<A. 'verme'.
i. (3a/3)
- ifāde**<A. 'anlatma'.
i. (6a/28)
i.+de (11a/12), (11b/27),
(86a/14)
i. èt- (8b/33), (9a/33), (9b/1)
- ifākat**<A. 'hastalıktan kalkma,
iyileşme'.
i. (38a/28), (41a/30), (44b/33)
- ifnā**<A. 'yok etme; boşu boşuna
harcama'.
i. (64a/32), (64a/32), (64a/33),
(64b/10)
i.+sına (52b/22)
i.+yı (38a/32)

i. èt- (62a/28), (64a/29),
(70a/17), (86b/12), (86b/7), (93a/6),
(95b/19)

i. ol- (61a/28)

ifrāt<A. 'aşırını gitme'.

i. (12a/10), (12a/4), (13b/1),
(13b/11), (30b/29), (36b/14), (50a/25),
(50a/4), (53b/23), (53b/25), (56a/18),
(56a/32), (64a/15), (64a/4), (64b/5),
(70a/29), (72b/18), (72b/19), (7a/14),
(85a/7), (86b/30), (87a/12), (87a/14),
(87a/15), (87a/18), (95b/9), (96b/14),
(96b/26), (97a/10)

i. ol- (87a/26)

ifsād èt<A. 'bozmak'.

i.-er 33a/29, 82a/26, 8b/25

i.-erler 9b/18

i.-üp 20b/3, 45b/11

ifṭa/ ifṭas<Yun. 'yaralar, sivilceler'.

i. (90a/35), (90a/35)

iğmāz<A. 'göz yumma'.

i. (3a/14)

iğtisāl<A. 'yıkama'.

i. (80a/12)

i.+dan (74b/7)

i. èt- (77a/21)

iḥāṭa<A. 'çevirme'.

i. (6a/22)

i. èt- (67a/34), (68b/12), (86a/5)

iḥdā<A. 'doğru yola götürme'.

i. (1b/21)

iḥdā<A. 'bir'.

i. (45b/33)

iḥdāhümā<A. 'onlardan biri'.

i.+da (29a/24)

iḥdās èt<A. T. 'ortaya çıkarmak'.

i.-er (85b/33), (94b/12)

i.-erler (10b/4), (9b/17)

i.-üp (29b/3), (8b/22)

i. eyle- (56b/32), (6b/28),
(6b/8), (9a/6)

iḥlīl<A. 'peniste idrar kanalı'.

i. (44a/16)

iḥmā<A. 'ateşte kızdırma'.

i. (75b/29)

iḥmāl<A. 'önem vermeme'.

i. (69a/3)

i. èt- (78b/25)

i. olun- (27a/4), (74a/34)

iḥmirār<A. 'kızarma hastalığı'.

i. (11b/34)

i.+ı (53b/30)

iḥos<Yun. '(hastalık) keskin ses'.

i. (78a/23)

ih̄rāc<A. 'çıkarma'.

i. (10a/31), (22b/34), (30a/22),
(46b/6), (47b/34), (48a/2), (4a/11),
(4a/12), (50b/6), (54b/15), (55a/24),
(55a/27), (57a/23), (63b/15), (6b/2),
(6b/22), (6b/3), (6b/35)

i.+a (11a/26), (24a/17),
(30a/34), (77b/32)

i.+dan (6b/4), (71a/27), (89b/3)

i.+dır (80b/3)

i.+ı (21a/20), (4a/7), (4a/8),
(89b/4)

i.+ına (27b/14), (28b/6)

i.+ında (74a/33)

i.+ından (5b/12)

i. èt- (20b/18), (20b/35),
(27b/15), (32a/15), (34a/22), (50a/6),
(51b/3), (52a/31), (60a/18), (60a/5),
(63b/24), (69b/18), (69b/29), (72b/3),
(75a/27), (79a/33), (92b/26), (92b/30)

i. eyle- (92b/3)

i. olun- (12a/1), (37b/5),
(37b/7), (4a/7), (59b/18), (60b/9),
(78b/30)

ih̄rāk<A. 'yakma'.

i. (83a/20), (87b/23)

i.+da (43b/27)

i. èt- (33b/3), (80a/19), (83a/21)

i. olun- (71a/1)

ih̄sān<A. 'iyilik etme, bağışlama '.

i. (2a/20)

i. eyle- (88b/15)

ih̄sās èt-<A. T. 'hissettirmek'.

i.-mekdir (73a/33)

ih̄tibār<A. 'deneme'.

i.+a (3a/4)

i. èt- (19a/23)

ih̄tibās<A. 'tutulma'.

i. (17a/34), (17b/15), (22b/7),
(23a/29), (40a/17), (40b/9), (42b/24),
(52b/25), (96b/25)

i.+dan (7a/31)

i.+ı (40b/13), (94a/32)

i.+ıdır (78b/18)

i.+ından (33a/1), (52b/28),
(56a/23), (70b/3)

ih̄tibāsāt (çoğul) bk. **ih̄tibās**.

i.+dan (23a/29)

ih̄ticāc èt-<A. T. 'delil göstermek'.

i.-mege (2a/32)

ih̄ticām<A. 'hacamat olma'.

i. (66b/34)

iẖtikā̱k<A. 'kaşınma'.

i. (59a/34), (59a/35)

iẖtikā̱n<A. 'kan toplanması, kan birikmesi'.

i. (22a/32), (22a/32), (23a/26), (30b/13), (31a/21), (50b/8), (92b/13)

i.+dan (19a/15), (47a/3)

i.+ı (30b/18)

i.+ıı (21a/5)

i.+lar (58a/35)

i.+larında (48a/10)

i.  t- (18b/13), (18b/17), (18b/9), (26a/16), (26a/33), (27a/16), (31a/15), (44b/14), (44b/15), (47a/8), (50b/13), (92b/30)

i. olun- (19b/20), (21a/5), (21a/9), (21b/18), (22b/2), (23a/25), (23a/27), (30b/17), (37b/28), (44b/8), (47a/2)

iẖtikā̱nāt (çoğul) bk. **iẖtikā̱n**.

i. (18a/3), (18b/25), (20b/35), (21b/12), (26b/20), (28a/13), (30b/12), (34b/31), (34b/35), (41a/31), (46b/5), (50b/7), (54a/31), (54b/9), (72b/7), (79b/15), (92b/10)

i.+a (47a/13)

iẖtilā̱c<A. '(hastalık) spazm, kasılma'.

i. (12a/26), (26b/33), (30a/7), (40b/1), (43b/31), (53b/12), (53b/12), (53b/18), (53b/19), (53b/25), (7a/16), (7a/17), (93b/17), (93b/17), (93b/25), (93b/35), (94a/2), (94a/4)

i.+ıda (93b/29)

iẖtilā̱f<A. 'ihtilaf, aykırılık'.

i. (29b/23), (4b/29), (78b/13), (79b/31), (8a/24), (9a/5)

i.+ı (29a/17), (34b/22), (34b/22), (4b/28), (5a/25), (5a/26), (7b/17)

i.+ıdır (83a/29)

i.+ından (76b/31), (83b/13), (8b/10)

i.+ımı (7b/18)

i.  t- (39b/9)

i. olun- (14a/11), (14a/13), (14a/16)

iẖtilā̱fāt (çoğul) bk. **iẖtilā̱f**.

i. (67a/7), (91b/29)

iẖtilā̱l<A. 'bozukluk'.

i. (14b/27), (25a/33), (28a/29), (29b/15)

iẖtilā̱t<A. 'karışma'.

i. (25b/3), (25b/9), (40a/34), (43b/34), (76b/12)

i.+1 (29a/15)

i.+1 (2b/14)

i.+larıyla (2a/15)

i.+ım (47b/18)

ihtimā <A. T. 'sakinmak'.

i.-mek (55a/4), (79b/31)

i. eyle- (55a/5), (79b/33)

ihtirāk <A. 'yanma'.

i. (23a/17), (23a/20), (48a/7),
(62a/9), (84b/22), (90b/11)

ihtimāl <A. 'belki'.

i.+da (94a/20)

i.+dır (77a/1)

i.+1 (57a/28)

i.+1 (80a/6)

i.+ına (33a/28)

ihtimām <A. 'önem verme'.

i.+ından (30b/28), (85b/25),
(90b/2)

i. (11a/10), (22a/28), (24b/16),
(34b/35), (52a/32), (63b/9), (64a/32),
(68a/10), (87a/15), (90a/22), (93b/14),
(96b/4)

i. &et- (23a/16)

i. &et- (17b/25), (23a/35),
(32b/26), (48a/20), (51a/10), (54a/31),
(64a/18), (64a/27), (7b/19), (7b/20),
(83b/25), (84b/12), (84b/32), (93b/7)

ihtirāz <A. 'sakinma'.

i. (14b/28), (14b/3), (26b/1),
(31b/31), (43b/5), (47b/2), (54b/8),
(66b/26), (66b/29), (77b/30), (79a/4),
(79b/31), (80a/5), (83a/3), (89b/3),
(96a/20), (97a/19)

i. olun- (20b/11), (42b/29),
(77a/11), (81b/12), (89b/5)

i. &et- (15b/33), (16a/11),

ihtināk <A. 'tıkanma'.

i. (10a/11), (12b/14), (17b/15),
(30a/8), (36a/15), (40a/16), (42b/11),
(45b/13), (49b/13), (58b/11), (8b/22)

(16a/19), (16a/21), (16b/17), (18b/28),

(22a/18), (23a/12), (23a/14), (23b/33),

(24b/5), (25b/26), (25b/29), (28a/21),

(41b/14), (41b/15), (46a/34), (58b/10),

(60b/19), (61a/10), (63a/2), (63a/2),

(63a/24), (65a/18), (66b/31), (66b/5),

(69a/13), (70a/30), (73b/20), (74a/26),

(80b/32), (91a/16)

i.+1 (42b/24)

ihtinākiyye <A. 'tıkanma ile ilgili'.

i. (6b/9), (58b/11)

i.-düreler (35b/10)

ihtirā <A. 'buluş, icat'.

i. eyle (14a/35), (55a/6)

i. olun- (14b/3), (66b/25)	i. (2b/26)
iḥtiyāc <A. 'ihtiyaç'.	iḥdām <A. 'çaba gösterme'.
i. (2a/32), (2b/7), (56a/17)	i.+dan (30b/29)
iḥtiyār <A. 'seçme'.	iken <T. '(ek fiilin yazılışı) idi, imiş, ise'.
i. (32a/31), (6b/10), (6b/20)	i. (19a/4), (29a/24), (34a/27),
i.+1 (3a/32)	(39a/18), (39a/5), (3b/2), (43a/17),
i. èt- (11b/27), (81a/7)	(43b/11), (46a/18), (67a/21), (71b/19),
i. eyle- (12a/31)	(72b/30), (74a/28), (79a/16), (7a/26),
i. olun- (52a/2), (63a/30),	(80a/9), (89a/31), (90a/9), (90b/16),
(6b/13), (6b/19)	(92a/3), (93a/16), (9a/10), (9a/8)
iḥtiyāṭ <A. 'ileriye düşünme'.	iki <T. '(sayı sözü) iki'.
i. (79a/4), (88a/31)	i. (10a/5), (10a/7), (10b/13),
iḥtiyāṭen <A. 'her duruma'.	(10b/17), (10b/29), (11a/28), (11a/31),
i. (70b/10)	(11a/35), (11a/4), (12a/13), (12a/6),
iḥvān <A. (çoğul) 'kardeşler'.	(12a/7), (12b/15), (13a/35), (13b/14),
i. (38b/20), (39a/11)	(13b/19), (15b/23), (15b/24), (15b/26),
iḥyā èt -<A. T. 'canlandırmak'.	(15b/29), (16b/1), (18b/13), (18b/14),
i.-erse (3a/24)	(18b/16), (18b/16), (18b/16), (19a/9),
iḥzār eyle -<A. T. 'hazırlamak'.	(19b/20), (20a/16), (21a/25), (21a/26),
i.-digi (96b/3)	(21a/29), (21a/31), (21a/4), (21a/8),
ikāl <A. 'ayak bağı'.	(21b/15), (21b/17), (21b/18), (21b/2),
i. (49a/28), (49b/23)	(21b/32), (21b/5), (21b/8), (21b/8),
ikāz <A. 'uyarma'.	(22a/2), (22a/2), (22a/2), (22b/30),
i. (78b/2)	(23b/12), (23b/28), (23b/4), (23b/8),
ikbāl <A. 'istek'.	(24a/33), (24b/24), (25a/32), (25b/12),
	(26a/17), (26b/11), (26b/17), (26b/8),
	(27a/10), (27a/15), (27a/28), (27a/6),
	(27b/35), (27b/35), (30a/34), (30b/11),
	(30b/2), (31a/20), (31a/31), (31b/21),
	(31b/23), (31b/27), (31b/9), (31b/9),
	(32a/1), (32a/11), (33a/19), (34a/30),

(35a/12), (35a/25), (37a/28), (37a/33),
 (37a/33), (37b/2), (37b/20), (37b/23),
 (37b/26), (37b/26), (38b/33), (3b/21),
 (3b/27), (3b/4), (41a/19), (41a/9),
 (41b/15), (41b/19), (41b/7), (42a/12),
 (42a/27), (42b/19), (42b/23), (42b/30),
 (43a/16), (43a/25), (43a/8), (44a/11),
 (44b/13), (44b/23), (44b/24), (44b/25),
 (44b/6), (45a/19), (45a/28), (45a/30),
 (45b/1), (45b/1), (45b/6), (46a/25),
 (46b/20), (46b/25), (46b/27), (46b/8),
 (47a/24), (47b/19), (47b/23), (48a/35),
 (48b/11), (48b/21), (48b/22), (48b/5),
 (48b/9), (49a/31), (49a/6), (4b/18),
 (4b/33), (4b/5), (4b/8), (50b/10),
 (50b/31), (51a/3), (51b/5), (51b/5),
 (52a/11), (53a/2), (54b/18), (54b/24),
 (54b/26), (54b/26), (54b/35), (54b/35),
 (55a/26), (57a/6), (58a/16), (58a/2),
 (58b/29), (58b/6), (5a/12), (5a/15),
 (60a/20), (60a/28), (60a/33), (60b/27),
 (60b/35), (61a/15), (61a/22), (61b/12),
 (61b/28), (63b/26), (63b/27), (64b/19),
 (65a/26), (65b/29), (66a/20), (66a/27),
 (66a/30), (66b/11), (66b/14), (67a/25),
 (67a/30), (67a/35), (67b/11), (67b/3),
 (67b/4), (67b/6), (69a/10), (69a/32),
 (69b/10), (69b/34), (6a/12), (6a/13),
 (6a/15), (6a/19), (6a/19), (6a/25),
 (6a/26), (6a/28), (6a/32), (6b/13),
 (6b/26), (6b/5), (6b/6), (70b/26),
 (72a/13), (72a/20), (72a/21), (72a/22),
 (72a/29), (72a/35), (72b/22), (73a/11),
 (73a/21), (73a/27), (73a/6), (73b/27),

(74a/29), (75b/15), (75b/28), (75b/28),
 (75b/30), (76a/1), (76a/16), (76a/17),
 (76a/24), (77b/15), (77b/16), (77b/16),
 (77b/7), (78a/10), (78a/12), (78b/23),
 (79a/20), (79b/13), (79b/2), (79b/3),
 (79b/35), (7b/11), (7b/15), (7b/21),
 (7b/23), (7b/24), (7b/26), (80a/20),
 (80b/35), (80b/4), (80b/5), (80b/9),
 (81a/5), (81a/7), (81b/16), (81b/18),
 (81b/19), (81b/2), (81b/24), (81b/29),
 (84b/15), (84b/17), (84b/27), (86a/15),
 (86a/8), (87a/31), (87a/32), (87b/25),
 (87b/29), (88a/12), (88b/19), (88b/20),
 (89a/2), (89a/3), (89a/4), (89b/31),
 (8a/11), (8a/27), (8a/28), (8b/1),
 (8b/27), (8b/27), (8b/28), (8b/3),
 (8b/6), (90a/23), (90b/21), (90b/28),
 (90b/30), (91a/27), (91b/22), (91b/25),
 (92b/22), (92b/25), (93a/28), (93a/29),
 (93b/19), (93b/2), (95a/29), (95b/27),
 (96a/18), (96a/2), (96a/21), (96a/23),
 (96a/26), (96a/5), (96a/8), (96a/8),
 (96b/34), (96b/35), (97a/8), (98a/9)

i.+si (11b/13), (28b/9), (33b/5)

i.+sinde (63a/6)

i.+sinden (14a/24), (31b/7),
 (49a/10)

i.+sine (49a/11)

i.+sini (87b/19)

i.+siniğ (10b/29), (4b/34),
 (71b/28)

ikinci<T. 'ikinci'.

i. (13b/29), (37a/4), (37a/6),
(51b/34), (54b/11), (73b/14), (8a/15)

i.+si (23b/26), (30a/35),
(46b/9), (4b/34), (58b/34), (59a/26),
(76b/16), (7b/26), (7b/27), (7b/33),
(7b/5), (82a/4)

ikişer<T. 'ikişer'.

i. (10a/13), (10a/6), (10b/21),
(15b/4), (21a/7), (22b/16), (23a/6),
(26a/4), (26b/3), (27a/14), (27b/32),
(30b/7), (31a/27), (35a/16), (35a/24),
(41a/35), (41b/16), (41b/5), (42a/15),
(42a/26), (44b/11), (44b/13), (46b/35),
(47a/27), (47a/6), (47b/35), (48b/16),
(48b/21), (50b/30), (50b/31), (52a/26),
(53a/4), (58a/16), (58a/6), (60a/1),
(60a/3), (62a/20), (62b/24), (64b/21),
(65b/7), (67a/27), (67a/29), (67b/5),
(68b/28), (68b/34), (69a/17), (69b/31),
(70b/15), (73a/19), (75a/28), (75b/14),
(76a/2), (77a/33), (77b/19), (77b/21),
(78a/9), (79a/22), (79b/12), (85a/27),
(85b/1), (87b/31), (87b/34), (90a/3),
(91a/1), (95a/25), (95a/31), (98a/7),
(9b/29)

iklil<A. 'çiçeklerin taç kısmı'.

i.+i (32a/12), (32a/17),
(58a/12), (68b/12)

iklilye<A. 'çiçeklerin taç ile ilgili'.

i. (58a/19)

i.+ye (45a/6)

iklilü'l-cebel<A. b.a. 'biberiye'.

i. (10a/13), (11a/23), (11b/17),
(15b/13), (21a/12), (21a/22), (21a/26),
(21a/6), (22b/13), (26b/6), (26b/7),
(28a/32), (35a/20), (37b/10), (37b/13),
(42a/3), (46b/27), (46b/34), (47b/2),
(47b/29), (47b/7), (48a/4), (48b/22),
(50b/19), (51a/29), (52a/8), (57b/31),
(73a/9), (77a/35), (77b/20), (79b/1),
(96a/7), (98a/2)

iklilü'l-melik<A. b.a. 'mercan asması'.

i. (15b/14), (18b/10), (18b/14),
(20a/35), (21a/2), (24b/21), (30b/14),
(47b/9), (48b/16), (50b/20), (53b/26),
(54b/25), (66a/1), (66a/27), (66b/6),
(68b/16), (69b/21), (70a/9), (70b/12),
(75a/26), (81b/1), (94a/33)

iklilü'l-mülük<A. b.a. 'taşyoncası'.

i. (2b/9)

iklimya<Yun. 'altın ve gümüş posası
ve boku'.

i. (66b/23), (66b/3), (67a/2),
(67a/2), (68b/32), (69a/35), (96a/18)

ikmād èt-<A. T. 'sıcak bez koymak'.

i.-mek (51b/20)

iknā'iyye<A. 'inandırma ile ilgili'.

i. (38b/32)

iksîr<A. 'etkili ve şifa veren şurup'.

i. (1b/14), (35b/33), (35b/33),
(35b/34), (38b/24), (41b/23), (41b/23),
(42b/32), (45a/11), (45a/11), (96a/27)

ik̄sīr-i zū'l-hāṣṣa<A. 'bir ilaç adı'.

i. (42b/7)

ik̄tidā<A. 'örnek tutulma'.

i. (2b/1)

ik̄tidār<A. 'kudretli olma'.

i.+1 (38a/22)

i. ol- (80a/16)

ik̄tifā<A. 'yetinme'.

i. (2a/35)

i. ét- (21b/29), (23b/27), (55a/5)

i. olun- (86a/22)

ik̄tiḥāl<A. 'sürme çekme'.

i. (65b/16)

i. ét- (59b/2), (60a/14),
(66b/24), (67a/22), (70a/13), (70b/13),
(72b/16)

i. olun- (62b/11), (65b/15),
(66b/24), (71b/6)

ik̄tirān ét-<A. T. 'yakınlaşmak'.

i.-seler (67b/16)

iktisāb<A. 'kazanma'.

i.+da (1b/23)

ik̄tiṣār<A. 'özetleme'.

i. (84a/3)

ik̄tizā<A. 'gerekirtme'.

i. (91a/28), (92b/15)

i.+da (13a/23), (13a/24),
(31a/32), (63a/33), (86b/16), (91a/2)

i.+sı (12b/10), (22a/31), (4b/30)

i.+sına (30a/23)

i. ét- (19a/8), (19b/24), (29b/2),
(65a/18), (6b/21), (77a/13), (7a/23),
(7b/18), (82b/16), (97a/14)

i. eyle- (10b/19), (26a/35)

ilā<A. '(gr.) -e, -a kadar'.

i. (13b/25), (14a/12), (2b/19),
(2b/31), (3b/15), (3b/28), (41a/3),
(43a/6), (45a/31), (46a/7), (50a/22),
(50a/22), (72b/8)

ilāc<A. 'tedavi, ilaç'.

i. (10a/3), (17a/9), (18b/18),
(24b/20), (24b/25), (27a/25), (27a/5),
(27b/9), (28b/33), (2b/7), (31a/4),
(31a/4), (32b/33), (33b/17), (33b/35),
(34a/11), (37a/31), (37a/34), (37a/35),
(40b/33), (40b/34), (41a/1), (41a/10),
(41a/2), (41a/9), (46a/22), (46a/23),
(46a/24), (46a/27), (46a/34), (47b/32),
(48a/28), (48a/35), (4a/1), (4a/4),
(51a/21), (51a/30), (53a/6), (58a/20),
(58a/26), (59b/32), (60a/6), (61a/21),
(62b/23), (62b/35), (63a/1), (64a/8),

(64b/4), (65a/17), (65b/29), (67b/17),
(68b/31), (71b/2), (71b/4), (73b/21),
(76b/18), (76b/22), (76b/24), (76b/26),
(76b/28), (78a/5), (78b/23), (79a/17),
(79a/19), (7a/18), (80b/10), (82b/10),
(83a/17), (83a/23), (83b/25), (84a/22),
(85a/11), (85b/14), (85b/4), (86a/30),
(86a/34), (86a/34), (86b/13), (87a/20),
(87a/30), (89b/16), (89b/4), (8a/7),
(92b/19), (92b/21), (92b/3), (93a/26),
(94a/10), (96a/13), (96b/28), (96b/31),
(97a/26), (98a/12), (98a/23), (9b/13)

i.+a (32b/3), (33b/35), (48a/18),
(48b/12), (4a/1), (70b/8), (87a/25),
(8b/35), (91b/19), (98a/24)

i.+da (14b/5), (37a/19)

i.+dan (3b/35)

i.+dir (25a/5), (30a/9), (33a/1),
(33b/1), (41a/6), (46a/26), (51b/28),
(52b/22), (53b/23), (64a/8), (76b/30),
(82b/8), (82b/9), (85a/11), (85a/11),
(86a/30), (86a/32), (86a/32), (86a/33),
(93a/28), (94a/11), (96b/29)

i.+ı (24b/17), (25a/13),
(25a/22), (25a/6), (25a/6), (25b/21),
(25b/22), (26b/20), (27a/22), (27a/23),
(27a/24), (27a/25), (27b/8), (27b/9),
(28b/1), (28b/15), (28b/27), (28b/30),
(28b/5), (31a/7), (32b/15), (32b/3),
(33a/13), (33a/2), (33a/4), (33b/1),
(33b/17), (34a/20), (34a/23), (35b/30),

(36a/5), (36a/5), (42b/25), (42b/28),
(42b/28), (44a/34), (44a/9), (45a/13),
(46a/15), (46a/19), (48a/19), (48a/22),
(48a/28), (48a/7), (51a/31), (51a/31),
(51a/34), (51a/34), (51a/35), (51b/3),
(53b/10), (53b/11), (53b/24), (53b/35),
(53b/35), (53b/7), (53b/7), (54a/28),
(59a/35), (59b/13), (60b/18), (60b/31),
(61a/19), (61a/4), (61b/8), (62a/11),
(62a/17), (62b/1), (62b/32), (64a/9),
(64b/33), (65b/25), (65b/8), (66b/5),
(67b/14), (69a/12), (69b/17), (70b/9),
(71a/19), (71a/22), (71a/27), (71a/29),
(73b/11), (73b/18), (73b/23), (73b/3),
(75a/2), (76b/16), (77a/11), (77a/3),
(77a/8), (79a/7), (7b/29), (80a/13),
(80b/26), (80b/3), (80b/33), (82b/12),
(82b/23), (82b/24), (83a/8), (83b/24),
(83b/24), (83b/29), (84a/11), (84a/18),
(84a/32), (84a/4), (84b/1), (85a/13),
(85b/13), (86b/19), (89a/34), (91b/1),
(92b/18), (93a/20), (94a/12), (94a/2),
(94a/27), (96b/27), (97a/28), (97b/16),
(97b/30), (98a/1), (98a/23), (98a/26),
(98a/26), (98a/27)

i.+ıdir (16b/18)

i.+ıı (7b/18)

i.+ına (17b/25), (27b/15),
(48b/2), (58b/22), (70b/7), (77a/10),
(77b/29), (80b/1), (87a/23), (87a/27),
(96b/21), (96b/25), (98a/27)

i.+ında (17b/32), (24b/16),
(27a/4), (30a/18), (30a/21), (31a/13),
(31a/17), (33b/33), (34b/26), (41a/8),
(46a/27), (48a/32), (50a/30), (51a/9),
(51b/35), (52b/24), (53a/18), (56a/35),
(59a/32), (59b/26), (63a/18), (63b/15),
(63b/9), (64a/26), (64b/11), (65a/13),
(67a/19), (68a/3), (68b/13), (69a/2),
(69a/29), (69a/3), (69a/4), (70a/34),
(70a/6), (70b/7), (72a/13), (72a/14),
(75a/5), (78b/25), (78b/31), (84b/30),
(84b/9), (85a/11), (85a/9), (86a/6),
(90a/20), (90b/15), (91b/15), (94b/27),
(95a/18), (95a/3), (95b/16), (96b/18),
(98a/27)

i.+ını (16b/19), (25a/15),
(27b/9), (43a/13), (59b/3), (72b/5)

i.+ıyla (61a/29)

i.+lar (19a/25), (26a/10),
(42a/34), (45a/20), (48a/17), (58b/1),
(72b/2), (83b/25), (86b/3)

i.+lardan (68b/30)

i.+ları (12b/1), (28b/8), (28b/8),
(35b/32), (41a/28), (48b/28)

i.+larıñ (96b/33)

‘ilācāt (çoğul) bk. ‘ilāc.

i. (45a/7)

i.+ı (27b/17), (34a/11),
(48a/21), (51a/29), (60b/33), (91b/27),
(92b/17), (94a/14)

i.+ına (58b/24), (72b/6)

i.+ını (58b/12), (70a/30)

‘i. èt- (11b/34), (12a/34),
(18b/18), (18b/25), (26a/10), (27a/20),
(27b/26), (35b/4), (4a/4), (51b/1),
(53a/10), (53b/10), (54a/33), (58a/30),
(61a/29), (64b/16), (65a/20), (65a/21),
(67b/8), (71b/12), (75a/33), (75a/35),
(75a/6), (75a/8), (76b/33), (76b/34),
(79a/17), (79b/27), (79b/30), (79b/30),
(79b/31), (82b/31), (83a/15), (8a/2),
(90a/22), (91a/19), (93b/10), (94a/4),
(94b/29), (94b/4), (94b/4), (97a/3),
(9a/4)

i. eyle- (28a/29), (42a/13),
(48b/32), (54b/33), (56b/3), (97a/21)

i. ol- (33b/18), (43a/2),
(67b/16), (68b/35), (75a/25)

i. olun- (16a/7), (30a/13),
(31a/18), (37a/22), (37a/23), (45a/14),
(53a/8), (64a/24), (76b/22), (80b/16),
(88a/34), (94a/33)

İlāh<A. 'Tanrı'.

i. (2b/9)

İlāhī/ İlāhiyye<A. 'Tanrı ile ilgili'.

i. (3a/28), (38b/11), (44b/35),
(50b/15), (50b/16), (52b/13)

i.+dir (33a/17)

i'lām ét-<A. T. 'bildirmek'.

i.-er (37a/17), (56a/20),
(56a/35)

ilbās ét-<A. T. 'örtülme'.

i. (71b/8)

ile<T. '(edat) ile'.

i. (10a/28), (10a/28), (10a/30),
(11a/10), (11a/10), (11a/10), (11a/11),
(11a/18), (11b/24), (11b/28), (11b/30),
(11b/30), (11b/30), (11b/32), (11b/33),
(11b/34), (11b/6), (12a/1), (12a/1),
(12a/10), (12a/16), (12a/2), (12a/25),
(12a/28), (12a/32), (12a/35), (12a/9),
(12b/12), (12b/16), (12b/2), (12b/3),
(12b/31), (12b/4), (13a/19), (13a/22),
(13a/25), (13a/30), (13a/31), (13a/9),
(13b/12), (13b/14), (13b/17), (13b/19),
(13b/5), (14a/10), (14a/13), (14a/28),
(14a/4), (14b/19), (14b/22), (14b/31),
(15a/1), (15a/10), (15a/12), (15a/16),
(15a/29), (15a/3), (15a/31), (15a/6),
(15b/14), (15b/20), (15b/25), (15b/28),
(15b/31), (15b/31), (16a/10), (16a/17),
(16a/30), (16a/31), (16a/6), (16a/7),
(16a/8), (16b/24), (16b/3), (16b/3),
(16b/5), (16b/6), (17a/12), (17a/13),
(17a/16), (17a/23), (17a/25), (17a/30),
(17a/33), (17a/35), (17a/7), (17a/8),

(17b/1), (17b/10), (17b/13), (17b/15),
(17b/16), (17b/17), (17b/19), (17b/2),
(17b/30), (17b/31), (17b/33), (17b/33),
(17b/34), (17b/7), (18a/1), (18a/14),
(18a/17), (18a/22), (18a/3), (18a/34),
(18a/4), (18a/5), (18a/6), (18b/1),
(18b/18), (18b/24), (18b/25), (18b/27),
(19a/14), (19a/15), (19a/15), (19a/25),
(19a/28), (19a/7), (19b/21), (19b/21),
(19b/22), (19b/29), (19b/30), (1b/14),
(1b/14), (1b/20), (1b/26), (1b/28),
(1b/28), (20a/1), (20a/12), (20a/16),
(20a/24), (20b/10), (20b/13), (20b/14),
(20b/2), (20b/35), (21a/11), (21a/16),
(21a/19), (21a/21), (21a/33), (21a/7),
(21b/1), (21b/10), (21b/12), (21b/25),
(21b/29), (21b/32), (21b/33), (21b/6),
(22a/13), (22a/16), (22a/17), (22a/32),
(22a/4), (22a/5), (22a/8), (22b/10),
(22b/22), (22b/28), (22b/3), (22b/5),
(23a/1), (23a/24), (23a/25), (23a/8),
(23b/10), (23b/16), (23b/17), (23b/18),
(23b/21), (23b/22), (23b/26), (23b/27),
(23b/31), (23b/8), (24a/11), (24a/20),
(24a/25), (24a/27), (24a/28), (24a/5),
(24b/11), (24b/18), (24b/20), (24b/20),
(24b/27), (24b/29), (24b/4), (25a/15),
(25a/21), (25a/23), (25a/33), (25a/33),
(25a/4), (25a/7), (25a/7), (25a/7),
(25b/11), (25b/15), (25b/16), (25b/29),
(25b/3), (25b/30), (25b/31), (26a/13),
(26a/15), (26a/20), (26a/29), (26a/33),
(26a/33), (26a/33), (26a/35), (26a/7),
(26b/10), (26b/19), (26b/2), (26b/21),

(26b/21), (26b/33), (26b/6), (27a/11), (27a/16), (27a/20), (27a/21), (27a/24), (27a/29), (27a/6), (27a/8), (27b/11), (27b/12), (27b/17), (27b/2), (27b/23), (27b/26), (27b/28), (27b/3), (27b/33), (27b/6), (27b/9), (28a/1), (28a/12), (28a/13), (28a/15), (28a/18), (28a/19), (28a/22), (28a/27), (28a/34), (28b/11), (28b/2), (28b/2), (28b/2), (28b/30), (28b/31), (28b/35), (29a/1), (29a/15), (29a/17), (29a/21), (29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/6), (29a/9), (29b/12), (29b/13), (29b/29), (29b/7), (2a/19), (2a/21), (2a/26), (2a/3), (2a/30), (2a/33), (2a/34), (30a/11), (30a/12), (30a/14), (30a/17), (30a/20), (30a/30), (30b/1), (30b/12), (30b/12), (30b/2), (30b/20), (30b/3), (30b/8), (31a/1), (31a/17), (31a/17), (31a/21), (31a/29), (31a/30), (31a/32), (31a/33), (31a/6), (31b/19), (31b/20), (31b/22), (31b/26), (31b/32), (31b/5), (31b/8), (32a/1), (32a/1), (32a/11), (32a/13), (32a/13), (32a/15), (32a/19), (32a/2), (32a/24), (32a/6), (32b/11), (32b/12), (32b/14), (32b/17), (32b/17), (32b/19), (32b/20), (32b/22), (32b/23), (32b/25), (32b/28), (32b/30), (32b/34), (33a/10), (33a/18), (33a/19), (33a/24), (33a/31), (33a/4), (33a/7), (33b/10), (33b/17), (33b/19), (33b/31), (33b/8), (34a/18), (34a/21), (34a/21), (34a/22), (34a/23), (34b/21), (34b/28), (34b/32), (34b/35), (34b/5), (34b/9), (35a/13), (35a/27), (35a/3), (35a/31), (35a/33), (35a/34), (35a/9), (35b/21), (35b/23), (35b/24), (35b/4), (36a/23), (36a/26), (36a/28), (36b/1), (36b/19), (36b/20), (36b/6), (36b/9), (37a/13), (37a/26), (37a/26), (37a/29), (37a/33), (37a/7), (37a/8), (37b/11), (37b/17), (37b/25), (37b/27), (37b/3), (37b/5), (38a/1), (38a/16), (38a/32), (38b/13), (38b/17), (38b/24), (38b/26), (38b/28), (38b/3), (38b/30), (38b/32), (38b/34), (38b/6), (38b/7), (38b/9), (39a/1), (39a/17), (39a/2), (39a/20), (39b/2), (39b/28), (39b/33), (3a/3), (3b/23), (3b/24), (3b/26), (3b/28), (3b/30), (3b/30), (3b/31), (3b/31), (3b/33), (40a/1), (40a/1), (40a/13), (40a/14), (40a/16), (40a/21), (40a/30), (40a/35), (40a/7), (40b/16), (40b/2), (40b/21), (40b/6), (41a/12), (41a/14), (41a/15), (41a/21), (41a/22), (41a/26), (41a/31), (41a/32), (41b/11), (41b/19), (41b/3), (41b/31), (41b/32), (41b/32), (41b/33), (41b/33), (41b/34), (41b/7), (41b/9), (42a/13), (42a/24), (42a/27), (42a/31), (42a/33), (42a/5), (42a/9), (42b/10), (42b/11), (42b/2), (42b/20), (42b/24), (42b/30), (42b/31), (42b/4), (43a/20), (43a/26), (43a/30), (43b/16), (43b/33), (44a/12), (44a/16), (44a/18), (44a/23), (44a/25), (44a/27), (44a/31), (44a/34), (44b/15), (44b/16), (44b/18), (44b/18), (44b/21), (44b/22), (44b/25), (44b/27), (44b/29), (44b/31), (44b/32), (44b/33), (45a/14),

(45a/16), (45a/2), (45a/2), (45a/22), (45a/3), (45a/9), (45b/10), (45b/24), (45b/9), (46a/12), (46a/30), (46b/12), (46b/15), (46b/17), (46b/19), (46b/26), (46b/28), (46b/35), (46b/5), (46b/7), (46b/7), (47a/18), (47a/18), (47a/23), (47a/23), (47a/30), (47a/34), (47b/10), (47b/12), (47b/25), (47b/33), (48a/1), (48a/11), (48a/12), (48a/15), (48a/17), (48a/19), (48a/20), (48a/27), (48b/23), (48b/32), (48b/34), (49a/10), (49a/12), (49a/30), (49a/34), (49a/34), (49b/1), (49b/13), (49b/3), (49b/33), (49b/4), (4a/14), (4a/14), (4a/22), (4a/23), (4a/27), (4a/32), (4a/32), (4a/4), (4a/9), (4b/11), (4b/14), (4b/14), (4b/28), (4b/30), (50a/10), (50a/11), (50a/11), (50a/18), (50a/2), (50a/20), (50a/3), (50a/31), (50a/31), (50a/34), (50a/35), (50a/6), (50b/11), (50b/14), (50b/21), (50b/23), (50b/23), (50b/32), (50b/6), (50b/7), (51a/10), (51a/11), (51a/15), (51a/24), (51a/33), (51a/4), (51a/4), (51a/5), (51b/1), (51b/14), (51b/19), (51b/20), (51b/24), (51b/24), (51b/35), (52a/1), (52a/1), (52a/14), (52a/16), (52a/18), (52a/23), (52a/23), (52a/27), (52a/28), (52a/3), (52a/31), (52a/31), (52a/8), (52b/11), (52b/2), (52b/20), (52b/21), (52b/23), (52b/24), (52b/28), (52b/32), (53a/10), (53a/12), (53a/14), (53a/3), (53a/4), (53a/6), (53a/6), (53a/8), (53a/8), (53b/10), (53b/17), (53b/25), (53b/27), (53b/28), (53b/29), (53b/33), (53b/8), (53b/9), (54a/11), (54a/12), (54a/31), (54a/32), (54a/33), (54a/35), (54a/4), (54a/5), (54b/1), (54b/11), (54b/16), (54b/18), (54b/2), (54b/21), (54b/22), (54b/27), (54b/33), (54b/4), (54b/6), (54b/9), (55a/19), (55a/21), (55a/23), (55a/24), (55a/27), (55a/33), (55a/5), (55b/15), (55b/2), (55b/21), (55b/27), (55b/31), (55b/4), (55b/7), (55b/8), (56a/13), (56a/14), (56a/24), (56a/28), (56a/3), (56a/30), (56a/30), (56a/4), (56a/5), (56b/10), (56b/11), (56b/29), (56b/3), (56b/5), (56b/8), (57a/16), (57b/1), (58a/11), (58a/18), (58a/4), (58a/7), (58b/11), (58b/11), (58b/17), (58b/25), (58b/32), (58b/35), (58b/5), (58b/8), (59a/14), (59a/14), (59a/15), (59a/19), (59a/20), (59a/22), (59a/22), (59a/33), (59a/34), (59b/1), (59b/13), (59b/13), (59b/14), (59b/17), (59b/2), (59b/2), (59b/21), (59b/22), (59b/27), (59b/3), (59b/3), (59b/32), (59b/34), (59b/4), (5a/15), (5a/21), (5a/28), (5a/29), (5a/29), (5a/5), (5b/12), (5b/20), (5b/30), (5b/35), (60a/12), (60a/14), (60a/25), (60a/26), (60a/27), (60a/29), (60a/4), (60a/5), (60b/10), (60b/2), (60b/2), (60b/24), (60b/26), (60b/28), (60b/3), (60b/31), (60b/33), (60b/4), (60b/9), (61a/11), (61a/15), (61a/19), (61a/20), (61a/20), (61a/21), (61a/22), (61a/24), (61a/26), (61a/27), (61a/5), (61a/5), (61a/6), (61a/6), (61b/19), (61b/19),

(61b/22), (61b/35), (61b/8), (61b/8), (62a/12), (62a/13), (62a/14), (62a/18), (62a/21), (62a/3), (62a/32), (62a/33), (62a/4), (62a/5), (62a/7), (62b/1), (62b/10), (62b/11), (62b/14), (62b/15), (62b/16), (62b/17), (62b/19), (62b/21), (62b/25), (62b/27), (62b/3), (62b/3), (62b/33), (62b/35), (62b/35), (62b/7), (63a/1), (63a/14), (63a/22), (63a/22), (63a/23), (63a/24), (63a/27), (63a/31), (63a/35), (63a/6), (63b/12), (63b/13), (63b/14), (63b/15), (63b/17), (63b/19), (63b/21), (63b/25), (63b/25), (63b/27), (63b/28), (63b/30), (63b/7), (63b/8), (63b/9), (64a/10), (64a/12), (64a/16), (64a/18), (64a/18), (64a/21), (64a/22), (64a/23), (64a/23), (64a/24), (64a/25), (64a/27), (64a/29), (64a/29), (64a/30), (64a/31), (64a/32), (64a/32), (64a/9), (64b/12), (64b/12), (64b/15), (64b/16), (64b/18), (64b/33), (64b/34), (65a/11), (65a/16), (65a/17), (65a/21), (65a/21), (65a/23), (65a/28), (65a/29), (65a/3), (65a/32), (65a/35), (65a/35), (65b/1), (65b/10), (65b/12), (65b/15), (65b/15), (65b/16), (65b/18), (65b/18), (65b/19), (65b/2), (65b/20), (65b/22), (65b/23), (65b/27), (65b/31), (65b/6), (65b/7), (65b/9), (66a/1), (66a/14), (66a/14), (66a/17), (66a/19), (66a/2), (66a/21), (66a/22), (66a/26), (66a/31), (66a/33), (66a/34), (66a/35), (66a/35), (66a/6), (66a/7), (66b/1), (66b/10), (66b/13), (66b/16), (66b/17), (66b/18), (66b/2), (66b/2), (66b/20), (66b/21), (66b/24), (66b/31), (66b/34), (66b/7), (66b/9), (67a/12), (67a/14), (67a/17), (67a/17), (67a/20), (67a/21), (67a/3), (67a/32), (67a/4), (67a/5), (67a/6), (67b/15), (67b/17), (67b/8), (68a/13), (68a/14), (68a/18), (68a/21), (68a/27), (68a/30), (68a/34), (68a/5), (68a/6), (68a/9), (68b/15), (68b/17), (68b/18), (68b/19), (68b/29), (68b/30), (68b/8), (69a/12), (69a/13), (69a/14), (69a/15), (69a/18), (69a/23), (69a/29), (69a/3), (69a/30), (69a/33), (69a/4), (69a/6), (69a/6), (69a/7), (69b/1), (69b/12), (69b/13), (69b/17), (69b/18), (69b/2), (69b/24), (69b/3), (69b/30), (69b/6), (69b/7), (69b/8), (6a/16), (6a/2), (6a/24), (6a/27), (6a/33), (6a/33), (6a/6), (6a/7), (6b/3), (6b/3), (6b/3), (6b/34), (6b/7), (70a/10), (70a/12), (70a/13), (70a/13), (70a/19), (70a/22), (70a/23), (70a/26), (70a/28), (70a/29), (70a/5), (70a/7), (70b/13), (70b/18), (70b/29), (70b/34), (71a/11), (71a/12), (71a/19), (71a/21), (71a/21), (71a/23), (71a/25), (71a/29), (71a/3), (71a/3), (71a/4), (71a/5), (71a/5), (71a/9), (71b/1), (71b/11), (71b/13), (71b/16), (71b/17), (71b/32), (71b/4), (71b/5), (71b/5), (71b/6), (71b/6), (71b/7), (71b/7), (71b/8), (71b/9), (72a/21), (72a/29), (72a/30), (72a/35), (72a/8), (72b/10), (72b/14), (72b/15), (72b/16), (72b/16), (72b/28), (72b/32), (72b/7), (73a/1), (73a/13),

(73a/19), (73a/2), (73a/26), (73a/28), (73a/3), (73a/3), (73a/35), (73a/4), (73b/1), (73b/11), (73b/11), (73b/11), (73b/14), (73b/15), (73b/3), (73b/31), (73b/32), (73b/33), (73b/4), (73b/5), (73b/6), (74a/14), (74a/15), (74a/16), (74a/31), (74a/33), (74a/35), (74b/12), (74b/15), (74b/16), (74b/17), (74b/19), (74b/20), (74b/23), (74b/23), (74b/25), (74b/28), (74b/3), (74b/30), (74b/30), (74b/32), (74b/33), (74b/34), (74b/7), (75a/12), (75a/19), (75a/31), (75a/6), (75a/7), (75a/9), (75b/1), (75b/11), (75b/13), (75b/13), (75b/18), (75b/18), (75b/18), (75b/21), (75b/21), (75b/28), (75b/3), (75b/31), (75b/4), (76b/10), (76b/23), (76b/7), (76b/9), (77a/12), (77a/14), (77a/15), (77a/17), (77a/17), (77a/2), (77a/29), (77a/34), (77a/4), (77a/8), (77b/17), (77b/23), (77b/24), (77b/4), (77b/9), (77b/9), (78a/1), (78a/11), (78a/7), (78b/10), (78b/11), (79a/13), (79a/14), (79a/14), (79a/15), (79a/15), (79a/16), (79a/19), (79a/2), (79a/23), (79a/24), (79a/26), (79a/28), (79a/29), (79a/3), (79a/32), (79a/35), (79a/4), (79a/5), (79a/9), (79b/15), (79b/17), (79b/21), (79b/22), (79b/22), (79b/27), (79b/29), (79b/31), (79b/33), (79b/4), (7a/16), (7a/18), (7a/22), (7b/13), (7b/14), (7b/14), (7b/17), (7b/27), (7b/28), (7b/28), (7b/29), (7b/30), (7b/34), (7b/35), (80a/18), (80a/20), (80a/21), (80a/28), (80a/29), (80a/3), (80a/30), (80a/30), (80b/26), (80b/27), (80b/28), (80b/30), (80b/33), (80b/34), (80b/35), (81a/1), (81a/13), (81a/15), (81a/17), (81a/17), (81a/19), (81a/21), (81a/21), (81a/24), (81a/24), (81a/25), (81a/25), (81a/25), (81a/31), (81a/32), (81a/35), (81a/6), (81a/6), (81a/8), (81b/11), (81b/12), (81b/16), (81b/20), (81b/28), (82a/18), (82a/19), (82a/26), (82a/27), (82a/31), (82a/32), (82a/8), (82a/8), (82b/14), (82b/18), (82b/22), (82b/25), (82b/27), (82b/27), (82b/28), (82b/29), (82b/30), (82b/31), (82b/32), (82b/33), (82b/34), (83a/10), (83a/15), (83a/18), (83a/2), (83a/20), (83a/23), (83a/3), (83a/5), (83a/6), (83a/6), (83a/9), (83b/16), (83b/20), (83b/21), (83b/25), (83b/29), (83b/31), (83b/31), (83b/34), (84a/1), (84a/12), (84a/16), (84a/19), (84a/33), (84a/35), (84b/11), (84b/12), (84b/15), (84b/17), (84b/19), (84b/22), (84b/28), (84b/31), (84b/33), (84b/8), (85a/11), (85a/11), (85a/11), (85a/12), (85a/13), (85a/14), (85a/19), (85a/20), (85a/22), (85a/24), (85a/28), (85a/28), (85a/30), (85a/30), (85a/31), (85a/33), (85b/1), (85b/12), (85b/14), (85b/16), (85b/20), (85b/4), (85b/7), (85b/9), (86a/31), (86a/34), (86a/35), (86a/7), (86b/23), (86b/32), (86b/5), (86b/7), (86b/7), (87a/23), (87a/28), (87a/29), (87a/32), (87a/7), (87b/11), (87b/13), (87b/28), (87b/30), (87b/6), (88a/16), (88a/16), (88a/18),

(88a/23), (88a/23), (88a/33), (88a/4),
(88b/1), (88b/10), (88b/10), (88b/3),
(88b/30), (88b/5), (88b/7), (88b/8),
(88b/9), (89a/12), (89a/15), (89a/2),
(89a/28), (89a/35), (89a/4), (89a/5),
(89a/7), (89a/9), (89b/1), (89b/10),
(89b/15), (89b/19), (89b/33), (89b/4),
(89b/6), (89b/7), (8a/1), (8a/1), (8a/17),
(8a/2), (8a/2), (8a/24), (8a/25), (8a/6),
(8b/11), (8b/20), (8b/28), (8b/35),
(8b/8), (8b/9), (90a/10), (90a/2),
(90a/21), (90a/22), (90a/27), (90a/27),
(90a/29), (90a/30), (90a/5), (90a/5),
(90b/10), (90b/15), (90b/24), (90b/26),
(90b/29), (90b/29), (90b/31), (90b/31),
(90b/33), (90b/34), (90b/8), (91a/10),
(91a/11), (91a/12), (91a/19), (91a/2),
(91a/20), (91a/22), (91a/24), (91a/4),
(91a/4), (91b/11), (91b/15), (91b/16),
(91b/17), (91b/18), (91b/2), (91b/22),
(91b/26), (91b/4), (91b/5), (92a/14),
(92a/19), (92a/21), (92a/22), (92a/22),
(92a/23), (92a/27), (92a/27), (92a/29),
(92a/35), (92a/6), (92b/1), (92b/10),
(92b/10), (92b/13), (92b/14), (92b/2),
(92b/25), (92b/3), (92b/30), (92b/31),
(92b/33), (92b/9), (93a/23), (93a/25),
(93a/27), (93a/29), (93a/29), (93a/32),
(93b/10), (93b/13), (93b/24), (93b/27),
(93b/3), (93b/30), (93b/34), (93b/4),
(93b/5), (94a/12), (94a/13), (94a/14),
(94a/28), (94a/29), (94a/29), (94a/3),
(94a/31), (94a/34), (94a/34), (94a/35),
(94a/4), (94a/9), (94b/26), (94b/27),

(94b/28), (94b/29), (94b/3), (94b/4),
(94b/4), (95a/10), (95a/11), (95a/24),
(95a/32), (95a/34), (95a/5), (95a/5),
(95a/6), (95a/8), (95b/11), (95b/14),
(95b/15), (95b/18), (95b/19), (95b/2),
(95b/21), (95b/22), (95b/26), (95b/30),
(95b/4), (96a/15), (96a/16), (96a/18),
(96a/19), (96a/2), (96a/22), (96a/27),
(96a/27), (96a/32), (96a/8), (96b/17),
(96b/2), (96b/27), (96b/31), (96b/35),
(96b/4), (96b/9), (97a/13), (97a/18),
(97a/21), (97a/27), (97a/3), (97a/34),
(97a/6), (97a/7), (97a/8), (97b/11),
(97b/19), (97b/20), (97b/21), (97b/23),
(97b/28), (97b/29), (97b/32), (97b/32),
(97b/34), (97b/8), (98a/1), (98a/14),
(98a/24), (98a/28), (98a/3), (98a/31),
(9a/13), (9a/21), (9a/4), (9a/6), (9b/18)

i.+dir (13b/1), (25a/25),
(34b/23), (58b/16), (6a/33), (6a/34),
(71b/35), (8b/19), (8b/9), (93a/20)

'ilel<A. (çoğul) 'hastalıklar'.

i. (10a/11),
(11b/21), (11b/22), (11b/22), (11b/22),
(11b/23), (11b/25), (11b/34), (12b/14),
(12b/23), (12b/23), (13a/27), (13b/10),
(13b/11), (13b/12), (13b/13), (13b/20),
(19b/24), (22b/33), (23a/2), (23b/15),
(2a/2), (30a/17), (30a/25), (31a/2),
(35a/23), (36a/22), (36a/30), (36b/32),
(36b/33), (36b/34), (36b/34), (37a/1),
(37a/21), (37a/22), (37a/22), (37a/29),
(37a/5), (39a/8), (47b/32), (47b/33),

(48a/2), (48a/23), (56a/27), (57b/29),
(65b/32), (66b/24), (6a/25), (6b/9),
(71a/30), (72a/27), (74a/35), (78a/15),
(82b/12), (83b/25), (8a/18), (8a/19),
(8a/7), (8b/28), (97a/17), (9a/3)

ilhāk<A. 'ekleme, ilave etme'.

i. (22a/5), (47b/11), (52a/13),
(95b/29)

i.+ıyla (31a/34), (68a/32),
(79b/35)

i. èt- (37b/28), (54b/30),
(67b/16), (75b/23), (75b/33), (80b/6),
(80b/6), (84a/34), (95b/24), (96a/9)

i. olun- (10a/18), (10a/19),
(10b/28), (31a/31), (31b/14), (31b/33),
(37b/14), (37b/2), (44b/8), (58b/7),
(58b/7), (65a/32), (97a/1), (9b/24)

ilkā<A. 'koyma'.

i. (65a/34)

i. èt- (30b/10), (41a/14),
(41a/16), (41a/25), (75a/8), (78a/10)

i. olun- (11b/34), (25a/22)

illā<A. 'mutlaka, ne olursa olsun,
muhakkak'.

i. (29b/28), (32b/22), (40b/33),
(44a/16), (44a/17), (44a/19), (44a/20),
(44a/21), (44a/23), (44a/24), (44a/26),
(44a/28), (44a/30), (45a/21), (45b/32),
(45b/35), (46a/17), (55a/24), (55a/32),

(55b/20), (59a/25), (5b/7), (64b/33),
(69a/16), (69b/3), (76b/13), (76b/35),
(83a/3), (91b/12), (93a/19), (9a/13)

'illet bk. 'ilel.

i. (17a/10), (1b/15), (20b/25),
(22a/10), (22a/19), (22a/27), (25a/18),
(25b/16), (27a/3), (28b/33), (29a/3),
(30a/12), (30a/7), (30a/9), (30b/22),
(31a/9), (32a/6), (32b/29), (33a/1),
(33a/6), (34a/12), (34b/29), (36a/24),
(37a/7), (38a/2), (38a/30), (38b/31),
(39a/9), (39a/9), (39b/26), (40a/5),
(40b/6), (43a/15), (45b/12), (46a/22),
(46a/28), (46a/29), (46b/2), (49b/13),
(51b/10), (51b/12), (51b/15), (51b/16),
(51b/25), (51b/26), (52a/15), (52a/24),
(52a/4), (52b/14), (52b/17), (52b/20),
(52b/23), (53a/12), (53a/4), (53a/7),
(53a/9), (55a/13), (55a/25), (57b/20),
(58b/11), (59b/24), (60b/31), (61a/4),
(61b/21), (62a/32), (63a/6), (63b/3),
(64a/16), (64a/29), (64b/9), (65b/35),
(66b/21), (68a/26), (68a/6), (68b/24),
(68b/3), (69a/28), (69a/28), (69b/3),
(69b/6), (6b/18), (70a/19), (70b/3),
(70b/7), (71b/1), (71b/11), (71b/35),
(72b/18), (72b/2), (72b/2), (72b/24),
(72b/25), (73a/7), (74a/21), (75a/16),
(75a/17), (75a/19), (76a/24), (77b/34),
(77b/34), (78a/1), (78a/5), (78b/14),
(78b/23), (78b/26), (78b/33), (79a/7),
(79b/30), (80b/22), (82a/28), (82b/10),
(82b/24), (82b/30), (82b/35), (82b/7),

(83a/32), (83a/33), (83b/26), (86b/18),
(87a/8), (8b/29), (90a/21), (90b/12),
(90b/16), (90b/7), (90b/8), (91b/11),
(93b/29), (93b/31), (94a/10), (94a/2),
(94a/27), (94a/30), (94b/1), (94b/35),
(95a/2), (96b/20), (97a/1), (9a/4)

i.+de (16a/17), (16b/16),
(19a/21), (19b/11), (22a/14), (22a/15),
(22b/23), (23a/9), (24a/30), (26a/17),
(28a/15), (29a/17), (30a/24), (31b/28),
(31b/31), (31b/6), (32a/21), (32a/24),
(32b/18), (33a/13), (33a/14), (35b/11),
(35b/27), (36a/7), (41b/22), (42a/9),
(44b/22), (48b/34), (50b/34), (51a/19),
(52b/29), (53a/14), (54b/3), (55a/26),
(55a/29), (55a/4), (57b/25), (62a/34),
(63b/31), (64b/18), (66b/31), (67a/23),
(68a/19), (68b/27), (68b/30), (69a/35),
(70a/27), (72b/1), (72b/16), (75a/14),
(75a/5), (79b/20), (81a/31), (82b/21),
(84b/29), (89b/15), (89b/22), (89b/28),
(96b/32)

i.+den (46b/4)

i.+dir (25a/16), (26a/31),
(34a/13), (38a/20), (43b/16), (52b/1),
(56b/12), (68a/28), (70a/31), (80a/8),
(82a/10), (90a/9), (93b/17), (94a/7),
(95b/5)

i.+e (13a/29), (23b/35),
(28b/18), (28b/2), (28b/32), (30b/25),
(31b/24), (34a/14), (41a/30), (42a/12),
(46b/28), (46b/29), (47a/32), (50a/31),

(50a/34), (50b/7), (51a/8), (52a/20),
(52b/17), (52b/32), (58b/11), (59b/7),
(61a/10), (62a/19), (62a/25), (63b/22),
(65a/25), (65b/29), (67b/13), (68b/23),
(69a/31), (69a/34), (70b/17), (70b/30),
(71a/27), (72a/18), (72a/20), (72a/34),
(8a/7), (90b/26), (92b/20), (92b/5),
(93a/15), (93a/26), (93b/19), (94a/33),
(95a/8), (96a/27), (97a/16), (97a/18)

i.+i (26a/34), (37a/5), (38a/31),
(38a/34), (46a/22), (52a/18), (55a/10),
(55a/22), (58b/11), (71b/1), (80a/2),
(85a/11), (8a/12), akıbet

i.+iñ (20b/5), (26b/5), (27a/4),
(27a/5), (29a/7), (29a/9), (29a/9),
(30a/19), (31a/35), (31a/7), (32a/4),
(33b/2), (34a/18), (35a/15), (36a/17),
(36a/18), (36a/20), (37a/16), (38a/33),
(46a/30), (46a/35), (46b/14), (4a/19),
(4a/2), (4a/20), (4a/25), (4a/27),
(4a/28), (4a/3), (51b/27), (51b/34),
(52b/18), (52b/24), (52b/3), (53a/23),
(54a/28), (54a/9), (54b/11), (54b/28),
(59b/26), (61a/12), (61a/15), (61a/17),
(61b/31), (62a/11), (62a/2), (62a/35),
(62b/32), (63a/21), (63b/3), (63b/4),
(63b/4), (63b/6), (63b/9), (64b/3),
(67a/16), (67b/22), (67b/28), (68a/1),
(68a/3), (68a/30), (68a/32), (68b/13),
(68b/24), (68b/5), (69a/29), (69b/21),
(70a/34), (70b/5), (70b/7), (70b/8),
(71a/8), (71a/9), (71b/4), (76b/26),
(78a/24), (78a/25), (78b/28), (78b/31),

(78b/32), (7b/29), (7b/34), (80a/10),
(80a/13), (80b/21), (81b/4), (82a/10),
(84a/28), (84a/31), (84a/32), (84b/20),
(84b/25), (84b/30), (84b/6), (84b/9),
(86a/28), (86b/34), (87a/22), (90a/10),
(90a/14), (90a/20), (90a/35), (90b/2),
(90b/24), (91b/1), (93b/18), (93b/32),
(94a/18), (94a/24), (94a/8), (95a/3),
(98a/22)

i.+inde (35b/33), (7b/35)

i.+inden (53a/20), (87a/9)

i.+ine (29a/11), (56a/29),
(58a/35)

i.+ler (78a/27)

i.+lerde (28b/17), (42b/9),
(59b/18), (78b/13)

i.+lerden (87a/11)

i.+lere (11b/16), (20b/18),
(92b/8), (9a/4)

i.+leri (57b/20), (58b/13)

i.+leriņ (10b/9), (11b/17),
(31a/4), (59b/10), (8b/22)

i.+lerinde (12b/11)

i.+leriniņ (6b/21)

'ilim<A. 'bilgi, bilim'.

i. (1b/25), (1b/26), (1b/26),
(28b/34), (2b/35), (74a/23), (76a/23)

i.+den (39a/4)

i.+i (74a/20)

i.+iņ (6a/8)

'ilmen<A. 'ilmi olarak, ilim yoluyla'.

i. (2a/27)

'ilmiyye<A. 'bilimsel'.

i.+si (2a/9)

ilşāk<A. 'bitiştirme'.

i. (75b/10)

i. ət- (75a/10), (75a/24),
(75a/8), (79a/17)

i. olun- (75a/25), (80b/30)

iltevet<A. 'eğilmiş'.

i. (51b/30), (51b/31)

ilticā<A. 'iltica'.

i. (38a/32), (38b/7)

iltihāb<A. 'iltihap'.

i. (10b/8), (13a/30), (25b/11),
(30a/4), (31b/30), (34b/15), (40a/34),
(59a/20), (5b/15), (65a/30), (65a/6),
(74b/16), (74b/27), (74b/32), (76b/6),
(81a/28), (81a/29), (9a/2)

i.+dan (78b/33)

i.+ı (4a/8), (5b/14), (74b/13)

i.+ından (5b/29)

i.+ımı (10a/29), (81a/31)

- i. ol- (74b/18)
- iltihām**<A. 'yara kapanması'.
i. (76b/22), (95b/7)
i.+a (98a/30)
i.+dır (63b/10), (91b/12)
i.+ı (91b/14)
i.+ından (70b/1)
- iltişāk**<A. 'yapışma'.
i. (55b/4), (59a/21), (59a/22), (62a/8)
i.+ıdır (59a/19)
- iltivā**<A. 'eğri durma'.
i. (51b/32)
- iltiyām**<A. 'iyileşme'.
i. (2b/27)
i.+ı (1b/6)
- iltizām èt-**<A. T. 'gerekli bulmak, gereğini yapmak'.
i.-eler (50b/2)
i. eyle- (75b/26)
- imād**<A. 'direk'.
i. (2b/30)
- imāle**<A. 'çevrilme'.
i. (31a/13), (6b/35), (7a/4), (7a/5)
i.+niğ (7a/33), (7a/8)
- im ān-ı nazar**<A. 'dikkatle bakma'.
i. (12b/2), (1b/14)
- imāṭa**<A. 'uzaklaştırılma'.
i. (76b/19)
- imdād**<A. 'yardım, imdat'.
i. (3b/4)
i.+ı (82a/5)
i. èt- (82a/3)
- imdi**<T. 'şimdi'.
i. (11a/12), (11a/24), (11b/14), (11b/26), (11b/3), (11b/8), (12b/20), (13a/10), (13b/32), (14a/1), (14a/17), (14a/5), (14b/35), (14b/7), (16b/32), (19a/30), (19b/35), (22a/19), (25a/19), (25a/31), (28a/6), (29a/16), (29a/29), (29a/34), (29b/13), (31a/14), (31b/31), (32a/23), (33b/25), (36a/34), (38b/32), (39a/24), (39a/4), (39b/5), (3b/12), (41a/29), (42a/20), (43a/3), (45b/16), (46a/35), (46b/10), (46b/15), (46b/16), (48b/11), (49a/8), (4b/20), (4b/4), (51b/31), (54b/2), (55a/25), (55b/32), (55b/9), (56a/12), (56a/5), (56b/26), (56b/33), (58b/11), (58b/25), (59a/13), (5a/25), (5b/22), (5b/35), (5b/4), (5b/6), (60b/13), (64a/17), (65a/21), (66b/25), (69a/11), (69a/15), (69a/2), (6a/18), (6a/25), (6a/32), (6b/18), (6b/4), (71b/28), (72b/14), (73b/34), (74a/24), (76a/23), (77a/3), (78b/2), (78b/6), (7b/18), (7b/24), (80b/3),

(86a/21), (88a/33), (88b/35), (8a/10),
(91b/19), (92a/32), (92b/3), (92b/5),
(94a/33), (94b/33), (94b/9), (96b/20),
(97a/19), (97a/28), (98a/21)

imkān<A. 'fırsat'.

i. (63a/18)

i.+da (12b/31)

i. ol- (64a/21)

imlā<A. 'yazdırma'.

i. (1b/5), b. (1b/29), (2b/2)

imsāk ét-<A. T. 'tutmak'.

i.-er (73b/26), (96b/30)

imtidād<A. 'uzun sürme'.

i. (33b/10)

imtiḥān<A. 'deneme'.

i. (2a/22)

i.+a (4a/15)

i. ét- (3b/29)

imtilā'<A. 'dolgunluk, şişkinlik'.

i. (10a/19), (10a/26), (10a/35),
(10b/2), (11a/10), (11a/4), (11a/5),
(11a/6), (11a/6), (11a/9), (11a/9),
(18b/8), (25b/28), (26b/26), (27a/2),
(32b/14), (32b/21), (40b/7), (43b/24),
(43b/29), (49b/5), (50a/2), (63b/16),
(65a/4), (69a/25), (71b/19), (72a/15),
(73b/2), (73b/5), (74b/34), (7b/21),
(7b/24), (7b/24), (7b/25), (7b/35),

(7b/8), (84b/29), (85a/7), (86a/10),
(87a/34), (87a/4), (87b/1), (87b/2),
(8a/27), (8a/29), (8a/30), (8a/30),
(8a/32), (8a/32), (8a/33), (8a/34),
(8b/5), (8b/5), (94a/1), (94a/2), (9a/27),
(9a/27), (9b/1)

i.+larıyla (50a/1)

i.+nın (10b/29), (7b/10),
(7b/27), (7b/29), (8a/35)

i.+sı (6b/1)

i.+sıdır (67a/12)

i.+sından (93b/30)

i.+sındandır (43b/23)

i.+sıyla 59a/

i. ol- (28a/24)

imtilā'ı/ imtilā'ıyye<A. 'dolgunluk,
şişkinlik ile ilgili'.

i. (49a/20), (49a/21), (49a/7),
(49a/8), (51a/32), (87b/4), (94a/14),
(94a/8)

i.+den (94a/11), (94a/13)

imtinā'<A. 'kaçınma, sakınma'.

i. (36a/13), (54a/23)

i.+dır (53a/24)

i. ét- (62a/12)

imtizāc<A. 'karışma'.

i. (51a/27), (7b/13)

i.+1 (92a/29)

i.+ında (4b/28)

i.+ından (4b/34)

in<F. 'bu'.

i. (2b/20)

in-<T. 'inmek'.

i.-mekdir (71b/14)

inā'<A. 'kap'.

i. (75b/16), (75b/21), (85b/6),
(92b/23)

in 'āş<A. 'iyileşme'.

i. (93b/7)

'**ināyet**<A. 'koruma'.

i. (2b/31)

i.+den (2b/18)

i.+leriñ (3a/14)

inbāt<A. 'yeşertme'.

i. (60a/21), (64b/14), (64b/14),
(64b/16), (64b/20), (81a/9)

i. èt- (60b/27), (70a/11),
(91b/20)

inbisāt<A. 'açılma, yayılma'.

i. (49a/35)

i.+ından (49a/10)

inbisāṭiyye<A. 'açılma ile ilgili'.

i. (93b/27)

ince<T. 'ince'.

i. (55a/35), (60a/32), (60b/7)

incbāir<A. 'kemik kaynama'.

i. (48b/4), (71a/25), (88a/12)

incimād<A. 'donma'.

i. (34a/16)

incizāb<A. 'çekim'.

i. (12b/20)

i.+1 (56a/13)

incü<T. 'inci'.

i. (66a/10), (66a/16), (72a/4)

'**ind/ inde**<A. '-e göre; yan'.

i. (3a/6), (30b/24), (36a/8),
(37b/11), (37b/14), (37b/16), (37b/19),
(37b/21), (37b/35), (45a/26), (45a/32),
(45a/33), (48b/11), (52a/17), (58b/20),
(62a/3), (64b/2), (69a/1), (74a/16),
(78b/16), (78b/16), (79b/22), (79b/33),
(81b/34), (83a/24), (85b/23), (85b/25),
(88b/25), (90a/15), (91b/31), (94a/17),
(97a/18), (98a/19)

i.+imizde (38b/32), (6b/19)

i.+inde (13b/26), (31b/2),
(32a/27), (4b/16), (50b/34), (69a/31),
(83a/16), (85a/32), (87b/33), (8a/19)

‘inde'l-eṭṭbbā<A. (çoğul) 'hekimlere göre'.

i. (5b/8)

‘inde'l-ḳudemā<A. (çoğul) 'eskilere göre'.

i. (4b/5)

indifa'<A. 'püskürtme'.

i. (78b/12)

i.+1 (31a/35)

indimāl<A. 'iyileşme'.

i. (32a/20), (91b/12)

i.+e (32a/20)

i.+1 (83a/14)

‘ineb/ ‘inebī<A. 'üzüm; (göz) üveit ile ilgili'.

i. (94a/25)

i.+de (71b/16)

i.+i (67b/25)

‘inebiyye<A. '(göz) üveit'.

i. (58b/27), (67b/22), (67b/33)

i.+de (67b/34)

i.+den (67b/32), (70a/1)

i.+niḳ (67b/30)

‘İnebū's-ṣa'leb<A. b.a. 'bektaşî üzümü'.

i. (15a/8), (65b/13), (62a/19), (62a/21), (65b/13), (66b/11), (75a/18), (85b/5), (86a/18), (86b/14), (88a/19), (91a/21), (93a/33), (94b/29), (97b/24)

i.+i (97b/33)

infi'āl<A. 'kızgınlık duyma'.

i.+dan (29a/24)

i.+1 (11b/4), (57a/24), (59a/9)

infi'ālāt (çoğul) bk. **infi'āl**.

i. (22a/21), (23a/16), (24b/13), (38b/10), (8b/17)

i.+1 (5a/4)

infiḳār<A. 'açılma'.

i. (50a/16), (96a/28), (96a/30), (96a/34), (96b/18), (96b/24), (96b/26), (96b/30), (96b/31)

i.+ından (63a/13), (87a/33)

infiṣāl<A. 'ayrılma'.

i.+ından (4b/24)

infiṭāḥ<A. 'açılma'.

i. (69a/26), (86b/23), (87a/6), (87b/1), (96b/6), (97a/2), (97b/4)

ingīmār<A. 'kaplanma'.

i.+1 (30a/6)

inḥalle<A. 'gitmiş'.

i. (31a/10)

inhā olun-<A. T. 'yetiştirilmek'.

i.-mağ (1b/21)	i. (11b/17), (3b/28)
inḥidār <A. '(hastalık) nezle, grip'.	i.+ından (5a/31)
i. (56b/13)	
inḥilā' <A. 'çıkarılma'.	in'ikād <A. 'toplanma'.
i. (48a/26)	i. (32b/15)
	i.+ına (9a/5)
inḥilāl <A. 'erime'.	in'ikās <A. 'yansıma'.
i. (4b/21), (5a/13), (5b/11),	i.+ı (29a/24)
(5b/8), (98a/17)	
i.+dan (4b/18), (5a/10), (5a/10)	in'işār <A. 'sıkılma'.
i.+ı (5b/13), (8a/34)	i.+ı (38a/11)
i.+ından (4b/16), (4b/21),	inkār <A. 'inkar'.
(5a/12), (5b/22), (78b/18)	i. (10a/33), (4b/13)
inḥirāf <A. 'eğilme'.	i.+a (38b/29)
i. (39a/21), (74a/10)	i. eyle- (39b/2)
inḥirāq <A. 'yırılma'.	inḥibāz <A. 'büzülüp toplanma'.
i. (78b/24)	i. (17b/14), (38a/11), (49a/34),
i.+ından (69a/20)	(66b/34), (93b/23)
inḥiṭāt <A. 'koyma'.	i.+a (49b/30)
i. (17b/30)	i.+dan (49a/10), (85a/16)
i.+a (26b/5), (32a/6), (65b/35),	i.+dır (55a/27)
(70a/19), (81b/4), (98a/4)	
i.+da (14b/30), (20a/35),	inḥibāziyye <A. 'büzülme ile ilgili'.
(20b/6), (66a/11), (66a/2), (66a/3)	i. (93b/27)
i.+ı (69b/22)	inḥilāb <A. 'eğilmek'.
i.+ında (20b/6), (69b/21)	i. (60a/8)
in'idām <A. 'yok olma'.	i.+dan (60b/13)
	i.+ıdır (8a/35)

i.+ından (4b/24)	i.+ı (4b/1), (74a/23)
i.+ımı (94b/3)	i.+ıı (33a/16), (38a/28), (45a/29), (4b/4), (58b/25), (6a/12), (78a/20), (7b/16), (7b/17), (80a/33), (80b/17), (88b/19), (92a/31), (96a/32)
inķıķā <A. 'kesilme'. i. (29b/33), (78b/10)	
inkibāb ēt -<A. T. 'yere kapanma'. i.-üp (69a/14)	insāniyye <A. 'insanlık'. i. (74a/2), (76a/22), (88b/21)
inkisār <A. 'kırılma'. i. (7b/14)	i.+de (74a/3)
inne <A. '(edat) muhakkak'. i. (39a/8), (44a/7), (44a/8), (50a/21), (67a/8)	inşibāb <A. 'dökülme'. i. (46a/26), (53a/26), (53a/29), (64a/4), (77a/24), (78b/17), (95b/9)
innehā/ innehū bk.inne. i. (50a/21), (50a/21), (54a/17)	i.+dan (94b/15)
insān <A. 'insan'. i. (24b/1), (33a/7), (34b/3), (38a/22), (39a/8), (41a/13), (41b/16), (42a/15), (42b/33), (4a/35), (4b/1), (4b/13), (50b/26), (5a/27), (5a/28), (6a/6), (6a/6), (81b/25), (82a/7), (88b/33), (91b/34), (9b/2), (9b/2)	i.+ı (57b/28), (57b/9), (69a/27), (85a/11), (85a/6), (98a/17)
i.+a (12b/34), (34a/13), (3b/31), (6a/9), (92a/31)	i.+ıdır (61b/2), (86a/28)
i.+da (13b/28), (3b/23), (4b/20), (5a/16), (5a/18), (6a/30), (81b/14), (88b/22)	i.+ıı (94b/18)
i.+dan (11b/24), (32a/31), (32a/33), (6b/4)	i.+ından (61b/32), (69a/20), (6b/7), (76b/8), (7a/2), (7b/1), (97b/1), (97b/6), (97b/7)
	i.+ındır (94b/12)
	i.+ımı (62b/13), (7a/23)
	inşidā <A. 'yarılma'. i. (54a/8)
	insidād <A. 'kapanma'. i. (54a/25), (54a/27), (54a/27)
	i.+dan (36b/25)

- i.+ıdır (94b/19)
- i.+ından (82a/14), (82a/34)
- inşā'**-Allahu te'ālā<A. 'yüce Allah nasip etti ise'
- i. (48b/2), (87b/20)
- inşikāk**<A. 'yarılma'.
- i. (69a/22), (96b/6), (97a/1), (97b/4)
- i.+ından (87a/17)
- intehā kelāmühū**<A. (çoğul) 'onun sözleri bitti'.
- i. (31a/23), (39a/10), (49a/23), (60b/11)
- inṭibāk**<A. 'uyuma'.
- i. (67b/27), (70b/3)
- i.+ı (53a/33)
- inṭifā**<A. 'sönme'.
- i. (1b/20)
- i. èt- (16a/28), (20b/30)
- inti'āş**<A. 'iyileşme'.
- i. (13b/21)
- intibāh**<A. 'uyanma'.
- i. (1b/14)
- i.+dır (26b/33)
- intibāhiyye**<A. 'uyanma ile ilgili'.
- i. (1b/18)
- intifāḥ**<A. 'şişme'.
- i. (40b/3), (46a/9), (62a/33), (65a/7), (94b/7)
- i.+ıdır (94b/20), (94b/21)
- intifāḥuhū**<A. 'onun şişmesi'.
- i. (61a/31)
- intihā**<A. 'bitme'.
- i. (96a/9), (9a/21)
- i.+da (17b/31)
- i.+sında (32a/4), (69a/35), (81b/29), (90b/25)
- i.+sından (17a/24)
- intihāk**<A. 'zayıflatma'.
- i. (54a/8)
- intiḳāl**<A. 'geçme'.
- i. (45b/14), (61b/35)
- i.+a (37a/1)
- i.+ı (37a/17)
- i.+ından (49b/24), (90b/13)
- i.+ını (36a/30)
- i. èt- (17a/7), (18b/4), (29a/24), (34b/26), (36b/33), (37a/14), (39a/34), (40b/31), (44a/3), (45a/21), (64b/34), (64b/35), (71b/1), (82b/10)
- i. eyle- (44a/3)
- intisāb**<A. 'bağlanma'.

- i. (1b/17)
- intisāc**<A. 'dokunma'.
i.+1 (12b/19)
i.+ından (67a/11)
i.+ları (55b/4)
- intizār**<A. 'bekleme'.
i. (3b/6)
- inzāc**<A. 'pişirme'.
i. (31a/24), (31a/24), (37a/23), (42a/2), (48a/20), (65a/22), (65b/25), (78b/29), (81b/6), (82b/28)
i.+a (21a/21)
i.+ına (78a/6)
i. èt- (71a/34), (75a/35), (77a/13), (81b/3), (81b/4)
- inzār èt**-<A. T. 'uyarmak, korkutmak'.
i.-er (51b/33), (96b/15)
- inzelü**<A. 'aşağıya in'.
i. (39a/18)
- inzıgāt**<A. 'sıkışma, daralma'.
i.+ıı (50a/16)
i.+ından (71a/16), (71a/22)
- inzımām**<A. 'katılma, eklenme'.
i.+1 (2b/32), (48a/21)
- iplik**<T. 'iplik'.
i. (71b/25)
- iptāl**<A. 'iptal etme'.
i. (68b/13)
i. èt- (45b/11), (45b/17), (68b/5)
- irāde/ irādet**<A. 'irade, istek'.
i. (38a/29), (38b/33), (38b/33), (38b/34), (38b/35), (39a/1)
i.+imiz (12b/16)
- irād èt**-<A. T. 'söylemek'.
i.-üp (4a/6), (51b/18), (7a/11)
ī. olun- (4a/18), (4a/34), (6a/14)
- irādī/ irādiyye**<A. 'iradecilik'.
i. (12b/21), (12b/23), (43b/20), (52b/2), (52b/2), (52b/2), (55b/15), (55b/16)
i.+dir (12b/16)
i.+niğ (6a/9)
- irās**<A. 'verme'.
i.+1 (8a/18)
ī. èt- (29a/30), (55b/21), (55b/27), (55b/28), (57b/13), (72b/21), (76b/2), (8b/14), (90b/7), (9a/18), (9b/16)
ī. eyle- (29b/16), (55b/27), (6b/2), (6b/9)
- ircā èt**-<A. T. 'eski haline getirmek'.
i.-er (6a/11)
- iresa**<Yun. b.a. 'navruz'.

i. (15b/17), (15b/20), (21a/30),
(21a/6), (21b/12), (21b/31), (21b/7),
(44b/9), (50b/29), (50b/4), (54b/19),
(62a/20), (63b/30), (75a/11), (75b/7),
(76a/4), (89b/26), (89b/31), (91a/1),
(95a/23), (95a/29)

‘irfān<A. 'bilme'.

i. (2a/35)

irs<A. 'kalıtım'.

i. (31a/3), (31b/24), (39a/34),
(4a/22), (60b/31), (67a/16), (71b/1)

irsāl<A. 'gönderme'.

i. (30a/31), (31a/22), (6b/3),
(7a/5), (7a/6), (83a/11)

i. eyle- (6b/16)

irti‘āş<A. 'titreme'.

i. (12b/8), (39b/12), (39b/16),
(52a/34)

irtifā‘<A. 'yükselme'.

i. (27a/24)

i.+ı (20b/34), (40b/14)

i.+ından (34a/3)

irtiḥāl<A. 'yer değiştirme'.

i.+dan (74b/8)

irtisām<A. 'resmi çizilme'.

i. (2b/4)

işābet<A. 'tutma, arız olma'.

i.+i (38a/31)

i.+inden (55a/12), (55a/15),
(76a/29), (78b/24)

i.+iyle (88b/28)

i. ət- (27a/35), (38a/24),
(44a/5), (46b/10), (48a/19), (50a/23),
(69a/21), (76b/2), (92a/32)

i. eyle- (34b/3), (46a/18),
(52b/28), (64a/34)

işāl<A. 'ulaştırma'.

i. (51b/3)

i. ət- (74a/17), (78a/7), (79a/3)

isāle<A. 'akıtma'.

i. (55b/11)

i. ət- (6b/4)

işbāt<A. 'kanıtlama'.

i. (4b/11)

i. ət- (38b/12), (38b/16),
(74a/15)

ise<T. 'şart bildiren söz, ise'.

i. (10a/22), (10a/23), (15a/11),
(15a/27), (15a/28), (16a/29), (16b/16),
(17a/10), (17b/23), (17b/28), (18a/35),
(18a/35), (18b/1), (18b/24), (19a/10),
(19a/10), (19a/11), (19a/9), (19b/1),
(19b/14), (19b/14), (19b/23), (19b/31),
(19b/31), (19b/33), (20a/27), (20a/31),

(20b/34), (22a/1), (22a/31), (22a/31),
(22b/6), (23a/20), (23a/35), (24a/17),
(24a/25), (25b/10), (25b/19), (25b/7),
(25b/9), (27a/6), (27b/10), (27b/11),
(27b/12), (27b/14), (27b/15), (27b/15),
(27b/16), (27b/27), (28a/14), (28b/6),
(29b/12), (29b/2), (30a/22), (30a/30),
(30b/35), (31a/20), (33b/15), (33b/17),
(33b/18), (33b/20), (33b/29), (33b/3),
(34b/13), (34b/15), (34b/18), (34b/21),
(34b/23), (34b/30), (35a/26), (35a/28),
(35a/30), (35b/2), (35b/25), (35b/30),
(36a/4), (37b/8), (38a/17), (40a/29),
(40a/34), (40a/9), (41b/8), (42a/1),
(42a/20), (42b/25), (42b/27), (42b/30),
(42b/34), (43b/14), (43b/28), (43b/30),
(43b/32), (43b/33), (43b/34), (44a/17),
(44a/21), (44a/34), (44b/14), (44b/21),
(45a/13), (45a/18), (45a/22), (45a/7),
(45a/8), (46a/29), (46a/30), (46a/31),
(46b/2), (46b/29), (46b/31), (46b/6),
(48a/13), (48a/13), (48a/14), (48a/18),
(48a/18), (48a/19), (48a/26), (48a/7),
(4a/2), (50a/18), (50a/33), (50b/16),
(50b/6), (52b/20), (52b/22), (53a/13),
(53a/5), (53a/8), (53a/9), (53b/32),
(53b/35), (53b/5), (53b/6), (53b/7),
(53b/8), (54a/27), (55b/4), (57a/17),
(57a/29), (57b/32), (57b/33), (58a/23),
(58b/16), (58b/16), (58b/33), (59b/1),
(60b/19), (60b/20), (60b/20), (61b/17),
(61b/18), (61b/19), (61b/24), (61b/26),
(63a/17), (63a/20), (63a/20), (64a/10),
(64a/11), (64b/10), (64b/11), (64b/12),

(64b/9), (65a/11), (65a/12), (65a/14),
(65a/20), (65b/19), (65b/25), (65b/8),
(66a/1), (66a/34), (66b/5), (67b/14),
(69a/5), (69b/6), (6b/7), (6b/9),
(70a/10), (70a/14), (70a/14), (70a/18),
(70b/10), (70b/8), (70b/9), (71a/16),
(71a/17), (71a/19), (71a/22), (71a/26),
(71a/28), (71b/11), (72b/23), (73b/3),
(73b/5), (74a/35), (77a/10), (77a/11),
(77a/4), (77b/32), (77b/34), (78a/4),
(78b/17), (78b/20), (78b/24), (78b/27),
(78b/30), (78b/34), (79a/7), (79b/29),
(79b/30), (80a/13), (80a/2), (80a/3),
(80b/14), (80b/2), (80b/32), (81a/22),
(81a/23), (81a/31), (81a/5), (81b/10),
(81b/32), (82a/29), (82a/33), (82a/34),
(82b/1), (82b/2), (82b/24), (82b/30),
(82b/4), (82b/6), (83a/34), (83a/7),
(83b/10), (83b/12), (83b/13), (83b/24),
(83b/26), (83b/28), (83b/4), (84a/32),
(84b/1), (85a/11), (85a/11), (85b/3),
(87a/1), (87a/24), (87a/7), (87b/1),
(88a/3), (89a/35), (89b/4), (89b/9),
(90a/21), (90a/21), (90a/24), (90a/29),
(90b/16), (91a/24), (91a/25), (91a/34),
(91a/6), (92b/18), (93a/7), (94a/10),
(94b/2), (94b/25), (96b/27),

i.+ler (45b/15)

İşfehānī<F. 'İsfahanlı'.

i. (67a/2)

isfenāh<A. b.a. 'İspanak'.

i. (20b/13), (28b/7)

isfenc<A. '(hayvan) süngerler'.

i. (54b/22), (64a/6), (75a/7),
(75a/9), (82a/20), (96a/6)

i.+ler (26a/5)

isfencī<A. 'süngerli'.

i. (64a/7)

isfidāc<A. 'üstübeç'.

i. (2b/14), (61b/13), (66a/11),
(66a/16), (66b/23), (66b/3), (67a/27),
(68a/12), (69b/11), (70a/22), (81a/10),
(83a/5), (85a/11), (85a/34), (86b/15),
(93a/22), (93a/31), (93b/2), (94a/35),
(95a/5)

isfidācāt (çoğul) bk. **isfidāc**.

i. (45a/22)

ishāl<A. '(hastalık) ishal'.

i. (10b/8), (16a/25), (19b/13),
(20a/13), (23a/24), (30a/24), (31a/8),
(32a/15), (35a/28), (37a/25), (3b/22),
(50a/7), (57b/11), (61b/22), (66b/9),
(72b/19), (73b/33), (77a/5), (77a/6),
(90b/15), (91b/2), (94b/27), (95a/19)

i.+den (72b/19)

i.+e (46a/20)

i.+i (37b/1)

i.+ini (77a/6)

i. èt- (18a/4), (18a/9), (20a/6),
(21a/33), (26b/10), (26b/21), (62a/18),
(65a/17), (88a/4), (94a/28), (95a/5)

i. eyle- (24b/18)

isim/ ism<A. 'isim, ad'.

i. (4b/32), (25a/31)

i.+de (56b/27)

i.+idir (32a/27)

i.+ini (28a/10), (33a/35)

iskā èt<A. T. 'sulamak, su vermek'.

i.-eler (44b/21)

iskāṭ<A. 'yok etme'.

i. (98a/30)

iskencübin<A. b.a. 'zencefil'.

i. (19b/33)

iskilufindiryon<Yun. b.a. 'galagan otu'.

i. (98a/14)

iskordiyon<Yun. b.a. 'yabani sarımsak'.

i. (50b/30)

iskurbūṭ<A. '(hastalık) iskorbut'.

i. (8b/22)

i.+ıṅ (9a/14)

iskurbūṭiyye<A. 'iskorbut ile ilgili'.

i. (8b/12)

işlāḥ<A. 'iyileştirme, düzeltme'.

i. (57b/23)

islām<A. 'müslümanlık'.

i. (89b/29), (95b/7)

İslāmiyye<A. 'İslam ile ilgili'.

i. (89a/14)

i.+den (38a/20)

İslāmīyūn<A. (çoğul) 'müslümanlar'.

i. (19a/20)

ismā'<A. 'iştirme'.

i.+ıyladır (76a/18)

işmed<A. '(kimyasal element)
antimon'.

i. (70a/22), (71a/23)

işnā ve işrūn<A. 'yirmi ikinci'.

i. (13b/26)

ispasimus<Yun. 'buruşmak,
büzülmek'.

i. (49a/6)

ispençiyari<İt. 'eczacılık'.

i. (52b/12)

i.+den (52b/13)

işr<A. 'iz'.

i.+lerine (2a/35)

istib'ād eyle-<A. T. 'ihtimal vermeme'.

i.-yüp (55a/14)

istiqlāb<A. 'cezb etme, getirme'.

i. (1b/17), (27b/35)

isti'dād<A. 'hazır olma'.

i. (29a/24), (7b/4), (93b/23)

i.+ı (6a/4), (87a/28)

i.+ları (14a/18)

i. ol- (1b/24)

istidlāl<A. 'kanıt getirme'.

i. (38b/17), (44a/31), (44a/34)

i. ét- (58b/32)

i. olun- (30a/2), (94b/26)

istifāde<A. 'yararlanma'.

i.+si (3a/2)

i. ét- (2a/17)

istifrāğ<A. 'kusma'.

i. (14b/25), (16b/19), (16b/19),
(21b/11), (24a/25), (24b/11), (41a/31),
(41b/30), (44b/34), (46b/15), (50a/18),
(54a/31), (57b/35), (77a/26), (77a/7),
(84a/1), (85a/11), (94a/29), (96b/3)

i.+a (14b/6), (24a/18), (34b/35),
(46b/32), (98a/4)

i.+da (17a/16)

i.+dır (73b/11)

i.+ı (28a/15)

i.+ına (64a/12)

i.+ında (77a/18)

i.+ıyla (64b/13)

i. ét- (19a/27), (19b/15), (28a/22), (35b/31), (42a/2), (42a/20), (42b/25), (50b/14), (57b/24), (63a/2), (63b/17), (65a/21), (68b/15), (71a/29), (76b/34), (77a/24), (82b/25), (82b/28), (89b/10), (89b/7), (93b/6), (94b/27)

i. eyle- (72b/7)

i. olun- (15a/29), (20b/10), (42a/9), (75a/35), (77a/13), (77a/4), (77b/26), (78b/29), (94a/13), (97b/32)

istifrağat (çoğul) bk. **istifrağ**.

i. (49b/7), (50a/6), (51a/32), (52b/21), (64a/9), (69a/2), (72b/14), (86b/2), (91b/15)

i.+a (25a/23), (34a/4)

i.+dan (66b/5)

istifrağī<A. 'kusma ile ilgili'.

i. (49a/7)

i.+den (94a/10), (94a/8)

istiftāh<A. 'zafer dileme'.

i. (2b/2)

istiḥāle<A. 'imkansız sayma'.

i.+si (40b/12)

i. ét- (33b/3), (57a/17)

istiḥdām<A. 'kullanma'.

i. (29a/24), (6a/9)

istiḥkām<A. 'dayanıklı'.

i. (12a/4), (56a/7)

istiḥmām<A. 'yıkama'.

i. (28b/2), (66b/34), (66b/7)

i.+a (59b/4), (69a/15), (70b/11)

i.+dan (70a/30), (70b/11)

i.+dır (73b/19)

i. ét- (61a/20)

istiḥrāc<A. 'çıkarma'.

i. (2a/23), (73b/28), (77b/24)

i. ét- (16b/19), (16b/3), (16b/6)

i. olun- (10b/32), (11a/2), (51a/24), (56b/11), (69b/30)

istiḥzār<A. 'hazırlama'.

i. (4a/31), (6a/15)

istiḥbāl<A. 'karşılama'.

i. (29a/24)

istiḥrā<A. 'incelenme'.

i. (5b/6)

istikrāh ét-<A. T. 'tiksinmek'.

i.-en (31b/3)

istiḥtār<A. 'damıtma'.

i. (77a/29)

i. olun- (77b/25), (79b/20)	(73a/14), (77a/12), (86a/9), (88a/23), (8b/24), (92b/25)
istilā <A. 'yayıлма'.	
i. (29a/24)	i.+ıdır (56a/28)
i.+sı (30a/1)	i.+ına (20a/14), (20a/28), (23b/26), (37a/34), (47a/12), (55b/12), (73b/28), (79a/8)
i.+sından (90b/3)	
istimā '<A. 'işitme'.	
i. (74a/8)	i.+ında (22b/33), (37b/8)
i.+ına (33b/31)	i.+ından (15a/20), (26b/25), (26b/34), (36b/7), (47b/1), (64a/15), (65a/18), (71a/35), (90a/23), (92b/13), (95a/2)
isti māl <A. 'kullanma'.	
i. (11a/17), (16a/15), (18a/5), (21b/27), (21b/29), (47b/14), (50b/34), (52a/22), (55b/10), (68b/30), (78b/22), (95b/33)	i.+ındandır (91a/32)
i.+dan (79b/8)	i.+ımı (32a/24), (56a/26), (67a/22), (79b/21), (7a/7)
i.+da (88a/31)	i.+ıyla (75a/32), (75a/34)
i.+dır (66a/18)	i.+ları (37a/25)
i.+ı (9b/33), (10b/28), (12a/9), (13a/17), (13a/33), (13b/17), (15b/6), (20a/24), (21b/6), (22b/22), (22b/32), (23b/8), (24a/34), (27a/29), (30a/29), (30b/10), (31a/28), (31b/14), (31b/20), (31b/23), (31b/27), (31b/4), (32b/7), (35a/14), (35a/20), (35a/26), (35a/4), (35a/9), (37a/32), (41b/21), (42a/18), (42b/7), (46b/1), (46b/27), (47a/35), (48a/6), (48b/11), (50b/32), (51a/5), (56b/2), (62a/25), (69a/13), (72b/10),	i.+larının (4a/29)
	i. èt- (13a/25), (13a/32), (14b/22), (14b/31), (15a/1), (15b/10), (15b/18), (15b/19), (15b/25), (15b/28), (15b/29), (15b/34), (15b/8), (16a/15), (16a/16), (16a/21), (16a/25), (16a/33), (16a/34), (16a/35), (16b/11), (16b/3), (16b/4), (17b/31), (18a/11), (18a/3), (18a/7), (18a/8), (18b/19), (18b/22), (18b/22), (19a/24), (19a/24), (19a/28), (19a/29), (19a/29), (19a/33), (19b/21), (19b/31), (20a/14), (20a/26), (20a/29), (20a/32), (20a/34), (20a/7), (20b/14),

(21a/10), (21a/15), (21a/18), (21a/25), (21a/34), (21b/23), (22b/15), (22b/16), (22b/28), (22b/4), (22b/6), (23a/13), (23a/16), (23a/3), (23b/20), (23b/5), (23b/5), (24a/20), (24a/29), (24a/29), (24b/1), (24b/30), (24b/30), (24b/4), (24b/5), (25b/30), (25b/33), (26a/2), (26a/20), (26a/3), (26b/23), (26b/9), (26b/14), (27a/17), (27a/21), (27a/23), (27b/17), (28a/3), (28a/30), (28b/22), (29a/22), (30a/30), (30b/1), (30b/12), (30b/18), (30b/21), (30b/4), (31a/35), (31b/11), (31b/3), (32b/20), (32b/29), (34a/8), (34a/9), (34b/33), (34b/34), (35a/14), (35a/16), (35a/29), (35a/32), (35a/6), (35b/2), (35b/5), (36b/12), (37a/30), (37b/12), (37b/23), (41a/29), (41a/33), (41b/13), (41b/2), (41b/22), (41b/30), (42a/1), (42a/11), (42a/25), (42a/29), (42a/30), (42a/7), (42b/12), (42b/21), (42b/31), (42b/32), (42b/5), (44b/15), (44b/32), (45a/10), (45a/11), (46a/10), (46b/13), (46b/17), (46b/19), (46b/28), (47a/10), (47a/11), (47a/15), (47a/20), (47a/29), (47a/3), (47b/18), (47b/34), (47b/4), (48a/10), (48a/11), (48a/24), (48b/3), (50a/4), (50b/25), (50b/28), (50b/33), (51a/14), (51a/19), (51a/6), (52a/24), (52b/32), (52b/33), (53a/17), (53a/4), (53a/7), (54b/16), (54b/16), (54b/19), (54b/23), (54b/28), (54b/7), (57b/34), (57b/34), (57b/35), (58a/1), (58a/11), (58a/18), (58a/24), (58a/33), (58a/4), (58a/9), (59b/15), (60a/24), (60b/21), (61b/26), (61b/9), (62a/23), (62b/20), (63a/1), (63a/25), (64a/13), (64a/14), (64a/19), (64b/18), (65a/23), (65a/31), (65b/12), (65b/27), (65b/32), (65b/7), (66a/1), (66a/23), (66a/24), (66a/35), (66a/8), (67a/1), (67a/23), (67a/27), (67a/4), (68a/11), (68b/27), (68b/30), (69a/16), (69a/35), (69b/21), (69b/23), (69b/3), (70a/11), (70a/19), (70a/20), (70b/31), (70b/33), (70b/9), (71b/18), (72a/17), (72b/11), (73a/14), (73a/17), (73a/20), (73a/7), (73a/9), (73b/4), (75a/19), (75a/22), (75b/2), (75b/6), (77b/6), (78a/2), (78b/34), (78b/35), (79a/1), (79a/11), (79a/14), (79a/35), (79a/5), (79a/9), (79b/14), (79b/15), (79b/17), (79b/27), (79b/28), (79b/34), (80a/1), (80a/3), (80b/29), (81a/11), (81a/25), (82b/13), (82b/18), (82b/18), (82b/26), (82b/29), (83a/17), (83a/4), (83a/5), (83b/30), (83b/34), (84a/34), (85a/13), (85a/19), (85a/20), (85b/15), (85b/9), (87b/28), (88a/17), (88a/30), (88a/6), (88a/7), (88a/7), (88a/9), (88b/9), (89b/21), (89b/23), (89b/24), (89b/25), (89b/28), (89b/9), (90a/23), (90a/25), (90a/30), (90b/18), (91a/6), (91b/23), (92a/10), (92b/20), (93a/30), (94a/34), (94b/1), (95a/6), (95b/22), (96a/14), (96a/21), (96b/22), (97a/12), (97b/25), (98a/31), (98a/6), (9a/10), (9a/9)

i. eyle- (12a/31), (22a/1), (22b/27), (26a/26), (30a/25), (35b/33), (41b/22), (48b/34), (58a/12), (58a/25), (69b/32), (78b/28), (79b/33), (80a/1), (80a/2)

i. ol- (77a/15)

i. olun- (10a/12), (10a/17), (10a/21), (10a/4), (10a/5), (10a/8), (10b/14), (10b/15), (10b/16), (10b/18), (10b/18), (10b/20), (10b/21), (10b/25), (10b/5), (10b/9), (11a/24), (11a/25), (11a/28), (11a/29), (11a/30), (11a/31), (11a/32), (11a/34), (11a/35), (11b/26), (12a/5), (12b/1), (12b/2), (13a/23), (13a/30), (13a/34), (13b/10), (13b/12), (13b/13), (13b/19), (13b/23), (14b/29), (15a/30), (15a/31), (15a/4), (15b/12), (15b/7), (16a/13), (16a/9), (17b/24), (18a/1), (18a/2), (18a/7), (19b/26), (19b/28), (19b/29), (20a/17), (20a/19), (20a/25), (20a/25), (20a/32), (20a/5), (20b/9), (21a/13), (21a/29), (21a/32), (21b/10), (21b/19), (21b/20), (21b/23), (22a/13), (22b/14), (22b/35), (23a/1), (23a/9), (23b/14), (23b/15), (23b/32), (24a/24), (24a/26), (24a/27), (24a/30), (24a/34), (24b/27), (26a/1), (26a/5), (26b/10), (27a/10), (27a/18), (27a/19), (27a/26), (27a/26), (27a/32), (27a/7), (28a/28), (31a/24), (31a/29), (31a/32), (31a/33), (31b/15), (31b/24), (32a/7), (32b/21), (34b/29), (35b/1), (37b/14), (37b/16), (37b/17), (37b/19), (37b/20),

(37b/21), (37b/30), (37b/32), (37b/5), (37b/6), (37b/6), (37b/7), (37b/7), (37b/8), (37b/9), (41a/27), (41a/32), (42a/24), (42a/32), (42a/33), (42a/34), (42b/13), (42b/15), (44b/17), (44b/25), (45a/8), (46b/1), (46b/20), (47a/14), (47a/24), (47a/31), (48a/16), (50b/27), (50b/28), (51a/12), (51a/8), (51b/3), (52a/17), (52a/6), (53a/11), (53b/29), (54a/33), (54a/35), (55b/8), (56a/33), (56a/5), (58a/30), (58a/8), (60b/26), (61b/28), (62b/11), (62b/27), (63a/27), (63a/31), (63b/31), (64b/19), (65b/17), (65b/2), (65b/22), (65b/23), (65b/26), (66a/11), (66a/17), (66a/9), (66b/7), (66b/8), (67a/30), (67b/13), (68a/13), (68a/22), (68a/25), (68a/5), (68a/7), (69b/13), (69b/25), (71a/30), (72a/18), (72a/23), (75b/2), (75b/24), (76a/14), (77a/15), (77a/28), (77a/30), (78a/6), (79a/4), (79a/4), (79b/21), (79b/23), (79b/5), (81a/21), (82b/17), (82b/26), (82b/35), (83a/5), (83b/31), (83b/32), (84a/21), (84b/34), (84b/35), (86a/16), (86b/4), (88a/23), (88a/24), (88b/2), (89b/14), (8b/10), (8b/29), (91a/12), (91a/5), (91b/2), (91b/27), (91b/3), (93a/32), (95a/11), (95a/19), (95b/17), (95b/20), (96a/16), (96a/22), (96b/24), (97a/10), (97b/24), (97b/8), (98a/2), (98a/23), (98a/26), (9a/10), (9b/31)

isti' mālāt (çoğul) bk. **isti' māl**.

i.+ından (58a/26)

istimdād<A. 'yardım isteme'.

i. (38b/7)

istinşāk<A. 'koklatma'.

i. (28b/32), (43b/27), (56b/10),
(81b/28), (84a/17), (84b/28)

i.+a (81b/35), (82a/4)

i. èt- (15a/2), (32b/27), (56b/9),
(82b/14), (82b/33), (84a/12)

i.olun- (56b/11), (82a/2),
(82a/7), (82b/15), (84a/14), (84b/25)

istirāhat<A. 'dinlenme'.

i. (13a/28)

istirhā<A. 'gevşeme'.

i. (36b/24), (36b/25), (36b/29),
(38a/12), (45a/27), (45a/30), (45a/32),
(48a/24), (49b/6), (50a/4), (51b/22),
(51b/9), (54a/7), (61b/20), (61b/22),
(61b/23), (71a/17), (71a/28), (96b/23)

i.+dan (51b/27)

i.+dır (45a/29), (45a/29),
(45a/31)

i.+sıdır (45a/34)

i.+sından (51b/9)

istirhā`ihā<A. 'onun rahavet çökmesi'.

i. (95b/5)

istirhā`iyye<A. 'gevşeme ile ilgili'.

i. (12b/24)

istişāl<A. 'söküp atma'.

i. (86b/2)

i.+a (41b/12)

i. olun- (78b/28)

istiskā<A. 'siroz hastalığı, vücudun su toplaması'.

i. (31a/11), (61b/3), (87a/19)

istişfā<A. 'şifa dileyerek'.

i. (3a/20)

istişmām<A. 'koku alma, koklama'.

i. (15a/2), (21b/29)

i.+ı (27a/18), (82b/21)

i.+ına (83b/32)

i.+ından (18b/26), (86b/33)

i. èt- (18a/29), (25a/14),
(27b/14), (27b/30), (34b/28), (43b/6),
(54a/12), (66b/33), (81b/25), (82b/34),
(83b/11), (83b/34), (84b/33)

i. olun- (15b/31), (81b/32)

istişlāk<A. 'ishal olma'.

i. (12b/27), (96b/10), (96b/13)

i.+dan (29b/25)

istivā<A. 'düzlük'.

i.+sına (6b/2)

istizāde<A. 'çoğalmasını isteme'.

i. (2a/17)

'iṣyān<A. 'karşı gelme, kabullenmeme'. i.+a (85b/31) 'i. ét- (82a/7)	i. (2b/1)
iṣ'ār<A. 'bildirme'. i. (30a/2)	işle- <T. 'işlemek'. i.-deler (45a/19)
iṣārāt<A. (çoğul) 'işaretler, alametler'. i. (2a/11), (76b/31), (96a/4)	işleme <T. 'sırma'. i.-siyle (42b/17)
iṣāret bk. iṣārāt. i. (39b/5)	işlet- <T. 'çalıştırmak'. i.-eler (45a/19)
iṣfāk ol-<A. T. 'şefkat göstermek'. i.-mağla (3a/7)	işnüşe <F. 'aksırık'. i. (55a/9)
iṣit-<T. 'işıtmek, duymak'. i.-dikde (43a/14) i.-dügini (26a/28) i.-meniğ (76a/11), (76a/6), (76a/7) i.-mesi (74a/18) i.-meyüp (76a/20) i.-üp (76a/18)	işrāb <A. 'içirme'. i. (1b/14)
iṣkāl<A. 'sorun'. i. (2a/29), (3a/4)	İşrāḳiyyīn <A. (çoğul) 'Pisagor felsefesini benimseyenler'. i. (38b/16)
iṣkeste<F. 'kırık, zayıf'. i. (1b/7)	'iṣret<A. 'sohbet'. i.+den (15b/34), (16b/15), (23a/12)
iṣkesteğī<F. 'kırıklık, kırılma'.	iṣti'āl <A. 'yanma'. i. (5b/15), (5b/24)
	iṣtibāh <A. 'şüphelenme'. i. (4b/14) i.+1 (4b/15) i. olun- (92a/12)
	iṣtidād <A. 'şiddetlenme'. i.+1 (93a/19) i.+ına (38a/33)

iştigāl<A. 'ilgilenme'.

i. (28b/35), (2a/26), (34a/5)

i.+dan (29a/24)

i. èt- (30b/29)

iştihā<A. 'iştah'.

i. (30a/6), (34b/15), (89a/30)

iştirāk<A. 'katılma, iştirak'.

i. (17a/18), (17a/33), (17a/35),
(17b/1), (17b/13), (17b/15), (17b/16),
(17b/17), (17b/18), (17b/2), (17b/3),
(17b/4), (17b/7), (18a/2), (18b/1),
(26a/29), (34b/20), (40a/35), (40b/11),
(40b/13), (40b/6), (42a/35), (55a/34),
(55b/14), (55b/17), (78a/28), (78b/14)

i.+ı (12b/3), (12b/4), (42b/15),
(55b/2), (76b/25)

i.+ından (14a/24)

i.+ımı (12a/17)

i.+iyle (14a/28), (17a/17),
(17a/19), (17a/20), (17a/20), (17b/20),
(18a/34), (18a/35), (18b/1), (34b/23),
(35a/33), (42b/11), (42b/2), (79b/30)

i.+iyledir (16b/35), (17a/1)

i.+ları (55b/5)

iştirākiyye<A. 'katılma ile ilgili'.

i.+de (13a/13)

iştiyāk<A. 'arzu'.

i.+ı (1b/20)

iṭā'at<A. 'itaat, dinleme'.

i.+i (31a/5)

i'ṭā èt-<A. T. 'vermek'.

i.-eler (25b/32), (25b/33),
(28b/19), (32b/33), (45a/24), (48a/12),
(48a/2), (48b/30), (65b/23)

i. olun- (28b/8), (42a/33)

i'terāhū<A. 'ona isabet etti'.

i. (50a/21)

iṭfā<A. 'söndürme'.

i. (88a/10)

i. èt- (28a/25)

iṭhāf<A. 'takdim etme, sunma'.

i. (1b/11)

i'tibār<A. 'farz etme, sayma'.

i.+ı (39a/25), (56b/29)

i. olun- (14a/20)

i'tidāl<A. 'uygunluk, eşit olma'.

i. (2b/11), (82a/1), (87a/10),
(87a/13), (90a/22)

i.+a (48a/16), (59a/9), (87a/29)

i.+dan (69a/24), (69a/25),
(87a/11), (8a/20)

i.+la (23a/9)

i.+leriņ (8b/32)	i. (12a/3), (13b/7)
i. ol- (66b/29)	i.+ından (4b/24)
i' tikkād <A. 'inanma'.	i.+larına (9a/3)
i.+ı (38b/6)	ittihāz <A. 'alma'.
i. èt- (29a/24), (29a/24)	i. (31b/5)
i. eyle- (38a/31)	ittisā' <A. 'genişleme'.
i' timād <A. 'güvenme'.	i.+ı (68b/10)
i.+ları (4b/15)	ittişāl <A. 'birleşme'.
i' tirāz <A. 'kabul etmeme'.	i. (31a/10), (51a/31), (52b/2),
i.+ıı (29b/14)	(54a/6), (6a/24), (70b/2), (76a/30),
i. èt- (29b/10)	(76a/33), (93a/6), (98a/18)
i. eyle- (45b/3)	i.+a (98a/17)
i' tizār <A. 'özür dileme'.	i.+dan (67b/31), (74b/22)
i. (2b/20)	i.+dır (74b/11), (94b/22)
itkân <A. 'sağlamlaştırma'.	i.+ıı (70b/1)
i. (6a/24)	i.+ında (49b/15)
itmām <A. 'tamamlama'.	i.+ındır (74b/7)
i. (29a/24)	i.+ını (6a/23)
ittifāk <A. 'anlaşma'.	i. èt- (60a/29), (93b/20)
i. (19b/23), (39a/35)	ivez <A. '(hayvan) kaz'.
i.+ı (70b/17)	i. (24b/2), (50b/25), (72a/35),
i.+ları (41a/9)	(73a/26), (76a/1)
i. èt- (35a/11), (91a/5)	i' vicāc <A. 'eğrilik'.
ittihād <A. 'birleşme'.	i. (51b/8)
	i' yā <A. 'yorgunluk'.

i.+ya (37a/12)

'**iyān ét-**<A. T. 'gözle görmek'.

i.-üp (58b/12)

'**iyār**<A. 'ayar, ölçü'.

i. (2a/22)

iyāric<A.F. 'müshil ilacı'.

i. (27a/17), (28a/15), (34b/32),
(41b/10), (41b/3), (42a/8), (42a/8),
(42b/12), (44b/18), (54a/33), (57b/33),
(65b/19), (68b/14), (73b/4), (73b/5),
(82b/28), (83a/1), (89b/10)

i.+ler (73b/11)

iyāricāt (çoğul) bk. **iyāric**.

i. (22b/23), (53b/28), (61a/5),
(71a/29), (71b/4), (74b/3), (83b/29),
(84a/18)

i.+ıyla (59b/27), (59b/30),
(61a/19), (62b/32)

iyāric fīkrā<Yun. 'müshil ilacı'.

i. (18a/6), (18b/16), (20a/22),
(20a/4), (21a/3), (26a/35), (34b/32),
(35b/35), (36a/2), (37b/27), (41b/4),
(42b/19), (44b/12), (44b/33), (44b/6),
(45a/3), (47a/17), (47a/21), (47a/9),
(50a/31), (50b/13), (52a/24), (65a/29),
(66a/7), (72a/17), (72b/10), (83b/29),
(83b/30), (89b/9)

i.+dan (48b/29)

iyāric-i luğazya<Yun. 'ilaç adı'.

i. (21b/16), (28a/14), (41b/3),
(42a/8), (42b/20), (44b/33), (47a/9),
(50b/14)

iyāric-i pakpiyos<Yun. 'ilaç adı'.

i. (47a/2)

iyāric-i rons<Yun. 'ilaç adı'.

r. (42a/8)

izā<A. 'eğer'.

i.(2a/6), (39a/10)

izāfe<A. 'ekleme'.

i. (22a/6)

i.+sinden (25b/26)

i.+siyle (32a/2), (42a/32),
(65a/34)

i. ét- (44b/26), (77b/22),
(81a/3), (92b/29)

i. olun- (10b/25), (20a/5),
(22b/2), (58a/29), (63a/23), (75a/17),
(77b/2)

izāḥ<A. 'açıklama'.

i. (4a/18), (4a/5)

izāḳa<A. 'tattırma'.

i. (1b/14), (3a/3)

izāle<A. 'ortadan kaldırma, yok etme'.

i. (11a/12), (11b/14), (11b/15),
(11b/25), (12a/11), (19a/6), (27a/31),
(37a/13), (37b/25), (3a/4), (47b/34),

(48a/24), (53a/8), (62b/13), (68b/20),
(6a/31), (79b/29), (7b/35), (82a/8),
(86b/13), (89b/11), (8b/27), (9a/11)

i.+de (10a/12), (64a/32),
(64a/32), (70b/30), (8b/29)

i.+den (10a/26), (60a/21)

i.+si (40b/32), (64a/26)

i.+sine (4a/12)

i.+ye (27b/25), (4a/5), (8b/30)

i.  t- (12a/10), (13a/28),
(15b/2), (16a/29), (30a/14), (30a/22),
(38b/23), (50a/25), (52a/18), (54b/3),
(55b/11), (56b/1), (59b/15), (59b/9),
(60b/3), (65b/33), (68b/17), (68b/26),
(70a/27), (70b/20), (70b/22), (70b/33),
(70b/34), (73a/31), (76b/32), (77a/2),
(7b/7), (89b/15), (89b/20), (89b/34),
(8b/32), (8b/35), (96a/17), (97a/4),
(9a/16), (9a/30), (9b/6)

i. eyle- (64a/33), (64a/33),
(75a/21)

i. olun- (60a/26), (75a/21),
(76b/19), (76b/20)

 zam<A. ( o ul) 'kemikler'.

i. (2b/13), (39b/2), (49a/31),
(59a/24), (5a/19), (94b/6), (9b/3)

iz' n<A. 'anlayış'.

i. (6a/22), (6a/24)

 zed<F. 'Allah'.

i. (29a/24)

izh r<A. 'g sterme'.

i. (26a/31), (5a/17)

izh r<A. b.a. 'limon otu'.

i. (42a/21), (50b/30)

izh r-ı Mekk <A. b.a. 'limon otu
 eşitlerinden'.

i. (22b/17)

J

jalapa<? b.a. 'akşam sefası'.

j. (95a/20)

K

 ab<T. 'kap'.

k. (38b/35)

k.+ıyla (27b/28)

 ba <T. b.a. 'kabak'.

k. (16b/14), (32a/25), (46b/22),
(81a/33)

k.+ları (15a/24)

k.+larını (33a/32)

 b z/  b za<A. 'ishal kesen ila '.

k. (19a/17), (48b/5), (48b/8),
(86b/8), (68a/11), (71a/24), (71a/25),

(87b/34), (90a/25), (90b/17), (91b/11),
(91b/18), (93a/20), (93a/22), (97a/11),
(97a/3), (97b/19), (97b/23), (97b/24),
(97b/29), (98a/26), (98a/31)

k.+dan (19a/16), (73b/21),
(85b/2)

k.+sı (12b/26), (14b/22),
(14b/23)

ḳābīzāt (çoğul) bk. **ḳābīz**.

k. (8a/1), (54b/7), (87b/20),
(88a/25), (88a/29), (91b/2)

k.+dan (94b/28)

ḳābīḥ<A. 'kötü eylem'.

k. (33b/19), (94a/32)

ḳābil<A. 'mümkün'.

k. (2a/34), (41a/6), (46a/13),
(46a/25), (6a/8), (64b/11), (76b/30)

ḳ. ol- (57a/19), (5b/3)

ḳābīl<A. 'bu türlü, bu çeşit, bunun
gibi'.

k.+den (11a/3), (57a/11), (8a/5)

k.+inden (5a/34)

k.+indendir (32b/3), (40a/15),
(40b/32)

k.+indir (78b/24)

ḳābiliyyet<A. 'kabiliyet'.

k. (1b/23)

k.+i (14a/32), (14a/34),
(57b/24)

ḳabl<A. 'önce'.

k. (16b/19), (25b/28), (29a/24),
(66b/4), (75a/3), (79b/22), (83a/2),
(96a/27)

ḳablu't-ḫāḫā<A. 'yemekten önce, aç'.

k. (18a/11)

ḳabr<A. 'mezar'.

k.+e (33b/10)

ḳabuḳlan-<T. 'kabuklanmak, kabuk
bağlamak'.

k.-dırıcı (87b/18)

k.-maḳ (93a/4)

ḳabūl<A. 'razı olma'.

k. (29a/24), (61a/16)

k.+a (6a/4), (18b/32)

k.+ına (57a/22)

ḳ. ét- (14b/7), (16b/27),
(18b/31), (21b/26), (29a/24), (45b/8),
(5a/35), (61a/2), (63a/11), (76b/28),
(95b/11)

ḳ.eyle- (32a/35), (57b/24)

ḳabulī<Yun. b.a. 'kara halile'.

k. (15a/33), (18b/19), (21b/2),
(35a/1), (35a/16), (73a/10)

kābūs<A. 'karabasan'.

k. (17b/6), (32b/14), (36a/13), (36a/23), (36a/30), (36a/33), (36a/8), (36a/8), (36b/10), (36b/11), (36b/13), (36b/13), (36b/15), (36b/15), (36b/18), (36b/19), (36b/2), (36b/2), (36b/2), (36b/2), (36b/24), (36b/27), (36b/28), (36b/30), (36b/31), (36b/32), (36b/34), (36b/4), (36b/4), (36b/4), (36b/5), (37a/15), (37a/16), (37a/2), (37a/3), (37a/3), (37a/31), (37a/34), (37a/5), (37b/12), (37b/15), (37b/22)

k.+a (36a/35), (37a/22), (37b/10), (37b/15)

k.+dan (36b/17), (37b/1), (37b/11)

k.+dır (36a/13)

k.+ıñ (36a/25), (36a/29), (36a/31), (37a/13), (37a/17), (37a/19), (37a/7)

ķabz<A. 'tutma, ele alma',

k. (2a/11), (86b/12), (87b/16), (95b/20)

k.+ı (64b/19)

k.+ıdan (72a/3)

ķ. ėt- (87b/17)

ķabza<A. 'dört parmaklık ölçü'.

k. (16b/8), (18b/13), (18b/14), (18b/14), (19b/17), (19b/17), (20a/10),

(21a/2), (21a/22), (21a/22), (21a/26), (21a/31), (21b/14), (22a/34), (22a/35), (22b/18), (23b/2), (24a/22), (26a/15), (26b/7), (26b/7), (30b/14), (30b/6), (31b/26), (37b/26), (37b/26), (41a/34), (41a/34), (42a/22), (42a/4), (42a/4), (44b/10), (44b/4), (44b/4), (46b/20), (46b/21), (48b/16), (48b/18), (51a/1), (54b/17), (54b/17), (54b/21), (54b/25), (62a/19), (62a/20), (62a/20), (66b/11), (72a/22), (72a/28), (75a/22), (75b/13), (75b/35), (77b/12), (78a/8), (78a/9), (79a/25), (79b/1), (79b/11), (79b/12), (79b/12), (79b/13), (79b/2), (81b/1), (81b/2), (88a/12), (90b/21), (95a/30), (96a/2), (96a/8)

k.+dan (18b/28)

ķaç<T. 'kaç'.

k. (10a/4), (92b/14)

ķaç-<T. 'kaçmak'.

k.-an (20b/10), (38b/22), (40a/16), (41a/11), (43a/29), (50a/19), (61a/15), (80a/14), (81b/4), (85a/11), (85a/11), (93b/20)

k.-anı (73a/25)

k.-maķ (80a/7)

ķaçır-<T. 'kaçırmak'.

k.-dılarıdır (56a/15)

ķadar<A. 'kadar, ölçüde, derecede'.

k. (10b/24), (10b/28), (13a/19),
(18b/15), (20a/16), (21a/23), (21a/27),
(21b/15), (21b/21), (22a/5), (22a/6),
(23b/3), (23b/7), (24a/23), (27a/30),
(27b/19), (30b/8), (30b/9), (31b/14),
(32a/8), (32a/9), (33b/25), (37a/32),
(37a/32), (37b/1), (37b/27), (42b/10),
(43b/14), (44b/16), (45b/15), (47a/34),
(47b/10), (48a/1), (48b/22), (48b/23),
(52a/13), (55b/9), (57b/20), (58a/28),
(58a/29), (58a/7), (58b/17), (61a/21),
(63b/22), (66b/12), (68b/24), (69a/31),
(69b/28), (73a/25), (73b/13), (73b/34),
(75b/9), (76a/4), (79a/22), (79a/26),
(79b/10), (80b/14), (80b/9), (82b/21),
(83a/18), (83a/20), (85b/1), (85b/12),
(86a/1), (88a/15), (89b/16), (90b/29),
(91a/2), (96b/35)

k.+dır (31b/20)

ķadaru'l-kifāye<A. 'yeterince'.

k. (11b/33)

ķadeķ<A. 'bardak'.

k. (65a/26)

k.+a (72b/3)

ķadem<A. 'ayak'.

k. (13b/25), (3b/15), (45a/31),
(46a/7)

k.+e (45a/30)

k.+iņ (15a/3)

k.+inden (19a/10)

k.+iniņ (40a/11)

k.+lerinden (41b/7)

ķademeyn<A. 'iki ayak'.

k. (25a/14), (25b/25), (40b/13),
(42b/1), (42b/11)

k.+e (42b/15)

k.+i (32b/27)

k.+inde (32b/14)

k.+inden (40a/3)

ķaderiyyet<A. 'inancı'.

k.+dır (1b/7)

ķādī<A. b.a. '(ilaç adı) pandanus
tectorius'.

k. (48b/6), (48b/7)

ķadīd<A. 'kurutulmuş et'.

k. (23a/11), (23b/33), (24b/5),
(91a/15)

ķadīm/ ķadīme<A. 'eski'.

k. (78b/22)

k.+de (38b/3)

k.+den (2a/26), (2a/27)

k.+si (2a/19), (52b/27)

ķādir<A.<A. 'kudretli'.

k. (34a/17), (38b/13), (39a/2),
(61a/18), (80a/13), (88b/34)

ķ. ol- (14a/22), (18a/18),
(28a/35), (29b/27), (34a/18), (34a/20),
(37a/11), (49a/11), (63a/16), (80b/24)

ķadr<A. 'kıymet'.

k. (31b/25)

ķāf<A. 'Arap alfabesinde kaf harfi'.

k. (90a/31), (94a/5)

ķafā<A. 'baş'.

k. (14b/33), (68a/10), (71a/23)

k.+nın (14a/4), (14b/31)

k.+sını (88b/9)

ķāfī<A. 'yeten, yetişen'.

k. (90a/29)

k.+dır (27a/21), (37a/35),
(57b/29), (70b/18), (88a/34), (91a/20),
(98a/25)

ķāfiye<A. 'yeterli'.

k. (32a/8)

k.+dendir (37b/16), (9b/27)

ķāfūr<A. b.a. 'kafur ağacı'.

k. (18a/29), (25a/14), (26b/4),
(31b/35), (32a/2), (35b/33), (48b/35),
(65b/4), (66b/14), (67a/24), (67a/29),
(70b/23), (73a/21), (73a/28), (84a/34),
(84b/1), (84b/33), (86b/14), (88a/28),
(88b/1), (91a/28)

ķāfūrī/ ķāfūrīyye<A. b.a. 'kafur ağacı
ile ilgili'.

k. (9a/35), (65b/15)

ķāfūr-ı ķayşūrī<A. b.a. 'şifalı bir
bitki'.

k. (67a/24)

ķāged<F. 'kağıt'.

k.+den (28a/18)

ķāh<F. 'bazen'.

k. (28a/35), (31a/1), (85a/11)

ķāhin<A. 'kahin, ruhani reis'.

k. (38b/1)

k.+i (38b/1), (38b/2)

ķahr<A. 'dert, sıkıntı'.

k. (2b/12)

ķā'ide<A. 'kanun, temel'.

k. (2a/18), (54b/18), (54b/6),
(8a/31)

ķā'id ol-<A. T. 'oturmak'.

k.-mağdır (50a/5), (57a/16)

ķā'il<A. 'söyleyen'.

k. (39a/7)

ķā'im ol-<A. T. 'ayakta durmak'.

k.-dığmda (81b/20)

k.-dıkda (34a/27)

k.-mağdan (59a/31)

k.-ur (94a/30)

ḳā'im maḳām <A. 'kaymakam'. k.+ı (50b/16)	k.-ınca (23b/13), (27a/15), (58a/28), (64b/24), (85b/7)
ḳā'in <A. 'bulunan'. k. (23b/34)	k.-madı (67b/1), (96b/32) k.-madığı (38a/22)
ḳā'ināt <A. 'yaratılmış'. k.+dan (38b/1)	k.-mağıyla (21a/20) k.-mağla (83b/7), (85b/30)
ḳaḳ -<T. 'ittirmek'. k.-a (43a/16) k.-ır (43a/17)	k.-maḳ (26a/29) k.-ması (96b/25) k.-maz (38b/29), (90a/29)
ḳaḳula <F. b.a. 'kakule'. k. (11b/18), (21b/4), (35a/18), (35a/2), (41b/17), (44b/28), (53a/2), (73a/18), (89b/26), (89b/32)	k.-mıṣ (70b/8), (83a/32) k.-mıṣdır (81b/16) k.-mıṣlar (48a/32)
ḳal' <A. 'koparma'. k. (96b/26), (96b/27), (96b/4) k.+ı (80a/31)	k.-sa (29b/6), (76b/22) k.-up (21b/27), (26b/18), (33b/11), (33b/9), (34a/16), (35b/22), (40b/15), (54a/11), (55b/13), (68b/2), (72a/7), (83b/18), (97b/5)
ḳal -<T. 'kalmak'. k.-a (98a/18) k.-acaḳ (61a/29) k.-an (19b/3), (20b/3), (68a/34), (86b/8) k.-dı (92a/16) k.-dığı (90b/5) k.-dılar (53a/18) k.-dırup (24b/24)	k.-ur (11a/8), (17a/2), (20b/12), (25a/12), (34a/14), (41a/4), (41a/5), (46a/8), (68b/12), (94b/11) k.-ursa (23b/19), (25b/20), (56a/3), (61a/26), (79b/27), (84a/24), (93b/9)
	ḳalāḳ <A. 'huzursuzluk, ızdırıp'. k. (19b/4), (33a/27), (33b/6), (34b/15), (37a/12), (71a/18), (74b/23)

kalay<A. 'yumuşak'.

k. (2b/32)

kalb<A. 'kalp'.

k. (12a/29), (17a/27), (17b/18),
(23a/18), (26a/5), (29a/2), (2a/11),
(2b/19), (34a/5), (34a/6), (3a/7),
(40a/18), (40a/29), (43b/32), (5a/20),
(5a/22), (6b/14), (6b/16), (75b/26),
(75b/7), (75b/8), (87b/5)

k.+a (17a/25), (23b/17),
(32a/23), (35a/9), (40a/12), (87b/4)

k.+dan (35b/1), (37a/12),
(43b/19), (6b/22), (6b/25), (7a/21),
(7a/33), (7b/5)

k.+da (33a/17), (33b/11), (5b/9)

k.+ıñ (12b/18), (30a/4),
(32a/22), (5b/11), (5b/23)

k.+ına (33a/16)

kalben<A. 'içten'.

k. (2a/11)

kalbî/çalbiyye<A. 'kalp ile ilgili'.

k. (20a/15), (20a/9), (24b/28),
(43b/25), (48a/11), (53a/10)

kaldır-<T. 'kaldırmak, hareket ettirmek'.

k.-mağā (37a/11)

kalē<A. 'demiş'.

k. (50a/21)

qalem<A. 'kalem'.

k. (1b/3), (2a/30), (72b/4)

qalensüve<A. 'kühah'.

k. (44b/30), (72b/9)

qaleviyye<A. 'alkali'.

k. (13b/1)

qalğı-<T. 'sıçramak'.

k.+ya (80a/15)

qalık<T. 'eksik'.

k. (60b/29)

qali<A. b.a. '(ilaç adı) prickly Russian thistle'.

k. (91b/21)

qaliben<A. 'beden'.

k. (2a/11)

qalil/ qalile<A. 'az'.

k. (12a/15), (16a/27), (19a/20),
(20b/33), (22a/5), (24b/12), (28b/24),
(32b/12), (45b/2), (46a/6), (50a/3),
(51b/14), (51b/26), (52a/30), (53a/19),
(54a/1), (59a/23), (5b/32), (64b/19),
(65a/12), (66b/23), (68b/18), (75a/1),
(75a/16), (80a/1), (82a/29), (85a/11),
(89a/30), (90a/20), (97a/1), (97b/10),
(97b/9)

k.+de (26b/20), (38a/28),
(51a/23), (72b/11)

k.+dendir (76b/23)

k.+dir (25a/17), (41a/7),
(60b/35), (7a/35), (97b/11)

k.+inden (55b/9)

k. ol- (14b/22), (19b/3),
(20b/25), (20b/34), (44a/2), (57b/18),
(57b/27), (59a/34), (65a/7), (65a/7),
(65a/8), (65a/9), (71a/28), (72b/31),
(72b/35), (82a/13), (83b/6), (85a/11)

kalilen<A. 'az olarak'.

k. (12a/22), (49a/25), (49a/25),
(49b/9), (49b/9), (51b/25), (71b/31),
(71b/31), (71b/31), (71b/31), (75b/19),
(75b/19), (76b/15), (76b/15), (83b/6),
(83b/6), (87a/1), (87a/1), (88b/4),
(88b/4), (94b/12), (94b/12)

kalilü'l-bizā'a<A. 'Abbas Vesim
Efendi'.

k. (21b/33), (39a/10), (72b/21)

k.+nın (43a/26), (47b/18),
(58a/12)

kalilü'l-istiṭā'a<A. 'Abbas Vesim
Efendi'.

k.+nın (3a/6)

kaliyye/ kaliyyet<A. 'alkali ile ilgili'.

k. (9a/8), (9a/28), (9a/28),
(10a/11), (10a/19), (10a/20), (10a/32),
(10a/35), (11a/11), (11a/18), (4b/33),
(5a/3), (5a/4), (8a/23), (8a/25), (8a/25),
(8b/35), (8b/5), (8b/7)

k.+den (5a/16)

k.+dir (6a/19), (7b/25)

k.+i (10b/33), (9a/18)

k.+iñ (10b/29), (8a/28), (9a/18)

k.+niñ (5a/9), (7b/12), (7b/26),
(8b/31), (9a/14)

kalḳ<T. 'kalkmak'.

k.-ar (61a/16)

kalḳandis<Yun. '(kimyasal bileşen)
demir (III) sülfat'.

k. (67a/21), (67b/11), (67b/8),
(68b/25), (83a/4), (96a/17)

k.+iñ (67b/10)

kāl u kīl<A. 'dedikodu'.

k. (2a/34)

kalye<F. 'deniz bitkileri yakılarak elde
edilen tuz'.

k.+lere (72b/15)

k.+yi (89b/1)

ḳamar<A. 'ay'.

k. (33), (43a/30)

k.+ı (73b/13)

k.+iñ (16b/29), (16b/31),
(20b/24), (24a/12), (24b/14)

ḳamariyye<A. 'ay takvimi ile ilgili'.

k. (38a/2), (38a/2)

ḳāme <A. 'boy'.	k.+da (92a/15)
k. (60a/28)	k.+ı (20a/1), (60a/23)
ḳamḥ <A. b.a. 'buğday'.	k.+ında (90b/5)
k. (54b/24), (75a/22), (76a/3)	ḳana -<T. 'kanamak'.
ḳami '<A. 'huni'.	k.-maḳ (86b/18)
k. (75a/7), (75a/9), (75b/13), (78a/7)	ḳanāfız <A. (çoğul) '(hayvan) kirpi'.
kāmil/ kāmile <A. 'tam, olgun'.	k. (51a/25)
k. (32a/12), (42b/35), (69a/1), (76b/16), (76b/17), (76b/20), (83a/7), (86b/9)	ḳanbī '<A.b.a. 'karnabahar'.
k.+dir (51a/22)	k. (43b/6)
kāmilihi <A. 'onun tamamını'.	kānet <A. 'olmuş'.
k. (94b/11)	k. (44a/7), (44a/8)
kāmiliyye <A. 'tam ile ilgili'.	ḳanġı <T. 'hangi'.
k.+ye (76b/15)	k. (14a/31), (14a/33), (18a/34), (20b/25), (24b/17), (38a/17), (41a/5), (45b/31), (56b/27), (57a/33), (57a/8), (57b/22), (60b/20), (61b/11), (78b/21), (87a/30), (8b/6)
kāmilu'ş-şinā 'a<A. 'eksiksiz'.	k.+sı (15a/33), (15b/18), (20a/8), (27b/14), (39b/9), (47b/13), (63a/30), (64a/11), (68b/19), (74a/19), (81a/33), (85b/2), (88a/29)
k. (2b/6)	k.+sından (34b/29)
ḳamḳām <A. '(hayvan) bit türlerinden'.	k.+sınıḡ (27b/14)
k. (60b/34), (61a/9)	ḳānī <A. 'koyu renk'.
ḳaml <A. '(hayvan) bit'.	k. (11b/34)
k. (60b/34), (80a/33)	ḳāni '<A. 'kanaat eden'.
k.+ler (61a/9)	
ḳan <T. 'kan'.	
k. (14b/15), (26a/33), (43b/15), (43b/16), (96a/30)	

k.+dir (33a/20)	ķapak <T. 'kapak'.
ķanne <A. b.a. 'hıthıt, Şeytan otu'.	k.+ı (51b/27)
k. (47b/29), (49a/1), (50b/3)	k.+ııı (59b/11)
ķanřaryūn <A. b.a. 'peygamber řiçeęi'.	k.+ıını (59b/14)
k. (10b/6), (11a/22), (24a/31),	k.+larda (62a/15)
(43a/34), (44b/4), (44b/9), (51a/9),	k.+ları (62b/28)
(70b/13), (70b/15), (79b/1), (80b/15),	k.+larına (59a/25)
(80b/4), (81b/12), (9a/30)	
k.+ı (47a/11)	ķapalı <T. 'aşık olmayan'.
ķānūn <A. 'kanun, kural'.	k.+yup (79a/32)
k. (11b/34), (1b/4), (2b/15),	ķapan- <T. 'kapanmak'.
(31b/22), (47a/27), (47b/12), (50b/21),	k.-mağla (76a/10)
(50b/31), (52b/11), (62a/17), (72b/13),	k.-ması (51b/23)
(73b/33), (77a/34), (77b/23), (89b/28),	ķaplıca <T. 'ılıca, banyo'.
(92b/8), (94b/3)	k. (50b/15)
k.+da (29b/20), (67a/8)	ķār <F. 'iş, sanat'.
k.+ında (44a/4)	k. (16b/17), (16b/5), (36b/12),
k.+ını (7b/31)	(83a/7)
ķānūnçe <A.F. 'kūřuk kanun'.	k.+ı (92b/26)
k. (2a/33)	k.+ııı (90a/13)
ķapa- <T. 'gōrūlmesine engel olmak,	k.+ında (88b/11)
ķapatmak'.	k.+nuı (3a/34)
k.-maķ (64b/28)	ķa' r <A. 'derinlik, dip'.
k.-maķda (26a/30)	k.+ına (46b/31)
k.-yalar (73b/24)	ķar' <A. b.a. 'su kapağı'.
k.-yup (60a/11), (73b/32)	k. (20b/14), (28b/7), (49b/14),
	(50b/17), (51a/16), (51b/1), (52a/25),

(53b/32), (53b/33), (58b/2), (75a/19),
(82b/22), (90a/19), (92b/4)

kar'a<A. 'su şişesi'.

k. (27b/34), (30b/6), (51a/4),
(62a/21), (66b/12), (70a/26), (72a/30),
(73a/26), (73b/10), (73b/9), (90b/30),
(92b/24)

k.+sı (71a/8)

k.+ya (79a/32)

k.+yı (79a/32)

karabaş<T. b.a. 'karabaş otu'.

k. (44b/10)

karaboya<T. '(kimya terimi) sülfürik
asit, zaçyağı'.

k. (84b/16)

karaciğer<T. 'karaciğer'.

k.+ini (73a/29)

karāḥ<A. 'içilebilir, kullanabilir su'.

k. (12a/1), (42a/5)

k.+ıyla (26b/4)

karāḫır<A. 'karın gürültüsü'.

k. (17b/11)

k.+ı (30a/6)

karāḫuzu<T. '(bitki adı) ?'.

k. (81a/32)

karanfül<A. b.a. 'karanfil'.

k. (10a/19), (10b/6), (11b/33),
(15a/32), (15b/23), (15b/31), (15b/32),
(21b/4), (22a/17), (22a/3), (22b/31),
(30a/28), (30b/7), (31b/16), (35a/19),
(41b/17), (44b/28), (47a/22), (47a/27),
(47a/33), (47b/30), (48b/21), (53a/1),
(58a/14), (66a/30), (68b/33), (72a/29),
(73a/12), (73a/18), (73a/21), (75b/8),
(77b/1), (79a/27), (83b/33), (84a/12),
(89b/25), (89b/31), (89b/35), (90a/3),
(90b/26), (90b/35), (9a/35), (9b/29)

karanfülü<A. 'karanfil ile ilgili'.

k. (15a/34)

karanī<A. 'kornea ile ilgili'.

k. (71b/16)

karaniye<A. 'sara hastalığı'.

k. (38a/4)

karaniyye<A. '(vücut) kornea'.

k. (58b/27), (67b/22), (70a/1),
(70b/2), (70b/4)

k.+de (67b/34), (69b/15)

k.+den (68a/2)

k.+niḡ (67b/31), (68a/2),
(70a/32), (70a/33), (70b/5), (70b/6)

k.+ye (68a/29), (70b/1), (70b/2)

k.+yi (67a/7), (67b/28),
(67b/29), (68a/2), (68a/29)

karanlık<T. 'karanlık'.

k. (26a/6)	k. (14a/15), (3a/2), (40a/4), (57b/9), (62a/34), (64b/15), (67b/29), (67b/31), (70a/14), (70a/28), (70a/35), (74b/27), (80a/35), (81a/15), (83a/31), (85a/11), (85a/11), (85a/11), (85a/13), (85b/13), (85b/8), (85b/9), (98a/18), (98a/19), (98a/20), (98a/25)
ķarāniyā <A. b.a. 'kızılıcık'.	
k. (90b/19)	
ķarār <A. 'karar'.	
k. (71b/29), (92a/16)	
k.+ı (19b/4)	k.+da (70a/18), (81a/22), (81a/23), (81a/5)
ķarar -<T. 'kararmak, siyahlaşmak'.	
k.-ır (35b/22)	k.+dan (70b/8)
k.-maĝa (35b/13)	k.+lar (90b/32)
k.-maķ (14b/16)	k.+larda (91a/6)
k.+ması (17b/9)	k.+nıñ (32a/18), (42b/17), (62b/12), (64a/4), (70a/17), (77b/29), (80b/1), (81a/24), (90b/31), (94b/30), (98a/15)
ķ. ět- (16b/33), (32a/29), (91b/14)	
ķaraşya <Yun. b.a. 'kuru erik'.	
k. (66a/23), (75b/8)	k.+ya (70a/10)
ķarāvyā <A. b.a. 'frenk kimyonu'.	k.+yı (70a/8), (85a/11), (86b/8), (91b/20)
k. (18a/13), (18b/14), (21a/30), (21b/14), (43b/3), (46b/24), (50b/30), (73a/15), (75a/26), (77b/1), (79a/21), (79b/13), (79b/9), (89b/27)	
k.+dan (79b/33)	
ķarbon <'(kimyasal element) karbon'.	
k. (18a/27)	
ķardamana <Yun. b.a. 'kakule'.	
k. (42b/22)	
ķarĥa <A. 'yara, ũlser'.	
	ķarın <T. 'karın'.
	k.+a (91b/29)
	ķarınca <T. 'karınca'.
	k. (67b/21), (67b/23), (67b/32)
	ķarış <T. '(22-24) santim olan uzunluk ölçüsü'.
	k. (80a/17), (92a/1)
	ķarış -<T. 'birleşmek'.
	k.-mış (48a/13)

karışık<T. 'karışık'.

k. (19a/2)

karīb/ karībe<A. 'yakın'.

k. (24a/8), (37a/1), (48a/16),
(51b/31), (6b/29), (76a/15), (76b/30),
(7a/8), (81a/16), (81a/17)

k.+de (59a/6)

k.+dir (8a/11), (28b/5), (48a/8),
(5a/1), (66b/6), (76b/30), (98a/27)

k.+i (29a/25), (29a/34), (4a/21),
(8a/35)

k.+inden (6b/28)

k.+ye (94b/17)

ķ. ol- (36b/33), (54a/10),
(75a/3), (81b/4), (92a/6)

ķ. olun- (66a/1)

karīḥa<A. 'düşünce gücü'.

k. (3a/2)

karīn<A. 'dost'.

k. (3a/7)

ķarmūr-ı ķarķīr<A. b.a. 'soda otu'.

k. (67a/25)

ķarmūru'ṭ-ķarķīr bk. **ķarmūr-ı ķarķīr**.

k. (11a/14), (11a/32), (20a/4),
(22b/30), (30a/27), (30b/2), (31a/27)

ķarn<A. 'boynuz'.

k. (10a/1), (10a/15), (10b/1),
(11b/34), (12a/1), (12a/2), (12a/6),
(16a/9), (24a/29), (41a/19), (41b/16),
(42a/14), (51a/18), (53a/11), (68b/19),
(68b/19), (70a/22), (70b/16), (70b/24),
(88a/21), (92b/22), (95a/30), (95b/29),
(9b/1), (9b/27), (9b/32), (9b/32),
(9b/4), (9b/4)

ķarṣa' nna<A. b.a. 'boğadikeni'.

k. (32a/24)

ķarṣu<T. 'karşı'.

k.+mda (39a/15)

k.+sında (92b/34)

ķarṭal<T. '(hayvan) kartal'.

k. (67b/5)

ķārūre<A. 'sırça kap'.

k. (26b/19), (27a/1), (2b/1),
(40a/28), (50a/2)

k.+de (27a/11), (46a/32)

k.+niḡ (46b/31)

k.+si (19b/5), (19b/8), (20b/29),
(34b/14), (34b/17), (34b/20), (46a/5),
(46b/29), (46b/30)

k.+sinde (19a/6)

k.+sine (19b/10)

ķasā<A. b.a. 'acur'.

k. (93a/24)

kaşab<A. b.a. 'şeker akça ağacı'.

k. (70b/33), (71a/2), (71a/4)

kaşaba-ı enf<A. 'burun direği'.

k. (82a/22)

kaşaba-ı riye<A. 'akciğer borusu'.

k. +niñ (17b/3)

kaşabatu'l-enfi bk. **kaşaba-ı enf**.

k. 82b/4

kaşabatu'r-riyye bk. **kaşaba-ı riye**.

k. (58b/11)

k.+de (56a/4)

k.+dir (55b/35)

k.+ye (56a/3), (57b/6), (81b/27)

kaşabu'z-zerire<A. b.a. 'hazanbel, eğil otu'.

k. (13b/15), (47b/21), (54b/19), (54b/25), (54b/29), (62a/24)

kaşanī<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

k. (11a/19), (41a/18), (41a/23), (42b/23), (81a/10)

kaşā' u'l-ḥimār<A. b.a. 'eşek hıyarı'.

k. (41b/32), (68a/14), (82b/17), (82b/19)

kaşāvet<A. 'sertlik'.

k. (22a/21)

kaşd eyle<A. T. 'demek istemek'.

k.-miş (36a/16)

kāse<F. 'kap'.

k. (2b/16), (44a/23)

kaşık<T.? '(vücut) kasık'.

k. (44a/16)

kaşır<A. 'kısa'.

k. (3b/34)

kaş. ét- (45a/24), (46b/4), (72b/15), (93b/16)

kaşırğa<T. 'çok şiddetli, çok hızlı'.

k. (34a/30)

kaşır ol<A. T. 'kusur işlemiş olan'.

k.-duğındandır (68b/1)

k.-up (59a/7)

kaşim<A. 'güzel'.

k. (1b/26)

kaşire<A. 'kusurlu'.

k.+niñ (29a/24)

k.+yi (29a/24)

kaşāmūnī<F. 'kimyasal element türlerinden'.

k. (47b/6), (48b/18)

kaşāran<Yun. b.a. 'deliçay'.

k. (15b/14), (21a/1), (21a/11), (21a/22), (21a/24), (21a/25), (22a/12), (22a/34), (22b/17), (24a/21), (24b/3), (28a/32), (42a/3), (44b/3), (46b/21), (47a/33), (50b/9), (58a/4), (75b/3)

kaş <T. 'kaş'.	k.+1 (69a/1)
k. (60b/27)	k.+ıda (71b/10), (88a/9)
kaşık <T. 'kaşık'.	k.+ına (46a/24), (86b/18)
k. (79b/33), (82b/18)	k.+ından (16b/28)
k.+dır (12a/9), (31b/27), (46b/27)	k. ët- (11a/18), (13a/28), (21a/12), (41a/17), (56b/6), (59b/7), (64a/23), (64a/29), (64b/5), (65a/28), (67b/14), (69a/1), (69a/11), (84a/23), (86b/1), (86b/7), (87b/3), (87b/3), (88a/11), (90a/28), (93a/25), (96b/26), (97a/4), (98a/2)
k.-ı (31a/32)	k. ol- (48b/12), (94a/31)
kaşın- <T. 'kaşınmak'.	k. olun- (31b/26), (5b/2), (69a/32), (78a/9), (83a/19)
k.-mağ (84b/18)	kaş'an <A. 'kesinlikle'.
kat <T. 'fazla, çok'.	k. (6a/8), (9a/26)
k.+ında (14a/21), (87a/27)	kaşarāt <A. (çoğul) 'damlalar'.
kat kat <T. 'katlar halinde'.	k. (25b/9), (2b/12)
k. (74a/10)	kaşardos <Yun. '(hastalık) nezle, grip'.
kaş' <A. 'kesme'.	k. (56b/14)
k. (15b/2), (32a/1), (32a/11), (42b/18), (45b/26), (45b/28), (46a/26), (48b/3), (49b/10), (60b/9), (61a/26), (61a/26), (61a/28), (61a/29), (64b/14), (65a/30), (67b/14), (69a/12), (71b/1), (77a/11), (83a/12), (83a/6), (85a/11), (87a/14), (87a/14), (87a/16), (87a/35), (87b/1), (87b/15), (87b/21), (87b/33), (88a/25), (8b/32), (92a/25), (94a/29), (94b/3), (96b/16), (97a/10)	kaşatı <T. 'pek, çok'.
k.+a (68a/26), (83a/6)	k. (46a/20), (55a/17), (61a/33), (61a/34), (68b/20), (69b/2), (85b/4), (97a/25)
k.+da (64a/31)	k.+yı (16b/26)
k.+dan (45b/26), (50a/17), (51a/30), (64b/9)	katılan- <T. 'katılanmak'.
	k.-mağ (49a/14)

ḳāṭır<T. 'katır'.

k. (48b/5), (48b/8), (54b/18),
(87b/29)

ḳāṭī / **ḳāṭī** 'a<A. 'kesen, kesici'.

k. (30a/25), (94b/4)

k.+dir (92a/25)

k.+ya (92a/25)

ḳatī<A. 'öldürme'.

k. (51b/3), (80b/3), (80b/8)

ḳ. ét- (80b/13)

ḳatliḳun<Yun. 'tüm şifalı bitkilerden
yapılan bir macun'.

k. (36a/2), (42b/12), (42b/4)

ḳaṭrān<A. 'katran'.

k. (80b/9)

ḳaṭre<A. 'damla'.

k. (10a/18), (10a/19), (13a/23),
(13a/33), (15b/31), (37b/17), (37b/19),
(37b/19), (37b/21), (37b/21), (42b/32),
(73b/30), (75b/15), (75b/28), (78a/10),
(78a/15), (79a/18), (79a/30), (79a/34),
(87a/1), (87a/1), (88b/1), (96a/23),
(9b/29)

k.+sini (77b/9)

ḳattāl<A. 'öldüren'.

k.+dır (50a/18)

ḳaṭuna<Yun. b.a. 'karnıyarık otu'.

k. (81a/32)

ḳaṭūriyye<A. 'damla ile ilgili'.

k. (22a/14)

ḳavābıza<A. 'kurutan ilaç'.

k. (93a/20)

ḳavābızāt (çoğul) bk.**ḳavābıza**.

k. (71a/30)

k.+dan (25b/28)

ḳavā'id<A. (çoğul) 'kurallar, kaideler'.

k. (2a/27), (92b/8)

ḳavānīn<A. (çoğul) 'kanunlar'.

k. (2a/23), (3b/13), (3b/22),
(3b/29), (4a/13), (4a/16), (4a/30),
(4a/31)

ḳavī / **ḳaviyye**<A. 'zor, güçlü'.

k. (11b/34), (12a/33), (13b/16),
(15a/28), (16a/11), (20a/1), (22a/10),
(24a/26), (24b/16), (26a/34), (28a/13),
(30a/33), (31b/9), (32a/7), (36b/4),
(39a/21), (40a/13), (42a/25), (42a/30),
(44a/7), (46a/35), (46b/1), (46b/3),
(46b/3), (49b/16), (51a/6), (52a/1),
(54a/20), (54b/7), (56a/10), (56a/33),
(5a/14), (62a/33), (64a/29), (64a/32),
(64a/32), (65a/18), (67b/14), (67a/18),
(67a/34), (67b/28), (69a/24), (71a/21),
(75a/25), (80b/9), (82b/16), (84a/22),
(86b/7), (87a/6), (91a/24), (91b/11),
(91b/17), (95b/19)

k.+den (30a/11), (46a/34),
(98a/24)

k.+dendir (82b/16), (9b/12),
(9b/6)

k.+dir (55b/23), (83b/6),
(9b/13)

k.+ler (15b/32), (24b/24)

k.+leri (10a/34)

k.+mi (12a/31)

k.+niņ (65a/19)

k.+ye (12a/34), (25a/7)

ķ. ét- (59b/9)

ķ. ol- (39b/14), (44a/8),
(46a/19), (46b/2), (55b/29), (64a/27),
(66a/9), (77a/16), (78b/6), (80b/6),
(85b/2), (98a/24)

ķavl<A. 'söz'.

k. (14a/8), (39b/22), (43b/14),
(4a/27), (76a/25), (79b/31), (92a/34)

k.+e (20b/5)

k.+i (36a/24), (39b/21),
(55b/19)

k.+ine (29b/9)

k.+ini (45b/4)

k.+leri (48b/33), (49b/4)

k.+lerine (88b/15)

ķavun<T. b.a. 'kavun'.

k.+ı (15a/6), (18a/1), (18b/22)

ķavurıl-<T. 'pişirilmek'.

k.-mış (53b/27)

ķay'<A. 'kusma'.

k. (12b/13), (12b/35), (12b/8),
(17b/9), (27a/24), (35a/33), (37b/23),
(40a/35), (40b/6), (48b/11), (48b/3),
(49b/17), (50a/6), (57b/10), (66b/34),
(69a/23), (71a/11), (73b/5), (92b/30),
(93b/33)

ķ. ét- (20a/26), (40b/5),
(44b/19), (48a/32), (49b/14), (89b/16)

ķayd<A. 'bağlama'.

k. (29a/24), (32b/18)

k.+ında (29a/12), (79b/25)

ķayh<A. 'irin'.

k. (63b/8), (78b/29), (80b/17),
(80b/18), (80b/19), (80b/19)

ķayna-<T. 'kaynamak'.

k.-dalar (73b/29), (86b/10)

k.-dup (27b/28), (27b/29),
(73b/12), (77b/17)

ķayrūī<A. 'merhem'.

k. (54b/23), (83a/14)

k.+ler (93b/10)

ķ. ét- (95a/6)

ḳayṣūm<A. b.a. 'Türkiye biteyi'.

k. (48b/17), (82b/14)

ḳāz<F.? '(hayvan) kaz'.

k. (70a/19)

k.+ıñ (48b/22), (48b/23)

ḳazā<A. '(hastalık) çapak'.

k. (73b/22), (73b/25), (87b/4)

ḳazı-<T. 'kazımak'.

k.-maḳ (84b/19)

ḳazıḳ<T. 'kazık, odun'.

k. (43a/16)

ḳazıyye<A. 'konu, mesele'.

k. (88b/25)

kāzib<A. 'yalancı'.

k. (30a/6)

ḳazībū's-semek<A. '(hayvan) hancı kurdu'.

k. (8a/3)

kebāb<A. 'kebap'.

k. (48b/24), (48b/24)

k.+lar (43b/3)

kebābe<A. b.a. 'kebabe'.

k. (11b/19), (28a/33), (35a/1), (35a/16), (47b/35), (52a/11), (73a/11), (73a/17), (90a/3)

kebārīt<A. (çoğul) '(kimyasal element) kükürt türleri'.

k. (10a/29), (11a/1), (11a/2), (11b/15), (11b/21), (11b/23), (13a/14), (9b/7)

kebed<A. '(vücut) karaciğer'.

k. (17b/16), (30a/20), (32a/5), (42b/33), (57a/19), (64b/21), (78a/29), (86b/27), (87a/19), (87b/8), (96b/10)

k.+de (46a/6)

k.+den (24a/10), (27a/26), (88a/18)

k.+e (57b/11)

k.+i (19b/12), (46a/5)

k.+ıñ (20b/20), (88a/19)

k.+leri (20b/19), (23a/18)

kebīr/ kebīre<A. 'büyük'.

k. (27a/19), (37a/32), (38a/13), (38a/15), (3b/28), (42a/8), (47b/19), (56a/20), (61b/11), (61b/12), (68b/30), (69a/3), (70b/31), (71b/25), (77a/21), (77b/18), (78a/12), (89a/3), (95a/33), (96a/6)

k.+de (9a/17)

k.+den (17b/1)

k.+dir (17a/26)

k. ol- (63b/3), (67b/24),
(67b/25), (67b/27), (71b/35)

keḅṣ<A. '(hayvan) koç'.

k. (75b/8)

ked<A. 'çaba'.

k. (1b/24)

ke'ennehū<A. 'sanki'.

k. (36b/2), (36b/4), (38a/13),
(58b/11)

kef<A. 'el içi'.

k.+i (44a/13)

k.+ine (39a/17)

kefalaḥiya<Yun. 'baş ağrısı'.

k. (14a/9)

kefreten<A. 'tesadüfen'.

k. (43a/13)

kefret ol-<? T. 'kutlu olmak ?'.

k.-sun (43a/14)

kehene<A. (çoğul) 'kahinler'.

k. (38b/3)

keḥḥāl<A. 'göz hekimi'.

k. (61a/22), (67b/14), (69a/2)

k.+e (59b/19)

keḥḥālān/ keḥḥālīn (çoğul)bk.

keḥḥāl.

k. (64b/2), (64b/29), (65a/10),
(66a/18), (67a/22), (69a/1), (69a/31),
(68a/18), (72a/26), (73a/30)

k.+de (60b/33), (68a/28)

k.+den (60a/2), (67b/8),
(68b/23)

k.+e (70a/30)

k.+ıñ (70b/34)

kehile/ kehle<F. '(hayvan) bit'.

k. (61a/1), (61a/3)

kehrübā<F. 'kehribar'.

k. (11b/20), (11b/20), (11b/20),
(11b/28), (11b/30), (13b/17), (13b/19),
(15b/17), (15b/4), (22a/3), (22a/8),
(24b/3), (24b/30), (35a/7), (37a/28),
(37a/29), (37b/13), (41a/15), (41a/18),
(41a/22), (42a/17), (47b/17), (47b/29),
(48a/6), (48b/26), (50b/24), (51a/28),
(52a/10), (53a/16), (58a/14), (60b/23),
(69b/12), (77b/4), (93b/2)

k.+yı (41a/22)

kehrübā`ī/ kehrübā`iyye<F.
'kimyasal element türlerinden'.

k. (10a/15), (11b/20), (11b/31),
(11b/34), (12a/2), (12a/6), (13b/22)

kehyānā<A. 'sara hastalığı'.

k. (38b/3)

ke`īb<A. 'neşesiz, üzgün'.

- k. (3b/6)
- keji**<F. 'sağırılık'.
k. (76a/12)
- kekik**<T. b.a. 'kekik'.
k. (22a/9), (58a/15)
- keklik**<T. '(hayvan) keklik'.
k. (15b/33), (16a/20), (21a/16), (43b/2)
- kelāl**<A. 'yorgunluk'.
k. (29a/24)
- kelām**<A. 'söz'.
k. (26b/21), (38a/29), (3a/7), (3b/17), (3b/19), (4a/17), (55b/16), (66b/33), (74a/15), (80b/10), (87a/18), (88b/22), (92a/9)
k.+a (45b/3), (82a/35), (88b/34)
k.+da (20b/22)
k.+dır (47b/33), (87a/30), (92b/21), (96a/13), (98a/12)
k.+ı (4a/5), (5a/17), (8b/11), (91a/22)
k.+ıñ (4b/19), (88b/33), (88b/34)
- kelāmühū**<A. 'onun sözü'.
k. (31a/23), (49a/23), (60b/11)
- kelb**<A. '(hayvan) köpek'.
k. (29a/20), (32a/35), (32b/10), (50b/26), (60a/22), (58a/34)
k.+e (3b/26)
k.+ıñ (3b/25)
- kelbiyye**<A. 'bir hasta adı'.
k. (51b/4), (51b/6)
- kele**<T. 'kele'.
k. (69a/14), (96b/26)
- kelef**<A. '(hastalık) çil'.
k. (37a/1)
- kelencebīn/ kelenkebīn**<A. F. 'gül tatlısı'.
k. (35a/27), (44b/22), (46b/19), (95a/25), (95a/27), (96a/5)
- keler**<T. 'sürüngen'.
k. (71a/1)
- ke'l-evvel**<A. 'önceki gibi'.
k. (17a/2), (60a/18), (60b/9), (7a/35), (83a/20)
- ke'l-ḥummeyyāt**<A. (çoğul) '(hastalık) ateşler gibi'.
k. (3b/18)
- ke'l-ü'l-bizā'a**<A. 'Abbas Vesim Efendi'.
k. (3a/6)
- kelimāt**<A. (çoğul)'sözcük, kelime'.

k. (2a/16), (31a/1)

kelime bk. kelimāt.

k. (2a/6), (39a/4)

k.+ye (36a/7)

kem<A. 'kaç'.

k. (4b/26), (73a/30)

kemaderyus<Yun. b.a. 'dalak otu'.

k. (22b/17), (48b/17)

kemafitus<Yun. b.a. 'mayasıl otu'.

k. (24b/3), (46b/20), (46b/20),
(47a/33), (47a/5), (47b/8), (48b/17),
(50b/20)

kemāl<A. 'tamlık'.

k. (11a/11), (11b/3), (11b/35),
(12a/24), (1b/25), (29a/24), (29a/24),
(55b/1), (59b/19), (5a/32), (62b/1),
(74a/23), (74a/25), (74a/9), (80a/26),
(86b/30), (92b/9), (94a/16)

k.+ına (29b/16)

k.+i (67b/15)

k.+iņ (2a/15)

k.+lerine (2a/11)

kemālāt<A. (çoğul) 'mükemmellikler'

k. (2b/28)

k.+larından (2a/16)

kemān<peh. 'yay'.

k. (33b/30)

kemā-yenbağī<A. 'gerektiği gibi'.

k. (11a/26), (11b/10), (12a/12),
(12b/29), (29a/26), (31a/5), (36a/18),
(37b/25), (3b/29), (5a/21), (5a/31),
(5b/27), (60b/12), (6a/22), (78a/2),
(7b/19), (80b/24), (8a/9), (8b/32),
(9a/25)

kemīdū'l-levn<A. 'renk deęiřtirmesi'.

k. (86a/32)

kemik<T. 'kemik'.

k.+leri (81b/18)

kemīne<F. 'az'.

k. (1b/23)

kemmen<A. 'miktar ile ilgili'.

k. (24b/28)

kemmī<A. 'genç'.

k. (30b/25), (30b/25), (30b/26),
(30b/26)

kemiyyet<A. 'kemiyyet, sayı'.

k. (4b/26), (39b/33), (57a/10),
(83b/6)

k.+de (8b/18), (8b/20)

k.+i (57b/1), (87a/35)

k.+ini (8b/16), (8b/26)

k.+iyle (57a/9)

kemmün<A. b.a. 'kimyon'.

k. (18a/13), (18b/10), (18b/14),
(18b/21), (44b/22), (52a/11), (73a/18),
(75a/26), (75a/28), (75b/11), (77a/32),
(77b/10), (77b/21), (79a/10), (79a/21),
(79b/12), (89b/27), (9b/29)

k.+ı (69a/6), (69b/6)

kemük<T. 'kemik'.

k.+i (14b/33), (85a/11)

k.+inden (14b/33)

kenār<F. 'yan'.

k. (14b/12), (16a/24), (48b/24),
(7a/5), (7a/5), (90a/33), (91b/30),
(94b/32)

k.+ı (87b/11)

kendi/ kendü<T. 'kendi'.

k. (11b/10), (12b/30), (14a/21),
(26a/9), (28a/10), (28b/13), (34a/28),
(39a/1), (48b/1), (49a/19), (49a/8),
(54a/3), (58b/30), (64b/33), (70b/19),
(70b/4), (76b/35), (77b/35), (78b/3),
(78b/4), (78b/22), (79b/26), (88b/12),
(89a/10), (94a/23), (95b/10), (96b/3),
(98a/11)

k.+den (29a/24), (29a/24)

k.+lerine (39a/32)

k.+lerini (91a/18)

k.+nde (65a/19)

k.+ne (29a/24)

k.+si (28a/17), (73b/14),
(82b/33)

k.+sinde (76a/26)

k.+ye (16b/27), (18b/32),
(38a/10), (55a/11), (57a/13), (57a/14),
(76b/35), (77b/35), (78b/22), (78b/3),
(79b/26), (92a/32), (95b/10), (96b/3)

k.+yi (29a/20), (33b/7),
(44a/27), (92a/7)

kerb<A. 'üzüntü'.

k. (2b/32), (19b/4), (74b/23)

kerefs<F. bot. 'su kerevizi'.

k. (27a/14), (43b/6), (46b/18),
(46b/23), (50b/29), (66b/26), (80b/4)

kerem<A. 'bağış'.

k. (2b/8), (33b/1)

k.+leri (2b/12)

kerih/kerihe<A. 'pis'.

k. (83b/15), (83b/16), (83b/16),
(83b/19), (85a/29), (89a/26)

k.+si (91b/10)

kerīm<A. 'Allah'.

k. (3a/20)

kerneb<A. b.a. 'lahana'.

k. (23a/11), (26b/30), (31b/17),
(66b/27)

kerre<A. 'defa, sefer'.

k. (18a/28), (18a/33), (18b/33),
(21b/30), (29a/10), (29a/24), (29b/28),
(30b/25), (36a/30), (37b/8), (39a/13),
(43a/11), (43a/11), (43a/26), (47a/8),
(52a/7), (53a/29), (59b/23), (60b/8),
(61a/14), (62a/31), (63a/4), (65a/26),
(67b/26), (68b/4), (73b/18), (77b/2),
(80a/11), (80a/25), (80a/33), (80b/18),
(84b/5), (86b/30), (86b/31), (87b/6),
(89a/25), (90b/7), (91b/35), (94a/34),
(98a/3)

keşāfet<A. 'yoğunluk'.

k. (39b/10), (53b/4)

k.+inden (45b/19)

kesb<A. 'kazanma'.

k. (29a/24)

k.+i (16b/17)

k. ət- (30a/10), (82a/1),
(85b/31), (8a/24)

k. eyle- (29a/27)

kesel<A. 'tembellik'.

k. (29a/24), (40a/26), (43b/31),
(53b/2)

k.+dir (50a/1)

keşif/ keşife<A. 'yoğun'.

k. (29a/32), (49b/11), (70b/1),
(70b/2)

k.+i (21a/20)

k. ol- (93b/31)

keşir<A. 'çok, bol'.

k. (11a/17), (12a/15), (12b/34),
(15a/25), (15b/28), (15b/31), (18b/3),
(19a/1), (1b/24), (20b/18), (24a/16),
(28a/12), (29a/15), (32b/23), (32b/28),
(33a/27), (33b/33), (34b/13), (36b/14),
(36b/15), (36b/32), (39b/13), (40a/27),
(41a/21), (45a/21), (46a/6), (50a/19),
(50a/3), (50a/6), (50b/23), (50b/34),
(51b/14), (54a/25), (56a/18), (56a/21),
(56a/9), (57b/26), (59a/8), (5b/32),
(60b/30), (60b/35), (62a/9), (66a/18),
(66b/29), (68b/30), (69b/29), (72b/8),
(73b/31), (75a/2), (79b/15), (80a/8),
(82a/16), (82a/23), (82a/24), (82b/5),
(82b/9), (83a/8), (83b/5), (84b/7),
(85a/11), (86b/19), (88b/13), (8b/20),
(90a/16), (93a/23), (93a/9), (96b/14),
(98a/24)

k.+den (15a/21), (15a/22),
(15a/22), (16a/2), (16a/21), (16a/25),
(18b/31)

k.+dendir (23a/19)

k.+dir (16b/32), (39b/26),
(39b/7), (49b/35), (57a/20), (69a/9)

k. ol- (20b/27), (24a/6),
(39b/17), (44a/3), (45b/3), (56a/2),
(57a/11), (61b/5), (62b/2), (63a/10),

(65a/8), (68a/6), (71b/33), (72b/32),
(73a/1), (80b/29), (82a/13)

keşirā <A. b.a. 'kitre'.

k. (10b/33), (16b/4), (47a/16),
(66a/13), (66b/3), (70a/21), (85b/11),
(89b/33), (93b/10)

k.+yı (93b/8)

keşire bk. **keşir**

k. (11b/21), (12a/2), (12a/23),
(14b/12), (14b/27), (16a/21), (18a/24),
(19a/32), (22a/20), (23a/17), (24a/9),
(25b/11), (28a/11), (28a/20), (31a/2),
(33b/15), (36b/7), (37b/23), (39b/34),
(49b/8), (50a/6), (55b/1), (57a/15),
(59a/16), (59a/18), (5a/5), (62b/27),
(62b/7), (63a/17), (63b/14), (65a/11),
(69a/15), (69a/24), (71b/17), (72b/26),
(74a/20), (75a/34), (85b/22), (87b/3),
(91b/29), (93b/34), (94b/13), (94b/18),
(96b/18), (97a/34)

k.+de (13b/10), (7a/7)

k.+den (11b/5), (14b/13),
(20b/19), (24b/5), (26a/25), (30b/29),
(56a/29), (71b/20)

k.+dendir (16a/26)

k.+leri (10a/32)

k.+lerinden (90a/13)

k.+niş (60a/10), (8b/29)

k.+si (13a/26), (67a/8),
(81b/34), (85a/2)

k.+sini (6a/23)

k.+ye (8a/7), (91b/10), (91b/9),
(96a/33)

keşiren <A. 'çok defa, sık sık'.

k. (12a/23), (16a/3), (26a/24),
(26b/14), (29b/22), (39b/25), (51b/25),
(53b/21), (54b/7), (55b/8), (58b/10),
(60b/33), (62a/1), (70b/3), (77a/4),
(93a/30)

keskin <T. 'şiddetli'.

k. (58a/35)

kesr <A. 'kıрма, zarar verm; uzun esre'.

k. (27a/25), (32a/19), (52a/33),
(53a/24), (54a/21), (54a/23), (54b/34),
(61a/11), (75a/21), (78a/18), (78a/19),
(78a/33), (83a/20), (83a/21), (84b/5),
(84b/9), (96a/28)

k. èt- (10a/20), (10a/32),
(10b/30), (83a/19), (9a/33)

keşret <A. 'çokluk, bolluk'.

k. (18b/32), (24a/13), (24b/11),
(24b/12), (26b/16), (26b/33), (27b/6),
(28b/22), (28b/33), (29a/2), (29a/24),
(29a/24), (29a/24), (30a/2), (33a/13),
(33a/23), (33b/14), (33b/2), (33b/3),
(34b/18), (35b/2), (35b/6), (35b/8),
(40a/29), (43b/24), (43b/30), (43b/31),
(43b/9), (43b/9), (45b/9), (45b/18),

(46a/2), (46a/2), (46a/3), (46a/3),
(48a/25), (50a/5), (50a/6), (50a/7),
(53a/12), (53a/32), (55b/10), (59a/7),
(61a/18), (61a/3), (61b/34), (62a/3),
(65a/4), (66b/33), (66b/33), (66b/34),
(66b/34), (69a/26), (6b/7), (70b/3),
(71a/12), (73b/19), (74b/19), (74b/22),
(76b/1), (78a/16), (78b/33), (79b/32),
(7a/2), (7b/1), (7b/22), (83a/13),
(84a/23), (85a/10), (87a/35), (88a/3),
(90b/8), (94a/22), (97a/35), (97b/4),
(97b/8)

k.+i (12a/29), (18b/12),
(32b/31), (40a/1), (45a/34), (64b/14),
(80b/22), (8b/9), (8b/9), (91b/12),
(9b/16)

k.+inden (12b/31), (30a/16),
(68a/33), (6b/1), (6b/8), (72b/25),
(7b/22), (94b/21)

k.+indendir (60b/18), (78b/14)

k.+ine (28a/23), (33b/4),
(59a/1), (87a/21)

k. ol- (89a/32)

kestāne<Yun. b.a. 'kestane'.

k. (14b/2), (36b/10)

keşiş<F. 'çaba'.

k. (1b/24), (2a/4)

keşk<F. 'kurutulmuş yoğurt'.

k. (51a/17), (53a/10)

keşmekeş<F. 'kararsızlık'.

k. (2a/4)

ketif<A. '(vücut) omuz'.

k. (78a/5)

k.+e (17a/25), (17a/26)

k.+inden (63a/19)

ketifeyn<A. '(vücut) iki omuz'.

k. (19a/12), (31a/22)

ketm êt-<A. T. 'gizli tutmak'.

k.- mişlerdir (13b/4), (8a/9)

kettān<A. b.a. 'keten'.

k. (16b/8), (20a/35), (25b/29),
(30b/14), (31b/34), (32a/1), (32a/11),
(32a/12), (48b/16), (60b/21), (60b/32),
(61a/25), (62a/22), (63b/20), (66a/22),
(66b/2), (75a/8), (79b/14), (79b/3),
(81b/6), (83a/10), (93b/11), (95a/35),
(96a/11), (98a/3)

kevākib<A. (çoğul) 'yıldızlar'.

k.+i (58b/17), (73b/13),
(73b/14), (73b/18)

kevneyn<A. 'dünya ve ahiret'.

k. (3a/29)

key<A. 'dağlama'.

k. (60a/20), (64b/33), (85a/11),
(94a/30), (98a/28), (98a/29)

k.  t (45a/19), (60a/17),
(60a/18), (60a/18), (60b/10)

k. olun- (60a/20)

keyfen<A. 'nitelik bakımından'.

k. (24b/28)

keyfiyy t<A. ( o ul) 'nitelikler'.

k. (9a/19)

k.+dan (8a/18)

k.+dır (8a/17)

keyfiyye/ keyfiyyet<A. 'husus, cihet'.

k. (11b/28), (18b/30), (28b/25),
(29a/24), (31b/4), (37a/25), (39b/24),
(39b/33), (40a/18), (42b/18), (49b/11),
(54a/24), (57a/9), (57a/9), (7a/10),
(7a/11), (7a/33), (7a/8), (60b/14),
(82a/26), (83b/5), (8a/24)

k.+den (83a/29), (83b/26)

k.+i (25a/19), (57b/1), (67a/13),
(87a/35)

k.+inde (67a/13)

k.+inden (65a/19)

k.+iniŋ (40a/1)

kez lik<A. 'bu da, ayrıca'.

k. (10a/1), (10a/18), (10a/24),
(10a/25), (10a/27), (10a/3), (10a/31),
(10a/33), (10b/19), (10b/33), (10b/34),
(10b/35), (10b/5), (10b/6), (11a/13),

(11a/16), (11a/17), (11a/20), (11a/21),
(11a/23), (11a/3), (11a/8), (11b/15),
(11b/18), (11b/19), (11b/20), (11b/21),
(11b/21), (11b/23), (11b/24), (11b/28),
(11b/34), (11b/4), (11b/7), (12a/1),
(12a/3), (12a/31), (12b/1), (12b/11),
(12b/14), (12b/14), (13a/13), (13a/14),
(13a/25), (13a/9), (14a/13), (14b/24),
(22a/30), (24b/29), (28a/24), (29a/2),
(30a/16), (30a/2), (31a/10), (31a/22),
(31a/33), (31a/35), (31b/29), (32a/1),
(32a/15), (32a/2), (34a/31), (36b/11),
(36b/14), (36b/35), (37a/17), (37a/2),
(37a/3), (37a/30), (37a/34), (37a/8),
(37b/13), (37b/15), (37b/17), (37b/18),
(37b/20), (37b/28), (37b/9), (40a/2),
(47b/16), (47b/17), (47b/4), (48a/23),
(48a/3), (49b/18), (49b/19), (4a/10),
(4a/22), (4b/23), (50a/3), (52a/5),
(52a/8), (54a/5), (54b/34), (55a/2),
(55b/24), (56a/11), (56a/14), (56a/19),
(56a/30), (56a/31), (56b/5), (56b/7),
(56b/8), (57b/31), (59a/6), (5a/12),
(5a/14), (5a/23), (5b/19), (5b/28),
(5b/3), (5b/3), (5b/32), (62b/17),
(65b/32), (66a/17), (66b/13), (66b/26),
(68a/5), (69b/7), (6a/10), (72a/2),
(75a/13), (75a/15), (75b/2), (76b/31),
(77a/17), (77a/18), (77a/27), (77a/30),
(77b/2), (78a/3), (79a/13), (79a/15),
(79a/30), (79b/11), (79b/20), (7a/4),
(7b/2), (7b/21), (80a/6), (83b/35),
(85a/6), (85a/8), (85b/22), (86a/15),
(86a/19), (87b/24), (88b/4), (89b/34),

(8a/14), (8a/5), (8b/16), (8b/24),
(8b/25), (91a/20), (91b/13), (95b/13),
(95b/31), (96a/16), (96a/22), (9a/16),
(9a/2), (9a/28), (9a/31), (9a/35), (9a/9),
(9b/14), (9b/21), (9b/25), (9b/3),
(9b/31), (9b/34), (9b/7)

kezzkıdāb<A. 'yalancı'.

k.+lara (38a/32)

kıddām<A. 'önde'.

k. (50a/22)

kıfāl<A. 'şah damarı'.

k. (6b/11), (94a/27), (97b/17)

k.+dan (19a/8), (23a/29),
(25a/13), (25b/23), (32b/16), (34b/30),
(59b/1), (63a/19), (63b/16), (65a/15),
(67a/20), (69a/29), (70a/6), (81a/30),
(87a/27), (87a/29), (87a/31), (94a/2),
(95a/4)

k.+ından (19a/9), (85a/20)

k.+ınından (44a/35)

kıġ<T. 'kuru gübre'.

k.+ı (71a/1)

kıhf<A. 'kafatası'.

k. (11b/24), (25a/27), (25a/28),
(32a/15), (32a/19), (41a/13), (41b/16),
(42a/15), (42b/33), (77a/25), (9b/2)

k.+a (54a/20)

k.+da (24b/33), (24b/34),
(57a/35), (57b/19)

k.+dan (65a/12)

k.+ıñ (54a/21), (57a/32),
(57b/16), (61b/2), (65a/10)

kıl<T. 'kılmak, yapmak'.

k. (3a/23), (55a/35)

k.-dı (3a/22)

k.-dır (60a/8)

k.-ma (3b/10)

k.-mağdır (62a/18)

k.-mışdır (74a/3)

k.-up (38b/23)

kılāde<A. 'gerdanlık'.

k. (2a/24)

kılıç<T. 'kılıç'.

k. (98a/16)

k.+dan (94b/31)

kılın<T. 'kılınmak'.

k.-mışdı (2a/25)

killet<A. 'azlık'.

k. (34b/14), (34b/19), (37b/14),
(45a/34), (50a/34), (59a/21), (59a/22),
(59a/23), (59a/6), (64b/13), (66b/33),

(72b/24), (78b/14), (7b/1), (87a/13),
(87a/21), (8b/25)

k.+idir(73b/10)

ķırā`at ēt<A. T. 'okumak'.

k.-üp (39a/18), (39a/3)

ķırfe<A. b.a. 'tarçın'.

k. (27a/32)

ķırıl<T. 'kırılmak'.

k.-maķ (84b/5)

ķırķ<T. '(sayı sözü) kırk'.

k. (20a/9), (37b/19), (41b/2),
(50b/35), (58a/13), (72b/3)

ķırmızı<A. 'kırmızı'.

k. (19a/2), (73a/32)

ķırmızıyye<A. 'kırmızı ile ilgili'.

k. (58a/17)

ķırtım/ kurtum<A. b.a. 'aspir'.

k. (27a/11), (27a/8), (44b/10),
(72a/17)

ķıřar<A. 'kısalık'.

k.+ı (6a/5)

ķısım/ ķısm<A. 'bölüm'.

k. (17a/24), (17a/25), (17a/26),
(43a/1), (72a/13), (72a/13), (74b/6),
(74b/8), (74b/9), (89a/17), (89a/17),
(89a/18), (89a/18), (89a/19), (89a/19)

k.+a (10b/11), (11a/28),
(11a/34), (45b/1), (6a/28), (9b/31)

k.+dır (25a/32), (33a/19),
(45a/30), (45b/6)

k.+ı (11a/28), (11a/34),
(17a/24), (33a/19), (33a/21), (45a/30),
(45a/31), (9b/31)

k.+ıdan (72a/12)

k.+ıdır (72a/4)

k.+ıı (72a/13)

k.+ına (12a/34), (45b/1)

k.+ında (27a/20)

k.+ını (10b/12), (89a/15),
(89a/16)

ķıřķaķ<T. '(hayvan) kıskaķ,
kulaķakaķan böceği'.

k. (80a/33)

ķısmet<A. 'bölme'.

k. (89a/15), (89a/16)

k.+i (5a/35)

k. ēt- (59a/24)

ķısmeyn<A. 'iki bölüm'.

k. (6a/12)

ķıřr<A. 'kabuk'.

k. (12a/8), (15a/33), (18a/8),
(21b/2), (22b/13), (22b/14), (22b/18),

(23a/13), (23a/34), (23a/6), (24b/21),
(26a/11), (26a/17), (27b/29), (31a/27),
(31b/17), (32b/24), (32b/6), (42a/26),
(47a/26), (62a/24), (65b/30), (65b/34),
(65b/34), (68b/23), (69b/5), (70a/9),
(71a/2), (71a/2), (71a/24), (71a/26),
(75b/30), (84b/16), (85b/10), (88a/11),
(89b/26), (90b/17), (90b/23), (90b/23),
(90b/28), (91b/23), (91b/24), (92b/27),
(95b/1), (96a/1), (97b/21), (9b/5)

k.+ı (93b/9)

ķışrihi<A. 'onun kabuğu'.

k. (85a/27)

ķıř'a<A. 'parça'.

k. (3b/25), (50b/35), (50b/35),
(60a/16), (81b/16), (81b/18), (89a/2),
(92b/14)

k.+larını (92b/16)

k.+sı (60a/19)

k.+sını (71a/23)

ķıvām<A. 'ķıvam'.

k. (13b/7), (19a/6), (2b/28),
(46b/29), (46b/30), (54a/25), (57a/3),
(58a/11), (8b/20)

k.+ı (57a/4)

k.+ına (13a/22), (13a/24),
(22b/22), (46b/26), (88a/15)

k.+ını (19b/27), (20b/7),
(6a/34)

ķıyām<A. 'davranma, ayağa kalkma'.

k. (2b/1), (35b/13), (38a/26)

k.+a (38a/22)

ķ. èt- (34b/10)

ķıyās<A. 'ölçme'.

k. (83b/12)

ķ. èt- (25a/22), (33b/9),
(54a/15), (70a/2)

ķ. eyle- (54a/12)

ķıyfosis<Yun. 'sağırlık'.

k. (76a/12)

ķız<T. 'ķız'.

k. (32b/25), (69a/30)

ķız-<T. 'ķızmak'.

k.-mış (60b/10)

ķızdır-<T. 'ķızdırmak'.

k.-up (20a/1), (60a/16), (75b/9)

ķızıl<T. 'ķızıl'.

k. (37a/5), (72a/8), (82a/24)

ķızılķık<T. b.a. 'ķızılķık'.

k. (91a/17)

ķızılık<T. 'ķızılık'.

k. (82b/6)

ki<F. '(bağlaç) ki'.

k. (10a/17), (10a/18), (10a/20), (10b/2), (10b/29), (10b/3), (10b/31), (10b/7), (11a/11), (11a/13), (11a/14), (11a/22), (11a/7), (11a/8), (11b/2), (11b/35), (11b/4), (11b/6), (11b/8), (12a/11), (12a/30), (12a/33), (12a/33), (12a/9), (12b/1), (12b/15), (12b/17), (12b/20), (12b/21), (12b/29), (12b/34), (12b/4), (12b/5), (12b/7), (12b/9), (13a/1), (13a/14), (13a/16), (13a/16), (13a/17), (13a/19), (13a/35), (13b/11), (13b/26), (13b/28), (13b/31), (14a/1), (14a/1), (14a/16), (14a/17), (14a/23), (14a/25), (14a/27), (14a/30), (14a/31), (14a/34), (14a/35), (14b/23), (14b/30), (14b/32), (14b/33), (14b/34), (14b/4), (14b/4), (15b/7), (15b/8), (16a/11), (16a/17), (16a/18), (16a/4), (16a/8), (16b/18), (17a/15), (17a/19), (17a/2), (17a/22), (17a/24), (17a/9), (17b/11), (17b/32), (17b/4), (18a/16), (18a/17), (18a/30), (19a/25), (19a/30), (19b/10), (19b/11), (19b/11), (19b/34), (19b/7), (19b/9), (19b/9), (1b/11), (1b/23), (1b/5), (20a/24), (20a/26), (20b/12), (20b/24), (20b/4), (20b/9), (21b/30), (22a/10), (22a/14), (22a/19), (22a/22), (22a/8), (22b/10), (22b/33), (22b/7), (23a/23), (23a/3), (23b/14), (23b/24), (23b/35), (24a/12), (24a/2), (24a/2), (24a/3), (24a/35), (24b/1), (24b/13), (24b/31), (24b/33), (24b/34), (24b/6), (24b/9), (25a/17), (25a/2), (25a/28),

(25a/31), (25a/33), (25a/33), (25b/1), (25b/12), (26a/23), (26a/27), (26a/32), (26a/34), (26b/13), (26b/22), (26b/23), (26b/25), (26b/34), (27a/26), (27a/34), (27b/16), (27b/18), (27b/18), (27b/2), (27b/7), (27b/22), (27b/3), (27b/7), (27b/8), (28a/10), (28a/28), (28a/6), (28a/9), (28b/23), (28b/27), (28b/28), (28b/33), (28b/9), (29a/12), (29a/14), (29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/25), (29a/26), (29a/29), (29a/3), (29a/3), (29a/31), (29a/35), (29a/4), (29a/5), (29a/5), (29a/8), (29a/8), (29b/10), (29b/11), (29b/14), (29b/2), (29b/20), (29b/25), (29b/26), (29b/28), (29b/7), (29b/9), (2a/29), (2b/11), (2b/12), (2b/13), (2b/35), (30a/1), (30a/13), (30a/14), (30a/15), (30a/19), (30a/21), (30a/24), (30a/26), (30a/32), (30a/33), (30b/28), (30b/30), (30b/31), (31a/16), (31a/4), (31a/6), (31b/28), (31b/5), (31b/6), (32a/19), (32a/20), (32a/21), (32a/27), (32a/28), (32b/19), (32b/29), (32b/30), (32b/32), (32b/34), (32b/8), (33a/13), (33a/16), (33a/17), (33a/17), (33a/21), (33a/26), (33a/30), (33a/34), (33a/6), (33a/9), (33b/10), (33b/11), (33b/14), (33b/20), (33b/22), (33b/23), (33b/27), (33b/33), (33b/34), (33b/8), (34a/12), (34a/13), (34a/15), (34a/2), (34a/27), (34a/29), (34a/35), (34b/10), (34b/10), (34b/24), (34b/26), (34b/3), (35a/23), (35a/27), (35b/11), (35b/13), (35b/14), (35b/29), (36a/12), (36a/13),

(36a/14), (36a/17), (36a/23), (36a/25),
(36a/29), (36a/30), (36a/30), (36a/33),
(36a/6), (36a/8), (36b/1), (36b/10),
(36b/17), (36b/19), (36b/27), (36b/3),
(37a/16), (37a/2), (37a/31), (37a/5),
(37a/6), (37b/34), (37b/4), (38a/12),
(38a/14), (38a/16), (38a/18), (38a/20),
(38a/20), (38a/28), (38a/34)aleyhi,
(38a/35), (38a/5), (38b/13), (38b/19),
(38b/2), (38b/2), (38b/21), (38b/31),
(38b/34), (38b/35), (39a/11), (39a/12),
(39a/15), (39a/2), (39a/35), (39a/7),
(39a/8), (39a/8), (39b/1), (39b/10),
(39b/18), (39b/18), (39b/21), (39b/24),
(39b/29), (39b/30), (39b/34), (3a/13),
(3b/12), (3b/21), (3b/22), (3b/28),
(3b/3), (40a/1), (40a/10), (40a/11),
(40a/14), (40a/22), (40a/33), (40a/8),
(40b/23), (40b/28), (40b/29), (40b/30),
(40b/31), (40b/32), (40b/34), (41a/10),
(41a/11), (41a/26), (41a/29), (41a/30),
(41a/8), (41b/12), (42a/12), (42b/15),
(42b/16), (42b/18), (42b/18), (42b/32),
(42b/8), (43a/12), (43a/14), (43a/17),
(43a/27), (43a/29), (43a/32), (43a/34),
(43a/4), (43a/9), (43b/12), (43b/15),
(43b/16), (43b/18), (43b/19), (43b/35),
(43b/4), (43b/5), (44a/11), (44a/16),
(44a/29), (44a/31), (44a/32), (44a/4),
(44a/7), (44b/1), (44b/22), (45a/15),
(45a/20), (45a/25), (45a/4), (45b/1),
(45b/10), (45b/11), (45b/13), (45b/16),
(45b/17), (45b/23), (45b/29), (45b/3),
(45b/6), (45b/7), (46a/13), (46a/16),

(46a/17), (46a/19), (46a/20), (46a/23),
(46a/26), (46a/28), (46a/7), (46a/7),
(46b/13), (46b/15), (46b/29), (46b/7),
(46b/8), (47a/20), (47a/3), (47b/18),
(47b/18), (48a/10), (48a/14), (48b/27),
(48b/31), (48b/31), (49a/18), (49a/29),
(49a/30), (49a/32), (49a/33), (49a/9),
(49b/1), (49b/1), (49b/12), (49b/13),
(49b/20), (49b/3), (49b/5), (4a/1),
(4a/1), (4a/18), (4a/19), (4a/20),
(4a/30), (4b/1), (4b/14), (4b/15),
(4b/17), (4b/21), (4b/22), (4b/31),
(4b/33), (4b/33), (4b/4), (4b/5), (4b/7),
(4b/9), (50a/14), (50a/18), (50a/19),
(50a/20), (50a/25), (50a/28), (50a/30),
(50a/6), (50b/15), (50b/16), (50b/34),
(50b/8), (51a/20), (51a/21), (51a/35),
(51a/8), (51b/12), (51b/18), (51b/19),
(51b/21), (51b/31), (51b/5), (52a/17),
(52b/1), (52b/10), (52b/13), (52b/2),
(52b/23), (52b/24), (52b/27), (52b/4),
(53a/24), (53a/26), (53a/28), (53a/8),
(53b/15), (53b/25), (53b/3), (54a/15),
(54a/16), (54a/18), (54a/19), (54a/2),
(54a/26), (54a/29), (54a/33), (54b/11),
(54b/12), (54b/28), (54b/3), (54b/32),
(54b/32), (55a/11), (55a/13), (55a/14),
(55a/23), (55a/26), (55a/29), (55a/30),
(55a/33), (55a/35), (55a/4), (55b/13),
(55b/15), (55b/16), (55b/17), (55b/2),
(55b/2), (55b/20), (55b/30), (55b/35),
(55b/6), (55b/7), (56a/1), (56a/10),
(56a/13), (56a/14), (56a/18), (56a/18),
(56a/21), (56a/23), (56a/24), (56a/25),

(56a/28), (56a/4), (56a/7), (56a/9), (56a/9), (56b/16), (56b/35), (56b/35), (56b/6), (57a/11), (57a/21), (57a/32), (57a/33), (57a/34), (57a/5), (57a/6), (57a/7), (57a/9), (57b/24), (58a/12), (58a/26), (58b/11), (58b/12), (58b/22), (58b/23), (58b/32), (58b/34), (58b/5), (58b/9), (59a/11), (59a/24), (59b/11), (59b/12), (59b/18), (59b/29), (59b/30), (59b/5), (59b/7), (5a/18), (5a/27), (5a/28), (5a/3), (5a/34), (5a/9), (5b/14), (5b/15), (5b/16), (5b/21), (5b/24), (5b/26), (5b/29), (5b/31), (5b/5), (5b/8), (5b/9), (60a/10), (60a/19), (60a/20), (60a/25), (60a/27), (60a/29), (60a/30), (60a/35), (60a/8), (60b/11), (61a/1), (61a/11), (61a/13), (61a/21), (61a/22), (61a/24), (61a/28), (61a/34), (61b/10), (61b/30), (62a/1), (62a/11), (62a/26), (62a/27), (62a/29), (62a/34), (62b/10), (62b/12), (62b/16), (62b/22), (62b/29), (62b/31), (62b/5), (62b/8), (63a/12), (63a/14), (63a/21), (63a/3), (63a/31), (63a/34), (63a/4), (63a/5), (63b/1), (63b/1), (63b/12), (63b/22), (63b/31), (63b/34), (63b/4), (63b/9), (64a/1), (64a/17), (64a/20), (64a/22), (64a/24), (64a/26), (64a/26), (64a/3), (64a/3), (64a/30), (64a/33), (64a/34), (64a/6), (64a/9), (64b/10), (64b/12), (64b/13), (64b/17), (64b/2), (64b/27), (64b/27), (64b/30), (64b/32), (64b/6), (65a/10), (65a/13), (65a/17), (65a/27), (66a/9), (66b/19), (66b/21), (66b/22), (66b/24), (66b/25), (66b/4), (67a/10), (67a/11), (67a/14), (67a/20), (67a/23), (67a/34), (67a/6), (67a/8), (67b/2), (67b/22), (67b/23), (67b/28), (67b/35), (67b/8), (68a/1), (68a/19), (68a/28), (68a/29), (68a/3), (68b/11), (68b/12), (68b/13), (68b/2), (68b/20), (68b/23), (68b/6), (69a/19), (69a/27), (69a/32), (69a/5), (69a/7), (69a/9), (69b/25), (69b/26), (6a/1), (6a/12), (6a/13), (6a/14), (6a/16), (6a/19), (6a/24), (6a/25), (6a/3), (6a/30), (6a/32), (6a/34), (6a/5), (6a/7), (6a/9), (6b/10), (6b/26), (6b/5), (6b/6), (6b/9), (70a/1), (70a/24), (70a/28), (70a/31), (70a/31), (70a/33), (70a/5), (70a/6), (70b/18), (70b/20), (70b/32), (70b/7), (71a/30), (71a/32), (71b/14), (71b/15), (71b/26), (71b/27), (71b/35), (71b/8), (72a/1), (72a/10), (72a/11), (72a/12), (72a/14), (72a/2), (72a/3), (72a/34), (72a/4), (72a/6), (72a/7), (72a/8), (72a/9), (72b/13), (72b/16), (72b/2), (73a/10), (73a/25), (73a/30), (73a/34), (73a/34), (73b/1), (73b/1), (73b/19), (73b/20), (73b/22), (73b/23), (73b/24), (73b/31), (73b/7), (73b/8), (73b/9), (74a/10), (74a/12), (74a/13), (74a/2), (74a/2), (74a/21), (74a/22), (74a/24), (74a/28), (74a/34), (74a/34), (74b/1), (74b/35), (75a/14), (75a/21), (75a/3), (75a/30), (75a/31), (75a/33), (75a/5), (75b/3), (76a/10), (76a/10), (76a/16), (76a/16), (76a/17), (76a/22), (76a/28), (76a/8),

(76b/14), (76b/17), (76b/20), (76b/23),
(76b/25), (76b/26), (76b/28), (76b/35),
(77a/1), (77a/14), (77a/2), (77a/2),
(77a/20), (77a/24), (77a/26), (77a/28),
(77a/5), (78a/13), (78a/25), (78a/35),
(78a/6), (78b/12), (78b/2), (78b/21),
(78b/21), (78b/25), (78b/31), (78b/32),
(79a/10), (79a/17), (79a/18), (79b/14),
(79b/17), (79b/19), (79b/5), (7a/13),
(7a/14), (7a/19), (7a/29), (7a/7), (7a/9),
(7b/10), (7b/11), (7b/16), (7b/24),
(7b/30), (7b/33), (7b/8), (7b/9),
(80a/14), (80a/16), (80a/22), (80a/32),
(80a/33), (80a/34), (80a/6), (80b/12),
(80b/14), (80b/17), (80b/7), (81a/14),
(81b/14), (81b/22), (81b/24), (81b/29),
(81b/30), (81b/33), (81b/35), (82a/10),
(82a/20), (82a/25), (82a/28), (82b/21),
(83a/16), (83a/24), (83a/30), (83b/19),
(83b/22), (83b/28), (83b/35), (84a/9),
(84b/10), (84b/31), (85a/10), (85a/11),
(85a/11), (85a/11), (85a/2),
(85a/25), (85a/3), (85a/9), (85b/29),
(85b/3), (86a/1), (86a/1), (86a/25),
(86a/28), (86a/31), (86a/33), (86a/33),
(86a/5), (86b/20), (86b/3), (87a/13),
(87a/20), (87a/23), (87a/26), (87a/35),
(87b/15), (87b/2), (87b/21), (88a/2),
(88a/35), (88b/12), (88b/18), (88b/19),
(88b/20), (88b/23), (88b/27), (88b/29),
(88b/30), (89a/1), (89a/13), (89a/5),
(89b/12), (89b/15), (89b/16), (89b/17),
(89b/20), (8a/11), (8a/11), (8a/16),
(8a/22), (8a/23), (8a/27), (8a/30),

(8a/31), (8a/6), (8a/8), (8b/10), (8b/12),
(8b/15), (8b/2), (8b/24), (8b/27),
(8b/7), (8b/9), (90a/20), (90a/32),
(90a/9), (90b/15), (90b/24), (91a/11),
(91a/14), (91a/15), (91a/18), (91a/22),
(91a/35), (91a/5), (91b/15), (91b/18),
(91b/28), (91b/32), (91b/32), (91b/34),
(91b/6), (91b/8), (92a/12), (92a/14),
(92a/15), (92a/16), (92a/19), (92a/21),
(92a/23), (92a/24), (92a/26), (92a/29),
(92a/3), (92a/34), (92a/35), (92a/8),
(92b/33), (92b/35), (92b/8), (93a/16),
(93a/18), (93a/25), (93a/26), (93a/5),
(93a/6), (93a/9), (93b/15), (93b/17),
(93b/18), (93b/19), (93b/26), (93b/29),
(93b/4), (93b/5), (94a/15), (94a/19),
(94a/24), (94a/7), (94b/13), (94b/19),
(94b/2), (94b/20), (94b/27), (94b/6),
(95a/1), (95a/14), (95a/4), (95b/16),
(95b/3), (95b/33), (95b/5), (95b/7),
(96a/12), (96a/16), (96a/3), (96a/32),
(96a/33), (96b/1), (96b/11), (96b/13),
(96b/15), (96b/17), (96b/19), (96b/2),
(96b/26), (96b/29), (96b/30), (96b/33),
(96b/9), (97a/18), (97a/20), (97a/25),
(97a/25), (97a/26), (97a/29), (97a/34),
(97a/35), (98a/11), (98a/18), (98a/18),
(9a/12), (9a/17), (9a/19), (9a/22),
(9a/23), (9a/27), (9a/32), (9b/11),
(9b/13), (9b/23), (9b/26), (9b/8)

kibār<A. (çoğul) 'büyükler, ileri gelenler'.

k. (14a/10), (14a/16), (38b/18),
(38b/4), (38b/9), (55a/17), (57b/13),
(71a/29), (94b/9)

k.+dan (43a/4)

kibrīt<A. '(kimyasal element) kükürt'.

k. (18a/28), (36a/3), (37b/21),
(41b/24), (47b/10), (47b/6), (48b/18),
(48b/6), (50b/17), (52b/14), (5b/14),
(5b/15), (88a/24), (92b/29)

kibrītī<A. '(kimyasal element) kükürt
ile ilgili'.

k. (42a/10), (44b/35), (5b/21),
(77a/20), (77a/22)

k.+yi (77b/24)

kibrīti'l-aḥmer<A. '(kimyasal
element) kırmızı kükürt'.

k.+dir (83a/8)

kibrītiyye/ kibrītiyyet bk. **kibrītī**.

k. (4b/17), (10a/32), (10b/29),
(7b/13), (8b/7)

k.+niñ (4b/16)

k.+siniñ (4b/21)

kibrītü'l-ḥay<A. 'bir ilaç adı'.

k. (96a/5)

kifāye/ kifāyet<A. 'kifayet, yetinme'.

k. (13a/19), (15b/20), (15b/24),
(15b/27), (16b/3), (16b/9), (18b/15),

(19b/18), (19b/32), (20a/12), (20a/16),
(20a/23), (21a/2), (21a/23), (21a/27),
(21a/32), (21b/15), (22a/6), (22b/19),
(22b/21), (23b/3), (23b/7), (24a/23),
(24b/22), (26a/15), (30b/8), (30b/9),
(32a/8), (32a/9), (37a/32), (37b/27),
(41b/1), (42a/23), (42a/5), (44b/16),
(47a/29), (47a/34), (47b/10), (48a/1),
(48b/23), (50b/10), (50b/32), (52a/13),
(53a/3), (54b/6), (55a/1), (58a/11),
(58a/3), (60a/4), (60b/26), (60b/28),
(65a/34), (65b/11), (65b/31), (66b/12),
(72a/29), (75b/32), (76a/4), (77a/33),
(77b/22), (78a/9), (79a/22), (79a/26),
(79a/29), (83a/17), (84a/14), (85a/18),
(85a/28), (85b/1), (85b/12), (88a/14),
(88a/15), (90a/4), (90b/29), (91a/2),
(93a/31), (93b/3), (95a/7), (95a/10),
(95b/2), (96b/35)

k. èt- (32b/22), (60b/8),
(63b/22), (64a/28), (66b/24)

k. eyle- (56b/4)

kīl<A. 'tartı'.

k. (71b/26)

k.+den (60a/20)

k.+i (60a/34)

k.+iniñ (60a/33)

kile<A. '(vücut) böbrek'.

k. (11a/8), (9a/2)

k.+ye (12b/14)	k.+ler (53a/20), (57a/15), (65a/27)
kils <A. 'kireç'.	
k. (11b/29), (11b/34)	k.+lerde (28a/31), (54a/16), (71a/10), (72a/1), (87a/10)
ķīl ü ķāl <A. 'dedikodu'.	
k. (55a/16)	k.+lere (43b/4), (44a/5), (61a/13), (68b/21), (71b/35), (76a/21), (77a/5), (87a/20), (96b/31)
kilüs <(Yun.<A.) 'kilüs, lenf'.	
k. (11b/4), (5a/14)	k.+leri (33b/18), (44a/6), (97a/25)
k.+de (6a/20)	
k.+den (11b/13), (11b/3)	k.+leriñ (54a/17), (77a/6)
k.+e (8b/4)	k.+niñ (12b/24), (30b/30), (32a/19), (34b/5), (39a/6), (4a/6), (72b/13), (7a/19)
k.+iñ (6a/27), (8b/3)	
k.+inden (24a/2)	k.+ye (43a/33), (54a/26)
kilye bk. kile .	kimmād <A. '(ilaç için) sıcak bez'.
k.+de (12b/13)	k. (15b/15), (24b/23), (31b/34), (32a/7), (52a/9)
kilyeteyn <A. '(vücut) iki böbrek'.	
k. (34b/2)	k.+ı (54b/19)
kim <T. 'kim, hangi'.	kimmādāt (çoğul) bk. kimmād .
k. (43a/17), (64a/21), (64a/31), (64a/33), (64a/33), (72b/23), (75a/34), (77a/22), (78a/4), (86b/5)	k. (35b/5), (44b/32), (53a/12), (62a/14), (66b/8), (74b/19), (75a/6)
k.+isi (29a/13)	kimmāden <A. 'sıcak bez ile ilgili'.
kimesne <T. 'kimse'.	k. (78b/35), (79b/28)
k. (18a/33), (34b/6), (38a/7), (41b/7), (43a/14), (43a/20), (52b/13), (55a/17), (67a/34), (87a/11), (93a/27), (97a/20), (97a/30)	k. ét- (32a/3), (54b/22), (61b/8), (68b/17), (69b/4), (70b/13)
	k. olun- (32a/11), (32a/2)
	kimse <T. 'kimse, hiçbir insan'.

k. (36a/16), (36b/10), (36b/30),
(40a/10), (43b/12), (4a/13), (51b/21),
(56a/10), (56a/11), (69b/25), (69b/28),
(72a/1), (74a/34), (92b/32)

k.+de (51b/19)

k.+den (40a/10)

k.+ler (40b/26), (41b/13)

k.+lerde (16a/3), (26b/22),
(40b/29), (55b/25), (86b/30)

k.+lere (21b/28), (31a/18),
(36a/14), (36b/33), (55b/23)

k.+leriñ (12a/25), (85b/4),
(92a/13)

k.+ye (29a/12), (29a/29),
(56a/9), (56a/24), (56b/3), (58a/13)

k.+yi (43a/18), (43a/7),
(44a/11)

kimüs<Yun. 'kimüs'.

k. (34a/32), (36b/12), (66a/34),
(69a/13)

kīmyā gerān<A. F. (çoğul)
'kimyacılar'.

k. (43b/27)

k.+dan (52b/13)

kīmyā' iyye<A. 'kimya ile ilgili'.

k. (3b/30), (3b/31), (3b/33),
(41a/16), (4a/14), (4a/31), (4a/32),
(5a/17), (83a/16), (87b/33), (95a/11)

k.+den (23b/23), (42a/9),
(70a/24)

k.+niñ (42b/7), (48b/34)

kīmyā' iyyūn<A. (çoğul) 'kimyasallar'.

k. (77b/24)

kīmyāvī<A. 'kimyasal'.

k.+lerden (31b/1)

kīn<F. 'kin, nefret'.

k. (23a/19), (32b/13)

kināye<A. 'kinaye'.

k.+dir (5a/33)

kirām<A. (çoğul) 'şerefliiler, ulular'.

k. (2a/31)

k.+dan (42b/35), (52a/19),
(88b/11)

kirāren<A. 'tekrar tekrar'.

k. (51b/20), (54b/23), (64b/22),
(67b/2), (73b/31), (86b/11)

kirbās<A. 'bez'.

k. (61a/27), (75a/10), (75a/8)

Kirmanī<F. 'Kurtlar'.

k. (62b/23), (62b/26), (63a/32),
(67a/1)

kirpi<T. '(hayvan) kirpi'.

k. (60a/25)

kirpik<T. 'kirpik'.

k. (60b/27)

k.+leri (60a/11), (62a/28),
(62a/35)

k.+leriņ (60a/9), (60b/16),
(60b/29)

ķirūķi ět<A. T. 'sürmek'.

k.-eler (54b/28)

kīse<F. 'kese'.

k. (32a/10), (32a/12), (77b/10),
(77b/12), (79b/11), (79b/14)

k.+ye (75a/23), (79b/10),
(79b/7)

k.+yi (75a/24)

ķiŗi<T. 'ķiŗi, ŗahıs'.

k. (43a/13)

k.+niņ (69b/26)

k.+yi (43a/19)

ķiŗniŗ<F. 'kara kimyon'.

k. (59b/31)

ķitāb<A. 'kitap'.

k. (29b/21), (2b/4), (31a/9),
(33b/30), (37a/4), (3b/12), (43a/6),
(60a/28), (60b/15), (86a/23), (89b/17),
(94b/13)

k.+da (88a/2)

k.+dan (16a/26), (37a/6)

k.+ımızda (4a/16)

k.+iņ (51b/34), (76b/14)

k.+ına (4b/20)

k.+ında (11a/15), (11b/28),
(29b/1), (30a/13), (39a/7), (42a/13),
(51a/20), (54b/31), (76b/18), (96b/9)

k.+iņi (7a/12)

k.+larda (67b/10)

k.+larında (64b/24)

k.ět- (39a/3)

ķitābet<A. 'yazma'.

k. (66b/29)

ķitāb-ı Kerīm<A. 'Kuranı Kerim'.

k.+de (39b/4)

ķoķu<T. 'koku'.

k. (82a/9)

k.+larsa (83a/35)

k.+sı (84a/6), (89a/22)

ķoķlamareyya<? b.a. 'ŗıfalı bir bitki'.

k. (10b/5), (48a/4), (8b/12),
(9a/34)

ķoķut<T 'kokutmak'.

k.-mağa (56b/31)

koğya<Yun. b.a. 'süpürge çiçeği'.

k. (21a/34), (41b/10), (41b/3),
(42b/12), (47a/19), (54a/32), (57b/34),
(65b/19), (65b/32), (66a/7), (68b/14),
(82b/28), (83a/1)

kol<T. 'kol'.

k.+ından (45a/19)

k.+larını (87b/10)

k.+unda (12b/25)

k.+undan (7a/20), (7a/25),
(7a/26), (7a/27)

koltuk<T. '(vücut)koltuk'.

k.+undan (87b/12)

konak<'kepek'.

k. (57b/20)

kopar-<T. 'koparmak'.

k. (72a/11)

k.-up (60a/15), (60a/18),
(69a/32)

koparçık<T. 'koparçık'.

k.-lardır (61a/35)

koparıl-<T. 'koparılmak'.

k.-an (60a/16)

korıtos<Yun. 'ilaç adı'.

k.+ı (67b/2)

kork-<T. 'korkmak'.

k.-mağ (49a/5)

k.-mağdan (16a/26)

koruk<T. b.a. 'koruk'.

k. (18b/22), (63a/1), (71b/6)

koy-<T. 'koymak'.

k.-alar (44a/23)

k.-mayalar (63a/28)

k.-mazlar (42b/17)

k.-up (13a/20), (13b/2), (13b/8),
(26b/11), (30b/19), (32a/10), (32a/12),
(58a/25), (75b/31)

koyuca<T. 'kıvamı koyu olan'.

k. (18b/13), (20a/3), (20a/13),
(90b/18)

koyuldıcı<T. 'kıvamı koyulaştırıcı'.

k. (87b/18)

koyun<T. '(hayvan) koyun'.

k. (15b/32), (66b/15)

kök<T. 'kök'.

k.+i (30b/5), (37b/4), (37b/5),
(66b/12)

k.+leri (30b/4)

k.+ünü (51a/8)

köklen-<T. 'köklenmek, iyice yerleşmek'.

- k.-miş (86a/34)
- kök nar/ göknar**<T. b.a. 'göknar'.
k. (47a/30)
- kömür**<T. 'kömür'.
k. (18a/27)
- köpek**<T. '(hayvan) köpek'.
k. (60a/22)
- kös**<T. 'ağır'.
k. (74a/26)
- köstebek**<T. '(hayvan) köstebek'.
k. (60a/25)
- kötürümlük**<T. 'sakatlık'.
k. (45a/26)
- ķudemā**<A. (çoğul) 'eskiler, daha önce yaşamış olanlar'.
k. (36a/20), (36a/22), (4b/9), (5b/9), (6b/6), (7a/10), (7a/8), (85b/23)
k.+dan (36a/22)
k.+ya (2a/35)
- ķudret**<A. 'güç, kudret'.
k. (38b/13)
k.+i (25a/3), (67a/35)
- ķudret-i ħalvā**<A. b.a. 'kudret helvası, menne'.
k.+sı (24a/24), (48a/15), (57b/33), (65b/6), (69b/17)
- ķudsiyü'z-zāt**<A. 'ululuk, büyüklük'.
k. (2b/6)
- ķudsiyye**<A. 'kutsal'.
k. (1b/13)
k.+ye (29a/24)
- ķudur-**<T. 'kudurmak, hiddetlenmek'.
k.-ması (30b/24)
k.-muş (30b/33)
- ķudūrāt**<A. (çoğul) 'güçler, kuvvetler'.
k. (29a/24), (29a/24)
- Kūfi**<F. 'Küfe'ye ait'.
k. (84a/15)
- kuĥl**<A. 'sürme, göz ilacı'.
k. (66b/35), (66b/35), (67a/2), (68a/25), (70b/31), (70b/31), (70b/32), (73b/16)
k.+da (60b/15)
k.+ı (67a/1), (70b/35)
k.+lar (72b/16)
k.+lerden (70b/31)
k. ət- (61a/20), (62b/35), (71b/7), (73b/18)
- kuĥl-ı cevāhir**<A. 'göz ilacı'.
k. (70b/31)
- kūl**<? b.a. 'şifalı bir bitki'.

k. (26a/11)

ķulā <A. '(hastalık) yaralar, sivilceler'.
k. (90a/31), (90b/7), (98a/23)
k.+a (91a/19), (91a/3), (91a/3)
k.+da (91b/27)
k.+ıñ (90b/15), (90b/4),
(91a/22)

ķulak <T. 'kulak'.
k. (23a/30), (74b/4), (75b/9),
(76a/5), (76a/7), (76a/9), (78a/22),
(78a/22)
k.+a (80a/24), (80a/7)
k.+da (73b/10), (76a/10),
(81a/26)
k.+ı (80a/14)
k.+ıñ (76a/10)

ķulenc <F. '(hastalık) kulunç, bağırsak
buruntusu'.
k. (12b/13), (12b/35), (45b/13),
(49b/23)

ķulķatār <A. '(kimyasal bileşen)
demir(III) sülfat'.
k. (68b/28), (69a/17), (88a/30)

ķulüb <A. (çoğul) 'kalpler, yürekler'.
k. (2b/27), (2b/33), (2b/7)

ķumālīmī <? b.a. 'sarı taşıyoncası'.
k. (41a/18)

ķumrī <F. '(hayvan) kumru'.
k. (59b/28)

ķunfuz <A. '(hayvan) kirpi'.
k. (60a/22), (60a/24), (62a/23)

ķunneb <A. b.a. 'kenevir'.
k. (75a/13)

ķunye <A. '(vücut) kanalcık'.
k. (61b/3)

ķurād <A. '(hayvan) kene'.
k. (60a/22)

ķurana/ ķuranişis <Yun. 'kafatası'.
k. (25a/24), (25a/26), (25a/26),
(25a/28)

ķurb <A. 'yakınlık'.
k. (25b/34), (51b/33), (53b/1),
(6b/30), (72b/29)
k.+ında (58b/18), (74a/26)
k.+ını (33), (37a/17)

ķurd <T. 'kurt'.
k. (73b/16)
k.+lar (39a/31)
k.+ları (43a/25)

ķurdlan- <T. 'kurtlanmak'.
k.-a (43a/24)

ķurķa <A. 'yara'.
k. (98a/15)

ķūrī<F. 'çaydanlık'.

k. (71a/20), (87b/9)

ķu'riža<Yun. 'nezleli'.

k. (56b/18)

ķurlaġa<T. 'et yaran dolama ?'.

k. (92a/9)

ķurş<A. 'hap'.

k. (34b/32), (35a/29), (37a/28),
(64a/19), (65a/29), (72b/20), (88a/24),
(88a/24), (89b/32), (90b/26)

k.+a (93a/7)

k.+dan (97a/14)

k.+ı (81a/11)

k.+lar (15b/28), (41a/21),
(48a/1), (81a/13), (85b/16), (91b/22),
(91b/26), (97a/14)

ķurt bk. **ķurd**.

k. (17b/29)

ķurķās<A. b.a. 'papierüs'.

k. (87b/35), (91b/25)

ķuru<T. 'kuru'.

k. (16b/15), (23a/11), (33a/26)

ķuru-<T. 'kurumak'.

k.-masından (84a/27)

k.-muş (43a/15)

ķurūh<A. (çoġul) 'yaralar'.

k. (17b/2), (32a/34), (32a/34),

(32b/1), (64a/5), (69b/35), (69b/35),
(70a/2), (70a/24), (70a/5), (74a/29),
(74b/9), (77b/29), (77b/31), (80a/34),
(80b/21), (80b/33), (81a/1), (81a/2),
(81a/8), (83b/14), (83b/28), (84a/7),
(85a/1), (85a/1), (85a/11), (85a/16),
(85a/2), (85a/20), (85a/25), (85a/29),
(85a/9), (85b/14), (89a/23), (89a/35),
(90a/32), (91a/29), (91b/5), (91b/6),
(94b/30), (94b/33), (94b/34), (95a/11),
(95b/12), (96a/13), (96a/23), (96a/24),
(97a/17), (98a/11), (98a/15), (98a/15),
(98a/21), (98a/23), (98a/24)

k.+a (94b/30)

k.+dır (70a/1)

k.+ı (85a/21), (95a/5)

ķurūhāt bk. **ķurūh**.

k. (81a/15), (81a/20), (85b/4),
(89a/24), (89a/27), (91a/7), (95b/12),
(98a/22)

k.+a (83a/23)

k.+da (83a/17)

k.+ı (81a/14)

k.+ıġ (77b/31), (90b/34)

ķuruluk<T. 'kuruluk'.

k.+una (84a/26)

ķurūn<A. (çoġul) 'boynuzlar'.

k. (9b/3)	k. (32a/26), (32a/26), (32a/27)
ķurunķu <T. 'kuruntu'.	ķuķūnā <A. b.a. 'karnıyarak otu'.
k.+dur (91b/33)	k. (15a/11), (15a/8), (16b/6), (34b/34), (56b/11), (63a/27), (65b/14), (65b/2), (66a/17), (69b/30), (70b/32), (73b/29), (73b/31), (85a/20), (85a/24), (93a/26)
ķuru yemiş <T. b.a. 'kuru yemiş'.	
k. (58b/3)	
ķusası (kavse B. nüshası)<A. 'yay'.?	k.+yı (25b/30), (25b/33)
k. (69a/33)	
ķuş <A. b.a. 'costus'.	ķuķūr/ ķuķūrāt (çoğul)<A. 'damlalar'.
k. (15b/16), (27a/27), (50b/4), (53a/16), (53b/31)	k. (64b/20), (64b/22), (66a/12), (66a/2), (70b/13), (75a/6), (80b/3)
ķuşūrān <A. b.a. 'deliçay'.	k.+a (67b/1)
k. (15a/32)	k.+ı (67a/23), (69b/32), (73a/20), (79b/7)
ķuşūr <A. 'eksiklik'.	k.+ıı (69b/33)
k. (3a/13)	k.+ını (67b/2)
ķuş <T. 'kuş'.	k. et- (64b/24), (66b/1), (67a/33), (72a/26), (75a/12), (79a/15), (80b/7)
k. (16a/20), (44b/17), (76a/9)	
ķuşķonmaz <T. b.a. 'kuşkonmaz'.	k. olun- (66a/4), (67a/26), (67b/7), (70b/30), (72a/25), (72a/33), (72a/35), (73a/23),
k. (23a/31), (30b/4)	ķuķūren <A. 'damla olarak'.
ķuşūr <A. (çoğul) 'kabuklar'.	k. (75a/13), (75a/6), (77a/27), (77a/30), (79a/14)
k. (68a/2), (79a/14), (85a/11), (89b/18), (97a/5)	(77a/30)
ķuķn <A. b.a. 'pamuk'.	ķu 'ūd<A. 'oturma'.
k. (44a/22), (44a/22), (58a/10), (73b/32), (74a/35), (79a/18), (79a/24), (96a/10), (96a/11), (96b/28)	k. (14b/11)
ķuķrub <A. 'kora hastalığı'.	

ḳuvā<A. (çoğul) 'güçler, kuvvetler'.

k. (11b/1), (13b/24), (14a/21),
(29a/24), (34b/3), (3b/14), (43b/20),
(6a/11), (84b/7)

k.+dan (13b/28)

k.+ları (29a/4)

k.+ların (96b/11)

k.+nın (13b/30), (17a/3)

k.+yı (13b/33), (54a/10)

ḳuvvet<A. 'güç, kuvvet'.

k. (11b/1), (11b/2), (11b/2),
(11b/23), (12b/26), (13a/15), (13a/15),
(13a/16), (13b/30), (13b/32), (13b/32),
(14b/22), (14b/23), (15b/2), (16a/12),
(17a/14), (17a/15), (17b/22), (18a/11),
(18a/9), (18b/8), (19a/7), (19b/13),
(1b/18), (20b/31), (21a/14), (21a/16),
(21b/19), (21b/25), (23b/17), (24a/17),
(25b/22), (27b/12), (28b/22), (29a/24),
(29a/24), (29a/24), (29a/24),
(29a/24), (29a/24), (2b/19), (33b/5),
(35a/10), (37b/12), (38a/24), (39b/10),
(39b/15), (3a/7), (45a/16), (46a/34),
(46b/9), (48a/24), (51a/23), (52b/1),
(53a/27), (53a/35), (53b/17), (54a/13),
(54b/13), (54a/22), (54b/2), (55a/3),
(56a/26), (56a/30), (56a/30), (56a/35),
(56b/31), (57b/19), (57b/24), (57b/35),
(58a/33), (58b/16), (58b/17), (58b/18),
(58b/19), (58b/19), (59b/9), (60b/8),

(6a/13), (6a/13), (6a/13), (6a/14),
(6a/14), (6a/15), (6a/17), (6a/18),
(6a/23), (71a/34), (73a/34), (73a/35),
(73a/8), (73b/3), (74a/12), (76a/25),
(78b/12), (76b/27), (76b/35), (77a/19),
(78b/19), (79a/6), (79b/18), (81b/25),
(81b/31), (82a/11), (82a/18), (82a/27),
(83a/24), (83b/1), (83b/19), (83b/20),
(83b/20), (83b/21), (83b/8), (87a/25),
(93a/14), (93a/15), (93a/17), (94b/10),
(97a/2), (97a/4)

k.+i (26a/32), (32b/31), (46b/6),
(6a/4)

k.+iğ (13b/28), (13b/29),
(6a/12), (6a/15), (76b/27)

k.+ine (25b/20), (59a/5)

ḳ. ol- (84b/8)

ḳuvveticik<A. T. 'küçük kuvvet'.

k. (2a/34)

ḳuvvetlen-<A. 'kuvvetlenmek'.

k.-dürüp (45a/4)

kūyī<F . 'sanki, güya'.

k. (50a/13)

ḳūzī<T. '(hayvan) kuzu'.

k. (16a/19), (16b/13), (23b/30)

ḳuzucuḳ<T. 'küçük kuzu'.

k. (15b/32)

kübr <A. 'büyüklük'.	k. (10a/9), (11b/1), (12b/12),
k. (94b/9)	(14a/8), (17a/9), (17b/1), (38a/25),
kübüs <A. '(ilaç) komprime'.	(3b/17), (3b/19), (48a/27), (4a/27),
k. (65b/32)	(51b/35), (6b/20), (6b/30), (76a/25),
kübüs ét <A. T. 'düzlemek'.	(79b/31), (7a/3), (7a/4), (7b/30),
k.-eler (97b/29)	(8a/10), (8b/28), (8b/30), (94a/4),
	(9a/24), (9a/27)
küçük <T. 'küçük'.	k.+si (31a/34)
k. (60a/30), (81b/26)	k.+sinden (15a/23), (72b/18)
küdüret <A. 'sıkıntı'.	k.+sine (61b/11)
k. (28a/12), (34b/13), (34b/20),	k.+sini (32a/14)
(71b/33), (72b/26)	
k.+i (93a/18)	külliyât <A. 'bir yazarın eserlerinin
k.+ine (59a/7)	tümü'.
k. ol- (40a/28)	k. (38b/2), (39b/8)
kühülen <A. (çoğul) 'yaşlılar ile ilgili'.	külliyeye bk. küllî.
k. (37b/34)	k. (2a/10), (3b/32), (4a/14),
kül <A. 'bütün, her'.	(4a/28), (61a/25), (78b/27), (7b/29),
k. (2a/6), (2a/13), (2b/4)	(7b/30), (7b/30), (86b/2), (89b/14),
küllâb <A. b.a. 'karaderme'.	(89b/19), (90a/27), (94a/4), (96a/35),
k. (15a/16), (15b/31), (19b/32),	(9a/25)
(22a/5), (34b/28)	k.+den (85a/11)
k.+ıyla (63b/23)	küllühü <A. 'tümü'.
külle yevm <A. 'hergün'.	k. (29a/24), (32b/19)
k. (66a/23)	kümmeşre <A. b.a. 'armut'.
küllî <A. 'bütünlük'.	k. (88a/27), (91a/17)
	kümüdet <A. 'karanlık'.

k. (27a/1), (43b/32), (59a/23),
(59a/4), (62a/6), (65a/9), (87a/16),
(87a/3), (94a/26)

k.+e (50a/12), (68b/5)

k. ol- (62a/7)

kün<A. 'ol'.

k. (2b/20)

kündür<A. b.a. 'akgünlük'.

k. (15b/22), (15b/27), (15b/4),
(28b/18), (57b/30), (58a/2), (58a/5),
(59b/15), (60a/2), (63b/20), (63b/25),
(63b/32), (65b/35), (66a/30), (66b/16),
(68a/13), (68a/17), (68b/18), (69b/1),
(69b/2), (69b/22), (69b/8), (70a/20),
(71a/31), (71b/12), (81a/10), (81a/3),
(81a/4), (85a/27), (85b/10), (85b/16),
(87b/31), (88a/29), (88b/8), (90a/30),
(91a/27)

künye<A. 'unvan'.

k. (3a/33)

küp<T. 'küp'.

k. (92a/6)

kürbet<A. 'kaygı'.

k. (2a/1)

kürrās<A. b.a. 'pırasa'.

k. (66b/26), (77a/31), (77b/18),
(77b/6), (79a/13), (79a/15), (79a/26)

kürüb (çoğul) bk. **kürbet**.

k. (1b/7)

küsūf<A. 'tutulma'.

k. (72b/21)

k.+a (72b/22)

küşūs<A. b.a. '(ilaç adı) Cuscuta'.

k. (22b/12), (24a/21)

kütüb<A. (çoğul) 'kitaplar'.

k. (29a/24), (2a/27), (58b/18),
(58b/22), (60b/33), (70a/30), (88b/14),
(89a/14)

k.+de (7a/10)

küzāz<A. '(hastalık) tetanos'.

k. (49a/12), (49a/29), (49a/31),
(49a/32), (49a/49a/4), (49b/27),
(49b/27), (49b/34), (49b/34), (49b/35),
(69a/12)

k.+a (49a/15), (50a/14)

k.+ıııı (49a/30), (50a/11),
(50a/28), (53b/19)

küzāzī<A. '(hastalık) tetanos ile ilgili'.

k. (49a/29)

küzbere<A. b.a. 'kişniş'.

k. (15b/3), (18a/11), (19a/29),
(35a/12), (35a/35), (43b/3), (65b/13),
(65b/17), (72a/22), (79b/34), (80a/3),

(84b/35), (84b/35), (85a/19), (85a/24),
(89b/27), (91a/26), (97b/22)

L

lā<A. 'hayır, değil'.

1. (12b/1), (32b/3), (47b/33),
(76b/4), (80b/10), (87a/30), (92b/21),
(94a/10), (96a/13), (98a/12)

lā-be's<A. 'sakinca yok'.

1.+dir (46b/3), (69a/3)

labtı<Yun. 'unutma'.

1. (28a/5)

lā-bud<A. 'gerekli, lazım'.

1. (3b/13), (67b/35)

1.+dır (57a/12)

lā-ber'e<A. 'şifa bulmama'.

1. (46a/18)

lāciverd<F. 'lacivert'.

1. (22b/25), (22b/26), (23b/10),
(24b/30), (31a/25), (32a/25), (37a/30),
(42a/8), (45a/1), (60b/28)

laden<Yun. b.a. 'lavanta çiçeği'.

1. (15b/26), (15b/29), (47b/29),
(58a/6), (59b/16), (60a/3), (81a/10),
(81a/12), (85b/15)

lafz<A. 'söz, kelime'.

1. (26a/21), (27b/1), (33a/5),
(64b/1), (67b/20), (67b/21)

1.+ı (27a/34), (27a/35), (30b/23)

1.+ına (68a/32)

1.+ından (29a/9)

1.+ını (29b/28), (51b/24),
(55a/18)

lahīm<A. 'etli'.

1. (92a/8), (98a/4)

lahm<A. 'et'.

1. (23a/11), (23a/11), (23b/32),
(23b/33), (24b/5), (31a/29), (31a/32),
(3b/25), (43b/2), (43b/27), (43b/7),
(49b/2), (50a/3), (52b/34), (53b/16),
(54a/1), (57b/6), (61a/28), (61b/21),
(61b/23), (61b/25), (61b/35), (62a/10),
(62a/10), (63a/2), (63a/2), (63b/34),
(64a/14), (64a/16), (64a/16), (64a/17),
(64a/21), (64a/26), (64a/3), (64a/34),
(64a/7), (64b/10), (64b/15), (64b/16),
(64b/2), (64b/20), (64b/7), (66b/28),
(76b/1), (77a/11), (81a/22), (81a/23),
(81a/9), (82a/15), (82a/21), (82b/3),
(82b/35), (82b/4), (82b/8), (86a/21),
(86a/25), (86a/30), (86b/12), (86b/7),
(88b/24), (89a/1), (89a/5), (91a/15),
(91b/20), (94a/19), (95a/13), (95a/13),
(95a/20), (95b/10), (95b/11), (95b/12),
(95b/13), (95b/13), (95b/16), (95b/19),

(95b/20), (96a/17), (96a/32), (96b/7),
(98a/20), (98a/26), (98a/29)

l.+dan (74a/4)

l.+e (64b/14), (64b/14)

l.+ım (92a/9)

l.+ına (93b/16)

lāḥmāniyye<A. 'etli'.

l.+dir (4b/7)

laḥme<A. 'bir parça et'.

l. (64a/34), (64a/6), (64b/2),
(68b/11)

l.+yi (64a/22), (64a/29),
(64a/33), (64a/33)

laḥza<A. 'an'.

l.+da (2b/35)

la'ib<A. 'oyun, şaka'.

l. (32b/11)

lā-illāc<A. 'şifa bulmama'.

l. (40b/31), (76b/17), (76b/29),
(76b/29), (78b/24)

l.+dır (50a/17), (52b/23),
(64b/9), (82b/7), (85a/11), (87a/18)

lākin<A. 'ancak, lakin'.

l. (11a/6), (11b/26), (11b/32),
(13a/15), (13b/33), (14a/11), (14a/3),
(14b/22), (14b/29), (17a/11), (17b/12),
(19a/20), (19a/22), (20b/5), (20b/7),

(22b/35), (23a/35), (25a/21), (25a/6),
(27a/34), (28a/15), (29b/4), (2b/21),
(31a/4), (31b/29), (32b/12), (32b/15),
(32b/3), (32b/31), (33), (34a/20),
(35b/28), (36a/23), (36b/13), (36b/15),
(36b/28), (37a/6), (37b/23), (38a/15),
(38a/29), (38a/6), (39b/2), (3a/4),
(41b/13), (43a/1), (43b/14), (43b/20),
(45b/4), (46a/34), (47a/35), (47b/2),
(48a/21), (48a/8), (48b/33), (49a/22),
(49b/27), (49b/32), (4a/15), (4b/14),
(51a/23), (51b/12), (52a/32), (54b/22),
(55a/29), (55b/19), (55b/25), (55b/34),
(55b/8), (56b/30), (56b/6), (5a/1),
(5a/13), (5b/33), (62a/17), (63a/28),
(64a/15), (64a/24), (65a/18), (68b/12),
(68b/7), (68b/9), (69a/4), (6b/19),
(72a/1), (72a/15), (72a/5), (73b/15),
(74b/21), (74b/30), (77a/12), (77b/30),
(78a/1), (78a/21), (78a/22), (79a/31),
(79a/4), (7a/10), (7a/15), (7b/1),
(7b/23), (80a/16), (80a/5), (81b/34),
(82b/17), (82b/24), (83a/6), (84a/35),
(85b/24), (87b/11), (88a/30), (88b/32),
(8a/17), (8a/25), (92a/22), (92b/13),
(92b/15), (92b/19), (96a/20), (9a/14),
(9a/26), (9a/33), (9b/19), (9b/22)

lākinnehū<A. 'ama'.

l. (38a/33), (46a/35)

laḥve<A. 'yüz felci'.

l. (51b/10), (51b/20), (51b/22),
(51b/28), (51b/33), (51b/4), (53b/22)

l.+de (93b/28)	l.+ıñ (29b/30)
l.+niñ (51b/17), (51b/18), (53b/20)	laşq <A. 'yaki'. l. (60b/13)
l.+ye (27a/5), (44a/2), (45a/21), (51b/32)	l. èt- (60b/4), (60b/7)
lāl <F. 'dilsiz'. l. (3a/30), (74a/18)	l. olun- (31b/30), (86a/19)
lā-maḥāle <A. 'çaresiz'. l. (39b/27), (43b/13)	laşqa <A. 'yara bandı'. l. (73b/32)
lāmī/ lāmiyye <? b.a. 'hoş kokulu ve sarı bir zamk'. l. (47b/20), (54b/12), (58a/19)	l. èt- (66a/29)
lā-naẓīr <A. 'benzersiz'. l. (52b/34), (59b/35), (60b/15), (67b/17), (79a/17), (80b/13), (96b/28)	lāstādī <'ilaç adı'. l. (22b/28)
l.+dendir (42a/11)	laṭāfet <A. 'yumuşaklık'. l. (10b/24), (21b/25), (31b/14)
l.+dir (59b/32), (61b/10), (62b/35), (69b/9), (70a/24), (70b/30), (92b/26), (96a/27)	l.+iyle (83b/19)
larṭmanos 'ilaç adı'. l. (47b/15)	laṭīf/ laṭīfe/ laṭīfiyye <A. 'incelik, yumuşaklık'. l. (19a/28), (20a/2), (21b/23), (2b/4), (3b/12), (23b/1), (46a/30), (55a/5), (5b/9), (33b/31), (35b/4), (54a/12), (58a/29), (5b/34), (60b/3), (65a/17), (65a/21), (65a/23), (65b/29), (70a/28), (70b/10), (74a/27), (93a/7), (93b/13), (94b/16)
laşaġ <A. 'peltek'. l. (29b/22), (29b/23), (29b/24), (29b/26), (29b/26)	l.+de (81b/15)
l.+da (29b/21)	l.+dir (56a/15), (83b/19), (88b/23), (89a/1), (97b/10), (97b/13)
l.+dır (29b/28)	l.+siniñ (94a/20)

l.+ye (5b/9)	l.+dır (11b/4), (11b/8), (12a/12), (12a/30), (12a/31), (12b/20), (14a/31), (14b/20), (14b/25), (14b/28), (14b/3), (17a/16), (17b/33), (19b/14), (20b/8), (24b/20), (24b/29), (26b/1), (28b/22), (29b/17), (30a/18), (30a/21), (30a/32), (31b/31), (32a/22), (32a/23), (32b/16), (32b/32), (33a/13), (34b/35), (37b/9), (43b/5), (47b/3), (48a/11), (48a/14), (48a/21), (48a/8), (4a/33), (4b/1), (4b/29), (50a/15), (50a/30), (52a/32), (52b/24), (54a/27), (54a/29), (55a/4), (56b/35), (57a/34), (57b/23), (58b/11), (58b/23), (5b/26), (62a/11), (62b/9), (63b/9), (64a/32), (64b/19), (66b/26), (66b/29), (67b/18), (68a/10), (68a/25), (68a/26), (6a/13), (6a/15), (6a/30), (70a/12), (70a/6), (70b/7), (72a/33), (72b/3), (74a/21), (74b/2), (75a/20), (75a/22), (75a/33), (76a/21), (77a/16), (77b/30), (78b/2), (79a/5), (80a/5), (80b/1), (83a/13), (83a/14), (83a/3), (84a/2), (84b/2), (85a/23), (86b/2), (86b/5), (87a/15), (87a/23), (87a/27), (87a/31), (87b/1), (87b/9), (88a/31), (89b/3), (90a/20), (90b/25), (91a/14), (91b/15), (91b/2), (92b/8), (93b/14), (94b/27), (97a/19)
Latīn <Fr. 'Latin'.	
l. (2a/30), (51b/6)	
l.+de (55b/8), (86a/24)	
Lāṭīniyye <F. 'Latince'.	
l. (89a/14)	
l.+niḡ (48a/22)	
lavş <A. 'kulak ağrısı'.	
l. (74b/5)	
lā-yezāl <A. 'Tanrı'nın sıfatlarından biri'.	
l.+ı (38b/13)	
lāyık/ lāyıkā <A. 'uygun, münasip'.	
l. (38b/6), (61a/2), (93b/5)	
l. ol- (16a/11), (22a/15), (25b/25), (32b/32), (48a/14), (57b/29), (59b/19), (62a/17), (62b/10), (65a/21), (69a/4), (77a/2), (80a/16), (91a/23)	
lāyim <A. 'levm eden'.	
l. (20b/26)	
lāzım <A. 'gerekli, lazım'.	
l. (13b/33), (16a/18), (20a/3), (20b/12), (24a/1), (29a/11), (29a/11), (29a/9), (34b/26), (43b/4), (45a/15), (46a/28), (4a/31), (4b/27), (55a/14), (55a/15), (57b/26), (57b/33), (5b/33), (5b/4), (6a/22), (6a/24), (6a/24), (78b/32), (85a/11), (86a/6), (95a/4)	l.+mıdır (6b/10)
	l. ol- (14b/18), (16b/18), (20b/34), (31a/13), (31a/17), (31a/5), (41a/11), (41a/30), (51b/35), (56a/35), (57a/13), (59b/26), (60a/13), (63a/18),

(63b/15), (65a/13), (67a/19), (68a/3),
(68b/13), (69a/29), (69a/5), (84b/30),
(90b/15), (95b/16)

lazıme<A. 'geçişsiz'.

1. (25b/15), (25b/3), (29a/10),
(29a/24), (2a/25), (6a/10), (74b/30)

1.+si (53a/22)

1.+sinden (29a/24)

1.+yi (89a/7)

lāzi' / **lāzi'a**<A. 'yakıcı'.

1. (25a/20), (39b/24)

leb-i cūy<F. 'su kenarı'.

1.+da (16a/18), (50a/5)

leb-rīz<F. 'silme'.

1. (3a/25)

leben<A. 'süt'.

1. (22a/17), (26a/25), (28b/21),
(42a/17), (42a/17), (43b/7), (51a/11),
(51a/11), (51a/15), (51a/18), (54b/1),
(56b/11), (56b/8), (60a/23), (60b/33),
(63a/22), (63a/26), (63a/29), (65b/16),
(66a/22), (66a/26), (66a/35), (66b/28),
(68a/5), (69a/30), (69a/30), (72a/35),
(78a/11), (80b/18), (80b/19), (81a/20),
(81a/35), (81b/10), (86a/15), (86a/8),
(88a/24), (8a/1), (90b/5), (91a/11),
(92b/35), (92b/35), (93a/1)

1.+iñ (90b/6), (92b/35)

leben-i cavārī<A. 'süt türlerinden'.

1. (69b/1), (69b/13), (75a/17),
(79a/13)

lebeniyāt<A. (çoğul) 'süt mamulleri'.

1.+dan (35b/9), (43b/7)

lebenü'l-cavārībk. **leben-i cavārī**.

1. (78a/12)

1.+yı (65b/5)

lebīb<A. 'akıllı'.

1.+e (16b/18), (20b/12),
(46a/28), (50a/30), (52b/24), (57a/34),
(62a/17), (65a/13), (87a/23)

lebīḥa<A. 'hamur'.

1. (54b/16)

1.+yı (54b/5), (54b/7)

1. ét- (54b/7)

1. olun- (54b/18)

ledğ<A. 'sokma'.

1.+leri (49b/21)

1.+lerinden (49b/19)

leff ét-<A. T. 'sarmak'.

1.-üp (96a/10)

legen<A. 'bakırcı kap'.

1. (78a/17)

1.+e (92b/16)

lehāt<A. 'küçük dil'.

1. (57b/6), (74b/32), (96a/12)
- 1.+a (7a/2)
- lehce-işalşala** 'Afrika lehcelerinden'.
1. (2a/30)
- leheb**<A. 'alev'.
1. (74b/23)
- lehū**<A. 'onu'.
1. (32b/3), (46a/18), (78b/24)
- 1.+dır (76b/17), (76b/29), (76b/29), (94a/10)
- lehv**<A. 'oynama'.
1. (26b/17)
- lekke**<A. 'leke, nokta'.
1. (73a/31)
- lemf'ā**<A. 'lenf bezi'.
1. (55b/32), (55b/34)
- 1.+da (6a/21)
- 1.+dan (12b/32)
- 1.+dır (55b/30)
- 1.+nıñ (12b/31)
- lemfişā**'ī<A. 'lenfle ilgili'.
1. (11a/6), (11a/9)
- 1.+nıñ (11a/6)
- lems**<A. 'dokunma'.
1. (26b/35), (46a/12), (58b/35), (63b/12), (85a/11)
- 1.+de (97b/15)
- 1.+dir (58b/32)
1. ét- (46a/8)
1. ol- (50a/3)
- lem-yebra**'<A. 'şifa bulmama'.
1. (44a/7)
- lem-yeshel**<A. 'kolay değil'.
1. (44a/8)
- lerziden**<F. 'titremek'.
1. (52a/34)
- les**'<A. 'sokma'.
1. (40b/17), (40b/18), (49b/11), (53a/35), (53b/11), (53b/34), (61b/17), (61b/17)
- 1.+i (61b/6)
- 1.+inden (40b/17), (42b/29), (51a/34), (52b/8), (61a/35), (95a/2)
- levāzım**<A. (çoğul) 'gerekli olanlar
- 1.+dandır (74a/24)
- levfü'l-ḥayye**<A. b.a. 'yılan bıçağı'.
1. (62a/25)
- levḥ/ levḥa**<A. 'başlık'.
1. (29a/24), (31b/20)

l.+lar (31b/23)

levn<A. 'renk'.

l. (19b/3), (25b/14), (25b/9), (27a/1), (30a/1), (33a/35), (34b/16), (37b/8), (40a/23), (40a/33), (40b/15), (43b/29), (43b/30), (46a/16), (46a/8), (50a/2), (53b/3), (59a/23), (67a/5), (67b/33), (70b/5), (73a/32), (74b/16), (81a/28), (82b/4), (82b/8), (82b/9), (85b/35), (86a/27), (86a/27), (86a/27), (86a/32), (86a/4), (87b/14), (87b/2), (90b/1), (90b/1), (90b/1), (90b/1), (90b/10), (90b/11), (90b/14), (90b/9), (90b/9), (91a/3), (93a/16), (94a/17), (94a/26), (95b/28)

l.+de (11b/34)

l.+i (32a/2), (40a/26), (57a/4), (59a/22), (67b/33), (68b/5), (72a/11), (72a/7), (72a/7), (72a/8), (72a/9), (87a/16), (87a/2), (87a/3), (87a/3), (87b/1)

l.+ide (59b/24), (85b/22)

l.+idir (53b/3), (59a/2)

l.+inde (40b/23), (43b/32), (97b/16), (97b/9)

l.+leri (29b/15)

levz<A. b.a. 'badem'.

l. (10b/31), (15a/15), (16a/32), (16b/1), (16b/10), (23b/20), (24b/22), (25b/31), (30b/20), (32b/19), (41b/33),

(45a/22), (47a/18), (53a/1), (74a/29), (75a/11), (75b/14), (75b/15), (75b/26), (75b/6), (77b/15), (79a/20), (79a/23), (79a/26), (79a/9), (79b/19), (80b/15), (80b/4), (81b/7), (82b/14), (85a/17), (93b/2), (94a/35)

levzeteyn<A. (çoğul) 'bademcikler'.

l. (57b/5), (57b/6)

leyālī<A. (çoğul) 'geceler'.

l. (2a/2), (2a/6)

l.+de (79b/32)

leyyin/ leyyine<A. 'yumuşak'.

l. (12a/18), (17a/12), (19a/15), (19a/7), (20b/28), (23a/24), (26a/13), (26a/32), (27b/11), (32b/22), (34b/14), (35b/1), (45b/29), (46a/32), (48a/14), (51b/26), (64a/7), (65a/16), (65b/27), (79b/15), (85b/7), (67b/13), (77b/17), (82a/23), (82b/5), (95b/26)

l.+de (51a/27), (79a/23), (98a/17)

l. ol- (16a/4), (69a/1)

leyl bk.**leyālī**.

l. (72b/29)

l.+de (19a/4), (22a/26), (47a/24)

leyliyye<A. 'gecelik'.

l. (36a/10), (36a/11)

lez'<A. 'yakma'.

1. (39a/32), (40a/8), (40a/8),
(40b/1), (49b/12), (55b/32), (56b/1),
(76b/6), (86b/12)

1.+inden (49a/19)

1.  t- (25a/18), (25a/18),
(51b/2), (56b/1)

leziç/ lezice<A. 'yapışkan'.

1. (11a/13), (11a/19), (11a/25),
(11a/5), (18a/20), (21a/17), (36b/7),
(46b/14), (48a/26), (56a/4), (59b/22),
(62a/7), (75a/31), (78a/14), (79a/7),
(82a/18), (82a/27), (84b/1), (8a/29)

1.+den (18a/19), (61b/33),
(68b/14), (77a/8), (84a/31), (84b/1),
(86a/10)

1.+dir (39b/7), (53b/15),
(84a/30)

1.+iç (82a/34)

1.+niç (68a/33)

1.+ye (21b/21)

1.+yi (11a/24), (11a/24),
(44b/8), (47a/30), (56a/7)

leziç<A. 'lezzetli'.

1. (33a/32)

lezz  / lezz a<A. 'yakma'.

1. (49a/18), (49a/21), (49b/11),
(60a/10), (61b/18), (84b/23), (84b/26),
(91b/8)

1.+dan (51a/32), (85a/7)

1.+dır (25a/17)

1.+niç (84b/21)

1.+sından (49b/15)

lezzet<A. 'lezzet'.

1. (1b/14), (2b/4), (89a/12),
(89a/32)

1.+iç (14a/20)

li<A. 'için, sebebinden'.

1. (2a/31), (2b/4), (37b/31),
(40a/5), (41b/11), (41b/11), (42b/14),
(85b/26)

lib n/ lib ne<A. b.a. 'buhur'.

1. (47b/34), (52a/10), (52a/22),
(52a/25), (52a/26), (52a/27), (54b/26),
(58b/3), (61b/12), (64b/22), (67a/29),
(81a/12), (81a/25), (95a/28)

1.+ler (52a/13)

1.+yi (47b/34), (52a/10),
(52a/22)

1.  t- (52a/27)

lib n-ı ebyağ<A. b.a. 'akg nl k'.

1. 28a/26, 47b/20, 48b/20,
96a/14

libān-ı zeker<A. b.a. 'akgünlük'.

1. 58b/7, 95a/20

libānāt (çoğul) bk. **libān**.

1. (77a/16)

libās<A. 'elbise'.

1.+larıñ (28b/14)

liblāb<A. b.a. 'gündüz güzeli'.

1. (54b/34), (55a/1)

1.+ı (54b/31)

liblābu'l-arz<A. b.a. 'gündüz güzeli türlerinden'.

1. (75b/35)

lif<A. 'lif, ip'.

1. (12b/12)

1.+lerinde (49a/13)

lifiyye<A. 'lif ile ilgili'.

1. (97b/2)

lihāf<A. 'yorgan'.

1. (32a/13)

li-hāzā<A. 'bunun için'.

1. (11a/2), (11b/13), (12a/20), (12a/34), (12b/13), (29b/25), (30a/11), (32a/16), (34a/14), (36a/16), (36a/22), (36b/32), (3b/30), (3b/33), (4a/4), (55b/15), (55b/31), (55b/5), (56b/2), (56b/7), (57b/21), (5a/16), (5a/6), (5b/17), (5b/32), (61a/13), (63a/4), (74a/21), (7b/18), (7b/4), (88b/34),

(8b/35), (8b/4), (96a/33), (9a/21), (9b/14)

lih̄yetü't-tes<A. b.a. 'yemlik'.

1. (71a/25), (87b/31), (88a/26), (98a/9)

likā<A. 'görüşme'.

1. (3a/1)

lil-hark<A. 'yakmak için'.

1. (96a/6)

li-Mātyol<A. Yun. ' Mātyol hekime ait'.

1. (10a/13), (50b/5)

limon<F.b.a. 'limon'.

1. (18b/22), (26a/3), (27b/14), (35b/3), (83b/31), (83b/31), (89b/9)

līnet<A. 'yumuşaklık'.

1. (18b/28), (21a/12), (58b/33)

lisān<A. 'konuşulan dil; ağzın içindeki dil'.

1. (1b/3), (24b/7), (24b/7), (24b/8), (25a/26), (25a/29), (25b/14), (25b/9), (26a/22), (28a/4), (30b/24), (32b/9), (34a/25), (34b/19), (35b/13), (36a/9), (36a/9), (37b/35), (38a/3), (39a/20), (43b/17), (45a/26), (45a/27), (49a/6), (52a/34), (52a/35), (53b/13), (54a/2), (55a/8), (55a/9), (56b/14), (56b/17), (56b/17), (58b/28), (58b/29),

(59b/21), (60a/8), (61a/33), (63b/34),
(64b/27), (64b/30), (64b/31), (67b/21),
(70a/31), (74b/4), (74b/5), (76a/12),
(76a/12), (76a/19), (76a/8), (76a/9),
(78a/22), (7a/3), (81b/21), (81b/21),
(81b/23), (84a/26), (84b/4), (85b/18),
(88b/17), (88b/34), (88b/35), (89a/6),
(90a/33), (90a/34), (91b/6), (93b/8),
(94a/6), (94b/31), (94b/33)

1.+a (81b/31), (88b/33),
(89a/12), (89a/19), (89a/4)

1.+da (90a/31)

1.+dan (19a/19), (54b/14),
(88b/20)

1.+dır (40a/23)

1.+ı (25b/19), (26a/30),
(29b/30), (63b/35)

1.+ıñ (91b/13)

1.+ına (44a/20)

1.+ında (46a/15)

1.+ını (25b/29)

1.+larının (90b/4)

lisānen<A. 'anlatarak'.

1. (96a/4)

lisān-ı ḥamel<A. b.a. 'sinir otu'.

1. (63b/19)

lisānu'l ḥaml bk. **lisān-ı ḥamel**.

1. (15a/5), (15a/9), (19a/23),
(61b/19), (65a/34), (65b/34), (83a/23),
(85a/29), (85a/33), (86b/14), (87b/26),
(88a/12), (88a/17), (88a/23), (88a/5),
(88b/4), (90b/20), (91b/3), (95b/34),
(96a/7), (97b/25), (97b/26)

lisānu'ş-sevr<A. b.a. 'hodan'.

1. (16a/30), (16a/33), (16b/14),
(16b/3), (16b/8), (19a/28), (22b/12),
(22b/14), (22b/16), (22b/21), (23a/10),
(23a/13), (23a/31), (23a/33), (23a/5),
(23b/1), (23b/31), (23b/31), (23b/6),
(24a/28), (26a/18), (26a/4), (27a/9),
(30a/29), (30b/11), (30b/13), (30b/5),
(30b/5), (30b/7), (31b/12), (31b/16),
(34a/7), (34a/8), (35a/30), (42a/6),
(84a/13)

lisargus<Yun. 'unutma'.

1. (26a/21), (26a/21), (26a/22),
(27b/17), (61b/3)

lišāt<A. (çoğul) 'diş etleri'.

1. (88b/16), (95a/12), (95a/13),
(95a/13), (95a/15), (95b/10), (95b/13),
(95b/18), (95b/5), (95b/5), (95b/7),
(96a/12), (96a/17), (96a/28), (96a/30),
(96a/31), (96b/23), (97a/33)

1.+a (89a/18), (95a/17),
(95a/21), (95a/27), (95b/4), (95b/9),
(96a/19), (96a/24), (96b/31), (97a/23)

1.+dan (96b/12), (96b/14),
(96b/17), (96b/8), (97a/12)

l.+ı (95a/24), (95a/35)

l.+ıñ (95b/9), (96a/34),
(96b/18), (97a/2)

l.+ından (96b/15), (97a/20)

lişe<A. 'diş eti'.

l. (57b/16), (89b/1), (89b/2),
(91b/6), (95a/13), (95b/31), (96a/31),
(96a/32), (96b/1), (97a/26), (97a/30),
(97b/15), (97b/16), (97b/29), (97b/35),
(97b/8), (97b/9), (98a/15), (98a/21),
(98a/25)

l.+de (89a/23), (89a/35),
(91b/5), (97a/17)

l.+den (89a/27), (96b/30)

l.+lerinden (96b/10)

l.+niñ (89a/22), (95b/17),
(96b/7), (97a/35), (98a/23)

l.+ye (96b/7), (97a/4), (97a/6),
(97b/3), (97b/34), (97b/5), (98a/12),
(98a/14), (98a/8)

l.+yi (96b/5), (97a/15)

lişi/ litazicya<Yun. 'unutma'.

l. (26a/22), (28a/5)

lodos<Yun. 'güneyden esen rüzgar'.

l. (18a/25)

loğma<A. 'lokma'.

l. (91b/34), (91b/35)

Loğmāniyyetü'ş-şifāt 'Loğmāni
hekim'in niteliklerine benzer'.

l. (1b/20)

lu'āb<A. b.a. 'zamk'.

l. (15b/27), (16a/32), (16a/32),
(16b/6), (25b/29), (25b/31), (31b/33),
(31b/34), (40b/19), (41a/21), (51a/11),
(56b/11), (56b/11), (60b/12), (60b/32),
(60b/32), (63a/26), (63a/27), (65b/13),
(65b/14), (65b/2), (65b/2), (66a/17),
(66a/21), (66a/21), (66b/1), (68a/6),
(69b/30), (69b/30), (73b/29), (73b/29),
(73b/31), (81a/32), (81a/32), (83a/10),
(83a/10), (85a/18), (85a/20), (85a/24),
(89a/5), (89a/6), (89a/9), (89b/33),
(90a/18), (90a/5), (90a/6), (90a/7),
(90a/8), (93a/23), (93a/26), (93b/11),
(93b/11), (93b/11), (96b/1)

l.+a (45a/3)

l.+ı (15a/11), (15a/12),
(92a/31), (92a/32)

l.+ıñ (90a/17)

l.+ları (90b/33)

lu'ābāt (çoğul) bk.**lu'āb**

l. (66b/1), (93b/12)

lu'ābiyye<A. b.a. 'zamk ile ilgili'.

l. (36b/7)

l.+niñ (91b/12)

lu 'ābiyyetli<A. T. b.a. 'zamklı'.

1.+sine (77a/22)

1.(10b/34)

luṭf<A. 'incelik, kerem'.

1. (2b/11), (2b/18), (33b/1)

lūbyā<Yun. b.a. 'börülce'.

1. (26b/30)

luṭūḥ<A. 'macun'.

1. (25a/7)

lūdānū<? b.a. 'şifalı bir bitki'.

1. (12a/7), (12a/9), (12a/9),
(13b/12), (13b/14), (13b/19), (13b/4),
(26a/2), (56b/2), (56b/3), (56b/5),
(58a/9), (9b/29)

1.+ı (62b/11)

1.+dan (13b/13)

lūb<A. 'öz, iç'.

1. (15a/14), (18a/4), (20a/11),
(20a/18), (27a/11), (27a/8), (47a/30),
(57a/15), (57b/17), (93a/35)

luġat<A. (çoğul) 'diller'.

1.+leri (16b/14)

1. (2a/29), (35b/12), (38b/34),
(39a/2), (39a/20), (43b/17), (53a/21),
(67a/5), (68a/27), (71a/7), (78a/17),
(86b/17), (90a/6), (90a/7)

lūbūb (çoğul) bk. **lūb**.

1. (10b/31)

1.+da (96a/29)

lüffāḥ<A. b.a. 'adam otu'.

1. (32b/25), (78b/35)

1.+de (49a/5)

lü 'lü'<A. 'inci'.

1.+ı (38b/35), (39a/2)

1. (18a/2), (19a/24), (23a/3),
(23b/7), (26a/19), (31b/18), (31b/19),
(31b/21), (31b/27), (34a/9), (35a/11),
(35a/24), (36a/3), (41b/27), (41b/29),
(42a/17), (45a/12), (49a/1), (51a/17),
(51a/17), (67a/29), (69b/10), (70b/15),
(70b/23), (71a/1), (86a/8), (88a/7)

luḥūm/ luḥūmāt<A. (çoğul) 'etler'.

1. (25b/27), (45a/23), (55a/4),
(67b/29), (69b/14), (85a/23), (91b/20),
(95a/15), (95b/14)

1.+dan (67b/19), (85a/15),
(97a/11)

1.+ı (23b/30)

lü 'lü' <A. 'inci ile ilgili'.

1. (13a/31), (53a/10), (72a/5)

lūle<F. 'boru'.

1.+den (77a/22)

lü 'm<A. 'alçak'.

1. (39a/10)

lüzüçet<A. 'yapışkanlık'.

l. (65a/8), (87b/18), (8a/34),
(93b/15)

l.+i (90a/17)

l.+iyle (45b/18)

lüzüm<A. 'gerekme'.

l.+ı (82a/3), (87b/8)

M

mā'<A. 'su'.

m. (10a/12), (10a/12), (10a/13),
(10a/13), (10a/5), (10a/6), (10b/21),
(10b/21), (10b/26), (10b/4), (11a/3),
(11a/35), (11a/5), (11a/5), (11a/9),
(12a/1), (12a/5), (12a/5), (12a/6),
(13b/22), (15b/14), (15b/20), (15b/33),
(16a/31), (16a/35), (16b/16), (16b/3),
(16b/5), (17b/34), (19b/30), (19b/32),
(19b/32), (20a/16), (20a/29), (20a/29),
(20a/7), (20b/14), (20b/14), (21a/31),
(22a/18), (22b/20), (22b/21), (22b/21),
(23b/25), (23b/26), (23b/27), (24b/18),
(24b/5), (25a/15), (25a/22), (25a/5),
(25b/23), (25b/32), (25b/32), (25b/32),
(25b/32), (25b/6), (26a/20), (26a/25),
(26a/3), (26a/3), (26a/4), (26a/5),
(26b/11), (26b/4), (27a/30), (27b/14),
(27b/27), (27b/31), (27b/34), (28a/18),
(28b/8), (2a/1), (2b/12), (30a/14),
(30a/29), (30a/29), (30a/35), (30b/11),
(30b/11), (30b/3), (30b/8), (32a/28),

(31b/12), (31b/13), (31b/35), (31b/5),
(32a/1), (32a/2), (32a/24), (32a/6),
(32b/19), (32b/20), (32b/20), (32b/23),
(32b/25), (32b/28), (32b/29), (32b/30),
(32b/7), (34b/7), (35a/20), (35a/21),
(35a/21), (35a/21), (35a/3),
(35b/9), (37b/11), (37b/29), (37b/29),
(37b/30), (37b/31), (37b/31), (37b/31),
(37b/5), (3a/21), (41a/14), (41a/15),
(41a/24), (41b/32), (41b/33), (42a/27),
(42a/5), (42b/10), (42b/10), (42b/14),
(42b/30), (43a/25), (43b/9), (44b/16),
(44b/21), (44b/21), (44b/22), (44b/22),
(44b/26), (44b/31), (44b/35), (45a/23),
(46a/31), (46b/16), (46b/27), (46b/27),
(47b/2), (47b/33), (48a/12), (48b/23),
(49a/2), (49a/3), (49a/3), (4b/12),
(4b/14), (4b/2), (50b/33), (50b/34),
(51a/18), (51a/18), (51a/5), (52b/35),
(53a/15), (53a/6), (53b/31), (53b/8),
(55a/5), (56b/11), (59b/32), (60b/4),
(61a/5), (61a/5), (62a/12), (62a/22),
(62b/1), (62b/18), (62b/18), (62b/19),
(62b/21), (62b/25), (62b/27), (62b/3),
(62b/32), (62b/33), (62b/34), (62b/34),
(62b/35), (62b/7), (63a/32), (63b/27),
(64b/23), (65a/29), (65a/34), (65a/35),
(65b/15), (65b/16), (65b/17), (65b/17),
(65b/18), (65b/18), (65b/18), (65b/2),
(65b/22), (65b/23), (65b/31), (65b/6),
(65b/9), (66a/1), (66a/1), (66a/1),
(66a/13), (66a/14), (66a/19), (66a/2),
(66a/21), (66a/26), (66a/3), (66a/3),
(66a/33), (66a/35), (66b/10), (66b/17),

(66b/17), (66b/17), (67a/25), (67a/25),
(67a/3), (67a/32), (68a/11), (68a/12),
(68a/12), (68a/21), (68a/8), (68b/17),
(68b/18), (68b/19), (68b/29), (69a/14),
(69a/18), (69a/18), (69b/20), (69b/3),
(69b/3), (69b/30), (69b/33), (69b/5),
(69b/7), (70a/19), (70a/21), (70a/22),
(70a/26), (70a/29), (70b/11), (70b/28),
(70b/28), (71b/14), (71b/15), (71b/32),
(71b/6), (71b/7), (72a/12), (72a/15),
(72a/21), (72a/31), (72b/11), (72b/12),
(72b/4), (73a/20), (73a/20), (73a/20),
(73a/28), (73a/28), (73a/30), (73a/32),
(73b/28), (73b/31), (74b/33), (74b/35),
(75b/21), (75b/3), (77a/22), (77a/29),
(77a/30), (77b/18), (77b/26), (77b/4),
(78b/26), (78b/5), (80a/20), (80a/3),
(80a/7), (80a/9), (80b/10), (81a/32),
(81b/11), (82b/28), (82b/28), (83b/33),
(83b/34), (85a/19), (85a/33), (85b/4),
(85b/5), (86a/19), (86b/14), (86b/14),
(86b/14), (87a/30), (87b/6), (88a/16),
(88a/17), (88a/17), (88a/23), (88a/5),
(88a/5), (88a/5), (88a/5), (88a/5),
(88b/10), (88b/4), (88b/7), (89b/33),
(89b/6), (90a/2), (90a/4), (90b/23),
(90b/27), (90b/34), (92a/24), (92b/20),
(92b/21), (93a/29), (93a/33), (93b/1),
(94b/29), (95a/32), (95a/34), (95b/34),
(95b/34), (95b/35), (95b/35), (95b/9),
(96a/13), (96a/3), (97a/7), (98a/12),
(98a/31)

m.+dan (23b/27), (72a/1)

m.+dır (96a/12)

m.+ı (68b/27), (70b/27),
(73a/31), (91a/6)

m.+ıdır (71b/30)

m.+ıñ (72a/14)

m.+nıñ (72a/4), (72b/14)

m.+ya (71b/28), (72a/27)

m.+yı (80a/21), (80a/23)

ma'a<A. 'ile, beraber'.

m. (29a/11), (29a/7), (29b/22),
(40a/30), (45a/23), (50a/31), (65b/10),
(75b/22), (76b/8), (78a/19), (82a/30),
(84a/20), (85a/11), (85a/27), (85b/20)

ma'acın<A. (çoğul) 'macunlar'.

m. (18b/21), (31b/11), (42b/13),
(45a/10), (82b/13), (89b/24)

m.+den (16a/14), (20a/8),
(88a/7)

mā-a'dā<A. '-den başka'.

m. (9a/18), (10a/26), (10a/30),
(10a/35), (10a/9), (11a/2), (11a/26),
(30b/21), (31b/2), (32b/18), (33a/20),
(33b/23), (38b/12), (39a/32), (70a/18),
(70b/4), (74a/28), (79b/18), (80a/11),
(80b/23), (81b/16), (89a/10), (92a/24),
(96a/35), (9a/15)

m.+sınıñ (70b/8), (72a/13)

ma'ādin<A. (çoğul) 'madenler'.

m. (52b/15)

m.+den (9b/6), (10b/35)

m.+i (3b/34)

ma'a-hāzā<A. 'buna rağmen'.

m. (5a/35)

ma'an<A. 'birlikte, beraber'.

m. (10b/29), (12a/2), (22b/28),
(32a/19), (38b/28), (47b/25), (4b/14),
(50a/1), (51b/14), (51b/5), (54a/32),
(5b/12), (62b/3), (63a/6), (71b/13),
(73a/35), (74a/16), (74a/8), (74b/20),
(75a/31), (76b/26), (76b/33), (77a/12),
(77b/22), (7a/16), (90a/27)

ma'ārif<A. (çoğul) 'bilgiler'.

m. (1b/25), (29a/24), (2a/10),
(2a/8), (2b/27), (39a/11)

mā-beyn<A. 'arasında'.

m. (2a/3), (81b/18)

m.+inde (63b/7), (72a/12)

m.+ini (44a/12), (50a/10)

m.+lerinde (61a/15)

m.+lerine (49b/2)

ma'cūn<A. 'macun, hamur kıvamında'.

m. (16a/14), (16b/4), (16b/4),
(18a/2), (18a/8), (18b/21), (20a/18),
(20a/7), (20a/7), (21a/35), (21a/35),

(22b/15), (22b/25), (22b/25), (22b/26),
(23a/3), (23a/3), (23a/4), (23a/7),
(23a/7), (23b/7), (23b/9), (23b/9),
(24b/29), (26a/16), (27a/30), (28a/26),
(28a/30), (28b/18), (2b/15), (30b/20),
(31b/15), (31b/17), (32a/24), (34a/6),
(34a/9), (35a/35), (35a/35), (35b/1),
(35b/3), (35b/34), (35b/34), (35b/34),
(35b/35), (35b/4), (41b/29), (41b/29),
(42b/14), (42b/21), (42b/3), (44b/6),
(47a/19), (47a/19), (47a/31), (47a/7),
(47a/8), (50b/12), (53a/15), (58a/1),
(58a/2), (58a/32), (71b/10), (88a/20),
(88a/7), (88a/9)

m.+dan (48a/2)

m.+dur (52b/34)

m.+ı (23b/5), (44b/12),
(50b/28), (73a/16)

m.+ıñ (28a/32)

m.+larda (22b/25)

m.+lardan (16b/4), (22b/15)

m. èt- (26a/20), (28a/28),
(50b/32), (58a/4)

m. olun- (23a/8), (23b/8),
(27a/29), (28a/34), (31b/19), (42b/24),
(47a/35), (48a/6), (53a/3), (73a/14),
(73a/19), (88a/23), (89b/19)

ma'cūn-ı 'amyā<A. 'bitkiden yapılan
bir macun'.

m. (73a/10)

ma'cūn-ı cevāhir<A. 'bitkiden yapılan bir macun'.

m. (24b/30), (50b/28), (58a/1)

ma'cūn-ı felāsife<A. 'bitkiden yapılan bir macun'.

m. (28a/28), (28b/18), (41b/35), (46b/13)

ma'cūn-ı kırmız<A. 'bitkiden yapılan bir macun'.

m. (22b/15), (22b/5), (23a/2), (23a/7), (24b/29), (30b/20), (34a/6), (58a/1)

ma'cūn-ı luğazya<Yun. b.a. 'bitkiden yapılan bir macun'.

m. (44b/12)

ma'cūn-ı mübārek<A. 'bitkiden yapılan bir macun'.

m. (18b/16), (21a/3), (21a/8), (21b/16), (26b/10), (44b/13)

ma'cūn-ı necāh<A. 'bitkiden yapılan bir macun'.

m. (48a/9), (83a/15)

ma'cūn-ı şemīn<A. 'bitkiden yapılan bir macun'.

m. (35b/34)

ma'cūnu'l-cevāhir bk. **ma'cūn-ı cevāhir**.

m. (1b/11), (31b/21)

ma'cūnu'l-kırmız bk. **ma'cūn-ı kırmız**.

m. (31b/17), (31b/21)

ma'cūnu'l-mübārek bk. **ma'cūn-ı mübārek**.

m. (47a/8)

mādām<A. 'madem ki'.

m. (2b/13), (44a/32), (5a/28), (92a/21)

mādde<A. 'madde. asıl'.

m. (2b/19), (11a/11), (11a/13), (11a/5), (11a/7), (11a/25), (14a/28), (14b/1), (14b/20), (16b/22), (16b/23), (16b/33), (16b/34), (16b/35), (17a/10), (17a/12), (17a/3), (17a/33), (17a/6), (17a/8), (17b/26), (17b/29), (18b/13), (18b/33), (18b/34), (19a/1), (1b/4), (20b/31), (21b/22), (22a/29), (23b/8), (24a/35), (25b/24), (26a/34), (26b/28), (27b/21), (28b/12), (28b/6), (29a/31), (29a/32), (29b/10), (29b/9), (2b/21), (30a/15), (30a/18), (30a/20), (30a/31), (30a/9), (30b/2), (30b/27), (31a/12), (31a/13), (31a/23), (32a/14), (32b/29), (35b/14), (37a/5), (38a/16), (38a/20), (39b/27), (39b/6), (40a/22), (41a/30), (41b/8), (42a/1), (42a/20), (45b/2), (45b/3), (46b/29), (49b/5), (49b/6), (50a/31), (50a/34), (50a/4), (53b/17), (54a/13), (54a/30), (55b/11), (56a/2), (56a/5), (56a/7), (56b/14), (56b/21), (56b/21), (56b/22), (56b/27), (56b/31),

(56b/33), (57a/26), (57a/33), (57a/9),
(57a/9), (57b/1), (57b/13), (57b/16),
(57b/18), (57b/33), (57b/34), (58a/23),
(58b/11), (58b/5), (59b/23), (5a/15),
(5b/33), (5b/34), (61a/1), (61a/2),
(61a/24), (61b/33), (61b/34), (62a/27),
(62a/29), (62a/6), (62a/8), (62b/6),
(63a/14), (63a/9), (63b/4), (63b/5),
(63b/7), (64b/29), (65a/10), (65a/12),
(65b/18), (66a/5), (67a/15), (68a/6),
(69b/16), (6a/1), (6a/2), (70a/3),
(70a/8), (70b/1), (71a/14), (71a/19),
(71a/9), (71a/9), (74b/20), (74b/27),
(75a/20), (75a/20), (75a/35), (77a/7),
(77b/34), (79b/16), (7a/32), (7b/22),
(81b/7), (81b/8), (82a/16), (82a/20),
(85a/21), (85b/24), (86a/11), (86b/2),
(87b/4), (88a/3), (8a/23), (8a/29),
(8a/29), (8a/35), (8a/4), (8b/3),
(93b/18), (93b/21), (93b/22), (93b/25),
(93b/26), (93b/34), (93b/35), (94a/22),
(94b/18), (94b/7), (96b/4), (96b/8),
(97b/30), (97b/35), (97b/35)

m.+den (17a/11), (7b/4)

m.+dir (57a/9)

m.+ler (4b/14)

m.+niņ (16b/22), (20b/11),
(21a/19), (24a/17), (29a/17), (39b/28),
(45a/34), (45b/7), (57a/11), (57a/31),
(58b/34), (59a/1), (62b/12), (7a/13),
(7a/7), (85b/27), (85b/33), (8b/27),
(94b/12), (97b/3)

m.+si (11a/7), (11a/9),
(19a/22), (24a/18), (25b/10), (25b/12),
(25b/12), (25b/14), (25b/22), (25b/8),
(27b/3), (29a/33), (29a/35), (29b/32),
(29b/35), (30a/19), (30a/4), (30a/8),
(30b/34), (30b/34), (32a/35), (39a/26),
(39b/11), (40b/25), (44a/2), (45a/21),
(46b/14), (48b/31), (49b/29), (55b/32),
(57b/27), (57b/32), (58a/33), (61a/32),
(62a/9), (63a/17), (64b/29), (65a/2),
(65a/25), (66a/24), (7b/16), (7b/19)

m.+sinde (65b/6)

m.+sine (24b/17), (29a/14),
(30a/22), (48a/13), (59b/25), (66a/6)

m.+sini (37a/23), (57b/22),
(57b/24), (81b/3), (98a/2)

m.+siniņ (94a/20), (97b/7)

m.+ye (16b/21), (21a/16),
(22a/28), (41a/33), (54a/13), (57b/25),
(57b/28), (62a/10), (64b/4)

m.+yi (18a/18), (19a/6),
(19b/22), (21b/25), (25b/26), (30a/15),
(33a/4), (54a/29), (56b/1), (58a/21),
(58a/35), (61a/2), (63b/24), (66a/9),
(68a/8), (81b/4), (94a/29)

m. èt- (57b/30)

māddī/ maddiye<A. 'madde ile ilgili'.

m. (14a/27), (15b/21), (16b/20),
(17a/17), (26b/24), (28b/26), (38a/18),

(49a/13), (4b/26), (61b/2), (73a/2),
(76a/31), (76a/32), (77a/3)

m.+de (8a/19), (14b/25),
(15a/29), (17b/5)

m.+den (16b/20), (17a/18),
(17a/18), (26b/32), (27a/6)

m.+dir (14a/26), (14a/27),
(45b/7), (4b/9), (52b/4), (5b/5), (74b/9)

m.+niņ (16b/19), (16b/32),
(9a/1)

m.+si (36b/31), (49a/13),
(4a/21), (5a/26), (61b/2)

m. ol- (14b/10), (15a/18),
(15b/21), (15b/35), (16a/22), (17a/9),
(52b/19)

ma‘den<A. 'maden’.

m. (23b/26)

ma‘denī/ m‘deniyye<A. 'maden ile ilgili, madenden üretilmiş’.

m. (10a/23), (10a/24), (10a/28),
(10b/11), (10b/13), (10b/23), (11b/21),
(13a/14), (18b/25), (35a/24), (42a/14),
(52b/9), (66a/4), (9b/32)

māder<F. 'anne’.

m.+den (39a/34)

ma‘dūd<A. 'sayılı’.

m. (5a/3)

m. ol- (56b/22)

ma‘dūme<A. 'yok olmuş’.

m.+yi (83b/2)

mā’e<A. '(sayı sözü) yüz’.

m.+sinden (56a/8)

mā’eyn<A. 'iki çeşit su’.

m. (70b/29)

mafşūde<A. 'hacamat yapılmış’.

m.+niņ (6b/31)

mağābin<A. (çoğul) 'kasıklar, oyluk kemikleri’.

m. (85b/20)

mağlī<A. 'kaynatılmış’.

m. (67a/3)

Mağribī<A. 'Magripli’.

m. (86a/17)

mağş<A. 'kulunç’.

m.+dan (11a/26)

m. èt- (40b/22)

mağsūl/ mağsūle<A. 'yıkanmış’.

m. (47b/7), (63a/32), (66a/11),
(66a/13), (66a/25), (66b/23), (68a/20),
(68b/28), (68b/32), (69b/11), (69b/9),
(79a/19), (79b/3), (93b/1)

maḥabbet<A. 'sevgi’.

m.+e (2a/15)

m.+i (33b/25)

m. èt- (25a/2)	m.+ ₁ (2a/31), (38b/27)
maḥal <A. 'yer, vakit'.	m.+ından (33b/28)
m. (26a/5), (26a/6), (32a/23), (4a/29), (54a/13), (68a/22), (83b/7), (86b/16), (87b/8), (96a/15)	m.+ımı (33b/12)
m.+de (14a/28), (24b/19), (38b/30), (39b/5), (40a/18), (50a/19), (50a/20), (56b/25), (62b/34), (86a/22), (91b/14), (91b/32), (94a/31)	m.+larıñ (33a/22)
m.+e (25a/15), (58b/11), (73b/34), (83a/13), (85a/6), (91b/27), (92b/18), (94a/23), (98a/29)	maḥdūd <A. 'belirli'.
m.+i (64b/7)	m. (4b/29)
m.+inde (51a/35), (51b/12), (56b/20), (56b/26), (74a/15)	maḥfūz <A. 'korunmuş'.
m.+ine (34a/23), (48a/22), (51a/30), (53b/35), (96b/23)	m. (2b/17), (47b/32)
m.+lerde (4a/23)	m.+dır (14a/4)
m.+lerden (40b/14)	m. ol- (14a/19)
maḥallāt (çoğul) bk. maḥal .	mahire <A. 'maharetli, yetkin'.
m.+e (69b/1)	m. (67b/15), (69a/2)
maḥāṭırlı <A. 'tehlikeli'.	māhiye <A. 'o şey ki'.
m. (58b/11)	m. (71b/22)
maḥbūb <A. 'sevgili'.	maḥkūk <A. 'kaşınmış'.
m. (33a/19), (33b/22)	m. (27a/13), (42a/5), (46b/18)
m.+dan (33b/14)	m. ol- (51b/16)
	maḥlūk <A. 'yaratılmış'.
	m. (3a/35)
	m.+dır (89a/5)
	maḥlūkāt (çoğul) bk. maḥlūk .
	m. (38b/14)
	maḥlūl <A. 'eriyik, çözülmüş'.
	m. (10a/15), (11b/34), (12a/6), (13b/6), (15b/31), (35a/3), (36a/3),

(47b/17), (48a/24), (52a/28), (53a/17),
(59b/33), (59b/34), (60a/1), (61b/8),
(65b/22), (68b/23), (76a/2), (85a/31),
(85a/33), (89b/33), (93a/33)

m.+dır (83a/16)

m.+ı (11a/15), (79a/33),
(83a/22)

maḥlūlāt/ maḥlūlīn (çoğul)
bk. **maḥlūl**.

m. (47b/13), (50a/35), (63b/21)

maḥlūlen<A. 'eriyik olarak'.

m. (22a/5), (58b/8)

maḥlūṭ<A. 'karışık'.

m. (32b/23), (49a/22), (78a/11),
(88b/24), (96b/4)

maḥlūṭan<A. 'karışık olarak'.

m. (54b/16), (75a/12), (79a/28),
(96a/22)

maḥmiyye<A. 'korunmuş büyük şehir'.

m. (2a/5)

maḥmūde/ maḥmūdī<A.b.a. 'bingöz
otu'.

m. (20a/14), (20a/3), (21b/8),
(42a/33), (46a/18), (62b/26)

maḥrec<A. 'hançere'.

m.+ine (82a/5)

maḥrek<A. 'ense kökü'.

m. (45b/8)

maḥrūḳ<A. 'yanık'.

m. (58a/15), (95b/30), (97a/9),
(98a/13)

maḥrūm<A. 'çalışmayan'.

m. (74a/19)

maḥşūl<A. 'sonuç'.

b. (2a/5)

maḥşūn<A. 'sağlamlaştırılmış'.

m. (80a/4)

maḥşūs<A. 'duyulan'.

m. (29b/12), (4b/23), (4b/27),
(78a/1)

m. ol- (4a/7), (4a/8), (29b/12)

maḥşūş<A. 'özel'.

m. (6b/10), (36a/16), (64a/12),
(68b/7),

m.+dır (24b/7), (27b/1),
(91a/23)

m.+ı (7b/35), (9a/11)

m.+ını (9a/18)

m. ol- (8b/30), (40a/22)

maḥşūşa bk. **maḥşūş**

m. (77a/20), (7b/34), (9a/11),
(9a/4)

m.+ları (4b/26)

m.+nın (17a/13), (8b/34),
(8b/35), (8b/30)

m.+sı (86a/1)	(71b/33), (72a/2), (72b/3), (8a/29), (8a/34)
m.+ya (9a/24), (9a/7)	
maḥşūšan <A. 'bilerek'.	m.+dir (8a/31)
m. (11b/19)	
maḥsūsāt (çoğul) bk. maḥşūş	mā'il/mā'ile <A. 'yakın'.
m.+ı (28a/9), (28b/25)	m. (16a/8), (18b/35), (26b/19), (47b/25), (59a/20), (61b/33), (62a/7), (62a/7), (89a/6)
maḥşūşiyāt <A. (çoğul) 'özellikler'.	m.+dir (53b/4)
m.+dan (77a/23)	m. ol- (15a/25), (19a/23), (26b/17), (32b/13), (34b/14), (50a/12), (62a/8), (65a/6), (67a/6), (68b/5), (87a/2), (87a/3)
māhtāb <F. 'ay ışığı'.	
m.+da (16a/2)	
maḥtūm <A. 'damgalanmış'.	mā'iyye/ mā'iyyet bk. mā'ī .
m. (69a/35), (95a/30)	m. (20b/27), (23b/34), (24a/1), (24a/2), (24a/3), (24a/5), (24a/7), (24a/9), (39a/26), (56a/2), (56a/2), (61a/35), (69b/16), (7b/13), (8a/29), (90b/6)
ma'hūde <A. 'anılan'.	
m. (39b/19)	
māḥuliyā <F. 'melankoli'.	m.+den (24a/16), (24a/35)
m. (2b/34)	
maḥv <A. 'yok olma'.	m.+dir (24a/3), (24a/4), (4b/35), (53a/28)
m. (96a/17)	
m. olun- (75a/29), (77b/17), (79a/20), (79a/23)	m.+e (8a/35)
maḥz <A. 'saf, öz'.	m.+i (24a/1), (24a/17), (24b/4), (90b/6)
m. (1b/18)	
mā'ī <A. 'su ile ilgili, sulu'.	m.+ini (69b/17), (95a/19)
m. (11a/4), (11a/6), (11a/9), (23b/34), (25b/18), (43a/21), (48a/15), (71b/10), (71b/30), (71b/31), (71b/32),	m.+yi (55b/11)
	mā'iz <A. '(hayvan) keçi'.

m. (51a/11), (59b/27), (61b/14),
(63a/2), (68b/19), (68b/25), (75b/8),
(76a/1), (79a/15), (81b/6), (91a/11)

māḳ<A. 'göz pınarı'.

m. (25a/11), (25a/5), (62a/1),
(62a/26), (62a/27), (62a/28), (63b/1),
(63b/10), (63b/12), (63b/34), (63b/4),
(64a/16), (64a/16), (64a/17), (64a/2),
(64a/3), (64a/34), (64b/10), (64b/2),
(64b/3), (64b/4), (64b/6), (64b/7),
(64b/8), (68a/29), (81b/30)

m.+dan (68b/11)

m.+ından (62b/9), (73b/11)

maḳābir<A. (çoğul) 'mezarlar'.

m. (32a/32)

maḳ'**ad**<A. 'makat'.

m.+a (23a/30), (23b/22),
(30a/31)

m.+da (63b/3)

m.+ına (17b/28), (44a/18),
(48b/13)

m.+ını (93a/27)

maḳāl<A. 'söz'.

m. (74a/23)

m.+dır (74a/24)

maḳāle<A. 'makale'.

m. (74a/24), (77b/35)

m.+de (29b/23)

m.+sinde (31a/9), (51b/30)

m.+sinden (29b/21), (7a/12)

maḳām<A. 'yer, rütbe'.

m.+a (58b/12)

m.+da (12a/14), (26a/1),
(29b/7), (32b/32), (42a/34), (43a/3),
(44b/1), (49a/18), (51a/17), (60a/34),
(75a/13), (96b/24)

m.+dan (54a/3)

m.+ına (94a/30)

m.+indedir (39a/27)

maḳāmāt (çoğul) bk. **maḳām**.

m. (29a/24)

maḳar<A. 'mesken'.

m.+ı (46b/8)

m.+ından (78b/31)

maḳbūl<A. 'beğenilmiş'.

m. (13b/27), kıl-

maḳlū'<A. 'sökülmüş'.

m.+ın (60b/10)

maḳşūde<A. 'maksat'.

m. (2a/4)

maḳtū' / **maḳtū**'**a**<A. 'kesilmiş'.

m. (29a/23), (64a/23), (75b/16)

maḳṭū 'an<A. 'toptan'.

m. (47b/11)

maḳṭūl<A. 'öldürülmüş'.

m. (61b/13)

mā-ḳuddir<A. 'bütün göz kabakların hastalıkları'.

m. (59a/25)

maḳūle bk. **maḳāle**.

m. (29a/24), (29a/24), (29a/24),
(2b/21), (3b/29), (76b/32)

m.+sinden (49a/20), (4b/26)

mā-lā-keḷām<A. 'mükemmel'.

m.+dır (58a/27), (65a/18)

mālī<A.?'ilaç türlerinden'.

m. (50b/33), (52b/32), (63b/25)

mālīḥ/ māliḥa<A. 'tuzlu'.

m. (11a/11), (16a/32), (17b/17),
(21a/10), (21a/20), (23b/33), (24a/4),
(4b/34), (55a/6), (57a/9), (59a/30),
(60a/10), (60b/30), (61a/5), (61a/6),
(62b/29), (66b/27), (73b/21), (91a/31),
(9a/20)

m.+den (63a/2), (90b/8),
(94b/35)

m.+dir (55b/32)

m.+nın (85a/5)

m. ol- (91a/15)

mālīḥiyye/ māliḥiyyet<A. 'tuz ile ilgili'.

m. (9a/31)

m.+i (8b/19)

maliḥulya<A. Yun. 'melanokli'.

m. (29a/10), (29a/11), (29a/12),
(29a/16), (29a/7), (29a/7), (29b/1),
(29b/21), (29b/21), (30a/14), (30a/17),
(30a/32), (32b/15), (32b/3), (33a/15),
(34a/11), (38b/11), (40a/30), (40b/31),
(53b/20)

m.+da (29b/20), (29b/8),
(32a/30)

m.+nın (29a/14), (29a/14),
(29a/25), (29a/34), (29b/31), (29b/7),
(29b/9), (30a/13), (30a/17), (32a/26)

m.+ya (29b/30), (37a/14),
(40b/30)

m.+yı (28b/15)

mālīk<A. 'sahip'.

m. (34a/28)

ma'lūl<A. 'hasta'.

m. (32b/35), (49b/16)

m.+i (52a/23)

ma'lūm<A. 'bilinen'.

m. (10a/19), (10b/2), (10b/7),
(12a/11), (12b/15), (13a/1), (13b/26),
(13b/35), (14a/1), (14a/17), (14a/23),

(14a/31), (14b/30), (14b/4), (15b/7),
(16a/17), (16b/17), (17a/15), (17b/4),
(18a/16), (19a/25), (19a/30), (19b/11),
(19b/34), (19b/9), (20b/24), (20b/26),
(21b/28), (22a/10), (22a/19), (22b/33),
(23a/23), (23b/14), (25a/2), (26b/35),
(27a/2), (27a/4), (27b/18), (27b/25),
(28a/6), (28b/23), (28b/27), (28b/9),
(29a/3), (29a/8), (29b/9), (30a/31),
(31b/5), (32a/21), (33a/13), (33a/34),
(33b/14), (34a/12), (34b/24), (34b/24),
(34b/30), (35b/29), (36a/17), (36a/6),
(36b/27), (36b/31), (3b/12), (3b/21),
(40b/18), (40b/23), (41a/8), (42b/32),
(43b/15), (43b/35), (43b/35), (43b/4),
(45a/15), (45a/19), (45b/28), (46b/13),
(46b/7), (48a/10), (49a/29), (49b/1),
(4a/18), (4a/30), (4b/10), (4b/21),
(4b/4), (50a/8), (51b/5), (53b/18),
(54a/15), (54a/2), (54a/26), (54b/28),
(55a/3), (55a/3), (55b/13), (55b/16),
(55b/2), (56a/24), (56a/28), (57a/11),
(57a/32), (57a/5), (58b/11), (58b/12),
(58b/33), (58b/9), (59a/11), (59a/24),
(59b/18), (5a/17), (5a/27), (5a/35),
(5b/29), (62a/34), (63a/13), (63b/34),
(63b/9), (65a/10), (66a/9), (66b/24),
(66b/4), (67b/35), (6a/12), (6a/32),
(6a/5), (6b/26), (70a/31), (70b/7),
(71b/26), (71b/28), (72a/2), (72b/2),
(73a/25), (74a/13), (74a/2), (74a/22),
(74b/1), (74b/20), (74b/35), (75a/30),
(76b/26), (77a/2), (79b/19), (7a/7),
(7b/10), (80a/13), (80a/32), (80b/14),

(81b/14), (82a/28), (83a/24), (83b/10),
(83b/22), (85a/2), (87b/15), (88b/18),
(88b/25), (89a/13), (89a/13), (8a/10),
(8a/22), (90b/24), (91a/14), (91a/5),
(91b/28), (94b/6), (97b/29), (9a/12),
(9a/13), (9a/13), (9a/22), (9a/27),
(9b/26)

m.+dur (12a/12), (17b/14),
(36a/33), (37a/25), (46b/29), (51b/31),
(55a/26), (56b/6), (58b/22), (76a/34),
(80b/26), (92a/15), (92a/26)

m.+ı (39a/2)

m.+ıdır (56a/16)

m.  t- (44a/10), (46a/29),
(57a/34), (60b/14), (78b/32), (96b/19)

m. ol- (80a/13), (80b/2),
(80b/20), (84a/32), (86a/1), (87b/2)

m. olun- (46a/12), (52b/20),
(53b/7), (59a/14), (59b/26), (74b/12),
(91a/34)

m m r n<A. b.a. 'basur otu'.

m. (62b/24), (62b/26)

m m   <Lat. b.a. ' mlek  atlatan'.

m. (59b/31), (61a/30), (62b/15),
(63a/35), (63b/17), (64b/17), (65b/17),
(65b/2), (66a/12), (67b/3), (68b/18),
(70a/26), (72a/22), (72a/25), (72a/28),
(72a/31), (72b/12), (73a/10), (73a/13),
(74a/30), (81a/18)

m.+y1 (62b/17), (81a/17)

ma' mül/ ma' müle<A. 'yapılmış'.

m. (11b/28), (13b/23), (19a/16),
(27a/30), (35b/9), (44b/30), (60b/6),
(71a/23), (94a/34), (94a/35), (9b/3)

m.+1 (83a/21)

m. ol- (11b/19), (11b/24),
(11b/26), (25a/15)

ma' nā<A. 'anlam'.

m. (3b/23), (53a/22), (89a/26),
(91b/31)

m.+sı (33a/6), (38a/4),
(44a/12), (67b/21)

m.+sına (25a/30), (27b/1),
(53a/22), (55a/22), (56b/21), (68a/31),
(76a/7), (84b/4), (96a/29)

m.+sınadır (25a/30), (26a/21),
(30b/23), (34a/24), (36b/2), (36b/5),
(37b/33), (45a/28), (49a/5), (52a/34),
(53a/21), (54a/3), (55a/9), (56b/16),
(64b/2), (67b/20), (80a/7), (82a/10),
(84b/19), (84b/5), (86b/18), (89a/22),
(90a/7), (93a/4), (94a/6)

m.+sında (27a/34), (76a/14)

m.+sındadır (52a/34), (53b/13),
(68a/27), (96a/29)

m.+sındır (55a/21), (74b/4)

m.+ya (57a/18)

mānend<F. 'gibi, benzeri'.

m. (2a/15)

m.+i (75a/15)

ma' neviyye<A. 'ruha ve öze ait olan'.

m.+lerine (1b/17)

māni'<A. 'engel'.

m. (19a/11), (38a/30), (38a/4),
(39b/6), (50a/34), (54b/2), (58a/23),
(60a/21), (65a/14), (65a/15), (6a/10),
(6b/1), (6b/23), (6b/24), (70a/8),
(7a/22), (81a/31), (84a/27), (90b/16)

m.+dir (64b/14)

m. ol- (35b/16), (54b/9),
(56b/31), (67b/27), (68a/30), (70a/18),
(77a/25), (83b/21), (84b/22), (92a/18),
(95b/17), (98a/30)

manṭıq<A. 'zihinsel işlemlerle gerçeği
arama yolu'.

m. (33b/32)

manya<Yun. 'delilik'.

m. (29b/7), (30b/23), (30b/23),
(31a/11), (31a/2), (31a/6), (32a/21),
(32b/3), (32b/9), (33a/8)

m.+da (29a/8), (29b/8),
(30b/22), (32b/13)

m.+dan (29a/8), (32a/20)

m.+nın (29a/33), (31a/13)

m.+ya (29b/7), (31a/12),
(31a/4), (31a/7), (32a/19), (33b/15)

manzar<A. 'manzara'.

m. (94a/32)

marābiziyye<A. 'karında bağırsak topluluğu'.

m. (6a/21)

marak<A. 'çorba'.

m. (31a/29), (31a/32), (42a/30),
(65b/24)

maraku'd-decāc<A. 'tavuk çorbası'.

m. (30b/1)

maraz<A. 'hastalık'.

m. (14a/1), (14a/2), (24b/16),
(25a/27), (25b/24), (26a/23), (26a/31),
(28a/5), (29a/24), (29a/24), (29a/5),
(32b/12), (32b/12), (32b/2), (33a/16),
(33a/18), (33a/22), (33a/3), (33b/14),
(33b/17), (33b/20), (33b/35), (34b/3),
(34b/34), (35b/19), (35b/25), (35b/29),
(36a/8), (37b/34), (38a/11), (38a/2),
(38a/3), (38a/9), (38b/1), (38b/2),
(38b/21), (38b/28), (38b/28), (38b/6),
(39a/24), (39a/28), (39a/34), (39a/5),
(40a/21), (40a/22), (40a/24), (40a/28),
(40a/31), (40a/33), (40a/35), (40b/10),
(40b/11), (40b/13), (40b/17), (40b/18),
(40b/27), (40b/28), (40b/31), (40b/34),
(40b/35), (40b/35), (40b/8), (40b/9),
(41a/5), (41b/8), (42a/1), (42a/19),
(42a/35), (42b/24), (42b/26), (42b/29),

(42b/34), (43a/4), (43b/28), (43b/28),
(44a/2), (44a/3), (44a/34), (44a/4),
(44a/8), (44b/14), (45a/18), (45a/21),
(45a/28), (45a/6), (45a/7), (45b/17),
(46a/11), (46a/11), (46a/4), (46a/8),
(46a/9), (48a/12), (48a/17), (48a/19),
(48a/25), (48a/7), (49a/26), (50a/34),
(51a/6), (53b/21), (53b/27), (53b/31),
(57a/34), (5a/33), (63a/14), (63a/8),
(64a/34), (67a/15), (68a/35), (6a/5),
(71b/14), (72b/28), (73b/11), (73b/18),
(73b/19), (73b/8), (73b/9), (73b/9),
(76a/16), (76b/3), (83b/17), (84a/27),
(85a/11), (85a/11), (85a/8), (90b/13),
(91b/15), (94b/23), (96b/23)

m.+a (20b/33), (24b/18),
(26b/12), (28a/16), (35a/22), (38a/15),
(38b/2), (38b/3), (39a/35), (40b/26),
(41a/3), (43b/4), (46a/3), (48a/30),
(64a/34), (69a/8), (76a/21), (91b/19),
(96b/16)

m.+da (32b/13), (32b/22),
(36a/6), (38b/21), (42b/33), (43b/1),
(45a/11), (45a/15), (47b/18), (67a/7),
(85a/33), (86b/4), (8a/13)

m.+dan (24b/12), (44a/9)

m.+dır (24b/13), (24b/16),
(24b/6), (25a/31), (27b/18), (27b/2),
(32b/9), (33a/15), (34a/27), (38a/5),
(43b/18), (45a/25), (4a/35), (64a/35),
(64b/27), (73b/7), (73b/8)

m.+ı (24b/27), (38b/32),
(40a/16), (45b/12), (46a/21), (49a/16),
(57b/1), (57b/16), (57b/2), (64b/24),
(73b/20)

m.+ıñ (25a/35), (25b/18),
(26b/1), (26b/14), (26b/24), (26b/32),
(30b/26), (30b/30), (30b/31), (32a/29),
(32a/31), (32b/10), (32b/34), (33a/25),
(33a/7), (33a/8), (33b/33), (34a/2),
(34a/29), (34b/10), (34b/26), (35b/14),
(35b/20), (35b/30), (38a/29), (38b/24),
(39b/1), (39b/20), (39b/31), (40b/27),
(43b/21), (45a/16), (45b/6), (46a/13),
(47a/10), (4a/19), (53b/14), (53b/18),
(53b/24), (53b/7), (62a/27), (63a/9),
(63b/17), (64b/11), (67a/12), (68b/3),
(68b/5), (69a/35), (76a/26), (76b/14),
(78b/20), (86b/20), (95a/18), (95b/16),
(96b/15)

m.+ında (39a/25)

m.+ından (48b/32)

m.+ımı (38b/23)

m.+lar (14a/2), (57b/19)

m.+lara (14a/6), (17b/7)

m.+larda (24a/35)

m.+lardan (45b/14)

m.+lardır (59a/26), (59a/27),
(59a/27)

m.+ları (56b/20), (57b/16),
(89a/17), (89a/18), (89a/18), (89a/19),
(89a/19)

m. ol- (64a/35)

ma' rife/ ma' rifet<A. 'bilgi'.

m. (1b/4), (3a/1), (31a/2),
(32b/13), (32b/2), (33a/34), (34b/24),
(35b/28), (37a/12), (40b/23), (43b/35),
(46a/12), (4a/26), (50a/16), (52b/20),
(54a/15), (57a/32), (63b/9), (64a/7),
(64b/9), (72a/12), (74b/35), (76a/23),
(76b/13), (78b/20), (82b/7), (83b/22),
(84b/29), (85a/11), (86a/29), (87a/8),
(90b/12), (91b/10), (94a/9), (96b/9)

m.+de (79b/26)

ma' rifetike<A. 'senin tanışması'.

m. (3a/21)

marīz<A. 'hasta'.

m. (25b/5), (32b/14), (43b/35),
(5a/33), (87b/5), (92b/32), (92b/33),
(92b/6)

m.+de (30b/32)

m.+e (28b/8), (44a/25),
(48b/30), (91a/14)

m.+i (44a/10), (44a/26),
(92b/33)

m.+ıñ (22b/8), (27b/12),
(32b/1), (33a/14), (35b/24), (38b/27),
(41a/11), (43a/28), (44a/14), (44a/18),

(44a/20), (44a/21), (44a/22), (44a/23),
(44a/24), (44a/27), (44a/29), (48a/1),
(79b/5)

marīzān<A. (çoğul) 'hastalar'.

m. (2b/33)

markaşışa '(değerli taş) pirit'.

m. (67a/22)

mārmāhī<F. '(hayvan) taşemen balığı'.

m. (50b/12)

marre<A. 'defa'.

m. (96a/26)

marşūş<A. b.a. 'sağlam'.

m. (27a/13), (75b/13), (75b/23),
(75b/23)

marṭūbe<A. 'nemli'.

m.+den (22a/16)

ma'rūf<A. 'bilinen'.

m. (2a/13), (56b/12)

m.+dır (36a/8), (88b/25),
(89a/13)

marul<Yun. b.a. 'marul'.

m. (15a/15), (15a/4), (19a/28),
(19b/28), (19b/29), (23a/31), (23b/31),
(26a/11), (27b/25), (27b/29), (27b/32),
(27b/33), (28a/1), (28a/1), (32b/24),
(32b/5), (81b/1)

marzā<A. (çoğul) 'hastalar'.

m. (92b/5)

m.+dan (48a/35)

m.+ya (31b/3), (6a/29)

masariqa<Yun. 'midenin ince damarları'.

m.+nın (29b/2)

mā-sebaq<A. 'geçen'.

m. (10a/8), (10b/15), (10b/16),
(10b/17), (10b/28), (13b/4), (35a/14),
(37b/32), (5a/12), (9b/34)

m.+da (11b/3), (31b/9)

m.+dan (5a/14)

māsike<A. 'tutan'.

m. (12b/26)

m.+siniğ (71a/34)

maşire<A. 'su yolu, su mecrası'.

m. (87b/28), (87b/30)

maşlūb<A. 'asılmış'.

m.+ıñ (5b/27)

maşnū<A. 'yapılmış'.

m. (54b/30), (77b/10), (79b/14),
(80a/29), (95b/32)

maşrū<A. '(hastalık) saralı'.

m. (38a/19), (38b/34), (38b/35),
(39a/19), (39b/29), (40a/10), (40a/10),
(40a/12), (41b/13), (43a/3), (43a/33)

m.+a (40b/33), (43a/25),
(43b/1)

m.+da (38a/18)

m.+ı (43a/15)

m.+ıñ (38a/35), (41a/14),
(43a/22), (43a/34), (43a/5), (43a/8),
(43a/8), (43a/9)

m. ol- (38a/6), (39a/1), (41b/7)

maşrū'an<A. '(hastalık) saralı olarak'.

m. (43b/13)

maşrū'in<A. (çoğul) '(hastalık)
saralılar'.

m. (41b/29), (42b/14), (51b/32)

maşrūr<A. 'sıkışık'.

m. (79b/3)

maşş olun-<A. T. 'soğurmak'.

m.-mağ (80a/21)

maştaki<Yun. b.a. 'damla sakızı'.

m. (11a/19), (11a/33), (18a/10),
(18a/14), (21a/15), (21b/4), (27a/32),
(35a/17), (35a/2), (35a/27), (35a/35),
(41a/18), (42b/5), (47b/29), (47b/35),
(48b/20), (50b/29), (52a/12), (54b/26),
(57b/30), (58b/4), (58b/7), (60a/29),
(61b/12), (65b/35), (66a/30), (67a/27),
(73a/15), (81a/10), (81a/5), (85b/16),
(89b/17), (93a/35), (95a/22), (95a/27),
(95a/9), (95b/32), (95b/4), (98a/8)

m.+yi (44b/22), (90a/30)

ma'şūm<A. 'küçük çocuk'.

m.+da (76b/28)

maşūn<A. 'korunmuş'.

m. (2b/16)

ma'şūr<A. 'sıkılmış'.

m.+ı (65b/4)

māsūre<F. 'uzun boru'.

m. (75b/25)

m.+yi (80a/21)

māş<A. b.a. 'burçak'.

m. (26b/30), (79b/6)

m.+dır (45a/22)

ma'şūq<A. 'sevgili'.

m. (33b/14), (80a/30)

m.+dan (33b/35)

m.+ıñ (34a/2)

m.+ına (33b/13)

m.+ını (33b/19)

m.+um (33b/22)

m.+unıñ (33a/35)

māt<A. 'öldü'.

m. (46a/19)

maṭābīḥ<A. (çoğul) 'pişirilmiş şeyler'.

m. (31b/6), (31b/7), (41b/9),
(59a/35), (82b/13)

m.+e (22a/11)

mağar<A. 'yağmur'.

m. (16a/2), (63a/32)

maḫbū'a<A. 'beğenilen'.

m.+nıñ (3a/1)

maḫbūḥ<A. 'pişirilmiş; haşlanmış ilaç'.

m. (15a/31), (16a/20), (16a/21),
(19b/21), (19b/32), (20a/29), (20a/8),
(21a/17), (21a/29), (21a/7), (21b/20),
(22b/3), (22b/4), (23a/26), (23b/10),
(23b/10), (30b/1), (30b/3), (32a/10),
(32a/11), (32b/22), (34b/33), (35a/28),
(35a/31), (35a/31), (37b/27), (41b/6),
(42a/2), (42a/21), (42a/31), (42a/31),
(42a/7), (44b/12), (47a/1), (47a/6),
(47b/3), (48a/9), (48b/4), (50a/32),
(50b/11), (51a/6), (52a/15), (53a/14),
(53a/15), (53a/15), (54b/22), (59b/4),
(61a/6), (61b/8), (62a/14), (62a/25),
(63b/21), (65b/11), (65b/3), (66b/15),
(67a/4), (69a/29), (69b/24), (72a/20),
(75a/7), (75b/24), (79a/35), (80b/15),
(80b/35), (81a/1), (82b/25), (82b/27),
(83a/15), (85a/30), (85b/9), (86a/16),
(86b/4), (86b/6), (89b/23), (89b/7),
(91b/16), (91b/3), (91b/4), (94a/28),
(95a/5), (95b/22), (95b/30), (96a/22),
(96a/3), (96a/5), (97b/18), (97b/18),
(97b/18), (97b/28), (97b/31)

m.+a (75a/10), (75a/7)

m.+dan (18b/15), (58a/22)

m.+dır (96b/33)

m.+ı (23b/21), (35a/27),
(41a/33), (41b/9), (47a/25), (47b/1),
(57b/32), (66b/15), (69b/4), (72a/17),
(79b/28), (90b/18)

m.+ıñ (19b/18), (21a/23),
(21a/28), (21a/3), (21b/16), (22a/35),
(22b/20), (24a/23), (30b/15)

m.+ına (44b/23), (53b/32),
(69b/22), (92b/29)

m.+ından (78a/7), (92b/28)

m.+ımı (24b/27), (54b/22),
(68a/23)

m.+ıyla (16b/11), (23b/22),
(27b/30), (32b/35), (51a/12), (72a/24),
(95a/32), (97b/34)

m.+lar (24a/27), (51a/8)

m.+ları (16a/13), (19a/14),
(52a/3), (58b/9), (60b/2), (65a/22),
(71a/25), (78b/35), (82b/32), (97b/19),
(97b/23), (98a/3)

m.+larına (51a/7)

m.+larını (75a/9)

m. èt- (22a/13)

maḫbūḥan<A. 'pişirilmiş olarak'.

m. (21a/5), (44b/25), (72a/26),
(79a/14)

maṭbūhāt<A. (çoğul) 'kaynatılmış
ilaçlar'.

m. (26b/20), (68b/15)

maṭfi<A. 'söndürülmüş'.

m. (11b/29), (11b/34)

maṭlūb<A. 'beğenilen'.

m. (13b/17), (2a/9)

m.+dır (7b/5)

mā' u'l-ḥaddādīn<A. 'ilaç adı'.

m. (54b/21)

mā' u'l-ḳarāḥ<A. 'saf su, öz su'.

m. (16b/9), (26a/15), (27a/31),
(31a/30), (37b/27), (44b/24), (46b/35),
(47b/10), (50b/11), (50b/21), (52a/28),
(56b/9), (79b/3), (84b/15), (90b/21),
(96a/27), (96a/8), (96b/35), (97a/8),
(9b/24)

m.+ıyla (18b/15), (19b/18),
(21a/23), (21a/27), (21b/15), (22a/35),
(22b/19), (23b/13), (23b/3), (24a/23),
(24b/22), (26b/8), (27a/15), (30b/15),
(32a/9), (41b/1), (42a/23), (44b/11),
(44b/5), (46b/25), (47a/6), (58a/10),
(59b/29), (63b/20), (65b/26), (66b/12),
(68b/16), (70b/12), (73a/6), (78a/9),
(88a/14), (90b/20), (92b/28)

m.+la (21a/2), (51a/13),
(53b/26)

mā' u 's-sūlvān<A. 'iç açıcı ilaç'.

m. (1b/20)

maya<F. 'maya'.

m. (2b/15), (60b/24), (8a/16)

mā-yenbağī<A. 'gerektiği gibi'.

m. (9b/18), (35b/15)

m.+den (9b/19)

mā-yeteḥallel<A. 'çözümlemesine
göre'.

m. (4b/22)

māyī āt<A. (çoğul) 'sıvılar'.

m. (31a/29), (75a/6), (75a/12)

mā-y(ı) Engurūsī<A. 'bir ilaç adı'.

m. (48b/23)

mā-(y)ı fārūḳ<A. 'ilac adı'.

m.+dan (92a/25)

mā-(y)ı ḥaddādīn<A. 'ilac adı'.

m. (23b/27)

mā-(y)ı ḳarāḥ bk. **mā' u'l-ḳarāḥ**.

m.+ıyla (20a/10), (90b/17)

mā-(y)ı mübārek<A. 'zemzem suyu'.

m. (95b/20)

mā-(y)ı prünella 'ilaç adı'.

m. (95b/34)

māyıs<Erm. 'sığırın taze gübresi'.

m. (51a/26)

ma 'yüb<A. 'kusurlu'.

m. (76b/33)

mazanne<A. 'şüpheli yerler, kötü zan'.

m. (42b/35)

mazarrat<A. 'zarar verme'.

m. (59a/15), (59a/18), (74a/9)

m.+1 (69a/4), (69a/9)

mazbūṭ ol-<A. T. 'zaptedilmek'.

m.-up (38a/7)

mazġ<A. 'ağızda çiğneme'.

m. (88b/17), (89a/8), (91b/34)

m.+1 (89a/18)

m. èt- (48a/1), (69a/6), (69b/7),
(79b/6), (90a/27)

m. olun- (88b/31), (89b/34)

mazmaža<A. 'gargara'.

m. (95b/22), (95b/33), (96a/27),
(97a/1), (97b/21), (89a/35), (98a/1)

m.+lar (80b/27), (95b/19)

m.+larına (90b/25)

m.+yı (95b/33), (97b/25)

m. èt- (90a/30), (90b/18),
(90b/24), (90b/33), (90b/34), (91a/11),
(91b/17), (91b/5), (95a/32), (95b/21),
(96a/3), (96a/26), (97b/20), (97b/23),
(97b/34)

m. olun- (90b/20), (90b/23),
(95b/2), (96a/1), (96a/16), (97a/7),
(97a/8), (97b/28), (97b/28), (97b/32),
(98a/3), (98a/5)

mazmūme<A. . 'ötre, haflerin üstüne
konan bir işaret'.

m. (55a/19)

mazmūn<A. 'içerik'.

m.+ınca (76a/22)

me 'āl<A. 'anlam'.

m. (1b/25)

mebde'<A. 'başlangıç'.

m. (46a/28), (57b/2), (5a/2)

m.+si (4b/25), (4b/3), (5a/1)

mebde' iyye<A. 'ilklik'.

m. (5a/1)

mebāḥiṣ<A. (çoğul)'bölümler'.

m. (3b/21), (4a/34)

mebāzi'<A. (çoğul) 'neşterler, doktor
bıçakları'.

m.+dir (77a/24)

mebde'<A. 'ilk, başlangıç'.

m. (5a/34), (36a/21), (49b/31),
(5b/7)

m.+i (11b/6), (11b/7), (14b/27),
(5b/11), (6a/9), (7b/15), (7b/16),
(8a/14)

m.+inde (51b/13)

m.+ine (49a/19)

m.+lerine (49a/8)

mebhaş bk. **mebāhiş**.

m. (4a/34)

mebhūt<A. 'hayrette kalmış, şaşırılmış'.

m. (25b/20), (35b/21)

meblül<A. 'nemli'.

m. (61a/27), (73b/32), (83b/23),
(96b/27)

m.+ı (96a/11)

meblülen<A. 'nemli olarak'.

m. (44b/18), (75a/8), (84a/16),
(88b/6)

mecāl<A. 'fırsat'.

m.+ı (15a/24)

mecālis<A. 'birlikte oturan'.

m. (28b/34)

mecānīn<A. (çoğul) 'deliler'.

m. (29a/24)

m.+den (29a/24)

mecārī<A. (çoğul) 'mecralar, yollar'.

m. (10a/10), (26a/23), (35b/15),
(36a/21), (36b/5), (37a/19), (43b/18),
(51b/35), (53a/29), (80b/25)

m.+sine (6a/35)

mecāz<A. 'mecaz'.

m. (38b/18), (76a/14)

meclis<A. 'meclis, toplantı'.

m. (42a/29), (48b/29), (65b/23)

m.+de (86b/30)

mecma' u'l-fuḥūl<A. '(İstanbul) ileri
gelenlerin toplandığı yer'.

m. (2a/5)

mecmū' / mecmū'a<A. 'toplam, tümü'.

m. ((2b/2), (2b/35), (15b/7),
(18a/14), (21b/10), (21b/5), (25b/7),
(34b/10), (34b/4), (35a/13), (35a/3),
(42b/1), (45a/33), (48b/14), (49b/7),
(50b/6), (54a/12), (54b/5), (55b/34),
(59a/27), (63a/12), (67a/34), (68b/10),
(71a/6), (74a/5), (79b/19), (84a/18),
(89a/25)

m.+ı (15a/30), (20a/12),

(21b/30), (21b/8), (23b/15), (25b/6),
(25b/8), (28b/15), (33a/28), (35b/24),
(43b/10), (43b/7), (49b/4), (82b/35),
(86b/16), (92a/11), (92a/27), (9b/30)

m.+ına (25b/7), (49b/27),
(72b/23), (78a/22), (91a/12), (96a/13),
(96b/28)

m.+ında (20a/24), (23b/25),
(48a/3)

m.+ından (22a/21), (24a/1),
(41b/14), (74b/9), (81a/11)

m.+ımı (22b/5), (24b/26),
(54a/14), (60a/18), (73a/22), (80b/8),
(89b/25)

m.+ının (58b/28)

mecmū 'at<A. (çoğul) 'toplanmışlar'.

m.+ı (60b/27)

mecmūd<A. 'donuk'.

m. (82a/23)

mecnūn<A. 'deli'.

m. (33a/7)

mecrā<A. 'bedendeki ahlatın aktığı
yol'.

m. (54a/22), (57a/13), (71b/15),
(75a/31), (76b/18), (76b/19), (76b/19),
(76b/34), (77b/27), (79b/6), (81b/29),
(82a/17), (82a/19), (86a/26)

m.+dan (81b/28), (81b/29)

m.+lar (81b/30)

m.+larda (43b/19)

m.+ları (16b/23), (39b/13),
(39b/27)

m.+ların (17b/4)

m.+larında (38a/23), (43b/18)

m.+sı (76b/32)

m.+sına (38a/12), (38a/12),
(63b/10)

m.+yı (39b/15), (82b/4),
(83a/25), (97a/21)

mecūqān<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

m. (21b/7), (24a/19), (26b/9),
(41b/15), (47a/21), (57b/33), (69b/17),
(95a/19)

medḥ<A. 'övgü, tavsiye etme'.

m. (42a/13), (79b/17)

m. ét- (16a/35), (21b/1),
(24a/31), (32a/24), (41a/17), (41b/12),
(41b/4), (42b/10), (42b/7), (45a/12),
(46b/33), (48a/25), (52a/17), (56b/6),
(61b/9), (62b/12), (62b/22), (67a/1),
(67a/22), (68b/26), (69a/8), (70b/27),
(70b/35), (77b/11), (77b/25), (77b/26),
(77b/5), (77b/5), (79a/17), (82b/19),
(89b/20)

m. eyle- (52b/33), (90b/27)

medḥal<A. 'giriş'.

m.+i (55b/33), (6a/8)

medhūş<A. 'şaşkınlık'.

m. (2a/19)	m.+ıñ (46a/21)
medīde <A. 'uzun'.	m.+niñ (28a/29)
m. (2a/3), (38a/33), (5b/2), (61a/14), (75b/6)	m. ol- (48b/28)
medīne <A. 'şehir'.	meflūcīn (çoğul) bk. meflūc/ meflūce .
m.(57b/21)	m. (47b/16)
medķūķ/ medķūķa <A. 'toz haline getirilmiş'.	mefrūş ét- <A. T. 'yayılmış'.
m. (15b/19), (47a/30), (47b/25), (48b/23), (95a/6), (96b/34)	m.-mişdir (74a/12)
medķūķan/medķūķīn (çoğul)	meflūh <A. 'açık'.
bk. medķūķ/ medķūķa .	m. (25b/20), (27b/7), (40b/15), (73b/24)
m. (47b/11), (51a/18)	m.+dır (34a/19)
mefālic <A. 'felç hastalığı için bir ilaç'.	m. ol- (86b/22)
m. (47b/17)	meflūhan <A. 'açık olarak'.
mefāşıl <A. 'oynak yerler, eklemler'.	m. (75b/6)
m. (11a/7), (2a/16), (48a/23), (48a/26), (57b/18)	meger <F. 'meğer, halbuki'.
m.+a (57b/17)	m. (13a/16), (13a/35), (14b/28), (33a/26), (56a/18), (57b/27), (76b/35), (86a/1), (96b/26), buy
m.+da (24a/30)	meħācim <A. 'hacamat şişleri'.
m.+de (24b/1)	m. (33a/4)
m.+i (49a/3), (51a/19), (53a/15)	me'ħaz <A. 'kaynak'.
meflūc/ meflūce <A. 'felçli'.	m. (13b/17)
m. (12b/25), (45a/25), (46a/16)	mehtāb <F. 'ay ışığı'.
m.+e (46a/18)	m.+da (46a/2)
m.+ı (46a/20), (48b/31)	mekān <A. 'yer'.

m. (11b/34), (20b/17), (27b/33),
(47a/28), (47b/31), (51a/4)

m.+ı (76b/27)

m.+ımı (33a/35)

m.+larda (57a/16)

meķaniķa<F. 'mekanik'.

m. (3b/30), (3b/31), (4a/14),
(4a/31), (4a/32)

mekāvi<A. 'dağlayıcı aletler'.

m. (60b/10)

meknūn<A. 'gizlenme'.

m. (2b/17)

mekrūh<A. 'iđrenç'.

m. (27a/35)

mekş<A. 'durma, bekleme'.

m. (92a/2), (94b/19)

mekşūf<A. 'açık'.

m.+dır (12a/28)

m. ol- (34a/19)

mektūme<A. 'gizli'.

m. (31b/24)

m.+dendir (69a/34)

me'kūl/ me'kūle<A. 'yenilmiş'.

m. (10b/35), (77b/19)

me'kūlāt<A. 'yiyecekler'.

m. (25a/23), (60b/19), (84b/32),
(89a/11), (89a/32), (93a/13), (9b/16)

melāhat<A. 'güzellik'.

m.+ı (88b/25)

melāl<A. 'can sıkıntısı, hüzün'.

m. (2b/7)

mel'anet<A. 'mel'ane, şeytanlık'.

m.+e (33a/21)

melekaya<Lat. b.a. 'tespilh ağacıgiller'.

m. (63a/28)

m.+dan (63a/27)

melekiyye<A. 'temizlik'.

m. (29a/24)

m.+yi (29a/24)

melhūz<A. 'görölmüş'.

m.+dır (3a/13)

melik<A. 'sultan'.

m. (2b/8), (96b/21)

me'lūf<A. 'alışılmış'.

m. (2b/33), (92a/23)

m.+dır (92a/19)

m. ol- (92a/22), (92a/27)

memāt<A. 'ölüm'.

m. (5a/30), (6a/7), (87a/20)

memdūh/ memdūha<A. 'övölmüş'.

m. (11a/21), (11b/29), (11b/32),
(26a/17), (79a/30), (80b/13)

m.+dandır (10a/9)

m.+dur (10a/10), (11b/22),
(13b/11), (31b/2), (35a/7), (37a/31),
(52a/6), (75b/10), (77a/30), (85a/33),
(85a/34), (86a/11), (86a/17), (86b/29),
(91a/7), (9b/14), (9b/15)

m.+larından (11b/20)

m. ol- (11a/3)

meme<T. 'meme'.

m.+leriñ (81b/24)

memer<A. 'geçit'.

m. (45b/19)

memleket<A. 'ülke, memleket'.

m.+lerde (90a/33), (91b/30),
(94b/32)

memlü'<A. 'dolu'.

m. (65b/24), (92a/6)

m.+dur (79b/22)

m. ol- (25b/15), (36b/6),
(40b/2), (75b/33)

memlüḥ/ memlüḥa<A. 'tuzlu'.

m. 51a/26, 66b/13, 81b/6,
81b/7, 93b/1

m. (51a/26), (66b/13), (81b/6),
(81b/7), (93b/1)

m.+dan 65b/24

memnün ol<A. T. 'sevinmek'.

m.-mağ (15a/26)

me'mül<A. 'arzu, dilek'.

m. (72a/13), (79b/23), (82b/11)

m.+dır (40b/33), (46a/17),
(72a/13)

me'mūnu'l-fā'ile<A. 'sağlam,
tehlikesi olmayan'.

m. (7b/32), (96a/24)

memzūc<A. 'karışık'.

m. (27b/11), (71b/7)

m.+dır (19a/26)

memzūcen<A. 'karışık olarak'.

m. (14b/22), (14b/31), (15a/1),
(16a/17), (16b/6), (17b/31), (17b/34),
(17b/35), (18b/19), (19a/16), (19b/21),
(20a/1), (23a/1), (24b/4), (37b/20),
(41a/14), (41a/15), (41a/23), (42a/33),
(44b/27), (44b/29), (44b/31), (46b/19),
(47a/30), (48a/11), (51a/15), (51a/6),
(52a/8), (59b/17), (61a/6), (61b/19),
(63a/35), (65a/35), (65a/35), (66b/2),
(69b/1), (69b/2), (70b/34), (71b/9),
(75a/19), (79b/29), (80a/3), (80b/34),
(85a/13), (91b/17), (96a/23)

m. ét- (15a/10)

men<A. 'o kimse ki'.

m.(2a/31), (31a/9), (54a/17)

men ‹A. 'engelleme'.

m. (10a/34), (18a/10), (18a/2),
(18b/20), (50a/20), (58a/8), (65b/33),
(7a/35), (84b/35), (86a/12), (88a/10),
(89b/11), (91b/11), (91b/19), (95b/15),
(95b/20)

m.  t- (10a/27), (10a/33),
(14b/24), (20b/8), (35a/10), (35a/34),
(35a/6), (35b/18), (36a/21), (36a/32),
(36a/35), (38a/22), (38a/24), (38a/6),
(39b/11), (39b/11), (39b/22), (43b/21),
(45b/23), (53a/27), (60b/13), (62b/12),
(62b/13), (63a/4), (69b/14), (72b/28),
(77a/6), (85a/11), (86a/19), (87b/14),
(92a/33)

m. eyle- (20b/1), (26b/12),
(35b/15), (35b/26), (38a/6), (43b/25),
(56a/26), (60b/11)

m. ol- (42b/18)

m. olun- (37a/20), (37b/22),
(7b/6)

men bit ‹A. ( o ul) 'k kler'.

m. (45b/25), (51a/22)

men fi ‹A. ( o ul) 'yararlar'.

m. (11b/27), (13a/26), (3a/16),
(62b/17), (68b/21), (79a/3), (81b/34),
(85a/22), (86a/14), (89b/21)

m.+dir (13b/4)

m.+i (54b/23), (8b/33)

m.+ini (32a/18), (38b/9)

men fis ‹A. 'delikler'.

m. (94b/17)

men fiz bk. **men fis**.

m. (45b/18), (45b/7), (54a/22)

menba ‹A. 'kaynak, asıl'.

m. (40a/4), (6b/14)

menbet bk. **men bit**.

m. (36b/23), (52b/16)

m.+leri (18a/27)

menfa ‹at ‹A. 'yarar'.

m. (11a/12), (79b/23)

menfez ‹A. 'delik'.

m. (63b/10), (89a/5)

m.+lerden (89a/6)

m.+leri (45b/21)

m.+leri  (89a/6)

menf ş ‹A. 'didilmiş, atılmış'.

m. (44a/22)

men ul ‹A. 'elenmiş'.

m. (42a/4)

men  ‹A. 'belsuyu'.

m. (40a/18), (40b/12), (40b/5),
(42b/25), (49b/19), (5b/19)

m.+de (5b/19)	m. (17a/22), (2a/5)
m.+den (4b/5)	m.+i (7b/16), (8a/14), (8a/15)
m.+leri (40a/20)	menzile <A. 'yer, derece'.
m.+lerinde (40a/20)	m.+sinde (29a/24)
m.+niņ (33a/24), (40b/12), (40b/12), (42b/24)	m.+sindedir (38a/18)
m.+si (40a/17)	menzū <A. 'koparılmış'.
menkeb <A. 'omuz başı'.	m. (22b/19), (24a/22), (27a/29), (28a/27), (31a/31), (37a/32), (46b/25), (46b/26), (50b/32), (52b/35), (53a/3), (89b/13)
m.+den (78a/5)	merāḥ <A. 'yer'.
menķū <A. 'haşlanmış'.	m. (2a/4)
m. (79b/33)	merāhim <A. 'merhemler'.
m.+ı (27b/27)	m. (94a/34), (94b/1)
menķū <an<A. 'haşlanmış ile ilgili'.	m.+den (85a/26)
m. (89b/21)	m.+leriņ (2b/33)
menkūben <A. 'düşkün'.	merāķ <A. 'endişe'.
m. (25a/12)	m. (11a/17), (11a/27), (34b/2), (39b/35), (42a/35), (78a/29)
menķūl <A. 'anlatılan'.	m.+da (22a/20), (23a/17), (29b/1), (29b/3), (30a/19), (30a/21), (30a/21), (30a/4)
m.+dür (23b/24), (31a/35), (36b/10), (37a/35), (40b/32), (43a/34), (43a/4), (56a/12), (60a/2), (67a/23), (67b/8), (68a/19), (68b/23), (70b/22)	m.+dır (40b/11)
m. ol- (7a/29)	m.+ı (29b/1)
mensūb <A. 'ilgili'.	merakhine <? b.a. 'şifalı bir bitki'.
m.+dır (38b/31)	m. (13a/34)
m. ol- (45a/4)	
menşe <A. 'köken'.	

merākiyā <A. 'endişelik'.

m. (18b/5), (36b/32), (36b/33),
(36b/34), (37a/1), (37a/22), (37a/22)

m.+da (30a/7)

m.+nıñ (30a/20), (91b/33),
(92a/11), (92b/5)

m.+ya (36b/33)

merākiyye <A. 'endişeli'.

m. (10a/11)

merām <A. 'istek'.

m. (79b/10)

merā'ir <A. 'öd keseleri'.

m. (77b/2), (77b/3)

merārāt bk. **merā'ir**.

m. (82b/15)

merārī/ merāriyye <A. 'öd kesesi ile ilgili'.

m. (25b/2), (77a/5), (77a/6)

merāre/ merāret <A. 'öd kesesi'.

m. (10a/31), (27b/32), (34b/16),
(60a/24), (67b/5), (68b/25), (68b/25),
(70b/17), (70b/18), (72a/25), (72a/34),
(73a/24), (76a/1), (76a/1), (76b/3),
(77a/31), (77b/12), (77b/22), (77b/3),
(77b/7), (79a/15), (79a/15), (79a/30),
(79a/31), (80b/9), (80b/14), (81a/20),
(81a/20), (81a/23), (82b/32), (89a/29),
(91a/15)

m.+i (11a/23), (87a/28)

m.+leriñ (73a/25)

merbūt <A. 'bağlı'.

m.+dır (13b/31)

mercān <A. 'mercan'.

m. (10a/17), (10a/2), (10a/7),
(11a/18), (16a/9), (18b/19), (19a/24),
(26a/20), (31b/19), (35a/11), (35a/24),
(41a/13), (41b/28), (42a/17), (43a/35),
(48b/9), (58a/16), (67a/29), (70a/12),
(70a/22), (70b/23), (70b/35), (87b/24),
(87b/30), (87b/34), (88a/21), (88a/24),
(91a/1), (95b/21), (95b/31), (9b/27),
(9b/32), (9b/34)

mercimek <F. b.a. 'mercimek'.

m. (23a/12), (73b/13)

merdüm <F. 'insan'.

m.+üñ (68a/30)

merdüme <F. 'gözbebeği'.

m. (44a/27), (58b/29), (68b/4)

m.+i (71a/13)

merg <F. 'ölüm'.

m. (2a/19)

merḥamet <A. 'merhamet'.

m. (76a/21)

m.+den (2b/18)

merhem <A. 'merhem'.

m. (26a/13), (31b/33), (32a/3),
(50b/5), (51a/20), (51a/20), (51a/21),
(51a/29), (59b/34), (60a/2), (63b/25),
(81a/21), (83a/2), (83a/5), (83a/5),
(85a/11), (85a/12), (85a/26), (85a/29),
(85a/34), (86a/20), (86b/10), (90b/35),
(93a/30), (93a/34), (94b/4), (95a/5),
(95a/8)

m.+den (86b/11)

m.+i (1b/28), (61b/14),
(61b/26), (61b/9), (85b/9)

m.+ler (32a/23)

m.  t- (60a/2), (60a/4),
(61b/13), (85b/13), (85b/3), (95a/8)

m. olun- (63b/30), (85b/2),
(93a/32), (93b/3), (95a/10)

merhem-i  avvariyy n<A. ' ifalı
bitkilerden yapılan bir merhem'.

m. (64a/28), (81a/21)

merhem-i Mı r <A. ' ifalı bitkilerden
yapılan bir merhem'.

m. (64a/28)

merhem-i popoliyon<A. Yun. ' ifalı
bitkilerden yapılan bir merhem'.

m. (26a/12)

mer m<A. 'rahmetli'.

m. (31b/24), (32a/28), (38b/2),
(39b/8), (44b/1), (58a/30), (73a/30)

m.+dır (32b/32)

m.+ı  (21b/35), (30a/24),
(30a/25), (38b/13)

mer <A. 'yemek borusu'.

m. (68b/10), (68b/9), (81a/16)

m.+ni  (17a/21), (29b/18)

mer'iyye<A. 'saygı g sterilen'.

m. (1b/15)

merkez<A. 'merkez'.

m. (2b/5)

mers n<Yun.. b.a. 'mersin'.

m. (15a/8), (16a/10), (88b/10)

meretebe<A. 'derece'.

m. (14b/18), (26b/1), (28a/10),
(29a/24), (39b/28), (43a/17), (4a/16),
(52b/27), (5a/27), (7b/2), (87b/11)

m.+de (19b/30), (39b/10)

m.+dedir (14a/31)

m.+si (14b/28), (19b/8), (28a/9)

m.+sine (36a/15)

m.+ye (29a/24), (29a/24)

mer b/ mer be<A. 'nemli'.

m. (61a/13)

m.+de (20b/17)

merzenc  <F. b.a. 'mercank  k otu'.

m. (10a/12), (11b/18), (15a/32), (15b/13), (15b/16), (15b/20), (15b/24), (18b/11), (21a/11), (21a/18), (21b/3), (22a/3), (22a/34), (22b/17), (26b/6), (35a/19), (35a/21), (41a/20), (44b/31), (46b/21), (47a/5), (47b/8), (48b/18), (50b/19), (51a/1), (53b/26), (54b/20), (54b/29), (55b/23), (55b/28), (58a/15), (66b/6), (72a/24), (73a/9), (75a/11), (75a/25), (75b/11), (75b/12), (75b/3), (77a/33), (77a/35), (77b/20), (79a/22), (79a/27), (79b/1), (79b/11), (79b/8), (82b/14), (82b/34), (98a/3)

merzī<A. 'beğenilmiş'.

m. (73a/21), (73a/27)

mes<A. 'dokunma'.

m. (94b/23), (95b/30)

m. èt- (96a/11), (97b/11)

mesā'<A. 'akşam'.

m. (79a/18), (79a/34)

meşābe<A. 'ölçü, benzer'.

m.+sinde (38b/27)

m.+sindedir (29a/35), (5b/14)

mesā'en<A. 'akşam olarak'.

m. (10b/18), (10b/25), (31b/15), (46b/27), (51a/23), (79a/35)

mesālik<A. (çoğul) 'yollar'.

m. (35b/14), (53a/33)

meşām<A. 'koklama duyusu'.

m.+ı (45b/24)

m.+ına (83a/35)

mesāmīr<A. 'çiviler'.

m. (61a/34), (61b/14)

mesāmmāt<A. 'gözenekler'.

m. (14b/23), (25a/18), (66b/32), (93b/31)

m.+dan (10a/30), (53b/16)

m.+ı (45a/17), (54b/8), (94a/3)

m.+ları (16b/23)

meşāne<A. 'mesane'.

m. (12b/10), (12b/11), (45b/10), (49b/18)

mesbūka<A. 'geçilmiş'.

m. (43a/33)

mesdūd<A. 'tıkanmış, kapanmış'.

m. (53a/29), (92b/24)

m. èt- (82a/19), (86a/26)

m. eyle- (36a/21)

m. ol- (14b/23), (40a/5), (76b/27), (80a/4), (82a/18), (82a/21), (82b/1), (82b/3)

meşel<A. 'atasöz; örnek'.

m. (2a/31), (51a/18)

m.+i (35a/8), (51b/18),
(79b/35)

meşelli<A. 'anlamli ve etkili'.

m.(26b/30), (61b/5), (62a/31),
(71b/23), (76a/27), (80a/12), (80a/33),
(87b/11), (88b/2), (89b/7), (91a/16),
(96b/16)

meşelā<A. 'mesela'.

m. (10a/12), (10a/4), (10b/10),
(10b/21), (10b/30), (11a/34), (11a/7),
(11b/22), (12a/5), (12b/16), (12b/18),
(12b/24), (12b/30), (13a/30), (13a/32),
(13a/4), (13b/18), (13b/2), (14b/14),
(15a/2), (15a/31), (15a/4), (15b/13),
(15b/19), (15b/25), (15b/29), (16a/30),
(16a/9), (17b/19), (17b/27), (18a/35),
(18a/7), (18b/13), (18b/9), (19a/7),
(20a/29), (20b/35), (21a/15), (22a/12),
(22b/12), (23a/10), (24b/10), (24b/21),
(25b/6), (26a/11), (26b/6), (27a/27),
(27a/31), (27b/15), (27b/7), (28a/8),
(28b/16), (29a/15), (30b/13), (31a/18),
(32b/34), (34a/10), (34a/6), (34b/1),
(34b/7), (36b/24), (36b/6), (37a/23),
(37a/27), (37a/9), (37b/5), (38b/25),
(39a/30), (3b/24), (40a/8), (41a/27),
(41b/31), (42a/25), (42a/31), (43b/26),
(43b/5), (44b/28), (45a/4), (46b/32),
(47a/14), (4a/6), (50a/6), (50a/9),
(50b/3), (50b/7), (51a/10), (51b/19),
(51b/35), (51b/8), (52a/18), (53a/10),
(53b/26), (54a/34), (54b/10), (54b/28),

(55b/14), (56a/29), (57b/19), (57b/30),
(60a/22), (65a/22), (65a/23), (68a/11),
(68b/17), (68b/25), (69b/21), (6b/11),
(6b/20), (70a/12), (70a/9), (70b/13),
(73a/5), (73a/9), (73b/28), (75a/18),
(75a/22), (75a/8), (77a/35), (78a/12),
(78a/28), (78a/7), (78b/34), (78b/4),
(79a/5), (79b/27), (7a/2), (7b/35),
(80b/15), (81a/10), (82b/26), (83a/4),
(83b/10), (83b/32), (84a/33), (85a/11),
(86a/7), (86b/8), (8b/11), (90b/17),
(91b/2), (93a/22), (93b/10), (94b/4),
(95a/19), (95a/20), (95b/20), (97a/3),
(97b/20), (97b/24), (97b/31), (98a/2),
(9a/1), (9a/13), (9a/29), (9a/5)

meserret<A. 'sevinç'.

m. (1b/18)

mesfür<A. 'adı geçen'.

m. (48a/34)

m.+den (37a/35), (56a/12)

meşh'êt<A. T. 'sürmek'

m.-eler (25b/29)

meşhūk<A. 'ezilmiş'.

m. (28a/19), (31b/14), (31b/27),
(35a/13), (41a/13), (48b/9), (50b/13),
(58b/7), (62b/11), (63b/21), (64a/23),
(68a/25), (69b/11), (70b/32), (75a/28),
(75b/33), (76a/3), (79b/33), (85a/14),
(85a/15), (88b/7), (95a/10), (95b/23),
(95b/31)

m.+dan (41a/12), (74a/30)

m.+1 (59b/6), (62b/16),
(70b/33), (91a/4)

meşhūkan<A. 'ezilmiş ile ilgili'.

m. (43b/4), (44b/20), (47b/10),
(58b/7), (59b/34), (59b/5), (71b/12),
(81a/19), (95b/26), (95b/35)

m.+y1 (54b/27)

Mesih<A. 'mesih, Hz. İsa'.

m. (3a/24)

meşil<A. 'benzer'.

m. (62b/23)

mesiyye<A. 'akşam'.

m. (52b/11)

mesk<A. 'tutma'.

m. (52a/15), (79b/6), (93b/8)

m. ét- (45a/2), (52a/22)

meşkūb<A. 'delinmiş'.

m. (35a/24), (69b/10), (85a/11)

meskūt/ meskūtīn (çoğul)<A. 'kalp krizi hastaları'.

m. (13b/23), (44a/12), (45a/12)

m.+1 (44a/13)

m.+mıdır (44a/10)

m.+e (51b/32)

meslūkan<A. 'haşlanmış'.

m. (65a/25)

mesmū <A. 'öğrenilmiş'.

m. (29a/24)

mesmūm<A. 'zehirli'.

m. (51a/34), (53b/35)

mesnevī<A. 'mesnevi'.

m. (3a/19)

mesnūne<A. 'bilenmiş'.

m. (1b/16)

meşrodeyṯos<Yun. 'ilaç adı'.

m. (16a/14), (16a/17), (27a/21),
(41b/35), (44b/20), (46b/13), (50b/27),
(52a/18), (61b/18), (72a/18), (92b/19)

m.+dan (80a/1)

mest<F. 'sarhoş'.

m. (57a/20)

mestūr<A. 'gizli, örtülü'.

m. (12a/29), (29a/24), (5b/24),
(63a/33), (85b/6), (89a/2), (95b/14),
(96a/33)

m.+dır (77a/18), (77a/28)

m. ol- (86b/3)

mes'ūd<A. 'mutlu'.

m.+ıñ (38b/24)

me'sūre<A. 'öğrenilen haberler'.

m. (42b/35)

meşakkat<A. 'sıkıntı'.

m. (91b/35)

meşārib<A. 'meşrepler'.

m. (2a/17)

meşāyih<A. 'din bilginleri'.

m. (39b/2), (43a/3)

m.+a (37b/34), (38b/7),
(52b/18), (80b/22)

m.+da (34b/24), (35b/29),
(37a/14), (52b/23), (78a/24)

meşgūl<A. 'meşgul'.

m. (39a/13), (45a/14), (4a/4),
(83b/32)

m. ət- (28b/22), (28b/34),
(33b/31), (33b/31), (34a/4)

m. ol- (4a/1), (20b/33),
(22b/11), (25a/23), (27b/15), (27b/16),
(32b/17), (33a/24), (34a/4), (42b/26),
(71b/4), (96b/21)

meşhūr<A. 'ünlü'.

m. (13b/35), (35a/7), (50b/2),
(50b/34), (55a/3), (56b/17), (63a/31),
(66a/18), (72a/26), (73b/33), (80a/13),
(80a/8), (85a/34), (87b/33), (89b/29),
(8a/1), (93a/30), (95b/34)

m.+dır (29b/11), (3b/21),
(72b/21), (7a/6), (91b/31)

m. ol- (36a/17), (44a/29),
(48b/28), (55b/33), (8a/30)

meşīme<A. 'döl yatağı'.

m. (42b/34)

meşīmiyye<A. 'etenliler'.

m. (58b/27), (86b/21), (87a/17)

meşmūmāt<A. (çoğul) 'kokular'.

m. (28b/32), (35a/32), (44b/32)

meşrūb<A. 'içilecek şey'.

m. (72b/11)

m.+ı (37b/29)

m.+ını (80a/3)

meşrūbāt<A. 'içecekler'.

m. (31b/8), (36b/7), (84b/32)

m.+dan (60b/19), (79b/32)

m.+dır (9b/16)

m.+ı (93a/13)

m.+ıñ (89a/11), (89a/32)

m.+ını (25a/23)

meşrūben<A. 'içecek ile ilgili'.

m. (10a/17), (37b/6)

meşṭ<A. 'taramak'.

m. (80a/6)

meşveret<A. 'danışma, tartışma'.

m.+iyle (1b/28)

meşvī<A. 'kızartılmış'.

m. (50b/29), (52b/34), (52b/35)

metā<A. 'ne zaman'.

m. (51b/30)

metānet<A. 'dayanıklılık, sağlamlık'.

m. (97b/34)

m.+i (11b/8)

metn<A. 'metin'.

m.+inde (56b/24)

me'ūf<A. 'zarar görmüş'.

m. (51b/17), (51b/25), (51b/26),
(52a/7), (76a/25), (7a/20), (7a/25)

m.+a (60b/2), (60b/7), (7a/34),
(96a/11), (96a/12), (96a/15)

m.+da (6b/31), (6b/33), (7a/1),
(7b/2), (7b/3), (7b/7), (85b/33)

m.+ı (64b/22), (70b/11)

m.+ıñ (6b/28), (6b/30),
(73b/25), (7b/6), (86a/12)

m. ol- (11b/11), (11b/12),
(12b/22), (12b/26), (12b/29), (12b/30),
(12b/32), (32a/21), (51b/15), (51b/8),
(52a/4), (55a/29), (55a/29), (55a/30),
(55a/31), (55b/17), (55b/19), (73b/24),
(76b/35), (77b/33)

mevād<A. 'maddeler'.

m. (10a/30), (10b/19), (11a/19),

(11a/24), (11a/24), (11a/4), (22b/15),
(24a/25), (2a/21), (33a/14), (33a/18),

(34a/2), (34a/21), (36a/26), (36b/6),
(37b/24), (44b/8), (46a/35), (46b/16),

(46b/19), (47a/12), (56a/2), (56b/10),
(57a/35), (5b/13), (5b/16), (5b/21),

(5b/23), (5b/34), (5b/7), (5b/8),
(60a/12), (64a/31), (65a/22), (65b/25),

(65b/33), (66a/23), (67b/29), (70a/16),
(70a/17), (70b/3), (75a/34), (76b/12),

(76b/34), (79a/11), (79a/33), (7b/11),
(7b/21), (83a/11), (83a/13), (83a/29),

(83b/26), (85b/32), (86a/10), (89b/11),
(8a/26), (93a/28), (96b/6), (97b/6),

(98a/17), (9a/21)

m.+da (46a/26), (48a/20)

m.+dan (30a/18), (78a/30),
(85a/11)

m.+de (54a/31)

m.+e (54b/10)

m.+ı (16b/27), (20b/35),
(23a/30), (32a/16), (41b/12), (45a/15),

(45a/17), (51a/22), (62b/4), (66a/18),
(69a/25)

m.+ıñ (11a/1), (34b/2), (5a/16),
(61b/2), (77a/24), (8a/21), (8a/22),

(8b/3)

mevākıf<A. 'yerler'.

m. (2b/27)

mevāni <A. 'engeller'.

m.+i (76b/32)

m.+ini (6a/31)

mevāzi <A. 'yerler'.

m. (30a/13), (41b/19), (53a/32),
(54a/19), (55b/35), (7a/7), (83a/31),
(83a/32), (83b/29), (84a/19), (85b/32),
(91b/10), (91b/8)

m.+da (16a/2), (25a/9)

m.+de (12a/28)

mevc-ā-mevc <A. F. 'dalga dalga'.

m. (2a/23)

mevcī <A. 'dalgalı'.

m. (25b/16), (25b/17)

mevcūd/ mevcūde <A. 'mevcut'.

m. (29a/24), (44b/21), (46a/18),
(50a/33), (5b/31), (70b/9), (78b/30),
(85b/2), (96b/13)

m.+dır (74a/13), (88b/32)

m.+yi (83b/2)

m. ol- (19b/13), (38a/16),
(40a/30), (47b/13), (50b/16), (52b/25),
(58b/17), (64b/15), (68b/20), (75a/31),
(75a/33), (80a/23), (85b/33), (89a/7),
(89b/21), (92a/35)

mevcūdāt (çoğul) bk. **mevcūd**.

m. (29a/24)

mevhibe-i Rabbaniyyeden <A. 'İlahî
ihсан'.

m.+den (23a/4), (51a/21)

m.+dendir (15b/3), (35a/23),
(41b/13)

mev'ize <A. 'öğüt, nasihat'.

m.+lar (33b/22)

mevķūf <A. 'tutuklu'.

m. (88b/33), (89a/12)

m.+dır (60b/13), (82a/4)

mevlānā <A. 'hazret'.

m. (2a/14)

mevlevī <A. 'mevlevi'.

m.+ler (34b/4)

mevlid <A. 'doğum yeri'.

m. (2a/5)

mevlūd <A. 'doğan'.

m. (76b/28), (76b/28)

m.+ı (94a/10), (94a/12), (94a/9)

m.+ıñ (76b/16)

mevlūdī <A. 'doğuştan'.

m. (82b/7)

mevt <A. 'ölüm'.

m. (26a/32), (31a/3), (38a/27),
(51b/31), (87b/4), (87b/6)

m.+de (44a/17), (53b/1)

m.+e (83b/23)

m.+i (51b/33), (96b/14)

m.+idir (96b/13)

mevzi <A. 'yer'.

m. (16b/12), (25a/3), (32b/8),
(3b/25), (44a/26), (45a/5), (48a/27),
(4b/8), (50a/5), (51b/7), (52a/7),
(54a/5), (54a/6), (6b/30), (6b/31),
(6b/31), (6b/33), (6b/34), (6b/35),
(74b/8), (75b/5), (76b/13), (77b/16),
(7a/1), (7a/1), (7b/7), (82a/11),
(85b/33), (96a/11), (96a/11), (97b/11)

m.+a (25b/2), (36b/23),
(43a/23), (44a/24), (59b/23), (59b/29),
(5b/27), (60a/20), (64b/13), (6b/27),
(6b/32), (6b/7), (86a/35), (92a/32),
(93a/21), (97b/6)

m.+da (12a/26), (19b/4),
(26a/6), (37a/8), (44a/15), (60a/17),
(6b/8), (70a/35), (75b/4)

m.+dan (42b/17), (74b/8),
(85a/5)

m.+ı (36a/18), (42b/16),
(42b/18), (60a/27), (74a/12)

m.+ıñ (14b/33), (18b/23),
(92b/2)

m.+ından (54a/3)

m.+ına (48a/27), (75a/27),
(97b/12)

m.+lara (24a/8), (44b/35),
(93a/28)

m.+larda (16b/12), (18a/27),
(46a/1), (70a/2)

m.+lardan (18a/26)

m.+larıdır (56a/1)

m.+larına (60a/26), (96b/27)

mevzi 'ayn <A. 'iki yer'.

m. (6b/17)

mevzi 'ıyyāt <A. (çoğul) 'lokal ilaçlar'.

m. (75a/21), (75b/6), (77a/27),
(78a/6), (79b/21)

m.+ta (85a/11)

mevzi 'ıyyebk. **mevzi** 'ıyyāt.

m. (31b/30), (75a/34)

m.+ye (86a/17)

mevzū <A. 'konu'.

m. (12a/18), (4b/27), (4b/9),
(5a/26)

m.+dır (75a/20)

m.+ı (12b/4), (4a/35), (4b/9)

m. ol- (82a/20)

mey 'atü's-sā' ile <A. 'akışkanlık bir ilaç'.

m. (47b/23)	m.+midir (44a/10)
meyelān <A. 'eğilme'.	m.+niņ (43a/27)
m. (7a/1)	mezbelelik <A. 'çöplük'.
m.+ı (36b/9)	m.+den (43a/21)
m. ét- (31a/12), (51b/10), (51b/7)	mezbūr/ mezbüre <A. 'adı geçen, anılan'.
meyl <A. 'istek, sapma'.	m. (11a/25), (11b/11), (11b/34), (11b/6), (12a/28), (12a/30), (2a/4), (29a/27), (29b/6), (32a/11), (4a/10), (4a/11), (4a/21), (4a/7), (4b/21), (4b/25), (54b/32), (55a/33), (55b/25), (55b/26), (56a/2), (56a/5), (5b/15), (5a/14), (60b/1), (64a/22), (64a/31), (73b/25), (7b/15), (7a/17), (7a/25), (7a/32), (85b/29), (86a/3), (86b/11), (86b/6), (86b/6), (86b/16), (8b/10), (94b/11), (9b/1)
m. (26b/5), (2a/15), (33b/25), (72b/3)	
m.+i (17b/16)	
m.+inden (48a/26)	
m. ét- (25a/1), (45b/23), (54a/25), (57b/11), (62a/10), (63b/23), (63b/24), (80a/14), (93a/1)	
meyve <F. 'meyve'.	
m.+lerden (16b/15), (24b/5)	m.+de (29b/26), (32a/10), (5a/23), (5b/22), (94b/16), (97b/2)
meyyit/ meyyite <A. 'ölüm'.	m.+den (36b/21), (55b/16), (56b/1), (64a/20), (75b/31), (8b/31)
m. (33b/9), (34a/17), (43b/35), (5a/30), (5b/28), (94a/21)	m.+ı (11a/9), (13a/24), (3b/26), (52a/13), (55b/27), (55b/30)
m.+de (44a/31)	m.+ı (2a/9), (51b/32), (55a/35), (55b/25), (64a/34), (6b/23)
m.+den (44a/5)	m.+niņ (11b/5), (11b/8), (12b/28), (4b/24), (4b/29), (4b/3), (9a/22)
m.+dir (44a/14), (44a/16), (44a/17), (44a/19), (44a/20), (44a/21), (44a/23), (44a/24), (44a/26), (44a/28), (44a/30)	m.+si (5a/31)
m.+iņ (44a/12), (44a/33)	

m.+ye (28a/19), (36b/26),
(3b/34)

m.+yi (11a/12), (11b/27),
(31b/3), (32a/12)

mezbürān/ mezbüreyn (çoğul)
bk.**mezbür**.

m. (29b/12), (5a/13), (7b/20)

m.+ıñ (48b/33)

mezc<A. 'karıştırma'.

m. (10a/1), (10a/2), (10a/8),
(10b/11), (13a/33), (20a/19), (22a/6),
(23a/27), (26a/5), (30b/17), (48b/10),
(48b/23), (50b/27), (54b/27), (60a/26),
(60b/26), (60b/28), (61a/30), (61a/7),
(61b/15), (65a/34), (65b/22), (66b/15),
(68a/16), (69b/31), (70b/20), (72a/35),
(81a/5), (84b/17), (85a/28), (85a/29),
(89b/13), (91a/21), (95b/22), (97b/21),
(97b/27), (9b/30), (9b/33)

m.+midir (95b/31)

m. èt- (13a/30), (15a/12),
(17b/30), (22b/5), (26a/13), (44b/22),
(45a/2), (47b/31), (52a/13), (59b/27),
(60b/24), (61b/19), (62b/4), (80b/35),
(81a/2), (81a/24), (81a/25), (81b/8),
(82b/23), (88b/10), (89b/1), (91a/12),
(91a/4), (95b/4), (96a/26)

m. olun- (10a/16), (10a/5),
(10b/13), (11a/28), (11a/29), (11a/30),
(11a/31), (11a/32), (11b/30), (11b/34),

(12a/8), (13a/31), (18a/1), (21a/9),
(22a/10), (22a/5), (26b/9), (30b/2),
(31b/35), (35a/13), (35a/22), (42a/18),
(42a/31), (44b/14), (48b/27), (51a/26),
(51a/29), (61b/16), (61b/28), (63a/29),
(63a/35), (63b/18), (63b/26), (69a/31),
(69b/18), (69b/20), (70a/26), (70b/16),
(71a/21), (73a/24), (85a/19), (85a/30),
(86a/9), (91a/2), (98a/1), (98a/14),
(98a/5)

mezîd<A. 'fazlalık'.

m. (3a/7)

mezkûm<A. 'nezleli'.

m. (56b/16)

mezkûr/ mezkûre<A. 'anılan, adı
geçen'.

m. (10b/18), (17a/29), (21a/7),
(25b/8), (27a/20), (29a/24), (38b/28),
(39a/7), (39a/27), (41b/34), (48a/34),
(4b/35), (51a/27), (54b/27), (55a/31),
(66a/6), (69a/4), (71b/27), (82a/21),
(84a/35), (89a/9), (89b/4), (89b/10),
(96b/17), (97b/32)

m.+de (32a/7), (4b/3), (83a/31),
(83a/32), (9a/3)

m.+den (12a/5), (19b/12),
(84a/19), (88a/34)

m.+dır (4b/32), (55a/29),
(67b/10), (94a/1)

m.+ıı (48b/19), (50b/17),
(88b/13)

m.+ındır (96a/16)

m.+ler (26b/35)

m.+larıı (29a/21)

m.+niı (21a/29), (35b/24),
(35b/26), (52a/25), (52a/27), (60b/14),
(70b/7), (80b/20), (87b/19), (88a/6),
(8a/10), (8b/15)

m.+ye (75a/16), (81a/2)

m.+yi (79a/35), (86a/14),
(93a/24)

m. ol- (30a/8), (54a/1)

mezkūrāt/ mezkūreyn (çođul)
bk.**mezkūr.**

m. (10a/8), (10b/20), (70b/29)

m.+a (29a/24)

m.+dan (11b/19)

m.+ıı (17a/27), (8b/26)

mezmūme<A. 'kötü'.

m.+ler (33b/19)

mıknatıs<A. Yun. 'mıknatis'.

m. (60b/23), (69b/23)

mıknatıs-mānend<Yun. F. 'mıknatis
gibi'.

m. (2a/15)

mıtraka<A. 'çekik'.

m. (25a/4)

mī-bahş<F. 'affetmek'.

m. (1b/1)

midād<A. 'kurşun'.

m. (2b/12)

midde/ middet<A. 'irin'.

m. (74b/24), (78b/29), (80b/19),
(80b/19), (90b/32), (91b/4)

m.+dir (76a/35)

mī' de<A. 'mide'.

m. (12b/11), (12b/13), (17a/31),
(17b/7), (18a/3), (18a/7), (18b/1),
(26a/29), (34b/1), (34b/20), (34b/21),
(34b/31), (36a/19), (36b/17), (36b/6),
(37a/19), (37b/28), (39a/32), (39b/35),
(40a/35), (40b/6), (42a/35), (42b/2),
(42b/4), (45a/8), (49b/13), (49b/15),
(49b/16), (49b/17), (49b/21), (49b/21),
(50a/23), (51b/2), (53a/13), (54a/30),
(57a/19), (71b/29), (73b/2), (73b/5),
(74a/27), (74b/33), (83a/31), (89a/24),
(89a/31), (89b/22), (90a/11), (90a/13),
(92a/22), (92a/23), (92b/6), (93b/18),
(93b/22), (93b/32), (9a/2)

m.+de (17a/30), (17a/31),
(17b/13), (18a/6), (18b/1), (36b/6),
(36b/8), (39a/32), (39a/33), (40b/1),
(40b/7), (86a/10), (89a/28), (89a/31),

(89b/5), (89b/8), (8b/4), (90a/10),
(90a/15), (92a/24), (92b/18), (93a/10)

m.+den (12b/15), (14a/35),
(15b/10), (17a/20), (17a/26), (17a/30),
(26b/27), (27a/2), (27a/24), (36b/6),
(42b/9), (49b/17), (71b/27), (74b/32),
(74b/34), (78b/15), (78b/16), (83a/31),
(89a/28)

m.+dir (46b/8), (59a/13)

m.+iñ (89a/33)

m.+lerinde (92b/5)

m.+niñ (12a/23), (12a/24),
(12b/27), (17a/19), (17a/20), (34b/22),
(35a/33), (37b/1), (49b/16), (78a/28),
(78b/15), (90a/11), (90a/12), (90a/18),
(92a/16), (92a/17), (92a/20), (93b/24),
(9b/17), 59a/

m.+sinde (12b/25), (20a/26)

m.+ye (13a/25), (17a/32),
(17b/12), (18a/10), (18a/5), (18a/9),
(21a/14), (21b/27), (35a/5), (37a/29),
(40b/21), (56a/7), (57b/10), (58a/33),
(88b/20), (92a/16), (92b/35), (93b/19),
(93b/22)

m.+yi (18a/8), (27a/24),
(27a/27), (35a/33), (42b/2), (73b/5)

midfa <A. 'top gibi bir alet'

m.+larından (32a/15)

miftāhu'r-raḥim <A. 'bir alet adı'

m. (84b/11)

miḥceme <A. 'hacamat şişesi'

m. (25b/25), (42b/16), (54b/11),
(83a/12), (85a/11)

mihmānān <F. (çoğul) 'konuklar'

m. (2a/20)

mihr <F. 'güneş'

m. (29a/24)

m.+e (3b/2)

miḡdār <A. 'miktar, derece'

m. (10b/28), (11b/30), (12a/8),
(13a/33), (13b/17), (15b/20), (15b/6),
(16b/3), (16b/9), (19a/15), (19a/23),
(19b/18), (19b/23), (20a/12), (20a/15),
(20a/23), (20b/32), (20b/33), (21a/2),
(21a/32), (21b/22), (21b/27), (21b/32),
(21b/6), (22b/19), (22b/21), (22b/22),
(22b/32), (22b/5), (23a/35), (23b/8),
(24a/34), (26a/12), (26a/15), (26a/7),
(27a/29), (28a/17), (28a/3), (30a/29),
(30b/10), (31a/28), (31b/14), (31b/20),
(31b/23), (31b/27), (32a/14), (35a/14),
(35a/20), (35a/26), (35a/4), (35a/8),
(35a/9), (38a/22), (41b/1), (41b/1),
(41b/21), (42a/18), (42a/23), (42a/32),
(42a/33), (42a/5), (42a/6), (42b/30),
(44a/22), (44b/26), (44b/32), (45b/30),
(46a/28), (46b/27), (47a/20), (47a/28),
(47a/35), (47b/11), (48a/13), (48a/6),
(48b/11), (48b/33), (50b/10), (50b/32),

(50b/32), (51a/5), (51b/14), (52a/30), (52b/28), (53a/3), (54a/25), (54b/6), (55a/1), (58a/11), (58a/17), (58a/24), (58a/3), (59b/29), (59b/34), (60a/4), (60b/26), (60b/28), (61a/6), (61b/23), (61b/8), (64a/17), (64b/3), (64b/8), (65a/34), (65b/11), (65b/18), (65b/31), (65b/6), (68b/18), (69b/18), (70a/28), (71b/12), (71b/25), (72a/1), (72a/29), (72b/22), (72b/8), (73a/14), (73a/26), (73a/32), (73b/14), (74a/30), (74b/31), (75a/27), (75b/22), (75b/32), (75b/32), (76a/5), (77b/8), (78b/2), (79a/12), (79a/24), (79a/29), (79b/28), (79b/35), (80a/1), (80b/5), (81b/4), (83a/17), (84a/14), (84a/14), (84a/34), (85a/18), (85a/18), (85a/28), (86a/9), (88a/14), (88a/23), (88b/1), (89b/1), (89b/17), (90a/4), (91a/20), (91a/28), (92a/22), (92b/25), (92b/28), (93a/31), (93b/3), (93b/8), (95a/7), (95b/2), (96b/14), (97a/16), (97b/15), (97b/3), (98a/14)

m.+da (58a/7)

m.+ı (10a/17), (10b/25), (13a/20), (15b/24), (15b/27), (18a/14), (18b/30), (21b/5), (24b/22), (25a/17), (27b/34), (27b/35), (33b/9), (42a/12), (42a/28), (43a/25), (48a/30), (48a/32), (4a/29), (57a/11), (60b/24), (68a/24), (68a/26), (6b/4), (70b/29), (72b/31), (72b/32), (72b/35), (73a/1), (73a/7), (77a/34), (77b/23), (78a/9), (79b/4), (82a/3), (89b/14), (89b/19), (90a/2),

(91a/28), (92b/26), (94b/16), (94b/16), (95a/10), (97a/15), (97a/15), (97a/32), (97b/2), (9b/19)

m.+ına (7b/1), (80a/17)

m.+ınca (14b/19), (19b/31), (21b/10), (25b/22), (35a/13), (35a/3), (46b/6)

m.+ında (69b/26), (80a/17), (92a/1), (94a/26)

m.+ını (32a/15), (67a/32), (6b/2), (6b/5), (88a/16)

m.+ınıñ (8b/8)

m.+ları (9b/19)

miknetle<A. 'kudretle'.

m. (2a/4)

miḳrāz<A. 'makas'.

m. (64a/23)

mīl<A. 'metal çubuk'.

m. (2a/15), (3a/14)

mil' aḳa<A. 'kaşık'.

m. (37b/30), (37b/30)

mīldānī<F. 'kap'.

m. (71a/5), (71b/12)

milḥ<A. 'tuz'.

m. (10a/2), (10a/23), (10a/4), (10a/7), (10b/1), (10b/19), (10b/3),

(10b/3), (10b/4), (10b/7), (10b/9),
(11a/13), (11a/14), (11a/17), (11a/20),
(11a/21), (11a/27), (11a/27), (11a/27),
(11a/29), (11a/30), (11a/31), (11a/32),
(11a/32), (11a/33), (11b/20), (11b/25),
(11b/27), (11b/28), (11b/32), (12a/1),
(12a/10), (12a/2), (13b/2), (13b/2),
(13b/5), (13b/5), (13b/9), (17b/33),
(17b/34), (19b/20), (21b/18), (22b/2),
(25a/7), (27a/15), (30b/17), (37b/26),
(41b/29), (41b/6), (45a/12), (47a/16),
(47a/2), (47b/10), (47b/6), (48b/19),
(50b/17), (54a/1), (54b/21), (58a/15),
(5b/14), (5b/21), (5b/21), (61a/27),
(61a/27), (62b/25), (62b/26), (68b/32),
(69a/6), (70b/35), (75a/22), (77b/10),
(77b/8), (85b/31), (8a/32), (8b/10),
(8b/13), (8b/13), (8b/16), (8b/17),
(90a/26), (90a/29), (91b/25), (95b/30),
(96a/21), (96a/27), (97a/9), (9a/29),
(9a/29), (9a/29), (9a/30), (9b/28),
(9b/28), (9b/28), (9b/33), (9b/35)

milḥayn<A. (çoğul) 'tuzlar'.

m. (12a/3), (5a/13), (7b/20)

milḥ-i 'āmmī<A. 'tuz türlerinden'.

m. (69b/6)

milḥ-i enderānī<A. 'billur tuz'.

m. (44b/13), (47a/7), (50b/12),
(67a/28), (68b/25), (69b/3)

milḥ-i iflāk<A. 'tuz çeşitlerinden'.

m. (21a/4), (21a/9), (21b/5),
(44b/7), (97a/6)

milḥiyye/ milḥiyyet<A. 'tuzluluk'.

m. (5a/15), (5a/9), (5a/9),
(6a/3), (7b/12), (7b/12), (7b/25),
(7b/26), (28a/2), (10a/21), (85b/28),
(86a/12)

m.+dir (4b/33)

m.+i (10a/26)

m.+niḥ (11a/5), (5a/12),
(7b/12), (7b/21), (8a/28), (8a/34),
(8a/34), (8b/1), (8b/4), (8b/7)

min<A. '-dan, -den'.

m. (13b/24), (13b/25), (14a/12),
(14b/9), (15a/18), (15b/35), (16a/22),
(16b/20), (17a/17), (18a/15), (23a/15),
(2a/11), (38b/16), (39a/8), (39a/9),
(39a/9), (39a/9), (39a/10), (3b/14),
(3b/15), (3b/33), (45a/31), (46a/7),
(50a/28), (56b/14), (56b/21), (56b/27),
(72b/8), (74a/5), (78a/4), (78b/21),
(7b/17), (83a/8), (85b/26), (85b/28),
(86a/26), (87a/24), (88b/5), (94b/7),
(95b/15), (96a/34)

min-hayṣ<A. 'bakımından'.

m.(4a/35)

minḥar<A. 'burun deliği'.

m.+ına (56b/15), (58a/19)

m.+ından (19a/5), (26b/32),
(57a/6), (84b/21)

m.+ımı (82b/31), (84a/17),
(86a/26)

m.+ınında (26b/16)

minḥareyn<A. (çoğul) 'burun
delikleri'.

m. (18a/22), (28a/12), (40b/3),
(81b/21), (82b/1)

m.+de (74b/19), (74b/21),
(74b/24)

m.+den (82b/2)

m.+e (28a/19), (45a/5), (45a/6)

m.+i (88a/31)

m.+inden (40a/33)

minhū<A. 'ondan'.

m. (3b/13), (51b/31), (7b/8)

miṣārī<A. 'zizzaklı'.

m. (25b/16), (25b/16)

minvāl<A. 'tarz, üslup'.

m. (13b/9), (97a/23)

mirāren<A. 'defalarca'.

m. (51b/20), (54b/23), (54b/7),
(67b/2), (76a/34)

mir'āteyn<A. 'iki ayna'.

m. (29a/24)

miṣāl<A. 'örnek'.

m. (51b/18), (5b/16), (70b/32),
(7a/11), (7a/12), (7a/18), (7a/29)

m.+ında (64a/6)

m.+i (16b/12), (18b/10),
(20b/14)

mi'sara<A. 'mengene'.

m.+dan (65b/4), (75a/30)

misbār<A. 'yara fitili'.

m. (13a/4)

miṣfāt<A. 'süzgeç'.

m. (81b/23)

m.+a (82a/19)

m.+da (82a/14), (82b/30)

m.+ıñ (82a/35)

misk<A. 'mis'.

m. (15a/35), (15b/30), (18a/28),
(18b/21), (22a/2), (22a/5), (23a/3),
(23a/6), (27a/16), (2a/3), (2b/18),
(32a/2), (36a/1), (41a/24), (41b/35),
(42a/16), (44b/19), (53a/2), (58a/1),
(58a/6), (75b/28), (75b/8), (79a/27),
(80a/2), (83b/23), (83b/35), (86b/33),
(89b/27), (90a/1), (90a/4)

miṣkāl<A. 'miskal, bir dirhemlik
ağırlık birimi'.

m. (22a/2), (41b/17), (43a/30),
(43a/31), (47a/18), (50b/12), (51a/28),
(52a/12), (87b/27), (91a/28)

misket<F. 'kokulu meyveler'.

m. (65a/31)

miş<A. 'gibi, benzeri'.

m.+i (13a/19), (83a/18),
(83a/20), (83a/21)

mismārī<A. 'çivi gibi'.

m.+ı (67b/25)

m.+i (68a/23)

mişmiş<A. b.a. 'kayıısı'.

m. (95a/6)

mi'vec<A. 'eğik'.

m. (60a/15), (60a/27), (60b/3),
(94a/32), (94a/6)

miyāh<A. (çoğul) 'sular'.

m. (13b/23), (1b/14), (31b/20),
(52b/5), (53a/5), (92a/35)

miyān<F. 'orta'.

m.+ında (43b/15)

miyūyızc<F. b.a. 'yabanî üzüm'.

m. (47b/35), (52a/26), (63b/22),
(63b/26), (66a/28)

mizāc<A. 'insan yapısı'.

m. (11b/10), (12a/33), (14a/2),
(14a/25), (14a/25), (14a/29), (14a/3),

(14b/10), (14b/10), (14b/25), (14b/4),
(14b/6), (14b/7), (14b/8), (14b/8),
(14b/9), (14b/9), (14b/9), (15a/18),
(15a/18), (15b/35), (15b/35), (16a/15),
(16a/22), (16a/22), (16a/23), (16a/31),
(16a/6), (16b/18), (16b/19), (16b/20),
(16b/20), (17a/17), (17a/18), (17a/18),
(17b/5), (18a/21), (20b/16), (20b/2),
(21b/20), (21b/34), (22a/29), (23a/23),
(24a/7), (26b/24), (26b/24), (26b/32),
(26b/34), (27a/19), (27a/5), (27a/8),
(27b/12), (28b/29), (28b/31), (29a/24),
(29a/4), (29a/5), (29a/6), (29b/2),
(29b/20), (29b/22), (29b/24), (29b/27),
(29b/33), (29b/8), (29b/8), (30b/26),
(31a/13), (33a/4), (34b/3), (39a/15),
(39a/21), (39a/5), (39a/5), (40b/29),
(41b/34), (42a/19), (45a/17), (45b/7),
(45b/8), (45b/9), (46b/10), (47b/5),
(48a/31), (4a/35), (52b/19), (52b/3),
(53a/30), (53b/9), (54a/33), (57a/4),
(57a/5), (57b/29), (58a/22), (5a/23),
(5a/24), (61a/13), (61b/32), (62a/31),
(62a/4), (64a/10), (66b/9), (69b/28),
(6a/22), (6a/8), (72a/1), (72a/15),
(72b/18), (73a/2), (74a/21), (74b/11),
(74b/13), (74b/14), (74b/15), (74b/18),
(74b/20), (74b/8), (74b/9), (75a/17),
(75a/33), (75a/35), (75a/4), (76a/30),
(76a/31), (76b/5), (76b/6), (77a/3),
(77a/8), (77b/2), (78b/33), (78b/4),
(79b/24), (7a/13), (82a/12), (82a/12),
(82a/13), (82a/28), (82a/30), (82a/31),
(82a/33), (82b/11), (82b/12), (82b/23),

(82b/23), (83a/27), (83a/28), (83a/29),
(83a/34), (83a/35), (83b/12), (83b/27),
(84b/32), (86b/2), (87a/10), (89a/23),
(89a/28), (8b/33), (92b/2), (93a/9),
(94a/22)

m.+a (14b/5), (16b/30),
(83b/25), (89b/2), (90a/22), (97b/30)

m.+da (7b/18)

m.+dan (14a/5), (16b/26),
(83b/24)

m.+dır (83a/27)

m.+ı (15a/27), (17a/10),
(17b/22), (18b/8), (19a/6), (19b/12),
(19b/13), (20a/30), (20b/11), (20b/31),
(20b/32), (22a/27), (23a/18), (24a/17),
(24a/27), (25a/22), (40a/26), (61a/19),
(61a/2), (6a/21), (82b/29), (92a/28)

m.+ıñ (14a/29), (14b/4),
(59a/10), (59a/11), (94b/13)

m.+ına (16b/31), (18b/24),
(92b/2)

m.+ında (39a/21), (39a/4),
(71b/20)

m.+ından (14a/24), (76b/4)

m.+ını (10a/21), (16a/30),
(17a/14), (23a/25), (32b/4), (57b/23),
(68a/4)

m.+lara (19a/31), (24a/5)

m.+ları (57b/26)

m.+larında (80b/22)

m.+larını (87a/29)

mizāc-gīr<A. F. 'nabza göre şerbet
verme'.

m. (2a/16)

mizān<A. 'ölçü'.

m. (2a/22)

morġan<F. 'kuşlar'.

m. (78a/19)

mov<F. b.a. 'asma'.

m. (24a/32)

mū<F. 'kıl'.

m. (15b/1)

mu'āddil<A. 'eleştiren'.

m. (59b/5), (91b/19), (93a/26)

mu'addilāt (çoğul) bk. **mu'āddil**.

m. (8a/2)

mu'ādil bk. **mu'āddil**.

m. (68a/19)

mu'affen<A. 'kokmuş'.

m. (85a/11)

mu'ahḥar/ mu'ahḥare<A. 'arka'.

m. (17a/22), (25b/5), (28a/11),
(34a/22), (45a/6)

m.+ına (14b/34), (34a/15)

m.+ından (6a/17)

m.+niğ (45b/33)

mu'ālecāt<A. (çoğul) 'tedaviler'.

m. (27a/20), (30a/19), (3b/26),
(64a/20), (9a/3)

m.+a (28b/5)

m.+dandır (80b/16)

m.+dır (3b/22), (3b/24)

m.+ı (86a/22)

m.+ıñ (4a/13), (4a/16), (4a/17)

mu'ālecātühā<A. 'onun tedavisi'.

m. (13b/25)

mu'ālece bk. **mu'ālecāt**.

m. (29a/24), (38b/9), (3b/21),
(6a/29), (79b/25), (91a/24)

m.+leriñ (88b/14)

m.+si (80b/20), (81a/20)

m.+sinde (14a/33), (33b/5)

m.+sine (78b/32), (96b/19)

m.+ye (9a/22)

m. ét- (38b/3), (92b/8)

m. olun- (41a/4), (77a/8)

mu'ammer<A. 'uzun yaşayan'.

m. (44a/6)

mu'ānid/ mu'ānide<A. 'inatçı'.

m. (10a/11), (31a/1)

mu'ārefe<A. 'tanışma'.

m. (2a/9)

mu'arrab<A. 'Araplaştırılmış'.

m.+dır (25a/29), (67b/20)

mu'arrāt<A. 'soyunmuş, çıplak'.

m. (95a/14)

mu'arriq/ mu'arriqa<A. 'terletici'.

m. (9b/7), (10a/27), (10b/22),
(10b/26), (23b/17), (24a/25), (24a/29),
(86a/14), (86a/15)

m.+ı (11b/22)

mu'arriqāt (çoğul) bk. **mu'arriq**.

m. (37b/2), (52a/1), (6a/33),
(80b/28)

m.+dan (24a/26), (24a/29),
(37b/3), (52a/16), (52a/2)

mu'āşeret<A. 'uyum'.

m. (32b/12)

mu'aṭṭal ol-<A. T. 'kullanılmamak'.

m.-up (49a/11)

mu'aṭṭise<A. 'aksırtıcı'.

m. (80a/28)	m.+den (35b/7), (74a/27)
mu 'āvenet êt <A. T. 'yardımlaşmak'.	mubahḥarāt bk. mubahḥar .
m.-mesidir (88b/32)	m.+dan (14a/35), (25b/28),
mu 'avin <A. 'yardımcı olan'.	(26a/26), (43b/5), (67b/19), (68a/11),
m. (89a/9)	(73b/19)
mu 'avvec/ mu 'avvece <A. 'deveboynu	mūceb <A. 'gerekli'.
şişe'.	m. (17a/10), (36a/7), (42b/9),
m. (11b/30)	(52b/16), (9a/5)
m.+de (11b/34), (9b/23)	m. ol- (49a/18), (54a/23),
m.+i (60a/21), (60b/11)	(70b/3)
m.+niḡ (60a/18)	mu 'ceme <A. 'noktalı harf'.
mu 'ayyen/mu 'ayyene <A. 'belirli,	m. (55a/19), (55a/19), (55a/21),
belli'.	(56b/15), (67a/5), (68a/27), (84a/25),
m. (47b/34), (48a/2), (4b/27),	(89a/21), (94a/5)
(54a/25), (5a/27), (6b/16), (77a/1)	mu 'cemeteyn (çoğul) bk. mu 'ceme .
m.+den (6b/18)	m. (82a/9)
m.+si (38a/9)	mucerreb <A. 'deneyimli'.
mu 'azzam <A. 'büyük'.	m.+lerinden (42b/8)
m.+dır (2b/12)	mūci '<A. 'ağrı veren'.
mu 'azzeb <A. 'acı çeken'.	m. (51b/19), (85b/21)
m.-ur (85a/11)	m. ol- (86a/5), (86a/6)
mubahḥar/ mubahḥare <A. 'tütsü	mūciz <A. 'kısaltan'.
verilmiş'.	m. (2a/32), (56b/24)
m. (14b/1), (18b/27), (66b/26),	mu 'diye <A. 'bulaşıcı'.
(71b/18), (72a/3)	m. (84a/8)
m.+a (18a/24)	m.+den (89a/24)

m. ol- (8b/4)	m.+dan (14b/28)
mufaşşalan <A. 'ayrıntılı olarak'.	muḥaddere <A. 'örtülü kadın'.
m. (15a/17), (25a/15), (28b/27), (31b/4), (51a/35), (51b/12), (51b/34), (53b/11), (53b/35), (64a/14), (7b/31), (92b/18), (93b/29), (97a/34)	m. (3a/1)
muġālaṭāt <A. (çoġul) 'yanılmalar'.	muḥaddir/muḥaddire/
m.+ı (29a/1)	muḥaddiriyye <A. 'uyuşturucu'.
muġallī <A. 'kaynatılmış'.	m. (26b/25), (26b/34), (48b/6), (88a/8)
m. (46b/17), (83b/31)	m.+si (79a/6)
muġarriyāt <A. (çoġul) 'yapışkanlar'.	muḥaddirāt (çoġul) bk. muḥaddir .
m.+dan (88a/29)	m. (13a/14), (14b/29), (24b/20), (25a/6), (49b/13), (4a/12), (4a/9), (56b/2), (78b/28)
muġařřā <A. 'örtülmüş'.	muḥaddiřīn <A. 'söyleyenler'.
m. (11b/6), (12a/29)	m. (85b/25)
muġayyebāt <A. (çoġul) 'yok olmalar'.	muḥāfaza <A. 'koruma'.
m. (29a/24)	m. (36b/17), (6a/31), (74a/35)
muġayyire <A. 'deġiřtirilmıř'.	m.+yı (80b/24)
m.+niġ (93a/17)	m. ėt- (12b/29), (37b/15), (56a/26), (80a/4), (80a/9)
muḥ <A. 'ilik'.	muḥākemāt <A. (çoġul)'muhakemeler'.
m. (51a/14), (51a/26), (85a/17), (93a/35), (94a/34)	m.+a (28b/22)
muḥabbet <A. 'muhabbet'.	muḥākemet bk. muḥākemāt .
m.+i (3a/29)	m.+e (28b/35)
muḥadderāt <A. 'uyuşturucu maddeler'.	m. eyle-(39b/17)
m. (26b/23), (52a/17)	muḥaġġaġ <A. 'muhakkak'.

m. (5a/26)	m.+a (48a/8), (4a/12)
m.+dır (74a/16), (97a/19)	muḥalliye <A. 'boşaltan'.
m. ol- (63a/21)	m. (43a/9)
muḥāl <A. 'imkansız'.	muḥammā <A. 'kaynar'.
m. (33a/30), (4b/15)	m. (44b/30)
muḥālaṭa <A. 'anlaşma'.	muḥarrer/ muḥarrere <A. 'yazılmış'.
m.+sından (85b/27)	m. (13b/9)
muḥālif <A. 'karşıt, uyumsuz'.	m.+yi (79a/34)
m. (18a/22)	muḥarreb <A. 'bozuk, hasarlı'.
m.+dir (56a/12)	m. (49b/31)
m.+idir (45b/27)	muḥarriḳ <A. 'yakıcı ilaç'.
m.+iḳ (6b/29)	m. (10a/1), (10a/1), (55b/5),
muḥallel/ muḥallele <A.	(60b/25), (60b/25), (60b/25), (60b/26),
'çözümlemiş'.	(60b/27), (60b/5), (62b/13), (62b/13),
m. (18b/20), (20a/35), (37b/18),	(62b/20), (64a/18), (64a/18), (64a/27),
(61a/20), (62b/10), (66b/7)	(64a/28), (67a/2), (67a/24), (67a/27),
m.+si (55a/3)	(67b/11), (68b/19), (68b/19), (68b/22),
m. ol-(17b/31), (1b/16)	(68b/25), (68b/28), (68b/28), (68b/29),
muḥallil <A. 'eritici, çözümleyici'.	(68b/32), (69a/17), (69a/17), (69b/10),
m. (18a/7)	(69b/23), (70a/20), (70a/20), (70a/22),
muḥallilāt (çoğul) bk. muḥallil .	(70b/15), (70b/16), (70b/16), (71a/31),
m. (11a/10), (20b/1), (20b/13),	(81a/22), (85a/35), (86b/15), (87b/25),
(20b/5), (20b/6), (20b/9), (32a/6),	(87b/29), (87b/35), (87b/35), (88a/21),
(4a/9), (54b/16), (54b/28), (69b/21),	(88b/7), (91a/13), (91b/25), (95a/31),
(91b/4), (94b/28), (98a/2)	(95a/7), (95a/9), (95b/25), (96a/14),
	(9b/32), (9b/4)
	m.+i (55b/3), (72b/16),
	(85a/12), (88b/7)
	m.+iniḳ (5b/2)

muḥarrikāt <A. (çoğul)'hareket ettirenler'.	m.+dir (40b/28), (51b/29), (56a/21)
m. (4b/4)	m.+niñ (53b/22)
m.+dan (88a/30)	m. ol- (37a/16)
muḥarrike bk.muḥarrikāt.	muḥdiş <A. 'kuran'.
m. (39b/10), (54a/22)	m. (8a/21)
m.+niñ (52b/1)	muḥḥī/ muḥḥiyye <A. 'ilik ile ilgili'.
muḥāsebe <A. 'hesaplaşma'.	m. (11a/13), (19b/33)
m. (28b/35)	muḥib <A. 'seven'.
muḥaşşel-i kelām/ muḥaşşelü'l-kelām <A. 'kısacası'.	m. (3b/5), (11b/14), (32a/32)
m. (18b/20), (23a/22), (45a/32), (46b/4), (49b/34), (55a/20), (77a/27), (87a/18)	mūḥiş <A. 'korkunç'.
muḥāṭ <A. 'sümüksü madde, balgam'.	m. (35a/10)
m. (40a/27), (85a/11)	muḥīṭ <A. 'çevre'.
muḥāṭare <A. 'tehlike'.	m. (3b/4), (58b/30)
m.+den (19a/20)	m. ol- (67a/7), (68a/28), (68a/33)
muḥāṭiyye <A. 'sümüksü madde ile ilgili'.	muḥkem <A. 'sımsık, iyice'.
m. (56a/7)	m. (19a/13), (22a/6), (24a/33), (32a/13), (33a/14), (34b/27), (41a/12), (43a/22), (44a/20), (45a/16), (45b/21), (46b/12), (47b/14), (48a/27), (48b/14), (48b/23), (50a/35), (53a/25), (54b/10), (54b/27), (59b/31), (59b/33), (60a/16), (61b/25), (62a/20), (62b/21), (62b/25), (62b/3), (65a/32), (65a/34), (66a/16), (70a/23), (70a/25), (70a/26), (70b/16), (70b/24), (70b/26), (71a/5), (71b/9), (75a/30), (75b/34), (76a/1), (79a/23),
muḥavvel <A. 'değişmiş'.	
m. (1b/15)	
muḥavvif/ muḥavvife <A. 'korkutan'.	
m. (36a/23), (36a/29), (58b/11)	
m.+den (26a/31), (51b/29)	

(80b/6), (83a/18), (86b/16), (91a/28),
(92a/4), (92b/27), (95b/4), (96a/22),
(97a/13), (97a/4), (97a/6)

muḥmarre<A. 'kızarılmış'.

m. (74b/15)

muḥric<A. 'çıkaran'.

m. (75a/32)

muḥriḳ/ muḥriḳa<A. 'yakıcı'.

m. (49b/8), (50a/7), (86b/26),
(87b/17), (91a/32)

m.+da (53a/33), (84a/29)

m.+sı (97a/32)

m.+ya (97a/30)

m.+yı (88a/31)

m. ol- (57a/26)

muḥtāc<A. 'ihtiyaç duyulan'.

m. (4a/34), (70b/10)

m.+dır (11a/10), (11b/6),
(12a/15), (12a/30), (14a/30), (22b/35),
(23b/1), (25a/7), (32b/18), (33b/2),
(4a/15), (67b/15), (68a/26), (68b/35),
(69a/2), (69b/1), (6b/34), (72b/3),
(79a/31), (83a/6), (83a/7), (88b/2),
(98a/25), (9a/16), (9a/26)

m. ol- (12a/34), (12b/3),
(15a/28), (21a/12), (23b/9), (44b/23),

(67a/23), (72b/23), (7b/33), (81b/15),
(87b/7), (98a/4)

m. olun- (14b/5), (14b/6),
(22a/12), (23a/25), (23b/16), (31b/32),
(32a/22), (62a/3), (88a/8)

muḥtācān<A. 'yapılması gerekenler'.

m. (1b/13)

muḥtalaḩ<A. 'karışık'.

m. (32b/11), (59b/22), (63a/14),
(68a/34)

m.+dır (48b/34)

m. ol- (20b/10), (29a/16),
(36a/28), (52b/3), (85b/25), (86a/29),
(86b/24), (86b/5)

muḥtār/ muḥtāre<A. 'seçilmiş'.

m. (11b/32), (43b/14), (62b/9)

m.+dendir (11b/29)

m.+dır (13b/2)

m.+ı (11b/35), (44b/16),
(52b/34)

m.+ıdır (50b/17), (72a/30)

m. ol- (31a/25), (51a/20),
(79b/22)

muḥtārāt (çoğul) bk. **muḥtār**.

m.+ım (2a/27)

muḥtaşsa<A. 'özel'.

m. (3b/15), (3b/16)

muhtebes/ muhtebese<A. 'tutuklanmış'.

m. (39b/27), (40a/17), (40a/20), (80b/24), (80b/29), (83b/10)

m.+den (79b/16)

m. ol- (29b/3), (30a/30), (36a/26), (39b/20), (53b/16), (66b/33), (71b/16), (83b/11), (85b/26), (97a/21)

muhtefi ol-<A. T. 'gizlenmek'.

m.-an (85b/30)

muhtekin<A. 'tikanık'.

m. (84b/22)

m. ol- (33a/24), (78a/26)

muhtel<A. 'bozulmuş'.

m. (29b/18), (46a/14)

muhtelic<A. 'titreyen'.

m.+i (53b/25)

muhtelif/ muhtelif<A. 'değişik, farklı olan'.

m. (4b/28), (6a/22), (33a/34), (34b/3), (71b/26), (73a/33), (76b/31), (7b/18), (81b/19), (83a/29), (83b/13), (83b/26), (8b/13), (8b/14), (8b/14), (8b/22), (93b/24), (9a/4)

m.+niş (5a/5)

m.+si (29a/14)

m.+ye (6a/23)

m. ol- (26b/19), (29a/15), (29a/17), (71b/34), (72b/30), (78b/15), (7b/17), (7b/19), (9a/12), (9a/12)

muhtelifeyn<A. (çoğul) 'uyuşmamışlar'.

m. (6b/17)

muhterem<A. 'saygın'.

m. (1b/9)

muhterik/ muhterika<A. 'yakıcı'.

m. (19b/32), (23a/15), (23a/23), (23a/34), (23a/34), (25b/2), (30a/10), (30b/27), (30b/34), (32a/30), (34a/3), (60b/30), (66b/8), (66b/9), (70a/3), (84b/22)

m.+dan (23a/15), (23b/24), (62a/18), (65a/2), (94a/19), (94a/27)

m.+dır (32b/11), (33a/9)

m.+yı (30a/33)

m. ol- (32b/10), (52a/32)

muhtabil/ muhtabile<A. 'karşılık olarak'.

m. (9b/22), (27b/25)

m.+i (14a/20)

m.+isine (44a/25)

m.+sinde (82a/12)

muhtadem<A. 'önde'.

m. (10a/4), (10b/20), (11a/24),
(11a/35), (13b/30), (14a/30), (14b/17),
(17b/20), (17b/22), (18a/35), (19a/4),
(22a/28), (22a/30), (22a/30), (22a/31),
(22a/32), (22b/8), (23b/25), (23b/28),
(25b/4), (26b/28), (28b/26), (28b/29),
(32a/1), (37a/33), (40a/13), (40a/32),
(40b/3), (42a/15), (43a/5), (64a/30),
(69b/21), (70a/28), (72b/2), (80a/12),
(82a/11), (82a/30), (82a/30), (82a/32),
(82a/35), (83a/27), (83a/28), (83a/29),
(83a/29), (83a/33), (83b/12), (83b/3),
(84a/10), (84a/18), (92b/13)

m.+i (13b/32), (28b/31)

m.+inden (25b/1), (7b/34)

m.+ine (57b/3)

muḳaddemā/ muḳaddemen<A.
'eskiden'.

m. (39a/3), (41a/6), (46a/9),
(50a/4), (59a/32), (78b/27)

muḳaddeme<A. 'giriş; arz edilen'.

m.+sidir (53b/19), (53b/20),
(53b/20), (53b/21)

m.+sinden (43b/35)

m.+sine (74b/12)

m.+siyle (53b/6)

muḳaddimāt<A. (çoğul) 'sunuşlar'.

m. (29a/24)

m.+a (29a/24)

muḳaddime<A. 'önsöz'.

m. (35b/29), (3b/12)

m.+de (4a/34)

muḳal<A. 'göz yuvarı'.

m. (47a/16), (47a/23)

muḳārin ol-<A. T. 'birbirine
yaklaşmak'.

m.-masındandır (96b/2)

muḳarrer<A. 'kesin; karar verilmiş'.

m. (14a/15), (29a/24)

m.+dir (13a/27), (20b/2),
(29a/30), (40a/3), (44a/33), (60a/19),
(65a/20), (69a/27), (74a/21), (74a/29),
(81b/20), (92a/2), (92a/26)

mukarrız<A. 'öven'.

m. (36a/3)

muḳaşşer<A. 'kabuksuz, kabuğu
soyulmuş'.

m. (16b/2), (19b/17), (23b/30),
(32b/24), (51a/13), (58a/21), (68b/15),
(88a/13), (97b/22)

m.+ı (62b/3)

muḳaṭṭa' / muḳaṭṭa'a<A.
'parçalanmış'.

m. (21a/17), (82b/30)

muḳaṭṭar/

'damıtılmış'.

m. (10b/7), (11b/15), (11a/20),
(22a/4), (26a/3), (27b/31), (41a/14),
(41a/15), (41a/24), (42a/27), (46b/27),
(47b/16), (47b/2), (50b/24), (50b/33),
(50b/34), (51a/5), (53a/17), (62a/22),
(63a/32), (75b/24), (77a/30), (77b/18),
(85a/33), (90b/23), (92b/20), (9a/35)

m.+a (47b/31)

m.+ı (70a/26), (72b/11),
(77b/26), (90b/27)

m.+ıñ (27b/34), (72b/12),
(90b/30)

m.+ları (9a/33), (9a/34),
(82b/13)

m.+larıñ (16a/35)

muḳaṭṭaran<A. 'damıtılmış ile ilgili'.

m. (72a/26)

muḳāvemēt ēt-<A. T. 'dayanmak'.

m.-er (96a/17)

muḳavvī/ muḳavviye<A. 'güç veren,
sağlayan'.

m. (31b/11), (48a/28), (54a/34),
(80b/28), (83b/30), (84b/35), (89b/6),
(89b/10), (97a/3)

m. ol- (48a/21)

muḳavvim<A. 'düzelten'.

muḳaṭṭara<A.

m. (73a/13), (84b/17)

muḳavviyāt (çoğul) bk. **muḳavvī**.

m. (18a/7), (27a/25), (35b/2),
(41a/32)

muḳayyi' āt<A. (çoğul) 'kusturucular'.

m. (18a/3), (20a/26), (21a/10),
(37a/25), (42b/2), (44b/15)

m.+dan (44b/17)

muḳayyi' / muḳayyi' e bk.
muḳayyi' āt.

m. (34b/31), (37b/23), (41b/27),
(42a/10), (44b/17), (86a/11), (89b/15),
(90a/23)

muḳbilān<A. 'kutlu kişiler'.

m. (29a/24)

muḳl<A.b.a. 'mirha, mur zamkı'.

m. (86b/13)

muḳle<A. 'göz yuvarı'.

m. (71a/17), (71a/9)

m.+niñ (71a/10), (71a/15),
(71a/16), (71a/22)

muḳtebesān<A. 'istifade edilenler'.

m. (2b/35)

muḳtezā<A. ' gereken'.

m. (5b/14), (14a/18), (16b/19)

m.+since (6b/19)

m.+yı (29a/24)

muḳṭı ^{āt}<A. 'kesiciler'.

m. (11a/10), (75a/32), (89b/11)

mūmyā [']<A. b.a. 'mineral'.

m. (54b/17)

munazzım ol-<A. T. 'düzene koyan'.

m. (24a/13)

munḳabıḳ<A. 'sıkışmış'.

m. (13a/2), (93b/22)

m. ét- (36a/27), (43b/22)

m. ol- (36b/18), (39b/19),
(45b/19), (45b/24), (45b/24), (49b/22)

munḳasım<A. 'bölünen'.

m. (12a/13), (5b/1)

m.+dır (12b/15), (45b/1),
(74b/6)

m. ol- (5b/3)

munḳaṭı [']<A. 'kesilen'.

m. (52b/25), (80b/28), (96b/8),
(97a/24)

m. ol- (16b/34), (17a/2),
(18a/35), (18b/1), (19a/9), (22a/31),
(30a/3), (36a/28), (64a/22), (80b/30),
(97a/22)

m. olun- (83a/20)

munṣab/ munṣabba<A. 'dökülen'.

m. (6a/35), (6b/22), (6b/27),
(95b/10), (97b/1), (97b/35)

m.+nıḳ (70b/3)

m. ol- (17a/32), (17b/12),
(24a/8), (25b/2), (29a/24), (52b/29),
(54a/13), (57a/25), (57a/27), (57a/33),
(57a/33), (57a/35), (57b/10), (57b/10),
(57b/12), (57b/13), (57b/14), (57b/16),
(57b/17), (57b/18), (57b/2), (57b/3),
(57b/6), (57b/7), (57b/7), (57b/8),
(61a/13), (62a/28), (63a/9), (63b/5),
(64b/13), (64b/4), (69a/23), (70a/17),
(70b/2), (71a/14), (75a/34), (7a/34),
(81a/27), (82a/16), (85b/32), (87b/5),
(91b/8), (93b/18), (93b/22), (94b/15),
(94b/17), (94b/20), (95a/17), (96b/5),
(96b/7), (97b/3), (97b/6)

muntaḳar<A. 'beklenen'.

m. (24a/18)

m. ol- (46a/30)

munḳıce<A. 'balgam sökürtücü ilaç'.

m. (11a/12), (22b/33), (30b/4),
(31b/11), (31b/6), (46b/17), (64a/13),
(66a/9)

munḳıçāt (çoğul) bk. **munḳıce**.

m. (34a/3), (41a/30), (46b/15),
(47a/12), (4a/12), (50a/31), (65a/21),
(92b/9)

murād<A. 'istek'.

m. (14a/13), (29a/9), (37a/26),
(38b/18), (39a/14), (79a/3), (94b/34)

m.+ı (29b/28), (41a/4)

m. ət- (30a/24), (38b/20),
(44a/10), (55a/18), (60b/14), (86a/23),
(87b/11), (90b/18)

m. eyle- (29b/26), (29b/29),
(62a/2), (91b/34)

m. ol- (19a/21), (20b/9)

m. olun- (15b/10), (15b/7),
(16a/15), (31b/33), (37b/2), (4b/19),
(53a/22), (55b/15), (74b/2), (80b/6)

muraqqāq<A. 'incelmiş'.

m. (86b/1)

muraqqı āt<A. (çoğul) 'yamalılar'.

m. (11a/10)

muraqqıqāt<A. (çoğul)
'yumuşatıcılar'.

m. (75a/32), (79a/8)

muraṭṭab/ muraṭṭabe<A. 'nemli'.

m. (23b/28), (24b/5), (30b/19),
(31b/31), (48b/32), (66a/35) m.
(24b/5), (30b/19), (31b/31)

m.+da (16b/12), (28b/20)

m.+ye (32b/5)

m. ol- (23a/10)

muraṭṭabāt (çoğul) bk. **muraṭṭab**.

m.+a (20a/31)

m.+dan (72b/15)

muraṭṭıb/ muraṭṭıbe<A.
'nemlendirici'.

m. (16b/11), (20b/14), (22b/11),
(22b/27), (23a/1), (23a/25), (23b/21),
(25a/23), (34a/10), (34a/9), (62a/14),
(66a/34), (66a/35), (66b/1), (84a/33)

m.+den (28a/21), (58b/9),
(80b/31)

m.+ye (34a/10)

muraṭṭıbāt (çoğul) bk. **muraṭṭıb**.

m. (30a/35), (34a/3), (46b/9),
(48a/8), (51a/10), (51a/12), (53a/9),
(78b/34)

m.+a (23a/35)

m.+dan (16a/6), (16a/28)

mu rız<A. 'başka tarafa dönen'.

m. (3a/7)

murzi ā<A. 'süt anne'.

m.+nı (90b/5)

m.+sından (63a/20), (91a/25)

muṣa ād<A. 'buharlaşmış'.

m. (67b/11), (85a/33), (86b/15)

muṣādefe eyle-<A. T. 'tesadüf etmek'.

m.-dikde (5b/20)

m. ol- (18a/26)	m.+dir (67b/23)
m. olun- (52b/12)	m.+iñ (67b/31)
muşādere ét- <A. T. 'el koymak'. m.-er (34a/30)	mūşil ol- <A. T. 'bağlamak'. m.-an (81b/28)
muşaffā <A. 'temizlenmiş'. m. (11a/33), (3a/3), (67a/4), (95a/25), (95a/27), (97a/13), (97a/9) m.+dan (37b/27), (47a/1), (79a/24) m.+nıñ (44b/12), (47a/6), (50b/11) m.+ya (96a/11) m.+yı (77b/17)	muşliha <A. 'iyileştiren'. m. (7b/30), (8b/27) m.+nın (10a/30)
muşāhebet ét- <A. 'konuşmak'. m.-mege (33a/20)	muşliḥāt (çoğul) bk. muşliha . m. (11a/10), (89b/11) m.+ı (9a/28), (9b/1), (9b/7)
muşāhib <A. 'konuşan'. m. (33b/24)	muştafaviyye <A. 'peygamber ile ilgili'. m. (1b/19) m.+den (43b/14)
musallaṭ <A. 'rahatsız eden'. m.-üp (33b/18)	muştafeyn <A. 'seçilmişler'. m. (2b/9)
muşannifin <A. (çoğul) 'kitap yazarları'. m. (89a/13)	muşāş <A. 'kıkırdak'. m.+ı (82a/20)
mūserc <F. '(hastalık) karınca başı'. m. (67b/20), (67b/20), (67b/21), (67b/35) m.+den (67b/23)	muṭābıḳ <A. 'uygun'. m. (29a/24), (79b/22)
	mu 'tād/ mu 'tāde <A. 'alşılmış'. m. (46a/31), (52b/27), (97a/25) m.+a (72b/11) m.+ları (55b/12) m.+niñ (16b/28)

m. �t- (71a/13)	mu�bika <A. '(hastalık) ateş türlerinden'.
m. ol- (57a/15)	m. (25b/15)
mu�ahhar <A. 'temizlenmiş'.	mu�teber/ mu�tebere <A. 'güvenilir'.
m. (1b/16)	m. (2a/27), (83a/16)
mu�ala�a 'a<A. 'okuma'.	mu�tedil/ mu�tedile <A. 'uygun'.
m. (16a/26)	m. (15a/1), (15a/27), (16a/30), (16b/17), (19a/6), (20b/12), (20b/23), (22a/32), (23b/28), (28b/2), (30b/19), (46b/30), (56b/9), (57a/3), (81a/30)
mu�ali '<A. 'okuyan'.	m.+de (23b/22)
m. (29a/24)	m.+den (23b/19)
mu�ta�ar <A. 'sıkıcı'.	m.+ye (20a/34)
m. (21b/33), (76a/3), (78a/10)	m. ol- (18b/6), (59a/9), (87b/1)
muta�avvir <A. 'düşünen'.	
m. (92a/23)	
m.+dir (92a/34)	
mutta�ıl ol -<A. T. 'bitişmek'.	mu�tedil�t (çoğul) bk. mu�tedil .
m.-an (85a/11)	m. (10b/30)
mutavassı�/ mutavassı�a <A. 'orta halli'.	mu�temed/ mu�temede <A. 'güvenilir'.
m. (44b/3), (46a/32), (65b/28), (78b/8)	m. (7a/29), (80b/11)
mutazarrır <A. 'zarar görmüş'.	m.+lerinden (46b/32), (4b/12), (8a/8), (98a/10)
m. (15a/26), (49b/21)	m.+si (77a/20)
m. ol- (16a/28), (16a/6), (20b/30), (29b/25), (57a/28), (59a/10), (59a/11)	mu�ti '<A. 'itaat eden'.
	m. (39b/3)
	mu�lak <A. 'kesin'.
	m. (49b/2)

muṭlaḳan/ muṭlaḳā<A. 'kesinlikle'.

m. (14a/28), (16b/20), (16b/20),
(27a/34), (33b/1), (45a/28), (57a/27),
(76a/11), (78a/17), (85a/11), (9a/15)

muttaşıl<A. 'bitişmek'.

m. (12b/9), (53b/17)

m.+dır (93b/19)

m. ol- (17a/23), (17a/35),
(25a/11), (29a/24), (63a/11), (63a/13),
(67a/14), (67a/7), (86a/33), (90b/12),
(93b/28)

muttaşılan<A. 'sürekli olarak'.

m. (30a/5), (31a/16), (31b/5),
(56b/4), (5b/12)

muṯāfaḳa/ muṯāfaḳat<A. 'uygunluk'.

m. (32b/12), (87b/10)

muṯaffaḳ<A. 'beceren, başaran'.

m. (38b/24)

muṯāfiḳ/ muṯāfiḳa<A. 'uygun'.

m. (29a/24), (2a/17), (54a/31),
(54a/35), (77a/27), (79b/21)

m.+dır (78b/27)

muṯaḥḥad/ muṯaḥḥade<A.
'birleştirilmiş'.

m. (67a/5), (88b/15)

muṯaḳabet<A. 'ihtimam ile sürekli
çalışma'.

m. (52b/30)

mu'vec<A. 'eğrime'.

m. (51b/31)

muṯā'af<A. 'katılıp eklenmiş'.

m.+da (75b/16)

muṯād<A. 'iltihap dağıtan ilaç'.

m.+ı (77a/8)

muṯ'ifāt<A. (çoğul) 'zararlı'.

m. (73b/19)

muṯır/ muṯırre<A. 'zarar veren'.

m. (25a/7), (27a/30), (33a/4),
(74a/11), (85a/11), (88b/27)

m.+dır (43b/10), (43b/11),
(43b/8), (56a/24), (65a/25), (66b/28),
(66b/32), (66b/32), (74b/3)

m.+niñ (96a/13)

m.+sine (6a/10)

m. ol- (85a/11)

muṯ'if bk. **muṯ'ifāt**.

m. (35b/7)

mūzk<? b.a. 'şifalı bir bitki'.

m. (52a/11), (61a/7)

muṯlim/ muṯlime<A. 'karanlık'.

m. (44a/24)

m.+de (72b/26)

m. ol- (29b/17)

muzlimiyye<A. 'karanlık ile ilgili'.
m. (25a/4)

muzmaḥil<A. 'yok olmuş'.
m. (64b/10)

muzṭarib<A. 'rahatsızlık duyan'.
m. (12b/6), (25a/4), (49b/15),
(86b/30)

m. èt- (33a/18)
m. ol- (33a/7), (37a/9)

mübāderet<A. 'başlama'.
m. (4a/17)

mübāḥaṣe<A. 'tartışma'.
m.+ye (29a/1)

mübālağa<A. 'abartma'.
m. (28a/22), (68a/9), (78b/11),
(79b/21), (96b/17)

m.+dan (14b/26)

mübārek ol-<A. T. 'uğurlu olmak'.
m.-sun (43a/14)

mübāṣeret<A. 'başlama'.
m. (87a/25)

m. èt- (17a/13), (23a/2),
(89a/17)

mübedded/ mübeddede<A. 'dağınık,
ayrık'.
m. (55a/3), (79b/27)

mübellede<A. 'akılsız'.
m. (29a/2)

müberhen<A. 'belli'.
m.+dir (29a/24)

müberrā<A. 'temize çıkmış'.
m. (29a/24)

müberrid/ müberride<A. 'hararet
düşürücü'.
m. (20a/31), (23a/25), (23a/35),
(26b/25), (26b/34), (28a/20), (28b/31),
(31b/31), (48b/32), (53a/31), (53b/33),
(66b/1), (84a/33), (88a/6)

m.+den (47b/2), (53a/5),
(75a/18)

m.+dir (10b/12)

m.+niñ (53b/32), (74b/20)

m. èt- (74b/17)

müberridāt (çoğul) bk. **müberrid**.
m. (20b/11), (46b/9), (53a/31),
(77a/7), (78b/27), (78b/34), (88a/29)

mübeyyen ol-<A. T. 'açıklanmak'.
m.-dığı (4a/33)

mübîn<A. 'iyi ve kötüyü ayırmasını bilen; besbelli'.

m. (74a/13)

m.+de (38b/16)

m.+den (38b/8)

m.+i (38b/18)

mübtedî<A. 'yeni başlayan'.

m. (4a/24), (7b/32)

m.+lere (9a/23)

mübtelâ<A. 'tutulmuş, düşkün'.

m. (32a/19), (40b/26), (43b/4), (56b/3), (76a/21), (77a/5), (7a/31), (80a/3), (92a/12), (92b/5), (96b/16), (97a/30)

m.+lar (61a/10)

m.+larda (41a/3)

m.+lardır (29b/22), (29b/24)

m.+sı (30b/32)

m.+sına (45a/25), (56b/16)

m. ol- (12b/14), (16a/4), (18a/33), (19b/7), (20b/18), (21b/28), (22a/22), (29b/24), (29b/27), (30b/25), (30b/30), (48a/30), (52a/20), (52b/14), (52b/17), (54a/16), (55a/15), (57b/26), (59a/32), (61a/14), (67a/34), (77a/6), (87a/20), (87a/28), (93a/26), (96b/31), (97a/20)

mücâhede<A. 'çalışma'.

m. (29a/24)

mücâvir/ mücâvire<A. 'bitişik, yakın'.

m. (45b/23)

m.+i (94a/23)

m.+niñ (76a/27)

mücâz<A. 'mezun olmuş'.

m.+dır (74a/7)

mücâzen<A. 'mezun ile ilgili'.

m. (5b/8)

m.+dir (5b/10)

müceddeden<A. 'yeniden'.

m. (64a/31), (79b/16)

müceffef/ müceffefe<A. 'kurutulmuş'.

m. (16a/5), (22a/15), (47b/7), (77b/12), (77b/14), (86b/1)

m.+yi (75b/2)

müceffif/ müceffife<A. 'kurutucu'.

m. (64b/15), (77a/17), (86b/8), (91b/18), (93a/20), (93a/21), (93a/22), (98a/23)

m.+niñ (49b/7), (50a/6)

m.+ye (81a/9)

müceffifât (çoğul) bk. **müceffif**.

m. (16a/7), (16a/9), (80b/29)

m.+dan (16a/28), (46a/10)

mücemmid<A. 'donduran'.

m.+den (49a/32)

m.+dendir (49b/29)

mücerreb/ mücerrebe<A. 'tecrübeli, denenmiş'.

m. (8a/2), (42b/33), (43a/1), (43a/1), (43a/6), (47a/32), (50b/34), (51a/9), (68b/24), (70a/24), (70b/24), (80b/9), (83a/16), (89b/29)

m.+dendir (69b/7)

m.+dir (15a/11), (15a/14), (15b/2), (22a/8), (23a/5), (24b/19), (25a/7), (27b/31), (28a/26), (30b/13), (35b/11), (41a/16), (41b/7), (41b/8), (43a/15), (43a/26), (43a/34), (43a/5), (47a/21), (48a/2), (53b/27), (54b/31), (58a/20), (60a/26), (62a/19), (63a/31), (64b/17), (64b/20), (65b/5), (66a/12), (66a/15), (66a/32), (66a/33), (67b/8), (69b/13), (70b/22), (75b/10), (79a/15), (80b/13), (80b/4), (86a/14), (87b/24), (88a/20), (90a/29), (90b/27), (90b/35), (92b/28), (95a/22), (95a/9), (95b/31), (98a/14)

m.+i (22a/7), (87b/28)

m.+imiz (23b/25), (24a/35), (72a/34), (85a/26)

m.+imizdir (24a/31), (58b/5), (88a/9), (91a/13)

m.+iñ (54b/34), (96a/5)

m.+lerinden (75a/14)

m.+midir (48b/1), (70b/19), (98a/11)

m. ol- (43a/21), (68a/16)

mücerrebāt (çoğul) bk. **mücerreb**.

m. (71b/7)

m.+dandır (11b/26), (72b/16)

m.+ından (58a/26)

mücerribin (çoğul) bk. **mücerreb**.

m. (96b/32)

mücerred<A. 'sadece'.

m. (11a/9), (28b/3), (29b/32), (30a/14), (30a/19), (31a/18), (31b/1), (36b/1), (38a/31), (38b/6), (39b/23), (4a/21), (56a/26), (56a/6), (5b/30), (67a/14), (6a/8)

mücerredāt<A. (çoğul) 'soyut kavramlar'.

m. (5a/34)

m.+dan (5a/35), (5b/3)

mücerrede bk. **mücerredāt**.

m. (29a/24)

mücerrib/ mücerribe<A. 'deneyen'.

m. (53a/19), (59b/19), (83a/7),
(85b/3), (86a/3), (9a/26)

m.+lerinden (41a/16), (67a/23),
(68a/19), (70b/27)

m. ol- (43a/29)

mücerribīn (çoğul) bk.**mücerrib**.

m. (22b/29), (35a/11), (43b/12),
(45a/11), (45b/4), (50b/33), (53a/14),
(60a/2), (67a/33), (67b/8), (68a/18),
(68b/23), (69a/31), (70b/22), (72a/26),
(79a/16), (85a/32), (87b/21), (89b/22),
(91a/7), (93a/30), (95b/33)

m.+den (23b/24), (24a/34),
(40b/32), (78a/13)

m.+iñ (46b/3)

mücevvef<A. 'içi oyumlu, boş'.

m. (20a/20), (26b/9), (47a/25)

mücreyāt<A. (çoğul) 'olayların akışı'.

m.+ım (2a/27)

müctemi' / **müctemi'** a<A. 'toplanan,
biriken'.

m. (2a/2), (36a/23), (68b/2),
(83b/10), (84a/31), (94b/20), (97b/5)

m. ol- (30a/21), (30a/21),
(33a/18), (60a/10), (68a/33), (80b/23),
(82a/1), (82a/27), (8b/8), (90a/10),
(93b/33), (96b/12)

müdāfa' a<A. 'korunma'.

m. (94b/24)

müdahrec<A. 'yuvarlak'.

m. (42b/23), (95a/23), (95a/29),
(98a/6)

müdām<A. 'sürekli'.

m. (3b/4)

müdāvāt<A. 'ilaç verme, tedavi'.

m. (75a/34), (77a/15), (77a/17),
(91a/23), (91b/18)

m.+a (38b/8), (88b/2)

müdāvemēt<A. 'sürekli çalışma'.

m. (28b/34), (62b/5), (62b/7),
(62b/8), (78a/2), (88b/3)

m.+den (38b/27)

m.+dir (23b/26)

m. ét- (20a/28), (20a/31),
(31a/16), (32b/5), (50b/7), (59b/5),
(62b/33), (62b/4), (67a/21), (67b/1),
(69a/15), (70b/11), (73b/6), (79a/8)

m. eyle- (38b/8)

m. olun- (37a/34), (37a/35),
(52a/3), (88b/2)

müddehin<A. 'güzel koku sürünen'.

m. (11b/24), (15a/34), (15a/34),
(15a/34), (15a/34), (22b/5)

müddet<A. 'müddet, süre'.

m. (13b/31), (13b/31), (24b/25),
(28a/30), (29b/3), (2a/3), (34b/6),
(38a/33), (41a/5), (42b/16), (44a/6),
(52a/15), (53a/19), (5b/2), (61a/14),
(71b/18), (74a/34), (75b/6), (85b/30),
(92a/16), (92a/22), (92b/1), (93b/9),
(98a/18), (98a/20)

m.+den (39a/22), (67b/9)

m.+dir (47b/18)

m.+i (57a/28), (71b/30),
(90b/14)

m.+ini (41a/1)

müdebbber/ müdebbere<A. 'tedbir
alınmış'.

m. (1b/15), (10a/17), (15b/3),
(18a/12), (18a/13), (19a/29), (20a/14),
(20a/21), (20a/3), (21b/5), (22b/31),
(24a/29), (26a/19), (26a/20), (30a/27),
(30b/2), (31b/19), (35a/12), (35a/19),
(35a/24), (35a/24), (35a/29), (35a/7),
(37a/28), (37a/29), (42a/14), (42a/15),
(42a/32), (42a/33), (42b/33), (42b/34),
(43b/20), (47a/16), (48b/4), (48b/5),
(48b/6), (48b/9), (58a/8), (63a/29),
(63a/32), (63b/26), (66a/16), (68a/20),
(68a/20), (68b/28), (69b/23), (70a/21),
(72a/31), (77b/14), (79b/34), (80a/3),
(8a/3), (8a/3), (95b/29), (9b/27),
(9b/27), (9b/32), (9b/5)

m.+dir (55b/29)

müdebbberāt (çoğul) bk. **müdebbber**.

m. (3b/34)

müdemmilāt<A. (çoğul) 'yara
onaltıcılar, yara bitişiriciler'.

m. (64b/16), (8a/2)

müdemmile bk. **müdemmilāt**.

m. (64a/18)

müdevver<A. 'yuvarlak'.

m. (70a/32), (70b/6), (85b/32),
(86a/4)

müdevver-i rümī<A. b.a. 'küşküt'.

m. (24a/31)

müdir/ müdirre<A. 'idrar söktüren
ilaç'.

m. (24a/26)

müdirrāt (çoğul) bk. **müdir**.

m. (24a/25), (32b/34)

müdrrike<A. 'anlayan'.

m.+dir (58b/18)

m.+niñ (14a/21)

mü'eddī<A. 'sebepe olma'.

m. (8b/23), (9b/20)

m. ol- (14b/27), (15a/26),
(27a/5), (29a/28), (29a/33), (29a/34),
(29b/7), (33b/16), (33b/7), (36a/29),
(58a/35), (69a/12), (80a/11), (85b/27),
(87a/19)

mü'ellef/ mü'ellefe<A. 'yazılmış'.

m. (2b/2)

m.+lerinden (2a/21)

m. ol- (88b/24)

mü'ellif<A. 'yazar'.

m. (30a/26), (52b/10), (89a/16),
(91b/32)

m.+i (84b/10)

mü'ellifin (çoğul) bk. **mü'ellif**.

m. (89a/14)

mü'essir/ mü'essire<A. 'etkili'.

m. (10a/10), (11a/1), (3b/33),
(48a/25), (75b/22), (7b/11)

m.+dendir (32a/8)

m.+dir (3b/32), (37b/18),
(56b/10), (75b/24)

mü'eyyid<A. 'sağlamlaştırılmış'.

m.+dir (38b/9)

müfāraḳat ét-<A. T. 'ayrılmak'.

m.+dirir (67b/28)

m.-er (49a/28, 49b/23)

m.-mez (40b/35)

müfāriḳa<A. 'ayrılan'.

m. (51b/30)

müfaṣṣalā<A. 'ayrıntılı olarak'.

m. (96b/23)

müfaṣṣalāt (çoğul) bk. **müfaṣṣalā**.

m.+a (55a/18)

müferriḳ/ müfferiḳa<A. 'kalbi güçlendiren ve aynı zamanda neşe veren ilaç'.

m. (3b/4), (22b/17), (34a/6),
(88a/7)

m.+dan (26a/8)

m.+yı (48a/11)

müferriḳāt (çoğul) bk. **müferriḳ**.

m. (34a/9), (35b/2)

m.+dan (30b/20)

müfessirīn<A. (çoğul) 'yorumcular, bilginler'.

m. (38b/18)

müfettiḳ<A. 'açan, ele geçiren'.

m. (11a/21)

müfettiḳāt (çoğul) bk. **müfettiḳ**.

m. (19b/15), (47a/12), (73a/4),
(75a/32), (92b/9)

müfid ol-<A. T. 'yararlanmak'.

m.-mayup (88b/14)

müfraṭ/ müfraṭa<A. 'çok, fazla'.

m. (10b/8), (13a/30), (23a/19),
(24b/11), (24b/11), (25b/35), (26a/31),
(26b/22), (33a/10), (34b/16), (45b/9),

(49b/8), (50a/18), (50a/6), (52b/4),
(26b/24), (61b/4), (66b/34), (67b/19),
(84a/29), (89a/30), (95a/15)

m.+da (86b/28)

m.+dan (26b/24), (52b/5),
(52b/6), (53a/31), (61b/4), (67b/19),
(78a/31), (78b/26), (84a/32), (84a/35)

m.+dır (33a/6), (64a/3)

m.+ını (13a/29)

m.+ya (34a/5)

müfred/ müfrede<A. 'basit, mürekkep
olmayan'.

m. (10a/24), (13b/22), (14a/25),
(15b/12), (27b/26), (3b/19), (4a/28),
(5a/19), (76a/31), (88b/5)

müfredāt<A. (çoğul) 'anlamlar,
manalar'.

m. (1b/6)

müfreden<A. 'basit olarak'.

m. (97b/21)

müfsid<A. 'bozan'.

m. (96b/1)

mühbiṭ<A. 'canını sıkma'.

m. (29a/24)

mühimme<A. 'önemli'.

m.+ye (6a/11)

mühlik<A. 'öldürücü'.

m. (96b/17)

m.+dir (40b/24), (40b/26),
(50a/25), (50a/26)

mühmele<A. 'noktasız harf'.

m. (34a/24), (55a/19), (55a/19),
(55a/8), (55a/20), (64b/1), (67a/5),
(71a/7), (78a/16), (78a/18), (78a/19),
(55a/21)

mühür<F. b.a. 'altın mühür otu'.

m. (66a/19)

mükāleme<A. 'konuşma'.

m. (33a/19)

mükedder<A. 'üzgün'.

m. (2b/7), (46b/29)

mükelles<A. 'kireçli'.

m. (96a/21)

mükerrrer<A. 'fazla olarak yapılmış'.

m. (18a/4), (20a/17), (20a/2),
(20a/2), (20a/6), (22b/3), (22b/3),
(24a/24), (27a/10), (42a/28), (47a/9),
(48a/15), (65a/23), (65a/23), (65b/31),
(65b/7), (88a/4), (97b/31)

m.+e (20a/5)

m.+i (19a/15)

mükerreren<A. 'defalarca'.

m. (31b/10), (95a/20), (95b/30)

mükesséf/ 'yoğunlaştırın'. m.+den (53a/27), (53a/30)	mükessefe<A.	mülâşık<A. 'bitişik'. m. (93a/8) m.+ından (6b/34)
mükeyyif<A. 'keyif verici'. m. (83b/16)		m. ol- (73b/27), (73b/27)
mükeyyifât (çoğul) bk. mükeyyif. m.+dan (58b/10)		mülaţţif/ mülaţţife<A. 'yumuşatıcı ilaç'. m. (19a/14), (27a/7), (82b/30) m.+dır (60a/29)
mükħule<A. 'sürmelik'. m. (3a/14)		mülâyemet<A. 'uygunluk'. m. (83a/10) m.+i (81b/35)
mükteseb<A. 'ele geçirilmiş'. m. (29b/9)		mülâyim<A. 'uygun'. m. (50a/3), (81b/19), (90b/5) m.+dır (25a/26)
mülâ'ebe<A. 'şakalaşma, oynama'. m. (54a/4)		mülâzemet<A. 'devamlılık'. m.+dır (69a/13)
mülâħaza<A. 'dikkatle bakma'. m. (11b/4), (12a/30), (33a/23), (33b/14), (3b/28), (4b/1), (6a/30), (12b/1) m.+dır (12a/16), (12a/17) m.+sı (2b/32), (80a/26) m. ét- (29a/19), (6a/21), (87a/24) m. olun- (12a/14)		mülevven<A. 'renkli'. m. (11b/34), (29b/19) m.+den (29b/19)
mülâķāt<A. 'buluşma'. m.+dan (24a/11)		müleyyin/ müleyyine<A. 'yumuşatıcı'. m. (10b/34), (18a/3), (22b/33), (30b/12), (48a/15), (48a/20), (59b/4), (64a/13), (65a/16) m. ol- (22b/27)
mülâķī<A. 'birleşme'. m. (12a/24), (74a/7)		müleyyinât (çoğul) bk. müleyyin.

m. (17a/16), (22a/32), (46b/15),
(51b/35), (54a/30)

m.+dan (22b/2)

mülhime<A. 'bitiştirici'.

m. (81a/9), (94b/4)

mültaḥime<A. '(ilaç adı)
conjunctivitis'.

m. (58b/28), (60a/15), (60a/19),
(61b/31), (63a/6), (64b/26), (64b/27),
(67a/14), (67a/17), (67a/7), (68a/28),
(70a/1)

m.+de (68a/32), (68b/2),
(69a/27)

m.+den (63a/7), (68b/6),
(69a/10), (69a/5)

m.+niñ (69b/6), (69a/21)

m.+ye (61b/31), (63a/4),
(68b/7), (69a/20), (69a/23), (69a/26),
(69a/5)

mültaḥimiyye bk. **mültaḥime**.

m. (63a/12), (63a/13)

mültehib/ mültehibe<A. 'iltihaplı'.

m. (5b/25), (10b/7), (60b/1)

m.+niñ (79a/6)

m. eyle- (4a/6)

mülteşık<A. 'yapışık'.

m. (56a/7)

m.+dır (12b/11)

m. ol- (56a/4), (56a/6), (69a/7)

mülteşıkan<A. 'yapışık olarak'.

m. (56a/3)

mültevī ol<A. T. 'bükülen'.

m. (51b/31)

mülteziḳbk. **mülteşık**.

m. (69a/5)

mülüḥya<Yun.<A. b.a. 'mülühiyye'.

m. (16b/14), (20b/14)

mülük<A. (çoğul) 'padişahlar'.

m. (2b/8)

mülükī 'ilaç adı'.

m. (41a/27)

mülzem ol<A. T. 'gerektirmek'.

m.-duḳları (1b/4)

mümārese<A. 'tecrübeli'.

m. (68a/26)

m.+leri (13b/35)

mümāşil<A. 'benzer'.

m. (91b/19)

m.+ini (34a/2)

mümessek<A. 'mis kokulu'.

m. (79a/18), (79a/24)

mümid ol<A. T. 'yardım etmek'.

m.-an (58b/30)

mümkün<A. 'mümkün'.

m. (12b/21), (14b/28), (22b/34), (26b/1), (28a/7), (29b/11), (29b/13), (29b/13), (31a/5), (33b/17), (33b/18), (36b/25), (38a/17), (38a/26), (40b/32), (40b/34), (44a/2), (44a/9), (46a/19), (46a/27), (46a/31), (46b/14), (4a/11), (4a/7), (4a/8), (4b/11), (50b/6), (51b/23), (55b/20), (5a/30), (63a/20), (71b/2), (79b/23), (80b/1), (85a/11), (85b/14), (88a/34), (89b/4), (91b/34), (92a/15), (92a/2), (92a/20), (94a/11), (97a/10), (97b/2), (9a/10), (9a/8)

m.+dir (11b/32), (29a/10), (29b/20), (31b/34), (32a/6), (32b/2), (36b/29), (36b/29), (37b/9), (41a/1), (41a/3), (51b/24), (52a/5), (52a/9), (56b/24), (83b/10), (91a/28), (91b/12), (91b/30), (92a/34), (95b/16)

m. ol- (14b/29), (19a/13), (21b/11), (23b/27), (32a/13), (36b/17), (37a/8), (55b/19), (56a/4), (63a/19), (64a/20), (64b/28), (73b/28), (75a/32), (88a/29), (91b/11), (92a/14), (92a/29), (94a/32), (94b/16)

mümriza<A. 'hastalık yapan etkenler'.

m. (10b/19)

m.+dendir (64a/1)

m.+nın (30a/16), (32a/14), (9a/21)

m.+ye (9a/20), (9a/20)

m.+yi (11b/15), (11b/25), (12a/11), (31a/23)

mümtāz<A. 'seçkin'.

m. (1b/14)

mümted ol-<A. T. 'uzanmak, devamlı olmak'.

m.-mağdır (22a/26)

m.-ur (19a/5), (24b/33)

m.-ursa (53b/22)

m.-up (76a/15)

mümteli<A. 'dolu'.

m. (14b/5), (19a/10), (34b/22), (58a/22), (67a/14), (67a/6), (69b/29), (6b/24), (71b/3), (74a/28), (85b/34), (87a/5), (89a/33)

m. ét- (58b/11), (82b/5), (94b/14), (94b/15), (96b/5), (97a/35), (97b/1)

m. ol- (14b/24), (15a/28), (17a/31), (18b/35), (20b/32), (35b/24), (40a/32), (50a/28), (57a/16), (59a/1), (71a/9), (71b/17), (72a/14), (78b/15), (82a/22), (87b/5), (88a/2)

mümteni ol-<A. T. 'sakinmak'.

m.-mağla (36a/33), (51b/16)

m.-up (36b/1), (36b/4)

m.-ur (36b/21)
mümteziç<A. 'karışan'.

m. (12a/10)

m. ol- (11a/18), (23a/35)

mümteziçen<A. 'kaynaşmış'.

m. (13b/12), (37b/17)

mün'adim<A. 'yok olan'.

m. (76b/27)

m. ol- (12b/24), (5a/30),
(78a/24), (85b/34)

münaffaṭ/ münaffaṭa<A. 'yağlı
paçavra'.

m. (22a/15), (28a/21), (32a/17),
(45a/18), (58b/2), (58b/5), (72b/8),
(80b/30)

m.+dan (32a/18), (75b/5)

münaffaṭāt (çoğul) bk. **münaffaṭ**

m. (42b/16), (45a/17), (52a/5),
(85a/11)

münāf/ münāfi<A. 'aykırı'.

m. (14a/12), (14a/12), (39a/26)

menāfis<A. (çoğul) 'hava boşlukları'.

m. (97b/2)

münāḳaḳa<A. 'çelişki'.

m. (29b/20)

mün'aḳid/ mün'aḳide<A. 'bağlanmış,
pıhtılaştı'.

m. (4b/8), (11a/11), (45b/29)

m.+de (2a/21)

m.+yi (86a/11)

m. ol- (82a/19), (82a/27),
(85b/29)

mün'akis<A. 'akseden'.

m. (97a/21)

m. ol- (29a/24)

münāḳḳā<A. 'temizlenmiş'.

m. (23b/11), (41a/27), (41b/15),
(42a/26), (47a/25), (52b/35)

münāḳḳiyāt<A. (çoğul) 'temizleyiciler'.

m. (73b/28)

münāḳḳiye bk. **münāḳḳiyāt**.

m. (7b/30), (8b/28), (60a/14)

münāsebe/ münāsebet<A. 'ilişki,
uygunluk'.

m. (77a/28), (97a/34)

m.+i (13a/25), (16b/31)

m.+siz (31a/1)

münāsib/ münāsibe<A. 'uygun'.

m. (13a/30), (13b/2), (17b/23), (20b/35), (22b/35), (23b/22), (28b/30), (30b/12), (31a/21), (31a/29), (31b/20), (32a/3), (33a/11), (34a/21), (34b/32), (35a/34), (35b/2), (35b/5), (37a/24), (37a/29), (37b/4), (37b/9), (37b/17), (39a/32), (41a/31), (41a/32), (42b/13), (44b/32), (46b/28), (46b/28), (46b/5), (48a/20), (48a/27), (50a/31), (50b/7), (53a/14), (54a/31), (56a/27), (56b/25), (57a/1), (57b/30), (58a/11), (59b/1), (59b/3), (62a/13), (63a/24), (63b/17), (64a/9), (64b/12), (66a/14), (67a/20), (68a/7), (68b/15), (68b/17), (70a/7), (70b/9), (71a/19), (71a/22), (72b/14), (72b/7), (74b/3), (77a/4), (77a/9), (78a/3), (78a/6), (78b/27), (79b/21), (80b/26), (82b/25), (80b/28), (84a/1), (84a/19), (84b/10), (84b/31), (85a/11), (85a/11), (87a/29), (88b/9), (88b/9), (92b/2), (92b/10), (94a/12), (94a/13), (97b/19), (9a/17)

m.+den (47b/13), (63a/30)

m.+dir (10b/1), (11a/13), (11a/25), (15a/33), (15a/35), (15b/1), (16b/15), (16b/15), (19b/15), (20a/4), (20a/8), (21a/21), (22a/33), (23a/11), (23a/34), (23b/11), (23b/23), (25a/28), (26a/13), (27a/12), (27a/17), (27a/22), (29a/17), (31b/11), (31b/15), (31b/21), (31b/29), (31b/32), (32a/3), (32a/5), (32a/7), (32b/23), (32b/27), (35a/28), (37a/25), (37b/3), (42a/2), (42a/21),

(46b/20), (47a/3), (52a/16), (54b/16), (54b/23), (54b/30), (56a/30), (56b/7), (59b/4), (62b/20), (63b/26), (64b/22), (65a/29), (66a/24), (68a/6), (68b/20), (68b/24), (75a/17), (75a/27), (80a/30), (80a/6), (86b/3), (86b/8)

m.+i (85b/29)

m.+ler (50a/35)

m.+yi (75a/12)

m. ol- (14b/32), (14b/34), (15b/13), (15b/18), (16a/8), (16b/19), (18b/24), (20a/6), (22b/24), (37a/21), (43b/1), (47a/14), (54a/33), (56a/28), (56b/22), (56b/34), (58a/31), (58b/11), (63a/25), (64a/13), (70b/30), (72a/16), (73a/3), (97b/31), (9a/13), (9a/17), (9a/20)

münbaşı<A. 'açılma'.

m. (12a/17), (51b/5)

m. ol- (12b/31), (55a/30), (55a/32), (55b/6), (68b/11), (93b/23)

münbite<A. 'verimli'.

m. (98a/26)

müncelî<A. 'parlak'.

m. (29a/24)

müncemid ol-<A. T. 'donuklaşmak, buzlaşmak'.

m.-an (84a/32)

m.-duğındandır (49b/29)

m.-ur (71b/16)

müncezib ol-<A. T. 'çekilmek'.

m.-a (25b/24), (32b/29),
(75b/19)

m.-dudka (57a/1)

m.-mağla (49a/19)

m.-up (82a/27)

m.-ur (18b/34), (49a/31),
(80a/20), (93a/28)

mündefi' / **mündefi'a**<A.
'uzaklaştırılan, çıkan'.

m. (30a/17), (40a/9), (46a/21),
(56b/9), (81b/29), (82a/6), (85b/26),
(97a/32)

m. ol- (4a/11), (30a/15),
(31a/9), (33a/9), (38a/17), (38a/17),
(45a/18), (52a/24), (54b/13), (56a/3),
(56b/33), (57a/2), (57a/3), (59b/17),
(59b/23), (61a/21), (69a/15), (69b/3),
(71a/33), (77a/5), (80b/25), (84b/26)

mündemil<A. 'iyileşmiş'.

m. (32a/34)

münderice<A. 'içinde bulunan'.

m. (81b/16)

müneccim<A. 'astrolog'.

m. (3a/27)

müneffih<A. 'gaz yapan'.

m. (18a/18), (18b/27)

münevvimāt<A. (çoğul) 'uyutucular'.

m. (26a/1), (27b/26), (31b/29),
(32b/34)

münfa'il<A. 'etkilenen'.

m. (12a/20), (12a/32), (5a/10),
(8a/26)

münfaşil<A. 'ayrık'.

m. (11b/5)

m. ol- (93b/31)

münfecir ol-<A. T. 'patlamak'.

m.-maz (63b/13)

m.-up (63b/14)

m.-ur (63b/8)

m.-ursa (63b/10)

münfehim<A. 'anlaşılan'.

m. (5b/21)

münfek<A. 'ayrılmış'.

m. (29a/24)

münferide<A. 'tek'.

m. (50b/5)

münferiden<A. 'ayrı ayrı, tek'.

m. (51b/10), (51b/12), (51b/17),
(51b/18), (51b/28), (68a/13), (69b/2),
(70b/14), (71a/1), (75a/11), (77b/3),
(79a/9), (81a/10), (93b/11)

münfetih<A. 'açılmış'.

m. (33b/11), (56a/15), (90b/32)

m. èt- (54b/13)

m. ol- (63b/2), (63b/6),
(70a/28), (79b/6)

münhadir<A. 'aşağı inen, iniş'.

m. (53b/1), (84a/10), (84a/18)

münhali'<A. 'yerinden çıkarılmış'.

m. (76b/22)

münhal ol-<A. T. 'çözülmek'.

m. (53a/28), (78a/26), (78a/26)

m.-an (78a/26)

m.-mazsa (59b/14)

m.-up (14b/21), (31a/12),
(53a/29), (78a/26)

m.-ur (76b/21)

münharif ol-<A. T. 'sağlam olmamak'.

m.-up (67b/22)

münharifü'l-mizâc<A. 'rahatsız'.

m.+ııı (2a/33)

münhariğ ol-<A. T. 'yanık'.

m. (96b/7), (69a/21)

m. ol- (76b/21), (78a/34)

münhaşire<A. 'bir kişiye özgü'.

m.+dir (5a/4)

münkalib/ münkalibe<A. 'ters dönen'.

m. (60b/1), (60a/7), (60a/8),
(60b/11)

m. ol- (40b/16), (94a/16),
(94a/25), (94b/2)

münkañi'/münkañi'a<A. 'kesilme'.

m. (2a/2), (5b/26), (7a/15)

m. ol- (13a/21), (57b/15),
(7a/31)

münkesir<A. 'kırık'.

m. (49a/21), (8a/25)

m. ol- (29a/19)

münkeşif<A. 'açık'.

m. (79b/6)

münsed<A. 'tıkanmış'.

m.+dir (56a/16)

m. èt- (39b/25)

m. ol- (16b/24), (45b/7),
(54a/22), (71b/15), (76b/32), (76b/34),
(77a/25), (77b/32), (94b/19)

münselik<A. 'yola giren'.

m. (13b/35)

münşak<A. 'yarılmak'.

m. (45b/32)

müntabığ èt-<A. T. 'tıkanmak'.

m.-er (53a/29)

müntahab<A. 'seçilmiş'.

- m. (2b/2)
- müntakış**<A. 'nakış yapan'.
m. (29a/24)
- müntefi'**<A. 'yararlanan'.
m. (12a/32), (59a/10), (59a/11)
m. ol- (34b/17), (38a/19), (39b/34), (53b/5), (57a/29), (74b/14), (74b/17), (76b/5)
- müntefih**<A. 'şişmiş'.
m. (63b/23)
- müntehi**<A. 'biten'.
m. (29a/24), (68a/29), (76b/15), (7b/32)
m. ol- (40b/30)
m. olun- (87a/22)
- müntekil**<A. 'geçen'.
m. (86b/6)
- müntemī**<A. 'ilgi çeken'.
m. (29a/24)
- müntesibsiz**<A. T. 'ilgili olmayan'.
m.(3b/5)
- müntesic**<A. 'dokunmuş'.
m. (12a/17)
m. ol- (12b/22)
- münteşir**<A. 'yayınlanmış'.
m. (5b/29), (72a/12), (90b/12)
m. ol- (24a/5), (31b/25), (57b/12), (91b/18), (91b/9)
- müntic**<A. 'sonuç veren'.
m. (2b/19)
m.+dir (54a/28)
- müntin/ müntine**<A. 'kokuşmuş'.
m. (36a/2), (39a/29), (39b/30), (44b/34), (63b/7), (47a/15), (81a/5), (83b/8), (83b/20), (84a/5), (85a/11), (85b/14), (91b/10), (95b/18)
m.+den (85a/7)
m.+lerdir (18a/25)
m.+yi (54a/12)
- münzicāt**<A. (çoğul) 'balgam sökürtücü ilaçlar'.
m. (17a/16), (21a/21), (27b/10), (4a/9)
m.+ı (21b/11)
- münzice** bk. **münzicāt**.
m. (21a/21), (22b/28)
- münzir/ münzire**<A. 'yaşanabilecek tehlikeleri gösteren'.
m. (72a/2)
m.+dir (25b/18), (34b/25), (84b/30), (96b/10)

m.+lerdir (35b/30)

m.+si (76b/14)

m. ol- (25a/6), (71b/30),
(71b/31), (71b/32), (71b/33)

mür<A. 'acı'.

m. (10b/6), (27a/27), (41a/18),
(57a/10), (74a/29), (75a/11), (75b/14),
(75b/26), (75b/6), (77b/15), (79a/23),
(79a/26), (79a/9), (79b/19), (80b/15),
(80b/4), (82b/14), (85a/17), (89a/12),
(9a/20)

m.+midir (81b/32)

mürā'āt<A. 'gözetme'.

m. (14b/25), (17a/16), (46a/34),
(51b/1), (63b/15), (64a/10)

m. èt- (48a/15)

mürāca'at<A. 'başvuru'.

m. (38b/8), (9a/24)

m. èt- (38b/20), (38b/6),
(51a/30), (53b/11), (54b/33), (55a/18),
(59b/19), (60b/15), (64a/19), (64a/27),
(70a/30), (74a/21), (81a/9), (86a/18),
(86a/23), (91b/5), (9a/24)

m. eyle- (37b/24)

m. olun- (25a/15), (28b/27),
(31b/4), (33a/2), (34a/23), (4a/13),
(4b/20), (60b/33), (68a/26), (73b/34),
(86a/13), (9a/7)

mürādif<A. 'anlamdaş'.

m. (14a/14)

mürāḥḥiye<A. 'rahatlatıcı'.

m.+yi (71a/29)

mürāhiḳ<A. 'erginlik'.

m.+lerde (40b/29)

mürd<F. 'ölen'.

m. (29a/21)

mürdār<F. 'pis'.

m. (33b/23)

mürdāsenc<F. 'mürdeseng'.

m. (51b/20), (62b/16), (66b/14),
(83a/10), (85a/12), (85a/34), (93a/22),
(94a/35), (95a/10), (95a/5), (95a/7)

mürabbā<A. 'reçel'.

m. (18b/19), (19a/29), (1b/21),
(26a/17), (28b/17), (28b/17), (31b/16),
(31b/17), (31b/17), (31b/17), (3a/3),
(88a/21)

m.+sı (28a/28), (35a/26)

mürekkeb/ mürekkebe<A. 'birleşik'.

m. (2b/1), (2b/18), (3b/19),
(5a/20), (10a/24), (11a/25), (11b/34),
(48b/35), (4b/7), (51a/17), (51a/7),
(53a/10), (58b/26), (5a/16), (5a/23),
(65b/28), (71a/25), (88b/5), (88b/6),
(88b/20), (93b/10), (97b/20)

m.+den (18b/34), (19a/1)

m.+dir (14a/26), (27b/3),
(40a/14), (40a/16)

m.+midir (4a/22)

m.+niñ (5a/21)

m.+siniñ (4a/28)

m.+yi (87b/20)

m. ét- (27b/17), (27b/9), (49b/2)

m. ol- (11b/5), (15b/12),
(22a/11), (33a/8), (4b/10), (5a/20),
(5a/8), (65b/19), (76a/31), (86a/31),
(89a/1), (89a/4), (89b/24), (8a/22)

mürekkebāt (çoğul) bk. **mürekkeb.**

m. (10a/4), (10b/21), (10b/9),
(1b/6), (9b/26)

m.+dan (21a/34)

mürekkeben<A. 'birleşik ile ilgili'.

m. (50b/5), (68a/13), (70b/14),
(75a/12), (79a/9), (81a/11), (93b/11),
(97b/21)

müretteb<A. 'düzgün'.

m. (4b/27)

m. ol- (2b/18), (89a/2)

mürevvic<A. 'sürümlendiren'.

m. (2b/19)

mürhī<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

m. (98a/9)

müriye<A. 'görülebilir'.

m. (89a/2)

mürre bk. **mür.**

m. (19b/31), (27b/4), (29a/24),
(29a/33), (30a/10), (30b/27), (30b/28),
(30b/34), (30b/35), (31a/3), (31b/2)

mürr-i şāfi<A. b.a. 'mür'.

m. (11a/19), (47b/20), (54b/26),
(58a/5), (58b/7), (59b/15), (60a/2),
(61a/6), (63b/18), (63b/29), (67a/31),
(68a/13), (68a/14), (69b/22), (70a/11),
(71b/13), (76a/2), (79a/28), (80b/5),
(81a/12), (81a/18), (81a/3), (81a/4),
(83a/9), (83a/9), (84a/23), (84b/13),
(85a/15), (85a/26), (85a/35), (85b/10),
(85b/15), (87b/31), (89b/27), (90b/25),
(95a/28), (95a/29), (95b/24), (95b/3),
(95b/32), (96a/15), (98a/26), (98a/7)

mürriyyet<A. 'acı ile ilgili'.

m. (9a/17)

m.+i (8b/19), (9a/16)

mürsele<A. 'gönderilmiş'.

m. (38b/18)

mürsiyye<A. 'ilaç adı'.

m. (8b/34)

mürtebiñ ol-<A. T. 'bağlantılı'.

m. (12b/12)

mürtefi / **mürtefi**'a<A. 'yüksek'.

m. (29a/24), (34b/1), (34b/3),
(40a/11), (40a/12), (61b/1), (74b/31),
(83a/31)

m.+den (54a/5)

m.+dir (34b/3)

m. ol- (16b/22), (26b/27),
(33a/25), (35a/5), (35b/22), (40a/19),
(42b/17), (51b/2), (58b/11), (64a/4),
(74b/32), (84b/23)

mürteḥī<A. 'gevşek'.

m. (32a/15)

mürtekib<A. 'kötü işler yapan'.

m.+iz (3b/5)

mürtesem<A. 'resimlenmiş'.

m. (1b/28)

mürtesim<A. 'resim çeken'.

m. (29a/24), (29a/24)

mürūr<A. 'geçme'.

m. (76b/15), (85b/30), (92a/22)

m.+ında (48b/11), (53a/20),
(7a/16)

m.+ından (26b/12)

m. èt- (33b/15), (44a/11),
(46a/29), (46a/29), (46b/2), (46b/3),
(52b/12), (67a/35), (78b/23), (98a/20)

m. eyle- (97a/23)

mürüvvet<A. 'insanlık'.

m. (2a/2)

mürvārid<F. 'inci'.

m. (2a/23)

mürver<T. b.a. 'mürver'.

m. (21a/27), (69b/31)

müsā'ade<A. 'yardım'.

m. (64a/11)

müsāhele<A. 'kolaylanma'.

m. (76b/15)

müsahḥan/ müsahḥane<A. 'ısıtılmış'.

m. (22a/16), (23b/1), (23a/9),
(25a/17), (32a/11), (35b/5), (74b/19),
(75b/2)

m.+dır (73b/16)

m.+yi (25a/22)

müsahḥanen<A. 'ısıtılmış ile ilgili'.

m. (47b/14), (53b/27), (53b/31),
(55a/2), (75a/24), (79b/10), (79b/7)

m. èt- (77a/9)

müsahḥin/ müsahḥine<A. 'ısıtan'.

m. (22b/11), (27a/26), (45a/10),
(45a/9), (53b/30), (53b/9)

müsahḥināt (çoğul) bk.**müsahḥin**.

m. (46a/10), (75a/5)

m.+dan (53b/5)	müşellesī <A. 'üçgen biçiminde'.
müsā'id <A. 'uygun'.	m.+de (81b/19)
m. (2b/26)	müsem mā <A. 'adlandırılmış'.
müsāmaḥa <A. 'ihmal'.	m. (8a/17)
m. (76b/15), (85a/9)	müsersem <A. 'sersemli'.
müsāvī <A. 'eşit'.	m. (33a/7)
m. (89a/34)	müşhil/ müşhile <A. 'müşhil, ishal veren ilaç'.
m.+dir (6b/11)	m. (15a/20), (15a/29), (18a/6),
müsāviyen/ müsāviyeten <A. 'eşit olarak'.	(18b/9), (20a/1), (20a/14), (20a/20),
m. (16a/16), (35a/21), (61a/7),	(20a/22), (20a/25), (21a/34), (20a/7),
(62a/24)	(20a/7), (20a/7), (22b/29), (22b/3),
müsehḥā <A. 'kısaltma'.	(22b/33), (23b/11), (23b/13), (23b/16),
m. (19b/21)	(23b/9), (24a/19), (24a/19), (24a/20),
müsekkīn <A. 'rahatlatan'.	(26b/20), (27a/24), (30a/32), (30a/33),
m. (15a/1), (8b/12)	(30a/34), (30a/35), (30a/35), (30b/12),
müsekkīnāt bk. müsekkīn .	(31b/7), (34b/32), (34b/35), (35a/35),
m. (24b/20)	(42a/9), (42a/24), (42a/25), (42a/7),
müsellem <A. 'doğruluğu tartışılmaz olan'.	(42b/20), (46a/34), (47a/10), (48a/10),
m. (2a/13)	(48a/16), (53b/28), (57b/25), (57b/32),
m.+dir (97a/19)	(58a/32), (64a/12), (65a/18), (65a/18),
m.+imiz (39b/2)	(65a/19), (65a/28), (65b/29), (68b/15),
müşelles <A. 'üçgen'.	(70b/10), (73a/3), (77a/15), (80b/26),
m. (37b/18)	(81a/30), (91b/16), (92b/13), (92b/14),
	(93b/5), (94a/13)
	m.+den (25b/28)
	m.+e (20a/25)
	m.+i (65b/20), (65b/6)

m.+ler (20a/2), (26a/35),
(51b/3)

müşhilāt (çoğul) bk. **müşhil**.

m. (20b/9), (21a/33), (30b/18),
(31a/21), (31b/8), (31b/9), (34a/21),
(34a/21), (35a/31), (41a/31), (42a/30),
(47a/14), (48a/20), (48b/32), (50b/14),
(50b/7), (52a/1), (75b/1), (64a/30),
(64b/12), (65a/17), (65a/21), (65a/23),
(66a/6), (68a/7), (69b/17), (70a/7),
(70b/9), (71a/19), (77a/4), (85a/11),
(85a/22), (89b/7), (92b/9), (97b/18),
(97b/31)

m.+a (23b/9)

m.+dan (20a/2), (44b/33),
(47a/14), (58a/31), (65b/27), (72a/17)

m.+ı (21b/11)

m.+ında (48a/10), (48a/11)

müsin<A. 'yaşlı'.

m. (78a/24)

müslim/ müslimān<A. 'Müslüman'.

m. (58b/20), (91b/31)

m.+dir (38b/32), (81b/34)

m.+lar (92a/8)

müstağnī<A. 'yetinen'

m. (96b/22)

müstaḥkem<A. 'sağlam'.

m.+dir (17a/23)

m. ol- (23b/16), (25a/3)

müstaḥkim<A. 'salgın'.

m. (37a/31), (38a/33), (94a/22)

m. ol- (72b/2)

müstaḥleb<A. 'süt kıvamına getirilmiş beyaz ilaç'.

m.+i (16a/35), (16b/5), (37b/7)

m.+leriñ (16a/35), (16b/3)

müstaḥlebāt (çoğul) bk. **müstaḥleb**.

m. (10b/32)

müstaḥrec<A. 'çıkarılmış'.

m. (81a/32), (90a/5)

müsta'id<A. 'hazır'.

m. (24a/17), (36b/34), (6a/35)

m.+lerdir (36b/35), (96a/33)

m. ét- (11a/12), (11a/26)

m. ol- (12a/22), (16b/30),
(29b/30), (57a/22)

müstaḥır<A. 'yerleşmiş'.

m. (5b/31), (6a/17)

m. ol- (11a/7), (49a/14), (6a/2)

müstaḥtır/müstaḥtırā<A. 'damlatan'.

m. (75a/15), (77a/29), (77a/35)

müsta‘mel/ 'kullanılan'. m. (23a/26), (23b/18), (96a/29) m.+dir (53a/22), (85a/34), (93a/30) m.+i (22b/29) m. ol- (20a/32)	müsta‘mele<A. m. (5b/13)	
müsta‘îl<A. 'dörtgen'. m.+dir (63a/3)	müstelkiyen<A. 'sırt üstü yatan'. m. (68a/10)	
müstecâb<A. 'kabul görülmüş'. m. (2b/20), (38b/23)	müstelzim<A. 'gerekli'. m. (5b/34)	
müstedir<A. 'yuvarlak'. m. (68b/9), (85b/20), (85b/21)	müstemir ol-<A. T. 'sürmek'. m.-a (72a/1) m.-sa (78b/25) m.-up (78a/2)	
müstefâd<A. 'faydalanılmış'. m. (55b/17)	müstened ol-<A. T. 'dayanmak'. m.-ur (39b/31)	
müstefidân (çoğul) bk.müstefâd. m. (2b/35)	müstenfi<A. 'kaldırılan'. m. (79a/19)	
müstefriğ<A. 'kusan'. m. (78a/2) m. ol- (77b/34)	müstenid<A. 'dayanan'. m. (34a/28)	
müste‘hîl<A. 'mümkün olmama, imkansız'. m. (19b/35), (4b/18), (4b/32), (9b/22), (9b/25) m. ol- (33a/29), (38b/34)	müstenişikan/ müstenişik<A. 'burnuna hava çeken'. m. (54a/13), (84b/21)	
müstekin<A. 'gizlenen'.	müsterhî<A. 'gevşek'. m. (12b/33), (51b/26), (53a/28), (95a/16) m. ét- (52b/4) m. ol- (12b/28), (51b/7), (61a/12)	
	müsterih<A. 'gönül rahatlığına'. m. (74b/33), (74b/35)	

m. ol- (55a/7)	m.+dir (24a/15), (61a/1), (64b/30)
müsteviyye <A. 'düz'.	
m.+sini (6a/30)	m.+i (9a/28)
müstevlī <A. 'yayılan'.	m. ol- (19b/7), (51b/6), (86a/5), (94a/30)
m. (28a/11), (28b/26), (28b/30), (79b/24)	müşāhed/ müşāhed <A. 'görülen'.
m. ol- (68b/7), (76a/13)	m. (29a/24), (29a/24), (34b/21)
müstī' <A. 'üzgün'.	m.+dir (5b/1), (84a/30)
m. (29a/24)	m. èt- (18b/2), (26b/15), (2a/2), (30a/26), (39a/22), (44a/26), (44a/27), (72a/6), (74b/29), (78b/17), (92a/4), (93b/9), (97a/25)
müsūḥ <A. 'sıvama, sığama'.	
m. (95b/24)	m. eyle- (30a/26), (38b/33), (39a/11), (43a/26), (45b/5), (45b/6), (48b/31), (58a/31), (67a/16), (68b/22), (88b/12), (96b/18)
m.+ı (95b/22)	
m. èt- (95b/26)	
m. olun- (95a/27), (95b/24), (95b/29)	m. ol- (17b/21), (46a/9)
müsūḥāt (çoğul) bk. müsūḥ .	
m. (95b/19)	m. olun- (18a/4), (18b/8), (23a/28), (29b/35), (30a/1), (32b/21), (44b/35), (4b/14), (50a/13), (50a/32), (51a/24), (52b/26), (54b/23), (63b/16), (66b/7), (68a/1), (77a/20), (77a/4), (79a/4), (80b/14), (82b/7), (85a/22), (85b/30), (89a/26), (89b/21), (91a/6), (9a/26)
müşābehēt <A. 'benzerlik'.	
m.+i (59b/25), (68a/31), (68b/8), (93a/18), (94a/26)	
müşābih/ müşābihe <A. 'benzer'.	
m. (7b/9), (11a/5), (14a/29), (24a/28), (35b/27), (37a/12), (54a/11), (59b/11), (59b/21), (67a/10), (67a/11), (67a/17), (68a/3), (85b/22), (94a/17)	müşāhid <A. 'bir şeyi gören'.
	m.+dir (61b/7), (71a/14)
	m.+midir (65a/14)

müşār<A. 'gösterilen'.

m. (49b/20)

müşta'ile<A. 'yanan'.

m. (9a/35)

müşāreket<A. 'katılma'.

m. (15a/3), (17b/31), (18a/34),
(38b/20), (61b/30), (61b/31), (76a/26),
(76a/27), (93a/15), (93b/26), (93b/32)

m.+i (16b/24), (16b/29),
(17a/13), (17b/4)

müşārik<A. 'katılan'.

m. (59a/12), (85b/28)

m.+i (51b/1)

m. ol- (59a/13), (59a/14),
(63a/4), (76b/9)

müşekkel<A. 'biçimli'.

m. (5a/29)

müşevveş/ müşevveşe<A. 'karışık'.

m. (25b/4), (29b/34), (33b/1),
(78b/1)

m. ét- (83b/1)

müşkil/ müşkile/ müşkilet<A. 'zor;
sorun'.

m. (39a/14), (81a/1), (82b/10),
(83a/17), (83a/23), (97a/17), (9b/12)

m.+den (39a/14)

m.+dendir (11b/26), (4a/4)

m.+dir (12a/34), (31a/4),
(33a/1), (44a/9), (46a/23), (51b/24),
(62a/17), (81a/20), (83a/14), (85b/35)

m.+iñ (33b/17)

m. ol- (12b/1), (49a/15), (50a/9)

müşkilāt (çoğul) bk.**müşkil**.

m. (30b/29)

müşk-i țaramşı'<F. b.a. 'geyik otu'.

m. (46b/22), (47b/19), (73a/5)

müşta'il<A. 'alevlenmiş'.

m. (5b/23)

müşted ol-<A. T. 'şiddetlenmek'.

m.-mağdır (20b/24)

m.-up (17a/6), (19a/4),
(22a/26), (78b/16)

m.-ur (24b/19), (71b/32),
(76b/6)

m.-ursa (26a/2)

müştemil<A. 'oluşan'.

m.+dir (3b/12)

m. ol- (25a/27), (25a/35),
(88b/25)

müşterek/ müştereke<A. 'birlikte
oluşturulan'.

m. (6a/6), (29a/24), (79b/30),
(96a/35)

m.+den (19a/10), (19a/7),
(19b/25), (25b/23), (65a/15), (6b/11)

m.+i (55b/18)

m.+leridir (12b/13)

m. ol- (56b/28), (71b/4)

müşterî<A. 'ilaç adı'.

m. (86a/15)

mütāba 'aten<A. 'izleme'.

m. (49b/26)

müte 'addide<A. 'sıkça olan'.

m. (31b/23), (8a/17)

müte 'affin/
'kokuşmuş'.

m. (1b/13), (18a/26), (40b/2),
(49b/21), (51b/2), (82a/26), (83b/12),
(83b/14), (84a/7), (85a/10), (89a/24),
(89a/35), (90b/13), (95b/18), (9a/15)

m.+den (17a/34), (27b/22),
(74b/27), (83b/14), (84a/11), (89a/31),
(89b/23), (89b/8)

m.+dir (83a/30)

m.+ye (89b/2)

m.+yi (89b/12)

m. ol- (61a/1), (81a/2), (85a/3),
(98a/25)

müte 'ahhîrîn<A. (çoğul) 'son
zamanlarda yetişenler'.

m. (26a/1), (26a/10), (28a/14),
(35b/32), (36a/29), (41a/8), (41b/22),
(45a/33), (45a/34), (45b/12), (47b/14),
(49a/17), (4b/15), (50b/2), (51a/17),
(55a/22), (58a/4), (72a/18), (75a/13),
(89b/22), (93b/3)

m.+den (68b/27), (88b/18)

m.+iñ (52b/34)

müte 'ākîben<A. 'sırayla gelerek'.

m. (34b/34), (40b/27), (97a/22)

müte 'ākîl/ **müte** 'ākîle<A. 'yenilmiş'.

m. (85a/11), (89a/23)

m.+de (91a/7)

m.+ye (85b/32)

m. ol- (85b/31)

müte 'āl<A. 'yüce'.

m. (29a/24)

müte 'allîk<A. 'ilgili'.

m. (3b/31), (5b/5)

müte 'āref<A. 'bilinen'.

m. (39a/13), (3b/23), (3b/24),
(49b/1)

m.+dir (38a/5), (3b/22),

(55a/10), (56b/17), (59b/21)

m. ol- (43b/16), (85a/2)

müte 'assir<A. 'müskül, zorlu'.

m. (12a/23)	m. (60b/1)
m.+dir (14b/32), (46a/15)	müte'essir ol-<A. T. 'etkilenmek'.
müte'azzir<A. 'yapılması zor'.	m.-up (29b/4), (30a/10)
m. (62a/3)	müte'ezzi<A. 'acılanan'.
mütebahhire<A. 'derin bilgi sahibi'.	m. (13a/11), (49b/15), (49b/33), (55b/13)
m. (2a/10)	
mütebeddid<A. 'bölen'.	m. ol- (55a/12), (55a/34), (74b/14), (76b/5)
m. (77a/26)	
m. ol- (63b/11), (63b/14)	mütefāvit<A. 'farklılaşan'.
mütebennī<A. 'destekleyen'.	m. (46a/5)
m. (29a/24)	müteferri'āt<A. (çoğul) 'ayrıntılar'.
mütebeyin ol-<A. T. 'ortaya çıkan'.	m.+ına (6b/23)
m. (44a/11)	m.+ınıñ (6b/24)
müteca'ıd ol-<A. T. 'kıvırmak'.	müteferriğ/ müteferriğa<A.
m.-mağla (13a/8)	'birbirinden ayrılmış, dağılmış'.
m.-up (13a/8)	m. (5b/1), (5b/9)
m.-urlar (55a/34)	m.+sını (93b/12)
mütecemmi'<A. 'toplanan'.	müteğallız<A. 'sertleşmek'.
m. (46b/31)	m. (29a/31)
mütedāvel<A. 'bilinen'.	müteğayyir/
m. (50b/2)	müteğayyire<A. 'değişkenlik'.
mütedāvil<A. 'geçer'.	m. (4b/25), (8b/14), (12a/35), (33a/35)
m.+dir (3b/22)	
m. ol- (89b/29)	m. ol- (25a/19), (30b/31), (39a/1), (54a/7), (57a/4), (70b/2)
müte'ellime<A. 'acılı'.	müteḥaccir<A. 'taşlaşmış'.

m. (59b/13)

mütehalhıl<A. 'oynar'.

m. (57b/27)

mütehālif/ mütehālife<A. 'birbirine uymayan'.

m. (7b/17), (12b/19), (4b/24), (4b/30), (5a/28), (6b/12)

m.+niñ (13a/27)

m. ol- (12a/19)

mütehālik<A. 'tehlikeli'.

m. (29b/29)

mütehallil<A. 'çözünmüş'.

m. (14b/24), (16b/23), (29a/2), (34a/34)

m. ol- (73b/10)

mütehammil<A. 'dayanan'.

m. (90b/5), (91a/24), (91a/24)

müteharrik/ müteharrike<A. 'oynak'.

m. (5b/7), (11b/9), (44a/17), (44a/19), (44a/20), (52b/18), (55b/33), (57b/27), (5a/28), (6b/26), (6b/32), (6b/33), (6b/34)

m.+yi (97a/4)

m. ol- (55b/34), (55b/34), (56a/31), (56a/32), (57a/35), (5b/2), (63b/12), (7b/4), (93b/24), (93b/27)

mütehayyil/ mütehayyile<A. 'hayal kurma'.

m. (29a/24), (29a/24), (29a/24)

m.+dir (29a/24)

m.+lerinde (29a/24)

m.+ye (29a/24), (29a/24), (29a/24)

m.+yi (29a/24)

mütehayyir<A. T. 'şaşkın'.

m. (35b/12), (53a/18)

müteķābbız ol-<A. T. 'kasılmak'.

m.-ur (49b/26)

müteķaddim<A. 'önde gelen'.

m.+ine (13b/34)

müteķaddimīn<A. (çoğul) 'eskiler, eski insanlar'.

m. (19a/18), (32a/23), (41a/8), (45a/32), (50b/2), (52b/33), (55a/10), (58b/14), (68b/27), (88b/18)

m.+e (13b/35)

m.+iñ (68a/18)

müteķādim<A. 'eskiyen'.

m. (98a/19)

müteķarriḥ ét<A. T. 'yaralamak'.

m.-er (42b/16), (62a/29)

m. ol- (62a/23), (82b/9),
(83a/13), (98a/5)

müteḳayyiḥ/ müteḳayyiḥa<A. 'irinli'.

m. (98a/18)

m.+dan (80b/32)

mütekellime<A. 'konuşan'.

m. (15a/25)

mütekeşşire<A. 'biriken'.

m. (4b/28), (5a/3)

mütelāşık<A. 'bitişen'.

m. (12b/9), (4b/8)

m. ol- (32a/16)

mütelezziz<A. 'hoşlanan'.

m. (83b/17)

mütemādī<A. 'kesintisiz'.

m. (31a/3)

mütemeddid<A. 'uzanan'.

m. (12b/33), (12b/7)

m. ol- (49b/28), (50a/13)

mütemekkin<A. 'yerleşen'.

m. (18a/31), (30a/9)

m.+dir (6a/16), (6a/18)

m. ol- (18b/3), (64b/14)

mütemeyyiz<A. 'ayrılan'.

m. (6a/7), (94b/9)

mütenāhī<A. 'son bulan'.

m. (76b/20)

mütenāsibe<A. 'uyumlu'.

m. (29a/24), (29a/24)

mütenavile<A. 'yiyen'.

m.+den (34b/3)

mütenebbih<A. 'uyarılmış'.

m. (29a/24)

müteneffih ol-<A. T. 'şişmek'.

m.-up (27b/8)

müteneffis<A. 'nefes alıp veren'.

m. (95b/18)

mütenessim<A. 'kokusunu alan'.

m. (95b/18)

mütenevvi'a<A. 'çeşitli'.

m. (5a/5), (5a/5), (74a/20)

m.+dır (97a/34)

müterākim<A. 'toplanan'.

m. (40a/20), (82a/24)

m. ol- (68b/2), (74a/33)

mütereşşib<A. 'dibe çöken'.

m. (46b/31)

mütereşşih ol-<A. T. 'sızmak'.

m.-up (94b/17), (97b/3)	m. (27a/22)
müteşabbıĝ <A. 'boyanan'.	müteşarrıf <A. 'hakim olan'.
m. (29a/31)	m. (39b/2)
müteşaddı ol <A. 'saldırmak'.	mütesāviye/ mütesāviyyeten <A. 'eşit'.
m.-an (4a/13), (87a/23)	m. (77b/4), (79a/12)
m.-anlara (6a/29), (9a/22)	müteşavvir <A. 'tasavvur edilmiş'.
m.-mayalar (96b/25)	m. (5a/29)
m. olun- (80b/1)	müteşābihe <A. 'benzer'.
müteşāĝıra <A. 'küçümsenen'.	m. (5a/19), (5a/20), (5a/22),
m. (5b/9)	(76a/29)
m.+ya (4b/18)	m.+den (5a/20)
müteşahhifān <A. 'okuyanlar'.	m.+niĝ (5a/15)
m. (58b/22)	müteşebbiş ol <A. T. 'kalkışmak'.
müteşā'id/ müteşā'ide <A. 'yükselen'.	m.-ur (85b/29)
m. (29b/4), (42b/1), (5b/16),	müteşekkil <A. 'oluşan'.
(65a/19), (74b/34), (78a/25), (84a/8),	m. (4b/7), (8a/25)
(84a/9), (85a/6), (93a/10)	m. ol- (4b/31)
m.+niĝ (18b/12)	müteşennice <A. 'kasılan'.
m.+yi (84b/35)	m. (38a/25), (51a/23)
m. ol- (17a/29), (17b/6),	m.+yi (51a/10), (51b/3)
(18a/22), (18a/26), (18b/30), (24a/10),	m. ét- (36b/27)
(25a/17), (25a/35), (25a/9), (26b/27),	m. ol- (13a/2), (13a/9),
(33a/26), (34a/29), (39b/33), (49b/21),	(49b/17), (49b/18), (49b/20), (51b/5),
(57a/14), (6b/14), (6b/23), (71b/27),	(51b/7), (55b/13), (61b/26)
(76b/3), (78a/28), (78a/30), (7a/23),	müteşennicīn (çoĝul)
(92b/35)	bk.müteşennice.
müteşā'id <A. 'yükselen ile ilgili'.	

m. (50b/3)

müteṭāvil<A. 'uzanan'.

m. (12b/7)

mütevākḫa´<A. 'beklenen'.

m. (6b/7)

mütevāliyeten<A. 'sürekli'.

m. (70b/21)

mütevāşıl<A. 'birbirine kavuşan'.

m. (5b/26)

mütevassıḫa<A. 'orta'.

m. (31b/8)

mütevātir<A. 'ağızdan ağıza yayılan'.

m. (28a/24), (56a/18), (56a/21),
(56b/31), (87b/33)

m.+dir (72a/27), (95b/34)

m. ol- (72a/11)

müteveccih<A. 'yönelmiş'.

m. (64b/14), (89a/6), (94b/18)

m. èt- (7b/6)

m. ol- (19b/9), (29a/27), (7b/1),
(32a/33), (85b/27)

m. olun- (32a/20)

mütevecci´<A. 'sıkıntılı'.

m. (64a/8), (64a/8)

mütevellid<A. 'kaynaklanan, ileri gelen'.

m. (30b/35), (34b/3), (43b/5),
(5a/16), (5a/24), (6a/1), (6a/4),
(76b/33), (7b/10), (7b/8), (8b/3),
(92b/18)

m. ol- (6a/20), (10a/10),
(11a/5), (11b/13), (18a/16), (18a/17),
(18a/23), (30a/20), (30b/27), (33a/17),
(36b/8), (4b/6), (5a/18), (64a/1),
(67a/9), (67a/10), (6a/27), (75b/30),
(76b/16), (79a/7), (7b/16), (7b/26),
(80a/2), (80b/2), (80b/8), (85a/11),
(8a/28), (8a/29), (8a/30), (8b/1), (8b/2),
(92a/19), (92a/19), (92b/6)

müteverrim<A. 'şişmiş'.

m. (4a/6)

m. ol- (80a/11)

mütezāḫim<A. 'sıkışan'.

m. (7a/1)

m. ol- (6b/31)

mütezarrır<A. 'zarar gören'.

m. (14b/17)

mütezāyid ol-<A. T. 'çoğalmak'.

m.-up (94b/12), (95b/6)

mütezayyık<A. 'sıkışan'.

m. (1b/13)

müteza´**zi**´<A. 'sarsılan'.

m. (95a/16)	müzevvere <A. 'uydurma'.
m. ol- (54b/33)	m. (45a/22), (97a/11)
müttehem <A. 'suçlanan'.	müzevveretü'l-hams <F. b.a. 'şifalı bir bitki'.
m. (1b/28)	m. (27a/11), (27a/8)
müvarriq <A. b.a. 'şifalı bir bitki'.	müzhire <A. 'çiçekli'.
m. (95a/11), (97a/13)	m. (32a/8)
müvazabet <A. 'devam etme'.	mü'zī/ mü'ziye <A. 'eziyet eden'.
m. (29a/24)	m. (37b/23), (38a/10), (38a/16),
m. èt- (33b/32)	(38a/24), (38a/30), (39b/33), (40a/1),
müvellede <A. 'doğumlu'.	(40a/1), (42b/29), (49a/25), (49b/31),
m. (5b/20)	(53b/11), (61a/35), (67b/29), (90a/19),
müvellid/ müvellide <A. 'meydana	(93b/21), (97b/6)
getiren'.	m.+den (17b/21), (20b/31),
m. (89a/5)	(93b/34)
m.+niñ (6a/14)	m.+dir (43b/22), (93b/18)
müvellidāt (çoğul) bk. müvellid .	m.+ler (39a/31), (40b/22),
m. (35b/7)	(49b/20)
müzāb <A. 'erimiş'.	m.+lerden (40b/19), (42b/27)
m. (59b/27)	m.+leriñ (40b/20), (51b/2)
müzāḥeme <A. 'acı ve sıkıntı verme'.	m.+niñ (17a/21), (40b/20),
m. (85b/33), (85b/34)	(49b/10), (52b/8), (74b/1)
müzākere <A. 'görüşme'.	m.+ye (39b/6)
m. (28b/34)	m.+yi (30a/22), (38a/11),
müzāyede <A. 'arıtırma'.	(66a/23), (93b/22), (93b/25), (93b/26)
m.+sinde (1b/27)	müzībe <A. 'eriten'.
	m. (64a/14)

müz'ice<A. 'sıkıcı, rahatsız'.

m. (74a/25)

müzmin/ müzmine<A. 'kronik'.

m. (15a/28), (20b/18), (22a/10),
(23b/15), (24b/13), (24b/16), (24b/25),
(30a/9), (32b/3), (62a/31), (68b/35),
(76a/15), (76b/16), (81a/20)

m.+de (62b/8)

m.+den (62b/19), (70a/3),
(71b/19)

m.+dendir (31a/2)

m.+dir (24b/31), (76b/17)

m.+ye (37a/22)

m. ol- (24b/35), (57b/9),
(58b/8), (62a/29), (62b/6), (94b/1)

N

nāb<A. 'azı diş'i'.

n. (10a/1), (10b/15), (9b/4),
(9a/9), (9b/4),

nāb<F. 'berrak, tertemiz'.

n. (2b/15)

nābit<A. 'biten'.

n. (60b/8), (6a/18), (82a/23),
(98a/20)

n. ol- (60b/9), (64a/26), (64a/3),
(74a/11), (82a/15), (82a/21), (82b/3),
(82b/5), (86a/26), (89a/3)

nabż<A. 'nabız, psikolojik durum'.

n. (2b/11), (44a/15), (50a/2),
(58b/22)

n.+a (26a/6), (45a/5)

n.+ı (19b/5), (20b/28),
(25b/16), (26b/18), (2a/2), (33a/33),
(33b/1), (34b/14), (34b/17), (34b/20),
(44a/5), (46a/4)

n.+ıdır (25b/16)

n.+ında (27a/1)

nabż-āşināyān<F. 'mizaçtan anlayan'.

n. (2a/31)

nabż-gīrāyī<F. 'mizaca göre
davranmasını bilen'.

n. (2b/26)

nā-çīz<F. 'değersiz'.

n. (1b/22)

n.+i (3a/6)

nādir/ nādīre<A. 'az bulunur'.

n. (2a/27) (14a/4), (36b/13),
(37a/6), (39a/29), (40a/34), (41a/7),
(78a/24), (78b/23)

n.+dir (14a/27)

nādīren<A. 'az olarak'.

n. (13a/35), (30a/18), (37b/34),
(39b/7), (4a/5), (61b/35), (8a/8)

naffāṭ<A. 'yağlı paçavralar'.

n. (61a/35), (61b/5), (69b/15),
(69b/26), (97a/24)

n.+a (97a/20)

n.+ıı (69b/28)

nafh/ nafha<A. 'midenin gaz yapması'.

n. (40b/8), (40b/11)

n.  t- (44b/20)

n. olun- (84a/23), (87b/32),
(88a/1)

n fi' / n fi'a<A. 'yararlı, faydalı'.

n. (23a/2), (31b/25), (35b/11),
(3b/33), (41b/8), (42a/11), (47a/32),
(51a/9), (58b/5), (62a/19), (66a/15),
(68a/16), (68b/30), (6b/21), (72a/20),
(77a/19), (79b/15), (7b/30), (80a/25),
(87a/13), (8a/2), (90b/35), (95a/8),
(96a/13)

n.+dan (93b/10)

n.+dandır (27a/19), (62a/25)

n.+dir (11b/17), (15b/22),
(16b/14), (18b/11), (18b/12), (20a/8),
(24b/18), (25b/32), (27a/18), (27a/18),
(27a/30), (27a/31), (28a/16), (28a/22),
(28a/25), (28b/18), (28b/3), (28b/33),
(29a/2), (32a/25), (32a/25), (32b/30),

(32b/8), (32b/8), (35a/1), (37a/27),
(41a/24), (43b/1), (44b/26), (45a/18),
(45a/19), (45a/23), (46b/13), (47a/11),
(52a/10), (52a/7), (53a/20), (53b/31),
(58a/12), (58a/2), (58a/25), (58b/3),
(59b/30), (59b/33), (59b/35), (61a/21),
(61a/8), (61b/11), (62a/25), (62b/34),
(63b/32), (64b/17), (64b/20), (65b/33),
(66a/2), (66b/13), (66b/6), (66b/8),
(67b/13), (68a/14), (68b/24), (70a/14),
(71b/10), (71b/13), (71b/13), (72a/20),
(72a/27), (73a/11), (73a/14), (73a/27),
(73a/29), (74a/32), (75a/13), (75a/16),
(75a/30), (76a/4), (77b/27), (77b/3),
(77b/3), (78a/7), (79a/13), (79a/14),
(79a/2), (79a/3), (79a/30), (79b/11),
(79b/21), (81a/14), (81a/33), (82b/19),
(82b/32), (82b/34), (82b/34), (83a/23),
(83b/33), (84a/22), (85a/22), (86a/20),
(89b/34), (90a/24), (90a/27), (90a/30),
(90b/24), (91a/14), (91a/4), (91a/5),
(93a/23), (93a/24), (93a/26), (93a/34),
(93a/34), (93b/13), (95a/11), (95b/3),
(95b/31), (95b/33), (95b/4), (96b/22)

n.+lerdir (77a/19)

n.+larıı (77a/23)

n. ol- (15b/25), (19a/17),
(31b/23), (35a/15), (35a/22), (35b/11),
(43a/20), (52b/32), (65a/28), (70a/10),
(77a/35), (79b/18), (88b/3), (93a/22)

n fiha<A. 'midede gaz yapan'.

n. (75a/31)

- nāfiz**<A. 'etkili'.
n. (81b/27), (82a/3)
n. ol-(32b/7), (46a/2), (57a/21), (58b/10), (61a/10), (66b/28), (71a/24), (71b/18), (74a/28), (92a/10)
- naft**<A. 'yağ'.
n. (53a/16)
nā'im<A. 'yumuşak'.
m. (96a/19)
- nā-gāh**<F. 'zamansız'.
n. (3a/30), (52a/20), (53a/18)
n. ol-(16a/2), (70a/15), (70a/15), (70a/16), (70a/17), (71a/13)
- nağamāt**<A. 'güzel sesler'.
n. (26a/7), (33b/31)
nā'imēn<A. 'yumuşak olarak'.
n. (40b/32), (60b/22), (60b/24), (61a/9), (63a/29), (63a/33), (66a/4), (67a/28), (67a/3), (67a/30), (67a/32), (68a/21), (69b/12), (70a/21), (71a/2), (82b/27), (87b/27), (95a/23)
- nāhis**<A. 'çimdikleme'.
n. (59a/20), (65b/14), (70a/5), (74b/16), (74b/32)
naḥ<A. 'hayvan) arı'.
n. (60b/27), (61b/15), (61b/17), (70b/19), (77b/14)
naḥ'<A. 'haşlama'.
n. (41b/19), (47b/25), (72a/29), (75b/27)
n.+dan (61b/17), (61b/6)
n.+dan (31a/30)
- nāḥon/ nāḥone**<F. 'tırnak'.
n. (68a/32), (68a/32)
n. èt- (11b/33), (13a/23), (23a/13), (44b/16), (61a/8), (62a/21), (62b/2), (69b/7), (77b/17)
- naḥs**<A. 'çimdiklemek'.
n. (13a/9), (65a/6)
n. olun- (27a/32), (37b/5), (42a/28), (51a/4), (51b/20), (56b/8), (66b/12), (90b/29)
- naḥv**<A. 'cümle bilgisi'.
n. (2a/4)
naḥve<A. b.a. 'çörek otu'.
n. (46b/24)
- nā'im**<A. 'uyuyan'.
n. (27b/18), (32b/7), (70b/28), (92a/3)
naḥamaḥa<? b.a. 'şifalı bir bitki'.
n. (15b/24), (65b/35), (66a/32)
- naḥd-īne**<F. 'değerli mal'.
n. (2a/6)
- nāḥiṣ/ nāḥiṣa**<A. 'eksik'.

n. (28a/7), (29a/24), (49a/26),
(54a/28), (55b/26), (78b/1), (89a/33),
(93a/13), (97a/2)

n. ol- (16b/30), (54a/27)

nāḳih<A. 'iyileşen, nekahat'.

n. (78b/20)

nāḳihīn (çoğul) bk. **nāḳih**.

n.+de (35b/1), (78a/31)

naḳl èt-<A. T. 'geçmek'.

n.-er (32a/19), (51b/19),
(51b/21)

n.-mekdir (24a/15)

n.-tirdikleri (3b/26)

n.-üp (17a/4), (18a/31),
(46a/20)

n. eyle- (31b/25), (7a/18)

n. olun- (38b/8), (39a/25),
(4a/30), (78a/13)

naḳliyye<A. 'Arapça ile ilgili, nakli'.

n. (68a/32)

n.+ye (58b/18)

naḳş<A. 'eksiklik'.

n. (49b/32), (87a/12)

n. olun- (94b/2)

naḳş<A. 'resim'.

n. (29a/24)

n. èt- (43a/32), (43a/32)

naḳż<A. 'iptal etme'.

n. (4a/10)

nām<F. 'isim, ad'.

n. (1b/1), (10a/25), (11a/15),
(11a/15), (11a/16), (11b/22), (11b/28),
(13b/27), (21b/1), (21b/30), (22b/29),
(23b/24), (24a/2), (24a/30), (24a/35),
(29b/1), (2b/2), (30a/13), (31a/16),
(32a/17), (38b/10), (3b/35), (41a/16),
(41b/12), (42a/11), (42b/6), (42b/8),
(43a/29), (44b/16), (45b/5), (46a/13),
(46b/32), (4b/12), (4b/20), (50b/8),
(51a/19), (51b/34), (54b/31), (54b/31),
(55b/20), (56a/21), (56a/25), (56a/9),
(60b/11), (63b/22), (64a/3), (67a/33),
(67b/10), (70a/24), (70b/27), (72a/30),
(75a/14), (75b/20), (76b/13), (77b/11),
(77b/4), (77b/5), (78b/21), (78b/9),
(79a/1), (79a/11), (79a/17), (79b/17),
(7a/12), (7a/18), (7a/6), (80a/15),
(80a/22), (80b/12), (80b/7), (85b/3),
(87b/21), (88a/2), (8a/8), (91a/11),
(95a/14), (95b/3), (96a/14), (96a/32),
(96b/13), (96b/15), (96b/9), (97a/20),
(98a/11)

nām-dār<F. 'ünlü'.

n.+ıñ (50b/8), (51a/19)

n.+larından (80b/12)

nām-dāş<F. 'isim işareti'.

n. (2b/28)

nāmī <F. 'değerli'.	(49b/33), (51a/27), (59b/13), (77b/17), (79a/23), (83a/18), (85b/7), (95b/26)
n. (1b/1)	
n.+si (2b/2)	n.+a (85b/17)
nā-muvāfīk <A. F. 'uymayan'.	n.+da (14b/12), (16a/24), (48b/24), (75b/29), (75b/9)
n. (80a/4)	
nān <F. 'ekmek'.	n.+dan (15a/10), (24b/23), (72a/21), (94b/23), (96a/9)
n. (79a/33)	
na'na' <A. b.a. 'nane'.	n.+ıı (4b/14), (4b/15)
n. (10a/12), (10a/8), (10b/6), (11a/22), (11a/35), (11b/17), (12a/5), (18a/29), (18a/8), (21a/15), (37b/29), (37b/31), (48b/17), (58a/16), (88a/33), (95b/23), (96a/1), (9a/32), (9a/34)	n.+ında (52a/32)
	n.+ımı (47b/26), (47b/27)
nānh'āh <F. 'dilenci'.	nārdīn <F. b.a. 'sümbül'.
n. (27a/11)	n. (15b/24), (66b/20), (75a/11), (77b/6), (93b/13)
nā-pesendīde <F. 'beğenilmeyen'.	nā-refte <F. 'gitmemiş'.
n.+dir (33b/21)	n. (2b/3)
nā-peydā <F. 'belli olmayan'.	nārenc <A. b.a. 'turunç'.
n. (29a/24)	n. (12a/8)
nā-pezīrā <F. 'olmaz'.	nārencī <A. b.a. 'turunçlu'.
n. (1b/20)	n. (34b/17)
nā-puhte <F. 'olgunlaşmamış'.	nārī <A. 'kıpkırmızı'.
n. (2a/8)	n. (19b/6)
nār <A. 'ateş'.	nās <A. (çoğul) 'insanlar'.
n. (10b/15), (11b/34), (13a/22), (1b/29), (43b/8), (47b/26), (47b/26),	n. (29a/24), (30a/11), (30b/24), (30b/31), (36a/9), (37b/35), (38a/31), (38a/34), (38b/22), (3a/8), (43b/15), (44a/29), (45a/26), (53b/13), (71a/8),

(80a/13), (80a/8), (81b/21), (90a/33),
(91b/29), (95a/1)

n.+da (37a/5)

n.+dan (38b/25), (82a/6)

n.+ıñ (38b/5)

naş<A. 'açık söz'.

m.(38b/16), (38b/18),

nāşi'<A. 'parlak'.

n. (93a/16)

naşihat<A. 'öğüt'.

n. (33b/20), (33b/22), (33b/29)

nāşūr<A. 'nasır'.

n. (63b/3), (81a/23), (98a/19),
(98a/21), (98a/21)

n.+a (63b/11), (63b/14)

n.+dır (63b/1)

nāşī<A. '-den dolayı, sebep olan'.

n. (11a/5), (13a/11), (13b/20),
(14a/5), (17a/34), (29b/3), (30a/16),
(30a/2), (35a/28), (36b/25), (38b/24),
(39b/20), (40b/22), (51b/9), (54b/32),
(55a/30), (55b/1), (55b/12), (5b/14),
(66b/19), (67b/31), (6b/1), (74b/22),
(76b/31), (78a/28), (79b/16), (80a/11),
(80a/34), (83b/4), (85b/28), (86b/31),
(89b/8), (8a/25), (8b/10), (90a/21),
(90a/21), (90a/28), (94b/15), (96b/1),
(96b/30), (97b/2)

n.+dır (4b/16), (4b/18), (4b/21)

n. ol- (12a/4), (26b/29), (27a/2),
(27a/26), (5a/10), (5a/13), (74b/28),
(74b/29), (75a/16), (75a/17), (75a/20),
(75a/33), (75a/5), (78b/15), (78b/16),
(78b/19), (83b/1), (83b/15), (84a/35),
(85b/13), (89a/32), (89b/5), (90a/26),
(90b/13), (93b/35), (94a/11), (94a/13),
(94a/2), (94a/27), (94a/9), (94b/24),
(96b/20), (96b/25), (97a/3), (97b/10),
(97b/15), (97b/29), (97b/9), (98a/1)

nāşib<A. 'doğan'.

n.+dır (5b/29)

nāţıka<A. 'konuşan'.

n. (5b/4), (6a/7), (6a/7)

n.+nıñ (38b/14)

naţrūn<A. b.a. 'güherçile'.

n. (25a/7)

naţar<A. 'bakma'.

n. (38b/24), (39a/17), (3b/28),
(52b/24), (59a/14), (60b/13), (71b/24),
(74b/12), (87a/23), (87a/24), (90a/21),
(9a/21)

n.+da (67a/18)

n.+dan (87b/14)

n. ét- (19b/10), (19b/9),
(22a/29), (24b/17), (25a/4), (30b/31),
(33a/32), (33b/9), (34b/29), (35b/9),
(39a/18), (43b/11), (44a/21), (44a/25),

(44a/27), (46a/28), (46b/28), (48a/18),
(52b/24), (56a/11), (61a/17), (64a/11),
(65a/14), (65a/20), (66b/30), (66b/31),
(69a/32), (69a/5), (72b/20), (72b/21),
(72b/23), (87a/30), (96b/23), (9a/1),
(9a/1), (9a/20), (9a/23), (9a/3)

nazareyle- (39a/4), (56a/10),
(67b/9), (69b/27), (72b/22), (9a/19)

n.-dikleri (4a/2)

n. ol- (27a/1), (82a/29)

n. olun- (14a/30), (15a/17),
(30b/22), (48a/22), (53b/35), (57a/33),
(58b/11), (68a/4), (91b/27), (92b/18),
(95b/18)

nazar-gerde<.A. F. 'nazar değmiş'

n. (52b/13)

nazariyyāt<.A. 'ilmi görüşleri'

n. (9a/19)

nażc<.A. 'olgunluk'

n. (19b/14), (21a/12), (21b/21),
(22a/28), (22b/11), (22b/15), (23a/30),
(23b/1), (23b/8), (25b/28), (26b/20),
(26b/6), (27a/12), (30a/22), (30a/23),
(30a/33), (30b/2), (41a/31), (41a/33),
(41b/9), (41b/9), (42a/1), (42a/20),
(42a/20), (46a/32), (46b/16), (46b/2),
(46b/29), (48a/8), (50a/31), (57b/25),
(57b/28), (57b/30), (62b/1), (63b/17),
(64a/12), (65a/21), (65b/27), (66a/5),

(66a/6), (72a/16), (81b/8), (84b/1),
(86b/9)

n.+a (46b/31), (46b/5)

n.+ına (24a/18), (46a/30)

nāżic<.A. 'olgun'.

n. (88a/35)

nāżif<.A. 'temiz'.

n.+dir (88b/20)

n. ol- (80a/30), (81a/9)

nāżil/ nāżile<.A. 'inen'.

n. (64a/2)

n. (17b/12), (56b/13), (56b/30),
(64a/2), (84b/29)

n.+yi (58a/8)

n. ol- (56b/27), (56b/29),
(56b/29), (56b/30), (56b/30), (57a/27),
(57a/6), (57a/7), (57a/8), (57b/4),
(57b/5), (6b/15), (6b/23), (82a/6),
(93a/11)

nāżir<.A. 'bakan'.

n. (44a/27), (48a/3)

n.+dir (69b/9), (79b/18)

n.+i (11b/27)

nāżirān<.A.F. 'bakanlar'.

n. (3a/14)

nāżliyye<.A. 'nezle'.

n. (16a/4)	n. (10a/22), (18b/25)
naẓre <A. 'bir bakış'.	nebdilān <A. 'karabasan'.
n.+de (2b/35), (71b/22)	n. (36a/12)
ne <T. 'ne, hangi, nasıl'.	nebī <A. 'peygamber'.
n. (14a/11), (14a/31), (16a/29), (17a/10), (21b/35), (25a/13), (26a/8), (27b/19), (31b/28), (32a/32), (32b/7), (34a/13), (34a/13), (37a/10), (37a/10), (38b/35), (38b/35), (39a/2), (39a/2), (39a/20), (39a/21), (43a/17), (43b/14), (45b/15), (46a/28), (46b/30), (46b/30), (49a/12), (4a/13), (52b/17), (54b/14), (57a/34), (58b/33), (60b/14), (70a/18), (74b/2), (74b/2), (76a/20), (76a/20), (76b/32), (78b/7), (78b/7), (79b/5), (80b/14), (81a/16), (81b/32), (83a/35), (83b/10), (83b/15), (83b/7), (89a/33), (89a/33), (92a/15)	n. (1b/9)
n.+dir (96b/19)	nebīz-i Abuḫrāṭī <A. 'Abukrāt tarafından yapılan bir şurup'.
nebāt <A. 'bitki'.	n. (15a/31), (15b/34)
n. (12a/20), (25b/30), (35a/13), (35a/8), (63a/29), (63a/32), (67a/24), (67a/31), (67b/5), (68b/17), (68b/22), (69b/18), (70b/26), (70b/32), (72a/32), (77a/29)	neces <A. 'pislik'.
nebātāt (çoğul) bk. nebāt .	n. (83b/17)
n. (18a/26), (19a/14), (92a/35)	necleyn <A. (çoğul) 'çocuklar'.
n.+dan (10b/30), (9a/29)	n. (92a/11)
nebātī/ nebātiyye <A. 'bitkisel'.	nêçê <T. 'hangi'.
	n. (2a/28)
	nedem/ nedāmet <A. 'pişmanlık'.
	n. (3b/10)
	n.+de (83a/22)
	n.+e (33a/30)
	nef' <A. 'yarar, fayda'.
	n. (37b/10), (65a/26), (73a/25), (79a/34), (86b/29), (93b/8)
	n.+dir (11b/25), (13a/15), (31a/23), (31b/35), (77b/18)
	n.+i (13a/27), (51a/24), (71a/27)
	n.+idir (71a/27)

nefāyis<A. 'değerli şeyler'.

n. (2a/27)

nefāz<A. 'etkin olma'.

n. (20b/7)

nefes<A. 'nefes, soluk'.

n. (1b/13), (1b/5), (25b/18),
(33a/31), (36a/11), (37b/31), (57b/8)

n.+i (44a/4), (44a/5), (86a/26)

n.+ini (82a/35)

nefl<A. 'şişme'.

n. (61a/31), (61b/1), (75a/20),
(78b/28), (79b/15)

n.+i (75a/21)

n. ét- (87b/24)

n. olun- (85a/14), (85a/15)

neflhiyye<A. 'gaz ile ilgili'.

n.+den (75a/20), (78a/32),
(78b/27)

n.+dendir (76b/24)

nefis/ nefise<A. 'değerli'.

n. (2a/32), (2b/16)

nefisīyü'n-nefs<A. 'şanlı'.

n. (2b/6)

nefs<A. 'kendi'.

n. (14a/23), (14a/28), (19b/1),
(23a/1), (25a/32), (26b/17), (29a/24),

(29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/24),
(29a/24), (30a/5), (33a/10), (33a/21),
(34b/1), (34b/3), (38a/25), (38b/14),
(39b/26), (39b/31), (56b/20), (57b/1),
(57b/8), (5a/34), (5b/4), (65a/2),
(68a/2), (6a/6), (6a/7), (83a/11),
(94a/29)

n.+e (47b/34), (48a/2)

n.+i (18a/21), (33b/11),
(33b/12), (35b/18)

n.+iñ (29a/24), (29a/24),
(29a/24)

n.+ine (34a/28)

n.+ini (34a/4)

nefsānī/ nefsāniyye/ nefsiyye<A.
'nefse ait, psikolojik'.

n. (11b/1), (11b/2), (11b/3),
(11b/9), (12b/16), (13a/6), (13b/24),
(23a/14), (23a/16), (3b/15), (35b/15),
(36a/28), (38a/21), (5b/19), (6a/17),
(41b/14), (4a/32), (6a/17), (88b/21)

n.+de (36b/26)

n.+den (22a/18), (24a/10),
(52b/5), (53a/7), (7b/22), (80a/4)

n.+dir (11b/2), (24b/13),
(6a/14)

n.+niñ (11b/10), (11b/2),
(11b/2), (12b/29), (13a/3), (13a/3),

(13a/11), (13a/12), (14b/26), (22a/21),
(36a/35), (36b/25), (38b/10), (43b/19),
(45b/19), (56a/35), (6a/23), (76a/25)

n.+sine (25b/8)

n.+yi (34a/35), (35b/26),
(36a/21), (38a/21), (45b/11), (45b/18)

n.+ye (13b/21), (24b/9),
(76b/9), (82a/3)

nefsü'l-emr<A. 'aynı şey'.

n.- (7a/9)

neḥāfet<A. 'zayıflık'.

n. (19a/11), (30a/2), (40a/29),
(46a/11), (87a/12)

nehār<A. 'gündüz, gün'.

n. (72b/29)

n.+da (19a/4), (19b/6), (19b/8),
(22a/25), (25b/33), (58b/9), (76b/6),
(90a/20)

neḥīf<A. 'zayıf'.

n. (49b/8)

ne-ḥoş<F. 'iyi değil'.

n. (45a/20)

nehri/ nehriyye<A. 'nehir ile ilgili'.

n. (70a/25), (70b/25), (75b/29),
(85b/22), (86a/20)

nemā/ nümā<F. 'gösteriş'.

n. (1b/25), (2a/2), (2b/1),
(2b/29), (4b/22), (92b/2)

nemāyān/ nümāyān<F. 'belli, açık'.

n. (2a/2)

n.+dır (81b/34)

neml/ nemle<A. 'karınca'.

n. (60a/23), (67b/20), (67b/21),
(67b/23), (75b/22), (80a/33)

nemmām<A. b.a. 'su nanesi'.

n. (15b/23), (82b/34)

nemnāk<F. 'nemli'.

n. (46a/1)

nerē<T. 'yer bildirme anlamında
kullanılır'.

n.+den (57b/22)

nesak-sāz<F. 'düzenleyen'.

n. (2a/32)

nesne<T. 'nesne'.

n. (17a/32), (17b/5), (18a/28),
(19a/12), (21b/27), (22a/24), (23b/25),
(25a/19), (27a/35), (33a/11), (33a/20),
(33a/23), (43b/10), (46a/10), (56b/31),
(57a/30), (61a/26), (61a/29), (65a/19),
(65a/24), (66b/25), (71b/21), (71b/21),
(71b/23), (73b/1), (74b/2), (77b/28),
(77b/32), (78a/17), (80b/14), (81a/31),
(82a/18), (82a/29), (90b/5), (91b/1),
(92b/31)

n.+den (19b/1), (39a/13),
(39a/14)

n.+dendir (46b/8)

n.+dir (17a/19), (70a/32),
(70b/5)

n.+ler (14b/13), (15a/6),
(17b/17), (17b/31), (18b/24), (19a/35),
(20a/1), (22a/28), (22b/27), (26a/35),
(26b/30), (28b/4), (35b/23), (43b/2),
(43b/8), (57a/1), (57a/3), (64a/24),
(65a/15), (71b/18), (71b/23), (71b/26),
(72a/9), (73b/31), (87b/11)

n.+lerden (14b/17), (14b/17),
(15a/25), (15a/26), (15a/9), (16a/11),
(16a/5), (23b/33), (35b/10), (35b/8),
(55a/6), (57a/24), (67b/18), (72a/3),
(80a/5), (91a/15)

n.+lerdir (28b/15)

n.+lere (14b/25), (66b/30),
(66b/31), (67a/18)

n.+leri (14b/14), (26a/24),
(26a/26), (28b/7), (32b/27), (43b/4)

n.+leriñ (15a/23), (43b/7),
(43b/9), (77a/10)

n.+niñ (33a/30), (38a/10),
(57a/4), (81b/26)

n.+ye (33a/32), (57a/6)

n.+yi (18b/32), (25b/6),
(28a/10), (28a/7), (39a/6), (55a/11),
(58b/18), (67a/34), (72b/32), (77b/32),
(81b/25), (92b/31), (97b/13), (97b/14)

n. ol- (67a/17)

nesrīn<F. b.a. 'kuşburnu'.

n. (74a/31)

neşāstec<F. b.a. 'nişasta'.

n. (63a/29), (66b/23), (66b/3),
(93a/31)

neş'et<A. 'çıkma, meydana gelme'.

n. (68b/7)

n. èt- (20b/16), (26b/25),
(26b/29), (26b/30), (28a/34), (28b/12),
(30a/12), (33a/2), (33b/14), (34b/13),
(34b/15), (34b/18), (34b/3), (34b/30),
(34b/30), (35a/26), (35a/30), (35b/5),
(36b/6), (38a/30), (39a/30), (39b/12),
(39b/17), (39b/23), (39b/8), (40a/25),
(40a/25), (40a/29), (40a/31), (40a/34),
(41b/8), (42a/1), (42a/19), (42b/25),
(42b/27), (42b/29), (42b/34), (43b/28),
(43b/29), (43b/32), (43b/33), (43b/34),
(44a/34), (44b/14), (45a/13), (45a/18),
(45a/7), (45a/8), (48a/7), (49b/10),
(49b/14), (51b/29), (52a/21), (52a/4),
(52b/20), (53b/10), (53b/28), (55a/13),
(56b/19), (63a/14), (64a/5), (65a/1),
(65b/24), (65b/8), (66a/34), (66b/5),
(66b/9), (67a/16), (68b/8), (69b/6),
(71a/15), (71a/16), (71a/17), (71a/19),

(71a/22), (71a/26), (71a/28), (73b/4),
(74b/11), (74b/13), (74b/14), (74b/16),
(74b/18), (74b/20), (76a/29), (76a/35),
(76b/3), (76b/4), (77a/10), (77b/29),
(78b/13), (78b/17), (78b/20), (78b/24),
(78b/34), (79b/29), (7a/31), (80b/32),
(82a/29), (82a/31), (82a/33), (82a/34),
(82b/1), (82b/2), (82b/24), (82b/4),
(82b/6), (83a/34), (83b/13), (83b/18),
(83b/24), (83b/26), (83b/28), (85a/11),
(86b/21), (87a/4), (87a/6), (88a/3),
(90b/10), (90b/11), (90b/4), (90b/8),
(90b/9), (93a/9)

n. eyle- (50a/17)

neşf<A. 'soğurma'.

n. (9b/9)

n. ét- (9b/12), (9b/8)

neşīde-senc<F. 'topluluk huzurunda okunan şiir'.

n. (1b/13)

neşşāfe<A. 'soğuran'.

n. (8b/33)

n.+dir (9a/29)

n.+ye (86a/13)

netāyic<A. (çoğul) 'sonuçlar'.

n. (74a/17)

netniyyet<A. 'kokuşma ile ilgili'.

n.+i (83b/20)

netīce bk. **netāyic**.

n. (38a/29), (3a/3)

netn<A. 'kötü koku'.

n. (85a/11)

nev'<A. 'çeşit, tür'.

n. (11a/4), (19a/30), (29b/28),
(38b/33), (3b/21), (3b/21), (3b/22),
(3b/26), (40a/14), (41a/10), (41a/10),
(41a/9), (41a/9), (45a/28), (49a/6),
(4a/13), (4a/16), (4a/17), (4a/18),
(4b/33), (4b/8), (5a/12), (5a/15),
(60b/35), (68b/11), (68b/12), (68b/6),
(69a/11), (69a/2), (69a/3), (69a/4),
(69a/9), (6a/12), (6a/15), (6a/25),
(6a/26), (70a/33), (7b/21), (7b/23),
(7b/24), (7b/27), (81b/17), (83a/35),
(88b/22), (8a/11), (8a/27), (8a/28),
(8a/30), (8b/28), (8b/6), (90a/2), (9a/3),
(9a/18)

n.+a (12a/13)

n.+dir (14b/8), (25b/12), (4b/5),
(76a/16)

n.+e (12b/15)

n.+i (26b/19), (27b/4), (37a/13),
(37a/14), (45a/29), (4b/5), (4b/6),
(51a/32), (61a/32), (61a/33), (61a/34),
(61a/34), (61a/35), (61b/1), (68b/6),
(68b/8), (8a/15), (9a/23)

n.+idir (29b/30)

n.+iñ (12b/34), (68b/8),
(76a/17)

n.+inden (12b/5), (32b/9),
(33a/15), (34a/12), (61a/33), (69a/9)

n.+indendir (49b/24), (61a/34),
(61a/35), (63b/13)

n.+ine (32a/26), (37a/19),
(43b/25), (62a/5), (7b/30), (91a/23),
(91a/5), (94a/23), (9a/1), (9a/23)

n.+iniñ (60b/35)

n.+leriniñ (5a/3)

nevā<A. 'çekirdek'.

n. (71a/31), (75b/26)

nevā<F. 'güç'.

n.+nıñ (2a/28)

n.+sınıñ (1b/29)

nevāhī<A. 'yöreler'.

n. (47a/30), (55a/13), (59b/30),
(68a/7), (84a/8)

n.+sine (55a/11)

nevāmīs<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

n. (59b/34), (60a/23), (60a/3),
(67b/11), (68b/19), (68b/25), (91b/25),
(92b/29)

nev'an<A. 'az miktarda'.

n. (2a/34)

nevāşīr<A. 'basur delikleri'.

n.+iñ (98a/27)

nevāşīrühā<A. 'onun basur delikleri'.

n. (98a/15)

nevāyīn<F. 'yeni bir üslup'.

n. (2a/23)

nev'ayn<A. 'iki çeşit'.

n. (6a/28)

nevāzil<A. (çoğul) 'nezleler'.

n. (22a/7), (24a/13), (56b/13),
(58b/11), (58b/11), (64a/31), (72b/9),
(8a/29), (96b/7)

n.+de (57a/11), (82b/35)

n.+e (58a/30)

n.+ine (57a/19)

n. èt- (15b/2)

nevāziliyye<A. 'nezle ile ilgili'.

n. (58b/11)

nevbe/ nevbet<A. 'hastalık ateşi'.

n. (17a/2), (38a/8), (38a/9),
(40a/13), (40a/21), (40a/21), (40a/23),
(40a/32), (40a/7), (40b/7), (41a/10),
(41a/11), (41a/29), (74b/30), (87a/32)

n.+de (40a/27), (40b/2),
(40b/4), (41a/10)

n.+i (24b/14), (37a/17), (37a/7),
(40b/27), (41a/17), (41a/28), (7a/17)

n.+iniñ (41a/1)

nev'iyye<A. 'özgül olma'.

n.+leri (8a/21)

n.+leriniñ (8a/22)

n.+si (80b/12), (96a/35)

nevm<A. 'uyuma'.

n. (14b/29), (15a/21), (15a/25),
(16a/21), (16a/27), (18b/3), (19a/1),
(19b/27), (20b/22), (25b/4), (26a/1),
(26a/7), (26b/22), (26b/22), (26b/24),
(27b/35), (27b/35), (27b/7), (28a/12),
(34b/13), (36a/15), (37a/16), (37b/11),
(37b/14), (37b/16), (37b/19), (43b/31),
(48b/11), (50a/3), (52a/17), (53a/8),
(57a/20), (62a/3), (66b/33), (79b/22),
(79b/33), (90a/9), (90b/5), (92a/12)

n.+e (31b/28)

n.+i (29b/33), (36a/11), (37a/9),
(46a/6)

n.+ide (36a/13), (36b/27),
(62a/8), (71b/18), (90a/15), (90a/18)

n.+iden (14b/13), (18b/27),
(26b/33), (62b/30)

n.+inde (33a/10)

nevrüziyye<F.A. 'nevruz macunu'.

n. (2b/18)

neyyen<A. 'hazımsızlık'.

n. (12b/28)

nezf<A. 'kanama'.

n. (96a/31), (96a/35)

nezlât<A. (çoğul) 'nezeleler'.

n. (56b/13)

nezle bk. **nezlât**.

n. (20b/22), (21a/13), (56b/12),
(56b/12), (56b/16), (56b/25), (56b/28),
(56b/30), (56b/33), (57a/23), (57a/25),
(57a/25), (57a/27), (57a/27), (57a/29),
(57b/12), (57b/22), (58a/1), (58a/20),
(58a/26), (58b/8), (84b/24)

n.+den (56b/20), (58a/8)

n.+niñ (57a/5), (57a/8)

n.+sinden (66b/16)

n.+ye (15a/26), (57a/18),
(57b/24), (57b/26), (58b/11)

n.+yi (56b/18), (56b/19),
(56b/24), (56b/26), (56b/34), (57b/24)

nezliyye<A. 'nezle ile ilgili'.

n. (21b/28)

nısf<A. 'yarım, buçuk'.

n. (10a/15), (11a/29), (11a/30),
(11a/31), (11a/32), (11a/33), (13a/34),
(15a/15), (15b/30), (15b/4), (18a/14),
(19b/17), (19b/19), (19b/6), (19b/7),

(20a/20), (20a/22), (21a/22), (21a/22),
(21a/24), (21a/25), (21a/30), (21a/4),
(21a/4), (21a/8), (21b/13), (21b/15),
(21b/16), (21b/31), (21b/4), (21b/6),
(22a/35), (22a/9), (22a/9), (22b/2),
(23a/7), (23b/12), (23b/7), (25b/33),
(26a/19), (26a/4), (26b/7), (26b/7),
(27a/13), (27a/27), (28a/33), (30a/29),
(30b/15), (30b/5), (30b/7), (31a/26),
(31a/26), (31b/27), (32b/30), (32b/33),
(35a/12), (35a/24), (35a/4), (35a/7),
(35a/9), (3b/25), (41a/13), (41a/21),
(41a/26), (41a/34), (42a/14), (42a/22),
(42a/27), (42a/5), (42b/22), (44b/10),
(44b/4), (44b/7), (45a/33), (45b/32),
(45b/33), (45b/33), (45b/34), (46b/12),
(46b/22), (47a/2), (47a/22), (47a/24),
(47a/26), (47a/33), (47b/21), (47b/35),
(47b/9), (48b/18), (48b/26), (48b/9),
(50b/12), (50b/32), (51a/2), (51a/5),
(51a/5), (54b/35), (58a/15), (58a/5),
(58b/3), (58b/4), (59b/16), (60a/3),
(60b/21), (60b/23), (60b/5), (61b/13),
(61b/16), (61b/25), (62a/20), (62b/13),
(63b/28), (64b/23), (65a/33), (65b/21),
(65b/21), (65b/30), (66a/20), (67a/25),
(67a/27), (67a/31), (67a/32), (67b/6),
(68a/20), (68b/33), (69b/11), (69b/12),
(69b/19), (69b/24), (69b/33), (70b/15),
(70b/23), (70b/25), (71a/2), (72a/23),
(72a/28), (72a/32), (72a/35), (73a/20),
(73a/24), (73a/6), (75b/14), (75b/26),
(77b/7), (77b/7), (79a/21), (79a/25),
(79a/29), (79a/5), (79b/13), (79b/3),

(80b/35), (81a/12), (81b/2), (81b/7),
(81b/9), (84b/16), (85b/11), (85b/15),
(86a/10), (86a/8), (86a/9), (86b/14),
(86b/14), (87b/22), (88a/22), (89b/31),
(90a/1), (90a/3), (90b/21), (90b/21),
(90b/22), (90b/30), (91a/1), (91a/8),
(92b/22), (92b/23), (93b/1), (95a/9),
(95b/1), (95b/23), (95b/29), (95b/29),
(96a/21), (96a/24), (96a/8), (96b/34),
(97a/6), (97a/8), (97b/27), (97b/27),
(98a/7), (98a/9), (9b/34)

n.+ı (51b/14), (85b/7), (90b/21)

nice/ niçe<T. 'pek çok, birçok'.

n. (28a/31), (29a/10), (29a/24),
(29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/24),
(33b/24), (33b/24), (39a/3), (39b/2),
(39b/4), (40a/10), (43a/26), (43a/3),
(44a/28), (44a/6), (47b/18), (49a/3),
(52b/12), (53a/20), (53a/20), (53b/22),
(55b/9), (58b/15), (58b/32), (63b/31),
(71b/18), (73a/31), (74a/15), (74a/20),
(74a/3), (81b/16), (89a/1), (89a/1),
(89a/15), (89a/16), (89a/3), (92a/15),
(92a/2), (92a/26), (92a/32), (92a/33),
(92a/5), (92b/1), (96b/31), (97a/23)

n.+leri (39b/22), (68b/21)

n.+si (29a/13), (29a/13)

nifās<A. 'lohusalık'.

n. (71a/27), (71a/28)

n.+ı (52b/27)

nihād<F. 'mizaç'.

n. (58b/22)

n.+ım (1b/23)

nihāyet<A. 'son'.

n. (57b/22), (73b/35)

n.+i (33b/21)

n.+inden (59a/16)

niķris<A. 'gut hastalığı'.

n. (11a/8), (57b/18), (9a/2)

n.+de (3b/25), (9b/14)

n.+iņ (9b/13)

nikse<A. zayıf'.

n.+e (3b/8)

nilüfer<F. b.a. 'nilüfer'.

n. (15a/13), (15a/5), (15a/8),
(16a/30), (16a/34), (16b/10), (16b/7),
(17b/35), (19b/28), (19b/29), (19b/33),
(23a/31), (23b/20), (23b/6), (24b/21),
(25b/30), (25b/35), (26a/11), (26a/18),
(26a/3), (27b/26), (27b/27), (27b/27),
(27b/30), (27b/35), (28b/20), (31b/35),
(32b/21), (32b/24), (32b/5), (32b/6),
(34a/11), (34a/9), (44a/18), (51a/11),
(51a/13), (56b/11), (58a/23), (65a/24),
(65b/27), (66a/23), (66b/11), (66b/2),
(78a/11), (78a/3), (78b/34), (84a/34),
(85a/17), (88a/13), (88a/5)

n.+iņ (58a/27)

nilüferi<F. b.a. 'nilüfer ile ilgili'.

n. (58a/26), (65b/23)

nīm/ nīme<F. 'yarı, yarım'.

n. (24b/8), (45a/27), (45a/27),
(64b/33), (69a/16), (80a/27), (83a/3)

nimberištü<A. 'rafadan'.

n. (16b/13), (28b/2)

ni‘metike<A. 'Allah bağışı'.

n. (3a/21)

nisā’<A. (çoğul) 'kadınlar'.

n. (12a/19), (12a/34), (3b/16),
(54b/1), (63a/26), (65b/16), (66a/22),
(66a/26), (68a/5), (69a/30), (72a/35),
(78a/11), (81a/20)

n.+da (32b/8), (33a/1), (7a/13)

n.+dan (58a/13)

n.+ya (12b/14), (35b/11),
(56a/28)

nişār<F. 'dağıtma'.

n. (2b/8)

nisbe/ nisbet<A. 'kıyas, ilgili olma'.

n. (27b/23), (31a/7)

n. èt- (55a/10)

nivān bk.nisā’.

n. (38a/31), (61b/5)

- n.+a (40a/15)
- n.+dan (32b/14)
- n.+ıñ (71a/12)
- nisyān**<A. 'unutma'.
- n. (16a/5), (20b/22), (26a/21), (28a/30), (28a/34), (28a/4), (28a/4), (28b/16), (28b/27), (28b/3), (40a/26)
- n.+a (28a/24), (54a/11)
- n.+ı (26a/28), (28a/31)
- n.+ıñ (28a/9), (28a/10), (29a/6)
- n'ışle**-<T. *ne+işle*- 'ne yapmak'.
- n.-sün (3b/7)
- nīşter**<F. 'neşter'.
- n. (59b/14), (60a/5), (61a/26), (69a/33), (94a/29)
- nite-ki**<T. 'gerçekten'.
- n. (7a/10), (11b/3), (11b/7), (12a/19), (12a/23), (12b/27), (17b/2), (29a/28), (29b/18), (29b/23), (30a/13), (31a/35), (31a/9), (33b/26), (36b/29), (37a/27), (4b/11), (51b/29), (51b/33), (54a/16), (55b/23), (56a/3), (56b/3), (5b/27), (64b/35), (71a/10), (7a/6)
- nitekim**<T. 'nitekim'.
- n. (20b/6), (25a/18), (25a/30), (25a/34), (27a/22), (33b/35), (34a/30), (34b/3), (45b/11), (45b/20), (45b/4), (76a/34), (76b/18), (77b/30), (77b/35), (79b/25), (84a/28), (84a/30), (93a/7), (94b/13), (95b/12)
- niyāz**<F. 'rica'.
- n. (48a/34), (92a/7)
- n. èt- (72b/5)
- niyāzī**<A. F. 'yalvarıcı'.
- n. (3a/20).
- niyyet**<A. 'niyet'.
- n. (1b/25)
- n. èt- (3a/25)
- niyyetü'ş-şifā**<A. 'şifa niyeti'.
- n. (3b/8)
- niza**'<A. 'düşmanlık'.
- n.+lar (1b/16)
- nizām**<A. 'nizam, düzenleme'.
- n. (11b/8), (12a/12), (12a/4), (32a/29), (32a/30), (33a/34), (40a/23)
- n.+ı (12b/20), (12b/21), (12b/22), (12b/25), (12b/26), (12b/28), (88b/33)
- n.+ına (12b/31), (13a/10)
- n.+ını (12b/29)
- n. ol- (33a/33)
- nizāre**<F. 'hasta'.
- n. (3a/2)

nohud<F. b.a. 'nohut'.

n. (58a/7)

noḡṣān<A. 'eksiklik, kusurlu'.

n. (11b/11), (20b/25), (24a/9),
(24b/15), (24b/9), (28a/23), (29a/3),
(33a/30), (33b/7), (3b/27), (3b/27),
(49a/14), (49a/24), (49a/25), (49a/9),
(49b/33), (4a/3), (50a/9), (55b/11),
(64a/16), (64a/34), (64b/15), (64b/2),
(64b/3), (64b/8), (71b/34), (76b/23),
(76b/24), (82a/10), (82a/13), (95a/15)

n.+dır (28a/6)

n.+ı (11b/3), (28b/28), (28b/9),
(39a/6), (64a/35), (8b/3)

n.+ıdır (12b/29), (76a/24)

n.+ından (13b/20), (28b/23),
(28b/24), (76a/6)

n.+ındır (93a/17)

n.  t- (38a/20), (64a/17)

n. ol- (16b/29), (17a/6),
(24b/14), (49b/30), (64b/11), (71a/35),
(74b/31)

noḡṡa<A. 'nokta'.

n. (69a/19), (69a/19), (69a/27),
(69a/28)

nuḡā<A. 'ilik'.

n. (14a/7), (45b/1), (45b/6),
(46a/23)

n.+a (57b/2)

n.+dan (17b/6)

n.+ı (36a/21)

n.+ıı (45b/5)

n.+ındadır (46a/22)

n.+ından (45b/32)

nuḡāle<A. 'kepek'.

n. (53b/27), (54b/24), (66b/7),
(75a/22), (91b/5)

nuḡās<A. 'bakır, erimiş  inko'.

n. (48b/24), (60b/6), (62b/13),
(67a/2), (68b/25), (68b/29), (68b/32),
(69a/16), (69b/10), (69b/23), (70a/20),
(83a/4), (95b/27)

n.+dan (73a/32)

nuḡās-ı H lm nsiyos<A. Yun. 'bakır  eşitlerinden'.

n. (41b/28)

nuḡāsı/ nuḡāsiyye<A. 'bakır ile ilgili'.

n.+de (59b/8), (66a/4)

n.+den (78a/17)

nuḡre<A. 'ense  ukuru'.

n. (65a/27), (85a/21)

n.+de (68a/9)

nuḡu <A. ( oḡul) 'haşlanmışlar'.

n. (37a/30), (41b/11), (45a/8),
(65b/7), (89b/6), (89b/6)

n.+ı (41b/11), (62b/2)

nuķūş<A. 'resimler'.

n. (29a/24), (29a/24)

n.+dan (26a/6)

nūr<A. 'ışık'.

n. (58b/16), (58b/16), (65b/32),
(73a/17), (73a/4), (73b/10)

n.+ı (16b/29), (20b/24),
(24a/12), (24b/14), (44a/21)

n. ol- (72b/27)

nūrānī<A. 'ışıklı, nurlu'.

n. (33), (5b/17)

n.+niņ (11b/3), (5b/26)

nūrāniyyet<A. 'parlaklık'.

n.+i (5b/17)

n.+ine (5b/18), (5b/19)

nūre-i ĥayye<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

n. (91b/21)

nūş<F. 'içen'.

n. (2a/19), (33b/27)

nūş-dārū<F. 'panzehir'.

n. (2b/11), (3a/3)

nuşādur<F. (kimyasal element)
'nuşadır'.

n. (10a/6), (10a/14), (11a/14),
(11a/17), (11a/29), (11a/33), (11b/21),
(11b/29), (11b/31), (11b/34), (12a/7),
(36a/3), (37b/18), (37b/20), (41b/25),
(41b/26), (48b/35), (68b/34), (73a/32)

n.+ıı (10b/1)

nuşāre<A. 'talaş'.

n. (41a/19), (41b/16), (41b/16),
(95a/30)

nuţfe<A. 'sperm, meni'.

n. (92a/35)

nuţķ<A. 'konuşma'.

n. (74a/23), (74a/24), (74a/24)

n.+a (88b/33)

n.+ı (74a/18)

n. èt- (39a/16)

nuţūl<A. 'haşlanmış'.

n. (15b/15), (26a/12), (27b/28),
(77a/22)

n.+lardan (15b/13)

n. èt- (26b/5), (28b/7), (32b/6)

n. olun- (53b/27)

nuţūlāt (çoğul) bk. **nuţūl**.

n. (28b/2), (51a/33), (53a/12),
(53b/25), (53b/29), (53b/9), (62a/14),
(66b/8)

nuṭūlen <A. 'haşlanmış ile ilgili'. n. (66b/6)	n.+ıı (1b/4)
nübüvvet <A. 'haber verme'. n.+de (74a/16)	nümüv <A. 'büyüme'. n. (95b/13), (95b/14), (95b/15), (95b/6), (95b/7)
nücüm <A. 'astroloji'. n. (39a/34)	n.+sine (95b/17) n.+sini (95b/20)
nüfūḥ <A. 'üflemler'. n. (87b/24), (87b/28) n. olun-(87b/27)	nüşa <A. 'nüsha'. n. (2b/16), (69a/33)
nüfūs <A. (çoğul) 'canlar'. n. (29a/24)	nüşū '<A. 'neşet etme'. n. (92b/2)
nüfūz <A. 'geçme'. n. (15b/9), (54a/23) n.+ı (11a/11), (14b/31), (14b/32), (85a/10) n.+ımı (20b/8), (38a/24), (39b/11), (43b/25), (45b/23), (72b/28) n.+undandır (84a/9) n. ét- (14b/33), (19b/1), (21b/25), (39b/16), (45b/21), (45b/8), (45b/8), (49b/6), (53a/30) n. eyle- (79b/7)	nüşufat ét- <A. 'soğumak'. n. (66b/1) nütü '<A. 'yumru'. n. (61a/15), (67b/26), (67b/33), (67b/35), (68a/3), (68a/16) n.+dur (67b/22) n.+ıı (68a/1) n.+yı (67b/23)
nüket <A. 'ince sözler'. n. (2a/12)	nüzül <A. 'inme'. n. (25a/5), (70a/8), (71b/14), (71b/28), (71b/30), (72a/1), (72a/14), (72a/15), (72a/27), (72a/4), (72b/14), (72b/4), (78b/26), (97b/6), (97b/7) n.+ı (14a/35)
nümün/ nümüne <F. 'gibi'. n. (2b/16), (2b/29)	n.+ıdır (64a/4) n.+ımı (86b/1)

n.+inden (56b/15), (71b/15)

o.-ur (26b/11)

n. ét- (57a/29), (58b/11),
(65b/33), (67a/15), (67b/29), (73b/2),
(82a/18), (82a/18), (82a/21)

ojina<Yun. 'burun çıbanı'.

o. (85a/11), (85a/3), (85a/8)

n. eyle- (71b/32)

o.+da (85a/11)

O

o<T. 'işaret zamiri, o'.

o. (1b/1), (24a/2), (30a/23),
(31a/20), (3a/31), (42b/17), (44a/9),
(45b/31), (51b/24), (57b/15), (58b/30),
(60a/34), (64a/29), (78b/25), (80a/21),
(80a/35)

o.+na(1b/1)

oğ-<T. 'oğmak'.

o.-up (53b/30)

oğlāk<T. '(hayvan) keçi yavrusu'.

o. (16b/13), (23a/10), (23b/30),
(24b/5)

oğlan<T. 'oğlan'.

o. (48a/30)

oğşa-<T. 'okşamak'.

o.-yarağ (84b/12)

oğul<T. 'oğul, erkek evlat'.

o. (48a/35)

o.+larından (48a/30)

oğul-<T. 'oğulmak'.

ol<T. 'o'.

o. (9b/20), (10b/3), (11a/8),
(12b/23), (13a/10), (14b/29), (14b/33),
(15b/10), (15b/11), (15b/9), (16a/8),
(16b/27), (16b/35), (18a/35), (1b/2),
(20b/12), (20b/26), (20b/7), (21a/10),
(23b/29), (24a/7), (24b/17), (24b/19),
(25a/15), (25a/9), (25b/2), (26b/5),
(28a/32), (29a/24), (29a/24), (29a/24),
(29a/24), (29a/3), (29a/5), (29b/28),
(31a/6), (32a/34), (32b/33), (33b/26),
(34a/13), (34a/14), (34a/35), (34b/23),
(34b/5), (34b/6), (34b/6), (34b/6),
(34b/7), (34b/8), (35a/34), (38a/17),
(38a/19), (38a/29), (38a/31), (38a/35),
(38b/15), (38b/15), (38b/21), (38b/22),
(38b/24), (38b/26), (38b/27), (38b/28),
(38b/3), (38b/30), (38b/35), (38b/4),
(38b/6), (39a/14), (39a/14), (39a/16),
(39a/16), (39a/17), (39a/17), (39a/19),
(39a/2), (39a/20), (39a/31), (39a/4),
(39a/6), (39b/10), (39b/19), (3a/7),
(3b/8), (40a/10), (40a/12), (40a/12),
(40a/15), (40a/18), (40a/2), (40a/3),
(40a/9), (40b/14), (40b/15), (40b/19),
(40b/20), (40b/22), (40b/35), (42b/16),
(42b/17), (42b/18), (43a/13), (43a/14),
(43a/16), (43a/20), (43a/22), (43a/24),

(43a/30), (43a/32), (43a/33), (43a/5),
(43a/7), (43a/9), (43b/13), (43b/18),
(44a/11), (44a/15), (44a/17), (44a/22),
(45b/20), (45b/21), (45b/22), (45b/31),
(46a/22), (46b/32), (48a/27), (48b/15),
(48b/28), (48b/4), (49a/33), (49b/20),
(4a/19), (51b/22), (51b/23), (51b/27),
(52a/21), (52b/28), (53a/18), (53a/19),
(53a/19), (53b/15), (54a/13), (54b/33),
(54b/34), (55a/14), (55a/17), (55b/11),
(55b/2), (56a/18), (56b/22), (57a/22),
(57a/33), (57a/35), (57a/9), (57b/1),
(57b/18), (57b/28), (58a/22), (58b/11),
(59b/23), (59b/29), (5a/9), (5b/7),
(60a/10), (60a/16), (60a/17), (60a/20),
(60a/27), (60a/31), (60a/32), (60a/33),
(60b/3), (60b/8), (60b/9), (61a/2),
(61a/2), (61a/24), (61a/27), (62a/29),
(63a/4), (63b/2), (64a/20), (64a/21),
(64a/34), (64a/4), (64a/4), (64b/13),
(64b/4), (64b/7), (67b/1), (68a/1),
(68a/34), (68a/35), (69a/22), (69a/28),
(69a/32), (69a/33), (69a/33), (69b/26),
(69b/27), (69b/28), (69b/33), (6b/32),
(6b/8), (70a/35), (70b/19), (71a/33),
(71b/15), (71b/25), (72a/1), (72a/13),
(72a/15), (73a/25), (73b/25), (73b/26),
(73b/27), (73b/28), (74a/12), (74a/19),
(74a/34), (74a/7), (74a/8), (74a/9),
(75a/20), (75a/21), (75a/29), (75a/3),
(75a/7), (75b/33), (75b/5), (76a/23),
(76a/29), (76b/17), (76b/27), (76b/28),
(76b/32), (77a/13), (77b/10), (77b/2),
(77b/29), (77b/32), (77b/34), (78b/10),

(78b/12), (78b/7), (79b/23), (7a/1),
(80a/14), (80a/17), (80a/18), (80a/19),
(80a/28), (80a/35), (80a/35), (80b/1),
(80b/19), (80b/20), (81b/18), (81b/22),
(81b/26), (81b/29), (81b/30), (81b/30),
(81b/35), (82a/6), (82b/4), (82b/6),
(83a/13), (83a/27), (83b/16), (83b/35),
(83b/35), (83b/4), (83b/7), (83b/8),
(84b/27), (85a/11), (85a/11), (85a/5),
(85a/6), (86a/34), (86b/6), (87a/11),
(88b/7), (89a/6), (89a/6), (8a/26),
(8a/6), (91a/35), (91b/14), (91b/27),
(92a/19), (92a/22), (92a/31), (92b/15),
(92b/16), (92b/17), (92b/18), (92b/2),
(92b/31), (92b/32), (92b/33), (92b/35),
(93a/1), (93a/21), (93a/28), (93b/15),
(93b/20), (93b/22), (93b/24), (94a/31),
(95b/12), (96b/12), (96b/16), (96b/26),
(97a/28), (97b/12), (97b/13), (97b/6),
(98a/29), (98a/29)

ol-<T. 'olmak'.

o.-a (10a/20), (10b/2), (10b/3),
(10b/7), (11b/24), (12a/10), (12a/11),
(12b/15), (12b/6), (13a/1), (13a/15),
(13a/16), (13b/26), (13b/7), (14a/1),
(14a/17), (14a/23), (14a/31), (14b/30),
(14b/4), (15b/33), (15b/34), (15b/7),
(16a/17), (16a/20), (16b/18), (17a/15),
(17b/4), (18a/16), (19a/30), (19b/11),
(19b/34), (20b/24), (21b/28), (22a/10),
(22a/19), (22b/10), (22b/33), (23a/1),
(23a/23), (23b/14), (23b/30), (25a/2),
(25a/33), (25a/33), (26b/12), (27a/11),

(27a/8), (27b/18), (28a/6), (28b/23),
(28b/27), (28b/9), (29a/3), (29a/5),
(29a/8), (29b/9), (30a/10), (30a/19),
(30a/32), (31a/3), (31b/5), (32a/21),
(32b/23), (32b/35), (32b/35), (33a/13),
(33a/34), (33b/14), (34a/12), (34b/24),
(35a/27), (35b/29), (36a/17), (36a/6),
(36b/27), (39b/30), (3b/12), (3b/21),
(40a/2), (40a/2), (40a/4), (40b/2),
(40b/23), (41a/8), (42b/32), (43a/17),
(43a/20), (43a/32), (43b/15), (43b/35),
(43b/4), (45a/15), (45a/20), (46a/16),
(46a/28), (46b/13), (46b/7), (47a/13),
(48a/10), (49a/29), (49b/1), (4a/18),
(4a/30), (4b/22), (4b/4), (51b/5),
(54a/15), (54a/2), (54a/26), (54b/28),
(55a/29), (55a/4), (55b/13), (55b/16),
(55b/2), (56a/18), (56a/24), (56a/28),
(56b/10), (57a/11), (57a/23), (57a/32),
(57a/5), (58a/7), (58b/11), (58b/12),
(58b/9), (59a/11), (59a/24), (59b/18),
(5a/18), (5a/27), (5a/28), (5b/21),
(5b/29), (62a/34), (63a/14), (63a/24),
(63b/34), (63b/9), (64a/2), (64b/8),
(65a/10), (65a/32), (66a/9), (66b/24),
(66b/26), (66b/4), (67b/35), (69b/30),
(6a/12), (6a/32), (6a/5), (6b/26),
(70a/31), (70b/18), (71a/25), (71b/1),
(71b/26), (72a/1), (72a/3), (72b/2),
(73a/25), (74a/13), (74a/2), (74a/22),
(74b/1), (74b/35), (75a/30), (75b/4),
(76b/25), (76b/26), (77a/1), (77a/2),
(79b/19), (7a/7), (7b/10), (80a/32),
(80b/14), (81b/14), (82a/28), (83a/24),

(83b/22), (85a/11), (85a/11), (85a/2),
(86a/34), (86b/9), (87b/15), (88a/3),
(88b/18), (89a/13), (8a/11), (8a/22),
(8a/5), (90b/24), (91a/14), (91a/5),
(91b/28), (92a/16), (92b/17), (93b/15),
(94b/6), (97a/17), (98a/29), (9a/12),
(9a/22), (9a/27), (9b/26)

o.-acak (45b/20), (71b/2),
(93a/8), (93b/21)

o.-alar (26a/10), (34a/5),
(45a/15), (52b/31), (73b/21), (74a/27),
(83b/32)

o.-amazlar (26b/24)

o.-an (10a/11), (10a/31),
(10b/4), (10b/6), (10b/9), (11a/17),
(11a/21), (11a/4), (11b/15), (11b/16),
(11b/23), (12a/15), (12a/17), (12a/20),
(12a/24), (12a/25), (12b/25), (12b/26),
(12b/27), (12b/5), (13a/25), (13b/27),
(13b/28), (13b/30), (13b/32), (13b/35),
(14a/21), (14a/32), (14a/35), (14b/10),
(14b/19), (14b/20), (14b/21), (14b/31),
(15a/1), (15a/18), (15a/19), (15b/28),
(16a/1), (16a/18), (16a/23), (16a/3),
(16a/30), (16b/20), (17a/1), (17a/10),
(17a/18), (17a/19), (17a/4), (17b/19),
(17b/32), (17b/4), (17b/7), (18a/15),
(18a/25), (18a/27), (18a/3), (18a/32),
(18a/34), (18a/7), (18b/29), (19a/18),
(19a/30), (19a/8), (19b/35), (1b/19),
(1b/26), (20a/8), (20b/12), (20b/15),
(20b/29), (20b/30), (22a/16), (22a/19),

(22a/8), (22b/30), (23a/15), (23a/4), (23b/25), (23b/33), (23b/34), (24a/15), (24a/26), (24a/35), (24b/15), (24b/4), (26a/26), (26b/22), (27b/9), (28a/10), (28b/33), (29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/29), (29a/33), (29a/6), (2a/13), (2a/27), (2a/27), (2a/35), (2b/15), (2b/27), (2b/8), (31a/12), (31a/7), (32a/14), (33), (33a/2), (33a/30), (34b/10), (34b/26), (34b/5), (34b/8), (34b/9), (35b/10), (35b/7), (35b/7), (36a/32), (36b/22), (36b/23), (36b/23), (36b/29), (37b/10), (37b/12), (37b/4), (37b/9), (38a/30), (38b/12), (38b/14), (38b/23), (38b/27), (38b/28), (38b/7), (39a/13), (39b/13), (39b/17), (39b/24), (39b/27), (39b/27), (39b/29), (39b/6), (3a/2), (3b/22), (3b/24), (3b/26), (40a/12), (40b/26), (40b/29), (41a/10), (42b/15), (42b/27), (42b/33), (42b/9), (43a/27), (43a/3), (43b/19), (43b/27), (43b/4), (43b/5), (43b/5), (43b/8), (44a/32), (44b/17), (44b/33), (45a/15), (45b/35), (46a/10), (46a/12), (47a/32), (47b/18), (48a/16), (49a/20), (49b/1), (49b/20), (4a/11), (4a/23), (4a/24), (4a/25), (4b/1), (4b/17), (4b/20), (4b/29), (4b/3), (4b/30), (4b/5), (50a/10), (50b/16), (50b/34), (50b/8), (51a/8), (51b/1), (51b/10), (51b/14), (51b/23), (51b/27), (52b/13), (52b/16), (52b/34), (54a/26), (55a/27), (55b/10), (55b/14), (55b/18), (55b/22), (55b/3), (55b/4), (55b/5), (56a/31), (56b/31), (56b/33), (56b/6), (57a/1), (57a/15), (57a/17), (57a/24), (57b/19), (57b/24), (57b/7), (58a/26), (58b/13), (58b/18), (58b/23), (59b/1), (59b/18), (5a/16), (5a/26), (5a/8), (5b/13), (5b/16), (5b/29), (5b/7), (60a/15), (60a/21), (60a/29), (60a/31), (62a/15), (63b/12), (63b/13), (63b/24), (64a/34), (65a/19), (65a/19), (66b/30), (67a/10), (67b/17), (68a/31), (68b/31), (69a/13), (69b/27), (6a/12), (6a/18), (6a/24), (6a/26), (6a/3), (6b/10), (6b/22), (6b/33), (70a/8), (71b/16), (72a/20), (72a/34), (72b/31), (73a/30), (73a/4), (74a/25), (74a/7), (74b/21), (74b/6), (75a/2), (75a/27), (76a/20), (76a/32), (76a/35), (76b/18), (76b/19), (77a/18), (77a/20), (77a/23), (77a/26), (77b/11), (78a/2), (78a/31), (78a/5), (78a/7), (78b/11), (78b/32), (79a/33), (7a/1), (7a/20), (7a/33), (7b/29), (7b/3), (7b/3), (7b/34), (80a/12), (80a/5), (80b/19), (80b/24), (80b/8), (80b/9), (81b/14), (81b/17), (81b/19), (81b/20), (81b/21), (81b/23), (81b/24), (81b/26), (81b/31), (82a/11), (82a/12), (83a/11), (83a/16), (83a/19), (83a/23), (83b/10), (83b/3), (83b/5), (84a/10), (85a/11), (85a/11), (85a/26), (85b/14), (85b/24), (85b/29), (85b/34), (86a/11), (86a/32), (86a/6), (86b/21), (86b/22), (86b/25), (86b/30), (87a/31), (87a/35), (87b/14), (87b/33), (88a/2), (88a/26), (88a/29), (88a/30), (88a/32), (89a/29), (89a/31),

(89b/5), (89b/8), (8a/1), (8a/12), (8a/2),
(8b/12), (8b/13), (8b/3), (8b/30),
(8b/34), (8b/5), (8b/7), (90b/32),
(90b/34), (91a/23), (91a/3), (92a/1),
(92a/18), (92a/25), (92a/28), (92a/28),
(92b/4), (92b/5), (93b/26), (93b/5),
(94a/23), (94a/4), (94b/2), (94b/28),
(95a/4), (96b/5), (97a/17), (97a/30),
(97b/24), (98a/24), (9a/16), (9a/17),
(9a/23), (9a/28), (9a/7), (9b/3)

o.-ana (17a/13), (49a/32),
(66b/5), (76a/10), (76a/15)

o.-andan (76b/21), (76b/25)

o.-andır (90b/14)

o.-anı (38b/35), (46a/13),
(61b/5), (73a/2), (90b/14)

o.-anıñ (25b/13), (25b/15),
(28b/12), (38b/34)

o.-anlar (12a/33), (9b/21)

o.-anlara (58b/23), (64a/2),
(9a/11)

o.-anlarda (56a/20), (56a/20)

o.-anlardan (11b/33)

o.-anları (88a/34)

o.-arağ (25a/2)

o.-dı (15a/10), (19b/10),
(19b/9), (28a/30), (38a/1), (3a/24),

(46a/21), (52b/13), (72b/5), (73b/15),
(73b/15), (7a/15), (97a/21)

o.-dığı (10a/3), (11b/11),
(11b/12), (12b/3), (13b/35), (14a/3),
(17b/2), (2b/5), (4a/31), (4b/15),
(5a/23), (5a/35), (5b/1), (5b/28),
(5b/28), (8a/13), (8a/14), (8a/18),
(8a/19), (8b/13)

o.-dığımız (4a/16)

o.-dığım (7a/14)

o.-duğundan (10a/35), (11a/26),
(4b/23), (4b/27), (7b/32)

o.-dıkda (34a/27)

o.-dılar (21b/31)

o.-duğı (16b/31), (20b/26),
(25a/30), (26b/1), (28b/28), (29a/11),
(29a/24), (29a/34), (29b/6), (2a/28),
(32b/13), (34a/31), (34b/3), (38a/2),
(38a/21), (45b/25), (47a/20), (49a/14),
(4a/7), (52b/16), (52b/27), (55a/3),
(55b/35), (56b/21), (56b/32), (58b/13),
(58b/20), (60b/1), (61a/16), (68b/1),
(74a/16), (74a/20), (81b/34), (84a/27),
(87b/7), (95a/15), (96b/12), (96b/16)

o.-duğıdır (28a/11), (83a/30),
(84a/28), (84a/29)

o.-duğıñ (49a/12)

o.-duğundan (46a/6), (55a/28),
(55a/30), (84b/22), (91b/13)

o.-duğındandır (84a/10)	(25a/33), (28b/33), (30a/33), (30b/30),
o.-duğımı (96b/17)	(31b/6), (34b/10), (34b/26), (38b/2),
o.-duğum (2a/23)	(40a/22), (41a/10), (41a/11), (41a/30),
o.-duğun (29a/24), (2a/2)	(43b/5), (48a/14), (5b/11), (64a/24),
o.-duğuna (39a/26)	(64a/30), (65a/13), (67a/20), (68a/3),
o.-duğundan (14a/30), (15a/3),	(68b/11), (68b/13), (69a/5), (70a/28),
(17a/8), (20b/26), (39a/33), (49b/17),	(71a/32), (73b/23), (78b/32), (80a/16),
(59a/32), (72b/25), (73a/4), (80b/23),	(84b/31), (88b/27), (88b/29), (88b/30),
(82a/14), (89a/10), (91b/13)	(90b/15), (93b/5), (94a/24), (94b/2),
o.-duğundandır (28b/26),	(95a/4), (95b/16), (96b/19), (9a/23)
(39a/31), (58b/11), (61b/1)	o.-ıcağ (16b/23), (28a/24),
o.-duğunı (40a/11), (55a/15)	(33b/3), (40a/4), (43a/2), (66b/23),
o.-duğunun (84a/31)	(71b/34), (90a/11), (92a/1), (93b/23)
o.-duğda (13b/18), (16a/7),	o.-madan (75b/24)
(23a/23), (25a/7), (26b/35), (29a/24),	o.-madı (97a/24)
(29a/24), (30a/9), (32b/3), (33b/13),	o.-madığı (4a/8), (80b/19),
(34b/4), (34b/6), (37a/1), (37a/31),	(91b/32), (96a/33)
(39b/26), (57b/15), (57b/33), (5a/24),	o.-madığından (85b/26)
(67b/27), (76b/29), (96b/13)	o.-madıklarından (55b/12)
o.-duğdan (36b/31), (44a/12),	o.-madım (72b/11)
(5a/27)	o.-maduğı (38a/28)
o.-duğları (36b/35), (38a/25),	o.-maduğından (19a/21),
(40a/5), (45b/15), (49a/13)	(33b/11), (34a/28)
o.-duğlarından (2a/20), (5a/10),	o.-mağ (20a/6), (29a/3),
(5a/13), (5a/5)	(43b/16), (43b/17), (6b/34), (76a/10),
o.-dur (15b/8), (16a/18),	(76a/6)
(17a/9), (20b/12), (24a/12), (25a/33),	o.-mağla (11a/11), (11b/27),
	(12a/18), (12a/35), (13b/32), (14a/15),

(14a/21), (14a/25), (14a/32), (14a/5),
(14b/27), (14b/32), (23a/23), (29a/24),
(29a/24), (29a/24), (29a/32),
(2a/23), (31a/5), (36b/26), (38a/11),
(38a/3), (39b/13), (40a/17), (45b/23),
(46b/14), (49b/15), (49b/9), (4a/3),
(4a/34), (4b/25), (4b/26), (51b/13),
(51b/16), (54a/25), (55b/26), (56a/7),
(58b/20), (59b/21), (5a/25), (5a/3),
(5b/22), (5b/34), (66b/25), (68a/31),
(6a/28), (6b/24), (7a/14), (84b/22),
(85b/22), (88b/33), (89a/2), (8a/26),
(8b/24), (8b/5), (90b/5), (92a/21),
(94a/22), (94b/8), (95b/10), (96b/8),
(97b/5)

o.-mağladır (29a/24)

o.-mağ (12b/20), (12b/5),
(13b/4), (14b/17), (15a/25), (15a/26),
(16a/27), (17b/11), (22a/23), (22a/23),
(22a/24), (22a/25), (22a/27), (22a/27),
(24a/1), (26b/18), (28b/1), (29a/26),
(29a/35), (29b/17), (29b/34), (2b/32),
(34b/19), (36a/19), (38a/34)aleyhi,
(38b/6), (3a/6), (40a/23), (43a/6),
(47b/34), (4b/27), (4b/29), (51b/26),
(55a/15), (57a/16), (5a/17), (5b/26),
(5b/4), (66b/28), (67a/18), (68a/25),
(6b/11), (75a/31), (80a/30), (80a/5),
(83a/31), (90b/18), (92a/2), (95a/14)

o.-mağdan (35b/6), (61a/10),
(70a/30), (83a/33)

o.-mağdır (12b/9), (17b/11),
(17b/14), (17b/16), (17b/17), (17b/18),
(18a/33), (18b/6), (18b/7), (19a/1),
(19a/3), (20b/29), (23a/20), (24a/16),
(25b/15), (26a/28), (26b/16), (26b/17),
(27b/24), (27b/7), (28a/8), (28b/5),
(30a/1), (32b/11), (32b/12), (34b/17),
(34b/20), (35b/12), (40a/28), (43b/32),
(46a/5), (50a/3), (57a/10), (57a/20),
(57a/26), (57a/31), (59a/22), (65a/9),
(71b/25), (72b/18), (74b/13), (74b/27),
(76a/7), (81a/26), (81a/28), (87a/5),
(89a/30), (89a/31), (89a/34), (90a/16),
(90a/20), (91a/30), (93b/35), (94b/19),
(97b/16)

o.-mağsızın (74b/25)

o.-maları (8a/21)

o.-malarından (7b/14)

o.-mamağa (27b/18)

o.-mamağla (14a/18), (2b/1)

o.-mamağ (15a/24), (19b/35),
(30a/4)

o.-mamasıdır (12b/31)

o.-mamasına (45a/35)

o.-mamış (49a/22)

o.-mamışlardır (33b/6)

o.-manı (14a/27)

o.-masa (13a/10), (14b/24),
(29a/33), (59a/7)

o.-ması (13b/17), (30b/34),
(39a/24), (39a/29), (4a/26), (51b/27),
(5b/26), (74a/20), (97b/8), (9a/5)

o.-masıdır (12b/12), (12b/7),
(52b/19), (60b/17), (71a/8), (78b/20)

o.-masına (29b/10), (29b/20),
(30b/34), (32b/7), (40b/6), (60b/29),
(90a/18), (94a/7)

o.-masından (13a/11), (28b/12),
(49a/23), (4b/18), (73a/35), (93a/8)

o.-masındandır (28b/30),
(76a/25), (93a/13), (96b/2), (96b/7)

o.-masını (12a/16), (33a/31),
(49a/16)

o.-masının (29b/32), (29b/35),
(30a/4), (30a/8), (34b/22), (49a/22)

o.-masıyla (94a/21)

o.-masun (92a/9)

o.-maya (14b/23), (16a/19),
(54b/22), (56a/19), (60b/8)

o.-mayalar (24a/18), (79b/25)

o.-mayan (28b/28), (28b/29),
(6a/1)

o.-mayayındır (46a/14)

o.-mayınca (93a/19)

o.-mayup (13b/34), (16b/34),
(17b/26), (18a/31), (19a/35), (19b/4),
(20b/10), (25a/21), (36b/25), (38a/26),
(38a/9), (39a/21), (39a/5), (3a/16),
(40a/1), (49a/21), (52b/27), (74b/21),
(74b/30), (74b/30), (76b/12), (7a/34),
(80a/26), (83a/7), (94b/11), (97b/2)

o.-maz (18b/24), (21b/21),
(25a/19), (29a/24), (30b/32), (32a/34),
(33b/2), (34a/17), (34a/34), (34b/6),
(37a/31), (39a/26), (42b/10), (44a/28),
(45b/32), (45b/35), (46a/24), (49a/20),
(55b/20), (55b/33), (58b/9), (59b/5),
(61a/21), (63b/22), (68a/19), (68b/24),
(68b/9), (69a/31), (69a/4), (71b/28),
(71b/30), (71b/32), (72a/9), (75a/15),
(76b/13), (7b/2), (80b/10), (82b/21),
(85a/11), (87b/1), (89b/16), (89b/4),
(90b/5), (91b/19), (93a/26), (9a/13)

o.-mazdan (71b/19)

o.-mazsa (21a/10), (25a/3),
(46a/17), (57b/28), (59a/6), (5a/30),
(64a/11), (80b/1), (80b/28), (81a/16),
(82b/8), (83a/6), (90b/32), (97a/10)

o.-muş (11b/24), (14a/27),
(17a/13), (19a/1), (25b/7), (29a/21),
(34b/23), (42a/12), (43b/26), (46b/31),
(56b/10), (60b/20), (61b/17), (61b/18),
(64b/10), (69b/28), (73b/13), (7a/22),
(7a/27), (7a/31), (92b/18), (94b/35)

o.-muşdır (12a/29), (34b/1),
(34b/1)

o.-muşdur (4b/8), (94a/22)

o.-muşlar (97a/25)

o.-muşlardır (36a/19)

o.-sa (20b/7), (38b/24),
(38b/26), (39b/5), (40a/17), (43a/30),
(43b/13), (45b/31), (45b/32), (45b/33),
(45b/34), (45b/35), (4a/11), (50a/20),
(51b/31), (51b/31), (54a/27), (5a/35),
(5b/3), (60a/28), (6b/18), (71b/27),
(76b/20), (76b/22), (76b/33), (77a/13),
(77b/2), (77b/29), (78b/28), (78b/29),
(79b/25), (92a/23), (98a/21)

o.-sun (10a/22), (10a/23),
(20a/13), (20a/8), (26a/8), (27a/35),
(31b/28), (32b/7), (32b/8), (41a/6),
(45a/32), (45a/33), (49a/33), (54b/15),
(56b/27), (57a/8), (61b/11), (73a/31),
(85a/23), (8b/6), (98a/12)

o.-una (13b/17), (13b/19),
(37a/29)

o.-unan (49b/24)

o.-unmuşdı (2a/12)

o.-unup (4a/5)

o.-unur (1b/11), (1b/5), (3b/32),
(7b/32)

o.-up (10a/3), (11b/27),
(11b/34), (11b/5), (11b/6), (12a/13),
(12a/21), (12b/21), (14a/28), (14a/3),
(14b/15), (14b/29), (15a/13), (15a/24),
(16a/5), (17a/24), (17a/3), (17b/9),
(18b/32), (18b/33), (19a/20), (19a/4),
(19b/10), (19b/5), (20b/27), (20b/32),
(21b/24), (22a/11), (22a/25), (24a/10),
(25b/19), (25b/4), (26a/30), (26a/32),
(26b/5), (27a/1), (27b/12), (27b/18),
(27b/24), (27b/7), (29a/24), (29a/24),
(29a/24), (29a/24), (29b/29),
(2a/20), (2b/17), (30a/10), (30b/33),
(33a/21), (33a/34), (33a/35), (33a/7),
(33b/6), (35b/16), (35b/22), (36b/12),
(36b/16), (36b/7), (37a/10), (37a/5),
(37a/9), (38a/23), (38b/14), (39a/19),
(39b/3), (3b/27), (40a/10), (40a/32),
(40b/12), (43a/30), (45b/2), (45b/2),
(45b/20), (46a/13), (46a/14), (46a/16),
(46a/21), (46b/31), (49b/34), (4a/8),
(4b/26), (4b/33), (4b/7), (51b/15),
(51b/26), (53a/18), (54a/25), (55a/7),
(55a/7), (55b/5), (57a/2), (57a/24),
(57a/28), (57a/31), (58b/33), (59a/33),
(59a/8), (59b/25), (5a/14), (5a/21),
(5b/15), (5b/17), (5b/24), (5b/25),
(5b/34), (5b/5), (5b/9), (61a/33),
(64b/8), (65a/12), (67a/16), (6a/10),
(6a/35), (6a/6), (6b/1), (6b/14), (6b/16),
(6b/17), (6b/27), (6b/33), (6b/9),
(70b/7), (71b/24), (74b/17), (74b/19),
(75a/2), (76b/26), (76b/33), (77a/1),
(78b/7), (7b/17), (7b/18), (81a/29),

(82a/35), (82b/4), (82b/8), (82b/9),
(83b/16), (84b/29), (85b/21), (86a/31),
(86a/4), (87a/22), (87a/7), (87b/2),
(88b/34), (89a/34), (8a/24), (8a/25),
(8b/14), (8b/20), (8b/28), (8b/29),
(90b/7), (91a/29), (91b/9), (92b/33),
(94a/32), (94a/9), (94b/18), (96a/3),
(96a/32), (97a/10), (97a/30), (97a/32),
(97a/32), (97b/10), (98a/18), (98a/20),
(9a/5)

o.-ur (10a/17), (10a/18),
(11a/7), (11a/8), (11b/11), (11b/13),
(11b/34), (12a/23), (12b/25), (13a/35),
(13a/4), (14a/24), (14a/26), (14a/28),
(14b/5), (15a/19), (15a/21), (15a/23),
(15a/28), (16a/5), (16a/7), (16b/24),
(17a/20), (17a/20), (17a/24), (17a/33),
(17a/35), (17b/11), (17b/17), (17b/19),
(17b/2), (17b/3), (17b/6), (17b/8),
(18a/29), (18b/34), (19a/18), (19a/25),
(19a/33), (19a/34), (19a/35), (19a/6),
(19a/6), (19b/3), (19b/35), (20b/19),
(20b/20), (20b/21), (20b/26), (20b/28),
(20b/29), (20b/6), (22a/14), (22a/21),
(22a/22), (23a/17), (23a/18), (24b/12),
(24b/15), (25b/14), (26b/13), (26b/35),
(27a/1), (27a/2), (27a/34), (27a/4),
(27b/22), (27b/7), (27b/7), (27b/8),
(28b/28), (29a/12), (29a/2), (29a/24),
(29a/32), (29b/18), (2a/24), (30a/15),
(30a/17), (30b/28), (30b/35), (31a/1),
(31a/1), (31a/12), (31a/3), (31b/28),
(32a/34), (32b/1), (32b/14), (33a/22),

(33a/26), (33a/34), (33b/10), (33b/11),
(33b/14), (33b/8), (34a/16), (34a/17),
(34a/28), (34b/3), (34b/3), (34b/3),
(35b/21), (36a/23), (36b/1), (36b/3),
(37a/10), (37a/2), (38b/15), (38b/30),
(39a/22), (39a/28), (39a/29), (39a/29),
(39a/33), (39a/34), (39a/35), (39b/12),
(39b/32), (40a/10), (40a/33), (40a/33),
(40a/8), (40b/18), (41a/26), (42b/15),
(42b/16), (42b/18), (43b/35), (44a/6),
(44b/22), (45a/20), (45a/24), (45a/31),
(45b/10), (45b/13), (45b/16), (45b/2),
(45b/26), (45b/28), (45b/28), (45b/29),
(45b/29), (45b/3), (45b/30), (45b/31),
(45b/32), (45b/33), (45b/35), (46a/5),
(46a/6), (46a/7), (46a/7), (48a/2),
(49a/17), (49a/20), (49a/22), (49a/22),
(49a/34), (49a/35), (49b/30), (49b/4),
(4a/1), (4a/2), (4a/20), (4b/19), (4b/32),
(50a/8), (51b/13), (51b/17), (51b/17),
(51b/19), (53a/26), (53b/1), (54a/27),
(54a/9), (55a/22), (55a/25), (55a/33),
(55b/21), (56a/13), (56a/14), (56a/23),
(56a/7), (56b/33), (56b/9), (57a/12),
(57a/12), (57a/3), (57a/33), (57b/27),
(58b/35), (59a/34), (59b/13), (59b/25),
(5a/14), (5a/16), (5a/29), (5b/13),
(5b/17), (5b/21), (5b/31), (5b/32),
(60a/33), (61a/32), (61a/34), (61b/22),
(62a/1), (62a/29), (62a/29), (62a/3),
(63a/12), (63b/11), (63b/23), (64a/25),
(64b/27), (64b/3), (64b/30), (65a/27),
(65a/3), (67b/17), (67b/33), (68a/29),
(68b/9), (69a/28), (69a/28), (6a/17),

(6a/22), (6a/24), (6a/4), (6a/7), (6b/17),
(6b/2), (6b/20), (6b/26), (6b/32),
(6b/7), (70a/5), (71a/34), (71a/35),
(71a/35), (71b/17), (71b/27), (71b/27),
(71b/28), (71b/34), (72a/10), (72a/3),
(72a/7), (72a/8), (72a/8), (72b/20),
(72b/20), (72b/21), (72b/24), (72b/25),
(72b/25), (72b/26), (72b/27), (72b/28),
(72b/34), (73a/34), (73b/1), (73b/2),
(73b/22), (73b/9), (74b/20), (74b/33),
(74b/35), (75a/3), (75b/22), (76a/26),
(76a/27), (76a/28), (76a/32), (76a/32),
(76b/1), (76b/1), (76b/12), (76b/13),
(76b/15), (76b/28), (76b/5), (76b/7),
(77a/12), (78a/35), (7a/4), (7a/5),
(7b/15), (7b/33), (80a/13), (80a/34),
(80b/17), (81b/29), (82a/25), (82b/10),
(82b/5), (83b/17), (85a/10), (85a/11),
(85a/11), (85a/11), (85a/3), (85a/4),
(85a/5), (85a/9), (86a/27), (86a/28),
(86a/5), (86b/20), (87a/21), (87a/22),
(88b/21), (89a/26), (8a/18), (8a/19),
(8b/10), (8b/11), (8b/23), (8b/9),
(8b/9), (90b/10), (90b/11), (90b/11),
(90b/2), (90b/9), (91a/35), (92a/2),
(92a/7), (93a/7), (94a/18), (94b/20),
(94b/9), (95a/15), (95a/16), (96a/33),
(96a/35), (97a/28), (97b/10), (97b/9),
(9a/13)

o.-urdu (38a/6), (5b/4)

o.-urlar (12a/33), (12b/1),
(35b/30), (40a/12), (5a/6), (76b/31),

(78a/28), (79a/19), (8a/13), (8a/15),
(96b/22), (9b/22), (9b/25)

o.-urlarsa (92b/7)

o.-ursa (10a/20), (10b/1),
(11a/6), (12b/33), (12b/33), (14b/5),
(15a/33), (15b/18), (15b/34), (16a/8),
(17a/12), (17a/13), (17a/20), (17a/33),
(17a/35), (17a/4), (17a/7), (17b/1),
(17b/10), (17b/13), (17b/14), (17b/15),
(17b/16), (17b/18), (17b/19), (17b/2),
(17b/20), (17b/3), (17b/5), (17b/8),
(18b/1), (18b/13), (18b/18), (18b/23),
(18b/26), (18b/3), (18b/5), (18b/6),
(19a/1), (19a/2), (19b/22), (19b/27),
(19b/29), (19b/33), (20a/26), (20a/8),
(20b/27), (21a/10), (21a/20), (22a/29),
(22a/30), (22b/7), (23a/12), (23a/21),
(23a/21), (23a/29), (23a/35), (24a/28),
(24b/34), (25a/1), (25a/13), (25a/4),
(25b/16), (25b/17), (25b/18), (25b/22),
(25b/35), (25b/5), (26a/29), (26a/8),
(26b/32), (26b/34), (27a/20), (27a/22),
(27a/24), (27a/25), (27a/9), (28a/2),
(28b/19), (28b/24), (28b/25), (28b/3),
(30a/12), (30a/15), (31b/28), (32b/15),
(32b/7), (33a/28), (33b/1), (33b/7),
(34a/3), (34b/11), (35a/33), (39b/14),
(40a/31), (40b/1), (42b/2), (42b/2),
(44a/14), (44a/3), (45a/22), (45b/26),
(45b/27), (46a/11), (46a/12), (46a/4),
(46a/8), (46a/9), (49a/19), (50a/29),
(51a/6), (51b/27), (52a/15), (52a/4),
(53b/19), (53b/20), (53b/21), (53b/25),

(53b/28), (54b/15), (55a/21), (55a/22),
(57a/35), (57a/8), (58a/22), (59a/18),
(59a/21), (59a/3), (59a/3), (59a/3),
(59a/34), (59a/34), (59a/4), (59a/8),
(59a/9), (59b/3), (5a/31), (5a/33),
(60a/32), (61a/29), (61b/11), (61b/14),
(61b/23), (62a/10), (62a/5), (62a/6),
(62a/7), (62a/9), (66a/24), (68a/2),
(68a/23), (68b/35), (71b/30), (71b/34),
(72a/15), (72a/16), (72b/2), (72b/29),
(72b/29), (72b/30), (72b/35), (73a/1),
(73a/3), (73a/4), (73a/7), (73a/8),
(73b/31), (74b/22), (74b/26), (74b/34),
(75a/35), (76b/10), (76b/11), (76b/13),
(76b/26), (76b/30), (76b/30), (76b/32),
(76b/5), (76b/6), (76b/7), (76b/8),
(78b/29), (78b/7), (78b/8), (78b/8),
(81a/17), (81a/2), (81a/33), (82a/30),
(82b/12), (82b/23), (82b/7), (82b/8),
(82b/9), (83a/1), (83a/12), (83a/8),
(83b/18), (84a/18), (84b/29), (85a/11),
(85a/13), (85a/16), (85a/29), (86b/35),
(87a/26), (87a/33), (87a/8), (87b/2),
(89a/28), (89a/29), (89b/3), (8b/20),
(8b/21), (8b/6), (90a/14), (90a/16),
(90a/19), (90b/13), (91a/23), (91a/33),
(91a/34), (92b/12), (93b/32), (93b/34),
(94a/12), (95b/15), (95b/18), (96b/14),
(97b/16), (98a/24)

olun-<T. 'olmak'

o. (34b/21), (35a/20), (51a/29),
(6b/21)

o.-a (20a/24), (21b/6), (31a/22),
(31b/23), (37a/32), (41a/21), (41b/7),
(47a/24), (51b/3), (52a/14), (52a/15),
(58a/7), (70a/22), (70a/23), (73a/28),
(73b/33), (82b/31), (83a/2), (83a/2),
(84a/14), (85a/11), (85a/29), (85a/9),
(85a/9), (85b/17), (86a/9), (90a/2),
(90a/5), (91b/18)

o.-an (21a/5), (39a/33), (43b/7),
(4a/16), (54b/12), (5b/34), (79b/32),
(7a/16), (7a/34), (92a/35), (96b/27)

o.-anlardır (8a/16)

o.-ca (11b/34), (55b/29),
(66a/19), (79a/33), (86b/10), (92b/34),
(95a/34), (95b/28)

o.-dı (27b/2)

o.-dıktan (77a/34)

o.-duğundan (70a/35)

o.-duğda (39a/14), (6b/22),
(6b/31), (6b/33), (7a/35), (8b/8)

o.-duğdan (37a/29), (52a/1)

o.-madğından (71b/18)

o.-madığı (4a/12)

o.-mağla (85a/11), (96a/30)

o.-mağ (11b/4), (20b/22),
(2b/1), (37a/8), (4a/33), (6b/10),
(79b/23), (95b/16)

o.-mağdan (96a/20)

o.-mağdır (87a/25), (91a/24)

o.-mamışdır (14a/23)

o.-maya (66b/20), (74b/3)

o.-maz (10a/33), (29b/12),
(4b/13)

o.-muş (39a/13), (5b/24),
(77a/29), (7a/15)

o.-muşdır (38b/18)

o.-muşdur (11b/7), (7a/18)

o.-mzsa (24b/16)

o.-sa (25a/7), (34a/18),
(41a/24), (5b/6), (95b/30), (96a/27),
(9b/23)

o.-up (15a/16), (15b/28),
(15b/31), (20a/24), (22a/28), (31b/5),
(47a/23), (47b/26), (48a/1), (52a/9),
(60a/24), (66a/14), (66a/17), (81a/13),
(83a/11), (88a/34), (89a/35), (8a/4),
(91b/22), (91b/27), (92b/14), (97a/14)

o.-ur (14b/7), (26a/22),
(34b/24), (4a/26), (55b/17), (56b/26),
(6b/20), (6b/29), (6b/4), (6b/9),
(78b/31), (8a/8), (94b/10), (98a/26),
(9b/19)

o.-urken (60a/19)

o.-ursa (29a/35), (37a/26),
(6b/28), (6b/30), (6b/35), (76b/15),
(7a/3), (7a/3), (7a/4)

omuz<T. 'omuz'.

o.+larda (50a/29)

o.+larına (54b/10)

on<T. '(sayı sözü) on'.

o. (10a/13), (10a/13), (10a/17),
(10a/6), (10a/7), (10a/7), (10b/21),
(11a/27), (11a/29), (11a/31), (13a/19),
(13a/32), (13a/34), (13a/34), (13b/15),
(13b/18), (13b/7), (15a/16), (16b/1),
(18b/16), (19b/17), (19b/18), (19b/19),
(21b/18), (22a/1), (23b/26), (23b/28),
(23b/4), (26a/9), (28a/27), (35a/25),
(37a/27), (37b/29), (37b/7), (42a/12),
(42a/18), (44a/13), (44b/6), (48a/30),
(54b/25), (55a/4), (56a/8), (58a/16),
(58a/27), (62b/21), (63b/33), (65b/9),
(66a/28), (66b/3), (67a/28), (67a/3),
(68a/24), (72a/31), (73a/13), (73a/5),
(77a/33), (77b/16), (79b/2), (79b/2),
(82b/20), (88a/11), (88a/13), (90b/30),
(95a/34), (9b/28), (9b/29), (9b/29)

onar<T. 'onar'.

o. (58a/10), (63a/32)

onlar<T. 'onlar'.

o.+ı (73b/12)

onu<T. 'onu'.

o. (60b/20)	o.-mağ (14b/12), (16a/24), (18a/27), (46a/2)
o.+dur (28b/24)	o.-mağdan (15a/21)
onuncu <T. 'onuncu'.	otuz <T. '(sayı sözü) otuz'.
o. (37a/6)	o. (24a/34), (30a/26), (37b/18), (53a/1), (73a/21), (77b/21), (79a/19), (88b/19)
orta <T. 'ara, orta'.	otuzar <T. 'otuzar'.
o.+sında (14b/3)	o. (20a/9)
oskoçoma <Yun. '(hastalık) baş dönmesi'.	oyna- <T. 'oynamak'.
o. (34a/26)	o.-mağ (23a/21)
ostoğodos <Yun. b.a. 'lavanta'.	Ö
o. (11b/18), (15a/32), (15b/14), (15b/23), (20a/20), (21a/1), (21a/13), (21a/18), (21a/22), (21a/24), (21a/27), (21b/14), (21b/19), (21b/9), (22a/12), (22a/9), (22b/13), (22b/17), (28a/34), (28b/17), (34b/33), (35a/30), (37b/9), (42a/4), (42b/22), (45a/3), (46b/17), (46b/24), (47a/17), (47a/23), (47a/5), (47b/30), (48a/5), (48b/17), (50b/31), (52b/31), (54b/20), (54b/29), (58a/14), (58a/28), (58a/3), (58a/7), (72a/24), (75b/13), (75b/4), (79b/9), (83b/30), (83b/30)	öd <T. 'öd kesesi'.
ot <T. b.a. 'ot, hayvan yemi'.	ö.+i (67b/5), (73b/16)
o.+ı (15a/16), (18b/10), (22b/12), (28a/1), (63b/29), (63b/29), (73b/12)	ö.+ini (44b/31)
otur <T. 'oturmak'.	ö.+leri (60a/25)
o.-ı (46a/6)	ön <T. 'ileri taraf, ön'.
	ö.+ünde (71b/22), (71b/23), (71b/25), (82a/11)
	ö.-ünden (73b/1)
	örül <T. 'örülmek'.
	ö.-mesinden (67a/11)
	öter <T. 'öter'.
	ö. (92a/10)
	öyle <T. 'öyle'.

ö. (87a/35), (90a/11)

özle<T. 'özlemek'.

ö.-mek (84b/5)

P

pā<F. 'bir adımlık ölçü'.

p. (2a/2)

pāçe<F. 'paça'.

p. (70a/29)

pādişāhlik<F. 'hükümdarlık'.

p. (29a/13), (29a/18)

pādzehr<F. 'panzehir'.

p. (10a/28), (10b/11), (10b/13),
(10b/23), (13b/16), (18b/26), (23a/3),
(23b/18), (2b/12)

p.+i (42b/32)

pād-zehr-i mārī<F. 'ilaç t-
çeşitlerinden'.

p. (13b/16), (23a/8)

pādzehiriyyāt (çoğul) bk. **pādzehr**.

p. (41b/28)

pāk<F. 'temiz'.

p. (1b/14), (20b/31), (81a/9)

p.+da (38b/19)

p. ét- (17a/14), (17a/15),
(35a/33), (54a/31), (60b/31), (61b/22),

(62a/18), (80b/33), (81b/12), (84b/2),
(89b/23), (90b/16)

p. ol- (17a/11)

pālān<F. 'palan'.

p.+ını (43a/10)

paralısıtıs<Yun. 'yarım felç'.

p. (45a/27)

parça<F. 'parça'.

p. (62a/22)

pāre<F. 'parça, kısım'.

p. (1b/20), (43a/21), (44b/30),
(75b/25), (75b/9), (88b/35), (89a/5),
(93a/7), (93a/7), (98a/28)

p.+sinden (86b/11)

parmak<T. 'parmak'.

p. (45a/32), (58a/27), (60b/5),
(61a/15), (61a/22), (64b/20)

p.-ından (40a/11)

p.+ını (44a/18), (44a/20)

pāş<F. 'saçan'.

p. 2b/28

pāy<F. 'yanına'.

p.+ına (3a/31)

pāyan<F. 'son, nihayet'.

p.+ı (92a/11)

pāymālēt<F. T. 'yok etmek'.

p.-erler (38a/32)	per <F. 'ipek'. p. (22a/6), (58a/21)
pāzī <F. b.a. 'pazı'. p. (19b/17)	perdāzān <F. (çoğul) 'yapanlar'. p. (2b/28)
peder <F. 'baba'. p. (39a/34) p.+ini (30b/25)	perde <F. 'perde, örtü'. p. (63b/3), (67a/34) p.+dir (67a/10), (67a/6) p.+si (90b/4) p.+ye (67a/10)
penaçıya <Lat. 'ilaç adı'. p. (8a/6)	perhiz <F. 'perhiz'. p. (33b/23), (36b/12), (64b/33)
penāh <F. 'sığınma, iltica'. p. (3a/8), (3a/33) p.+larına (1b/3)	perişān <F. 'karışık'. p. (26a/28), (81a/28)
penbe <F. 'pamuk'. p. (58a/18), (66a/2), (75b/25), (75b/28), (77b/9), (80a/18), (80a/19), (81a/8), (84b/11), (90b/31), (91a/10), (91a/22)	perişāniyye <F. 'perişanlık'. p. (23a/20)
pencere <F. 'pencere'. p.+den (51b/21)	persiyāvuşān-ı ünşā <F? b.a. 'şifalı bir bitki'. p. (42a/22)
pençe <F. 'beş'. p. (24b/25), (2a/17), (2a/6)	perveriş <F. 'besleme'. p. (92a/28)
pend <F. 'çare'. p. (33b/22)	pes <F. 'bunun üzerine, peki, sonra'. p. (14a/1), (14a/17), (14a/22), (14a/23), (14a/5), (14b/35), (14b/7), (16a/7), (16b/18), (17a/26), (17a/29), (18a/18), (19a/26), (19b/35), (20a/6), (20b/10), (20b/12), (22b/27), (25a/19),
pençafilon <Yun. b.a. 'şifalı bir bitki'. p. (16a/9)	
pepelik <T. 'dil tutukluğu'. p. (29b/30)	

(25a/27), (25a/31), (29a/24), (30b/33),
(32a/29), (33a/28), (33b/4), (34a/34),
(34b/11), (34b/7), (34b/9), (35b/29),
(38b/22), (38b/32), (39a/13), (39a/16),
(39a/24), (39a/4), (39b/5), (39b/6),
(40a/25), (40a/4), (41a/10), (41a/29),
(41a/33), (43a/3), (44a/33), (44b/2),
(45b/16), (46a/35), (46b/10), (46b/15),
(47b/18), (48b/11), (49a/8), (50b/2),
(54a/14), (54a/27), (54b/2), (56b/26),
(56b/33), (57a/12), (58b/11), (58b/25),
(59a/13), (5b/18), (60a/33), (63b/10),
(64a/17), (66a/6), (66b/19), (66b/23),
(68b/1), (69a/11), (69a/15), (69a/2),
(6b/26), (70b/8), (71b/28), (73b/34),
(74a/24), (75a/20), (76a/23), (76b/24),
(77a/3), (78b/6), (79b/23), (79b/32),
(80b/3), (83a/7), (83b/20), (86a/21),
(88a/33), (88b/35), (8a/22), (91b/19),
(92a/11), (92a/25), (92a/32), (92b/3),
(92b/5), (93a/8), (93b/20), (94a/33),
(94b/33), (96b/12), (96b/20), (97a/19),
(97a/28), (98a/21)

pes<F. 'arka'.

p.+ine (49b/28)

peydā<F. 'mevcut'.

p. (2b/5), (32b/1), (34a/31),
(34a/33)

p. ol- (63a/17), (89a/25)

peygamberlik<F. T. 'peygamberlik'.

p. (29a/18)

peymāy<F. 'ölçen'.

p. (3a/16)

peyvest<F. 'birleşik'.

p. (2a/29)

peyveste<F. 'bitişik'.

p. (89a/2)

pezîr ol-<F. T. 'yapılabilmek'.

p.-anlara (77a/3)

p.-ması (78b/23)

p.-mayup (87a/20)

p.-maz (76b/17)

p.-mazsa (63a/1)

p.-ur (64a/8), (76b/18),
(76b/24), (76b/26), (86a/30), (86a/34)

pırasa<Yun. b.a. 'pırasa'.

p. (23a/12), (91a/16)

pîç<F. 'büklüm'.

p. (71a/12)

piladorağa<Yun. 'diş etinin
hastalıklarından'.

p. (95b/8)

piliç<T. '(hayvan) tavuk'.

p. (23a/10)

p.+ler (28a/1)

pîr<F. 'yaşlı'.

p. (57b/27)

p.+de (41a/6)

pīrāye<F. 'süs'.

p. (2a/20)

pīseltūn 'ilaç adı'.

p. (75a/14)

pīş<F. 'ön'.

p. (49b/28)

pīşe<F. 'tabiat'.

p. (2b/20)

pişir-/ pişür<T. 'pişirmek'.

p.(92a/20)

p.-miş (61a/7), (81b/7)

p.-üp (28a/1)

poliķariston<Yun. 'ilaç adı'.

p. (41b/24), (45a/6), (47b/15)

polipos<Lat. 'burun basurları'.

p. (86a/25)

puhte<F. 'olgun'.

p. (79a/33)

puhte-sāz<F. 'olgun, kamil insan'.

p. (1b/1)

pūş ét<F. T. 'giyinmek'.

p.-üp (48b/1), (64b/28)

pūşide<F. 'gizlice'.

p. (3a/15)

pür<F. pür 'dolu'.

p. (2b/15), (2b/32)

pür-sevdā<F. 'simsiyah'.

p. (2a/2)

püryān<F. 'kebab'.

p. (72b/15)

R

rā'<A. 'Arap alfabesinde re harfi'.

r. (32a/27), (33a/5), (86b/17)

Rab<A. 'Tanrı'.

r. (2b/20), (3b/9)

Rabbānī/ Rabbāniyye<A. 'İlahi'.

r.+de (2b/17)

r.+den (3a/17)

r.+niņ (74a/15)

rābi' / rābi'a<A. 'dördüncü'.

r. (44a/17), (55b/4), (63a/24),
(71b/32), (89a/18), (92a/31)

r.+de (25b/21), (44a/33)

r.+dan (77b/35)

r.+i (72a/7)

r.+iņ (55b/3)

rābi'an<A. 'dördüncüsü'.

r. (74a/17)

rabṭ<A. 'bağlama'.

r.+dan (53a/25)

r. ét- (64a/21), (68a/9)

r. eyle- (40a/13)

rāci'<A. 'dönen'.

r. (9b/22)

r. ol- (6a/35), (81b/22),
(81b/27), (82a/2)

rāciḥ<A. 'değerli'.

r. (56b/33)

racle<A. b.a. 'semizotu'.

r. (78b/35)

rādi' / **rādi**'a<A. 'engel'.

r. (17b/24), (19a/16), (63a/25),
(66a/18), (69a/34), (97b/24)

r.+dan (66a/8)

rādi'āt (çoğul) bk.**rādi**'.

r. (27a/25), (71a/20), (91b/2)

r.+dan (31b/31)

r.+1 (54b/16)

rağbet eyle-<A. T. 'istemek'.

r.-mek (28b/35)

rāğib<A. 'rağbet eden'.

r. (33a/21)

r. ol- (25a/5)

rağl<A.b.a.'şifalı bir bitki'.

r. (32a/1)

rağve<A. 'köpük'.

r. (27a/29), (28a/27), (31a/31),
(46b/26), (50b/32), (53a/3), (84a/20)

r.+sini (27a/31)

rāḥ<A. 'şarap'.

r. (2b/14)

rāḥa<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

r. (88a/28), (88a/9)

r.+yı (88b/8)

rāḥat<A. 'rahat, huzur'.

r. (23b/17), (26a/7), (29a/24),
(29a/3), (46a/33), (50a/34), (53a/9),
(55a/6), (92a/10)

r.+1 (54a/9)

r. ét- (19b/4), (25b/4), (32a/32)

raḥāvet<A. 'gevşeme'.

r. (96b/1)

raḥim/ **raḥm**<A. '(vücut) rahim'.

r. (12b/12), (12b/14), (13b/13),
(17b/3), (17b/15), (17b/15), (17b/15),
(34b/1), (40a/16), (40b/10), (40b/9),
(42a/35), (42b/11), (45b/13), (49b/14),
(49b/18), (56a/32), (57a/19), (78a/29),
(84b/11), (8b/22)

r.+de (30a/8), (30a/8), (7a/4)

r.+den (42b/25)	(25a/35), (29a/26), (29a/33), (29b/17), (48a/12), (48b/34), (55a/5), (56b/31), (57a/26), (57b/33), (59a/21), (60b/10), (64a/25), (65a/6), (67a/9), (70a/32), (70b/5), (72a/4), (76b/23), (78a/21), (78a/22), (85b/28), (87a/7), (97a/12), (97b/13)
r.+iņ (10a/11), (17b/3), (18a/35)	
r.+inden (66b/19)	
r.+lerinde (56a/31)	
raḥimiyye <A. 'döl yatağına mensup'.	
r.+niņ (13b/13)	r.+dan (78b/9), (97b/29)
raḥme <A. 'merhamet'.	r.+dir (14b/33), (68b/6), (72a/12)
r. (38a/34)	r.+larıņ (63a/13)
raḥv <A. 'gevşek'.	r.+niņ (78b/10)
r. (12a/35), (45b/29), (64a/7), (74b/25), (82a/23), (82b/5), (95b/10), (96a/32)	r. ol- (19b/27), (19b/6), (21a/13), (46b/30), (49b/6), (58a/23), (67b/9), (68b/24), (87a/2)
raḳabe <A. 'boyun'.	raḳḳī <A. b.a. 'karpuz'.
r.+ye (47b/25)	r. (37b/4)
raḳabiyye <A. 'boyun ile ilgili'.	rāmak <A. b.a. 'şifalı bir bitki'.
r. (75b/5)	r. (84b/14), (88a/24)
rākib <A. 'binen'.	ramaş <A. 'göz çapağı'.
r. (43a/32)	r. (59a/19), (59a/8), (59a/8), (62a/1), (62a/5), (62a/6), (62a/8), (65a/4), (65a/8)
rākid <A. 'durgun'.	raşāş <A. 'kurşun, kalay'.
r. (18a/27), (6b/9), (7a/1), (7b/2), (7b/3)	r. (68a/24)
r. ol- (6b/26), (6b/33), (6b/7)	raşāşī <A. 'kurşun renginde olan'.
raḳīk/ raḳīke <A. 'ince, yumuşak'.	r. (72a/6), (87a/3), (87a/16)
r. (11b/4), (11a/6), (12a/18), (18b/33), (19b/9), (20b/7), (23a/12),	rāsen <A. b.a. 'andız otu'.

r. (42a/3)

rāsneḥtec<F. b.a. 'şifalı bir bitki'.
r. (67b/10), (68b/22)

rāst<F. 'sağlam'.
r. (30b/33)

raʿše<A. 'seğirme, titreme'.
r. (40b/1), (52a/33), (52a/33),
(52b/16), (52b/28), (53a/17), (57b/3)

raʿşiyye<A. 'seğirme ile ilgili'.
r. (52b/14)

raṭb/ raṭbe<A. 'yumuşak, nemli'.
r. (12a/35), (14b/9), (15b/35),
(16a/6), (16a/18), (20b/30), (21b/34),
(24a/6), (28b/6), (2a/28), (28b/19),
(28b/32), (29b/22), (29b/24), (29b/27),
(35a/32), (43b/6), (48a/16), (48b/30),
(49a/7), (61a/14), (65b/13), (65b/17),
(66b/27), (66b/33), (85a/19), (83a/9)

r.+de (24a/31)

r.+dan (15b/35), (78a/14)

r.+dir (6a/1)

r.+ıdır (20b/15), (83a/28)

r.+ıñ (16a/10), (49b/35),
(49b/5), (50a/30)

r.+ından (83a/35)

r.+yi (26a/25)

r. ol- (19a/22), (19b/26),
(20b/16), (20b/18), (20b/20), (56b/35)

rātiyānec<F. b.a. 'çam sakızı'.
r. (54b/35)

raṭl<A. 'bir litrelik ölçek'.
r. (27a/14), (27a/15), (27a/31),
(27a/31), (31b/35), (44b/24), (47a/1),
(47a/33), (47b/22), (47b/6), (47b/6),
(47b/7), (48b/18), (50b/17), (50b/18),
(50b/18), (51a/3), (60b/5), (62a/20),
(64b/21), (64b/23), (72a/21), (72a/23),
(73a/13), (73a/19), (73a/20), (73a/21),
(73a/5), (73a/6), (73a/6), (84b/16),
(84b/16), (84b/16), (84b/17),
(87b/22), (90b/21), (90b/28), (90b/28),
(90b/30), (92b/22), (92b/22), (96a/2),
(96a/8), (96a/8), (97a/32)

r.+a (87a/21), (87a/22),
(87a/26)

r.+ına (21a/28), (21a/29),
(21a/3), (21b/16), (26b/8), (30b/16),
(44b/12), (50b/11)

rāvend<F. b.a. 'ravent'.
r. (20a/15), (20a/19), (20a/22),
(20a/5), (24a/20), (24a/22), (24a/33),
(26a/35), (42a/26), (58a/31), (65b/21),
(65b/28), (65b/29)

rāvendi<A. b.a. 'karabuğdagiller'.
r. (41b/26), (42b/4), (65b/20),
(8a/1)

rāyiḥa<A. 'koku'.

r. (11b/34), (16a/11), (18a/25),
(21b/24), (21b/26), (39b/30), (43b/27),
(54a/12), (54a/15), (56b/2), (56b/6),
(81a/5), (81b/28), (81b/33), (82a/4),
(83a/26), (83a/35), (83b/1), (83b/11),
(83b/11), (83b/11), (83b/12), (83b/15),
(83b/15), (83b/16), (83b/16), (83b/16),
(83b/18), (83b/2), (83b/2), (83b/23),
(83b/23), (83b/3), (83b/28), (83b/35),
(83b/7), (83b/8), (83b/9), (84a/2),
(84a/3), (84a/5), (84b/34), (85a/29),
(85b/14), (89a/26), (8a/16), (91b/10),
(92b/35), (93a/1), (95b/18)

r.+dan (83b/7), (84a/24),
(85a/11)

r.+ları (83a/26), (84a/2)

r.+larından (18a/28)

r.+sı (14b/14), (54a/14),
(81b/26)

r.+sına (31b/14)

r.+sından (55b/9), (83b/17),
(83b/9)

r.+sını (83b/4), (83b/6), (84a/5)

r.+ya (84a/14), (85a/11)

r.+yı (83a/35), (83b/8)

rāyihalan-<A. T. 'kokulandırmak'.

r.-ur (54a/14)

ra 'yu'l-ḥamām<A. b.a. 'yer minesini'.

r. (21a/11), (65b/26), (72a/22),
(72b/12), (73a/9)

rāz<F. 'gizlenen'.

r.(1b/1)

raẓ<A. 'zedelenme'.

r. (84b/3)

rāziyāne/ rāziyānec<F.? b.a. 'rezene'.

r. (9a/32), (10a/6), (11a/23),
(12a/5), (15b/4), (18a/13), (18b/10),
(18b/14), (21a/6), (21a/22), (21a/26),
(21a/30), (21b/14), (22b/12), (22b/18),
(22b/31), (26b/7), (27a/13), (30b/4),
(30b/6), (35a/3), (41a/35), (41b/6),
(44b/24), (44b/4), (46b/18), (46b/22),
(46b/24), (53a/3), (56b/7), (57b/32),
(58b/7), (65b/25), (65b/25), (66a/1),
(66a/11), (66a/13), (66a/14), (66a/3),
(67a/25), (67a/3), (67b/3), (68b/19),
(68b/29), (69a/18), (70a/22), (70b/15),
(70b/28), (72a/19), (72a/25), (72a/28),
(72b/12), (73a/9), (73a/11), (73a/12),
(73a/15), (73a/18), (73a/24), (73a/28),
(73b/12), (75a/22), (75b/8), (77a/32),
(77b/1), (77b/21), (79b/34), (80a/16),
(89b/27), (91a/12)

r.+yi (42b/30)

rāziyānecī<F.? b.a. 'rezene ile ilgili'.

r. (15a/34)

rebās-ı mişmele<? b.a. 'şifalı bir bitki'.

r. (90b/19)	(82a/23), (83b/5), (8b/11), (8b/21), (89a/25), (90b/14), (91a/6), (95a/17)
rebī' <A. 'ilk bahar'.	
r.+de (73a/26)	r.+de (27b/22)
recā <A. 'istek, dilek'.	
r. (39a/14), (48a/34), (56a/29), (72b/5), (79b/23), (92a/7)	r.+den (18a/15), (19a/18), (24b/32), (39a/29), (39a/31), (43b/34), (60b/20), (60b/31), (72b/7), (83b/3), (85a/10), (85a/8)
r. èt- (42b/35)	r.+dendir (32b/1), (45b/11)
red' <A. 'engelleme'.	
r. (17b/29), (39b/22), (66a/10)	r.+dir (26b/19), (37a/17), (37a/18), (39b/10), (39b/13), (39b/9), (44a/1), (50a/19), (50a/20), (50a/23), (56a/19), (56a/19), (56a/34), (56a/34), (62a/27), (62a/35), (62a/35), (80a/6), (83a/28), (87a/12)
r. èt- (31a/13)	
redā'et <A. 'kötülük'.	
r. (40a/22), (87a/35)	
redd èt- <A. T. 'kabul etmemek'.	
r.-eler (48a/27), (60a/28)	r.+i (29b/33), (40a/1), (8b/8)
redi' / rediyye / rediyyet <A. 'kötü'.	r.+inden (11a/5), (5a/33)
r. (5a/32), (8a/33), (8b/1), (8b/14), (8b/18), (8b/23), (8b/7), (9a/12), (11b/13), (17a/15), (17a/32), (17b/24), (17b/26), (18a/15), (18a/23), (18b/7), (18b/25), (18b/30), (25a/34), (25a/9), (32a/30), (36b/12), (36b/22), (37a/16), (38a/5), (39b/17), (39b/23), (39b/24), (39b/30), (39b/32), (40b/24), (40b/26), (40b/28), (43b/27), (45b/17), (49b/21), (50a/27), (52b/9), (52b/9), (52b/22), (56a/17), (59b/23), (62a/16), (69a/13), (70a/17), (71b/27), (78a/29),	r.+ini (95a/18)
	r.+ler (91a/32)
	r.+lerden (45b/16)
	r.+lerdir (49b/34)
	r.+leri (52b/15)
	r.+lerini (10b/30)
	r.+niñ (27b/21), (34a/3), (42b/18), (43b/26), (60b/17), (82b/6), (83b/4)
	r.+si (33a/25)

r.+ye (17a/21), (18a/20),
(18a/26)

r.+yi (18a/9), (63a/2), (95b/11)

r. ol- (36b/21)

ref'<A. 'kaldırma'.

r. (3b/25), (76b/32), (97b/12)

r.+a (64a/21), (6a/31)

r. ét- (3b/1), (64a/22)

refāhiyyet<A. 'rahatlık'.

r. (55a/6)

re'īs<A. 'baş'.

r. (13b/27), (96a/30)

r.+leri (3b/34)

re'īse/re'īsiyye<A. 'ana'.

r.+ye (31a/14), (57b/28)

remād<A. 'kül'.

r. (24b/1), (24b/1), (24b/2),
(24b/2), (24b/2), (41a/13), (60a/23),
(61b/12), (61b/15), (61b/15), (62a/23),
(62a/23), (62a/24), (62a/24), (63a/32),
(65a/32), (70b/25), (73b/30), (75a/29),
(75b/3), (75b/33), (91a/12)

remādiyye<A. 'kül ile ilgili'.

r. (9a/30)

remed<A. '(hastalık) göz iltihabı, göz ağrısı'.

r. (59b/2), (61a/14), (61a/16),
(62a/31), (62b/19), (63b/14), (64b/26),
(64b/26), (64b/34), (64b/35), (65a/10),
(65a/10), (65a/12), (65a/4), (65a/5),
(65a/7), (65a/8), (65b/24), (65b/8),
(66a/33), (66b/16), (66b/19), (66b/20),
(66b/4), (66b/5), (66b/9), (67b/17),
(68b/3), (70a/2), (70a/34), (70a/4),
(7a/19)

r.+de (61b/35)

r.+den (61a/30), (63a/5)

r.+e (59a/32), (59b/3), (64b/33),
(65a/17)

r.+iñ (65a/13)

reml<A. 'kum'.

r. (62b/31), (75b/21), (76b/2),
(80b/21)

r.+den (12b/13)

remlīyye<A. 'kumlu'.

r.+de (11b/30)

remz<A. 'simge'.

r.+iyle (2a/24)

rencūr<F. 'hasta'.

r. (3b/1)

rengā<F. 'çeşit'.

r. (28b/4)

renk<F. 'renk'.

r. (2a/2), (2b/14), (22a/23),
(22a/23), (72a/7)

re's<A. '(vücut)baş'.

r. (12b/13), (13a/5), (13b/25),
(14a/10), (14a/16), (14a/32), (14a/7),
(14a/8), (15a/3), (18b/35), (18b/6),
(19a/3), (19b/10), (20a/35), (20b/21),
(23a/2), (24a/11), (26b/32), (26b/35),
(26b/4), (27a/21), (27a/7), (28a/12),
(28b/20), (31b/29), (31b/30), (32b/23),
(32b/25), (34b/12), (34b/15), (36a/6),
(3b/15), (40a/22), (43b/30), (43b/33),
(44b/26), (44b/29), (44b/29), (44b/30),
(45a/30), (45a/4), (45a/9), (45b/35),
(46a/7), (50a/14), (50a/29), (52a/35),
(53a/18), (54a/19), (54b/22), (54b/30),
(55b/34), (56a/6), (58a/9), (58b/1),
(5a/20), (62a/13), (63a/18), (65a/3),
(66a/29), (66a/31), (66a/8), (67a/35),
(67b/20), (67b/21), (67b/23), (72b/16),
(72b/5), (74b/12), (74b/15), (74b/18),
(74b/21), (74b/23), (74b/25), (74b/26),
(74b/32), (77a/16), (77a/22), (77a/23),
(77a/27), (77b/26), (78b/31), (79b/22),
(80a/6), (80a/6), (80b/29), (86b/2),
(86b/23), (92b/24), (93a/13), (97a/27)

r.+de (14b/15), (14b/19),
(14b/21), (16b/21), (16b/34), (17a/12),
(17a/12), (17a/4), (17a/8), (17b/24),
(19a/4), (20b/3), (20b/8), (22b/6),
(23a/17), (24a/14), (24b/4), (25b/26),
(26b/28), (29b/32), (32a/14), (32a/5),
(57b/20), (74b/17), (74b/29), (77a/18),

(78a/25), (78b/17), (79b/16), (82a/19),
(93b/34)

r.+dedir (16b/33), (17a/1)

r.+den (17b/22), (20b/35),
(45a/33), (47a/30), (54b/15), (54b/32),
(64a/1), (65a/3), (67b/29), (85a/21),
(86b/1)

r.+e (13a/4), (14a/5), (14a/6),
(14b/21), (14b/30), (14b/33), (15a/13),
(15b/15), (15b/15), (16a/12), (16a/17),
(16b/26), (16b/6), (16b/9), (17a/9),
(17b/26), (17b/29), (17b/30), (17b/35),
(17b/5), (18b/11), (18b/12), (18b/34),
(19a/16), (19a/22), (19b/9), (20b/1),
(20b/34), (20b/4), (21b/11), (21b/33),
(22a/10), (23b/19), (24a/10), (24b/3),
(26b/31), (27a/23), (32a/1), (32a/11),
(32a/4), (37a/29), (45a/6), (54a/5),
(54b/2), (55a/3), (58b/2), (65b/33),
(66b/31), (69a/25), (71a/13), (71b/21),
(71b/21), (71b/27), (78a/28), (84b/23),
(85a/11), (88b/11)

r.+i (14b/26), (15a/23), (15b/2),
(15b/9), (16a/27), (18b/2), (24a/8),
(25a/21), (28b/1), (28b/16), (28b/4),
(32a/13), (32a/14), (34a/22), (37b/29),
(43a/32), (59b/30), (5b/1), (5b/2),
(61a/4), (62b/1), (62b/32), (64a/12),
(64a/9), (68a/7), (68b/14), (79a/8),
(80b/26)

r.+iñ (14b/19), (15a/19),
(16b/25), (16b/33), (17b/16), (17b/28),
(18a/30), (18b/24), (18b/31), (19a/33),
(20a/24), (22a/25), (24a/6), (24b/34),
(45b/34), (86b/21), (93a/15)

r.+inde (25a/21), (26b/15),
(28b/5), (82a/30), (82a/31), (82a/32),
(82a/35), (86b/34)

r.+inden (28a/21), (65a/27)

r.+ine (17b/34), (25a/22),
(26a/11), (26a/12), (26b/2), (27b/11),
(28b/7), (28b/8), (32b/19), (32b/28),
(32b/4), (33a/26), (34a/10), (35b/20),
(35b/21), (54b/5), (71b/19), (72b/9),
(77a/21), (78b/23)

r.+ini (25b/30), (27b/28),
(27b/30), (30b/19), (45a/16), (54b/4),
(71b/24), (72a/24), (77a/21), (80a/14),
(80a/26)

r.+lerini (80b/24)

resā' il<A. (çoğul) 'mektuplar'.

r. (55a/17)

re'siyye<A. 'baş hastalıkları'.

r. (36a/4), (47b/33)

r.+de (71a/30)

r.+niñ (78b/18)

resm<A. 'işaret'.

r.+e (76a/24)

resūl<A. 'peygamber'.

r. (3a/28)

re'sū'l-māl<A. 'sermaye'.

r. (1b/24)

reṣeḥāt<A. (çoğul) 'sızıntılar'.

r. (3a/17)

reṣ èt<A. T. 'serpmek'.

r.-üp (75b/20), (75b/29)

r. olun- (75a/24)

retme<A. b.a. 'retama'.

r. (30b/7)

revā<F. 'uygun, layık'.

r. (1b/26)

r.+larından (18)

revādi' āt<A. 'engellemeler'.

r. (54b/15)

revāḥ<A. 'güneş battıktan sonra gece oluncaya kadar geçen süre'.

r.+dan (2b/14)

revāyih<A. (çoğul) 'kokular'.

r. (39a/29), (54a/12), (54a/12),
(54a/14), (55b/23), (66b/33), (83b/13),
(83b/19), (83b/20), (83b/31), (83b/34),
(86b/33)

r.+a (54a/33)

r.+yı (83b/4)

revġan<F. 'yağ'.

r. (80a/18)

reviş<F. 'yol'.

r. (2b/20)

revşen/revşene/ revřānī<F. 'parlak'.

r. (29a/24), (44a/26), (66b/30),
(70b/31)

r.+yi (69a/8)

r.+yidir (68b/31)

revşenlik<F. T. 'parlaklık'.

r.+den (14b/16)

r. ol- (71b/25)

re`y<A. 'görüş, düşünce'.

r. (12a/31), (15a/31), (22a/13),
(23b/22), (24b/26), (35a/20), (58a/31),
(60b/2), (61b/7), (71a/14), (82b/18)

reyāhīn<A. b.a. (çoğul) 'fesleğenler,
reyhanlar'.

r. (25b/34), (27a/18)

reye`ān<A. 'başlangıç, güzel zaman'.

r. (1b/23)

reyhān<A. b.a. 'fesleğen'.

r. (30b/14), (30b/6), (44b/3),
(55b/23)

r.+dan (56b/7)

r.+ı (56b/6)

reyhānī<A. b.a. 'feseleğengiller'.

r. (84a/11), (84a/16), (84a/16),
(84a/21)

r.+niņ (84a/12)

rifk<A. 'yumuşaklık'.

r. (30a/33), (50a/31), (64a/21),
(80a/27), (84b/12), (87b/13)

rizā<A. 'uyma'.

r. (1b/11)

ri`āyet<A. 'gözetme'.

r. (30a/32), (92b/10)

ribās<A. b.a. 'işgın'.

r. (17b/35), (18b/19), (26a/2),
(26a/4), (2b/17)

ribāř<A. 'bağ'.

r. (40a/13), (49b/2)

ribāřāt (çoğul) bk.**ribāř**.

r. (17a/23)

ricāl<A. 'erkekler'.

r. (13b/25), (2a/15), (3b/15),
(58a/13)

r.+a (35b/11)

r.+da (32b/8), (40a/19)

r.+dan (12a/19)

r.+de (12b/1)

r.+ıñ (40a/20)
ricl<A. 'ayak'.
r. (82a/24), (82b/9)
r.+den (6b/20), (7a/28), (7a/3),
(7a/5)

ricleyn<A. 'iki ayak'.
r. (19a/14), (20a/33), (22b/8),
(34b/27), (52a/35)

r.+de (34b/2), (50a/10)
r.+i (32b/1), (40b/16), (68a/8)
r.+ini (16b/11), (23b/21),
(41a/12)

rif'at<A. 'yücelik, yükseklik'.
r. (28b/14)

rīḥ<A. 'gaz'.
r. (24b/33), (39b/27), (42b/17),
(53b/16), (57a/16), (57a/17), (75a/21),
(92b/6)

r.+den (39b/23), (66b/5)
r.+iñ (30a/5)
rīḥrī/ ḥrrīḥīyye/ rīḥīyyet<A. 'gaz ile ilgili'.
r. (17a/3), (39a/26), (71a/15),
(71a/19), (71a/9), (76a/32)

r.+den (65a/2)

riḳḳat<A. 'incelik'.

r. (19b/30), (22b/9), (24b/11),
(25b/4), (59a/6), (6a/34), (72b/20),
(72b/24)

r.+ı (57a/28), (72b/31),
(72b/32), (73b/10)

r.+ından (72b/24), (78b/14)

r.+ini (88a/10), (88a/4)

risālet<A. 'mektup'.

r.+dir (1b/19)

rīṣ<F. 'yara'.

r. (90a/34), (94b/32)

riṣe<F. 'tüy'.

r. (96a/10)

rivāyet<A. 'hikaye'.

r.+iniñ (38b/29)

r. èt- (79a/1)

riyāḥ<A. (çoğul) 'gazlar, rüzgar'.

r. (17a/21), (17a/29), (17a/5),
(17a/6), (17b/11), (18a/15), (18a/16),
(18a/22), (18a/24), (18a/30), (18a/7),
(18a/8), (18b/9), (34a/34), (36b/7),
(37b/18), (37b/23), (39b/18), (39b/33),
(40a/11), (40b/14), (43b/5), (49a/27),
(49b/22), (49b/33), (50a/23), (53b/15),
(61b/1), (62b/30), (74b/10), (74b/29),
(74b/31), (74b/33), (74b/7), (75a/20),
(76b/10), (77a/18), (78a/25), (78a/26),
(78a/26), (78a/28), (78b/10), (78b/12),

(78b/18), (78b/28), (78b/9), (80a/4),
(82a/14), (82b/2), (82b/2), (93b/29),
(93b/31), (93b/35)

r.+a (18a/20), (75a/32),
(79b/15)

r.+dan (18a/15), (74a/30)

r.+ı (18b/20)

r.+ıñ (18a/17), (61b/3),
(78b/11)

rīyāhiyye<A. 'gaz ile ilgili'.

r.+den (34b/3)

riyāsetü'l-eṭṭibbā<A. 'hekimlik
başkanlığı'.

r. (2b/26)

rīyāzāt<A. (çoğul) 'perhizler'.

r. (39a/23), (8b/16)

r.+a (29a/24)

r.+dan (43a/3)

riyāzet bk. **rīyāzāt**.

r. (57a/23), (80a/5)

riyāziyye<A. 'hesap bilimi'.

r.+de (1b/26)

riye<A. 'akciğer'.

r. (17a/27), (17b/2), (55b/35),
(56b/20), (57b/9), (5a/22), (83a/31),
(84a/7)

r.+de (17b/2), (56b/19),
(58b/11), (58b/11), (58b/11), (9a/5)

r.+den (89a/24)

r.+lerini (55a/2)

r.+niñ (17b/3)

r.+sinde (85a/11)

r.+ye (56b/23), (56b/29),
(57b/8), (57b/9), (58b/11), (81b/27),
(82a/2)

r.+yi (36a/27)

rovšenā bk. **revšen**

r.+yı (59b/2), (60a/14),
(66b/35), (67a/21)

rovšenāliḳ bk. **revšenlik**.

r. (66b/30)

ru'āf<A. 'burun kanaması'.

r. (16b/28), (20b/18), (25a/13),
(25b/10), (31a/8), (40a/33), (84b/30),
(86b/17), (86b/17), (86b/26), (86b/31),
(87a/10), (87a/20), (87a/24), (87a/32),
(87a/34), (87b/21), (87b/33), (87b/7),
(88a/25), (88a/3), (88a/33), (88b/6)

r.+a (86b/25), (88a/32)

r.+da (88a/2), (88a/25)

r.+dır (87b/20)

r.+1 (87a/14), (87a/35),
(87b/15), (87b/3), (88a/11), (88a/9)

r.+ıñ (87a/2), (87a/5)

rub <A. 'çeyrek, dörtte bir'.

(31a/11), (32b/33), (35a/18), (41b/31),
(47a/16), (47a/16), (59b/16), (68a/21),
(84b/16)

r.+1 (60b/5), (64b/21), (64b/24),
(96a/9)

rub <A. 'meyve suyu, meyve özü'.

r. (13a/22), (17b/35), (18b/19),
(26b/17), (50a/24), (50a/24), (90a/25),
(90a/25), (90a/25), (90b/19), (90b/19),
(90b/20), (90b/23), (91b/17), (91b/3),
(95a/25), (95a/25), (97b/21)

rubūb (çoğul) bk. **rub**.

r. (53a/14), (90a/25)

rudyu <Yun b.a. 'şifalı bir bitki'.

r. (22b/27)

rūḥ <A. 'öz; can'.

r. (10a/14), (10a/23), (10a/23),
(10a/23), (10a/25), (10a/28), (10a/6),
(10b/25), (10b/28), (10b/5), (11a/14),
(11a/14), (11a/20), (11a/20), (11a/20),
(11b/10), (11b/2), (11b/2), (11b/21),
(11b/3), (11b/30), (11b/31), (11b/33),
(11b/34), (11b/34), (11b/9), (12a/1),
(12a/2), (12a/3), (12a/7), (12a/9),
(12b/29), (13a/10), (13a/12), (13a/22),

(13a/3), (13a/3), (13b/21), (13b/3),
(13b/8), (14b/26), (18b/19), (24b/10),
(24b/12), (24b/9), (26a/4), (29a/25),
(29a/25), (29a/27), (29a/31), (29a/34),
(29a/5), (29b/10), (29b/14), (29b/16),
(31b/26), (33b/8), (34a/34), (34b/5),
(34b/6), (34b/9), (35b/15), (35b/26),
(36a/21), (36a/28), (36a/3), (36b/25),
(36b/26), (37b/18), (37b/18), (37b/19),
(37b/31), (38a/21), (41b/25), (41b/25),
(41b/25), (41b/26), (42b/33), (43b/19),
(45b/18), (45b/19), (45b/21), (45b/7),
(45b/8), (47b/22), (47b/27), (47b/32),
(48b/34), (48b/35), (48b/35), (48b/35),
(49b/25), (50b/18), (51a/26), (51a/27),
(52a/14), (52a/29), (52a/9), (53a/23),
(53a/30), (54b/13), (58a/24), (59a/6),
(59a/7), (5a/34), (5b/10), (5b/16),
(5b/18), (5b/19), (5b/20), (5b/24),
(5b/34), (5b/4), (5b/8), (63b/27),
(6a/10), (6a/15), (6a/17), (6a/4),
(72b/20), (72b/24), (72b/25), (72b/27),
(72b/29), (72b/35), (73a/7), (73a/8),
(73b/9), (75b/20), (75b/21), (75b/26),
(75b/7), (77b/24), (77b/7), (79a/16),
(79a/6), (80b/12), (80b/16), (82a/3),
(88b/21), (90b/26), (91a/9), (96a/23),
(9a/34), (9a/34), (9a/34), (9b/24)

r.+a (13b/8), (24b/11), (5b/17),
(72b/34), (87a/12)

r.+da (43b/19), (53a/33), (6a/6)

r.+dan (78b/33)

r.+ı (11b/31), (29a/24),
(29a/32), (29a/4), (47b/28), (56b/1),
(72b/34), (73b/9)

r.+ları (10b/1)

r.+uñ (12b/17), (29a/30),
(29b/10), (43b/18), (43b/25), (45b/17),
(45b/21), (45b/23), (5b/29), (6a/2),
(72b/24), (72b/31), (72b/32), 59a/

r. èt- (24b/12)

ruḥām<A. 'mermer'.

r. (95b/31)

rūḥānī/ rūḥāniyyet/ rūḥāniyye/
rūḥiyye<A. 'ruhla ilgili, ruhanilik'.

r. (2a/17), (5b/13), (5b/21),
(5b/23), (38b/12), (38b/14), (38b/21),
(38b/27), (43a/2)

r.+den (38b/30)

r.+dir (6a/7)

r.+niñ (38b/15)

r.+si (38b/25)

r.+sine (4b/4)

r.+te (39a/25)

ruḥṣat<A. 'izin'.

r. (39b/4)

Rūḥ-ullah<A. 'Hz. İsa'.

r. (3a/30)

rukıy<A. 'büyücü, yükselen'.

r. (3b/23)

rukıye<A. 'büyü ve üfürükçü nefesi'.

r.+niñ (38b/9)

rūnemā<F. 'yüzünü gösteren'.

r.+dır (76a/23)

ruṭūbāt<A. (çoğul) 'nemlilikler,
ıslaklıklar'.

r. (28a/19), (50a/27), (57a/32),
(57a/35), (58b/26), (58b/28), (6a/16),
(6a/20), (71a/29), (80b/19), (80b/24),
(80b/27), (84a/10), (84a/16), (84a/19),
(84a/9), (85a/7), (86b/12), (90a/13),
(93a/5), (95b/11)

r.+a (64b/13)

r.+da (6a/20)

r.+ı (64b/15), (84b/27)

r.+ıñ (6a/27)

ruṭūbet bk. **ruṭūbāt**.

r. (14b/21), (16b/30), (20b/27),
(21b/21), (22a/13), (24a/16), (26b/32),
(28a/11), (28a/12), (28a/13), (28a/22),
(28b/26), (39b/24), (39b/30), (40b/2),
(45b/10), (48a/25), (49a/21), (52b/22),
(53a/28), (53a/34), (53b/14), (53b/23),
(56b/15), (57b/14), (58b/25), (58b/29),
(59a/30), (59b/12), (5a/25), (5b/20),
(60a/10), (60a/9), (61a/13), (61a/16),
(61a/18), (62a/4), (62b/22), (62b/29),

(63a/10), (63b/10), (65a/4), (65a/6),
(71b/15), (71b/15), (71b/2), (71b/20),
(72b/8), (73a/7), (74b/19), (74b/24),
(74b/34), (80b/17), (80b/18), (80b/20),
(80b/22), (80b/23), (80b/29), (80b/30),
(84a/17), (84a/20), (89a/7), (90a/11),
(90a/12), (90a/28), (91a/35), (91b/12),
(92a/24), (93a/12), (93a/14), (93b/34),
(93b/5), (97b/15), (97b/35), (97b/7),
(98a/24)

r.+den (29a/6), (45b/15),
(45b/9), (46a/12), (90a/14), (90a/16)

r.+dir (64b/32), (90a/10)

r.+e (49a/23), (57a/17), (59a/1),
(59a/9)

r.+i (16a/12), (20b/20),
(28a/22), (45a/3), (46a/2), (57a/15),
(66a/10), (71a/34), (77b/17), (89b/11),
(98a/30)

r.+iņ (64b/14), (71b/15),
(84a/27)

r.+ini (26b/12), (71b/4)

r.+leri (39b/25), (61b/5)

r.+lerine (59a/26), (72b/26)

r. ét- (22a/15)

ruṭūbetli<A. T. 'nemli, ıslak'.

r.+li (16a/1), (16a/2), (16a/3),
(16a/5), (18a/25), (24a/4), (26b/22),
(46a/1), (57a/16), (63b/4)

ru 'ūnet<A. 'bönlük'.

r. (28b/9)

rūy<F. 'çinko'.

r. (2a/2)

r.+yı (22a/23)

rūz<F. 'gündüz'.

r. (39a/12)

rūzgār/ rüzgar<F. 'rüzgar'.

r. (1b/28), (78a/19)

r.+dan (33b/25)

r.+dır (33b/23)

r.+iņ (1b/28), (34a/30)

rūcū'<A. 'geri dönüş'.

r. (49b/30)

r.+a (7b/33)

r. ét- (29b/5), (49b/25), (60b/9)

rūfāt<A. 'çürümüş'.

r. (2b/13)

rūfeḳā<A. (çoğul) 'arkadaşlar'.

r.+larından (88b/12)

rūkūb<A. 'binme'.

r. (35b/8)

rükūd<A. 'durgunluk'.

r.+ını (6a/31), (6a/32), (7b/7)

rümmān<A. b.a. 'nar'.

r. (20b/14), (23b/32), (43a/32),
(59b/8), (59b/8), (65b/34), (71a/24),
(84b/16), (85b/10), (90b/17), (90b/28),
(91b/23), (91b/24), (92b/27), (97a/16)

rümmānīn<? b.a. 'bitki çeşitlerinden'.

r. (18a/2), (18a/5), (19b/28),
(2b/14), (42a/31), (65b/9), (89b/6),
(89b/9), (97a/6)

rüsüb<A. 'kireçlenme'.

r. (13a/21)

rüsübī<A. 'kireçlenme ile ilgili'.

r. (46b/30)

rüsūḥ<A. 'sağlamlık'.

r. (87b/14)

rütbe<A. 'derece'.

r. (29a/24), (29a/24), (36a/13),
(63a/4), (91a/35)

r.+sinde (31b/24)

r.+sine (91b/35)

r.+ye (92b/33)

rüteylā'<A. 'örümcek'.

r. (49b/12), (52b/8)

rü'ūs<A. 'kökler'.

r. (53b/21)

rü'yā<A. 'rüya'.

r. (20b/23), (28a/8), (28b/24)

r.+da (19b/5)

rü'yēt<A. 'bakış'.

r. (39b/3), (68a/30), (89a/28)

r.+e (67a/35)

r.+inden 59a/

S

se'ādet<A. 'mutluluk'.

s.+e (1b/15)

sa'at<A. 'saat'.

s. (11a/35), (19a/4), (19a/5),
(20b/28), (22a/25), (22a/26), (23b/25),
(23b/28), (26b/11), (27a/32), (27b/34),
(27b/35), (32a/12), (33b/9), (37a/33),
(3b/25), (42a/27), (44a/11), (47a/28),
(59b/6), (60b/7), (61a/8), (62b/2),
(69a/33), (75b/19), (75b/19), (97a/15)

s.+da (24b/31), (25a/1)

s.+dan (25b/32)

s.+de (58a/29), (96a/26)

s.+e (47b/1)

şa'b/şa'be<A. 'zor'.

s. (25a/34), (75a/2), (85a/11),
(87b/7)

s.+dir (37b/34)

s.+nın (39a/28)

s.+ya (89a/15)

şabāḥ<A. 'sabah'.

s. (22b/22), (23b/8), (2b/14),
(30b/11), (41b/2), (42a/29), (42a/7),
(44b/25), (47a/25), (47a/35), (48a/31),
(62b/33), (62b/4), (66b/15), (69b/27),
(69b/27), (72b/10), (73a/6), (75b/15),
(75b/27), (78a/15), (82b/18), (88a/16),
(93a/27)

s.+a (51b/22)

s.+larda (41b/21), (80a/5)

şabbāḡīn<A. (çoğul) 'deri altındaki boyalı maddeler'.

s.+den (97a/30)

şabb èt-<A. T. 'dökmek'.

s.-eler (32b/28)

s. olun- (32b/25), (74b/35)

sābīḳ/ sābīḳa<A. 'geçen'.

s. (48a/19)

s.+ı (8b/1), (8b/15), (8b/6)

s.+sını (86a/35)

sābīḳan<A. 'eskiden'.

s. (47b/31)

sabī<A. 'çoçuk'.

s. (56a/22)

sābi'<A. 'yedinci'.

s. (44a/21), (46a/33), (91a/24)

s.+i (72a/9)

s.+lerde (40b/28)

s.+nın (63a/20)

sābit/ s̄ābite<A. 'hareketsiz'.

s. (10a/29), (11a/1), (11a/7),
(11a/11), (11b/21), (13a/14), (13b/1),
(3a/26), (5a/27), (5b/31), (6a/16),
(6a/2), (73b/27), (7b/2), (9a/28),
(9a/30), (9b/7), (89a/3)

s.+dir (11a/9)

s.+nın (9a/8)

s.+yi (52b/11)

s. èt- (52b/12)

s. ol- (11a/8), (16b/33), (17a/7),
(38b/29), (82a/24)

şabr<A. 'sarısabır'.

s. (19b/4), (20a/3), (21b/5),
(22b/23), (2a/3), (35a/19), (37a/31),
(37a/34), (41b/32), (61a/6), (61a/7),
(63b/29), (63b/32), (64b/21), (64b/22),
(66a/13), (66a/32), (66b/24), (68a/14),
(71b/11), (73a/27), (75b/17), (80b/5),
(83b/33), (88b/8)

ş. èt- (60a/6)

şabr-ı sukuṭrī<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

s. (21a/34), (35a/3), (35a/19),
(41b/5), (47b/20), (63b/32), (63a/35),
(66a/25), (66a/30), (66b/14), (67b/4),
(68b/33), (70a/12), (76a/2), (84b/13),
(85a/35), (92b/23)

şābrīnā<Yun. b.a. 'şifalı bir bitki'.

s. (22a/12), (24a/26), (24b/25),
(44b/23), (44b/23), (51a/6), (52a/2),
(53a/15), (58b/8), (72a/19), (72a/21),
(73a/5)

şābūn<A. b.a. 'sabun cevizi'.

s. (47b/30), (48b/26), (50b/4)

şaç<T. 'saç'.

s. (60a/33), (60b/27)

s.+ını (80a/22)

şadā<A. 'ses, seda'.

s. (36a/28), (56a/15), (76a/18),
(77b/26), (78b/10)

s.+dan (78a/20)

s.+dır (78a/21), (78a/22),
(78b/11), (78b/12), (78b/12)

s.+lar (78b/3), (78b/6), (78b/7)

s.+lardan (78a/21)

s.+ları (78b/8)

s.+larıñ (78b/13)

s.+sı (29a/21), (77b/27),
(78b/5)

s.+ya (78a/18)

s.+yı (74a/26), (76a/18),
(76a/18), (76a/20), (78a/19)

şādāt<A. 'beyler'.

s.+dan (52a/19)

şadberg<F. 'yüz yapraklı'.

s. (74a/9)

şadd ét-<A. T. 'kapamak'.

s.-mek (29a/21)

şādec/ sadece<A. 'sade'.

s. (14b/10), (14b/8), (14b/8),
(14b/9), (14b/9), (14b/9), (15a/18),
(15b/35), (16a/22), (27a/20), (28b/10),
(28b/11), (28b/30), (45b/7), (52b/3),
(61b/9), (62a/4), (62b/21), (67a/3),
(76a/31), (82a/12), (97b/20), (97b/27)

s.+den (26b/34), (27a/8),
(28b/19), (74b/11), (74b/13), (77b/2),
(82a/29)

s.+dir (26b/25), (61b/32),
(74b/8)

s.+i (14b/7)

s.+iñ (16b/18)

sadecī<A. 'sade ile ilgili'.

s. (28b/26)

şadef <A. 'sedef, midye'. s. (70b/15), (74a/6), (74a/9), (78b/4)	(55b/5), (56b/19), (56b/20), (56b/23), (84a/7), (84a/8) s.+a (36b/3), (55b/6), (56b/29), (57b/30)
sāde-i Lūḥān <F. 'bir kavmin beyleri'. s. (29a/24)	s.+den (49a/31)
şadamāt <A. (çoğul) 'çarpmalar'. s. (2a/3), (52a/21), (52b/6) s.+ından (78a/33)	s.+ıda (55a/26) s.+ıñ (55a/25), (55a/27), (55b/3)
şādık ol- <A. T. 'bağlamak'. s.-mağla (94b/8)	şadr-ārā <A.F. 'baş, başbakan'. s. (2b/26)
şadīd <A. 'irin'. s. (62a/34), (82a/25)	şadriyye <A. 'göğüse ait, göğüs hastalıkları'. s. (36b/3), (55a/23), (55a/34), (55b/17), (55b/2)
şadīdī <A. 'irin ile ilgili'. s. (96b/12), (98a/24)	s.+den (55a/25)
şādirol- <A. T. 'ortaya çıkmak'. s.-an (80a/12)	s.+dendir (36a/24)
sādis <A. 'altıncı'. s. (17a/22), (42b/9), (44a/21), (89a/19)	s.+lerine (36b/35) s.+niñ (36a/31), (55b/18)
s.+i (72a/8)	şāf <A. 'açık'. s. (56a/15), (72a/4)
şadme <A. 'beklenmeyen bela'. s. (3b/10), (67b/28), (69a/21) s.+niñ (69a/22)	şafā <A. 'temizlik, saflık'. s. (1b/10), (3a/3)
şadr <A. 'göğüs'. s. (17a/27), (25a/30), (25a/31), (2a/34), (36a/19), (3a/1), (55b/35),	şafāru'l-beyz <A. 'yumurta sarısı'. s. (30b/17), (65a/35), (75a/13)
	şāf-derūn <F. 'temiz kalpli'. s. (2a/14)

şaffet<A. 'saflık'.

s. (23b/17)

şafha<A. 'yön'.

s. (2b/4)

şafhu'l-cemil<A. 'affetme'.

s. (3a/14)

şāfi/şāfiye<A. 'saf'.

s. (1b/18), (15b/14), (15b/34),
(19a/25), (29a/26), (29b/17), (29b/17),
(43b/9), (54b/35), (5a/13), (69b/7),
(72a/9), (95b/25)

s.+den (29b/18), (29b/19),
(35b/9)

s.+midir (36b/10)

s. ol- (11b/35), (82a/2)

şafın<A. 'büyük damar'.

s. (19a/11), (22b/7), (31a/19),
(33a/2)

s.+den (23a/30), (27b/13),
(30a/23), (30a/30), (44a/35), (52b/26),
(70a/6)

şafir<A. 'çığlık'.

s. (78a/14), (78a/16), (78a/19),
(78a/22)

s.+dir (78b/7)

s.+iñ (78b/9)

şafra<A. 'safra, öd'.

s. (10b/4), (14b/15), (17a/8),
(18a/4), (19a/2), (19a/26), (19b/1),
(19b/13), (19b/22), (19b/25), (19b/27),
(19b/31), (19b/32), (19b/33), (19b/9),
(20a/26), (20a/7), (20b/10), (20b/7),
(25b/12), (25b/13), (25b/2), (25b/2),
(27b/10), (27b/15), (27b/3), (27b/4),
(28b/30), (28b/6), (30b/27), (31a/24),
(32b/11), (32b/21), (33a/8), (34b/3),
(45b/14), (47a/20), (48a/12), (48a/13),
(48b/29), (48b/33), (49a/18), (49a/21),
(65b/18), (65b/6), (6a/20), (78a/2),
(86b/24), (88a/4), (8b/8), (97b/10),
(97b/12), (97b/29)

s.+dan (17b/8), (18b/3),
(19a/30), (23a/20), (23a/34), (25b/10),
(27b/26), (34b/15), (35a/28), (39a/29),
(39b/7), (40a/33), (42a/19), (46a/11),
(48b/28), (49a/21), (49a/22), (49a/22),
(49a/23), (59a/34), (63a/14), (65b/8),
(74b/16), (76b/21), (88a/3), (90b/10),
(97b/9)

s.+dır (18a/20), (48b/32),
(76b/4), (87a/2)

s.+nıñ (10a/29), (19b/27),
(19b/30), (20b/7), (27b/20), (85b/24)

s.+sırf (33a/8)

s.+ya (19b/35), (42a/20),
(59a/3)

s.+y1 (19b/29), (20a/13),
(20a/28), (20a/5), (33b/3), (35a/28)

şafrevī/ şafreviyye<A. 'safra ile ilgili,
öde özgü'.

s. (10b/8), (10b/9), (10b/19),
(18b/18), (19a/30), (19a/31), (19b/7),
(20b/9), (25b/14), (25b/22), (33a/13),
(33a/6), (40a/35), (48b/32), (63b/5),
(76a/32), (76b/3), (77b/33), (81a/27),
(89b/7), (91a/31), (8a/31), (8a/32)

s.+de (10a/26), (18b/18),
19b/24), (19b/34), (20a/17), (20b/1),
(28b/5), (42a/34)

s.+den (49a/17), (69b/29),
(77a/4), (78a/4), (89b/5), (97b/30),
(97b/31)

s.+dir (25b/13)

s.+niñ (65a/5), (78a/6),
(85b/24), (89a/29)

s.+yi (20b/4)

ş.ol- (19b/12), (59a/20)

şafvet bk.şaffet.

s. (29a/24), (2b/16)

şafvet-pirā<A. F. 'saflıkla süsleyen'.

s.+y1 (2b/9)

şag<T. 'sağ'.

s. (17b/16), (19a/34), (19b/24),
(19b/25), (43a/11), (51b/21), (70a/14),

(70a/14), (7a/19), (7a/20), (7a/26),
(7a/26)

s.+ından (43a/10)

şag<T. 'sağmak'.

s.-alar (32b/26)

şagır<T. 'sağır'.

s. (76a/10), (76a/6)

şagırlıq<T. 'sağırılık'.

s. (76a/11)

s.+dan (76a/14)

şagır/ şagire<A. 'küçük'.

s. (10b/31), (11a/22), (17b/29),
(20b/28), (24a/32), (26b/18), (27a/19),
(33a/33), (35a/27), (35b/35), (38a/13),
(41b/17), (44b/4), (44b/9), (47a/4),
(50b/9), (51a/9), (56a/19), (63b/2),
(63b/6), (63b/7), (70b/13), (72b/10),
(73b/6), (75b/16), (76a/20), (76b/22),
(79b/1), (89a/3), (93a/14), (94a/25)

s.+den (91b/35), (93a/15)

s.+dir (81b/24)

s.+iñ (3b/28)

s.+yi (91b/34)

şahām<A. 'kömür'.

s.+dan (11b/26)

şahib<A. 'sahip'.

s. (39a/11), (59b/19), (62b/9),
(70b/18)

s.+i (26a/27), (32a/29),
(46a/23), (49a/32), (59b/7), (61a/17),
(68a/26)

s.+ine (25b/18), (31a/7),
(71a/8), (94b/25)

s.+ini (32a/31)

s.+iniņ (37a/7), (5b/5)

şāhibihā<A. 'hasta'.

s. (44a/8)

şahīfe<A. 'sayfa, kitap'.

s. (2a/21), (68a/24)

s.+niņ (68a/24)

s.+ye (68a/25)

şahīh/ şahīha<A. 'sağlam, tam'.

s. (19b/11), (21b/3), (22a/8),
(25b/2), (29a/16), (33b/8), (35a/17),
(39a/15), (39a/21), (39a/23), (39a/5),
(3b/28), (41b/17), (44a/28), (48a/5),
(50b/29), (51b/23), (51b/9), (5a/31),
(67b/2), (68a/20), (72a/1), (78b/4),
(87a/10), (89b/2), (91b/31), (96b/21)

s.+dandır (71b/7)

s.+dir (14a/17), (45b/6),
(48b/33)

s.+nıņ (8a/13)

s.+sı (17b/20)

ş.ol- (14a/15), (56b/28), (73b/24)

şahīhan<A. 'doğru'.

s. (11a/15), (11b/26), (5a/31)

sāhil<A. 'kenar'.

s. (2a/23)

şahīn/ şahīne<A. 'çok sıcak'.

s. (54b/22), (70b/11), (75b/17)

s. olun- (73b/29)

şahk/ şahka<A. 'ezilme'.

s. (11a/33), (28a/33), (30a/28),
(35a/13), (35a/3), (41b/6), (42b/23),
(43a/25), (44b/29), (47a/23), (48b/10),
(54b/27), (58a/6), (60b/24), (61b/25),
(62b/14), (62b/15), (62b/18), (63a/29),
(63a/33), (63a/35), (63b/33), (66a/16),
(68a/15), (68b/34), (69a/18), (70b/28),
(73a/19), (75b/18), (80b/6), (81a/4),
(83a/20), (83a/21), (85b/12), (87b/23),
(87b/27), (89a/23), (89b/18), (90a/4),
(91a/20), (91a/4), (92b/27), (94b/21),
(95a/21), (96a/15), (96a/18), (96a/19),
(97a/14), (97a/6), (98a/10)

s.+dan (85a/27), (95b/29)

s. ét- (40b/32), (59b/31),
(59b/33), (61a/9), (69b/1), (70a/23),
(70b/26), (71b/9), (79a/2), (79b/34),
(83a/18), (95a/23), (96a/19), (96a/22)

s. olun- (27a/28), (28a/18),
(35a/8), (37b/6), (47a/34), (58b/4),
(60b/28), (62b/21), (62b/25), (62b/25),
(63b/30), (65a/33), (66a/31), (66a/4),
(67a/28), (67a/3), (67a/30), (67a/32),
(67b/12), (68a/21), (68b/23), (68b/29),
(69b/12), (70a/21), (71a/3), (71a/5),
(73a/12), (79a/29), (79a/30), (81a/13),
(81a/19), (82b/20), (82b/27), (84b/16),
(85b/16), (87b/30), (87b/32), (88a/1),
(89b/33), (91a/2), (91a/28), (91b/22),
(93a/23), (95b/4), (97a/15), (98a/14),
(98a/8)

saḥtī<F. 'güçlük'.

s.+ne (2a/3)

sā'ī<A. 'çalışan'.

s. (91b/9)

sā'id<A. 'önkol'.

s. (2b/26), (2b/31), (31a/15),
(75b/16), (77b/16)

s.+den (31a/15), (6b/11),
(7a/22), (7a/3), (7a/4)

s.+i (49b/18)

s.+inde (7a/16)

s.+inden (31a/18), (7a/15),
(7a/18)

sā'ideyn<A. (çoğul) 'önkollar'.

s.+iñ (31b/7)

sā'ile<A. 'akan'.

s.+dir (24a/18)

s.+yi (80b/19)

sā'ir/ sā'ir<A. 'diğer, başka'.

s. (1b/16), (10a/27), (11a/13),
(11b/23), (11b/32), (11b/34), (11b/5),
(12a/27), (12a/28), (13a/13), (13a/14),
(13a/25), (14a/10), (14a/6), (17a/25),
(19b/11), (21a/14), (23a/29), (25a/15),
(29a/15), (29a/23), (29a/24), (29b/34),
(2a/35), (30a/17), (30a/18), (30b/12),
(30b/31), (31a/14), (31a/17), (31a/6),
(32a/16), (32a/22), (32b/34), (34a/11),
(34a/9), (36a/34), (36b/34), (37b/17),
(38b/12), (40b/17), (41b/9), (42b/20),
(42b/29), (42b/8), (43b/19), (43b/27),
(46b/28), (47b/11), (49b/13), (4b/13),
(50b/14), (52a/18), (52a/35), (52b/15),
(53a/31), (53b/14), (55b/18), (56b/2),
(58b/25), (58b/29), (59b/25), (5b/8),
(60b/33), (6a/16), (6a/27), (73b/22),
(73b/30), (73b/33), (77a/17), (77a/7),
(79b/32), (81b/15), (81b/25), (82b/23),
(83b/29), (84a/2), (85a/23), (85b/14),
(87a/19), (88b/19), (8b/3), (91b/1),
(91b/8), (92b/4), (94b/31), (96b/22),
(96b/31), (97b/18), (97b/28), (97b/31),
(98a/22), (9a/29), (9b/10)

s.+de (14a/2), (38a/14),
(38a/15), (71b/8), (93a/18)

s.+den (31b/29), (34b/3),
(52b/20), (65a/1), (74a/23), (76a/13),
(79a/19), (79a/7), (94b/25), (96b/22)

s.+leri (52b/8), (56b/26)

s.+lerinde (29a/24)

s.+lerine (87b/8)

s.+niñ (34b/23)

s.+sinden (68b/7)

s.+ye (60a/29), (64a/11),
(74a/28), (77a/25), (90a/29)

sāk<A. 'bacak'.

s. (43a/27), (49b/18), (51a/14),
(85a/17), (93a/35)

s.+ına (33a/4)

s.+ından (17b/27), (19a/12),
(27b/13), (34b/31), (44b/1), (62b/6),
(62b/9), (70a/6), (72b/1)

s.+lardan (19a/13)

s.+larına (91a/24)

s.+larında (84b/8)

s.+larından (63a/20), (87b/9)

şakal<T. 'sakal'.

s. (60b/27)

saqamūniyā'<A. b.a. 'mahmude otu'.

s. (20a/21), (22b/31), (30a/27),
(30b/2), (31a/26), (35a/29), (37a/28),
(37b/2), (42a/32), (47a/16), (47a/22)

saqaṭ<A. 'sakat'.

s. (38a/26)

sākayn<A. 'iki bacak'.

s. (25a/14), (32a/34), (34b/2),
(40b/13)

s.+dan (68a/8)

s.+larına (48b/14)

sakbinaj<Lat.? b.a. 'sikrencubin'.

s. (11a/18), (27a/14), (49a/2),
(50b/29), (59b/33), (63b/21), (84a/4)

sākayn<A. 'iki bacak'.

s.+den (25b/23)

s.+inde (32a/35)

s.+ine (25b/24)

s.+ini (40a/13)

şakın-<T. 'sakınmak'.

s.-alar (36a/7)

şakınıl-<T. 'sakınılmak'.

s.-ır (85a/16)

şakırğa<T. 'sakırğa'.

s. (61a/3)

s.+sı (60a/22)

s.+ya (61a/1)

sākıt<A. 'düşen'.

s. (26a/32)

s. ol- (44a/6), (73b/23)

sakız<T. 'sakız'.

s. (28a/25)

şakıl/ şakile<A. 'ağır'.

s. (17a/7), (25a/21), (27b/7),
(31a/2), (37a/9), (61a/12), (71b/21),
(78b/6), (78b/7), (92a/12), (95b/18),
(9b/17)

s.+dir (58b/34)

s.+iñ (22a/24), (54a/20)

s. ét- (24a/8)

s. ol- (18b/2), (18b/35),
(20b/21), (58b/35), (71a/10)

sākin<A. 'sakin'.

s. (34b/4), (34b/6), (34b/6),
(81b/4)

s. ol- (20b/23), (32b/35),
(33b/34), (40b/27), (44a/17), (46a/1),
(74b/34), (78b/17), (89a/30), (91b/30),
(97b/14)

s. olun- (24b/24)

şakla<T. 'saklamak'.

s.-masındandır (71a/10)

s.-up (57a/17)

sakıta<A. 'düşme'.

s. (35b/25), (43b/23), (45b/22),
(48a/18), (48a/22), (54a/17), (54a/21),
(54a/24), (74b/10), (78a/33), (86b/20)

s.+dan (26b/29), (26b/31),
(27a/25), (27a/3), (34b/3), (35b/17),
(36a/4), (36a/5), (43b/33), (45a/13),
(46a/23), (48a/23), (61b/6), (84b/7)

sāl<F. 'yıl'.

s. (2a/17), (2a/5)

şalābet<A. 'sertlik, sağlamlık'.

s. (27a/1), (40b/8), (53b/4),
(58b/33), (61b/30), (62a/32), (62a/4),
(62a/7), (81b/20), (97b/34)

s.+de (68a/30)

s.+i (64a/13)

s.+inden (62a/2), (62a/3)

s.+ini (11a/12)

şalaḥ<A. 'sağrlık'.

s. (76a/11)

şalāye<F. 'kayağan taş, arduvaz'.

s. (2a/3), (22a/4), (2a/21)

şalb/şalbe<A. 'katı'.

s. (12a/18), (14a/4), (14b/31),
(19b/5), (26b/18), (33a/34), (34b/20),
(45b/29), (59b/11), (61a/33), (62a/1),
(64a/8), (67b/35), (68b/35), (85b/20),

(85b/21), (86a/4), (86b/21), (92b/34),
(98a/20)

s.+ıdır (93b/20)

s.+ıı (93b/20)

s.+niı (87a/17)

s.+yi (61b/10), (88b/31)

ş. ol- (51b/25), (63b/12),
(63b/19)

şalbiyye<A. 'katı ile ilgili'.

s.+den (69a/11)

şaleb<A. '(hayvan) tilki'.

s. (51a/25)

şalih<A. 'uygun, yararlı'.

s. (2a/32)

s.+i (94a/23)

ş. ét- (93a/14)

s. ol- (57a/1), (57a/2)

sālik<A. 'izleyen'.

s. (3b/9)

sālim<A. 'sağlam'.

s. (19a/18), (45a/31), (45b/2)

s.+dir (44a/4)

s. ol- (74a/30), (74a/35)

şāliš/ şālişe<A. 'üçüncü'.

s. (12b/12), (44a/16), (55b/3),
(55b/4), (71b/31), (7a/29), (89a/18),
(92a/26)

s.+de (63a/23)

s.+den (29b/21)

s.+i (17a/26), (20b/3), (68b/12),
(72a/6), (74b/9)

s.+ıı (69a/4), (86a/23),
(93b/28)

s.+ine (86a/23)

s.+si (88b/30)

şālişen<A. 'üçüncü olarak'.

s. (51b/3), (58b/18), (74a/17)

saluya<Yun. b.a. 'şifalı bir bitki'.

s. (11b/18), (15b/13), (21a/26),
(26b/7), (52a/8), (54b/20), (54b/29),
(57b/31), (58a/15), (96a/1), (96a/7)

salya<T. 'salya'.

s. (90a/8)

sām<A. 'zehirli'.

s. (25a/31)

şamedānī<A. 'İlahî'.

s.+de (2b/16)

şamem<A. 'sağırılık'.

s. (57b/5), (76a/21), (76a/23),
(76a/28), (76a/28), (76a/5), (76a/7),

(76a/9), (76b/15), (76b/16), (76b/17),
(76b/23), (76b/24), (76b/25), (77a/12),
(77a/2), (77a/3), (77a/5), (77a/5),
(77a/7), (77b/29), (77b/33), (78a/14)

s.+de (77a/15)

s.+dir (76a/17)

s.+e (76a/13), (77a/19),
(80a/11)

şamğ<A. b.a. 'zamk'.

s. (15b/27), (47b/20), (54b/31),
(54b/34), (59b/13), (81a/12), (84b/16)

şamğ-ı 'Arabî<A. b.a. '(ilaç adı)
sengalia senegal'.

s. (10b/33), (15b/22), (60a/29),
(63a/29), (64b/17), (66b/23), (67b/16),
(68b/28), (69a/16), (69b/23), (87b/30),
(90a/5), (93a/33), (96b/29)

şamğ-ı 'ar'ar<A. b.a. 'ardıç'.

s. (98a/8)

şamğu'l-elek<A. 'bir bitki'nin zamkı'.

s. (41a/18)

sāmī<A. 'yüce'.

s.+si (2b/3)

sāmi'a<A. 'işitme duyusu'.

s. (31a/1), (58b/18), (76a/25),
(76b/35)

s.+da (78a/15)

s.+nın (78b/19)

s.+sı (76b/27)

s.+ya (58b/19)

sāmin<A. 'sekizinci'.

s. (36b/22), (44a/23), (80b/17)

s.+i (72a/10)

sāmit<A. 'susan'.

s. (35b/22)

saña<T. 'sana'.

s. (33b/23), (33b/25), (33b/25),
(48a/35)

şan-<T. 'sanmak'.

s.-mağ (29a/23)

s.-up (29a/22)

şan'at<A. 'sanat, iş'.

s. (15b/21), (15b/5), (35a/20),
(48a/6), (52a/31), (52b/13), (55a/2),
(60a/1), (60a/4), (61b/13), (66b/15),
(66b/4), (69b/34), (79a/31), (85b/1),
(92a/14), (93b/3)

s.+da (67b/15)

s.+ı (15b/22), (16b/1), (18a/11),
(19b/16), (20a/9), (21b/12), (21b/31),
(22a/33), (22a/8), (22b/16), (23a/5),
(23b/11), (23b/5), (24a/21), (26a/14),
(27a/12), (27a/9), (27b/29), (27b/31),
(28a/26), (30b/13), (32a/8), (35a/1),

(35a/16), (35a/23), (35a/7), (42a/2),
(42a/25), (46b/20), (46b/33), (47a/15),
(47a/21), (47a/32), (47a/4), (48a/3),
(50b/17), (50b/28), (50b/34), (50b/8),
(51a/24), (52b/34), (54b/17), (54b/19),
(54b/23), (54b/34), (54b/5), (56a/23),
(58a/13), (58a/2), (58a/27), (58a/4),
(58b/3), (59b/15), (59b/35), (60a/2),
(61b/11), (61b/14), (61b/24), (61b/26),
(62a/19), (62a/23), (62b/20), (62b/23),
(63a/32), (63b/27), (63b/29), (63b/32),
(64b/20), (65a/31), (65b/20), (65b/29),
(65b/8), (66a/29), (66a/12), (66a/15),
(66a/19), (66a/25), (66a/29), (66a/3),
(66b/10), (66b/13), (66b/2), (67a/1),
(67a/23), (67a/27), (67b/10), (67b/2),
(68a/17), (68a/19), (68b/22), (68b/27),
(68b/31), (69a/16), (69b/23), (69b/30),
(69b/33), (69b/9), (70a/20), (70a/25),
(70b/22), (70b/24), (70b/27), (70b/35),
(72a/20), (72a/27), (72a/31), (72a/34),
(73a/11), (73a/15), (73a/17), (73a/20),
(73a/31), (75b/10), (77a/31), (77b/11),
(77b/18), (77b/6), (79a/19), (79b/1),
(79b/11), (79b/18), (79b/8), (80b/4),
(81a/11), (81b/9), (82b/19), (83a/17),
(84b/13), (85a/26), (85a/34), (85b/10),
(85b/15), (85b/5), (87b/22), (87b/24),
(87b/29), (87b/34), (88a/11), (89b/30),
(90b/19), (90b/27), (90b/35), (91a/26),
(91a/8), (91b/21), (91b/23), (92b/21),
(93a/31), (93a/34), (95a/22), (95a/9),
(95b/3), (95b/34), (96a/14), (96a/17),

(96a/5), (96b/33), (97a/12), (97a/5),
(97b/25), (98a/12), (98a/6)

s.-i (35a/11)

şāncī/ şāncu<T. 'sancı'.

s. (22a/23)

s.+si (70a/5)

s.+sız (64b/32)

şāndal<A. b.a. 'sandal ağacı'.

s. (19a/24), (20a/21), (31b/14),
(32a/2), (34a/7), (35b/3), (54a/34),
(58a/14), (65a/22), (65b/16), (65b/18),
(65b/34), (84b/33), (88a/11), (88a/11),
(90a/1), (95a/31), (97b/22)

şāndaleyn<A. b.a. '(ilaç adı) Santalin'.

s. (34a/6), (88a/7), (88a/16)

şānevber<A. b.a. 'çam ağacı'.

s. (10b/31), (52b/35), (79b/9)

şānī/ şāniye<A. 'ikinci'.

s. (3b/22), (3b/32), (12b/8),
(44a/14), (6a/35), (71b/30), (7a/18),
(89a/17), (92a/20)

s.+de (71b/24)

s.+den (24a/9), (72a/13)

s.+niñ (16b/25), (48b/7),
(69a/3)

s.+si (17a/25), (20b/3),
(41a/10), (4a/17), (68b/11), (70a/33),
(72a/5), (74b/8), (88b/28)

s.+sine (93b/28)

s.+yi (39b/28)

sāniḥ<A. 'hatıra gelen'.

s. (29a/24)

sāniyen<A. 'ikincisi'.

s. (29a/24), (36a/25), (51b/3),
(58b/17), (74a/16)

şar^ç<A. 'sara hastalığı'.

s. (13a/1), (13a/6), (17b/6),
(18a/33), (34b/25), (35b/30), (36a/11),
(37a/7), (37b/33), (37b/33), (38a/13),
(38a/17), (38a/20), (38a/28), (38b/11),
(38b/32), (38b/34), (38b/35), (39a/23),
(39b/10), (39b/13), (39b/17), (39b/34),
(39b/8), (39b/9), (40a/13), (40a/14),
(40a/15), (40a/19), (40b/24), (40b/30),
(40b/30), (40b/31), (40b/7), (41a/5),
(41b/11), (41b/11), (42b/13), (42b/14),
(42b/8), (43a/33), (43a/7), (44b/33),
(45a/7), (45b/13), (56a/20), (56a/23),
(56a/27), (56a/34), (57b/1), (87b/3),
(93b/28)

s.+a (35b/27), (36a/30),
(37a/14), (37a/17), (37a/24), (37a/27),
(37b/9), (38a/12), (38b/1), (39a/33),
(40a/20), (40a/7), (40b/31), (41a/29),
(41b/12), (42b/8), (54a/28)

s.+da (35b/28), (39b/12)

s.+dan (40a/16), (40b/25),
(43a/14)

s.+dır (38a/15)

s.+ı (38a/18), (38a/20), (41a/9),
(43a/4)

s.+ıñ (39b/18), (39b/6),
(40a/21), (40b/24), (40b/25), (41a/28),
(41a/8), (53b/20)

s.+mıdır (40a/14)

şar-<T. 'sarmak'.

s.-alar (32a/13), (87b/12)

s.-arağ (45b/21)

s.-up (80a/18)

sarāy<F. 'saray'.

s. (2a/13)

şarı<T. 'sarı'.

s. (72a/11), (72a/8)

şarımsağ<T. b.a. 'sarımsak'.

s. (14b/14), (14b/2)

sārī/ sārīye<A. 'bulaşan'.

s. (2a/16), (4a/22), (5b/13),
(5b/17), (5b/5), (61a/4)

s.+de (8a/18)

s.+den (67a/15)

şarīḥ<A. 'açık'.

s. (3a/24)

şarîr<A. 'gıcirtı'.
s. (43b/10), (43b/31), (78b/12)

şark-<T. 'sarkmak'.
s.-ar (61a/12)

şarķomaţ/ **şarķuma**<Lat. 'burun basurları'.
s. (86a/25), (86a/29)

şāşafraş<A. b.a. 'sassafraş'.
s. (16a/13), (16a/20), (22a/12), (24b/26), (44b/24), (51a/7), (52a/2), (58b/8), (72a/19)

sa`ter<A. b.a. 'bahçe kekiği'.
s. (21a/11), (21b/13), (44b/3), (45a/23), (46b/21), (47a/5), (47b/19), (69b/4), (75a/9), (75b/10), (75b/12), (75b/35), (77a/29), (77a/31), (77b/12), (77b/19), (82b/32), (84a/22)

saţh<A. 'yüzey, saţh'.
s. (12a/17), (67a/7), (68b/2), (70a/32), (70b/5), (91b/7), (93b/19)
s.+ı (93b/19)
s.+ında (12a/27)

şavāb<A. 'doğru'.
s. (66b/21)

şavm<A. 'oruç'.
s. (76b/7)

şavn<A. 'koruma'.
s. (2b/16)

şavt<A. 'ses'.
s. (26a/7), (57b/7), (74a/7), (82a/5), (88b/22)
s.+ıı (88b/22)

sa`y<A. 'çalışma, çaba'.
s. (17b/25), (1b/11), (1b/23), (1b/24), (20b/11), (22a/28), (23a/35), (30b/29), (3b/30), (42b/28), (48a/20), (48a/8), (51a/10), (60b/8), (64a/18), (74a/21), (74a/25), (81b/12), (83b/25), (84b/12), (84b/32), (89b/4), (90a/22), (93b/14), (93b/7), (95a/20)
s.+ından (38a/30)
s.  t- (19a/27), (21a/21), (24a/18), (25a/13), (26b/6), (27b/19), (27b/25), (28b/17), (28b/6), (29a/1), (29a/3), (30a/34), (31a/24), (32b/18), (32b/4), (32b/7), (33a/4), (33b/29), (34a/2), (34a/5), (42b/26), (45a/4), (46b/5), (51a/33), (54b/10), (58b/1), (58b/1), (61a/19), (62a/11), (62a/14), (64a/24), (66a/34), (68a/4), (70a/8), (77b/32), (81a/17), (86b/8), (87a/14), (97b/30)
s. eyle- (6a/31)
s. olun- (31b/28), (71a/28), (87a/27)

şayd <A. 'av'.	s. (46b/2)
s. (33b/29), (8a/4)	s.+sı (70a/1)
sāye <F. 'koruma'.	s.+ya (58b/27)
s. (3b/1)	
şayf <A. 'yaz mevsimi'.	sebaķat <A. 'geçmiş'.
s.+da (73b/15)	s. (16a/16), (16a/7), (23b/15), (26b/35), (27a/2), (28b/21), (77a/14), (79b/26), (82b/13), (93b/29)
şayħa <A. 'bağırma'.	sebāt <A. 'yerinde durma'.
s. (14b/12), (33b/8), (43a/12), (69a/24), (70a/29), (71a/11), (71a/12), (71a/26), (86b/32)	s. (38a/26), (52b/2), (71a/6)
s.+dan (16b/26)	s.+ıdır (52b/2)
ş. ət- (38a/29), (40b/4), (66b/34)	sebeb <A. 'sebeb'.
sāyide <F. 'övütölmüş'.	s. (11b/12), (11b/12), (12a/25), (12a/35), (12b/29), (12b/30), (14b/21), (18a/22), (18b/31), (1b/18), (26b/35), (29a/25), (29a/34), (29b/32), (31a/12), (36a/26), (36b/1), (36b/19), (36b/20), (36b/31), (36b/31), (38b/2), (39a/33), (39b/30), (43b/21), (45b/30), (45b/32), (45b/34), (4a/20), (4a/20), (4a/21), (4a/21), (4a/3), (4a/5), (50a/26), (52b/21), (52b/23), (53a/24), (55a/31), (56a/18), (57a/11), (57a/11), (57a/12), (57a/12), (57a/15), (57a/19), (57a/8), (60a/12), (61b/2), (63b/11), (64b/34), (69b/6), (71b/17), (71b/21), (72b/28), (72b/30), (76a/26), (76a/34), (76a/35), (76b/2), (85b/26), (87a/20), (88b/21), (89a/4), (8a/20), (8a/35), (8b/1), (8b/1), (8b/15), (8b/6), (90a/16), (91a/30),
s. (2a/21)	
şayyād <A. 'avcı'.	
s. (64a/2), (71b/22)	
sāz <F. 'saz, alet'.	
s.+lar (33b/31)	
seālil <A. 'siğiller'.	
s. (61b/14), (61a/34)	
s.+e (61b/16)	
seb '<A. '(hayvan) aslan'.	
s.+ı (30b/23)	
seb 'a<A. 'yedi'.	

(91a/31), (96a/34), (96a/35), (96a/35),
(96b/19), (97b/5), (9a/1), (9a/10)

s.+den (5b/29)

s.+dendir (39b/25)

s.+dir (28a/23)

s.+i (10a/11), (10b/9), (14b/11),
(15a/19), (16a/1), (16a/23), (16b/21),
(17a/19), (17a/33), (18a/17), (18a/25),
(18b/29), (19a/31), (22a/20), (23a/16),
(24a/4), (24b/32), (24b/35), (24b/35),
(24b/8), (25a/16), (25a/35), (25a/8),
(26a/24), (26b/14), (26b/24), (27b/20),
(27b/6), (28a/11), (28b/25), (28b/29),
(29a/30), (29a/33), (29a/4), (29a/5),
(29b/29), (29b/9), (30a/20), (30b/26),
(32b/10), (33a/22), (33a/3), (33a/8),
(33b/2), (34a/15), (34a/2), (34a/29),
(35b/14), (36a/20), (36a/25), (36a/31),
(36b/29), (39a/28), (39b/1), (39b/18),
(39b/27), (39b/31), (39b/6), (39b/9),
(45b/7), (49b/11), (49b/27), (49b/29),
(49b/30), (49b/5), (49b/7), (52b/19),
(52b/3), (53a/23), (53b/14), (54a/4),
(55b/34), (57b/22), (59a/30), (59b/12),
(59b/22), (60a/9), (60b/17), (60b/30),
(61a/1), (61a/12), (61b/2), (61b/21),
(61b/31), (62a/16), (62a/27), (62b/29),
(63a/9), (63b/4), (64a/1), (64b/3),
(64b/32), (64b/35), (67a/12), (67b/28),
(68a/32), (69a/20), (69b/16), (70a/3),
(70a/34), (70b/7), (70b/8), (71a/32),
(71a/9), (71b/17), (72b/18), (73a/34),

(73b/8), (73b/9), (74b/6), (76b/25),
(78a/25), (78a/27), (78b/28), (78b/29),
(78b/29), (7b/29), (7b/34), (80b/21),
(81a/27), (81b/28), (82a/11), (83a/27),
(84a/28), (84a/7), (84b/20), (84b/6),
(85a/9), (85b/23), (86a/28), (86b/20),
(87a/28), (89a/22), (8b/23), (90a/10),
(90a/14), (90a/18), (90b/2), (90b/4),
(91a/30), (91a/33), (91a/34), (91b/7),
(93a/11), (93a/5), (93b/18), (94a/19),
(94a/8), (94b/10), (94b/18), (94b/25),
(94b/34), (95a/16), (95b/9), (96a/34),
(97a/35), (98a/22), (9a/1), (9a/14),
(9a/7)

s.+idir (9b/13)

s.+iñ (71a/16), (93a/19),
(9a/23)

s.+ini (27b/24), (27b/25),
(52a/20), (53a/8), (77a/2), (78a/27),
(78b/32), (79b/29), (8b/29), (8b/30)

s.+iyle (14b/6), (18a/21),
(20b/20), (20b/4), (22b/9), (25a/34),
(29a/15), (29a/2), (29a/24), (29a/24),
(2a/8), (35b/19), (35b/25), (40a/19),
(41a/2), (42b/1), (46a/27), (48a/26),
(49a/25), (50a/7), (50a/8), (52b/21),
(53a/24), (53b/16), (53b/2), (53b/5),
(54a/21), (54a/3), (61a/16), (61a/3),
(62a/28), (64b/14), (65a/24), (68a/35),
(72a/6), (72b/29), (72b/29), (72b/30),
(72b/31), (74b/27), (77b/33), (81b/35),
(82a/5), (83a/32), (83b/17), (84b/8),

(93a/12), (93a/32), (94a/22), (96b/27),
(96b/29), (98a/17)

s.+lerden (57a/24)

s.+lerdir (67a/13)

s.+leri (16a/23), (28b/10),
(82a/17), (9a/3)

s.+leridir (61b/21)

s.+leriñ (16a/28)

s.+lerini (14a/30)

s. ol- (9a/4), (16a/29), (16b/31),
(17a/30), (17b/25), (17b/7), (18a/23),
(18b/33), (24a/6), (24a/9), (26b/28),
(28a/24), (2b/32), (33b/5), (40a/20),
(40a/8), (46a/3), (57b/23), (58b/11),
(62a/30), (62a/31), (73b/23), (87b/4)

sebel<A. 'göz hastalıklarından'.

s. (62b/22), (64b/5), (67a/10),
(67a/34), (67a/5), (67a/5), (67b/14),
(67b/15), (67b/17), (67b/8), (67b/9),
(68b/8), (68b/8), 60a/

s.+iñ (67a/19)

sebel-nāk<A. F. 'bulanık görme
hastalığı.

s. (3a/15)

sebestān<A. b.a. '(ilaç adı) cordia'.

s. (58a/20)

sebīke<A. 'külçe, maden'.

s. (43a/31)

sebīl<A. 'yol'.

s. (56a/7), (77a/22)

sebt<A. 'cumartesi'.

s.+de (43a/4)

secde<A. 'secde'.

s.+ye (76b/8)

sed/ sedde<A. 'tıkama, kapama'.

s. (38a/23), (38a/27), (38a/27),
(41a/7), (43b/18), (45b/24), (45b/25),
(53a/27), (53a/29), (53a/33), (53b/2),
(53b/3), (54a/28), (54a/28), (57b/11),
(57b/13), (71b/14), (72b/30), (73a/4),
(76a/10), (76a/11), (76a/33), (76a/34),
(76b/18), (76b/19), (76b/2), (76b/20),
(76b/32), (77a/1), (78b/30), (82a/28),
(83a/33), (96b/30), (97b/5)

s.+den (76b/10), (82b/24)

s.+dir (34a/15), (71b/14)

s.+iniñ (39b/14)

s.+leri (20a/28), (73a/4)

s.+leriñ (82a/17)

s.+lerini (47b/5), (86a/13)

s.+niñ (38a/24)

s.+sinde (29b/2)

s.+sinden (82b/1)

s.+ye (43b/22), (82a/22)
s. èt- (39b/13), (39b/14),
(39b/15), (39b/28), (45b/18), (45b/21),
(54b/12), (66b/32), (75a/24), (77b/10),
(79a/24), (79a/32)

s. eyle- (56b/31), (74a/35),
(75a/32), (79a/19)

sedn<A. 'iriyarı'.

s. (36a/6)

sedy<A. 'meme'.

s.+nden (69a/30)

sedyeyn<A. 'iki meme'.

s. (32b/15)

s.+ine (87b/8)

sefâkes<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

s. (21a/6), (21a/11), (24b/2),
(62a/25), (73a/9)

sefer<A. 'yolculuk'.

s.(2a/8), (46a/1)

s. èt- (46a/1)

sefercel<A. b.a. 'ayva'.

s. (10a/22), (10b/22), (13a/19),
(15a/12), (19a/29), (25b/31), (25b/34),
(35a/35), (51a/11), (56b/11), (60b/26),
(60b/32), (63a/27), (65a/31), (65b/13),
(65b/2), (66a/19), (66b/1), (68a/11),
(68a/6), (69b/30), (81a/32), (81b/2),
(85a/18), (85a/23), (88a/21), (88a/27),

(89b/9), (90a/25), (90b/33), (91a/17),
(93a/35), (93b/11)

s.+inç (13a/20)

seferceli<A. b.a. 'ayvalık'.

s. (42a/33)

sefiḥ<A. 'sersem'.

s. (33b/23), (33b/25)

sefine<A. 'gemi'.

s. (35b/8)

sefl<A. 'dışkı'.

s.+den (17a/34)

segir-<T. 'seğirmek'.

s.-mek (53b/13)

segirt-<T. 'seğirtmek'.

s.-türür (93b/18)

seḥāb<A. 'bulut'.

s. (70a/33)

seher<A. 'uykusuzluk, seher vakti'.

s. (18b/4), (19a/2), (19b/2),
(19b/27), (22a/21), (23a/19), (23a/20),
(24b/11), (25b/10), (25b/35), (26b/16),
(27a/34), (27b/18), (27b/18), (27b/5),
(27b/5), (27b/9), (28a/2), (28a/35),
(30a/3), (31b/28), (33a/10), (33a/27),
(34b/19), (49b/8), (50a/14), (50a/7),
(61b/4), (67b/19), (76b/7), (8b/16)

s.+de (13b/1)

s.+den (2b/14)
s.+dir (28b/13)
s.+e (22a/22), (27b/1)
s.+i (15a/13), (20a/31),
(25b/13), (33a/26), (33b/6), (54b/2)

seheri/ seheriyye<A. 'seherle ilgili'.

s. (27a/33), (27b/2), (27a/33),
(27b/4)

s.+niñ (27b/5)

s. ol- (14b/16)

sehl<A. 'kolay'.

s. (12a/18), (13b/17), (37a/13)

sehlü'l- ilâc<A. 'kolay tedavi'.

s. (4a/26)

sehv<A. 'yanlış'.

s. (3a/13)

sekerât<A. 'can çekişme'.

s. (3b/10)

sekir/sekr<A. 'sarhoşluk'.

s. (34a/4), (52b/4), (53a/13)

s.+inde (51b/21)

sekiz<T. '(sayı sözü) sekiz'.

s. (10a/14), (10a/16), (10a/8),
(10b/22), (10b/24), (10b/25), (11a/35),
(12a/6), (13a/34), (13b/6), (15a/11),
(15b/19), (15b/30), (16b/6), (16b/7),

(18b/17), (18b/17), (22a/35), (22b/1),
(23b/13), (24a/24), (27b/32), (37b/21),
(37b/26), (37b/28), (37b/30), (37b/31),
(42b/31), (48a/30), (58a/18), (72b/3),
(73a/22)

sekizinci<T. 'sekizinci'.

s. (7a/12)

seksen<T. '(sayı sözü) seksen'.

s. (37b/27), (54b/32)

sekte<A. 'kalp krizi'.

s. (17b/6), (18a/33), (27a/5),
(34a/20), (37a/14), (38a/27), (38a/6),
(43b/15), (43b/15), (43b/17), (44a/8),
(45a/4), (45a/8), (54a/17), (45b/13),
(45b/35), (53b/19), (53b/22), (54a/16),
(54a/18), (54a/20), (54a/26), (56a/20),
(56a/34), (57b/2), (75a/4), (87b/4)

s.+ye (45a/4), (54a/23),
(54a/25), (54a/28)

s.+yi (34b/25), (35b/30)

sel<A. 'kılıç çekme'.

s. (2a/30)

selâm/ selâmet<A. 'sağlık; güven
içinde olma'.

s. (1b/22), (23a/14), (23b/33),
(73a/35), (88b/15)

s.+dir (40a/24)

s.+e (3b/9)

selāse/ selāset<A. 'üç'.

s. (3b/21), (9a/27), (20b/2),
(58b/21), (63a/23), (67a/4), (74b/6),
(83a/32), (88b/32), (89b/14), (8a/10)

s.+de (97a/31)

s.+den (67b/25)

s.+niñ (49a/16)

s.+ye (30a/32), (58b/26),
(63a/26)

s.+yi (83b/29), (88b/26)

selaşün<A. 'otuz'.

s. (14a/7)

selāṭinü'd-dünya<A. 'dünyanın
padişahları',

s. (2b/8)

Selc-i ḥükemā<A. '(ilaç adı)
cryophytum crystallinum'.

s. (10a/24), (31b/35), (81a/34),
(97b/27)

selīme<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

s. (35a/21), (41a/34), (41b/17),
(44b/3), (46b/21), (47a/5), (47b/2),
(47b/30), (47b/8), (48a/4), (48b/18),
(48b/26), (50b/19), (50b/9), (51a/29),
(77a/35), (77b/20), (79b/11), (79b/8),
(95b/23), (95b/34)

s.+niñ (8a/13)

selsebil<A. 'yumuşak su'.

s. (16b/12)

sem<A. 'tadı çok acı; zehir'

s. (1b/28), (3a/35), (52b/14),
(52b/9), (83a/16), (83a/18)

s.+midir (81a/16)

sem'<A. 'işitme'.

s. (58b/15), (74a/12), (74a/16),
(74a/16), (74a/17), (74a/3), (74b/30),
(76a/16), (76a/16), (76a/17), (76a/20),
(76a/24), (76a/6), (76a/6), (76a/8),
(76a/8), (76b/15), (76b/28), (77a/19),
(77a/26), (77b/1), (77b/29), (77b/33),
(77b/33), (78b/2), (79b/6)

s.+a (74a/34), (75a/2), (76a/28)

s.+i (40a/7), (77b/27)

s.+iñ (58b/16), (74a/14),
(74a/17), (76a/24), (76a/24), (76b/4),
(78b/1)

semā'<A. 'gökyüzü'.

s. (16a/2)

s.+da (58b/17)

semāḥat<A. 'iyilik severlik'.

s.+iñ (3a/14)

semāniyet<A. 'sekiz'.

s. (64b/25)

s.+e (59a/28)

semek<A. '(hayvan) balık'.

s. (22a/17), (24b/5), (64a/2),
(79a/30), (79a/31), (91a/15), (95a/26),
(98a/31), (9a/9), (9b/4)

semere<A. 'meyve'.

s.+si (3a/5)

semīn<A. 'şişman'.

s. (28b/3), (30b/1), (48b/22),
(92a/8)

sem'iyye<A. 'iştirme ile ilgili'.

s.+de (76b/19)

semiyyet<A. 'zehirlilik'.

s. s. (40a/6), (40a/18), (49b/15)

s.+den (21b/24), (21b/26)

s.+e (40b/12)

s.+i (39b/33)

s.+inden (42b/24)

semmiyyāt (çoğul) bk.**semiyyet**.

s. (49a/20)

sēmiz<T.? b.a. 'semiz otu'.

s. (16b/13), (28a/1), (32a/24),
(46b/22)

semmi/ semmiyye<A. 'zehirli'.

s. (17a/33), (18b/26), (40a/18),
(51a/34), (52b/7), (53b/34)

s.+den (51a/34), (53b/34)

s.+dir (49b/11), (80b/9)

s.+niñ (40b/17), (95a/2)

s.+yi (42b/25)

semn<A. 'yağ'.

s. (16a/32), (31b/34), (51a/25),
(56b/11), (66b/13), (81b/6), (81b/7),
(93b/1)

sen<T. 'sen'.

s. (43a/18), (43a/19)

s.+iñ (33b/22)

senā<A. 'övgü'.

s. (1b/5),

s.+sı (2b/26)

s. ét (42a/13)

senā<A. b.a. 'senna'.

s. (21a/35), (22b/25), (23b/10),
(32b/22), (37a/30), (47a/8), (47a/9)

senā mekkī bk. **senā**.

s. (21a/33), (21b/7), (22a/33),
(22b/18), (22b/24), (22b/28), (22b/30),
(22b/4), (23b/11), (24a/20), (24a/21),
(24b/18), (27a/13), (31a/26), (41b/15),
(42a/26), (44b/10), (47a/25), (75b/4)

sencīde<F. 'değerli'.

s. (2a/22)

senderūs<A. b.a. 'kupal ağacından
çıkan bir zamk'.

s. (58a/16), (58a/5), (71a/1),
(85b/15)

sene<A. 'yıl'.

s. (42a/12), (48a/30), (67a/35),
(72b/3), (78b/23)

s.+de (38a/8), (41a/2), (58a/13),
(74b/3)

s.+dir (21b/35), (30a/26),
(58a/13)

s.+si (48a/29)

s.+sinde (52a/19), (72b/22)

señel<?b.a.'siğiller türlerinden'.

s. (61a/34), (77a/11)

seniyye<A. 'yüce, ulu'.

s. (29a/24)

sepele-<T. 'serpinti halinde yağmak'.

s.-miş (51b/22)

ser<F. 'kuvvet'.

s. (14a/9), (24b/8)

serāyet ét-<A. T. 'bulaşmak'.

s.-er (61a/4)

ser-be-müher<F. 'taze'.

s.- (1b/11)

ser-bezm<F. 'başı eğik'.

s. (2a/33)

serd<A. 'saçma söz'.

s. (33a/31), (33b/10)

ser-efrāz<F. 'şerefli'.

s. (1b/15)

sereṭān<A. 'kanser hastalığı; yengeç burcu'.

s. (9b/31), (10a/17), (10a/4),
(10a/6), (10b/17), (11a/18), (11a/30),
(11a/31), (11a/35), (48b/8), (62a/15),
(66a/11), (70a/25), (70b/25), (85b/18),
(85b/18), (85b/22), (85b/23), (85b/35),
(86a/20), (86a/20), (86a/22), (86a/32),
(94a/21), (9a/9), (9b/27), (9b/3),
(9b/34)

s.+a (86a/5), (86b/6)

s.+da (43a/29)

s.+dan (85a/11)

s.+ıñ (85b/23), (86a/19),
(86a/6)

sereṭānātu'l-ḥay<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

s. (95a/33)

seretanī/ sereṭāniyye<A. 'kanser hastalığı ile ilgili'.

s. (83a/12), (85a/11), (98a/12)

s.+ye (82b/10)

sereyān<A. 'yayıma'.

s.+ı (42b/18)

s. ét- (68b/11)

serḥas<A. b.a. 'kuzgun otu'.

s. (92b/22)

serī'<A. 'hızlı'.

s. (19b/5), (29a/24), (30b/32),
(33a/33), (34b/17), (35b/8), (48a/3),
(79a/18), (79a/34), (79b/20), (85a/26),
(96b/28), (9b/10)

s. ol- (57a/24)

serī an<A. 'hızla, hızlıca'.

s. (20b/4), (24a/7), (31a/9),
(32a/29), (32a/30), (32a/34), (3b/24),
(55a/24), (5b/27), (64a/5), (75a/3),
(80b/11), (9a/25)

seriqa<A. 'çalınmış eşya'.

s. (39a/13)

serī ü't-te sīr<A. 'çabuk etkilenen'.

s. (2a/24)

sermāye<F. 'sermaye'.

s. (1b/24)

ser-nibišt<F. 'alın yazısı, kader'.

s. (1b/25)

sersām<F. 'sersem, verem hastalık'.

s. (25a/29), (25a/30), (25a/33),
(25b/12), (26a/22), (26b/13), (26b/13),
(27b/2), (27b/2), (33a/13), (33a/6),
(3b/10), (82a/33)

s.+a (55a/15)

ser-şār<F. 'dolu'.

s. (3a/16)

serū<A. b.a. 'servi'.

s. (54b/25), (58a/15), (60b/21),
(60b/23), (64b/21), (75b/9), (90b/25)

serū qozlağı<A. T. b.a. 'servi kozlağı'.

s. (16a/10), (21a/15)

server<F. 'ulu kişi'.

s. (3a/28)

ses<T. 'ses'.

s.+i (37a/10)

seslik<T. 'seslik'.

s. (22a/24)

setr<A. 'örtme'.

s. (47b/12), (68a/30)

s. èt- (49b/3), (64a/25), (68b/4),
(68b/4), (82a/6), (88b/24), (95b/7),
(96a/4)

s. eyle- (95b/12)

sevād<A. 'siyahlık, merak'.

s. (29a/31), (29b/12), (29b/14),
(2a/5), (30a/1), (67b/33), (68b/11),
(68b/12), (68b/4), (85b/24), (86a/5)

s.+a (53b/4), (62a/7), (67a/6),
(87a/3)

s.+ımı (64b/28)

s.+ınıñ (90b/3)

sevdā' <A. 'melankoli'.

s. (17a/7), (19a/26), (22a/19),
(22a/27), (23a/15), (23a/15), (23a/23),
(23a/34), (29a/15), (29a/24), (29a/24),
(29a/32), (29a/33), (29b/14), (2b/4),
(30a/10), (30a/20), (30b/34), (32a/30),
(32b/21), (33a/26), (33a/9), (33b/4),
(39b/15), (39b/7), (43b/23), (44b/35),
(45b/14), (49a/17), (60b/30), (92b/11)

s.+dan (17b/9), (18b/5),
(23a/21), (26b/13), (30b/27), (30b/27),
(30b/35), (30b/35), (31a/3), (34b/18),
(34b/3), (35a/29), (39a/28), (39b/12),
(39b/17), (40a/28), (42a/1), (43b/31),
(45a/7), (46a/9), (48a/7), (63a/15),
(66a/33), (86a/29)

s.+dandır (30b/28), (33b/20),
(85b/23)

s.+dır (36b/32), (85b/25),
(87a/4)

s.+nıñ (27b/21), (29a/24),
(29b/5), (30a/1), (33a/29), (33b/4),
(39b/11), (39b/14)

s.+ya (33a/29), (33b/3),
(33b/4), (59a/4)

s.+yı (26b/14), (30a/23),
(62a/18)

s. ét- (22a/21)

s. ol- (39b/9), (85a/11)

sevdāvī/ sevdāviyye <A. 'meraklı,
kuruntulu'.

s. (22a/19), (22a/27), (22b/8),
(22b/11), (23b/15), (26b/13), (26b/15),
(26b/21), (26b/27), (29b/3), (29b/11),
(30a/1), (30a/9), (30a/18), (30a/19),
(30a/20), (30a/22), (30a/33), (31b/2),
(32b/1), (33a/6), (34a/21), (35a/31),
(35b/14), (35b/7), (36a/26), (40b/30),
(42a/1), (48a/31), (63b/5), (73a/35),
(76a/32), (8a/31), (8a/33), (92b/6),
(92b/9)

s.+de (22b/33), (23a/4),
(23b/14), (30a/25), (35b/32), (45a/7),
(66b/4)

s.+den (18a/19), (23a/26),
(29b/9), (39b/9), (59b/23), (61b/33),
(62a/6), (64b/30), (73b/4), (74b/20)

s.+dir (29a/31), (62a/16)

s.+nıñ (22b/9), (23a/22),
(23a/24), (29b/11), (65a/8)

s.+yi (23a/2), (26b/21),
(30a/31), (31a/24), (30b/18), (42a/2),
(48a/11)

s. ol- (59a/22), (84a/1)

severān <A. 'kan görünmesi'.

s. (33a/28), (88a/10), (90b/2)

s.+ından (78a/34)

sevķ olun-<A. T. 'ileri sürmek'.

s.-ur (7b/32), (29a/1)

sevr<A. '(hayvan) boĝa'.

s. (75b/8), (76a/1), (77a/31),
(77b/7)

sevsen<A. b.a. 'zambak'.

s. (11b/18), (21a/4), (41a/20),
(41b/18), (44b/7), (50b/24), (55b/28),
(59b/17), (59b/35), (60a/4), (61b/27),
(81b/5), (98a/4)

s.+i (68b/26)

seyāhat<A. 'yolculuk'.

s. (2a/8)

seyelān<A. 'akma'.

s. (16a/25), (26b/32), (28a/12),
(28a/12), (30a/16), (31a/8), (33a/12),
(34b/12), (40a/33), (40b/15), (40b/19),
(40b/5), (45a/3), (45b/15), (56a/32),
(56b/14), (56b/21), (56b/27), (57b/14),
(60a/12), (64a/16), (64b/1), (64b/1),
(65a/4), (65a/8), (67a/18), (71a/27),
(71b/10), (71b/2), (80b/17), (80b/25),
(80b/26), (80b/28), (80b/30), (80b/32),
(85a/7), (87b/15), (90a/15), (90a/16),
(90a/17), (90a/20), (90a/6), (90a/6),
(90a/7), (94b/13), (96a/29), (96b/10),
(96b/15), (96b/16), (97a/24), (97a/25),
(97a/27), (97a/4)

s.+a (11a/12), (6a/34), (90a/12),
(96b/19)

s.+ı (56b/23), (59a/8), (84a/23)

s.+ından (56b/34)

s.+ını (59b/9), (90a/28)

s.  t- (21a/14), (21a/19), (50a/27),
(57a/26), (57a/29), (63a/17), (63b/8),
(74b/24), (77b/34), (7a/2), (80b/18),
(82a/25), (82b/1), (85a/11), (88b/13),
(91a/35), (91b/4), (96b/9), (97a/12)

seyelānāt<A. (çoĝul) 'akışlar'.

s. (16b/28), (96b/28)

s.+a (95b/31)

seyf<A. 'kılıç'.

s. (2a/30), (30a/25)

seyl<A. 'sel'.

s. (78b/5)

Seylānī<A. 'Seylan adasına ait'.

s. (11a/33), (11b/33), (15b/4),
(31a/27), (35a/12), (41a/35), (53a/1)

seyr<A. 'araştırma'.

s. (2a/8)

s.  t- (53a/32)

seyyāle<A. 'akıcı'.

s. (65a/6)

sezāb<A. b.a. 'sedef otu'.

s. (11a/23), (17b/34), (18b/10),
(21a/12), (21a/8), (21b/13), (21b/17),
(21b/2), (24b/2), (27a/28), (35a/19),

(41a/22), (41a/24), (44b/13), (44b/4),
(44b/9), (46b/21), (47a/1), (47a/5),
(47b/23), (50b/4), (51a/1), (52b/31),
(63b/22), (66a/12), (67b/3), (69a/18),
(72a/25), (72a/28), (73a/13), (73a/9),
(73a/28), (75a/10), (75a/15), (75a/25),
(75a/28), (75a/8), (75b/32), (77a/33),
(77a/35), (77b/12), (77b/20), (79a/10),
(79a/22), (79a/25), (79a/28), (79a/9),
(79b/12), (79b/8), (82b/29), (82b/31),
(95b/24), (96a/25), (96a/7)

s.+ı (92b/27)

şıbbara<Sir. 'delilik'.

s. (33a/5)

şıbg<A. 'boya maddeleri'.

s. (11a/14), (11a/2), (11b/34),
(13a/24), (13a/33), (13a/34), (37b/19),
(41b/28), (41b/28), (41b/28), (41b/28),
(42b/32), (47b/17), (49a/2), (51a/18),
(86a/16), (88a/24), (96b/21), (96b/27)

s.+ı (13b/8), (52a/8)

s.+ını (13a/23), (52a/7)

Sıbtayn<A. 'Hz. Hasan ve Hüseyin'.

s.(3a/29)

şıbyān<A. (çoğul) 'çocuklar'.

s. (12a/19), (12a/20), (29b/24),
(3b/16), (55a/21), (81a/21), (84b/7)

s.+a (14a/17), (36b/13), (37a/2),
(39b/25), (61a/13), (84b/5), (91a/22)

s.+da (56a/21), (61b/5), (63a/8),
(78a/24), (80a/25)

s.+ı (81a/24), (86b/18)

s.+ıñ (39b/25), (91a/25)

sıcak<T. 'sıcak'.

s. (17b/33)

s.+dır (44a/32)

sıçra-<T. 'sıçramak'.

s.-mağ (87a/7)

şıfāk<A. (çoğul) 'kas zarlari'.

s. (36a/18), (71b/16)

s.+dan (36a/20), (36b/5)

s.+ıñ (55a/28)

şıfat<A. 'şıfat, özellik'.

s. (29a/24), (3a/2), (63a/28)

s.+lar (33b/19)

şıfır-ı incikiniñ eylegi/ şıfır-ı eylegi<A.

b.a. 'şıfalı bir bitki'.

s. (16a/32), (61b/27), (86b/13)

şıgār<A. (çoğul) 'küçükler'.

s. (48b/15), (4b/23), (4b/24),
(4b/31), (5a/18), (6a/3), (94b/9),
(94b/9), (96b/2), (97b/1)

s.+a (94b/14), (96b/5)

s.+da (78a/32), (78b/26)

s.+dan (5a/23), (75b/30),
(8a/22), (97a/31)

s.+ı (46a/16)

s.+ıñ (5a/8)

şığır<T. '(hayvan) sığır'.

s. (92a/7)

s.+ım (92a/8)

şıhhat<A. 'sağlık'.

s. (1b/15), (28a/31), (29a/24),
(29a/24), (2b/11), (2b/18), (2b/33),
(2b/5), (37b/11), (3a/3), (4a/35),
(5a/32), (66b/35), (6a/5), (74a/21),
(74a/22), (87a/22), (88b/15), (88b/21),
(97a/23)

s.+da (57a/2), (57a/3)

s.+de (8a/12)

s.+ıñ (5a/33)

s.+ına (74a/25)

s.+i (38b/29), (72a/13)

s. ét- (92a/28)

şıq<T. 'sıkmak'.

s.-duğı (45b/19)

s.-salar (61a/15)

s.-up (24b/23)

şıqıl<T. 'sıkılmak'.

s.-dıkda (63b/13)

s.-up (57a/17)

şıkındı<T. 'sıkıntı'.

s. (25a/21)

şıqla<T. 'sıkmak'.

s.-mağla (45b/21)

şımāh<A. 'kulak deliği'.

s. (74a/11), (74a/5), (74a/6),
(80a/21), (80a/9)

s.+a (74a/29), (74a/31), (74a/8),
(74b/1), (76b/2), (79a/30)

s.+da (74b/24), (74b/27),
(74b/34), (74b/9), (76b/1)

s.+dan (80b/25)

s.+ı (74a/32), (79a/18),
(79a/24)

s.+ıñ (76a/26)

s.+ına (74a/10)

s.+ımı (74a/35)

şınā'at<A. 'sanat'.

s. (13b/26), (26a/20), (3b/13),
(52b/11), (6a/19), (9a/21)

s.+a (4a/33)

s.+da (4b/32)

s.+ımız (4a/3)

s.+ıñ (4a/30)

s.+mızıñ (4b/9), (5a/26)

şınā <A. 'insan yapısı'.

s. (50b/16)

şınf/ şınıf <A. 'bölük, derece'.

s. (6b/26), (6b/29), (6b/32),
(7b/11), (7b/15)

s.+dır (6b/13)

s.+ıñ (6b/28)

s.+ına (9a/13)

sır <A. 'gizlilik'.

s. (8a/5), (81b/17)

s.+ından (39a/23)

şırif/ şırfe <A. 'sade'.

s. (2a/4), (48b/33), (49a/22),
(64b/21), (68b/29), (75a/24)

s.+ı (20b/10), (85b/24)

s.+niñ (63a/9)

sırrı muza <af <A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

s. (10a/25), (10b/10), (10b/13),
(10b/14), (11a/16), (11a/35), (13a/32),
(80b/13)

şıtlık <T. 'ıslık'.

s. (78a/20)

şıyah <A. (çoğul) 'bağirmalar'.

s. (77b/26)

sībā <A. '(hayvan) kalamar'.

s. (8a/3), (9b/34), (9b/4)

si <d <A. 'yer bademi'.

s. (28a/26), (54b/19), (54b/29),
(83b/33), (84a/15), (84a/23), (90b/25),
(90b/35), (95a/29)

sidr <A. 'şaşkın'.

s. (34b/24), (35b/12), (35b/12),
(35b/29), (35b/33), (54a/11)

şikāl/şiklet <A. 'ağırlık'.

s. (16a/12), (18b/6), (18b/6),
(22a/18), (24a/14), (25b/11), (26b/32),
(28a/12), (33a/12), (34b/12), (35b/20),
(40a/22), (43b/30), (43b/33), (50a/1),
(53b/3), (55a/26), (65a/3), (59a/20),
(59a/21), (59a/23), (62a/6), (62a/9),
(65a/8), (65a/9), (74a/34), (74b/12),
(74b/15), (74b/18), (74b/21), (74b/23),
(74b/25), (74b/26), (74b/29), (74b/30),
(76a/16), (76a/24), (76a/8), (76a/8),
(76b/15), (76b/4), (77a/15), (77a/19),
(77b/1), (77b/29), (77b/33), (78b/19),
(82a/30), (82a/31), (82a/35), (86b/34),
(93b/34), (97a/27), (97a/28)

s.+dır (76b/11)

s.+ıdır (76b/8)

şikeliyyet <A. 'ağırlık ile ilgili'.

s.+dir (40b/13)

sikencebīn <A. 'kaynatılmış şeker ve
sirkeden yapılan bir içecek'.

s. (11a/20), (19b/30), (20a/30),
(21a/17), (21a/24), (26b/8), (27b/11),
(28a/16), (32b/20), (37b/32), (41a/26),
(41b/27), (42b/23), (42b/31), (46b/16),
(46b/18), (58b/5), (84a/20), (89b/9),
(98a/5)

s.+i (59b/29)

sikencebīnāt (çoğul) bk.**sikencebīn**.

s. (18b/25)

s.+ıñ (31a/34)

sil<A. 'tüberküloz'.

s. (40b/31), (57b/9), 58a/

silḳ<A. b.a. 'pazı'.

s. (13b/35), (21b/17), (41b/32),
(41b/32), (44b/3), (61a/6), (80b/34),
(82b/28)

silme<T. 'dolu'.

s.+den (30a/23)

silsile<A. 'sınıf'.

s. (2a/29)

siluḳūn/ silūkūn 'silikon'.

s. (91a/8)

s.+a (64a/19)

simāt<A. 'yara izleri'.

s.+larından (2a/17)

simḥāḳ<A. 'kemik zarı'.

s.+ıñ (66b/16)

simsim<A. b.a. 'susam'.

s. (16b/10), (44b/18), (51a/25)

sīn<A. 'Arap alfabesinde sin harfi'.

s. (14a/18), (20b/32), (29b/27),
(42a/19), (55a/19), (55a/19), (55a/20),
(56a/19), (56a/20), (86b/18), (89b/3)

sīne<A. 'bitkilerden yapılan bir hap'.

s. (65b/32)

sinek<T. 'sinek'.

s. (67b/24)

s.+i (59b/33)

sinīn<A. (çoğul) 'yıllar'.

s. (2a/3), (52b/12)

sinnevr<A. '(hayvan) kedi'.

s. (48b/22), (50b/25)

sinūr<T. 'sinir'.

s. (6b/16)

sipihr<F. 'gökyüzü'.

s.+e (3b/2)

sipistān<F. b.a. 'acem eriği'.

s. (20a/9), (23a/32), (58a/10)

sirāyet<A. 'bulaşma'.

s. (37a/5)

s.+ini (62b/12), (91b/11)

s. ət- (36b/23), (62a/30),
(75a/2), (81b/31), (81b/33), (91b/10)

sirbillūs<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

s. (75b/3), (75b/12), (77b/11)

sirke<T. 'sirke'.

s. (10a/22), (14b/30), (15a/9),
(17b/29), (56b/8)

s.+de (88b/3)

Siryani<A. 'Süryanca'.

s.+dir (33a/5)

sisālyūs<A. b.a. 'selam otu'.

s. (21a/30), (42b/21), (42b/21),
(51a/1), (46b/24), (73a/15)

sitāyiş<F. 'övgü'.

s. (3a/7)

sitr<F. 'korku'.

s. (18a/32), (18b/3)

s. ét- (77a/21)

sitte/ sittet<A. 'altı'.

s. (14a/7), (74a/17), (88b/17),
(89a/20), (93a/2)

s.+de (7b/19), (7b/19)

s.+ye (89a/16)

sivilce<T. 'sivilce'.

s.+ler (90a/32), (90b/12),
(94b/6)

sivri<T. 'sivri'.

s. (59b/25)

siyah<F. 'siyah'.

s. (22a/24), (34b/19), (35b/23),
(71b/35)

s.+a (26b/19)

s.+ı (71b/25)

siyāk<A. 'üslup'.

s. (54a/15)

siyer<A. (çoğul) 'üstün ahlak vasıfları'.

s. (3a/17)

siz<T. 'çoğul ikinci kişi zamiri, siz'.

s.+e (39a/15), (97a/28)

şoğ-<T. 'soğurmak'.

s.-ur (44a/33)

şoğan<T. b.a. 'soğan'.

s. (14b/14), (14b/2)

şoğuk/ şovuk<T. 'soğuk'.

s. (14b/4), (18b/27), (19a/28),
(57a/31)

s.+dan (14b/4)

şoğut-<T. 'soğutmak'.

s.-ıcı (87b/18)

şoħbet<A. 'sohbet'.

s. (1b/19), (2a/16), (33a/19),
(39b/3)

şoķ-<T. 'sokmak'.

s.-dı (43a/13)

s.-up (60a/31)

şol<T. 'sol'.

s. (22a/25), (23a/28), (43a/10),
(59b/6), (70a/14), (70a/14), (7a/25),
(7a/25), (7a/27), (7a/27)

şonra<T. 'sonra'.

s. (10b/11), (10b/2), (11a/17),
(11a/28), (11a/34), (11b/1), (11b/30),
(11b/32), (12a/11), (12b/15), (13a/22),
(13b/9), (17a/14), (19a/15), (20a/16),
(21a/23), (21b/16), (22a/29), (22a/5),
(22b/20), (23a/24), (23b/13), (25b/32),
(26a/15), (26b/12), (26b/8), (29b/19),
(29b/8), (2a/20), (31a/14), (31a/22),
(31a/23), (31a/30), (31b/13), (31b/26),
(32a/10), (32a/17), (36b/30), (36b/31),
(37a/18), (37a/21), (37a/29), (37b/27),
(38b/29), (39a/22), (39b/17), (40b/34),
(41a/28), (41a/30), (41b/1), (42a/24),
(42a/30), (42a/6), (44a/12), (44b/12),
(44b/14), (44b/5), (46a/25), (47a/1),
(47a/27), (47a/3), (47b/1), (47b/11),
(47b/22), (48a/13), (4a/30), (51a/28),
(52a/1), (52a/16), (52a/28), (52a/4),
(54b/14), (54b/15), (56a/22), (56a/24),
(57a/33), (57a/34), (57a/5), (57b/25),
(58a/11), (59b/31), (59b/6), (5a/26),
(5a/27), (60a/21), (60b/2), (60b/7),
(60b/9), (62a/20), (62b/21), (62b/25),
(64b/22), (65b/23), (65b/31), (66a/16),
(66a/5), (67a/3), (67b/12), (67b/7),
(67b/9), (69b/12), (6a/5), (70a/21),

(70a/25), (70b/17), (70b/24), (70b/30),
(71a/27), (71a/3), (71a/5), (71b/29),
(72b/22), (73a/23), (73b/32), (74a/31),
(75a/29), (75b/24), (77a/16), (77a/27),
(77a/34), (77b/15), (77b/26), (79a/23),
(79a/26), (79b/8), (79b/13), (7a/7),
(7b/34), (80a/18), (80b/5), (81a/9),
(81b/11), (81b/22), (84a/21), (84b/15),
(84b/17), (85a/11), (85a/27), (86a/2),
(87a/15), (87b/15), (87b/20), (88a/15),
(88b/1), (8a/1), (90b/22), (92b/14),
(94b/3), (95b/2), (95b/29), (96b/35),
(98a/20), (9b/10), (9b/26)

s.+dan (76b/29)

şor-<T. 'sormak'.

s.-mağa (88b/30)

şögüd<T. b.a. 'şögüt'.

s. (19b/26), (88b/10)

şöyle-<T. 'söylemek'.

s.-mek (14b/17), (25b/3)

s.-yüp (25b/35)

su<T. 'su'.

s. (14a/2), (14a/24), (14a/25),
(14a/25), (14a/29), (14a/29), (14a/3),
(14a/5), (14b/10), (14b/10), (14b/25),
(14b/4), (14b/6), (14b/7), (14b/8),
(14b/8), (14b/9), (14b/9), (14b/9),
(15a/18), (15a/18), (15b/35), (15b/35),
(16a/15), (16a/20), (16a/22), (16a/22),
(16a/23), (16a/6), (16b/18), (16b/19),

(16b/20), (16b/20), (16b/26), (16b/30),
(17a/17), (17a/18), (17a/18), (17b/5),
(18a/21), (18b/2), (18b/23), (18b/24),
(20b/16), (20b/2), (21b/20), (21b/34),
(23a/23), (25b/19), (26b/24), (26b/24),
(26b/32), (26b/34), (27a/19), (27a/5),
(27a/8), (28b/29), (29a/4), (29a/5),
(29a/6), (29b/2), (29b/20), (29b/22),
(29b/24), (29b/27), (29b/8), (29b/8),
(30b/26), (31a/13), (32b/13), (33b/24),
(34b/21), (34b/3), (34b/8), (41b/13),
(44a/23), (44a/24), (45a/17), (45b/7),
(45b/8), (45b/9), (47b/1), (52b/19),
(52b/3), (53a/30), (57a/4), (57a/5),
(57b/29), (59a/13), (59b/31), (61a/35),
(61b/3), (61b/32), (62b/33), (70a/35),
(71b/14), (71b/20), (72b/18), (73a/2),
(73b/12), (74b/11), (74b/13), (74b/14),
(74b/15), (74b/18), (74b/20), (74b/8),
(74b/9), (75a/17), (75a/33), (75a/35),
(75a/4), (76a/30), (76a/31), (76a/33),
(76b/4), (76b/5), (76b/6), (77a/3),
(77a/8), (77b/2), (78a/28), (78a/29),
(78b/33), (79b/24), (80a/14), (80a/15),
(80a/7), (81b/33), (82a/12), (82a/12),
(82a/13), (82a/28), (82a/30), (82a/31),
(82a/32), (82b/11), (82b/23), (82b/23),
(83a/27), (83a/27), (83a/28), (83a/34),
(83a/35), (83b/24), (85a/9), (86b/2),
(89a/23), (89a/28), (90a/7), (93a/9),
(94b/13)

s.+dan (18b/27)

s.+lar (16b/12), (90b/8)

s.+lara (35b/9)

s.+ları (18a/27)

s.+ya (90a/7)

s.+yı (19b/21), (19b/29),
(71b/13)

s.+yını (15a/7)

sū'<A. 'kötü'.

s.(39a/9)

su'āl<A. 'soru'.

s. (26a/30), (29a/35), (2a/12),
(34a/18), (56a/4), (56b/24), (56b/26),
(57a/7), (57b/8), (69a/23), (6b/9)

s.+dan (39a/16)

s.+e (33a/11), (39a/20),
(57b/30)

s.+i (56b/19), (56b/20)

s. èt- (52b/25)

s. eyle- (33a/11), (39a/23),
(97a/26)

s. olun- (7a/9)

şubḥ<A. 'sabah'.

s. (1b/16), (79a/18), (79a/34),
(79b/22)

şubḥan<A. 'sabah ile ilgili'.

s. (10b/18), (10b/25), (11a/34),
(31b/15), (46b/27), (51a/23), (79a/35)

şudā <A. 'baş ağrısı'.

s. (14a/15), (14a/16), (14a/19),
(14a/19), (14a/23), (14a/5), (14a/8),
(14a/8), (14b/10), (14b/24), (14b/28),
(15a/14), (15a/18), (15a/27), (15a/28),
(15a/29), (15a/4), (15b/21), (15b/28),
(16a/1), (16a/10), (16a/23), (16a/7),
(16b/20), (16b/29), (16b/32), (17a/13),
(17a/18), (17a/2), (17a/3), (17b/10),
(17b/11), (17b/32), (17b/6), (17b/8),
(18a/15), (18a/34), (18b/18), (18b/29),
(18b/33), (18b/34), (18b/34), (19a/22),
(19a/25), (19a/3), (19a/30), (19a/30),
(19b/7), (20a/17), (20a/32), (20b/1),
(20b/15), (20b/16), (20b/23), (20b/25),
(20b/9), (21b/1), (21b/30), (21b/34),
(22a/19), (22a/7), (23a/15), (23b/14),
(23b/34), (23b/35), (24b/31), (24b/6),
(25a/15), (25a/2), (25a/21), (25a/6),
(25b/22), (26a/27), (26b/21), (28b/21),
(28b/5), (34a/23), (34b/26), (35b/18),
(35b/31), (35b/32), (36a/5), (42a/34),
(43b/34), (65a/3), (70b/3), (71a/11),
(71b/19), (74b/15), (74b/25), (74b/35),
(77a/14), (77a/17), (86b/28), (87a/11),
(87a/6)

s.+a (14a/23), (16b/21),
(16b/31), (17a/30), (17a/9), (17b/25),
(18a/33), (24a/15), (34b/25), (65a/20)

s.+da (18a/3), (24a/26),
(77a/14)

s.+dan (14a/17), (23b/18)

s.+ı (14a/10), (19b/8), (23b/35),
(65a/20)

s.+ıñ (16b/21), (17a/19),
(18a/30), (19a/31), (22a/20), (24a/12),
(24a/4)

şudġ <A. 'şakak, kakul'.

s.+ına (31a/22), (58a/19),
(65b/33), (70a/9), (78b/23)

s.+ında (59a/19), (65a/13),
(67a/17)

s.+ından (65a/28)

s.+ındır (65a/5)

şudġayn <A. 'iki şakak'.

s. (74b/25), (74b/26)

s.+ına (25a/3)

şudūr <A. 'meydana çıkma'.

s.+ına (29a/24)

ş. èt- (4b/2)

ş. eyle- (5a/22)

şūf <A. 'yün'.

s. (75a/7), (75a/9), (86b/10),
(96a/10), (98a/28)

s.+ı (98a/29)

şuffe <A. 'sofa'.

s. (1b/19)

şufret<A. 'sarılık'.

s. (25b/11), (34b/16), (34b/16),
(40a/35), (40b/23), (59a/20), (59a/3),
(63a/22), (63a/23) (74b/16), (87a/15)

s.+e (50a/12), (65a/6)

suḥām<A. 'is'.

s. (41b/25)

suḥan<F. 'söz'.

s. (3a/26)

suḥūnet<A. 'sıcaklık'.

s. (84b/27)

suḫb/ suḫbe<A. 'delik'.

s. (63b/7), (71b/16)

s.+den (77a/26)

s.+leri (82a/20), (82a/21)

s.+lerinden (81b/24)

s.+sine (74a/5)

suḫbeteyn<A. 'iki delik'.

s.+den (84a/9)

suḫūṭ<A. 'düşme'.

s. (37b/33), (60b/16), (87a/25)

s.+ı (42b/8)

s.+ıdır (40b/20)

s.+ından (54a/20)

şuleḥā'<A. 'iyiliksever müminler'.

s. (38b/7)

sultān<A. 'sultan'.

s. (2b/10), (2b/8)

s.+uṅ (3a/31)

sūm<A. b.a. 'sarımsak'.

s. (18b/26), (23a/11), (26a/26),
(26b/30), (35b/10), (43b/6), (66b/26),
(81b/32), (91a/16)

şumūgāt<A. (çoğul) 'zamklar'.

s.+ıṅ (11a/19)

şūret<A. 'şekil, yüz'.

s. (33a/22), (33a/31), (36b/18),
(39a/1), (74a/4), (80b/12), (84b/12),
(86a/1), (87b/14), (88b/31), (8a/21),
(8a/22), (92b/3)

s.+de (10a/3), (10b/20),
(14a/22), (18b/34), (19a/27), (29a/16),
(33a/29), (33b/4), (36b/17), (36b/8),
(38b/16), (39a/24), (41a/5), (44a/33),
(49a/13), (4a/7), (4a/8), (50b/6),
(51b/13), (54a/32), (56a/5), (56b/4),
(64a/27), (6b/19), (6b/20), (75a/32),
(80b/9), (82a/7), (87b/7), (94a/17),
(9a/25), (9a/25)

s.+dedir (8a/22), (9a/26)

s.+e (51b/6)

s.+i (38b/34), (39a/1), (43a/31),
(61a/3)

s.+inde (13a/24), (31b/33),
(51b/8), (51b/9), (52a/15), (94a/26)

s.+ler (51b/18)

s.+lerde (51b/17)

sūrīncān<F. b.a. 'acı çiğdem'.

s. (46b/34), (47a/19), (47a/26),
(47a/4)

şurre olun-<A. T. 'toplanmak'.

s.-a (84a/14), (93a/27)

sūs<A. b.a. 'meyan'.

s. (27a/13), (42a/5), (47a/16)

şu 'übet<A. 'zorluk'.

s. (26b/33), (76b/20)

şu 'ūd<A. 'yükselmeye'.

s. (17b/3), (17b/4), (19a/17),
(40b/21)

s.+ı (20b/21), (40a/2)

s.+ından (17a/35), (27b/21),
(43b/26), (52b/10), (86b/20)

s.+ındandır (33a/4)

ş. ét- (14a/32), (14a/33),
(14a/34), (14b/1), (15b/11), (17a/19),
(17a/9), (17b/23), (17b/5), (18b/30),
(20a/1), (21b/12), (24a/12), (24a/7),
(33a/14), (36a/20), (36a/27), (36a/28),
(38a/5), (40a/3), (40a/7), (43b/27),
(81b/24)

ş. eyle- (39a/30)

su 'ūt<A. 'enfiye'.

s.+lar (57b/35)

ş. ét- (32b/26), (41b/32),
(41b/33), (41b/33), (73b/14), (73b/15),
(82b/27), (82b/29), (85a/25), (88a/35)

su 'ūṭāt (çoğul) bk.**su 'ūt**.

s. (21b/28), (22b/35), (34b/29),
(41b/31), (47a/31), (56a/28), (66a/8),
(75b/1), (77a/17), (80b/27), (82b/26),
(83b/32), (84a/1), (84b/34), (88a/33),
(88b/5)

şuver<A. 'yüzler, şekiller'.

s. (26a/6), (28a/9), (28b/25),
(29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/24)

s.+isi (4a/21), (36b/31)

sübāt<A. 'koma'.

s. (26b/22), (26b/24), (27a/33),
(27a/33), (27a/33), (27b/1), (27b/2),
(27b/4), (27b/4), (27b/5), (27b/6),
(27b/9), (34a/18), (34a/20)

s.+a (26b/28)

s.+da (34a/18)

s.+ı (27b/1)

sübātī/ sūbātīyye<A. 'koma ile ilgili'.

s. (27b/5)

s.+de (13a/27)

süd<T. 'süt'.

s. (14b/1)

s.+i (65b/3), (70a/19)

s.+ini (32b/26)

s.+i (65b/3), (70a/19)

süded<A. 'bağırsak düğümlenmeleri'.

s. (23b/29), (46b/19), (47a/13),
(82b/25)

süds<A. 'altıda bir'.

s. (10a/2), (10b/23), (11a/27),
(11a/30), (11a/32), (11a/35), (13b/16),
(20a/21), (21b/7), (21b/9), (22a/4),
(22b/32), (31a/28), (35a/17), (35a/26),
(48a/1), (52a/12), (53a/2), (66a/13),
(67b/5), (69b/31), (70b/16), (70b/23),
(73a/28), (75b/33), (80b/6), (89b/32),
(98a/9)

süflā/ süfliyye<A. 'aşağıdaki'.

s. (12b/8), (30a/5), (6b/17)

s.+de (29b/35)

s.+den (6b/19), (6b/27)

s.+dir (6b/13)

s.+nın (94a/16)

s.+sında (94a/24), (97a/30)

s.+ye (6b/15), (6b/25)

süfuf<A. 'toz ilaç'.

s. (10b/15), (10b/16), (13a/32),

(13b/15), (15a/35), (15a/35), (15b/1),

(15b/1), (20a/20), (21a/35), (22b/28),

(22b/28), (23a/6), (23a/6), (23a/7),

(23b/7), (24a/31), (26a/19), (2b/33),

(30a/24), (30a/25), (31b/18), (31b/18),

(31b/21), (31b/21), (35a/6), (35a/8),

(35a/9), (36a/1), (36a/1), (36a/1),

(41b/4), (42a/10), (42a/10), (42a/12),

(42a/16), (42a/16), (42b/13), (42b/14),

(44b/18), (47a/17), (48a/4), (48a/5),

(48b/1), (48b/7), (52a/13), (53a/10),

(58a/12), (58a/2), (65b/21), (80a/1),

(84b/35), (95a/26)

s.+a (37b/6)

s.+da (30a/26)

s.+dan (48b/3), (58a/18)

s.+dır (35a/23)

s.+ı (15b/1), (18a/2), (73a/14)

s.+ın (48b/4)

s.+lar (79b/14)

s.êt- (18a/14), (35a/14), (35a/9)

s. olun- (10a/1), (10a/3),

(10b/11), (11a/34), (13a/33), (15b/5),

(20a/22), (21b/10), (21b/8), (22b/32),

(24a/33), (30a/29), (31a/28), (35a/25),

(42a/18), (48b/11), (48b/7), (52a/12),

(58a/17), (73a/16), (9b/30), (9b/33)

süfufât (çoğul) bk. **süfuf**.

s. (10b/18), (31b/8), (42b/13),
(45a/10), (82b/13), (89b/25)

s.+dan (22b/28)

sühüle/ sühület<A. 'kolaylık'.

s. (29b/5), (29a/24), (30a/12),
(64a/7), (76b/19), (7b/4), (82a/5),
(82b/2), (86a/30), (95b/11), (95b/14),
(95b/15)

s.+inden (7b/31)

sühünet<A. 'sıcaklık'.

s. (24a/11), (34b/12), (56b/32),
(5b/15), (64b/32), (69a/14), (78b/33)

s.+i (5b/14)

sükāt<A. 'kalp krizleri'.

s. (43b/17)

sükker<A. 'şeker'.

s. (10b/33), (15a/33), (15a/34),
(15a/34), (15a/34), (15b/5), (18a/14),
(20a/12), (21a/28), (21a/32), (21b/10),
(22b/21), (22b/5), (23b/4), (25a/14),
(25b/30), (26a/16), (28a/24), (28b/19),
(2b/14), (30b/9), (31b/13), (31b/22),
(32a/1), (37b/14), (41b/2), (41b/20),
(44b/6), (47a/29), (47a/34), (48b/10),
(58a/11), (58a/29), (65b/10), (65b/11),
(65b/9), (70b/32), (73a/16), (73a/19),
(79b/35), (85a/24), (88a/15), (89b/18),
(9b/21), (9b/23)

s.+i (18a/1)

s.+leriñ (49a/5)

sükkerī/ sükkeriyye<A. 'tatlı, şeker ile ilgili'.

s. (9b/11), (19b/30), (20a/30),
(23a/6), (25b/31)

sükkerü'r-rağl<A. b.a. 'bitki çeşitlerinden'.

s. (9b/10), (86a/15)

süglün<T'(hayvan) sülün'.

s. (43b/2)

sükūf<A. 'çerçeveler'.

s. (1b/15)

sükün/ sükūnet<A. 'hareketsiz'.

s. (29a/24), (29a/24), (50a/11),
(50a/5), (54b/2), (55a/6), (68a/27),
(74b/19), (76a/7)

s.+iñ (34b/22)

sükūt<A. 'suskunluk'.

s. (23a/22), (30b/35), (32a/13)

s.+de (88b/24)

sülāk<A. '(hastalık)göz kapağı iltihabı'.

s. (62a/26), (62a/26), (62a/5),
(62b/22), (62b/5), (62b/8)

s.+a (62a/31)

s.+iñ (62a/32)

sülāsiyye<A. 'üçlü'.

s. (28b/33), (4a/34), (59a/24)

Süleymān<A. 'Hz. Süleymān'.

s. (39a/12)

sülhāfāt<A. '(hayvan) kaplumbağa'.

s. (51a/18), (62a/24), (81a/20)

süls<A. 'üçte bir'.

s. (10b/11), (10b/13), (10b/14), (10b/17), (10b/22), (10b/23), (11a/30), (11a/33), (11a/35), (11b/30), (13b/15), (15b/23), (18a/14), (20a/15), (20a/19), (20a/23), (21b/17), (21b/3), (21b/9), (22a/10), (22b/19), (22b/31), (23a/8), (24a/22), (26a/19), (26b/3), (26b/4), (31a/27), (31a/29), (31a/33), (31b/35), (35a/18), (35a/25), (37a/34), (42a/17), (42a/18), (48a/6), (53a/2), (58a/6), (61b/16), (62b/24), (64b/23), (66b/14), (67a/30), (67b/4), (67b/6), (69b/19), (69b/34), (70b/16), (70b/25), (73a/27), (73a/6), (75a/28), (77b/13), (77b/14), (79a/27), (79a/29), (79b/4), (80b/5), (81a/12), (81a/34), (81a/4), (81b/8), (85b/1), (85b/12), (86a/10), (86b/15), (88a/1), (88a/22), (89b/32), (91a/1), (91a/2), (91a/9), (95a/26), (95a/28), (95b/27), (96a/2), (98a/9), (9b/27), (9b/35)

s.+i (20a/10), (31a/31), (46b/25), (63b/28), (80a/17)

sülşān<A. 'üçte iki'.

s. (10b/10), (10b/17), (10b/22), (15b/29), (21b/4), (42a/19), (67b/4), (85b/11), (87b/26), (9b/33), (9b/35)

sülşer<A. 'üçer'.

s. (41a/15)

sülsühū<A. 'onun üçte biri'.

s. (46b/3), (47a/13)

sülük<A. 'davranış'.

s. (39a/12)

s.+ıı (53a/23)

s.+ından (35b/15), (35b/18), (35b/26), (53a/27)

sülük<T. 'sülük'.

s. (17b/28), (23b/23), (71b/26)

sü'lül<A. 'siğil'.

s. (76b/1)

sümkür-<T. 'sümkürmek'.

s.-mek (82a/8)

s.-mekle (85a/11)

sümmāk<A. b.a. 'somak'.

s. (62b/35), (64b/19), (64b/23), (65a/33), (65b/15), (66a/20), (66a/33), (67a/22), (71a/21), (87b/27), (90b/17), (90b/28), (91a/16), (91a/27), (91b/17), (97a/5), (97a/7), (97a/7), (97b/23), (98a/31)

s.+a (67b/16)

s.+ı (62b/1)

sümmākī<A. b.a. 'somaklı'.

s. (63a/1), (67b/16)

s.+de (71a/5)

şümme<A. 'sonra'.

s. (13b/29), (13b/29)

şümn<A. 'sekizde bir'.

s. (47a/17)

sümüm<A. 'zehirler'.

s. (53b/11)

s.+dan (53a/35), (53b/10),
(53b/6)

sümük<T. 'sümük'.

s. (84a/26), (93a/25)

sünbül<A. b.a. 'sümbül'.

s. (11b/18), (15b/16), (15b/23),
(20a/18), (20a/23), (21b/4), (22b/31),
(27a/32), (2a/13), (35a/18), (35a/2),
(42a/26), (44b/29), (47b/16), (47b/8),
(48b/20), (48b/35), (50b/19), (53a/16),
(53b/31), (60b/25), (60b/28), (62b/20),
(65b/30), (68a/12), (68a/20), (68b/33),
(71a/31), (79a/10), (79a/12), (83b/11),
(83b/33), (84a/15), (98a/7)

sünger<Yun. 'sünger'.

s. (15b/15), (24b/23)

s.+i (77a/21)

s. eyle- (24b/24)

sünnet<A. 'Hz. Muhammed'in
davranışları ve sözleri'.

s. (2a/35)

sünūhas<A. '(hastalık) sürekli ateş'.

s. (86b/26)

sünün<A. 'diş macunu'.

s. (95a/31)

s. ét- (95a/21)

sünunāt bk. sünün.

s. (97a/3)

sür-<T. 'sürmek'.

s.-eler (81a/23), (91a/10),
(91a/22), (95b/4)

s.-üp (15a/17), (3a/31)

sür'at<A. 'hız, surat'.

s. (14b/31), (15b/9), (18b/4),
(29b/29), (32b/2), (40b/20), (49a/27),
(49b/23), (5a/14), (5b/22), (5b/6),
(63b/9), (6b/6), (7b/3)

sürme<T. 'sürme'.

s.+niğ (81b/30)

s. ét- (71a/5)

sürür<A. 'sevinç, keyif'.

s. (29a/12), (29a/16), (29a/26),
(29a/3), (53a/9)

sürtikçe<Yun b.a. 'şifalı bir bitki'.

s. (22b/13), (23b/26)

sürüş-i-ışfat<F. (çoğul) 'melek
sıfatları'.

s. (2b/6)

süst<F. 'zayıf'.

s. (15a/24), (16a/5), (40a/26)

sütlük<F. 'zayıflık'.

s. (57a/21)

süt<T. 'süt'.

s. (16a/19)

süveydā<A. 'gizli günah'.

s.+da (2b/4)

süveyk<A. 'sapçık'.

s. (66b/17), (89b/7)

Ş

şāb<A. 'genç'.

ş. (20b/32)

şādenc<F. b.a. 'hamatit'.

ş. (67a/24), (67a/30), (68a/20),
(68b/28), (68b/32), (69a/16), (69b/9),
(87b/29), (87b/34)

şadırvān<F. 'köşeli havuz'.

ş. (16b/12)

şafaḳ<A. 'şafak'.

ş. (2b/14)

şāgird<F. 'yardımcı'.

ş. (1b/4)

şāḥ<F. 'boynuz, dal'.

ş. (3a/29), (3a/33)

ş.+lar (17a/28)

ş.+ları (17a/28)

ş.+larından (80a/17)

şāhbelūṭ<A. b.a. 'kestane ağacı'.

ş. (31b/20)

şāhid<A. 'şahit'.

ş. (3a/1)

şāḥiṣetü'l-ebşār<A. 'gözü belemek'.

ş. (3a/16)

şāhītere<F. b.a. 'şahtere'.

ş. (10a/7)

şāhiye<A. 'iştah ile ilgili'.

ş. (13b/32)

şāḥm<A. 'yağ'.

ş. (16a/33), (21b/2), (2a/1),
(30b/20), (35a/18), (35a/2), (41b/6),
(44b/11), (45a/1), (46b/35), (47a/11),
(47a/15), (47a/21), (48b/22), (50b/12),

(50b/24), (50b/25), (50b/25), (50b/26),
(50b/26), (51a/14), (51a/25), (51a/25),
(51a/25), (59b/27), (59b/35), (60a/27),
(61a/11), (61a/6), (61b/11), (61b/14),
(61b/27), (76a/1), (77b/13), (79a/21),
(80b/15), (80b/6), (81b/6), (82b/26),
(82b/31), (82b/33), (85a/17), (85a/17),
(93a/29), (93a/32), (93a/35), (93b/10),
(93b/10)

şahş<A. 'kişi'.

ş. (78b/4), (7b/18), (88b/13)

ş.+a (74a/21)

ş.+da (74a/19)

ş.+ıñ (74a/18), (78b/25)

şāhterec<F. b.a. 'şahtere'.

ş. (10a/15), (20a/29), (22b/21),
(22b/26), (23a/31), (23a/33), (23b/10),
(23b/12), (23b/2), (23b/25), (30b/9),
(31b/12), (8b/12), (97b/18)

şahvānī<A. 'şehvet delisi'.

ş. (33a/21)

şāh-vār<F. 'hükümdar gibi'.

ş. (2a/23)

şa'īr<A. b.a. 'arpa'.

ş. (16b/16), (16b/2), (19b/17),
(19b/32), (23b/30), (25b/32), (26a/20),
(32b/19), (32b/24), (32b/30), (33b/26),
(33b/35), (51a/11), (51a/13), (51a/15),
(51a/17), (53a/10), (54a/35), (54b/5),

(55a/5), (58a/21), (58b/4), (59b/27),
(59b/32), (62b/18), (65a/33), (65b/23),
(66a/20), (66a/35), (66b/17), (68b/15),
(78b/34), (88a/16), (88a/20), (89b/7),
(90b/34), (94b/29)

ş.+den (25a/15)

ş.+i (27b/27)

şa'īre<A. 'kirpik'.

ş. (59b/20), (59b/21)

şak<A. 'yarılma'.

ş. (45a/35), (61a/24), (94a/16),
(94a/25)

ş.+a (45a/35)

ş.+ına (24b/7), (45a/29),
(45a/31)

ş.+ında (16b/33)

ş. ət- (22b/10), (61a/23),
(61a/24), (63b/24), (69a/33), (94b/2)

ş. ol- (64a/22)

ş. olun- (32a/4), (59b/18)

şakāvet<A. 'zorbalık'.

ş.+leri (1b/15)

şakāyīq-ı nu'mān<A. b.a. 'taçlı dağ
lalesi'.

ş.+ı (70b/14)

şakīka<A. 'migren'.

ş. (24b/19), (24b/24), (24b/6),
(24b/6), (25a/8)

ş.+larda (17b/19), (18a/32)

ş.+larına (70a/8), (71a/20)

ş.+lerde (24b/15)

ş.+lere (45a/6)

şākka<A. 'zor, eziyetli'.

ş. (30a/3), (8b/17)

şām<F. 'akşam'.

ş. (1b/16)

Şāmī<A. 'Şam şehri ile ilgili'.

ş. (10b/31), (22b/20), (30b/9),
(65a/31), (67a/29), (68b/17), (68b/22)

şāmil<A. 'içine alan'.

ş. (5b/17), (67b/9)

ş.+dir (51b/32)

şāmmē<A. 'koku alma duyusu'.

ş. (81b/25), (82a/11), (83b/20),
(83b/8)

ş.+niñ (83a/24)

ş.+ye (54a/13)

ş.+yi (56b/31), (83b/1)

şān<A. 'şan; durum'.

ş. (2b/6)

ş.+ı (90a/11)

ş.+ındandır (75a/31)

şa r<A. 'saç'.

ş. (38b/8), (57b/20), (60a/17),
(60a/21), (60a/21), (60a/27), (60a/28),
(60a/7), (60a/8), (60b/10), (60b/11),
(60b/16), (60b/29), (60b/8), (60b/9)

ş.+ı (60a/31), (60a/32)

ş.+ıñ (60a/17), (60a/17)

ş.+larıñ (60a/26)

şarāb<A. 'şurup'.

ş. (10a/15), (10b/23), (10b/23),
(10b/27), (11b/30), (11b/33), (11b/34),
(12a/1), (12a/8), (12a/8), (13a/23),
(13b/2), (13b/3), (13b/8), (14b/1),
(15a/31), (16b/16), (16b/3), (18a/2),
(18a/5), (18a/5), (19b/20), (19b/20),
(19b/28), (19b/28), (19b/29), (1b/29),
(20a/17), (20a/23), (20a/30), (20a/30),
(20a/31), (20a/31), (20a/5), (21a/17),
(21a/18), (21a/23), (21a/24), (22b/13),
(22b/14), (22b/14), (22b/14), (22b/2),
(22b/22), (22b/3), (23a/13), (23a/19),
(23a/33), (23a/33), (23a/33), (23a/33),
(23a/34), (23a/8), (23b/13), (23b/31),
(23b/32), (23b/32), (23b/32), (23b/32),
(23b/7), (23b/9), (24a/19), (24b/29),
(26a/1), (26a/18), (26a/18), (26a/2),
(26a/2), (26a/3), (26a/4), (27a/10),
(27a/16), (27a/30), (28a/34), (29a/22),
(2b/14), (2b/17), (30b/1), (30b/21),
(31a/33), (31b/19), (31b/26), (32b/21),

(32b/23), (34a/7), (34a/7), (34a/7),
(34a/7), (34a/8), (34a/9), (34b/33),
(34b/33), (34b/34), (35a/30), (35a/30),
(35a/30), (35b/3), (35b/3), (35b/3),
(35b/3), (35b/3), (36b/11), (41b/14),
(41b/19), (41b/26), (41b/26), (41b/27),
(41b/27), (41b/27), (42a/24), (42a/28),
(42a/31), (42a/32), (42a/6), (42b/3),
(45a/12), (45a/12), (46b/16), (46b/20),
(46b/26), (47a/23), (47a/9), (47b/22),
(48a/15), (48a/5), (49a/1), (49a/2),
(50b/18), (51a/11), (51a/11), (51a/18),
(52a/14), (52a/18), (52a/29), (52a/9),
(53a/10), (53a/11), (53a/11), (53a/11),
(58a/23), (58a/23), (58a/24), (58a/24),
(58a/3), (58a/7), (58a/8), (5b/24),
(61b/23), (62b/14), (63b/27), (64b/18),
(64b/19), (64b/21), (65a/23), (65a/23),
(65a/23), (65a/24), (65a/25), (65a/26),
(65b/19), (65b/22), (65b/23), (65b/27),
(65b/27), (65b/28), (65b/31), (65b/7),
(66a/23), (66a/23), (66a/23), (68a/15),
(68b/29), (70a/12), (72a/29), (73a/21),
(75b/16), (75b/20), (75b/22), (75b/26),
(75b/7), (76a/1), (77b/16), (77b/23),
(77b/24), (77b/7), (79a/16), (79a/22),
(79a/23), (79b/3), (79b/4), (80b/16),
(81a/3), (81a/23), (83b/30), (83b/31),
(83b/31), (84a/11), (84a/12), (84a/14),
(84a/15), (84a/16), (84a/21), (85b/12),
(88a/15), (88a/22), (88a/4), (88a/8),
(88a/9), (89b/9), (91a/9), (91a/9),
(95a/25), (95b/2), (97b/20), (97b/31),
(9a/34), (9b/19), (9b/25)

ş.+dan (28a/24), (35b/6),
(46a/3), (55a/4), (68b/1), (74a/28)

ş.+ı (15b/34), (1b/28), (22b/16)

ş.+ıñ (9b/16)

ş.+ını (15a/7), (72b/6)

ş.+lar (19a/33), (22a/16),
(48b/30), (48b/32), (91a/17)

ş.+lara (58a/24)

ş.+lardan (16a/33), (23a/33)

ş.+larımı (19a/24), (88a/6)

ş. èt- (47a/29)

ş. olun- (20a/12)

şarāb-ı uşūl<A. 'bir ilaç adı'.

ş. (46b/17)

şāriḥ<A. 'açıklayan'.

ş. (50a/14)

şarkī<A. 'doğu ile ilgi'.

ş. (62b/20), (78a/15)

şart<A. 'şart'.

ş. (24b/27), (29a/35), (29b/20),
(31a/22), (42b/15), (52a/5), (6b/3),
(74a/16), (83a/11), (85a/11), (94a/29)

ş.+dır (80a/6)

şatranc<A. 'satranç'.

ş. (33b/30)

şavķ<A. 'şevk'.

ş. (29a/26)

şāyān<F. uygun'.

ş. (3a/24).

şeb<A. 'şap'.

ş. (39a/12), (48b/6), (48b/9),
(59b/16), (60a/3), (60b/23), (60b/5),
(61b/23), (61b/24), (64a/18), (64a/27),
(64b/19), (67a/24), (67a/27), (68b/22),
(70b/16), (81a/22), (85a/33), (85b/8),
(86b/15), (87b/22), (8b/19), (90b/22),
(90b/30), (91a/27), (91a/4), (91a/8),
(91b/24), (94a/35), (95a/31), (95b/21),
(95b/22), (95b/25), (95b/27), (95b/32),
(95b/4), (96a/14), (96a/21), (96a/24),
(96a/5), (97a/13), (97a/5), (97a/7),
(97a/9), (98a/13), (98a/7)

ş.+den (64b/17)

şeba <A. 'tokluk'.

ş. (78b/16)

şebāb<A. 'gençlik'.

ş. (1b/23)

şebeke<A. 'ağ'.

ş. (71b/22), (86b/21), (87a/17)

ş.+den (63a/7)

şebekiyye<A. 'retina'.

ş. (58b/27)

ş.+ye (63a/11)

şebīh/ şebīhe<A. 'benzer'.

ş. (59b/11), (67a/9)

şebkūr/ şebkūre<F. 'gece körü'.

ş. (73b/8), (73a/29)

şebrem<A. b.a. '(ilaç adı) euphorbia pithyusa'.

ş. (55b/29)

şebūt<A. 'yayın balığı'.

ş. (79a/30), (79a/31), (95a/26)

ş.+ı (9a/9)

şecer<A. b.a. (çoğul)'ağaçlar'.

ş. (75b/30), (92b/27)

şecere bk. **şecer**.

ş. (77b/25), (95b/1)

şed<A. 'sımsıkı bağlama'.

ş. (97a/4)

ş. ét- (39b/19), (41a/12),
(68a/24), (71a/23)

şedāyide<A. (çoğul) 'sımsıkı bağlamalar, sağlamlaştırma ilaç'.

ş.+ler (25b/25), (71a/31)

ş. ét- (39b/19), (41a/12), (68a/24),
(71a/23)

şedīd/şedīde<A. 'şiddetli, zor'.

ş. (11b/34), (13a/15), (14b/28),
(16b/34), (17b/18), (17b/8), (18a/31),
(19a/3), (21a/18), (21b/29), (24b/10),

(24b/12), (24b/13), (25a/10), (25a/3),
(25a/34), (25b/10), (26b/26), (27b/23),
(33b/8), (34b/3), (35b/19), (35b/27),
(36b/19), (40a/15), (40b/23), (48a/31),
(49b/13), (49b/25), (54a/5), (59a/22),
(62a/33), (62a/34), (62b/31), (64b/34),
(65a/6), (69a/12), (69a/23), (70a/10),
(70a/13), (70a/5), (70b/3), (71a/11),
(71a/12), (74b/16), (74b/17), (74b/25),
(74b/26), (74b/28), (74b/30), (74b/33),
(74b/7), (75a/16), (77b/26), (80a/10),
(84b/22), (86b/32), (87a/20), (87a/33),
(87b/16), (87b/16), (87b/16), (87b/17),
(90b/10), (92a/24), (97b/10), (98a/29),
(9b/23)

ş.+den (35b/4), (49a/28),
(54a/4), (54b/8), (56a/32), (70a/29),
(71a/26)

ş.+dir (54a/19), (67b/28),
(8a/12), (9a/17)

ş.+niņ (41b/14), (90b/3)

ş.+sinden (90b/11)

ş.+sini (13a/29)

ş.+ye (70a/18)

ş.+yi (10a/34), (31b/30)

ş. ol- (11a/23), (14b/23),
(15a/14), (18b/4), (19a/34), (19b/8),
(56a/21), (59a/35), (63a/34), (65a/11),
(65a/24), (65b/14), (71a/18), (81a/28),
(81a/29), (87a/6)

şedīden<A. 'şiddetli ile ilgili'.

ş.(36b/14)

şefā'at<A. 'şefaat'.

ş. (2b/28)

şefāhü'l-İlāh<A. 'Allahın şifa verdiği'.

ş. (1b/22)

şefe/ şefet<A. 'dudak'.

ş. (12b/8), (51b/30), (51b/32),
(85b/20), (93a/16), (93a/16), (93a/2),
(93a/3), (93a/7), (93b/17), (93b/17),
(93b/23), (93b/25), (94a/11), (94a/15),
(94a/15), (94a/15), (94a/16), (94a/17),
(94a/24), (94a/28), (94a/32), (94b/1),
(94b/5)

ş.+de (93b/4), (94b/24)

ş.+i (93a/23)

ş.+inde (88b/32)

ş.+lerde (94b/34)

ş.+niņ (93a/11), (93a/19),
(93a/34), (93a/5), (93b/9), (94a/2),
(94b/10), (94b/26), (95a/11)

ş.+ye (93a/25)

ş.+yi (94a/30), (94b/2)

şefekāt<A. 'şefkat'.

ş. (76a/21)

şefeteyn<A. 'iki dudak'.

ş. (88b/16), (88b/23), (89a/10),
(94a/5), (94b/30)

ş.+den (94b/33)

ş.+e (89a/17), (94a/7)

ş.+i (93a/5)

ş.+iñ (94b/34)

şeffāf<A. 'şeffaf, saydam'.

ş. (72a/11), (72a/5)

şeffāfi<A. 'şeffaflık'.

ş. (72a/10)

şegāfu'l-ķalb<A. 'yüreğın dış zarı'.

ş.+e (12a/24)

ş.+lerinde (12a/25)

şehādet **ēt-**<A. T. 'cümlesini
söylemek'.

ş.-üp (48b/31)

ş. eyle- (86b/3)

şehdānec<A.b.a. 'kenevir tohumu'.

ş. (69b/26)

şehen-şāh<F. 'İmparator'.

ş. (2b/26)

şehir<F. 'şehir'.

ş.+lerde (50b/16)

şehir<A. 'ay'.

ş. (29a/24), (40a/6)

ş.+ide (38a/8)

şehryārī<F. 'hükümdarlık'.

ş. (2b/26)

ş.+den (2a/13)

şehvet<A. 'şehvet'.

ş. (56a/10)

şekerīn<A. 'şeker gibi tatlı'.

ş. (1b/5)

şekernāke<A. 'Allah'a şükretmek'.

ş.(3a/21)

şekl/şekil<A. 'şekil, benzer, yüz'.

ş. (4b/27), (33a/23), (33a/33),
(34a/13), (34a/14), (68b/9), (70b/6),
(81b/19), (85b/21), (92b/2)

ş.+de (59b/21), (59b/24),
(86a/5)

ş.+inde (37a/26), (4a/18),
(82a/1), (92a/22)

ş.+ini (82a/26)

ş. eyle- (61a/16)

şelcem<A. b.a. 'şalgam'.

ş. (10b/34)

şem<A. 'mum, balmumu'.

ş. (15a/12), (15b/24), (21b/32),
(29a/19), (44a/25), (47b/17), (47b/31),
(48a/1), (49a/1), (50b/4), (51a/14),

(52a/26), (54b/26), (54b/35), (57b/4),
(58b/6), (59b/16), (60a/3), (66a/28),
(75a/15), (81b/24), (82a/10), (82a/10),
(82a/13), (82a/13), (82b/22), (83a/24),
(83a/24), (83a/34), (83b/22), (85a/17),
(85a/19), (85a/28), (85b/1), (93a/29),
(93b/3), (94a/35), (95a/6), (95a/8)

ş.+de (83b/7)

ş.+e (83a/25)

ş.+i (52a/13), (54b/27)

ş.+iñ (44a/25), (83b/24)

şemā' il<A. (çoğul) 'tabiatlar'.

ş. (33a/23)

ş.+inde (33a/33)

şemmāme<A. b.a. 'kırlangıç kavunu'.

ş. (41b/35), (84b/33)

ş.+leri (15b/28)

şem<A. 'koklama'.

ş.+e (83a/25)

ş.+iñ (83b/24)

ş. ét- (14b/14), (18b/11),
(55b/23), (56b/4)

ş. olun- (56b/8), (83b/16),
(83b/7)

şems<A. 'güneş'.

ş. (33), (43a/29), (43b/8),
(61a/18), (66b/30), (67a/18)

ş.+de (14b/11), (16a/24),
(59a/31), (72a/29), (73a/22)

ş.+den (15a/10), (20b/28),
(36a/6), (43a/4)

ş.+e (56a/11), (61a/17),
(72b/20), (72b/21)

ş.+iñ (73b/10)

şengerf<F. 'zincifre'.

ş. (35a/24), (42a/14)

şengerfī<F. 'zincifre ile ilgili'.

ş. (42a/13), (42b/14)

şer'<A. 'şeriat'.

ş. (43b/14)

şer<A. 'şer, kötülük'.

ş. (14a/21), (1b/29), (74a/13),
(74a/16)

ş.+den (27a/35)

ş.+idir (36a/17)

şerāyīn<A. (çoğul) 'atardamarlar'.

ş. (17a/27), (17b/5), (19a/3),
(24a/6), (55b/35), (6b/14), (6b/15),
(74a/4), (78a/32), (78b/26), (86b/22),
(89a/1), (94a/31), (94b/14), (96b/5),
(97a/35)

ş.+den (19a/18), (19a/20),
(6b/3), (87a/6)

ş.+e (57b/12), (57b/13)

ş.+iñ (17b/1), (87a/17),
(87a/33)

şerbet<A. 'şurup, sıvı müşhil'.

ş. (1b/29), (2a/1), (2a/19),
(27b/27), (28a/1), (48b/29)

ş.+dir (20a/12), (21b/8)

ş.+i (15a/13), (16a/33),
(16a/34), (16a/34), (16a/34), (42a/25)

ş.+ler (22b/14), (58a/24)

ş.+leri (18b/22)

şerh<A. 'açıklama'.

ş. (29b/23)

ş.+inde (77b/35)

ş.+indedir (38b/2), (63a/5)

şer'ī<A. 'şeriat ile ilgili'.

ş. (33b/17)

şerī' a/ şerī' at bk. **şer'**.

ş. (1b/19), (1b/22), (2b/29),
(1b/19), (1b/22), (76a/23)

şerīf/ şerīfe<A. 'şerefli, kutsal'.

ş. (11a/1), (39a/12), (39a/18),
(3a/8), (52a/19), (74a/15), (88b/35)

ş.+dendir (11b/35), (13b/10)

ş.+dir (44b/17), (45a/5),
(58b/16), (58b/17), (58b/26), (88b/23)

ş.+i (74a/25)

ş.+inde (38b/10)

ş.+lerine (39b/3)

ş. ol- (74a/14)

şer' iyye<A. 'şeriat ile ilgili'.

ş. (1b/15), (38b/32)

şermende<F. 'utanın, mahcup'.

ş. (3b/2)

şevb<A. 'karışık'.

ş. (29b/30)

şevved<F. 'elma'.

ş. (2a/8)

şevkerān<? b.a. 'büyük baldıran, ağuş otu'.

ş. (49b/12), (79a/2), (86a/18)

**şevket-i mübāreke/ şevketü'l-
mübāreke**<A. b.a. 'deve dikeni'.

ş. (2b/6), (51a/1), (10a/5),
(11a/22), (11a/27), (11a/29), (51a/1),
(75b/20), (75b/21), (75b/22), (9a/29),
(9b/28)

ş.+yi (77b/5)

şey'<A. 'şey'.

ş. (14a/21), (14a/33), (25a/21),
(29a/24), (36a/15), (38b/14), (40a/11),
(40a/12), (49b/1), (5b/23), (5b/4),

(73b/26), (73b/27), (75a/16), (76b/32),
(97a/1)

ş.+de (38b/15)

ş.+den (37a/9)

ş.+e (14a/32), (14a/34)

ş.+iñ (57a/28)

ş.+ler (76b/2), (77a/2)

ş.+lerden (14b/2)

şeyāḫīn<A. (çoğul) 'şeytanlar'.

ş. (38a/34)

ş.+e (38b/31)

şeyḥ<A. 'şeyh, yaşlı'.

ş. (42b/35), (54b/32), (95a/22)

ş.+iñ (45b/4), (45b/6)

şeyḥ<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

ş. (63a/32)

şeyḫānī<A. 'şeytanlık'.

ş.+dir (33a/21)

şıkkayn<A. 'iki yönü'.

ş.+da (45b/33)

şī'ār<A. 'işaret'.

ş. (2a/1), (2b/9)

ş.+dır (30b/25), (36a/9),
(56b/13)

şibit<A. b.a. 'dere otu'.

ş. (15a/2), (18b/17), (23b/20),
(26a/11), (27a/12), (27a/8), (27b/11),
(31b/32), (47b/24), (48b/16), (66b/20),
(68b/16), (75a/26), (79a/10), (80a/17)

şiddet<A. 'şiddet'.

ş. (13a/4), (13a/7), (14a/31),
(26b/31), (33a/27), (34a/16), (34b/22),
(36b/26), (48b/12), (54b/13), (56a/14),
(57a/28), (59a/19), (5b/6), (65a/30),
(69a/22), (71a/11), (74b/23), (78b/16),
(78b/33), (8a/21),

ş.+dir (56a/13)

ş.+i (81b/4), (8b/18), (8b/9),
(91b/13)

ş.+idir (8a/12)

ş.+inden (50a/16), (60b/17),
(87a/1), (87a/34), (92a/12)

ş.+ini (10a/35), (39b/15),
(60b/20)

şifā'<A. 'şifa'.

ş. (2a/34), (3a/1), (3a/8)

şifā-ḥāne<A. F. 'hastahane'.

ş. (2a/20), (3a/8)

şifā-resān<F. 'iyileştiren'.

ş. (2b/32)

şifā-sāz<F. 'şifa veren'.

ş. (2b/28)

şifte-dil<F. 'gönül vermiş, tutkun'.

ş. (3a/31)

şikāk<A. 'yarılma'.

ş. (63a/16), (93a/34)

ş.+a (93a/33)

ş.+ıñ (93a/20)

ş.+lara (14b/32), (19a/17)

ş.+larda (19a/18)

şikār<F. 'avlanan hayvan'.

ş. (33b/29)

şikāyet<A. 'şikayet, sızlanma'.

ş.+ler (92a/11)

ş. ét- (37a/12), (37a/9)

şikeste<F. 'zayıf'.

ş. (92a/6)

şimālī<A. 'kuzey ile ilgili'.

ş. (57a/17)

şin<A. 'Arap alfabesinde şin harfi'.

ş. (82a/9)

şinās<F. 'eklendiği söze'.

ş. (2b/27)

şināver<F. 'yüzen'.

ş. (2a/22)

şināverlik<F. 'yüzücülük'.

ş. (80a/9)

şirāze-bend<F. 'bağlayan'.

ş. (2a/28)

şirīn<F. 'güzel'.

ş. (2a/16)

şirket<A. 'katılma'.

ş. (12b/6), (39b/32), (40a/24),
(40b/10), (40b/8), (40b/9), (51a/35),
(59a/12), (6a/24)

ş.+i (42b/9)

ş.+idir (57a/20)

şirnāk<A. 'göz hastalıklarından'.

ş. (61a/11), (61a/23)

ş.+ıñ (61a/19)

şiryān<A. 'atardamar'.

ş. (17b/1), (57b/14), (65a/12),
(65a/28), (6b/22), (6b/22), (7a/22)

ş.+da (73a/34)

ş.+dan (49b/2)

ş.+ı (57b/15)

şış<T. 'verem, şişme'.

ş. (19a/1), (20b/27), (91a/29),
(94b/6)

ş.+den (61a/32)

ş.+dir (61a/33)

ş.+ine (48b/24)

ş.+ler (97a/33)	ş.+a (68a/19)
şiş <T. 'şişmek'. ş.-mek (15a/24)	ş.+ı (62b/19), (66a/24), (69a/16), (69b/23), (70a/20)
şīşe <F. 'cam, şişe'. ş. (7a/30) ş.+ler (71a/20), (87b/9) ş.+leri (87b/9) ş.+ye (13a/19), (13b/2), (13b/6), (52a/31), (72a/32), (73a/22) ş.+yi (72a/33)	ş.+lar (63a/27), (66a/14), (66a/17), (67b/12), (69a/18), (70a/22), (70a/23), (73a/28) ş. ét- (69b/12) ş. olun- (62b/21), (62b/26), (66a/26), (66b/4), (69b/24)
şitā '<A. 'kış'. ş.+da (20b/16), (20b/17), (46a/1), (48b/12), (74b/7) ş.+dır (26b/34)	şiyāfāt (çoğul) bk. şiyāf . ş. (63a/24), (63a/25), (69a/12)
şitāb ét <F. T. 'hızlanmak'. ş.-düreler (92b/34) ş.-dürer (92b/32)	şol <T. 'o'. ş. (26a/33), (39b/34), (40a/1), (40b/24), (40b/25), (54a/17), (45b/17), (60a/29), (64b/17), (66b/25), (72a/1), (72a/2), (73b/7), (73b/8), (76b/17), (76b/20), (76b/25), (77a/14), (78a/6), (79a/10), (79b/14), (86a/30), (86a/33), (86a/33)
şiyāf <A. 'fitil'. ş. (59b/2), (59b/2), (59b/31), (60a/14), (61a/30), (62a/13), (62b/15), (62b/17), (63a/1), (64b/17), (65a/16), (65b/1), (65b/15), (65b/2), (66a/1), (66a/15), (66a/22), (66b/18), (66b/2), (67b/10), (67b/13), (67b/13), (67b/16), (67b/16), (67b/18), (67b/8), (68a/5), (68a/6), (69b/33), (69b/9), (70a/13), (70a/20), (71a/21), (71b/11), (74a/30), (81a/17), (81a/18)	şorba <A. 'çorba'. ş.+lar (28b/3), (43b/3) ş.+sın (65a/25)
	şöhret <A. 'şöhret, ün'. ş. (28b/14), (30b/25), (36a/9), (56b/13)
	şöyle <T. 'onun gibi, öyle'. ş. (34b/10), (62b/31)

şu 'ā'<A. 'ışın'.

ş. (36a/6), (61a/17), (66b/30)

ş.+dır (4b/19)

şubbān<A. 'gençler'.

ş. (63a/8)

ş.+a (84b/6)

ş.+da (37a/14)

ş.+dan (12a/19)

şubbānen<A. 'gençlik ile ilgili'.

ş. (37b/34)

şu 'be<A. 'dal, kol'.

ş. (51b/13), (51b/15), (93b/28),
(94a/31)

ş.+lerde (7b/3)

ş.+leri (55b/3)

ş.+leridir (6b/12)

ş.+lerinde (45b/25)

ş.+lerine (7a/23)

şu 'eb/ şu 'ebāt (çoğul) bk.şu 'be.

ş. (6a/23), (94a/19), (96b/5)

ş.+den (45b/31)

ş.+inden (45b/31)

şuğl<A. 'dert'.

ş.+dan (29a/24)

şuhūm/ şuhūmāt (çoğul)<A. 'yağlar'.

ş. (51a/27), (93b/9)

şuhūş<A. 'donukluk, katılık'.

ş. (34a/12)

ş.+da (34a/19)

şu 'le<A. 'şule, alev'.

ş. (5b/16), (5b/23)

ş.+ler (71b/26)

şüniz<? b.a. 'çörek otu'.

ş. (15b/23), (26b/3), (27a/27),
(28a/18), (44b/19), (44b/28), (47b/24),
(52a/30), (58a/15), (58b/3), (79a/10),
(82b/26), (82b/31)

ş.+i (82b/27)

şurūt<A. (çoğul) 'şartlar'.

ş. (30a/32), (63b/15), (64a/10),
(79b/23)

ş.+a (92b/10)

şuyūh<A. (çoğul) 'şeyhler, yaşlılar'.

ş.+a (84b/6)

ş.+da (63a/8), (84b/7)

şübhe<A. 'şüphe'.

ş. (38b/7), (55b/34), (93a/17)

şühlet<A. 'siyaha çalan mavi gözlü'.

ş. (67b/33)

şühūr<A. (çoğul) 'aylar'.

- ş. (38a/1) (70b/7), (70b/8), (72b/6), (77b/30),
(85a/11), (92b/13), (96b/20)
- ş.+da (38a/1)
- şükr**<A. 'şükür'.
ş. (1b/5)
- şükrān**<A. 'iyilik bilme'.
ş.+ı (79a/2)
- şümūmāt**<A. (çoğul) 'koklamalar'.
ş. (27a/23), (71a/29)
- şürb**<A. 'içme'.
ş. (19b/35), (23a/19), (25b/28),
(26a/25), (27a/30), (35b/6), (43b/9),
(46a/3), (46a/3), (49b/12), (50a/17),
(51a/34), (52b/4), (52b/4), (53a/12),
(53a/13), (53a/31), (53a/35), (53a/5),
(53b/11), (53b/34), (74b/33), (79b/32),
(80a/2), (92a/34)
ş.+den (18b/32), (24a/2),
(58b/10)
ş. ét- (25b/7), (27b/6), (42a/30),
(44b/16), (44b/22), (48b/4), (65b/11)
ş. olun- (92b/1)
- şürben**<A. 'içme ile ilgili'.
ş. (25b/31)
- şürū**'<A. 'başlama'.
ş.+uñ (2b/2)
ş. ét- (11b/2), (32b/33),
(46b/32), (48b/2), (4a/33), (56b/35),
(70b/7), (70b/8), (72b/6), (77b/30),
(85a/11), (92b/13), (96b/20)
ş. eyle- (14a/1), (48b/12),
(58b/20), (58b/24), (82a/35)
ş. olun- (31b/7), (47a/12),
(47a/13), (64a/30), (66b/25), (73b/28),
(73b/35), (78a/6)
- T**
- tā**<F. '(mübalağa katar) öyle ki'.
t. (24b/24), (26a/9), (2b/33),
(45a/30), (64a/21), (64a/31), (64a/33),
(64a/33), (75a/34), (77a/22), (78a/4),
(84b/25), (86b/5), (92b/33), (94a/5)
t.+ki (12a/2), (13a/20), (13b/6),
(4a/9), (32a/20), (60b/11), (61a/28),
(74b/1), (83a/10)
- ta'ab**<A. 'yorgunluk'.
t. (49b/8), (50a/7), (76b/7),
(91b/35)
- ta'affün**<A. 'kokuşma'.
t. (40a/6), (57b/13), (85b/26)
t.+den (18a/27)
t.+inden (89a/29)
t.+ünden (85b/27)
t. ét- (89b/3)
- ta'alluğ**<A. 'ilgisi olma'.

t. (38b/29), (6a/9)	t.+lardan (91a/16)
t.+dır (39b/1)	t.+larında (16a/19)
t.+ı (38b/22), (39a/25), (39b/5)	ta' arruz <A. 'isabet etme'.
t.+ından (42b/34)	t. (14a/23)
t.+ını (38b/5)	t.+undan (34a/16)
t. èt- (82a/4)	t. olun- (94a/31)
ta' alluḳāt <A. (çoğul) 'ait olmalar'.	ṭā' atike <A. 'Allah itaat etmek'.
t.+ı (38b/12)	t. (3a/21)
ta' allüm <A. 'öğrenme'.	ta' ayyüş <A. 'yaşama'.
t. (2a/11), (2a/22), (2a/9), (74a/23)	t. (92a/29)
t.+de (3a/16), (4a/31), (5a/2)	ṭab' <A. 'mizaç, tabiat'.
ṭa' ām <A. 'yemek'.	t. (2b/11), t. (2b/27), (2b/31), (85a/11)
t. (15b/11), (26b/11), (28a/24), (29a/22), (30b/17), (39a/33), (47a/2), (47b/1), (61a/10), (66b/28), (71b/19), (74a/28), (90a/26), (96a/27), (96a/27), (97a/9)	ṭabābet <A. 'tıp alanı'.
t.+da (71b/18)	t. (2a/23), (2b/20), (3a/15), (58b/22)
t.+dan (17a/31), (23b/25), (23b/28)	t.+e (2b/35)
t.+ı (36b/12), (36b/14), (37a/19), (37a/20), (37b/14), (37b/16)	ṭabābetühü <A. 'hekimlik bilimi'.
t.+ıı (26b/12)	t. (2b/30)
t.+ından (11a/35), (37a/33)	ṭabaḳ <A. 'kap, tabak'.
t.+lar (91a/16)	t. (2b/17)
	ṭabaḳa <A. 'tabaka, kat, derece'.
	t. (63a/11), (63a/12), (63a/4), (63a/7), (64b/27), (67a/7), (67b/22), (67b/22), (67b/28), (67b/29), (67b/30), (67b/31), (67b/32), (67b/33), (67b/33),

(67b/34), (68a/2), (68a/28), (68a/29),
(68a/32), (68b/6), (69a/10), (69a/11),
(69a/21), (69a/26), (69a/27), (69a/5),
(69b/15), (70a/1), (70a/32), (70a/33),
(70b/1), (70b/2), (70b/4), (70b/5),
(70b/6)

t.+dan (58b/26)

t.+larına (59a/26)

t.+sında (69a/10)

tabaḳāt (çoğul) bk. **tabaḳa**.

t. (58b/27), (58b/29), (59a/26),
(64b/25), (66b/21), (70a/1), (70a/16),
(72a/11)

t.+ıñ (58b/28)

ṭabān<T. 'ayağın yere basan tarafı'.

t.+ları (17b/33)

ṭabanca<F. 'silah'.

t. (88b/12)

tābe<F. 'tava, büyük kerpiç'.

t. (48b/24)

t.+de (75a/23)

ṭābet<A. 'iyi olsun'.

t. (2b/30)

ṭabbe<A. 'başarmış, muvaffak olmuş'.

t. (2a/31)

ṭabḥ<A. 'pişirme'.

t. (19b/18), (20a/16), (21a/23),
(21a/28), (21a/3), (21a/31), (21a/7),
(21b/16), (22b/20), (22b/22), (23b/13),
(26a/12), (26a/15), (26b/4), (26b/8),
(27a/31), (28a/17), (30b/10), (31b/13),
(32b/6), (37b/27), (41b/1), (41b/20),
(42a/23), (44b/11), (44b/5), (46b/18),
(47a/1), (47a/28), (47a/6), (48b/19),
(50b/21), (52a/28), (53b/26), (58a/11),
(58a/29), (63b/28), (65b/26), (65b/31),
(68a/23), (69b/4), (75b/13), (75b/17),
(76a/1), (77b/8), (79a/20), (79a/23),
(79a/26), (79a/3), (79b/4), (81a/15),
(81b/3), (88a/14), (88a/15), (90a/11),
(90b/18), (90b/20), (90b/22), (91a/10),
(95a/34), (95b/2), (95b/26), (96a/9),
(96b/35), (97a/8)

t.+dan (75b/24), (80b/5)

t.+ında (96a/9)

t.+ımı (65b/26)

ṭ. ét- (13a/24), (15b/14),
(15b/20), (20a/10), (23b/31), (24b/22),
(24b/27), (28b/7), (42b/30), (44b/25),
(54b/21), (57b/31), (60b/33), (62b/3),
(63b/23), (66a/19), (71b/9), (73a/6),
(75b/31), (78a/9), (79a/33), (81a/35),
(92b/28), (92b/29), (92b/35), (95a/32),
(96a/19), (96a/2)

t. olun- (13a/22), (16b/9),
(18b/15), (22a/35), (23b/3), (24a/23),
(27a/15), (28b/7), (30b/15), (30b/8),

(31a/31), (32a/11), (32a/9), (32b/25),
(42a/5), (46b/26), (46b/26), (47a/29),
(47a/32), (47b/10), (47b/11), (50b/11),
(51a/14), (51a/27), (58a/21), (59b/8),
(60b/6), (64b/21), (64b/24), (65a/32),
(67a/26), (68b/16), (70b/12), (72a/21),
(72a/23), (75a/29), (75b/11), (75b/4),
(79a/10), (79a/14), (79b/28), (81a/8),
(81b/10), (81b/6), (84a/14), (85a/25),
(85b/7), (88a/16), (95b/28), (97b/34),
(9b/18)

tābi <A. 'bağlı'.

t. (33a/21), (92b/12)

t.+dir (5b/33)

ṭabī a/ṭabī at <A. 'mizaç, huy,
yaratılış'.

t. (14a/18), (18b/28), (20b/13),
(20b/15), (21b/26), (24a/17), (25b/27),
(29b/5), (30a/15), (44b/2), (4a/10),
(54a/24), (5b/22), (61a/2), (62b/29),
(64b/13), (66b/35), (82a/6), (85b/31),
(86a/12), (92b/1), (96b/3), (96b/8),
(97a/29)

t.+a (14a/12), (14a/12),
(20b/33), (4a/9), (50a/34)

t.+dan (17b/14), (72b/10)

t.+dır (96b/2)

t.+ı (14b/20), (17a/12),
(19b/15), (22a/32), (32b/20), (42b/3),

(45a/15), (54a/30), (65a/16), (65b/9),
(69a/29), (85a/16)

t.+ına (26a/9)

t.+ını (30a/10)

t.+larından (5b/21), (7b/24)

ṭabīb <A. 'doktor, hekim'.

t. (11b/28), (15a/31), (16b/18),
(1b/7), (20b/12), (21b/1), (22a/13),
(23b/22), (24a/2), (24a/30), (24b/26),
(2b/13), (2b/7), (31a/16), (32a/18),
(37a/35), (38b/7), (38b/9), (3a/1),
(3b/7), (3b/8), (41a/16), (41b/12),
(42a/12), (44a/14), (44a/17), (44a/20),
(45b/5), (46a/27), (46b/33), (47a/3),
(4b/12), (50a/30), (50b/17), (50b/8),
(51a/19), (51a/8), (52b/24), (53a/18),
(55b/20), (56a/12), (56a/21), (56a/25),
(56a/9), (57a/34), (60b/2), (62a/17),
(63b/22), (64a/3), (65a/13), (67a/33),
(70a/2), (70b/27), (75b/20), (77b/4),
(7a/12), (7a/20), (7a/25), (7a/28),
(7a/6), (82b/18), (85b/3), (87a/23),
(87b/21), (91a/11), (95b/3), (96a/14),
(96a/16), (98a/11)

t.+dir (21b/30), (24a/35),
(70a/24), (8a/8)

t.+e (12a/29), (14a/33), (15b/8),
(16a/18), (20b/34), (31a/5), (34b/26),
(35a/20), (41a/30), (64a/17), (67a/19),
(70b/7), (78b/32), (90a/20), (90b/15),
(92b/8), (95a/4), (9a/26)

t.+iñ (10a/25), (11a/15),
(11a/16), (11b/22), (13b/27), (22b/29),
(44b/16), (4a/2), (4b/20), (72a/30),
(7a/18)

t.+indir (91a/8)

t.+ler (7b/32)

t.+lerdir (3b/35), (42b/8)

t.+lere (7b/32)

t.+leri (31b/1)

ṭabībān (çoğul) bk.**ṭabīb**.

t. (48b/33)

ṭabīḥ<A. 'pişirme'.

t. (65a/28)

t.+i (61a/20), (66b/6), (80b/34)

ṭabī'ī/ ṭabī'iyye<A. 'yaradılış gereği,
normal'.

t. (4a/32), (5b/35), (11b/10),
(11b/8), (12a/12), (12b/21), (29b/16),
(31a/7), (4a/22), (55b/30), (64a/16),
(64a/16), (77a/19), (77a/20), (7b/21),
(7b/22), (96b/24), (8a/27), (9b/20),
(9b/19)

t.+den (10a/20), (4a/22),
(54a/19), (62a/10), (64b/3)

t.+dir (12b/17), (6a/14), (96b/2)

t.+leriñ (8b/33)

t.+lerinde (4b/8)

t.+midir (4a/21)

t.+niñ (6a/19), (8a/14), (8a/14),
(8a/20), (8b/10)

t.+si (12b/18), (12b/20),
(12b/21), (12b/22), (12b/23), (12b/23),
(13a/3), (55b/12), (64a/17)

t.+sinde (46a/16)

t.+sinden (11b/9), (12b/33),
(13a/11), (13a/2), (29a/27), (29a/30),
(51b/7), (54a/6), (57a/13), (5b/11),
(64b/8), (83a/25), (8a/32)

t.+sine (8a/16), (12a/3), (39a/5),
(51b/3),

t.+siniñ (5a/6)

t.+yi (10a/27)

t. ol- (76b/29)

ta'bir<A. 'ifade, terim, anlatma'.

t. (2a/33), (49b/23)

t.+i (51b/32)

t.+ine (14a/22)

t. et- (14a/13), (26a/22),
(28a/5), (36a/12), (38a/1), (38a/3),
(45a/27), (52a/35), (5b/18), (78a/23),
(83b/28), (84a/3), (85a/11), (85a/3),
(87b/6), (8a/6), (8b/34), (90a/9),
(94b/32), (95a/1)

t. olun- (8a/23), (11a/12), (11a/13), (11a/21), (11b/16), (11b/3), (13b/23), (14a/9), (27b/19), (30a/11), (36b/22), (36b/28), (37a/13), (37a/14), (37a/19), (37a/22), (38b/30), (44b/35), (49b/27), (4b/17), (4b/2), (4b/22), (50b/15), (56b/14), (56b/27), (57b/5), (60a/5), (6a/7), (76a/12), (76a/8), (78a/23), (85a/8), (86a/29), (8a/5), (9b/13)

ta' bīrāt (çoğul) bk. **ta' bīr**.

t. (2a/21)

ṭabl<A. 'davul'.

t. (74a/26)

ṭablī<A. 'kulak zarı'.

t. (76b/21)

tāc-dārān<A. F. (çoğul) 'padişahlar'.

t. (2b/9)

ta' dīl<A. 'düzeltme'.

t. (10a/29), (10b/30), (14b/5), (19b/13), (19b/27), (20a/30), (20b/31), (22a/29), (24a/17), (27b/12), (41b/34), (47b/5), (83b/27), (84b/32), (85a/11), (8a/25), (97b/30)

t.+e (17a/16), (20b/11), (32a/21), (32b/4), (61a/19), (68a/4)

t.+i (32a/22)

t.+lerinden (11a/1), (7b/13)

t. ét- (10b/33), (11b/14), (12a/11), (13a/29), (15a/27), (16a/11), (16a/30), (16a/31), (17a/10), (17a/14), (17a/15), (17b/22), (18b/23), (18b/8), (19a/7), (23a/25), (24a/28), (25a/23), (28b/16), (28b/31), (31b/30), (32b/17), (32b/20), (46b/11), (53b/9), (58a/22), (60b/20), (66b/10), (69b/18), (88a/5)

t. eyle- (24b/28)

t. olun- (57b/23)

ta' fin<A. 'kokuşma'.

t. (4b/30), (77b/23), (92b/1)

t.+e (13b/6), (9b/24)

t. ét- (85a/11)

t. olun- (13b/3), (13b/8), (47b/25), (47b/32), (67b/7)

tafşıl<A. 'açıklama'.

t. (11b/8), (4a/18), (4b/12), (7a/10)

t.+e (4a/17)

t.+i (4b/19)

t.+ine (86a/23)

t.+ini (60b/14)

t. ét- (8a/10)

t. olun- (4a/23)

tafşilen<A. 'ayrıntılı olarak'.

t. (30b/22)

tağayyür<A. 'değişme'.
t. (40b/15)

tağıl-<T. 'dağılmak'.
t.-ur (73b/10)

tağlîz<A. 'kabalaştırma, sertleştirme'.
t. (20b/8), (29a/4), (73b/18),
(87b/16)

t. èt- (25b/27), (88a/10), (8b/21)

tağmîz<A. 'kapatma'.
t.+den (63a/4)

tağriye<A. 'yapışma'.
t. (87b/17)

tağyîr<A. 'değişiklik'.
t. (10a/21), (16b/30), (16b/31),
(83a/25), (83a/25), (83b/1), (8b/25),
(93a/14)

t.+idir (14b/4)

t. èt- (68a/1)

tağallüf èt-<A. T. 'geri kalmak,
mühalefet etmek'.
t.-medi (44a/29), (47b/19),
(58a/13), (63b/32)

t.-meyin(80b/16)

t. eyle- (28a/31), (53a/20)

tağallül<A. 'ayrışma'.

t. (67a/12)

tağammül<A. 'dayanma'.
t. (2a/3), ya
t.+leri (14a/18)

t. èt- (17b/27), (75b/9),
(92a/17), (92a/26)

t. eyle- (90b/6)

tağammür<A. 'mayalanma'.
t. (13a/17), (13a/20), (13b/13),
(5a/7), (5a/8), (5b/11), (5b/22), (6a/4),
(7b/8), (7b/9)

tağammürât (çoğul) bk. **tağammür**.
t. (8b/14)

tağammüriyye<A. 'mayalanma ile
ilgili'.
t.+si (7b/8)

t.+sindir (6a/26)

tağarrük<A. 'hareket etme'.
t. (29a/24)

tağayyül<A. 'hayal etme'.
t. (28b/23), (28b/25), (43b/20)

t.+i (25b/5)

t.+iñ (28a/5), (28a/7), (28a/8),
(28b/23), (28b/28), (29a/6)

t.+ler (28b/14)

t.  t- (25a/21), (28a/9),
(28b/28), (28b/4), (34b/10), (34b/16),
(34b/19), (35b/23), (74b/15)

ta ayy l t ( o ul) bk. **ta ayy l**.

t. (28b/34), (73a/33)

ta ayy liyye<A. 'hayal ile ilgili'.

t.+de (28a/7)

ta d r<A. 'uyu turma'.

t. (68a/5)

t.+leri (11a/2)

t.  t- (10a/30)

ta d riyye<A. 'uyu turma ile ilgili'.

t. (13a/15), (13a/15)

t.+si (11b/23)

ta k k<A. 'ara tırma, soru turma'.

t. (2a/22), (38b/13), (4a/15),
(4b/19), (58b/20)

t.+ini (55a/18)

t.  t- (33), (39b/8), (43b/12),
(4a/14)

t. eyle- (52a/21)

ta k ken<A. 'ara tırma ve soru turma
ile ilgili'.

t. (50a/24), (65a/17)

ta l l<A. ' zme, eritme'.

t. (17a/6), (18a/9), (18b/9),
(21a/19), (24b/12), (29a/24), (47a/30),
(62b/5), (66a/23), (6a/34), (78a/1),
(86a/11)

t.+den (14b/23), (50a/25),
(57a/14), (68a/35)

t.+dir (79b/15)

t.+e (18a/18)

t.+i (94a/20)

t.  t- (18b/20), (21b/22),
(32a/16), (51a/22), (53b/15), (61b/10),
(72b/16), (77a/19), (93b/6)

t. ol- (28a/20), (53a/34),
(93b/31)

t. olun- (77b/24)

ta liye<A. 'bo altma'.

t. (7a/34)

t. ol- (7b/1)

t. olun- (7b/2), (7b/7)

ta m n<A. 'tahmin'.

t. (97a/32)

ta m nen<A. 'yakla ık olarak'.

t. (48a/30)

ta m r<A. 'kızartma'.

t. (89a/8)

t. olun- (66a/31)

taḥrîk<A. 'Arap alfabesinde sükun okunan bir harfi hareketlendirme'.

t. (27a/33), (46a/35), (51b/16), (53a/21), (54a/3), (69a/7), (72a/33), (80a/29), (89a/21)

t.+den (52b/1)

t.+e (18a/22)

t.+inden (12b/17), (5b/23), (69a/25)

t. èt- (11b/10), (12b/16), (44b/19), (56a/30), (56b/7), (61a/18), (61a/25), (73b/24), (74a/33), (80a/27), (83b/21)

t. eyle- (34a/35), (56a/30)

taḥrîr<A. 'yazma'.

t. (21a/5), (3b/29), (43a/1), (48a/19), (51b/12), (58b/23), (73b/35), (73b/35), (7b/31), (88b/18)

t.+den (87b/20)

t.+e (3b/32)

t.+ine (56b/35)

t. èt- (11b/28), (29b/22), (32a/28), (36b/30), (37a/4), (37a/6), (39a/17), (43a/29), (43a/7), (44a/13), (50b/3), (55b/6), (56a/8), (56b/19), (56b/20), (56b/24), (56b/3), (58b/15), (59b/30), (64b/24), (70b/27), (71b/8), (72a/34), (76b/14), (7a/7), (87b/21),

(88a/2), (88a/25), (89b/16), (8a/7), (98a/11)

t. eyle- (11a/15), (25a/25), (38b/11), (49a/16), (50b/14), (54b/31), (55a/20), (56b/20), (58b/11), (58b/11), (70b/19), (7a/13), (80a/16)

t. ol- (57b/29)

t. olun- (15a/17), (28b/5), (43a/5), (48a/17), (4a/23), (4a/26), (50b/23), (52b/30), (58b/11), (64a/15), (64b/10), (71a/30), (72b/9), (74a/22), (75b/2), (78b/2), (82b/35), (83b/25), (87b/16), (88a/25), (88b/14), (8a/9), (96b/24)

taḥrîş<A. 'tırmalama, kazıma'.

t. (36b/27), (55b/10), (55b/25), (55b/7)

t.+den (55b/13)

t.+i (55b/21)

t.+ine (55b/21)

t. èt- (55b/27), (55b/31), (55b/32)

taḥşîl<A. 'toplama, alma'.

t. (1b/11), (2a/4), (33a/30), (88a/34), (92a/28)

t.+imde (52b/11)

t.+inde (2a/34)

t. èt- (29a/24)

taḥṣīn<A. 'güçlendirme'.

t. (77a/1)

t. èt- (33a/23)

taḥṣīṣ èt-<A. T. 'ayırarak'.

t.-dikleri (56b/25)

t. eyle- (56b/29)

taḥt/ taḥte<A. 'alt'.

t. (16a/2), (19a/19), (25a/28),
(44a/20), (63b/8), (75a/29), (75b/33),
(7a/3), (87b/8)

t.+ında (14a/32), (56a/1),
(5a/3), (75a/20), (77a/26), (86b/21),
(89a/3)

t.+sını (75b/9)

taḥtaṣ<A. 'mahsus olma'.

t. (3b/17)

taḥvīf èt-<A. T. 'korkutmak'.

t.-ince (92b/32)

taḥvīl<A. 'değiştirme'.

t. (9b/10)

t. èt- (10a/21), (94a/23),
(9b/11), (9b/9)

t. ol- (9a/31)

ṭā'ife<A. 'takım, cemaat'.

t. (38a/31), (48a/29)

ṭā'ir<A. '(hayvan) kuş'.

t. (70b/18)

taḥabbuḥ<A. 'kasılıp toplanma'.

t. (49b/6), (94a/11), (94a/5)

t.+ını (93b/12)

taḥaddüm<A. 'ileride bulunma,
öncelik alma'.

t. (31a/2), (32b/13), (32b/2),
(33a/34), (34b/24), (35b/28), (37a/12),
(40b/23), (43b/35), (46a/12), (4a/26),
(50a/16), (52b/20), (54a/15), (57a/32),
(63b/9), (64a/7), (64b/9), (71a/16),
(71b/35), (72a/12), (74b/20), (74b/35),
(76b/13), (78b/20), (79b/26), (82b/7),
(83b/22), (84b/29), (85a/11), (86a/29),
(87a/8), (90b/12), (91b/10), (94a/9),
(96b/9)

t.+i (30a/3)

t.+inden (86a/2)

taḥaddümen<A. ' öncelik alma ile
ilgili'.

t. (45b/29)

t. èt- (14a/6), (14b/18),
(16a/29), (19b/13), (40a/30), (49b/7),
(54a/27), (72b/28), (76b/9), (82a/32)

t. eyle- (40b/18)

taḥaddümetü'l-ma'rife<A. 'önceden
bilgi'.

t. (24b/15), (25a/2), (25b/17),
(26a/31), (27a/4), (30a/9), (50a/6),
(51b/28),

(53b/18), (56a/17), (62a/33)

t.+si (4a/20)

taḳallūṣ<A. 'kasılma'.

t. (46a/10)

taḳaṣṣur<A. 'soyma'.

t. (93a/19), (93a/5), (93a/8),
(93b/4)

taḳaṣṣurühā<A. 'onun soyması'.

t. (93a/3)

taḳaṭṭur<A. 'damla damla akıtma'.

t. (50a/15)

taḳayyuḥ<A. 'cerahat'.

t.+ından (95a/3)

taḳayyüd<A. 'gereğini yapma'.

t. (84b/2), (87a/15), (87a/27)

t.+e (11a/10)

t. olun- (77a/3)

taḳdīm ét-<A. T. 'sunmak, vermek'.

t.-eler (17a/11), (27b/2),
(58b/15)

taḳdīr ét-<A. T. 'düşünmek'.

t.-mekle (74a/4), (81b/18)

ṭāḳe<A. 'kudret, güç'.

t. (73b/34)

taḳiyye<A. 'sakınma'.

t. (58a/18)

taḳlīb<A. 'tersine döndürme'.

t. (89a/8)

t. ét- (59b/6), (60a/15), (93b/8)

taḳlīl<A. 'azaltma'.

t. (28b/16), (53b/8), (68a/7),
(6b/22), (6b/4), (6b/5), (85a/23),
(94a/3)

t. ét- (19a/27), (41a/33),
(46a/31), (68a/10), (6b/2), (72b/15),
(7b/5)

t. ol- (6b/35)

t. olun- (37a/20), (37a/20),
(37b/16), (6b/31)

taḳrīb<A. 'yaklaştırma'.

t. (79a/3)

t. eyle- (78b/4)

taḳrīr<A. 'yerleştirme, anlatma'.

t. (1b/5)

t.+den (4a/24), (4a/25)

t.+i (39b/26)

t.+inden (37a/8)

t.+leri (36a/20), (60a/35)

taḳsīm<A. 'bölme'.

t. (11a/28), (11a/34)

t. èt- (10b/12)

t. olun- (11b/5), (6a/28), (9b/31)

taşıs<Yun. 'göz iltihabı'.

t. (64b/31)

tağtî'<A. 'parçalama'.

t. (11a/19), (11a/24), (84a/21)

t.+ine (82a/5)

tağtîr<A. 'damıtma'.

t. (65b/5), (66b/32), (75b/28),
(78a/15), (79a/18), (9b/23)

t. èt- (11b/31), (18b/12),
(44b/31), (47b/27), (62a/21), (62b/2),
(62b/32), (65b/14), (65b/5), (66a/15),
(66a/22), (66b/10), (69a/30), (69a/34),
(69a/6), (69b/2), (69b/5), (69b/7),
(69b/8), (70a/26), (70a/27), (70b/14),
(71b/7), (72b/13), (73a/29), (74a/29),
(74a/31), (74a/32), (75a/12), (75a/30),
(75b/15), (75b/21), (75b/34), (77a/9),
(77a/34), (77b/23), (77b/9), (78a/3),
(79a/28), (79a/34), (79b/29), (80a/28),
(80b/10), (80b/11), (80b/16), (80b/34),
(81a/2), (81a/5), (81a/6), (81b/10),
(82b/32), (84a/24), (88b/1), (88b/5),
(90b/29), (90b/31), (92b/25)

t. eyle- (27b/34), (70b/21)

t. olun- (11b/31), (11b/34),
(12a/2), (51a/5), (54b/1), (63a/26),

(66b/13), (69b/4), (70b/17), (72a/30),
(73a/26), (79a/12), (79b/19), (81a/1),
(81a/35), (84a/22), (88b/4)

tağvîm<A. 'doğrultma'.

t. (60b/12), (94a/12)

t.+de (81b/17)

tağvîyet<A. 'kuvvetlendirme'.

t. (18a/5), (22a/29), (24b/28),
(24b/29), (27a/23), (31a/14), (34a/5),
(34a/6), (35a/32), (35a/34), (35a/5),
(35b/2), (41a/32), (42b/28), (42b/5),
(45a/10), (45a/4), (46b/11), (47b/4),
(48a/28), (52b/30), (53a/13), (54b/30),
(70a/7), (71b/5), (73a/4), (73b/18),
(80b/28), (84b/34), (85a/11), (93b/7)

t.+den (53a/12)

t.+e (42b/26), (45a/14), (58b/1)

tağye<T. 'takke'.

t. (58a/32)

taş<A. 'hafif yağmur, çisenti'.

t. (42b/10), (70b/34), (71a/4)

taş-<T. 'dalmak'.

t.-mağ (80a/12)

taşabı-<T. 'sıçramak, seğirmek'

t.-mağ (53b/13)

taşeb<A. 'isteme'.

t. (25b/6), (3a/15)

t. èt- (28b/14), (33a/20),
(33a/31), (70a/30), (82b/24)

t. olun- (30b/21)

ṭāli <A. 'doğan'.

t. (43a/30)

ṭālib <A. 'din ilimleri öğrencisi'.

t. (33a/22), (52b/13)

ta' ṭīk <A. 'asma'.

t. (33a/4), (42b/15), (54b/11),
(65a/27), (85a/11), (97b/17)

t. èt- (23a/30), (32a/25),
(43a/22), (43a/28), (43a/33), (43a/5),
(43b/1)

t. olun- (71b/23)

ta' ṭīken <A. 'bağlama ile ilgili'.

t. (43a/4)

ta' ṭīl <A. 'sebeup gösterme'.

t. (24b/12)

ta' ṭīm <A. 'öğretme'.

t. (22a/8), (33b/30), (48b/1),
(4a/31), (4a/33), (4a/33), (5a/1),
(6a/28), (74a/23), (76a/23), (7a/11),
(8a/10)

t.+i (11a/16), (13a/18), (13b/5),
(86a/14)

t. èt- (96a/4)

taṭīf <A. 'yumuşatıcı ilaç kullanma'.

t. (28b/16), (63a/20), (68a/10),
(72b/15), (78a/3), (82b/30), (85a/11),
(86b/1), (93b/6)

t. èt- (82b/28)

tām/ tāmme <A. 'tam, eksiksiz'.

t. (10b/27), (10b/6), (11b/34),
(12a/3), (1b/17), (28a/31), (32a/20),
(38a/23), (38a/27), (38a/27), (42a/13),
(43a/12), (44b/23), (45a/20), (46b/16),
(46b/2), (46b/7), (47b/32), (48b/15),
(48b/30), (52a/24), (52b/29), (54a/27),
(54a/28), (58a/26), (65a/17), (65b/34),
(66b/20), (66b/31), (67b/1), (68b/21),
(69b/32), (72a/13), (72b/11), (72b/16),
(73b/14), (80a/35), (80b/9), (84a/24),
(87a/27), (87a/29), (87b/2), (8a/16),
(8b/11), (8b/13), (8b/14), (8b/19),
(92b/20), (96a/13), (96b/16), (96b/32),
(97a/32), (98a/12), (9a/12), (9a/12),
(9a/18), (9b/21)

t.+dir (43b/18)

ṭa' m <A. 'tat'.

t.+ı (81b/30), (81b/32)

t.+ıñ (8b/19)

t.+ını (89a/12), (89a/33),
(9b/11), (9b/9)

t.+larında (10a/31), (9a/5)

ṭama <A. 'aç gözlülük'.

t.+dır (33a/17)

tamām<A. 'tamam'.

t. (26b/5), (43a/22), (46b/2),
(47a/13), (62b/4), (67b/28), (91b/15),
(92b/16)

t.+ı (88b/33)

t.+ına (47b/3), (88b/34)

t.+ında (89b/14)

tamāmen<A. 'tamamen, tümüyle'.

t. (23a/1), (28a/14), (38a/6),
(38a/6), (80a/20)

t. ol- (46b/5)

t. olun- (46b/4), (52a/24),
(63a/24)

ṭamar<T. 'damar'.

t. (54b/12)

t.+ı (22b/10), (87a/31)

t.+ından (19a/11), (19b/25),
(22b/6), (22b/7), (33a/2)

t.+lar (87b/2)

t.+ları (18a/33), (27b/12),
(87a/35)

ṭamīl<T. 'damlatmak'.

t.-dikdan (73b/32)

t.-dılar (73b/29), (73b/30)

ṭams<A. 'adet kanı'.

t. (17b/15), (18a/35), (40a/18),
(56a/33)

t.+dır (40b/9)

t.+ı (19a/9)

ṭamzır<T. 'damlatmak'.

t.-alar (69a/31)

ṭanīn<A. 'çınlama'.

t. (18a/32), (27a/2), (29b/34),
(34b/14), (43b/30), (57b/5), (74b/30),
(76b/11), (78a/14), (78a/16), (78a/16),
(78a/21), (78b/21), (78b/22), (78b/25),
(79b/20), (79b/24), (80a/6)

t.+dir (78b/19)

t.+ı (78b/10), (78b/8)

ṭara<T. 'taramak'.

t.-mağ (80a/6)

ṭarab<A. 'neşe'.

t.+a (26b/17)

ṭaraf<A. 'taraf, kenar'.

t. (17a/26), (19b/22), (38a/16),
(48b/2), (51b/24), (55a/30), (55a/32),
(55b/1), (58b/1), (80a/18), (80a/21),
(80a/22), (87b/10)

t.+da (51b/27)

t.+dan (51b/23)

t.+ı (19a/9)

t.+ına (43a/10), (43a/11)

t.+ında (19a/9)

t.+ındadır (12a/25)

t.+ından (43a/11)

t.+ını (80a/19)

t.+ınıñ (39b/16)

tarafayn<A. 'iki taraf'.

t. (59b/20)

tarak<T. b.a. 'tarak otu'.

t. (73b/12)

tarāšīs<? b.a. 'şifalı bir bitki'.

t. (68a/20)

tard<A. 'uzaklaştırma, atma'.

t. (88b/29)

tareş<A. 'sağırılık'.

t. (76a/15), (76a/19), (76a/5),
(76a/5), (76b/29), (78a/14)

t.+dir (76a/16)

tarfa<A. 'göz kırpmı'.

(69a/19), (69a/19)

t.+nıñ (70a/34)

t.+ye (69b/9)

tarhaşkūq<? b.a. 'radiçi'.

t. (11a/22)

tarıl<T. 'darılmak'.

t.-maq(26b/15)

tarī/ tariyye<A. 'taze'.

t. (10b/22), (18b/32), (28a/30),
(31b/34), (35b/16), (3b/21), (51a/25),
(63a/22), (65a/34), (72a/27), (78a/12),
(79a/31), (85a/11), (85a/2), (85a/4),
(86a/18), (88a/32)

t.ol- (72b/19)

ta'rif<A. 'tanım, anlatma'.

t. (94b/8)

t.+dir (64b/26)

t.+idir (59b/11)

t.+ıñ (49a/12)

t.+inde (14a/11), (29a/9),
(38b/31)

t.+inden (29b/31)

t.+ini (4a/19)

t. èt- (14a/10), (56b/15), (94b/7)

t. eyle- (67a/9)

t. olun- (85b/20)

tārīh<A. 'tarih'.

t. (2b/3)

ta'rik<A. 'terletme'.

t. (10a/30), (52a/3)

ṭarīḳ/ ṭarīḳat<A. 'yol, yöntem'.

t. (2b/29), (4b/11), (5b/8), (7b/33), (9b/5), (11b/35), (13b/14), (14a/1), (16b/29), (18a/16), (1b/22), (21a/13), (24a/29), (30a/15), (31a/3), (31a/7), (31b/25), (31b/28), (33b/20), (37a/5), (37a/32), (37a/35), (39a/34), (3b/22), (3b/23), (40a/17), (42a/14), (43b/27), (45b/14), (52a/17), (54b/14), (61b/35), (66a/5), (6a/33), (6a/35), (73b/26), (76a/14), (76b/34), (79b/24), (7b/28), (7b/28), (80a/14), (80a/20), (80a/26), (85b/14), (86b/28), (89a/7), (92b/14), (92b/30), (92b/33), (96b/7)

t.+i (11b/28), (11b/29), (13a/19), (13b/5), (31b/6), (4a/23), (61a/21), (69a/32)

t.+iḡ (7b/31), (7b/31)

t.+ledir (6a/32), (7b/27), (8b/27)

t.+leriniḡ (13a/18)

t. èt- (47b/12)

t. olun- (52a/1)

ṭariyyen<A. 'taze olarak'.

t. (29a/24), (89b/21)

ṭarraḳa<A. 'barut'.

t. (78b/12)

ṭarṭīb<A. 'nemlendirme'.

t. (17b/35), (23b/29), (25a/23), (28b/1), (28b/6), (32b/16), (32b/16), (32b/17), (32b/19), (33a/13), (33a/4), (34a/5), (34a/8), (53a/12), (66b/4), (71a/3), (71a/3), (71a/5), (73b/18), (89a/9)

t.+e (62a/14), (66a/34)

t. èt- (28a/18), (51a/10), (52a/31), (93a/23)

ṭarṭīr/ ṭartiriyye/ ṭartīriyyet'Tartarik asit'.

t. (10a/25), (11a/13), (11a/14), (11a/14), (11a/14), (11a/14), (11a/14), (11a/14), (11a/14), (11a/14), (11a/14), (11a/14), (11a/14), (11a/14), (11a/14), (11a/14), (11a/15), (11a/16), (11a/26), (11a/28), (11a/30), (11a/30), (11a/30), (11a/30), (11a/32), (11b/30), (11b/33), (13b/2), (13b/2), (13b/5), (13b/5), (13b/6), (13b/9), (37b/19), (37b/26), (42a/10), (44b/17), (47b/10), (47b/6), (48b/34), (48b/35), (50b/18), (51a/18), (61b/16), (61b/24), (86a/16), (86a/16), (98a/13), (9a/29), (9b/28)

t.+inden (97b/4)

t.+yi (9b/14)

ṭaşarruf<A. 'sahip olma'.

t. (38b/15), (96b/2)

t.+dan (29a/24)

t.+i (38b/15), (38b/22), (74a/17)

taşarrufât (çoğul) bk.taşarruf.

t. (29a/24)

t.+ından (54a/11)

taşavvur<A. 'zihinde kurma'.

t.+dan (29a/24)

taşbiğ olun-<A. T. 'boyalanmak'.

t.-muş (32a/2)

taşdik ét-<A. T. 'inanmak'.

t.-mişdir (45b/4)

taşfiye<A. 'arıtma'.

t. (20a/11), (21a/7), (23b/3), (24a/23), (27a/15), (27b/28), (28a/17), (29a/24), (2a/22), (2b/6), (30b/15), (30b/8), (31a/31), (32b/25), (32b/6), (41b/20), (42a/28), (42b/30), (44b/25), (46b/26), (46b/26), (58a/21), (60b/6), (62a/18), (62b/2), (65b/26), (67a/26), (68a/21), (69b/8), (72a/23), (73a/6), (77b/17), (79b/4), (96a/2)

t.+den (20a/16), (21a/23), (21b/16), (22b/20), (23b/13), (26a/15), (26b/8), (31b/13), (37b/27), (41b/1), (42a/24), (44b/12), (44b/5), (47a/1), (52a/28), (58a/11), (65b/31), (79a/26), (88a/14), (90b/22), (95b/2), (96b/35)

t.+ye (19a/27)

t. ét- (19b/18), (60b/20), (89a/11), (95a/19), (95b/26), (96a/10)

t. olun- (12a/1), (21a/28), (21a/3), (21a/31), (30b/10), (47a/28), (63b/28), (67b/7), (70b/30), (72a/33), (73a/23), (79a/21), (79a/23), (91a/10)

tâsi'<A. 'dokuzuncu'.

t. (44a/24), (81a/26)

t.+i (72a/11)

taşnîf<A. 'kitap yazma'.

t. (2b/4)

taşîr<A. 'satır halinde yazma'.

t. (73b/35)

taşvîl<A. 'temizleme'.

t.+den (70b/24)

taş<T. 'taş'.

t.(26b/11)

taşra<T. 'taşra'.

t. (60a/34), (67b/22), (71a/8), (72a/10)

taşbîk ét-<A. T. 'uydurmak'.

t.-erek (3b/29)

taşhîr<A. 'temizleme'.

t. (92b/10)

t. ét- (50b/35), (89b/1)

t. olun- (80a/30), (95b/19)

ta'îl<A. 'durdurma'.

t. (29a/32)

t. èt- (29a/24), (43b/20)	t.(72a/3)
ta'ûs èt <A. T. 'aksırtmak'. t.-mek (82b/34)	tavr <A. 'tavır, biçim'. t.+a (73b/24)
tatlu <T. 'tatlı'. t. (62b/33)	tavrân <A. 'iki tavır' t. (29a/29)
taṭvîl <A. 'uzatma'. t. (41a/1)	tavşîf olun <A. T. 'nitelenmek'. t.- dığı (58b/11)
tâ'ûn <A. '(hastalık) taun, veba'. t. (38b/11), (39a/25) t.+dan (41b/14)	tavşîl <A. 'ulaşma'. t.+den (66a/16)
tavâhîn <A. 'azı dişleri'. t. (95b/6)	tavuğ <T. 'tavuk'. t. (16b/13), (23a/10), (91a/10)
tav'an <A. 'isteyerek'. t. (76b/35), (77b/35), (79b/26)	tāvûs <A. '(hayvan) tavus kuşu'. t.+dır (35b/11)
tavassuṭ <A. 'tarafından'. t.+ıyla (17b/3), (17b/4)	tayerân <A. 'uçuş'. t. (10a/26) t.+ı (13a/3), (13a/4), (13a/7) t.+larının (7b/14)
ta'vîk <A. 'geciktirme, bekletme'. t. (95b/16), (95b/20) t. èt- (95b/17)	ta'êt - (13a/7), (5b/9), (71b/24), (85b/28)
ṭavîl <A. 'uzun'. t. (26b/22), (29b/24), (33a/10), (34b/13), (71b/30), (98a/13) t.+ce (32a/10) t.+dir (90b/14)	ta'yîn <A. 'gösterme'. t. (74a/14)
ṭavk <A. 'tasma'	ṭayyâr/ ṭayyâre <A. 'gaz haline gelip uçan'. t. (10b/1), (10b/3), (10b/3), (10b/4), (10b/9), (10b/19), (11a/11), (11a/14), (11a/21), (11a/29), (11b/15),

(11b/20), (11b/20), (11b/21), (11b/23),
(11b/24), (11b/25), (11b/27), (11b/28),
(11b/32), (11b/34), (11b/34), (12a/1),
(12a/10), (12a/2), (12a/7), (12b/2),
(13b/22), (37a/21), (37a/24), (37b/3),
(41b/25), (41b/26), (52a/2), (5b/14),
(5b/16), (5b/34), (5b/7), (5b/21),
(5b/21), (7b/11), (86a/16), (8a/24),
(8a/32), (8b/10), (8b/13), (8b/13),
(8b/17), (8b/7), (9a/30), (9b/3)

t.+den (10a/11)

t.+dır (8a/23), (9a/28), (12a/9)

t.+ı (10b/7)

t.+ıñ (11a/7), (8b/16)

t.+ları (10b/1)

t.+ye (5b/13)

t.+yi (10a/32), (52b/11)

ṭayyārāt (çoğul) bk.ṭayyār.

t. (11b/14)

ṭayyib/ ṭayyibe<A. 'iyi, kokulu'.

t. (2a/17), (2a/5), (21b/24),
(21b/26), (33b/31), (41b/19), (54a/33),
(56b/6), (83b/1), (83b/3), (84a/14),
(83b/18), (83b/19), (83b/31), (83b/34),
(83b/7), (84a/2), (84a/2), (84a/3),
(89a/14), (84b/34)

t.+midir (83b/8)

t.+lerine (1b/19)

t.+yi (83b/16), (83b/2),
(83b/35)

ṭayyibu'r-rāyiḥa<A. 'güzel kokusu'.

t. (11b/15)

tāze<F. 'yeni, taze'.

t. (19a/31), (23a/11), (33a/18),
(59b/31)

t.+sinden (86b/9)

taẓgīt ét-<A. T. 'darlatmak'.

t.-üp (54a/22)

ta' ziyet<A. 'taziye'.

t. (2a/1)

taẓmīd<A. 'yaraya merhemli bez
sarma'.

t.+inden (65b/16)

t. ét- (34a/22), (59b/28),
(61a/8), (62b/4), (63b/21), (63b/22),
(65b/12), (66b/18), (68a/18)

t. olun- (54a/34), (63a/35),
(69b/6), (94b/28), (97a/6)

taẓmīden<A. 'yaraya merhemli bez
sarma ile ilgili'.

t. (51a/16)

taẓyīk<A. 'darlatma'.

t. (82b/4), (86a/26)

t. ét(35b/15)

te' accüb ét-<A. T. 'şaşırmak'.

t.-dim (69b/28)	tebessüm <A. 'gülümseme'.
te'addī eyle- <A. T. 'saldırmak'.	t. (51b/24), (51b/6)
t.-mek (2b/21)	t.+üne (95b/4)
te'ahhur <A. 'geriye kalma'.	tebevül <A. 'işeme'.
t. (71b/35)	t. (40b/16)
te'ākül <A. 'aşınma'.	t. èt- (29a/22)
t. (95a/13), (96b/1), (96b/30)	tebhîr <A. 'buharlaştırma'.
t.+idir (94b/23)	t. (21a/19)
te'āla <A. 'yüce'.	t.+den (20a/6)
t. (87b/20)	t. èt- (41a/17), (41a/23),
te'āzud èt- <A. T. 'birbirine arka çıkmaq'.	(75a/9), (81a/11), (82b/32)
t. (36b/9)	t. olun- (69b/8), (75b/12),
tebāşîr <A. 'tebeşir'.	(81a/13)
t. (1b/21), (88a/21), (90a/3), (91a/26)	teb'îd <A. 'uzaklaştırma'.
tebdîd <A. 'dağılma'.	t. (78b/31)
t. (77a/19)	t. èt- (79b/29)
t. èt- (77b/28)	teblîl <A. 'ıslatma'.
tebdîl <A. 'değişme'.	t. (7b/14)
t. (25a/22), (78b/28), (82b/12), (83b/25)	t. èt- (55b/31)
teberzed <F. 'karamel'.	t. olun- (11b/30)
t. (15b/5), (21a/28), (22b/21), (23b/4), (41b/2), (73a/16), (73a/19), (79b/35), (89b/18)	tebrîd <A. 'soğutma'.
t.-i (30b/10)	t. (28b/6), (31b/32), (32b/16), (33a/4), (49b/13), (73b/32), (87b/16), (93a/29), (96a/10)
	t.+de (66a/9)
	t.+e (32b/16), (33b/28)

t.+i (79a/6)
t. èt- (14b/26), (19b/22),
(33b/34), (49b/13)

tebyīzuhā<A. 'temiz çekme'.

t. (93a/3)

tecārīb<A. 'deneyimler'.

t. (2a/29), (2b/5)

teca'ud<A. 'kıvrır kıvrır olma'.

t. (12b/20), (13a/1), (13a/3),
(55a/33), (55b/6)

t.+ı (13a/11), (51b/8)

t.+inden (55a/33), (55b/5)

tecāvīf<A. (çoğul) 'boşaltmalar'.

t. (28b/11)

tecāvüz èt-<A. T. 'aşmak, geçmek'.

t.-enlerde (86b/19)

t.-erse (50a/30)

t.-mez (68b/12)

t.-üp (62a/30), (64b/28),
(68a/30)

t. eyle- (81b/22)

tecdīd<A. 'yenileme'.

t. (89a/7)

t. èt- (54b/7), (84b/17)

teceddūd<A. 'yenilenme'.

t.+i (6a/2)

tecfif<A. 'kurutma'.

t. (21b/21), (50a/26), (58b/1),
(64b/16), (71a/3), (71a/3), (81a/9),
(86b/2), (86b/4), (91b/23), (91b/27),
(96a/19)

t.+den (71a/5)

t.+e (19a/23), (64a/18),
(64a/19), (64a/23)

t.+i (22b/23)

t.+idir (71b/5)

t. èt- (16a/12), (22a/14),
(24b/4), (43a/25), (64b/15), (75b/18),
(81a/14), (81a/15), (86b/12), (93a/6),
(97a/14)

t. eyle- (66a/10)

t. ol- (98a/30)

t. olun- (50b/19), (68a/22),
(69a/18), (77a/17)

tecmīd<A. 'donma'.

t. (87b/16)

t. èt- (28a/25), (29a/4)

tecrībāt<A. (çoğul) 'deneyimler'.

t. (4a/32)

tecribe bk. **tecrībāt**.

t. (29a/24), (3a/4), (3b/29),
(4a/15), (4b/11), (9a/13), (73a/31)

t.+de (2a/22)
t.+den (2a/10)
t.+dir (3b/28), (7a/19), (7a/29)
t.+leri (4a/30)
t.+sinde (37a/6), (56a/8),
(7a/13)

t.  t- (21b/30), (3b/34),
(43a/26), (63b/31), (67b/2), (68b/21),
(73b/15), (73b/17)

t. eyle- (28a/31), (44a/28),
(47b/15), (53a/20), (95b/3)

t. olun- (37a/27), (54b/34)

tecr biyy t<A. 'deneyimler'.

t. (3b/30), (4a/14)

tecr biyye<A. 'tecr be ile ilgili'.

t. (60b/13)

t.+dir (4b/16)

tecv f bk. **tec v f**.

t.+e (81b/21)

t.+i (81b/35)

t.+lerde (81b/35)

t.+lerine (34a/33)

tecv z<A. 'uygun g rme'.

t.+den (38b/12)

t.  t- (14a/16), (28a/16),
(63a/25), (69a/8)

t. eyle- (28a/15), (38b/5)

t. olun- (38b/20)

te' d d<A. 'sayılma'.

t. (29a/24)

t.  t- (56b/18)

ted b r<A. ( o ul) ' nlemler,  areler'.

t. (2a/24), (34a/23), (35b/32),
(41a/28), (47b/33), (48a/17), (58b/12),
(58b/24), (60b/14), (69a/15), (70a/30),
(74b/19), (85a/11), (92b/3), (94a/4),
(96b/19)

tedb r bk. **ted b r**.

t. (1b/22), (2b/27), (11b/1),
(16b/18), (19a/25), (26a/9), (26b/21),
(28b/16), (28b/33), (29a/24), (29a/24),
(31a/17), (32b/2), (33b/2), (38b/15),
(38b/15), (38b/22), (39a/9), (3b/34),
(44b/33), (46a/13), (48a/16), (48a/27),
(51b/1), (51b/35), (52b/15), (59a/32),
(60b/8), (66b/20), (6a/12), (6a/29),
(70a/35), (72b/5), (72b/5), (7b/34),
(7b/8), (80a/20), (82a/32), (85a/11),
(85a/9), (86b/1), (86b/4), (87a/29),
(89b/4), (90a/22), (92b/12), (94a/3),
(97a/21)

t.+den (97a/19)

t.+dir (72b/1), (7b/29), (7b/30),
(7b/34), (8a/6), (8b/28)

t.+e (23b/16), (73b/34),
(79a/31), (92b/13)

t.+i (2a/7), (23b/28), (26b/21),
(30b/3), (48a/8), (4a/27), (63a/21),
(79a/31), (7b/10), (7b/27), (80a/16),
(87a/25)

t.+idir (7b/28), (7b/35)

t.+imi (3b/9)

t.+inde (1b/3), (63b/11), (6a/18)

t.+inden (4a/2)

t.+ini (1b/17), (48a/34), (6a/13),
(6a/15), (6a/22), (6a/24), (6a/27),
(6a/27), (73b/3)

t.+ler (54b/2)

t.+leri (31a/5)

t. èt- (17b/27), (18b/24),
(19b/31), (22a/16), (26a/10), (44b/33),
(46a/30), (46a/34), (48a/17), (51b/35),
(53b/26), (70a/28), (70a/29), (78a/12),
(78a/3), (89a/9), (92b/10)

t. olun- (30a/20), (47b/33),
(48b/2), (66b/21), (69a/15), (72b/16)

tedbîrât bk. **tedâbir**.

t.+dan (52a/4)

tedhîn<A. 'yağlama'.

t. (47a/18)

t. èt- (34a/23), (44a/18),
(44b/18), (54b/4), (62a/14), (84a/33),
(84a/35)

t. eyle- (93a/27)

tedkîk<A. 'inceleme'.

t. (12b/2), (52b/24)

t.+i (38b/13)

t. èt- (2a/22)

tedrîc<A. 'derece derece ilerleme'.

t. (48a/19)

tedrîcen<A. 'azar azar'.

t. (42a/25), (45b/28), (47b/26),
(54a/26)

te'emmül<A. 'dikkatle bakma'.

t. (12a/30), (4b/1), (61a/24),
(6a/30), (86b/5)

te'ennî<A. 'acele etmeme'.

t. (14a/34), (61a/24)

te'ennüb<A. 'azarlama'.

t.+den (71a/12)

te'essüf<A. 'üzülme'.

t. (27b/23)

te'ezzî<A. 'eziyet görme'.

t. (36b/27)

tefahhüş<A. 'inceleme'.

t. (5b/6)	t. (4a/5), (76a/22), (96a/4)
t. èt- (64b/24)	tefrîk èt- <A. T. 'çıkarmak'.
t. olun- (77a/3), (80a/12)	t.-üp (11b/31), (72b/34)
tefarruḡ <A. 'paramparça edilme, ayrılma'.	tefsîr èt- <A. T. 'açıklama'.
t. (5a/11), (5a/35), (51a/31), (54a/6), (67b/31), (70b/1), (70b/2), (74b/11), (74b/22), (76a/30), (76a/33), (93a/6), (94b/22), (98a/18)	t. (8a/31)
tefarruḡu'l-ittisâl <A. 'paramparça edilmiş, ufalanmış'.	teftîḥ <A. 'açma'.
t. (14a/2), (14a/4), (3b/18)	t. (20a/28), (46b/14), (46b/19), (47a/13), (70a/28), (82b/25)
tefâsîrihi <A. 'onu tefsirleri'.	t.-e (63b/24)
t.+i (38b/20)	teftîḥan <A. 'açma ile ilgili'.
tefaṭṭun <A. 'uyanıklık'.	t. (62a/3)
t. (4b/11)	t. èt- (45a/17), (47b/5), (73a/5), (86a/13), (86b/24), (94a/3)
t. eyle- (86a/3)	t. ol- (23b/29), (81b/11), (81b/8), (91b/4)
tefe <T. 'tefe'.	t. olun- (31a/19), (31a/20), (78b/30)
t. (9a/20)	teftîş èt- <A. T. 'aramak'.
tefehüm <A. 'anlama'.	t.-üp (52a/20)
t.+den (3a/2)	teġan <A. 'şarkı söyleme'.
tefekür <A. 'düşünme'.	t.+uḡ (74a/26)
t. (29a/24), (73a/2)	teġavvuṭ <A. 'dışkı çıkarma'.
tefezzu' <A. 'korku'.	t.+a (12b/18)
t. (36a/11)	teġayyür <A. 'değişme'.
tefhüm <A. 'anlatma'.	t. (39a/1), (39a/6), (67b/34)
	teġazzî <A. 'beslenme'.

t. (11b/4), (4b/22)	tehrîr êt- <A. T. 'yazmak'.
t.+si (11b/4)	t.-er (46b/33)
teğziye <A. 'beslenme ile ilgili'.	tehyîc bk. teheyyc.
t. (9b/19)	t. (86b/6)
t.+ye (13b/31)	tehyî' e <A. 'hazırlama'.
teḥammün <A. 'tahmin'.	t. (96b/3)
t.+de (4b/29)	tehzîm <A. 'hazım'.
tehavvu <A. 'mide bulantısı'.	t. (77a/34), (77b/23)
t. (93b/24), (93b/33)	tekaḥḥul êt- <A. T. 'sürme çekmek'.
teḥāya <A. 'esenlikler dileme'.	t.-eler (66b/2),
t. (1b/11)	t.-mekden (69a/3), (69a/4)
teheyyc <A. 'kışkırtılma'.	teḥarruḥ êt- <A. T. 'ülserleşmek'.
t. (27b/8), (33a/27), (59a/19),	t.-üp (82a/25)
(59a/22), (61a/31), (66a/27)	teḥayyuḥ <A. 'cerahat'.
t. eyle- (78a/4)	t. (75a/3)
teḥfîf <A. 'sakinleştirme'.	teḥayyüd <A. 'gereğini yapma'.
t. (41a/1)	t. (77a/10)
t.+inden (87b/5)	teḥazā <A. 'dilek'.
t. êt- (91a/25)	t.+yı (12b/10)
te'ḥîr <A. 'geciktirme'.	tekdîr êt- <A. T. 'kederlendirmek'.
t. (41b/7)	t.-mekle (36a/29)
t.+iḥ (44a/12)	tekebbür <A. 'gururlanma'.
t. êt- (19b/14)	t. (28b/15)
teḥrib <A. 'yıkılma'.	tekeddür <A. 'kederlenme'.
t. (34b/3)	t. (64b/26), (64b/30), (64b/34)

tekellüm<A. 'konuşma'.

t. (29b/29), (51b/24), (88b/35),
(94a/32)

t.+de (46a/22)

t.+den (25a/1)

t.+e (28a/35), (88b/29)

t.+iñ (88b/22), (88b/33)

t.+üne (39a/2)

t. èt- (15a/25), (25b/13),
(25b/5), (29b/28), (31a/1), (38b/34),
(38b/35), (39a/2), (46a/21), (82b/2)

t. ol- (2a/9)

tekevvün<A. 'oluşum'.

t. (4b/22)

t.+inden (96b/1)

t.+ünde (4b/30)

te'kîd èt-<A. T. 'sağlamlaştırmak'.

t. (5a/17)

tekke<F. 'teke'.

t.+niñ (73a/29)

teklîs<A. 'kireçleştirme'.

t. (87b/23)

t. olun- (10b/15), (55b/29)

tekmîd<A. 'ilaçlı bez koyma'.

t. (62b/7)

t. èt- (53b/27), (59b/32),
(61a/20), (66a/2), (68a/23)

t. olun- (53b/31)

tekmîdât (çoğul) bk. **tekmîd**.

t. (66b/6)

tekmîl<A. 'bitirme'.

t. (29a/24)

tekrâr<A. 'tekrar'.

t. (21a/31), (21a/7), (22b/34),
(22b/34), (30b/10), (32a/6), (32b/32),
(37b/8), (41a/29), (47a/29), (60b/11),
(60b/8), (60b/9), (63a/1), (72a/23),
(7a/16), (7a/18), (7a/26), (7a/27),
(7a/31), (81b/22), (85a/29), (88a/15),
(92b/13)

t.+a (22b/35)

t. eyle- (29b/29)

t. olun- (54b/9), (77a/15)

tekrâr-be-tekrâr<A. 'birçok defa'.

t. (21b/11), (46b/15), (4a/15),
(71b/4), (80a/29)

tekrâren<A. 'yenileyerek'.

t. (80a/6)

tekrîmât<A. (çoğul) 'saygılar
gösterme'.

t. (1b/21)

tekvīn<A. 'yaratma'.

t. (89a/1)

t.+ine (95a/20)

tekzīb ét-<A. T. 'yalanlamak'

t.er (60a/28)

telaḥḥūz<A. 'söyleyiş biçimi'.

t.+a (29b/27)

t.+ında (46a/21)

telakḥḥī<A. 'alma'.

t. (29a/24)

telāmiz<A. 'öğrenciler'.

t.+emiz (52a/19)

telef<A. 'mahvolma'.

t. (95a/14), (95a/15)

televvünāt<A. 'renklenmeler'.

t.+ı (10a/34)

telezzüz<A. 'lezzet alma'.

t. (2a/17)

telḥ<F. 'acı'.

t. (54a/9)

te' lif<A. 'eser yazma'.

t. (2b/33), (38b/10), (3b/12),
(55a/17)

t.+inde (43a/29), (80a/15)

t. eyle- (60b/15)

telmīḥāt<A. 'işaretler'.

t. (96a/4)

telyīn<A. 'yumuşatma'.

t. (11a/12), (19a/7), (44b/2),
(45a/15), (51a/22), (53b/9), (61b/10),
(65a/16), (68a/4), (72b/10), (86b/12),
(98a/2)

t. ét- (14b/20), (17a/12),
(19b/15), (22a/32), (42b/3), (60b/32),
(65b/11), (69a/29), (79b/16), (93b/12)

temā' ūl<A. 'bir tarafa yatma'.

t. (29a/24)

temeddūd<A. 'uzatma'.

t. (11b/10), (11b/8), (11b/9),
(12a/12), (12a/3), (12b/20), (12b/21),
(12b/22), (12b/33), (25b/11), (33a/31),
(40b/16), (40b/3), (45b/28), (49a/29),
(49a/30), (49a/34), (49a/34), (49a/35),
(49a/49a/4), (49b/26), (49b/34),
(50a/1), (50a/11), (50a/21), (50a/22),
(51b/8), (53b/22), (54a/7), (59a/15),
(65a/4), (67a/19), (71a/17), (71a/18),
(74b/12), (74b/26), (76b/4), (78b/19),
(94b/24)

t.+e (49a/12), (49a/15),
(49a/30)

t.+i (13a/11), (54b/2)

t.+iḥ (50a/10), (50a/8)

t.+ini (54a/10)

- t. èt- (74b/10)
- t. ol- (74b/26)
- temekkün**<A. 'yerleşme'.
t. (94b/16), (97b/2)
- temelluḡ**<A. 'yaltaklanma'.
t. (32b/12)
- temennī èt-**<A. T. 'dilemek'.
t.-er (33a/31)
- temevvüc**<A. 'dalgalanma'.
t.+inden (78b/12)
- temliḡ**<A. 'tuzlama'.
t. (43a/28)
- temr**<A. b.a. 'hurma'.
t. (43b/7), (47a/19), (60b/25),
(71a/31), (88a/35)
t.+i (44b/34)
- temrīḡ**<A. 'yağlama'.
t. (46b/12), (50b/1), (52a/23)
t. èt- (25b/31), (30b/20),
(51a/12), (53a/6), (53b/30), (54b/10),
(94a/14), (95a/24)
t. olun- (51a/15)
- temr-i Hindī**<A. b.a. 'demirhindi'.
t. (19a/15), (20a/11), (20a/16),
(20a/4), (26a/17), (27b/27), (2b/13),
(32b/20), (34b/34), (58a/31), (65b/10),
(65b/21), (65b/28), (65b/7)
- temşil**<A. 'benzetme'.
t. (29a/28), (4a/6)
t. èt- (8b/11)
- temyīz**<A. 'ayırma'.
t. (1b/22), (39a/6)
- ten**<F. 'vücut'.
t. (1b/13)
- tenāvül**<A. 'yeme, içme'.
t. (1b/17), (39a/33), (88b/29)
t.+ünden (18a/19), (26b/30)
t. èt- (16a/25), (43b/3),
(45a/23), (61b/35), (89b/19), (89b/20),
(89b/8), (91a/18)
t. eyle- (14b/14), (16a/3),
(26a/24), (91b/1)
t. olun- (89a/30)
- tenbīh**<A. 'uyandırma'.
t. (4a/18), (4a/25), (74b/1),
(79b/21)
t.+i (1b/25)
- tenebbūh** bk.tenbīh.
t. (29a/24)
- teneffuḡ èt-**<A. T. 'üfleme'.
t.-üp (63a/15)
- teneffür**<A. 'iğrenme'.
t. (21b/26)

teneffüs<A. 'nefes alma'.

t. (33b/10), (36a/12), (36a/23),
(36b/21), (43b/21), (55a/23), (8b/24)

t.+de (85a/11)

t.+dir (56a/14)

t.+e (36a/13), (36a/32),
(36a/32), (36b/20), (36b/23), (54b/8),
(81b/15), (84a/27)

t.+i (43b/20), (44a/1)

t.+iñ (36a/34), (56a/13)

t.+ünden (81b/15)

tenfis<A. 'dinlenme'.

t. (37b/3), (6b/6)

tenfiñ èt-<A. T. 'yağlamak'.

t.-eler (58b/2)

tenkıye<A. 'temizleme'.

t. (10b/19), (11a/26), (11a/9),
(17a/11), (17a/11), (17b/23), (20a/28),
(20b/31), (23a/1), (23b/18), (27a/17),
(27a/19), (28a/13), (28a/14), (28b/16),
(30a/18), (30a/21), (31a/13), (31b/5),
(32a/7), (37a/24), (37a/26), (37b/2),
(41a/32), (41b/3), (41b/34), (42b/12),
(45a/8), (46b/15), (46b/7), (47a/14),
(47a/31), (47b/3), (47b/33), (48a/16),
(48a/20), (48a/9), (50b/13), (51a/21),
(52a/1), (53b/29), (61a/19), (64a/12),
(64b/12), (66a/8), (66b/9), (67a/35),
(68a/7), (68b/14), (69a/5), (70b/9),

(71a/30), (71b/18), (71b/3), (72b/7),
(73a/8), (73b/4), (73b/6), (74b/3),
(75a/20), (75b/1), (77a/23), (77a/24),
(77a/9), (77b/26), (80a/20), (80b/33),
(82b/12), (82b/30), (83a/2), (83a/2),
(83a/9), (83b/26), (84a/1), (84a/4),
(84b/2), (85a/11), (85a/22), (89a/11),
(90a/23), (91b/2), (92b/10), (94b/28),
(95a/4)

t.+den (10a/3), (10b/20),
(11a/24), (23a/24), (31b/2), (60b/2),
(8a/1)

t.+niñ (31b/6)

t.+si (77a/14)

t.+ye (27a/20), (31a/24),
(70b/10)

t. èt- (10a/31), (17a/10),
(17b/21), (18b/7), (21b/1), (21b/12),
(22a/29), (23b/10), (24a/16), (24a/20),
(27a/12), (27a/25), (28a/15), (28b/31),
(30b/12), (31a/21), (31a/25), (32a/14),
(32b/22), (34a/21), (34b/32), (35a/32),
(41b/10), (41b/11), (41b/31), (42a/25),
(42b/2), (42b/20), (42b/4), (46b/5),
(50a/32), (50b/7), (52b/29), (56a/7),
(59b/1), (59b/30), (59b/4), (60a/14),
(60b/19), (61a/5), (62b/1), (62b/32),
(63a/18), (64a/12), (64a/30), (64a/9),
(66a/6), (66a/7), (67a/20), (70a/7),
(71a/19), (73a/3), (73b/5), (75a/34),
(79a/8), (80b/27), (81a/31), (83a/15),

(83b/29), (84a/11), (84a/19), (84b/31),
(85a/11), (91b/15), (91b/16), (93b/5),
(96b/3), (97b/19), (97b/30)

t. eyle- (37b/25), (56a/6)

t. olun- (23b/17), (37a/19),
(37a/24), (59b/27), (72b/14), (75b/1),
(75b/1), (77a/16), (77a/16), (77a/26),
(77a/27), (80a/6)

tenkīs<A. 'aşağı yıkma'.

t. (51a/24), (52a/31)

t. èt- (60a/6)

tenkīs<A. 'azaltma'.

t.+a (12a/30)

tennūr<A. 'tandır'.

t. (71b/8), (79a/32)

tenṭīl<A. 'döküm'.

t. (51a/12)

tenvīm<A. 'uyutma'.

t. (52a/18)

t.+e (32b/17), (32b/26)

tenzīc<A. 'olgunlaşma'.

t. (46b/14), (46b/19)

t. èt- (35b/31), (47a/12)

tenzīf<A. 'temizleme'.

t. (78b/30), (91b/20)

t. èt- (74a/32)

tenzīl<A. 'indirme'.

t. (96a/10)

t. èt- (24b/23), (72a/21)

tenzū<F. 'güzel koku topu'.

t.+yı (1b/21)

tepe<F. 'sırt'.

t.+ye (52a/9)

terākīb<A. 'terkipler'.

t. (1b/4), (2a/16), (2a/28), (2b/5)

teraḳḳī<A. 'yükselme'.

t. (79b/27)

terākūm<A. 'yığılaşma'.

t.+inden (82b/6)

terbiye/ terbiyet<A. 'yetiştirme'.

t. (3a/15), (25a/23), (62b/14),
(76a/23)

t. èt- (77a/1), (85a/20)

t. olun- (62b/27), (62b/35),
(67a/4), (67a/4), (71b/7)

tercīḥ eyle-<A. T. 'seçmek'.

t.-mişler(55a/16)

t.-mişlerdir (39b/22)

t. olun- (77a/25)

tercümān<A. 'tercüman'.

t. (1b/3)

tercüme<A. 'tercüme'.

t. (1b/3)	terk <A. 'bırakma'.
terdîd êt -<A. T. 'geri çevirmek'.	t. (14b/13), (40a/19), (53a/13), (85a/23)
t.-üp (66a/18)	t.+den (59b/6), (67b/12)
terehhül <A. 'sarkma'.	t. êt - (16b/17), (27b/33), (30a/34), (43a/24), (47a/28), (72a/30), (73a/32), (75b/19), (83a/19), (83a/22), (97a/16)
t. (43b/30), (50a/2), (53b/2)	t. eyle- (34b/8)
terekküb <A. 'oluşma'.	terkîb <A. 'terkip, birleşme'.
t. (4b/13)	t. (10a/12), (14a/2), (3a/13), (5b/20), (74a/4), (76a/30), (76a/33), (76b/13), (89a/4), (89b/28), (89b/30)
t.+i (4b/15), (5a/5)	t.+den (8a/24)
t.+ünden (4b/9), (5a/18)	t.+i (14a/10), (15a/11), (15a/14), (15b/3), (21b/2), (28a/32), (30a/27), (30b/4), (31b/11), (31b/15), (31b/25), (37b/25), (37b/29), (41a/17), (41a/34), (41b/15), (41b/4), (42a/13), (42a/21), (42b/21), (44b/23), (44b/3), (44b/9), (47a/25), (47b/19), (47b/34), (47b/6), (48b/16), (48b/20), (48b/4), (48b/7), (4b/11), (52a/11), (52a/25), (52a/27), (52a/29), (58b/6), (5a/21), (60b/21), (60b/5), (62b/13), (72b/12), (84a/12)
t. êt - (4b/31)	
terencebîn <F. b.a. 'müshil ilacı'.	
t. (18a/4), (20a/4), (20a/11), (22b/3), (23b/14), (42a/28)	
terennüm êt <A. T. 'şarkı mırıldanmak'.	
t.-er (29a/13)	
tereşşuh êt -<A. T. 'sızmak'.	
t. (56a/2)	
t. eyle- (77a/22)	
terfî '<A. 'yükseltme'.	
t. (25a/11)	
terhîmât <A. (çoğul) 'yavaş okumalar'.	
t. (1b/21)	t.+idir (50b/8)
teri <? b.a. 'çiçek çeşitlerinden'.	t.+imiz (68b/20)
t. (3a/35)	t.+iñ (12a/9), (87b/33)

t.+inde (3a/1), (4b/13)

t.  t- (21b/35), (28a/30),
(58a/12), (86a/7)

t. eyle- (30a/24), (81b/17)

t. olun- (12a/5), (13b/13),
(13b/18), (24a/27)

terkik<A. 'inceltme'.

t. (21b/22), (6a/34), (79a/11),
(84b/27), (86b/24)

t.+de (11a/19), (11a/24)

t.  t- (11a/25), (21a/19),
(82b/24)

t. olun- (11b/34), (13a/20),
(19a/21), (20a/27), (60b/7), (69a/3),
(70b/29), (72a/32), (73a/23), (79b/25),
(92b/24)

terle-<T. 'terlemek'.

t.-mek (62b/34)

terementin<Yun. (kimyasal bileşen)
'terebentin'.

t. (13b/3), (37b/28), (47b/29),
(47a/33), (50b/25), (52a/10), (55a/1),
(58b/6), (63b/30), (75a/15), (81a/13),
(85b/16), (93b/2), (95a/10)

tertib<A. 'nemlendirme'.

t. (13b/27), (13b/34), (13b/34),
(1b/4), (29a/24), (2a/33), (3a/13)

t.+e (89a/15)

t.+idir (13b/28)

t.+ine (14a/1), (89a/16)

t.  t- (13a/31)

tervih<A. 'rahatlatma'.

t. (2b/32), (54b/8), (6b/6)

terziye<A. 'razı etme'.

t. (1b/21)

teşaddi<A. 'girişme'.

t. (2b/21)

t.  t- (48a/19), (8b/35)

t. olun- (4a/5)

tesahhun<A. 'ısıtma'.

t. (6a/4)

tesartun<A. 'kanser ile ilgili'.

t. (82a/26)

teş ud<A. 'yükselme'.

t.+dandır (61b/3)

t.+ına (18a/23)

t.  t- (29b/4)

tesbih<A. 'tesbih'.

t. (38b/19)

t.+de (38b/19)

t.+den (38b/18)

tesdīd êt-<A. T. 'tevcih etme'.

t.-üp (54b/8)

teshīl<A. 'kolaylaştırma'.

t.+dir (5b/30)

teshīn<A. 'ısıtma'.

t. (15b/7), (15b/9), (28b/17),
(35b/5), (44b/31), (47b/4), (5b/24),
(5b/25), (79b/10)

t.+de (66a/9)

t.+dir (28b/1)

t.+e (21a/12)

t. êt- (15b/11), (22a/14),
(27a/27), (32a/6), (45a/10), (71b/12),
(77b/27), (97b/14)

t. olun- (75a/23)

teshīr-sāz<A. 'ele geçirme'.

t. (2a/30)

te'sīr<A. 'etki'.

t. (1b/14), (3a/3), (73b/21),
(96b/29)

t.+dir (31a/35), (48a/3),
(79a/18), (79b/20), (85a/26), (96b/28),
(9b/10)

t.+i (15a/4), (30a/26), (7a/10),
(7a/13), (7a/33), (7a/8), (7a/8),
(91b/14), (9a/11)

t.+inden (6a/21)

t.+ine (92a/18)

t.+ini (7a/11), (7a/9)

t.+leri (29b/13), (29b/15)

t. êt- (24b/25), (26b/26),
(58b/1), (64a/27)

t. ol- (79a/34)

te'sīrāt (çoğul) bk. **te'sīr**.

t. (38b/10)

te'sīs<A. 'kurulma'

t. (2a/33)

tes'īt<A. 'buruna çekilen toz ilaç'.

t. (82b/31)

t. êt- (54a/35), (93b/13)

teskīye êt-<A. T. 'su vermek'.

t. (68a/21)

teskīn<A. 'sakinleştirme'.

t. (18b/9), (60b/4), (66a/15),
(70a/10), (70a/10), (81a/32), (89b/14)

t. êt- (10a/27), (10a/35),
(13a/29), (14b/19), (20a/13), (27b/16),
(37b/12), (62b/5), (65a/29), (66a/19),
(68a/4), (81b/1), (81b/3), (88a/10),
(89b/12), (8b/32)

t. eyle- (10a/29), (24b/20)

teslīmāt<A. 'selam vermeler'.

t. (1b/11)

teslīm ol-<A. T. 'vermek'.
t.-alım (20b/5)
t.-mağ (59b/19)

tesliye<A. 'teselli verme'.
t.+sinde (2a/34)

tesliyet-bahş<A. F. 'teselli veren'.
t. (1b/20)

tesmiye<A. 'adlandırma'.
t. (24b/8), (26a/22), (27b/2),
(2b/3), (34a/14), (34a/26), (39a/24),
(43b/25), (54b/11), (6b/29), (8b/8)
t.+si (25a/26), (38a/16),
(49a/32)
t. èt- (27b/20), (38a/13),
(38a/3), (43b/17), (45a/27), (46a/1),
(49a/15), (49a/28), (49a/29), (49a/6),
(49a/7), (49b/23), (56b/14), (58b/28),
(60a/8), (62a/6), (63b/2), (64b/29),
(64b/31), (65a/10), (67b/24), (67b/25),
(67b/26), (70a/33), (70a/34), (74a/5),
(76a/13), (76a/20), (76a/9), (78a/23),
(81b/21), (88a/35), (89a/5), (8b/4),
(90a/32), (90a/35), (94a/18), (95b/8)
t. eyle- (38a/2), (49a/24),
(51a/20), (58b/27), (67b/27), (96a/31)
t. ol- (80b/13)

t. olun- (11a/22), (17a/22),
(17a/30), (25a/28), (27b/4), (27b/5),
(34a/25), (36a/10), (36b/18), (38b/3),
(45a/26), (55a/9), (56b/18), (56b/32),
(58b/29), (61a/31), (61a/33), (63a/9),
(63b/3), (68a/31), (72a/10), (72a/5),
(72a/6), (72a/7), (72a/8), (72a/9),
(72a/10), (74b/5), (76a/12), (76a/17),
(76a/17), (76a/21), (77a/29), (82a/22),
(82a/25), (84b/11), (85b/19), (85b/23),
(86a/25), (86b/26), (90a/34), (94a/17),
(94b/33), (95b/6), (95b/7), (96a/30),
(98a/21)

tesfir<A. 'yazma'.
t. (58b/23)

tesviye èt-<A. T. 'düzlemek'.
t.-üp (60b/12)

tesyil èt-<A. T. 'akıtmak'.
t. (84b/27)

teşakkuḳ<A. 'yarılma'.
t. (93a/19), (93a/3), (93a/5),
(93a/8)

teşbīh olun-<A. T. 'benzetilmek'.
t.-muşdur (4b/3)
t.-up (4b/4), (85b/22)

teşdid<A. 'Arapça'da şeddeli okuma'.
t. (84b/18), (84b/3)

teşdidühā bk. **teşdid**.

t. (78a/18)

teşennüç<A. 'kasılma'.

t. (13a/10), (35b/28), (36b/24), (36b/29), (36b/35), (38a/13), (38a/14), (38a/18), (38a/25), (38a/4), (40b/24), (40b/27), (49a/13), (49a/15), (49a/19), (49a/20), (49a/20), (49a/21), (49a/24), (49a/29), (49a/29), (49a/34), (49a/35), (49a/49a/4), (49a/5), (49a/7), (49a/7), (49a/7), (49a/7), (49a/8), (49b/16), (49b/20), (49b/22), (49b/27), (49b/35), (49b/35), (49b/5), (49b/7), (50a/10), (50a/10), (50a/18), (50a/20), (50a/25), (50a/26), (50a/28), (50a/30), (50a/5), (50b/5), (50b/6), (51a/20), (51a/30), (51a/31), (51a/32), (51a/33), (51a/35), (51a/9), (51b/1), (51b/11), (51b/11), (51b/29), (51b/4), (51b/6), (51b/8), (53b/10), (53b/22), (53b/24), (53b/6), (55b/6), (56a/20), (57b/3), (61b/21), (82b/11), (94a/10), (94a/11), (94a/13), (94a/14), (94a/8), (94a/8)

t.+den (38a/13), (49b/34), (50a/24), (51b/26), (52a/15)

t.+dir (49a/31)

t.+e (49a/18), (50a/17), (51a/21)

t.+i (37b/12), (50a/24), (55a/33)

t.+iñ (49a/34), (49b/26), (49b/27), (50a/8), (51a/22)

t.+inden (55b/17), (55b/18)

t.+yi (51a/33)

teşennüciyye<A. 'kasılma ile ilgili'.

t. (11b/17), (11b/34), (12a/21), (12b/34), (12b/35), (13a/13), (13a/13), (13a/6), (13a/8), (38a/11), (51b/33), (6a/25)

t.+de (11b/12), (11b/22), (11b/22)

t.+dendir (36a/30)

t.+lerindendir (55a/25)

t.+niñ (13b/12)

t.+sinde (12a/4)

t.+ye (12a/22), (36b/34), (37a/21)

teşennüçühü<A. 'onun kasılması'.

t. (61b/20)

teşerrüb<A. 'içilmek'.

t. (53a/28)

teşmīm<A. 'koklama'.

t. (41a/24)

t. èt- (84a/5)

teşnīc<A. 'kasılma'.

t.+dir (55a/32)

teşrif<A. 'şerefendirme'.

t. (48a/33)

teşrîh<A. 'anatomî'.

t. (11b/7), (25a/27), (2b/2),
(3b/30), (3b/31), (4a/14), (55b/20),
(58b/23), (58b/23), (58b/24), (58b/25)

t.+den (45b/4)

t.+iñ (49b/4), (88b/18)

t.+leri (58b/23)

t. eyle- (39b/29)

teştemil<A. 'içine alma'.

t. (13b/26), (14a/7), (71a/6),
(74a/1), (81b/13), (88b/17), (89a/20),
(93a/2), (95a/12)

teşvîş<A. 'ızdırıp'.

t. (24b/10), (78b/2), (83a/25)

t.+inden (83a/25)

teşviye<A. 'kızartma'.

t. (62b/25)

t. èt- (75b/33)

teşyîd<A. 'sağlamlaştırma'.

t. (2b/31)

tetebbu'<A. 'inceleme'.

t. (2a/21)

tevaḳḳuf<A. 'durma'.

t. (44a/15)

tevālî<A. 'süreklilik'.

t. (87a/21), (97a/31)

tevâtür<A. 'birbirini izleme'.

t. (26b/17), (33a/10)

teveccüh<A. 'yönelme'.

t. (54a/29), (66b/31), (7a/23),
(94b/14)

t.+den (86a/12)

t.+i (7a/34)

t.+ine (6b/24), (7a/21)

t. èt- (18b/32), (85b/31)

tevehhüm èt-<A. T. 'zannetmek'.

t.-eler (38a/34)

tevellüd<A. 'meydana gelme'.

t. (17a/5), (18a/19), (18a/20),
(19b/25), (22a/21), (46b/8), (4b/22),
(80a/32), (92a/34)

t.+i (6a/2)

t.+ini (18b/20), (22a/27),
(85a/11)

t.+iniñ (67a/13)

t.+lerinden (7b/22)

t. èt- (17a/32), (17a/8),
(23a/24), (24a/3), (50a/4), (57a/13),
(74b/27), (77b/33), (79b/30), (80a/35),
(94a/9)

tev'em<A. 'eş'.

t.+iñ (1b/3)

teverrüm<A. 'şişme'.

t. (46a/26), (4a/8)

t.+e (54b/2)

t. èt- (94b/17)

tevfik<A. 'başarı'.

t. (38b/22)

tevhîn<A. 'güçsüzleştirme'.

t. (29a/24)

tevkîf èt-<A. T. 'durdurmak'.

t.-mekde (79a/6)

tevlîd èt-<A. T. 'ortaya çıkarmak'.

t.-en (76b/32)

t.-er (89a/8)

tevsîh<A. 'kirlenme'.

t. (9a/6)

t.+i (8b/19)

t. ol- (8b/20)

tevsîm<A. 'adlandırma'.

t. (2b/3)

tevzîh<A. 'açıklama'.

t. (8b/11)

te'yîd<A. 'sağlamlaştırma'.

t. (2b/31), (45b/4)

t. èt- (4b/15)

tezâhum<A. 'birbirine sıkışma'.

t.+ı (6b/26), (7a/21)

t.+ine (7a/24), (7a/34)

tezâyüd<A. 'artma'.

t. (76b/23), (95b/13), (95b/14),
(95b/17), (95b/5), (95b/5), (95b/8)

t.+de (14b/29)

t.+e (86a/3)

t.+i (26b/5), (46b/8), (95b/15)

t.+inde (90b/24)

t.+ini (86a/19)

t. èt- (86a/4)

teza'za'<A. 'sarsılma'.

t. (54a/17)

teza'zu'<A. 'sarsıntı'.

t. (54a/15), (54a/18), (54a/18),
(54a/2), (54a/23), (54a/26), (54a/3),
(71b/21), (78b/2)

tezekkür<A. 'hatırlama'.

t.+i (25b/6)

tezkiretike<A. 'Allah'ın hatırlaması'.

t.(3a/21)

tezmîd olun-<A. T. 'yaraya merhemli
bez sarılmak'.

t.-a (62a/14)

tezmîn<A. 'ihtiva etme'.

t. (3a/26)	t.+a (17a/35)
tezyîd <A. 'arttırma'.	t.+da (30a/20)
t.+e (12a/30)	t.+dan (26b/29)
t. êt- (20b/2)	t.+de (17b/18)
t. olun- (13a/35), (13b/1)	t.+dır (40b/9)
tezyîn eyle- <A. T. 'süslemek'.	t.+ındabir (48a/31)
t.-mişdir (81b/18)	t.+ıñ (24a/9)
tıb <A. 'tıp'.	t.+ına (87b/8)
t. (2a/26), (11a/15), (2b/1), (3b/22), (89b/28)	tılâ <A. 'merhem'.
t.+a (91b/32), (92b/8)	t. (15b/18), (16b/4), (18b/12), (27a/21), (47b/17), (48b/14), (50b/1), (50b/23), (53b/30), (53b/34), (61b/19), (62b/12), (66b/13)
t.+ıñ (4a/13), (4a/35), (9a/19)	t.+ları (15a/10), (16a/16)
tıbben <A. 'tıpla ilgili'.	t.+sı (52a/8)
t. (43b/14)	t.+yı (15a/11), (59b/15)
tıbb-ı nebevî <A. (çoğul) 'Hz. Muhammed'in uyguladığı ve tavsiye ettiği sağlık kuralları'.	t. êt- (15a/13), (15a/3), (16b/6), (21b/33), (23b/19), (26a/13), (27a/7), (27b/11), (28b/21), (28b/32), (32b/5), (34a/10), (44b/27), (44b/29), (45a/6), (47b/14), (50b/5), (51a/22), (52a/7), (58a/20), (59b/14), (59b/17), (59b/28), (59b/29), (59b/32), (60a/21), (60a/6), (60b/13), (60b/33), (61a/7), (61a/7), (61b/14), (61b/16), (61b/18), (61b/19), (62b/15), (62b/16), (62b/17), (63a/22), (63b/18), (63b/19), (65b/1), (65b/5), (66a/22), (66a/33), (66b/15), (66b/18),
t. (1b/19)	
tıbbiyye <A. 'tıp ile ilgili'.	
t.+den (43a/2)	
tıfl <A. 'küçük çocuk'.	
t. (63a/19)	
tıhâl <A. 'dalak'.	
t. (17a/35), (17b/17), (29b/2), (39b/35), (40b/8), (42a/35), (57a/19), (78a/29)	

(66b/32), (82b/23), (83a/9), (85a/31),
(85a/32), (86b/16), (88a/17), (88a/18),
(89b/2), (90b/31), (91a/3), (91a/4),
(93a/25), (93b/11), (95a/27), (98a/14)

t. eyle- (60a/26)

t. ol- (91a/13)

t. olun- (16a/17), (22a/10),
(32a/4), (45a/5), (51a/23), (52a/10),
(52a/9), (56b/5), (60b/28), (60b/32),
(61b/15), (61b/9), (62b/16), (62b/19),
(66a/26), (75b/18), (78a/15), (83a/10),
(88b/11), (88b/9), (94a/12)

ṭilā'āt (çoğul) bk. **ṭilā**.

t. (95b/19)

ṭilā'en<A. 'merhem ile ilgili'.

t. (27a/18), (50b/27), (83a/23),
(93a/30), (96a/16)

ṭıp ṭıp<T. 'hafif vurma sesi'.

t. (3b/6)

tırāş<F. 'tırāş'.

t. (25a/7), (45a/16)

t. èt- (44b/26), (54b/4)

ṭırnaḳ<T. 'tırnak'.

t. (68a/27), (68a/31), (84b/19)

t.+a (68a/31)

ṭīb<A. 'güzel koku'.

t. (68b/33)

ṭilāvet èt<A. T. 'okumak'.

t.-düreler (42b/35), (43a/1)

ṭīmār<F. 'düşünme'.

t. (85a/12)

ṭ. èt- (42b/17)

t. eyle- (43a/13)

ṭīn/ ṭīnet<A. 'kil'.

t. (48b/4), (54a/34), (59b/31),
(60a/23), (63b/19), (69a/35), (69a/35),
(69b/1), (69b/2), (70a/9), (81a/18),
(81a/22), (81b/5), (82b/25), (83b/23),
(85a/32), (87b/25), (87b/32), (87b/35),
(88a/18), (88a/20), (91a/1), (91b/5),
(95a/30), (96b/35), (98a/4), (9b/35),
(9b/7)

t.+leri (2a/9)

ṭīn-i Ermenî<A. 'Ermenî kili'.

t. (84b/14)

ṭīn-i maḥtūm<A. 'kil çeşitlerinden'.

t. (10a/2), (48b/4), (87b/25),
(87b/32), (88a/24), (9b/8)

ṭīr<F. 'ok ve yay'.

t. (33b/30)

ṭīre<F. 'karanlık'.

t. (64b/31)

ṭīromos<Yun. 'titreme, seğirme'.

t. (52a/35)	t. (74a/26)
tiryāk <A.<F.<Yun. 'panzehir, afyon'.	toğ <T. 'doğmuş'.
t. (18b/26), (21b/19), (21b/32), (28a/3), (35b/35), (3a/34), (41a/24), (41b/35), (42b/31), (44b/20), (44b/20), (45a/2), (46b/12), (50b/27), (72a/18), (92b/19)	t.-muş (76b/26)
t.+da (37b/12)	toğra <T. 'doğramak'.
tiryāk-ı Andrumaḥus 'ilaç adı'.	t.-yup (77b/15)
t. (16a/14)	toğrı <T. 'doğru'.
tiryāk-ı erba'a <A. 'ilaç adı'.	t. (87b/12)
t. (50b/28)	tohum <F. 'tohum'.
tiryāk-ı fārūk <A. 'panzehir türlerinden'.	t. (89b/18)
t. (37b/11), (61b/18), (82b/21)	t.+ı (15a/15), (15a/15), (15a/5), (15b/19), (16a/10), (20a/35), (27b/25)
t.-ı (42b/32)	t.+ından (37b/6)
tis 'at<A. 'dokuz'.	t.+unı (51a/8)
t. (74a/1)	toksan <T. '(sayı sözü) doksan'.
tīz <F. 'acı, keskin'.	t. (44b/5)
t. (14b/16), (28a/35), (28a/35), (35b/10), (40b/7), (40b/7), (43b/10), (72a/11), (78b/7)	toğun <T. 'dokunmak'.
tīzcek <F. T. 'çabucak'.	t.-ma (92a/6)
t. (61a/16)	t.-masına (90b/5)
tīz-ender-tīz <F. '(ses için) çok ince'.	t.-masından (32b/1), (34a/30), (34a/31), (61b/18), (61b/7), (78a/18)
t. (78b/7)	toğuz <T. '(sayı sözü) dokuz'.
toḅ <T. 'top'.	t. (49b/4), (58a/9), (67a/26), (72a/12), (72a/32), (72a/4), (82b/20)
	t.+a (20b/28)
	t.+da (19a/4), (22a/26)

toğuzıncı<T. 'dokuzuncu'.

t. (37a/4), (56a/8)

tolu<T. '(hava durumu) dolu'.

t.+ya (59b/11)

tomak<T. 'nezle'.

t.+ı (56b/17)

tomal-<T. 'kabarmak'.

t.-up (61a/15)

tomalıç<T. 'fırlak'.

t. (71a/8)

tonuq<T. 'donuk'.

t. (44a/14), (71b/24)

torak<T. b.a. 'dorak otu'.

t. (18b/10)

torba<F. 'torba'.

t. (60b/22)

tormentella<Yun. b.a. 'beşparmak otu'.

t. (16a/10), (96a/1), (96b/33)

tudaq<T. 'dudak'.

t. (93a/4)

t.+lar (93b/17)

tuğyān<A. 'taşkınlık'.

t. (78b/13)

t.+ı (33a/29)

tuħlub<A. b.a. 'su yosunları'.

t. (15a/8), (54a/34)

tuħme<A. 'hazımsızlık'.

t. (26b/26), (27a/2), (35b/6),
(36b/14), (40b/7), (61a/10), (66b/28)

t. ol- (71b/29), (72a/3), (73b/20)

tūl<A. 'uzunluk'.

t. (29b/3), (6a/5)

t.+ı (92a/1)

t.+ına (49a/14), (49a/25),
(49b/32), (50a/9), (94b/2)

t.+larına (49a/9)

t.+una (89a/2)

tulbe<? b.a. 'şifalı bir bitki'.

t. (47a/6)

tūlen<A. 'uzunlukça'.

t. (29b/30), (45a/30), (45a/33),
(45b/26), (49a/24), (49a/26), (49b/30),
(49b/31), (49b/6)

tullāb<A. 'öğrenciler'.

t.+ı (78b/1)

tulū<A. 'doğuş'.

t. (39a/35), (43a/4), (76a/27),
(76b/16)

t.+dur (62b/31)

t.+ında (76b/16)

tūpālu'n-nuḥās <F. 'madenî talaş'. t. (68a/19), (83a/4)	t.-dı (37b/35), (37b/35), (37b/35), (43b/16)
ṭur -<T. 'durmak'. t.-alar (69a/14) t.-maḵ (16a/24), (43b/10) t.-up (61a/17)	t.-maḵ (43b/15), (52a/6), (90a/27), (93a/23) t.-makdır (73b/13) t.-mayup (46a/7) t.-maz (46a/7)
tu'raf <A. 'denilen'. t.(31a/10)	t.-ucıdır (87b/19)
ṭurna <T. b.a. 'turna kuşu'. t. (44b/31)	t.-up (61a/25), (62b/8)
ṭurş-rū <F. 'huysuzluk'. t. (2a/33)	tūtiyā' <A.(kimyasal element) 'çinko'. t. (52b/15), (61b/25), (62b/23), (62b/26), (63a/32), (64b/16), (66a/15), (66b/23), (67a/1), (67a/1), (67a/28), (68a/12), (69b/23), (69b/33), (70a/11), (70a/21), (70b/22), (72a/31), (73a/21), (73a/27)
ṭuruḵ <A. (çoğul) 'yollar, tarikatlar'. t. (3b/23), (3b/33), (8a/10)	
tūt <A. b.a. 'dut'. t. (94a/18), (95a/25)	t.+sı (63a/1), (71b/6)
ṭut -<T. 'tutmak'. t.-a (77a/22), (97a/16) t.-alar (18b/28), (32a/12), (32a/14), (52a/10), (62b/34), (75b/29) t.-amadığımdan (92a/4) t.-araḵ (37b/35) t.-arlar (44a/30) t.-asın (43a/18), (43a/19)	t.+yı (62b/35), (71b/7) ṭutul -<T. 'tutulmak'. t.-maḵdan (56b/16) t.-maḵdır (57a/30)
	ṭu'üm <A. (çoğul) 'tatlar'. t. (9a/20), (9a/20), (9a/21), (9a/22) t.+ından (9a/21)
	ṭuy -<T. 'duymak'.

t.-a (83b/35)

ṭuyūr<A. (çoğul) 'kuşlar'.
t. (32a/4), (73a/24)

tüffāḥ<A. b.a. (çoğul) 'elma'.
t. (13a/25), (22b/14), (22b/20),
(23a/11), (23a/8), (23b/32), (23b/4),
(23b/7), (25b/34), (30b/9), (31b/12),
(31b/19), (31b/22), (35a/30), (35b/3),
(53a/11), (65a/31), (66a/19), (85a/24),
(90a/25), (91a/17)

t.+ı (67b/27)

tüffāḥa bk. **tüffāḥ**.
t. (68a/3)

tükür-<T. 'tükürmek'.
t.-mek (51b/23)

tünsec<A. 'dokuma'.
t. (67a/9)

türāb<A. 'toz'.
t. (11a/14), (4b/12), (81a/14),
(87b/35), (91a/13)

türbūd<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.
t. (20a/20), (21a/33), (21a/35),
(21b/7), (21b/9), (26b/9), (31a/26),
(41b/15), (41b/5), (47a/25), (50b/13)

Türki<T. F. 'Türkçe'.
t. (39a/20), (96b/34), (97a/13),
(98a/13), (98a/27)

t.+de (24b/7), (30b/24),
(35b/13), (36a/9), (37b/35), (45a/26),
(50b/15), (52a/34), (53b/13), (55a/8),
(56b/17), (58b/29), (59b/21), (61a/33),
(64b/27), (64b/31), (67b/21), (70a/31),
(76a/11), (76a/8), (78a/22), (81b/21),
(81b/23), (84a/26), (84b/4), (85b/18),
(90a/33), (94a/6), (94b/31)

türmüs<A. b.a. 'acı bakla'.
t. (15b/19), (26b/30), (79b/2)

türüncān<A. b.a. 'limon otu'.
t. (31b/25), (35a/21), (42a/3)

tütsü<T. 'tütsü'.
t.+sini (95a/11)

tüy<F. 'tüy'.
t. (69a/32)

t.+lerini (50b/35)

t.+üñ (69a/33)

U

u<F. 've'.
u. (1b/16), (1b/24), (1b/25),
(1b/5), (2a/29), (2a/8), (33b/29),
(33b/30), (39a/12), (3a/13), (3a/13),
(3a/14), (3a/17), (3a/3)

'ubūdiyyet<A. 'kulluk'.
u. (29a/24)

ucı<T. 'ucu'.

u. (59b/25), (60a/16), (81b/24)

u.+ına (43a/16), (43a/16),
(43a/8), (43a/9), (43a/9)

u.+ında (69a/33), (86a/33)

uç<T. 'uç'.

u.+ları (60a/9)

uçuk<T. '(hastalık) uçuk'.

u. (37b/35), (95a/1)

ūd<A. b.a. 'ödağacı'.

u. (15b/1), (15b/30), (15b/6),
(21b/4), (35a/17), (35a/35), (42b/5),
(44b/24), (48b/20), (50b/17), (52a/25),
(58a/14), (58a/5), (58b/2), (73a/15),
(84a/13), (89b/26), (89b/32)

ūdu'l-fiyāk<A. b.a. 'öd ağacı'nın çeşitlerinden'.

u. (15b/17), (16a/13), (16a/21),
(21b/20), (22a/13), (24a/27), (24b/26),
(47a/26), (51a/7), (52a/3), (53a/15),
(58b/9), (72a/19), (73a/5), (85b/9),
(86a/17)

ūdu'l-ķarḥ<A. b.a. 'akırıkarma'.

u. (47b/35)

ūdu'ş-şalīb<A. b.a. 'şakayık'.

u. (38b/4), (41a/34), (42a/15)

ufacık<T. 'ufacık'.

u. (59a/33), (59a/33), (69b/15)

ufüne/ufünet<A. 'enfeksiyon'.

u. (2b/12), (5b/25), (83b/12),
(84a/17), (89b/5)

u.+dir (89b/11)

u.+e (96a/17)

u.+i (83b/6)

u.+iñ (95b/15)

uğra-<T. 'uğramak'.

u.-lar (45a/19)

uğrā<A. 'başka, diğer'.

u. (29a/24), (55a/19), (55a/20),
(55a/21)

uķalā<A. 'bilginler'.

u. (33b/20), (74a/24), (88b/25)

u.+dan (33b/29)

uķde<A. 'bez, boğum'.

u. (61a/33)

ukr<A. 'çöküntü'.

u. (59b/17), (83a/10)

uķūl<A. (çoğul) 'akıllılar'.

u.+ı (74a/17)

ūlā<A. 'birinci, ilk'.

u. (12b/6), (37a/19), (3b/28),
(51b/35)

u.+da (10a/10)

- u.+sı (88b/27)
- u.+sınığ (39a/1)
- ‘ulemā<A. 'bilginler'.
u. (43b/12), (74a/14), (91b/32),
(97a/18)
- ‘uleyķu'l-küllab<A. b.a. 'arbutus'.
u. (10b/21), (10b/26), (10b/26),
(10b/27), (88a/27)
- ‘ulleyķ<A. b.a. 'ahududu'.
u. (95b/30)
- ‘ulūm<A. 'bilimler'.
u. (1b/26), (28b/22), (28b/35),
(2a/10), (33b/32), (58b/18)
u.+dan (39a/3), (74a/18)
- ‘ulviyye<A. 'üst tarafları'.
u. (6b/13), (6b/17), (6b/21),
(6b/27)
u.+de (30a/5), (7a/21), (7a/24)
u.+den (6b/18), (6b/25)
u.+ye (6b/15), (6b/24)
- ‘umde<A. 'güvenilir kişi'.
u. (58a/25)
- ‘umķ<A. 'derinlik, dip'.
u. (26a/34), (76b/5), (81a/16),
(87b/23)
u.+ında (70a/33), (70b/6)
- ummu'l-imtilā**<A. 'kilüs'.
u. (8b/4)
- ummu'ş-şibyān**<A. 'sara hastalığı'.
u. (37a/3)
- ‘umr<A. 'ömür'.
u. (41a/3)
u.+dan (41a/5)
- ‘umūmen<A. 'genellikle'.
u. (85a/11)
- ‘umūmī<A. 'genel'.
u. (49a/12)
- umūr**<A. (çoğul) 'işler, uğraşlar'.
u. (11b/26), (28a/7), (29a/24),
(4a/4), (7b/19), (7b/19), (80a/26),
(8b/10)
u.+ları (28b/29)
- ‘unfuvān<A. 'ilk gençlik'.
u. (1b/23)
- ‘unķ<A. 'boyun'.
u. (12b/10), (43a/35), (50a/22),
(75b/5)
u.+dan (45a/30)
u.+ıñ (45b/32)
u.+ına (43a/22), (43a/28),
(43a/5)
- ‘unnāb<A. b.a. 'hünnap'.

u. (20a/9), (23a/32), (58a/10),
(58a/20), (65b/10), (65b/8), (88a/12)

‘**unşul**<A. b.a. 'yaban soğanı, ada soğanı'.

u. (2a/1), (50b/29), (95a/24)

‘**unşulî**<A. b.a. 'yaban soğanı ile ilgili'.

u. (26b/2), (28a/16), (28a/16),
(37b/32), (41a/26), (42b/24), (46b/16),
(46b/19), (82b/18), (89a/35), (89b/1)

u.+den (95b/32)

‘**unşurî**<A. F. 'madde, cevher ile ilgili'.

u. (5a/23)

unud-<T. 'unutmak'.

u.-mağlağa (28a/4)

u.-up (26a/28), (28b/25)

u.-ur (25b/6), (25b/7), (28a/10),
(28a/10), (28a/8), (28a/9)

‘**unvân**<A. 'başlık'.

u.+larıñ (2b/18)

ur-<T. 'urmak, vurmak'.

u.-alar (17b/28), (17b/33),
(28a/21), (61b/17), (87b/10)

u.-arlar (22a/15)

u.-madan (14a/14)

u.-mağ (84b/4)

u.-mağdır (71b/21)

u.-mış (88b/12)

u.-up (22a/15)

‘**urefâ**<A. 'arifler'.

u. (2b/7), (33b/20), (33b/29)

‘**urf**<A. 'hüküm, kural'.

u. (45a/33), (90a/8)

‘**urûk**<A. (çoğul) 'damarlar, kökler'.

u. (17b/1), (17b/5), (18a/32),
(29b/2), (2a/16), (31a/10), (35b/16),
(43b/24), (50a/16), (59a/1), (59a/19),
(59a/2), (63a/13), (65a/4), (66b/22),
(67a/12), (67a/14), (67a/17), (67a/6),
(67a/9), (69a/19), (69a/22), (69a/25),
(69a/26), (71b/3), (72a/15), (82a/23),
(82b/5), (85b/22), (85b/34), (86a/4),
(86b/22), (86b/23), (86b/24), (87a/17),
(88a/2), (89a/3), (89a/3), (93b/30),
(94b/14), (94b/16), (96b/2), (96b/5),
(96b/6), (97a/30), (97b/1), (97b/2),
(97b/4), (97b/4)

u.+a (67a/10), (7a/34), (7b/1),
(85b/33)

u.+da (18b/8)

u.+dan (54b/3), (82a/16),
(94a/1), (94a/19), (94b/16), (94b/17),
(97a/2), (97b/2), (97b/3)

u.+dır (43b/29), (43b/29)

u.+ı (20b/32), (72a/14)

u.+ından (6b/28), (6b/29)

u.+ımı (69b/28)

u.+ları (18b/35), (24b/15),
(25b/15), (87a/4)

u.+larıñ (63a/11)

u.+larına (34a/33)

u.+larında (82a/23), (82b/6)

u.+uñ (17a/30), (54a/10),
(6b/10), (7b/2), (7b/7), (94b/19),
(94b/20), (94b/20), (94b/21), (94b/22),
(94b/23)

‘**urūḳ-ı şufr**<A. b.a. 'kırlangıç otu'.
u. (62b/23), (62b/26)

‘**urūḳiyye**<A. 'kökler ile ilgili'.
u.+de (96b/11)

‘**urūz**<A. 'bildirmeler, meydana
gelme'.
u.+ı (12b/11), (12b/34),
(36b/14), (36b/15), (36b/32), (51b/18),
(56a/26), (56a/28), (71a/33), (76a/34),
(86b/19)

u.+ıdır (76a/33)

u.+ına (51b/17)

u.+ından (36b/24), (49b/10),
(83a/13)

u.+ımı (4a/19)

u.+una (36b/35)

‘**uryān**<A. 'çıplak'.

u. (95a/14), (95a/16)

‘**urzen**<A. 'genişlikte'.

u. (86a/3)

‘**uṣārāt**<A. (çoğul) 'özsuları'.

u. (65b/12), (75a/17), (85b/2)

uṣāre/ ‘**uṣāret**<A. 'özsuyu'.

u. (10a/22), (10a/22), (10a/22),
(10b/21), (10b/22), (10b/26), (13a/19),
(13a/20), (13a/21), (13a/25), (21b/17),
(21b/6), (22b/20), (22b/31), (23b/4),
(30a/27), (30b/9), (30b/9), (31b/12),
(31b/12), (31b/22), (35a/29), (41a/22),
(41b/32), (41b/32), (55a/1), (56b/6),
(59b/7), (59b/8), (61b/19), (61b/19),
(62a/20), (63b/17), (65b/12), (65b/13),
(65b/13), (65b/13), (67b/3), (67b/3),
(67b/3), (67b/3), (68a/12), (70a/26),
(70b/13), (70b/13), (70b/14), (70b/15),
(70b/15), (70b/21), (71a/24), (71a/3),
(71a/5), (73a/12), (73a/13), (73a/13),
(73a/24), (75a/18), (75b/14), (78a/12),
(78b/35), (79a/13), (79a/13), (79a/15),
(79a/22), (79a/22), (79a/27), (79a/27),
(79b/27), (80b/10), (80b/11), (80b/33),
(80b/34), (80b/34), (80b/35), (80b/4),
(80b/4), (81a/1), (81a/3), (81a/6),
(81b/11), (81b/12), (81b/12), (81b/9),
(82b/15), (82b/16), (82b/16), (82b/17),

(82b/22), (83a/23), (84a/24), (85a/23),
(85a/24), (85a/29), (85a/31), (85a/33),
(85b/5), (88a/19), (88a/19), (88a/26),
(88a/32), (88a/32), (88a/33), (89b/15),
(90b/28), (91a/21), (91a/21), (92b/21),
(92b/21), (92b/21), (93a/33), (93a/33),
(94b/29), (96a/25), (96a/25), (96a/25),
(97b/19), (97b/24), (97b/24), (97b/25),
(97b/26), (97b/26), (98a/14)

u.+ler (13a/25), (97b/24)

u.+leri (81a/33), (88a/27),
(88a/28), (88b/3), (9a/33)

u.+leridir (66a/12)

u.+leriñ (88b/10)

u.+lerini (82b/14)

u.+si (27b/32), (27b/33),
(75b/24)

u.+sinden (75b/27), (88a/35)

u.+sini (70b/21), (75a/30),
(86b/10)

‘uṣfūr<A. b.a. 'serçe'.

u. (21b/14), (24a/19), (29a/23)

‘usr/‘usret<A. 'zorluk'.

u. (3a/2), (36a/13), (40a/27),
(50a/15), (56a/29), (67a/18), (76a/16),
(76a/6), (76b/17), (76b/20), (76b/21),
(76b/25), (82a/35), (86a/34), (86a/35)

‘usru'l-bevl<A. 'sidik zoru'.

u. (9a/2), (9a/6)

u.+de (9a/10)

uṣūl<A. (çoğul) 'asıllar, kökler'.

u. (1b/26), (1b/6), (38a/23),
(39b/19), (82b/27)

u.+i (60b/10), (68b/10), (68b/9)

uṣūlāt-ı ḥamse<A. 'bitkilerden yapılan
bir ilaç'.

u. (50a/32)

uṣaḫ<A. b.a. 'şifalı bir bitki'.

u. (11a/19), (11a/20)

‘uṣbe<A. b.a. 'ot'.

u. (38b/3), (86a/17)

u.+ye (38b/4)

‘uṭās<A. 'hapşırma'.

u. (55a/10), (55a/16), (55a/18),
(55a/19), (55a/8), (55a/8), (67a/19)

‘uṭūs/‘uṭūsāt(çoğul)<A. 'toz ilaçlar'.

u. (20a/34), (21b/23), (21b/28),
(22b/35), (34b/28), (41a/26), (41a/27),
(41a/27), (41b/31), (41b/34), (44b/32),
(47a/31), (55b/12), (55b/10), (55b/8),
(55b/9), (55b/8), (56a/27), (56a/33),
(56a/5), (56a/5), (79b/20), (80b/27)

u.+lar (21b/23)

‘u ét- (40b/33)

uy-<T. 'uymak'.

u.-muş (51b/21)	uyuş- <T. 'uyuşmak'.
uyan- <T. 'uyanmak'.	u.-mağ (53a/22)
u.-dıkda (37a/11)	u.-ur (35b/17)
uyandırıl- <T. 'uyandırılmak'.	uzat- <T. 'uzatmak'.
u.+dıkda (37a/12)	u.-mağa (49a/11)
uygun <T. 'uygun'.	uzīmā <A. 'vücutta şişkinlik oluşması'.
u.+dur (46b/8)	u.+ya (96a/13)
uyku <T. 'uyku'.	' uzlet <A. 'bir köşeye çekilme'.
u. (26b/12)	u. (32a/32)
u.+dan (26a/27)	uzun <T. 'uzun'.
u.+suz (27b/18)	u. (59b/20)
u.+suzluk (27a/34), (27a/34),	u.+luğuna (43a/10)
(27b/1)	' uzv <A. 'organ, uzuv'.
u.+ya (36b/11)	u. (3b/15), (3b/17) (12a/16),
u.+yı (26b/12)	(12b/12), (12b/3), (12b/4), (12b/6),
uyluk <T. 'uyluk'.	(12b/7), (12b/9), (13b/25), (13b/25),
u.+larını (87b/10)	(14b/21), (17a/13), (17a/18), (17b/5),
uyu- <T. 'uyumak'.	(17a/20), (17a/32), (18a/23), (18a/34),
u.-madığı (27a/35)	(30a/19), (34b/1), (35a/33), (35a/5),
u.-mağ (26b/12)	(39b/32), (45a/32), (45b/19), (45b/22),
u.-mağdan (14b/3)	(45b/8), (46a/10), (46a/16), (48b/15),
u.-maz (27b/19), (32a/27)	(49b/15), (49b/30), (50a/35), (51a/10),
' uyün <A. 'gözler'.	(51a/12), (51a/23), (51a/33), (51b/3),
u. (82a/6)	(52a/23), (53a/11), (53b/25), (58b/13),
	(58b/26), (60b/1), (60b/2), (60b/7),
	(60b/8), (64a/23), (64a/31), (6b/28),
	(73b/32), (74a/20), (74a/25), (79b/30),
	(7a/34), (7b/2), (7b/3), (7b/6),
	(81b/15), (81b/24), (85b/29), (86a/12),

(88b/20), (88b/23), (88b/35), (94a/21),
(94b/18), (94b/18), (94b/7), (97b/5),
(98a/17)

u.+a (13a/2), (13a/29),
(17b/22), (18b/7), (19a/7), (19b/13),
(20b/31), (20b/8), (21a/14), (21a/19),
(24a/17), (35a/34), (45a/28), (45a/35),
(45b/10), (45b/21), (45b/3), (45b/7),
(52b/21), (53b/26), (56b/29), (57a/33),
(57a/8), (57b/24), (64a/4), (64b/4),
(94b/11), (94b/12), (94b/13), (94b/20)

u.+da (11a/7), (11a/8), (11a/8),
(11a/9), (12a/15), (12a/17), (12b/22),
(13a/10), (16b/35), (17a/1), (17b/20),
(18a/35), (46a/11), (46a/13), (57b/22),
(61b/11), (6b/10), (6b/18), (83a/11),
(85b/29), (85b/30), (86a/2), (94b/12)

u.+dan (12b/7), (14a/33),
(18a/21), (22a/29), (40a/2), (40a/9),
(94a/29)

u.+dır (45a/32), (93a/7)

u.+ı (17a/14), (42b/15),
(42b/26), (45b/21), (46b/10), (49b/31),
(49b/9), (53b/29), (53b/9), (64b/22),
(83a/14)

u.+ımı (29a/23), (34a/19)

u.+ıñ (3b/15), (3b/18)

u.+lar (42b/1), (57a/20)

u.+larda (14a/20)

u.+lardan (14a/32)

u.+lardır (39b/35)

u.+uñ (12b/12), (12b/16),
(12b/23), (12b/3), (12b/4), (12b/5),
(12b/8), (14a/24), (14a/28), (16b/35),
(16b/35), (17a/17), (17b/25), (18a/34),
(23a/24), (45b/2), (45b/20), (45b/24),
(52b/18), (57b/23), (76a/26), (81b/23),
(93b/12), (94a/22), (94b/10)

'**üzv düne** 'üzv<A. 'bir bütünü
oluşturan unsurlardan her biri'.

d. (3b/18)

u. eyle- (49b/3)

Ü

ü<F. 've'.

ü. (2a/35), (2b/30), (33a/23),
(72b/29)

übbehet<A. 'büyüklük'.

ü. (2b/9)

ühül<A. b.a. 'sabin ardıcı'.

ü. (41a/19), (41a/23), (44b/11),
(47a/4), (47b/11), (47b/30), (47b/7),
(48b/25), (50b/18), (51a/26), (51a/27),
(75a/15), (75b/7), (79b/12), (79b/2)

üç<T. (sayı sözü) üç'

ü. (10a/13), (10b/11), (10b/18),
(10b/26), (11a/29), (11a/31), (11a/32),
(12a/6), (12a/7), (12b/6), (13a/20),
(13b/19), (14a/1), (15b/6), (17a/24),
(19b/20), (20a/10), (20a/14), (21a/28),
(22b/22), (22b/4), (23b/25), (23b/3),
(24a/22), (24a/32), (26a/16), (26a/17),
(26a/3), (26b/9), (27b/33), (30b/9),
(31a/20), (31a/30), (31b/6), (35a/15),
(37a/28), (41b/20), (41b/21), (41b/5),
(42a/3), (42b/19), (42b/31), (43a/10),
(43a/11), (43a/11), (43a/11), (43a/19),
(44b/9), (46b/25), (47a/1), (47a/24),
(47a/33), (47a/6), (47b/1), (47b/25),
(47b/35), (47b/6), (48a/2), (48a/4),
(48a/6), (48a/7), (48b/27), (4a/34),
(50b/11), (50b/17), (51a/26), (51a/28),
(51a/3), (52b/35), (53a/1), (54b/18),
(54b/19), (54b/24), (54b/34), (54b/35),
(54b/6), (55a/1), (58a/16), (58a/27),
(58a/29), (58b/25), (58b/3), (58b/6),
(60b/5), (60b/5), (61b/12), (62a/19),
(62a/22), (62b/14), (64b/20), (66a/13),
(66a/28), (66b/12), (67a/24), (67a/29),
(67b/3), (67b/4), (68a/15), (68b/22),
(68b/6), (69b/10), (69b/20), (70b/28),
(71a/3), (71a/4), (71a/4), (72a/21),
(73a/14), (73a/5), (75a/23), (75b/16),
(75b/19), (75b/27), (77b/16), (77b/7),
(77b/9), (78a/10), (79a/25), (79a/31),
(7a/11), (7b/27), (7b/28), (7b/4),
(81b/16), (82b/18), (84b/17), (85b/5),
(86a/16), (86b/8), (87b/23), (88a/13),
(88a/23), (89b/19), (89b/35), (92b/22),

(92b/24), (92b/24), (93b/1), (96a/18),
(96a/26), (97a/31), (97b/26)

ü.+e (19a/5), (22a/26)

ü.+i (78a/20)

ü.+ini (87b/19)

üçer<T. 'üçer'.

ü. (15a/15), (20a/21), (21b/14),
(22b/18), (31b/12), (31b/18), (35a/1),
(41a/35), (42a/15), (47a/21), (47a/4),
(47b/22), (47b/29), (48b/20), (54b/26),
(54b/26), (58a/10), (58a/9), (61b/27),
(66b/14), (67a/31), (77b/12), (77b/21),
(79a/34), (81a/33), (96b/34), (97a/9)

üçünci<T. 'üçüncü'.

ü. (30a/35), (7a/13), (94b/13)

ü.+si (4b/34), (8a/5), (23b/27),
(23b/27), (30b/1), (4b/34), (59a/1),
(59a/1), (59a/27), (59a/27), (76b/18),
(7b/28), (76b/18), (7b/28), (7b/6),
(7b/6), (82a/5), (82a/5), (8a/5)

üfür-<T. 'üfürmek'.

ü.-eler (87b/28), (87b/30)

ülfet<A. 'dostluk, alışma'.

ü. (28b/35), (2a/9), (33a/19),
(92a/27)

ü.+lerine (2a/16)

ümem<A. (çoğul) 'ümmetler'.

ü. (1b/9)

ümīd <A. 'umut'.	ü. (26b/10)
ü. (2b/34)	
ümmet <A. 'kavim'.	ü. (36b/32), (96b/21)
ü. (2b/28)	ü.+a (37a/1)
ümmiyet <A. 'umut'.	ü.+da (96b/12), (96b/23)
ü. (61a/30)	
ü.+i (1b/25)	
ümūr <A. (çoğul) 'konular, işler'.	ü. (96b/23)
ü. (29a/24), (39a/11)	ü.+de (45b/12)
ünmūzec <A. 'örnek'.	ü.+den (96b/20)
ü. (2b/15), (2a/32), (70b/18)	ü.+dir (96b/1)
ünşā <A. 'kadın'.	üslüb <A. 'üslüp'.
ü. (77b/22)	ü. (2b/28)
üns-ā-üns <A. 'sıkı fıkı konuşma'.	üsrüb <A. '(kimyasal element) kurşun'.
ü. (2a/11)	ü. (32a/3), (60b/25), (61b/17), (70a/20), (71a/22), (85a/12), (85a/35), (86a/15), (86a/20), (86a/21), (95a/7), (95a/9), (9b/10)
ünsī/ ünsiyye <A. 'alışma ile ilgili'.	ü.+den (80a/31)
ü. (29a/24)	
ü.+lerine (1b/14)	
üsbū <A. 'hafta'.	üsrübī/ üsrübiyye <A. '(kimyasal element) kurşun ile ilgili'.
ü. (46a/29), (46b/3), (47a/13)	ü. (22a/23)
ü.+da (74a/29), (74a/30), (74a/32), (90a/22)	ü.+de (86a/18)
üsbū 'ayn<A. 'iki hafta'.	ü.+dir (9b/11)
ü. (46b/4), (52a/24)	
üşkuf <A. 'bir merhem adı'.	üst <T. 'üst'.
	ü.+inden (61a/23)

ü.+ünde (81b/23)	(17a/11), (18b/28), (19a/3), (19a/34),
ü.+üne (37b/22), (44a/13),	(1b/25), (1b/6), (24b/15), (25b/4),
(44a/22), (44a/23), (63b/24), (71a/12),	(26a/10), (26a/20), (26b/17), (28b/5),
(84b/9)	(29a/12), (29a/13), (29a/3), (29b/22),
üstād <A. 'hekim'.	(29b/31), (29b/33), (2a/19), (2a/26),
ü. (4a/1), (59b/19), (67b/15),	(2a/31), (2a/7), (2b/20), (2b/26), (2b/4),
(69a/1), (83a/7), (86a/3)	(30b/35), (31a/2), (31b/10), (31b/23),
ü.+ı (22a/7), (48a/33)	(32a/13), (33b/15), (33b/9), (34a/5),
ü.+ım (2b/30), (21b/34),	(34b/16), (34b/20), (35a/20), (36a/19),
(30a/24), (31b/24), (43a/28), (44b/1),	(36a/20), (36a/24), (37b/15), (38a/32),
(48a/32), (58a/25), (58a/30), (60a/34),	(38b/33), (39b/23), (39b/26), (39b/8),
(73a/30), (73b/17)	(3a/6), (3b/22), (3b/27), (40a/6),
ü.+ımın (22a/7)	(41a/10), (41a/6), (41a/9), (41a/9),
üştuḫusāt <A. (çoğul) 'cevherler,	(43a/29), (43a/6), (47a/27), (47b/12),
asıllar'.	(48a/19), (48a/6), (49b/4), (4a/3),
ü. (2b/15)	(4b/12), (4b/27), (4b/30), (50a/3),
üşüt -<T. 'üşütmek'.	(50a/4), (50b/22), (50b/32), (51b/26),
ü.-düm (40a/11)	(52a/31), (52b/2), (52b/30), (53b/25),
ütrüc <A. b.a. 'turunç, ağaç kavunu'.	(54a/15), (54b/18), (54b/6), (55a/2),
ü. (10a/22), (10b/22), (10b/24),	(55a/7), (55a/7), (55b/19), (56a/18),
(15a/33), (18a/5), (18a/8), (22b/13),	(58b/24), (59a/3), (59a/3), (59a/4),
(22b/14), (22b/18), (22b/5), (23a/13),	(5a/14), (5a/17), (5a/32), (5b/22),
(23a/34), (23a/6), (26a/17), (27b/14),	(60a/1), (60a/4), (62a/17), (62b/1),
(31a/27), (31b/17), (89b/26)	(64a/15), (64a/4), (64b/3), (64b/5),
üzere	(64b/8), (66a/29), (66b/15), (66b/4),
ü. (11a/16), (11b/28), (11b/34),	(67a/35), (68a/26), (69b/34), (71b/30),
(11b/35), (12b/19), (13a/18), (13b/4),	(71b/32), (72a/16), (72b/13), (72b/19),
(13b/5), (13b/9), (14a/1), (15b/5),	(72b/9), (73b/21), (73b/33), (74a/22),
	(74a/27), (76a/21), (76a/25), (76b/17),
	(76b/19), (76b/20), (76b/21), (76b/25),
	(76b/34), (77a/34), (77b/23), (78b/13),
	(79a/3), (7a/14), (7a/2), (7b/1), (7b/22),
	(80a/14), (80a/5), (83a/26), (85b/1),
	(86a/14), (87a/10), (87a/12), (87a/13),

(87a/15), (87a/22), (87a/5), (87b/2),
(89b/28), (8a/31), (8a/35), (91b/13),
(93b/3), (94b/3), (95b/9), (96b/14),
(96b/26), (97a/10), (97a/23)

ü.+dir (3b/21), (4b/6), (60b/35),
(7b/28), (85a/11), (8a/11)

ü.+leri (96a/32)

ü.+lerine (43b/3), (77b/15)

ü.+lerini (49b/2)

üzeri<T. 'üzeri'.

ü.+nde (22a/5), (49b/12),
(54b/12), (59b/13), (67a/10), (71a/4),
(80a/14), (82a/20), (83a/18)

ü.+nden (13a/21), (43a/10),
(70b/33), (84b/12), (97b/12)

ü.+ne (13b/7), (24b/22),
(25a/12), (32a/12), (32a/17), (33b/18),
(34a/13), (34a/14), (35a/22), (36a/14),
(36a/15), (36a/16), (36b/10), (36b/16),
(36b/18), (36b/8), (37a/29), (43a/12),
(43a/31), (43a/32), (43a/33), (43a/9),
(44b/26), (44b/30), (48a/28), (48b/3),
(50b/33), (53a/25), (53b/30), (54a/19),
(54a/23), (55b/12), (56a/6), (58b/15),
(60a/16), (60a/19), (60a/21), (60b/12),
(60b/22), (61a/26), (61a/27), (61b/13),
(61b/17), (61b/18), (62a/22), (63a/22),
(63a/26), (63a/28), (63b/20), (63b/23),
(63b/25), (63b/27), (65b/22), (66b/18),
(68a/10), (68a/16), (68a/23), (70a/15),

(70a/15), (70a/17), (70a/26), (71a/21),
(71a/22), (71a/24), (73b/26), (73b/32),
(74a/24), (74b/6), (75b/10), (75b/29),
(75b/32), (77b/10), (80a/27), (81a/34),
(81a/35), (84b/13), (85a/31), (85a/32),
(86a/19), (88a/19), (89a/6), (89b/23),
(90b/16), (90b/31), (92b/2), (92b/27),
(93a/24)

ü.+nedir (19b/24), (45a/28),
(49a/6)

ü.+ni (79a/32)

üzn<A. 'kulak'.

ü. (29b/34), (54b/1), (57b/5),
(72b/8), (72b/8), (74a/1), (74a/20),
(74a/22), (74a/23), (74a/5), (74a/6),
(74a/7), (74b/11), (74b/4), (74b/4),
(76a/11), (76a/8), (76a/22), (76b/34),
(76b/8), (77a/26), (77a/28), (77b/31),
(78b/22), (79a/18), (79b/24), (80a/24),
(80a/29), (80a/3), (80a/32), (80a/7),
(80b/17), (80b/18), (80b/29), (80b/32),
(81a/26)

ü.+de (18a/32), (74b/12),
(74b/24), (76b/25), (76b/5), (77a/11),
(77a/15), (77b/31), (78a/26), (78b/21),
(78b/5), (78b/6), (80a/19), (80a/23),
(80a/34), (80a/34), (80b/2), (80b/21),
(81a/16), (81b/10)

ü.+den (18a/22), (74a/35),
(74b/28), (77b/29), (77b/32)

ü.+dür (74a/2)

ü.+e (18b/12), (31a/22),
(57b/5), (66b/32), (74a/28), (74b/35),
(75a/10), (75a/12), (75a/24), (75a/30),
(75a/34), (75a/7), (75a/8), (75a/9),
(75b/12), (75b/15), (75b/18), (75b/25),
(75b/28), (75b/28), (75b/34), (75b/5),
(76a/4), (77a/10), (77a/24), (77a/29),
(77a/30), (77a/7), (77a/9), (77b/4),
(77b/9), (78a/10), (78a/13), (78a/15),
(78a/7), (78a/9), (78b/2), (78b/4),
(78b/5), (79a/12), (79a/16), (79a/2),
(79a/24), (79a/28), (79a/3), (79a/34),
(79b/10), (79b/17), (79b/19), (79b/29),
(79b/31), (79b/6), (79b/8), (80a/21),
(80a/23), (80b/10), (80b/14), (80b/25),
(80b/34), (80b/35), (80b/7), (80b/7),
(81a/13), (81a/15), (81a/19), (81a/2),
(81a/22), (81a/35), (81a/5), (81a/6),
(81a/8), (81b/10), (81b/3), (81b/6),
(81b/8)

ü.+i (58b/14), (58b/15),
(73b/35), (74a/21), (74a/33), (75a/31),
(75b/29), (77b/9), (80a/29), (80a/9),
(81a/11), (81a/15)

ü.+iğ (52a/5), (74a/11), (74b/6),
(75a/1), (75a/5), (76b/32), (77b/10),
(78a/35), (80a/27), (80b/26), (81a/1),
(81a/27), (81a/29)

ü.+inde (78a/20)

ü.+inden (80b/18)

ü.+ine (78a/3), (79a/8),
(80a/19), (80a/33)

üzneyn<A. 'iki kulak'.

ü. (76a/22)

üzül-<T. 'üzülmek'.

ü.-mek (19b/2)

üzüm<T. b.a. 'üzüm'.

ü. (16b/15), (23a/11), (23a/11),
(67b/25)

V

vācib<A. 'gerekli olan'.

v. (76b/34), (87a/34), (94b/2)

v.+dir (14a/33), (14a/34),
(22b/9), (46a/28), (54b/15), (57b/26),
(64a/17), (73b/15), (91a/15)

v. ol- (15b/8), (20b/12), (27b/9),
(32b/4), (44a/10), (64a/30), (70a/27),
(72a/14), (96b/19)

vācid ol-<A. T. 'bulundurmak'.

v.-an (64a/24)

vādi<A. 'vadi'.

v. (2b/3)

vāfide<A. 'gelen'.

v.+den (37a/5)

vāfir/ vāfire<A. 'bol, çok'.

v. (2a/28), (88b/26)	v.+dir (45b/12), (54b/12), (7a/10), (8a/7)
vaḥdet <A. 'teklik, yalnızlık'.	
v. (34b/18)	v.+lar (29b/34), (35a/10)
v.+e (25a/2)	v. ol- (3a/13), (12a/26), (12a/27), (12b/27), (12b/35), (12b/8), (13a/1), (16a/3), (16a/8), (16b/25), (17a/2), (17b/22), (17b/32), (17b/4), (19a/12), (19b/6), (22a/20), (24a/14), (25a/28), (25a/5), (25b/6), (26b/23), (26b/23), (27a/22), (27a/35), (27b/22), (29a/4), (29a/6), (30a/18), (32a/19), (32a/34), (32a/35), (32b/15), (33a/1), (33a/12), (33a/19), (33a/3), (33b/10), (33b/16), (34b/14), (34b/24), (35b/2), (35b/25), (35b/28), (36a/5), (38a/14), (38a/26), (38b/33), (39a/5), (39b/20), (40a/19), (40a/23), (40a/24), (40a/27), (40a/35), (40a/9), (40b/1), (40b/8), (40b/10), (40b/10), (40b/12), (40b/14), (40b/15), (40b/17), (40b/17), (40b/19), (40b/24), (40b/24), (40b/25), (40b/25), (40b/29), (40b/3), (40b/33), (40b/35), (40b/7), (40b/8), (40b/9), (41a/7), (42a/35), (42b/11), (43b/19), (43b/23), (43b/24), (43b/34), (45b/10), (45b/9), (46a/10), (46a/11), (46a/13), (46a/15), (48a/14), (48a/18), (48a/23), (48b/13), (49a/23), (49a/25), (49b/12), (49b/15), (49b/23), (49b/29), (49b/31), (50a/1), (50a/10), (50a/15), (50a/16), (50a/17), (50a/24), (50a/26), (50a/26), (50a/8), (50a/9), (51a/30), (51a/35), (51b/13), (51b/15), (51b/15), (53a/27), (53b/19),
v.+i (1b/6)	
vāhid/ vāhīde <A. 'bir, tek'.	
v. (39a/4), (54a/12), (54a/15), (45a/32), (71b/30), (83a/26), (83a/35), (89b/3), (9b/32)	
v.+de (22b/34), (30a/19), (32b/31), (33b/12), (46b/14), (55a/24), (71b/34)	
v.+den (80b/18)	
v.+sini (79a/18)	
vaḥīme <A. 'çok tehlikeli'.	
v.+ye (2b/21)	
vāḳıf <A. 'hakim olan, bilen'.	
v. (2a/10), (2b/27), (4a/12), (4a/16), (88b/13)	
v. ol- (58b/19), (58b/24), (86a/23), (92b/15), (92b/9)	
vāḳi' / vāḳi' a <A. 'olan'.	
v. (13a/9), (14a/20), (33b/7), (34b/1), (36b/19), (40a/33), (43b/18), (52a/5), (74b/27), (76a/13), (7a/8), (7b/11), (82a/11), (83b/27), (85a/11), (93a/10)	

(53b/2), (53b/2), (53b/21), (53b/5),
(53b/14), (54a/16), (54a/18), (54a/23),
(54a/26), (54a/32), (54a/6), (54a/7),
(54a/8), (55a/13), (55a/17), (55a/28),
(59a/12), (59a/16), (59a/20), (59a/21),
(59a/23), (5b/15), (5b/15), (5b/19),
(5b/19), (61b/10), (61b/19), (62a/34),
(62b/19), (63a/16), (63a/8), (63a/8),
(63b/8), (64b/15), (64b/34), (64b/4),
(64b/6), (65a/11), (65a/13), (66b/16),
(67b/30), (67b/34), (67b/34), (67b/35),
(69a/22), (69a/26), (70b/2), (70b/3),
(70b/6), (71a/10), (71a/18), (71b/35),
(72b/22), (72b/4), (74a/6), (74b/25),
(74b/30), (74b/32), (74b/35), (75a/1),
(76b/25), (78a/30), (78b/13), (78b/24),
(78b/26), (78b/4), (78b/6), (7b/9),
(80a/16), (80a/19), (80a/25), (80a/26),
(81a/16), (81a/29), (82b/10), (82b/11),
(83a/27), (83a/28), (84a/29), (84a/9),
(84b/9), (85b/4), (86b/19), (86b/23),
(86b/27), (86b/28), (86b/29), (86b/31),
(86b/34), (87a/1), (87a/10), (87a/10),
(88a/18), (91a/12), (91a/35), (91b/29),
(93a/12), (93a/32), (93a/9), (93b/26),
(93b/28), (93b/33), (94a/1), (96a/12),
(96b/10), (96b/14), (96b/16), (96b/6),
(97a/20), (97a/27), (97a/28), (97a/31),
(97b/5)

v. olun- (93a/6)

vaqr<A. '(hastalık) ağır işitme'.

v. (76a/15), (76a/5), (76a/7),
(76b/29), (78a/14)

vaqt<A. 'zaman'.

v. (17a/4), (17b/11), (17b/30),
(17b/8), (20a/34), (20b/16), (20b/17),
(20b/24), (20b/6), (20b/6), (20b/7),
(21a/10), (25b/33), (26b/34), (29a/24),
(3a/20), (38a/9), (40a/7), (40a/27),
(40b/10), (40b/2), (40b/21), (41a/9),
(41b/7), (43a/17), (44a/17), (46a/22),
(57b/28), (64a/10), (66a/11), (66a/14),
(66a/17), (66a/3), (67a/32), (69b/21),
(69b/24), (71a/26), (71b/18), (71b/29),
(71b/29), (73a/28), (73b/20), (77a/6),
(77b/8), (79b/22), (85b/17), (85b/7),
(90b/24), (90b/31), (91b/27), (94a/20)

v.+a (12b/21)

v.+e (83b/35)

v.+ı (16b/27), (38a/7), (69b/27)

v.+ide (14b/29), (16a/8),
(16a/19), (20b/12), (23b/22), (24b/19),
(32b/33), (34b/7), (40b/5), (43a/13),
(43a/15), (43a/30), (46b/32), (57a/22),
(60b/9), (63b/2), (64a/20), (79b/23),
(89b/16), (96b/26), (97a/27)

v.+imiz (48b/12)

v.+iñ (54b/33)

v.+inde (20b/23), (22a/27),
(32b/31), (37b/5), (69b/13), (69b/23),
(7a/30), (7a/33)

v.+inden (40a/16)

v.+isiz (38a/9), (40a/7)

vaqtā-ki<A. 'eskiden'.

v. (26b/5), (32a/20), (40a/12),
(43a/7), (63a/24), (69b/27), (85b/25),
(92b/15), (97a/27), (97b/12)

vaqten<A. 'vakit bakımından'.

v. (88b/2), (88b/2)

vaqtihi<A. 'onun zamanı'.

v. (54a/17)

vālide<A. 'anne'.

v.+sini (30b/25)

vālilik<(A. T.) 'valilik'.

v. (29a/13), (29a/18)

valonya<Yun.? 'ilaç adı'.

v.+dan (28a/3)

var<T. 'var olma, bulunma'.

v. (17b/28), (20a/31), (24a/25),
(28b/6), (30a/22), (39a/12), (44a/21),
(46b/6), (48a/31), (52a/19), (58a/23),
(59b/1), (64a/10), (64b/12), (65a/14),
(65a/20), (67a/21), (69b/26), (70a/18),
(71b/19), (78b/30), (80b/14), (81a/22),
(81a/23), (81a/31), (81a/5), (81b/32),
(89a/35), (90a/24), (90b/16), (91a/6),
(91b/35)

v.+dır (10b/29), (11b/34),
(13a/15), (13a/26), (14a/33), (14a/34),
(23b/25), (28a/10), (29a/12), (29a/14),
(29a/24), (29a/8), (33b/25), (38b/21),
(38b/22), (40a/14), (44a/16), (44b/2),
(49a/30), (4b/14), (55b/14), (55b/4),
(56a/1), (57a/6), (58b/15), (66a/6),
(66b/22), (67a/8), (67b/23), (68a/17),
(68b/6), (68b/8), (69a/11), (69a/9),
(70a/1), (70b/17), (74a/17), (80a/6),
(82a/17), (82a/20), (85a/2), (86a/32),
(87b/8), (90a/35), (91b/10), (92a/24),
(92a/6), (92a/9), (93a/18), (94a/31),
(97a/27)

v.+ınca (12b/7), (13a/35),
(19a/5), (20b/28), (21b/6), (22a/26),
(22b/23), (25b/1), (25b/25), (25b/33),
(26a/9), (30a/29), (30b/11), (31a/29),
(32b/33), (35a/5), (41b/21), (42a/19),
(45a/20), (45a/30), (46a/33), (46b/5),
(47a/35), (47b/27), (48b/14), (49b/28),
(50a/29), (51a/5), (63a/26), (68a/25),
(68b/11), (84a/9), (84b/26), (86a/10),
(87b/13)

v.+ıncadır (92b/25)

v.+mıdır (97a/27)

var-<T. 'varmak'.

v. (19a/11), (19b/14)

v.-an (94a/23)

v.-dıkda (76b/9)

v.-ır (33b/21), (92b/33)

v.-mağa (35b/16)

v.-mağla (36b/11)

v.-sa (45b/31), (69a/33)

v.-up (25a/11), (43a/8)

varak<A. 'ağaç ve ot yaprağı'.

v. (51a/13), (51a/13), (15b/30), (16a/16), (16b/7), (16b/7), (19b/16), (19b/16), (19b/16), (23a/13), (25b/35), (26a/14), (26a/14), (26a/14), (27a/28), (30b/14), (30b/5), (31b/25), (32b/24), (35a/25), (41a/19), (42a/18), (42a/22), (42a/22), (44b/9), (46b/34), (51a/12), (51a/12), (51a/13), (54b/20), (54b/24), (55b/29), (63a/35), (64a/25), (65b/13), (66b/10), (66b/11), (66b/16), (68a/12), (68a/21), (68b/15), (68b/15), (70b/21), (70b/33), (71a/26), (71a/4), (72a/27), (75b/11), (75b/12), (75b/16), (75b/20), (75b/34), (75b/4), (77b/11), (77b/12), (77b/19), (78a/8), (78a/8), (78a/8), (78a/8), (79a/25), (79a/25), (79a/25), (79b/1), (79b/11), (79b/2), (79b/8), (79b/9), (79b/9), (81a/6), (81b/1), (81b/1), (84b/14), (86a/9), (88a/12), (88a/27), (88a/27), (88a/27), (88a/28), (89b/12), (89b/26), (89b/31), (90b/17), (90b/20), (92b/21), (92b/22), (95a/30), (95a/32), (95b/22), (95b/23), (95b/28), (96a/7), (97a/8), (97b/25), (97b/26)

v.+ı (73a/1)

v.+larını (58a/27)

varakiyye<A. 'yaprakla ilgili'.

v.+ler (43a/1)

varaqu'l-gār<A. b.a. 'defne yaprağı'.

v. (15b/13), (15b/19), (18b/10), (21b/13)

vārid<A. 'söylenen'.

v. (11a/2), (29a/24), (4a/10), (7a/33)

v.+dir (24b/14)

v. ol- (6b/25), (66b/22), (7b/5), (93a/21)

vāridāt<A. (çoğul) 'hatıra gelen eşyalar'.

v. (29a/24)

vasaṭ<A. 'orta'.

v. (28b/10), (29a/24), (81b/22), (86a/33)

v.+ı (5b/2), (94a/25)

v.+ına (25b/1), (94a/16)

vasāṭat<A. 'vasıta'.

v.+ıyla (17a/29)

v.+sıyla (17a/21), (17b/2), (40a/9), (81b/31)

vāşıl<A. 'birleşen, ulaşan'.

v. (33b/13), (4b/8), (5a/24), (67a/17)

v.+dır (77a/26)

v. ét- (88b/21)

v. ol- (13a/5), (17a/31),
(17a/29), (17b/1), (29a/24), (40a/12),
(54a/13), (55b/3), (57b/2), (63a/10),
(74a/11), (74a/8), (74a/8), (81b/26),
(81b/30), (82a/1), (86a/35), (88b/14),
(94b/11)

vāsīṭa/ vāsīṭat bk.vasāṭat.

v. (29a/24)

v.+sıyla (11b/9), (12b/19),
(13b/10), (13b/13), (13b/9), (17b/5),
(4b/17), (4b/2), (4b/23), (6a/3),
(6b/14), (6b/15), (7b/7), (8a/18),
(8b/24)

v.+sıyladır (13a/17)

vāsi <A. 'geniş'.

v. (73a/22)

v. ét- (74a/11)

vaşl <A. 'sevdiğine kavuşma'.

v.+uñ (3a/24)

v. ol- (17a/21)

vaz <A. 'koyma'.

v. (21a/28), (40b/10), (43a/24),
(44a/15), (44a/19), (44b/30), (47b/25),
(52a/31), (52b/27), (59b/6), (60b/22),
(60b/6), (62a/21), (70a/26), (71a/11),
(72a/32), (73a/32), (75a/23), (75b/23),

(77b/4), (79a/16), (79a/32), (79a/33),
(79b/10), (80a/19), (83a/18), (83a/22),
(84a/14), (86b/16), (86b/31), (90b/22),
(90b/30)

v.+ı (54a/6)

v.+ından (94b/23)

v. ét- (14b/33), (17b/30),
(17b/35), (19a/16), (19a/17), (19a/22),
(20b/1), (24b/22), (25b/24), (25b/25),
(25b/35), (26a/6), (26b/3), (28b/20),
(32a/17), (32a/6), (42b/16), (43a/10),
(44a/22), (44a/24), (44a/26), (44b/18),
(44b/30), (45a/1), (45a/17), (46b/11),
(47b/12), (48a/28), (48b/24), (54b/5),
(55a/3), (58b/2), (59b/33), (59b/34),
(60a/16), (60a/22), (60b/23), (61a/28),
(61a/9), (61b/9), (62a/13), (62a/22),
(63a/34), (63b/20), (63b/23), (63b/24),
(63b/25), (63b/27), (63b/29), (65a/35),
(66a/32), (68a/16), (68a/24), (68a/8),
(68b/17), (68b/19), (69b/19), (69b/22),
(70a/10), (70a/8), (71a/21), (71a/22),
(71a/23), (71a/24), (71a/31), (71b/13),
(72a/23), (72b/8), (73a/22), (74b/2),
(75b/10), (75b/25), (75b/28), (75b/5),
(77a/7), (77b/10), (79b/11), (79b/7),
(79b/8), (80a/21), (80a/23), (81a/15),
(81a/19), (81a/22), (81a/34), (81a/35),
(81a/8), (81b/10), (81b/3), (81b/5),
(81b/8), (81b/9), (83a/12), (84a/16),
(84b/11), (84b/13), (84b/17), (85b/17),
(85b/8), (86b/13), (88a/19), (88b/6),

(90b/17), (90b/26), (92b/15), (92b/23),
(96a/12), (96b/28), (96b/29), (97b/13),
(98a/29)

v. eyle- (69b/30), (72b/9),
(78b/5)

v.ol- (14b/35), (24b/3)

v. olun- (13b/3), (13b/6),
(13b/6), (14b/30), (14b/35), (17b/34),
(19a/17), (20b/1), (20b/5), (20b/7),
(20b/8), (20b/9), (30b/9), (32a/1),
(32a/23), (32a/4), (32a/5), (32a/7),
(34b/7), (35a/6), (52a/29), (52a/5),
(59b/9), (60a/19), (60b/24), (64a/14),
(64b/5), (65b/33), (69b/20), (69b/22),
(69b/32), (70b/20), (70b/34), (74b/2),
(74b/2), (75a/29), (75b/32), (77b/16),
(79b/14), (81b/25), (81b/6), (83a/14),
(86a/21), (87b/9), (95b/35), (9b/24)

vazāyif<A. (çoğul) 'işler'.

v. (29a/24)

vazī'a<A. 'koyan'.

v. (1b/23)

vazīfe<A. 'görev'.

v. (2b/21)

ve<A. 've'.

v. (10a/1), (10a/1), (10a/10),
(10a/11), (10a/11), (10a/12), (10a/12),
(10a/16), (10a/17), (10a/2), (10a/2),
(10a/21), (10a/22), (10a/22), (10a/22),

(10a/23), (10a/23), (10a/24), (10a/24),
(10a/25), (10a/25), (10a/26), (10a/27),
(10a/28), (10a/29), (10a/29), (10a/30),
(10a/31), (10a/34), (10a/34), (10a/35),
(10a/4), (10a/5), (10a/6), (10a/7),
(10b/1), (10b/1), (10b/1), (10b/11),
(10b/13), (10b/15), (10b/15), (10b/18),
(10b/21), (10b/25), (10b/29), (10b/29),
(10b/30), (10b/31), (10b/31), (10b/31),
(10b/31), (10b/32), (10b/33), (10b/33),
(10b/33), (10b/34), (10b/34), (10b/35),
(10b/4), (10b/5), (10b/5), (10b/5),
(10b/6), (10b/6), (10b/7), (10b/7),
(10b/8), (10b/8), (11a/1), (11a/1),
(11a/10), (11a/10), (11a/10), (11a/10),
(11a/10), (11a/11), (11a/11), (11a/12),
(11a/12), (11a/13), (11a/14), (11a/14),
(11a/14), (11a/14), (11a/14), (11a/15),
(11a/15), (11a/15), (11a/17), (11a/17),
(11a/18), (11a/19), (11a/19), (11a/19),
(11a/19), (11a/19), (11a/2), (11a/2),
(11a/20), (11a/20), (11a/20), (11a/20),
(11a/21), (11a/22), (11a/22), (11a/22),
(11a/22), (11a/22), (11a/23), (11a/23),
(11a/23), (11a/23), (11a/23), (11a/24),
(11a/26), (11a/27), (11a/27), (11a/28),
(11a/29), (11a/30), (11a/31), (11a/31),
(11a/32), (11a/32), (11a/33), (11a/34),
(11a/34), (11a/4), (11a/6), (11a/7),
(11a/7), (11a/8), (11a/8), (11a/9),
(11b/1), (11b/10), (11b/11), (11b/12),
(11b/14), (11b/14), (11b/15), (11b/15),
(11b/15), (11b/15), (11b/16), (11b/17),
(11b/18), (11b/18), (11b/18), (11b/18),

(11b/18), (11b/18), (11b/18), (11b/19), (11b/19), (11b/19), (11b/19), (11b/2), (11b/20), (11b/20), (11b/22), (11b/22), (11b/23), (11b/25), (11b/26), (11b/28), (11b/29), (11b/29), (11b/3), (11b/3), (11b/3), (11b/32), (11b/32), (11b/34), (11b/34), (11b/35), (11b/4), (11b/4), (11b/6), (11b/7), (11b/7), (11b/7), (11b/8), (11b/8), (11b/8), (11b/9), (11b/9), (12a/1), (12a/11), (12a/12), (12a/13), (12a/15), (12a/16), (12a/17), (12a/18), (12a/18), (12a/18), (12a/18), (12a/19), (12a/22), (12a/26), (12a/26), (12a/29), (12a/29), (12a/3), (12a/30), (12a/31), (12a/32), (12a/35), (12a/4), (12a/4), (12a/5), (12a/6), (12b/1), (12b/10), (12b/12), (12b/12), (12b/13), (12b/13), (12b/13), (12b/17), (12b/18), (12b/2), (12b/2), (12b/20), (12b/20), (12b/21), (12b/21), (12b/22), (12b/23), (12b/23), (12b/26), (12b/30), (12b/35), (12b/6), (12b/7), (12b/9), (13a/1), (13a/10), (13a/11), (13a/12), (13a/13), (13a/14), (13a/16), (13a/17), (13a/18), (13a/18), (13a/2), (13a/2), (13a/20), (13a/23), (13a/24), (13a/25), (13a/29), (13a/3), (13a/32), (13a/33), (13a/4), (13a/7), (13b/1), (13b/15), (13b/16), (13b/2), (13b/2), (13b/2), (13b/21), (13b/22), (13b/22), (13b/22), (13b/22), (13b/22), (13b/24), (13b/25), (13b/25), (13b/25), (13b/26), (13b/26), (13b/29), (13b/30), (13b/32), (13b/35), (13b/35), (13b/5), (13b/6), (13b/9), (14a/10), (14a/14), (14a/18), (14a/19), (14a/2), (14a/2), (14a/2), (14a/20), (14a/21), (14a/22), (14a/24), (14a/24), (14a/27), (14a/29), (14a/30), (14a/31), (14a/31), (14a/31), (14a/31), (14a/31), (14a/35), (14a/7), (14a/7), (14a/7), (14a/7), (14b/1), (14b/1), (14b/1), (14b/11), (14b/12), (14b/12), (14b/13), (14b/13), (14b/13), (14b/13), (14b/13), (14b/13), (14b/14), (14b/14), (14b/15), (14b/15), (14b/16), (14b/16), (14b/16), (14b/16), (14b/16), (14b/16), (14b/16), (14b/17), (14b/17), (14b/17), (14b/19), (14b/19), (14b/2), (14b/2), (14b/2), (14b/2), (14b/2), (14b/2), (14b/2), (14b/2), (14b/21), (14b/25), (14b/26), (14b/26), (14b/27), (14b/28), (14b/29), (14b/3), (14b/3), (14b/32), (14b/33), (14b/34), (14b/5), (14b/8), (14b/8), (14b/9), (15a/10), (15a/10), (15a/12), (15a/13), (15a/13), (15a/13), (15a/15), (15a/15), (15a/16), (15a/2), (15a/2), (15a/2), (15a/20), (15a/20), (15a/21), (15a/21), (15a/21), (15a/21), (15a/21), (15a/22), (15a/22), (15a/24), (15a/24), (15a/25), (15a/25), (15a/25), (15a/25), (15a/25), (15a/26), (15a/26), (15a/26), (15a/26), (15a/28), (15a/29), (15a/3), (15a/30), (15a/30), (15a/31), (15a/31), (15a/32), (15a/32), (15a/32), (15a/32), (15a/32), (15a/33), (15a/33), (15a/33), (15a/33), (15a/34), (15a/34), (15a/34), (15a/35), (15a/35), (15a/35), (15a/4), (15a/5), (15a/5), (15a/5), (15a/5), (15a/5), (15a/5), (15a/6), (15a/6), (15a/6), (15a/6), (15a/6), (15a/6), (15a/7), (15a/7), (15a/7), (15a/7)

(15a/7), (15a/8), (15a/8), (15a/8), (15a/8), (15a/8), (15a/8), (15a/9), (15a/9), (15a/9), (15a/9), (15b/1), (15b/1), (15b/1), (15b/11), (15b/12), (15b/12), (15b/13), (15b/13), (15b/13), (15b/13), (15b/14), (15b/14), (15b/14), (15b/14), (15b/15), (15b/15), (15b/15), (15b/16), (15b/16), (15b/16), (15b/16), (15b/16), (15b/17), (15b/17), (15b/17), (15b/17), (15b/17), (15b/17), (15b/17), (15b/18), (15b/19), (15b/2), (15b/20), (15b/21), (15b/21), (15b/22), (15b/22), (15b/23), (15b/23), (15b/23), (15b/24), (15b/24), (15b/25), (15b/26), (15b/27), (15b/27), (15b/28), (15b/3), (15b/3), (15b/3), (15b/30), (15b/30), (15b/32), (15b/32), (15b/32), (15b/33), (15b/33), (15b/33), (15b/33), (15b/34), (15b/34), (15b/34), (15b/4), (15b/4), (15b/4), (15b/6), (15b/6), (15b/6), (15b/7), (16a/1), (16a/10), (16a/10), (16a/10), (16a/11), (16a/13), (16a/13), (16a/14), (16a/14), (16a/14), (16a/15), (16a/16), (16a/16), (16a/17), (16a/18), (16a/18), (16a/19), (16a/19), (16a/19), (16a/19), (16a/2), (16a/2), (16a/2), (16a/20), (16a/20), (16a/20), (16a/20), (16a/20), (16a/20), (16a/21), (16a/24), (16a/24), (16a/24), (16a/25), (16a/25), (16a/25), (16a/25), (16a/26), (16a/26), (16a/26), (16a/26), (16a/27), (16a/27), (16a/28), (16a/28), (16a/29), (16a/29), (16a/3), (16a/30), (16a/30), (16a/30), (16a/31), (16a/31), (16a/31), (16a/32), (16a/32), (16a/32), (16a/32), (16a/32), (16a/32), (16a/33), (16a/33), (16a/33), (16a/33), (16a/33), (16a/34), (16a/34), (16a/34), (16a/34), (16a/35), (16a/35), (16a/35), (16a/35), (16a/4), (16a/5), (16a/5), (16a/5), (16a/5), (16a/9), (16a/9), (16a/9), (16a/9), (16b/10), (16b/10), (16b/10), (16b/10), (16b/11), (16b/11), (16b/12), (16b/12), (16b/12), (16b/13), (16b/13), (16b/13), (16b/13), (16b/13), (16b/13), (16b/14), (16b/14), (16b/14), (16b/14), (16b/15), (16b/15), (16b/15), (16b/15), (16b/16), (16b/16), (16b/16), (16b/16), (16b/17), (16b/17), (16b/17), (16b/17), (16b/18), (16b/22), (16b/22), (16b/22), (16b/23), (16b/23), (16b/24), (16b/24), (16b/25), (16b/26), (16b/26), (16b/27), (16b/27), (16b/28), (16b/28), (16b/29), (16b/29), (16b/30), (16b/33), (16b/34), (16b/34), (16b/35), (16b/4), (16b/4), (16b/4), (16b/4), (16b/5), (16b/5), (16b/6), (16b/7), (16b/7), (16b/7), (16b/7), (16b/8), (16b/8), (16b/9), (17a/1), (17a/1), (17a/11), (17a/13), (17a/15), (17a/16), (17a/21), (17a/23), (17a/25), (17a/26), (17a/26), (17a/27), (17a/27), (17a/27), (17a/27), (17a/27), (17a/27), (17a/27), (17a/27), (17a/28), (17a/29), (17a/3), (17a/3), (17a/32), (17a/34), (17a/34), (17a/35), (17a/5), (17a/5), (17a/5), (17a/5), (17a/6), (17a/6), (17a/7), (17a/7), (17a/8), (17b/1), (17b/1), (17b/10), (17b/11), (17b/11), (17b/11), (17b/13), (17b/14), (17b/14), (17b/16), (17b/17), (17b/17), (17b/17), (17b/17), (17b/18),

(17b/19), (17b/19), (17b/2), (17b/22),
(17b/23), (17b/25), (17b/25), (17b/25),
(17b/27), (17b/29), (17b/29), (17b/29),
(17b/3), (17b/30), (17b/30), (17b/30),
(17b/31), (17b/33), (17b/33), (17b/34),
(17b/34), (17b/35), (17b/4), (17b/6),
(17b/6), (17b/7), (17b/8), (17b/8),
(17b/8), (17b/9), (17b/9), (17b/9),
(17b/9), (18a/10), (18a/10), (18a/11),
(18a/12), (18a/13), (18a/15), (18a/15),
(18a/16), (18a/16), (18a/17), (18a/18),
(18a/18), (18a/19), (18a/19), (18a/2),
(18a/2), (18a/2), (18a/2), (18a/20),
(18a/21), (18a/21), (18a/22), (18a/23),
(18a/23), (18a/23), (18a/24), (18a/24),
(18a/24), (18a/24), (18a/24), (18a/25),
(18a/25), (18a/26), (18a/27), (18a/27),
(18a/27), (18a/28), (18a/28), (18a/28),
(18a/28), (18a/29), (18a/29), (18a/29),
(18a/29), (18a/30), (18a/31), (18a/32),
(18a/32), (18a/32), (18a/32), (18a/32),
(18a/33), (18a/33), (18a/34), (18a/4),
(18a/4), (18a/5), (18a/6), (18a/7),
(18a/7), (18a/8), (18a/8), (18a/8),
(18a/9), (18a/9), (18b/1), (18b/1),
(18b/10), (18b/10), (18b/10), (18b/10),
(18b/10), (18b/10), (18b/11), (18b/11),
(18b/11), (18b/12), (18b/12), (18b/14),
(18b/14), (18b/14), (18b/15), (18b/16),
(18b/16), (18b/17), (18b/17), (18b/18),
(18b/19), (18b/19), (18b/19), (18b/19),
(18b/2), (18b/2), (18b/20), (18b/21),
(18b/21), (18b/21), (18b/21), (18b/22),
(18b/22), (18b/23), (18b/23), (18b/23),

(18b/25), (18b/25), (18b/25), (18b/25),
(18b/26), (18b/26), (18b/26), (18b/26),
(18b/27), (18b/27), (18b/27), (18b/28),
(18b/3), (18b/3), (18b/3), (18b/30),
(18b/30), (18b/30), (18b/31), (18b/33),
(18b/35), (18b/35), (18b/4), (18b/5),
(18b/5), (18b/5), (18b/6), (18b/6),
(18b/7), (18b/8), (18b/9), (18b/9),
(19a/1), (19a/1), (19a/10), (19a/11),
(19a/11), (19a/13), (19a/13), (19a/14),
(19a/14), (19a/14), (19a/15), (19a/15),
(19a/15), (19a/16), (19a/16), (19a/18),
(19a/19), (19a/19), (19a/19), (19a/19),
(19a/2), (19a/2), (19a/21), (19a/23),
(19a/24), (19a/24), (19a/24), (19a/25),
(19a/25), (19a/26), (19a/27), (19a/28),
(19a/28), (19a/28), (19a/28), (19a/29),
(19a/29), (19a/3), (19a/31), (19a/32),
(19a/32), (19a/32), (19a/32), (19a/32),
(19a/33), (19a/33), (19a/35), (19a/35),
(19a/35), (19a/4), (19a/5), (19a/5),
(19a/6), (19a/6), (19a/8), (19a/8),
(19a/9), (19a/9), (19b/1), (19b/1),
(19b/10), (19b/11), (19b/11), (19b/12),
(19b/12), (19b/13), (19b/13), (19b/13),
(19b/14), (19b/14), (19b/15), (19b/16),
(19b/16), (19b/16), (19b/16), (19b/18),
(19b/19), (19b/19), (19b/19), (19b/2),
(19b/2), (19b/2), (19b/2), (19b/2),
(19b/20), (19b/21), (19b/22), (19b/23),
(19b/23), (19b/26), (19b/26), (19b/26),
(19b/27), (19b/28), (19b/28), (19b/28),
(19b/29), (19b/29), (19b/3), (19b/3),
(19b/30), (19b/30), (19b/30), (19b/31),

(19b/32), (19b/32), (19b/32), (19b/33),
(19b/33), (19b/33), (19b/34), (19b/34),
(19b/34), (19b/4), (19b/4), (19b/4),
(19b/5), (19b/5), (19b/5), (19b/5),
(19b/6), (19b/6), (19b/6), (19b/9),
(1b/10), (1b/11), (1b/14), (1b/14),
(1b/14), (1b/15), (1b/15), (1b/16),
(1b/16), (1b/18), (1b/19), (1b/2),
(1b/2), (1b/21), (1b/22), (1b/23),
(1b/23), (1b/23), (1b/23), (1b/24),
(1b/24), (1b/25), (1b/25), (1b/26),
(1b/28), (1b/29), (1b/29), (1b/3),
(1b/3), (1b/4), (1b/5), (1b/5), (1b/6),
(1b/7), (1b/7), (20a/1), (20a/11),
(20a/13), (20a/13), (20a/16), (20a/2),
(20a/2), (20a/20), (20a/21), (20a/22),
(20a/24), (20a/25), (20a/27), (20a/27),
(20a/28), (20a/28), (20a/29), (20a/30),
(20a/30), (20a/31), (20a/31), (20a/31),
(20a/32), (20a/33), (20a/34), (20a/34),
(20a/34), (20a/34), (20a/35), (20a/35),
(20a/35), (20a/4), (20a/4), (20a/4),
(20a/4), (20a/4), (20a/5), (20a/7),
(20a/7), (20a/7), (20a/7), (20a/8),
(20a/9), (20b/1), (20b/11), (20b/11),
(20b/12), (20b/13), (20b/13), (20b/14),
(20b/14), (20b/14), (20b/15), (20b/17),
(20b/18), (20b/18), (20b/18), (20b/18),
(20b/19), (20b/19), (20b/19), (20b/19),
(20b/20), (20b/20), (20b/22), (20b/22),
(20b/22), (20b/22), (20b/22), (20b/23),
(20b/23), (20b/23), (20b/23), (20b/24),
(20b/25), (20b/25), (20b/26), (20b/27),
(20b/27), (20b/28), (20b/28), (20b/28),

(20b/29), (20b/29), (20b/29), (20b/29),
(20b/29), (20b/29), (20b/30), (20b/31),
(20b/31), (20b/31), (20b/31), (20b/32),
(20b/32), (20b/34), (20b/35), (20b/7),
(20b/8), (20b/8), (21a/1), (21a/1),
(21a/1), (21a/1), (21a/1), (21a/1),
(21a/1), (21a/10), (21a/10), (21a/11),
(21a/11), (21a/11), (21a/11), (21a/11),
(21a/12), (21a/12), (21a/12), (21a/12),
(21a/13), (21a/13), (21a/13), (21a/14),
(21a/14), (21a/15), (21a/15), (21a/15),
(21a/15), (21a/16), (21a/16), (21a/16),
(21a/17), (21a/17), (21a/18), (21a/18),
(21a/19), (21a/2), (21a/20), (21a/20),
(21a/21), (21a/21), (21a/22), (21a/22),
(21a/23), (21a/24), (21a/25), (21a/26),
(21a/26), (21a/26), (21a/26), (21a/27),
(21a/27), (21a/28), (21a/28), (21a/29),
(21a/3), (21a/3), (21a/30), (21a/30),
(21a/30), (21a/31), (21a/31), (21a/32),
(21a/33), (21a/33), (21a/33), (21a/33),
(21a/34), (21a/34), (21a/34), (21a/35),
(21a/35), (21a/35), (21a/35), (21a/35),
(21a/5), (21a/5), (21a/6), (21a/6),
(21a/6), (21a/6), (21a/8), (21a/8),
(21a/8), (21a/9), (21a/9), (21b/10),
(21b/11), (21b/11), (21b/12), (21b/13),
(21b/13), (21b/13), (21b/13), (21b/14),
(21b/14), (21b/16), (21b/17), (21b/18),
(21b/19), (21b/19), (21b/20), (21b/21),
(21b/21), (21b/22), (21b/23), (21b/23),
(21b/24), (21b/24), (21b/25), (21b/25),
(21b/26), (21b/26), (21b/27), (21b/27),
(21b/28), (21b/28), (21b/29), (21b/29),

(21b/3), (21b/3), (21b/3), (21b/3),
(21b/3), (21b/32), (21b/33), (21b/4),
(21b/4), (21b/4), (21b/4), (21b/5),
(21b/7), (21b/7), (21b/7), (22a/10),
(22a/10), (22a/10), (22a/12), (22a/12),
(22a/12), (22a/12), (22a/13), (22a/14),
(22a/15), (22a/16), (22a/16), (22a/17),
(22a/17), (22a/17), (22a/17), (22a/17),
(22a/18), (22a/18), (22a/20), (22a/20),
(22a/21), (22a/21), (22a/21), (22a/21),
(22a/22), (22a/23), (22a/23), (22a/23),
(22a/24), (22a/24), (22a/24), (22a/25),
(22a/25), (22a/26), (22a/27), (22a/27),
(22a/28), (22a/29), (22a/29), (22a/3),
(22a/30), (22a/30), (22a/32), (22a/32),
(22a/33), (22a/33), (22a/34), (22a/34),
(22a/34), (22a/4), (22a/5), (22a/6),
(22a/6), (22a/6), (22a/6), (22a/6),
(22a/7), (22b/1), (22b/1), (22b/1),
(22b/10), (22b/11), (22b/11), (22b/12),
(22b/12), (22b/12), (22b/12), (22b/12),
(22b/12), (22b/13), (22b/13), (22b/13),
(22b/13), (22b/13), (22b/14), (22b/14),
(22b/14), (22b/15), (22b/15), (22b/15),
(22b/16), (22b/17), (22b/17), (22b/17),
(22b/17), (22b/17), (22b/17), (22b/18),
(22b/18), (22b/2), (22b/2), (22b/20),
(22b/20), (22b/21), (22b/21), (22b/22),
(22b/22), (22b/23), (22b/23), (22b/24),
(22b/24), (22b/24), (22b/24), (22b/24),
(22b/25), (22b/25), (22b/25), (22b/25),
(22b/25), (22b/25), (22b/26), (22b/26),
(22b/26), (22b/26), (22b/27), (22b/27),
(22b/28), (22b/28), (22b/28), (22b/29),

(22b/3), (22b/3), (22b/3), (22b/30),
(22b/31), (22b/31), (22b/31), (22b/32),
(22b/33), (22b/33), (22b/33), (22b/34),
(22b/35), (22b/4), (22b/6), (22b/7),
(22b/8), (22b/9), (23a/1), (23a/10),
(23a/10), (23a/10), (23a/10), (23a/10),
(23a/11), (23a/11), (23a/11), (23a/11),
(23a/11), (23a/11), (23a/11), (23a/12),
(23a/12), (23a/12), (23a/13), (23a/13),
(23a/13), (23a/14), (23a/14), (23a/14),
(23a/14), (23a/14), (23a/16), (23a/16),
(23a/17), (23a/17), (23a/17), (23a/17),
(23a/18), (23a/18), (23a/18), (23a/18),
(23a/19), (23a/19), (23a/19), (23a/19),
(23a/19), (23a/19), (23a/2), (23a/2),
(23a/20), (23a/20), (23a/20), (23a/21),
(23a/21), (23a/21), (23a/22), (23a/24),
(23a/24), (23a/25), (23a/27), (23a/27),
(23a/28), (23a/29), (23a/29), (23a/3),
(23a/3), (23a/3), (23a/30), (23a/31),
(23a/31), (23a/31), (23a/31), (23a/31),
(23a/31), (23a/32), (23a/32), (23a/32),
(23a/32), (23a/32), (23a/32), (23a/33),
(23a/33), (23a/33), (23a/33), (23a/34),
(23a/34), (23a/34), (23a/35), (23a/35),
(23a/35), (23a/4), (23a/4), (23a/5),
(23a/5), (23a/6), (23a/6), (23a/7),
(23a/7), (23a/9), (23a/9), (23a/9),
(23a/9), (23b/1), (23b/1), (23b/10),
(23b/10), (23b/10), (23b/10), (23b/11),
(23b/11), (23b/11), (23b/12), (23b/13),
(23b/14), (23b/14), (23b/14), (23b/15),
(23b/16), (23b/16), (23b/17), (23b/17),
(23b/17), (23b/18), (23b/18), (23b/18),

(23b/2), (23b/2), (23b/20), (23b/20), (24b/35), (24b/4), (24b/5), (24b/5),
(23b/20), (23b/20), (23b/20), (23b/21), (24b/5), (24b/5), (24b/5), (24b/7),
(23b/21), (23b/22), (23b/23), (23b/23), (24b/8), (24b/9), (24b/9), (25a/1),
(23b/23), (23b/24), (23b/27), (23b/28), (25a/11), (25a/12), (25a/14), (25a/14),
(23b/28), (23b/29), (23b/30), (23b/30), (25a/14), (25a/14), (25a/14), (25a/15),
(23b/30), (23b/30), (23b/30), (23b/31), (25a/2), (25a/20), (25a/21), (25a/22),
(23b/31), (23b/31), (23b/32), (23b/32), (25a/22), (25a/23), (25a/23), (25a/23),
(23b/32), (23b/32), (23b/33), (23b/33), (25a/24), (25a/28), (25a/3), (25a/3),
(23b/33), (23b/33), (23b/33), (23b/4), (25a/32), (25a/32), (25a/33), (25a/34),
(23b/5), (23b/6), (23b/6), (23b/8), (25a/34), (25a/35), (25a/4), (25a/5),
(23b/9), (23b/9), (23b/9), (24a/10), (25a/7), (25a/7), (25b/10), (25b/10),
(24a/11), (24a/11), (24a/13), (24a/13), (25b/10), (25b/10), (25b/11), (25b/11),
(24a/14), (24a/14), (24a/15), (24a/16), (25b/11), (25b/11), (25b/12), (25b/13),
(24a/16), (24a/17), (24a/17), (24a/19), (25b/13), (25b/13), (25b/14), (25b/14),
(24a/19), (24a/19), (24a/19), (24a/19), (25b/15), (25b/15), (25b/17), (25b/18),
(24a/19), (24a/20), (24a/20), (24a/20), (25b/18), (25b/19), (25b/19), (25b/20),
(24a/21), (24a/21), (24a/21), (24a/21), (25b/20), (25b/22), (25b/23), (25b/23),
(24a/25), (24a/25), (24a/26), (24a/26), (25b/25), (25b/25), (25b/25), (25b/26),
(24a/27), (24a/27), (24a/27), (24a/28), (25b/27), (25b/27), (25b/27), (25b/28),
(24a/28), (24a/29), (24a/29), (24a/3), (25b/28), (25b/28), (25b/28), (25b/29),
(24a/30), (24a/30), (24a/32), (24a/33), (25b/29), (25b/29), (25b/3), (25b/3),
(24a/34), (24a/4), (24a/6), (24a/7), (25b/30), (25b/30), (25b/31), (25b/31),
(24a/8), (24a/9), (24a/9), (24b/1), (25b/32), (25b/32), (25b/32), (25b/32),
(24b/10), (24b/10), (24b/11), (24b/11), (25b/33), (25b/33), (25b/34), (25b/34),
(24b/12), (24b/12), (24b/13), (24b/14), (25b/35), (25b/35), (25b/35), (25b/4),
(24b/14), (24b/15), (24b/16), (24b/16), (25b/4), (25b/4), (25b/4), (25b/5),
(24b/18), (24b/2), (24b/2), (24b/2), (25b/7), (25b/8), (25b/9), (25b/9),
(24b/2), (24b/2), (24b/2), (24b/20), (25b/9), (25b/9), (25b/9), (26a/10),
(24b/21), (24b/21), (24b/21), (24b/21), (26a/11), (26a/11), (26a/11), (26a/11),
(24b/21), (24b/25), (24b/25), (24b/25), (26a/12), (26a/12), (26a/13), (26a/13),
(24b/26), (24b/28), (24b/28), (24b/28), (26a/14), (26a/14), (26a/14), (26a/15),
(24b/29), (24b/29), (24b/3), (24b/3), (26a/16), (26a/16), (26a/18), (26a/18),
(24b/3), (24b/3), (24b/30), (24b/30), (26a/18), (26a/2), (26a/2), (26a/2),
(24b/30), (24b/31), (24b/34), (24b/34), (26a/25), (26a/25), (26a/25), (26a/25),

(26a/25), (26a/26), (26a/27), (26a/27),
(26a/28), (26a/28), (26a/29), (26a/3),
(26a/3), (26a/30), (26a/30), (26a/34),
(26a/35), (26a/4), (26a/6), (26a/6),
(26a/7), (26a/8), (26a/9), (26b/1),
(26b/10), (26b/10), (26b/12), (26b/14),
(26b/15), (26b/15), (26b/16), (26b/16),
(26b/16), (26b/16), (26b/16), (26b/17),
(26b/17), (26b/17), (26b/18), (26b/18),
(26b/18), (26b/18), (26b/18), (26b/18),
(26b/19), (26b/19), (26b/2), (26b/20),
(26b/22), (26b/23), (26b/23), (26b/23),
(26b/25), (26b/25), (26b/25), (26b/26),
(26b/26), (26b/26), (26b/27), (26b/28),
(26b/29), (26b/29), (26b/29), (26b/3),
(26b/3), (26b/30), (26b/30), (26b/30),
(26b/30), (26b/30), (26b/30), (26b/30),
(26b/31), (26b/31), (26b/32), (26b/33),
(26b/33), (26b/33), (26b/33), (26b/33),
(26b/34), (26b/35), (26b/4), (26b/4),
(26b/6), (26b/6), (26b/7), (26b/8),
(26b/9), (26b/9), (26b/9), (27a/1),
(27a/1), (27a/1), (27a/11),
(27a/11), (27a/11), (27a/12), (27a/13),
(27a/13), (27a/13), (27a/14), (27a/15),
(27a/16), (27a/17), (27a/17), (27a/18),
(27a/18), (27a/19), (27a/19), (27a/2),
(27a/2), (27a/2), (27a/21), (27a/22),
(27a/23), (27a/24), (27a/24), (27a/25),
(27a/25), (27a/25), (27a/25), (27a/26),
(27a/26), (27a/27), (27a/27), (27a/27),
(27a/27), (27a/27), (27a/28), (27a/28),
(27a/29), (27a/3), (27a/3), (27a/3),
(27a/3), (27a/30), (27a/30), (27a/31),

(27a/32), (27a/32), (27a/32), (27a/32),
(27a/32), (27a/32), (27a/35), (27a/35),
(27a/5), (27a/5), (27a/7), (27a/7),
(27a/8), (27a/8), (27a/8), (27a/9),
(27a/9), (27b/1), (27b/11), (27b/11),
(27b/12), (27b/13), (27b/13), (27b/13),
(27b/14), (27b/14), (27b/14), (27b/14),
(27b/15), (27b/16), (27b/16), (27b/17),
(27b/21), (27b/21), (27b/21), (27b/22),
(27b/22), (27b/23), (27b/23), (27b/23),
(27b/26), (27b/26), (27b/26), (27b/27),
(27b/28), (27b/29), (27b/29), (27b/29),
(27b/30), (27b/30), (27b/30), (27b/30),
(27b/31), (27b/32), (27b/34), (27b/35),
(27b/4), (27b/6), (27b/7), (27b/8),
(27b/9), (28a/1), (28a/1), (28a/11),
(28a/12), (28a/12), (28a/12), (28a/14),
(28a/15), (28a/16), (28a/16), (28a/16),
(28a/17), (28a/18), (28a/18), (28a/18),
(28a/2), (28a/2), (28a/20), (28a/20),
(28a/21), (28a/22), (28a/23), (28a/24),
(28a/24), (28a/25), (28a/26), (28a/26),
(28a/26), (28a/27), (28a/28), (28a/28),
(28a/29), (28a/32), (28a/32), (28a/33),
(28a/33), (28a/34), (28a/34), (28a/35),
(28a/35), (28a/35), (28a/4), (28a/5),
(28a/5), (28a/6), (28a/6), (28a/7),
(28a/8), (28a/8), (28a/8), (28b/1),
(28b/1), (28b/1), (28b/10), (28b/11),
(28b/13), (28b/13), (28b/13), (28b/14),
(28b/14), (28b/16), (28b/16), (28b/17),
(28b/17), (28b/17), (28b/17), (28b/18),
(28b/18), (28b/18), (28b/18), (28b/19),
(28b/19), (28b/19), (28b/2), (28b/2),

(30a/18), (30a/19), (30a/2), (30a/20),
(30a/22), (30a/23), (30a/3), (30a/3),
(30a/3), (30a/30), (30a/30), (30a/31),
(30a/31), (30a/34), (30a/5), (30a/5),
(30a/5), (30a/5), (30a/6), (30a/6),
(30a/6), (30a/6), (30a/7), (30a/7),
(30a/9), (30b/1), (30b/1), (30b/1),
(30b/10), (30b/11), (30b/12), (30b/13),
(30b/13), (30b/13), (30b/14), (30b/14),
(30b/14), (30b/14), (30b/14), (30b/16),
(30b/16), (30b/16), (30b/17), (30b/18),
(30b/19), (30b/19), (30b/19), (30b/20),
(30b/20), (30b/20), (30b/21), (30b/21),
(30b/25), (30b/25), (30b/25), (30b/26),
(30b/26), (30b/27), (30b/28), (30b/29),
(30b/29), (30b/3), (30b/3), (30b/31),
(30b/32), (30b/32), (30b/32), (30b/35),
(30b/4), (30b/4), (30b/5), (30b/5),
(30b/5), (30b/6), (30b/6), (30b/6),
(30b/6), (30b/6), (30b/7), (30b/7),
(30b/7), (30b/9), (31a/1), (31a/1),
(31a/1), (31a/13), (31a/13), (31a/14),
(31a/15), (31a/17), (31a/19), (31a/19),
(31a/19), (31a/2), (31a/2), (31a/2),
(31a/20), (31a/21), (31a/21), (31a/22),
(31a/22), (31a/23), (31a/24), (31a/24),
(31a/25), (31a/25), (31a/27), (31a/27),
(31a/34), (31a/6), (31a/8), (31a/8),
(31a/8), (31b/10), (31b/10), (31b/10),
(31b/11), (31b/12), (31b/12), (31b/12),
(31b/13), (31b/15), (31b/15), (31b/16),
(31b/16), (31b/16), (31b/17), (31b/17),
(31b/17), (31b/18), (31b/19), (31b/2),
(31b/20), (31b/21), (31b/23), (31b/24),

(31b/30), (31b/30), (31b/31), (31b/31),
(31b/32), (31b/32), (31b/33), (31b/33),
(31b/34), (31b/34), (31b/35), (31b/4),
(31b/5), (31b/5), (31b/8), (31b/8),
(31b/9), (31b/9), (32a/13), (32a/15),
(32a/15), (32a/16), (32a/16), (32a/2),
(32a/2), (32a/21), (32a/22), (32a/23),
(32a/24), (32a/24), (32a/25), (32a/25),
(32a/25), (32a/27), (32a/27), (32a/3),
(32a/32), (32a/32), (32a/32), (32a/32),
(32a/33), (32a/33), (32a/33), (32a/34),
(32a/34), (32a/34), (32a/35), (32a/4),
(32a/9), (32b/1), (32b/12), (32b/12),
(32b/13), (32b/14), (32b/14), (32b/14),
(32b/16), (32b/16), (32b/17), (32b/17),
(32b/18), (32b/18), (32b/18), (32b/19),
(32b/20), (32b/20), (32b/21), (32b/21),
(32b/21), (32b/22), (32b/24), (32b/24),
(32b/24), (32b/24), (32b/24), (32b/24),
(32b/25), (32b/25), (32b/26), (32b/26),
(32b/27), (32b/27), (32b/28), (32b/29),
(32b/3), (32b/31), (32b/31), (32b/33),
(32b/34), (32b/34), (32b/35), (32b/35),
(32b/35), (32b/4), (32b/5), (32b/5),
(32b/5), (32b/5), (32b/6), (32b/6),
(32b/6), (32b/7), (32b/7), (32b/8),
(32b/8), (33), (33), (33a/1), (33a/10),
(33a/10), (33a/10), (33a/11), (33a/11),
(33a/12), (33a/12), (33a/12), (33a/13),
(33a/13), (33a/14), (33a/14), (33a/15),
(33a/17), (33a/18), (33a/19), (33a/19),
(33a/21), (33a/21), (33a/23), (33a/23),
(33a/24), (33a/26), (33a/26), (33a/27),
(33a/27), (33a/27), (33a/27), (33a/29),

(33a/3), (33a/3), (33a/30), (33a/31),
(33a/31), (33a/32), (33a/33), (33a/33),
(33a/33), (33a/33), (33a/34), (33a/35),
(33a/4), (33a/4), (33a/5), (33a/5),
(33a/7), (33a/8), (33b/1), (33b/1),
(33b/10), (33b/11), (33b/13), (33b/14),
(33b/14), (33b/15), (33b/15), (33b/15),
(33b/16), (33b/16), (33b/19), (33b/2),
(33b/20), (33b/22), (33b/22), (33b/22),
(33b/22), (33b/23), (33b/24), (33b/24),
(33b/25), (33b/28), (33b/28), (33b/28),
(33b/29), (33b/29), (33b/3), (33b/30),
(33b/30), (33b/30), (33b/30), (33b/30),
(33b/31), (33b/32), (33b/32), (33b/32),
(33b/33), (33b/34), (33b/4), (33b/6),
(33b/6), (33b/6), (33b/6), (33b/8),
(34a/10), (34a/11), (34a/11), (34a/11),
(34a/11), (34a/13), (34a/14), (34a/15),
(34a/15), (34a/17), (34a/17), (34a/18),
(34a/19), (34a/2), (34a/20), (34a/21),
(34a/23), (34a/23), (34a/25), (34a/26),
(34a/26), (34a/28), (34a/3), (34a/3),
(34a/3), (34a/32), (34a/33), (34a/34),
(34a/35), (34a/4), (34a/5), (34a/5),
(34a/5), (34a/6), (34a/6), (34a/7),
(34a/7), (34a/7), (34a/7), (34a/7),
(34a/8), (34a/8), (34a/9), (34a/9),
(34a/9), (34b/11), (34b/12), (34b/12),
(34b/12), (34b/12), (34b/12), (34b/12),
(34b/13), (34b/13), (34b/13), (34b/13),
(34b/14), (34b/14), (34b/14), (34b/15),
(34b/15), (34b/15), (34b/16), (34b/16),
(34b/16), (34b/16), (34b/16), (34b/17),
(34b/17), (34b/18), (34b/18), (34b/18),

(34b/19), (34b/19), (34b/19), (34b/19),
(34b/19), (34b/2), (34b/2), (34b/20),
(34b/20), (34b/20), (34b/21), (34b/21),
(34b/21), (34b/22), (34b/22), (34b/22),
(34b/23), (34b/24), (34b/25), (34b/25),
(34b/25), (34b/27), (34b/28), (34b/29),
(34b/3), (34b/3), (34b/3), (34b/3),
(34b/3), (34b/3), (34b/31), (34b/31),
(34b/31), (34b/32), (34b/32), (34b/32),
(34b/33), (34b/33), (34b/34), (34b/34),
(34b/34), (34b/35), (34b/6), (34b/6),
(34b/7), (34b/7), (35a/1), (35a/10),
(35a/11), (35a/11), (35a/11), (35a/15),
(35a/16), (35a/17), (35a/17), (35a/17),
(35a/18), (35a/18), (35a/18), (35a/19),
(35a/19), (35a/2), (35a/2), (35a/2),
(35a/21), (35a/21), (35a/21), (35a/21),
(35a/22), (35a/23), (35a/24), (35a/26),
(35a/27), (35a/27), (35a/27), (35a/27),
(35a/28), (35a/29), (35a/30), (35a/30),
(35a/30), (35a/31), (35a/31), (35a/31),
(35a/31), (35a/33), (35a/33), (35a/34),
(35a/35), (35a/35), (35a/35), (35a/35),
(35a/5), (35a/7), (35a/8), (35a/9),
(35b/1), (35b/1), (35b/1), (35b/1),
(35b/10), (35b/10), (35b/10), (35b/10),
(35b/10), (35b/11), (35b/11), (35b/15),
(35b/15), (35b/16), (35b/17), (35b/17),
(35b/17), (35b/18), (35b/19), (35b/2),
(35b/22), (35b/23), (35b/23), (35b/24),
(35b/25), (35b/25), (35b/27), (35b/29),
(35b/3), (35b/3), (35b/3), (35b/3),
(35b/3), (35b/30), (35b/32), (35b/32),
(35b/33), (35b/33), (35b/33), (35b/34),

(35b/34), (35b/34), (35b/34), (35b/35),
(35b/35), (35b/35), (35b/35), (35b/35),
(35b/4), (35b/4), (35b/4), (35b/5),
(35b/6), (35b/6), (35b/7), (35b/7),
(35b/7), (35b/8), (35b/8), (35b/8),
(35b/8), (35b/9), (35b/9), (35b/9),
(36a/1), (36a/1), (36a/1), (36a/1),
(36a/1), (36a/11), (36a/11), (36a/11),
(36a/11), (36a/11), (36a/11), (36a/12),
(36a/12), (36a/14), (36a/15), (36a/15),
(36a/17), (36a/18), (36a/19), (36a/19),
(36a/2), (36a/2), (36a/2), (36a/2),
(36a/2), (36a/21), (36a/24), (36a/24),
(36a/25), (36a/27), (36a/27), (36a/3),
(36a/3), (36a/3), (36a/3), (36a/32),
(36a/33), (36a/35), (36a/4), (36a/4),
(36a/4), (36a/5), (36a/6), (36a/6),
(36a/9), (36a/9), (36b/12), (36b/14),
(36b/14), (36b/17), (36b/24), (36b/25),
(36b/26), (36b/26), (36b/27), (36b/27),
(36b/29), (36b/3), (36b/3), (36b/3),
(36b/32), (36b/7), (37a/10), (37a/10),
(37a/12), (37a/14), (37a/14), (37a/16),
(37a/16), (37a/18), (37a/19), (37a/19),
(37a/22), (37a/23), (37a/27), (37a/29),
(37a/3), (37a/34), (37a/7), (37a/9),
(37b/10), (37b/10), (37b/13), (37b/13),
(37b/13), (37b/14), (37b/16), (37b/18),
(37b/19), (37b/21), (37b/23), (37b/25),
(37b/27), (37b/28), (37b/30), (37b/34),
(37b/34), (37b/34), (37b/34), (37b/35),
(37b/35), (37b/4), (37b/4), (37b/4),
(38a/1), (38a/1), (38a/11), (38a/13),
(38a/14), (38a/15), (38a/16), (38a/17),

(38a/17), (38a/18), (38a/19), (38a/2),
(38a/2), (38a/21), (38a/21), (38a/23),
(38a/24), (38a/24), (38a/25), (38a/25),
(38a/26), (38a/26), (38a/28), (38a/29),
(38a/3), (38a/30), (38a/32), (38a/32),
(38a/33), (38a/33), (38a/35), (38a/35),
(38a/4), (38a/4), (38a/5), (38a/5),
(38a/6), (38a/7), (38a/8), (38a/8),
(38a/9), (38a/9), (38b/1), (38b/11),
(38b/11), (38b/13), (38b/15), (38b/15),
(38b/16), (38b/22), (38b/30), (38b/31),
(38b/32), (38b/33), (38b/35), (38b/35),
(38b/4), (38b/4), (38b/6), (38b/7),
(38b/7), (38b/8), (39a/10), (39a/12),
(39a/14), (39a/2), (39a/2), (39a/20),
(39a/20), (39a/21), (39a/21), (39a/21),
(39a/22), (39a/23), (39a/25), (39a/26),
(39a/26), (39a/28), (39a/29), (39a/3),
(39a/3), (39a/3), (39a/31), (39a/31),
(39a/32), (39a/32), (39a/34), (39a/34),
(39a/34), (39a/6), (39a/6), (39a/7),
(39b/1), (39b/10), (39b/10), (39b/12),
(39b/12), (39b/14), (39b/16), (39b/17),
(39b/18), (39b/18), (39b/19), (39b/21),
(39b/22), (39b/22), (39b/25), (39b/26),
(39b/27), (39b/29), (39b/3), (39b/30),
(39b/31), (39b/32), (39b/34), (39b/35),
(39b/4), (39b/7), (39b/7), (39b/7),
(39b/8), (39b/9), (3a/1), (3a/13),
(3a/13), (3a/14), (3a/14), (3a/15),
(3a/15), (3a/17), (3a/17), (3a/3), (3a/4),
(3a/4), (3a/4), (3a/6), (3a/7), (3a/7),
(3b/12), (3b/12), (3b/15), (3b/16),
(3b/16), (3b/17), (3b/18), (3b/18),

(3b/18), (3b/19), (3b/19), (3b/21), (40b/7), (40b/8), (40b/8), (40b/8),
(3b/22), (3b/23), (3b/23), (3b/23), (40b/9), (41a/1), (41a/1), (41a/10),
(3b/24), (3b/24), (3b/24), (3b/25), (41a/12), (41a/12), (41a/15), (41a/16),
(3b/27), (3b/27), (3b/27), (3b/27), (41a/18), (41a/18), (41a/18), (41a/18),
(3b/28), (3b/29), (3b/29), (3b/29), (41a/19), (41a/19), (41a/19), (41a/2),
(3b/30), (3b/30), (3b/30), (3b/31), (41a/2), (41a/20), (41a/20), (41a/20),
(3b/31), (3b/32), (3b/32), (3b/32), (41a/20), (41a/21), (41a/22), (41a/22),
(3b/33), (3b/33), (3b/34), (3b/34), (41a/23), (41a/23), (41a/24), (41a/24),
(3b/35), (3b/35), (40a/1), (40a/12), (41a/26), (41a/27), (41a/27), (41a/28),
(40a/13), (40a/14), (40a/15), (40a/18), (41a/31), (41a/34), (41a/35), (41a/35),
(40a/18), (40a/19), (40a/20), (40a/21), (41a/6), (41a/8), (41b/1), (41b/10),
(40a/22), (40a/22), (40a/23), (40a/23), (41b/13), (41b/13), (41b/13), (41b/14),
(40a/23), (40a/24), (40a/26), (40a/26), (41b/14), (41b/14), (41b/15), (41b/16),
(40a/26), (40a/26), (40a/27), (40a/27), (41b/16), (41b/17), (41b/17), (41b/17),
(40a/27), (40a/27), (40a/27), (40a/28), (41b/17), (41b/18), (41b/18), (41b/18),
(40a/28), (40a/29), (40a/29), (40a/29), (41b/2), (41b/20), (41b/20), (41b/23),
(40a/3), (40a/30), (40a/30), (40a/31), (41b/23), (41b/23), (41b/24), (41b/24),
(40a/32), (40a/32), (40a/32), (40a/33), (41b/24), (41b/24), (41b/25), (41b/25),
(40a/33), (40a/34), (40a/35), (40a/35), (41b/25), (41b/26), (41b/26), (41b/26),
(40a/35), (40a/35), (40a/4), (40a/6), (41b/27), (41b/27), (41b/27), (41b/27),
(40a/6), (40a/6), (40a/7), (40a/7), (41b/28), (41b/28), (41b/28), (41b/29),
(40a/8), (40b/1), (40b/1), (40b/10), (41b/29), (41b/29), (41b/29), (41b/29),
(40b/11), (40b/11), (40b/11), (40b/12), (41b/3), (41b/3), (41b/3), (41b/30),
(40b/13), (40b/13), (40b/13), (40b/14), (41b/31), (41b/32), (41b/32), (41b/35),
(40b/15), (40b/15), (40b/16), (40b/16), (41b/35), (41b/35), (41b/35), (41b/4),
(40b/17), (40b/18), (40b/18), (40b/19), (41b/5), (41b/5), (41b/5), (41b/6),
(40b/19), (40b/2), (40b/2), (40b/2), (41b/7), (41b/8), (41b/8), (41b/9),
(40b/20), (40b/21), (40b/21), (40b/22), (42a/1), (42a/10), (42a/10), (42a/10),
(40b/23), (40b/24), (40b/25), (40b/26), (42a/10), (42a/10), (42a/13), (42a/14),
(40b/26), (40b/27), (40b/27), (40b/28), (42a/15), (42a/16), (42a/16), (42a/17),
(40b/29), (40b/29), (40b/29), (40b/3), (42a/17), (42a/18), (42a/19), (42a/19),
(40b/30), (40b/31), (40b/31), (40b/32), (42a/21), (42a/21), (42a/22), (42a/22),
(40b/33), (40b/35), (40b/35), (40b/4), (42a/23), (42a/23), (42a/24), (42a/26),
(40b/4), (40b/4), (40b/6), (40b/7), (42a/29), (42a/3), (42a/3), (42a/3),

(42a/3), (42a/33), (42a/34), (42a/34), (42a/35), (42a/4), (42a/6), (42a/7), (42a/7), (42a/8), (42a/8), (42a/8), (42a/8), (42a/8), (42b/1), (42b/1), (42b/10), (42b/11), (42b/11), (42b/11), (42b/12), (42b/12), (42b/12), (42b/13), (42b/14), (42b/14), (42b/14), (42b/14), (42b/15), (42b/15), (42b/16), (42b/18), (42b/18), (42b/18), (42b/19), (42b/20), (42b/20), (42b/21), (42b/22), (42b/22), (42b/23), (42b/23), (42b/24), (42b/24), (42b/26), (42b/27), (42b/27), (42b/28), (42b/29), (42b/29), (42b/29), (42b/3), (42b/3), (42b/32), (42b/33), (42b/33), (42b/33), (42b/34), (42b/34), (42b/35), (42b/4), (42b/4), (42b/5), (42b/5), (42b/5), (42b/6), (42b/7), (42b/7), (42b/7), (42b/8), (42b/8), (43a/1), (43a/1), (43a/11), (43a/13), (43a/14), (43a/16), (43a/17), (43a/17), (43a/18), (43a/19), (43a/2), (43a/20), (43a/24), (43a/25), (43a/26), (43a/30), (43a/30), (43a/31), (43a/31), (43a/34), (43a/35), (43a/35), (43a/35), (43a/6), (43a/9), (43b/10), (43b/10), (43b/10), (43b/10), (43b/11), (43b/11), (43b/13), (43b/16), (43b/17), (43b/19), (43b/2), (43b/2), (43b/2), (43b/2), (43b/2), (43b/20), (43b/20), (43b/20), (43b/20), (43b/20), (43b/23), (43b/23), (43b/24), (43b/26), (43b/26), (43b/27), (43b/29), (43b/29), (43b/29), (43b/29), (43b/3), (43b/3), (43b/3), (43b/3), (43b/3), (43b/30), (43b/30), (43b/30), (43b/30), (43b/31), (43b/31), (43b/31), (43b/31), (43b/31), (43b/31), (43b/32), (43b/32), (43b/32), (43b/33), (43b/34), (43b/34), (43b/34), (43b/6), (43b/6), (43b/6), (43b/6), (43b/6), (43b/6), (43b/7), (43b/7), (43b/7), (43b/7), (43b/7), (43b/7), (43b/7), (43b/8), (43b/8), (43b/9), (43b/9), (43b/9), (44a/1), (44a/10), (44a/12), (44a/14), (44a/16), (44a/17), (44a/19), (44a/2), (44a/20), (44a/21), (44a/23), (44a/24), (44a/26), (44a/28), (44a/28), (44a/3), (44a/3), (44a/30), (44a/35), (44a/4), (44a/5), (44a/7), (44a/8), (44a/9), (44a/9), (44b/1), (44b/10), (44b/10), (44b/10), (44b/11), (44b/11), (44b/12), (44b/13), (44b/13), (44b/14), (44b/14), (44b/17), (44b/2), (44b/21), (44b/22), (44b/22), (44b/22), (44b/23), (44b/25), (44b/27), (44b/28), (44b/28), (44b/28), (44b/28), (44b/28), (44b/28), (44b/28), (44b/28), (44b/3), (44b/3), (44b/3), (44b/3), (44b/3), (44b/30), (44b/31), (44b/32), (44b/32), (44b/32), (44b/33), (44b/33), (44b/34), (44b/34), (44b/34), (44b/34), (44b/34), (44b/35), (44b/35), (44b/35), (44b/4), (44b/4), (44b/5), (44b/6), (44b/6), (44b/7), (44b/7), (44b/8), (44b/9), (44b/9), (44b/9), (44b/9), (45a/1), (45a/10), (45a/10), (45a/11), (45a/11), (45a/12), (45a/12), (45a/12), (45a/12), (45a/13), (45a/13), (45a/15), (45a/15), (45a/16), (45a/16), (45a/16), (45a/18),

(45a/19), (45a/2), (45a/21), (45a/21), (45a/22), (45a/22), (45a/23), (45a/23), (45a/23), (45a/23), (45a/23), (45a/24), (45a/26), (45a/27), (45a/28), (45a/29), (45a/29), (45a/3), (45a/31), (45a/31), (45a/33), (45a/33), (45a/34), (45a/34), (45a/35), (45a/35), (45a/4), (45a/5), (45a/5), (45a/5), (45a/6), (45a/6), (45a/6), (45a/6), (45a/7), (45a/8), (45a/9), (45b/10), (45b/11), (45b/12), (45b/13), (45b/13), (45b/13), (45b/13), (45b/13), (45b/14), (45b/14), (45b/17), (45b/18), (45b/2), (45b/20), (45b/22), (45b/22), (45b/22), (45b/24), (45b/25), (45b/26), (45b/27), (45b/28), (45b/28), (45b/28), (45b/28), (45b/29), (45b/29), (45b/3), (45b/30), (45b/30), (45b/30), (45b/30), (45b/31), (45b/32), (45b/33), (45b/33), (45b/34), (45b/35), (45b/4), (45b/5), (45b/8), (45b/9), (46a/1), (46a/1), (46a/1), (46a/10), (46a/10), (46a/11), (46a/11), (46a/11), (46a/12), (46a/15), (46a/16), (46a/16), (46a/17), (46a/18), (46a/19), (46a/19), (46a/2), (46a/2), (46a/2), (46a/21), (46a/22), (46a/23), (46a/24), (46a/25), (46a/26), (46a/28), (46a/29), (46a/3), (46a/3), (46a/30), (46a/30), (46a/31), (46a/32), (46a/33), (46a/34), (46a/34), (46a/4), (46a/4), (46a/5), (46a/5), (46a/5), (46a/5), (46a/6), (46a/6), (46a/6), (46a/6), (46a/7), (46a/8), (46a/8), (46a/8), (46a/9), (46a/9), (46b/1), (46b/10), (46b/11), (46b/12), (46b/12), (46b/13), (46b/14), (46b/14), (46b/15), (46b/16), (46b/18), (46b/18), (46b/18), (46b/18), (46b/19), (46b/19), (46b/2), (46b/2), (46b/2), (46b/21), (46b/21), (46b/21), (46b/21), (46b/21), (46b/21), (46b/22), (46b/22), (46b/22), (46b/23), (46b/23), (46b/23), (46b/23), (46b/24), (46b/24), (46b/24), (46b/24), (46b/27), (46b/29), (46b/29), (46b/3), (46b/3), (46b/30), (46b/30), (46b/30), (46b/30), (46b/31), (46b/31), (46b/33), (46b/34), (46b/34), (46b/35), (46b/35), (46b/6), (46b/7), (46b/8), (46b/8), (46b/8), (46b/9), (46b/9), (47a/1), (47a/1), (47a/10), (47a/11), (47a/12), (47a/13), (47a/14), (47a/15), (47a/15), (47a/16), (47a/16), (47a/16), (47a/16), (47a/16), (47a/17), (47a/18), (47a/19), (47a/19), (47a/19), (47a/19), (47a/2), (47a/2), (47a/21), (47a/22), (47a/22), (47a/22), (47a/27), (47a/28), (47a/29), (47a/29), (47a/3), (47a/31), (47a/31), (47a/31), (47a/32), (47a/33), (47a/33), (47a/33), (47a/34), (47a/34), (47a/35), (47a/4), (47a/4), (47a/5), (47a/5), (47a/5), (47a/5), (47a/5), (47a/5), (47a/7), (47a/7), (47a/8), (47a/8), (47a/9), (47a/9), (47a/9), (47a/9), (47b/1), (47b/10), (47b/10), (47b/10), (47b/10), (47b/11), (47b/11), (47b/11), (47b/12), (47b/13), (47b/13), (47b/13), (47b/14), (47b/14), (47b/15), (47b/15), (47b/15), (47b/15), (47b/16), (47b/16), (47b/16), (47b/16),

(47b/17), (47b/17), (47b/17), (47b/17),
(47b/17), (47b/19), (47b/19), (47b/2),
(47b/20), (47b/20), (47b/20), (47b/20),
(47b/20), (47b/21), (47b/21), (47b/21),
(47b/21), (47b/21), (47b/21), (47b/23),
(47b/23), (47b/23), (47b/24), (47b/24),
(47b/24), (47b/25), (47b/25), (47b/29),
(47b/29), (47b/29), (47b/29), (47b/29),
(47b/3), (47b/3), (47b/30), (47b/30),
(47b/30), (47b/30), (47b/30), (47b/30),
(47b/31), (47b/32), (47b/33), (47b/33),
(47b/33), (47b/34), (47b/34), (47b/35),
(47b/35), (47b/5), (47b/6), (47b/6),
(47b/7), (47b/8), (47b/8), (47b/8),
(47b/8), (47b/8), (47b/8), (47b/9),
(47b/9), (47b/9), (48a/10), (48a/10),
(48a/11), (48a/12), (48a/12), (48a/14),
(48a/15), (48a/16), (48a/16), (48a/16),
(48a/17), (48a/17), (48a/17), (48a/18),
(48a/19), (48a/20), (48a/20), (48a/20),
(48a/21), (48a/22), (48a/22), (48a/23),
(48a/23), (48a/23), (48a/24), (48a/24),
(48a/24), (48a/24), (48a/25), (48a/25),
(48a/3), (48a/31), (48a/31), (48a/31),
(48a/34), (48a/5), (48a/7), (48a/8),
(48a/8), (48a/8), (48a/9), (48a/9),
(48a/9), (48a/9), (48b/1), (48b/1),
(48b/10), (48b/11), (48b/14), (48b/14),
(48b/14), (48b/15), (48b/16), (48b/16),
(48b/16), (48b/16), (48b/17), (48b/17),
(48b/17), (48b/17), (48b/17), (48b/17),
(48b/17), (48b/17), (48b/18), (48b/18),
(48b/18), (48b/19), (48b/20), (48b/20),
(48b/20), (48b/20), (48b/21), (48b/22),

(48b/22), (48b/23), (48b/24), (48b/24),
(48b/25), (48b/26), (48b/26), (48b/27),
(48b/30), (48b/30), (48b/32), (48b/32),
(48b/33), (48b/34), (48b/35), (48b/35),
(48b/35), (48b/35), (48b/35), (48b/4),
(48b/5), (48b/5), (48b/5), (48b/6),
(48b/6), (48b/7), (48b/8), (48b/8),
(48b/8), (48b/8), (48b/9), (48b/9),
(49a/1), (49a/1), (49a/1), (49a/1),
(49a/1), (49a/1), (49a/10), (49a/12),
(49a/12), (49a/15), (49a/16), (49a/16),
(49a/17), (49a/18), (49a/18), (49a/2),
(49a/2), (49a/2), (49a/2), (49a/2),
(49a/21), (49a/21), (49a/22), (49a/23),
(49a/24), (49a/25), (49a/26), (49a/27),
(49a/27), (49a/28), (49a/29), (49a/29),
(49a/3), (49a/3), (49a/3), (49a/31),
(49a/32), (49a/33), (49a/33), (49a/34),
(49a/35), (49a/35), (49a/49a/4),
(49a/49a/4), (49a/5), (49a/5), (49a/6),
(49a/7), (49a/7), (49a/7), (49a/8),
(49a/9), (49b/1), (49b/1), (49b/10),
(49b/10), (49b/12), (49b/12), (49b/12),
(49b/12), (49b/13), (49b/13), (49b/13),
(49b/14), (49b/14), (49b/14), (49b/15),
(49b/16), (49b/18), (49b/18), (49b/18),
(49b/19), (49b/19), (49b/2), (49b/2),
(49b/2), (49b/2), (49b/21), (49b/21),
(49b/21), (49b/22), (49b/24), (49b/24),
(49b/25), (49b/25), (49b/28), (49b/29),
(49b/30), (49b/31), (49b/31), (49b/33),
(49b/33), (49b/33), (49b/34), (49b/6),
(49b/6), (49b/7), (49b/8), (49b/8),
(49b/8), (49b/8), (49b/9), (49b/9),

(4a/1), (4a/10), (4a/12), (4a/12), (50b/16), (50b/17), (50b/18), (50b/18),
 (4a/12), (4a/14), (4a/14), (4a/14), (50b/19), (50b/19), (50b/19), (50b/2),
 (4a/15), (4a/15), (4a/16), (4a/17), (50b/2), (50b/20), (50b/20), (50b/20),
 (4a/17), (4a/18), (4a/19), (4a/19), (50b/20), (50b/20), (50b/21), (50b/21),
 (4a/2), (4a/20), (4a/21), (4a/25), (50b/23), (50b/23), (50b/24), (50b/24),
 (4a/26), (4a/28), (4a/28), (4a/29), (50b/24), (50b/24), (50b/25), (50b/25),
 (4a/29), (4a/29), (4a/31), (4a/31), (50b/26), (50b/26), (50b/27), (50b/27),
 (4a/32), (4a/33), (4a/33), (4a/33), (50b/27), (50b/28), (50b/28), (50b/29),
 (4a/35), (4a/35), (4a/5), (4a/6), (4a/8), (50b/29), (50b/29), (50b/29), (50b/29),
 (4a/9), (4a/9), (4b/1), (4b/1), (4b/11), (50b/29), (50b/3), (50b/3), (50b/30),
 (4b/12), (4b/13), (4b/13), (4b/15), (50b/33), (50b/33), (50b/34), (50b/34),
 (4b/19), (4b/19), (4b/2), (4b/21), (50b/4), (50b/4), (50b/4), (50b/4),
 (4b/22), (4b/22), (4b/22), (4b/22), (50b/4), (50b/5), (50b/5), (50b/5),
 (4b/24), (4b/24), (4b/25), (4b/26), (50b/6), (50b/7), (50b/9), (50b/9),
 (4b/26), (4b/27), (4b/27), (4b/28), (50b/9), (50b/9), (50b/9), (51a/1),
 (4b/28), (4b/29), (4b/31), (4b/33), (51a/1), (51a/10), (51a/11), (51a/11),
 (4b/5), (4b/6), (4b/6), (4b/6), (4b/7), (51a/11), (51a/11), (51a/12), (51a/12),
 (4b/8), (4b/8), (4b/9), (4b/9), (50a/1), (51a/12), (51a/13), (51a/13), (51a/13),
 (50a/1), (50a/10), (50a/10), (50a/11), (51a/13), (51a/13), (51a/13), (51a/14),
 (50a/14), (50a/14), (50a/14), (50a/15), (51a/14), (51a/14), (51a/14), (51a/15),
 (50a/15), (50a/15), (50a/17), (50a/17), (51a/15), (51a/15), (51a/17), (51a/17),
 (50a/19), (50a/2), (50a/2), (50a/2), (51a/18), (51a/18), (51a/18), (51a/18),
 (50a/20), (50a/22), (50a/22), (50a/23), (51a/18), (51a/18), (51a/19), (51a/2),
 (50a/23), (50a/23), (50a/25), (50a/28), (51a/20), (51a/21), (51a/22), (51a/23),
 (50a/28), (50a/29), (50a/29), (50a/3), (51a/24), (51a/25), (51a/25), (51a/25),
 (50a/3), (50a/3), (50a/30), (50a/32), (51a/26), (51a/26), (51a/28), (51a/29),
 (50a/33), (50a/34), (50a/34), (50a/35), (51a/29), (51a/29), (51a/30), (51a/31),
 (50a/35), (50a/4), (50a/5), (50a/5), (51a/31), (51a/32), (51a/33), (51a/33),
 (50a/6), (50a/6), (50a/6), (50a/6), (51a/33), (51a/34), (51a/35), (51a/4),
 (50a/7), (50a/7), (50a/7), (50a/7), (51a/6), (51a/8), (51a/8), (51a/9),
 (50a/7), (50a/7), (50a/7), (50b/1), (51a/9), (51b/1), (51b/1), (51b/1),
 (50b/1), (50b/1), (50b/1), (50b/10), (51b/11), (51b/11), (51b/11), (51b/11),
 (50b/10), (50b/12), (50b/12), (50b/13), (51b/12), (51b/16), (51b/18), (51b/2),
 (50b/13), (50b/14), (50b/15), (50b/15), (51b/20), (51b/21), (51b/21), (51b/23),

(51b/25), (51b/26), (51b/26), (51b/3),
(51b/3), (51b/3), (51b/32), (51b/32),
(51b/4), (51b/5), (51b/6), (51b/8),
(51b/9), (52a/10), (52a/10), (52a/10),
(52a/11), (52a/11), (52a/11), (52a/11),
(52a/12), (52a/13), (52a/18), (52a/18),
(52a/18), (52a/18), (52a/2), (52a/2),
(52a/2), (52a/22), (52a/22), (52a/23),
(52a/25), (52a/25), (52a/25), (52a/25),
(52a/26), (52a/26), (52a/27), (52a/27),
(52a/27), (52a/28), (52a/29), (52a/3),
(52a/3), (52a/30), (52a/30), (52a/31),
(52a/33), (52a/35), (52a/35), (52a/35),
(52a/5), (52a/6), (52a/7), (52a/8),
(52a/9), (52a/9), (52a/9), (52b/1),
(52b/11), (52b/11), (52b/13), (52b/14),
(52b/14), (52b/14), (52b/15), (52b/15),
(52b/15), (52b/15), (52b/15), (52b/17),
(52b/17), (52b/17), (52b/19), (52b/19),
(52b/21), (52b/22), (52b/22), (52b/22),
(52b/23), (52b/29), (52b/29), (52b/31),
(52b/31), (52b/31), (52b/32), (52b/33),
(52b/33), (52b/33), (52b/34), (52b/35),
(52b/4), (52b/4), (52b/4), (52b/5),
(52b/6), (52b/6), (52b/6), (52b/6),
(52b/7), (52b/7), (52b/7), (52b/8),
(52b/8), (52b/8), (52b/8), (52b/9),
(52b/9), (52b/9), (52b/9), (53a/1),
(53a/10), (53a/10), (53a/10), (53a/11),
(53a/11), (53a/11), (53a/12), (53a/12),
(53a/12), (53a/13), (53a/13), (53a/14),
(53a/14), (53a/15), (53a/15), (53a/15),
(53a/15), (53a/16), (53a/16), (53a/16),
(53a/16), (53a/16), (53a/16), (53a/17),

(53a/2), (53a/2), (53a/22), (53a/24),
(53a/24), (53a/25), (53a/25), (53a/26),
(53a/28), (53a/29), (53a/29), (53a/29),
(53a/3), (53a/31), (53a/31), (53a/32),
(53a/32), (53a/33), (53a/34), (53a/35),
(53a/35), (53a/35), (53a/4), (53a/5),
(53a/6), (53a/7), (53a/7), (53a/7),
(53a/8), (53a/9), (53a/9), (53a/9),
(53a/9), (53b/1), (53b/10), (53b/11),
(53b/13), (53b/14), (53b/14), (53b/15),
(53b/16), (53b/17), (53b/18), (53b/19),
(53b/19), (53b/2), (53b/20), (53b/20),
(53b/21), (53b/21), (53b/22), (53b/22),
(53b/22), (53b/22), (53b/23), (53b/24),
(53b/26), (53b/26), (53b/26), (53b/27),
(53b/27), (53b/28), (53b/3), (53b/3),
(53b/3), (53b/30), (53b/31), (53b/31),
(53b/31), (53b/31), (53b/32), (53b/32),
(53b/33), (53b/33), (53b/34), (53b/34),
(53b/34), (53b/4), (53b/4), (53b/4),
(53b/5), (53b/5), (53b/5), (53b/6),
(53b/8), (53b/8), (53b/8), (53b/9),
(53b/9), (53b/9), (53b/9), (54a/1),
(54a/1), (54a/10), (54a/10), (54a/10),
(54a/11), (54a/11), (54a/17), (54a/21),
(54a/21), (54a/22), (54a/22), (54a/23),
(54a/23), (54a/24), (54a/24), (54a/24),
(54a/25), (54a/28), (54a/30), (54a/31),
(54a/32), (54a/33), (54a/34), (54a/34),
(54a/34), (54a/34), (54a/34), (54a/35),
(54a/35), (54a/6), (54a/7), (54a/7),
(54b/1), (54b/1), (54b/10), (54b/10),
(54b/12), (54b/12), (54b/14), (54b/14),
(54b/14), (54b/15), (54b/16), (54b/17),

(54b/19), (54b/19), (54b/2), (54b/2),
(54b/2), (54b/20), (54b/20), (54b/20),
(54b/20), (54b/21), (54b/22), (54b/23),
(54b/24), (54b/25), (54b/26), (54b/26),
(54b/28), (54b/28), (54b/29), (54b/29),
(54b/29), (54b/29), (54b/29), (54b/29),
(54b/29), (54b/3), (54b/30), (54b/4),
(54b/4), (54b/5), (54b/7), (54b/7),
(54b/8), (54b/8), (54b/9), (55a/11),
(55a/12), (55a/14), (55a/16), (55a/16),
(55a/18), (55a/19), (55a/19), (55a/19),
(55a/2), (55a/2), (55a/20), (55a/20),
(55a/21), (55a/21), (55a/23), (55a/24),
(55a/26), (55a/26), (55a/27), (55a/28),
(55a/28), (55a/3), (55a/3), (55a/4),
(55a/4), (55a/5), (55a/5), (55a/6),
(55a/6), (55a/6), (55a/6), (55a/6),
(55a/7), (55b/1), (55b/11), (55b/11),
(55b/13), (55b/13), (55b/13), (55b/13),
(55b/2), (55b/21), (55b/23), (55b/23),
(55b/24), (55b/24), (55b/26), (55b/26),
(55b/28), (55b/28), (55b/28), (55b/29),
(55b/29), (55b/29), (55b/3), (55b/3),
(55b/32), (55b/32), (55b/33), (55b/35),
(55b/35), (55b/35), (55b/35), (55b/4),
(55b/4), (55b/6), (55b/8), (56a/15),
(56a/15), (56a/16), (56a/18), (56a/18),
(56a/20), (56a/20), (56a/20), (56a/21),
(56a/21), (56a/27), (56a/28), (56a/29),
(56a/29), (56a/3), (56a/33), (56a/34),
(56a/6), (56a/6), (56b/1), (56b/12),
(56b/13), (56b/14), (56b/15), (56b/17),
(56b/17), (56b/18), (56b/18), (56b/19),
(56b/19), (56b/19), (56b/2), (56b/20),

(56b/20), (56b/23), (56b/24), (56b/24),
(56b/25), (56b/26), (56b/26), (56b/28),
(56b/29), (56b/29), (56b/30), (56b/30),
(56b/31), (56b/31), (56b/32), (56b/32),
(56b/33), (56b/33), (56b/35), (56b/8),
(57a/10), (57a/11), (57a/11), (57a/12),
(57a/14), (57a/15), (57a/15), (57a/15),
(57a/16), (57a/19), (57a/19), (57a/19),
(57a/19), (57a/2), (57a/2), (57a/2),
(57a/2), (57a/21), (57a/21), (57a/22),
(57a/23), (57a/23), (57a/23), (57a/23),
(57a/25), (57a/26), (57a/26), (57a/26),
(57a/28), (57a/28), (57a/29), (57a/3),
(57a/3), (57a/3), (57a/30), (57a/30),
(57a/31), (57a/32), (57a/33), (57a/35),
(57a/4), (57a/4), (57a/5), (57a/6),
(57a/7), (57a/7), (57a/7), (57b/1),
(57b/1), (57b/10), (57b/10), (57b/10),
(57b/11), (57b/11), (57b/12), (57b/12),
(57b/13), (57b/13), (57b/14), (57b/15),
(57b/16), (57b/16), (57b/16), (57b/17),
(57b/17), (57b/17), (57b/17), (57b/18),
(57b/18), (57b/18), (57b/2), (57b/20),
(57b/20), (57b/20), (57b/20), (57b/22),
(57b/22), (57b/22), (57b/23), (57b/24),
(57b/25), (57b/25), (57b/26), (57b/26),
(57b/27), (57b/27), (57b/27), (57b/27),
(57b/29), (57b/3), (57b/30), (57b/30),
(57b/31), (57b/31), (57b/31), (57b/31),
(57b/32), (57b/32), (57b/32), (57b/33),
(57b/33), (57b/33), (57b/34), (57b/34),
(57b/35), (57b/35), (57b/35), (57b/4),
(57b/4), (57b/4), (57b/5), (57b/5),
(57b/5), (57b/5), (57b/6), (57b/6),

(57b/7), (57b/8), (57b/8), (57b/8), (58b/4), (58b/4), (58b/4), (58b/5),
(57b/9), (57b/9), (57b/9), (57b/9), (58b/6), (58b/7), (58b/7), (58b/8),
(58a/1), (58a/1), (58a/1), (58a/10), (58b/8), (58b/8), (58b/9), (58b/9),
(58a/10), (58a/11), (58a/11), (58a/13), (58b/9), (59a/1), (59a/10), (59a/10),
(58a/14), (58a/14), (58a/14), (58a/14), (59a/11), (59a/11), (59a/12), (59a/12),
(58a/14), (58a/14), (58a/15), (58a/15), (59a/12), (59a/14), (59a/15), (59a/16),
(58a/15), (58a/15), (58a/15), (58a/16), (59a/16), (59a/18), (59a/19), (59a/19),
(58a/17), (58a/19), (58a/19), (58a/19), (59a/19), (59a/19), (59a/19), (59a/2),
(58a/19), (58a/2), (58a/20), (58a/20), (59a/20), (59a/20), (59a/21), (59a/21),
(58a/20), (58a/21), (58a/21), (58a/22), (59a/21), (59a/22), (59a/22), (59a/22),
(58a/22), (58a/23), (58a/23), (58a/24), (59a/23), (59a/23), (59a/23), (59a/25),
(58a/24), (58a/24), (58a/26), (58a/26), (59a/25), (59a/26), (59a/28), (59a/28),
(58a/27), (58a/27), (58a/28), (58a/29), (59a/29), (59a/29), (59a/3), (59a/3),
(58a/3), (58a/3), (58a/30), (58a/31), (59a/30), (59a/31), (59a/32), (59a/34),
(58a/31), (58a/31), (58a/32), (58a/32), (59a/35), (59a/35), (59a/35), (59a/4),
(58a/32), (58a/32), (58a/32), (58a/33), (59a/6), (59a/6), (59a/6), (59a/6),
(58a/35), (58a/35), (58a/4), (58a/5), (59a/7), (59a/7), (59a/8), (59a/9),
(58a/5), (58a/5), (58a/5), (58a/5), (59b/1), (59b/1), (59b/14), (59b/15),
(58a/6), (58a/7), (58a/8), (58a/8), (59b/16), (59b/16), (59b/18), (59b/19),
(58a/8), (58a/9), (58a/9), (58a/9), (59b/19), (59b/2), (59b/2), (59b/2),
(58b/1), (58b/1), (58b/10), (58b/10), (59b/21), (59b/22), (59b/23), (59b/24),
(58b/10), (58b/10), (58b/10), (58b/11), (59b/25), (59b/28), (59b/28), (59b/3),
(58b/11), (58b/11), (58b/11), (58b/11), (59b/3), (59b/30), (59b/30), (59b/31),
(58b/12), (58b/12), (58b/14), (58b/16), (59b/32), (59b/33), (59b/34), (59b/35),
(58b/17), (58b/18), (58b/19), (58b/2), (59b/4), (59b/6), (59b/7), (59b/8),
(58b/2), (58b/21), (58b/21), (58b/22), (59b/9), (59b/9), (5a/1), (5a/1), (5a/10),
(58b/23), (58b/23), (58b/23), (58b/24), (5a/11), (5a/13), (5a/15), (5a/16),
(58b/24), (58b/24), (58b/25), (58b/26), (5a/17), (5a/17), (5a/18), (5a/19),
(58b/26), (58b/26), (58b/27), (58b/27), (5a/19), (5a/19), (5a/19), (5a/2),
(58b/27), (58b/27), (58b/27), (58b/28), (5a/20), (5a/20), (5a/21), (5a/22),
(58b/28), (58b/28), (58b/29), (58b/29), (5a/24), (5a/25), (5a/26), (5a/27),
(58b/29), (58b/30), (58b/30), (58b/30), (5a/28), (5a/28), (5a/29), (5a/3),
(58b/30), (58b/31), (58b/32), (58b/33), (5a/31), (5a/32), (5a/33), (5a/34),
(58b/33), (58b/33), (58b/35), (58b/35), (5a/34), (5a/34), (5a/35), (5a/4), (5a/6),

(5a/7), (5a/9), (5b/1), (5b/1), (5b/1),
(5b/10), (5b/11), (5b/11), (5b/12),
(5b/12), (5b/14), (5b/15), (5b/17),
(5b/18), (5b/18), (5b/2), (5b/2),
(5b/20), (5b/20), (5b/22), (5b/22),
(5b/23), (5b/24), (5b/25), (5b/25),
(5b/26), (5b/26), (5b/26), (5b/3),
(5b/31), (5b/32), (5b/33), (5b/35),
(5b/5), (5b/6), (5b/6), (5b/6), (5b/6),
(5b/6), (5b/7), (5b/7), (5b/7), (5b/8),
(60a/1), (60a/10), (60a/10), (60a/12),
(60a/12), (60a/14), (60a/15), (60a/19),
(60a/2), (60a/20), (60a/21), (60a/22),
(60a/22), (60a/23), (60a/23), (60a/24),
(60a/24), (60a/25), (60a/26), (60a/26),
(60a/29), (60a/3), (60a/3), (60a/30),
(60a/30), (60a/32), (60a/34), (60a/35),
(60a/4), (60a/6), (60a/8), (60b/1),
(60b/11), (60b/12), (60b/13), (60b/13),
(60b/14), (60b/16), (60b/17), (60b/17),
(60b/18), (60b/19), (60b/19), (60b/19),
(60b/2), (60b/20), (60b/21), (60b/22),
(60b/23), (60b/23), (60b/24), (60b/25),
(60b/26), (60b/26), (60b/27), (60b/27),
(60b/27), (60b/28), (60b/28), (60b/28),
(60b/28), (60b/29), (60b/30), (60b/30),
(60b/30), (60b/31), (60b/32), (60b/33),
(60b/34), (60b/35), (60b/6), (60b/8),
(60b/9), (61a/1), (61a/10), (61a/10),
(61a/12), (61a/12), (61a/13), (61a/14),
(61a/17), (61a/18), (61a/19), (61a/19),
(61a/20), (61a/20), (61a/21), (61a/24),
(61a/24), (61a/25), (61a/26), (61a/28),
(61a/29), (61a/3), (61a/3), (61a/30),

(61a/30), (61a/31), (61a/31), (61a/32),
(61a/33), (61a/34), (61a/34), (61a/34),
(61a/34), (61a/35), (61a/4), (61a/4),
(61a/6), (61a/7), (61a/7), (61a/7),
(61a/9), (61b/1), (61b/1), (61b/10),
(61b/11), (61b/12), (61b/12), (61b/13),
(61b/14), (61b/14), (61b/15), (61b/16),
(61b/17), (61b/17), (61b/17), (61b/18),
(61b/18), (61b/18), (61b/2), (61b/20),
(61b/20), (61b/21), (61b/21), (61b/23),
(61b/24), (61b/24), (61b/25), (61b/25),
(61b/26), (61b/27), (61b/27), (61b/28),
(61b/28), (61b/3), (61b/3), (61b/3),
(61b/3), (61b/30), (61b/33), (61b/34),
(61b/34), (61b/35), (61b/4), (61b/4),
(61b/5), (61b/5), (61b/6), (61b/6),
(61b/6), (61b/6), (61b/6), (61b/9),
(61b/9), (62a/1), (62a/10), (62a/12),
(62a/13), (62a/13), (62a/14), (62a/14),
(62a/19), (62a/19), (62a/19), (62a/21),
(62a/21), (62a/23), (62a/23), (62a/24),
(62a/24), (62a/25), (62a/25), (62a/28),
(62a/28), (62a/28), (62a/29), (62a/29),
(62a/29), (62a/3), (62a/30), (62a/32),
(62a/32), (62a/32), (62a/33), (62a/34),
(62a/35), (62a/4), (62a/4), (62a/5),
(62a/5), (62a/6), (62a/6), (62a/6),
(62a/7), (62a/7), (62a/8), (62a/8),
(62a/9), (62a/9), (62b/1), (62b/10),
(62b/11), (62b/12), (62b/13), (62b/14),
(62b/14), (62b/15), (62b/15), (62b/18),
(62b/18), (62b/18), (62b/2), (62b/20),
(62b/20), (62b/22), (62b/22), (62b/22),
(62b/22), (62b/23), (62b/23), (62b/24),

(62b/24), (62b/24), (62b/25), (62b/26), (62b/26), (62b/26), (62b/26), (62b/27), (62b/27), (62b/28), (62b/28), (62b/29), (62b/3), (62b/31), (62b/32), (62b/33), (62b/33), (62b/34), (62b/34), (62b/34), (62b/4), (62b/5), (62b/5), (62b/6), (62b/7), (62b/8), (62b/8), (62b/8), (62b/9), (62b/9), (62b/9), (63a/1), (63a/10), (63a/12), (63a/13), (63a/13), (63a/15), (63a/15), (63a/16), (63a/16), (63a/17), (63a/17), (63a/18), (63a/19), (63a/2), (63a/2), (63a/2), (63a/2), (63a/20), (63a/20), (63a/22), (63a/23), (63a/25), (63a/25), (63a/28), (63a/29), (63a/29), (63a/29), (63a/29), (63a/31), (63a/32), (63a/33), (63a/34), (63a/35), (63a/35), (63a/35), (63a/35), (63a/4), (63a/5), (63a/6), (63a/6), (63a/7), (63a/8), (63b/11), (63b/12), (63b/13), (63b/14), (63b/14), (63b/16), (63b/17), (63b/18), (63b/18), (63b/18), (63b/18), (63b/18), (63b/19), (63b/19), (63b/19), (63b/2), (63b/20), (63b/21), (63b/21), (63b/22), (63b/23), (63b/23), (63b/24), (63b/25), (63b/25), (63b/25), (63b/26), (63b/28), (63b/29), (63b/29), (63b/29), (63b/3), (63b/30), (63b/30), (63b/30), (63b/30), (63b/32), (63b/33), (63b/33), (63b/35), (63b/5), (63b/5), (63b/5), (63b/5), (63b/5), (63b/6), (63b/7), (63b/8), (64a/1), (64a/10), (64a/10), (64a/11), (64a/12), (64a/12), (64a/13), (64a/15), (64a/18), (64a/18), (64a/18), (64a/19), (64a/2), (64a/2), (64a/23), (64a/23), (64a/24), (64a/25), (64a/28), (64a/3), (64a/31), (64a/31), (64a/32), (64a/32), (64a/32), (64a/33), (64a/4), (64a/4), (64a/7), (64a/7), (64a/8), (64a/8), (64a/8), (64a/9), (64b/1), (64b/11), (64b/12), (64b/13), (64b/14), (64b/14), (64b/15), (64b/16), (64b/17), (64b/17), (64b/17), (64b/17), (64b/17), (64b/17), (64b/18), (64b/19), (64b/19), (64b/2), (64b/20), (64b/20), (64b/21), (64b/22), (64b/23), (64b/24), (64b/25), (64b/26), (64b/27), (64b/28), (64b/29), (64b/30), (64b/30), (64b/31), (64b/31), (64b/32), (64b/32), (64b/33), (64b/33), (64b/34), (64b/35), (64b/5), (64b/5), (64b/6), (64b/9), (65a/1), (65a/1), (65a/10), (65a/12), (65a/12), (65a/14), (65a/15), (65a/16), (65a/16), (65a/17), (65a/18), (65a/2), (65a/2), (65a/20), (65a/22), (65a/22), (65a/22), (65a/23), (65a/23), (65a/24), (65a/24), (65a/25), (65a/27), (65a/27), (65a/27), (65a/27), (65a/28), (65a/28), (65a/29), (65a/29), (65a/3), (65a/30), (65a/31), (65a/32), (65a/33), (65a/33), (65a/33), (65a/34), (65a/34), (65a/35), (65a/4), (65a/4), (65a/4), (65a/5), (65a/5), (65a/5), (65a/6), (65a/6), (65a/6), (65a/6), (65a/7), (65a/7), (65a/8), (65a/8), (65a/8), (65a/8), (65a/8), (65a/8), (65a/9), (65a/9), (65a/9), (65a/9), (65b/10), (65b/10), (65b/11), (65b/12), (65b/13), (65b/13), (65b/13), (65b/13), (65b/13), (65b/14), (65b/14), (65b/14), (65b/14), (65b/14), (65b/15), (65b/15), (65b/15), (65b/16),

(6a/9), (6b/11), (6b/13), (6b/15),
(6b/16), (6b/16), (6b/17), (6b/2),
(6b/21), (6b/22), (6b/26), (6b/27),
(6b/28), (6b/29), (6b/3), (6b/3),
(6b/30), (6b/35), (6b/4), (6b/5), (6b/6),
(6b/6), (6b/7), (6b/8), (70a/1), (70a/1),
(70a/10), (70a/11), (70a/11), (70a/11),
(70a/12), (70a/12), (70a/12), (70a/13),
(70a/14), (70a/14), (70a/15), (70a/17),
(70a/18), (70a/19), (70a/19), (70a/19),
(70a/20), (70a/20), (70a/21), (70a/21),
(70a/21), (70a/22), (70a/22), (70a/23),
(70a/24), (70a/26), (70a/26), (70a/28),
(70a/29), (70a/29), (70a/29), (70a/29),
(70a/3), (70a/3), (70a/30), (70a/30),
(70a/32), (70a/33), (70a/33), (70a/33),
(70a/34), (70a/4), (70a/5), (70a/6),
(70a/7), (70a/8), (70a/9), (70a/9),
(70a/9), (70a/9), (70b/1), (70b/10),
(70b/11), (70b/12), (70b/12), (70b/12),
(70b/13), (70b/13), (70b/14), (70b/15),
(70b/16), (70b/16), (70b/17), (70b/18),
(70b/19), (70b/2), (70b/22), (70b/23),
(70b/23), (70b/23), (70b/24), (70b/25),
(70b/26), (70b/26), (70b/28), (70b/29),
(70b/3), (70b/30), (70b/31), (70b/31),
(70b/32), (70b/33), (70b/34), (70b/34),
(70b/35), (70b/35), (70b/35), (70b/35),
(70b/4), (70b/6), (70b/6), (70b/8),
(71a/1), (71a/1), (71a/10), (71a/11),
(71a/11), (71a/11), (71a/12), (71a/12),
(71a/12), (71a/13), (71a/16), (71a/16),
(71a/17), (71a/18), (71a/18), (71a/19),
(71a/19), (71a/2), (71a/2), (71a/2),

(71a/20), (71a/20), (71a/21), (71a/21),
(71a/22), (71a/23), (71a/24), (71a/24),
(71a/25), (71a/26), (71a/26), (71a/26),
(71a/28), (71a/29), (71a/29), (71a/3),
(71a/3), (71a/30), (71a/31), (71a/31),
(71a/31), (71a/31), (71a/33), (71a/33),
(71a/34), (71a/4), (71a/5), (71a/6),
(71a/7), (71b/1), (71b/10), (71b/10),
(71b/11), (71b/11), (71b/12), (71b/13),
(71b/14), (71b/15), (71b/17), (71b/18),
(71b/18), (71b/19), (71b/19), (71b/19),
(71b/2), (71b/20), (71b/20), (71b/20),
(71b/21), (71b/21), (71b/24), (71b/25),
(71b/25), (71b/26), (71b/26), (71b/29),
(71b/29), (71b/3), (71b/3), (71b/34),
(71b/34), (71b/35), (71b/35), (71b/35),
(71b/4), (71b/5), (71b/6), (71b/6),
(71b/6), (71b/7), (71b/9), (72a/10),
(72a/11), (72a/11), (72a/13), (72a/13),
(72a/14), (72a/14), (72a/17), (72a/17),
(72a/17), (72a/18), (72a/18), (72a/19),
(72a/19), (72a/19), (72a/19), (72a/19),
(72a/19), (72a/19), (72a/2), (72a/2),
(72a/21), (72a/22), (72a/22), (72a/23),
(72a/24), (72a/24), (72a/24), (72a/24),
(72a/25), (72a/25), (72a/25), (72a/25),
(72a/25), (72a/25), (72a/26), (72a/27),
(72a/27), (72a/28), (72a/28), (72a/28),
(72a/29), (72a/3), (72a/3), (72a/3),
(72a/3), (72a/30), (72a/31), (72a/32),
(72a/32), (72a/35), (72a/4), (72a/4),
(72a/5), (72a/6), (72a/6), (72a/9),
(72b/1), (72b/1), (72b/1), (72b/10),
(72b/10), (72b/10), (72b/11), (72b/12),

(72b/12), (72b/12), (72b/12), (72b/15),
(72b/15), (72b/16), (72b/16), (72b/17),
(72b/17), (72b/19), (72b/2), (72b/20),
(72b/21), (72b/23), (72b/24), (72b/24),
(72b/24), (72b/25), (72b/25), (72b/26),
(72b/27), (72b/29), (72b/30), (72b/32),
(72b/34), (72b/35), (72b/5), (72b/5),
(72b/5), (72b/5), (72b/6), (72b/7),
(73a/1), (73a/10), (73a/10), (73a/10),
(73a/10), (73a/10), (73a/10), (73a/11),
(73a/12), (73a/12), (73a/12), (73a/12),
(73a/13), (73a/15), (73a/15), (73a/15),
(73a/15), (73a/15), (73a/15), (73a/15),
(73a/17), (73a/17), (73a/18), (73a/18),
(73a/18), (73a/18), (73a/2), (73a/20),
(73a/23), (73a/24), (73a/24), (73a/25),
(73a/26), (73a/27), (73a/27), (73a/29),
(73a/3), (73a/3), (73a/30), (73a/30),
(73a/31), (73a/32), (73a/32), (73a/33),
(73a/34), (73a/34), (73a/4), (73a/6),
(73a/7), (73a/7), (73a/8), (73a/9),
(73a/9), (73a/9), (73a/9), (73a/9),
(73a/9), (73b/1), (73b/1), (73b/1),
(73b/10), (73b/10), (73b/11), (73b/11),
(73b/11), (73b/12), (73b/12), (73b/12),
(73b/13), (73b/17), (73b/17), (73b/18),
(73b/18), (73b/18), (73b/19), (73b/19),
(73b/2), (73b/2), (73b/20), (73b/20),
(73b/20), (73b/20), (73b/20), (73b/21),
(73b/21), (73b/22), (73b/23), (73b/24),
(73b/26), (73b/26), (73b/27), (73b/29),
(73b/30), (73b/30), (73b/33), (73b/33),
(73b/35), (73b/35), (73b/35), (73b/35),
(73b/35), (73b/35), (73b/5), (73b/6),
(73b/6), (73b/7), (73b/9), (73b/9),
(74a/1), (74a/10), (74a/10), (74a/11),
(74a/12), (74a/13), (74a/14), (74a/14),
(74a/14), (74a/18), (74a/2), (74a/20),
(74a/21), (74a/21), (74a/23), (74a/23),
(74a/23), (74a/23), (74a/24), (74a/24),
(74a/25), (74a/25), (74a/25), (74a/26),
(74a/26), (74a/27), (74a/27), (74a/27),
(74a/28), (74a/29), (74a/29), (74a/3),
(74a/3), (74a/30), (74a/30), (74a/31),
(74a/31), (74a/32), (74a/4), (74a/4),
(74a/4), (74a/4), (74a/5), (74a/6),
(74a/8), (74a/8), (74a/9), (74b/1),
(74b/10), (74b/10), (74b/12), (74b/12),
(74b/12), (74b/12), (74b/13), (74b/14),
(74b/14), (74b/15), (74b/15), (74b/15),
(74b/15), (74b/15), (74b/15), (74b/16),
(74b/16), (74b/16), (74b/17), (74b/17),
(74b/18), (74b/18), (74b/19), (74b/19),
(74b/19), (74b/20), (74b/22), (74b/22),
(74b/22), (74b/23), (74b/23), (74b/23),
(74b/23), (74b/23), (74b/23), (74b/24),
(74b/24), (74b/25), (74b/25), (74b/26),
(74b/26), (74b/26), (74b/26), (74b/27),
(74b/27), (74b/27), (74b/27), (74b/28),
(74b/29), (74b/3), (74b/3), (74b/30),
(74b/30), (74b/32), (74b/32), (74b/32),
(74b/33), (74b/33), (74b/33), (74b/34),
(74b/34), (74b/34), (74b/35), (74b/5),
(74b/5), (74b/6), (74b/7), (74b/7),
(74b/7), (74b/7), (74b/9), (74b/9),
(75a/1), (75a/10), (75a/11), (75a/11),
(75a/11), (75a/11), (75a/11), (75a/13),
(75a/13), (75a/15), (75a/15), (75a/15),

(75a/16), (75a/17), (75a/17), (75a/18), (75a/18), (75a/19), (75a/2), (75a/2), (75a/21), (75a/21), (75a/21), (75a/22), (75a/22), (75a/22), (75a/23), (75a/23), (75a/23), (75a/23), (75a/24), (75a/25), (75a/25), (75a/26), (75a/26), (75a/26), (75a/26), (75a/26), (75a/26), (75a/27), (75a/27), (75a/28), (75a/28), (75a/28), (75a/3), (75a/30), (75a/30), (75a/31), (75a/31), (75a/32), (75a/32), (75a/32), (75a/32), (75a/33), (75a/34), (75a/35), (75a/4), (75a/5), (75a/5), (75a/6), (75a/6), (75a/7), (75a/8), (75a/9), (75a/9), (75a/9), (75a/9), (75b/1), (75b/1), (75b/1), (75b/10), (75b/10), (75b/10), (75b/10), (75b/11), (75b/11), (75b/11), (75b/11), (75b/11), (75b/11), (75b/12), (75b/12), (75b/12), (75b/12), (75b/12), (75b/12), (75b/12), (75b/13), (75b/13), (75b/14), (75b/15), (75b/17), (75b/17), (75b/18), (75b/19), (75b/2), (75b/2), (75b/23), (75b/23), (75b/25), (75b/26), (75b/27), (75b/28), (75b/29), (75b/29), (75b/3), (75b/3), (75b/32), (75b/32), (75b/33), (75b/34), (75b/35), (75b/35), (75b/35), (75b/35), (75b/35), (75b/4), (75b/4), (75b/4), (75b/4), (75b/4), (75b/5), (75b/6), (75b/6), (75b/7), (75b/7), (75b/8), (75b/8), (75b/8), (75b/8), (75b/8), (75b/8), (75b/8), (75b/8), (75b/8), (75b/8), (75b/9), (76a/1), (76a/1), (76a/1), (76a/12), (76a/15), (76a/15), (76a/16), (76a/16), (76a/17), (76a/17), (76a/19), (76a/19), (76a/19), (76a/2), (76a/2), (76a/20), (76a/20), (76a/21), (76a/21), (76a/23), (76a/23), (76a/24), (76a/24), (76a/25), (76a/29), (76a/3), (76a/30), (76a/30), (76a/31), (76a/31), (76a/31), (76a/4), (76a/4), (76a/4), (76a/5), (76a/5), (76a/6), (76a/6), (76a/7), (76a/7), (76a/8), (76a/8), (76a/9), (76b/11), (76b/11), (76b/12), (76b/12), (76b/12), (76b/15), (76b/16), (76b/17), (76b/19), (76b/19), (76b/20), (76b/20), (76b/20), (76b/22), (76b/23), (76b/23), (76b/26), (76b/28), (76b/29), (76b/29), (76b/32), (76b/35), (76b/4), (76b/4), (76b/5), (76b/6), (76b/6), (76b/6), (76b/7), (76b/7), (76b/7), (77a/1), (77a/11), (77a/13), (77a/14), (77a/15), (77a/16), (77a/17), (77a/17), (77a/17), (77a/18), (77a/18), (77a/18), (77a/19), (77a/19), (77a/2), (77a/23), (77a/24), (77a/24), (77a/26), (77a/26), (77a/27), (77a/31), (77a/31), (77a/31), (77a/32), (77a/32), (77a/32), (77a/32), (77a/32), (77a/33), (77a/34), (77a/35), (77a/35), (77a/35), (77a/5), (77a/7), (77a/7), (77a/8), (77a/8), (77b/1), (77b/1), (77b/1), (77b/1), (77b/10), (77b/10), (77b/10), (77b/11), (77b/12), (77b/13), (77b/13), (77b/14), (77b/15), (77b/16), (77b/18), (77b/19), (77b/19), (77b/20), (77b/20), (77b/20), (77b/20), (77b/20), (77b/21), (77b/21), (77b/23), (77b/24), (77b/26), (77b/26), (77b/26), (77b/26), (77b/26), (77b/27), (77b/28), (77b/28), (77b/30), (77b/31), (77b/4), (77b/6), (77b/8), (77b/8), (78a/1), (78a/11),

(78a/13), (78a/14), (78a/14), (78a/14),
(78a/14), (78a/14), (78a/14), (78a/14),
(78a/14), (78a/15), (78a/15), (78a/15),
(78a/16), (78a/16), (78a/16), (78a/18),
(78a/18), (78a/18), (78a/19), (78a/19),
(78a/2), (78a/20), (78a/21), (78a/21),
(78a/21), (78a/22), (78a/22), (78a/24),
(78a/24), (78a/24), (78a/27), (78a/27),
(78a/28), (78a/29), (78a/29), (78a/29),
(78a/29), (78a/3), (78a/30), (78a/31),
(78a/31), (78a/32), (78a/32), (78a/33),
(78a/33), (78a/33), (78a/33), (78a/34),
(78a/34), (78a/7), (78a/8), (78a/8),
(78a/8), (78a/8), (78a/9), (78b/10),
(78b/11), (78b/12), (78b/12), (78b/12),
(78b/13), (78b/13), (78b/14), (78b/14),
(78b/14), (78b/14), (78b/15), (78b/15),
(78b/16), (78b/17), (78b/18), (78b/18),
(78b/19), (78b/19), (78b/19), (78b/21),
(78b/22), (78b/22), (78b/23), (78b/23),
(78b/23), (78b/25), (78b/25), (78b/26),
(78b/27), (78b/28), (78b/28), (78b/28),
(78b/29), (78b/29), (78b/29), (78b/29),
(78b/29), (78b/3), (78b/30), (78b/30),
(78b/30), (78b/31), (78b/34), (78b/34),
(78b/34), (78b/34), (78b/35), (78b/35),
(78b/35), (78b/5), (78b/5), (78b/6),
(78b/7), (78b/7), (78b/7), (78b/7),
(78b/8), (78b/9), (79a/1), (79a/10),
(79a/10), (79a/10), (79a/10), (79a/10),
(79a/11), (79a/12), (79a/12), (79a/12),
(79a/12), (79a/15), (79a/16), (79a/17),
(79a/18), (79a/18), (79a/18), (79a/2),
(79a/2), (79a/21), (79a/21), (79a/22),

(79a/23), (79a/23), (79a/25), (79a/25),
(79a/26), (79a/27), (79a/27), (79a/28),
(79a/29), (79a/29), (79a/3), (79a/3),
(79a/30), (79a/31), (79a/32), (79a/33),
(79a/34), (79a/34), (79a/34), (79a/34),
(79a/35), (79a/4), (79a/6), (79a/6),
(79a/7), (79a/9), (79a/9), (79b/1),
(79b/1), (79b/1), (79b/10), (79b/11),
(79b/11), (79b/12), (79b/12), (79b/13),
(79b/14), (79b/15), (79b/15), (79b/19),
(79b/19), (79b/2), (79b/20), (79b/21),
(79b/21), (79b/22), (79b/23), (79b/23),
(79b/24), (79b/26), (79b/27), (79b/28),
(79b/29), (79b/29), (79b/3), (79b/3),
(79b/30), (79b/31), (79b/32), (79b/33),
(79b/33), (79b/34), (79b/34), (79b/34),
(79b/35), (79b/4), (79b/5), (79b/6),
(79b/6), (79b/7), (79b/8), (79b/8),
(79b/8), (79b/8), (79b/9), (79b/9),
(79b/9), (79b/9), (79b/9), (79b/9),
(79b/9), (7a/1), (7a/1), (7a/11), (7a/11),
(7a/23), (7a/3), (7a/3), (7a/31), (7a/33),
(7a/35), (7a/5), (7a/5), (7a/5), (7a/6),
(7a/8), (7a/8), (7a/8), (7b/10), (7b/10),
(7b/11), (7b/12), (7b/13), (7b/13),
(7b/13), (7b/14), (7b/14), (7b/15),
(7b/16), (7b/2), (7b/22), (7b/23),
(7b/24), (7b/25), (7b/26), (7b/3),
(7b/30), (7b/31), (7b/32), (7b/33),
(7b/35), (7b/4), (7b/8), (80a/1),
(80a/10), (80a/12), (80a/13), (80a/14),
(80a/17), (80a/19), (80a/2), (80a/22),
(80a/25), (80a/25), (80a/27), (80a/27),
(80a/3), (80a/30), (80a/30), (80a/31),

(80a/32), (80a/33), (80a/33), (80a/33),
(80a/33), (80a/34), (80a/4), (80a/4),
(80a/4), (80a/5), (80a/5), (80a/6),
(80a/6), (80a/7), (80a/8), (80a/8),
(80b/10), (80b/10), (80b/11), (80b/12),
(80b/13), (80b/13), (80b/13), (80b/15),
(80b/15), (80b/15), (80b/15), (80b/16),
(80b/17), (80b/18), (80b/18), (80b/19),
(80b/19), (80b/2), (80b/2), (80b/20),
(80b/21), (80b/21), (80b/22), (80b/22),
(80b/26), (80b/27), (80b/27), (80b/27),
(80b/28), (80b/29), (80b/29), (80b/29),
(80b/3), (80b/31), (80b/32), (80b/33),
(80b/35), (80b/4), (80b/4), (80b/5),
(80b/5), (80b/6), (80b/6), (80b/6),
(80b/7), (80b/8), (80b/9), (80b/9),
(81a/1), (81a/1), (81a/10), (81a/10),
(81a/10), (81a/10), (81a/10), (81a/12),
(81a/12), (81a/13), (81a/13), (81a/13),
(81a/14), (81a/15), (81a/15), (81a/15),
(81a/15), (81a/16), (81a/18), (81a/18),
(81a/18), (81a/18), (81a/18), (81a/19),
(81a/19), (81a/2), (81a/2), (81a/20),
(81a/20), (81a/20), (81a/20), (81a/22),
(81a/22), (81a/22), (81a/23), (81a/23),
(81a/27), (81a/28), (81a/28), (81a/28),
(81a/29), (81a/29), (81a/3), (81a/3),
(81a/31), (81a/31), (81a/31), (81a/32),
(81a/32), (81a/32), (81a/33), (81a/33),
(81a/4), (81a/4), (81a/5), (81a/5),
(81a/8), (81a/8), (81a/8), (81a/9),
(81a/9), (81a/9), (81b/1), (81b/1),
(81b/1), (81b/10), (81b/10), (81b/11),
(81b/11), (81b/12), (81b/13), (81b/15),

(81b/16), (81b/18), (81b/19), (81b/19),
(81b/2), (81b/2), (81b/20), (81b/22),
(81b/23), (81b/25), (81b/26), (81b/27),
(81b/27), (81b/28), (81b/29), (81b/3),
(81b/32), (81b/34), (81b/35), (81b/4),
(81b/4), (81b/4), (81b/5), (81b/5),
(81b/5), (81b/5), (81b/5), (81b/6),
(81b/6), (81b/6), (81b/7), (81b/7),
(81b/7), (81b/8), (81b/8), (82a/10),
(82a/12), (82a/13), (82a/14), (82a/15),
(82a/17), (82a/18), (82a/2), (82a/23),
(82a/23), (82a/23), (82a/24), (82a/24),
(82a/24), (82a/25), (82a/29), (82a/30),
(82a/31), (82a/32), (82a/32), (82a/32),
(82a/34), (82a/34), (82a/34), (82a/35),
(82a/35), (82a/5), (82a/5), (82a/6),
(82a/6), (82a/8), (82a/8), (82a/9),
(82b/10), (82b/12), (82b/13), (82b/13),
(82b/13), (82b/13), (82b/14), (82b/14),
(82b/14), (82b/15), (82b/15), (82b/16),
(82b/16), (82b/17), (82b/17), (82b/17),
(82b/18), (82b/2), (82b/20), (82b/21),
(82b/21), (82b/22), (82b/23), (82b/23),
(82b/24), (82b/25), (82b/25), (82b/26),
(82b/26), (82b/26), (82b/27), (82b/28),
(82b/28), (82b/28), (82b/29), (82b/3),
(82b/30), (82b/30), (82b/31), (82b/31),
(82b/31), (82b/31), (82b/32), (82b/32),
(82b/32), (82b/32), (82b/33), (82b/33),
(82b/33), (82b/33), (82b/33), (82b/33),
(82b/34), (82b/34), (82b/35), (82b/35),
(82b/4), (82b/5), (82b/5), (82b/6),
(82b/7), (82b/9), (82b/9), (83a/1),
(83a/1), (83a/10), (83a/10), (83a/12),

(83a/12), (83a/14), (83a/14), (83a/15),
(83a/16), (83a/17), (83a/18), (83a/20),
(83a/20), (83a/21), (83a/21), (83a/22),
(83a/25), (83a/25), (83a/27), (83a/28),
(83a/28), (83a/3), (83a/3), (83a/3),
(83a/31), (83a/31), (83a/34), (83a/35),
(83a/35), (83a/4), (83a/4), (83a/8),
(83a/9), (83b/1), (83b/10), (83b/12),
(83b/12), (83b/13), (83b/15), (83b/17),
(83b/17), (83b/2), (83b/23), (83b/25),
(83b/26), (83b/27), (83b/27), (83b/27),
(83b/28), (83b/29), (83b/3), (83b/3),
(83b/30), (83b/32), (83b/33), (83b/33),
(83b/33), (83b/33), (83b/35), (83b/5),
(83b/6), (83b/7), (83b/9), (84a/1),
(84a/1), (84a/1), (84a/11), (84a/12),
(84a/12), (84a/13), (84a/13), (84a/13),
(84a/13), (84a/13), (84a/14), (84a/15),
(84a/15), (84a/17), (84a/19), (84a/2),
(84a/2), (84a/21), (84a/22), (84a/22),
(84a/22), (84a/22), (84a/23), (84a/23),
(84a/24), (84a/25), (84a/26), (84a/27),
(84a/27), (84a/27), (84a/29), (84a/3),
(84a/31), (84a/33), (84a/33), (84a/34),
(84a/34), (84a/4), (84a/4), (84a/7),
(84a/8), (84a/8), (84b/1), (84b/11),
(84b/12), (84b/13), (84b/14), (84b/14),
(84b/14), (84b/14), (84b/16), (84b/17),
(84b/17), (84b/18), (84b/19), (84b/2),
(84b/23), (84b/24), (84b/26), (84b/27),
(84b/28), (84b/29), (84b/3), (84b/30),
(84b/30), (84b/31), (84b/32), (84b/32),
(84b/33), (84b/33), (84b/34), (84b/34),
(84b/35), (84b/35), (84b/4), (84b/5),

(84b/5), (84b/6), (84b/7), (84b/7),
(85a/10), (85a/11), (85a/11), (85a/11),
(85a/11), (85a/11), (85a/11), (85a/11),
(85a/11), (85a/11), (85a/11), (85a/11),
(85a/11), (85a/11), (85a/11), (85a/11),
(85a/11), (85a/11), (85a/11), (85a/11),
(85a/12), (85a/12), (85a/13), (85a/13),
(85a/15), (85a/16), (85a/16), (85a/17),
(85a/17), (85a/17), (85a/17), (85a/17),
(85a/17), (85a/19), (85a/19), (85a/2),
(85a/20), (85a/21), (85a/22), (85a/23),
(85a/23), (85a/23), (85a/24), (85a/24),
(85a/25), (85a/27), (85a/27), (85a/28),
(85a/28), (85a/29), (85a/29), (85a/3),
(85a/32), (85a/33), (85a/34), (85a/34),
(85a/34), (85a/35), (85a/35), (85a/4),
(85a/4), (85a/5), (85a/6), (85a/7),
(85a/7), (85a/8), (85b/1), (85b/10),
(85b/11), (85b/11), (85b/12), (85b/13),
(85b/14), (85b/15), (85b/15), (85b/16),
(85b/16), (85b/2), (85b/20), (85b/20),
(85b/20), (85b/20), (85b/21), (85b/21),
(85b/26), (85b/29), (85b/3), (85b/33),
(85b/33), (85b/34), (85b/34), (85b/35),
(85b/4), (85b/4), (85b/5), (85b/8),
(85b/8), (85b/9), (86a/11), (86a/12),
(86a/12), (86a/15), (86a/15), (86a/16),
(86a/16), (86a/17), (86a/17), (86a/20),
(86a/20), (86a/20), (86a/21), (86a/22),
(86a/23), (86a/25), (86a/26), (86a/27),
(86a/27), (86a/32), (86a/4), (86a/4),
(86a/4), (86a/9), (86b/1), (86b/1),
(86b/12), (86b/12), (86b/12), (86b/13),
(86b/13), (86b/13), (86b/14), (86b/15),

(86b/16), (86b/18), (86b/19), (86b/2),
(86b/2), (86b/2), (86b/2), (86b/20),
(86b/20), (86b/21), (86b/21), (86b/22),
(86b/23), (86b/24), (86b/25), (86b/25),
(86b/26), (86b/26), (86b/26), (86b/27),
(86b/27), (86b/27), (86b/27), (86b/27),
(86b/28), (86b/28), (86b/28), (86b/30),
(86b/31), (86b/31), (86b/32), (86b/32),
(86b/32), (86b/8), (87a/1), (87a/1),
(87a/10), (87a/11), (87a/12), (87a/12),
(87a/12), (87a/12), (87a/13), (87a/13),
(87a/14), (87a/14), (87a/14), (87a/15),
(87a/16), (87a/17), (87a/17), (87a/17),
(87a/19), (87a/19), (87a/19), (87a/2),
(87a/21), (87a/21), (87a/23), (87a/25),
(87a/28), (87a/29), (87a/29), (87a/3),
(87a/3), (87a/30), (87a/31), (87a/32),
(87a/34), (87a/35), (87a/4), (87a/5),
(87a/5), (87a/6), (87a/6), (87a/6),
(87a/6), (87a/7), (87a/9), (87b/1),
(87b/10), (87b/10), (87b/10), (87b/12),
(87b/13), (87b/13), (87b/15), (87b/16),
(87b/19), (87b/2), (87b/2), (87b/23),
(87b/23), (87b/24), (87b/25), (87b/25),
(87b/25), (87b/26), (87b/26), (87b/26),
(87b/27), (87b/27), (87b/29), (87b/30),
(87b/30), (87b/31), (87b/31), (87b/31),
(87b/32), (87b/32), (87b/33), (87b/33),
(87b/34), (87b/34), (87b/35), (87b/4),
(87b/4), (87b/5), (87b/6), (87b/8),
(87b/8), (87b/8), (87b/8), (87b/9),
(88a/1), (88a/10), (88a/10), (88a/10),
(88a/11), (88a/14), (88a/15), (88a/17),
(88a/17), (88a/17), (88a/18), (88a/19),

(88a/20), (88a/20), (88a/20), (88a/21),
(88a/21), (88a/21), (88a/24), (88a/24),
(88a/24), (88a/25), (88a/26), (88a/26),
(88a/26), (88a/26), (88a/27), (88a/27),
(88a/27), (88a/27), (88a/28), (88a/28),
(88a/28), (88a/28), (88a/28), (88a/28),
(88a/29), (88a/29), (88a/29), (88a/3),
(88a/3), (88a/30), (88a/30), (88a/31),
(88a/32), (88a/33), (88a/4), (88a/4),
(88a/5), (88a/5), (88a/5), (88a/5),
(88a/6), (88a/7), (88a/7), (88a/8),
(88a/8), (88a/8), (88a/9), (88b/10),
(88b/11), (88b/14), (88b/15), (88b/16),
(88b/16), (88b/17), (88b/17), (88b/17),
(88b/17), (88b/18), (88b/19), (88b/19),
(88b/19), (88b/20), (88b/20), (88b/21),
(88b/21), (88b/22), (88b/22), (88b/22),
(88b/23), (88b/24), (88b/24), (88b/24),
(88b/25), (88b/25), (88b/26), (88b/26),
(88b/27), (88b/28), (88b/29), (88b/29),
(88b/29), (88b/3), (88b/3), (88b/33),
(88b/34), (88b/35), (88b/35), (88b/35),
(88b/5), (88b/5), (88b/8), (88b/8),
(88b/8), (88b/9), (88b/9), (89a/1),
(89a/1), (89a/1), (89a/10), (89a/11),
(89a/11), (89a/11), (89a/12), (89a/12),
(89a/12), (89a/12), (89a/12), (89a/13),
(89a/13), (89a/14), (89a/14), (89a/15),
(89a/16), (89a/2), (89a/2), (89a/20),
(89a/21), (89a/21), (89a/23), (89a/24),
(89a/24), (89a/25), (89a/26), (89a/26),
(89a/26), (89a/3), (89a/3), (89a/30),
(89a/30), (89a/30), (89a/31), (89a/32),
(89a/32), (89a/33), (89a/33), (89a/33),

(89a/35), (89a/4), (89a/4), (89a/6),
(89a/6), (89a/7), (89a/7), (89a/8),
(89a/8), (89a/8), (89a/8), (89a/9),
(89a/9), (89b/1), (89b/1), (89b/10),
(89b/10), (89b/11), (89b/11), (89b/11),
(89b/12), (89b/13), (89b/13), (89b/16),
(89b/18), (89b/18), (89b/2), (89b/20),
(89b/22), (89b/24), (89b/24), (89b/25),
(89b/25), (89b/25), (89b/26), (89b/26),
(89b/26), (89b/26), (89b/26), (89b/26),
(89b/26), (89b/26), (89b/27), (89b/27),
(89b/27), (89b/27), (89b/27), (89b/27),
(89b/27), (89b/27), (89b/28), (89b/28),
(89b/29), (89b/29), (89b/3), (89b/30),
(89b/31), (89b/32), (89b/32), (89b/33),
(89b/35), (89b/35), (89b/35), (89b/35),
(89b/35), (89b/5), (89b/5), (89b/6),
(89b/6), (89b/8), (89b/8), (89b/8),
(89b/9), (89b/9), (89b/9), (8a/1),
(8a/10), (8a/11), (8a/12), (8a/12),
(8a/14), (8a/15), (8a/16), (8a/16),
(8a/16), (8a/2), (8a/21), (8a/21),
(8a/24), (8a/25), (8a/26), (8a/26),
(8a/28), (8a/29), (8a/29), (8a/3), (8a/3),
(8a/3), (8a/31), (8a/31), (8a/31),
(8a/32), (8a/33), (8a/33), (8a/34),
(8a/34), (8a/35), (8a/4), (8a/7), (8a/9),
(8b/1), (8b/10), (8b/11), (8b/12),
(8b/12), (8b/14), (8b/15), (8b/16),
(8b/16), (8b/17), (8b/18), (8b/18),
(8b/22), (8b/23), (8b/25), (8b/25),
(8b/25), (8b/26), (8b/27), (8b/28),
(8b/3), (8b/32), (8b/32), (8b/34),
(8b/5), (8b/7), (8b/8), (8b/9), (8b/9),

(90a/1), (90a/11), (90a/12), (90a/12),
(90a/13), (90a/13), (90a/13), (90a/14),
(90a/15), (90a/15), (90a/15), (90a/16),
(90a/16), (90a/17), (90a/17), (90a/17),
(90a/17), (90a/17), (90a/18), (90a/19),
(90a/20), (90a/21), (90a/22), (90a/22),
(90a/22), (90a/23), (90a/24), (90a/25),
(90a/25), (90a/25), (90a/26), (90a/28),
(90a/29), (90a/29), (90a/3), (90a/3),
(90a/3), (90a/30), (90a/31), (90a/32),
(90a/32), (90a/33), (90a/33), (90a/34),
(90a/34), (90a/35), (90a/35), (90a/5),
(90a/7), (90a/7), (90a/8), (90a/9),
(90b/1), (90b/1), (90b/1), (90b/10),
(90b/10), (90b/10), (90b/11), (90b/13),
(90b/13), (90b/14), (90b/14), (90b/15),
(90b/16), (90b/17), (90b/17), (90b/17),
(90b/18), (90b/18), (90b/19), (90b/19),
(90b/19), (90b/19), (90b/2), (90b/2),
(90b/20), (90b/22), (90b/22), (90b/23),
(90b/23), (90b/24), (90b/25), (90b/25),
(90b/25), (90b/26), (90b/26), (90b/26),
(90b/27), (90b/28), (90b/28), (90b/29),
(90b/30), (90b/30), (90b/31), (90b/32),
(90b/32), (90b/33), (90b/33), (90b/33),
(90b/34), (90b/35), (90b/4), (90b/5),
(90b/6), (90b/7), (90b/9), (91a/1),
(91a/1), (91a/10), (91a/11), (91a/13),
(91a/13), (91a/13), (91a/14), (91a/15),
(91a/15), (91a/15), (91a/16), (91a/16),
(91a/16), (91a/16), (91a/17), (91a/17),
(91a/17), (91a/17), (91a/17), (91a/18),
(91a/18), (91a/2), (91a/21), (91a/21),
(91a/24), (91a/25), (91a/26), (91a/26),

(91a/27), (91a/27), (91a/27), (91a/28),
(91a/28), (91a/29), (91a/3), (91a/3),
(91a/30), (91a/31), (91a/31), (91a/32),
(91a/34), (91a/35), (91a/4), (91a/5),
(91a/8), (91a/8), (91b/10), (91b/11),
(91b/12), (91b/12), (91b/17), (91b/17),
(91b/17), (91b/18), (91b/19), (91b/2),
(91b/2), (91b/20), (91b/21), (91b/21),
(91b/21), (91b/22), (91b/22), (91b/23),
(91b/24), (91b/24), (91b/24), (91b/25),
(91b/25), (91b/25), (91b/26), (91b/26),
(91b/27), (91b/3), (91b/3), (91b/3),
(91b/3), (91b/30), (91b/30), (91b/31),
(91b/31), (91b/32), (91b/35), (91b/35),
(91b/4), (91b/5), (91b/6), (91b/7),
(91b/7), (91b/8), (91b/8), (91b/9),
(92a/10), (92a/11), (92a/12), (92a/2),
(92a/25), (92a/27), (92a/27), (92a/28),
(92a/28), (92a/29), (92a/30), (92a/33),
(92a/35), (92a/5), (92a/6), (92a/7),
(92a/7), (92a/8), (92a/9), (92b/1),
(92b/10), (92b/10), (92b/11), (92b/11),
(92b/11), (92b/12), (92b/12), (92b/13),
(92b/14), (92b/18), (92b/19), (92b/2),
(92b/20), (92b/21), (92b/21), (92b/21),
(92b/23), (92b/24), (92b/24), (92b/26),
(92b/26), (92b/27), (92b/29), (92b/3),
(92b/30), (92b/31), (92b/34), (92b/35),
(92b/35), (92b/4), (92b/4), (92b/6),
(92b/8), (92b/8), (92b/9), (93a/1),
(93a/11), (93a/13), (93a/13), (93a/14),
(93a/15), (93a/16), (93a/18), (93a/19),
(93a/2), (93a/21), (93a/22), (93a/22),
(93a/22), (93a/23), (93a/23), (93a/24),

(93a/24), (93a/27), (93a/27), (93a/3),
(93a/3), (93a/30), (93a/30), (93a/31),
(93a/31), (93a/32), (93a/33), (93a/33),
(93a/34), (93a/35), (93a/35), (93a/4),
(93a/4), (93a/5), (93a/8), (93a/8),
(93b/1), (93b/1), (93b/10), (93b/10),
(93b/11), (93b/11), (93b/11), (93b/13),
(93b/13), (93b/14), (93b/14), (93b/14),
(93b/14), (93b/15), (93b/15), (93b/15),
(93b/15), (93b/16), (93b/18), (93b/19),
(93b/2), (93b/2), (93b/22), (93b/24),
(93b/24), (93b/24), (93b/27), (93b/28),
(93b/29), (93b/3), (93b/31), (93b/33),
(93b/33), (93b/33), (93b/34), (93b/35),
(93b/5), (93b/6), (93b/7), (93b/7),
(93b/7), (93b/8), (93b/9), (94a/1),
(94a/10), (94a/12), (94a/12), (94a/13),
(94a/16), (94a/17), (94a/18), (94a/19),
(94a/20), (94a/20), (94a/21), (94a/23),
(94a/25), (94a/25), (94a/26), (94a/26),
(94a/26), (94a/28), (94a/29), (94a/3),
(94a/3), (94a/3), (94a/30), (94a/30),
(94a/32), (94a/32), (94a/33), (94a/33),
(94a/33), (94a/34), (94a/34), (94a/34),
(94a/35), (94a/35), (94a/35), (94a/35),
(94a/35), (94a/35), (94a/5), (94a/6),
(94a/7), (94a/8), (94a/9), (94b/1),
(94b/1), (94b/10), (94b/14), (94b/14),
(94b/16), (94b/18), (94b/20), (94b/21),
(94b/22), (94b/22), (94b/22), (94b/23),
(94b/24), (94b/24), (94b/24), (94b/24),
(94b/25), (94b/25), (94b/25), (94b/26),
(94b/27), (94b/27), (94b/28), (94b/28),
(94b/29), (94b/29), (94b/29), (94b/29),

(94b/3), (94b/31), (94b/31), (94b/31),
(94b/32), (94b/33), (94b/35), (94b/4),
(94b/4), (94b/4), (94b/5), (94b/6),
(94b/6), (94b/7), (94b/7), (94b/8),
(94b/9), (94b/9), (95a/1), (95a/10),
(95a/11), (95a/12), (95a/13), (95a/14),
(95a/16), (95a/17), (95a/17), (95a/18),
(95a/19), (95a/19), (95a/2), (95a/2),
(95a/20), (95a/20), (95a/20), (95a/21),
(95a/22), (95a/22), (95a/22), (95a/23),
(95a/23), (95a/23), (95a/24), (95a/25),
(95a/25), (95a/26), (95a/26), (95a/27),
(95a/28), (95a/28), (95a/28), (95a/29),
(95a/3), (95a/30), (95a/30), (95a/31),
(95a/31), (95a/32), (95a/35), (95a/6),
(95a/6), (95a/6), (95a/7), (95a/7),
(95a/8), (95a/8), (95a/8), (95a/9),
(95b/1), (95b/1), (95b/1), (95b/10),
(95b/11), (95b/12), (95b/12), (95b/13),
(95b/14), (95b/14), (95b/15), (95b/15),
(95b/15), (95b/16), (95b/17), (95b/17),
(95b/18), (95b/18), (95b/19), (95b/19),
(95b/2), (95b/20), (95b/20), (95b/20),
(95b/21), (95b/21), (95b/21), (95b/22),
(95b/23), (95b/23), (95b/23), (95b/23),
(95b/24), (95b/24), (95b/26), (95b/26),
(95b/28), (95b/29), (95b/29), (95b/30),
(95b/31), (95b/31), (95b/32), (95b/32),
(95b/32), (95b/32), (95b/32), (95b/34),
(95b/34), (95b/34), (95b/35), (95b/35),
(95b/4), (95b/4), (95b/4), (95b/4),
(95b/5), (95b/7), (95b/8), (95b/9),
(96a/1), (96a/1), (96a/1), (96a/1),
(96a/10), (96a/10), (96a/11), (96a/11),

(96a/12), (96a/12), (96a/12), (96a/12),
(96a/13), (96a/14), (96a/15), (96a/15),
(96a/17), (96a/18), (96a/18), (96a/19),
(96a/20), (96a/20), (96a/21), (96a/24),
(96a/25), (96a/25), (96a/25), (96a/27),
(96a/27), (96a/28), (96a/29), (96a/29),
(96a/29), (96a/3), (96a/3), (96a/30),
(96a/31), (96a/35), (96a/4), (96a/4),
(96a/4), (96a/5), (96a/6), (96a/6),
(96a/7), (96a/7), (96a/7), (96a/7),
(96a/7), (96a/8), (96b/1), (96b/10),
(96b/11), (96b/11), (96b/13), (96b/14),
(96b/17), (96b/19), (96b/21), (96b/22),
(96b/23), (96b/24), (96b/26), (96b/26),
(96b/28), (96b/3), (96b/3), (96b/30),
(96b/32), (96b/33), (96b/34), (96b/35),
(96b/5), (96b/6), (97a/1), (97a/1),
(97a/1), (97a/10), (97a/11), (97a/11),
(97a/13), (97a/13), (97a/13), (97a/13),
(97a/14), (97a/14), (97a/14), (97a/15),
(97a/15), (97a/17), (97a/17), (97a/19),
(97a/2), (97a/21), (97a/22), (97a/23),
(97a/26), (97a/28), (97a/35), (97a/35),
(97a/4), (97a/4), (97a/5), (97a/5),
(97a/5), (97a/5), (97a/5), (97a/5),
(97a/6), (97a/6), (97a/7), (97a/7),
(97a/8), (97a/9), (97b/10), (97b/11),
(97b/11), (97b/13), (97b/13), (97b/15),
(97b/16), (97b/17), (97b/17), (97b/18),
(97b/18), (97b/19), (97b/19), (97b/2),
(97b/20), (97b/20), (97b/20), (97b/21),
(97b/21), (97b/21), (97b/22), (97b/22),
(97b/22), (97b/22), (97b/23), (97b/23),
(97b/23), (97b/24), (97b/24), (97b/25),

(97b/28), (97b/29), (97b/31), (97b/31),
(97b/32), (97b/34), (97b/35), (97b/4),
(97b/6), (97b/6), (97b/7), (97b/7),
(97b/7), (97b/8), (97b/9), (97b/9),
(98a/10), (98a/11), (98a/12), (98a/12),
(98a/13), (98a/13), (98a/13), (98a/13),
(98a/13), (98a/14), (98a/14), (98a/15),
(98a/15), (98a/16), (98a/18), (98a/19),
(98a/2), (98a/2), (98a/2), (98a/21),
(98a/22), (98a/23), (98a/24), (98a/25),
(98a/25), (98a/27), (98a/27), (98a/27),
(98a/29), (98a/3), (98a/3), (98a/3),
(98a/30), (98a/31), (98a/31), (98a/31),
(98a/4), (98a/4), (98a/5), (98a/5),
(98a/5), (98a/6), (98a/6), (98a/7),
(98a/7), (98a/8), (98a/8), (98a/8),
(98a/9), (9a/11), (9a/11), (9a/12),
(9a/12), (9a/13), (9a/15), (9a/16),
(9a/19), (9a/2), (9a/2), (9a/2), (9a/2),
(9a/20), (9a/20), (9a/20), (9a/22),
(9a/22), (9a/23), (9a/26), (9a/27),
(9a/28), (9a/29), (9a/29), (9a/29),
(9a/30), (9a/30), (9a/31), (9a/32),
(9a/32), (9a/32), (9a/33), (9a/34),
(9a/34), (9a/34), (9a/35), (9a/6), (9a/9),
(9b/10), (9b/10), (9b/10), (9b/11),
(9b/12), (9b/16), (9b/16), (9b/17),
(9b/18), (9b/18), (9b/18), (9b/2),
(9b/2), (9b/2), (9b/2), (9b/2), (9b/20),
(9b/21), (9b/22), (9b/22), (9b/23),
(9b/23), (9b/27), (9b/27), (9b/28),
(9b/29), (9b/3), (9b/3), (9b/3), (9b/3),
(9b/30), (9b/32), (9b/32), (9b/33),
(9b/34), (9b/4), (9b/4), (9b/4), (9b/4),

(9b/4), (9b/4), (9b/5), (9b/5), (9b/6),
(9b/8), (9b/8), (9b/8), (9b/9)

vebā`iyye<A. 'veba ile ilgili'.

v.+de (89a/26)

vec<A. b.a. 'eğir otu'.

v. (27a/27), (27a/30), (28a/26),
(28a/28), (28a/32), (41a/35), (46b/33),
(47b/21), (71b/10), (73a/10)

veca <A. 'acı, ağrı'.

v. (11a/7), (11a/8), (11a/8),
(12b/13), (12b/14), (14a/13), (14a/20),
(14a/31), (14a/8), (15a/1), (15a/19),
(15a/24), (15a/28), (15b/2), (16a/3),
(16b/33), (16b/33), (17a/4), (17a/7),
(17b/16), (17b/18), (17b/22), (17b/28),
(18a/30), (18b/3), (18b/4), (19a/33),
(19a/4), (19a/8), (19b/10), (20a/24),
(20b/8), (22a/25), (24a/12), (24a/13),
(24a/14), (24a/30), (24b/1), (24b/12),
(25a/10), (25a/5), (27b/23), (35b/19),
(3b/26), (40a/22), (40b/23), (40b/8),
(45b/28), (45b/29), (48a/31), (48b/12),
(49a/9), (50a/14), (50a/15), (50a/29),
(57b/16), (57b/18), (57b/5), (59a/20),
(59a/22), (60b/1), (60b/4), (62a/4),
(62a/9), (65a/11), (65a/24), (65a/6),
(65a/9), (65b/14), (66a/18), (68a/34),
(70a/10), (70a/10), (70a/4), (73b/33),
(74b/11), (74b/13), (74b/16), (74b/23),
(74b/25), (74b/26), (74b/30), (74b/31),
(74b/4), (74b/4), (74b/6), (75a/5),
(76a/28), (76b/4), (76b/8), (77a/28),

(7a/16), (80a/10), (81a/28), (81a/29),
(81a/31), (85a/11), (85b/20), (90b/10),
(91b/1), (94b/24), (97a/27), (97b/10),
(9a/2)

v.+a (3b/25), (54b/2)

v.+da (19a/8)

v.+dan (12a/20), (18b/33),
(45b/30), (80a/11)

v.+dır (25a/8)

v.+ı (15a/14), (20b/28),
(24b/33), (24b/34), (59a/16), (63a/34),
(63b/13), (65a/12), (65a/8), (75a/1),
(81a/35), (82b/8), (94a/21), (97b/14),
(97b/9)

v.+ım (65a/29), (65a/30),
(68a/3), (68a/4), (81b/3)

v.+larından (80b/2)

v. ét- (70a/11)

v. ol- (51b/25), (71b/3),
(97a/28)

veca 'ıyye<A. 'ağrı ile ilgili'.

v. (6a/25)

vecedūhā<A. 'onu buldu'.

v. (2a/6)

vecd<A. 'heyecan'.

v. (29a/24)

vech<A. 'yüz, yol, sebep'.

v. (11a/16), (12a/14), (14b/30),
(17b/19), (25b/9), (34b/11), (3a/28),
(40a/32), (40a/35), (43b/29), (44a/13),
(44a/13), (44a/14), (44a/16), (44a/17),
(44a/19), (44a/21), (44a/21), (44a/23),
(44a/24), (44a/26), (45a/31), (45b/32),
(45b/33), (46a/21), (46b/1), (51b/17),
(53b/14), (54a/20), (55a/7), (56b/32),
(57a/25), (57b/17), (58b/14), (58b/15),
(64a/22), (67a/18), (71a/25), (71b/16),
(71b/28), (71b/30), (71b/31), (71b/32),
(71b/33), (72b/9), (73b/24), (73b/28),
(74a/22), (74b/15), (74b/16), (74b/18),
(74b/22), (74b/27), (76b/7), (85a/23),
(85b/28), (8b/28), (8b/29), (8b/30),
(92a/15), (97a/32)

v.+i (10a/8), (11b/1), (19a/34),
(20b/26), (25a/11), (25b/19), (27b/12),
(27b/8), (33a/35), (33b/17), (50a/12),
(50a/12), (70a/17), (7b/17), (7b/30),
(82a/19), (87a/5), (8a/10), (8b/34),
(9a/24), (9a/27)

v.+ide (18b/35), (51b/13),
(51b/15), (53b/19), (82a/32)

v.+iğ (51b/13), (51b/5),
(51b/7), (93a/13)

v.-inde (81b/17)

v.+ine (51b/20), (69a/14)

v.+ini (62b/8), (65b/17)

vedī ' a<A. 'emanet'.	v.-dim (48b/29)
v. (1b/23)	v.-dügi (15b/8)
vefāt eyle -<A. T. 'ölmek'.	v.-e (39a/16)
v.-di (88b/15)	v.-ecek (10b/24), (10b/27), (31b/14), (58a/29)
vefir <A. 'bol'.	v.-eler (10b/12), (15a/13), (17a/15), (18a/5), (19b/30), (20a/1), (20a/2), (21a/16), (21b/11), (26a/35), (27a/9), (27b/26), (27b/27), (28a/2), (30a/35), (30a/35), (30b/3), (31b/20), (31b/7), (35a/34), (42a/19), (42b/11), (42b/32), (44b/34), (45a/1), (46a/32), (47a/30), (47b/2), (53a/14), (56b/5), (57b/24), (57b/25), (65a/24), (65a/25), (65b/19), (65b/20), (65b/20), (65b/24), (65b/28), (65b/6), (65b/8), (70b/10), (72a/17), (72a/18), (73a/4), (80b/28), (86a/7)
vefl̄ <A. 'uygun'.	
v.-ince (2b/4)	
vefret <A. 'bolluk, çokluk'.	
v.-i (32b/34), (80b/23), (91b/13)	
v.-inden (69a/26)	
vehm <A. 'zan, sanılan'.	
v. (92b/12)	
vehn <A. 'zayıflık'.	
v. (29a/24)	v.-elür (37a/21), (37a/24), (37a/24)
veled <A. 'erkek'.	
v. (39a/35), (43b/13), (94a/9)	v.-emekle (55b/16)
ver -<T. 'vermek'.	v.-emeyecek (87b/10)
v. (21a/18), (31b/9), (65a/23), (85a/11)	v.-en (21a/14), (55a/11), (60b/1), (69b/14), (71a/13)
v.-diginden (38a/10)	v.-er (85a/11)
v.-dik (38b/1)	v.-erek (55b/10)
v.-dikde (97a/22)	v.-erler (33b/5), (42b/20)
v.-dikden (92b/14)	

v.-ici (34a/22), (65b/34),
(72a/16), (87b/18), (8a/17)

v.-ilen (21a/20)

v.-ir (13a/28), (17a/25),
(22a/18), (24b/10), (29b/15), (33a/11),
(37a/11), (39a/20), (39a/3), (51a/23),
(73a/8), (80a/34), (92b/3)

v.-irim (58a/13)

v.-ler (71b/6)

v.-me (34a/2)

v.-mede (15b/2)

v.-mediler (46b/3)

v.-mege (42b/28)

v.-megi (93b/7)

v.-mek (13b/21), (18a/11),
(18a/9), (20a/3), (24b/29), (37a/31),
(37b/3), (39a/15), (41a/33), (46b/11),
(48a/24), (48a/28), (52b/30), (57b/28),
(57b/32), (57b/35), (73a/3), (8a/3)

v.-mekde (79b/18)

v.-mekdir (19a/7), (19b/14),
(20b/31), (24a/17), (31a/14)

v.-mekle (42a/25), (50a/32),
(52b/16), (8b/17)

v.-memek (62a/2)

v.-meyeler (20a/1), (26a/35),
(26a/8), (30a/33)

v.-mez (37a/11), (92a/10)

v.-miş (37b/29)

v.-mişdir (55a/16), (74a/10),
(74a/5)

v.-üp (15a/22), (16a/12),
(17a/14), (17b/22), (21b/21), (21b/25),
(24b/28), (27a/23), (29a/24), (30a/22),
(30a/34), (31b/6), (35a/10), (35a/5),
(36b/27), (41a/31), (41b/9), (42a/1),
(42a/20), (48b/32), (50a/31), (57b/25),
(60a/12), (64a/12), (65a/21), (66a/6),
(70a/8), (72a/16), (73a/17), (84b/2),
(88b/31), (90b/7)

verd<A. b.a. 'çiçek'.

v. (15a/11), (15a/5), (15a/9),
(15a/35), (15b/30), (16b/10), (17b/30),
(17b/34), (17b/34), (18a/1), (18a/13),
(18a/6), (18b/21), (20a/14), (20a/21),
(20a/3), (19a/23), (19b/19), (19b/21),
(20a/5), (20a/7), (21a/16), (21a/27),
(21a/4), (21a/8), (21b/6), (22b/20),
(22b/3), (22b/31), (23a/5), (23b/13),
(23b/6), (24a/19), (24a/19), (26a/13),
(26a/18), (26a/3), (26a/5), (26b/8),
(27a/10), (27a/6), (30a/27), (30b/16),
(31b/15), (31b/31), (32a/1), (32a/2),
(34a/11), (35a/29), (35b/34), (41a/20),
(42a/28), (42a/32), (47a/9), (47a/9),
(48a/15), (48a/5), (53b/33), (54b/1),

(54b/17), (54b/18), (54b/20), (54b/24),
(54b/25), (54b/30), (54b/35), (54b/4),
(54b/6), (56b/5), (58a/2), (58a/2),
(58a/32), (58a/33), (58b/6), (58b/8),
(60a/21), (60b/4), (61b/19), (62a/19),
(62b/1), (62b/15), (62b/16), (62b/17),
(62b/18), (62b/18), (62b/21), (62b/3),
(62b/3), (62b/35), (63a/22), (63a/35),
(64b/20), (64b/23), (64b/23), (65a/22),
(65a/29), (65a/33), (65a/35), (65b/15),
(65b/17), (65b/18), (65b/2), (65b/25),
(65b/31), (65b/35), (66a/19), (66a/20),
(66a/25), (66a/26), (66a/28), (66b/11),
(66b/13), (66b/16), (66b/17), (66b/18),
(67a/25), (68a/12), (68a/17), (68a/22),
(69b/20), (69b/30), (69b/33), (70a/23),
(70b/15), (70b/28), (71a/31), (73a/20),
(73b/32), (75a/19), (77b/15), (78a/8),
(79a/12), (79a/13), (79a/29), (79a/5),
(79b/29), (81a/32), (81a/33), (81a/34),
(81b/11), (81b/2), (82b/32), (83b/33),
(84a/15), (84b/33), (85a/12), (85b/1),
(85b/5), (86b/14), (88a/13), (88a/17),
(88a/22), (88a/26), (88a/4), (88b/10),
(89b/31), (89b/33), (90a/1), (90a/2),
(90a/4), (90b/17), (91a/19), (91a/2),
(91b/3), (93a/29), (93a/33), (93b/1),
(94b/29), (94b/4), (95a/30), (95a/8),
(95a/8), (95a/9), (95b/32), (96a/21),
(96a/23), (97a/16), (97a/7), (97a/7),
(97a/9), (97b/20), (97b/26), (97b/27),
(97b/28), (97b/31), (98a/14), (98a/6)

v.+i (20a/18), (26b/2), (65a/35),
(65b/1), (66b/17), (88a/24), (90b/33)

verdinc<A. '(hastalık) kemozisi'.

v. (61a/29), (63a/3), (63a/3),
(63a/8), (64b/29)

v.+iğ (63a/18)

verekeyn<A. 'iki kalça'.

v. (48b/14)

verem<A. '(hastalık) verem'.

v. (10b/8), (17b/15), (25a/30),
(25a/30), (25a/31), (25a/33), (25b/1),
(25b/4), (26b/14), (27a/26), (30b/32),
(35b/18), (35b/25), (38a/19), (43b/24),
(45b/24), (45b/25), (45b/28), (45b/28),
(45b/28), (45b/29), (46a/23), (46a/6),
(49a/26), (49b/9), (4a/10), (53b/21),
(54a/30), (54a/32), (54b/9), (55a/13),
(55a/21), (57b/6), (57b/6), (59b/11),
(60b/1), (61a/31), (61a/33), (62a/15),
(63a/3), (63b/12), (63b/13), (63b/15),
(63b/19), (63b/2), (63b/23), (63b/6),
(64b/26), (64b/27), (65a/12), (74b/12),
(74b/24), (74b/26), (75a/1), (75a/1),
(75a/3), (75a/3), (76b/11), (76b/12),
(81a/26), (81a/29), (81b/11), (81b/8),
(82a/15), (82a/22), (82a/23), (82a/24),
(82a/24), (82a/25), (82b/10), (82b/5),
(82b/5), (82b/9), (83a/12), (83a/8),
(85b/19), (85b/21), (85b/32), (86a/1),
(86a/2), (86a/26), (86a/3), (91b/4),
(94b/12), (97a/35), (97b/10), (97b/15),

(97b/16), (97b/29), (97b/33), (97b/35),
(97b/8), (97b/9), (98a/4)

v.+den (43b/33), (45b/27),
(51a/30), (54a/32), (55a/14)

v.+dendir (24b/32)

v.+dir (26a/23), (27b/3),
(59b/11), (59b/20), (69a/20), (76a/35)

v.+e (97b/11)

v.+i (94b/6)

v.+iç (38a/19), (81a/34),
(82b/6), (85b/34), (97b/14)

v. ol- (53a/26)

verid<A. 'toplardamar'.

v. (49b/2)

vêril-<T. 'verilmek'.

v.-dikde (30a/32), (30a/35),
(65a/28)

v.-mek (37a/26), (65a/18),
(86a/11)

v.-mekle (36b/13), (55b/1)

v.-se (65a/26)

verziş<F. 'iş'.

v. (2b/1)

vesah<A. 'irin'.

v. (76b/1)

veşâyâ'l-eṭṭbbā<A. (çoğul)

'hekimlerin vasiyetleri'.

v. (3b/20)

vesen<A. 'uyku ağırlığı'.

v. (64a/10)

vesvāsī<A. (çoğul) 'kuruntular,
vesveseler'.

v.+dir (33a/16)

vesvese bk. **vesvāsī**.

v. (18b/5), (33b/15), (34b/18)

v.+si (92b/11)

v.+sine (92b/7)

veter<A. 'kas siniri'.

v.+de (49b/31)

veyā<A. F. 'veya'.

v. (15a/10), (16b/19), (17a/33),
(17b/15), (17b/15), (17b/6), (19a/26),
(24b/12), (24b/32), (25a/7), (25b/1),
(28a/1), (28a/3), (28b/10), (28b/11),
(28b/23), (34b/1), (34b/2), (34b/2),
(34b/2), (34b/3), (34b/3), (34b/3),
(34b/3), (35a/29), (35a/29), (35b/25),
(39a/14), (39a/28), (40b/17), (40b/7),
(42a/35), (42a/35), (43b/22), (43b/22),
(43b/23), (43b/23), (44b/19), (44b/19),
(44b/19), (44b/20), (45a/21), (45b/18),
(45b/18), (45b/23), (45b/24), (47b/2),
(49a/10), (49a/11), (49a/11), (49b/10),

(49b/11), (50a/12), (50a/12), (50a/12),
(52b/21), (52b/25), (53a/24), (57a/12),
(57a/32), (58b/34), (59a/14), (59b/22),
(59b/34), (60a/23), (60a/23), (60a/23),
(60a/28), (61b/2), (61b/21), (62a/27),
(64b/33), (65a/24), (65a/3), (65b/27),
(66b/17), (66b/17), (66b/21), (67b/31),
(67b/31), (69a/18), (69a/19), (70a/4),
(71a/15), (71a/9), (71b/26), (71b/26),
(71b/26), (72b/28), (75a/19), (75a/19),
(75b/15), (76a/32), (76a/32), (76a/32),
(76b/1), (77a/10), (77a/10), (78a/25),
(78b/33), (78b/33), (78b/33), (80a/9),
(81a/3), (81b/12), (81b/12), (82b/9),
(83a/11), (83a/29), (83a/30), (83a/31),
(83a/5), (83b/11), (83b/13), (83b/14),
(83b/14), (83b/14), (84b/6), (85a/20),
(86a/31), (86a/31), (86b/10), (87a/3),
(87b/11), (90b/3), (91a/30), (97a/2)

vızıldı<T. 'vızıldı'.

v.+dı (78b/6)

vi'ā<A. 'damar'.

v. (33b/11)

v.+sı (88b/22)

vici<? b.a. 'şifalı bir bitki'.

v. (22a/14)

vidāc<A. 'boyun damarı'.

v.+ınından (44a/35)

vilādet<A. 'doğma'.

v. (56a/29)

vilādī<A. 'yaradılıştan'.

v. (76b/26)

vizerā<A. (çoğul) 'padişahlar'.

v. (88b/11)

vuḳıyye<A. 'Osmanlı ağırlık ölçüsü,
okka'.

v. (15a/12), (15a/15), (15b/23),
(15b/5), (19b/20), (19b/20), (20a/12),
(21a/22), (21a/24), (21a/24), (21a/25),
(21a/28), (21a/30), (21a/30), (21a/32),
(21a/4), (21a/4), (21a/4), (21a/7),
(21a/8), (21a/9), (21b/13), (21b/14),
(21b/15), (21b/16), (21b/17), (21b/2),
(21b/31), (21b/31), (22a/9), (22b/19),
(22b/21), (23a/27), (23a/6), (23a/6),
(23b/12), (23b/13), (23b/13), (23b/14),
(23b/2), (23b/6), (23b/7), (24a/31),
(24a/33), (26a/16), (26a/16), (26a/19),
(26a/3), (26a/4), (26a/4), (26b/6),
(26b/7), (26b/8), (26b/8), (27a/10),
(27a/13), (27a/13), (27a/16), (27a/27),
(27a/28), (27a/6), (28a/32), (28a/33),
(30a/27), (30a/27), (30b/15), (30b/16),
(30b/5), (30b/5), (30b/8), (30b/9),
(31a/30), (31a/30), (31a/31), (31a/33),
(31b/12), (31b/13), (31b/13), (31b/16),
(31b/17), (31b/22), (31b/26), (31b/35),
(35a/12), (35a/19), (35a/24), (35a/7),
(41a/25), (41b/1), (41b/15), (41b/16),
(41b/19), (41b/20), (41b/5), (41b/6),
(41b/6), (42a/14), (42a/22), (42a/28),
(42a/29), (42a/5), (42a/5), (42a/7),

(42b/22), (42b/22), (44b/10), (44b/13),
(44b/23), (44b/24), (44b/25), (46b/22),
(46b/23), (46b/25), (46b/34), (46b/34),
(47a/1), (47a/2), (47a/2), (47a/25),
(47a/26), (47a/26), (47a/26), (47a/33),
(47a/4), (47a/6), (47a/7), (47b/19),
(47b/20), (47b/21), (47b/23), (47b/24),
(47b/29), (47b/7), (47b/7), (47b/8),
(47b/9), (48a/4), (48a/4), (48a/4),
(48a/6), (48b/10), (48b/10), (48b/19),
(48b/19), (48b/21), (48b/22), (48b/26),
(48b/26), (48b/6), (48b/9), (50b/11),
(50b/11), (50b/12), (50b/18), (50b/19),
(50b/20), (50b/21), (50b/26), (50b/26),
(50b/31), (50b/9), (50b/9), (51a/2),
(51a/25), (51a/25), (51a/26), (51a/26),
(51a/3), (51a/3), (52b/35), (53a/1),
(54b/17), (54b/19), (54b/20), (54b/21),
(54b/24), (54b/24), (54b/24), (54b/26),
(54b/26), (54b/35), (54b/35), (54b/35),
(54b/35), (54b/35), (54b/6), (54b/6),
(55a/1), (55a/1), (58a/10), (58a/14),
(58a/15), (58a/2), (58b/3), (58b/4),
(59b/35), (60a/3), (60b/21), (60b/22),
(60b/5), (61b/16), (61b/27), (62b/24),
(63b/26), (63b/27), (63b/28), (63b/28),
(65a/31), (65a/33), (65a/33), (65b/10),
(65b/20), (65b/21), (65b/21), (65b/3),
(65b/31), (65b/7), (66a/20), (66a/20),
(66a/20), (66a/4), (66b/11), (66b/12),
(66b/14), (67a/24), (67a/24), (67a/25),
(67a/26), (67a/27), (67a/32), (67b/3),
(67b/3), (67b/3), (67b/4), (67b/6),
(68b/28), (68b/33), (69a/16), (69b/33),

(69b/33), (70b/15), (70b/28), (72a/27),
(72a/28), (72a/31), (72a/35), (73a/11),
(73a/16), (73a/21), (73a/24), (73a/24),
(73a/5), (73a/5), (73b/29), (75b/16),
(75b/16), (75b/26), (75b/26), (75b/31),
(76a/3), (77a/31), (77a/32), (77b/15),
(77b/15), (77b/16), (77b/19), (77b/19),
(77b/20), (77b/22), (77b/6), (77b/7),
(77b/7), (79a/20), (79a/20), (79a/22),
(79a/5), (79b/19), (79b/3), (80b/34),
(80b/35), (80b/35), (80b/5), (81a/3),
(81a/4), (81a/8), (81b/10), (81b/7),
(81b/9), (85b/10), (85b/5), (85b/6),
(86a/8), (86b/14), (86b/14), (87b/23),
(88a/12), (88a/13), (88a/16), (88a/21),
(88a/22), (90b/21), (91a/8), (91a/9),
(91a/9), (91b/24), (91b/25), (91b/26),
(92b/22), (92b/23), (92b/23), (93a/29),
(93a/35), (93b/1), (95a/25), (95a/27),
(95a/33), (95a/34), (95a/9), (95a/9),
(95b/1), (95b/23), (95b/25), (95b/25),
(95b/27), (95b/27), (95b/29), (95b/4),
(96a/23), (96a/26), (96a/5), (96a/6),
(96a/6), (96a/9), (96b/34), (97a/7),
(97a/8), (97a/9), (97a/9), (97b/12),
(97b/26), (97b/26), (97b/27), (97b/27),
(98a/7)

v.+den (22b/22), (30b/11),
(41b/21), (92b/25)

v.+dir (31b/14)

v.+ye (22b/23), (30b/11),
(41b/21), (51a/5), (92b/25)

vuķū <A. 'isabet etme, olma'.

v. (29a/24), (80a/8)

v.+dur (12b/34), (14a/4),
(36b/13), (36b/14), (36b/15), (36b/32),
(37a/6), (39a/29), (40a/34), (84b/7),
(93a/9)

v.+ı (14a/25), (14a/27),
(49a/22), (78a/24)

v.+ıdır (76a/33)

v.+ında (54a/24)

v.+ından (54a/17), (54a/20),
(62a/1), (74b/10)

vuķūf <A. 'bilme'.

v.+a (39b/4)

vuşūl <A. 'ulaşma, gelme'.

v. (2a/5), (43a/11), (55b/27)

v.+ına (29a/34)

v.+i (5b/27)

v.+inden (55b/24), (82a/1)

v.+undan (17a/33)

vū <A. 've'.

v. (3a/20)

vūcūb <A. 'gereklilik'.

v.+ı (87b/7)

vūcūd <A. 'vücut'.

v. (2b/15), (33a/7), (38b/23),
(57a/22), (74a/3), (81b/14)

v.+a (57a/21), (96b/26)

v.+ı (17a/10), (17a/11),
(28b/29), (3b/33), (44a/33)

v.+ımız (13b/31)

v.+ımızda (10b/3), (13b/30),
(8b/13), (9b/15), (9b/17)

v.+ına (39b/3), (39b/4)

v.+ında (4b/14)

v. èt- (19a/32)

vūcūh <A. (çoğul) 'yollar'.

v. (20b/2)

vūrūd <A. 'gelme'.

v.(49b/17)

vūs'ihim <A. 'onun kapasitesi'.

v. (94b/15), (97b/1)

Y

yā <F. 'ya da, yahut'.

y. (11b/12), (12b/29), (12b/32),
(13a/17), (14a/25), (14a/26), (14a/28),
(17a/19), (17a/20), (17a/34), (18a/21),
(19a/26), (23a/17), (26a/33), (26b/24),
(28a/5), (28a/7), (28a/7), (28b/23),
(28b/26), (28b/26), (28b/26), (2b/20),
(30a/32), (33b/35), (34b/1), (34b/1),

(35b/14), (39b/33), (39b/33), (39b/33),
(39b/35), (39b/35), (39b/35), (39b/6),
(3a/28), (3b/9), (40b/7), (45b/18),
(45b/7), (45b/7), (46a/25), (49b/11),
(52b/2), (52b/2), (52b/4), (53a/24),
(55b/22), (57a/12), (57a/32), (58b/34),
(59a/14), (59b/22), (61a/34), (61b/2),
(61b/32), (62a/26), (62b/17), (64b/1),
(64b/3), (65a/2), (67b/28), (67b/28),
(67b/30), (68a/34), (68a/35), (68b/5),
(68b/5), (69b/2), (71b/31), (72b/18),
(75a/6), (76a/22), (76a/34), (76a/35),
(76a/35), (76b/1), (76b/1), (76b/1),
(76b/23), (76b/33), (78a/10), (78a/10),
(78a/11), (78a/25), (82a/17), (83a/27),
(83a/33), (83b/11), (84a/28), (84a/7),
(84b/6), (85a/11), (85a/11), (85a/2),
(85a/4), (86a/33), (87b/16), (87b/16),
(87b/16), (87b/17), (87b/17), (89a/22),
(89a/22), (89a/23), (8a/18), (8b/28),
(91a/30), (94b/10), (94b/21), (94b/21),
(94b/34), (96b/1), (97a/35)

yā<A. 'ey'.

y. 39a/18

yābis/ yābise<A. 'kuru'.

y. (16a/22), (16a/24), (16a/25),
(18a/13), (19b/12), (20b/29), (23a/23),
(24a/27), (27a/28), (29a/32), (29a/35),
(29b/8), (2a/28), (34a/15), (44b/34),
(45b/15), (49a/24), (49a/7), (50a/25),
(51a/15), (53b/10), (53b/6), (54b/20),
(62a/1), (62a/6), (65a/10), (65a/33),
(66b/6), (66b/8), (69b/4), (70b/1),

(72a/22), (77b/14), (78a/8), (82b/23),
(85a/11), (85a/16), (85a/25), (88a/13),
(89b/31), (90a/1), (91a/20), (91a/27),
(97b/22)

y.+de (28b/21), (66b/9)

y.+den (16a/22), (61b/34),
(62a/4), (62a/9), (82a/33)

y.+dir (14b/9), (29b/8),
(30b/27), (83a/27)

y.+iñ (29b/20), (49b/35),
(49b/35), (49b/7), (50a/5), (51a/9)

y.+inden (83a/34)

y.+ini (89b/21)

y.+niñ (61b/32)

y.+sinden (77a/29)

y.+ye (75b/20)

y. ol- (19a/33), (23a/18)

y. olan- (23a/18)

yābisāt (çoğul) bk. **yābis**.

y. (54b/7)

yadgār<F. 'hatıra'.

y.+ında (43a/6)

yāfte<F. 'bulunmuş'.

y. (92a/28)

yāfūh<A. 'bingıldak'.

y.+a (45a/5)	(14b/12), (14b/13), (14b/13), (14b/4),
yāfūhī <A. 'bıngıldak ile ilgili'.	(15a/20), (15a/20), (15b/15), (15b/15),
y. (32b/8)	(15b/34), (16a/1), (16b/21), (16b/23),
yağ <T. 'yağ'.	(16b/24), (16b/24), (16b/25), (16b/25),
y.+ı (22a/9)	(16b/26), (16b/27), (17a/21), (17a/30),
y.+lar (15a/1)	(17a/31), (17a/31), (17a/32), (17a/34),
yaħduş <A. 'olur'.	(17a/34), (17b/27), (17b/28), (17b/33),
y. (94b/7)	(17b/34), (17b/35), (18a/1), (18a/18),
yahrübü'l-leyliyye <A. 'karabasan'.	(18a/19), (18a/2), (18a/21), (18b/31),
y. (36a/10)	(18b/31), (19a/11), (19a/32), (19a/9),
yāħūd <F. 'yahut, veya'.	(19b/13), (19b/21), (19b/25), (19b/28),
y. (10a/1), (10a/13), (10a/13),	(19b/33), (20a/27), (20a/29), (20a/4),
(10a/14), (10a/14), (10a/14), (10a/15),	(20b/14), (21a/14), (21a/17), (21a/25),
(10a/16), (10a/16), (10a/18), (10a/18),	(21a/29), (21a/5), (21b/32), (21b/7),
(10a/2), (10a/28), (10a/5), (10b/10),	(21b/8), (22a/30), (22a/30), (22a/32),
(10b/12), (10b/13), (10b/14), (10b/15),	(22b/3), (22b/4), (23a/17), (23a/29),
(10b/16), (10b/18), (10b/20), (10b/22),	(23a/34), (23b/26), (23b/5), (24a/10),
(10b/22), (10b/23), (10b/23), (10b/23),	(24a/10), (24a/10), (24a/20), (24a/7),
(10b/24), (10b/25), (10b/3), (11a/25),	(24b/10), (24b/10), (24b/11), (24b/11),
(11a/28), (11a/30), (11a/30), (11a/31),	(24b/13), (24b/26), (24b/30), (24b/32),
(11a/32), (11a/33), (11a/35), (11b/11),	(24b/34), (24b/9), (25a/19), (25a/32),
(11b/12), (11b/17), (11b/24), (11b/33),	(25a/7), (25a/9), (25b/1), (25b/2),
(11b/34), (12a/16), (12a/18), (12a/23),	(25b/2), (26a/12), (26a/12), (26a/3),
(12a/30), (12a/31), (12a/7), (12a/8),	(26b/10), (26b/23), (26b/24), (26b/3),
(12b/30), (12b/31), (12b/32), (12b/5),	(26b/34), (27b/13), (27b/22), (27b/27),
(13a/20), (13a/24), (13a/31), (13a/34),	(27b/28), (28a/16), (28a/17), (28a/5),
(13a/35), (13a/9), (13b/1), (13b/17),	(28a/5), (28a/8), (28a/8), (28b/11),
(13b/6), (13b/7), (13b/9), (14a/14),	(28b/30), (29a/15), (29a/20), (29a/20),
(14a/24), (14a/24), (14a/26), (14a/26),	(29a/20), (29a/21), (29a/23), (29a/24),
(14a/28), (14b/11), (14b/11), (14b/12),	(30a/1), (30a/14), (30a/23), (30a/28),
	(30a/28), (30a/29), (30a/30), (30a/34),
	(30a/5), (30b/11), (30b/11), (30b/27),
	(30b/27), (30b/28), (30b/3), (31a/11),
	(31a/11), (31a/11), (31a/20), (31a/29),

(31a/29), (31a/32), (31a/8), (31b/20), (31b/6), (32a/4), (32b/10), (32b/35), (33a/23), (33a/24), (33a/35), (33b/13), (33b/31), (33b/32), (34a/2), (34a/29), (34a/32), (34a/33), (34b/28), (34b/3), (34b/3), (34b/3), (35a/15), (35a/33), (35b/1), (35b/17), (36a/26), (36b/16), (36b/24), (36b/26), (36b/5), (36b/6), (36b/7), (36b/7), (37a/11), (37a/12), (37a/13), (37a/28), (37a/33), (37b/19), (37b/19), (37b/2), (37b/21), (37b/31), (37b/6), (37b/6), (37b/7), (38a/18), (38a/23), (38a/24), (38a/3), (38a/8), (38a/8), (38b/23), (39a/30), (39a/33), (39b/23), (39b/24), (39b/27), (39b/32), (39b/35), (39b/7), (39b/7), (40a/12), (40a/17), (40a/2), (40a/5), (40b/13), (40b/13), (40b/26), (40b/6), (40b/7), (41a/13), (41a/13), (41a/14), (41a/2), (41a/21), (41a/22), (41a/24), (41a/25), (41b/10), (41b/10), (41b/11), (41b/11), (41b/32), (41b/33), (41b/9), (42a/31), (42a/32), (42a/35), (42b/1), (42b/1), (42b/10), (42b/11), (42b/19), (42b/20), (42b/24), (42b/3), (42b/31), (42b/32), (42b/9), (43a/30), (43b/23), (44a/10), (44a/18), (44a/35), (44a/35), (44b/16), (44b/17), (44b/20), (45a/19), (45a/5), (45a/9), (45b/11), (45b/18), (45b/8), (46a/29), (46a/5), (46b/12), (46b/13), (46b/17), (46b/19), (46b/19), (46b/27), (46b/28), (47a/15), (47a/19), (47a/20), (47a/34), (47b/2), (48a/13), (48a/18), (48a/26), (49a/10), (49b/11), (49b/12), (49b/16), (49b/20), (49b/28), (49b/31), (4a/22), (4a/24), (50a/17), (50b/22), (50b/24), (50b/25), (50b/33), (50b/5), (51a/14), (51a/15), (51a/3), (51a/30), (51a/34), (51a/6), (51a/6), (51a/7), (51a/7), (51a/7), (51b/14), (51b/14), (51b/14), (51b/15), (51b/16), (51b/24), (51b/33), (51b/7), (52a/1), (52a/14), (52a/4), (52b/3), (53a/13), (53a/24), (53a/25), (53a/25), (53a/28), (53a/31), (53a/35), (53a/5), (53a/6), (53b/34), (54a/20), (54a/23), (54a/29), (54a/5), (54a/8), (54b/18), (54b/4), (55a/2), (55a/35), (55a/5), (55b/22), (56a/2), (56b/11), (56b/11), (56b/2), (56b/8), (57a/10), (57a/10), (57a/10), (57a/10), (57a/10), (57a/14), (57a/16), (57a/18), (57a/20), (57a/20), (57a/4), (57a/5), (57a/9), (57b/1), (57b/15), (57b/3), (57b/3), (58a/19), (58a/3), (58a/9), (58b/35), (58b/5), (59a/1), (59a/31), (59a/31), (59a/31), (59b/15), (59b/17), (59b/28), (59b/3), (59b/32), (59b/33), (5b/11), (60a/21), (60a/23), (60a/23), (60a/6), (60b/12), (60b/17), (60b/18), (60b/23), (60b/25), (60b/27), (60b/3), (60b/30), (60b/30), (60b/32), (61a/5), (61a/6), (61a/6), (61a/7), (61a/9), (61b/15), (61b/19), (61b/2), (61b/23), (61b/32), (61b/33), (61b/33), (61b/6), (61b/6), (61b/8), (61b/9), (62b/15), (62b/17), (62b/18), (62b/19), (62b/30), (62b/31), (62b/33), (62b/35), (62b/6), (62b/7), (63a/1), (63a/1), (63a/11),

(63a/12), (63a/14), (63a/22), (63a/27), (63a/31), (63a/34), (63a/35), (63a/9), (63b/11), (63b/18), (63b/20), (63b/21), (63b/26), (63b/27), (63b/30), (64a/21), (64a/22), (64a/28), (64a/28), (64a/29), (64b/4), (64b/5), (64b/6), (64b/8), (65a/28), (65a/30), (65a/35), (65b/1), (65b/10), (65b/13), (65b/15), (65b/19), (65b/19), (65b/2), (65b/2), (65b/20), (65b/24), (65b/26), (65b/5), (66a/17), (66a/19), (66a/21), (66a/26), (66a/7), (66b/15), (67a/12), (67a/26), (67a/28), (67a/30), (67b/29), (67b/30), (67b/7), (68a/13), (68a/13), (68a/14), (68a/14), (68a/23), (68a/28), (68a/33), (68a/33), (68a/35), (68a/8), (68b/18), (68b/18), (68b/18), (68b/18), (68b/30), (68b/5), (69a/22), (69a/23), (69a/28), (69a/30), (69b/13), (69b/16), (69b/19), (69b/2), (69b/2), (69b/3), (69b/4), (69b/5), (69b/5), (6a/1), (6a/3), (6b/1), (6b/3), (6b/3), (70a/19), (70a/20), (70a/21), (70a/22), (70a/3), (70a/3), (70a/35), (70b/12), (70b/14), (70b/14), (70b/29), (70b/3), (71a/10), (71a/23), (71a/24), (71a/34), (71a/34), (71a/35), (71b/1), (71b/21), (71b/23), (71b/31), (71b/8), (72b/18), (72b/19), (72b/19), (73a/14), (73a/16), (73a/19), (73a/23), (73a/23), (73a/26), (73a/27), (73a/7), (73b/25), (73b/29), (74b/10), (74b/10), (74b/24), (74b/31), (74b/7), (74b/7), (75a/10), (75a/12), (75a/12), (75a/19), (75a/25), (75a/27), (75a/29), (75a/6), (75a/7), (75a/9), (75b/12), (75b/14), (75b/15), (75b/17), (75b/19), (75b/22), (75b/26), (75b/28), (75b/29), (75b/29), (75b/3), (75b/34), (76a/26), (76a/27), (76a/33), (76a/33), (76a/34), (76a/35), (76b/16), (76b/17), (76b/21), (76b/22), (76b/24), (76b/27), (77a/11), (77a/11), (77a/9), (77b/29), (77b/33), (77b/34), (78a/10), (78a/11), (78a/12), (78a/15), (78a/15), (78a/26), (78b/1), (78b/1), (78b/14), (78b/4), (79a/13), (79a/13), (79a/14), (79a/15), (79a/21), (79a/24), (79a/26), (79a/28), (79a/8), (79a/9), (79a/9), (79b/28), (79b/28), (79b/34), (79b/35), (79b/5), (79b/7), (80a/1), (80a/12), (80a/17), (80a/29), (80a/8), (80b/10), (80b/21), (80b/21), (80b/21), (80b/26), (80b/31), (80b/34), (80b/34), (81a/1), (81a/10), (81a/11), (81a/18), (81a/21), (81a/21), (81a/24), (81a/25), (81a/3), (81a/33), (81a/35), (81a/35), (81a/6), (81b/1), (81b/11), (81b/6), (82a/11), (82a/12), (82a/14), (82a/14), (82a/15), (82a/15), (82a/16), (82a/18), (82a/19), (82a/21), (82a/23), (82a/26), (82b/14), (82b/22), (82b/22), (82b/27), (82b/27), (82b/3), (82b/8), (83a/1), (83a/10), (83a/28), (83a/28), (83a/28), (83a/29), (83a/30), (83a/32), (83a/5), (83a/9), (83b/2), (83b/2), (83b/23), (83b/27), (83b/30), (83b/31), (83b/33), (83b/5), (83b/8), (84a/10), (84a/15), (84a/18), (84a/22), (84a/29), (84a/30), (84a/7), (84a/7), (84a/8), (84a/9), (84b/11),

(84b/11), (84b/15), (84b/23), (84b/24),
(84b/24), (85a/10), (85a/11), (85a/11),
(85a/11), (85a/11), (85a/11), (85a/12),
(85a/19), (85a/3), (85a/30), (85a/31),
(85a/4), (85a/9), (85b/24), (85b/26),
(85b/28), (86a/16), (86a/18), (86a/4),
(86b/14), (86b/23), (86b/23), (86b/7),
(87a/15), (87a/16), (87a/24), (87a/33),
(87b/17), (87b/17), (87b/18), (87b/18),
(87b/18), (87b/19), (87b/19), (87b/28),
(87b/31), (87b/35), (88a/18), (88a/23),
(88a/6), (88b/6), (88b/7), (88b/8),
(89a/23), (89a/27), (89a/28), (89b/6),
(89b/6), (8a/19), (8a/2), (8b/18),
(8b/19), (8b/19), (8b/20), (8b/29),
(8b/31), (8b/35), (90a/27), (90b/20),
(90b/3), (91a/10), (91a/18), (91a/19),
(91a/31), (91a/32), (91b/16), (91b/23),
(91b/3), (91b/8), (92b/26), (92b/28),
(92b/33), (93a/10), (93a/12), (93a/13),
(93a/28), (93a/6), (93a/9), (93a/9),
(93b/11), (93b/25), (93b/29), (94a/11),
(94a/19), (94a/22), (94b/12), (94b/18),
(94b/19), (94b/20), (94b/20), (94b/21),
(94b/22), (94b/35), (95a/24), (95a/27),
(95a/28), (95a/33), (95a/35), (95a/5),
(95a/7), (95b/21), (95b/22), (95b/25),
(95b/27), (95b/30), (95b/32), (95b/33),
(96a/1), (96a/10), (96a/11), (96a/11),
(96a/23), (96a/24), (96b/2), (96b/24),
(96b/29), (96b/3), (96b/4), (96b/6),
(97a/2), (97a/2), (97a/7), (97a/9),
(97b/17), (97b/18), (97b/22), (97b/23),
(97b/25), (97b/28), (97b/3), (97b/4),

(97b/4), (97b/5), (97b/6), (98a/8),
(9a/25), (9a/26), (9b/24), (9b/28),
(9b/28), (9b/29), (9b/30), (9b/30)

y.+dan (48a/29), (48b/2)

yağ<T. 'yakmak'.

y.-up (87b/18)

yağa <A. 'olur'.

y. (73b/22)

yağaza<A. 'uyanıklık'.

y. (37a/16), (90a/15)

y.+da (36b/28), (36b/29),
(36b/30)

yağın<T. 'yakın'.

y. (73a/2)

yağın<A. 'kesin bilgi'.

y. (66b/21), (72b/31), (74a/14)

yağınî<A. 'kesin bilgiyle ilgili'.

y. (73a/1)

yağū<T. '(ilaç için) yakı'.

y. (17b/28), (72b/1)

y. èt- (15a/17), (18b/11)

yağūt<A. 'yakut'.

y. (66a/10), (66a/10), (70b/23)

yağūtî<A. 'yakut ile ilgili'.

y. (93a/16)

yalnız<T. 'yalnız, fakat'.

y. (14b/10), (15a/18), (15b/35),
(15b/9), (16a/22), (25b/16), (27a/29),
(39b/7), (59b/22), (63a/14), (63a/26),
(63a/6), (63b/22), (64b/29), (66a/2),
(77a/20), (84a/10), (88a/33), (91a/19)

yan-<T. 'yanmak'.

y.-masıyla (80a/19)

yaña<T. 'taraf'.

y. (48a/35)

yā' nī<A. 'yani'.

y. (10b/29), (11a/15), (11a/9),
(11b/16), (11b/8), (11b/9), (12a/12),
(12a/15), (12b/16), (12b/22), (13a/6),
(14a/26), (14a/35), (14a/4), (14a/8),
(14b/10), (14b/34), (15a/1), (15a/18),
(15b/35), (16a/22), (16b/12), (16b/20),
(17a/17), (17a/21), (18a/15), (18a/25),
(18b/29), (19a/11), (19a/30), (20b/15),
(22a/15), (22a/17), (22a/19), (23a/15),
(23b/34), (24a/3), (24b/33), (27b/25),
(28a/9), (29b/17), (29b/5), (30a/34),
(31a/17), (31a/23), (33a/14), (34a/21),
(36a/32), (36b/20), (36b/31), (38a/21),
(38a/22), (3b/22), (40a/14), (41a/1),
(42a/35), (42b/15), (43b/18), (43b/20),
(44a/8), (46a/33), (48a/13), (49a/10),
(49a/16), (49b/18), (4b/16), (4b/25),
(4b/29), (4b/4), (4b/7), (50a/1), (50a/2),
(51b/31), (52a/21), (52b/10), (52b/9),
(53a/25), (53a/7), (54a/12), (56b/10),

(56b/21), (59a/25), (59a/26), (59b/33),
(5a/1), (5a/26), (5a/28), (5a/29),
(5b/21), (5b/8), (60a/22), (60a/5),
(60a/8), (60b/16), (60b/34), (61a/15),
(61a/33), (61b/20), (64a/1), (64a/2),
(64a/2), (64a/27), (65a/31), (67a/11),
(67a/6), (67a/9), (67b/23), (67b/24),
(67b/25), (67b/26), (67b/32), (69b/2),
(6a/13), (6a/13), (6a/20), (6a/29),
(6a/31), (6b/2), (6b/27), (6b/32),
(6b/35), (70b/21), (70b/5), (71a/1),
(71b/14), (72a/11), (72b/17), (72b/3),
(73b/10), (74a/26), (75a/14), (75a/6),
(76a/10), (76a/18), (76a/25), (76a/30),
(77a/1), (77a/25), (77a/6), (77b/14),
(77b/27), (78a/32), (78a/5), (78b/10),
(78b/22), (78b/8), (7a/19), (7b/12),
(7b/13), (7b/21), (7b/22), (7b/29),
(7b/34), (7b/8), (80a/24), (80a/6),
(80a/7), (81a/26), (82a/11), (82a/19),
(82a/8), (83b/8), (84a/6), (85a/11),
(85b/20), (86a/35), (87a/28), (87b/17),
(87b/28), (88b/22), (88b/30), (8a/12),
(8a/15), (8a/27), (8b/1), (8b/8),
(90b/12), (91a/29), (91a/34), (91b/2),
(91b/28), (92b/5), (93a/4), (93b/30),
(94b/5), (96b/2), (97a/33), (98a/19),
(98a/21), (98a/28)

yap-<T. 'yapmak'.

y.-up (43a/16), (86b/11)

yapış-<T. 'yapışmak'.

y.-mağ (65a/5)

y.+ması (65a/7)	y. (3a/34), (38b/23)
yapışdır <T. 'yapıştırmak'.	yarıl <T. 'yarılmak'.
y.-mağ (23b/23)	y.-mağ (93a/4), (96a/29)
yaprak <T. 'yaprak'.	y.-sa (14a/14)
y.+ı (15a/8), (15a/8), (70b/21), (88b/10)	yarım <T. 'yarım'.
yār <F. 'sevgili'.	y. (10b/10), (10b/13), (10b/14), (13b/16), (24b/7)
y. (3b/3)	y.+dan (86a/29)
yara <T. 'yara'.	yarımşar <T. 'yarımşar'.
y. (88a/31), (91a/30)	y. (10a/1), (10a/18), (10a/4), (10b/16), (15a/12), (22a/3), (26a/19), (27a/14), (27a/15), (31b/17), (31b/19), (31b/22), (41b/16), (41b/18), (42a/17), (42a/22), (42a/4), (44b/10), (46b/34), (47b/7), (48b/7), (50b/18), (50b/21), (50b/26), (50b/9), (51a/1), (51a/1), (51a/26), (52a/12), (54b/21), (54b/25), (70a/23), (73a/18), (75b/35), (76a/2), (77a/32), (77b/13), (77b/20), (79b/11), (79b/19), (79b/2), (85a/35), (87b/30), (87b/32), (95a/25), (95a/30), (95b/24), (96a/6), (9b/32)
y.+lar (90a/32), (98a/22)	
y.+lara (91a/10), (94b/31)	
y.+lardır (94b/34)	
y.+ların (91a/12)	
y.+larına (95b/4)	
y.+yı (81b/12)	
yaramaz <T. 'yaramaz'.	yāsemīn <A. b.a. 'yasemin'.
y. (38b/25)	y. (27a/7), (93b/14)
yarān <F. (çoğul) 'arkadaşlar'.	yaş <T. 'yaş'.
y.+ları (33b/24)	y.+ında (41a/5), (48a/30), (53a/17), (54b/32), (93b/16)
yaraşa <T. '(hayvan) yarasa'.	y.+ından (40b/34)
y. (69b/2)	yaşar <T. 'yaşamak'.
yā'raḥ <A. 'olur'.	
y. (50a/22)	
yārī <F. 'yardım'.	

y.-mağdır (71a/32)

yağ-<T. 'yatmak'.

y.-acağ (89b/16)

y.-amağdan (72a/3)

y.-an (36a/14)

y.-dığı (37a/10)

y.-mağla (36b/16), (36b/17)

y.-mağdan (37a/20), (37b/22)

y.-up (43b/35)

ya'terihim<A. (çoğul) 'onlara isabet etme'.

y. (29b/23)

yağıl-<T. 'yatılmak'.

y.-dığı (36b/18), (36b/8)

y.-dıkda (37a/8)

yatır-/ yatur-<T. 'yatırmak'.

y.-alar (44a/13), (80a/28)

y.-mağ (68a/26)

yayıl-<T. 'yayılmak'.

y.-masını (91b/18)

y.-miş (71b/12)

y.-ur (85a/11), (91b/10)

yaz-<T. 'yazmak'.

y.-mışdı (76b/18)

yazıl-<T. 'yazılmak'.

y.-mamışdır (14a/19)

ye-<T. 'yemek'.

y.-mem (43a/19)

y.-mezdik (33b/26)

yebes<A. 'kuruma'.

y. (84a/29)

yebra'<A. 'şifa bulma'.

y. (50a/21)

yed<A. 'el'.

y. (12b/25), (44a/15), (62a/3), (63b/8), (97b/11), (97b/12)

y.+den (97b/11)

y.+e (64a/30)

yedeyn<A. 'iki el'.

y. (19a/14), (23b/21), (32b/27), (34b/27), (40a/3), (40b/14), (40b/16), (41a/11), (42b/1), (42b/11), (42b/15), (50a/9), (52a/35)

y.+ini (16b/11), (20a/33), (22b/8)

yedi<T. '(sayı sözü) yedi'.

y. (10a/16), (43a/22), (47a/21), (58a/28), (58b/25), (58b/29), (67a/28), (72a/32), (82b/20), (9b/30)

yedinci<T. 'yedinci'.

y. (26a/7), (75a/4)

y.+si (59a/9)	y. (43a/6)
yedişer <T. 'yedişer'. y. (26b/4), (50b/18), (52a/23), (68b/32)	yemşî <A. 'yürüyor'. y.(32a/28)
yeglik <T. '(işitme) azlık'. y.+i (76a/9)	yena '<A. '(hastalık) kemozisi'. y. (63a/8)
yehlek <A. 'helak olacaktı'. y. (50a/21)	yengeç <T. '(hayvan) yengeç'. y. (85b/19)
yek <F. 'bir, tek'. y. (2b/35)	yêr <T. 'yer'. y. (38b/29), (43a/19)
yelek <T. 'kuşların kanadındaki uzun tüy'. y.+ini (44b/17)	y.+de (32a/29), (37a/10)
yemdedhū <A. 'ona verir'. y. (94b/7)	y.+e (93a/21), (94a/6), (94a/7)
yemek <T. 'yemek'. y. (16b/15) y.+den (73b/20)	y.+inde (19a/35)
yemîn <A. 'sağ taraf'. y. (61a/25)	y.+ine (13b/3), (45a/1), (46a/31), (47b/1)
yemiş <T. 'yemiş'. y. (43a/15) y.+iñ (43a/19)	y.+ini (60a/17)
yemle'ühū <A. 'onu doldurması'. y. (94b/7)	yereķān <A. 'sarılık hastalığı'. y. (10b/5), (2a/2), (9a/16), (9a/18)
Yemliḥā 'Yahudî bir kişi'.	ye's <A. 'umutsuzluk, üzüntü'. y. (41a/6)
	y.+e (76b/30)
	yesār <A. 'sol taraf'. y.+ına (61a/25)
	yesîr/ yesîre <A. 'kolay'. y. (82b/8), (84a/30), (85a/11), (86a/31), (86a/33)

y.+de (64a/5), (80b/1), (91b/9),
(9b/25)

yesiren yesiren<A. 'kolayca'.

y. (7a/28)

yeşil<T. 'yeşil'.

y. (82a/24)

yeşillik<T. 'yeşillik'.

y. (82b/6)

yeşimī<A. 'kıymetli yeşil taş'.

y. (43a/35)

yeteharek<A. 'hareket ediyor'.

y. (32a/29)

yeştemil<A. 'içerik'.

y. (3b/21), (59a/28), (64b/25),
(6a/12), (6a/28), (9a/27)

ye' tī<A. 'gelir'.

y.(39a/8)

yetmiş<T. '(sayı sözü) yetmiş'.

y. (44a/11), (69a/32)

yetū 'āt<A. b.a. 'bitki içindeki sıvı'.

y. (61b/6)

yevm<A. 'gün'.

y. (25b/21), (25b/21), (27a/29),
(27a/6), (27a/9), (28b/7), (43a/4),
(46a/33), (46a/33), (48a/2), (48a/31),
(50b/22), (62a/12), (63a/23), (63a/24),
(65b/8), (67b/7), (71b/6), (72a/23),

(72a/33), (84b/17), (86b/28), (89b/14),
(92b/19)

yevmi'd-dīn<A. 'kıyamet günü'.

y. (2b/31)

yevminā<A. 'günümüz'.

y. (3b/28)

yevmiyye<A. 'günlük'.

y. (64b/35)

y.+ye (19b/6)

yıқа-<T. 'yıkamak'.

y.-lar (44a/25)

y.-yalar (27b/29), (27b/30)

yıқıl-<T. 'yıkılmak'.

y.-masına (38a/29)

y.-up (33b/8)

yılan<T. '(hayvan) yılan'.

y. (91b/29), (92b/6), (92b/7)

yırtul-<T. 'yırılmak'.

y.-up (67b/31)

yigirmi<T. '(sayı sözü) yirmi'.

y. (10b/26), (13b/8), (16b/2),
(18a/12), (19b/19), (21b/35), (22b/1),
(24a/23), (26a/9), (27a/32), (33b/9),
(37a/4), (37b/31), (40b/34), (41b/19),
(45a/20), (47a/27), (49b/4), (58a/13),
(60b/6), (61a/8), (62b/1), (75b/30),
(7a/12), (87a/21), (87a/21)

- y.+den (58b/31)
- yigirmişer**<T. 'yirmişer'.
y. (20a/11)
- yigit**<T. 'yiğit'.
y.+lere (19a/31)
- yine**<T. 'yine, tekrar'.
y. (17a/12), (17a/2), (19b/10), (30a/35), (30b/18), (32a/21), (32a/33), (39b/21), (3a/27), (43b/12), (44a/6), (46a/19), (47a/12), (47a/13), (47a/29), (47a/3), (47b/4), (48b/15), (4b/31), (50a/19), (50a/33), (60a/18), (71a/3), (72a/2), (72b/16), (74b/31), (79b/16), (83a/19), (83a/20), (83a/21), (84b/28), (90b/30), (92a/23), (92b/12), (92b/12), (96a/19), (96b/17), (97a/23), (97b/12)
- yoğ**<T. 'yok'.
y. (22a/31), (72b/30)
- yoğun**<T. 'yoğun'.
y. (60b/29)
- yoğurt**<T. 'yoğurt'.
y. (26a/25)
- yohsa**<T. 'yoksa'.
y. (33b/2), (40a/15), (41a/5), (49a/20), (4a/22), (5b/30), (81a/16), (81b/32), (91a/23), (91b/33)
- yok**<T. 'yok'.
- y. (19b/14), (19b/23), (20b/34), (39a/6), (67a/35)
- y.+dur (17b/25), (19a/25), (20b/33), (20b/6), (27a/21), (27a/30), (30b/32), (32b/13), (33b/25), (37b/1), (39b/6), (3b/30), (44a/12), (55b/33), (55b/34), (56a/17), (64b/11), (68a/25), (6a/8), (6b/11), (86a/1), (92a/11), (97a/29)
- yol**<T. 'yol'.
y.+una (56b/22)
- yorğan**<T. 'yorgan'.
y. (47b/12)
- yukarı/ yukaru**<T. 'yukarı'.
y. (73b/2)
- y.+ca (36b/16)
- y.+dan (26a/34), (73b/2), (87b/12)
- yumma**<T. 'yummak'.
y.-ğa (63a/16)
- yumaşak**<T. 'yumuşak'.
y. (86a/31)
- yumrı**<T. 'vücuttaki şiş, kabarcık'.
y. (67b/32), (71a/8)
- yumrılın-**<T. 'yumru gibi olmak'.
y.-up (61a/23), (64a/3)
- yumruca**<T. 'küçük yumru şeklinde'.

y. (61a/17)	y.+i (15a/23), (44a/13), (44a/30), (71a/12), (84b/8)
yumul- <T. 'yumulmak'.	
y.-ması (58b/31)	y.+iğ (73b/12)
yuşīb <A. 'isabet ediyor'.	y.+ine (51b/21), (51b/22), (88b/12)
y. (54a/17)	
yübūs/ yübūset <A. 'kuruluk'.	y.+ünde (59b/11), (59b/12)
y. (25b/14), (26b/16), (28a/23), (28a/23), (28a/35), (28b/11), (28b/11), (28b/19), (28b/26), (52b/21), (52b/22), (52b/7), (53a/32), (53b/5), (53b/9), (62a/5), (65a/9), (72b/19), (78b/16), (84a/34), (88b/28), (94a/25)	
y.+den (28b/12), (29a/6), (49b/32), (53a/9), (53b/23), (53b/32), (62a/7), (76b/7)	
y.+dir (93a/6)	
y.+e (29b/5), (58b/35), (59a/2), (59a/8), (61b/33)	
y.+i (20a/6)	
y.+inden (28a/34), (94a/16)	
y.+ine (29b/6)	
yüksek <T. 'yüksek'.	
y. (43a/12)	
yüz <T. '(sayı sözü) yüz, (vücut) yüz'.	
y. (18b/15), (19b/18), (20a/10), (22a/35), (22b/20), (23a/26), (3a/31), (44b/5), (48a/29), (49b/4), (52a/19), (72b/22), (88a/13)	
	Z
	zā '<A. 'Arap alfabesinde ze harfi'.
	z. (68a/27)
	zab <A. '(hayvan) sürüngenler'.
	z. (71a/1)
	zabı <A. 'tutma'.
	z. (95b/15), (95b/17), (95b/20)
	zāc <A. '(bileşik) şap'.
	z. (10a/23), (18b/19), (26a/4), (36a/3), (41b/23), (41b/25), (41b/29), (42b/10), (45a/11), (48b/6), (58a/24), (61b/24), (62b/13), (62b/20), (64a/18), (64a/28), (67a/24), (67a/31), (67b/4), (69b/34), (70b/23), (70b/35), (72a/31), (73a/22), (73a/27), (77b/14), (81a/14), (85b/11), (87b/25), (87b/29), (87b/35), (87b/35), (88a/24), (88b/7), (90b/26), (90b/30), (91a/13), (91a/13), (91a/8), (95b/32), (96a/23), (96a/23), (96b/27), (98a/9)
	z.+dır (55b/30)

zācāt (çoğul) bk.zāc.

z. (88a/30)

zāciye<A. 'şap ile ilgili'.

z. (10a/24), (10a/25), (11a/15),
(11a/16), (11a/27), (11a/28), (11a/30),
(11a/30), (11a/32)

zaf

z. (15a/22), (16b/26), (17b/7),
(18b/32), (24a/7), (24b/32), (25b/20),
(28a/29), (28a/7), (29a/24), (34b/21),
(35b/1), (39b/31), (54a/10), (57b/10),
(61a/18), (69b/14), (6a/4), (72b/17),
(72b/21), (72b/22), (72b/23), (73a/10),
(73a/14), (73a/31), (73a/7), (76a/6),
(78a/27), (87a/12), (87a/19), (87a/25),
(88b/13), (90a/17), (93a/11), (93a/15),
(96b/26), (97a/3)

z.+dan (35b/2), (78a/31)

z.+ı (14a/31)

z.+ına (59a/6), (96b/11)

z.+ından (16b/25), (16b/25),
(24a/9), (46b/9), (53b/1), (65a/24),
(71a/34), (78b/19), (94b/21)

z.+ındandır (18a/17)

za'ferān<A. b.a. 'safran'.

z. (13b/16), (14b/2), (18a/29),
(31a/28), (35a/25), (42a/10), (42a/17),
(44b/15), (48b/5), (48b/8), (58a/5),
(61a/30), (62b/14), (62b/18), (62b/20),

(63a/23), (63a/34), (63b/18), (63b/21),
(64b/17), (65b/3), (66a/13), (66a/25),
(66a/33), (66a/4), (67a/31), (68a/13),
(68a/14), (68b/34), (69b/11), (69b/18),
(69b/19), (69b/22), (69b/31), (70a/11),
(71b/13), (71b/9), (81a/4), (81b/8),
(84b/14), (87b/34), (91a/20), (91a/27),
(94a/35), (94b/4), (96a/21)

z.+ı (19b/5)

z.+ıyla (81b/6)

zafer-yāb<A. F. 'başarı gösteren'.

z. (8a/8)

zāğūt<A. 'basan, sıkıştırın'.

z. (45b/23)

z.+dır (53a/24)

zāgūt<A. 'karabasan'.

z. (36a/11)

zahāret<A. 'görünen'.

z. (69a/10), (69a/10)

zāḥk/ zāḥk<A. 'gülüş'.

z. (29a/13), (31a/6), (32b/12),
(51b/6), (55b/15), (55b/15), (55b/16)

z. èt- (33a/32), (50a/13)

zāhib<A. 'giden'.

z. (36a/19), (92b/12)

z.ol- (39b/23), (45a/35),
(45b/13)

zāhir/ zāhire<A. 'açık, görünen'.

z. (10b/8), (12a/13), (12b/10),
(27b/12), (29b/32), (2b/35), (37a/1),
(38a/1), (56b/32), (5b/1), (67b/15),
(68b/10), (78a/18), (80a/10), (81b/34),
(85b/34), (89a/26)

z.+de (67b/31), (72b/30),
(9b/21)

z.+dir (4a/3), (53b/18),
(62a/17), (68b/11), (69a/10), (70b/5),
(72b/29), (78b/1)

z.+inde (70a/32), (70b/5)

z.+niņ (12a/14)

z.+si (52b/18)

z.ol-(15a/4), (23a/22), (25a/10),
(25b/11), (26b/1), (26b/35), (29b/7),
(38b/1), (44a/1), (44a/4), (44a/5),
(46a/32), (50a/2), (51b/25), (52b/1),
(56b/23), (59a/2), (5a/26), (5b/18),
(5b/19), (5b/28), (61a/23), (61a/24),
(62a/33), (62b/17), (63b/13), (64a/4),
(64a/5), (64a/7), (67b/33), (68b/2),
(69a/10), (69a/11), (69a/27), (70a/2),
(70a/35), (71a/27), (72b/14), (73b/33),
(76b/10), (78b/25), (78b/3), (78b/9),
(7a/16), (81a/30), (86a/3), (87a/25),
(88b/26), (89a/28), (93a/17), (93a/19),
(93b/4), (94a/21), (94a/27)

zāhiri/ zāhiriyye<A. 'dıştan görünen'.

z.+niņ (58b/13)

z.+si (56a/18)

zahm<F. 'yara'.

z. (90a/34)

zahmet<A. 'sıkıntı, yorgunluk'.

z. (20a/27), (27b/23), (30a/33),
(66a/10)

z.+indendir (60b/18)

zahr<A. 'sırt, arka'.

z. (48b/14)

z.+a (31a/22)

z.+ı (70a/15)

z.+ıñ (48a/26)

z.+ına (60a/34), (71b/24)

z.+ında (44a/19)

z.+ından (27b/13), (60a/31)

zā'ib<A. 'eriten'.

z. (40a/28)

zā'id/ zā'ide/ zā'idet<A. 'fazla, artık'.

z. (10a/30), (16b/30), (57b/6),
(61b/21), (61a/24), (64a/17), (64a/3),
(64a/7), (68b/4), (76b/1), (77a/11),
(81a/22), (81a/23), (82a/15), (82b/8),
(86a/30), (95b/11), (95b/13), (9b/17)

z.+den (61b/24)

z.+dir (61a/11), (64a/6)

z.+i (61b/26), (64a/21),
(86b/12), (86b/7), (95b/19)

z.+iñ (64a/26), (95b/20)

z.+inde (82a/11), (83b/14)

z.+ye (9b/20)

z.+yi (80b/31)

z. ol- (49a/27), (63b/34),
(64a/33)

zā'ideteyn<A. 'iki meme ucu'.

z. (82a/20)

z.+de (83a/30), (83b/27)

zā'if/ zā'ife<A. 'zayıf'.

z. (26b/18), (34b/20), (44a/8),
(46a/5), (57b/27), (68a/35), (94b/18)

z.+dir (44a/31), (44a/34)

z. ol- (14b/6), (16b/23),
(17b/10), (19b/11), (20b/19), (22a/11),
(44a/9), (46a/19), (46b/9), (57a/13),
(57b/19), (63a/10), (70b/4), (72b/17),
(84b/8), (91b/14), (94b/10), (97a/2)

zā'ika<A. 'tad alma duyusu'.

z. (2a/19), (81b/31)

zā'il<A. 'yok olan'.

z. (24a/14), (29a/24), (5b/28),
(6b/26), (7b/24)

z. ét- (73b/16), (93a/28)

z. ol- (11a/10), (12b/23),
(12b/23), (12b/25), (12b/26), (12b/33),
(13b/20), (17a/1), (17a/3), (19a/25),
(26b/18), (28a/20), (28a/31), (29a/24),
(31a/11), (36b/16), (38b/25), (38b/28),
(39b/21), (40b/10), (40b/6), (41a/28),
(41a/29), (44a/2), (46a/2), (4a/8),
(51a/27), (64b/33), (66b/21), (67b/9),
(72a/2), (72b/31), (76b/35), (77b/35),
(78a/1), (78a/2), (79b/26), (7a/17),
(7a/28), (7a/32), (80a/35), (84a/17),
(89b/17), (93b/9), (97b/33)

z. olun- (20a/10), (31a/31),
(46b/25), (60b/5), (63b/28), (73a/6),
(79b/4), (90b/21), (91a/9), (96a/2),
(96a/9), (97a/24)

zākat<A. 'sıkılmak'.

z. (39a/10)

zālālet<A. 'sapma'.

z.+den (1b/16)

zālike<A. 'o, bu, şu'.

z. (29a/24), (38b/15), (38b/21),
(58b/32)

zālma<A. 'karanlık'.

z.+da (69a/18)

zām<A. 'ekleme, katma'.

z. (15b/20), (22b/21), (23b/14),
(26b/9), (30b/17), (41b/20), (42a/29),
(42a/6), (44b/6), (47a/29), (48b/27),
(51a/29), (51b/18), (58a/28), (65a/34),

(65b/11), (68a/27), (71a/7), (79a/11),
(79a/12), (85a/19), (85a/25), (86b/17),
(90a/31), (90a/7), (94b/30), (97a/1),
(98a/16)

z.+larınca (91b/31)

ż. èt- (20a/14), (23b/4),
(31b/27), (47a/2), (48b/23), (50b/1),
(54b/1), (57b/30), (63a/30), (69a/34),
(75b/28), (79b/35), (85b/3), (88a/15)

ż. olun- (18b/17), (19b/20),
(20a/17), (20a/25), (21a/21), (21a/24),
(21a/32), (21a/5), (21b/18), (23a/27),
(26a/16), (28a/17), (31b/34), (47a/10),
(47a/7), (50b/13), (65b/32), (84b/1),
(91a/28)

zamān<A. 'zaman'.

z. (21b/35), (22a/11), (26a/29),
(26b/19), (26b/5), (2b/5), (33b/15),
(34b/8), (38a/28), (38b/2), (40a/17),
(44a/15), (51a/23), (53b/22), (61a/16),
(64a/5), (72b/26), (73b/25), (76a/15),
(79b/5), (80b/1), (81a/16), (91b/9),
(9b/25)

z.+a (34b/8), (48a/32)

z.+da (2a/2), (72a/22)

z.+ıñ (2b/30), (53a/18)

z.+ında (38a/3)

zamāninā<A. 'bizim zamanımız'.

z. (3b/30), (4a/15), (83a/8),
(89b/28)

żan<A. 'sanma'.

z. (51a/25)

z. èt- (29a/20), (34a/28),
(34a/32), (80b/19), (92a/7)

z. eyle- (55a/19)

z. olun- (36a/16)

żān<A. '(hayvan) kuzu'.

(51b/18)

zanbağ<A b.a. 'zambak'.

z. (27a/7), (74a/31)

żār<A. 'zararlı'.

z.+dır (77b/31)

ż.ol- (80a/25), (87a/14)

żarabāt<A. '(çoğul) 'çarpıntılar'.

z. (17b/19), (18a/32), (24b/15),
(59a/19), (65a/13), (65a/5), (67a/17),
(70a/5), (74b/25), (74b/26), (85b/20)

z.+ı (85b/21), (94b/25)

żarar<A. 'zarar'.

z. (60a/19), (61a/24), (70a/18)

z.+dan (74a/28)

z.+dır (26b/12)

z.+ı (20b/2), (27b/15), (74a/29)

- z.+lar (20b/5)
- z. ét- (14b/27), (14b/35), (21b/28), (45b/26), (65a/20), (84a/27)
- zārf**<A. 'kap'.
- z. (59b/8), (88b/23)
- z.+a (60b/6), (73a/32), (83a/22)
- zārūret ol-**<A. T. 'gerekmek'.
- z. (73b/34)
- zārūrī**<A. 'zorunlu'.
- z. (37b/24), (38a/26)
- z.+dir (43b/21)
- zāt**<A. 'sahip, cevher, zat'.
- z. (17a/3), (2b/16), (38b/19), (39a/12), (39a/14), (52a/19)
- z.+e (52a/22)
- z.+ında (12b/30), (3b/26), (4b/28), (6b/8), (8a/26), (8a/26), (8b/10), (8b/21), (9a/12)
- z.+larıñ (16b/31)
- zātu'r-riye**<A. 'zatülcenb, akciğer zarı iltihabı'.
- z. (86b/28), (87a/9)
- zātu'ş-şadr** bk.zātu'r-riye.
- z. (86b/28)
- zātu'l-cenb** bk.zātu'r-riye.
- z. (86b/27), (87a/9), (9a/6)
- z.+de (86b/29)
- z.+iñ (9a/1), (9a/7)
- zāv'**<A. 'ışık'.
- z. (67a/18)
- zāyī'**<A. 'kaybolma'.
- z. (92a/9)
- zāyid**<A. 'fazla'.
- z. (89a/33)
- z.+den (62a/10)
- zāyīk**<A. 'darlatma'.
- z. (45b/19), (83a/33)
- z.ol- (82a/17), (83b/18)
- zebād**<A. 'misk kedisi'.
- z. (22a/2), (83b/35)
- zebān**<F. 'dil'.
- z. (1b/3), (27b/20), (2a/30), (34a/25), (45a/26), (52a/34), (53a/22), (53b/12), (55a/9), (56b/17), (64b/31), (68a/31), (74b/5), (76a/9), (76b/28), (78a/23), (90a/34), (94a/18), (94b/32)
- zebḥ**<A. 'kesme'.
- z. (50b/35), (8a/4)
- z. ét- (43a/24)
- z. eyle- (92a/8)
- zebīb**<A. b.a. 'kuru üzüm'.

z. (22b/19), (22b/3), (23a/32),
(23b/11), (24a/22), (37a/32), (42a/4),
(46b/25), (52b/35), (66b/27), (69b/5),
(89b/12)

zebūn<F. 'zayıf ve düşkün duruma
gelen'.

z. (3b/5)

zeheb<A. b.a. 'altınmühür'.

z. (11a/2), (11b/22), (18a/9),
(21a/35), (21b/17), (35a/25), (42a/18),
(43a/31), (64a/25), (80a/30), (86a/9),
(9b/11)

z.+den (80a/29)

z.+i (36a/3)

zehebī<A. 'ilaç adı'.

z. (11b/34), (13a/32), (67a/2),
(80a/30)

zeheb-i adriyanos<Yun.'ilaç adı'.

z. (42b/14), (45a/12)

zehebiyye<A. 'altından yapılan'.

z. (66b/23), (9b/12), (9b/14)

zehīr<F. 'zehir'.

z. (92a/32)

z.+dir (92a/32)

z. ol- (92a/31)

zehr<A. b.a. (çoğul) 'çiçekler'.

z. (11a/29), (13a/30), (13a/32),
(15a/32), (15a/32), (15a/32), (16b/7),
(21b/9), (23a/13), (23b/12), (23b/12),
(24a/20), (26a/18), (27b/30), (27b/30),
(30b/7), (30b/7), (30b/7), (31b/16),
(32b/24), (37b/10), (37b/26), (37b/9),
(40a/9), (41a/14), (41a/20), (41a/20),
(41a/25), (41a/34), (41b/18), (41b/18),
(41b/18), (42a/4), (42a/4), (46b/17),
(46b/24), (47a/7), (47b/8), (47b/9),
(47b/9), (48a/4), (50b/10), (50b/10),
(50b/20), (50b/20), (50b/20), (50b/21),
(50b/31), (50b/9), (51a/15), (54b/17),
(54b/20), (54b/29), (58a/28), (66a/27),
(66b/1), (75a/26), (77a/32), (77b/20),
(77b/20), (77b/20), (78a/8), (79b/13),
(79b/9), (79b/9), (88a/13), (91a/19),
(92b/23), (95a/34), (95b/27)

zehr-ābe<F. 'zehirli su'.

z. (2a/19)

zehrē<A. b.a. 'bir çiçek'.

z. (43a/30)

zehretü'z-zift<A. b.a. 'çiçek
çeşitlerinden'.

z. (75a/14)

zehrü't-ṭarfa<A. b.a. 'ılgın çiçekleri'.

z. (31b/16)

zeker<A. 'erkek'.

z. (41b/18), (59b/28), (95a/20),
(95a/22)

zekernāke<A. 'Allah sözünü söyledik'.

z. (3a/21)

zekī<A. 'zekalı'.

z. (12a/15)

zelel<A. 'eksiklik'.

z. (3a/13)

zelzele<A. 'sarsma'.

z. (39b/20)

zemīn<F. 'yer'.

z. (2b/30)

z.+e (38a/7), (43a/16), (43a/9)

zemm ét-<A. T. 'yermek, kötölemek'.

z.-eler (33b/19)

z. eyle- (33b/23)

zenābīr<A. (çoğul) '(hayvan) eşek arıları'.

z. (49b/12)

zenbūr bk. **zenābīr**.

z. (77b/14)

zencār<A. 'bakır sülfat'.

z. (11a/20), (63b/28), (63b/33), (64a/19), (67a/31), (67b/11), (67b/4), (68b/28), (68b/32), (69a/17), (81a/22), (81a/4), (81a/7), (83a/2), (83a/5), (85b/6), (91a/8), (96a/9)

z.+ı (88b/3)

zencārī<A. 'bakır sülfat ile ilgili'.

z. (11a/20), (49b/14)

z.+niğ (49b/17)

zencebīl<A. b.a. 'zencefil'.

z. (20a/20), (21b/3), (21b/9), (27a/27), (27a/32), (28a/27), (28b/18), (35a/17), (44b/28), (47a/22), (52a/25), (53a/1), (62b/24), (62b/27), (67a/29), (67b/5), (68b/33)

zeneb<A. 'kuyruk'.

z.+i (5b/1), (5b/2)

z.+inden (92a/4)

zer<A. 'toz'.

z. (37a/29), (66b/17), (68a/22), (97a/7), (97a/9)

z. ét- (43b/4), (68b/23), (85a/32), (91a/20), (91a/26), (93a/24), (95a/21), (95b/26)

z. olun- (61a/27), (63a/28), (63a/31), (63a/34), (70b/24), (98a/10), (98a/8)

zerārīḥ<A. '(hayvan) kantarid'.

z.+dir (47b/17)

zerāvend<A. b.a. 'zeravent otu'.

z. (42b/23), (63b/30), (70b/25), (75b/35), (95a/23), (95a/29), (98a/13), (98a/6)

zerdālū<F. b.a. 'kayısı'.

z. (89b/20)	z.+1 (2a/2)
zergērān <F. (çoğul) 'kuyumcular'.	zevāt <A. (çoğul) 'zatlar'.
z. (52b/17)	z. (1b/20)
zernīh <A. 'zırmık'.	zevāyā <A. (çoğul) 'köşeler'.
z. (18a/28), (52b/15), (67b/11), (69b/11), (69b/7), (83a/4), (85b/6), (91b/21), (91b/21)	z. (64a/1), (64a/26), (64a/6), (73b/25)
zernīhiyye <A. 'zırmık sarısı'.	zevb <A. 'erime'.
z. (52b/9), (85b/31)	z. (85a/18)
z.+ye (86a/12)	z. èt- (52a/13), (54b/27), (93a/29)
zerrāka <A. ' iğne benzer bir alet'.	z. ol- (29a/20)
z. (63b/28), (81a/24), (81a/25)	zevc/ zevce <A. 'çift'.
z.+y1 (78a/12)	z. (17a/22), (17a/23), (17a/23), (36b/22), (42b/9), (55b/3), (55b/3), (55b/4), (55b/4), (93b/28)
z. èt- (78a/13)	zevebān <A. 'erime'.
zerrāt <A. (çoğul) 'zerreler'.	z.+larından (7b/13)
z. (71b/23)	zeyl <A. 'kuyruk'.
zerre bk.zerrāt.	z. (73a/26)
z. (33b/25), (39a/21)	z.+inde (1b/21)
zevāl <A. 'yok alma'.	zeyt <A. 'yağ'.
z. (11b/11), (13a/10)	z. (27a/15), (52a/30), (59b/17), (61b/14), (80a/18), (80a/28), (82b/27), (83a/10), (98a/1)
z.+dır (37a/13)	zeyt-i 'āmī <A. 'yağ çeşitlerinden'.
z.+1 (38b/24)	z. (75b/31)
z.+ından (7b/14)	
z.+ımı (56a/35)	
zevān <F. 'zıvana'.	

zeytūn<A. b.a. 'zeytin'.

z. (14b/2), (23b/33), (68a/12),
(68a/21), (71a/26)

zeytūnī<A. b.a. 'zeytin ile ilgili'.

z. (79a/14), (81a/6)

zīd<A. 'zit'.

z. (9b/22), (27b/25)

z.+ı (64a/34)

z.+ıdır (49a/34), (49b/26)

z.+ını (29a/6)

zıl<A. 'gölge'.

z. (2b/9)

z.+da (68a/22), (91b/23),
(91b/27), (97a/14)

zīmād<A. 'yara sarma'.

z. (15b/22), (22a/15), (28a/21),
(54b/31), (54b/33), (54b/34), (58b/2),
(58b/5), (65a/34), (66a/18), (66a/31),
(66b/2), (68a/17), (72b/8), (86a/20),
(86a/21), (97a/3)

z.+ı (65a/31), (66a/29),
(69b/29), (84b/13), (88a/19), (96b/31)

z.+ıı (76a/4)

z.+lar (19a/16)

z.+lardan (15b/18)

z.+ları (15a/9)

z. èt- (15b/25), (55a/2),
(65a/30), (65b/1), (66a/31), (66b/18),
(68a/14), (76a/4), (88a/20)

z. olun- (54a/35), (58b/5),
(58b/8), (61a/30), (63a/35), (66a/21),
(66a/29), (68a/13), (84b/15)

zīmādāt (çoğul) bk. **zīmād**.

z. (34a/22), (35b/5), (53b/9),
(54a/34), (94a/34)

zīmīn<A. 'içinde'.

z.+ında (51b/11)

zīvda <A. '(hayvan) kurbağa'.

z. (42b/33), (43a/21), (60a/22),
(61b/11)

z.+ı (43a/22)

zī' b<A. '(hayvan) kurt'.

z. (29a/20), (50b/25), (74a/10)

zībā<F. 'güzel'.

z. (33a/22)

z.+larını (81b/18)

zībaḳ<A. 'civa'.

z. (37a/26), (37a/27), (52b/14),
(61b/13), (80a/24), (80a/27), (80a/30),
(85a/33), (86a/14), (86a/8), (86b/15)

zībaḳiyye<A. 'civa ile ilgili'.

z. (52b/9), (86a/7), (91a/32),
(91b/16), (95a/2)

z.+den (91a/34)	z. eyle- (25a/24)
z.+yi (86a/7)	z. ol- (39b/28)
zibl <A. 'gübre'.	z. olun- (11a/24), (11b/3),
z. (58b/4), (60b/27), (63b/25),	(14b/18), (14b/25), (15a/29), (16a/28),
(69b/5), (69b/8), (70b/14), (70b/18),	(16b/11), (18b/18), (20b/5), (21b/20),
(70b/19), (81b/9), (88a/32)	(24a/30), (30a/19), (30a/7), (31a/16),
zıfr <A. 'tırnak'.	(31a/16), (31b/10), (31b/29), (32a/23),
z. (24b/3), (51a/2), (60a/23),	(32a/30), (35b/32), (38b/19), (41a/28),
(61b/12)	(41b/9), (42a/34), (45a/14), (45a/7),
zift <A. 'zift'.	(4a/24), (4a/27), (50b/1), (5a/27),
z. (18a/28), (79b/18)	(67a/13), (6a/6), (72b/2), (73b/27),
zihn <A. 'zihin'.	(74a/16), (76a/34), (77b/30), (79b/24),
z. (76b/12)	(82a/17), (88b/3), (8a/20), (8b/23),
z.+inde (87b/14)	(91b/27), (91b/5)
z.+ine (28b/22)	zimmat <A. 'zimmat'.
zîk <A. 'darlık'.	z. (2a/25)
z. (25b/18), (36a/11), (37b/31),	zincefre <A. 'zincifre'.
(57b/8), (77a/14), (82b/12)	z. (11b/23), (48b/5), (52b/14)
zıkr/ zıkrā <A. 'anlatılma'.	zincefriyye <A. 'zincifre ile ilgili'.
z. (16a/16), (16a/7), (23b/15),	z. (52b/9)
(28b/21), (38b/4), (93b/29)	zinde <F. 'canlı'.
z.+i (43b/20)	z. (3a/24)
z.+iñ (28a/5), (28a/6)	zînet <A. 'süs'.
z. êt- (16b/18), (19a/22),	z. (74a/10), (88b/35)
(33a/35), (44a/4), (56b/34), (5b/35),	zinhār <F. 'sığınma'.
(89b/30)	z. (19b/23), (21a/18), (26a/8),
	(41a/29), (61a/10), (63a/28), (74a/28),
	(94a/31)

zīrā<F. 'çünkü'.

z. (10a/26), (10a/34), (11a/1), (11b/13), (11b/6), (12a/21), (12a/26), (12a/28), (12a/32), (12a/34), (12b/10), (13a/6), (13a/8), (13b/31), (14a/19), (14a/27), (14a/4), (14b/24), (14b/26), (14b/31), (14b/35), (14b/6), (15a/3), (15b/10), (16b/31), (17a/31), (19a/17), (19b/25), (19b/35), (20a/1), (20b/2), (20b/20), (20b/33), (21a/20), (21b/21), (21b/24), (21b/27), (22b/23), (22b/34), (24a/18), (24a/5), (25a/26), (25a/29), (25b/26), (26b/12), (26b/12), (27b/3), (28a/22), (29a/14), (29a/2), (29a/24), (29a/24), (29a/24), (29a/25), (29a/9), (29b/11), (29b/16), (30a/18), (30a/25), (30a/9), (31a/12), (31b/2), (32a/35), (32b/2), (33a/1), (33b/2), (33b/24), (33b/25), (33b/34), (34b/5), (36a/25), (36a/7), (36b/16), (36b/29), (36b/34), (37a/17), (37b/12), (38a/19), (38b/30), (38b/32), (38b/8), (39a/25), (39a/26), (39a/31), (39b/10), (39b/13), (39b/15), (39b/2), (3b/32), (40a/20), (41a/29), (43a/2), (43b/12), (43b/21), (44a/31), (44a/32), (44a/6), (44b/17), (45a/21), (45b/16), (45b/27), (45b/35), (46a/24), (46a/26), (46a/35), (46b/7), (49a/30), (49a/34), (49b/25), (49b/27), (4a/3), (4b/10), (4b/13), (4b/18), (50a/33), (51a/22), (51b/29), (52b/14), (52b/22), (52b/26), (53b/23), (54a/13), (54a/21), (54a/26), (54b/9), (55a/3), (55a/32), (55b/32), (56a/1), (56a/13), (56a/15),

(56a/19), (56a/21), (56a/30), (56a/35), (56a/5), (57b/26), (58b/11), (5a/10), (5a/29), (5a/30), (5a/32), (5a/33), (5a/35), (5a/4), (5a/8), (61a/18), (61a/9), (62b/12), (62b/4), (63b/10), (63b/9), (64a/34), (64a/5), (64b/14), (65a/19), (66a/18), (66b/32), (68b/8), (69a/12), (69a/24), (69a/4), (69a/8), (6b/12), (6b/13), (6b/20), (6b/21), (6b/30), (6b/35), (70a/17), (71a/27), (73b/16), (73b/24), (74a/28), (74a/33), (74b/2), (75a/20), (76a/22), (76b/27), (77a/19), (77a/4), (77b/27), (77b/31), (79a/5), (79b/22), (7a/21), (7a/35), (80a/30), (80b/20), (80b/22), (81b/25), (83a/13), (83b/19), (84a/16), (84a/20), (84b/7), (85b/35), (86a/3), (86a/34), (87a/12), (87b/14), (87b/4), (89b/10), (8a/12), (8a/20), (8a/24), (8a/8), (8b/4), (90a/10), (90b/6), (91b/12), (91b/20), (91b/34), (92a/23), (92a/33), (92a/34), (92b/4), (93a/16), (93a/20), (93b/12), (93b/19), (93b/24), (93b/27), (94a/21), (94a/31), (96b/10), (96b/17), (96b/28), (97b/10), (97b/12), (9a/24), (9a/4)

zīyā'<A. 'ışık'.

z. (14b/16)

z.+da (28b/14)

z.+dan (25a/1)

z.+sı (72b/34)

z.+lar (72a/6)

z.+ya (25a/4)

ziyāde/ ziyādet<A. 'fazla'.

z. (7a/24), (10a/10), (10b/1), (11b/20), (11b/22), (12a/21), (12a/23), (12a/32), (12a/33), (12a/35), (12b/33), (13a/12), (13b/11), (14b/15), (14b/26), (15b/12), (16b/29), (19a/34), (19b/27), (19b/35), (20b/18), (20b/25), (21a/12), (21b/1), (23a/35), (24b/19), (25a/3), (25b/18), (26a/25), (27b/12), (27b/23), (29a/12), (29b/25), (31b/32), (32a/3), (32a/5), (32b/16), (32b/17), (33b/13), (33b/6), (35b/16), (35b/9), (37a/18), (37a/25), (37a/26), (37a/9), (37b/18), (37b/3), (37b/4), (73b/10), (39b/12), (40b/7), (43b/10), (43b/10), (43b/11), (43b/7), (43b/8), (43b/8), (45b/30), (46a/1), (46a/25), (46a/35), (46b/30), (46b/30), (47a/11), (47b/26), (47b/27), (48a/12), (48a/25), (49b/16), (49b/34), (51b/25), (52a/10), (52a/6), (52a/7), (53a/31), (53a/9), (54b/22), (55a/15), (55a/30), (55b/26), (55b/7), (56a/21), (56a/29), (56a/34), (56b/10), (57a/13), (57a/20), (58b/31), (59a/31), (59b/30), (60a/20), (64a/32), (66b/27), (66b/27), (66b/30), (66b/34), (67b/24), (67b/26), (70a/14), (70a/17), (70a/29), (71b/34), (72b/20), (73b/21), (74b/10), (74b/6), (74b/6), (75b/22), (76a/7), (76b/21), (76b/25), (77a/13), (77a/15), (77b/31), (79a/34), (7a/14), (81b/20), (82b/16), (84b/2), (86b/4), (86b/5), (87b/17),

(89a/31), (90a/18), (90a/20), (91a/15), (92a/1), (92a/25), (95a/15), (95b/30), (95b/6), (96a/20), (96b/1), (98a/28), (9a/11), (9b/18)

z.+dir (22b/24)

z.+si (64a/35)

z. èt- (10b/4), (10b/7), (19b/33), (19b/34), (26a/24), (26b/14), (28a/26), (57a/23), (60b/19), (68b/2), (73a/17), (8b/16), (8b/17), (8b/26), (90b/25), (9b/15), (9b/21)

z. eyle- (10b/2)

z. ol- (14b/24), (16a/12), (17b/10), (20b/21), (20b/24), (20b/28), (24a/12), (24a/13), (24b/14), (24b/14), (25b/14), (27b/3), (27b/4), (57a/26), (62a/10), (67b/24), (68a/4), (71b/3), (73a/25), (7a/21), (7a/24), (7a/27), (90a/15), (90a/18)

z. olun- (9b/19)

ziyādece<A. T. 'oldukça ziyade'.

z. (12a/28), (22b/10), (36b/13), (48a/8), (65a/12), (79b/7)

ziyādelik<A. T. 'fazlalık'.

z. (49a/9)

z.+dir (68a/29)

z.+i (8b/18)

ziyān<F. 'zarar'.

z. (43b/7)

zūfā<? b.a. 'zufa otu'.

z. (21a/1), (21a/11), (21a/17),
(21a/22), (24a/21), (37b/25), (37b/29),
(37b/31), (41a/34), (44b/9), (46b/21),
(46b/35), (47b/8), (50b/20), (57b/32),
(64a/14), (69b/4), (75b/11), (79b/8),
(83a/9)

zūfre<A. 'bir göz hastalığı'.

z. (64b/5), (68a/27), (68a/27),
(68a/31), (68b/10), (68b/2), (68b/26),
(68b/35), (69a/1), (69a/5), (71b/1)

z.+de (67b/17)

z.+den (69a/9)

z.+niñ (67a/13), (68b/8),
(69a/2), (71b/11)

z.+ye (68b/23), (69a/9)

z.+yi (69a/11)

zūhūr<A. 'meydana çıkma'.

z. (1b/18), (26a/32), (42b/10),
(46b/4), (70a/15)

z.+a (39b/19)

z.+ı (29b/33), (38a/2), (68a/2),
(72b/14), (86b/32)

z.+ıdır (30a/7), (30a/8)

z.+ına (35b/27), (57b/23)

z.+ında (96b/21)

z.+ından (17b/24), (29b/1),
(39a/5), (63a/26)

z.+ını (56a/20)

z. èt- (10b/8), (14b/15),
(17b/12), (17b/13), (19a/35), (19b/8),
(23b/27), (25b/8), (27a/12), (27b/8),
(29a/24), (29a/24), (29b/22), (29b/30),
(30a/14), (30a/16), (30a/7), (34a/35),
(34b/21), (34b/27), (35b/28), (35b/28),
(40a/21), (40a/33), (40b/27), (44a/1),
(45b/16), (46a/28), (49a/10), (49a/25),
(49a/27), (50a/16), (50a/23), (52b/5),
(54a/11), (56a/23), (60a/27), (60b/31),
(63a/6), (63a/7), (64b/7), (65a/26),
(68a/28), (68b/4), (68b/9), (71b/29),
(78b/11), (7a/19), (82a/33), (85b/21),
(86a/1), (86a/2), (86b/29), (87a/8),
(90a/32), (90a/9), (90b/7), (91b/1),
(92a/12), (96a/34), (96b/27), (9a/25)

z. eyle- (14a/15), (29a/10),
(29a/24), (32a/20), (37a/5), (51b/22),
(56a/34), (57b/22), (74a/21), (7a/26),
(97a/22)

zulme/ zulmet<A. 'karanlık'.

z. (3a/35), (29a/25), (29a/27),
(29a/28), (29a/29), (29a/29), (29b/12),
(29b/14), (34b/19), (40a/23), (43b/31)

z.+de (35b/22)

z.+dir (35b/13)

- z.+e (25a/2)
- z.+i (29b/10), (29b/10)
- z.+idir (29a/35)
- zumūr**<A. 'zayıflık'.
z. (76b/7)
- zunūn**<A. (çoğul) 'zanlar'.
z. (40a/30)
- zurna**<A. 'zurna'.
z. (77b/27)
- zū'r-rāyiḥa**<A. 'kokulu'.
z.+yı (21b/35), (58a/19)
- zünüb**<A. (çoğul) 'günahlar'.
z. (1b/7), (39a/10)
- zürqat**<A. 'mavi rengi ile ilgili'.
z.+da (67b/33)
- zübāb**<A. (çoğul) '(hayvan) sinekler'.
z. (32a/28), (59b/32), (80a/33)
z.+da (67b/35)
z.+ı (67b/24)
z.+ıdan (67b/24)
- zübābe** bk.**zübāb**.
z. (47b/30)
- zübbād**<A. 'kaymak'.
z. (15b/30)
- zübde**<A. 'öz'.
z. (58a/26)
- zübed**<A. 'köpükler'.
z. (40a/27), (40a/29), (43b/32), (64a/23), (67a/2), (67a/27), (68b/18), (68b/31), (70b/35), (81a/18), (97a/5)
- zübül**<A. 'solma'.
z. (12b/32), (49b/9)
- zücāc/ zücāce**<A. 'cam'.
z. (29b/18), (29b/19), (40a/28), (42a/10), (63a/33), (72a/31), (79a/32), (83a/22), (86b/16)
z.+de (79a/33)
z.+dır (29a/18)
- zücācī/ zücāciyye**<A. 'camdan yapılmış'.
z. (51a/4), (58b/26), (72a/30), (75b/21), (90b/29), (92b/23), (92b/25)
- zükām**<A. 'nezle'.
z. (20b/22), (56b/12), (56b/15), (56b/18), (56b/19), (56b/20), (56b/24), (56b/25), (56b/26), (56b/28), (56b/30), (56b/32), (56b/33), (57a/7), (57b/4), (84b/29)
z.+a (15a/26)
z.+ıı (55b/32)
- zülāl**<A. 'duru'.
z. (3a/16)

zū'l-ḥaṣṣa<A. 'ilaç adı'.

z. (35b/33), (49a/2), (88a/31)

z.+dır (87b/17)

zümre<A. 'cemaat'.

z. (2a/32)

z.+sinden (29a/24), (33b/20)

zümürrüd<A. 'zümrüt'.

z. (16a/9), (26a/19), (30b/21),
(35a/11), (37b/10), (66a/10), (66a/16)

zümürrüdī<A. 'zümrüt ile ilgili'.

z. (35b/34), (35b/4), (41b/29),
(43a/35), (49a/2), (73a/30), (73a/32)

zünüb<A. (çoğul) 'günahlar'.

z. (3a/22)

zürnübād<A. b.a. 'zencefigillerden'.

z. (13b/14), (13b/18), (18b/26),
(26b/3), (46b/21), (47b/21), (89b/26)

zürūr/ zürūrāt<A. (çoğul) 'tozlar'.

z. (63a/25), (63a/27), (63a/28),
(63a/28), (63a/31), (70b/22), (71b/11)

z.+dur (70b/24)

z.+1 (61b/24), (62a/23),
(63a/30), (67a/26), (91a/26), (98a/6)

z. èt- (62a/25), (63a/30),
(70b/26)

z.olun- (61b/25), (63b/33),
(67a/28)

zürüren<A. 'toz ile ilgili'.

z. (67a/30), (91a/5), (91b/27)

4.2.2. Özel Adlar Dizini

‘A. (kısaltma) 'Abbas Vesim Efendi'.

a. (2a/24), (2a/3), (2a/8, 2b/20)

‘Abdullaṭīf Betrīzī 'hekim adı'.

a. (73b/16)

Abuḳrāṭ Fāzil/ Memdūhu'l-küll

'Hipokrat, tıbbın babası olarak anılan Hekim İyon'.

a. (9a/19), (28a/15), (31a/9), (46a/17), (46a/19), (50a/18), (50a/28), (51b/29), (54a/16), (57a/18), (77b/35), (80a/22), (96b/9)

a.+ıı (29b/26)

Abuḳrāṭī/ Abuḳrāṭīyyūn/

Abuḳrāṭīyye 'Abuḳrāṭ ile ilgili'.

a. (2a/29), (8a/19)

a.+den (41b/20)

‘Acmī<A. 'İranlı'.

a. (85b/6)

Afrīḳ<coğ. 'Afrika'.

a. (2a/30)

Aḳrabādin<A.<Yun.'ilaç formüllerini ihtiva eden el kitabı'.

a.+de (15a/17)

a.+mizde (31b/4)

a.+lerde (8a/9)

Alıḳsānder Bendīḳṭos 'bir hekim adı'.

a.(54b/30)

‘Aliyy-i Bū-Ṭālib/ İbn-i ‘amm-ı Resūl/ Vālid-i neyyireyn/ Zevc-i Betül/ Eseddullāh/ ‘Alem-i ṣeh-i ḡālib/ Ḳuṭb-ı ‘ālem<A. 'Hz. Ali ibni ebi Talib'.

a. (3b/3)

‘Ali El Bursavī/ Būrūsī'Osmanlı astronom ve hekim'.

a. (21b/35), (30a/24), (31b/24)

f.+ıı (58a/25), (60a/35)

a.+nıı (48a/33)

m.+yı 2a/14

‘Alī Tebārī 'bir hekim adı'.

a. (2b/26)

Amāṭos Losīṭānos 'bir hekim adı'.

a. (56a/9), (56b/6), (97a/24)

‘Arab<A. 'Arap kavminin genel adı'.

a. (25a/29), (64b/24)

a.+da (25a/26), (25a/29), (36a/10), (54a/3), (60a/8), (68a/27), (74b/4)

‘Arabī/ ‘Arabiyye<A. 'Arapça'.

a. (39a/19), (39a/21), (48a/5), (54b/20), (84b/16)

a.+de (32b/10), (35b/12),
(43b/17), (53a/21), (63b/35), (67a/5),
(71a/7), (78a/17), (81b/21), (86b/17),
(90a/6), (90a/7)

a.+dir (53b/12), (82a/9),
(84a/26), (84b/3)

Areŝto 'antik Yunan filozof'.

a. (1b/6), (39b/18)

a.+nıŋ (39b/23)

Atıyos 'hekim adı'.

a. (91a/11), (96a/14)

Bārteriyos 'hekim adı'.

b. (11b/28)

Bārtołinos 'hekim adı'.

b. (55b/6), (56a/8)

Bāslıyos 'kimya hekimi'.

b. (3b/35), (23b/23)

Bātıyānos 'hekim adı'.

l. (51a/17)

Bayros 'hekim adı'.

b. (60b/11)

Beni Bilān<A. 'Belen oğulları'.

p. 43a/12

Benī İsrā'ıl<A. 'İsrail oğulları,
Yahudiler'.

b. (38a/2)

Biyoryos'hekim adı'.

b. (36b/29)

Bu 'āvüros 'hekim adı'.

b. (19a/19)

Bübekir<A. Hz. Ebu Bekir'.

b. (3a/33)

Bübel 'hekim adı'.

b. (4b/12)

Bülīs'hekim adı'.

b. (63b/22)

Bustānu'l-Eṭṭbbā 'kitap adı, en büyük
hekimlerden İbni Mutrān tarafından
yazılmıştır'.

b. (38b/10)

Cālinūs Erkifānīs/ Cālinūs Fāzil'tıp
doktoru, bilim insanı ve filozof, Antik
Roma'nın en önemli hekimlerindendir'.

c. (14a/29), (20a/24), (22b/7),
(29a/28), (29b/23), (29b/26), (30a/13),
(31b/18), (39a/8), (39b/22), (40a/10),
(40b/29), (42a/8), (52b/23), (59b/5),
(65a/17), (68b/26), (72a/34), (77b/35),
(78b/27), (79a/1), (81a/14), (89b/20),
(94b/13), (96b/31)

c.+dan (39a/7)

c.+dır (24a/3)

c.+ıŋ (29b/9)

Cālinūsī/ Cālinūsıyye 'Calinus ile
ilgili'.

c. (2a/29), (31b/1), (39b/22)

Cenāb-ı Haḡ<A. 'Allah'.

c. (49b/1)

Cenāb-ı Ömer/ Fārūḡ<A. 'Hz. Ömer'.

c. (3a/34), (3a/35)

Dārolyos 'hekim adı'.

d. (45b/5)

Dārū's-Salṭanatu'l-'Ulyā 'bir tıp eğitim kurumu'.

d. (13b/34)

Dārū's-Selām 'cennet'.

d. (2a/20), (3b/10)

Dārū'ş-Şifā 'hastane'.

d. (3a/2)

Dervīş 'Ömer Şifā'ī/ Ma'mūrū'l-mu'ammerīn 'Osmanlı hekimi'.

d. (2a/14), (2a/15), (22a/7), (43a/29), (48a/33)

d.+iñ (60a/35)

d.+niñ (60b/15)

Dihkāniyān<F. 'İranlı Zerdüştilik'.

d. (91b/31)

Düsturu'l-Vesīm Fi't-Ṭıbbi'l-Cedīd ve'l-Ḳadīm 'Abbas Vesim Efendi tarafından ele alınmış, eski tıptan yeni tıbbā geçişi yansıtan önemli eser'.

d. (2b/3)

Ebü'l-eṭıbbābk. Abuḳrāṭ Fāzil.

e. (41a/3), (44a/7), (52b/26), (56a/3), (57b/21)

e.+niñ (41a/4)

Ebü'l-Ferec 'Abdullah B. et-Tayyib el-Bağdādī Hekim, filozof ve Hıristiyan ilāhiyatçısı'.

e. (38a/35)

Ebūlis 'hekim adı'.

e. (51a/8)

Ebu Naşr Fārābī 'filozof, bilim adamı, gökbilimci, mantıkçı ve müzisyendir'.

e. (73b/13)

el-ḥāc 'Abbas Vesīm 'Hekim, hattat, şair ve astronomi bilgini'.

e. (1b/22), (3a/28)

Emaṯos Losīṯanos 'Yunanistanlı hekim'.

e. (7a/6)

Emiroyos yar'os 'hekim adı'.

e. (54b/11)

Endülüs<A. 'Endülüs, İspanya'.

e.+de (7a/6)

Ermenī<F. 'Ermeni'.

e. (22b/25), (48b/4), (54a/34), (59b/16), (62b/11), (63b/19), (65b/34), (68b/32), (69a/35), (69b/1), (69b/2), (70a/9), (81a/18), (81a/22), (85a/32), (87b/25), (87b/32), (87b/35), (88a/18), (88a/20), (90b/22), (91a/1), (96b/35)

e.+yi (59b/31), (61a/9)

E's-sulṭān Muşṭafa Ḥānu's-sāliş İbnü's-sulṭān El-Ġāzī Aḥmed Ḥānu's-sāliş<A.'Osmanlı padişahı III. Mustafa'.

e. (2b/10), (2b/11)

Eşkanğiyos 'hekim adı'.

e. (96b/15)

Eşkar Yıpoynos 'hekim adı'.

e. (75a/14)

eṭṭbbā-(y)ı **Cermāniyyān/**

Cermāniyye 'Cermenler (bugünkü Almanya, Avusturya, Bohemya ve Polonyanın batı bölümünü kapsayan Cermanyada MÖ 3. yüzyıldan 9. yüzyıla kadar yaşayan veya bu halktan olan kimse) hekimleri'.

c.+dan (67a/33), (85b/3)

Etmüleryos 'hekim adı'.

e. (96b/13)

Etrāk<A. (çoğul) 'Türkler'.

e. (34a/25), (90a/33), (91b/30), (94b/32)

Eyyüb<A. 'Hz. Eyüp'.

e. (3a/29)

Fārisī<A. 'İranlı'.

f. (14a/9), (35b/35), (39a/20), (39a/21), (88a/8)

f.+de (24b/7), (25a/30), (27b/20), (34a/25), (45a/26), (52a/34), (53a/22), (53b/12), (55a/9), (56b/17), (58b/28), (64b/31), (68a/31), (74b/5), (76a/12), (76a/9), (78a/23), (90a/34), (94a/18)

f.+den (25a/29), (67b/20)

Fāzil Nefīsī merḥūm 'İranlı hekim'.

f. (63a/25)

Felātūn/ fahru'l-müderrişin<A.

'Platon ya da İslam dünyasında Eflatun olarak bilinen, Antik Klasik Yunan filozofu ve matematikçisi'.

f. (1b/6), (2b/7), (2a/14)

Foriştos 'hekim adı'.

f. (7a/12), (37a/6)

Fūnṭānos 'hekim adı'.

f. (51b/33)

Ġavācīs 'kitap adı'.

g. (96b/9)

Ġāyetü'l-Beyān<A. 'bir kitap adı'.

g. (1b/3), (49a/18), (68b/20)

Ġāyetü'l-İtkān fī Tedbīr Bedeni'l-İnsān<A. 'bir kitap adı'.

g. (88a/1)

Ḥabtesil 'hekim adı'.

h. (70b/27)

Ḥacı Paşa merḥūm '(Celaleddin Hızır) Aydınlı Hacı Paşa, Türk doktor ve din bilgini'.

h. (44b/1), (46a/26), (53b/25)

Ḥakīm Mes'ūd 'hekim adı'.

m. (80a/15)

Ḥakīm Rāzi 'Ebu Bekir Muhammed bin Zekeriyya, Fars simyacı, kimyager, hekim ve filozof'.

h. (19b/7)

Ḥaremeynü's-Şerifeyn<A. 'Mekke-i Mükerreme ile Medine-i Münevvere'.

h. (2a/7)

Ḥaseneyn<A. 'Hz. Muhammed'in torunu Hasan ve Hüseyin'.

h. (3b/4)

Ḥāvī-i Kebīrde '(Ebu Bekir Muhammed bin Zekeriyya el Razi) eseri, 20 ciltlik tıp Ansiklopedisi'.

h.+de (67a/1)

Ḥazreti Mevlānā Muḥemed Refī 'Efenndi' 'Katibzade Mehmet Refi Efendi'.

h. (2b/30)

Heldānos 'hekim adı'.

h. (56a/22), (56a/24)

Ḥiletü'l-Bür '(tıpla ilgili) kitap adı'.

h. (54b/31)

Hindī<A. 'Hint ile ilgili'.

h. (20a/19), (20a/23), (22b/31), (35a/17), (35a/18), (35a/2), (41b/31), (41b/6), (42a/26), (46b/24), (47a/16), (48b/20), (48b/6), (48b/7), (62b/20), (62b/21), (62b/25), (63a/22), (63a/34), (64b/16), (65b/30), (66a/25), (67a/1), (68b/32), (69b/19), (79a/10), (79a/12), (84a/13), (84a/15), (85a/31), (88a/21), (88b/7), (90a/3), (91a/26), (91b/25), (98a/7)

Ḥuneyn Bin İshāk 'Irakta yetişen Hıristiyan Nasturi Arap bilim adamı'.

h. (39a/7)

İrdūbyūs 'hekim adı'.

1. (98a/10)

İt̄yos Ālāmdī 'hekim adı'.

1. (79a/11)

İbn-i 'Affān/ Ḥazreti 'Osmān/ ḥalīfe zī-ṣān<A. 'Hz. Osman'.

i. (3b/1)

İbni Bīṭar 'İbn el-Baytar, Arap bilim adamı, botanikçi, eczacı ve hekim'.

s. (59b/7)

İbn-i Ebī Şādīq 'aleyhi'r-rahme' 'rahmetli (İbni Ebī Şādīq) İranlı doktor, ikinci Abukrat denilir'.

i. (41a/4)

İbn-i Kaf 'hekim adı'.

i. (54a/18)

İbn-i Māsūye 'Yuhanna İbni Masawayh, Iraklı ünlü hekim'.

i. (28a/9), (40b/31), (93a/26), (46a/20), (73a/10), (74a/34)

i.+niņ (20a/18)

İbn-i Muṭrān 'Müvaffakeddin İbni Muṭrān, Süryalı hekim'.

i. (38b/10)

İbn-i Rüşd 'İbni Rüşd, Endülüslü-Arap felsefeci, hekim, fıkıhçı, matematikçi ve tabib'.

i. (29b/10)

İbn-i Sīnā/ Şeyḥu'r-Re'īs/ Şavvānu'l-Ḥikme/ A 'rafu'l-'urefā/

Edibü'l-üdebā<A. 'tıp adamı, fizikçi, yazar, filozof ve bilim insanı'.

i. (2b/29), (14a/10), (14a/11), (40b/34), (41a/7), (44a/4), (45b/1), (45a/35), (49a/33), (52b/32), (55a/13), (57a/21), (62b/11), (62b/8), (63a/7), (63b/12), (72b/13), (76b/28), (81b/33), (87a/13), (87a/19), (87a/26), (89b/15), (91a/18), (95a/22), (96a/30), (98a/18)

i.+nıj (29b/28), 39b/26

İbn-i Şerîf Burûsî 'Osmanlı hekim'.

i. (43a/6)

İbni Tabrî 'Muhammed bin Cerir Taberi, din ve tarih bilgini'.

i. (38a/35)

İngilîs<A. 'İngiliz'.

i. (4a/11)

İskender-i Yûnânî 'hekim adı'.

i. (85a/25)

İsrâ<A. 'Kuranı Kerim İsrâ suresi'.

i.+da (38b/16)

İstanbul 'İstanbul'.

i.+da (2a/5)

İtālya<A. 'İtalyan'.

i. (7a/6)

Ķāhire<A. 'Mısır'ın başkenti'.

k. (38a/4)

k.+de (56b/13)

Kāmilu's-şınā'a 'Kāmilu's-şınā'atu't-ıbbiyye adlı eser, Ali ibni Abbas el Mecusi tarafından yazıldı'.

k. (2b/6), (62b/16), (64b/12), (78b/25), (89b/17)

Ķarāton 'hekim adı'.

k. (24a/30), (75b/20), (77b/4)

Ķavā'id-i Ma'rifetü'l-İlel<A. 'bir kitap adı'.

k. (51b/34)

Ķıbrîsî<A. 'Kıbrıs'a ait'.

k. (90b/30), (95b/32)

Ķifāyetü'l-Mücāhidiyye 'bir kitap adı'.

k. (41b/4)

Ķirmānî 'Kirman'.

k. (62b/23), (62b/26), (63a/32), (67a/1)

Ķitāb-ı mecma'u'l-mücerrebāt<A. 'bir kitap adı'.

k.+da (71b/8)

Ķitābı Muġnî<A. 'Sa'īd bin Hibetüllah tarafından yazılmıştır'.

k. (61a/28)

Ķitābu'l-İlel ve'l-A'rāz '(semptomlar ve hastalıklar kitabı) Calinus tarafından yazılmıştır'.

k.+da (29a/28)

Ķordonyos 'hekim adı'.

k. (32a/17)

Ķorītos 'hekim adı'.

- k. (67a/33)
- k.+ııı (67b/2)
- Ƙorolyos**'kimyasal, hekim adı'.
k. (24a/2), (70a/24), (95b/3)
- Ƙureşı** 'bilgin adı'.
k. (56b/24), (69a/7)
- Ƙuıı** 'Allāme-i Őırāzī' Kutbeddin Şirazi, İıranlı din, astronomi, filozof ve hekim bilgini'.
k. (67a/8)
- Lanciyos** 'hekim adı'.
l. (56a/25)
- Lindānos** 'hekim adı'.
l. (7a/18)
- Mā-lā Yūs'idūhū**<A. 'bir kitap adı'.
m. (7ab/20), (60a/28)
- Māryos** 'hekim adı'.
m. (72a/30)
- Mātyol** 'hekim adı'.
m. (10a/13), (50b/5)
- Mekkī**<A. 'Mekke'ye mensup'.
m. (28a/26), (48b/25), (50b/30)
- Melhiyos** 'hekim adı'.
m. (11b/7)
- Menseıat** 'İıranlı hekim'.
m. (10a/25), (11a/16), (41a/16), (41b/11), (41a/28), (41b/27), (41b/30), (42a/11), (42b/8), (42b/13), (42b/14), (44b/16), (46b/32), (49a/2), (49a/3), (50b/3), (50b/8), (51a/19), (86a/21)
- Mesihī** 'Hıristiyan'.
m. (89b/16), (91a/22)
- Mes'ūd Bin Hıakīmü'd-Din** 'hekim adı'.
m. (84b/10)
- Mer'āt-ı Őifā** 'kitap adı, hekim Mesut tarafından yazıldı'.
m. (63a/34), (80a/15)
- Mıısr**<A. 'Mısır'.
m. (38a/4), (56b/13)
- Mıısrī**<A. 'Mısır'a ait'.
m. (46b/34), (47a/26), (59b/34), (60a/23), (60a/3), (63b/25), (63b/33), (67b/11), (68a/22), (68b/19), (68b/25), (71a/31), (73a/32), (87b/26), (88a/26), (88b/4), (91b/25), (91b/26), (92b/29), (95b/21), (97a/5), (97b/22), (98a/13), (98a/6)
- m.+yi (81a/21)
- Mısr zātu'l-Ehrām**<A. 'Kahire'de bulunan eski kral mabetleri'.
m.(2a/7)
- Mihā'il Atmorlaryos** 'hekim adı'.
m. (78b/21)
- Montānos** 'hekim adı'.
m. (79a/17)
- Morıtyos** 'hekim adı'.
m. (56a/20)

Muhammed bin Zekeriyā' Rāzī
'Fars simyacı, kimyager, hekim ve filozof'.

m. (25a/25), (38a/34), (81a/7)

m.+de (73b/13)

**Muhammed Muştafā/ Resül-ı
Hakşiddik/Seyyidü's-şakaleyn/
Şahibü'l-haremeyn/
Burhānu'l-aşfiyā<A.'İslam
peygamberi Hz. Muhammed'.**

m. (1b/10), (3a/29), (3a/32)

**Muhammed Refi/Hakimü'l-İslām
ve'd-Din/ Re'isü'l-hāzıkın<A.
'Osmanlı hekim'.**

m. 2b/30

Namiķu'l-Huruf 'hekim adı'.

n.(88b/11)

Nariyos 'hekim adı'.

n. (77b/11)

Nefisi merhūm 'hekim adı'.

n. (63a/5)

Nemçe<Leh. 'Avusturya'.

n. (55b/11)

Nofilyos 'hekim adı'.

n. (42b/8)

Ocaķ Bāzer Kānī 'Yahudî bir kişi adı'.

o.+niņ (48a/29)

Ollis 'hekim adı'.

o. (11b/7), (55b/20)

Olyos 'hekim adı'.

o. (80b/12)

Peraçilsos 'kimya hekimlerinden'.

p. (23b/23)

Peraklısos 'hekim adı'.

p. (3b/35)

Pāsilyos 'hekim adı'.

p. (42b/6)

Patros 'hekim adı'.

p. (21b/30)

Potiryos 'hekim adı'.

l. (42b/6)

Pilātros 'hekim adı'.

p. (31a/16), (36a/24), (52a/16),
(91a/7)

Piraklısos 'hekim adı'.

p. (86a/21)

p.+iņ (86a/13)

Polis El ahinīti 'hekim adı'.

p. (48b/31), (76b/18)

popoliyon 'hekim adı'.

p. (26a/12)

Poťiryos 'hekim adı'.

p. (13b/27), (49a/1)

Rioryos 'hekim adı'.

r. (64a/3), (80b/7)

Rodonyos 'hekim adı'.

r. (97a/19)

Rūmī<A. Anadolu'ya ait'.

r. (24a/33), (47b/8), (50b/19),
(89b/13), (90b/23), (91b/3), (95a/25),
(97b/21)

r.+yi (90b/23)

Şāhib-i Müfredāt 'İbni Bitar kitabı'.

s. (59b/7)

Şāhib Hāvī/ Şāhib-i Hāvī-i kebīr 'Ebu
Hasan El-Basri'.

s. (46a/16)

Şāhib-i Mücez 'İbni Sina'.

s. (32b/29)

Şāhib-i Şifā 'Hacı Paşa El-Rumi'.

s. (32a/28)

Şāhib-i Zübde 'Muhammed ibni
Süleyman El- Eşkar'.

s. (38a/28)

Şāhibi Mā'et Mesīhī 'bir yazar kitabı'.

s. (62b/10)

Şāhib Muhtār 'Muhammed ibni Ebu-
Bekir El-Razi'.

s. (62b/9)

Şāhibi Zehīre 'Sabit ibni Kurreh El-
Harrani'.

s. (62b/10)

Sa'īd bin Hibetullah 'hekim, bilgin ve
filozof'.

s. (61a/28)

Semerqandī 'İranlı hekim'.

s. (63a/7)

Sinartos 'hekim adı'.

s. (19a/19), (20b/4), (24a/3),
(24a/34), (28a/28), (37a/4), (36a/22),
(37a/16), (45b/5), (46a/13), (63b/31),
(69b/25), (75a/5), (76a/16), (78a/35),
(80a/33), (80b/7), (82b/19), (85b/3),
(95a/14), (96a/31)

Süleymān<A. 'Süleyman peygamber'.

s. (39a/12)

Sultānu'l-Enbiyā 'Hz. peygamber
Muhammed'.

s. (1b/10)

Süluyos 'hekim adı'.

s. (7b/31), (11b/28), (23b/24)

s. +ııı (11b/25), (13b/28)

Şeyh Dāvūd Anṭākī 'doktor ve
eczacıların üstadı oldu'.

ş. (70b/32)

Taḳānkyūs 'hekim adı'.

t. (11a/15)

Taḳvīmü'l-Ebdān Şāhibi 'Yahya İbni
İsa bin Cizle'.

t.+i (40b/28), (60a/20)

Tezkiretü'l-Keḥḥālīn<A. 'bir kitap
adı'.

t. (62b/22), (63a/21), (64b/9)

Tibet<A. Çin'in güney batısında
bulunan bir memleket'.

t.+i (22a/2), (44b/19), (53a/2),
(79a/27), (90a/1)

Tıbb Buḳrāṭī 'kitap adı Taḳānkyūs
hekim tarafından yazılmış'.

b. (11a/15), (15a/31)
Venedik<Fr. 'İtalya'nın kenti'.

v. (55b/10), (55b/8)

Veroninros 'hekim adı'.

v. (77b/5)

Yahūd/ Yahūdī 'Yahudî'.

y. (48a/34)

y.+dan (48a/29), (48b/2)

Yā'kūb<A. 'Hz. Yakup'.

y. (3a/29)

Yemānī<A. 'Yemen ile ilgili'.

y. (91b/24), (91a/27), (97a/5)

Yūḥanne Firinlīyos 'hekim adı'.

y. (78b/9)

Yūnān<A. <Yun. 'Yunanistan'.

y.+a (2a/30)

Yūnānī<A. <Yun. 'Yunanistan'a ait'.

y. (96a/25), (96a/6)

y.+de (24b/8), (26a/22),
(28a/4), (34a/26), (38a/3), (43b/17),
(52a/35), (55a/9), (56b/14), (63b/35),
(74b/5), (76a/12), (76a/9), (90a/35)

y.+dir (26a/21), (30b/23),
(67b/21)

Yūnānīce<A. <Yun. T. 'Yunanca'.

y. (85a/11)

Yūnāniyyān<A. <Yun. 'Yunanlılar'.

y. (27b/19), (38b/4), (76a/13),
(78a/23)

Yūnāniyye bk. **Yūnānī**.

y. (41a/8), (47a/10), (47b/14),
(89a/14), (89b/22), (90a/8)

y.+de (36a/10), (45a/27),
(49a/6), (56b/18), (64b/31), (76a/19),
(94b/33)

y.+den (91a/11)

Yūnāniyyūn bk. **Yūnāniyyān**.

y. (95b/8)

Yūrkiyos 'hekim adı'.

y. (22b/29)

Zāḳoṭos Losīṭānos 'hekim adı'.

z. (21b/1), (23b/24), (37a/31),
(56b/3), (96b/30), (97a/29)

Zekeriyyā' **Rāzī** 'Fars simyacı,
kimyager, hekim ve filozof'.

z. (45a/34)

4.2.3. Dinî ve Arapça Terimler

Allahu te‘ālā 'yüce Allah'.

a. (43a/20), (88b/22)

a.+nın (43a/23)

‘alet kuvvetühu<A. 'Allahın kudreti'.

a. (1b/2)

‘aleyh-i min'eş-şalavât-ı eşfahâ<A. 'Hz. Muhammed'e selam ve salavat'.

a. (1b/10)

‘aleyke ‘aynu'llāh<A. 'Allah korusun'.

a. (2b/19)

‘aṭıyye-i Rabbāniyye/ mevhıbe-i Rabbaniyye<A. 'İlahî ihsanı'.

a. (74a/2)

bi-‘avnillāh te‘ālā 'yüce Allah'ın yardımıyla'.

b. (69b/32)

bi-emrillāh te‘ālā 'yüce Allah'ın emriyle'.

b. (74a/13)

bi-‘ināyetillāh te‘ālā Maşūn 'yüce Allah'ın yardımıyla'.

b. (14a/18-19)

bi-iznillāh te‘āla 'yüce Allah'ın izniyle'.

b. (91a/13)

Celle Şānüh 'Allah yüce ve münezzehdir'.

c. (38b/19)

Cellet Hikmetühü 'Allah'ın hikmeti yücedir'.

c. (1b/2), (38b/13)

Cenāb-ı Haḡ 'yüce Tanrı'.

c. (49b/1), (74a/3)

Cenāb-ı Haḡīm-i Mennān<A. 'Yüce Allah'.

c. (2b/32)

Cenāb-ı Rabbu'l-‘Ālemīn<A. 'yüce Allah'.

c. (88b/15)

E'ş-şāfi hüve Allah/ Allahu'ş-Şāfi ta‘ālā şānuhu'l-mu‘āfi<A. 'Allah'ın şifa veren'.

e. (2b/17), (74b/3), (93b/16)

Fe-tebārek Allah aḡsenü'l-ḡāliḡīn

'(Kuran-ı Kerim, Mü'minîn sûresi 14) yaratanların en güzeli olan Allah, pek yücedir'.

f. (49b/4-5), (58b/31), (82a/8), (89a/13)

ḡallāḡı muḡlaḡ te‘ālā şānuh<A. 'yüce Allah'.

h. (74a/3)

inşāallah 'eğer Allah isterse'.

i. (48b/2)

inşāallah te'āla 'yüce Allah nasip ederse'.

i. (87b/20), (92b/11)

izā meriztü fe hüve yeşfin ve'l-lezī yümütünī summe yuhyīn '(Kuran-ı Kerim, Şu'arâ sûresi, 80) hastalandığım zaman bana o şifa verir'.

i. (2b/19)

ķudret-i Ķādir 'Tanrı'nın ezeli gücü'.

k. (38b/13)

küllu inā'm yetereşşahu bimā fih-i '(Atasözü) küp içindekini sızdırır'.

k.(1b/24)

Ķur'an-ı kerīm 'Kuran-ı Kerim'.

k. (39a/3)

mā hüve şifā' ve raķimet lil-mü'minīn '(Kuran-ı kerim, İsrâ Sûresinde, 82) iman edenler için bir şifa ve rahmet kaynağı olan'.

m. (3a/18)

māşā' allāh 'Tanrı'nın dilediği gibi'.

m. (2b/19)

min Allah e't-tevfīķ<A. 'başarı Allah'tandır'.

m. (73b/35)

Ne'uzu bi'llāhi'l-ķafīz<A. 'Allah'a sığınırız'.

n. (68b/13)

nūr-ı baķiret-i İlahiyye<A. 'İlahî nur'.

n. (1b/18)

peyķamber-i ħayr-ı ümem 'iyi ümmetlerin peyķamberi'.

p. (1b/9)

Rabb-ı mu'in<A. 'Yüce Allah'.

r. (3a/28)

Rabbu'l'ālemīn celle ni'māhu<A. 'Yüce Allah dünyada nimetini herkese veren'.

r. (81b/14)

şalāt u selām ve 'Allah'ın rahmeti'.

s. (1b/17), (3b/10)

şalāt u selām ve 'alā ālihi bi-ecma'ihim Ve 'alā şaķbihi ve tūbbā'ihim<A. 'Allahım Efendimiz, büyüğümüz Muhammed'e, evladu iyaline, ashabına salatu selam eyle (rahmet et, selametlik ver'.

s.(3b/11)

seb'u'l-meşānī 'Fatiha Sûresi'.

s. (81b/17)

şefāhu'l-İlāh 'Allah ona şifa verdi'.

ş. (1b/22)

te'ālā şānüh 'yüce olsun, yükselme'.

t. (74a/3)

te'ālā ve teķaddes 'mübarek ve yüce olsun'.

t. (74a/13)

teķammedehū Allah bi-ķufrānihi<A. 'Allah rahmetiyle maķfiret eylesin'.

t. (73b/17)

ve in min şey'in illā yüsebbihū bi
ḥamdihī ve lākin lā tefkähüne
tesbīḥahüm innehū kāne ḥalīmen
ġafūrā '(Kuran-ı kerim İsrâ sūresi, 44)
onu hamd ile tesbih etmeyen hiçbir
varlık yoktur. Fakat siz, onların
tesbihlerini iyi anlamazsınız'.

v. (38b/16-17)

yuḥyi'l-izāme ve hiye ramīm
'(Kuran-ı kerim, Yâsin Sûresi, 78)
diriltecekmiş o çürümüş kemikleri'.

y. (1b/1)

Zî'l-celāl ve'l-İkrām 'yüce Allah'.

z. (2a/20)

5. SONUÇ

Abbas Vesîm'in *Düstûru'l-Vesîm fi't-Tıbbi'l-Cedîd ve'l-Kadîm* adlı eseri tıp tarihi açısından 18. yüzyılın çok önemli eserlerinden biridir. Geleneksel tıp alanında kadın ve çocuk hastalıkları ile nefroloji, onkoloj vb. birçok alanda hastalıkları belirtiler, tedaviler ve ilaç yapımı hakkında detaylı bilgileri modern tıp bilginlerine sunmaktadır.

Yazıldığı dönemde kullanılan tıp terimlerinin günümüz araştırmacılarıyla paylaşılması açısından önemli veriler sunmaktadır. Metin boyunca her hastalığın önce Arapça olarak terminolojisi, sonra Farsça ve Türkçe karşılığı verilerek tıp terimleri konusunda büyük katkılar sağlamaktadır.

“Eş-Şeyhü'r-Re'is” lakaplı İbn-i Sina gibi ünlü Doğulu hekimlerin yanı sıra birçok Batılı hekimin adı ve eserleri tanıtılarak dönemin tıp eğitimi hakkında ayrıntılı bilgi vermektedir. Özellikle Arap ve Yunan hekimlerin eserleri, hastalıklar hakkındaki görüşleri ve önerileri kimi zaman kendi dilinde yazılmış daha sonra da tercümesi verilmiştir. Bu durum dönemin tıp eğitiminin ve hekimlerinin ne kadar ileride olduğunun bir göstergesidir. Bu durum farklı dil ailelerine bağlı dillerden gelen kelimelerin bir eserde geçmesinden hekimlerin birçok dili okuyup anladıkları anlaşılmaktadır.

Eserin birçok yerinde günümüzün modern tıp bakışına uygun olarak verilen hastalıklar, sebepleri ve tedavilerinin yanı sıra sara gibi bazı hastalıklar söz konusu olduğunda cin ve peri gibi sebepler ile astroloji ve metafizik âlem ile tıp bilimi arasında bağlantılar bulunduğu bildirilerek günümüz tıbbına aykırı saptamaların 18. yüzyılda normal karşılandığı görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Abdulrezzak Bin Hamduş El-Cezairi. **Keşf El-Rumuz Fi Beyan El-Aşab**.Cezayir.
- Akıncı, S. “Hekim Abbas Vesîm Efendi”. **İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası**. S. 24, (1961): 695.
- , “XVIII. Asırda Yaşamış Bir Hekimimiz Ve Meşhur Eseri”. **Hayat-Tarih Mecmuası**. C I, S. 2, 1947.
- , “Kitâb-ı Düstûru'l-Vesîm Fi't Tıbb'ü Cedîd Ve'l-Kadîm'in İncelemesinden Ortaya Çıkan Sonuçlar”. **Yeni Tıp Âlemi**. C. XIII. (1964): 146-148.
- Akil, Muhsin. **Mucem El-Aşab El-Musavver**. Beyrut, 2003.
- Altuncı, Muhammed. **El-Mucem El-Zehebi, Farisi-Arabi**. Beyrut: Dar-El İlm Lil-Melayin, 2014.
- Baltacı, C. “Abbas Vesîm Efendi”. **TDV İslam Ansiklopedisi**. C. 1, (1992): 29-30.
- Bayat, Ali Haydar. **Tıp Tarihi**. Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneği Yayınları, 2. baskı, İstanbul 2010.
- Celalüddin Hızır (Hacı Paşa). **Müntehabat-ı Şifa I (Giriş-Metin)**. Haz. Zafer Önler, TDK Yayınları, Ankara 1990.
- Celalüddin Hızır (Hacı Paşa). **Müntehabat-ı Şifa II (Sözlük)**. Haz. Zafer Önler, Simurg, 2013.
- Clauson, Sir Gerard. **An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish**, Oxford Press, 1972.
- Devellioğlu, Ferit. **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat**. Ankara: Aydın Kitabevi, 2013.
- Dilçin, Cem. **Yeni Tarama Sözlüğü**.Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1983.

Dinar, Talat Ceyhun, Vedat Uygur. “Gâyetü’l-Müntehâ fi-Tedbiri’l-Merzâ, Ses ve Şekil Bilgisi, İmla Özellikleri ve Söz Varlığı”.**Turkish Studies**, Volume 8/4 Spring, (2013): 638.

Ebu Bekir Muhammed Bin Zekeriyya. **El-Razi El-Tabib El-Muhakkık, Muhammed İsmail, El-Havi Fi El-Tıp**. Beyrut: Dar El-Kutub El-İlmiyye, 2000.

Ebu El-Kasim Bin Muhammed Bin İbrahim El Gassani. **Hadikat El-Ezhar Fi Mahiyet El-Uşub Ve El-Akar**. Beyrut: Dar El-Mağrib El-İslami, 1990.

El-Hafiz Ebi Abdullah Muhammed Bin Ahmet El-Zehebi. **El-Tıp El-Nebevi**. Beyrut: Dar İhya El-Ulum, 1990.

El-Melik El-Muzaffer Yusuf Bin Omer Bin Ali Bin Resul. **El-Mutemed Fi El-Edviye El-Mufrede**. Beyrut: Dar El-Kutub El-İlmiyye.

Feysal Bin Muhammed İraki. **El-Aşab deva Li-küllü da**. 1413.

Gökmen, F. “Abbas Vesîm”. **TDV İslam Ansiklopedisi**, 1944.

Gürlek, Mehmet. “Osmanlı Tıp Metinlerinde Geçen Cerrahi Alet Adları Üzerine”. **Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi**. C. 25, S.1, (2015): 39-49.

İbn El-Bitar. **El-Cami Li Mufredat El-Edviye ve El-Ağdiye**. Cilt. 1, 2, 3, 4. Lübnan: Dar El-Kutub El-İlmiyye, 1992.

İbni Sina. **Kutub El-Kanun Fi El-Tıp**. Rome in Typographla Medicea.

İmad, Shaymaa - Sevim Yılmaz Önder, “Osmanlı Devletinde İkinci İbn-i Sina ve Tıp Kitabı, Düsturu’l- Vesîm Fî Tıbbı’l-Cedîd ve’l-Kadîm” **ASEAD, IV. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu**, 27-29 Ekim 2018, Antalya.

İmad, Shaymaa - Sevim Yılmaz Önder, “Abbas Vesim’in Tıp Kitabı ve Doğulu Hekimler” **UBAK, 4. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi**, 14-17 Şubat 2019, Yalova Üniversitesi.

Kanar, Mehmed. **Farsça-Türkçe Sözlük**. İstanbul: Say Yayınları, 2008.

Karasu, Abidin. “Bulgaristan Tırgovişte’den Osmanlı Dönemine Ait Bir Tıp Metni”. **International Periodical For The Languages, Literature And History of Turkish or Turkic**. Volume 10/8 Spring 2015.

Parlatır, İsmail. **Osmanlı Türkçesi Sözlüğü**. Ankara: Yargı Yayınevi, 2006.

- Redhouse, James. **Yeni Türkçe-İngilizce Sözlük**. Redhouse Yayınevi, 1968.
- Reviha, Emin. **El-Tedavi Bi'l-Aşab**. Beyrut: Dar El-Kalem, 1983.
- Semir İsmail El-Hulv. **The New Dictionary of Medicinal Plants**. Cedde: Dar El-Menare 1999.
- Steingass, F. **A Comprehensive Persian-English Dictionary**. İstanbul: Çağrı Yayınları, 2005.
- Tanman, Mehmet Baha. "Atık Vâlîde Sultan Külliyesi". **TDV İslam Ansiklopedisi**. C. IV, (1991): 68.
- Tuğluk, İ. H. "Abbâs Vesîm'in Mensur Eserleri ve Bu Eserlerdeki Şiirlerin İncelemesi". **Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**. Yıl: 8, Sayı: 21.
- Unat, Ekrem Kadri, Ekmeleddin İhsanoğlu, Suat Vural. **Osmanlıca Tıp Metinleri Sözlüğü**. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 2004.
- Yavuz, Yıldırım. "Batılılaşma Döneminde Osmanlı Sağlık Kuruluşları", **ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi**, C. VIII, S. II, (1988): 123.
- Yıldız, Abdullah. "Osmanlı İmparatorluğu'nda Sivil ve Türkçe Tıp Eğitime Geçiş". **Ankara Üniversitesi Tıp Mecmuası**. (2017): 130.
- Zekur, Muhammed Yasir Bin Muhammed Cemil. **İstilahat El-Tıp El-Kadim**. Beyrut: Dar El-Kutub El-İlmiyye, 1971.
- . **Kitab El-Zehravi Fi El-Tıp Li-amel El-Cerrahin, El-Makale El-Selasun**. Dimeşk, 2009.
- Zeyn El-Abidin Muhammed Bin Muhammed El-Gamri. **El-Tuhfe El-Behiyye Fi El-Ferese El-İnsaniyye**. Beyrut: Dar El-Kutub El-İlmiyye, 1971.

ÖZ GEÇMİŞ

SHAYMAA IMAD YAHYA

Tel: +90 0534 676 98 66

E-posta: shaymaaemad1979@gmail.com

Doğum Yeri: Bağdat/IRAK

Doğum Tarihi: 24.05.1979

Medeni Durum: Evli

Eğitim:

- **Lisans:** Bağdat Üniversitesi, Diller Fakültesi, Türk Dili Bölümü
- **Yüksek Lisans:** Bağdat Üniversitesi, Diller Fakültesi, Türk Dili Bölümü
- **Doktora:** Yıldız Teknik Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Kurslar ve Sertifikalar:

- Öğretme Yöntemleri Kursu ve Sertifikası
- Bilgisayar Donanımı ve Yazılımı Kursu ve Sertifikası
- Tömer Sertifikası (Yıldız Teknik Üniversitesi)
- Toefl Sertifikası
- Gre Sertifikası

Akademik Çalışmalar ve Deneyimler:

- Türk Dili Akademik Çalışma Alanı - Bağdat Üniversitesi, Diller Fakültesi, Türk Dili Bölümü
- Merkez için Bölgesel Çalışmalar - Musul Üniversitesi.
- Edebiyat Akademik Çalışma Alanı - Türk Dili Bölümü, Musul Üniversitesi

- Lisans Öğrencilerinin Araştırmalarının İdaresi ve Değerlendirilmesi
- Türkçe Kursları Akademik Çalışma Alanı - Türk Dili Bölümü, Musul Üniversitesi
- Sınav Komitesi Üyeliği (2 Yıl) - Musul Üniversitesi

Sempozyumlar:

- İmad, Shaymaa - Sevim Yılmaz Önder, “Osmanlı Devletinde İkinci İbn-i Sina ve Tıp Kitabı, Düsturu’l- Vesîm Fî Tıbbı’l-Cedîd ve’l-Kadîm” **ASEAD, IV. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu**, 27-29 Ekim 2018, Antalya.
- İmad, Shaymaa - Sevim Yılmaz Önder, “Abbas Vesim’in Tıp Kitabı ve Doğulu Hekimler” **UBAK, 4. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi**, 14-17 Şubat 2019, Yalova Üniversitesi.

Makaleler:

İmad, Shaymaa - Sevim Yılmaz, “18. Yüzyılın Ünlü Hekimi Abbâs Vesîm ve Tıp Kitabı”, *LOJİ*, Bahar/2019 (yayımda).